

Adja Talagbe: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Amos, Colossians, Ephesians, Esther, Galatians, Genesis, Habakkuk, Haggai, Hebrews, James, Joel, John, Jonah, Jude, Luke, Mark, Matthew, Nahum, Obadiah, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus, Zephaniah

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Genesis

Chapter 1

¹ Le gomedjedje lo, Mawu wo djipowo kudo anyigban. ² Anyigban le nyama yi nonome nde le si O ele xuxlu :Vivitsi le esi gbadja lo dji, yi Mawu yo gbongbon le agba sao do tame nii. ³ Mawu be: Kinklin neva ! Yi kinklin va. ⁴ Mawu kpo be kinklin lo nyon; yi Mawu ma kinklin djoqa le vivitsiwo gbo. ⁵ Mawu yo Kinklin be nkeke; yi yiyo vivitsiwo be zan. Nene yi zan do , yi enu ke: Eye nyi nkeke tutugban to. ⁶ Mawu be: Alilikpo gbadja de nenon esiaiwo dodome bene yaman woadodome. ⁷ Yi Mawu wo alilikpo lo, yi yiman esiwo tsinewo le gome kudo tsinewo le edjia. Yi yinyi nene. ⁸ Mawu yo texoe ye be djipo. Nene yi ezan do , yi enu ke: Eye nyi nkeke eve gonlo. ⁹ Mawu nu be: Esi tsliwo le alilikpoa yo gome nebo do texoe deka, yi xuxu neva. Yi yinyi nene. ¹⁰ Mawu yo texoe xuxua be anyigban, yi yiyo esi gbadjawo be axuwo. Mawu kpo be eye nyon. ¹¹ Yi Mawu gbe be: Anyigban nedo eba vñn, egbe tsinewo woladonon, atsiwo tsine senon ekusensen toxe- toxe yi wolafo ekusensen tsila non anyigban dji. ¹² Anyigban do eba vñn, yi amagbe vovovowo tsine do ekusensenwo toxe- toxe, kudo atsiwo tsinewo do ekusensen vovovowo toxe- toxe. Mawu kpo be enyon. ¹³ Yi ezan do , yi enu ke: Eye nyi nkeke etongon lo. ¹⁴ Mawu be: Nuklinklin vovovowo neno lilikpo yo nkume, bene yaman nkeke kudo ezan dodome; bene yanyi djesiwo ne azangbewo, nkekewo kudo exoewo; ¹⁵ yi yanyi kinklinwo le lilikpoa me, bene yaklin anyigban dji. Yi yinyi nene. ¹⁶ Mawu wo kinklin gangan ameve, gangantu ne yanon nkeke nu, yi vitukuñ lo bene yakpo ezan dji, ewo woetriwiwo tsan. ¹⁷ Mawu sowo sadao lilikpoa yo nkume, ¹⁸ bene woaklin do anyigban dji, bene woakpo nsen do nkeke kujo ezan dji, bene woaman kinklin kudo vivitsiwo dome. Mawu kpo be eye nyon . ¹⁹ Nene yi ezan do , yi enu ke: Eye nyi nkeke enegon lo. ²⁰ Mawu be: Etewo nedji elan agbe-agbe gbanngban, yi exeviwo ne zro le agnigban dji yido lilikpoa me. ²¹ Mawu wo axumelan ganganwo kudo elan gbagbewo tsliwo tanon , yi etewo dji le agbosusu me toxe- toxe; egbewo xevi to awada vovovowo. Mawu kpo be enyon ²² Mawu yrawo, yi nu be: Midji, ne miasugbo, yi mido axuwo me; yi xeviwo nedji do anyigban dji. ²³ Neneyi, ezan do , yi enu ke: Eye nyi nkeke amatongon ²⁴ Mawu be: Anyigban nedji elan vovovo toxe- toxe wo, axomelanwo, elan tsinewo tanon kudo ghemelan vovovowo. Yi yinyi nene. ²⁵ Mawu wo anyigbandji lan vovovowo, axomelan vovovowo, kudo elan vovovowo tsinewo tanon le anyigbandji. Mawu kpo be enyon. ²⁶ Yi Mawu be: Mina ne miawo ame do mia nonome nu, ne yaqmi, bene yakpo egan do axumelanwo dji, do djipo xeviwo dji, do axomelanwo dji, do anyigban kpata dji, do elan tsinewo tanon le anyigban dji. ²⁷ Mawu wo ame do yo nonome dji, ewo do Mawu yo nonome dji, eyo nusu kudo nyonu. ²⁸ Mawu yrawo, yi Mawu nu nowo be: Midji, Miakanan, adjo anyigban dji, mikpo egan do dji; yi miqo axumelanwan dji, djipo xeviwo dji, kudo elan qekpekpe tsine gbe huanq dji. ²⁹ Yi Mawu nu be: Kpo nso amagbe qekpekpe tsine do ekusensen le anyigban dji sona mi: Eye lanyi mia nuqudu. ³⁰ Yi le elan qekpekpe tsine le anyigban dji ,djipo xevi, kudo enu qekpekpe tsine tanon le anyigban dji, tsine do agbe lo, nso so nawo si nuqudu abe amagbewo nene.Yi yinyi nene. ³¹ Mawu kpo be enutsiwo kpata yiwo wo nyon nts. Nene yi ezan do , yi enu ke: Eye nyi nkeke amadengon.

Chapter 2

¹ Neneyi djipo kudo anyigban kpo nuwuwo ne, kudo emenuwo gbogbowo ne. ² Mawu wu yo dawawo nu le nkeke amajdrengon gbe, enutsi yiwo: yi yido do me le nkeke amajdrengon gbe le yo dawawo kpata, tsine yiwo me. ³ Mawu yra nkeke amajdrengon, yi yiko ntsi, do le gbexongbe lo, eqidome le yo do tsine yiwo me. ⁴ Lexa yi djipo kudo anyigban yo gomedjedje le ke, le gatsime yi wowo wo. Gatsime yi Yehowa Mawu yo anyigban kudo djipowo, ⁵ atsi qekpekpe nde le anyigban dji, yi egbedekpekpe nde to gaxomeon: Do Yehowa Mawu nde kpo na yi edji djaqo anyigban dji O, yi ame qekpekpe nde kpo le anyigban dji O bene yadeo. ⁶ Vo ahundjadja de tonon le anyigban me yi wunon esi anyigban dji. ⁷ Yehowa Mawu wo nusu kudo anyigban yo hunhundede, exlo agbe gbongbon do nontime nii yi amelo zun luvon gbagbe. ⁸ Yi Yehowa Mawu do Eden bo do ewoexoe gbedji, yi yiso ame tsine yiwo daqo me. ⁹ Yehowa Mawu na atsi vovovowo tolle anyigban me, tsliwo nya kpopo yi nyon ne duqdu, kudo agbe tsia le aboa dodome, kudo atsi tsine nanon wodjenosi enyui kudo evuñ. ¹⁰ Eto de tonon le Eden boa me yi wunon esi aboa, yi so hon lo eman do alzuen ene. ¹¹ Tutugbantu yinyi Pishon; yitrido Havila yo dua, afitsine sika le. ¹² Edu yeme yo sika ko; wolagbe kpo bedeliq kudo onix yo kpe. ¹³ Eto evegonlo yo nyikyo nti Guihon; yitrido Cush yo dua. ¹⁴ Etengonlo yo nyikyo yinyi Hidekiel; yi le sasrao le woezexoe le Asiria yo dome. Eto enegonlo yinyi Efrati. ¹⁵ Yehowa Mawu so agbeto, yi sadao Eden bo me bene yagame yi yakpoldji. ¹⁶ Yehowa Mawu do ese ye ne agbeto be: Wolaten qu atsi tsliwo kpata le aboa me; ¹⁷ vo nda ten qu atsi tsine nanon wodjenosi enyui kudo evuñ ye O, do gbetsigbe yi wolaqui lo, ku ke yi wola ku. ¹⁸ Yehowa Mawu be: Nde nyon be ame nenon akonjo O; nawo kpedenjitsi tsine so kudui nii. ¹⁹ Yewoha Mawu wo ghemelanwo kudo djipo xeviwo ku anyiko, yi yikplawo sova agbets gbo, bene yakpobe lenje yila yoso do me, bene wokpata wone xo nko tsine agbeto laqo nii. ²⁰ Yi agbeto do nko ne axomelanwo, djipo xeviwo kudo ghemelan desiaqe; vlo , agbeto ye nde kpo yo kpedentsi too tsine so kudui O. ²¹ Yi Yehowa na agbeto guindjo alon me boo; eso yo hada xui deka yi yoso agbeze tsion dji. ²² Yehowa Mawu wo nyonu kudo xada xu tsine yide le agbeto me, yi yikplawo sova nusua gbo. ²³ Yi nusua be: Fifie gbokhoe nko exu so axin xume ke, lantsi so axin lantsi me! Wolayoe be nyonu, qonjtsi wode so nusu me. ²⁴ Eyenjtsi nusu ladjo le etea kudo enoa gbo, yilayi ledo esronlo ntsi yi woameveawo latrzon ntsilan deka. ²⁵ Nusua kudo nyonua woameveawo le aman-aman , yi enu nde le woa kpenwo .

Chapter 3

¹ Edan dje aye sɔwu gbemelanwo kpata tsi Yehowa Mawu wɔ . Enu ne nyɔnua be :Mawu nu nyanyawo: Be miŋda qu abɔmetsiwo kpata oo? ² Nyɔnua qɔntsi ne edan be: Milaqu abɔmetsiawo kpata. ³ Vɔ sɔkuðo atsi tsine le abɔa yo dodome lɔ, Mawu be: Miŋda qui kudo ata alɔeø, neneø lo mila ku. ⁴ Yi edan tone nyɔnua be: Miŋda kuo; ⁵ vɔ Mawu nya be, gbetsigbe yi milaquia, mia ɣkuwo lahun, yi milanɔn sigbebe mawuwo nene, lanyan enyui kudo evuñ. ⁶ Nyɔnua kpɔbe atsia nyɔn ne qduyi yinya kpɔkpɔ le ɣku ta, kudo exɔ asi bene yahun nunyan lɔ; egbin yo atsikua de yi qu; esɔ eðe na esrɔnlɔ, tsine le gbo, yi yiqui. ⁷ Nku hun ne woame evea, yi wonyan be yole aman-aman, yi tsine woyi sunj gbovisima lɔ, wosɔ san qo alin. ⁸ Le woetrɔgbɔ tsine Yehowa le esa qɔ le abɔa me lɔ, wose yo gbe, yi nyɔnua kudo nusua woyisi be qaa le Yehowa Mawu yo ɣkumε le abɔmε tsiawo dodome. ⁹ Vɔ Yehowa Mawu yɔ nusua yi bis be : Finde ewo de? ¹⁰ Edonqtsi be : Nse axo gbe le abɔa me, yi vɔnɔn dje djinye, qɔntsi ɣle aman-aman, yi ɣvayi wla. ¹¹ Yi Yehowa Mawu nu be: Menđe fiwo be wole aman-aman? Deyi woðu atsiku tsine ɣdose nɔwo be ɣgbe qu O? ¹² Nusua qɔntsi be: Nyɔnua tsine wosɔ daðo gboñye lɔ yinañ atsikua de yi ɣqu. ¹³ Yi Yehowa Mawu biø nyɔnua be: Nde ɣtsi wɔwɔ nene ðo? Nyɔnua qontsi nii be: Edan bleñ yi ɣqui. ¹⁴ Yehowa Mawu tone edan be: Tsine wɔwɔ nene lɔ, wopo eñin dowó le axomelanwo kpata kudo gbemelanwo dome, wolazɔn le xodo diji, yi wolaqu hunhundede le axo gbeme ɣkekewo kpata dome. ¹⁵ Nahin adika va to ewo kudo nyɔnua dome, le axo djidjime kudo yo djidjime: Eye lagban eta nɔwo yi woye wolaqu afɔkpodji nii. ¹⁶ Enu ne nyɔnua be: Nanan funkpekpe lava djiwo le axo fufafow me, woladji evi kudo funkpekpe, yi axo djidjiwo latrɔðo esrɔnwɔ gbo, vɔ ye lakpo ɣsen do djiwo. ¹⁷ Etone nusua be: Tsine woðoto ashiwo yo gbe , yi woðu atsiku tsineñtsi ɣdo se nɔwo be: ɣda qui O lɔ ! Woxofin do anyigban ðo tawo. Funkpekpe me kudo ayaqudu me yi wolañɔn gboxoe laqunu le axo agbeme ɣkekewo me, ¹⁸ ɣndja kudo anjunkan yila miɔn nɔn , yi wolaqu amagbe. ¹⁹ Ade yi wola ha gboxoe laqū axo kpɔnɔn, kakavana gbetsigbe yi wolasɔ eta so eyɔ layido ekɔme fitsi woðeo tole; qɔntsi ekɔ yo hunhundede yi wonyi, yi walayi ekɔ yo hunhundede me. ²⁰ Aðan ðo ne srɔnlɔ be Eva :Døntsi yi nyi amegbetɔwo kpata yo nɔn. ²¹ Yehowa Mawu wɔ awuwo kudo elangbaza ne Aðan kudo Eva, yi yisɔðo nɔwo. ²² Yehowa Mawu be: Mikpo, agbeto trɔzun sigbe amedeka le miadome, le enyui kudo evuñ djedjesi me. Miatu emɔn nii be ɣgbe so alɔ qɔða ne yaso agbetsia lɔ, ne yaðu, yi yanɔn agbe tegbetegbə. ²³ Yi Yehowa Mawu nyee djole Eðen bɔa me, bene yayi gan anyigban, tsine me woðe tole. ²⁴ Neneyi yinyan Aðan; yi sɔe sɔðaðo Eðen bɔa me le woezexoe gbedji, yi yisɔ mawudølawo tsiwo le ewuigan dazo ðo albm̄e daðo abɔa yo ɣkɔ bene woakpo agbetsia yo mɔnlɔ nu.

Chapter 4

¹ Aðan yi srɔnlɔ Eva gbo; efɔ efu yi yidji Kaïn yi yinu be: Nwɔ ame le Yehowa yo alɔðo me. ² Egbe dji nɔvie lɔ Abel. Abel nyi alinkplɔtɔ, yi Kaïn ye nyi agbledetɔ. ³ Le gaxoxo viðe me lɔ, Kaïn sɔ agblenukuwo sɔ savɔ ne Yehowa; ⁴ yi Abel tsan , le yo texoe sɔ yo lanwo tutugbantɔ tsne do ami sɔva. Yehowa kpo djidjɔ le Abel kudo yo nunana ɣtsi; ⁵ vɔ nde kpo djidjɔ le Kaïn kudo yo nunana ɣtsi O. Kaïn bi edji yi yo ɣmɛ tson kplo. ⁶ Yi Yehowa nu ne Kaïn be : Nde ɣtsi wobi edji ðo, yi axo ɣkumε do vivitsi ðo? ⁷ Tututu, ne wɔwɔ nu nyui lɔ, wola kɔ eta yidji, vɔ ne wɔwɔ nuvuñ lɔ, nuvɔn doxa ðo hɔntru dji nɔwo, yi yo djidjiwo trɔ qɔða gbo: Vɔ, woye, ðu dji. ⁸ Ganke lɔ, Kaïn do enu qɔða nɔvie Abel gbo; vɔ le gatsime yi wole gbeme lɔ, Kaïn zrodje nɔvie Abel dji, yi wui. ⁹ Yehowa biø Kaïn se be: Finde nɔviwo Abel ðe? Edonqtsi be: Nyɛ nde nyan fitsi yile O; alo nɔvinye djikpɔtɔ yi ɣnyia? ¹⁰ Yi Mawu be: Nde wɔwɔ? Nɔviwo yo hun yo gbe ði so anyigban vaðo gboñye. ¹¹ Fifielɔ, wola xo eñin do ewo le anyigban tsine ke nume yixɔ nɔviwo yo, hun. ¹² Ne wode agble lɔ, nde gba nan wo yo nuku O. Wola nɔn tsaglala saø le anyigban dji. ¹³ Kaïn nu ne Yehowa be: Axin tohinhin lolo wuñ ne makɔkɔe. ¹⁴ Kpo wonyan egbe le anyigban ye dji; nayla djqða boo le axo ɣkumε, nano esa qɔ yi nano tsaglala saø le anyigban dji, yi ne ameðe kpɔñ lɔ lawuñ. ¹⁵ Yehowa nu nii be : Ne ameðe wu Kaïn lɔ, wola ðe eñin ne Kaïn zeandre. Yi Yehowa sɔ djesi sðo Kaïn ɣtsi bene na ameðe kpɔñ lɔ ɣgbe wui O. ¹⁶ Yi Kaïn sidjoqa le Yehowa yo ɣkumε, yi yivayi nɔ Nɔdi yo nyigban dji le woezexoe gbo le Eðen. ¹⁷ Kaïn dɔn kudo esrɔnlɔ; efɔ efu yidji Henoki. Etu edu ðe le yo ɣgbodome, yi yisɔ evia yo nyikɔ sɔ nii be Henoki. ¹⁸ Kaïn dɔn esrɔnlɔ gbo; efɔ efu yidji Henoki. Etu edu ðe , yi sɔ evials yo ɣkɔ nii be Henoki. ¹⁹ Henoki dji Iradi, Iradi dji Mehujael, Mehujael dji Metushael, yi Metushael dji Lemeki. Lemeki ðe nyɔnua eve: Deka yo ɣkɔ nyi Ada, yi qetɔ to nyi Tsila. ²⁰ Ada dji Jabal: Atsinyi agbadɔmènɔla kudo elanyito yo to. ²¹ Nɔvielɔ yo ɣkɔ yinyi Jubal: Yinyi eto ne ametsine yi kunkɔ ekipñ kudo atsikpɔñkuto. ²² Tsila yelo, dji Tubal - Kaïn , ametsine nyi zogbede yi tunɔn gadjin kudo gakpo. Tubal- Kaïn yo nɔvi nyɔn yinyi Naama. ²³ Lemeki nune esrɔnlɔwo be: Ada kudo Tsila, mi qoton! Lemeki yo srɔnwo, mise axin gbe! Nwu nusu ðe ño axin abikpa ɣtsi, qekadjevi ðo axin abi texoe. ²⁴ Wola drɔ vɔnu ne Kaïn zeandre, yi Lemeki yelo, Etɔn tole kave me. ²⁵ Aðan gbedɔn esrɔnlɔ gbo ke be; edji evi nusuví , yi yiyɔe be Seth, ðo enu be, Mawu gbe nañ evi nusuví ðo Abel tsine Kaïn texoe . ²⁶ Seth tsan dji evi , yi yiyɔe be Enɔsh. So gaxoxo xɔn dji yi wodje Yehowa yo ɣkɔ yɔyɔ dji.

Chapter 5

¹ Aðan yo djidjime woma yike.Gatsime yi Mawu wɔ agbeto lɔ, ewɔe ðo yo nɔñɔmε nu. ² Ewɔ nusu kudo nyɔnua, eyrawo, yi yiyɔwo be agbeto, le gatsime yi yiwɔwo. ³ Tsine Aðan ðo exoe katɔn tsi ewo lɔ, edji evi nusuví ðo yo nɔñɔmε nu, tsine qii, yi yidji ɣkɔ nii be Seth. ⁴ Aðan yo xoe le Seth yo djidjime nyi exoe kave takpo texoe eny; yi yidji evi nusuví kudo nyɔnuniwo. ⁵ Aðan yo agbeme ɣkekewo kpata le exoe kave takpo texoe asidjeke; yi yiku. ⁶ Tsine Seth ðo exoe kane ewo toleme lɔ, edji Enɔsh. ⁷ Seth nɔ agbe le Enɔsh yo djidjime xɔ exoe kave takpo texoe asidjeke tsi anđre; yi nyidji evi nusuví kudo nyɔnuniwo. ⁸ Seth yo agbeme ɣkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe asidjeke kudo woeve; yi yiku. ⁹ Tsine Enɔsh ðo exoe ewo tole kave takpo me lɔ, edji Kenan. ¹⁰ Enɔsh nɔ agbe xɔ exoe kave takpo texoe eny kudo woeaton le Kenan yo

Chapter 6

djidji yo ngebodome; yi yidji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.¹¹ Enɔsh yo agbeme ɔkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe atɔn; yi yiku.¹² Tsi Kenan xɔ exoe ewo tole kave me lɔ, edji Mahalalel.¹³ Kenan no agbe le Mahalalel yo djidjime xɔ exoe kave takpo texoe enyi kudo eka; yi yidji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.¹⁴ Kenan yo ɔkekewo nyi exoe kave takpo texoe asiðek eku ewo; yi yiku.¹⁵ Tsi Mahalalel xɔ exoe wuivɔaton tole kave me lo edji Jered.¹⁶ Mahalalel no agbe le Jered yo ngebodome xɔ exoe Kave takpo texoe enyi kudo egban; edji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.¹⁷ Mahalalel yo agbeme ɔkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe enyi kudo eka; yi yiku.¹⁸ Tsi Jered xɔ exoe kane tsi eve lɔ, edji Henɔk.¹⁹ Jered no agbe le Henɔk yo ngebodome xɔ exoe kave takpo texoe enyi; yi yidji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.²⁰ Jered yo agbeme ɔkekewo nyi exoe kave takpo texoe asiðek eku woenyi tole kave me; yi yiku.²¹ Tsi Henɔk xɔ exoe woetɔn tole kave me lɔ, edji Metushela.²² Henɔk no agbe le Metushela yo djidjime ngebodome xɔ exoe kave takpo texoe etɔn , yi yizɔn kudo Mawu; edji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.²³ Henɔk yo agbeme ɔkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe etɔn kudo woetɔn tole kave me.²⁴ Henok zɔn kudo Mawu; yi nde gbeva le O, qontsi Mawu kɔkɔe djo.²⁵ Tsi Metushela xɔ exoe woetɔn tole kave takpo texoe eve me lɔ, edji Lemeki.²⁶ Metushela no agbe le Lemeki yo ngebodome xɔ exoe kave takpo texoe amanjre kudo kave tsi eve, yi yidji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.²⁷ Metushela yo agbeme ɔkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe asiðek eku exoe woedeka tole kave me; yi yiku.²⁸ Tsi Lemeki qo exoe woenyi tole kave takpo texoe eve me lɔ, edji evi nusu.²⁹ Edɔ nyikɔ nii be Noa, yigɔmɛ yinyi be: Ameye lafa akɔn ne mi le mia funkpekewo kudo edɔ sensen tsi mia alɔwo le wɔwɔɔ, le anyigban tsi Yehowa po efin doa dji.³⁰ Lemeki no agbe le Noa yo djidjime xɔ exoe kave takpo texoe atɔn kudo exoe tsi eve kave takpo me; yi yidji evi nusubiwo kudo nyɔnuviwo.³¹ Lemeki yo agbeme ɔkekewo nyi exoe kave takpo texoe aŋd̄re kudo exoe etɔn tole kave me; yi yiku.³² Tsi Noa qo exoe kave takpo texoe atɔn lɔ, edji Sɛm, Sham kudo Jafeti.

Chapter 6

¹ Tsine amegbetɔwo tɔ djidji le anyigban dji, yi wodji evi nyɔnuviwo nɔwo lɔ, ² mawubiwo kpɔbe amegbetɔwo yo nyɔnuviwo dje tugbedje ɔtɔ, yi woðe abe esrɔnwo nene le nyɔnuwo tsine wotsanwo dome.³ Soxɔndji Yehowo nu be : Axin gbɔngbɔn nda non agbeto me kakassyi O, qontsi ɔtsilan kpoeyi yinyi , yi yo ɔkekewo lanyi exoe katɔn.⁴ Amedjɔasuwɔ tsan le anyigban dji le gaxoxo xɔn me, gbɔxɔe yi mawubiwo sɔyi amegbetɔviwo nyɔnuviwo gbo ,yi wodji eviwo nɔwo: ameyewo yinyi ame kakowo tsine xɔ ɔnkɔ le blemame.⁵ Yehowa kpɔbe amegbetɔwo yo nūnɔnwɔwɔ sugbɔ le anyigban dji, yi wo tamesusuwo kpata gbesiagbe le wodji me nyi nūnɔn kpo.⁶ Yehowa seveve sɔkuqdɔ agbeto tsine yiwɔ qo anyigban dji ɔtsi, yi yitsi ɔzizi me le yo djime.⁷ Yi Yehowa be: Natsrɔn amegbeto tsine ɔwa qo anyigban dji qodɔ, sɔso agbeto dji kakayi axomelan, elantatawo, kudo djipo xeviwo dji; qo evenj be ɔnwawo.⁸ Vɔ Noa Kpɔ ɔzizikuku sɔso Yehowa gbo.⁹ Noa yo djidjime ke. Noa nyi amedjɔdɔe kudo nutexowetɔ le yo game; Noa zɔn kudo Mawu.¹⁰ Noa dji evi ametɔn: Sɛm , Sham kudo Jafeti.¹¹ Anyigban gble le Mawu yo ɔkume, anyigban qo kudo akpasensen.¹² Mawu kpɔ anyigban yikpɔ, egle keŋken; qontsi ɔtsilan kpata gble yo zɔnzɔnmɛ le anyigban dji.¹³ Yi Yehowa tone Noa be: ɔtsilan kpata yo nuwuwo qo le axin ɔkume vɔ; qontsi wo nubgleblewɔwɔ qo anyigban ; kpɔqɔ natsrɔn wo qodɔ le anyigban dji.¹⁴ Sɔ atsi sensen ne natu mele gandɛ, naso eme kpata, yi naso aŋɔn treðo eme keŋken kudo ,yo godo.¹⁵ Letsi wola wɔe ke: Mele lɔ ladidji abɔka kave takpo texoe etɔn , yi yo djiyiyimɛ lanyi abɔka amegban.¹⁶ Wolawɔ flesɛ ne mele lɔ, tsine lakeke sigbebe abɔka deka nene qo edjia kudo xadame nii; yi wolatu axaj gɔmetɔ deka, evezɔn kudo etɔnɔn.¹⁷ Yi nyen nana esidjadja lava anyigban dji, benɛ matsrɔn ɔtsilan dekpekpe tsine qo gbɔngbɔn le djipo gɔmɛ , yi nusianu tsile anyigban dji latsrɔn.¹⁸ Vɔ ndo nublabla anyi kudo ewo; wolaðo mele lɔ me, ewo, eviwo wo, ashiwo kudo eviwo wo ashiwo¹⁹. Le nusianu tsine le agbe , ɔtsilan dekpekpe lɔ, wola kplɔwo eve -eve asðo mele lɔ me, benɛ woanon agbe le gbo: Asu kudo enɔn yi wola nyi.²⁰ Xevi vovovowo, axomelan vovovowo, elantata vovovowo tsile anyigban dji, wolava gbo eve-eve, benɛ woatsi agbe.²¹ Yi woye lɔ, sɔ nuqdu vovovowo tsine woðunɔn, daðo akpadɔka, benɛ yanyi nuqdu nɔwo kudo wo.²² Noa qo eto yi wɔe: Ewɔ nusianu tsine Mawu qo nii.

Chapter 7

¹ Yehowa tone Noa be: Ðo mele lɔ me, ewo kudo axoedo tɔwo; qontsi ɔkpɔwo amedjɔdɔe le axin kume le djidjime ye me.² Wolaso elan kɔkɔewo anɔndre texoe eve, asu kudo enɔn, elan tsine nde kɔ eve , asu ku enɔn;³ djipo xevi eve-eve anɔndre tsan, asu ku nɔn, benewo xomewo woanɔn agbe le anyigban dji.⁴ Ðo ekpɔtɔ ɔkekewo anɔndre, yi nanan edji ladja qo anyigban dji ɔkekewo ka kudo ezan ka , yi natsrɔn enutsiwo ɔnwawo le anyigban dji.⁵ Noa wɔ qo enutsiwo kpata Yehowa qo nii dji.⁶ Noa qo exoe kave takpo texoe adin , gbɔxɔe tɔqɔdɔ va anyigban dji.⁷ Yi Noa kudo evia, esrɔnlɔ, eviawo srɔnwo qo mele lɔ me benɛ woakpɔ agbe sɔso tɔqɔdɔ me.⁸ Le elan kɔkɔewo kudo elan makɔmakɔwo, exeviwo kudo enu tsiwo le agbe le anyigban dji lɔ,⁹ wodo mele lɔ me le Noa gbo eve-eve, asu kudo enɔn sigbebe aletsi Mawu biɔ so Noa gbo nene.¹⁰ Le ɔkekewo anɔndre lɔ yo ngebodome lɔ, etɔqɔdɔ lɔ va anyigban dji.¹¹ Le exoe kave takpo texoe adin lɔ dji le Noa yo agbe , le woetri evezɔn me, le ɔkekewo woanɔndregɔn dji le woetri xɔn me lɔ, gbexɔngbea etɔ tsiwo le anyigban gɔnme lɔ hova edji, yi djiponu hun.¹² Edji djaðo anyigban dji ɔkekewo ka kudo ezan ka.¹³ Gbexɔngbe lɔ, Noa kudo Sɛm, ku Sham kudo Jafeti tsiwo nyi Noa viwo, esrɔnlɔ kudo eviawo srɔn etɔnwo kudo wo:¹⁴ wo kudo elan vovovowo, axomelan vovovowo, elantatawo tsine tanɔn le anyigban dji, djipo xevi vovovowo, xevi vitukuñwo, enu tsine kpata qo awadawo.¹⁵ Woyido mele lɔ me le Noa gbo, eve-eve, enutsi me yi agbegbɔngbɔn gbele.¹⁶ Asu kudo enɔn, yido eme, elan dekpekpe, sigbe letsi Mawu doe ne Noa nene. Yi Yehowa tu hɔntrua qo wodji.¹⁷ Etɔqɔdɔ lɔ wa ɔkekewo ka le anyigban dji. Etɔwo qo yi kɔkɔ mele lɔ, yi yidjole anyigban dji.¹⁸

Chapter 8

Etəwo dəq dədji yi sugbə le anyigban dji, yi mele lə le sa dəq le təawo dji.¹⁹ Etəwo le dəqədə qodji kpe, yi eto ganganwo tsinewo le xexeamewo kpata tame bu.²⁰ Etəwo dəyidji abəka woetən tsən etoawo tame.²¹ Enu huanhuanwo kpata tsile anyigban dji tsrən, djipo xeviwo alo axomelanwo kudo gbemelanwo, enutatawo kudo amegbetəwo.²² Nusianu tsime yi agbegbəngbən le ḥontsime na, tsine le anyigban xuxua dji, ku.²³ Nusianu tsine le anyigban dji tsrən, soso agbetəwo dji kakavayi axomelanwo, elantatawo kudo djipo xeviwo: wotsrən le anyigban dji; Noa qeka kpoe kpətə, kudo enu tsiwo legbə le mele lə me.²⁴ Etəwo dəq le anyigban dji le ɣkeke ewo tole kave takpo texoe adin me.

Chapter 8

¹ Mawu ḥonku Noa, gbemelanwo, kudo axomelanwo kpata tsine le mele kudoi; yi Mawu na aya de xo də anyigban dji, yi esiawo tə xuxu.² Anyigban gəmə siwo nu tu yi djjiponu tu, yi edji ḥnde gbe dja so djipo O.³ Esiawo tedjo le anyigban dji, le ḥgbodome yi yi le xuxu, yi esiawo xu kenken lenkeke ewo tole kane dome.⁴ Le woetri anndregən me, le ɣkeke woeandregən gbe le woetria me lə, mele lə tətə də Ararati yo towo dji.⁵ Esiawo le xuxu vivivi kakavana woetri ewogon me. Le woetri ewogon yo ɣkeke tutugban gbe le woetria me lə, etoawo yo tamewo ze.⁶ Le ɣkeke ka dome lə, Noa hun flesse tsine yi də mele lə ḥtsi.⁷ Edatsi tsanjkpoli, yi yidjo, yi gbegbə kakavana gatsime yi esiawo xu le anyigban dji.⁸ Edatsi ahəne tsan, bene yakpə be esiawo xu le anyigban dji me.⁹ Və ahəne lə, ḥnde kpo texoe de ne yadje də O, yi yitrogbə va gbo le mele lə me, ḥontsi etə le anyigban kpata dji. Edo alə ḥdqə yi lii, yi səe sədaqə yi dəkui gbo le mele lə me.¹⁰ Egbe nōtekpə ɣkeke anndre bu ke, yi yigbe qatsi ahəne lə tole mele lə me.¹¹ Ahone lə gbova gbo le woetrə gbo; yi kpo amitsi makpa tsi yisun le adən nii. Noa nya be etəwo xu le anyigban dji.¹² Egbe note ɣkeke anndre bu ke; yi yigbe qatsi ahəne lə. Və ḥnde gbe gbova egbo keo.¹³ Exoe kave takpo texoe adin tsidəke gən me, le ɣkeke gbantə me le woetri tutugban me lə, etəwo xu le anyigban dji. Noa de melea yo tame: Edekkpə, yi kpoqə anyigban yo tame xu.¹⁴ Le woetri evezən me, le ɣkeke wuivə anndregən gbe lə, anyigban xu.¹⁵ Yi Mawu xo nuxo ne Noa bena:¹⁶ Tole mele lə me, ewo kudo ashiwo, eviwo wo kudo eviwo wo ashiwo.¹⁷ De gbemelanwo kpata tsine də ḥtsilan le gbo to, xeviwo kudo axomelanwo kudo elan tsinewo tanən le anyigban dji tsan to: Wone kankan də anyigban dji, wone dji yi woasugbə le anyigban dji.¹⁸ Yi Noa to kudo eviwo, esrənlə kudo eviwo yo srənwo.¹⁹ Gbemelanwo kpata, elantatawo, xeviwo kpata, nugbagbe qekpekpe tsine le anyigban dji, vovovowo, wokpata tole mele lə me.²⁰ Noa tu avəsakpe de ne Yehowa; esə elan kəkəewo kpata kudo xevi kəkəewo, səwə numəmə vəsa də avəsakpea dji.²¹ Tsine Yehowa se huñhñ lili lə, eto le yo djime be: Nyenđe gba xo efin do anyigban ke, də amegbetə ḥtsi O, ḥontsi amegbetə yo djime nyaraku səsu yo vifin me; yi nyenđe gba tsrən enu tsiwo le agbe ke lexə O.²² So eyedji le gbesiagbe tsine anyigban lanj anyi lə, nudodo game, enuqđe game, vivo game, zozo game, ɣkeke alo ezan ḥnde dja nōteo.

Chapter 9

¹ Mawu yra Noa kudo eviwo, yinu be: Midji, misugbə yi miakankan də anyigban dji.² Milanyi enuvənən kudo djikasonu ne elanwo kpata tsile anyigban dji, nedjipo xeviwo, ne xume lanwo kpata :Nəwo do aləmə ne mi.³ Nu agbe-agbe qekpekpe tsi də agbe lanyi nuququ ne mi: Nəwo kpata ne mi sigbe amagbe nənə.⁴ Vələ, mi ḥnda qə elan de kudo yo luvə, kudo yo hun O.⁵ Minye tsan be, nabio elan qesiade, so miasime, nabio agbeto qekpekpe yo luvin so agbeto sime, le nəvial yo aləmə.⁶ Ne amede kə agbeto yo hun də lə, wola kə yitsan yo hun də; ḥontsi Mawu wə agbeto qoyo nənəmə.⁷ Yi miawo lə, midji yi miasugbə, mikankan də anyigban dji yi mikeketa də dji.⁸ Mawu xo nuxo ne Noa kudo eviwo be:⁹ Kpo abla enu kudo mi kudo mia djjidjime tsila kplə miado;¹⁰ kudo nu agbe-agbe qesiade tsne le mia gbo, səso xeviwo dji, axomelanwo kudo elanwo kpata tsine le anyigban dji, so elan tsiwo tole melea me alo elanwo kpata tsine le anyigban dji.¹¹ Nbla enu kudo mi: ḥtsilan qekpekpe ḥnde gba tsrən kudo tədədə keo, yi tədədə ḥnde gba tsrən anyigban keo.¹² Yi Mawu be: Eye yilanyi djesi tsine milasə djesi nublabla tsi ḥwə kudo mi, kudo ḥtsilanwo kpata tsine le kudo mi ne djjidjiməwo ne tegbe-tegbea ke:¹³ Nəo anyiqohuedə dədə ayame, yilanyi djesi ne nublabla le mia kudo axin dodome.¹⁴ Ne ḥbo alilikpowo le anyigban yo tame lə, anyiqohuedə ləzə le lilikpəa me;¹⁵ yi ḥonku axin nublabla kudo mi, kudo ḥtsilan kpata yi esiewo ḥnde gba trəzu tədədə atsrən ḥtsilan qekpekpeo.¹⁶ Anyiqohuedə lələn alilikpəa dji; yi nakpəs, bene mađonku nublabla tsine ḥwə kudo ḥtsilanwo kpata tegbe-tegbe le anyigban dji.¹⁷ Yi Mawu tone Noa be: Eye yilanyi nublabla tsine ḥwə kudo miawo kudo ḥtsilan qekpekpe le anyigban dji.¹⁸ Noa yo vi tsiwo tole mele lə me yinyi Sem, Sham kudo Jafeti. Sham nyi Kanaan yo to.¹⁹ Eyewo yinyi Noa yo vi etənləwo, kudo yo djjidjime tsine də anyigban dji²⁰ Noa to anyigban dede yi də vin tsiwo.²¹ Enu vinha, yimu, edatsi yidokui dađe aman-aman le yo agbadə me.²² Sham, tsinyi Kanaan yo tə kpo amāmə ne etələ, yi vayi toii ne nəvies eveawo tsine le agbadə godo.²³ Yi Sem kudo Jafeti wosə edo də qə abəta, zən ḥgbengbe, yiso edoa tsən aman dji ne woatə; le gatsime yi wotə ḥgbodome bənəs wo ḥgbodome bənəs yo aman.²⁴ Tsine Noa fən le yo ahamumua me lə, ese enutsi yi evia adəmlən lə wə.²⁵ Yi yinu be: Woxo efin do kanaan! Elanyi kluvi yo kluvi ne nəvies.²⁶ Egbe nu be: Woyra Yehowa, Sem yo Mawu, yi Kanaan nənyi wo kluvi!²⁷ Mawu ne keke Jafeti yo noxəewo qodji, yi nəno Sem yo agbadəwo me, yi Kanaan nənyi wo kluvi.²⁸ Noa nə anyi le etədədə yo ḥgbodome xə exoe kave takpo texoe atən kudo katsiwo.²⁹ Noa yoagbeme ɣkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe asideke kudo katsiwo; yi yiku.

Chapter 10

¹ Noa yo djjidjimə Sem, Sham kudo Jafeti ke. Wodji eviwo qəwo le tədədə yo ḥgbodome.² Jafeti yo viwo yinyi: Gomer, Magog,

Chapter 11

Madaï, Javan, Tubal, Meshek kudo Tiras.³ Gomer yo viwo : Ashkenaz, Rifat kudo Togarma.⁴ Javan yo viwo: Elisha, Tarsis, Kittim kudo Dodanim.⁵ To wodji yi dukonwo yo anyigban tsine axiu trdowo djoso. Le wo gbe tsine wodononwo me, le wo xomewo me, wo dukonwo.⁶ Sham yo viwo yinyi : Kush, Mitsra, Puth kudo Kanaan.⁷ Kush yo viwo nyi: Saba, Havila, Sabta, Raema kudo Sabteka. Raema yo viwo yinyi: Seba kudo Dedan.⁸ Kush dji Nimrod tsan ; yinyi ametsine to nsen qodo le anyigban dji.

⁹ Enyi adelan sen le Yehowa yo nkume; yinjtsi wonu be: Sigbebe Nimrod , adelan sensen le Yehowa yo nkume.¹⁰ Equ efia qo Babel dji tutugban, Erek, Akaad kudo Kalne, le Shinear yo dumé. ¹¹ Asur tole duxon me, yi yitu Niniwoe, Rehobot Hir, Kalash,¹² yi Resen le Niniwoe kudo Kalash dodome; tsinyi edu ganlo.¹³ Mitsraïm dji Ludimwo, Ananimwo, Naftuhimwo,¹⁴ Patrusimwo, Kasluhimwo, tsinewo me yi Filisitow, kudo kaftorimwo tole.¹⁵ Kanaan dji Sidon, evia tutugban, kudo Heth;¹⁶ kudo Jebusitow, Amoritow, Guirgazitow,¹⁷ Hevitow, Arkitow, Siniatow,¹⁸ Arvaditow, Tsemaritow, Hamatitow. Kananitow yo xomewo kankan le yo ngebdomé.¹⁹ Kanaatow yo lixowo djole kaka Sidon , le Guerar gbo, kakayi Gaza, kudo Sodon gbo, Gomor, Adma to kudo Tseboim to, kakayi Lesha.²⁰ Sham yo viwo ne, le wo xomewo me, wo gbewo me, le wo duwo me, le wo dukonwo me.²¹ Sem tsan dji eviwo, tsinyi Heber yo viwo ku novie Jafet tsine nyi ameganxoa.²² Sem yo viwo nyi : Elam, Asur, Arpashad, Ludi kudo Aram.²³ Aram yo viwo nyi: Uts, Hul, Guerer kudo Mash.²⁴ Arpashadi dji Shelash; yi Shelash dji Heber .²⁵ Wodji evi eve ne Heber: Deka yo nyiko yinyi Peleg, qonjtsi le yo gamea anyigban man , yi noviawo yo nyiko yinyi Joktan.²⁶ Joktan dji Almoram, Shelef, Hatsamavet, Jerash,²⁷ Hadoram, Uzal,Dikla,²⁸ Obal, Abimaël, Seba,²⁹ Ofir, Havila kudo Jobad. Ameyewo kpata nyi Joktan yo viwo.³⁰ Wonon sokaka Mesha, le Sefar gbo, le woezexoe yo to gbo.³¹ Sem yo viwo ne, le wo xomewo me, le wo gbe tsinewo wodonon, le wo duwo me, le wo dukonwo me.³² Eyewo yinyi Noa yo viwo yo xomewo , le wo djidjimewo me, le wo dukonwo me. Yi wodome yi dukonwo tsinewo kankan qo anyigban dji tole le tqeqdlo yo ngebdomé.

Chapter 11

¹ Anyigban kpata do egbe deka kudo nuxo xoxo deka. ² Tsine wodjo le woezexoe gome lo, wokpo anyigban gbadja deka le Shinear yo dumé, yi wonon xon. ³ Wonu ne wononewo be: Miadjo! Mina ne miaso ekpewo, yi miamen wo le zonu. Yi ekpe sosoawo latrözun ekpe ne mi, yi koquta trözun siman nowo. ⁴ Wogbe nu ke be: Miadjo! Miatu edu de kudo asann tsine tamel latq djipo, yi mina be miaxq nk, bene mingbe kankan do anyigban lo dji O. ⁵ Yehowa qidiva bene yakpo edu kudo asanj tsine tuo yi agbetow le. ⁶ Yi Yehowa be: Wotrözun dukon deka yi woakpata do egbe deka, yinjtsi wowo qodo qo; fifele lqekpekpe nda tennq dote nutsine wodo be yewoawo. ⁷ Mina ! Miadji yi miatsitsi wo gbe, bene wongbe se woanewo gomeen. ⁸ Yi Yehowa kankanwo djidjida boo le anyigban lo nkume; yi wonote edua tutu. ⁹ Yinjtsi wodo ne texoe be Babel, qonjtsi xon yi Yehowa kankan wo le anyigban kpata dji ne.¹⁰ Sem yo xome ke. Tsine Sem do exoe kave takpo lo, edji Arpashadi, le tqeqdlo yo xoe eve yo ngebdomé.¹¹ Sem no agbe le , Arpashadi yo djidjime, xo exoe kave takpo texoe aton; yi yidji evi nusubiwo kudo nyonuviwo.¹² Tsi Arpashadi xo exoe gbantsiaton lo, edji Shelash.¹³ Arpashadi no anyigban dji , le Shelash yo djidjime ngebdomé xo exoe kave takpo texoe ene ku egban; edji evi nusubiwo kudo evi nyonuviwo.¹⁴ Tsi Shelash do exoe egban lo, edji Heber.¹⁵ Shelash no agbe le Heber yo djidjime ngebdomé xo exoe kave takpo texoe ene kudo egban; edji evi nusubiwo kudo evi nyonuviwo.¹⁶ Tsi Hebet do exoe gban tsine lo , edji Peleg.¹⁷ Heber do agbe, le Peleg yo djidjime yo ngebdomé xo exoe kave takpo texoe ene kudo egban; yi yidji evi nusubiwo kudo nyonuviwo.¹⁸ Tsi Peleg xo exoe egban lo, edji Rehu.¹⁹ Peleg no agbe le Rehu djidjime yo ngebdomé xo exoe Kave takpo texoe eve kudo annjre; edji evi nusubiwo kudo nyonuviwo.²⁰ Tsi Rehu xo exoe gbantsi eve lo , edji Serug.²¹ Rehu no agbe le Serug yo djidjime ngebdomé xo exoe kave takpo texoe eve kudo annjre; edji evi nusubiwo kudo nyonuviwo.²² Tsi Serug xo exoe egban lo, edji Nashor.²³ Serug, non agbe le Nashor yo djidjime ngebdomé xo exoe kave takp texoe eve, yi yidji evi nusubiwo kudo nyonuviwo.²⁴ Tsi Nashor xo exoe wuiv asideke lo, edji Terash.²⁵ Nashor no agbe le Terash yo djidjime ngebdomé xo exoe kave takpo kudo woeasideke; edji evi nusubiwo kudo nyonuviwo.²⁶ Tsi Terash xo exoe ewo tole kave me lo, edji Abram, Nashor kudo Haran.²⁷ Terash yo xome ke. Terash dji Abram, Nashor kudo Haran. Haran dji Lot.²⁸ Yi Haran ku le Terash tsinyi eteloy yi nkume le Ur , edu tsime wodji le le Shaldea .²⁹ Abram kudo Nashor wode esron: Abram esronlo nyi Saraï , yi Milka yinyi Nashor srnlo, tsinyi Haran yo vi, tsinyi Milka kudo Jiska wo to.³⁰ Saraï nyi ekonon: Nde dji evi O.³¹ Terash kpl Abram, evia kudo Lot , Haran yo vi kudo Saraï, etoyovie tsinyi Abram yo srn, evia. Wotole Ur le Shaldea, yivayi tsi kanaan yo dumé. Wova kaka Sharan yi wonon xon.³² Terash yo agbeme nkkekewo kpata nyi exoe kave takpo texoe eve kudo aton; yi Terash ku le sharan.

Chapter 12

¹ Yehowa nu ne Abram be: Djo le axo dumé, le axo xometow, kudo etow yo xome, nayi edu tsime yi nafio. ² Nana wolazun dukon gande, yi nayrawo; nana axo nyiko layi dji, yi nana wolanyi yrayra yo djoxoxe.³ Nayra ametsiwo layra wo; yi naxo efin do ametsiwo laxo efin dowo; yi anyigbandji xomewo kpata lakpo yayra to djiwo.⁴ Abram djo, sigbe letsi Yehowa nui nii nene, yi Lot kplœdo . Abram do exoe aton tole kave me gboxoe yitole Sharan.⁵ Abram kpl Saraï, ashie, kudo Lot novie yo vi , kudo nuswiwo kpata le wosi kudo suboviwo tsine yido le Sharan . Wodjo be yewoayi Kanaan nyigban dji , yi wovayido Kanaan nyigban lo dji.⁶ Abram qisa le anyigban kpata dji kakavayi qo edu tsi woyonon be Sishem , kakavayi qo More Yo atsiganwo me. Kanaanitow le duame gaxoxoxon me.⁷ Yehowa de yidokui fia Abram, yi be: Naso edu tse na axo djidjime. Abram do vssakpe do xon ne Yehowa, tsine de yidokui so fiea.⁸ Eho djole xon tuta eto dji gbo, le

Chapter 13

woezexoe n̄ Betel, yi yido yo agbadəwo , yi Betel le woedoxəhoe niiyi Aï ye le woezexoe . Egbe do vɔsakpe qeka do xɔn ne Yehowa yi yiyo Yehowa yo ɳkɔ. ⁹ Abram kpɔtɔ zɔn tuta edjigbedji. ¹⁰ Adətoto de guində edua mɛ ; yi Abram djoyi Egipti bene yayi nɔn xɔn , qɔntsi adstotoa sənn ɳtɔ le duame. ¹¹ Tsine yilaqo Egipti lɔ, eto ne Sarai ashia lɔ be: Nnya be wonyi nyɔnua dje tugbedje le ɳkume. ¹² Ne Egiptitəwo lakpɔwo lɔ wolantu be: Ashia yo ! Yi wola wuŋ, yi woye wolatsi agbe . ¹³ Njekuku nɔwo be nato be ye nɔvi ɳnyi, bene woalebe nuŋ nyuide le ɳtsiwo yi manɔ agbe kuɖo tawo. ¹⁴ Abram do Egipti lɔ, Egiptitəwo kpɔbe ashia djetugbedje ɳtɔ. ¹⁵ Faraɔn yo ameganwo tsan kpɔe, yi woyi kafui ne Faraɔn ; yi wokplɔ nyɔnua sɔy Faraɔn yo xome. ¹⁶ Wolebe ne Abram nyuide qo ɳtsi; Yi Abram xɔ alinviwo, enyiwo, esɔaketewo kudo edɔsɔviwo, esɔaketənənwo kudo esɔkpotenɔwo. ¹⁷ Vɔ Yehowa sɔ edɔ gandé sɔxɔ Faraɔn kudo yo axoedoа, sɔkuɖo Abram ashia, Sarai ɳtsi. ¹⁸ Yi Faraɔn yo Abram yinu nii be: Nde ye yi wowɔ kudon? Nde ɳtsi ɳtɔ nuŋ be yo srɔn yɔɔ? ¹⁹ Nde tsi yi wonu be: yenɔvi yɔ? Vɔ nyɛ ɳsɔe sɔwɔ ashinye. Fifielɔ, ashiwo ke , kpłe ne miadjo! ²⁰ Yi Faraɔn degbe ne yo mewo be wonɛ nya yi kudo asjialɔ, kudo nu tsivo nyi yito.

Chapter 13

¹ Abram djole Egipti trɔyi do edjigbedji, yi ku esrɔnlɔ, kudo enu tsivo kpata lesi, ku Lɔt kpədə ɳtsi. ² Abram do elan gbogboq, ega kudo sika. ³ Ezɔn azɔnlɔ so djigbeadjì kakava Betel, le fitsi yi agbadə lenii tutugban, le Betel kudo Aï dodome, ⁴ le fitsi yi avɔsakpe tsi yiwo le tutugban. Yi lexɔn lɔ, Abram dogbeda yiyo Yehowa yo ɳkɔ. ⁵ Lɔt tsine kplo Abram do tsan do alenwo, enyiwo , yi yitu agbadəwo. ⁶ Yi anyigban nde keke bene woanɔn edu O, do kesinɔnu wotɔwo sugbɔ be wonja tenni nɔn texoe qeka. ⁷ Adjre dɔj le Abram yo lankplɔviwo dji kudo Lɔt yo lankplɔviwo. Kanaanitəwo kudo Feriziatəwo le duame le gaxoxo xɔn mɛ. ⁸ Abram tone Lɔt be : Nde kuku adjre ngbe nɔn nyɛ kudo wo domeɔn alo le axiñ lankplɔviwo kudo axo lankplɔviwo domeɔn; qɔntsi nɔnviwo minyi. ⁹ Edua kpata ɳle ɳkɔ nɔwo? Djole gbɔnye: Ne woyi emiɔndji lɔ, nayiqli qusidji; ne woyi qusidji lɔ, nayi emiɔndji. ¹⁰ Lɔt kɔ ɳkume yidji, yi yikpo Yɔrdan yo gbame kpata, tsine me esi le tawaa. Gbɔxoe ne Yehowa neva tsrɔn Sodon kudo Gomora lɔ, enyi sigbebe Yehowa yo abɔ kakasɔyi Tsoar gbɔ, sigbe Egipti dua nene. ¹¹ Lɔt tsan Yɔrdan yo gbame ne yinɔ qeka, yi yidjoyi do woezexoe lɔgue. Neneyi woman so woanɔnnɔnwo gbɔ ne. ¹² Abram nɔn Kanaan yo dua mɛ; yi Lɔt nɔn edugan yo dogbawo mɛ, yi yitu agbadə hriqidji kakayi to Sodon. ¹³ Sodonjəwo nyi enubaqawatəwo, kudo nuvɔnwatəwo do Yehowa ɳtsi. ¹⁴ Yehowa nune Abram tsine Lɔt djole gbɔ volɔ be: Kɔ eta yidji, yi le afistine wole lɔ, kpɔ gɔmegbedji kudo edjigbedji , woezexoe kudo woedoxəhoe; ¹⁵ do anyigban kpata tsine wole kpɔkpɔ lɔ, nasɔe sɔna wo kudo axo djidjime tegbe. ¹⁶ Nanan axo djidjime lanɔn sigbebe axutako nene, bene na amedə latinŋ hlin axutako lɔ, ela hlin axo djidjime. ¹⁷ Tsite , zɔnle duame le yo djidjime kudo yo kekeme; do nasɔe asɔ nawo. ¹⁸ Abram ɳlɔn yo agbadəwo yivanɔn Mamre yo atsiganwo dome, tsine le Hebrɔn gbɔ. Yi yido avɔsakpe ne Yehowa.

Chapter 14

¹ Le Amrafael , Shinear yo fio tsi so Arjɔk yo game, Elar yo fio, tsi soKorlaomer, Elam yo fio, kudo Tideal, Gojim yo fio tolɔ, ² evenɛ be wowɔ kudo Bera, Sodon yo fio, le Birsha, Gomora yo fio, Shineab Adma yo fio, ku Shemeeber, tsinyi Tseboim yo fio kudo Bela yo fio, tsile Tsoar. ³ Ametsewo kpata bɔ do Sidim yo dɔn me, tsinyi edje yo axua. ⁴ Wobɔbɔ woqokui ne Kedorlaomer exoe woeve dodome; yi exoe woetɔngɔn me lɔ, wotsite qo ɳtsi. ⁵ Vɔ le exoe woenegɔn me lɔ, Kedorlaomer kudo efɔwo tsine legbɔnwo wozɔn , yi woqu Refaïmtəwo dji le Ashterɔ - Karnaïm, Zuzimtəwo dji le Ham, Emimtəwo dji le Shave - Kirjataim, ⁶ kudo Horientəwo dji le Seir yo towo dji, kakasɔyi Paran yo tsi yo atsiwo mɛ, tsine gogpo zogbeɛ mɛ. ⁷ Yi wotrɔ vaqɔ , En - Mishpat tsine le Kades, yi woxo Amalesitəwo le wɔnɔtɔ yo anyigban dji, kudo Amɔritəwo tsivo qo texoe Hatsatsɔn - Tamar. ⁸ Yi Sodon ku Gomora yo fio Adma, Tseboim yo fio kudo Bela yo fio tsine le Tsoar; yi wodɔ do ahuawɔwɔ dji qo wonjisi, le Sidim yo dɔnlɔ me, ⁹ woso qo Kedorlaomer tsinyi Elam yo fio ɳtsi, Tideal tsinyi Gojim yo fio ɳtsi, Amrafel tsinyi Shinear yo fio, kudo Arjɔk tsinyi Elazar yo fio, efɔ amene wotsite qo amaton ɳtsi. ¹⁰ Sidim yo dɔnlɔ qɔ kudo koqutu vudo; Sodon kudo Gomora yo fio be dume yi yidjan anyi ; amekpetewo sidjo yido eto dji. ¹¹ Djidutəwo lɔ Sodon kudo Gomora yo kesinɔnuwo wo nuququwo; yi wodjoyi kudo wo. ¹² Le wo nulɔlɔwo melɔ, wokplɔ Lɔt tsinyi Abram nyineyɔvie kudo yo kesinɔnuwo tsine le Sodon; yi wodjo. ¹³ Ameqeka tsine sidjo vanu ne Abram Hebrito ; ametsine le Mamre yo atsiwo mɛ, Amɔrito tsinyi Eshkɔl ku Aner yo nɔnvi, tsine wɔ nublabla kudo Abram. ¹⁴ Tsine Abram sebe wosɔ yenorvi wɔ gamenɔntɔ lɔ , enan kanlinto kave takpo texoe etɔn wosɔ ahuawɔnɔnu ametsiwo nyi ame sensenwo le dɔsɔviwo dome, tsiwo wodji le yo xome, wolun qo efio wo dji kakayi qo Dan. ¹⁵ Yi kudo yo dɔsɔviwo man ahuakɔn lɔ, yilun qo amewo dji le zanme; woxowo yi wolun qo wodji kakayi qo Shoba tsine le Damas yo miɔmɛ. ¹⁶ Wohin kesinɔnuwo kpata gbɔ yi wokplɔ nɔvies Lɔt gbɔva ku nyɔnua wo kudo dukɔnlɔ. ¹⁷ Tsine Abram qu Kedorlaomer dji kudo efɔwo tsine le kudoi lɔ, Sodon yo fio to yivayi dogoe le Shave yo dɔnlɔ me tsinyi efɔ yo dɔn. ¹⁸ Melshisedeki tsinyi Salem yo fio hen akpɔnɔn kudo vinha va: Ametsi nyi Mawu Djipoto yo nunɔla. ¹⁹ Eyra Abram, yinu be: Mawu Djipoto, tsi kpatse ne djipo kudo anyigban yra Abram ! ²⁰ Wola yra Mawu Djipoto, tsine sɔ axo funjɔwo do alɔmɛ nowo ! Yi Abram nii enuwo kpata yo ewolia. ²¹ Sodon yo fio tone Abram be : Sɔ amewo sɔ naŋ yi nasɔ kesinɔnuwo kpata. ²² Abram qɔntsi ne Sodon yo fio be: ɳkɔ alɔ yidji qɔda Yehowa, Mawu djipoto gbɔ, ametsi kpatse ne djipo kudo anyigban . ²³ Nyenɔda sɔ enu qekpe tsine nyi tɔwo, eka ɳtɔtsan, afɔkpaka ɳtɔtsan, bene navanu be : Enye yi yra Abram. ²⁴ Vɔlɔ, enu tsine yi qekadjeviwo qu, kudo ametsiwo zɔn kudon wo nuwo, Aner, Eshkɔl kudo Mamre: Woyelɔ wolaxɔ wotsi.

Chapter 15

Chapter 15

¹ Le enyɔn xɔnwo yo ngbodomelɔ, Yehowa yo nyɔn vane Abram le edrɔn me yi yinu nii be: Abram, njbe vɔn; nnyi akroxonu nɔwo, yi axo fintu lasugbɔ . ² Abram dɔntsi be: Axoetɔ Yehowa, nde wola naŋ? Nda djo evi manɔasinye; yi ametsine laxɔ axin axomenuwo , yinyi Eliazer Damas to. ³ Yi Abram be: Kpɔ, nde naŋ vi O, yi ametsine yi wodji dɔ axin xome yidja kpɔ gome le axin nuwo dji. ⁴ Yi Yehowa yo nyɔn vane Abram be: Nde yila kpɔ gome le axo nuwo djio, vɔ axo vomevi yilakpɔ gome le axo nuwo dji. ⁵ Yi tsine yikple sɔyi xixenu lɔ, enu nii be: Kpɔ djipo , yi nahlin woetrivivo kpɔ, ne wolatenŋ hl̄inwoa. Yi yinu nii be: Nene yi axo djidjime lasugbɔ ne. ⁶ Abram kandɔ Yehowa dji, yi yiso kodjo djɔdjɔs nii. ⁷ Yehowa gbenu nii be: Enye nyi Yehowa, tsine qewo tole Ur le Shaldea, bene masso edu tse non. ⁸ Abram dɔntsi be : Axoetɔ Yehowa, Lede nanya be elatrozun tɔnye? ⁹ Yi Yehowa nu nii be: Sɔ anyinon tsinedɔ exoe ameton, egbonɔn tsidɔ exoe ameton, agbo tsinedɔ exoe ameton, pleplelu qeka kudo ahɔnevi qeka. ¹⁰ Abram so elan tsewo kpata, emanwo dɔ dodome, yi yisɔ mamamewo kpanŋko wonɔnɔewo; vɔ nde man xeviɛwo ye. ¹¹ Xevi tsiwo lenɔn nu wovadjeq dji, yi Abram nyawo dji. ¹² Le ewoeyixɔ lɔ, aln gande dje Abram dji; yi kpɔ, vivitsi gande kudo vɔnɔn djedji. ¹³ Yi Yehowa nune Abram be: Nyan be axo djidjimewo lavayitsi amedjronugbe le edude tsine nda nyi wotɔ; yi wolazinwo qe; wolawɔ funyan-funyan kudo wo kakana exoe kave takpo texoe neŋ. ¹⁴ Vo naqo kodjo ne dukɔn tsine lazinwo do eto, yi wolato kudo kesinɔn gbogobodewo. ¹⁵ Ewo yelɔ, wolayidɔ togbuiwo gbo le ɔtsifafa me, wolaku togbe yi woladjo le djidjome gbɔxoe woladjivo . Le djidjime enegɔn mɛlɔ, wolatrɔva fie; dɔ Amoritɔwo yo nugblegblewawa nde kpɔ sugbɔ. ¹⁷ Tsine ewoe yixɔlɔ, vivitsi gande tsɔn; yi kpɔ, azizɔ dɛ kudo ezo dɔ to elanwo tsine yimanwo dome. ¹⁸ Le gbexɔngbe lɔ, Yehowa bla enu kudo Abram, yi nu be: Nɔsɔ edu ye na axo djidjime, sɔsɔ Egipti yo tɔato kakayiqo etɔgan to, le Efrati yo toto, ¹⁹ Kenientɔwo yo du, Kenizientɔwo, Kadmonientɔwo, ²⁰ Hetsitɔwo, Ferezientɔwo, Refaïmtɔwo, ²¹ Amoritɔwo, Kanaanitɔwo, Guirgazientɔwo kudo Jebuzientɔwo.

Chapter 16

¹ Abram ashie Sarai, nde dji evi nii O. Edɔ Egipti nyɔnuvi subɔvi dɛ tsine to Agar. ² Yi Sarai nune Abram be: Kpɔdɔ, Yehowa nabe lɔzu konɔn; nde kuku nɔwo be nayi axin subɔvie gbo; mede nde nyanɔn nuo, natenŋ dɔ eviwo toyɛ dji. Abram se Sarai yo gbe. ³ Yi Sarai, Abram ashie, kplɔ yo subɔvi Agar tsinyi Egipti nyɔnuvi sɔyina, Abram sigbebe ashie nene, le gatsime yi Abram nɔn Kanaanitɔwo yo dumɛ exoe ewo sɔnɔ. ⁴ Edɔn gbo, yi yifɔ efu. Tsine yikpɔbe yefɔ efu lɔ, ekpɔ axoenɔlɔ kudo lɔ baqɔ. ⁵ Yi Sarai nune Abram be: Nubaqabaqa tsine, nle kpɔkpɔɔ lɔ so gbɔnye. Nɔsɔ axin subɔvi dadi akɔnɔ nɔwo; yi tsine yikpɔbe yefɔ efu lɔ, ele kpɔkpɔɔ baqabaqa. Yehowa nezun nyamesotɔ le nyɛ kudowó dome ! ⁶ Abram dɔntsi nii be: Kpɔ, axo subɔvie le alɔmɛ nɔwo, wɔ nusianu tsine wodji kudoi. Soxɔndji lɔ, Sarai nyɔnfɔn ta nii; yi Agar sidjole gbo. ⁷ Yehowa yo mawudɔla kpɔe le vudo to le zogbe me, le vudo tsine gogo Shur yo modji. ⁸ Enu be: Agar, Sarai yo subɔvi, finde woso, yi finde wole yiyi? Edɔntsi be: Nɔsidjo qaa le axoenɔn nyɛ Sarai gbo. ⁹ Yehowa yo mawudɔla nu nii be: Trɔyi axoenɔwo gbo, yi nabɔbɔ nii. ¹⁰ Yehowa yo muwudɔla nu nii be: Nadji axo djidjime qodji, yi yilasugbɔ kakabe wonḍa tenŋ lahlin O. ¹¹ Yehowa yo mawudɔla nu nii be: Wofɔ efu , yi woladji evi nusuv, tsine wolaqo nyikɔ na be Ismael; dɔ Yehowa se axo vevesese. ¹² Elanɔn sigbebe esɔakete gbemɛ tɔ nene; elakɔ alɔ qodɔ edji dɔ amesiame ɔtsi, yi amesiame lasodɔ ɔtsi; yi yilanɔn noviewo yo lɔkume. ¹³ Eyo Yehowa ametsine xonuxo kudoi yo lɔkɔ be: Woenyi Mawu nufekpekpe kpɔtɔ; dɔ enu be: Deyi lɔkɔ, ametsine le kpɔkpɔɔ tututua? ¹⁴ Yintsi wɔyo vudo xɔn be : Agbeto tsine le kpɔkpɔɔ yo vudo; ele Kades kudo Bared dodome. ¹⁵ Agar dji evi ɔnsuvi ne Abram; yi Abram dɔ lɔkɔ ne Agar yo vi tsi dji nii be, Ismael. ¹⁶ Abram dɔ exoe kave tsi adin gbɔxoe Agar dji Ismael nii.

Chapter 17

¹ Tsine Abram dɔ exoe kave tsi ewo lɔ, Yehowa ze doi, yi nu nii be: Enye yinyi Mawu Nsenkatatɔ . Zɔn le axin lɔkɔ, yi nanyi nutexoewato. ² Nabla enu kudo wo, yi nana be sugbɔ gbogobodewo. ³ Abram djeklo yi dota egun , yi Mawu le nunuɔ nii be: ⁴ Enublabla tsine nawa kudo wo ke. Wolanyi dukɔn gbogobodewo yo to. ⁵ Wonde gba yɔwo ke be Abram; vɔ axo nyikɔ latrɔ Abraham, dɔ lɔna be wotrɔzun dukɔn gbogobodewo yo to. ⁶ Nana be woladji gbogobodewo, nana dukɔnwo lato so mewo; yi efisɔwo lato le mewo. ⁷ Nabla enu kudo wo, kudo axo djidjime, le ɔngbodome viwo wo dome: Elanyi nublabla mavɔmavɔ, bene nanyi axo Mawu kudo djidjimeviwo wo tegbe-tegbe. ⁸ Nasɔ Kanaan nyigban afitsi wonyi amedjro le fifie kpata sɔnawo kudo axo djidjime tegbe-tegbe, yi nanyi wo Mawu. ⁹ Mawu tone Abraham be: Woyɛ, wolale axin nublabla me dɔ alɔmɛ, ewo kudo axo djidjime tsila kplɔwo do, le wo djidjimewo me. ¹⁰ Etse yinyi axin nublabla, tsine milale dɔ alɔmɛ miawo kudo enye, kudo axo djidjime tsila kplɔwo do: Nusuvi ɔqekpekpe tsile miado me, laso evo. ¹¹ Mila so evo; yi yilanyi nublabla djesi le nyɛ kudo mia dome. ¹² Le lɔkeke enyigɔn me lɔ, nusuvi ɔqekpekpe laso evo, le mia djidjimewo me, ne wogbe djile axome, alo enyi amexloexloe tsine nde dji tsan O. ¹³ Wola so evo ne ametsine wodji le axome kudo amexloexloe; yi axin nublabla ɔtsilan me yo nublabla tegbe-tegbe. ¹⁴ Nusuvi tsine nda so evo , latɔn le yo dukɔn me: Dɔ eda le axin nublabla dji. ¹⁵ Mawu nu ne Abraham be: Nde gba dɔ Sarai ne srɔnwo keo; vɔ yo lɔkɔ lanyi Sarai. ¹⁶ Na yraɛ, yi nane evi nusuv; na yraɛ, yi yilazun dukɔnwo; efisɔwo so dukɔnwo me, latole me. ¹⁷ Abraham djeklo yi dotagun; ekonu, yi yinu le djidjime be: Nusu tsine dɔ exoe kave takpo latenŋ dji evia? Yi Sarai , tsine dɔ exoe ewo tole kave takpo me tsan latenŋ dji evia? ¹⁸ Yi Abraham nu ne Mawu be: Oo! Ismael nɛnɔn agbe le lɔkuwo me kpo! ¹⁹ Mawu be: Nyawolɔ Sarai axo srɔn , yiladji evi nusuvi nɔwo; yi wolaqo lɔkɔ nii be Izak. Nabla enu kudo siqbebe nublabla tsine nde dja vɔ kudo yo djidjime tsila kplɔedo. ²⁰ Sɔkuðo Ismael ye ɔtsi lɔ,

Chapter 18

ŋse axo nyawo. Kpɔda , nayre, nana eladji, yi yilasugbɔ gbogbode; eladji fiavi woeve, yi nana yilazun dukɔn gandɛ. ²¹ Nabla enu kudo Izak, tsine Sara ladji nɔwo le exoe ye yo gaye lexā me pεpεrε. ²² Tsine Mawu wu enyɔnwo nu kudo Abraham lɔ, edjoyi edji le gbo. ²³ Abraham kplɔ evia Ismael , ku ametsiwo wodji le yo axome, kudo amexloexloewo, nusuvivo kpata tsile axoea mε; yi yiso evo nɔwo gbexɔngbe, sigbe letsi Mawu dɔ nii nene. ²⁴ Abraham dɔ exoe qeka tole kave takpo mε, gboxoe so evo.Evia, ²⁵ Ismael ye dɔ exoe woetɔn le gatsime yi yiso evo. ²⁶ Gbexɔngbe lɔ, Abraham so evo , yi Ismael vielo tsan so evo. ²⁷ Yi ametsiwo kpata le yo xome, tsiwo dji, tsiwo nyi amexloexloe, wokpata woso evo kudoi.

Chapter 18

¹ Yehowa zedoi le Mamre yo atsiganwo mε, le gatsine me yi yinɔn anyi dɔ yo agbadɔ yo ŋkɔ, le nyidɔmε. ² Eko ŋku yidji, yi yikpɔ : Kpɔda amε etɔn wonɔnte dɔ gbo. Tsine yikpɔwo lɔ, exudu yido ŋkɔ nɔwo, so yo agbadɔa gbo yi yiyi dotagun sɔ ŋme tsɔn anyigban. ³ Yi yinu be: Axoeto, ne woku ŋzizi nuj lɔ, ŋdekuku ŋgbe to axo dɔla gbo daa sɔyi O. ⁴ Ɗemɔn be wone sɔ esi va ne woaklɔ afɔwo ne mi; yi miaqidɔ me le atsiye gome. ⁵ Nayi sɔ akpɔnɔn kankan de sɔva , bene miasdɔ ŋsen miaqokui; le yo ŋgbodome lɔ miatɔ lemon; dɔ yinɔtsi yi mivato mia dɔla gbo dɔ. Wo qɔntsi nii be : Wɔ nustine yi woto. ⁶ Abraham yi Sara gbo le agbadɔ me kpatakpat, yi nu nii be: Kaba, sɔ ewɔ agban ametɔ, blui, yi nasɔtɔ dokɔnwo. ⁷ Yi Abraham xudu yi nyikpome vayi le enyivi dami nyuide sɔna yo dɔla qeka, tsine djredɔ kaba. ⁸ Egbesɔ ami ku ele, kudo enyivi tsine wodjrađo lɔ, yi wosɔ dado akɔme nɔwo. Yinɔtsi note dɔ wogbɔ, le atsia gome. Yi wođu enua. ⁹ Yi wonu nii be : Finde Sara ashiwo dε? Edɔntsi be: Ele agbadɔa mε. ¹⁰ Amεqeka le wodombe be: Natrɔva gbowo le exoe qetɔlɔ me lexā; yi kpo, ashiwo Sara, ladji evi. Sara note dɔ agbadɔa yo ŋkɔ, agbadɔ tsine le ŋgbodome ne Abraham yi se enyɔnɔ. ¹¹ Exoe yile etanjtsi ne Abraham kudo Sara : Yi Sara nde gbe kando dji be yelagbe dji evi O. ¹² Eko enu le yidɔkui mε, yinu be: Fifie tsine ŋku nyagan de ɡenatɛnɛn abge dɔ sese dɔ lāmɛa? Axin axoeto tsan ku tɔgbɛ. ¹³ Yehowa tone Abraham be: Nde ŋtsi yi Sara konu, yinu be: Natɛnɛn gbe dji evia; enye tsine ku nyagan? ¹⁴ Enuđe le tsine laglowɔwɔ ne enye Yehowa? Ne gamea suj lɔ, natrɔva gbowo, le exoe qetɔ yo gayɛmɛ pεpεrε; yi Sara ladji evi nusuvi. ¹⁵ Sara qadjie be: Nyenđe koenu O. Ɗo vɔnnɔn dɔi. Vɔ enu be: Adje woko nu. ¹⁶ Nusuawo so bene yewoadjo, yi wokpɔ Sodon gbedji qɔda. Abraham kplɔwodo bene yayi dɔwo. ¹⁷ Yi Yehowa be: Ɗeyi nawlua nutsine ŋdja wɔa dɔ Abraham ?... ¹⁸ Abraham lavatrɔzun dukɔn sensen ku dukɔn gandɛ, yi toyɛ dji yi dukɔnwo lakpɔ yayra to le anyigban dji. ¹⁹ Ɗo ŋtsien, bene yana be eviewo kudo yo axoedoа nele Yehowa yo qɔdowomɛ dɔ asi, bene woawɔ nudjɔdjɔe kudo enunyui, yinɛ Yehowa newɔdɔ Abraham yo ŋgbedodo tsiwo yinuwɔ dji qɔda gbo... ²⁰ Yi Yehowa be: Sodon lɔ kudo Gomora yo axua wosugbɔ va gbɔnyɛ, yi wo nūvɔnwo sugbɔ ŋtɔ. ²¹ Yinɔtsi ŋda qɔ, yi nakpɔ be enyɔn tsine wole nunuɔ sɔsɔ wonjtsi leme mε; ne ŋdenyi neneñwɔlɔ, nanya. ²² Nusuawo dji, yi woyidɔ Sodon. Vɔ Abraham gbekpɔtɔ le ŋkumɛ ne Yehowa. ²³ Abraham tetegogoi, yi be: Wolatsrɔn amεdjɔdjɔe kudo amεvuindjia? ²⁴ Amεđe ŋdenyanɔn enuwo, amεdjɔdjɔe katsiwo latenj nɔ edua mε: Wolatsrɔn wotsan, yi nasɔke edua sɔkuđo ame katsiwo tsine leme ŋtsi O? Awu amεdjɔdjɔe kudo amεvuindjia, bene woamɛ vea ²⁵ woanɔn eka qeka djia, enyɔtse nεteđa hriđi le gbowo ! Ametsine lađo kodjo ne anyigban kpata nađo kodjo djiđɔdjɔe? ²⁶ Yi Yehowa be: Ne ŋkɔ ame katsiwo le deua mɛlɔ, nasɔke edua kpata sɔkuđo wonjtsi. ²⁷ Abraham gbeyidji, yi nu be: Kpɔ, ŋdodji be maxo nuxo kudo Axoeto, enye tsine nyi afinfin kudo hunhun. ²⁸ Amεđe ŋde nyancɔn enuwo, le katsiwoa mɛlɔ, atɔn latenj tole me, wolatsrɔn edua lɔa? Yi Yehowa be: Nyenđa tsrɔn edua ne ŋkɔ amεdjɔdjɔe katsiatɔn. ²⁹ Abraham gbele nuxo xɔɔ nii , yi be: Amεdjɔdjɔe eka latenj nɔmɛ dji. Yi Yehowa be: Nyenđe dja wo nuđekpeo, sɔkuđo ame ekawo ŋtsi. ³⁰ Abraham be: Axoeto ŋgbe bi edjio, nyenđe gba xo nuxo keo. Ne amεdjɔdjɔe egban leme dε. Yi Yehowa be: Nyenđe dja wo nuđekpe, ne ŋkɔ ame egban lemeɔn. ³¹ Abraham be: Kpɔ, ŋdodji be maxo nuxo ne Axoeto. Amεdjɔdjɔe wuivɔnaton latenj nɔmɛ dji. Yi Yehowa be: Nyenđa tsrɔnwo sɔkuđo amεdjɔdjɔe wuivɔnaton wonjtsi O. ³² Abraham be: Axoeto ŋgbe bi edjio, yi nyenđe gba xo nuxo keo, zekpetea ke. Amεđe ŋde nyancɔn enuwo, nεnyi amεdjɔdjɔe amewo dε. Yi Yehowa be: Nyenđa tsrɔn edua sɔkuđo amεdjɔdjɔe ewoa wo ŋtsi O. ³³ Yehowa djole gbo, tsine yiwu nuxo xoxoa ntsi kudo Abraham. YI Abraham trɔđjoyi yo agbadɔa mε.

Chapter 19

¹ Mawudɔla eveawo vayidɔ Sodon le woetrɔgbɔ; yi Lɔt nɔanyi dɔ Sodon yo agboardji. Tsine Lɔt kɔwo lɔ, etsite yi yido ŋkɔ nɔwo, yi yidota egun sɔ ŋkumɛ tsɔn anyi. ² Yi yinu be: Kpɔda, axoetɔnyewo, ŋdekuku miđo mia dɔla yo axome, yi midɔn fie zanyɛ mε; miaklɔ afɔwo; milafon esɔ fonfome, yi milale mia mɔn.Wo qɔntsi nii be oo, miladɔn emɔndome. ³ Vɔ Lɔt tutuwo dɔđe bene wova egbɔ yido yo xome. Edu azan nɔwo, yi yime akpɔnɔn mahuan-mahuan nɔwo. Yi wođu. ⁴ Wonđe kɔpɔ mlon anyio yi Sodon yo duametɔwo trɔđo axoe, sɔsɔ qeviwo dji kakavayi tɔgbewo dji; eduametɔwo kpata lɔva. ⁵ Wowɔ Lɔt , yinu nii be: Finde ametsiwo va gbowo egbe zāyemɛ dε? Ɗewoto va miagbɔ bene miadɔn wo gbo. ⁶ Lɔt va wogbɔ le xixenu, yitu hɔntrua qonu dɔ yo ŋgbodome. ⁷ Yi yinu be: Nɔvinyewo, ŋdekuku ne mi, mingbe wɔ nūvɔn ! ⁸ Kpɔda, nyɔnuvi eve wole asinye tsine wonđe djesi nusu O; nakplɔwo sɔva miagbɔ, yi enutsine djromi milawɔ nɔwo. Vɔlɔ, mingbewɔ nuđekpe ne ametsewo tsine vaze gbɔnyeɔn. ⁹ Yi wonu be : Teteiyi lexɔn! Wogbenu ke be : Ameye tsine va miagbɔ sigbebe amεdjɔ nene lɔ, dazun kodjodoto ! Ee kɔpɔ, milawɔ nutsine milawɔ nɔwo sɔwu wotɔ. Yi, wotutu Lɔt dɔđa kudo akpasensen, yi wozɔn be yewoawo gban hɔntrua. ¹⁰ Nusuawo sɔ alɔ dɔđa , yikplɔ Lɔt dɔ axoea mε, yi tu hɔntru lɔ. ¹¹ Yi wona be ŋkuviwo gban ne ametsiwo kpata le axoea mɔnu, sɔsɔ qeviwo dji kakavayi ameganxowɔ dji, be wodje agbagba dokpo be yewoakpɔ hɔntrua yo mɔnu. ¹² Nusuawo nune Lɔt be: Menđe wogbedo dε fie? Etoyɔviwo, evi nusuvivo kudo nyɔnuviwo, kudo enutsine nyi tɔwo le duame, qewoto le texoeyɛ. ¹³ Ɗo mile djidjɔ latɔn fie, dɔ Yehowa se eduyɛ yo nugblegleblewawa sugbɔ . Yehowa dɔmi dɔđa bene miatsrɔn εŋ. ¹⁴ Lɔt to, yi xonuxo ne etoyɔviwo tsine bɔi eviawo ta be: Mitsite, ne miatole texoe yε; dɔ

Chapter 20

Yehowa datsrɔn edua. Vo, le etoyɔvieuwo gbɔlɔ, woxɔse be nusu kāo yi yile.¹⁵ Le ɔdekenyeme lɔ, mawudɔlawo zindɔ Lɔt dji be: Tsite, kplɔ ashio kudo evi nyɔnuviwo evee wo tsine le fie, ku vɔnvɔn be ɔngbe tsrɔn le dua yo gbangban me O.¹⁶ Tsine ɔnde ebla deo lɔ, nusuawo le alɔ nii, yi, ashie kudo evia eveawo, dɔntsɔ Yehowa djibe yaðe toleme; wokplɔe, yi woyi ðeðo edua yo godo.¹⁷ Tsine wokplɔwo djo vɔlɔ, ñeka tonɔwo be: ðe axo agbe; ɔngbe kpo ɔngbodomɛɔn, yi ɔngbe note dø agba kpata meɔn; sidjo yido etoa dji, be ɔngbe tsrɔn.¹⁸ Lɔt nu nɔwo be : Oo! Axoetɔ, ɔngbe non neneɔn!¹⁹ Kpɔða, kpkɔ ñzizikuku sɔsɔ gbɔwo, yi wɔðe axo ñzizikuku yo ganyenye døda gbɔnye, bene manɔn agbe; vo nyenje tenn̄ siyi etoa dji, gbɔxoe gbegble lavadjɔ, yi natɔrɔn.²⁰ Kpɔða, eduyɛ hue yisɔ gbɔnye bene mabedø me, yi ehue. Oo! Na be matsi agbe, ..., nhue O? ... yi na be manɔn agbe!²¹ Yi yinu nii be: Kpɔða, ɔngbesɔ ñzizikuku xɔn sɔnawo ke, yi nyenja tsrɔn eduxɔn tsine wole totoɔ.²² ðebla ne nasiðo me, dø nyenja wɔ nuðekpe kakavana gatsime yi wolaðo xɔn. Enutsintsi wɔðo ne edua be Tsoar ne.²³ Ewoe ze dø anyigban dji, gbɔxoe Lɔt dø Tsɔr yo dua me.²⁴ Yi Yehowa na be ezosigbebe karubii so djipo djaðo Sodon kudo Gomora dji.²⁵ Etsrɔn eduxɔnwo, dogbalɔ kudo eduamenɔtɔwo kpata, kudo atsiwo le anyigban dji.²⁶ Lɔt ashialɔ trɔkɔ ɔngbodomɛ, yi yitɔzun edjekɔn.²⁷ Abraham fɔn fɔnfɔmɛ, bene yayi afistsine yinɔnte dø le Yehowa yo ɔnkumɛ.²⁸ Ekɔ ɔnkumɛ døda Sodon kudo Gomora gbedji, kudo dogba kpata dji; yi kpɔða, ekpɔ azizɔ litsi dø sigbebe abu yo zizo nene le anyigban dji.²⁹ Tsine Mawu latsrɔn dogba yo duwo lɔ, eñonku Abraham dji; yi yidje Lɔt tole gbegble me, vɔlɔ etsrɔn eduwɔ tsi dodome yi Lɔt vayi non.³⁰ Lɔt djole Tsoar bene yayi non tame qaa, yi yivayi non eto tame, kudo evia ameveawo, dø ele vɔnvɔkɔ bene yanɔn Tsoar. Eyiñon ekpeto de me, yi kudo evia eveawo.³¹ Evi tutugban tone adɔmlin lɔ be: Miatɔ s̄in; yi nusuðe ɔnde gbagblame fiɔ, bene yadɔn miagbɔ, le eduwɔ kpata yo ðodonuo.³² Va ne miana aha miatɔ, yi miadɔn gbɔ, bene miatɔ yo ðjidjime neno anyi.³³ Wona vinha woatɔ le ezan xɔn me; yi ameganxtɔlɔ dɔn etɔlɔ gbɔ: ñde nyabe yevi ðonyegbɔ yi fɔn.³⁴ Le yo ɔkegbɛ lɔ, ameganxtɔlɔ tone vifintɔlɔ be: Kpɔ, ñdɔn kudo mia tɔ esɔ zame; nabe miana vinha ne yanu egbe zame, yi wotsan nayi gbɔ, bene miana be miatɔ yo ðjidjime ɔngbe bu O.³⁵ Wona vinha woatɔ ke le ezan xɔn me; yi vifintɔlɔ yigbɔ: ñde nya gatsimeti yidɔn gbɔ kudo gatsime yi yifɔn.³⁶ Lɔt yo vi nyɔnuvi eveawo fɔ efu ne woato.³⁷ Evi tutugban lɔ dji evi nusuvi yi yiyɔe be Moab: Yinyi Moabitɔwo yo togbe, kakana egbe.³⁸ Vifintɔlɔ tsan dji evi nusuvi, tsine yiyo be Ben - Ami: Yinyi Amɔnitɔwo yo togbe kakavana egbe.

Chapter 20

¹ Abraham djole xɔn sɔyi edji gbedji; evayi tsi Kades kudo Shur dome, yi yinɔn Guerar vide.² Abraham tole ashie Sara ɔntsi be: Nɔvinye yo. Abimeleki tsine nyi Guerar yo fɔ na be wokplɔ Sara dji.³ Yi Mawu zedo Abimeleki le zame, le edrɔn me, yinu nii be: Kpɔða, wole dja ku le nyɔnu tsine wona be woleva nɔwo ɔntsi, dø esrn̄ lesi.⁴ Abimeleki, tsine ɔnde dɔn gbɔ, dɔntsɔ be: Axoetɔ, wolatsrɔn dukɔn ðjɔðjɔe ñtɔtsan?⁵ Ñtonuñ be: Nɔvinye yo? Yi yinɔt tsan ñnu be: Fofonye yo? Axin̄ ðjime kɔ yi axin̄ alone ɔnde xo ehun O.⁶ Mawu nu nii le drɔn me be: Nyan be axo ðjime kɔ le axo nuwɔwɔ me; yinɔt nyenje ðemɔn nɔwo be nata alɔe O.⁷ Fifielɔ, sɔ nusu ye yo ashie nii; dø nyɔnuðetɔ yo, ela dogbeda nɔwo, yi wolanoñ agbe. Vo, ne wogbe lɔ, nyan be wolaku, ewo kudo axometɔwo kpata.⁸ Abimeleki tsite le fɔnfɔmɛ, yi yo yo ðɔlawo kpata, yinu enyɔn tsewo kpata nɔwo; yi vɔnvɔn gandé dje wokpata dji.⁹ Abimeleki yo Abraham, yinu nii be: ñde tse wowɔ ne mi? Nubaða ɔnde ñwɔ nɔwo, yi wona be nuvuñ gan tse va kudo axin̄ fiadouxoa dji? Wowɔ numawɔ-mawɔwo døda gbɔnye.¹⁰ Yi Abimeleki nune Abraham be: Susu ɔnde wɔðe gbɔxoe wowɔ lexɔ?¹¹ Abraham dɔntsɔ nii be: Nɔxɔse be Mawu mavɔn- mavɔn lanɔn edua me, yibɛ wola wuñ dø asinye ta.¹² Yitsan lɔ, nyawo yinyi be enyɔ nɔvinye, etɔnye yo vi; vo ɔnde nyi enyɔne yo vi O; yi yivazun ashinye.¹³ Tsine Mawu na yi ñdɔle etɔnye yo xome lɔ, ñtɔne Sara be: Amenuveve dɔ tsine ñdekuku wola wɔ nuñ ke; le afidækpekpe tsine milayi lɔ, tobe: Fofonye yo.¹⁴ Abimeleki sɔ alin̄viwo kudo enyivo, kudo subɔviwo nusuwo, kudo subɔvi nyɔnuwo sona Abraham; yi yisɔ ashia Sara sonii.¹⁵ Abimeleki be: Kpɔða, axin̄ dua kpata le ɔnkumɛ nɔwo; non fitsi ðjro wo.¹⁶ Yi yinu ne Sara be: Kpɔða, ñsɔ ega home kotokun ñeka nɔwo; eye lanyi duku tsine laðe ñkpriñ le ɔnkumɛ nɔwo le ametsiwo kpata le gbɔwo, yi yila nyi djesi be wogbele gbedji.¹⁷ Abraham dogbeda ne Mawu, yi Mawu dadɔ ne Abimeleki, ashia lɔ kudo yo subɔvi nyɔnuwo; yi wotəñ dji vi.¹⁸ ðo Yehowa sɔ evimadji sɔxɔ Abimeleki yo axoedoa kpata, sɔkuðo Sara, Abraham yo srɔn ɔntsi.

Chapter 21

¹ Yehowa ñonku enyɔn tsine yinu ne Sara, yi Yehowa wɔ nutsi yo ɔngbe yi yido ne Sara.² Sara fɔ efu, yi yidji evi nusuvi ne Abraham, le nyagankuku me, le gatsime tututu yi Mawu nu nii.³ Abraham dø Izaki ne ñevisi tsine wodji nii, tsine Sara dji nii.⁴ Abraham so vo ne Izaki, le ñkeke enyigɔngbe, sigbe letsi Mawu dø nii nene.⁵ Abraham dø exoe kave takpo, le gatsime yi wodji evia Izaki.⁶ Yi Sara nu be: Mawu na be : Mawu do nukoko nun; amesiame tsine lase enyɔn tse lakonu.⁷ Egbe nu ke be: Menðe lanu ne Abraham be: Sara lananɔn eviwo? Gankelo ñdji evi nusuvi nii le nyagankuku me.⁸ ðevisia s̄in, yi woso anɔn nii; Abraham dø azan gandé le gbetsigbe yi woso anɔn ne Izaki.⁹ Sara kpo Agar yo vi Egipti tɔlɔ tsine wodji ne Abraham, le enu koo;¹⁰ yi yinu ne Abraham be: Nyan subɔvie kudo vie, dø ɔnde dja man domenuwo kudo evinye, kudo Izaki O.¹¹ Enyɔn tse ɔnde ðjɔðjɔi ne Abraham, sɔkuðo evia ñtsi.¹² Vo Mawu nu ne Abraham be: Eye ɔngbe ve adɔmɛ nɔwo, sɔkuðo ñevisi kudo enɔñlo. Wɔðo nusianu tsine Sara labiwo dji; dø Izaki me yi ðjidjime ñtɔñtɔ lato nɔwo le.¹³ Nana be Agar yo via tsan lanyi dukɔn; dø enyɔ axo ðjidjime.¹⁴ Abraham fɔn edekeñyeme boo; yi sɔ akponɔn kudo esigo, yi yisɔna Agar, yi yisɔðo abɔta; egbesɔ ñevisi tsan nii, yi yinyan wo. Edjo, yi yayi bu le Beer-Sheba yo zogbeme.¹⁵ Tsine godokple yo sia vɔlɔ, egble ñevisi dø atsi doaman dø gɔmɛ,¹⁶ yi yidje yayi nɔanyi dø azɔgue qaa, le mɛta kave takpo dome; dø ele nunuñ: Nyenja kpo evinye yo kuku meɔn ! Enɔn anyi yi kpanñkɔe, yi yikpa abobo yi fan avi.¹⁷ Mawu se ñevisi yo gbe; yi Mawu yo

Chapter 22

dəla yə Agar so djipo, yinu nii be: Agar, nde djo? Ngbe vən, də Mawu se qəvia yo əkə le afitsi yile.¹⁸ Tsitə, sə qəvia, le alə nii; də nana elazun dukən gandə.¹⁹ Yi Mawu hən əkuvi nii, yi yikpə vudo qə; eku esı də godokple lə, yi yinan qəvia nu.²⁰ Mawu nən anyi kudo qəvia, tsine sīj, yi yinən zogbe me, etrəzun tsanjka datə.²¹ Enən Paran yo zogbe me, yi enənlə de Egipti nyənuvi nii.²² Le goxox xən mələ, Abimeleki kudo Pikəl tsine niy yo ahuaga, vanu nə Abraham be: Mawu le kudo wo le enu tsiwo kpata wole wəwəcə me.²³ Tanu nuŋ fifie lefie, le xao Mawu yo əkəmə, be ənda ble enyə kudo evinyewo, alo təgbeyəvinyewo, be wolanyən adəmə nuŋ sigbebe letsi nyətsan əkə adəmə də əntsiwo nəne.²⁴ Abraham be: Ntanu nəwo.²⁵ Və Abraham gbenyən ne Abimeleki səkuqə vudo qə tsinə Abimeleki yo dəlawo xə kudo akpasənən əntsi.²⁶ Abimeleki əntsi be: Nyənde nya ametsinə wə nənənən; nde naŋ ənyan, yi egbe gəxəkə nəle sesən ke.²⁷ Yi Abraham sə alinvi kudo enyəwo səna Abimeleki; yi woameveawo wə nublabla.²⁸ Abraham sə alinvi anndre sədə evo.²⁹ Yi Abimeleki nu nə Abraham be: Ndenyi alinvi anndre tsine wode də vo ye?³⁰ Edəntsi be: Wolaxo alinvi anndre ye le axən aləmə, bene yanyi qəsədli be nyə də vudo ye.³¹ Yintsi woyə texoe xən be Beer- Sheba; də xən yi wotanu nə wənənənəwo le ne.³² Woblanu tsan le Beer- Sheba. Le eyə yo əngbodome lə, Abimeleki kudo yo ahuaga Pikəl wotsite; yi wotrəyi Filisitəwo yo dume.³³ Abraham do tamaristsi də Beer- Sheba; yi lexən lə, edogbeqə le Yehowa, Mawu tsine le agbe təgbe yo əkəmə.³⁴ Abraham nən Filisitəwo yo dume dijidjide.

Chapter 22

¹ Le enyən tsəwo yo əngbodome lə, Mawu do Abraham kpo, yi nu nii be: Abraham! Edəntsi be: Enye ke!² Mawu be: Kplə eviwo, eviwo akongo lə, tsine wələnən, Izaki; Yido Morija yo dua me, yi nasəsə səwə avəsa nuŋ le etoawo tsine nanu nəwo dji.³ Abraham so fonfən me boo, ebla eka nə yo əsəkətə lə, yi yo dəla aməve kudo Izaki kpləwo do. Ezən anake tsine yiləsə me avəsa lə, yi yidjə yido texoe tsine Mawu nu nii.⁴ Le əkeke etəngənələgbe lə, Abraham kə eta yidjə yikpə texoe qəda qaa.⁵ Yi Abraham nu nə yo dəlawo be: Minən fie kudo əsəkətə; enye kudo qəvia, milayi xənədə yi mila subə, yi milagbe trəgbəvə mia gbo.⁶ Abraham sə avəsa yo anakea, edroe nə via Izaki, yi yisə ezoa kudo kakla də aləmə. Yi woameveawo wozon də du.⁷ Yi Izaki, nu nə etələ Abraham, be: Etənyə! Yi yidjəntsi be: Enye ke, evinyə! Izaki yidjə be: Ezə kudo anakea ke; və fiñde aminvi tsine miolasəsa avəa qə?⁸ Abraham əntsi be: Evinyə, Mawu əntə lasə avəsa yo alinvia va. Yi woameveawo wozon də du.⁹ Tsine woyi də texoe tsi Mawu nu nii lə, Abraham də vəsakpe, yi dəra anakea də. Ebla evia Izaki, yi yisəsə dədə avəsakpe dji, le anakea dji.¹⁰ Yi Abraham kə alə yidjə, yi yisə kakla lə, bene yado eyui evemə nə evia.¹¹ Yi Yehowa yo mawudəla yə le djipo, yinu be: Abraham! Abraham! Edəntsi be: Enye ke!¹² Mawudəla be: Ngbe sə alə qəda qəvia gbo, yi əngbewə nuđekpe niio; də egbe yi ənyan be wənənən Mawu ke, yi nde gbe viwo qəka akongoa, səsə naŋ O.¹³ Abraham kə eta yidjə, yi yikpə agbo qəka le yo əngbodome tsine azowo blađo kadjame; yi Abraham yi vayi sə agboa, yi səsə səwə avəsa də via yo texoe.¹⁴ Abraham də ne texoa be Jehova-Lasəna. Yintsi wətonən egbe be: Le Yehowa yo toa dji lə, elasəna.¹⁵ Yehowa yo mawudəla gbe yə Abraham zeveğən so djipo ke,¹⁶ be: Ntanu əkenye, Yehowa yo nyən! Be tsine wəwə lexə, yi nde gbe be yasə eviwo qəka, akongolo naŋ Olo,¹⁷ nayrawo yi nana axo dəjədime ladji qədə, sigbebe dəjipə woetriviwo kudo axutakə tsine le axutəmə nəne; yi axo dəjədime laxə yo fənətəwo yo agbowo dji.¹⁸ Anyigbandjə dəkənəwo kəpətalakpo yayra səsə axo dəjədime me, əntsi wədəto axən gbe.¹⁹ Abraham trəyidə yə dəlawo gbo, yi wodjə yido Beer- Sheba də du; də Abraham vatsi Beer- Sheba.²⁰ Le eyə yo əngbodome lə, wəvətəne Abraham be: Kpədə, Milka tsan dji evi nə nəviwo Nashər:²¹ Uts, nyi yo vi tutugban, Buz, nyi nəvia, Kemel, nyi Aram yo tə,²² Kezəd, Hazo, Pildash, Jidlañ kudo Betuel.²³ Betuel dji Rebeka. Milka yo vi amənyiawo tsine Milka dji nə Nashər, Abraham nəvia nə.²⁴ Asuasi Reuma tsan dji Tebəsh, Gaham, Tahash kudo Maaka.

Chapter 23

¹ Sara yo agbea nyi exoe katən tsi anndre: Nene yinyi Sara yo agbəmə əkekewo kpata nə.² Sara ku le Kiryat- Arba, tsine le Hebrən, le Kanaan yo dume; yi Abraham vəwə ətsə nə Sara yi yifan nii.³ Abraham tsitə le yo kugbe, yinu nə Hetviwo be: Nnyi amedjəro yi ənə miadomə; minən texoe le miagbə, bene maqjə axən aməkukua yi nə mađə dəle axən əkumə.⁵ Hetviwo əntsi nə Abraham be:⁶ Doto mi, axoetənyə! Efəvə wonyi le mia dədəme; qə axo aməkukua də mia beniglawo tsine dəjərowo me; amədəkpe nde le mia dədəme tsila gbe be ənda qə axo aməkukua lə.⁷ Abraham so, yi dotagun də dukənlə yə əkumə, le Hetviwo yo əkumə.⁸ Yi yinu nəwo be lexə: Nə miđə emən nuŋ bene mađi axən aməkukua yi nə mađəda le axən əkumə lə, miđotən, yi midogbedə də tənyə, Efrən, Tsoshar vi,⁹ misə Makpela yo agadəmə tsine le yo agble yo wənənən sənən, misəsə naŋ də ega nu, bene yanyi amədəbə nuŋ le miadomə.¹⁰ Efrən nən anyi də Hetviwo dədəme. Yi Efrən Hetviwa, əntsi nə Abraham, le Hetviwo dədəme kudo amətsiwo kpata le eduamə də to agboamənə be:¹¹ Oo, axoetə, qətən! Nsə agblea nən, yi nsə agado tsine lemə tsan nən. Nsəle nanaş le axən dukəməviwo yo əkumə: Də axo aməkukua.¹² Abraham dotagun də duamətəwo yo əmə.¹³ Yi yinu nə Efrən be lexə, le duamətəwo yo əmə be: Nədəkuku, qətən! Nasə agblea yo ga na: Xəe nuŋ; yi naqjə axən aməkukua.¹⁴ Yi Efrən əntsi nə Abraham, yinu nii be:¹⁵ Axən axoetə, qətən! Anyigban, homega kave takpo texoe ene, nde yinti le nyə kudə domə? Də axo aməkukua.¹⁶ Abraham senugəmə nə Efrən; yi Abraham hlin ega tsine yinua le əkumə nə Hetviwo, ega home, kave takpo texoe ene tsine asisətəwo xənənən.¹⁷ Efrən yo agble tsine le Makpela, kpanijkə Mamre, agblea kudo agada lə, ku atsi tsivo kpata le agblea dji kudo tsivo do lixo kudə,¹⁸ trəzun Abraham yo texoe, le Hetviwo yo əkumə kudo amətsiwo kpata də eduamə to agbo dji.¹⁹ Le exən yo əngbodome lə, Abraham qə ashə, Sara, də Makpela yo agblea yo gədoamə, le Kanaan nyigbandjə.²⁰ Agblea kudo anyigban trəzun Abraham yo amədəbə, tsine yixloe le Hetviwo si.

Chapter 24

¹ Abraham ku tɔgbɛ, yi yixɔ exoe gbogbođe; yi Yehowa yra Abraham le nusianu me. ² Abraham tone yo dola, tsine yo xoe yidji yu amɔwo le axoemɛ, ametsine kpɔnɔn yo kesiñonuwo dji be: Njekuku, so alɔ dađo axin atadji; ³ yi nana wolata Yehowa, djipo kudo anyigban yo Mawu, be nda de Kanaan nyɔnuviwo tsine domɛtɔ yi nle de ne evinyeɔn, ⁴ vo wolayi axin dume kudo xomɛtɔwo me bene nađe nyonu ne evinye Izaki. ⁵ Yo dola qɔntsi nii be: Vo ne nyonua gbebe yendja kpɔlɔndo sɔva duyemɛn de; qeyi nakplɔ eviwo sɔyi edu tsime yi wosoa? ⁶ Abraham nu nii be: Kponyuide bene nakplɔ evinye sɔyi! ⁷ Yehowa, djipo Mawu, tsine kpɔlɔn sɔso etɔnye yo xome kudo axin dume, tsine xonuxo kudon, yi tanu nun, be: Nasɔ eduyɛ sɔna axo djidjime lɔ, nɔtɔ lado yo mawudɔla dɔ nɔkɔ nɔwo; yi xɔnyi wolađe nyɔnua ne evinye le. ⁸ Ne nyɔnua gbebe yendja kpɔlɔwo do lɔ, wola tole nutata tsine nɔna wɔwɔ lɔmɛ. Vɔlɔ, nda klɔpɔ evinye sɔyi O. ⁹ Dɔlalɔ so alɔ dađo Abraham yo axoetɔa yo ata gɔmɛ, yi yita nu be yelawo dɔ enuyewo kpata dji. ¹⁰ Dɔlalɔ so esɔ kpɔtenɔn ewo le axoetɔlɔ yo esɔ kpɔtenɔnwo dome, yi yidjo, so axoetɔlɔ yo kesiñonuwo dɔ alɔdji. Eso, yi qɔta Mezopotania, le edu tsine wɔyɔnɔn be Nashɔr. ¹¹ Enan esɔ kpɔtenɔnwo dɔdome le woetrɔgbɔ me yi wobɔbɔ djeklo dɔ vudo dɔ gbo, le gatsime yi nyɔnuviwo va kunɔn esi. ¹² Yi yinu be: Yehowa, axoetɔnɛ Abraham yo Mawu, njekuku nabe makpo enutsine nle djjidji, yi nave axin axoetɔ Abraham nu! ¹³ Kpɔda, nɔnɔtɔ dɔ vudo yɛto, yi eduyemɛ yo nyɔnuviwo lato vaku esi. ¹⁴ Nabe nyonuvi tsine nanuna be: Njekuku bɔbɔ axo tɔmedezea, bene manu si yi yilađontsi be: Nu, yi nana esi axo sɔaketewo tsanlɔ, nenyi nyɔnuvi tsine wɔđo dađe ne axo dola Izaki! Yi lexon nanya be wove axoetɔnɛ nu. ¹⁵ Njekpo denu le nyɔn meɔn, yi Rebeka, Betuelto djjidji, Milka yo vi nyonuvi, tsinyi Nashɔr yo srɔn, Abraham nɔvie, to so tɔmedeze dɔ abɔta. ¹⁶ Enyi nyɔnuvi djetugbedje; yi yigbele gbedji, yi nusu dɛ nje dɔn kudo kpo. Ediqiva vudoa gbo, kusido tɔmedezea, yidjo le yiyiɔ. ¹⁷ Abraham yo dola xudu yidɔ nɔkɔ nii, yi be: Naŋ esi manu, njekuku, esi viđe le axo tɔmedezea me. ¹⁸ Edqɔntsi be: Nu, axoetɔnɛ. Yi yigbe qebla bɔbɔ ezea dɔ alɔmɛ, yi yinaes esia yinu. ¹⁹ Tsine yinii esia yinu vɔlɔ, enu be: Nagbe kusi ne axo esɔkpɔtenɔnwo tsan, kakana tsine esi lasuŋ wo. ²⁰ Yi yidebla qɔli esı tsile tɔmedezea me kɔđo esinunua me, yi yilodu gbevayi ku esi le vudoa to; yi yiku esi ne esɔaketeawo kpata. ²¹ Nusua le kpɔkpɔe duñi yidne nu enyɔn qeo, bene yakpɔbe Yehowa nabe yo mɔzɔnzɔnɔlɔ nyɔn alo yidne nyɔn me. ²² Tsine esɔaketewo nu esia vɔlɔ, nusua so sika alɔgavi deka tsine xɔ kpenkpeme sekɛl mamame, kudo alɔga eve, tsine xɔ sika sekɛl ewo yo kpenkpeme. ²³ Yi yinu be: Menđde yo vi nyɔnuvi wonyi? Njekukutoi nun. Emɔn le etɔwo yo axome bene madɔn xɔn zan tse mea? ²⁴ Edqɔntsi be: Betuelvi, Milka yo vi kudo Nashɔr to. ²⁵ Egbe nu nii be: Aflama kudo egbe le miagbo gbogbođe, yi texoe tsan le ne namłɔn anyi. ²⁶ Yi nusua bɔbɔ yi dotagun dɔ Yehowa yo nɔkumɛ, ²⁷ yi be: Woyra Yehowa, axoetɔnɛ abraham yo Mawu, tsine nde gbe nɔzizikuku kpɔkpo kudo nutexoewawa dɔđa axin axoetɔ gbo! Nyɔntɔ tsan lɔ, Yehowa kpɔlɔn sɔva axoetɔnɛ nɔvieu yo axome. ²⁸ Tugbedjevia lɔ xudu yi vayi nu enyɔn tsewo le enɔnlɔ yo xome. ²⁹ Rebeka dɔ nɔvieđe tsine tɔ Laban. Yi Laban xudu va xixenu va nusua gbo, le vudoa to. ³⁰ Ekpo alɔgavia kudo abɔgavia wo le nɔvia yo alɔwo, yi yise enyɔn tsine nɔvia Rebeka nu be: Lexa yi nusua ke. Yi yiva nusua gbo le esɔkpɔtenɔnwo gbo, le vudoa to. ³¹ Yi yinu be: Va, eyo tsine Yehowa yra! Nde nɔtsi wolancɔn xixenu dɔ? Njdra xɔmɛ dɔ, yi texoe le ne esɔkpɔtenɔnwo. ³² Nusua vađo axoemɛ. Laban de agbanwo djole esɔkpɔtenɔnwo dji, yi yina egbe kudo kpatsima wo, kudo ehin esi sɔva kpɔlɔ afɔ ne nusua kudo ametsinewo kpłbe do. ³³ Yi yinɛ nuquđu. Vɔ, ebe: Nyenđa qunu, ne nyede nu enyɔn tsine ndjibɛ manu gboxoe O. Laban be: Nu nyɔn! ³⁴ Yi yibe: Abraham, yo dola yi nɔnyi. ³⁵ Yehowa yra axin axoetɔ gbogbođe, tsine kpɔ nɔsen. Enii alinwo kudo enyiwɔ, ega kudo sika, dɔsɔvi nusuwo kudo dɔsɔvi nyɔnuwo, esɔkpɔtenɔnwo kudo esɔaketeawo. ³⁶ Sara, axoetɔnɛ yo srɔn, dji evi nusuvu le nyagankuku me ne axoetɔnɛ; yi yisɔ nuswi kɔpata lesi nii. ³⁷ Axin axoetɔ na nɔtanu nii, yinu be: Nde dja de kanaanitɔwo yo nyɔnuviwo ne vinye, le edu tsine me yi nle O; ³⁸ vo wolayi etɔnye yo xome kudo axin xome me yi wolađe nyonu ne evinye. ³⁹ Nnu ne axoetɔnɛ be: Nyɔnua latenj gbe djro be yendja kpłon do. ⁴⁰ Yi yidqɔntsi nun be: Yehowa, tsine yo nɔkɔ nɔzɔnle lɔ, ladɔn yo mawudɔla dɔđa wo, yi yilana be axo mɔzɔnzɔn lɔ ladjedji; yi wolađe esrɔn ne vinye le axin xome me kudo etɔnye yo xome. ⁴¹ Yi wola tole enu tsine wota me, ne woyi axin xome me; ne wogbe lɔ, enyɔndje nde gba so gbo wɔsɔkuđo enutata meɔn. ⁴² Nva vudoa to egbe, yi nju be: Yehowa, axoetɔnɛ yo Mawu, ne wona be axin mɔnɔnzɔn tsi nɔwa djedji lɔ, ⁴³ kρɔđa, nanɔn vudoa to, yi tugbedjevi tsine lava bene wakusi, yi natona be: Njekuku naŋ esi viđe manu le axo tɔmedezea me, ⁴⁴ yi lađontsi nun be: Wɔnɔtɔ nu, yi nagbeku esi ne axo esɔ kpɔtenɔnwo, tugbedjevi ye nenyi nyɔnua tsine Yehowa tsan ne axoetɔnɛ yo viɛ! ⁴⁵ Kenjbɔxoe nađe enu le enyɔn tsine le axin dji djlɔ, kpɔ, Rebeka tova, kudo yo tɔmedeze le abɔta; eva vudoa to, yi yiku esi. Nto nii be: Njekuku naŋ esi manu. ⁴⁶ Edje ebla bɔbɔ yo tɔmedezea le abɔta, yinu be: Nu, yi nagbena esi axo esɔ kpɔtenɔnwo. Nju esia, yi yigbeku esi ne axin esɔ kpɔtenɔnwo. ⁴⁷ Nbjɔesɛ be: Menđde yo vi wonyi? Edqɔntsi be: Betuel yo vi nyɔnuvi, Nashɔr yo vi kudo Milka tɔđidji. Nso alɔgavi do nɔnti nii, kudo abɔgavia wo do alɔwo nii. ⁴⁸ Yi bɔbɔ dotagun dɔ Yehowa yo nɔkumɛ, yi nɔkafu Yehowa, axoetɔnɛ Abraham yo Mawu, tsine kpłon djjodjɔđe, bene matenj vađe axoetɔnɛ yo nɔvi yo vi ne via. ⁴⁹ Fifiel, ne mibe yewoaku nɔzizi yi wɔ nutexo dɔđa axin axoetɔ gbo lɔ, minaj manya; ne nle nenewo lɔ, migbenui nun, yi nayidɔ qusime alo emiɔndji. ⁵⁰ Laban kudo Betuel wonu be: Yehowa gbo, yi enuye so; minda tenj nu enyɔbađa de nɔwo. ⁵¹ Rebeka nɔtɔ ne le nɔkumɛ nɔwo; kpłon ne miadjɔ ne yayi trɔzun axoetɔwo yo vi yo srɔn, sigbe letsi Yehowa nui nene. ⁵² Tsine Abraham yo dola se enyɔn tse lɔ, ebɔbɔ dotagun dɔ Yehowa yo nɔkumɛ. ⁵³ Yi dola de klosalo ga, sikanuwo, kudo awudodowu, sɔna Rebeka; egbenan kesinɔnɔn gbogbodewo nɔvia kudo enɔnlɔ. ⁵⁴ Le eye yo nɔgbodome lɔ, wođu nu yinu nu, wo kudo ametsiwo kpłon do yi womłɔn anyi. Le fɔnsome, tsine wofɔn lɔ, dola nu be: Miqatsiŋ ne matrɔy i dɔ axoetɔnɛ gbo. ⁵⁵ Rebeka nɔvие kudo enɔnlɔ be: Nyɔnuria netsi miagbo viđe, nkeke amewo ha; yi woladjo le yo nɔgbodome. ⁵⁶ Enu nɔwo be: Miagɔ nyɔnuria nɔtɔ va ne mia biɔe se. ⁵⁷ Woyo Rebeka va, yi wonu nii be: Wodji be yakpɔlɔ nusuye doa? Edqɔntsi be: Nadjo. ⁵⁸ Yi wɔđatsi Rebaka

Chapter 25

woanɔvi kudo ametsi na anɔe le vifime yidjo, kudo Abraham yo dɔla kudo ametsiwo kplœ do wo.⁶⁰ Woyra Rebeka, yinu nii be: Oo mianɔvi, nadji ame gbogboðewo, yi axo djidjime nɛxɔ yo funtɔwo yo agbodji!⁶¹ Rebeka so, kudo yo dɔɔvi nyɔnuviwo; wolia eso kpotenɔnwo dji, yikpɔl nusua do. Yi dɔla kplɔ Rebeka, wodjo.⁶² Ke Izaki trɔgbɔ so Lashaï-Roi yo vudo to, qo ele djigbedji yo anyigban dji.⁶³ Le woetrɔgbɔ de tsine Izaki le ɔgble deo le gbeamɛ lɔ, eko ta tidji, yi, kpɔdɔ; ekpo eso kpotenɔnwo gbɔnɔn.⁶⁴ Rebeka ko ɔmɛ yidji, yikpɔ Izaki, edile esɔ kpotenɔn lɔ dji.⁶⁵ Ebio dɔla se be: Mɛnde yinyi ɔdekadjɛ xɔn, tsine gbɔnɔn le gbeamɛ dava dogo mi? Yi Yi dɔla ɔqntsi nii be: Axin axoeto yo. Zeðeka, esɔ manyafi sɔtsɔn ɔnkume.⁶⁶ Dɔla nu enyɔn tsiwo kpata dji ne Izaki.⁶⁷ Izaki kplɔ Rebeka soyi Sara, enɔa yo agbadɔ me; ede rebeka, tsine trɔzun esrɔnlɔ, yi yilɔn yo nyɔngbɔ. Nene yi Izaki yo dji djeme, le enɔnlɔ yo ku ɔgbodome.

Chapter 25

¹ Abraham gbede nyɔnu qe, tsi woyɔnɔn be Katura. ² Edji Zimran, Jokshan, Medan, Median, Jishbak kudo Shuash.³ Jokshan dji Seba kudo Dedan. Dedan yo viwo nyi Ashurimtɔwo, Letushimviwo kudo Leumimviwo. ⁴ Median yo viwo yinyi Efa, Efer, Henok, Abida kudo Eldaa. Etse yinyi ketura yo viwo kpata ke. ⁵ Abraham so yo kesinɔnuwo kpata sɔna Izaki. ⁶ Esɔ enunanawo na ajanviewo yo viwo; yi tsi yigbele agbe lɔ, edowo qɔda djidjixoe boo le Izaki gbɔ qɔda woezexoe gbedji, le woezexoe yu dua me. ⁷ Abraham yo agbemɛ ɔkekewo ke: Enɔn agbe xɔ exoe kanen tsi weatɔn. ⁸ Abraham ku togbe yi yiku, , le djidjɔ me, yidɔ exoe sugbɔ, yi yidɔ tɔgbeawo gbo. ⁹ Izaki kudo Ismael wɔqji qo Makpela yo kpetoa me, le Efrɔn yo agblea me, tsinyi Tsoshar yo vi ts, Hetsitɔlɔ, tsine kpanɔkɔ Mamre. ¹⁰ Agble ye yinyi agble tsine Abraham xle le Hetsiviwo si. Afife yi wɔdi Abraham kudo Sara qo ke. ¹¹ Le Abraham yo ku ɔgbodome lɔ, Mawu yra evie Izaki. Enɔn Lashaï-roi yo vudo to. ¹² Ismael Abraham yo vi tsine Agar Egipti nyɔnuvi, Sara yo subɔla dji nii yo djidjime ke. ¹³ Kpɔdɔ Ismael yo viwo ɔnkɔ, sɔso yo ɔnkɔwo dji, sɔso wo djidjimewo me ke: Nebajst yinyi Ismael yo vi ɔtutugban, Kedar, Adbel, Mibsam,¹⁴ Mishma, Duma, Masa,¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Nafish kudo Kedma. ¹⁶ Ameyewo yinyi Ismael yo viwo ke; wo nyikɔ ne, le wo kpatorɔnwo kudo agbadɔwo me. Wonyi efɔi woeve le wo dukɔwo me. ¹⁷ Ismael yo agbemɛ ɔkekewo yike: Exoe katɔn tsi woeandre. Eku togbe yi yiku, yi wɔqji qo yo dukon me. ¹⁸ Eviawo texoe so Havila kakavayi Shur, tsine kpanɔkɔ Egipti, ne wossole Asiriatiwo gbo yi. Enɔn nɔnviewo kpata yo ɔnkume.¹⁹ Izaki, Abraham yo vi yo djidjime ke. Abraham dji Izaki. ²⁰ Tsi Izaki qo exoe ka lɔ, ede Betuel yo vi Rebeka, Aramto tsiso Padan- Aram, tsinyi Laban yo novi, Aramto. ²¹ Izaki dogbeda ne yo srɔn, qo enyi konɔn, yi Yehowa qo gbedodoqa ɔntsi nii: Rebeka, ashia fɔ efu. ²² Deviewo le avun wɔɔ le yo xodome; yi yinu be: Nɔnyi nene lɔ, nde ɔntsi ɔngbe fɔ efu qo? Yi yiyi yayi biɔ Yehowa se. ²³ Yi Yehowa nu nii be: Dukon ameve le xodome nɔwo, yi dukon eve lamanj le wo djidjime; dukon ɔeka lasenɔ sɔwu novi, yi ameganxoa labɔbɔ ne qevitlɔ. ²⁴ Gbetsigbe yi yiladjì evia qo; yi kpɔdɔ, venavi woole xodome nii. ²⁵ Tutugbantɔlɔ to wɔ ame djirn, yi efuŋ le ɔntsi djekedjeke; yi wɔdo nyikɔ nii be Esaü. ²⁶ Yi nɔvielɔ tsan to, tsine le fofoa yo afɔkpodji; yi wɔdo nyikɔ nii be Yakɔbo. Izaki qo exoe katsi ewui gboxoe yidji wo. ²⁷ ɔdevi yewo siq. Esaü trɔzun adelan adodoi, amenyi nɔnɔn gbeamɛ; vo Yakɔbo ye nɔnɔn kpoo, yi yinɔnɔn agbadɔwo me. ²⁸ Izaki lɔnɔn Esaü yo nyɔn gbo, ɔntsi edunɔn gbeamelan; yi Rebeka lɔnɔn Yakɔbo. ²⁹ Tsine Yakɔbo le bɔbɔ qao lɔ, Esaü gbo so gbeamɛ kudo enutsikɔ yi adɔ tsan wuii. ³⁰ Yi Esaü nu ne Yakɔbo be: Naŋ aiyidjiiŋ ne maqu, nde kuku, qo enu tsikɔ nuŋ. Yintsi wɔdo ne Esaü be Edom qo. ³¹ Yakɔbo be: Sa axo ɔnkɔgbevinyinyiŋ nuŋ egbe. ³² Esaü ɔntsi be: Kpɔ, ɔndaku adɔku; nde nasɔ ɔnkɔgbevinyinyiŋ sɔwa?³³ Yi Yakɔbo be: Tanu nuŋ tutugban. Eta nu nii, yi yisa yo ɔnkɔgbevinyinyiŋ ne Yakɔbo. ³⁴ Soxɔndji Yakɔbo so akpɔnɔn kudo bɔbɔa nii. Equi yi yinu si, yo ɔgbodome lɔ edjo. Nene yi Esaü tsri ɔnkɔgbevinyinyiŋ ne.

Chapter 26

¹ Adɔ qe to le duame, tovo ne adɔ tsine to le Abraham yo game; yi Izaki djoyi qo Abimeleki tsinyi Filisitɔwo yo fiɔ Guerar to gbo. ² Yehowa ze doi yinu nii be: Ngbe yidɔ Egipti O, nɔn edu tsine me yi nanu nɔwo. ³ Nɔn eduye me: Nanɔn anyi kudo wo, yi nayra wo, qo nasɔ texoe yewo kpata lasɔ nawo kudo axo djidjime, yi nawɔqdo axin ɔngbedodo tsine ɔndo ne mia togbe , Abraham. ⁴ Nana axo djidjime lasugbɔ sigbebe djipo woetriviwo nene; nasɔ noto yewo kpata me lasɔna axo djidjime; yi anyigbandji dukɔnwo kpata lakpɔ yayra sɔso axo djidjime me, ⁵ ɔntsi Abraham qoto axin gbe, yi yiwɔqdo axin ɔqodow, dɔdoasiwo, axin djidjiwo kudo axin sewo dji. ⁶ Yi Izaki tsi Guerar. ⁷ Tsine amɔwo biɔe nyan sɔkuðo esrɔnlɔ ɔntsi lɔ, enu be: Nɔvinye yɔ; ɔntsi ele vɔnvɔnko be duameñtɔwo lawuye, ɔntsi Rebeka dje tugbede. ⁸ Tsine yo duame nɔnɔn le djidjɔ lɔ, evavaame be Abimeleki tsine nyi Filisitɔwo yo fiɔ, kɔ Izaki to flesɔ to, yikpɔbe ele gblegleo kudo ashia Rebeka.⁹ Abimeleki na wɔyɔ Izaki va yinu nii be: Nɔkandɔdji be esrɔnwo yɔ. Lede wɔ wonu be: Nɔvinye yɔ? Izaki ɔntsi nii be : Nju nene qo nyɔn be naku qo ɔntsi. ¹⁰ Yi Abimeleki be: Nde tse wɔwɔ kudo mi? Kpɔtɔ viðe be ameðe le duame latenɔ dɔn kudo esrɔnwo, yi wolasɔ enyɔn qo mianɔtsi. ¹¹ Yi Abimeleki na be wodo ese ne dukɔnɔ kpata be: Ametsine latɔ alɔ nusuye kudo esrɔnlɔ laku. ¹² Izaki donu qo duame, yi yiðe enu qo enudji exoexɔn me; ɔntsi Yehowa yrae. ¹³ Nusuye vatrɔzun kesinɔntɔ, yi yo kesinonyenyelɔ le djidjɔ qo dji kakavana tsine yikpɔ ga ɔntɔ. ¹⁴ Edo alinkpowo kudo enyinkpowo, kudo dɔwɔtɔ gbogbode : Eyena be Filisitɔwo guindɔ ɔnbiamɛ ɔntsi. ¹⁵ Vudo tsiwo kpata tsine etɔlɔ Abraham yo dɔɔviwo qe le yo gamelɔ, Filisitɔwo tui kudo ekɔ. ¹⁶ Yi Abimeleki tone Izaki be: Djole miagbɔ, qo wokpɔ ɔnsen gbogbode sɔwu mi. ¹⁷ Izaki djole xɔn, yi yayinɔn Guerar yo dɔn me, afisti yitsi. ¹⁸ Izaki gbede vudo tsine wɔðe le tɔlɔ Abraham yo game, tsine Filisitɔwo tu le Abraham yo kukume yo ɔgbodome; yi yina nyikɔ ɔdekajkume tsine etɔlɔ nawo. ¹⁹ Izaki yo dɔɔviwo gbede vudo bu ke qo edɔn me, yi wokpɔ vodosi vivi. ²⁰ Guerar yo alinkplɔtɔwo wɔ adjre kudo Izaki yo alinkplɔtɔwo, yinu be: Miato yinyi esia. Yi wɔdo ne vudoa be Ezeki, ɔntsi wɔwɔ adjre ɔntysi. ²¹ Yo dɔlawo gbede vudo bu ke, tsine ɔntsi wɔgbewɔ adjre qo; yi wɔyɔe

Chapter 27

be Sitna.²² Wodjo le xən, yi wogbe vudo bu, tsine ɣtsi wogbewo adjre ke qo; yi woyœ be Rehobot, qo, enu be, Yehowa nami texoe, be mikeketa qodji le duame.²³ Wodjo lexɔn yi yi Beer- Sheba.²⁴ Yehowa zedoi le zāme, yi be: Enye yinyi Abraham , etɔwo yo Mawu; ngbe vɔn, qo nle kudo wo; nayrawo, yi nana axo djidjime lakeke qodji, sɔkuðo Abraham , axin dola ɣtsi.²⁵ Edo vɔsakpe de qe, yiyo Yehowa yo ɣkɔ, yi qo yo agbadø qe. Yi Izaki yo dɔsɔviwo de vudo de ke.²⁶ Abimeleki so Guerar vagbo, kudo xɔnlɔn lɔ Ahuzat, kudo Pikɔl, yo ahuaga.²⁷ Izaki tonɔnwo be : Nde ɣtsi miva gbɔnye qo, do milefuŋ yi minyan djole miagbɔ?²⁸ Wo ɣqntsi be: Mikpɔbø Yehowa le kudowo. Yintsi mile nunuɔ be: Nublabla nenɔn miadome, le miawo kudo ewo dome, yi ne miablanu kudo wo!²⁹ Tanu nemi be ɣndedja wɔ nubaða de kudo mi O, kudo be miinde wɔ baða kuwo, be enyui kpoyi miwɔ kudo wo, yi be miqatsi wo wodjole ɣtsifafa me. Ðo Yehowa yrawo fifie.³⁰ Izaki qu azan nɔwo, yi woðu nu yi nu enu.³¹ Wofɔn le fɔnfɔmɛ boo, yi kandan ne wonɔnɔewo. Izaki qatsi wo djo, yi wodjo le ɣtsifafa me.³² Le gbexongbe kelɔ, Izaki yo dɔlawo vanu enyɔn sɔso vudo tsine ɣtsi wodjɛ, yinu nii be: Mikpɔ esi.³³ Yi woyœ be Shiba. Yintsi wodjone edua kakavana egbe be Beer- Sheba.³⁴ Tsi Esañ qo exoe ka lɔ, ede nyɔnuwo, Judit, tsinyi Beeri yo vi nyɔnuvi, Hetitɔlɔ, kudo Basmat, Elɔn vi nyɔnu, Hetitɔlɔ.³⁵ Wonyi adɔmezoe ne Izaki kudo Rebeka.

Chapter 27

¹ Izaki ku tɔgbe, yi yo ɣkuviwo gbɔdjɔ be ɣde gbele nu kρɔ nyuide O. Yi yiyo evia sīnsīn Esañ, yi yinu nii be: Evinye! Edɔntsi be : Enye ke!² Izaki be: Kρɔða ɣku tɔgbe vɔ, nyenđe nyan axin ku gbe O.³ Nde kuku nɔwo fifie, be nasɔ axo adedanuwo , arjun kudo tsanŋka, nayi gbemɛ, yi nawu elande sɔva nun.⁴ Yo ñgbodome lɔ, naða nu nyuide sɔva nun, bene axin luvɔn neyra wo gbɔxoe maku.⁵ Rebeka se enyɔn tsine Izaki nu ne, evie Esañ. Yi Esañ djoyi gbemɛ , bene yayi wu elan sɔva.⁶ Yi Rebeka nu ne Yakɔbo evie be : Kρɔða , ɣse etɔwo le enyɔn tse lexɑ nuc ne nɔwiwo , Esañ.⁷ Sɔ elande va nun, yi naðe be maðu; yi nayra wo le Yehowa yo ɣkumɛ gbɔxoe maku.⁸ Evinye, fifielɔ, qatoŋ le enyɔn tsine nanu nɔwo me.⁹ Yi elankpoa me, ne nale gbɔvɔ nyuide ameve sɔva nun; bene maða enu nyuide ne etɔwo sigbe aletsi yilɔne nene;¹⁰ yi wolasɔe sɔyi ne tɔwo, bene yayra wo gbɔxoe yaku.¹¹ Yakɔbo ɣqntsi ne enɔnɔ be : Kρɔ, fofonye, Esañ, to efunj, yi nyɛ nyenđe to efunj O.¹² Ne etɔnye tɔ alɔŋ , yi nazun sigbebe nusu kants le yo ɣkumɛ, yi nahin fimpode sɔva axin agbe dji, ɣde nyi yayra O.¹³ Enɔnɔ nu nii be: Fimpode xən neva djinye, evinye ! Ðoto enyɔn tsine nanu nɔwo kpo, yi nayi sɔ enu tsine ɣbiɔwo va.¹⁴ Yakɔbo yi vayi sɔe va ne enɔnɔ, yi ɣqda enua sigbebe letsi etɔlo lɔnɔn nene.¹⁵ Yi yo ñgbodomelɔ, Rebeka sɔ Esañ, evie tutugban yo awu adodoewo tsine le axoemɛ, yi yisɔðo ne Yakɔbo, eviea adɔmle lɔ.¹⁶ Esɔ egbɔfuj yo agbaze sɔtɔn alɔwo nii, kudo ekɔ tsine dji efunj ɣdelelo.¹⁷ Yi yisɔ nuqudu tsine ɣqda kudo akpɔnɔn lɔ do alɔme ne evia Yakɔbo.¹⁸ Eva etɔlo gbo, yi nu be: Etɔnye! Yi Izaki be: Enye ke! Menđe yo, evinye?¹⁹ Yakɔbo ɣqntsi ne tɔlɔ be: Enye, eviwo tutugban Esañ yɔ; nywa nutsine wobiɔ so gbɔnye. Tsite , ɣdekuku , ne naðu axin lanlɔ, bene axo luvɔn ne yayrañ.²⁰ Izaki tone evie be: Ee ɣde! Wokpɔ elan troloa, evinye! Yi Yakɔbo ɣqntsi be: Yehowa axo Mawu yi sɔeva gbɔnye.²¹ Izaki tone Yakɔbo be: Gogon zɔn, bene matɔ alɔwo, evinye, ne makpɔbe evinye Esañ yɔ alo ɣde nyi yo me.²² Yakɔbo tegogo etɔlɔ, Izaki, tsine tɔ alɔe, yinu be: Egbea ye nyi Yakɔbo tɔ, vɔ alɔye wonyi Esañ tɔ.²³ Nde tenj djesio, ɣqntsi yo alɔwo to efunj, sigbe Esañ, fofoa yo alɔwo nene; yi yiyrɛ.²⁴ Ebe: Ewo yinyi evinye Esañ a? Yi Yakɔbo ɣqntsi be : Enye yɔ.²⁵ Izaki be: Ku nuqua nun, ne maðu evinye yo elan, bene axin luvɔn ne yayra. Yakɔbo ku nuquduñ nii, yi ɣqdu; egbesɔ vinha tsan va nii yi yinu.²⁶ Yi Izaki , etɔlɔ, tonii be: Tegogɔn, ne nakisi nun, evinye.²⁷ Yakɔbo tegogoi, yi kisi nii. Izaki se yo awuwo yo huñhuñ; yi yiyrɛ, yi be: Kρɔða evinye yo huñhuñ le sigbebe gbemɛ yo huñhuñ tsine Yehowa yra.²⁸ Mawu nena wo djipo yo ahun djadja kudo anyigbāme yo aminj, yovowɔ kudo vinha sugbɔ!²⁹ Dukonwo nebɔbɔ nɔwo, yi xomewo nedotagun do ɣkɔ nɔwo! Nyi axoetɔ ne nɔwiwo wo, yi enowɔ yo viwo nedotagun do ɣkɔ nɔwo! Wola xofinj do ametsi laxo efinj dowo, yi woyer ametsine yrawo.³⁰ Tsine Izaki yra Yakɔbo vɔlɔ, yi Yakɔbo djole etɔlo Izaki gbo vɔlɔ, Esañ,nɔvialo gboso adegbɛ.³¹ Yitsan da enu, tsine yihinva ne etɔlɔ; yinu ne etɔlɔ be: Etɔnye neso ne yaðu evielo elan, bene axo luvɔn ne yrañ!³² Etɔlo Izaki , nu nii be : Menđe wonyi? Edɔntsi be: Eviwo tutugban Esañ, yɔ.³³ Izaki vɔn ɣtɔ, yinu, be: Menđe yinyi ametsi wu elan yisɔva nun? Nðu xoxo gbɔxoe wova, yi ɣyure. Yi yilakpɔ yayra tsan.³⁴ Tsine Esañ se etɔlo yo nyɔwo lɔ, edo axua sensende, kudo vevesese heliheli, yi yinu ne etɔlɔ be: Yra nyexan, etɔnye!³⁵ Izaki be: Nɔwiwo va kudo aye, yi yixɔ axo yayra lɔ.³⁶ Esañ be: Alo tsine woyœ be Yakɔbo yinjɔ yi flun ɣzeve kpata ? Exɔ axin ɣkɔgbɛvie, yi fifielɔ, egbexɔ axin yayra tsan. Yi yinu be: Ngbe wla yayra de daðe ne nyɛ yɔ?³⁷ Izaki ɣqntsi , yinu Esañ be: Kρɔ, ɣsɔe sɔðo axo axoetɔ, yi ɣsɔ nɔviewo kpata sɔðo yo subɔlawo, ɣnii yovowɔ kudo vinha: Nde nagbe wa nɔwo evinye?³⁸ Esañ tone etɔlɔ be: Etɔnye , yayra ñeka xən kpoe le asiwoa? Yra nyexan, etɔnye! Yi Esañ kɔ egbe yidji , yi fan avi.³⁹ Izaki, etɔlɔ ɣqntsi nii , yinu be: Kρɔ ! Nda nɔn anyigban wɔnu dji kρɔ yi djipo yo ahun ɣda dja nɔwo so djio.⁴⁰ Wolaðu nu le axo adekpe nu, yi wolabɔbɔ ne nɔwiwo; vɔ ne wole dandankɔ lɔ, wola ñe axo kɔkutsia da le axo ko.⁴¹ Esañ qo tame baða qo Yakɔbo, qo yayra tsine etɔlo so nii ɣtsi; yi Esañ nu le yo djime be: Etɔnye yo eku game laðo, yi nawu , nɔvinye Yakɔbo.⁴² Woyi nu Esañ tsinyi, evia tutugban yo enyɔnwo ne Rebeka . Ena woya Yakɔbo, evia vifinlɔ va, yinu nii be: Kρɔða , fofowo , le djidjɔ be yabiɔ ehlɔn , bene yawu wo.⁴³ Fifielɔ, evinye, qatoŋ! Tsite , ne nasiyi nɔvinye Laban gbo, le Sharān,⁴⁴ yi nɔgbɔ ɣkeke videwo, kakabe fofowo yo adan ne ñiqi djeme,⁴⁵ bene yo adɔmezoe ne djoða le djiwo, yi ne yanjlɔbe nutsine wowɔ kudoi. Yi nana be wolatrɔgbɔ . Nde ɣtsi nagu miamevea le ɣkeke ñeka gbe qo?⁴⁶ Rebeka tone Izaki be: Agbe tsin le Hɛtvi nyɔnuviwo ɣtsi. Ne Yakɔbo stan laðe esrn , sigbebe Hɛtviwo nyɔnuviyeƿeo dometɔwo nene le duyemē lɔ, ɣde ɣtsi ñgbele agbe qo?

Chapter 28

¹ Izaki yɔ Yakɔbo va , yraε, yi do ese nii be: Nda ñe nyɔnu le Kanaanitɔwo yo tugbedjeviwo domeɔn.² Tsite, yido Padan-

Chapter 29

Aram, le enɔnwo yo tɔ, Betuel yo xome, de nyɔnuvi tugbedjevi de le Laban enɔnwo yo nɔnvi gbɔ. ³ Mawu ɔsenwo kpata to neyra wo, nena nadji qodji yi nasugbɔ qodji, bene nanyi dukɔn gbogboqewo! ⁴ Nenawo Abraham yo yayra, ewo kudo axo djidjime, bene naxɔ edu tsine me yi wole sigbebe amedjro nene, tsine yisɔna Abraham! ⁵ Yi Izaki na Yakɔbo djo, eyido Padan - Aram, le Laban gbo, Arametɔlɔ tsinyi Betuelvi, Rebeka yo nɔnvi, tsinyi Yakɔbo kudo Esaū yo nɔn. ⁶ Esaū kpobe Izaki yra Yakɔbo, yi yideo qodja Padan - Aram bene yai de nyɔnu lexɔn, yi tsine yile yayrae lɔ, edo se nii be: Nda de nyɔnu le Kanaanitɔwo yo nyɔnuviwo domeɔn. ⁷ Ekpɔbe Yakɔbo woðo etɔlɔ kudo enɔnlɔ, yo nyɔndji, yi yidjo yidjo Padan - Aram. ⁸ Esaū se egɔmɛ be Kanaanitɔwo yo tugbedjeviwo nu ɔnde djɔnɔn dji ne, etɔlɔ. ⁹ Yi Esaū djoyi dɔ Ismael gbo. Tovo ne nyɔnuviwo tsine yide lɔ, eðe Mahalat, Ismael vi nyɔnuvi, tsinyi Abraham yo vi, Nebajɔt yo nɔvi nyɔnu. ¹⁰ Yakɔbo djole Beer - Sheba, yi djoyi Sharan. ¹¹ Evaðo texoe de, yi yimlɔn anyi le zame; do ewoe yidjo exɔ vɔ. Eso ekpe de, tsine yissɔwɔ sunde, yi yimlɔn texoe xɔn. ¹² Eku edrɔn. Yi kpɔða, aliade to anyigban, yi yo vɔvɔnu to djipo. Yi kpɔða, Mawu yo dɔlawo le alia lo liað, le qidiz. ¹³ Yi kpɔða, Yehowa le alia lo yo tame; yi yinu be: Enye yinyi Yehowa, Abraham etɔwo yo Mawu, Izaki yo Mawu. Anyigban tsine dji womlɔn anyi dɔ lɔ, nasɔe asɔna ewo kudo axo djidjimɛlɔ. ¹⁴ Axa djidjime lanɔn sigbebe axuta kɔ nene; wola keketa yidjo ewoðexɔ xoe kudo woezexoe, le gɔmegbedji kudo edjigbedji; yi dukɔn xomeviwo kpata lakɔ yayra to axo djidjime dji. ¹⁵ Kpɔða, nle kudo wo, nakɔ ðetawo le afisiasi tsine wolayi, yi nagbe kplɔwɔ gbɔva eduye me; do nyendə gblewo sɔðaðe, ne nutsine ɔðolɔ, nyenða wɔe. ¹⁶ Yakɔbo fɔn le yo alɔmɛ yinu be: Tututulɔ, Yehowa le texoe yε, yi nyelɔ, nyenðe nyii O! ¹⁷ Vɔnvɔn djedji, yi yinu be: Texoe yε, do vɔnvɔn! Fie, yinyi Mawu yo axome, fie yinyi djipowɔ yo agbo mɔnu! ¹⁸ Yi Yakɔbo fɔn le ɔndekenyen me boo; eso ekpe tsine yisɔ wɔ sunðea, yi yisɔ dɔ djesikpe, yi kɔ ami dɔ tame nii. ¹⁹ Edo ne texoe be Betel; vɔ edua yo nyiko yinyi Luz san. ²⁰ Yakɔbo do ngbe, yinu be: Ne Mawu le kudɔn yi kɔ tanye le axin mɔzɔñɔn tsine me nazɔnle lɔ, kudo nenaq akɔnɔn tsi naðu kudo awu tsi nado, ²¹ yi ne ñtrɔ le ñtsifafa me trɔyi dɔ etɔnye yo xome lɔ, soxɔndji Yehowa lanyi axin Mawu; ²² ekpe tse, tsine ñsɔwa djesikpe lɔ, lanyi Mawu yo gbedoxɔ; yi nasɔ enu tsiwo kpata wolasɔnaj yo ewolia lasɔva nawo.

Chapter 29

¹ Yakɔbo zɔn djemɔn, yi dota woezexoe yo anyigban dji. ² Yi kpɔða, ekpɔ vudo de le gbeawo me; yi kpɔða, alinha etɔnwo le qidioðdome, dɔ vudo xɔn to yi wonanɔn esi elanwo le ne. Yi ekpe tsine tsɔnɔn vudoa yo nutuvia dji lolo. ³ Elanwo kpata bɔðo xɔn; yi womlinɔn ekpea qodja le vudoa yo nufia nu, yi nanɔn esi elanwo, yi wogbesɔnɔn ekpea danɔn dɔ vudoa yo nufia nu. ⁴ Yakɔbo tone elankplɔtɔwo be: Nɔvinyewo, finde miso? Wo ñontsi be: Miso Sharan. ⁵ Ebiowo be: Midjesi Laban, Nashor via? Wo ñontsi be: Mi djesii. ⁶ Ebiowo be: Ele lamesen mea? Wo ñontsi be: Ele lamesen me; yi tsan Rashel evia nyɔnuvi, ne gbɔnɔn kudo elanhawo. ⁷ Enu be: Mikɔ, Ewoe ledji, yi wonða tenn bɔ alinwo haðe O; mina esi alinwo, yi miyi, ne miana nuqudu elanwo. ⁸ Wo ñontsi be: Minða tenn wɔe vasenðo gatsime yi elanwo kpata labo; le gaxoxo xɔn me gboðxoe wolaðe ekpea djqodja le vudo nu, yi wolato esi nana alinwo. ⁹ Tsine yigbele nuxo xɔn kudo wo lɔ, Rashel vaðo kudo etɔlɔ yo elanwo; dɔ alinplɔtɔ nyɔnu yɔ. ¹⁰ Tsine Yakɔbo kɔ Rashel Laban yo vi nyɔnuvi, tsi nyi enɔnlɔ yo nɔvi lɔ, ete gogo vudoa yi yimli ekpea djole vudoa dji, yi yina esi Laban yo elanwo, tsinyi enɔlɔ yo nɔvi. ¹¹ Yi Yakɔbo kisi ne Rashel, ekɔ egbe yi fan avi. ¹² Yakɔbo tone Rashel be xome yenyi ne etɔlɔ, be yenyi Rebeka yo vi. Yi yixudu vayi nui ne etɔlɔ. ¹³ Tsine Laban gbese wonu Yakɔbo tsinyi nɔvia yo ñkɔ kpɔlɔ, exudu yivayi kisi nii, yi yikplɔs sɔva axome. Yakɔbo nu enyɔtsewo kpata nii. ¹⁴ Yi Laban tonii be: Tututulɔ, woso axin xu kudo axin lantsi me. Yakɔbo tsi Laban gbɔ woetri qeka. ¹⁵ Yi Laban tone Yakɔbo be: Tsineñtsi wonyi axin xome lɔ, qeyi wolawo edo nuñ gbagbaloa? To echo tsine wola xo. ¹⁶ Vɔlɔ, Laban dɔ evi nyɔnuvi eve: Tutugbanto yo ñkɔ nyi Lea, yi ñevitɔlɔ yo ñkɔ nyi Rashel. ¹⁷ Lea yo ñkumé le kpoɔ; vɔlɔ Rashel ye dje tugbedje le kɔkɔmɛ kudo ñkumé gbo. ¹⁸ Yakɔbo lɔn Rashel yo nyɔn gbo, yi yinu be: Nawɔ edɔ nɔn exoe anñdrɛ asɔðe Rashel, eviwo vifin tɔlɔ. ¹⁹ Yi Laban be: Njlon bene masɔe sɔñawo wu nusu bu; Nɔn gbonye! ²⁰ Neneyi Yakɔbo wɔðɔ exoe anñdrɛ dɔ Rashel ta: yi yinu le yo ñkumé sigbebe ñkeke yide nene, ñontsi elɔn yo nyɔn gbo. ²¹ Yongbodome lɔ, Yakɔbo nune Laban be: Sɔ ashinye nanj, dɔ axin game sun vɔ; yine mayidɔ gbo. ²² Laban bɔ duametɔwo kpata, sɔna azanduðu. ²³ Le woetrɔgbo lɔ, ekplɔ evia Lea, vayi ne Yakɔbo, tsine yigbo. ²⁴ Yi Laban sɔ ñðɔsɔvi nyɔnuvi Zilpa, sɔna Lea. ²⁵ Le ñkegbɛ fɔnfɔmɛ lɔ, neneñti yinyi Lea ne. Yi Yakɔbo nune Laban be: Ñdeye wɔwɔ kudɔn? N' Rashel ñtsi ñwa edɔ nɔwo dɔ? Ñde ñtsi woblen dɔ? ²⁶ Laban be: Enyi ekɔ le duye me be woasɔ ñevi nyɔnuvi vifintɔlɔ asɔna dɔ ameganhoa yo texoe. ²⁷ Wɔ kɔsida kudo ameye, yi milagbesɔ ñetɔlɔ asɔ nawa dɔ edɔ tsine wolagbewo nuñ ne exoe anñdrɛ bu. ²⁸ Yakɔbo wa nene, yi yiwu kɔsida lɔ kudo Lea; yi Laban sɔ Rashel eviels nii si esrɔnlɔ nene. ²⁹ Yi Laban sɔ Bila sɔna Rashel, sigbebe nyɔnu edɔsɔvi nene. ³⁰ Yakɔbo gbeysi Rashel tsan gbo, yi yilɔn Rashel sɔwu Lea; yi yiwɔ edɔ ne Laban exoe anñdrɛ bu. ³¹ Yehowa kpɔbe wonðe lɔn Lea O; yi yinabe efɔ efu, vɔlɔ Rashel ye zuñ konon. ³² Lea fo efu, yidji evi nusushi, tsine yidjo nyiko na be Ruben; ñontsi enu be: Yehowa kɔ axin ñkpɔñ, yi fifielɔ, esrɔnye lalɔn axin nyɔngbo. ³³ Egbe fo efu ke, yi yidji evi nusushi, yi yinu be: Yehowa se be wonðe lɔn axin nyɔngbo, yi yigbesɔ eye tsan sɔñan. Yi yigbedo ñkɔ nii be Simeon. ³⁴ Egbe fo efu ke, yi yidji evi nusushi, yi yinu be: Fifielɔ, esrɔnye laledɔ ñtsinye; dɔ ñdji evi etɔn nii. Yñtsi wɔðone devia be Lewi dɔ. ³⁵ Egbe fo efu ke, yi yidji evi nusushi, yi yinu be: Fifielɔ, nakafu Yehowa. Yñtsi yidjo nii be Yuda. Yi yinɔte vidjidji.

Chapter 30

¹ Tsne Rashel kpɔbe yenjde evi dji ñe Yakɔbo lɔ, eguñðo ñbia me qodja dadagbo, yi yinu ne Yakɔbo be: Nañ eviwo neneñti lɔ, naku! ² Yakɔbo yo ñðɔmæzoe hoðo Rashel ñtsi, yi yinu be: Mawu texoe ñdjo lea, bene magbe evi nana ewoa? ³ Enu be: Axin subɔvi Bila ke; yigbo; ne yadji evi dɔ axin klowonu, be toyedji lɔ, nyexan maðo eviwo. ⁴ Yi yisɔ Bila tsinyi yo subɔvi lɔ,

Chapter 31

nii sigbebe esrɔnlɔ nene; yi Yakɔbo yiðo gbo.⁵ Bila fo efu, yidji evi nusuvi ne Yakɔbo.⁶ Rashel be: Mawu ðo kodjo nun, yi yise axñ gbe, enaj evi nusuvi. Yñtsi yiÿe be Dan.⁷ Bila , Rashel yo ðɔsɔvi, gbeþo efu ke, yi yidji evi vegɔnlɔ ne Yakɔbo.⁸ Rashel be: Nhlñ le gbɔgbɔme kudo dadanye, yi ñqu edji. Yi yiÿe be Neftali.⁹ Tsi Lea kpɔbe yñote evi djidji lɔ, esɔ Zilpa yo subɔvi sona Yakɔbo sigbebe esrɔnlɔ nene.¹⁰ Zilpa , tsinyi Leanyo subɔvia, dji evi nusuvi ne Yakɔbo.¹¹ Lea be: Djidjɔ ñde yinyi tse! Yi yiÿe be Gad¹² Lea yo ðɔsɔvi Zilpa, gbedji evi vegɔn ne Yakɔbo.¹³ Lea be: Woyran ! ðo nyɔnuviwo wolantu nun be: Woyra wo. Yi yiðo ñkɔ nii be Aser.¹⁴ Ruben tole agbleme, le blafo qede game, yi yikþo agbuisanwo . Ehñ vana enɔnlɔ Lea. Yi Rashel tone Lea be: Njekuku, nañ eviwo yo agbuisan de.¹⁵ Edøntsi nii be: Ñsun ñowó be woxɔ esrɔnye le asinyeɔn, bene nagbexɔ evinye yo agbuisanwo? Yi Rashel be: Enyɔn ! Eladɔn gbɔwo zanyeme ðo eviwo yo agbuisanwo ta.¹⁶ Le woetrɔgbɔ lɔ, tsine Yakɔbo gbɔnɔn so gbeme lɔ, Lea to qodji, yinu be: Gbɔnye yi wolava, ðo ñxlewo ðo vinye yo agbuisan ta. Yi yidɔn gbo zanxɔn me.¹⁷ Mawu ðo Lea yo gbedodoða ñtsi nii, yi yiðo efu, yi yidji evi atɔngɔnlɔ ne Yakɔbo.¹⁸ Lea be: Mawu tuffin nuñ ñøntsi ñsɔ axñ subɔvi na esrɔnye. Yi yiÿe be Izakar.¹⁹ Lea fo efu ke, yi yidji evi adingɔn ne Yakɔbo.²⁰ Lea be: Mawu nañ enu nyuide; fifiðo, asunye lavatsi gbɔnye, ðo ñdji evi adin nii. Yi yiðo nii be Zabulɔn.²¹ Yo ñgbodomé lɔ, edji evi nyɔnuvi, tsi yiðo nyikɔ na be Dina.²² Mawu ñøntku Rashel dji, eðo yo gbedodoða ñtsi nii, yi yihuñ yo vidjido.²³ Efɔ efu, yidji evi nusuvi ñeka, yi yinu be : Mawu ðe axñ ñkp̄n qodja.²⁴ Yi yiðo nyikɔ nii be Yozef, etsigɔme nyibe : Yehowa lagbe sɔ evi nusuvi ñeka kpe nun!²⁵ Tsine Rashel dji Yozef lɔ, Yakɔbo tone Laban be: ðatsinj madjo, bene mayi gbɔnye, axñ dume.²⁶ So esrɔnyewo sɔnaj kudo evinyewo, tsine ñtsi ñwa ða ðo, bene mayi; ðo yonyan edo tsine ñwa ñn.²⁷ Laban tonii be: Ku ñzizi nuñ djro! Nnya be Yehowa yrañ to djiwo;²⁸ biɔ eho tsine natu nowo, yi nasce ñn.²⁹ Yakɔbo tonii be: Wonyan aletsi ñwa ða ñn ðo, yi nutsi ne axo elanha trɔzun le alɔnye me;³⁰ ðo vitukuñ tsine le asiwo san djiðo dji, yi Yehowa yrawo to djinye. Fifielo, gañdemè yi nyetsan nawa ða ðo nyenþo axñ akɔnnja me?³¹ Laban be: ñde naso nawo? Yi Yakɔbo be: ñda so nuñekpe sɔnaj O. Ne wolɔn ðo enyɔn tsi naso nawo djlɔ, nagbe klpɔ axo alñhawo, yi nakpɔdji.³² Nato elanhawo kpata me egbe; ðe elan ñuata-ñuata tole alñwo dome, tole alñ yibɔwo dome, yi le gbɔwo dome lɔ etsiwo le ñuatan-ñuatan. Exɔn yilanyi axñ fintu.³³ Gbetsigbe yi wolava tuffin nuñ lɔ, exɔn yilanyi axñ fintu; egbɔ tsivo ñda ñn ñuatan-ñuatan kudo etsi ñde sokpa, kudo alñ tsine ñdele yibɔɔ, elanyi be ñfñn yo.³⁴ Laban be: Enyɔn! ñenɔ nene sigbe letsine wonui lɔ.³⁵ Gbexɔngbe ñtɔtsan, ede gbɔsu tsine me eflin leme kudo sokpa, kudo egbɔnon tsivo kpata le ñuadan-ñuadan, etsiwo kpata le ye kudo etsiwo kpata le yibo le alñwo dome. Esɔe sɔðasi ne viawo.³⁶ Yi yiðo be ye kudo Yakɔbo dome ñenɔ ñkeke etɔn nene; yi Yakɔbo nyi Laban yo alñha kpeteþo.³⁷ Yakɔbo sɔ logotsi yo amakpa, exetsi, kudo nyatsivi tsile munjmuñ; ekpawo texoe yetɔ, nabe eyetolo le zezeo.³⁸ Yi yisɔ atsi tsine yikpa lɔ, daðo elanwo yo esinuxoe, le alñwo yo ñkuta le gatsime yi wolava nusi, bene elanwo netenn dji asi nyuide le esinuxoa.³⁹ Yi ne elanwo le atsiawo kpɔɔ gbɔxoe xodo lanɔn wosi lɔ, ke wodjinɔn evi tsine me yi effin le kudo tsivo le ñuadan-ñuadan, ku tsivo sokpa.⁴⁰ Yakɔbo ñenɔ alñwo ðo vo, yi yisɔnɔn tsivo me eflin le kudo tsinewo le yibɔ sɔðo Laban yo elanhawo me. Edø elanha toxø, ne yinþ, tsine ñde sɔ donon Laban to meɔn.⁴¹ Ne elan tsinewo ðo nusen le asi djið lɔ, Yakɔbo sɔnɔn atsiawo danɔn ðo elandqunuawo me, le alñwo yo ñkumè, bene woafɔ efu le atsiawo gbo.⁴² Ne alñwo ñiku lɔ, ñde sɔnɔn wo danɔnqo gbo; bene ñikuawo ñenyi Laban tɔ, yi tsivo doami wonyi Yakɔbo tɔ.⁴³ Nusuye yo kesinɔn nuwo le gbɔsu qodji, yi yiðo alanwo gbanñgbann, ðɔsɔvi nyɔnuwo kudo nusuwo, esɔ kpotɔnɔnwo kudo esɔ aketewo.

Chapter 31

¹ Yakɔbo se Laban yo viwo nyɔn tsi nuɔ wole be: Yakɔbo so miato yo nuwo keñken, yi miato yo kesinɔnuwo me yi yikþo ega tsɛwo kpata le.² Yakɔbo gbekþo be Laban yo ñkumè trɔ; yi kpɔða , ñde gbele sigbebe letsi yinɔnɔn san ñeneɔn.³ Soxɔndjilɔ, Yehowa nunɛ Yakɔbo be: Troyido etɔwo wo dumé kudo afitsine wodjiwo le, yi nanon anyi kudo wo.⁴ Yaksbo na woyɔ Rashel kudo Lea va, wole gbeme le elanwo gbo.⁵ Eto ñowó be: ñkpo, le miato yo ñkumè be ñde gbele qodja gbɔnye sigbebe san ñeneɔn; vɔ etɔnye yo Mawu ñn anyi kudon.⁶ Miawo ñtɔ, minye nyuide be ñsubɔ miato kudo axñ ñsen kpata.⁷ Yi miato flun, yi yitɔ axñ ga tsina xɔ zewo; vɔ Mawu ñde ðe mɔn nii bene yawɔ nubaða ðe kudon O.⁸ Le gatsime yi yibe: Ñuanjuawo yilanyi axñ ga lɔ, alñvianwo kpata djinɔn evi ñuanjuawo. Yine ebe : Tsinewo me effin to lanyi axñ ga lɔ, alñwo kpata djinɔn eviwo tsine ðo effin .⁹ Mawu so miato yo elanha lɔ, sɔnaj.¹⁰ Le gatsime yi alñvianwo le asi djið lɔ, ñkɔ ñkumè yidji , yi kpɔ le drɔn me be egbɔsuawo tsine le alñwo liaɔ wonyi alñ tsinewo effin leme, ñuanjuawo kudo sokpawo.¹¹ Yi Mawu yo ðøla tonun le drɔn me be: Yakɔbo! ñøntsi be: Enyɛ ke!¹² Enu be: Kɔkɔta yidji, yi nakþo: Egбɔsuawo tsine le alñwo liaɔ wonyi effin leme, ñuanjuatan kudo sokpawo; ðo ñkɔ nutsine Laban wɔ kudo wo.¹³ Enyɛ yinyi Betel yo Mawu, afitsi wowɔ djesikpe ðo yikɔ ami qodji, afitsi wodo ñgbe le. Fifielo, tsite, tole dua me, yi natrɔyi edu tsinemè yo djiwo le.¹⁴ Rashel ku Lea ñøntsi nii be: Neyi migbedo tsinɔ nuðe le miato yo xomea?¹⁵ ñle miakþo sigbebe amedjrowo ñeneɔn, ðo esa mi, yi yiðu mia gaø?¹⁶ Kesinɔn tsi kpata Mawu xɔ le miato sila trɔzun miawo ku mia viwo tɔ. Nutsi Mawu ðo ñowó fifielo, wɔe.¹⁷ Yakɔbo so, yi yisɔ eviawo kudo esrɔnlowo daðo esɔ kpotɔnɔnwo dji.¹⁸ Ekplɔ yo elanhawo kpata kudo kesinɔnuwo kpata tsile si, elanha tsinenyi yito, tsine yiðo le Padan - Aram; yi yiðo tuta Izaki etɔlɔ gbo, le Kanan dumé.¹⁹ Le gatsime yi Laban djoyi efun degbe le yo alñwo ñtsilɔ, Rashel fin etɔlɔ yo aklamakþepkewo;²⁰ yi Yakɔbo ble Laban Arametjlo, yi ñde nu yo sisi nii O.²¹ Esi, kudo yo nuwo kpata; eso, yiso etɔ, yi yiðota Galadi yo to gbo.²² ñkeke tɔngɔnlɔ me lɔ, wonu ne Laban be Yakɔbo si.²³ Laban kplɔ ñoviewo , yizɔn ñkeke anñdre yo zɔnli, yi vayiðo galadi yo toa gbo.²⁴ Vɔ Mawu ðe yiðokue sofia Laban, Arametjlo le zame to drɔnkuku me, yinu nii be: Kpɔnyuide bene nanu enyɔn baða ðe ne Yakɔbo!²⁵ Laban vayixe Yakɔbo . Yakɔbo tu yo agbado ðo eto tame; Laban tsan tu yitɔ, kudo ñoviewo ðo Galadi yo to tame.²⁶ Yi Laban tone Yakɔbo be: ñdeyi wowɔ? ñdeñtsi woblen ðo, yi wokplɔ evinyewo sigbebe ametsiwo wole le

ahuagbedji nene dō? ²⁷ Ndenjtsi wosi le bebemē dō, yi woflun, yi nde shian tsan ? Nake qatsiwo le aseyesosomē kudo hadjidjime, le ehunxoxomē kudo ekpīnkukumē. ²⁸ Nde qemōn nuñ tsan bene makisi ne evinye nusuviwo kudo nyōnuviwo tsan ! Bometsito yonu ne wowɔ. ²⁹ Axīn lō senj njōt bene mawɔ nubađa kudo mi; vɔl̄ etōwo yo Mawu tonuñ ess vayi be: Kponyuide le enyon bađa tsine wolani ne Yakōbo! ³⁰ Fifie tsine wedjo , yi etōwo yo axoe le djrodjroq dē, ndenjtsi wofinj axīn mawuwo dō? ³¹ Yakōbo dōntsi ne Laban be: Nyon le axīn susume be wolaxɔ eviwo nyōnuviwo le asinye. ³² Vɔ ametsigbɔ yi wolakpɔ axo mawuwo le nɛku! Le nɔviwo yo ɣkumelɔ, kankan nuwo mɛ, yi tsine lanyi tɔwo lō, nasɔe. Yakōbo nde nyan be Rashel yifinj enuawo O. ³³ Laban dō Yakōbo yo agbadɔ me, Lea tɔ, wo subɔvi evewo yo agbadɔ me, yi nde kpɔ nuđekpe O. Etole Lea yo agbadɔ me, yi dō Rashel tɔ me. ³⁴ Rashel yisɔ levaviawo, sɔdađo esɔkpotenɔnlɔ yo gɔmɛ, yi yinɔn anyi qodji. Laban qisa le agbadɔa kpata me, yi nde kpɔ nuđekpeo. ³⁵ Etone etɔl̄ be: axoetonye njbe do dɔməzoe lo, ne nyenđe so le axo ɣkumēn lō, nutsine wɔnɔn nyōnuwo yiwɔn. Edji legbeviawo yi nde kpɔ. ³⁶ Yakōbo do adɔməzoe, yi wɔ adjre kudo Laban. Exɔ enyon yinu nii be: Nubađa nde nyi tɔnye, nūnɔn nde njwa yi wode kpłɔndjō kudo adan lexā? ³⁷ Tsine wokankan axīn agbanwo kpata mɛdɛ, nde nyi tɔwo le axo nuwome yi wokpɔ? Đeto le nɔvinyewo kudo nɔviwo ɣkumɛ, ne woaso kodjo ne nyɛ kudo wo. ³⁸ Exoe ewui ne yi nyɔn gbowo; efu njdeguin le alīnviwo kudo gbowɔnviwo de njtsi kpɔ, yi nyenđe dū egbɔ de le egbɔ tɔwɔwo domeɔn. ³⁹ Nyenđe hīn egbɔ xɔabi qewo gbowo kpɔ, nyenđe ntunɔn yo fīn; wo bīnɔn etsine wofinj le kede me kudo ezan me. ⁴⁰ Nyidɔn qunɔn le kede me, yi aviv uɔnɔn le zāme, yi nyenđe dɔnɔn alɔn. ⁴¹ Exoe amewui ke nyɔn axo axome ne; njwa dō nɔwo exoe woens ne viwo nyōnuvi eveewo, yi exoe adin ne elanwo kpłɔkpłɔ, vo wođli axīn ga zewo. ⁴² Ne deyi etonye yo Mawu, Abraham yo Mawu, tsine Izaki vɔnɔn le kudon olo, wolake dōn alɔgbalo. Mawu kpɔ axīn funkpékpe kudo axīn alɔn dō, yi sɔl̄ edo yo kodjo. ⁴³ Laban dōntsi , yinu ne Yakōbo be: Nyōnuvi yewo nyi tɔnyewo, qeviwo nyi evinyewo, elanha yewo nyi tɔnye, yi enu tsine wole kpɔkpɔ lō nyi tɔnye. Yi nde nawɔ egbè dō evinyewo njtsi alo wo viwo tsine wodji O? ⁴⁴ Dɔnva , ne miabla enu, nye kudo wo, yi etse nenyi qasediqi le nye kudo wo dome! ⁴⁵ Yakōbo ss ekpe yisɔ wa djesikpe. ⁴⁶ Yakōbo nune nɔvienwo be: Mitsan ekpeawo. Wɔsɔ wo, yi wosɔwɔ ekpo yi wođunu le ekpoo dji. ⁴⁷ Laban yɔe be Jegag- Sahaduta, yi Yakōbo yɔe be Galed. ⁴⁸ Laban be: Ekpo ye nenyi djesi kpo egbè ne nyɛ kudo wo! Yintsi wođo ɣkɔ nii be Galed. ⁴⁹ Wogbe yɔe be Mitspa dōntsi Laban be: Yehowa nɛkpɔ tawo yi wakpɔ tanye, ne midjo le mianɔnɔwo gbowo, yi ne mibuta. ⁵⁰ Ne wɔwɔ funyafunya kudo evinyewo, yi wogbede nyōnubuwo lo, amedé nda nɔn miagbow, kponyuide, Mawu yi lakpo texoe le miadodo me. ⁵¹ Laban tone Yakōbo be: Kpe ye tsine mido kudo djesikpe tsi miamē evea midoq. ⁵² Ekpea kudo djesikpea nenyi qasediqi be njato njtsio, yi nyetsan nyenđa to djesikpea njtsi bene mawɔ nubađabada dō O. ⁵³ Abraham yo Mawu kudo Nashɔr tɔ, wootgbewo Mawu nenyi kodjodoto le miadodomē. Yakōbo tanu to ametsine Izaki vɔnɔn dji. ⁵⁴ Yakōbo wɔ avɔsa de le toa dji, yi yiyo nɔviawo wođu nu; wođu enu, yidɔn etoa dji zan xɔn me. ⁵⁵ Laban fɔn fɔnfomē boo, kisi ne togbeyɔviawo kudo eviawo, yi yiyrā wo. Yi wodjo bene yewoayido yo texoe wo.

Chapter 32

¹ Yakōbo zɔn emɔnɔ djiyinɔn; yi mawu yo dɔlawo dogoi . ² Tsine yikpowo lō, Yakōbo be : Mawu yo asarame yinyi fie! Yi yina nyikɔ xɔn be Mahanaim. ³ Yakōbo dō amedđdɔwo doda Esaū tsinyi nɔviye yo ɣkɔ, le Seir yo dume, le Edom yo nyigbandji. ⁴ Edo ese ye nɔwo be: Enyon tsine milanu ne axuetonye Esaū ke: Lexa nuɔ yi axo subɔla Yakōbo le ke:Nyɔn Laban gbowo, kakavana egbe; ⁵ njdo enyiwo, esɔaketewo, alīnviwo, dɔsɔvi nusuwo kudo nyōnuwo, yi njdɔ amedđdɔ doda be manui ne axin axoetɔ, bene makpɔ ɣziziku le yo ɣkumɛ. ⁶ Amedđdɔwo gbowa Yakōbo yinu be: Miyi nɔviwo gbowo; yi yigbɔnɔn gbowo, kudo agbetɔ kave takpo texoe ene. ⁷ Djika so Yakōbo njtsi , yi vɔnɔn djetji. Eman ametsiwo legbow, dō texoe akpa eve, alīnwo, enyinwo kudo esɔ kpɔtenɔnwo; ⁸ yi yinu be: Ne Esaū lujdɔ akpa tutugban dji yi yiqudji lō, akpa evenɔn tsila kpɔtɔ labɛ dume. ⁹ Đo Yakōbo nu be: Etonye Abraham yo Mawu, Izaki etonye yo Mawu, Yehowa , tsine nu nuj be : Trɔyido axo dume, le du tsineme wodjiwo le, yi nawa enyui nɔwo! ¹⁰ Nyenđe dje ne amenuveve yewo kpata kudo nutexoe wawa tsine wona yiva axo dɔla dji O; dō njso Yɔrdan tɔ tse kudo kpotsi, yi fifielɔ njdɔ hasoso eve. ¹¹ Njekuku deŋ doda, le nɔvinye yo alɔmɛ, le Esaū yo alɔmɛ ! dō njle vɔnɔn kɔ be elava fie, yi yidje djinye, evinɔnwo kudo qeviwo. ¹² Vɔl̄, woye yonu be: Nawa enyui nɔwo, yi nana be axo djjidjime lanɔn sigbebe axutakɔ, lasugbow be wođda tenj hlin O. ¹³ Le texoe ye yi Yakōbo tozan le ne. Esɔ enude tsine le alɔmɛ nii, bene yasɔwɔ enunana ne nɔviye Esaū : ¹⁴ Egbowɔn kave takpo texoe eve kudo gbowu yuivɔ atɔn, alīnvi kave takpo texoe eve kudo agbo ewui, ¹⁵ esɔ kpɔtenɔn enɔn egban kudo wo viwo tsine wole anɔn nɔnko, enyi amewui kudo eto ewo, esɔakete nɔn ewui kudo esɔakete su ewo. ¹⁶ Esɔe sɔna yo dɔlawo, ehasoso vovovo, yi yinu ne yo dɔlawo be: Minɔn ɣkɔ nuj , yi miso mianɔnɔnwo me le elanha soso qeka me. ¹⁷ Edo ese ne ɣkɔtɔl̄ be: Ne Esaū, nɔvinye, ladogo wo , yi yilabiwo be: Menđe yo ame wonyi lō? Alo finđe yiwo wole ? Yi menđe tɔ yinyi elanha tsiwo le ɣkɔ nɔwo lō? ¹⁸ Na dōntsi be : Axo dɔla Yakōbo tɔ yɔ; enununana tsi wɔsɔ doda axīn axoeto Esaū ke; yi kpɔđa; yintɔ le njgbodome gbowɔn kpłɔmiado. ¹⁹ Edo ese ye ke na ame vegɔnɔ, etɔngɔnɔ, kudo ametsiwo kpata kpło elanha dō be: Lexa yi mila xonuxo axīn axoeto Esaū, ne midogoi ne. ²⁰ Milanu nii be: Kpɔ, axo dɔla Yakōbo tsan gbowɔn le njgbodome ne mi. Đo eto be: Nafa kɔn nii kudo nunana ye tsine njso do ɣkɔ; yo njgbodome nyenđa nadogoi njme kudo njme, deyi yila tenj xɔn nyuidjea. ²¹ Nunana to ɣkɔ nii; yi yidɔn agbadɔl̄ me zan xɔn me. ²² Efɔn zan xɔn me ke, yi kpłɔ esrɔnlɔ eveewo, yo subɔla eveawo, kudo evia wođeka wo, yi yina woso Yabok yo tosrasra lō. ²³ Ekplowɔ sɔsɔ etɔrsrasalɔ, kudo enutsiwo kpata nyi yito. ²⁴ Yakōbo qeka nɔn anyi. Yi nusu dje po avuñ kudoi kakasɔna fɔnfomē. ²⁵ Tsiyi yikpɔbe ye nda tenj qudji O lō, nusuye tualo aklito nii; yi Yakōbo yo aklito ke le gatsime yi yile avuñ xɔn kudoi. ²⁶ Enu be: Đatsiŋ madjo, dō enu le kekeɔ. Yi Yakōbo dōntsi nii be: Nye nda qatsi wo , ne nde yrjan O. ²⁷ Ebisɛ be: Lede woyɔnɔn wo? Edōntsi nii be: Yakōbo. ²⁸ Egbe nu nii be: Axo nyikɔ nde gba tɔ Yakōbo keo, vɔ wolayawo be Izrael; dōntsi wote kāmɛ kudo agbetɔwo, yi wođu dji. ²⁹

Chapter 33

Yakobo biçə be: Nde kuku, na be madjesi axo ɳkɔ. Edonjtsi nii be: Nde ɳtsi wole nyikɔ nyə biçə dɔ? Yi yiyyre le xɔn.³⁰ Yakobo yɔ texoe xɔn be Peniel : dɔ, enu be , ɳkpɔ Mawu ɳkumɛ kudo ɳkumɛ, yi axin luwɔn kpɔ xɔxɔ.³¹ Nyidɔn hunj, gbɔxoe Yakobo so Peniel tsa. Yakobo le zɔnzɔnkɔ le akudji- akudji.³² Yintsi sokaka egbelɔ, Izraelviwo nde qunɔn ekan tsine le elan yo akudjio; dɔ Mawu tualɔ Yakobo yo lantsi tsile yo akudji.

Chapter 33

¹ Yakobo kɔ eta yidji, yi kpɔdɔ, Esaū ne gbɔnɔn, kudo agbeto kave takpo texoe ene. Eman deviawo dɔ Lea nu, Rashel, kudo nyɔnu subɔvi eve nu.² Eso subɔviawo kudo qeviawo daqɔ ɳkɔ, yo ɳgbodomɛ Lea kudo yo viwo, kudo le nuwuwu lo Rashel kudo Yozef.³ Yintɔ dje ɳkɔ nɔwo; yi yido ta gun dɔ anyigban ze andre, kaka gbɔxoe vayidɔ fofoa gbo.⁴ Esaū xudu vayi dogoi; eki esi nii, kukpla ekɔ nii, yi kisi nii. Yi wofan avi.⁵ Esaū, kɔ eta yidji yikpɔ nyɔnuawo kudo qeviawo, yinu be: Menjde yinyi ameyewo? Yi Yakobo qonjtsi nii be: Nevi tsiwo Mawu sɔna axo dɔla ke.⁶ Subɔvi nyɔnuawo tegogoi, wo kudo wo viwo, yi wodota gun.⁷ Lea kudo eviawo tsan teva, yi wodata gun; yo ɳgbodomɛ Yozef kudo Rashel teva, yi dota gun.⁸ Esaū be: Ehasoso nde yinyi tsine ndogo le ? Yi Yakobo be: Bene makpɔ ɳzizikuku le axoetɔnye yo ɳkumɛ.⁹ Esaū be: Nɔvinye, enu gbogboq le asinye; enuwo wo nencanyi nɔn.¹⁰ Yi Yakobo qonjtsi nii be: Oo, ɳdékuku, ne ɳkpɔ ɳzizikuku le axo ɳkumɛ lɔ, xɔ nunana ye so axin aləmɛ; dɔ eyenjtsi ɳkɔ eta yidji kpɔ ɳmɛ nɔwo dɔ, sigbebe letsı wokponɔn Mawu yo ɳkumɛ, yi wo xɔŋ nyuide.¹¹ Xɔ axin nunana tsine ɳsɔ nawo, qonjtsi Mawu yraŋ yi nubgobgo le asinye, yi buđe nde hianj O. Ezindɔ dji, yi Esaū xɔe.¹² Esaū be: Miadjemɔn; nanɔn ɳkɔ nɔwo.¹³ Yakobo qonjtsi nii be: axoetɔnye nyabɛ devifinwo, kudo alinviwo le asinye, kudo enyiwo tsile anɔn nɔo le asinye; ne ɳtutuwo ɳkeke qeka yo azɔnlı pɛs, elanha latɔrɔn.¹⁴ Nde kuku axoetɔnye ne djenkɔ nun; yi nyɛlɔ; nakplɔedo ɖɔɖɔdɔ, le elanha tsila klɔŋdɔ yo azɔnlı mɛ, kudo qeviawo yo zɔnzɔn mɛ, kakavana gatsime yi navado axoetɔnye gbo , le Seir.¹⁵ Esaū be: Ndjibɛ magble axin amedewo dɔ gbo. Yi Yakobo qonjtsi nii be: Ndeñtsi? Nutsi le vevedea yinyi be ɳkpɔ ɳzizikuku le axoetɔnye yo ɳkumɛ!¹⁶ Gbexɔngbe ke lɔ, Esaū dje Seir yo mɔn.¹⁷ Yakobo yido Sukɔt. Etu yintɔ yo xɔ , yi yiwɔ agbadɔwo ne yo elanha. Yintsi woyɔ texoe xɔn be Sukɔt.¹⁸ Tsine yitrobɔ va Padan-Aram lɔ, Yakobo yi Sishem duame nyuide, le Kanaan dumɛ, yi yitsi edua mɛ.¹⁹ Exloe agblenyigban tsine dji yitu agbadɔ dɔ, le Hamɔr , Sishem yo tɔ sime, ega kezita kave takpo.²⁰ Yi yitu avɔsakpe le xɔn, tsine yiyo be El-Elohe- Izrael.

Chapter 34

¹ Dina, Yakobo yo vi nyɔnuvi , tsine Lea dji nii to, bene yayi kpɔ eduame nyɔnuviwo.² Sishem , Hamɔr yo vi fiɔvi duamɛtɔ kpɔe. Ena woleyi , yi yidɔn gbo, yi gbentsi.³ Yo dji ledɔ Dina , Yakobo yo vi ɳtsi; elɔn tugbedjievilɔ, yi yible qonjtsi.⁴ Yi Sishem nune etɔlɔ Hamɔr be: Nabe made tugbedjievilɔ ye sigbebe esrɔn nene.⁵ Yakobo se be egble evia, Dina ɳtsi; yi tsine eviawo kpɔtɔ le gbemɛ le elanha kpłɔɔ lɔ, Yakobo bɔnū kakasna wo gbɔgbo.⁶ Sishem yo tɔ, Hamɔr , yi Yakobo gbo bene yayi xo nuxo nii.⁷ Yi Yakobo yo viwo gbɔnɔn so gbemɛ lɔ, se enyɔnlo; nusuyewo do adɔmɛzoe yi wonɔn djibibi ganđe mɛ, qonjtsi Sishem wɔ ehlɔn nu le Izrael, le tsine yidɔn Yakobo yo vi nyɔnuvi gbo, enutsi ne nde qola waɔ.⁸ Hamɔr sɔ enyɔn qođa wo lexɔ: Evinye Sishem, yo dji ledɔ mia vi ɳtsi; ɳdékuku; misɔe nii sigbebe esrɔn nene.⁹ Miwɔ qeka kudo mi; miasɔ mia vi nyɔnuviwo sɔna mi, yi miadje miasan miatɔwo.¹⁰ Mianɔn miadodome, yi edua le mia aləmɛ; minɔn mɛ, miasa nu, yi mixloë anyigbanwo.¹¹ Sishem tone Dina yo tɔ, kudo nɔvıawo be: Makpɔ ɳzizikuku le mia ɳkumɛ, yi nana enuđekpe tsine milanu nunj.¹² Tabionu ganđe kudo nunana tsine milabiɔ, yi nana nusianu tsi milabiɔn; vɔlɔ miđemɔn ne miasɔ tugbedjievie naŋ.¹³ Yakobo yo viwo qonjtsi yinu kudo aye ne Sishem kudo etɔlɔ Hamɔr, qonjtsi Sishem gblenu le woanɔvi Doina ɳtsi.¹⁴ Wɔdɔnqtsi nii be: Enu yinyi be miŋda tenŋ wɔ, be miasɔ mianɔvi asɔna boloboloto; dɔ elanyi ɳkpɛn ne mi.¹⁵ Milawo dɔ mia qođo dji le enyɔn qeka nu be miatɔzun sigbe miawo nene, yi nusu ɳekpekpe le miadome laso evo.¹⁶ Milasɔ miavi nyɔnuviwo asɔna mi yi milađe miatɔwo; milanɔn miagbo, yi milazun dukɔn qeka.¹⁷ Vɔ ne migbe be yo nda doto mi , yi laso evo lɔ, milakplɔ miavia , yi miladjo.¹⁸ Wo nyawo djedji ne Hamɔr kudo Sishem, Hamɔr yo vi.¹⁹ Dekadjevi ye qebla wɔ nutsi wobiɔ, dɔ elɔn Yakobo yo nyɔnuvie. Bubu le ɳtsi le etɔlɔ yo xome le amɔwo kpata gbo.²⁰ Hamɔr kudo via Sishem yido edua yo agbodji, yi wonu ne deuamɛtɔwo be:²¹ Nusuyewo le ɳtsifafa mɛ kudo mi; wonenɔn edua mɛ , yi woasa enu; edua lolo ɳtɔ nɔwo. Milađe wo vi nyɔnuviwo abe esrɔn nene, yi milasɔ mia nyɔnuviwo nɔwo.²² Vɔlɔ nusu yewo lɔn be yewoa nɔn miadome; bene miazun dukɔn qeka , ne milɔn be nusu ɳekpekpe laso evo, sigbebe letsı woŋtɔwo woso evo nene.²³ Wo elanhawo , wo kesinɔnuwo, kudo wo lanwo nanyi miatɔ ? Mina mialɔn dɔ wo qođo dji , bene woano miagbo.²⁴ Ametsiwo kpata va edua yo agbodji se enyɔn tsiwo Hamɔr kudo evia Sishem nu; yi nusuwo qesiađe so evo, ametsiwo kpata va edua yo agbodji.²⁵ Le ɳkeke etɔŋɔnɔ gbe , tsine abia le wo veɔ lɔ, Yakobo yo vi eveawo , Simeɔn kudo Lewi, Dina yo fofowo, sɔ adekpe, yi guindɔ edua me ku kankandodji , yi wu nusuawo kenjen.²⁶ Wo wu Hamɔr kudo evia Sishem le adekpe nu; yi wokplɔ Dina djole Sishem yo xome, yidjo.²⁷ Yakobo yo vi kpetewo vadje ametsiwo xɔ abi dji, yi wu wo, wolo edua, qonjtsi wobble alɔ le wo nɔvi ɳtsi.²⁸ Wɔsɔ wo elanhawo, wo nyiwo kudo esaaketewo, enutsiwo le edua mɛ kudo tsiwo le agbleme;²⁹ wɔsɔ wo kesinɔnuwo , wo viwo kudo wo srɔnwo , kudo enu tsiwo kpata le axowo mɛ.³⁰ Yi Yakobo nune Simeɔn kudo Lewi be: Mile tsakatsakanjɔ, yi mina be Kanaanitɔwo kudo Ferizitɔwo tsri ahin nyɔgbɔ. Amɛ viđe kpoe le asinye; yi wolabɔ dɔ ɳtsinye, wola xɔŋ, yi natɔrɔn , enye kudo axin axoedolo.³¹ Wo qonjtsi nii be: Wawo ye kpɔmɔn lawa mianɔvi sigbebe ahasitɔ nenea?

Chapter 35

¹ Mawu nune Yakobo be: Tsite, ne nayi Betel, yi non xon; le xon lo, wolaqo avosakpe ne Mawu tsine zedoi, le gatsime yi sidjole novie Esaü gbo. ² Yakobo tone ametsiwo kpata le yo xome kudoi be: Miđe mawu buwo tsiwo le miadome doda, mikso miadokoe ntsi, yi midoli awuwo. ³ Milaso, yi milayi do Betel; lexon lo, natu vosaakpe deka ne Mawu tsine to nun le axin xaxagbe, yi tsine noanyi kudo le axin mazonzon tsi nwa me. ⁴ Woso atsikpapkawo kpata tsine le wo alome kudo etomegaviwo tsiwo le tome nōwo sōna Yakobo . Yakobo qiwu do atsiganwo tsine le Sishem gbo. ⁵ Yi wodjo. Mawu yo vɔnɔn ganđe guindje edu tsiwo trōdowo dji, yi wonđe kpl̄o Yakobo yo viwo do O. ⁶ Yakobo kudo ametsiwo kpata kpl̄oedo , vađo Luz tsine le Betel, le Kanaan yo dume. ⁷ Etu avosakpe deka do xon, yi yiyo texoea be El- Betel; do xon yi Mawu so yiđokui fiće le, legatsime yi yile sisio le novie gbo. ⁸ Rebeka yo dɔssovie, Debora ku; yi wodji do Betel gbo le atsigan gome, tsine wodo nyiko na be aviwo tsigan. ⁹ Mawu gbeze do Yakobo ke, le gatsime yi yitrogbɔva Padan- Aram, yi yiye. ¹⁰ Mawu nunii be: Axo nyiko nyi Yakobo; wonđe gba yovo be Yakobo O, vɔlɔ axo nyiko latɔ Izrael. Yi yine nyiko be Izrael. ¹¹ Mawu nunii be: Enye yinyi Mawu n̄senwo kpatato. Dji ne nakankan: dukon kudo dukon gbogbođewo latole axo me, yi feiwo latole axo alintowó me. ¹² Naso edu tsine n̄sona Abraham kudo Izaki, yi naso eduyi sōna axo djidjime tsila kpl̄oedo do. ¹³ Mawu kokođo le yo tame, le afitsine yi yixo noxo kudoi le. ¹⁴ Yi Yakobo do vosaakpe do texoe tsime Mawu xo nuxo nii le, avosakpe tsidji yido djası do kudo ekɔ ami qodji. ¹⁵ Yakobo yo texoe tsinemē Mawu xo nuxo kudoi le be Betel. ¹⁶ Wodjo le Betel ; yi wonđe djidjile Efrata gbo, gboxoe Rashel dji evi. Evidjidjie do noxo nii; ¹⁷ yi gatsime yi yile eku leo lo, nyonu tsi djinon evia nunii be : Ngbe vɔn, do wogbe dji evi nusuvu ! ¹⁸ Yi tsi yila miɔn enu lo, do ele kukuo lo, edo nii be Ben- Oni; vo etɔlo yɔe be Benyami. ¹⁹ Rashel ku, yi wodji do Efrata yo mɔndji, tsile Betlehem. ²⁰ Yakobo wɔ djesikpe do yo yɔdodji; eye nyi djesikpe Rashel tɔ, tsine le kakavana egbe. ²¹ Izrael djo; yi yivayi do agbadɔ do Migdal-Eder yo tame. ²² Le gatsime yi Izrael vayinon edu xon yo gbagblame lo, Ruben dɔn kudo etɔlo yo ajanvi Bilha. Yi Izrael se. Yakobo yo viwo nyi hinhlinme woeve. ²³ Lea yo Viwo: Ruben, Yakobo yo vi tutugbantɔ, Simeon, Lewi, Yuda, Izakar kudo Zabulon. ²⁴ Rashel yo viwo: Yozef kudo Benyami. ²⁵ Bilha , Rashel yo dɔssovi yo viwo: Dan kudo Neftali ²⁶ Zilpa, Lea yo subɔvi yo viwo: Gad kudo Aser. Ameyewo yinyi Yakobo yo viwo tsine wodji nii le Padan - Aram ne. ²⁷ Yakobo vađo Izaki etɔlo gbo, le Mamre, le Kiryat - Arba, tsine le Hebron, afisti yi Abraham kudo Izaki ze. ²⁸ Izaki yo agbeme n̄kekewo nyi exoe kave takpo texoe ne tsi ewui. ²⁹ Yi yiku, yi wodji do yo tgboeewo dome, tsine yisir ku tgbe, yi eviwo Esaü kudo Yakobo qii.

Chapter 36

¹ Eye yinyi Esau tsi Edom vie wo dji djime n̄tsinyan. ² Esaü de kanaan nyɔnuwo tsi woe nyi ada Edom vie le hethiem oholibama ana vie nyɔnuvi tsi beon vie nyɔnuvi le hevien. ³ Ku Basmath tsi nyi Ismaël vie nyɔnuvi nebajoth yo nonvi. ⁴ Ada dji Elifoz non Esaü Basmath dji Reuel. ⁵ Yi oholibama dji Jesch Jaclam ku koré eye woe nyi viñusivi tsi wo wodji non Esaü le kanaan nyigbadji. ⁶ Yi Esaü hpl̄o ashiewo evie n̄suviwo nyɔnuviwo ku yo kluvi tsi wo kpata le to scomé ku yo lanwo kudo yo dɔwalanwo kpata sɔ kpèđo yo kesinɔnuwo kpata yi kpl̄o le kanaan nyi lgandji yi djo yi anyi gban bu dji tsi djidji le novie Jacob n̄tsi. ⁷ Don̄tsia wo kesinɔnuwo sugbo glo yin̄tsi wonđa teñ non u le wonɔnɔwo n̄tsi o yi anyi gban tsidji wo nyi medjro le lo n̄da su o qo wo lan wo n̄tsi. ⁸ Esaü n̄o seir to lo dji Esaü yi nyi Edom . ⁹ Eye yinyi Esaü Edom tɔlo tsi le seir to dji. ¹⁰ Esaül vie n̄suviwo nyiko kē Eliphaz Ada vie Esaü ashie lo. ¹¹ Eliphaz vie n̄suviwo nyiko theman om̄ar tsekpho gatham kudo kenaz. ¹² Yi thima nyi ajavi non Eliphaz Esaü vie n̄suvi edjivi non Eliphaz Amalek woe nyi Ada vie n̄suviwo Esaü ashie. ¹³ Reuel vie n̄suviwo ke nahath Zérach schamma ku mizza woe nyi basmath vie n̄suvi wo Esaü ashie. ¹⁴ Oholibama vie woke Ada vie nyɔnuvi Tsi beon vie nyɔnuvi Esaü astie Edji Jeusch Jaelam ku koré non Esaü. ¹⁵ Ameyewo nyi efio wo le Esaü yo kɔtaviwo domé Eliphaz vie wo ke evie tu tu gban yi nyi Esaü fiočvi theman fiočvi om̄ar fiočvi tsepho fiočvi kenaz. ¹⁶ Efio koré efio gaetham efio Analek wowé nyi fio tsi to le Eliphaz mé le Edom yo dumé wowé nyi Ada vie wo. ¹⁷ Réuel vie n̄suviwo ke Esaü vie efio nahath efio zerach efio schamman efio mizza woé nyi éfio tsi wo to le Réuel le Edom le sc̄on a wo nyi basmath vie wo Esaü ashie . ¹⁸ Eyewoe nyi Esauë ashie oholibama yo viwo amegan Jeusch amegan Jaelam amegan koré wo so oholibama mé ana vie nyɔnuvi Esaü ashie . ¹⁹ Wa woe nyi Esaü vie wo yi woe nyi wo kɔta megan wo Esaü yi Edom. ²⁰ Seir viewo ke horien amégan ho tsi woe non duɔmē lothan schobal tsi beon ana. ²¹ Dischan Etser ku Dischan wo nyi yeze scoe yo meganwo seir vie wop le Eem nyi gban dji. ²² Lothan vie wo nyi hori ku heman lothan n̄ovia nyɔnuvi nyi timna. ²³ Scholal vie wo ke Alvan Manahath Ebal schepho ku onama. ²⁴ Tsibeon vie wo ke ajja ku Ana yi nyi ana sc̄on tsi fɔ si zozo le avemé le gatsimé yi le etɔa tsibeon yo sɔwo kpl̄owɔ le gbeemé. ²⁵ Ana vie wo ke dschon ku oholibama Ana yo nyɔnuvi . ²⁶ Dischon vie wo ke hemdan Eschban Jithran ku karen. ²⁷ Etser vie wo ke bilhan zaavan ku Akan . ²⁸ Ester vie wo ke uts ku aran . ²⁹ Yezescoe yo meganwo ke amégan lothan amegan schobal amegan tsibeon ku amegan ana . ³⁰ Amegan dischan amegan Etser Dischan woe nyi wezescoe m̄eganwo le seir nyi kgban dji. ³¹ Méyewoe qu fio le Edom nyi gbandji keñ gboscoe bu va Israël viwo si. ³² Béla Beor vie equ fio le Edom yi fiođu yito yo nyiko nyi dinhaba . ³³ Béla kuyi Jobab Zerach vie so bostra qu fio do yo tescoe. ³⁴ Jocob ku yi huscham tsi nyi Themaito qu fio do yo téscœ. ³⁵ Huscham hu yi hadad tsi nyi Bedad vie du fio do yo tescoe. ³⁶ Hadad ku yi samla Masreka tɔ du fio do go tescoe. ³⁷ Samla ku Saül rekboth tɔ tsi le tqatoo qu fio do yo téscé. ³⁸ Saül ku yi Baal hanan Achbor qu fio do yo tescoe. ³⁹ Baal hanan Achbor vie ku yi hadar qu fio do yo tescoe fio du yito yo n̄y yinyi Paul yi ashie lo nyiko nyi méhethabeel mathred vie nyɔnuvi Mezahab yo nyɔnuvi . ⁴⁰ Eye yinyi Edom m̄egan tsi wo djoso Esaü yo foméwo mé le wo n̄oseo wo le wo nyiko mé Amegan thimma. amegan alva amegan Jetheth. ⁴¹ Amegan oholibama amégan Ela amégan Pinon . ⁴² Amegan kenaz amégan theman amegan mibtsar. ⁴³ Amégan Magdiel amégan Iram wawoe nyi Edom m̄eganwo le

wo nɔ̄scoewo le anyigban tsi wo doo dji yi nyi Esaü tsinyi etɔ̄ nɔ̄n Edom to wo.

Chapter 37

¹ Jacob nɔ̄ canoan nyi gban dji afitsi tɔ̄a nɔ̄n. ² Eyewo nyi Jocob yo djidjimeviwo nɔ̄tsinyan Joseph dɔ̄ scoe wuiadre ekplɔ̄nɔ̄n alen wo kudo tɔ̄dø tɔ̄vie tsiwo nyi etɔ̄ lɔ̄ shi bil ha ku silpa viensuviwo yi Joseph tonɔ̄n nu ba q̄a tsiwo wo wa nɔ̄n woto. ³ Israël lɔ̄n Joseph wu viɛ̄ nsu kpata q̄ontsia edji le yo sisimen yi tɔ̄n awu vlaya cola vovovo wo nyi. ⁴ Esti noviewo kpɔ̄ be yéwo tɔ̄ lɔ̄n yo nyɔ̄ngbɔ̄ sɔ̄wu yewo wo hamen yi woñdegbe sconɔ̄n nusco nyi nyuide. ⁵ Gbedeka Joseph ku trɔ̄n yi q̄edrɔ̄na gɔ̄nme nɔ̄n fofowo yi le gasconme a wo gbe he q̄odji suggɔ̄. ⁶ Etonɔ̄n wobe Midoto miase drɔ̄n tsi ku q̄a. ⁷ Milé molu bla wo le gbeme yi molu tsinyen sité enɔ̄nté yi woto wo dota gu nɔ̄n tsinyen. ⁸ Noviewo tonyi be Wo le djidjiwɔ̄ be ya qu fiq dɔ̄ mia dji a wo dji be kpɔ̄ mia yi wo gbe he q̄odji q̄odrɔ̄n tsi ku a kudo yo nuscowo nɔ̄tsi. ⁹ Egbe kudrɔ̄n bu ke yi gbe q̄egbɔ̄ me nɔ̄n noviewo Etobe nɔ̄gbe kudrɔ̄n bu ke yi ke éwé wlestsviwo wo dotagu nu. ¹⁰ Etsé nɔ̄n etɔ̄ lɔ̄ ku d̄o nɔ̄vieu Etɔ̄ wadandu tonyi be Edrɔ̄bn tsi wo kuɔ̄ gɔ̄nmé q̄é Alo d̄e mi lava enyen ku enɔ̄n wo kudo nɔ̄oviwo mia dotagu nɔ̄n woa. ¹¹ Nɔ̄vieu huanju vɔ̄a etɔ̄a djra nyɔ̄n wodo daq̄e. ¹² Joseph nɔ̄viewo yi sieheni gbedeka le wo a kpɔ̄ wo to lanwo. ¹³ Israël tonɔ̄n Joseph be nɔ̄viwo wo n̄le elan kpɔ̄ wo le sichem o va ma d̄a q̄ada wo gbo yi q̄ontsia be nyen ke. ¹⁴ Israël tonyi be yi n̄dékuku nɔ̄n nɔ̄n nan kpɔ̄da b̄é nɔ̄nviwo wo le lanmesenm̄e kuq̄o elanwo men nɔ̄n na va tonu Equi q̄ada hebron yo bamen yi Joseph yi schem. ¹⁵ Nsu q̄eka dogoé yi le sadriwo le gbewomen Ebɔ̄enuyɔ̄n séb̄e n̄de djiwɔ̄ wole. ¹⁶ Joseph q̄on tsi nyi be n̄le novinyenwo djiwɔ̄ tɔ̄n n̄dékuku fiɔ̄n fitsi wole elanwo nyiwɔ̄ le. ¹⁷ Yi n̄suwa tonyi be wodjo le f̄ie q̄ontsia n̄sé wolé totow̄ be miadjo yi dothan Joseph kpɔ̄ n̄ viewodo yi ve tuwo le dothan. ¹⁸ Tsiwo kpɔ̄ le azogé yi n̄de kpɔ̄ d̄o wogbɔ̄ a wo q̄esus be yewo awui. ¹⁹ Yi wo tonɔ̄n wonɔ̄nwo be mikpɔ̄ drɔ̄nkutɔ̄ nen gboñq̄od̄a. ²⁰ Mivako miawui nɔ̄n mia sɔ̄ dannq̄be d̄o dodémén nɔ̄n mia tobe lanlénu d̄e vuvui nɔ̄n mian kpɔ̄s nutsi. yo drɔ̄n a la nyi q̄a. ²¹ Ruben se nyɔ̄n a edi le wo lɔ̄ men yi tɔ̄ be Minjbe wui o. ²² Ruben tonɔ̄n wo be Minjbe ko hun d̄o anyi o midedo edo tsi le zogbeedji a men yi minjbetɔ̄ alɔ̄ o Edji be ya sc̄e le wosi asɔ̄ve nan tɔ̄ lo. ²³ Esi Joseph va nɔ̄viewo gboñb̄ wo d̄e awu le n̄tsi awu lɔ̄gb̄o tsi do colacola tsi le n̄tsia. ²⁴ Yi wole sɔ̄dangbe d̄o dowɔ̄ men Edɔ̄ le gbagbalo esi n̄de le men o. ²⁵ Ey eyo n̄gbedeme wobɔ̄b̄ nɔ̄anyi be ye wa q̄unu tsi wokɔ̄ n̄kuvi yi dji a wo kpɔ̄ Ismaël tɔ̄wo woso Galaa tu ta Egypte yi wo sɔ̄wo sɔ̄ rɔ̄ba lifi kuq̄o myrrhe wo kɔ̄ tu ta Egypte. ²⁶ Le seon Juda ton on nɔ̄viewob̄e: n̄de milakpɔ̄ le mia fofo wuwu men n̄e mi wui le b̄é b̄é men? ²⁷ Miva mia se n̄n Ismaël tɔ̄wo mi n̄gbe ta lseø q̄ontsia mia fofo yi nyi ehun d̄e ka mi nyi yi nɔ̄vie wo se yo gbe. ²⁸ Etsi Madiants asilatow̄o va to wogbɔ̄ va yi a wo d̄e Joseph le doo men sɔ̄sa n̄n Ismaël wo ega sekel amewui yi wo sɔ̄ djoyi Egypte. ²⁹ Ruben trɔ̄va doɔ̄gbɔ̄ yi n̄de kpɔ̄ Joseph le doo men ezen yo wuwo. ³⁰ Etsiyi nɔ̄viewogbɔ̄ yi to be devie n̄de gbe le dowɔ̄ me no fifa fide nan yi. ³¹ Yo n̄gbedemé a wosɔ̄ Joseph yo wu yi wo wu gboñsu q̄eka sɔ̄ Joseph yo wu a sɔ̄ zii d̄o men. ³² Yi wo sɔ̄ awu vlaya cola cola lɔ̄ q̄ada woto tobe Enu ye mifɔ̄ le gbeemēn ke gboñdabe eviwo yo wu yo alo n̄de yi yɔ̄ome. ³³ Jacob djisi yi to be evinyen yo wuwo ke lan lenu vuvui Josep dje gamo men. ³⁴ Jacob zen yo wuwo yi san sa kovuvu d̄o alii yi le n̄zizimé n̄en via djidjiq̄e. ³⁵ Yi viensuwo ku vienyonu wo kpta fadji nyi kaka dokpo Etobe nen n̄le avi fan wɔ̄a yi nave kɔ̄do evinyen kpɔ̄ le kuwodii yi le avifan wɔ̄ nɔ̄n vie lɔ̄. ³⁶ Madiants wo se do Egypte n̄n Potiphar Paraon yo scoedji kpɔ̄tow̄o ku yo n̄tsimé maganwo.

Chapter 38

¹ Le gaxoxo xɔ̄n me lɔ̄ yuda djo le nɔ̄viawo gbo, ve tsi Adulam n̄su tsi wo yɔ̄ nɔ̄n be Xira lɔ̄ gbo. ² Yuda kpɔ̄ Kanaan n̄su d̄e tsi wo yɔ̄ nɔ̄n dju kui. ³ Nyɔ̄nua fɔ̄ fu dji vi n̄suvi, yi nyɔ̄nua sɔ̄ nyiko ni be Er. ⁴ Yo n̄gbo domea nyɔ̄nua gbe fɔ̄ fu dji viensuvi nyɔ̄nua sɔ̄ nyiko ni be Onan. ⁵ Yongbomea nyɔ̄nua gbe dji vi n̄suvi bu yi sɔ̄ nyiko be Shela. Nyɔ̄nua le Kesib kengbɔ̄ xoe dji q̄evi yé. ⁶ Yuda d̄e srɔ̄n ne vi tsutsugban en. Nyɔ̄nua yo nyikɔ̄e nyi Tamar. ⁷ Vɔ̄a yuda yo vi tsutsugban nyi ame bađa le Yehowa yo n̄me, yi Yehowa wui. ⁸ Yuda tone via Oman be: D̄e nɔ̄viwo ahosia ne nado xome dade ne nɔ̄vi woa lɔ̄. ⁹ Etsi Onan nyan be deviawo da nyi yéta woa ne yi ku nɔ̄via srɔ̄n wo le dɔ̄ndɔ̄n a, yi n̄su nyinyi yo sio gbona, ekɔ̄ni d̄o anyigban ku susu be nyɔ̄nua n̄gbe fɔ̄ fu adjivi adoxome dade ne vɔ̄vi. ¹⁰ Yo nu woa na wo n̄de dji o, yi n̄tsi ewu yi tsan. ¹¹ Fifia Yuda to ne toyɔ̄via be taman be trɔ̄yi etɔ̄ xóme, yi na nanyi sigbe ahosi nene va səndo gatsime evinye Schela la siŋ a. Eto yé d̄o ele vɔ̄nɔ̄n wɔ̄ be Schela tsan lava sigbe nɔ̄via wo ke nene. Lexa Tamar trɔ̄yi etɔ̄ lɔ̄ yo xome. ¹² Le eyiyi djidji d̄e yo n̄gbodomea yuda yo srɔ̄n tsi nyi Schua yo vi nyɔ̄nua lɔ̄ ku. Etsi yuda se veve a vɔ̄a, yi kudo yo xɔ̄nlɔ̄n Xira, Adulam tɔ̄, wo yi Timnat be yewo ve kpɔ̄ ametsi le fun xlɔ̄ ne yo alenwo lɔ̄ q̄a. ¹³ Amede na Tamar nya be: etowo gboñɔ̄n Timnat, efun xlɔ̄ gbe ne alen yi tɔ̄wo. ¹⁴ Ede yo ahowua yi sɔ̄ djukwu tsɔ̄n n̄me yí tsɔ̄n avɔ̄ xɔ̄di va bɔ̄bɔ̄ nanyi d̄o Enaim yo dbo nu, le Timnat-m̄ dji. Tamar wɔ̄ eye wo q̄ontsia ekpɔ̄ be Schela siŋ ađe yé, ganke wonđe sɔ̄n ni be ne d̄e o. ¹⁵ Etsi Tamar sɔ̄nu tsɔ̄n n̄mea, yuda sɔ̄e be ahasitɔ̄ d̄e yɔ̄. ¹⁶ Ezɔ̄n yie gbo le mɔ̄a to, yi to ni be: va miyi, mavemlɔ̄ gbo yi n̄ya be ye toyɔ̄vi yi nyio. Nyɔ̄nua bić be: n̄de wola nař kegbɔ̄xoe la mlɔ̄ gboñyen? ¹⁷ Yuda d̄o n̄tsi be: nalé gboñsu q̄eka le elan ha tsinyen wome ass d̄oqa wo. Nyɔ̄nua to nyi be Enyo, kexɔ̄n a sɔ̄ axo n̄de do awoba nuŋ vasenđo gatsime wola sɔ̄e q̄ada huŋ a. ¹⁸ Yuda bić be: n̄de nasɔ̄ do awoba nɔ̄n? Edontsi be: axo alɔ̄ga kudo alɔ̄ga yo ka ku atsi tsile alɔ̄me nɔ̄n woa. Yuda sɔ̄ wo ni, yi dɔ̄ne gbo yi nyɔ̄nua fɔ̄fu ni. ¹⁹ Tamar yí axome, d̄e djukwa q̄ađe, yi gboñsu ahovo yito ta. ²⁰ Yongbo do m̄ea yuda sɔ̄ gboñualo dasi ne xɔ̄nlɔ̄n adulam tɔ̄ be ne sɔ̄e ve na nyɔ̄nua ne axɔ̄ awoba nuawo va negé, vɔ̄a Xira n̄de kpɔ̄ nyɔ̄nua o. ²¹ Ebio djua me n̄su wo be: finđe ahasitɔ̄ tsi nɔ̄n mo to le Enaim lɔ̄ le? Vɔ̄a edontsi be ahisitɔ̄ q̄ekpekpe n̄de le fi yé o. ²² Etsi yi yuda gbo ve to nyi be nyenđe kpɔ̄e djua me n̄suwo tsan be ahasitɔ̄ q̄ekpekpe n̄de le xɔ̄no. ²³ Yuda q̄ontsia be: Enuawo latenn tsi gbo faaa, ne de nyi nene olɔ̄, wo la va ko mi, kpɔ̄ da nyen sɔ̄ gboñsua q̄adae, vɔ̄a wonđe kpɔ̄e la sɔ̄e ni o. ²⁴ Le wletri ameton yo n̄gbodomea wo

Chapter 39

va to ne yuda bena toyovia Taman wo ahoa kaka fo fu do me. Yuda de gbe: Mikplœ to ne miatœ zo.²⁵ Tsi wokplœ Tamar yi ni lo, edɔ ame qaqə etœa gbo be: Nṣu tsi fua nuŋ lo yo nuwo yi nyi yewo nde kuku le ɣku do alɔga, alɔga yo ka kudo atsia lo n̄tsi nyui de be: mende to yi nyi mœ.²⁶ Yuda kpɔ kpo nuawo, yi to be tɔnyen nde dɔj dontsia nyen nde sœ na evinyen Schela yi qeo so exɔn dji lo, nde gbe toe alɔ kpo.²⁷ Yo vidjidji game sun, zedeka kpɔa wo kpɔ be ameve dji gbe lé.²⁸ Etsi efua le eequwɔa, deviawo dometo qeka do alɔ qaqə; vidji tɔa dren ka san do alɔ n̄tsi ni, yi to be ameye to tsutsu gban.²⁹ Vɔa qeviyé dɔn alɔ yi eme yi nɔvia to tsutsugban vidjitɔa to ne ametsi wodji tsutsugban lo be: El! Lewɔ yi wo dje mo ne qokuio lexia? Yn̄tsia esɔ nyikɔ ni be perez.³⁰ Yo n̄gbodomea nɔvia tsi n̄tsi eka le lo tsan va to; yn̄tsia esɔ nyikɔ ni be Serax.

Chapter 39

¹ Etsi wokplœ Yosef va Egypte lo, Egyptetɔ potifar, faraɔn yo axoedjikpɔtɔ kudo yo n̄tsimewo yo megan lo xloe le Ismael̄tɔ, tsi woe kplœ yi xɔn lo si.² Yehowa na nyi kudo Yosef, yi nu sia nu dje dji ni. Enɔn axoetɔa Egyptetɔ lo yo xome.³ Etsi axoetɔa lo kpɔe be Yehowa lé kudoe lo, yi nu sia nu tsi woanɔn a dje nɔn dji ni lo.⁴ Ekpo djidjɔ so n̄tsi, Potifar wœ yo subɔtɔ kudo yo xome nuwo dji kpɔtɔ, yi sɔ yo nuname siwo kpata da lɔmɛ ni.⁵ So gaxɔnme lo Yehowa yra Egyptetɔ lo yo axoe le Yosef ta. Eyra Potifar yo nunamesiwo kpata le axome kudo gbeme tsan.⁶ Potifar sɔ yo nunamesiwo kpata da lɔmɛ le Yosef, yi nde gbe tsidji do yo nunamesi qekpekpe n̄tsio. Negbe nutsi la qua lo kpɔe fifie Yosef dɔqdekadjɛ n̄tɔ yi nya kpɔkpo.⁷ Le ɣkeke de yo n̄gbodomea, axoe tɔa lo yo srɔn va le agian kuvi qɔwɔ ni, yi to ne Yosef be: va dɔn ku donj.⁸ Yosef gbe yi to ne axoetɔa yo srɔn a be kpɔ qaqə axoetɔ nyen ndegbenya axoe ye me yo nu tsiwo le asinye me lo o; esɔ yo nunamesiwo kpata da lɔmɛ nun.⁹ Nde ten n̄dkpekpe l'axoe ye me o. Ne gbe wɔdèka pɛɛ, dontsia esrɔn a yo nyi. Le de nawɔ nubaða ganye, awɔ nuvɔn do Mawu n̄tsi.¹⁰ Togbɔ be nyɔnua nɔnɔ fun qewɔ ne Yosef gasia game tsan lo Yosef nde lɔn kpɔ be yeambe gbo, ata loe o.¹¹ Gbe qeka Yosef gbeva axoe me, gboɔnɔn yo dɔ woa gbe, axoe a me to qekpekpe nde le o.¹² Nyɔnua le Yosef yo wu, yi to ni be: va mimla nyi! Yosef gble awua dɔ alɔ me ni yi si to l'axoe me.¹³ Etsi kpɔ be: Yosef gble awua dɔ alɔmɛ neye, si djo lo.¹⁴ Eyo axoe ame tɔwo va, yi to nɔn wo be mikpɔ qaqə, srɔn nyen kplɔ Hebr̄i n̄su ye va dɔ mia dome be, nedjì gboɔni. Eva gboñyen be yea dɔn ku donj vɔa n̄do axua sensen dje.¹⁵ Etsi kpɔ be nle axua dowɔ le avi fanwɔ sensendɔ lo, egble awu yitɔ dɔ gboñyen, yi si to le axoe a me.¹⁶ Esɔ awu a lo daðo qokui a gbo, va sendɔ gatsime Yosef yo xoetɔa lo gbo.¹⁷ Eto enyan ye wo tsa ni be: kpɔda Hebr̄ivi kluvi xɔn, tsi wokplɔ va mia dome lo va gboñyen be yeado vloŋ.¹⁸ Etsi n̄d'axua dɔ ta ni lo, esi to le axoea me, gble awu yitɔ daðo gboñyen.¹⁹ Etsi Yosef yo xoetɔa se srɔn a yo nyon be lexia ku lexia yo kluvia wo dɔ ye n̄tsi lo ebidji n̄tsi.²⁰ Lexa ele Yosef do gakpa tsi me fiɔ a yo gamenɔtɔ wo nɔnɔ lo me.²¹ Yehowa nɔn kudo Yosef, yi ve nu, ena be gakpadji kpɔtɔa kpɔ djidjɔ dɔ n̄tsi.²² Esɔ Yosef dɔ gakpame nɔn wo kpata nu, yi wɔ non qodɔ dɔ nuqekpekpe tsi wo la wɔnɔn le gakpame a lo n̄tsi.²³ Gakpadjikpɔtɔ nde sɔ qekpe le nutsiwoe wɔnɔn lo me o. Don̄tsia Yehowa lé kudo Yosef, yi na nuqekpekpe tsi wɔ non lo dje non dji ni.

Chapter 40

¹ Le esɔn wo n̄gbedome lo Egipte fi ɔa yo ahakutɔ ku yo kpɔnɔmetɔ dje agɔ dɔ wo ɔcwetɔ fiɔ lo n̄tsi.² Fiɔ lo do dɔ mɛze dɔ wome eve n̄tsi.³ Yi sɔ wo dɔ gascɔ me le fiɔ n̄tsi nɔ to wo y amegan yo asco me yosef tsa le gasc me le sc ɔn.⁴ Fiɔn̄tsi nɔwo yo amegan bɔ sɔ wo do asi nε yosef be yakpɔ wo dji wonɔ gascɔa me djidji dje.⁵ Gbèdèka yo zan me lo ahakutɔ lo ku kpɔnɔmetɔ lo ku dren vovovo yi qekpekpe to yo gomèdède le wo.⁶ Tsi Yosef va woa gbo le fɔnfɔn me lo ekpe be wole n̄zizime.⁷ Ebiowo be nde dji egbe mi le n̄zizime kpo lesca.⁸ Wodo tsi ni be miku dren ganjɛ ame ndele ade gomè nɔn mio yosef to nɔn wo be dren tsi mi ku lo nuŋ.⁹ Ahakutɔwo megan to yo dren a nɔn yosef be le dren tɔnye a me ɣkpɔ vin ka dje.¹⁰ Alɔ ameton le n̄tsi kaka mangba lato kpo lo esco se yi sin edi.¹¹ Fiɔ yo kɔpo bɔ le alɔnyemè n̄gban atsi kuseseawo fiɔ dɔ kɔpoa lo me yi n̄sɔ na fiɔa.¹² Yosef to ni be dren lo gomè nyi eye abɔ ameton wo nyi ɣkeke etɔn.¹³ Esɔ manɔmɛ lo fisa lo la na wo lato le gasc ɔa me yi wolagbesɔ sɔ dɔ asc dɔ a nu wolagbe ku aha ni sigbe san nene.¹⁴ Ne eme nyɔn nɔn bɔ naðo ɣku djinyc nde kuku ve nunye naðo ɣku djinycenɔn Egipte fiɔgan lo be yaðen le fiye.¹⁵ Le nyascototome bɔ dɔ wofin le hebritɔwo wo nyigban dji yi le fiye n̄tɔ tsan bɔ ɣnewa nde gboçue wolen do gasc me o.¹⁶ Tsi kpɔ nɔmetowo megan kpɔ be dren bɔ gomè nyɔn bɔ etɔ nɔn yesef be nye tsan ɣku dren n̄sɔ kpɔnɔn djafi ameton dɔ ta.¹⁷ Egipte Fiɔ gan bɔ kpɔnɔn me me vovovo wo le djafi djitɔ ame ke xeviwo wo duɔ le djifi me le tanun.¹⁸ Ysef dɔ n̄tsi nibe Asco dren lo gomè yi nyi eye Djafi ametonawo ɣkeke et ɔn.¹⁹ Esɔ manɔ me bɔ fiɔa lana woa so ta nɔn akan asco n̄tsilan dɔ atsintsi yi sceviwo ava qu.²⁰ Le ɣkeke etɔn a gbe bɔ fiɔa bɔ du yo djigbezan Eyo yo dɔ watɔwo kpata va nuquscue yi na wo dje ahakutɔwo megan ku kpɔnɔ me tɔ wo. megan le gasc ɔa me wo kplɔ wo va ye ku wo dɔ wa tɔwo gbo.²¹ Egbesɔ ahakutɔwo megan lo dɔ yo dɔ nu egbeku aha ni.²² Ke ena wodo ka ve nɔn kpɔnɔ metɔwo megan ye sigbe letsɔ yosef dje dren wo gomè nɔn wo lo ne ne.²³ Fifie ahakutɔwo megan bɔ ndeðo ɣku yosef dji o enje be.

Chapter 41

¹ Le escɔn wo n̄gbedome lo Egipte fiɔa yo ahakutɔ² nu yo kpɔnɔmetɔ djiɛ agɔ dɔ wo scuetɔ fiɔ lo n̄tsi. Fiɔ lo do dɔ mɛze dɔ wo me eve n̄tsi.³ Yi sɔ wo do gasc me le fiɔ n̄tsi nɔtɔwo yo amegan yo asco me yosef tsa le gasc a me le sc ɔn.⁴ Zeđe qekpo enyinɔ qikuawo le damitɔwo m!i fisa lo fɔn.⁵ Egbeij abɔn me yi gbeku dren ze eve gɔn ekpo yovowɔkku amanjre tsiwo va nyide yi w nyakpɔkpa lo le yovowɔkku qeka n̄tsi.⁶ Yn̄gbedome a yovowɔkku amanjre tsiwo scu yi wozescue yo ya fiɔe lo tsan to.⁷ Yovowɔkku tsiwo scu lo le va nyuidelɔ mi Efɔn yi kpɔ be dren kuɔ yele.⁸ Etsi nu ke lo Egipte fiɔgan lo tsaka yi dɔ wo

yí yó afan kant o wo ku nunyatá tsiwo kpata le Egipte dua me ló va eto dren nón wo ke woa dometó dékpekpe ñde teñ dékpekpe góme ni o.⁹ Zedéka ahakutówo megan ló to nón fi o a ló be ñdo ñku nuwón de tsi ñwa ló dji egbe.¹⁰ Tsi wo biji do nye ku kpón met wo megan yi wona wole mi do gascme le fiontsi mewo megan yo scome ló.¹¹ Nye kui mi ku dren vovovo le zan qeka me dren wo gómedéde le vovovo.¹² Hebri dékadje de tsi nyi fi o tsi me wo me gan yo ame sclescle ló nón mia gbo le scón mito mióen dren wo ni yi de wo góme nón mi. ¹³ Le tsi yi de dren wo góme nón mi ló nene tututu ye va me wogbesorq do qó tonyea u ke wo na wodo ka ve nón kpón meto wo megan ye.¹⁴ Zedéka Egipte Fiogn ló dó be woayó u yosef yi wodé le gascó a me zedéka esclo gen qó li yo awuwo yi va fiogn ló gbo.¹⁵ Egipte fiogn ló to ne be ñku dren ame dékpekpe ñde teñ de góme nuñ o ke ñse le ñtsiwo be nè woto dren nón ló wote ñqenq góme.¹⁶ Yesof ño ñtsi be Mawu lađe dren góme nón fi o yi la dje nuwo ñde nye o.¹⁷¹⁸ Fiogn ló to dren be ñku dren be ñle te ñdó nil to srasra to. Zedéka ñkpó enyinó dami amanđre tsi wo nyakpókpo ñtò ló to so to srasra ló me va le ñde qu.¹⁹ Wongbedome lo enyinó bu amanđre tsiwo ñdi ku glalin ló tsa to nye ñ de kpó enyinó manyatana sigbe exónwo tògbe le Egipte nyigba blibo ló dji kpó o.²⁰ Zedéka enyinó qíku manyatana le enyinó dami tutugban to amanđre wo mi.²¹ Ganke tsi womi tsan ló ñekpó wogbele sigbe be wonđe mi ñde o nene zedéko ñfón.²² Yongbedome a ñgbe ku dren bu ñkpó yovowoku amanđre tsiwo va nynuđe yi wo nyakpó le yo wovó tsi qeka stsi.²³ Lewonjngbedome ló yo vo wóku amanđre tsiwo wuezescueya le yimi ñn wosi to ñtsi glo ló.²⁴ Zedéka yovowóku miómiawo le tsi wue nyakpó wo mi ñtò dren yewo nón afan kantówo ganke woa dome dékpekpe ñdeten ñde egóme nuo.²⁵ Yesf to nón Fiogn ló be fiogn bubuto góme qede qeka yi le asco dren eveawo nu tsi Mawu ño be yeawa ló yi de fiogn.²⁶ Enyinó dami amanđre w nyi escue amanđre yi yo vo wóku nyakpó a wo tsan nyi escue amanđre dren eveawo so.²⁷ Enyinó qíku vlo amanđre tsiwo to zevego a ló nyi escue amanđre yovowó ku amanđre tsiwo wuezescueya le wosü to ñti ló tsan nyi escue amanđre tsi wo me edó lato le.²⁸ Sigbe letsí ñtò nón wo vayí ló nene ló nu tsi Mawa dja wa bó yi ñde fi ñn wo.²⁹ Escue amanđre gbonó yi nuqudu la bó ñtò ño Egipte nyigban blibo ló dji.³⁰ Yongbedome adó lató escue amanđre yi amewo la ñlonbe letsí nuqudu bó ño Egipte nyigba dji gbo ló be ken ñontsia adógamea ló lagbemu le anyigban ló ñtsi vevede.³¹ Adó ló lasenu kaka be amewo ñdagbenya kura be nuqudu bó ño anyigban ló dji kpó o.³² Fifie ló Mawu na woku dren ló ze eve ñontsia edó nu tsi dja wa ló kplikpan ela na yi la va me kaba.³³ Yentsia fifie ló di nunyatá aðanđjetó ñewe ño Egipte nyagban ló ñtsi ñewe ño Egipte nyagban ló ñtsi.³⁴ Di dó dji kpókwo tsan ño anyigban ló dji kaba be ne nuqudu bó sugbo le le escu amandré me ló wo dji nuawo yo a kpa amatón g3 a le dñuká me.³⁵ Fife na ñse dó dji kpókwo yewo be woaco te nuqudu le escue nyui tsi wo me nuqudu labo le ló me woatu nuqududraqoscoewo ño duwo me yi.³⁶ Nuqudu la nyi nu scote dađe nón dua ló woava wa yonjtsi ñde bene dó wuame ñdewu ame le dua me o.³⁷ Enyinó ye dji ñn fióla ló ku yo ñ tsimewo kpata.³⁸ Zedéka fióla ló bió yo tsi mewo be de yi miater akpó ame de tsi me Mawu yo gbogbón ló le sigbe ame ye nene a.³⁹ Yi fió gan ló to nón yosef be etsi Mawu ñde nu yewo kpata fi ñn wo ñtsi ló efi ñn be ame nyanu aðanđjetó dékpekpe ñdele sigbe wo ne ne o.⁴⁰ Yentsia wo kpoe nasó ño ascin dua nu du bliboa ló lađo to wo enye ame tsi le fizekpea ló dji kpoe lanyi tato nón wo.⁴¹ Fi ña ló gbetó be kpó ñsa wo ño Egipte nyigban bliboa ló nu.⁴² Zedéka Egipte fiogn ló ñde yo nyikó lögavi le alá do nón yosef edo awu ye penjen ni yi sá sika kó wlao do kó ni.⁴³ Ena woso yo sákekevi vegón a kó yosef qisa yi gbefanđetówo le yonkó le ascua doo ;migo ta gu ni migo ta gu ni nene woso yosef ño Egipte nyigban ló kpata nu.⁴⁴ Fiogn ló to nón yosef be nyee nyi Egipte fió gan gake ne wo ñde de m3 ol ame dékpekpe ñda ñde afó alo alo le Egipte dua kpata me o.⁴⁵ Eso Egipte nyik na Yosef be Tsaphnath peanéach eso Asnath ni be ya ñde poti phéra tsi nyi on nunla vinyó nu yosef yi qisa le Egipte nyigban bliboa ló dji.⁴⁶ Yosef ño escu amegban gatsime yi to dó dji le Egipte fiogn ló gbo tsi djo le fió a yo ku me ló eyi qisa le anyigban bliboa ló dji.⁴⁷ Fifie ló gbe me nuku va le anyigban ló ñtò le escue amanđre.⁴⁸ Yosef na woɔcote nuawo ño duawo me e na woɔcote gbe dékpekpe me tó ñdó du tsi sá egó ló me.⁴⁹ Blafo tsi woso te ló sugbo sigbe ascu ta kó nene wodjidje kaka eglo yi wonđebele edjidje o.⁵⁰ Gbɔocue adowuame a lato ló Asnath poti phéra tsi nyi on nunla vi nyɔnu ló dji viñsu eve ne yosef.⁵¹ Yosef to be Mawu na ñylonbe ascin ayaqudu wo ku ascin scome to wo yentia ana nyikó vitutiugban be Manasé.⁵² Egbeto tsan be Mawu na ñdji viwo le anyigan tsi dji ñquaya le ló dji yentsia woayó nyi kó ne evegbóa be Ephraim.⁵³ Escue amanđre tsi me nuku va le le Egipte nyigban dji ló va yi.⁵⁴ Yi escue amanđre tsiwo me adó to le bó dje g3 me sigbe letsí yosef toe nene adó to le duawo kpata me ganke nuqudu ño Egipte nyigban ye dji.⁵⁵ Nuwuwu adó wuame a lóva Egipte nyigan tsan dji yi dua me tówo bió fió ló be yana nuqudu yewo edó wo ñdó yosef gbo tonón wo be ñekpekpe tsi to nón mi ló miwa ε.⁵⁶ Adówuame a ló señ ñdó dji le dékpekpe le dua me yosef hun nuqudu drađocuseawo kpata yi wosa blafo nón Egiptetówo.⁵⁷ Amewo do scisceame yo afidé kpekpe va Egipte be yewoascle blafo le yosef gbo ñontsia adówuame señuto le scisea ló kpata me.

Chapter 42

¹ Etsi yakob nu ne eviawo be ebli le Egipte ló wole ñme kpóo ne woa nóncewo.² Nyotécoe ñse be ebli le Egipte miyi ne mia ñcloe ebli le ñco va ne miatsia agbe.³ Yosef vɔvianwo djoyi ebli ñcloegbe le Egipte.⁴ Ke yakob gbe be yosef ñovia begame ñgbe wo do ñtia ele vovó be nubađa la va djo ñdó dji.⁵ Yakob viawo kudo ame buwo tsan va ebli ñcloe gbe ñontsia adówuame to le kanan nyigban dji.⁶ Yi Josef yi kpón anyigbandji djoua ló kpata dji Etsi Josef ñoviewo va yi wo dje hlo dotagu ni ló.⁷ Yesof djesi wo ke edjli yi ofo kui amebu yi ewó kudowo bió wo bede finde woso wo ñontsia be miso kanan nigbadji va ebli ñcloe gbe.⁸ Yesof djesi no viewo vo wówonđe djesio.⁹ Zedéka yosef ñonkuvi edrøen tsi eku soso wonjsia yi enunwo be ñkuvisianto minyi miva be mikpónu ñde le anyigban ló ñtsi.¹⁰ Woto nin be olo amegan nuqudu ñcloe gbe kpo asco dñtawo va.¹¹ Miakpa ñsu qeka yi djimi yi nyotécoetówo minyuñ ñde ñkuvi santówo yi minyio.¹² Edjontsi ñowó be kpao emó dji gbe miva le anyigban ló ñtsi.¹³ Wo nu nin bede ame amewoeve minyin le kana nyi gbandji. vifetóa ló tsi

Chapter 43

fоfoа gbo yi keka nde gbeleo.¹⁴ Ele nene pepе be nkuvisanwo minyin.¹⁵ Dodokpо wоo yi nle nen min nta farao nen mi be minda ajo le fiye gbedeo ke mia novi vifentoa kpoе la kej gboocoe.¹⁶ Midо amen deka doda ne yakplо mianovи tаva njenewa nalé mia amen kpotevo sodo gakpamen.¹⁷ Wolewo do gakpamen nkoke amen eto kpata.¹⁸ Te nkoke amento goangbe lo yosef nunowo be yikpo yi milawo latsi agbe dortsia nвovо Mawu.¹⁹ Nen nyotecoe too mile lo ke mia novi deka la gakpame amen kpotevo laso eblı lо sо djo yi ocometwo nen dawuame a ne tote.²⁰ Mikplо mianovи vi fentoa va nu nen manyin be nyawo too milé kpoа mijole gbedja ku keo yi wowo nene.²¹ Yi wonu nen woa nонcewo be. nyotecoe mianovita yi nuye le le djedjo qо miadji qо dortsia letsі enusco scoо nen mu ayaqudu ye men.²² Ruben dortsі nwo be nle nunuо nen mi be miy gbe djago le devie lо djio vogaje minde seo fifea mikplо wole yo vu bi so miasimen.²³ Wonde nyan be yosef le seso dortsia ametsi segbea le wodomеn.²⁴ Zdjo le wogbo veiy fanvi kaka gbetrava oco nusco kudowу yi ele simeon ble le ymen nen woakpata.²⁵ Yo ngbodome a yosef do se be woa ku eblı qо sakо woatwo men nendjo sо nunola yo ga sodo sakо deka men nquduqо nen bокpedontsi nwo be wо djo.²⁶ Wobla ebliawo qо enyiawo dji yi wo djo.²⁷ Ke vaqо afide yi amen deka be yana nu qudu enyian yi etu saka ekpо ega le sakoa me.²⁸ Yi enu noviawo be wogbe trо sо asci ga un yike yike le saka ton yin men zedeka wo gbedjo vovo qowo yi wo nu nen woa nонo wo be. nedjtsi Mawu wо qо miantsi nene.²⁹³⁰ Etsi wogbo ba enyo tsivo kpata djedjo wodjia wo nui nen wo fofo yakob.³¹ Nsu tsi nyin amegan le anyigbandja sо nyo miantsi nkuvisanwo mi nyin. Ke wo nu ni be nyonjole nyin nkuvisanwo nyotecoe tоwo yo nyin.³² Novi woeve yonyio nsu deka yi djimi yi amen deka nde gbeleo bifetoa tsi miato gbo.³³ Zedeka anyigbandji kpotevo nu be nyotecotwo minyin minegble vifetoa yegbo voo amekpotevo nen sо eblia nen ocometwo ne adawuamen nu nen tote.³⁴ Mikplо mia novi vifetoa va nu nen madjesi be nde nkuvisanwo minyio nen maqе asl le mia novia ntsi nen mi.³⁵ Etsi wodjli ebliawo lо amesiamen trо kpo yo ga le sakoa men etsi waku waotl le sakoa mean vovo qо wo.³⁶ Zedeka yakob nu novi be evinyewo wо mile le ntsinyin yosef ngle leo simeon tsan nde leo migbe be ye woa oco begamean tsan.³⁷ Nen nyin njin nde kplоs va novi lо ke Mawu vinyin suvi amen eveawo.³⁸ Edonjtsi nwo le evinyie nda kplо miado dortsia novielo ku yideka kpoе kpotevo ne nubaqade va djo qо dji lо keccon miwе na be naso eta oco wо ye sо yi kudjesu.

Chapter 43

¹ Adawuamen gbekpoto le nuseo qodji le anyigbandji.² Blafo tsi woxloe so Egipte lо vо, Yakob nu nwo be: Migbe veiy blafo va nu!³ Yuda nu ni bede: nsua lо kandodji nemи be: Nen minde kplо mianovia vas lо mingbe va keo.⁴ Nen elо qasi le novia ntsi nen mia kexjan mila ve xloе blafoa va no.⁵ Nen nde qasi lensi nen mi lо kexjan minde djayio dortsia nsua tonen mi be: nen minde kpo mianovia vifetoa qasio lо mingbe vas.⁶ Nuvo nde ye wо milé dortsinyin lex, qemen ne nsua be novi gbéglé yowo sia?⁷ Wodjtsi be: nsua lо biо miantво kudo miо xomentwo tase kitokito bede: miafofo gbekpotoje agbea? Yomento gbelé miasia? mihumen ni sigbe letsilе nene, minyan be ela nu nen mi be miakplо mianovia va!⁸ Yuda nune fоfoа Israel be, qasi le qevia ntsi nen mi miadjo, nen miakpata miatsi agbe.⁹ Nen nyinde kplоs va nwo woa na biо kexjan nakpon qо amen baqо dji.¹⁰ Nen nde gbegbeo mileo woa mila keyi ze eve agbo xoxo.¹¹ Zedeka wo fofo Israel nu nwo be: Nen elе lex a, kexjan, miso fiye yo nuduqо adodoewo sоvе yina nsua lо lifi kudo enyisi vide, anumatre myrrе tsi yo ku yo ku, Yovotsan pistaches kudo yozozin.¹² Migbe sо ega bu qasi solо kpedo kpedo etsi mikpole blafoa djia ntsi.¹³ Yo ngbodomean miakplо mia novia lо ayi nen nsua.¹⁴ Mawu nsekpata lо, la trо adamен qо mia ntsi, yi ela qasile mia novia lо kudo Bejamin ntsi nen mi, nen evinyewo la no bubuо tsan wo nен bubuо.¹⁵ Zedeka nsuawo nunanawo kudo ega bu sоdo asi, yi wokplо woa novi Benyamin yo djoyi Yosef gbo le Egipte.¹⁶ Etsi Yosef kpo be, Benyamin le wo dome lо, enu nen yo axoedjikpotо be: kplо nsuawo yi axomen nen na wu ela nen na qanu, nen nye kudo nsuawo mia qunu.¹⁷ Yi nsua wо nutsi Yosef nunia pеpe ekplо nsuawo yi Yosef yo xome.¹⁸ Zedeka vovo qо nsuawo, etsi kplоs yi yosef yo xome lо ntsi, yi wo nu be: Ega tsi mikplо le kotokuamen lо ntsi wokplо miva fiye qо, be: woa sо miawo kudo esо miatswo aso wо ame xoxloe wo.¹⁹ Yi wo zоdo Yosef yo axoedjikpotо dji le xоa mоnu yii, yikudowо xonuxo.²⁰ Midе kuku be: miaxoetо, blafo tsi miva xloе le fiye tutugban.²¹ Etsi mive qо axo mean, amesiamen trо yo ga le kotokuamen le blafoa dji, okpоa, migbe trо sо ega qasi sova.²² Migbe sо ega bu qasi sova yi migbedja xloе blafo bu ke, yi minde nyan ametsi sо ega sodo kotokuamen miо.²³ Edonjtsi nowo be: Edji miato nен djemе vovo ngbe domiо, Mawu miato kudo mia fofo yo Mawu, yi la sо kesinoua asdo kotokuamen ne mi le bebemen zedeka yi kplо Simeon sо va woa gbo.²⁴ Yo ngbodomean, ekplо nsuawo sо va Yosef yo xomen, eku esi nowo woklo afо, yi edji egbe nen esо woatwo.²⁵ Yi woso nunanawo sоdaqе kenjibxoe Yosef gbo.²⁶ Etsi Yosef va axoemam lо, woso nunana tsi woso va lо sо nii, yi wodjeklo dotagu nii.²⁷ Yi edogbe nowo nyede, yi ebiо be: mia fofo tsintsi mixo nuxo nu sosoа ele sese dea, yi ele agbea?²⁸ Wo qо ntsi nii be: Edjo miato, mia fofo le sese de, yi ele agbe zedeka wodje klo nii, sojmen tso anyigban.²⁹ Etsi kota yidji kpo novia Benyamin lо ebiо se be: ameye yi nyin vifeto tsintsi mixo nuxo sosoа? Yi edonjtsi nowo be: Mawu neyrawo evinye.³⁰ Lexo zedeka Yosef qasi nuxoa lо xoxo yi yo dji trо novia ntsi dji be ya fanvi, kpoа edjoyi yo xоmen veiy fanvi nyeeqе.³¹ Yo ngbodomea etutu nmen yi edu yidokoe dji tova, nu nowo be: Midо kplо.³² Zedeka wodj kplо nii do vovovo, yi wodjoe nen woatsan qо vovovo nene ke edoe nen Egipte towotsan vovovo, yi edu kudo wo Egiptetwo nde qunnu kudo hebritwo dortsia nubaqо yi nyinwo.³³ Yi wonu anyi kpanjko ekplоan, yi edowo so ameganxo toadji sova vifetaadjи nsuawo keyaa, yi wole nme kpoа ne wanoncero.³⁴ Yi ema nuqudua nowo, yi Benyamin tо su gbo wu amen kpotevo tо, texoe amantо, yo ngbodomean wonu aha yi wokpo djidо.

Chapter 44

¹ Yio ngbodomеn a édo se nен yio axoedjikpotо бé; do blafo do kotokuamen nен wо tsintsi wo la tej la hen yi naso

Chapter 45

amensiamen yio ga dađo blafo dji lé kotokuŋamen. ² Yi nasɔ̄ axuŋ klosalokɔ̄po do qeitɔ̄a yio kotokuŋ men sɔ̄ bodo éga ñtsi, tsi yi sɔ̄va blafo xloé zédéka éwɔ̄ do dji. ³ Le ñdékanyen men, wo dō ñusuawo wodje mɔ̄n ku wo sɔ̄akentewo. ⁴ Yi étsi wo to lé duamena, yi wo n̄gbodome ñde kɔ̄p buoa, Yosef to nen yio xodji kpotɔ̄a bé: Sité na djé yomen nen ñususawo, yi men wo xéwoa na tonɔ̄nwɔ̄ be: ñde ñutsi misɔ̄ vuen do nyuen téxoé dō? ⁵ Axoéts nyen yio kɔ̄kpo tsimen yi nuno nu le ku yi, yimen ke ekponɔ̄ nu lé donɔ̄ djési, ñlé miagbɔ̄o? Agbé tsi mizan, ñdé nyɔ̄n o! ⁶ Etsi va kɔ̄pwo, etonɔ̄nen nenen tututu. ⁷ Wo dō ñutsi ni be: do ñutsi ni be: ñdén̄tsi mila wɔ̄ nenen dō? Ke éla so axo dɔ̄la gbo! ⁸ Ega tsiwo mikpɔ̄ le blafoa dji, migbé sɔ̄wo so Kanaan-nyigbandji va non, lédé mila fiŋ sika alo klosolo le axoetɔ̄wo yi xomen? ⁹ Axo dɔ̄la tsi gbo wo la kpoé léa la ku; ke mi amen kpɔ̄tuewo mi trɔ̄zun mia xoéto yio kluviwo. ¹⁰ Edjo ñutsi be: Enyo, wowɔ̄ dō nyan tsiwo mi toa dji p̄ep̄ep̄e Amentsigbɔ̄ wola kpoé le la zu axuŋ kluvi yi miamen kpɔ̄tuewo mi la djoyi faa. ¹¹ Yi wo domento desiajé dqījé kotokuŋ wo do anyigban yi amensiamen tui yio kotokua. ¹² Yi wo to enuan djidji so amenganxowo dji va vɔ̄ do qeiven dji. yi wokpɔ̄ kɔ̄kpo le Beyamin yio kotokoumen. ¹³ Zéquéka, wo awu woatɔ̄wo, ye wo domento dquékpékpé gbédo agban nén yio sɔ̄ ketéa yi wo gbé tro va dua men. ¹⁴ Yi etsi Yuda ku noviawo va dō Yosef yio xomena, Yosef gbékpole hon koko: zéquéka wodjé klo do tagun ni. ¹⁵ Yosef to nen wo be: ñde nyi ye miwɔ̄? De mi nyan be amengan ñnyi o yi ñtɔ̄ alɔ̄woa? ¹⁶ Yi Yuda dō ñutsi ni be: ñde mia to nen mia xoetɔ̄, yi lédé milawɔ̄ adəmiadokui le emen etsi Mawu kpo yio dɔ̄lawo yio voqadjá a? kpoqá, miawo ku amentsigbɔ̄ wo kpo kokpo lea mia zu axuetɔ̄nyen yio kluvio. ¹⁷ Edjo ñutsi bé: Adje! nyendatej wɔ̄neneno. Amentsigbɔ̄ wokpɔ̄ kokpo tɔ̄nyen a léa, yi kpo yi la nyi axiŋ kluvi. Miamen kpɔ̄tuewo mi la trɔ̄y miɔ̄n xomen le ñtifafamen. ¹⁸ Zéquéka yuda gogo Yosef to ni be: Amengan ñde kuku na teŋ xonuxo kudo wò? Ngbe do domenzui do ñutsinyen o, wo le sigbe fiɔ̄gan ñusentɔ̄ nennen. ¹⁹ Amengan biɔ̄mi se be: etɔ̄ alo novi ñusu d̄e gbélé mia sia? ²⁰ Miðo nutsi be: miato amengan siŋsiŋ lé yi mia dɔ̄mlen ñusuvi tsan lé wodji yee nen miato le yio siŋsiŋmen, ñusuvi xɔ̄donɔ̄vi ñusu enɔ̄djidji qeka, ye ku, yi yiqeka tsi anyi. Yi étaa lɔ̄n yio nyangbo. ²¹ Wo to nen mi be minenkplɔ̄e va nen yakpo. ²² Yi mido ñtsi ni be: d̄évia ñdatej djo le étaa gbo o: nen édjoa étaa la ku. ²³ Zéquéka wo gblɔ̄ nen mi be nen miñde kplɔ̄ mia nonvia va o a, miñ gbézédo ñuku men nuñ o. ²⁴ Etsi mitro va axo dɔ̄la, miato gbo, mito axoetɔ̄nyen yio nyanwo ni. ²⁵ Miato gblɔ̄ nen mi yio n̄gbodombe nen be: miigbe yi mia xloé blafo va. ²⁶ Mia donutsi ni be: Miñdédja téŋ kpé ñutsio! nen mia novi qeitɔ̄a le mia men yi la téŋ yi. ²⁷ Etɔ̄nyen tonen mi be: évi évé ye wo kpo yi srɔ̄nyen dji nuñ. ²⁸ Deka gblén̄ dađe nyen ñdégibé kpoé kpo o. ²⁹ Nen mikplɔ̄ yitsan lé gbɔ̄nyen yii, yi djɔ̄gbévuēn qe d̄jɔ̄ do edjia kékuxona éso mia gbo, nen susuye le tamen nen axuŋ mengan, na sɔ̄ koényi fanfan yi kuwodé. ³⁰ Fifieea ne na va o axo dola etɔ̄nyen gbo, yi yio lolotz d̄évia ñdégibé mia domen oa, ³¹ Ké exona éla ku, le d̄évia makpomakpɔ̄ men. ³² Nutsi ñutsia, axo dɔ̄la yi no d̄évi ñutsi le étaa yio gbo, yi ndo ñugbe ni be: nen nyen ñdégibékplɔ̄ d̄évia va na wo oa, ké exona na yi agódjeto nen tɔ̄nyen le axuŋ gbémén. ³³ Eye ñutsia ñde kuku non, axo dɔ̄la azu kluvinen axuŋ xoetɔ̄ d̄o d̄évia téxoé, nen d̄évia ayi axoé ku noviawo. ³⁴ Le nawɔ̄ ayi étaa yio gbo nen d̄évia ñdélé gbɔ̄nyen? Nyen ñda gbé teŋ la kpo etɔ̄nyen yio koényifanxoé o.

Chapter 45

¹ Sifie Yosef nda gbé ten le yidokui le amentsiwo yi le égbowó ñukumén o. Enya amensiamento to yio gbédéquémen. Le yidokui dquéfion men a, amenbu dékpé ndé le zeto wo nñouen ñutsi o. ² Yosef wo avi doo, do axua yi Egipetowó ku fiçsatçwo kpata sé. ³ Yosef gbló nen nñoviawo be: Enyen yi nyi Yosef! Eto nyen gbélé agbé a? Yi tsi nen nñoviawo sé nyan tsi ls a, wo sré, yi wo nde gbe nyan nyan tsi wo la to o. ⁴ Yosef to nñowó be: midon va gboye tsi wo té gogoéa, eto nñowó be: enyen yi nyi mia nñovi Yosef. Enyen yi mi sa de Egipetowó. ⁵ Ganke mingbe tsi ñzinjñmeno, yi ñgbevemi be mi sañ o, kplom va fiye o, ñutsi ñutsi, Mawu yi dom to exñowó men be ma va xɔmí ño agbe. ⁶ Fifiea xoe ewe kpo yi nyi ye adø to le anyigban dji; egbe kpoto éxoé amatón kpata tsi yi wo la dé agblé. ⁷ Yi Mawu dñø miññ nkø nen mia tsi agbe le anyigban dji, yi nen mia nñon agbé lé dqué kpokpo gandémén. ⁸ Nde miawo yi dñø qdøa fiye o; ke boñ Mawu yø, yi sɔñ wɔ efis yio aðanjudéto vévé, yi enyen kpñnon yio xoé dji, gbenyi Egipete dukñn bliboa yio ñukonoto. ⁹ Eye nutsia, nñensø miayi tonyen gbo ayitonni be enyen évia Yosef ñbé: Mawu wɔññ ñzu Egipetenigban kpata yio ñukonoto ñgbe tsi ñgbodomeno, va gboñyen kaba. ¹⁰ Wo ñta, axo viwo nusuvíwo, togbeyoviwo, axo alenwo ku enyiwo ku nutsiwo kpata le asiwoa, mia va nñ Gosen-nutomén nen mianteñ gogon. ¹¹ Na kpɔ djivo lé xɔn do ékpɔtɔ éxoe amantón kpata yi adɔwuamen la ké. Nen ndényi nenen oa, wo la kpefun. ¹² Yosef yi yio nuxoa dji be: ku miññ ñkuviwo yi ku nñovinyen benyamin nkua, enyen Yosef kpɔwo mile yi nu xoxowó nen mi. ¹³ Mi yi kanseñu nen mia tɔ so bubu tsi togbé wo so nañ lé Egipete ku nutsiwo kpata mi kpɔa nen tonyen. Miwɔ kaba nen mia kplɔe va fiye. ¹⁴ Ezro kplakó nen Benyamin yi wo to avi. ¹⁵ Ekpla asikó nen fofaoawo lé avifanwɔ. Exñon yio ñgbodomén a, fofaoawo xonuxo kui. ¹⁶ Ezinj gandé ñen lé Faraon yio xomen be Yosef fofowó va: édjidjø faraon ku yio dçsoviawo.

¹⁷ Faraon to nen Yosef: Tonen fofowo: miwɔ nuye. Mido agban nen miɔn lanwo yi mi djemɔn mia yi kanaan. ¹⁸ Kplɔ towo ku miɔn xomenwo, nen mia va gbonyen. Na sɔ Egipte wo nu adodoéwo na mi, mi la du éduamen yio nu adodoewo. ¹⁹ woqo ɲusen tsi wola tonen wo be: miwɔ éye. Midɔ éṣɔ hu nen mia viwo, mia sronwo nen mia kplɔ miatɔ va. ²⁰ Miđe susuđođoda lé nusianu tsi mi la gblé dađe ɲutsi, doa nu xɔasi Egiptetɔ dësiađ& la zuŋ mia to. ²¹ Yakobviwo wo qo nutsi wo to nɔnwo dji. Yosef nawo éṣohuviawo sigbe létsi fio dégbé nenen yi wo na wo nuqudu tsan nen mɔnɔnzɔn. ²² Ena awu amensiamen, ena ga klosalo ka andren ta kpo ku dodowo amatɔn Benyamin ye. ²³ Edo agban nen éṣɔ akete amenwo ku Egipte nunyuenwo, yi esçakete éwo bu tsan, wo do blafoğban. ²⁴ Fifie éđo nɔnviawo, tsi wolé djodjow a, exotozo mɔnwo be: miŋ gbe wɔ adjré le mɔn djio. ²⁵ Wo djo le Egipte, va do woatɔ Yakob, gbɔ le Kanaan nyigbandji. ²⁶ Wo to ni be: Yosef gbé lé agbé! Yilé Egipte-nyigban dji kpo! Yakob sré yi ndé kan do dji o. ²⁷ Ke, etsi wo to nyan tsiwo kpata Yosef to dode ni a, yi gbe

Chapter 46

kpo éschuwo tsiwo Yosef doda be nen do ava, gaxoxo men yi kankan dodji viqe va ni.²⁸ Yi Israel to be: Eyi sunj nu vo. Evinyen Yosefbélé agbé! na yi, avayi kpoé keñgbóxoéla ku.

Chapter 46

¹ Israel djémó kunusianu tsi lé ésia, évado Beer-Sheba, ésavonen Mawu: tsi nyi Isac toló.² Yii Mawu xonuxoni to druén kukumen eyé: Yakobo! Yakobo! co.³ Enyen yi nyi axo Mawu, étwo yio Mawu ngebé vo nen Egipte yi yio, do lé xon yi na trɔzu dukɔngan.⁴ Nyen to nan gbɔva Egipte kudowu yi nyen ɔta na gbé dowu do dji; yi Yosef la xɔni.⁵ Yakobo djolé Beer-Shéba; Israël yioviwo kɔ Yakobo: woto, kudo évawo, woasrwɔ do éschu tsi Faraɔn sɔ dodo men.⁶ Woso nutsi wo nyi wo kesinouwu ku lanhawo tsi wodo lé Kanaan Yakobo yi Egipte kudo yio xomen.⁷ Eyi Egipte kudo yio viwo, yio togbeyɔviwo, lé nyusumen, lé nyusumen, ku yio xomen kpata.⁸ Israëliwo nyikɔ tsilé Egipte ké: Yakobo ku yio djidjimenwo. Ruben: Yakobo vi tutugbɔn.⁹ Ruben to djidjiyo: Hénoc, Pallu, Hetsron kudo Carmi.¹⁰ Siméon to djidjiyo: Jemuel, Jemin, Ohad, Jakin kudo Tsochar; kudo Saul, Kanaa nyɔnulho vi ntusvi.¹¹ Lévi to djidjiyo: Guerschon, Kahath et Merari.¹² Juda to djidjiyo Er, Onan, Schéla, Pérets kudo Zarach, vɔa Er ku Onan woku lé Kanaan Hetsron ku Hamul: Pérét to djidji.¹³ Issacar to djidjiyo: Thola, Job kudo Schibrun.¹⁴ Zabuon to djidjiyo: Séred, Elan, et jaheel.¹⁵ Wawo yé yen évi thi léa djina Jakob lé Paddan Aram, kudo évia gnanvi dina. Mamanyovi kudo togbeyovio kpakpa komèn gbantɔn.¹⁶ Djidji Gad toyo: Tsiphjon, Haggi, Schuni, Etsbon, Eri, Arodi kudo Aréeli.¹⁷ Djidjimen Asei to: Jimna, Jischva, Jischvi kudo Beria; et Sérach, kudo wo nɔnvié nyɔnu kudo téria nɔyyivo: Héber kudo malkiel.¹⁸ Zilpa yio viwo nen thi Laban na Léa, Ewa gnanwo éyé édji éviwo kpata lé woéaden.¹⁹ Rachelto djidjiyo: Yakobo, Srɔn: Joseph kudo Benjamin.²⁰ Wodji Manassi kudo Ephäim nen Yosef lé Egipte, tsi Asnath dji nen Potiphéra, On nunɔla.²¹ Benjamen vio Béla, Beker, Hschbel, Guera, Naamon Ehi, Rosh, Muppim kando Ard.²² Rachel yo vi nyusvi tsiwoe djinéen Yakobo lɔwo ké. Wakpata lé agbétɔwoeve.²³ Don vilɔ nyi: Xusim.²⁴ Naphtali yo vi nyusvi woe nyi: Jathseel Guni, Jetser, ku Schillen²⁵ Bilha via nyusviwo tsi Laban sɔ na Rachel evio nyonu ke; yi edjiwo nen Yakobo wo kpata yɔ amanjren.²⁶ Amen tsiwo kpatayi plɔ Jakob do va Egipte wonyi Ekatakpo Jakob srɔnwo nɔde lé men o.²⁷ Joseph do évi vé tsi wo djine lé Egipte. Jakob wo xomen kpata tsi va Egipte ényi améga amengbétɔ katakpotiwo.²⁸ Yakobo dɔn Juda doda Yosef nen ya tonibé yé glɔnɔn Gosen.²⁹ Yosef sen ka qo esɔlati yi qo emen yi Gosen va yi kpo éto a. Tsi yi kpea, ékukple yi fanavi dididé.³⁰ Israël tonen Joseph be: tsi yi bé nkɔpɔ axo nkumè na teñ ku faaa.³¹ Yosef tonen nɔvia kudo étɔlɔ pomen bé: na yitonen Faraɔn, bénen nɔviwo kudo étɔnyen yio xomen wo tsi lé kanaan nyigbandji a wo va gbɔnye.³² Nsuwa alen kplotɔ wo nyi wo hen alenwo ényiwo kununu amensiwo sugbɔ.³³ Yi nen Faraɔn yɔmìa, yi bé.³⁴ Nde yi nyi miɔn kuxewo? miqɔ nytsi ni bé: dɔɔsvi tɔwo nyi lan nyila so qékadjevimen va qo fifié, miawo ku tɔn nyen nɔnɔmen xɔnmen yi mila nɔ Gosen lé, don̄tsi élān nyitɔwo nyinɔ nyusunen Egipte tɔwo.

Chapter 47

¹ Yozef vayi shia Faraɔn, yinu nii be: Nɔnvinyewo kudo etɔnye woso Kanaan yo dumɛ, kudo wo alinwo kudo wo nyiwo, kudo nutsiwo kpata le wosi; yi kpoqà wole Gozen yo dume.² Ekplɔ nɔvielɔ amatɔn sɔyi fia Faraɔn.³ Faraɔn tonow be: Edɔ nɔde miwɔnɔn? Wo don̄tsi ne Faraɔn be : Axo subɔviwo nyi elankplɔtɔwo, sigbebe miatɔwo nene.⁴ Wogbenu ne Faraɔn ke be: Miva bene mianɔn eduame, don̄tsi egbedequ ɔnde gbele ne axo subɔlawo yo alinwo, qo adɔtoto vadje Kanaan yo dua dji; qemɔn ne axo subɔlawo be wonenɔn Gozen yo duame.⁵ Faraɔn tone Yozef be : Etɔwo kudo nɔviwo wo va gbɔwo.⁶ Edua le axo nkɔ; sɔ etɔwo kudo nɔviwo wo daqɔ texoe adodoi edua tɔ. Wo nɔnɔn Gozen yo duame; yi ne wokpɔ amebibiwo le wodomɛ lɔ, sɔwo sɔdaqɔ axin elanha yo nkɔ.⁷ Yozef Kplɔ etɔa Yakobo va , yi sɔfiɔn Faraɔn . Yi Yakobo yra Faraɔn.⁸ Faraɔn tone Yakobo be : Exoe nene yi woqɔ?⁹ Yakobo don̄tsi ne Faraɔn be: Exoe yiwo kpata nyɔzɔn emɔn yinyi exoe katɔn tsi wo. Axin agbeme nkkekewo kpata wo ɔnde sugbɔ, yi yibaða, wonde sunj etɔnyewo yo mɔnɔnɔn le anyigban dji O.¹⁰ Yakobo gbe yra Faraɔn ke, yi yidjole Faraɔn yo nkumè.¹¹ Yakobo vayiqɔ texoe ne etɔlɔ kudo nɔviewo, yi yisɔ anyigban adodoi nawo le duame, le Ramses yo gbagblame, sigbebe letsi Faraɔn do ese nii nene.¹² Yozef na akpɔnɔn etɔlɔ kudo nɔviewo, kudo etɔlɔ yo xomewo kpata, le qeviwo yo hinhlime.¹³ Akpɔnɔn ɔnde gbele eduameɔn, qo adɔtotoa sɛnn; Egipti dua kudo Kanaan dua le hunhunhunkɔ, qo adɔtotoa nytsi.¹⁴ Yozef xɔ aga kpata tsine le Egipti dua kudo Kanaan mɛ, qo yovowɔ tsi wole xlɔexloɔɔ; yi yina be wosɔ ega do Faraɔn yo xome.¹⁵ Tsine Egipti kudo Kanaan yo gawo vɔlɔ, Egiptitɔwo kpata va Yozef gbɔ, yinu be: Nami akpɔnɔn! Nden̄tsi milaku le axo nkumè qo? Do ega vɔ.¹⁶ Yozef be: Misɔ mia lanwo sɔva, yi nana mi akpɔnɔn qo elanwo texoe, ne ega vɔ ne mi.¹⁷ Wokplɔ wo lanwo sɔvana Yozef, yi Yozef nawo akpɔnɔn qo esɔwo ta, qo alinha ta kudo enyiwo, yi kudo esɔaketewo. Enawo akpɔnɔn le exoe xɔn mɛ qo wo lanwo ta.¹⁸ Tsine exoe xɔn vayi lɔ, wogbeva Yozef gbɔ exoe qetɔ me, yinu be: Mirɔda yla miaxoeɔ be ega vɔ, yi mihiñ elanwo sɔva ne mia axoetɔ; nudi ɔnde gbele tsine milasɔna mia axoetɔ ne ɔndenyi miawo nyɔ kudo mia anyigbanwo.¹⁹ Nden̄tsi milaku le axo nkumè, miawo kudo mia anyigbanwo qo? Xlɔe miawo kudo mia anyigbanwo qo akpɔnɔn ta, yi miawo kudo mia anyigbanwo lanyi mia axoetɔ tɔ. Nami enuku ne miado nu, bene mianɔn agbe ne mingbe ku O, bene mianɔn agbe yi mingbe kuo yibe mia anyigbanwo nɛtɔzun zogbe O.²⁰ Yozef xlɔe Egipti yo anyigbanwo kpata ne Faraɔn; do Egiptitɔwo dèkpeke sa wo anyigbanwo, don̄tsi adɔwuaame sɛnn nytsi. Yi edua trɔzun Faraɔn tɔ.²¹ Yi Egipti dukɔnlɔ kpata guindɔ awoba mɛ, so ego qeka mɛ sɔyi ego qetɔ me.²² Vɔlɔ, ɔnde xlɔe nɔnɔlawo yo anyigbanwo yɛɔ, don̄tsi ese de le Faraɔn si doda nɔnɔlawo gbɔ, tsinewo kpɔnɔn gome le enutsi Faraɔn nanawo mɛ: Yintsi wonde sa wo anyigbanwo yɛɔ.²³ Yozef nune dukɔnlɔ be: Nɔxlɔe miawo kudo mia anyigbanwo egbe, na Faraɔn; nuku ke ne mia nudodo, yi mila tenj do enu qo mia anyigbanwo dji.²⁴ Le enuede qe me lɔ, milasɔ enua yo atolia na Faraɔn, yi milasɔ akpa amenea, bene miado agbleawo kudo miana nuqudu mia viwo kudo ametsiwo le mia axowo mɛ.²⁵ Wonu be:

Chapter 48

Wohlin agbe nem! Na be miakpɔ ɳzizikuku le axo ɳkume mia axoetɔ, yi milanyi Faraɔn yo kluviwo.²⁶ Yozef na wodo ese ye, tsine nɔ anyi kakavana egbe, yi tsine anyigbanwo yo akpa atɔŋgon Egipti tɔ, lanyi Faraɔn tɔ; yi nunɔlawo yo anyigban kpoe ɳdanyi Faraɔn tɔ.²⁷ Izrael non Egipti nyigban dji, le Gozen yo nuto me. Edo anyigbanwo, edji yi sugbɔ qodji.²⁸ Yakɔbo non Egipti nyigban dji exoe andre; yi Yakɔbo yo agbeme ɳkekewo nyi exoe kave takpo texoe etɔn kudo wuivɔ andre.²⁹ Tsine Izrael gogo yo kugbe lɔ, eyɔ evia Yozef, yinu nii be: Ne wɔlɔŋ lɔ, ɳjekuku sɔ alɔ daqɔ axɔn ata gɔmɛ, yi to nyawo nun kudo nutexoewawa: ɳgbe qinj qo Egipti O!³⁰ Ne ɳdjoyi etɔnyewo gbɔlɔ, wolakplɔn djole Egipti, yi wolaqinj qo wo yɔdome. Yozef qonjtsi nii be: Nawa qo axo gbe dji.³¹ Yakɔbo be: Tanu nun. Yi Yakɔbo tanu nii. Yi Izrael sɔ eta tsɔnqɔ yo sunjɛ tagbe.

Chapter 48

¹ Lé énutsewo ɳgbédomen o va tomen Yosef bé etɔwo djéqdɔ yi yikplɔ évi véa wo Manasé ku Ephraïm.² Wosia yakɔb bé kpɔda évio Yosef gbɔnɔn gbɔwo yi Israël djé agbagba nɔ nyi do batsidji.³ Yacob tonen Yoseph bé Mawu ɳsen wokpata tɔ dɛ yi qo ku fiɔ m lé luz kaan nyigbandji yi yiyräm.⁴ Etonu bé na nan o la dji yi djidjimen viwo la sugbɔ naso anyigba ye nawo nɛn anyi wotɔ tegbe.⁵ Fɔfia évio tsi odji lé Egipte keŋ gbɔ xoe ɳva gbɔwo woa trɔzun tɔnnyen Ephraïm ku MManasé wo la nyi to nyen.⁶ Dévi tsi wo dji lé xɔn wo ɳgbédomen wo la nyitɔwo wo la yo wo nyikɔ te do wo nɔ vi wo domenyinu ɳtsi.⁷ Léaxiŋ trɔ trɔ so paddaon Rachel ku lé modji lé gbɔnyen lé canaan nyi gbandji lé madjidjinen Ephraïm xɔn ɳqido.⁸ Israël kpɔ yosef via ɳusuvyi bi men qéwo nyi yewo.⁹ Yosef qonjtsi nen etsa évinyen wo tsi Mawu naŋ lé fie woe. Israël bé kplɔwo gogaj nɛn me yrawo.¹⁰ Israël lé yio siŋsimen ɳku qo nuscon Yosef plɔd'éviwo gogoe yi Israël kisinwo ékplasikɔnɔ wo.¹¹ Israël tonen Yoseph bé nyen qékandédi bé na gbé kpɔ asco ɳnen o Mawu yé na yi n va kpɔ asco ɳkumen.¹² Yosef kplɔwo djo lé éto lɔ gbɔ yi yido ta gun.¹³ Yi Yosef kplɔ woamen véa Ephraïm do qusilɔmen na Israël yi kplɔ wo va ni.¹⁴ Israël sɔ yio qusilɔ daqɔ etaddjinen Ephraïm tsi nyi vifɛn émiɔn lɔ do tadji na Manjé yito nyan nutsi wɔɔ yi léa.¹⁵ Eyra Yosef bé Mawu tsi ɳkumen etɔnyenwo habraham ku Isaac wo zonlé Mawu tsi kplɔn so gatsimɛn ɳdjio kaka va na fifie.¹⁶ Dɔla si den le vɔn simen women yra dévi yewo women yɔ ahij nyikɔ ku etɔ nyen nyikɔ qo wo ɳutsi habraham kudo Isaac wonen dji gbogbodoé bé dukɔn wonen.¹⁷ Nɔ nɔmen tsi Israël sɔ dalɔ do déviawo djia ɳdé djɔdjɔ nɛn yosef.¹⁸ Yitomeen etɔ lɔ bɛ ɳgbé wɔ nene o dɔ ame tse yi nyi évi tsutsu gbɔn da asco dusi lɔ dɔ yi dji.¹⁹ Etɔ lɔ gbé yi bɛ ɳnyan évinyen ɳyan yitsan a va zuy dukɔ yitsan la siŋ vɔa nɔvia tsi kplɔ do a la kɔ yi dji wui yio djidji men wo la trɔ zuŋ dukɔn gbogbodé.²⁰ Eyra wo gbéxɔn gbé yi to bɛ to djiwo yi Irsɛl la kpɔ yayra lé nu nuwɔ bɛ Mawu nɛn zan wo sigbé Ephraïm yi sigbé Mansé yi yiso Ephraïm dɔ ɳkɔ nɛn Mansé.²¹ Isra tomen yosef bé kpɔda ɳda na vɔ Mawu le nɔ kudomi yi yila na mi la trɔ yi miata yio dumɛn.²² Sɔ bɔ do nɔ vio wo nunana nyutsi a nana wo akpadé tsi yi nysɔ lé ahua wɔwɔnmɛn lé Amoreens sia

Chapter 49

¹ Yakɔbo yɔ eviawo, yinu be: Mibɔ, yi nanu enyɔn tsila dji le ɳkeke tsiwo gbɔnɔn me.² Mibɔ, nɛ miase, Yakɔbo yo viwo! Mise Izrael miato yo gbe!³ Ruben, ewo, axɔn vi tutugban, axɔn nusen kudo alimɛvi tutugban, tutugbanto le bubu me kudo ɳsen me,⁴ wole fiɔfiowɔ sigbebe sifɔ nene, ɳda dɔ tanyenyeon! Do wolia etɔwo yo abadji, woxoqɔ axɔn aba yi liadjı.⁵ Simeon kudo Lewi wonyi novi; wodogbe du sɔ elānuwo tole akpasensem me.⁶ Axɔn luvɔn ɳda guindɔ wo susu gblegblewo meɔn, axɔn gbɔngbɔn ɳgbe wɔ ɳeka kudo wo!⁷ Do, le wo domezoe melɔ, wowu agbetɔwo, yi, le wo kunyranryran wawa melɔ, wodo abi etowo.⁸ Woxofin do wo adɔmɛzoe, dɔ esenɔ ɳtsi, kudo wo djibibi, dɔ ɳtsi ɳde kɔɔ! Na manwo dɔ Yakɔbo me, na kankanwo dɔ Izrael me.⁹ Yuda, wolaxɔ nɔviwo wo kafukafu; xao lɔ lanɔn eve dji nɛ axo funtɔwo. Etɔwo yo viwo ladota gun nɔwo.¹⁰ Yuda nyi djannta vi. Tsine qu elan yitrobɔ, eviny!¹¹ Enjɔn eklowo, emlɔn anyi sigbebe djannta, sigbebe djannta nɔn: Menđe lana yila tsite?¹² Efɔtsikple ɳda djole Yuda gbɔ, alo efɔidjesi ɳda djole yo afɔwogɔmɛɔn, kakavana gatsime yi Schilo lava, yi dukɔnwo lado bubu ɳtsi.¹³ Edoka esɔakete dɔ vintsi ɳtsi, kudo esɔaketenɔn dɔ vinkan nyuide ɳtsi; enyan yo avɔ dɔ vinha me, kudo yo awu lobɔ dɔ vinkusinsin yo hun me.¹⁴ Nku bia nii sigbebe vinha nene, kudo yo aquwo ye sigbebe nyinɔsi nene.¹⁵ Zabulɔn lanɔn axuwo yo ɳgonu, elanɔn melɛ djexoewo, yi yo lipo lakeke sɔyi Sidɔn gbɔ.¹⁶ Isakar nyi esɔakete tsidɔ ɳsen, tsine mlɔn ekpwomɛ.¹⁷ Ekpwɔbe texoe tsine yemlɔn anyi dɔ nyɔn, yi texoemɛ nyakpɔkɔpɔ; yi yibɔbɔ abɔta le agban gɔmɛ, yi yiso yidokoe sɔwɔ gamenɔtɔ.¹⁸ Dan laqɔ kodjo ne yo du, sigbebe Izrael yo kɔta ɳeka nene.¹⁹ Dan lanyi edan le mɔndji, zakpata ɳeka le mɔndji, elaqɔ afɔkpɔdji nɛ esɔa, bene esɔ dɔtɔa nedje ɳesi.²⁰ Nkando axo xɔname dji, Oo Yehowa!²¹ Adjoglasuwo lalunjɔ Gad dji, ganke ela lɔwo ɳonu yila kplɔwo do.²² Azer laqɔ nuqudu adodoe; yi yilana nuqudu adodoi efɔwo.²³ Neftali nyi ezinɔn tsi vo; ele enyɔn viviwo nuo.²⁴ Yozef nyi atsifin, atsilue tsine le etɔto; etsiawo kɔdɔ egilia ta.²⁵ Wodjigie le ɳtsi, woda anju qɔdɛɛ; anjudatɔwo kplɔedo kudo adɔmɛzoe.²⁶ Vɔ yo tsanjka ɳde huan, yi yo alɔwo kpɔ ɳsendodo sɔsɔ Yakɔbo yo Nsenkatatɔ yo alɔwo gbɔ: Yi yitrobun alifikplɔtɔ, Izrael yo agakpe.²⁷ Etɔwo yo Mawu yo dɔwɔwɔ yila kpede ɳtsiwo; Nsenkatatɔ yo dɔwɔwɔ, yila yrawo kudo djipowɔ yo yrayrawo, etɔgɔmɛ yo yayrawo, anɔnu yo yayrawo kudo vidjido meto.²⁸ Etɔwo yo yayrawo lato etɔnyewo yo yayrawo ɳtsi kakayiðo etowo tame tegbɛtɛgbɛ: wonenɔn Yozef yo tadji, le ɳgonu ne nɔviewo yo fiɔ!²⁹ Benyami nyi ameganxi nūvunɔtɔ; le ɳdekenye melɔ, edrɔn elan, yi le woetrɔgbɔ lɔ, eman nutsiwo yikpɔ.³⁰ Eyewo yinyi Izrael yo to woevee yo kɔtawo. Yi nutsi yi woatɔ nu nɔwo tsine yi yrawo ke. Eyrəwo, amesiame kudo yo yayra.³¹ Yi yido ese ye nɔwo be: Ndayi dɔ tɔgbuinyewo gbɔ; miqinj dɔ tɔgbuinyewo gbɔ, le agado tsine le Efrɔn, Hetsitɔlɔ yo agbleme,³² le Makpela yo agblea yo agadomɛ, tsine kpanŋkɔ Mamre, le Kanaan yo dumɛ. Agble tsine Abraham xloえ le Hetsitɔ, Efrɔn si, sɔwɔ beniglame nene.³³ Lexɔn yi woqɔ Abraham kudo esrɔnlɔ Sara qɔ; lexɔn yi wodji Izaki kudo esrɔnlɔ Rebeka qɔ ne; yi xɔn ɳdi Lea qɔ ne.³⁴ Agblee kudo agado tsile xɔn nyi xloexloe le Hetsiviwo

ləmə.³³ Tsine Yakəbo to enyoyewo ne viewo vələ, edən afəwo do abatsia mə, yi yiku, yi yiyidə təgbuiiewo gbo.

Chapter 50

¹ Yozef dje etələ dji, yifan avi qədji, yi yikisi nii. ² Edo ese ne qəkitawo tsine lado atsike ne tələ yo lankpotsia, yi wodo atsike ne Izrael. ³ Nkeke eka yi woso, səsi atsikea ne amekukua. Yi Egiptitəwo fan avi nii əkeke ewo tole kave me. ⁴ Tsine avifanfan vayi vələ, Yozef tone Faraon yo ətsiməwo be: Nəkuku ne əkpo əzizikuku le miagbələ, miyi to enyə tsine ənənə nəmi ne Faraon. ⁵ Etənyə na əta enu nii be: Kəqədə, əndə ku! Wola dəjə qəbenigla tsine əxloə le Kanaan duame. Ndjibe mayi ne maqı etənyə; yi matrəgbo. ⁶ Faraon donətsi nii be: Yi, ne naqı etəwo, sigbebe letsi wokan adan nii nənə. ⁷ Yozəf yi bene yaqı etələ. Faraon yo subəviwo, ameganwo tsiso yo xoməwo yi kudoi, Egipti yo amegan-ameganwo, ⁸ Yozəf yo xometəwo, nəviewo kudo etələ yo axometəwo: Deviwo kpoysi wəqatsi qə Gozən, alıñwo kudo enyiwo. ⁹ Esəkekeviwo kudo esəkutəwo tsan kplə Yozəf do, be wonyi hasoso gandə. ¹⁰ Tsine woqə Atad yo gbagblame, tsine le Yərdən yo godo lə, wona wose wo koeniyifanfan gandə ətəntə; yi Yozəf wə ətsə əkeke anndəne ne etələ. ¹¹ Kanaanitəwo kpo ətsə ye yo texoe le Atad yo gbagblame, yi wonu be: Egiptitəwo yo ətsə gandə ke! Yintsi wona əkə dogba xən tsine le Yərdən yo tame be Abel- Mıtsraï qə. ¹² Nəneyi Yakəbo yo viwo waqə wotə yo qədəwə dji ne. ¹³ Wokpləsə səyidə Kanaan, yi wəqə qə Makpela yo gbeame, le agədoa mə, anyigban tsine Abraham xloə le Hetsitə Efrən yo aləmə, sigbebe benigla, yi kpanjə Mamre. ¹⁴ Tsine Yozəf qə etələ vələ, etəyi Egipti, kudo nəviawo, kudo ametsiwo kpata yi etələ digbe kudoi. ¹⁵ Tsine Yozəf yo nəviwo kpəbe yotə ku lə, woto nii be: Ne Yozəf lalemi qə adəmə, yi yilaqə nutsinə miwa nii texoe ne mi lə! ¹⁶ Yi wonu ne Yozəf be: Etəwo do ese daqə gboxəe laku. ¹⁷ Milato ne Yozəf be: Oo! Ku əzizə ne nəsə nəviwo wo nəvənə səkə wo, qə wəwə nubaqə kudo wo! Sə etəwo yo Mawu dəlawo yo nəvənə səkə wo! Yozəf fan avi, tsine yise enyən təswə. ¹⁸ Nəviewo ətəwo vadota gun qə əkə nii, yinu be: Minyi axo subəlawo. ¹⁹ Yozəf tonəwo be: Minqbe vən; Ə dəyi əle Mawu yo texoe? ²⁰ Midə be yewoawə nubaqə kudon: Mawu trəsə, bənezun enyui, bene nutsinə le dəjədəjə egbe nedjə, bene dukən gboqədəwo netsi agbe. ²¹ Minqbe vən; nakə miawo kudo miaviwo dji. Yi yifa akən nəwo, to nuxo xoxome. ²² Yozəf nən Egipti, yi kudo etələ yo axoedo. Enən agbe exoe ewo tole katən mə. ²³ Yozəf kpo Efraim yo viwo kakəsəyi dəjədəjə etən dji; kudo Makir yo viwo, wodji Manase tə qə yo klonu. ²⁴ Yozəf tone nəviewo be: Nədja ku! Və Mawu lavasra mi kpədə, yi yilana milayidə edu tsine yo ngbe yido ne Abraham, Izaki kudo Yakəbo. ²⁵ Yozəf na be Izraelviewo tanu yinu be: Mawu lavasra mikpə; yi miləsə axın xuwo ladjo le fie. ²⁶ Yozəf ku, xə exoe ewo tole katən mə; Wosi atsike nii, yi wosəsə sədə aqakame le Egipti.

Esther

Chapter 1

¹ Eva vəmə le efisə Axasweros yo gamea, efisə axasweros equ edju aləfaqəka kudo ewuivə andre dji so Indjia vakədə Kus. ² Le gbxəgbe ətsimə Axaswaros bəbə nə yo fiçikpzədji le susamə mə lə. ³ Ewə glo le əməne ne amegan yitəwo kpata kudo yo dəwətəwo le yo efisədən yo exoe etəqənə mən, eye Persia yo avakəwo ku Medjia avakəwo bubuməwo ku anyigban dəjikpətəwo le əməne ni. ⁴ Yi efemə yi wokpə yo fiçəkəxə yo kesinənuwo vəvəwo ku yo dədəqədəjə yo atsədəqə nyəewə əkeke gbagbədəwo, əkeke aləfa deka ku bla enyi. ⁵ Etsi əkekewo suvə lə, wə glo le edjuə lə kpata tsi va Susa mə men lə mən, so amegaxo dji va kədə qəvə dji le fiçə lə yo agbədəjə əkeke aman dre blibo. ⁶ Wo lə avə heetə, dəjətə, ku eblətə, tsinətsi woso gaga ku aqəbə dəjətə yo ka qə lə, qə klosaloləgəwə ətsi le ekpe ətəntə yo sətsiwo ətsi woso sika ku klosalo sə lə kutu yo nuwo qə anyigban tsi woso ekpe ətəntə dama, heetə, heetə ku yibətə qə lə. ⁷ Wo ku aha qə səkəkəpəwo men, yi kəpə dekpekpe le vovovo yi efisə yo aha sugbə zan, sigbe letsi enyə nən efisə lə nənə. ⁸ Wo nu aha lə qədəqə nu wo ndə təqə amen dekpeqəkpe dji; əntsəsə efisə lə to nən yo xəmən ameganwo kpata be, amesiame newə nu tsi nyə nən ye ətə. ⁹ Yi efisərə wasti tsan wə glo nən nyənuwo qə efisə srə, tsi nyin efisə axasweros tə lə mən. ¹⁰ Le əkeke amadregbe, ətsimə aha na efisə yo dji djemə lə, edo se nən axoe dəjikpətəwo amadrewo, tsiwo nyi Mehūman, Bizta, Xarbona, Bigta, Abagta, Zətar, ku Xarkas, ametsiwoe subənə le efisə Axasweros yo əku mən lə be: ¹¹ Woa kplə efisərə watsi va efisə gbo fiçikuku nənə tə nii nə woa sə yo tugbedəjə dəjədəjə asə fəsə edjuəmetəwo ku efisəwo əntsəsə edə tugbedəjə. ¹² Ke efisərə wasti gbe enyə tsi yi edo yo dəjikpətəwo si lə yi ndə va zədeka efisə lə do dəməze yi edjə bi qə yo dəmən. ¹³ Yi efisə lə bisə gbe ametsiwoe nya əkeke be: lexə yi efisə lə sə enyə lə do asi nən esətəwo ku kodjədətəwo. ¹⁴ Ametsiwoe yi gbo lə, wonyi karsena, Zətar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena ku Memuxan: woawo nyi amegan amandrin le Persia ku Media, ametsiwoe nənə akpa deka nən efisə zədeka le fiçəkəxə lə mən. ¹⁵ Nde woa wə nən efisə srə watsi kuqə ese lə ətsi? Əntsəsə ənde wə efisə Axasweros yo nyə tsi yi edo yo dəjikpətəwo si lə dji. ¹⁶ Zədeka Memuxan əntsəsə ni be: ənde fəsə lə deka ətsi yi fiçərə wasti wə wə nəvə qə, ke amegawo kpata ku edua, kpata tsiwo tsiwoe le efisə Axasweros yo anyigbanwo kpata dji lə ətsi. ¹⁷ Əntsəsə fiçərə yo nu tsi ewəla qə nyənuwo yo nu tsi ewəla qə nyənuwo dekpekpe domən, yi wova wəsərəwo gbo le nunu be: efisə Axasweros be, woa kplə fəsə srə wasti va ye gbo yi ənde yio! ¹⁸ Yi egbe yewo ke Persia amegawo ku Medjia ameganwo yo srəwo tsan nu qə efisə yo amegawo kpata ətsi nən wose fiçərə yo nuwənə lə yi ehin gboqədəjə ku dəməzəvə. ¹⁹ Ne eyo nən efisə, ke xəa woa do efisə yo se, yi wə sədə Persiatəwo ku Mediətəwo yo se lə me wəndə le dji be: Wastsı nda gbe va efisə axasweros gbo keo, yi efisə lə sə yo fəsə nyinyi sə na nyənu bu tsi nyə wui. ²⁰ Ne wose efisə yo se, tsi edo sə kuqə yo fiçəkəxə kekej mə lə, kəxənə nyənuwo kpata la bu wə srəwo səsə amesiame dji səvə kədə qəvə dji. ²¹ Zədeka enyə lə səkə efisə lə kudo amegawo tə, yi efisə lə wə Memuxan yo nyə lə dji. ²² Yi woqə xoman qə anyigbandjə fiçəkəxə kpata dji le anyigban dəkpekpe ku yo nuñənələ ku dukə dekpekpe ku yo gbeqədənə be: Nəsu dəkpekpe yi nyi axoeto qə yo xəe nu, yi axoemətəwo nən bui.

Chapter 2

Chapter 2

¹ Le nudjodjowewo njbedeme a, efio lo yo dji fa, yi yo susu ndegbele vatsi dji, alo njdegbe djokuri nutsi yo nu tsi wo yi to kuđo letsigbeni legbo lo dji. ² Efio lo yo dɔɔ̄viwo to be: Mina miadji nyɔnuvi tsivo dje tugbedje yi wole gbedji nɔn fio. ³ Efio tsan dudɔwatɔwo le yo nutowo kpatame le yo fio quxoe me, yi woe la tsan tugbedjevi nyui tsivoe le axoe akplo va nyɔnuwo nɔnchoe le susa yo fiɔduɔme. Minan woasɔwo dado nyɔnuwo tatɔ tsi kplonɔn nyɔnuwo dji le wo nyɔn wo me. Nen ya amisisi kuđo enu qesiađe tsi hian sɔna wo. ⁴ Nɔn nyɔnuvi tsi dɔđdi nɔn efio lo atrɔzu fiɔshidɔ Vasti texoe; enyɔn ye dɔđdi nɔn fion yi we nene. ⁵ Fifiea Yudatɔ qeka le Susa yo fiɔduɔme yo nyikɔ nɔi Madoxai. Madoxai nɔi Yair vie lo. Yair nɔi Simei vie lo, yi Simei nɔi kis tsi so Benjamin yo to ɔlɔ me yo vi. ⁶ Wole sɔ Yerusalem, ele ametsiwo efio Nebukadnezar, Babiloniafio de le kluvinyinyi towome. ⁷ Madoxai nɔi atavi non Aminadab yo vi nyɔnuvi, tsi yo nyikɔ nɔi Ester yo djikpoto. Tsi yo djilawo ku, Madoxai xɔe yi nyi vielɔ. ⁸ Lexa wodegbefan efio yo nyɔn lo, yi tugbedje sugbɔwo va lɔđo Susa fiɔduame dɔ Gai yo djikpɔkpmɔ; wokplo Ester tsan va non Gai nyɔnuwo djikpoto. ⁹ Nyɔnuvi lo nu dɔđdi nɔi, yi ve enu. Yi qebla ni amisisi ku nuđquku kuđo nyɔnu subɔtɔ amade na tsi wo tsan so fiɔsa lo me. Esɔ bele tɔxε na ye kuđo subɔla yetɔwo le nyɔnuwo nɔchɔe. ¹⁰ Ester njdenyan wo djesi yo mewo alo edu tsime yi so o, dɔntsia Madoxai dɔ se nɔi be ngbe tonɔn amedekpekpe anya o. ¹¹ Madoxai sɔn non yi nyɔnuwo nɔchɔe yo xɔmɔnu gasiagame be yavɛkpɔ nu tsidɔ dɔ Esther lo qa. ¹² Wođui be wletsi weve njbedeme kengbɔxoe nyɔnuvi de layi fio gbo. Le gaxoxo ye me a tugbedje djradjradoulo la kpa wosinɔn lifimi wletsi amaden, yi nyɔnu wo anuwatre huənhuen kuđo amisisiwo nɔtsidɔ tsan wletsi amaden. ¹³ Nene yi nyɔnuvi qesiđe yinɔn fio gbo nen wo sɔ nanɔn ametsiatsian so nyɔnuwo nɔchɔe avayi fiɔsa me. ¹⁴ Eyinɔn wetlɔme, yi tonɔn njdekanjime yi non nyɔnuwo nɔchɔe vegɔn, afitsi Gai, efio yo metsantsan tsi kɔnɔn nyɔnuwo djiɛlɔle nde gbe yinɔn efio lo gbo o negloa efio a la yɔyo nyikɔ, yi wola yɔyi. ¹⁵ Ester, Abichail yo nyɔnuvi, Madoxai yo ataviyɔvi yo game dɔ be yayi fio gbo nde njɔnbe nu tsivo ametsikpɔnɔn nyɔnuwo gbo lo tɔnyi. Fifie a Esther kpo njdjedje le ametsiwo kpata kpɔlo wo nɔme. ¹⁶ Esther yi dɔ efio Artaxerxes gbo le wletsi amewo gɔnme tsinyi Adar me, le fiɔđqu yitɔ yo xoe amadre a me. ¹⁷ Efio lɔn Esther yi kpo njdjedje le nɔtsi sɔwu nyɔnuvi djadje kpeteđeo kpata, yi tsɔn fiɔnɔn yo kuku nɔi dɔ vastitexoe. ¹⁸ Efio dɔ azan gangan qeka nɔi non fiɔviwo, dɔsɔviwo nɔkeke amadre kpata be woasɔdovivi dɔ Esther qeđe nɔtsi. Esdasidɔđi woasɔamlɔnkɔs sɔ ke ametsiwo le yo fiɔđume. ¹⁹ Zevegon a tsivo va bɔ nyɔnuviwo dɔ fiosame a, Madoxai le fiɔsame le agbonu djɔwo. ²⁰ Esther njdena amedekpekpe nyan fitsi so o. Nene Madoxair fies be newane Esther dɔnɔn toe sɔ vifɛnme ke. ²¹ Le gaxoxo tsime Madoxai nanyi dɔ efio yo gbodjia, efio yo nɔtsime ameve Bigtan kudo Teres wodo dɔmeze dɔ efio Axasweros be yewoa wui. ²² Etsi Madoxai se nyan ye lo, eyi ve toenɔn efiohi Esther, yi yitsan yi veto enyan tsi Madoxai to nɔi lo non efio. ²³ Etsi ku nyan gɔnme yi kpɔbe nyanwoyo a, wodo kave non woameve dɔ atsi tsin̄tsi, eye yo njbedeme a, wo njɔn nutsidɔ lo dɔ womame dađe.

Chapter 3

¹ Le nya yé wo njgbodome a, efio Axasweros do fufu tɔxε nɔtsi dɔ tsiwo yɔnɔn Haman nɔtsi, yi doe dɔ dji wu amegan kpɔtewo. Haman nɔi Hamedata yo vi so Agag yo djidjime lo me. ² Efio do se be subɔvi tsivoe kpata le efio yo gbdjia lo, wone djeklo, adota gun ne haman; vɔa Madoxai yé nde bɔbɔ nɔn kaka ave dɔ eta gun nɔn. ³ Efio yo gbo nɔtsi dɔjɔtɔ tsivoe le agboa dji a biɔ Madoxai se be: nde nɔtsi wolé efio yo se dji dawo? ⁴ Wo to nɔi ni gasiagame vɔa nde dɔnɔn to wo, lexawoyi veto nya lo ne Harman, ne yewoa kpo da be ela xɔ Madoxai yo nya se mɛ, Đon̄tsi eto nonwo be yudato yé nɔi. ⁵ Etsi Haman nɔtsi va kpɔe djodjesi be Madoxai nde bɔbɔnɔn dɔnɔn ta gun ne yé lo, edo dɔmeze vevede. ⁶ Ebususu be Madoxai qeka kpo ye la wua, dɔntsia wɔyɔ Madoxai yo dju ni, yin̄tsia Haman dji be ye awu yudatɔwo kpata tsivoe nɔi Madoxai yo djumetɔwo le fio Axasweros yo fio quxoe lo kpata me. ⁷ Le efio Axasweros yo fiɔđqu le exoe woeve a mea wo dakɔ kudo akɔda nu tsi woyɔnɔn be: Pur, wɔyɔ eye le woetri tsutsugbantɔ be Nisan le Harman yo nɔma woda na kɔa nɔkeke sia nɔkeke, woetri sia woetri va sen gatsime djo woetri woeve gon, Adar dji. ⁸ Haman to ne efio Axasweros be: djukɔn dɔ le tsi kankan dɔ eko qekpekpe mɛ, le axo fiɔđu xoea me. Djukɔn ye yo sewo tovo ne djukɔn buwo tɔ, yi wođde wɔnɔn dɔ ese dodo tɔwo wo dji o. Yin̄tsia nɔdadɔn djivo be nabɔnu anɔn woa kpɔwɔ. ⁹ Efio bubutɔ, ne dɔđdi nɔn lo kexɔna do se be woawu wo. Nđo njgbé be nana klosalo kilo kotokun alɔfa ameton blane, be woatsu ne dɔa djikpɔtɔwo, wosɔe da dɔ wo nudjrađoxoe lo. ¹⁰ Efio dɔ alɔgavi yitɔ sɔ na Haman Hamedata yo vi tsi so Agag yo djidjimea me, yi nyi yudato yo futɔ lo. ¹¹ Efio lo to ni be: axo ga ne non asio, nɔsɔ edjua lo tsan dasi non Nutsi nɔc nɔn lo nawɔ non wo. ¹² Le woetri tsutsugban yo nɔkeke woetɔn gɔna gbe lo, Haman na wɔyɔ efio yo woma njɔnɔtɔwo kpata va bɔ. Woto ese a lo non wo be woa njɔnwo qadɛ yi woadɛ gɔnme dɔ anyigban qekpekpe yo nujɔnɔn nɔtsi kudo djukɔn qekpekpe tsi le fio quxoe a me lo yo gbemɛ. Wođlɔn ese yé wo dɔ efio Axasweros yo nyikɔ me, yi wotre ku efio lo yo nyikɔ lɔgo wodo ese womawo qadɛ anyigban vovovo djikpɔtɔwo, kɔwɔmɛ djitowlo, kudo ameganwo le anyigban vovovowo dji. ¹³ Wosɔ woma lo na dɔsɔtɔwo le efio yo nyigban wa kpata dji be: woawu yudatɔwo kpata le nɔkeke qeka dji tsi nyi woetri woevegɔn a, Adan, yo nɔkeke woetɔn gɔn a dji. Woawu wo yi woagble wo, qekadjeviwo kudo amesisiwo nyɔnuwo kudo vifɛnwo, woadɛ wo nuwo. ¹⁴ Wo la kankan enya tsivoe le woma lo me a, elanyi ese le anyigban qekpekpe dji, be djukɔn nese, yi woadjrađo dɔ nɔkeke lo nɔtsi. ¹⁵ Zedeka dɔsɔtɔwo yi le efio yo gbedeđe dji, yi wo do se lo le susa fiɔđu o me. Efio a lo kudo Haman wo nanyi le aha nuwɔ kpɔa susa djua tsaka.

Chapter 4

¹ Etsi Madoxai se nya tsivo kpata va dji lo, ezen awu le edokui nɔtsi, eta sako, esi afifi, eto yi dua mɛ, yi le konyi fa ku axua

Chapter 5

va se do etsime.² Yi va do efio yo agbo gbo. Nde do me o, qonjtsia mōdēde ndebe be ame qekpekpe njanō sakō adō fīsāme o.³ Le anyigban de kpekpe tsi dji yo se ku gbede ye yi lō, yudatōwo gbogbo de le nuxaxa ga n̄tō me. Wotsi n̄dō, fan avi, yi wofan konyi. Wa dometō dewo ta sko yi wosi afifi.⁴ Etsi Esta yo nya nudosotowo ku axuedjikpotōva to Madoxai yo nya ni lō, ese veve n̄tō. Eso awuwo dōdē, ni lō, ese veve n̄tō. Eso awuwo dōdē, ni yađo qo saka texue, ke Madoxai gbe wo x̄xō.⁵ Nene Esta yo Hatax, fiča yo ametata tsiwo wotsian ni be wosubōe lō dometō qeka, yi dōe qo da Madoxai gbo be yeanya nu tsi le djodjō ku nu tsi n̄tī yi wa nene qo.⁶ Hatax yi do go Madoxai le abō tsi dje nkō fīsa yo agbo.⁷ Madoxai to nya tsiwo kpata dōjō dōjō ku ga home tsi tututu tsi yo n̄gbe Haman do be yeatu woasō do fīsa yo nudjrađoxue, ne woawu yudatōwo lō ni.⁸ Edō se wodo lo Susa be woawu yudatōwo lō yo qeka qā, be woasō fīsa Esta, yi woadē nu me ni, Ebio so gbo be yayi de kuku ne fīc a lō, be woaku n̄tisi ne mis dua lō.⁹ Hatax va to Madoxai ya nyawo ne Esta.¹⁰ Nene Esta xonu xo ku Hatax yi dōe dōda Madoxai gbo be:¹¹ Enyi se tsi le nyannya ne fīontsimewo ku duame towo kpata be, ne fīo n̄deyo ameđe o, n̄su o, nyonu olō, amea n̄dekpo mo ayi egbo le xixeanu. Ne yi lō, woawui, ne fīo lō nde so n̄dekpo mo ayi egbo le xixeanu. Ne yi lō, woawui, ne fīo lō n̄de so fītsikpōlō dōda gbo, woetri blibo ke wonđeyōm be mayi fīo gbo.¹² Woyi to Esta yo nya yewo ne Madoxai.¹³ Madoxai trō wo dō qā ku qonjtsi ne Esta be: "n̄gbesusui kpōgbeed etsi yele fīsāme n̄tsia lō yele dedeđe wu Yudatōbuwo o."¹⁴ Ne abonu le gaxoxo sēn yewo me lō, kredonjtsi ku qēđe aso aso afi bu dē ava nōn Yudatōwo, ke wo ku axo dua miatrō. Vō qē, ame de nya ne n̄denyi eyenjtsi yi n̄nyi fīo srōn dō o?¹⁵ Esta dō n̄tsi dō qā Madoxai be:¹⁶ "Yi bō yudatō tsiwo kpata le Susa lō. Misti n̄do n̄keke eto le tanyē. Ame qekpekpe ngbe nu alo qu nu o; zan alo n̄keke, n̄keke eton. Nye ku axui dōwato nyonuwo tsan miawa nene, yi yo n̄gbedomea mayi fīo gbo, togbo be sea n̄deđe mo o tsan. Ne n̄ku lō dē n̄ku."¹⁷ Lexa Madoxai yi wa nu tsi Esta to ni lō pērēpē.

Chapter 5

¹ Le n̄keke tō yio nublabla yio n̄gbodomea, Esther do efīosrōn yio wu ye etodje xixenu le fīsāme le fīsa lō yio n̄kō, efīo enanyi le yio fīo zikpedji djenjō fīsa yio mōnu.² Tsinye efīo kpo efīosrōn Esther le te le dogbadji ekpo n̄sisine. Ye evlu yio sika fītsikplōe tsinye eleda alōme dada. Esther sōn va ye evale enune fītsikplōa.³ Efīo gblon ne be Esther menjewōnuanōn? Nde nyi kuxi tōwo? Masōe sonōn negbe nyi edjunye yio mamametsan.⁴ Esther dō n̄tsine be: ne edjenua efīa be mi kudo Haman miava qunule ekplōn nye n̄tsi, tsi djađo dare le miwo nyikōme.⁵ Efīa doame dada Haman zedēka ne asōwo Esther be nyadi. Ye woamevea oyi Esther enu qudu kplōn yie dō dađe nōnwoa.⁶ Le N̄duqū yio n̄gbodomea efīa biō Esther be: "n̄de ele djidjiwo la bīçye? Nle gbesōsō la wō hianhian wōwō nōn kaka nate sō fīsa nye yio mamame asō nōn fa."⁷ "N̄tsi n̄ledjidiwi la bīçya? Esther yio qonjtsi.⁸ Ne efīa kpo djidjō dō n̄tsinyea, ye ne djidjine be yawō didinyewo nuvan; efīo kudo Haman oneva n̄duqū kplō yi nađodađe nōnwo esō n̄tsi, ye esō nana qonjtsi efīo sigbe leyi edia.⁹ Haman to gbexōngbe le djidjōme ye yio dji le enukowō. Vōa tsiye ekpo Madochée le fīsalō yio xixenua edo adōmesui n̄tō.¹⁰ Fifia eyi axome veyo xōnlōwo kudo esrōn Zeresch.¹¹ Exonuxo nōnwo kudo yebe egakpōkpo ku leyi efīo sō bubu sōđadō edji ku leyi odadō n̄kō ye esu ame tsutsugban le efīoduame lō.¹² HAmān gbegbō be yedēka kpōe efīoyouna yō sōkpe efīo n̄tsi ne miava nūđukxā. Ye esōa egbe yōmī ne enuđukuke.¹³ Vōa enuyo keñkej n̄de le djidjō dōwō nūđwo, sigbe leyi nanōn Madochée kpowo le agboa monua.¹⁴ Esrōn Zeresch kudo xōnulōnwo "gbōn nebe nena woapkō atidē tsiyio djidjime la n̄y n̄dekenyimea gblōn neefīo be one do eka eve ne Madochée dō ati n̄tsi kpo olayi enuđukxā kudo djidjō." Enyayewo djōđi ne Haman ye etu atia.

Chapter 6

¹ Le Zan xōn mēa, efīo tsi zanđuté, yi yi to be wōnesō n̄kuđodō nyadjōđō dji yio woma va ne ye, yi wo hlen le n̄kō ne efīa.² Ye wo kpo wo n̄lo nya tsi Madochée nūđe kudo Bigtana ku Zeres ametsiwo yi so agbodji diatōwo domen tsi wo yi djibe yewo awu éfīa.³ Efīa biō be; n̄de wōwō sō do bubu Madoxai n̄tsi, yi le eye mēđe ledē wo doedō dji dō? Efīo wō suboviwo do n̄tsi be: wo n̄de wō nūđe kpekpe o.⁴ Yi fīo lō to be: Medē yi le xixēanu? Haman yi va fīsa yio xixēanututu gban be yea to nen fīo be; wo nen doka ve nen Madoxai dō ati tsi djađo dađe nia n̄tsi.⁵ Efīo yio suboviwo dō n̄tsi ni be: Haman yi le xixēanu. Yi fīa be nen dō xōmēn.⁶ Haman dō émēn, yi efīa toni be; n̄de yi wo la wō nen ametsi yi efīa le djidjī be yea doedo dji? Haman le totōo nen yidokui be: menjē nyi ame xōn tsi efīo le djidjī be yea dodidjia?⁷ Yi Haman qonjtsi nen fīo be: ne efīo dji be yea dobubu ameđe n̄tsis.⁸ Kexōna wo la dē efīo yio wu tsi fīo donō ku esō tsi efīo kunka tsi yio ta yi fīo kukua lō lea to.⁹ Yio n̄gbodomea woasō awua ku esō lō do alōmen bubumēn wo tsi wo yi nyi yio ameganwo dometō qeka ne ado ne n̄usu tsi n̄tsi fīa dji be yea do bubua yi la na ela ku sōa ato edua yio dogbadji yi lano axua dō le n̄kō ni be: lexā yi wo la wō men n̄usu tsi n̄tsi efīo dji be yea bubudoa ke!¹⁰ Zedēka fīa tonen Haman be: nesōnō na sō awua ku esua, yi na wō sigbe letsī wōnđo wo toe nēnēa nēn Yudatō Madoxai, ametsi bōbō nānyi dō fīo yio gblon, yi n̄gbe na qēkpēkpē nē nē to le nya tsiwo kpata wo toa me o!¹¹ Yi Haman sō awua ku xōa, edo awu ne Madoxai, yi na ekuxaa to edua yio dogbadji, yi le axua dō le yio n̄kō be: lexā yi wola wo men n̄usu tsi n̄tsi fīo djibe yea do bubu doa ke!¹² Fifīa Madoxai trō va fīo yio xōmē, yi Haman qebla djoyi yio xōmē, yi tsi tamebubume sō enu tsōn eta.¹³ Nutsi kpata dō dō Haman dji, ehlenwo ne esrōn a Zeres ku yio xlōwo kpata. Zedēka nūđatōwo ku srōn a Zeres wo to ni be: Madoxai tsi yio n̄kō yi wole anyi djéđe, ne enyi Yudatōwo sigbe ewo nēnēa, n̄dedeđe qē susu bađa dē so yi n̄tsi o.¹⁴ Gatsimē wo gbele nuxo xōc kudoea, efīa ku yio n̄tsimewo va kplō Haman yi ekplō tsi Esther dōa n̄tsi.

Chapter 7

Chapter 8

¹ Efio kuđo Haman wodjoyi Esta efiosron yo azanduxoea. ² Le ɿkeke evezon gbe lo, efio gbenu ne Esta le gatsime yi wole vinha nuo be: Nde nyi axo biobio, efiosron Esta? Wola soe sonawo. Nde djio wole? Ne egbe nyi efiosrue yo mamame tsan lo, wola xoe. ³ Efiosron Esta qontsi be: Ôo efio ne woku ɿzizi nun, yi ne wokroe le ɿkume be enyon lo, naq matsi agbe, Esta yinyi axin biobio yi nagbe xone axin dukon, axin biobio ne! ⁴ Do wosa enye kuđo, axin biobio ne! Bene woatsron mi, woaso ekɔ ne mi, yi mia tsron. Ne qekpo wosa mi bene mianyi gamenotwo alo bɔnewo ɿtotsan lo, nabɔ nu, yi ketɔ ɿda hin gbegble sova efio dji o. ⁵ Efio Axaserɔs xɔ egbe yi nu ne efiosron Esta be: Menje nyi alo finje amee so yile nuye wo? ⁶ Esta qontsi be: Ketɔ kuđo funto, yinyi Haman, nusu ekunyranryatɔ tse yo! Haman to vɔnɔn le ɿkume ne efio kudo efiosron. ⁷ Yi efio le yo dɔməzoe me lo, tsite yi djole ezan me, bene yayi dɔ efiosa me yo abome. Haman tsi efiosron gbo bene yabis ɿzizikuku Esta, dɔ ekpo be yo gbegble vađo le efio yo susume. ⁸ Tsine efio tro so efiosa yo aboa me vađo azanduxoa lo, ekpo Haman tsɔndo aba tsidji Esta no anyi dɔ, yi yinu be: Egbe djibe yagbe gblele efiosron ntsi le gbonye, le axin fiisa mea? So gatsime yi enyon tse tole nume ne efio lo, woso edo tsɔn ɿkume ne Haman. ⁹ Yi Harbona, ametata yo dometɔ qeka, nu le efio yo ɿkume be: Haman djra atsi qofe ne Mardoche ametsi nu enyon nyuiđe dɔ efio ɿtsi. Edi atsia dɔ yo xome. Yi atsia djidji sigbe be meta wuivɔatɔn. Efio be: Miyi kan Haman dɔ ɿtsi! ¹⁰ Yi wokan Haman dɔ atsi tsi yiŋtɔ djrađo dɔ ne Mardoche. Yi efio yo dɔməzoe fa.

Chapter 8

¹ Gbexɔgbe efio axasweros so yudatwo yo ketɔ Haman yo axoe Sɔna fiɔrsɔ Ester. Yi Mardoxai va fiɔ lo gbo, qontsia Ester nu ametsi yi enyi lo ni. ² Yi efio lo dɔ yo nyikɔlɔgavi, tsi exɔ le Haman si lo so na Mardoxai, yi Ester so Mardoxai so dɔ Haman yo axoe nu. ³ Ester gbe xonuxo le ɿme ne efio, edo tagou do yo afɔnu, yi efan avi de kuku ni be, yagble Agagito Haman yo dɔgbevee ku yo tame tsi edo, dɔ yudatwo ɿtsi lo me. ⁴ Zeđeka efio lo so sikafiotikplɔ dɔ da Ester, yi Ester fɔ tote dɔ ɿme ne efio lo. ⁵ Nu ni be: ne enyo efio nua, yi ese veve nua, ne enyu tonye nyɔ efio nua, yi ne enu tonye dɔdji ne efio loa, kexja nena woa ɿlɔ woma, ne woagble woma tsi Hamedata vi Haman Agagito, ɿlɔ dɔ tame be, yagble yudatwo le efio yo anyigbawo kpata dji lo me. ⁶ Đontsia nde ntsi nakpɔ dɔgbevee tsi la va axu djukɔ dji dɔ, nde ɿtsi nakpɔ, letsi wole axu xomelwo tsrɔo lo ku ɿku? ⁷ Zeđeka efio Axasweros nu ne fiɔrsɔ Ester ku yudatwo Mardoxai bena: kρɔđa, ɿso Haman yo axoe sɔna Ester, yi wohe yinto dɔ atsi ɿtsi, le etsi ekɔ yo alɔ yi dji dɔ yudatwo ɿtsi lo ta. ⁸ Ke miawo miňlo woma dɔda yudatwo le efio yo nyikɔ me, letsit dje ne mi dɔ yi misɔ efio yo nyikɔ asige sɔđokpe nyikɔ dji: Đontsi woma tsi wonlo le efio yo nyikɔ me, yi woso efio yo nyikɔsige so kpe nyikɔ dji lo, wonđa ten adđlio. ⁹ Zeđeka woyɔ efio yo womanlɔtɔwo gbehɔgbe le wetri etɔgɔa, tsi nyi wetri siwan lo yo ɿkeke ewuivɔ etɔ gɔan dji, yi wonjɔ woma lo, sigbe letsi Mardoxai do se pεpεpε nenene, le anyigban qekpekpe yo nujɔnɔnu dɔ djukɔ qekpekpe yo gbedede me, le yudatwo yo nujɔnɔnu, dɔ wo gbedede me, dɔda yudatwo ku amegawo, anyigbadjikpɔtɔwo ku anyigbawo yo tatɔwo so India vasedo Kus, wole anyigban alɔfa qeka ku wuivɔ adrin. ¹⁰ Wo nlɔ woma lole efio axasweros yo nyikɔ me, yi woso efio yo nyikɔsige so dɔkpe nyikɔ dji, yi esɔ womawo so dɔ djuxɔtɔwo tsiwoe nyi sɔdotwo yi wodo efio yo sowo dɔda. ¹¹ Be efio lo qemɔ ne yudatwo, tsiwoe le edju qekpekpe me be wo ne bɔta ahlo wogbeta, yi woatsrɔ djukɔ ku anyigbanwo tsiwoe trɔdowlo lo, woa wuwo, woa gble dome nɔwo qeviwo ku nyɔnuwo kpata yi wo ne hɔ wo nuwo. ¹² Le ɿkeke qeka dji le efio Axasweros yo anyigban kpata dji le wetri wuievegɔan, tsi nyi wetri adar yo ɿkeke wuievegɔan dji. ¹³ Woma lo yo eme nyɔwo yi ke: wo do se le anyigban vovovowo dji, yi woana edjuałwo kpata nenyin be: yudatwo nedjrado dađe le ɿkeke ye dji, ne woa biɔhlo wo ame bađawo. ¹⁴ Zeđeka djuxɔtɔwo site kaba yi wo do efio yo so sidjuwo yi le efio yo nyɔ tsi enu lo nu, yi wo do se lo le susamɔ me. ¹⁵ Yi Mardoxai le efioswu, tsi nyi qetsifu blɔtɔ ku gaga me, etsɔ sikafiotikuku gangande, yi wole awu wlaya tsi nyi gaga ku qetsifu djetɔ me va dɔ efio gbo: yi Susa dju lo qu we yi wo kpɔ djidjo. ¹⁶ Yi enyi dɔgbenyuie, djidjo, eweququ ku bubu ne yudatwo. ¹⁷ Yudatwo kpɔ djidjo woduwe, wɔwɔ glo, yi wođu ɿkekenyɔ le anyigban dji ku edju tsiwo kpata me efio yo nyɔ ku yo se lo yi; yi anyigban dji djuałwo yo dometɔ gbogbotwo tro zu yudatwo, qontsia yudatwo dɔ vɔvɔ nɔwo.

Chapter 9

¹ Le wuetri wueve yo ɿkeke wuetɔn goan lo djia alo Adar yo wuetria lo dji, vađo. ɿkeke tse lo nyi gahime Efio ese kudo gbedasiwo latɔ adɔwawa, yi tsan be yudatɔ-ketɔwo lasusui yi yudatwo qu wó ketɔ yiwole wó nyɔgbo tsrio. ² Yudatwo kpata vebɔ dɔ wó texoe vovo yi wóle amenyiwó le wó vuən djio le. Amedekpe ɿdetele tenɔwó, qoa wóonu le vonvon diɔ ne djukua lo kpata. ³ Efio yo ɿtsimewo, djudɔnunɔtɔwo kuđo Efiawo ɿtotsan le yudatwo kpadij qoa Mardochée yo nuwawa le vonvon qio ne amesiame. ⁴ Ntsitsian Mardochée dɔ texoe kɔkɔ gan de le Efio lo yo fiɔsane yi yo ɿkɔ le qidjɔ le djukua kpata me dɔ yo ɿsen le takekeo dji. ⁵ Yudatwo wu wó ketɔwo kpata kudo ahuawawui, le funyanyan dɔc nɔwóle yi drowodqoa. ⁶ Wówu ɿtsutsi biedjantɔn le suse, djugan lo me. ⁷ Yi wóso xlo ne Parshadata, Dalton, Aspatha, ⁸ Poratha, Adalia, Aridatha, ⁹ Parmashta, Arazaï, Aridaï kuđo Vajezatha. ¹⁰ Haman yo vi amewuawo, Hamedatha yo vi keto ne Yudatwo. Vɔ lo wonđe fi de so wó ɿde kpeo. ¹¹ Yi le ɿkekekɔn djia, ame yiwo kpata wówu le Suse yo anyigban dji lo wo xenxlen me va Efio lo gbo, efio nyan xenxlen ne ame yiwo wua lo. ¹² Yi Efia lo nu ne fiɔsi Esta be: Yudatwo wu ame biedjantɔn le Suse, Haman yo vi amewuawo tsan, fifia ɿde yi wólawa le ne edju kpɔteawo, ame nenen òdji be wóne gbe wu ke? Ne Odji labiɔ enude lo, biɔnju faa qoa ɿsɔgbe be mana ano djidjiwo kpata woakpɔ emevava! Mawa nusianunu. ¹³ Esta dontsi lo: Ne dɔdji ne Bubume fiɔ lo, no dɔ gbe ne yudatɔ yiwlóe Suse be wóne zɔn do gbedasi yi da agbe tɔa lo dji le esɔ yo ɿkeke dji, yi ne wóawo tɔka Haman yo vi amewuawo. ¹⁴ Yi Efio na gbe be wónewa dɔ dji: Esedodo gban dɔ Suse

Chapter 10

djuame. Yi wótóka Haman ye vi amewuawo dō dji le ayome;¹⁵ Yudatō yi wole Suse djuamewo vəbō le ɳkeke wuene guan dji le Ada yo wuetria lō me, yi wówu ame bieđjetōn. Vō wónđe tabō alo sō enude le djua meo.¹⁶ Yudatō kpōteawo yiwó le fiđdu buwome waebō bene wóá xlén wóđokuiwo ta; atole wóá ketwō sime yi wówu wóá kētō aljfa kpōntōn vō wónđe talo wóá kesinōnū qekpe o.¹⁷ Nutsewo ledjōđjō le ader yo wuetri ɳkeke wuetō lō dji. Yudatōwo sō ɳkeke wuenea lō qidome yi wóđu azan le djidjome.¹⁸ Ame yiwe le Suse tsan wóbō le ɳkeke wuetō lō dji yi ɳkeke wuatōn lō djia, wósɔxō gbondome yi kpō djidjje kudo azan.¹⁹ Yintsi Yudatō yiwlé koxo eme yi klikpa ɳdele ɳtsiome wósɔ ɳkeke wuene guan le adar yo wuetrialwa djjidjō yo ɳkeke yi amesiame sōnōnū qodā nōvia vovovo.²⁰ Mardochée xlén ntsewo, yi sœqodā Yudatō qekpekpe yile Efia Assuerasngō fiđdu me yi wole djidjixoe kudo kpoxoe.²¹ Exlén nu qodā be wónđe azan lō le ɳkeke wuene kudo guan wuetōn dji le Adar yo wuetria lo me.²² Ne wóasɔe sigbe gbondome yo ɳkeke yi afewo le wóá ketwō simle, wóněkpo djidjje le wuetri lō me yii wóá kuenyifanfan trōzu djidjiekpkōkpō kudo djodjoemetsitsi trōzu kafukafu ɳkeke, yi ne wóasɔ ɳkeke tsewo awa djidjje-kpokpō yo ɳkeke yidji wólamanu ne wónōnōewo doa wóá ɳtsinya ya nōnōme trō yi ne wóanamu ameyiwo si enuñđele oa.²³ Yudatōwo sœqo wóđokuiwo dji kplikpan be yowóayi nuyi waçwole san dji yi sōkudo Madoche tōlō dji awađo yo nyowo dji.²⁴ Doa Haman, Hammedatha yo vi Agagitatō yinyi Yudatōwo kpata yo kētō kena qodobađa be wa tsron yudaviwo yi etsian wontsontsron yo ɳkeke yi woyɔn̄ be "ada pur."²⁵ Vō lō Ester veđkpō Efis lō yi efis lō nagbe be nubađa yi Haman dōlō dō yudatōwo ntsi netro dje yoo eta dji ne wođ do zo do gōme ne yii ku viawo.²⁶ Etse ɳtsi woyɔ ɳkeke tsewoñtsi be "Purim" tonkō "Pur" me. Le letanuxenxlén yo nuggomededewo mea, le nyi wówōñtō wókpō kudo enuyiwo dja mea,²⁷ Yudatōwo dō wóđokuwo dji ku wođ djjidjimewo dji kudo ameyiwóle wođ akpadji, ɳdodođ kudo tsantsian kplikpan be ɳkeke-ve tsewo le xue qekpekpe lanyi kafukafu djidjje yo ɳkeke dō le woxlén kudo game lō dji tsutsutsu.²⁸ ɳkeke tsewo lanyi ɳkudodijñkeke so djjidjime yi djjidjime, le xōme, fiđdu kudo edju qekpekpe me; yi Purim yo ɳkeke tsewo ɳdea tsutsu gbedeo yo yudaviwo me o, yi elanç djjidjimeawo me qaaa.²⁹ Fiosi Esta, Abichaïl vi lō kudo Madochéé yudavi lō, wóxlén-nu kudo totete sōđokpe leta dji kudo Purim lō lō ɳtsi ke.³⁰ Woss̄ leta qodā yudatō qekpekpe, le efis Assuenis yo fiđdu bieđjeđeka kudo wuvonđrenwo me, ɳtsifafa kudo nudjōđjewawa va fiđjuawa kpata me.³¹ Bene wóasɔ Purim yo ɳkeke tsantsianwo ɳoanyi sigbe leyi Madoche kudo fiđsrōn. Esta wónui nenen ne wónđtowo kudo wóá djjidjimewo to ɳtsitsidon numađu kudo gbedododqame.³² Esta yo gbenan ɖokpe Purim yo ɖođowō dji, yi nutsewo nyi xénxlén do wóá agbale-wuema me.

Chapter 10

¹ Efis Axaseres dō egadjōđjō ne anyigbandji tōwo kudo edu tsiwo le tōñtsi wo.² Enuganwo kudo edđganwo lō, won ɳlōen dō woeman tsine xonuxo sōsōo Mēđ kudo Persia yo fićwo ɳtsi?³ Do yudatō Madoxai yinyi ame ame avegōnlō, le efis Axaseres yo ɳgbodome; enyi ametsine bubu le ɳtsi le yudaviwo dome yi nōvieuwo kpata lōnōn yo dukōn yi xonōn nuxo le yo kōtatođo yo nyɔn̄ ɳtsi.

Joel

Chapter 1

¹ Yehowa yo nyɔn̄ tsiva ne Joel, Petuel yo vi ke.² Mise enyɔn̄ tse, mia ameganhowo! Miđoto mia ame kpata, eduametōwo ! Enude sigbe eye tōñngbe dē dđo le mia game, alo mia tōwo yo gamea?³ Minui ne mia viwo, yi ne mia viwo ne wo viwo, yi deviwo ne wo djjidjimewo tsila va!⁴ Nutsiwo ɳuaviwo qu kpođe lō, ebɔwo qui; nustiwo ebɔwo qatside lō, vuñvun qui ;enutsine vuñvun qu lō, ebo qui.⁵ Mifon, mia ahamunōnwo, yi mifan avi! Mia vinha nulawo, mijje, dōñtsi wođe aha yeje le mia nuwo me!⁶ Do dukōn gande guñđo axīn dukōn dji, wo sən̄ yi sugbō. Aqū tsiwo le wosi le sigbe djannta to nēnē, djanntanōn yo aglanwo.⁷ Edju vingblea; edja figuetsia, ekankan atsia, gbeny, vintsia yo alɔzūñwo fuñ tiii.⁸ Hanu, sigbe tugbedje tsinđe djesi nusuo, yisɔ sakō kpla bene yafan avi dō qekadjeđe xonlōn yitō ta!⁹ Nunanavɔsa kudo djasivɔsa vō le Yehowa yo axome; nunɔlawo, tsiwo subɔnōn Yehowa wole tschōme.¹⁰ Agbleewo kankan , yi anyigban le nuhaha me; dō wovowɔgleawo tsrōn, ahayeye vɔ, amia xu.¹¹ Agbledetōwo tsi ɳkpīn xōme, ahakpatōwo le ɳeñeđ, sōkudo elu kudo epo ta, dōñtsi agbleme nukuwo qede ɳde qota O.¹² Vinka ku, figuetsi gble; wovovibotsi, kudo atsikusenseđwo kpata yrɔ... Djidjō ɳde gbele amegbetɔviwo domeɔn !¹³ Nunɔlawo mibla ego dji yi mifan avi ! Mia ametsiwo nōnōn avɔsakpe dji mihanu ! Miva , mitozan kudo sakow tata, Mawu yo nunɔlawo ! Dōñtsi nunanavɔsa kudo djasivɔsa bu le mia Mawu yo xome.¹⁴ Miđo nublabla , miyɔ takpekpe tɔxɛ ! Mibɔ ameganxowo, eduametōwo kpata, dō Yehowa mia Mawu yo xome, yi mido axua qodā Yehowa !¹⁵ Oo! ɳkeke ɳde nyi tse ! Do Yehowa yo ɳkeke a gogo: Eva sigbe gbegble gande sōsō Nṣenkatato gbo.¹⁶ De nuqudu ɳbu le mia ɳkuwo ta? Djidjō kudo aseyesoso bu le mia Mawua yo xome.¹⁷ Enudodowu xu le kɔwo gōme; avawo le tooto, yi enuxotęđoxoewo gban, dō yovowɔ ɳde gbele O.¹⁸ Mise letsi elanwo le ɳeñeđ da ! Enyihawo kankan tegbe, dō egbeduđu ɳde gbele; yi ɳtotsan lō alñnhawo le fun kpeo.¹⁹ Yehowa, egbɔwo yi ɳle axua dōs qodā ! Do ezo fiɔn elanyixoewo kudo egbewo, yi ezo yo ađe fiɔn agblemetsiwo kpata.²⁰ Gbemelanwo tsan le ahua dōs qodā gbowo; dō etɔrsrasrawo xu, yi ezo bi zogbeme gbowo.

Chapter 2

¹ Miku ekpīn le Z̄ion ! Mina ne yaqì le axīn to kōkōea dji ! Ne eduamēnōtōwo kpata ne hunhun ! Do Yehowa yo ɳkeke a

Chapter 3

gbənɔn, yi yigogo vɔ, ² vivitsi yo ɣkeke kudo vivitsi yo alilikpo, enyi ahun sənsen yo game, egbənɔn sigbebe fənfəmə yo ɣkeke də etowə dji. Mikpɔ dukɔn səgbə də kudo dukɔn tsi kpɔ gan, eye lanɔn sigbebe enu tsine miñde kpɔ kpɔɔ, yi ɣde gba dji le ɣkekewo tsi gbɔnɔn nene. ³ Zo bibi le ɣkɔ nii hee gbɔnɔn, yi yo ɣgbodome nyi ezo yo də tsine le lele; edua nyi Edən bɔ tutugban, yi so xoxo lɔ, etrɔzən zogbe də vɔnɔnɔn: medekpe ɣda si le nu O. ⁴ Ne wole kpɔɔ lɔ, ele sigbebe esəwo nene, wole edu xuɔ sigbebe esədolawo nene. ⁵ Ne wole woseɔ lɔ, wola xɔsebe esəkekeviwo tsiwo le ekpo tsi le etowə dji nene, alo egbefiɔngbe tsine le wowɔo kpakpakpa ne ele egbe xuxuwo fiɔnkɔ nene. Ele sigbebe ahuawɔtɔwo tsine le dradrađo dji ne ahua nene. ⁶ Dukɔnwo le hunhunko le ɣkɔ nɔwo, vɔnɔn dje ɣmewo kpata dji. ⁷ Wogbənɔn sigbe ahuawɔtɔwo nene, wole egiwo liaɔ sigbebe ahuawɔtɔwo nene; amesiame sɔ yo mɔn, tsine amedekpe ɣde qɔli yo mɔn. ⁸ Wodomɛtɔ də ɣde mimi nɔnɔelɔ, amesiame le yo texoe, wolun də ɣkɔ djiɔdjɔe tsine wonde noteo. ⁹ Wokankan də edua me, le edu lɔɔ le egiwo tame, wolia exɔwo tame, wole flesewo too sigbebe fianfiŋ nene. ¹⁰ Anyigban le hunhunkɔ le wo ɣkɔ, djipow le djiđidio laguñ, ewoe kudo woetri do vivitsi, yi woetriwiwo bu wo kinklin. ¹¹ Yehowa qeqbe le yo ahuakon lɔ ɣkɔ; yo ahuawɔtɔwo səgbə, yi ametsi le yo nyɔn dji wɔɔ nyi kanlentɔ; də Yehowa yo ɣkeke lo, edo vɔnɔnɔn: Məñde latinj nɔte də ɣkɔ nii? ¹² Yehowa be, mitrɔva gbɔnye fifie kudo mia djiwo keñken, kudo enublabla, ku avi ku nuxaxa! ¹³ Mivuñvuj mia djiwo ɣde mia awuwo, yi mitrɔva Yehowa mia Mawu gbo; də ekponɔn nublanyi yi yikunɔn ɣzizi, ɣde donɔn adɔməzoe kabakaba, yi adɔmənyui bɔ legbɔ, yi etrɔnɔn le nubađa tsi yido be yawɔ gbo. ¹⁴ Məñde nyan ne elatɔ alo ladokpo nutsi yido be yawɔ, yi yayra nakplɔedo, bəne miaso nunanavɔsawo kudo djasivɔsawo vanε Yehowa, mia Mawu lɔ? ¹⁵ Miku ekpɔn le Ziɔn! Mide gbefan enublabla, yɔyɔ kɔkɔe! ¹⁶ Mibɔ dukɔn lɔ, ne miawɔ bɔbɔ kɔkɔe! Mibɔ ameganxowo, mibɔ ɣeviwo, bebevi tsiwo ɣtɔtsan le anɔn nu! Nusu neto le yo xɔmɛ, yi ashie tsan neto! ¹⁷ Nunɔlawo tsiwo nɔnɔn adokpata kudo avɔsakpea dodome wone fan avi anɔn nunuɔ be: Yehowa sɔke axo dukɔn! Ngbe sɔ axo domenyinua də ɣkpɔn me O, ne dukɔn kpetewo anɔn nu kɔ O! Ndetsi wolato le dukɔnwo me be: fiñde wo Mawua qe? ¹⁸ Yehowa huanɔn enu də yo dukɔn ɣtsi, yi yikunɔn ɣzizi nii. ¹⁹ Yi Yehowa dɔntsisi ne yo dukɔn gblɔnbe: Kpɔ, nana yovowɔ lava ne mi, aha kudo ami, yi milađo axo; yi nyenje gba sɔ ɣkpɔn va miadjı le dukɔnwo dome keo. ²⁰ Nađe mia funjɔ djiieh tɔlɔ djole miagbɔ, nanyen dədə anyigban xuxu kudo zogbe me, elatɔ eta dədə woezexoe yo axu gbo, yi yitɔ dədə woetodoxoe; yi yo abikpa lakankan, yi yilanɔn huñhñkɔ le ayame, dɔntsisi ewɔ nutsiwo ɣde kɔ O. ²¹ Anyigban ɣgbə vɔn, nɔn djiđidio kudo aseyesoso me, dɔntsisi Yehowa djawɔ nukanwo! ²² Gbemelanwo, mingbe vɔn, dɔntsisi zogbewo me ladoba vññ, də atsiwo lasin eku, figueti kudo vintsi lawɔ gbogbođe. ²³ Yi miawo Ziɔnviwo yelɔ, minɔn djiđidio kudo aseyesoso me le Yehowa, mia Mawua me, də elanan mi edjidjadja le yo game, elanan mi edji tutugban kudo kpetelɔ, sigbe san nene. ²⁴ Yovowɔku labɔ le agble me, yi ahagowo lađo kudo ahayeye ku ami. ²⁵ Nađli exoewo tsine ebɔwo, bɔsukrinññjwo, vuñvujwo, kudo enjuaviwo qu ne mi, ahuakon gan tsinye ne ɣdɔ dədə mi. ²⁶ Milađu nu yi milađo exo, yi milakafu Yehowa mia Mawu yo ɣkɔ, tsine lawɔ nukunuwo ne mi; yi axin dukɔn ɣde gba nɔn ɣkpɔn me ke O. ²⁷ Yi milanyan be ɣle Izrael yo dukɔnlo me, yi nyi Yehowa mia Mawu, yi ɣekpekpe ɣde leo, yi axin dukɔn ɣde gba nɔn ɣkpɔn me keo. ²⁸ Soxɔndji lɔ, nako axin gbɔngbɔn də ɣtsilan ɣekpekpe dji; mia vi nusubiwo kudo nyɔnuviwo lanunyɔ qe, ameganxowo laku druin, yi ɣekadjeviwo lakpɔ ɣteganwo. ²⁹ nusuwo kudo nyɔnuwo tsiwo le mia subɔɔ ɣtɔtsan, le gbexɔngbe lɔ, nako axin gbɔngbɔn qe. ³⁰ Nana nukunu ladjo le djipo nutowo kudo anyigban, ehun, ezo, kudo azizo blabla kɔtɔwo; ³¹ ewoe latrɔzun vivitsi, yi woetri lazun ehun, gboxoe Yehowa lava, le ɣkeke gan kudo də vɔnɔn xɔn dji. ³² Yi amesiame tsine lawɔ Yehowa yo ɣkɔ lɔ lakpɔ xɔxɔ; dedekpɔkɔpɔ lanɔn Ziɔn kudo Yeruzalem, sigbe aleksi Yehowa nui nene, kudo ame kpetewo tsine Yehowa layɔwo.

Chapter 3

¹ Yi mikpɔ, le gbexɔnwogbe, le gatsime yi nakplɔ Yudiviwo kudo Yeruzalem yo ametsigbewo asəgbo, ² nabɔ dukɔnwo kpata, yi nakplɔwo sɔyi Jozafat yo dɔnlɔ me; lexɔn yi nađo kodjo kudoi le ne, səkuđo axin dukɔn Izrael ɣtsi, axin tsinɔn tsine yo kankan də dukɔnwo me, kudo axin du tsine woman. ³ Wosɔ axin dukɔn sɔda akɔ; wosɔ ɣevitɔlɔ sɔnan ahasito, wosa tugbedjevie ye ne vinha, yi wonu. ⁴ Nde djiđidio mile le gbɔnye Tir kudo Sidɔn, yi miawo, Filisitɔwo kpata? De mile djiđidio be yewođo nutsiwo wɔwɔ ne mia texoe ne nyea? Ne mibe yewođo texoe lɔ, nana nutsiwo midolo latrɔva mia taowo dji kaba. ⁵ Misɔ axin ga kudo axin sika; kudo nutsiwo nyi kesinɔn yi nyakpɔkɔ, mi sɔe sɔyi də mia gbedoxow me. ⁶ Misɔ Yudaviwo kudo Yeruzalemviwo sa ne Javantɔwo, bəne woadjɔda le wo anyigban dji. ⁷ Kpɔđa nakplɔwo gbo so afitsiwo mi sawo le, yi natrɔ mia nuvɔnwo asɔva mia tawodji. ⁸ Nasa miavi nusubiwo kudo nyɔnuviwo ne Yudaviwo, yi wola sawo ne Sabeatɔwo tsinyi dukɔn tsi djiđidji le miagbɔ, də Yehowa yi nui. ⁹ Midje gbefan enyɔtse le dukɔnwo dome! Midrađo ne ahua! Mifɔn kanlentɔwo! Wone teva yi woneho də ahuawɔwɔ dji, ahuawɔtɔwo kpata! ¹⁰ Milasɔ mia agbledenuwo asɔwɔ ewuiganwo, yi misɔ kodjuiwo sɔwɔ ehuanwo! Amegble nenu be: Nsento ɣnyi! ¹¹ Midəbla ne mia, mia dukɔnwo kpata tsine trɔđo, yi mibɔ! Lexɔn lɔ, Oo Yehowa, nane kanlentɔ towo nedj! ¹² Dukɔnwo nefɔn, ne woayi yozafati yo dɔnwo me! Đo xɔn yi nanɔn yilađo kodjo də dukɔn tsiwo trɔđo. ¹³ Misɔ enu tsiwo milasɔ də nu, də nukuawo qj! Miva ne mia fannyan nu, də matsini tsine fiɔnɔn vinwo qj, evingowο tsan qj! Đo wo nuvɔnwo lolο. ¹⁴ Ame gbogbođewo yɔ, wosugbɔ, le kodjodqo də dɔnlɔ me; Đo Yohowa yo ɣkekeia də vɔ, le kodjodqo də dɔnlɔ me. ¹⁵ Ewoe kudo woetri lado vivitsi, yi woetriwiwo yo kinklin nu bu. ¹⁶ Yehowa qeqbe so Ziɔn, le Yeruzalem lɔ, enan yo gbe qj; Djipo kudo anyigban hunhun. Vɔlɔ, Yehowa nyi bebexoe ne yo dukɔn, enyi exɔ sənsen tsime Izraelviwo bedj. ¹⁷ Yi milanyan be enye yinyi Yehowa mia Mawua, Ziɔn me nɔtɔwo, axin to kɔkɔe, yi amedjrowo ɣda to eme ayi keo. ¹⁸ Le gaxɔn melɔ, aha yeye lakɔngbe le towo dji, nyinɔnsi lasra le toviwo dji, yi esi lanɔn Yuda yo tɔgbawo me; yi etɔ ɣeka tsan latole Yehowa yo xoea me, elawusi Sitim yo donwo. ¹⁹ Egipti lazun axoedo, Edom latrɔzun zogbe, sɔkuđo akpasensən wawa də

Yudaviwo ḥtsi, tsine yoko manyadə yo hun də wo dua mə.²⁰ Və wola kpətə lanən Yuda dua mə , kudo Yeruzaləm , le djidjimewo me səyi djidjimewo mə.²¹ Nabič ehič qo wo hun tsine ta yi nyenđe kpə bič ehlən qo, yi Yehowa lakpətə nən Zion.

Amos

Chapter 1

¹ Amos yo nyən, ametsi ne so Tekoa yo alenkplətəwo dome, nutsi yikpə səso Israel ḥtsi, le Yuda fič Ozias ḥtsi kudo Yeroboam yo game, ametsi nyi Israel yo fič, Joas yo vi, le exoe eve dome gboxoe anyigban huňhj. ² Enu be : Le Zičn lə Yehowa gbo, Le yeruzaləm lə ena wose yo gbe. Elankplətəwo yo lanyixoe tsi tsəxəmə, yi Karmel yo tame xu. ³ Lexa yi Yehowa nu ke: Səkuđo nuvuenđiawəwo le Damasi ḥtsi, ḥtotsan amene lə, nyə ḥda səe akewo; ḥon̄tsi wogudu Galadi yo dukən kudo gakpo yo kodjoegan.⁴ Nana ezo lava Hazael yo axoedji, yi yilafion Ben - Hadadi yo fičsawo. ⁵ Nagban Damasi yo gagbowo, natsrən Bikat - Aven yo dumetəwo, kudo Bet - Edən ametsi le atsikpləs lə; yi wolakplo Asiria yo duko səyi gbedji le Kir, Yehowa yi nuii.⁶ ⁷ Lexa Yehowa nu yike: Səkuđo Gaza yo kunyranryra etən ḥtotsan amena lə, nyenđa səke O, ḥon̄tsi wolo ame gbogbođe soyina le Edom. Nana ezo lađo Gaza yo gliwo mə, yi yilafion efiosawo.⁸ Natsrən Asdodi yo dometəwo, kudo ametsine le efiotsikple lə le Askalon; natrə axin lə də Ekrən ḥtsi, yi Filisitəwo kpətəwo latsrən, Axoetə Yehowa yi nuii.⁹ Lexa Yehowa nu ke: Səkuđo amewuwu etən le Tir ḥtsi, ḥtotsan ene lə, nyenđa səkeo, ḥon̄tsi wokplo ame gbogbođewo səyi Edom, lenəvi nublabla mađoŋ ḥtsi.¹⁰ Nadə ezo dəda Tir yo glikpowo dome, yi yilafion fičsawo.¹¹ Lexa Yehowa nu Ke: Səkuđo amekudodo etən le Edom , ḥtotsan ene lə, nyə ḥda səke O, ḥon̄tsi edəqə nəvieu ḥtsi kudo kpatsa, Yi yitsizo ne yo ńzizikuku, le wo dəməzə me lə, wo ḥnde nəte amewuwu O, wokpətə do adəməzə tegbetegbe.¹² Nadə ezo dəda Tema, yi yilafion Bostra yo fičsa.¹³ Lexa Yehowa nu ke: Səkuđo Amon yo viwo yo amewuwu etə, ḥtotsan amene lə, nyə ḥda səke O, ḥon̄tsi woso kpatsa fīn hodo ne Galadi yo nyənuwo, bene yewoa keke yo anyigban qodji.¹⁴ Natə ezo də Raba yo glikpowo mə, yi yilafion fičsawo, le ahuadjəgbe, le huzuhuzu ya seňsən xoxo dome;¹⁵ Yi wo fič layitsi egbedji, yi kudo yo amegāwo, Yehowa yi nuii.

Chapter 2

¹ Letsi Yehowa nu yike: Səkuđo amekudodo etən le Moab ḥtsi , ḥtotsan amene lə, nyə ḥda sə keo, ḥon̄tsi etəzo , yi fič Edom fič yo xuwo.² Nana ezo laguňqo Moab mə, yi laſion Kerijot yo fičsawo; yi Moab latsrən le hunyahunyawəwo mə kudo ahua yo abobododo kudo ahuakpīn mə.³ Natsrən kodjodotə le miadome, yi nawu yo fičwo kpata; Yehowa nuii.⁴ Lexa Yehowa nu ke: Səkuđo Yuda yo amewuwu etən ḥtsi , ḥtotsan ene lə, nyə ḥda səkeo, ḥon̄tsi woso də Yehowa yo se ḥtsi, yi wo ḥnde teñ le yo dəqəwo me də asi O; ḥon̄tsi wotran səso adjədəja legbaviwo tsinəmə woatəgbewo zənle .⁵ Nana ezo laguňqo Yuda mə yi yilafion Yeruzaləm yo fičsawo.⁶ Lexa yi Yehowa nu Ke: Səkuđo amekudodo etən le Izrael ḥtsi , ḥtotsan ene Lə, nyə ḥda səkeo, ḥon̄tsi woso amedjədjəs də ga ta, yi woso wəamənə na də afkpa ta.⁷ wodjibe yewoa kpə hunhun le tadji ne enumanositəwo, yi wodanən le woamənəwo se dji, evi kudo etə yinəndo tugbedjəvi qeka gbo, bene yaxodī yo ḥko kəkə lə.⁸ Wo kankan də vəsakpe dekpekpe gbo le ava tsiwo woxə le aməwo si, yi wole vinha nuç le wo voduwo xome, le ametsiwo wole kodjo dəna.⁹ Ganke le wo ḥkumə yi ńgbən Aməritəwo le, ametsiwo djidjime səkudo sedeltiwo , yi wo seň sigbebe tekitsi nene; ńgbən wo kusənsenwo edjitođo kudo wo gəmə kewo.¹⁰ Ganke ḥkplə mi səso Egipti yi ḥkplə mi exoe ka son le zogbe mə, bene miaxə Aməritəwo yo do.¹¹ Nna nyənuđetəwo tole mia viwo dome, yi dekadjeviwo zuñ edakpayatəwo. Yehowa be:Nle nənečən....?¹² Yi mina aha edə kpayatəwo nu! Yi mi degbe də nyənuđetəwo dji be: Miňgbe nu nyə də !¹³ Kρođa natuku mi sigbe leine esəkekevi tsinəmə agban le tukunən anyigban le.¹⁴ Ame bibiwo ḥda ten si O, yi ametsiwo si ḥsen le ḥda teñ zen O, yi kanlenwo ḥda teñ də wo agbewo;¹⁵ Ametsi le tsanka daø ḥda teñ nəte O, ametsi afənu binən lə ḥda teñ si O, yi esədola ḥda teñ də yo agbe O;¹⁶ ahuaga tsinyi kanləntə le woatəwo dome ḥtə tsan lasi ama-ama gbexəngbe, Yehowa yi nuii.

Chapter 3

¹ Mise enyə tsine Yehowa səđe mian̄tsi , Israelviwo, enyən tsine yisəđo xome tsine yikplo səso Egipti dume !² ḥtsan miađeka le anyigbandji xoməwo kpata mə; yin̄tsi nadə eba nə mi də səkuđo mia nubgleblewo ḥtsi.³ Ame ameve zənən də du , nə wo nyən ḥle qeka O?⁴ Djanta lado axua le gbeamə nə ḥle elan Oa? Djantavi lađe egbe le yo mləxoe nə elan də ḥda guňqo esi O?⁵ Xevi djen̄o edə me le anyigban, nə wənđe tre emən dađe Oa? Edə lasoyi edji nə emən lə ḥnde fe Oa?⁶ Wokunən ahuakpīn le dume yi edua ḥda hunhun Oa? Djəgbəvən də laguň də edu də me nə ḥde nyi Yehowa wəs Oa?⁷ Də Axoetə , Yehowa , ḥnde wənə ḥdeqəkpəkpe tsine ḥnde qənən nyūlayla tsine be səfianən yo subəlawo nyənuđetəwo O.⁸ Ne djanta də egbe də, mənđe da vən? Axoetə, Yehowa , le nuxo xox: Mənđe lanu enyə dađe?⁹ Mina nə mia gbewo neđigbe le Asdodi yo fičsawo mə kudo Egipti yo du yo fičsawo mə yi minu be: Mibə də Samari yo towo dji, yi mikpə hunyahunye tsine lanə me qə,kudo miakpə amezin̄zən də eto tsine lanə me!¹⁰ Yehowa be wənđe nya nudjəđjəewawač, wobə numanyəmanyəwawa kudo tamesensən dađe wo fiasawo mə gbaňban.¹¹ Yin̄tsi lexə yi Axoetə Yehowa nu ke: Funjə latrəđo edua kpata, elakpə ḥsen də djiwo, yi yilalo axo fiasawo.¹² Lexa Yehowa nu ke: Sigbebe letsi lankplətə qənən elan yo ata eve le numə nə djanta alo eto kankan lə, nəne yi Izraelviwo tsine le Samaria yo aba yo gogloxoe ku damasi yo kunte dji

Chapter 4

ne.¹³ Mise n̄ mianu enȳ tse ne Yakobo yo axoet̄, Yehowa, ahuagawo yo Mawu yinui.¹⁴ Gbetsigbe nadon eto ne Izrael d̄o yo vodadawo n̄tsi l̄, nagban Betel yo v̄osakpewo tsan; v̄osakpeewo yo lanzowo lakankan, yi woladje anyigban.¹⁵ Nagban Viv̄ogame kudo ezogame yo axoewo; tsiguinīu yo x̄wo lakankan, yi ameganwo yo x̄wo labu, Yehowa yi nui.

Chapter 4

¹ Mise enȳ tse , mia Basan yo nyin̄wo tsine le Samaria yo towo dji, miawo tsine le wuamen̄wo tafu, tsine le af̄ q̄o enumancamesit̄wo dji, yi le nunu n̄ mia suwo be : Mis̄o aha va mianu!² Axoet̄, Yehowa tanu , le yo k̄k̄enyenye me be: Mikpo n̄kekewo ḡb̄n̄on n̄ mi yi wolađe mi kudo t̄okađegawo, yi mia djidjimewo kudo akpođo; ³ Millato egli yo gbangbanxoe, ame q̄eka-q̄eka le n̄ko t̄eeñ, yi milas̄o mia legbaviwo axla d̄o anyigban; yehowa yi nui.⁴ Miyi Betel , n̄ miwa nuv̄on! Miyi Guigal, yi migbewo nuv̄on q̄odji! Miw̄a nunana n̄dekenye met̄o q̄esiagbe , kudo enuwolia n̄keke eton t̄o dekpekpe !⁵ Miw̄a akpedaočsawo kudo yesi ! Mide ḡbefan, yi mina woanyan mia nunanawo faa ! Đo eye yi midjin̄, Izraelviwo, Axoet̄, Yehowa yi nui.⁶ Yi n̄ye n̄na be ad̄wuame va mia duganwo kpata dji, akpođon man̄ anyi d̄o mia xoedowo kpata m̄e. Ganke l̄, minđe tr̄ova gbenye O, Yehowa yi nui.⁷ Yi n̄ye na be edji gbedjadja n̄ mi , tsine ekp̄o woetri eton n̄ enudeđe; n̄na be edji dja d̄o edu q̄e dji , yi n̄ye n̄de na be edja d̄o eveḡon l̄ dji O; agble q̄e x̄o edji, yi eđe tsine n̄de x̄o esio xu.⁸ Edu eve, eton n̄t̄otsan yido edu bu me bene yewoayi nu esi , ganke siko gbe tsiwo. Ganke l̄, minđe tr̄ova ḡb̄nyeñ, Yehowa yi nui.⁹ N̄so hetekui xo mia bliwo, kudo akađa; n̄na eb̄wo qu mia b̄wo , mia vingblewo kudo gbovitsiwo, ku amitsiwo. Ganke minđe tr̄ova ḡb̄nyeñ , Yehowa yi nui.¹⁰ N̄so edv̄on s̄odq̄a mi sigbebe Egip̄ti n̄ne ; n̄wu miaviwo kudo wuigan , yi n̄q̄asi wof̄m mia es̄wo; n̄na huñhuñ va mia n̄ontsim̄ to enukukuwo m̄e. Ganke migbe be yewo atr̄ova ḡb̄nye, Yehowa yi nui.¹¹ N̄tsaka mi sigbebe Sodoñ kudo Gomora n̄ne, tsi Mawu tsr̄on ; yi min̄on sigbebe zotsikpo tsine wode tole ezome n̄ne, ganke , minđe tr̄ova ḡb̄nye O, Yehowa yi nui...¹² Ȳn̄tsi n̄n̄ke nawa kudow̄ p̄ep̄e , Izrael; yi tsine n̄ne yi n̄da w̄ kudo wo l̄, d̄jrađo bene nadogo axo Mawu, O Izrael !¹³ Đo k̄p̄o ametsine w̄ etoto kudo ayawo l̄, yi tsine q̄en̄on amegbeto yo tamewo s̄ofia n̄i , tsine tr̄on̄on f̄on̄on me yit̄ron̄ozun̄ vivitsiwo , yi yiz̄on̄on le anyigban yo dji l̄: Yo n̄ko yi nyi Yehowa, ahuagawo Mawu.

Chapter 5

¹ Mise enȳon, konyifanfan nyon tsine n̄sc̄ d̄o mia n̄tsi, Izra el yo axoedo! ² Eguñ , n̄de gba so O, Izrael yo tugbedjevie; eml̄on anyigban , m̄enđe late tsite.³ Đo lex̄a yi Axoet̄ Yehowa nu ke: Edu tsine honon kudo ame kotokun q̄eka l̄, lakp̄o kave takpo, yi edu tsine honon kudo kave takpo l̄, lakp̄o kudo ewo, le Izrael yo xome.⁴ Đo lex̄a yi Yehowa le nunu n̄ne Izrael ke: Midjin̄ yi yi mila k̄p̄o! ⁵ Mingbe yidji Betel O, mingbe yi Guigal O , Mingbe yito Beer-sheba O. Đo wola le Guigal, yi Betel latsr̄on.⁶ Midji Yehowa n̄ne miano agbe! Miv̄on bene yabi mi sigbebe ezo n̄ne, Jozef yo axoa, yi ezoa n̄ebii , bene wondja k̄p̄o ameđe le Betel latsi O.⁷ Oo miawo tsine tr̄on̄on enȳon d̄j̄d̄j̄o yizun̄on atsan, yi tun̄on af̄ enudj̄d̄j̄o me!⁸ Yi ametsi w̄o woetivi vovovowo , avun ku avunjo, elatro blukon̄ yilazun̄ nukeke, etr̄on̄on nkeke yilat̄o ezan , eyon̄on axu yo towo, yi s̄ok̄ankanon̄ do anyigban dji: Yehowa yinyi yo n̄ko.⁹ Enan̄on gbegble vanon̄ n̄sent̄wo dji, yi gbegble vanon̄ edu sensen̄wo dji.¹⁰ wotsrin̄on ametsine len̄on wo le agbodji , yi wođe l̄on̄on ametsine ton̄on nyawo n̄wo O.¹¹ Đo midon̄on af̄ wuamen̄on̄wo dji, yi mix̄o yovow̄ lesi l̄, ȳn̄tsi minđa non̄ exo tsine mitu gbañḡbañwo m̄eñ ; mide vingblewo, ganke minđa nu yo aha O.¹² Đo n̄nyan be mia kunyiranyrawo sugb̄o, mia nuv̄on̄wo dji q̄odji ; mitan̄on̄fu amedj̄d̄j̄e, mix̄on̄on zānuwo, yi tun̄on af̄kpo wamen̄on̄wo yo djenawo dji.¹³ Ȳn̄tsi le gaxoxo yewo mel̄, nuyat̄o b̄on̄; q̄on̄tsi gaxoxoawo djevuñ.¹⁴ Midji enyui n̄de bađa O, bene mian̄on agbe, yi x̄on̄mel̄, Yehowa, ahuagawo yo Mawu, lanon̄ anyi kudo mi, sigbebe letsi mile nunu n̄ne.¹⁵ Mitsri nuv̄on , yi mil̄on nunyui, minabe nudj̄d̄j̄oewawa neđu ef̄o d̄o mia huntruwo dji; q̄ewohñ Yehowa, ahuagawo yo Mawua laku n̄ziz̄in n̄ne mi, Jozef yo ame kp̄et̄eo.¹⁶ Ȳn̄tsi lex̄a yi Yehowa , ahuagawo yo Mawua nu ke: Koenyifanfan le af̄isiafi, le m̄odowo me l̄ wolano alenađ be: Babaa! Babaa! Wolayo agbledet̄wo d̄o tsok̄ome, avifant̄wo ladjiha le ekutexoe.¹⁷ Le vingblewo kpata mel̄, alenana lanon̄ anyi , le gatsime yi nato axo dome.¹⁸ Baba ne ametsiwo le Yehowa yo n̄keke dji! N̄de milete n̄očk̄o ne Yehowa yo n̄keke? Elanyi vivitsi n̄de kekeli O.¹⁹ Milan̄on sigbebe nus̄ tsine sile djan̄ta yo n̄ko, yi vayi dogo sisiblisi, vo gatsime yivayi d̄o axome l̄, es̄o als̄ gbađo gli n̄tsi yi edan qui.²⁰ Yehowa yo n̄keke a n̄yi vivitsi yinyio, enyi kekelia? Đe n̄nyi vivitsi sankon̄, yi n̄de k̄o?²¹ N̄tsri , yi nyenđe l̄on mia azanwo , yi nyenđe djibe mahuñ mia takpekpewo .²² Ne mihen numev̄asawo kudo nunanawo va l̄, nyenđa k̄p̄o d̄j̄id̄j̄o le n̄tsio, yi enyi damiwo tsine milas̄o w̄o akpedav̄sa l̄, nyenđa k̄p̄o O.²³ Mite ahadj̄i yo gbediq̄i q̄oda hriđi le ḡb̄nye, nyenđe djase axo kasanjkuwo q̄idi O.²⁴ V̄o d̄j̄d̄j̄enyenye n̄en̄on sigbebe tosrasra, yi nudj̄d̄j̄o sigbebe togan tsine n̄de dja xu gbede O.²⁵ Đeyi sa av̄ alo w̄ nunana nuj̄ tsine min̄ zogbea m̄e exoe ka, Izrael yo axoedo! ...²⁶ Mis̄o mia fīo yo agbad̄a, mia legbawo, mia woetrime mawuwo tsine mis̄o mia l̄wo w̄ !²⁷ Yi nakpl̄o mi s̄oyid̄o d̄o Damasko yo tame sigbebe ametsigbewo n̄ne, Yehowa yinui, ametsi n̄ko nyi Mawu Zebot.

Chapter 6

¹ Baba ne ametsiwo vo le Zi, kudo mia ametsiwo le Samaria yo towo b̄oko, mia n̄kuta meganwo duamet̄, ametsiwo gbo yi Izrael yo axoedo yinon̄.² Miyido Kalne yi miakpo, Midjo lex̄on kakavayi Hamati tsiny gan, midiq̄i ne miava Gath le Filisit̄wo gbo: woyra edu x̄on̄wo sowu mia fiđquxoe eveal̄a, yi wo dua keketa sowu miat̄a?...³ Mix̄o be yo sidjole djogbevuñ gbo le n̄kekeme, yi mile tamesensen yo fićzikpui h̄ink̄o va .⁴ Woml̄on tsinguini qu yo batsiwo dji, yi mivo

Chapter 7

mlənwo dji; midunən alīnvi le alīnha dome, enyi do amiwo.⁵ Mia ametsiwo nōnō eglo wō le kasanjukuwo xoxomē, woxōse be yewo bi le kjasanjuwo xoxomē sōwu David.⁶ Wonunōn vinha le vɔsatré gogano me, yi misinōn ami huñhuñ adodoewo, yi nde le ɔzizi me tsine Jozef le gbegble mēon!⁷ Yintsi wola nōn eta ne ametsiwo wolakplōdjo yido gbedji yi milatsi egbe; yi elavo ne azan qutōwo tsine vo le gandela me.⁸ Axoeto, Yehawo, yi tanu le yinjō me, yi Yehowa, ahuagawo yo Mawu yinui be: Yakōbo yo dada tsikō nuñ, yi ɔtsri yo fīssawo; nāso edua kpata kudo nutsiwo le me.⁹ Yi ne ekpōtō ame asidekē le axoedē melō, wola ku.¹⁰ Ne djila de sō amekukua bene yayi tō ezoe lō, yi yilakpō exuawo sōyi kōngbe lō, ela bī ametsiwo le axoē yo goglome be : Amedē gbele xōn kudo woa? Yi amekōn laqonjtsi nii be : Amedē nde le O... Yi amedēa lanu be: Bonu! Nde nyi gayemē yi wolayō Yehowa yo ɔkō.¹¹ Đō kpo, Yehowa ɔqebé be: Yela gban exō ganwo yi exō viewo latrōzun glikpo.¹² Đeyi esōwo xunōn edu le ekpegbadja djia, de yi wolade agble le axudji kudo enyiwoa, yintsi mitrō nudjōdjōe yizun aqj siame, kudo djōdjōnyenye yo kusensen yizun atsan veve.¹³ Mile djidjō kpo le enu mađota ɔtsi, yi minu be: Mia ɔsen me yi mixō ɔsen le O?¹⁴ Yintsi nana dukōn de laso do mianjtsi yi lakpō ɔsen do miadjis so Hamath kakasoyi zogbeme yo tōa gbo, Izrael yo axoedoa, Yehowa ahuagawo Mawu yi nuii.

Chapter 7

¹ Axoeto Yehowa wō na ɔkō ɔtegan ye, yi Kpo, bɔsukrinīnwo bō, le gatsime yi kele yo gbewo tō toto; eyē nyi kelegbe tsiwo so ne fio lō vō yo ɔgbodome.² Yi tsine ele egbeewo duō keŋkeŋ la nyigban dji lō, ɔnu be: Axoeto Yehowa sōke djo! Lede Yakōbo latenj anō anyi dō? Đō enyi amegblos!³ Yehowa trō le enyōn tse ɔtsi. Yehowa be eyē nda kpōmēvavao.⁴ Axoeto Yehowa so ɔtegan tse ɔqoñ. Yi Kpōda, Axoeto Yehowa ɔqebefan etohīnhīn sōso ezo me; yi ezo fian tōganwo kudo agblewo.⁵ ɔnu be: Axoeto Yehowa nōtē! Lede Yakōbo lakpōtō lanōn anyi dō? Đō enyi amegblos!⁶ Yehowa trō le enyōn tse nu. Axoeto Yehowa be etse tsan nda kpōmē vavao.⁷ Esō ɔtegan tse ɔqoñ. Yi kpoñ Axoeto le egli de tame tsine djōka ledote, yi yile enudjidrenu dō alōmē.⁸ Yi Yehowa nu nuñ be: Nada nudjidjrenu dađo axīn dukōn Izrael dome, nyenđa sōke keo;⁹ Nakankan Izaki yo texoe kōkōwo; Izrael yo kōkōexoewo lagban, yi nāso dō Jeroboam yo axoē ntsi kudo ewuigan.¹⁰ Yi Amatsia, Betel yo nunñla, na be woato ne Jeroboam Izrael fio be: Amōs le seblame dō ɔtsiwo le Izrael yo xoedoa me; dukōnlo nde gbalōn axō yo nyawo kpata O.¹¹ Đō enyōn tsine nuñ yi Amōs le ke: Jeroboam laku kudo ewuigan, yi wola kplō Izrael sōyi gbedji boo le du yitō me.¹² Yi Amatsia tone Amōs be: ɔtegan kpōtō, djo, sidjoyi Yuda dume; du axōnōn lexōn, yi nanunyōdē lexōn.¹³ Vō ɔgbe kpōtō nyɔnunuñ le Betel O, dō efio yo kōkōexo ye, yi fiaquxo yo gbedoxo yo.¹⁴ Amōs nūne amatsia be: Nyē nde nyi nyɔnudetō, alo nyɔnudetō yo vi O; alinkplōtō kudo gbovitsi doto yi ɔnyi¹⁵. Yehowa kplōn so alanwo gbo, yi Yehowa nu nuñ be: Yi ne nanunyōdē dō axīn dukōn Izrael ɔtsi.¹⁶ Se Yehowa yo nyōn ewo tsine be: Ngbe nu enyōn dō Izrael, yi ɔgbe nu nyōn sōso Izaki yo axoedoa ɔtsi O.¹⁷ So eyē ntsi lō, enyōn tsi Yehowa nu ke: Esrōnwo latrōzun hanpo le duame, eviwo nusuvivo kudo nyɔnūviwo laku le ewuigan nu, wolaman axo agble le abōka nu; yi wonjō, wola ku le anyigban makōmakō dji, yi wola kplō Izrael sōyi gbedji qaa le yo duame.

Chapter 8

¹ Axoeto Yehowa sō ɔtegan tse ɔqoñ. Yi kpoñ adjafi dō kudo atsikusensenwo yo.² Enu be : Amōs nde kpōtō wole? Nđo ɔtsi be : Atsikusensen adjafi tō. Yi Yehowa nu nuñ be : Nuuwuu vane axīn dukōn Izrael; Nyenđe gba sō ke keo.³ Le gbexōngbe lō, fīssame yo hadjidjiwo latrōzun alenana, Axoeto Yehowa yi nuii; wola sō amekuku gbogbođewo asoyi danjkpōn dō afisiafi le ɔqoñzīñzīn me.⁴ Mise enyōn tse, mia ametyiwo le numanɔsítō dji lavunvun, yi mi tsrōn wɔamēnōwō le dua me.⁵ Mia ametsiwo le nunuñ be : Ganđeme yi woetri yeye dē lava, bene miasa yovowō? Ganđeme yi Sabatië lava, bene miuahun mia avawo? Mila qidi agban dji, yi mila da ega dō nuawo dji, Mila tsaka sikeliawo bene miaflu amōwo.⁶ Yi mila xloë nuwədonōwō ku ega, yi wɔamēnōwō nda xō afɛkpa eve yo gaç, yi milasa blafo toto dō ɔtɔñtɔ texoe.⁷ Yehowa ta enu le Yakōbo yo ɔtsikōkō me be: Nyē nda sō wo nunyanyrawo asō keo kpo.⁸ Đe yi anyigban lō kudo ame tsiwo leme na hunhun yila nō ɔzizi mēon? Edua kpata laho sigbebe eto ɔqoñ nene, elaho gledje yi yilatson sigbebe Egipti tōsasrawo nene.⁹ Axoeto Yehowa be, le gbehōngbe lō, nana ewoe layixō le gawoeve me, yi nana vivitsi lado le nyidōn gbanñgbann;¹⁰ Natrō mia zanquduwo latrōzun tschōmē, yi mia hadjidjiwo latrōzun ɔzizihawo, nana alinwo kpata lata kotokun vurjvun, nana atawo kpata labō; nana edua kpata lanōn tschōmē sigbebe qevi akongo yiku nene. Yi yo nuuwuu lanōn sigbebe gbeveve yo ɔkeke nene.¹¹ Axoeto Yehowa be, mikpō ɔkekewo gboñōn, yi nana adɔtoto lava duame, ɔndenyi akpōnō manō anyi kudo esiko wuame tō, vōlō, Yehowa yo nyōn lanyi adōwua me kudo sikōwuame.¹² Wolanōn tsagliala saç le axuđe dji yi ebu dji, yi woedoxōxōe yido woezxoe, wolazōn glama-glama be yewoayi dji Yehowa yo nyōn, yi wonjē dja kpōtō O.¹³ Le gbexōngbe lō, đekadjevi nyuiwo kudo tugbedjevi nyuiwo laku esi ku.¹⁴ Wole enu taş le Samaria yo nuvōn ta be: Mawu tōwo nēnōn agbe Dan! Beer-Sheba yo mōwo mita! Vō woladje anyi yi wonjē gba fōn.

Chapter 9

¹ ɔkō Axoeto lō note dō vɔsakpea dji, yi yibe: Nē kō le sp̄tsiawo gōmē ne ekpēewo nezro akankan, yi nagbīn dō wokpata tadji! Nana be amekpētēwo latsrōn kudo ewuigan. Amedēkpe nda si le wodomēon, đekpēkpe nda si O.² Nē woyiđo tiexoe lō, alonye layi kplōwo gbo; ne woyi dji lō; nadjiquo va gōmē.³ Nē woyi si yi karmel yo tame lō, nadjiwo yi nalewo; ne woyi axu gōmē yayi be lō, nadgebe ne tōdan yi yila quwo.⁴ Nē woyi tsi gbedji le wo funtōwo gbalō, nana be ewuigan ne quwo le xōn yi wolatsrōn; natrō axīn ɔme qođa wogbō yi nawō vuñ nōwo ɔndenyi nyui O.⁵ Axoeto Yehowa axuaga talō anyigban,

yi yile hunhun kɔ, yi anyigban dji tɔwo kpata tsi tsɔhɔmɛ; ehoyi dji sigbebe etɔsrasra nene, yi yidjemɛ sigbebe Egipti yo tɔ nene.⁶ Etu yo noxoe qo djipowo, tsi tsɔn anyigban sigbebe agbadɔ nene; eyɔnɔn axusi vanɔn, yi wokankanɔn qo anyigban dji: Yehowa yinyi yo ɣkɔ.⁷ Yehowa be: Izraelviwo , miidle nuŋ sigbebe Etiopiavivo neneɔn? Nyenqđe Izrael tole Egiptio, sigbebe Filisitɔwo tsiso Kaftɔr kudo Asurtɔwo tsine so Kiru O?⁸ Mikpɔ Axoeto Yehowa yo ɣkuviwo le fiɔquxoe tsile nuvɔn me ɣtsi. Natsrɔn fiɔquxoe xɔn djole anyigban dji, ganke nyenda tsrɔn Yakɔbo yo axoedoa ye kpataɔ, Yehowa yi nuii.⁹ Đonjtsilɔ, nađe egbenyewo dađe, yi nahunhun Izrael yo axoedoa le dukɔnwo dome, sigbebe letsi wohunhunɔn asɔgɔe, tsine djonuku qeka tete ɣde guñɔn nene?¹⁰ Axin dukɔn yo nuvuñwɔtɔwo kpata laku kudo ewuigan, ametsiwo le nunuɔ be: Djɔgbəvuiñ ɣde dja gogo mi O, yi ɣde dja tɔ mi O.¹¹ Le gaxoxo xɔn melɔ, nale David yo axoedoa tsi guñlɔ dote, natu yo gbangbanxoewo, nařɔn yo glikpowo, yi natrotui sigbebe letsi yile san nene,¹² bene yaxɔ Edom yo xoedoa kudo dukɔn tsiwɔ kpata yoyɔ axin ɣkɔ sɔtađowɔ, Yehowa ametsi lana nutsewo lakpɔeme vava, yi nuii.¹³ Kρɔđa ɣkeke gbɔnɔn Yehowa yi nuii, be agledetɔ lakplɔ enuđetɔ do, kudo ametsi le vinku fuo kudo ametsi le vin doɔ, yi aha lasra le to tame kudo eto viwo dji.¹⁴ Nakplɔ ametsiwo tsigbe le axin dukɔn Izrael me agbo; Wolatɔ tu edu tsiwo gban yi wolancɔn eme, wolado vintsiwo yi wolancɔn vinhawo, wolađo abɔwo yilađu yo kusinsinwo.¹⁵ Yi nađowο ete qo edua mɛ, yi wo ɣde gba djole edu tsine ɣsɔ nawo O, Yehowa axo Mawua yi nuii.

Obadiah

¹ Abdias yo nyɔnunu. Enyɔn tsi Axoeto Yehowa le nunuɔ qo Edom dji ke: Mise enyɔn qe so Yehowa gbo, yi wosɔ enyɔn qe qođa dukɔnwo me: Mitsite , miaso qo Edom ɣtsi ne miawo ahua kudoi !² Kρɔđa , nana wolanyi edu edu vitukuin le dukɔnwo dome, yi nađigbɔwo ɣtɔ.³ Axo dji yo dada nabe wobu, ewo tsine le ekpetowo trotromɛ, tsine no anyi qo texoe yidjiwo, yile totɔ le woŋtɔ me be : Menđe latutuŋ dje anyibgan?⁴ Ne wogbe qo axo atɔn qo edji boo sigbebe ehɔn nene tsan, ne wogbele woetriwiwo dome tsan, natutuwo aguin , Yehowa yi nuii.⁵ Ne fianfintɔwo kudo adjoglasuwo, va zame le gbɔwo lɔ, qe wona lɔwo sigbe aletsi yidrowo neneɔ Oa ! Vɔđe ɣeyi wolatinŋ lɔ sɔwu nutsine ɣtsi wokpea ? Ne vinkuđetɔwo va gbɔwo qe, wonagble vinkusensen qeđe nɔwo?...⁶ Aa! neneke yinyi Esaū mikpɔ aletsi wokankan xɔmɛ nɔwo da ! Wokpɔ axo kesinɔn nuwo kpata !⁷ Ametsiwo le djiwo wo kpata nyawo yido axo dua yo vɔvɔnɔn, xɔnlɔnwo wo fluwo dome, wođu djiwo, ametsiwo qu axo kpɔnɔn tre emɔnwo nɔwo, yi ɣde tɛnɔ nyan tsan !⁸ Yehowa be, ɣu gbexɔngbe yinana be nunyatɔwo labu le Edom, yi sidjedje labu le Esaū yo todji leo?⁹ Oo Tema axo ahuawɔtɔwo lagbɔdjɔ, qo ametsiwo kpata le Esaū yo toa dji latɔn .¹⁰ Le axo akpasensənwawa kudo nɔviwo Yakɔbo, enu lakpɔnwo, yi wolatsrɔn tegbetegbe.¹¹ Gbetsigbe yi wonotε qo ɣkɔ nii, gbetsigbe yi amedjrowo kplɔ yo ahuawɔtɔwo sɔyɔ gbedji, le gatsime yi amedjrowo qo axo dumɛ, yi woxofin do Yeruzalem , wotsan wole sigbebe woadometɔ qeka.¹² Ngbe fo ɣku qo nɔviwo dji O, le yo djɔgbəvuiñ yo ɣkeke O, ɣgbe kpo djidjɔ qo Yudaviwo dji le wo gbegble me O, yi ɣgbe kenu baa le yo xaxa ɣkeke mɛɔn !¹³ Ngbe qo axin dukɔn me le yo gbegble gameɔn, ɣgbe fo ɣku qodji le yo djɔgbəvuiñ mɛɔn, yi ɣgbe lɔ yo kesinɔnuwo O !¹⁴ Ngbe nɔte qo mɔzenkpli nu be natsrɔn ametsiwo le sisio wo, yi mingbɛsɔ ametsiwo kpɔtɔ le agbe sɔna wo funtɔwo le wo funkpekpemɛɔn !¹⁵ Đo Yehowa yo ɣkeke a gogo, ne dukɔnwo kpata ; nustine wowɔ kudo ame lɔ wolawɔs kudowɔ, axo nugblegblewo latrɔdje eta dji nɔwo.¹⁶ Do sigbe letsi minu nu le axin to kɔkɔs lɔdji lɔ, neneke dukɔnwo lakpɔtɔ lanu nu ne; wolancɔn , wolami, yi wolancɔn kaka lamu yi wonđe gbava nɔn anyi gbedeqbedeqo.¹⁷ Vɔlɔ qeđekpɔkɔpɔ lanɔn Ziɔn yo toa dji, elanɔn kɔkɔs , yi Yakɔbo yo axoedo lɔ, latrɔxɔ enutsiwo woxɔ nɔwo.¹⁸ Yakɔbo yo axoedoa lale ezo, yi Jozef yo axoedolo lanɔn bibiɔ; vɔ Esaū ye yo axoedoa yanyi egbexuxu, tsine wolatɔzɔ yi wolafɔn ; ɣdekpekpere ɣda kpɔtɔ le Esaū yo axuedoa ɣtsio , qo Yehowa yi nuii.¹⁹ Ametsiwo le edjigbedjiwo laxɔ Esaū yo to dji, yi ametsiwo le balimewo laxɔ Filisitɔwo yo dua; wolaxɔ Efraim kudo Samaria yo anyigban; yi Benyami laxo Galaadi.²⁰ Yi Izrelɔiwo yo ahuakɔn tsiwo wokplɔ djoyi egbedjiwo laxo Kanaanitɔwo yo anyigban kakayi Sarepta, yi Yeruzalemviwo tsine le Sefaradi yi wokplɔ djoyi gbedjiwo laxɔ djigbedjitɔwo yo duwo.²¹ Xɔnametɔwo lava Ziɔn toa dji, bene woađo kodjo ne Esaū yo to, yi Yehowa tɔ yilanyi fiɔqufu.

Jonah

¹ Yehowa yo nyɔn tsi vane Yona , Amitthaï vi le enyɔn yewo be:² Tsite ne nayi Niniwoe yo dugan mɛ, yi nakpa abobo qodji! Đo yo kunyranrya va gbɔnye.³ Yi Yona so, sidjoyi Tarsis boo le Yehowa yo ɣkumɛ. Edjo lexɔn yido Jafo, yi yikpɔ meleđe tsine tuta Tarsis; etu mɔnzɔn yo ga , yi yido meleđe me sidjo boo le Yehowa yo ɣkumɛ kudo pasenđja tsiwo tuta Tarsis .⁴ Vɔ Yehowa na be aya gandɛ xođo axua dji , yi aya sensen qe xođo axiuia dji . Meleđe djibe yatsrɔn .⁵ Vɔnɔn dje axudɔwɔtɔwo dji, yi wokpata to wo mawuwo yɔyɔ, yi wosɔ agban tsinewo le meleđe me danjɔpɔn, bene meleđe ne yenn fo. Yona sidjoyi meleđe gɔmɛ, yi dɔn alɔn yime qaa.⁶ Melékutoa gogoi, yi bie be : Nde ɣtsi wole alɔn dɔnko qo? Tsite ne nayo axo Mawu ! Amɛde ɣde nyancɔn enuo, elatenŋ adɔnku miadji, bene mingbe tsrɔn .⁷ Yi wotone wɔnɔnɔewo be : Miva ne mida akɔ , bene mianyan ametsine le afɔku ye hǐnkɔ va miadji. Woda akɔlɔ, yi akɔa le Yona.⁸ Yi wonu nii be: Na mianya ametsi le djɔgbəvuiñ ye hǐnkɔ va miadji. Fiñđe axo gbanwo qe, yi fiñđe woso? Axo du yinyi tsinđe, yi kɔta ɣdemɛ yi woso?⁹ Edonjtsi nɔwo be : Hebriviwo yi ɣnyi, yi ɣvɔnɔn Yehowa Djipovitɔ, tsine wɔ axu kudo anyigban .¹⁰ Tsika gandɛ so nusuawo, yi woto nii be: Nde ɣtsi wowɔ nene qo? Đo nusuawo nya be esi boo djole Yehowa yo ɣkumɛ, đonjtsi yirɔtɔ toe nɔwo.¹¹ Wobiɔe be : Nde milawɔ yi axua lafa qođa mioagbo? Đo axua gbele edji yiɔ ɣto.¹² Edonjtsi nɔwo be : Misɔŋ danjɔpɔn qo axua mɛ yi

Chapter 2

axua lafa kpoo doda miagbo; do nnyan be enye yi hñin aya gantse sova miadji.¹³ Nusuyewo ku meler bene yewoa do anyigbanxuxua dji, ganke wonde kperntsi O, dontsi axua gbele nsenko dodi, yiso do wonksi.¹⁴ Yi woye Yehowa nube: Oo Yehowa , nge nabe miatsron sskudo nusutse yo agbe ntsio, yi ngebena be amemanyaqe yo hun neva mia tadji O! Dolc ewo, Yehowa lo, wowonon enu tsine djrowo.¹⁵ Yi wole Yona, yi wosae dannkpin do axua me. Yi axua yo nsenen note.¹⁶ Yehowa yo vonvñan gande dje nusuyewo dji, yi wosae avasa kudo ngebedodo ne Yehowa.¹⁷ Yehowa nabe blosa gande vami Yona , yi Yona non blosa lo yo adome, nkeke eton kudo ezan eton.

Chapter 2

¹ Tsine Yona le bosroa yo adome lo, eto gbedodo da ne Yehowa yo Mawu.² Enu be: Nywo le axin xaxa me, yi woto nu; nido axua le tsiexuo yo xodome, yi wose nñin gbe.³ Wosae sadao ahluime, le axu yo dodom, yi etekedewo trdon; axo tsrasrawo kudo shifiawo woto djinye.⁴ Nnu be : Wonyanj doda le axo nkume! Vñ nakpo axo agbadu koko lo ke.⁵ Etewo ble eta nu; kakabe yawun, etogome trdon godo, yi axluawo trdo ta nu;⁶ Nyidu kaka etowo yo kewo gome, yi anyigban do koso koso ga trdon gbidjigbidji; vo wode telegume agbeagbe, Yehowa , axin Mawu!⁷ Tsine enu tsiko ne axin luvon le menye lo, ndonku Yehowa , yi axin gbedodo da va gbwo, le axo agbadu koko lo me.⁸ Ametsiwo lenon do legbaviwo djodjrowo ntsi lo, de axo nizikuku doda haa le wogbo.⁹ Nyel, naso kafukafu ha non kudo avsawo, yi nawo do axin djogbe tsi nian dji: Xname sonon Yehowa gbo.¹⁰ Yehowa xonuxo ne bosrol, yi akpavia tu Yona do anyigban dji.

Chapter 3

¹ Yehowa yo egbe gbeva ne Yona zevegon ke be:² Tsite, nayi do Niniwoe, le edu ganlo me, yi degbefan enyon tsine nso nowo!³ Yi Yona so , yiyi Niniwoe, le enyon tsine Yehowa nu nii lo dji. Vlo, Niniwoe yo dua keke alegbegbe, be nkeke eton yo zonzon meyo.⁴ Yona zon nkeke tutugban yo azon le dua me ; yile axua do be: Ekpoto nkeke ka yi Niniwoe latson !⁵ Niniwoetwo xo Mawu djise, wodo ntsitsidon , yi woso sakowu sota, soso ameganxowo dji kakaqo vifinwo dji.⁶ Tsine enyon yido Niniwoe yo fio gbo lo; eso le fiuzikpuie dji , yi yide yo awu vlaya lo, yi yiso sako tsan yi non anyi do afifinj me.⁷ Yi yina be wode gbefan tse le Niniwoe be, le efio kudo yo tsamiwo yo gbedeqe me lo; amegbetwo kudo elanwo, enyiwu kudo alinwo, nge qu nudu O, wongbe qu egbe alo anu esi O !⁸ Amegbetwo kudo elanwo netson sako, yi woanon Mawu yco kudo nsen , yi wonetro le wo mavnwo dji kudo nunyranryran tsine wawo gbo!⁹ Mede nde nyanon enuo, Mawu latenn trle nubaqa tsine yido be yawo me, yi yitenen tra soso yo adomezoe lgbu bene mingbe tsrnon?¹⁰ Yi tsine Mawu kpcbe wode alo le wo nuggable tsine wole wawo kudo wo mavnwo dji lo. Mawu tr le nubaqa tsine yido be yawo nowo gbo, yi nde gbe wae O.

Chapter 4

¹ Eye ve dome ne Yona ntsi, yi yido adomezoe.² Edogbeda ne Yehowa yinu be: Aa! Yehowa , nu enyon tsine ntsi nle bubu gatsimene nle axin dumne neon? Enusti nyende djibe ne yava emeon, yintsi ntsidjo yi Tarsis ne. Do enyan be nizikuku yo Mawu yi wonyi, yi wokponon nublanyi , nde binon daa O, yi adomenyon le gbwo, yi wotronon djole nubaqa tsine wodo be yawo gbo.³ Fifiel, Yehowa, xo axin agbe azon, dontsi ne nku lo enyonwu agbe.⁴ Yehowa dontsi nii be :Enyon be nadu adomezoea?⁵ Yi Yona tole dua me; yi vayinon edua yo ewoexoe, xon yi yio agbadu de le , yi yibe do gome nii, bene yakpo nutsi ladjo le dua me.⁶ Yehowa Mawu nabe rezintsi de mi, tsine tole tame ne Yona yido fafa nii bene adomezoe lo nefu nii. Yona kpo djijdu gande sskudo rezintsia ntsi.⁷ Vñ le yo nkegbe lo, le fofon melo, Mawu hin nuanvi de tsine qu rezintsi lo, yi rezintsia xu.⁸ Tsine ewoe ze lo, Mawu nabe aya zozode so woezexoe va, yi ewoea qu eta ne Yona , be enu be yad jedji . Ebio eku, yinu be : Enyon be maku sowu agbe.⁹ Mawu tone Yona be: Enu nyuide ne wole wawo yi wole domezoe do qo etrekan ntsia? Edotsi be : Tonye djo be mabidji kakavana gatsime yi nku.¹⁰ Yi Tehowa be: Etreka tsine nde do alo nde nan be esin O, le nizizi wao nowo, tsine mi le zan deka me yi tsrnon le ezan xon me ke.¹¹ Yi nyel nyende ku nizizi ne Niniwoe yo dugan tse tsinem yi agbeto tsi wugan kave takpo tsi wui le, yi wonde nyan quis le mi le mion gbo O , kudo elan gbogbo yewoa!

Nahum

Chapter 1

¹ Nyonunu do Niniwoe ntsi. Nahum yo nyonunu woema, Elkosh t. ² Yehowa nyi Mawu huñu, ebionon ehlon; Yehowa biionon ehlon yi edji venii; Yehowa biionon ehlon yo funtowo, yi yilenon enyan do adome do yo funtowo ntsi.³ Yehowa gbonon edji de, esen le yo nsen me; nde gbenon etohinhin O. Yehowa zonon le ayaganwo me , le huzuhuzu me; yi lilikpowo nyi yo afokwo.⁴ Eblunon do axu dji yi yixunon , enanon etewo kpata xunon; Basan kudo Karmel woyro, yi Liban yo flauawo yrnon.⁵ Etewo hunhunon le nko nii, yi etoviwo srenon , anyigban nlonon le yo nkume, xixa kudo ametsiwo leme.⁶ Menye latenn note do yo djibibi ntsi? Menye latenn note do yo adomezoe heliheli ntsi? Yo djibibi kankanon sigbebe ezo nene, yi kpegbadjawo le wawo le nko nii.⁷ Yehowa nyon , enyi bebebexo le xaxame; edjesi ametsiwo so wodokui nii.⁸ Vñ elanan etewo lawo gblogblo yi yilatson edua , yi yikpla yo funtowo do kakasyi vivitsi tsiditsiqi me.⁹ Nde susu mile do Yehowa ntsi? Yitsronon ame. Xaxa nde vanon zeve O.¹⁰ Do ne wobaba do wononewo sigbebe nwunkan

Chapter 2

nene, yi woman wo vinha lɔ, wolafion kejken sigbebe ebe xuxu nene.¹¹ Dowome yi ametsi le susu bađa qeo so Yehowa ḥtsi le , ametsi qo susu gblegblewo.¹² Letsi Yehowa lenunuć ke: Ne wogbe səgbe yi wosugbɔ tsan lɔ, wolađewo qo yi wolabu. Ndjibe mabɔbɔwo , bene nyengbeva bɔbɔwo qo anyi keo...¹³ Fifielo, nanjin ḥsen tsine le zizis qo eto, yi nagban yo kɔsɔkɔsɔwo...¹⁴ Enutsi Yehowa qodo ḥtsiwo ke: Nde gbađo djidjime tsine laso axo ḥko O; nađe mawu tsivo nyi atsikpakpawo kudo tsivo wosə gadjin wɔ, nadjra axo yɔđo dađe, qo wofla ḥts.¹⁵ Gbefan qeto tsine le ḥtsifafanyon nuć le towo dji yo fɔwo ke ! Đu axo zanwo, Yuda, yi nafan axo adjɔgbewo ! Đo amebađa ḥde gba to miadomeon, ela tsrɔn kejken...

Chapter 2

¹ Enugblega so qo ḥtsiwo.Kpɔ exɔ sənsenlɔ dji ! Nɔn ḥzɔn le mɔnlɔ dji ! Bla alin dji ! Yi nadozo axo läme ! ... ² Đo Yehowa trɔhın Yakɔbo yo ḥtsikɔkɔe sɔva kudo Izrael yo ḥkɔkɔe, qonjtsi fianfitɔwo lɔwo yi wotsrɔn wo vinkawo ³ Yo kanlentɔwo yo akpoxɔnuwo bia hen yi ahuawɔtɔwo wodo awu sigbe aqaba nene ; tsine gakpowo le ezo keɔ lɔ, ahuahunwo vađo, le ḥkeke tsine yido qe ahua lɔ, yi wole ehuanwo dađe.⁴ Ahuahunwo guindɔ kpadowo me, lunjɔ gbadjaxoewo ; ne wole wo kpɔɔ lɔ, wola xosebe kakatsiwo yɔ, wole dudji sigbebe djikezo nene...⁵ Edoŋku yo bubumewo, vɔ wole mumuo segue-segue gboxoe le yiyiɔ; wodebla yido egliwo gbo, yi wosəgbede ne ahua. ... ⁶ Wohun agbowo tsine le etɔwo to , yi fiɔsa mu ! ... ⁷ Evɔ wode qo aman, wokplɔe djo ; yo subɔla nyɔnuwo le ḥnejɔ sigbebe ahɔnewo newo nene, yi wole akɔta xoo. ⁸ Niniwoe le san sigbebe etan tsine esi qɔ nene Wong le sisio Minote ! Minote ! ... Vɔ amede nde le ḥgbodomɛ kpɔɔ....⁹ Milɔ ega ! Milɔ sika ! Kesinɔnuwo sugbɔ le gbanŋgbanj, kesinɔnu xɔasi hamehamewo.¹⁰ Wole enu lɔɔ, wole nu fiɔ, wogban nu ! Yi edjiwo gban, yi eklowo le xoxɔc kpkapkpa, alinwo kpata gbəđo, ḥkumewo bia.¹¹ Fiđde djanjta wo texoe le zɔn, fiđde djanjtaivo enuđuxoës tsi zɔn , afisti djanjta, ku djanjta nɔn kudo djanjta viē woyi benɔn qo be amedekpe ḥgbe vayi nefun nɔwo?¹² Djanjta vunvun elan ne viewo, ewu ade ne djanjtañow, esɔnɔn elan tsivo yilewo qɔnɔn edo yitɔwo, elan tsivo yilewo qɔnɔn yo dowo.¹³ Kpɔđa , ḥsođo ḥtsiwo, Yehowa Zebot yi nii; nanan axo ahuasɔwo latrɔzun azizo, eyigan lađu axo djanjtaivo, Nađe axo lan tsi wolea djole dua me, yi wonđe gba se axo gbediqiwo .

Chapter 3

¹ Baba ne ehun kɔđe yo du, tsine qo kudo nusu, akpasensen, yi ḥde nɔte efīnfīnfīn O ! ... ² Wole sɔba yo gbediqi seo, kekeviwo gbe , esɔwo kpotsitsi, esɔhua kekeviwo zrozro. ³ Esədotɔwo so, ewuigan le ezo dađe, ehuan funj tsii ... ame gbogbodewo xɔ abi ! Amekukuwo sugbɔ ! ... Amekukuwo le anyigban kpɛe ! Wole anyi djeo qo amekukuwo dji ! ... ⁴ Hanjpo wawa gbogbodewo kudo hoteli madjrɔ- madjrɔ ḥtsi yɔ, le tugbedjedje ḥtsi, bibi le zoka me, ametsi sɔ dukɔnwo sa to ahasiwañow kudo zoka sasawo me.⁵ Yehowa ZEBOT be: Kpɔ ḥso qo ḥtsiwo, nakɔkɔ axo awu vlaya kakava axo ḥkume, nađewo qo aman asɔfia dukɔnwo, yi nađe ḥkpriñ tɔwo fia fiđquxoewo.⁶ Nasɔ gbediqɔwo kɔđo ḥtsiwo, nađi gbowo, yi nasɔwo wɔ kantata.⁷ Ametsiwo kpata lakpɔwo le djijdixoe lɔ lasi, yi wolantu be : Niniwoe gban ! Menđe laxanu qo tanii? Fiđde nakpɔ akɔnfatɔwo le nɔwo?⁸ Đeyi wonyon wu No - Amɔna, tsine nɔanyi qo etɔwo dodomea, yi axu qokpo qonu niia, axu nyi eglikpa trɔđoia?⁹ Etiopiat kudo Egipitiwo gbogbodewo nyi yo ḥsen, Put kudo Libiatɔwo nyi wo hɔnametɔwo.¹⁰ Gankelɔ, edjoyiqo gbedji, eyitsi egbe; wogban eviēwo qo kpadowome; wopofin do yo tsamiwo yi wodo kɔsɔkɔsɔ ne yo ameganwo kpata .¹¹ Wotsan , wolamu aha, wola be; wotsan wola be do axo fuňtɔ.¹² Axo glikpawo tsinyi ekpatɔntɔn sensen trɔđo wowo trɔzun figueti tsinewo qj tutugban; ne wohunhun wolo, woguññondje nume ne ametsi le djidjij lađuwo nene.¹³ Kpɔđa axo dukɔn nyi nyɔnuwo le dodome nɔwo; axo agbowo le hunhun qe ne fuňtɔwo wo; ezo fiɔn axo gametsiwo.¹⁴ Kusi dađo qokuiwo gbo ! Djra axo agbowo qo ! Guñđo babame , nya esua ! Djra brikitpea qo !¹⁵ Xɔn yi ezo lafiɔnwo le , ewuigan latsrɔnwo, ela kankawo sigbebe ebɔwo nene . Bɔ sigbebe ebɔwo nene ! Bɔ sigbebe ebɔwo nene !¹⁶ Axo enusatɔwo , sugbɔ wu djipo woetriviwo, wole sigbebe ebɔwo tsine hun awuadawo ne zrozrowo nene.¹⁷ Axo fiɔviwo le sigbebe ebɔwo nene, ameganwo sigbebe ebɔwo tsine djenɔn qo kpata le vivɔgame: Ne ewoe zelɔ wozronɔn , yi ḥde gbanyan fitsi wodjoyi O.¹⁸ Asirai fiɔ, axo lankplɔtɔwo le alon dɔnkɔ, axo kanlentɔwo djidjɔ me; axo dukɔn kankan qo etowu dji , yi amedekpe ḥdele wo bɔɔ.¹⁹ Atsike qe ḥdele ne axo abikpa, eku yo abikpa yile ḥtsiwo. Ametsiwo kpata lase axo nyɔnwo lako asikpe; qo menđe le yi axo kunyranrya ḥde dje O ?

Habakkuk

Chapter 1

¹ Nyɔnuđetɔ Habakuki , yo nyɔnunu.² Kakana ganđeme, Oo Yehowa ?... Nđo axua , vɔ wogbe tođodoj ! Nđo akpasensen xua qođa gbowo , ganke wogbe tɔtɔ nuŋ !³ ḥdeŋtsi wonan qle nuvɔn kpɔɔ qo, yi wosə numadjɔmadjɔ dađo axin ḥkuvidji qo? ḥde ḥtsi yi ḥtasensen kudo akpasensen wole axin ḥkume qo? Adjrewɔwɔwo kudo kodjodqo ḥedji yiɔ.⁴ Yitsan esea ḥdegbe qo agbe O, yi nudjɔđjewawa ḥdegbe qo ḥsen Čn; qo amevuñ le dji qmɔ qo amedjɔđjɔe dji, yi kadjodqo gɔnglɔnwo kpo qo wole.⁵ Mida ḥkuviwo qođa dukɔnwo me , ne miakpɔ, yi mina ne djika ne somi , vɔnɔn nəđomi ! Đo qle dja wɔ nuđe le mia ḥkekewo tsine newonuñ nem i lo miđda kandodji O.⁶ Kpɔđa , ḥledja nabe Shaldeatɔwo lava, dukɔn akpasensenwo kudo ḥzizimakunametɔwo, tsine laso edu djidjide me yilavaxɔ texoe qe tsine ḥdenyi yitɔ.⁷ Djikaso kudo vɔnɔn lanɔn ḥtsi; elado ese kudo lakpɔ gan le yintɔ si.⁸ Yo sɔwo sidu sɔwu lanklewɔ, yi yo afɔwo sɔwu woetrɔmɛ yo

Chapter 2

ameganxe, yi yo esədotəwo zənən glodjo; wosonən djidjixoe, wozronən sigbebe ehən tsine lujə elan dji nene.⁹ Dukən xən kpata vabe yafin enu; wosə wo əkume qo ənkə tenənə, yi wobənən gamenəntə qə sigbebe ekə nene.¹⁰ Wokonən efiwo, yi wodenən alçme le efiwo ətsi; wokonən wo ehəsənənə, wosonən akpata kudo anyigban, yi wolenən wo.¹¹ Wohonən sigbebe huzuhuzu nene, yi wozənən do, yelə enutsi le vevedə nii lo yinyi yo nusən, yo mawu ne!¹² Yehowa, axin Mawu, axin kəkətə, ənu woele tegbetegbəc? Minđa ku O! Oo Yehowa, wodo dukən tse bene qo axo kodjowo; Oo axin agakpe, woquidaqə bene yasəwə etodəndənəwo.¹³ Axo əkuwo kə əntsə be ənde djinən be yakpə nubaqə, yi ənda tənən kpo nuvən. Ənde əntsə wolapkə adjeqatəwo, yi wola bənə qo, ne amebaqa tsrən amedjədəje tsine dji səwui qo?¹⁴ Əyei wolasə amegbətə daqə kađeka dji sigbebe axuməkpaviwo nenea, sigbebe elantata tsi ənde qo axoetə?¹⁵ Elenənəwo kpata kudo akpən, yi yidənən wo qo edə me, ebənənəwo qo yo godokplewo me; yi yinənən djidjəje kudo aseyesoso me.¹⁶ Yintsi yisa avə ne yo qo lo, esənən lînfı nanən yo godokplea; do woenənən be akpome donən ami nii, yi nuqədu yitə vivinən.¹⁷ Əyei yila əqli yo qəa, yi yilanən dukənwo wuwu dji tegbə əzizi makumakua djia?

Chapter 2

¹ Nle axin texoe, yi əle exəgan yo tame; əle əzən bene makpə enyən tsine Yehowa lanun nuŋ, yi enyən tsine nassə əqətsi le axin konyifanfan yo əgbodomə.² Yi Yehowa əqətsi nuŋ be: Nlən nyənənəqə : Nlən nya qo ekipewo dji, bene wone hlin fafadə.³ Ə nyənənənən tsine game gogo nii yə, game suŋ vo yi ənda dokpo eme vava; ne etsi əngbe lo, nəte kpoə, qo ela kpoəmə vava godo, yi ənda tsi əgbodomə.⁴ Kpođa, yo luŋən koyi dji glodjo, ənde dji le yidəkui meçən; və amedjəddjəc ye lanən agbe le xəse me.⁵ Pəpəre sigbebe ahanumunən nənələ, dadatə ənde nənən anyi kpo O; ekenən nume hoo hoo sigbebe tsixənə nene, ənde əqənən xodo sigbebe eku nene; edənən dukənwo kpata səvanən yidəkui gbo, ebənən dukənwo kpata qo yintə gbo.⁶ Vəqəde nanyi haməlo, əkpriñ kudo ahāman niçən? wola be: Baba ne ametsine bo enutsine ənde nyi yitə! Kakana gađdemə?... Babaqə ne ametsine le yo efən gban djiş qofdi?⁷ Efəntənənəwo navaso qo djiwo le avomənə? Axo yometsitəwo nafən? Yi wola trəzən elan le nume nəwo.⁸ Ə wolo dukən əbəgəbədəwo, yi dukən kpetəwo laləwo; qo woko amewo hun qə, woyə əntəsənən le dua me, qo edua əntsə kudo duamenətəwo əntsə.⁹ Babaqə ne ametsi le amə tafuş qə ne yo axoedo, be yađo yo atən qo ekpetome, bəne yasi le djəgbevuñ əntsə!¹⁰ Axoe təwo yo gəble wodo daqə, tsime wotsrən amegbogbədəwo, yi wotə əntsə wosə nuvuñ qo.¹¹ Ə ekpe le egbe qəo le glimə, yi xəlitsi le əntsə qoo nii.¹² Baba ne amə tsine sə aməhun tu edu, tsine le edu tuc qo nuvuñ me!¹³ Kpo enu tsine Yehowa Zebot qofə ke, dukənwo le edə yoo daqə ne ezo, dukənwo le agbagba djeç qo gblolo me.¹⁴ Ə anyigban lađə kudo Yehowa yo əntsikəkə nunyan, sigbe letsi esi qo axumə nene.¹⁵ Baba ne ametsine lana enu amə lanu, eyo tsine kə aha muamə qo etreme nii bene mu, bene nakpə amamə nii!¹⁶ Əkpriñ lađə xodo nəwo səwu əntsikəkə; wortə nuii ne nakpə axo amamə! Yehowa yo qusimə kəkpo latrə qofda gbo, yi wola bu axo bubu.¹⁷ Ə akpasənən tsine wosə qo Libano əntsə latrədje axo tadji, yi elan tsiwo wotsrən wo lədo vənənən nəwo, qo wosə nunyaryan qo edua kudo eduanənətəwo əntsə.¹⁸ Ənde wolasə atsikpakpa wa, bene atsi kpatə ne kpeə? Ənde wolasə gadjinkpakpa wa tsine le nusu fiə, bene ametsine kpeə kanđə dji, tsine yidjole atsikpekpe tsiwo ənde xənən nuxo O?¹⁹ Baba ne ametsine tone atsi be: Tsite! Ne ekpe maxonuxo be: Fən! Əyei yila fiən enua? Mikpə, wofən sika kudo gadjın əqətsi, və gboŋbən ənde me ne yahuanən.²⁰ Yehowa le yo gbedoxə kəkətə lo me, anyigban kpata nebo nu!

Chapter 3

¹ Nyənənəqə Habakuk, yo gbedodoqə. (Le konyifanfanwo yo nənəmə)² Yehowa tsine əse enyən tsine wonu lo, vənənən qəj. Wəđo enyən tsiwo wonuwo dji le exoe tsiwo gbo, etənənən me Oo Yehowa! Le exoe tsiwo lava lo, na ne woapkə eme vava! Ganə əqənən axo əzizikuku dji le axo dəməzəzə me!³ Mawu so Tema, Kəkətə so Paran yo towo dji ... Əidəmə. Yo ganyenye tsən xixəs kpata dji, yi kafukafuwo qo anyigban.⁴ Ele sigbebe kənkən yo zo nene; kənkən yo aləzənən tole yo aləwo me; xən yi yo ənsən le ne.⁵ Edəbađa le ənkə nii, yi edəbađa le yo afətoxəewo.⁶ Ne enəntə lo, anyigban hunhunən; Nekpə dukənwo lo, wosənən nii; gbedegbe yo towo gbanən, etoviwo hlinən; yi yizənən bleman monwo dji.⁷ Nekpə Etiopia yo agbadəwo wo əndəgbele bəde nuŋ O, yi Madian du yo agbadəyo le hunhunhunkə.⁸ Yehowa, etənənəyi wodo adəməzəzə qəa? Əyei axo djibibi trəđə etənənə əntsia, qo axuwo əntsə axo dəməzəzə lea, yibe wodo axo səwo djia, le axo djiqədu sə djia?⁹ Wodjra axo tsanjkə tsie daqə; yi tsanjkə woenyi axo nyənənə finpədəwo ... Əidəmə. Wofənən anyigban lo, yi nanən mən etənən srənən.¹⁰ Ne etənən kpođo lo, wohunhunən; etənən tonən gblogblobglo; axumətəwo nanən wosənən axo ənkə, yi wokəkənən alç qo dji.¹¹ Ewoe kudo woetri nənəntə qo wotexoe, le axo kinklin yo ahuŋwo djudjome, le axo ehuan tsine klīnən yo dadame.¹² Wotonən anyigban dji le axo dəməzəzə me, wogbanən dukənwo le axo djibibi me.¹³ Woto bene yađe axo dukən, bene yađe axo amesiamina; wogbanən amevuñdə yo axoe, wokankan nii gudugudu. Əidəmə.¹⁴ Wosənən axo tsanjkə trənən eta ne efiwo, tsiwo lunən sigbebe huzuhuzu bene yewoa kankan mi nene, yi wodonən djidjə xuawo sigbebe wovuňvuj woamenən xoxo le fitsine yibeqə nene.¹⁵ Wosə axo səwo to axu dji, le shifə ganganwo dome.¹⁶ Nse neyən tsə... Yi əntsaka. Axin nuwo le xoxo, axin xutoməwo təzə, yi axin klowo le xoxo kplaklpakla: Nanən anyi kpo akpə axin djəgbevuñ yo əkekeə, le gbetsigbe yi funjə lazən qo dukənə dji.¹⁷ Ə figuetsi ənde dja xo ese, vingble ənde dja wəzə nuqəkpeo, amitsi lagbe aminana, agblewo ənda nan nuqədu; alıñwo lavə le alıñkpowo me, yi enyiwo ənde gba nən ekpowo me.¹⁸ Ganə, əndjibe makpə djjidə le Yehowa me, əndjibe makpə djjidə le axin xəname Mawua əntsə.¹⁹ Axoetə, Yehowa yinyi axin ənsən; elawə axin fəwo yilanən sigbebe eziňviwo yo fəwo nene, yi yilana nato texoe yidjiwo. Ne hasinən ganwo. Kudo ekawo yo hadjinu xoxowo.

Zephaniah

Chapter 1

¹ Yehowa yo nyɔn tsine va ne Zefanya , Cushi yo vi, Guedalia vi, Amaria vi, Ezekias vi, le Jozias yo game, tsinyi Amɔn vi, Yuda yo fiɔ. ² Yehowa be : Nagban nusianu le anyigban dji. ³ Natsrɔn agbetɔwo kudo elanwo, djipo xeviwo kudo axumé lanviwo, nađe amebađawo qđa kudo enu tsine na wole nene wɔɔ; natsrɔn amegbetɔwo le anyigban dji, Yehowa yi nui. ⁴ Nahñ alɔ tsinye va Yuda dji kudo Yeruzalem menɔntɔwo; nađe Baal kpete qđa le texoe ye, yo agbagawo kudo nunclawo kpèdɔ ḥtsi, ⁵ ametsiwo donɔn eta gun qđ exɔwo ta le djipo huagawo yo ḥkume, ametsiwo djenɔnklo yi tanɔn Yehowa kudo yo fiɔwo, ⁶ ametsiwo djonɔn le Yehowa gbo, yi de djinɔn Yehowaɔ, tsiwo nde biɔ nii nyan. ⁷ Mibɔ enu le Axoetɔ, Yehowa yo ḥkume ! Đo Yehowa yo ḥkekee gbɔnɔn, qđ Yehowa djra avɔsa qđ, etsan yo amekpekewo. ⁸ Le Yehowa yo avɔsa yo ḥkeke lɔ, nadɔn eto ne ameganwo ku efioviwo , kudo ametsiwo kpata lado dutatɔwo yo qđ. ⁹ Le gbexɔngbe lɔ, nadɔn eto ne ametsiwo kpata latsi ekpo fla gbedoxɔ lɔ, ametsiwo sɔ akpasensen kudo adjeđađa sɔđ wo axoeto yo axoee. ¹⁰ Le gbexɔngbe lɔ, abobo lađi le tomelanwo yo agboa dji, avifanfan laso eko qđetɔ me, yi axua lađi le etovivo dji. ¹¹ Miŋe, Matsesh yo dumetɔwo ! Đo ametsiwo kpata le asi sao latsrɔn , ametsiwo kpata dro ega qđ tawo latsrɔn. ¹² Gbexɔngbe lɔ, naqisa to Yeruzalem me kudo adekanlikpīnwo , yi nado eba ne ametsiwo non anyi gbe enuđe wɔwɔ, yile totɔ le wo djime be : Yehowa nda tenn wɔ nuđeo, bađa alo vuin. ¹³ Wolafin wo nuwo, yi wolagban wo xoewo; wolatu axoewo , tsine wonđa gbenɔn meɔn, wolado vintsiwo, yi wonđa nu vinha lɔ. ¹⁴ Yehowa yo ḥkeke ganlɔ qđ vɔ, egogo, ele ebladji; Yehowa yo ḥkekeea le egbe qđ, yi kanlento le abobo kpa be mivaxɔ nuŋ. ¹⁵ Gbexɔngbe nyi dɔmɛzoe yo ḥkeke, ehiangbe kudo xaxagbe, enu kankankank gbe kudo gbegble yo ḥkeke gbe, vivitsi yo ḥkeke kudo zan yo ḥkeke, alilikpo dodo kudo ahun tutu gbe, ¹⁶ gbetsigbe yi ekpɛn lađi kudo ahua bobododwo do edu tsiwo sɛnji kudo egli tsiwo yi edji. ¹⁷ Nana xaxa lava amegbetɔxɔ dji, yi wolazɔn sigbebe ḥkuvi gbangbanɔnwo nene, qɔŋtsi wowɔ nuvuin qđ Yehowa ḥtsi; nahlin wo hun qđ anyigban dji sigbebe hunhun nene, yi wo ḥtsilanwo lanɔn sigbebe gbeqidɔ. ¹⁸ Wo gawo alo sikawo nda xɔ nɔwo; le Yehowa yo dɔmɛzoe yo ḥkekeao; le yo nuhuanhuan yo zoa mea edua kpata lafion; qđ elatsrɔn duametɔwo zedeka.

Chapter 2

¹ Miguindɔ miađokui me , midjro miađokoe kpo, dukɔn numakpīn tɔ, ² gboxoe yo qđodwo nekpɔemewava yi ne ḥkekeea nevaiyi sigbe bɔlɔ nene, gboxoe Yehowa yo dɔmɛzoe heliheli nevadjie mīadji, gboxoe Yehowa yo dɔmɛzoe heliheli nevadjie mīadji ! ³ Midji Yehowa, mia kpata, tsine bɔbɔ miađokoe qđ le duame, mia ametsiwo le yo sedodow dji wɔɔ ! Midji nudjodjewawa, midji bɔbɔenyenye ! Međelanya le gatsime yi Yehowa yo dɔmɛzoea lava lɔ, mila tenn toleme. ⁴ Đo wolable Gaza dađe, Askalɔn latrɔzun zogbe, wolanyan Asdɔdi le gawoeve me, yi wolaho Ekrɔn djo. ⁵ Baba ne ametsiwo le axutowo, Keritjwo yo dukɔn ! Yehowa nu enyɔn qđ ḥtsiwo , Kanaan, Filisitjwo yo du ! Natsrɔn wo, nde gbađo duamenɔntɔwo. ⁶ Axukpodjiwo latrɔzun elanyixoewo, afitsi yi elankplɔtɔwo lanɔn, kudo elankpa. ⁷ Texoeyewo lazun Yuda kudo amekpetewo tɔ; xɔn yi wolanyi wo lanwo le ne, wolayidɔ qđome le Askalɔn yo xoewo me; qđ Yehowa , woa Mawua nde dja gblewode O, yi yilakplɔ ametsigbeawo gbo. ⁸ Nse Moab yo zungbe kudo Amɔnviwo yo vlododo, le gatsime yi wole axin dukɔn zunkɔ yi wole woadikee doo qđ dji glodjo qđ wo lipowo ḥtsi. ⁹ Yijtsi Yehowa Zebot be, qđle agbe, Izrael yo Mawua, Moab lanɔn sigbebe Sodɔn nene, yi Amɔnviwo sigbebe Gomora nene, texoe tsine aŋkan lavun qđ, edjekɔn, zogbeme tegbetegbe; axin dukɔn lalwo, axin dukɔn kpeteļ laxɔ wo anyigban. ¹⁰ Eye lavame sɔkuđo yo dada ḥtsi, qɔŋtsi wozun axin dukɔn yi wɔwɔ akpasensen kudo Yehowa Zebot yo dukɔn. ¹¹ Yehowa lanyi vɔnvɔnu nɔwo, qđ elatsrɔn wo legbaviwo kpata qđa le anyigban dji; yi amesiame ladota gunj nii le yo dumɛ, Le dukɔn qekpeke yo anyigbandji. ¹² Etiopiatjwo , miawo tsan milatsrɔn le axin adekpe nu. ¹³ Elado alɔ qđa gɔmegbedji, elatsrɔn Asiria, yi yilanan Niniwoe latsi xuxlu, anyigban tsi xu sigbe zogbeme nene. ¹⁴ Elanwo kudo gbeamlanwo lamlɔn anyi qđome, elan vovovowo; aŋnyekɔlɔgɔ kudo hłomadin lanɔn etowo yo tame; abobo lađi le flesewo to; gbegble lanɔn kpoku mɔnu, qđ sedel yo xɔlitsiwo laho. ¹⁵ Yike, edu tsine nɔnɔn aseye soɔ, tsine non anyi kudo kankandjɔ, yile totɔ le yo djime be : Enyeɔy, nyɛdeka kpoɔy! Vɔ, nde djo ! etsi tooto, etrɔzun elanwo dɔnxoe ! Ametsiwo kpata lato gbołɔ, lađe hanshian yi lahunhun alɔ.

Chapter 3

¹ Babade ne edu dje aglan yile makɔ-makɔ, edu tsine qđ kudo tame sentɔwo ! ² Egbe tođodɔ, yi yigbe be wonđa dɔn eto nii O, egbe yidokui sɔna Yehowa, egbe teteđo Mawu ḥtsi. ³ Yo ameganwo tsile mewo trɔzun djanjta wo tsile egbe tewo wo; yo kodjodjɔtɔwo trɔzun ameganxiwo tsine le zāme yi wonđe gble nuđekpe dađe ne fɔnfɔmɛn. ⁴ Yo nyɔnudjetɔwo nyi nugbalowo, nutexoemawatɔwo; yo nunɔlawo nde donɔn bubu nutsine nyi Mawu tɔɔ, wodanɔn le sea dji. ⁵ Yehowa yinyi džedjɛtɔ le woadome, nde wɔnɔn nuvɔn; edenɔn yo nudjedjewawa qđ go fɔnfɔmɛ sia fɔnfɔmɛ , yi nde donɔnkpɔ; vɔ nugbleglewats nde djenɔsi ḥkpeɔn. ⁶ Ntsrɔn dukɔnwo; wo xɔganwo gban; ḥkankan wo mɔnwo, nde gbakpɔ vayivayito qđeo ! Wo duwo kankan, agbetɔđe nde gbele meɔn, amewo vɔ leme ! ⁷ Nnu be: Ne woke vɔnn , yi wolɔn tohenhen lɔ, enu tsiwɔ kpata nde be mawɔ kudo wo nde dja kpɔmɛ vava; vɔ wɔđebla kpɔtɔ le nugbleglewawo dji qaa. ⁸ Yehowa be, minɔtɛ kpɔj kakana gbetsigbe yi naso qđ mianjtsi, qɔŋtsi ḥwɔ qđo be mabo dukɔnwo, abɔ fiaquxoewo, ne makɔ axin dɔmɛzoe qđ wodji, kudo axin djibibi kpata; qđ axin nuhuanhuan yo zo lafion edua. ⁹ yɔngbodomɛ lɔ, nana dukɔnwo yo ađewo lako,

bene woakpata woayə Yehowa yo ɳkɔ, bene woasubəe kudo edji deka.¹⁰ Le Etiopia yo təwo godo lɔ, axīn subəlawo, tsiwo kankan , lahīn nunanawo va nuŋ.¹¹ Le gbexəngbe lɔ, enu ɳde gba kpən wo le enutsiwo kpata wowɔwo gbɔ, tsiwo mə woto wɔ nuvɔn do ɳtsinyeɔn; do nađe ametsiwo nɔnɔn djidjɔ kpɔɔ sɔsɔ wo nudadawo me, yi ɳde gba do dɔkuiwo do dji le axīn to kɔkɔa dji O.¹² Nagble dukɔn vitsukuin ḥe kudo tsine bɔbɔ ḥo axo dome, tsinewo lakpɔ xɔname le Yehowa yo ɳkɔa dji.¹³ Izrael yo amɛkpewo ɳde gba wɔnuŋ, wo ɳde gba kan nusu O, yi wonde gba kpɔ amɛbleble le wo numeɔn; vɔ wola qunu yi ladɔn alɔn yi amɛdɛkpe ɳde gba do vɔnɔn nowo.¹⁴ Ziɔn nyɔnuvi do djidjɔ xua! Izrael so aseye ! Yeruzalem nyɔnuvi kpɔ djidjɔ ne naso aseye !¹⁵ Yehowa ḥe axo kodjօdɔdɔwo qɔdɔ, ekplɔ axo funjɔ djole gbɔwo; Izrael fiɔ, Yehowa le, axo dodome; nubađa ḥe ɳde gba do vɔnɔn nɔwo keo.¹⁶ Le gbexəngbe lɔ, wolau ne Yeruzalem be: Ngbe vɔn nuđekpeo ! Ziɔn , axo alɔwo ɳgbe gbɔdjɔɔ !¹⁷ Yehowa , axo Mawu le axo dodome sigbebe kanlento tsila xɔ nɔwo; elakpɔ djidjɔ gandɛ; ela bɔnū le yo lɔnlɔn ɳtsi; elakpɔ djidjɔ sɔsɔ ɳtsiwo.¹⁸ Nabɔ ametsiwo le ɳzizi mɛ, yi wole azogue ne azanwo , ametsiwo tole axo dodome; tsiwo dji ɳkpen le.¹⁹ Kpɔ le gaxoxo xɔn mɛlɔ, nawa enu kudo ametsiwo zĩn mi do eto; naxɔ ne matakliyi yi naxɔne ametsiwo wonyan, nana wolatɔzun kafukafu kudo bubu le edu tsiwo dome wodo ɳkpenwo le.²⁰ Le gaxɔmɛ lɔ, nakplɔmɔ gbɔ; le gaxɔmɛ lɔ nabɔ mi; qɔ nawo mi milanyi bubu kudo kafukafu le dukɔnwo kpata dome le anyigban dji, le gatsime nakplɔ mia ametsigbewo gbɔ le mia ɳkumɛ, Yehowa yi nui.

Haggai

Chapter 1

¹ Le efio Darius yo exoe evezɔn mɛ , le woetri adīngɔn yo ɳkeke tutugbantɔ mɛlɔ, Yehowa yo gbe vanɛ Agaï nyɔnuđetɔ ne Zorobabel Yuda yo amegan , tsinyi Sheatiel yo vi, kudo Yoshua, tsinyi Jotsadaki yo vi, ametsi nyi nunɔlagan, le egbe yewo mɛ be:² Alexa Yehowa Zebɔt le nunuɔ ke: Dukɔn tse be : Game ɳdekɔpɔ suŋ O, game tsi miasɔ tu Yehowa yo axoeo.³ Yιntsi Yehowa yo nyɔ va nɔwo to Agaï nyɔnuđetɔ dji be:⁴ Game su be miawo ye mianɔn axoe adodoiwomeye, tsine axīn xoe ye le gbangban ?⁵ Lexa Yehowa Zebɔt le nunuɔ ke: Mitrɔkpɔ mia mɔnwo dji nyuide !⁶ Mido enu sugbɔ ganke enu vide kpoi miđe, miđu enu ganke miđe qɔ exo, minu nu ganke sikɔ gbebe mia wuɔ, mido awu ganke avivɔ le mia leɔ; miwɔ dɔ vɔ misado kotokun ɳɔnjɔn mɛ.⁷ Lexa Yehowa Zebɔt le nunuɔ ke : Mitrɔkpɔ mia mɔnwo!⁸ Miyidqo eto dji ne miahɛn atsi gbɔ, bene miatu exɔ: Edji ladjɔn yi bubu lanɔn ɳtsinye, Yehowa yi nuii.⁹ Miđonku do enu gbogbođe ɳtsi, vɔlɔ, enu vide kpoi mikpɔ; Milɔ dɔ mia xɔwo me ganke ɳna aya luedjo. Nde ɳtsi? Yehowa Zebɔt yi nuii. Đoa axīn axoe tsine gban ɳtsi, legatsime yi amesiame le edu xuu qɔ yo axoe ɳtsi.¹⁰ Yιntsi djipowɔ gbebe ahu ɳdedeja dja , yi anyigban gbe enukuwo wawa.¹¹ Nna edji madjamadja qɔ edua dji, le towo dji, le yovɔwɔ kusensenwo dji, le ahayeyewo dji, kudo ami dji, le enutsine anyigban lagbede kpoa, le agbetɔwo kudo elanwo dji, le alɔnudɔwo kpata dji.¹² Zorobabel , Sheatiel vi, Yosha, Jotsadat vi, nunɔlagan, kudo dukɔn kpetea , wose Yehowa, woa Mawua kudo nyɔnuđetɔ Agaï yo nyɔwo, sigbebe qɔdɔ tsine Yehowa woa Mawua sɔ nii. Yi vɔnɔn do dukɔnlo le Yehowa yo ɳme.¹³ Agaï tsinyi amedɔđɔ sɔsɔ Yehowa gbɔ, tone dukɔnlo le Yehowa yo gbedeđe mɛ be: Yehowa be, ɳle kudo mi.¹⁴ Yehowa nyɔn Zorobabel , Sheatiel vi yo gbɔngbɔn, tsinyi dumegan yuda tɔ kudo dukɔn kpetea yo gbɔngbɔn . Wova yi wodje edɔ wawa le Yehowa Zebɔt woa Mawua yo xomɛ,¹⁵ le ɳkeke wuivɔ enegɔnlɔ mɛ, le woetri adīngɔn , le Darius yo exoe evezɔn mɛ.

Chapter 2

¹ Le woetri andregɔn yo ɳkeke wuivɔđeka gbe lɔ, Yehowa ḥe yidokui fiɔ Agaï nyɔnuđetɔ, le nyɔ tsəwo nu be:² Xo nuxo ne Zorobabel , Sheatiel vi tsinyi Yuda amegan , ne Yoshua, Jotsadaki vi, tsinyi nunɔlagan kudo dukɔn kpetea, yi nanu nɔwo be:³ Meñde le miadome tsine kpɔ axoe tutugban yo ɳtsikɔkɔe ? Yi lede mile kpɔkɔrewɔ do fifie? Letsi yile yeđe nɔnɔmɛ ɳtrɔ nii le mia ɳkumɛn ? Yehowa be fiefiɔ Zorobabel do ɳsen ɖokuiwo! Yoshua , Jotsadaki vi nunɔlagan do ɳsen ɖokuiwo !⁴ Yehowa be dukɔnlo kpata nedo ɳsen yidokui ! Miwɔ dɔ !Đo ɳle kudo mi , Yehowa Zebɔt yi nuii.⁵ Nakpotɔ lawɔ nutexoe le nublabla tsine ɳbla kudo mi ta, tsine ɳkłɔ mi sɔsɔ Egipti, yi axīn Gbɔngbɔn nɔn miadome; miŋgbɛ vɔn !⁶ Đo enyɔn tsi nɔn yi Yehowa Zebɔt le ke:Ekpɔtɔ zande, nahunhun djipo kudo anyigban, axu kudo anyigban xuxu;⁷ nahunhun dukɔnwo ɖon̄tsi; dukɔnwo yo kesinɔnuwo lava yi nana be axoe tse lađɔ kudo ɳtsikɔkɔe, Yehowa Zebɔt yi nuii.⁸ Ega nyi tɔnye, yi sika tɔnye yɔ, Yehowa Zebɔt yi nuii.⁹ Axoe ye yo ɳtsikɔkɔe laklo sɔwu tutugbanto, Yehowa Zebɔt yi nuii; yi fie yi nana ɳtsifafa le , Yehowa Zebɔt yi nuii.¹⁰ Le ɳkeke wuivɔnegɔn yo woetri asiđekɛ mɛ, le exoe evezɔn mɛlɔ, Yehowa yo gbe vanɛ Agaï nyɔnuđetɔ be:¹¹ Lexa yi Yehowa Zebɔt nu ke: Biɔ enyɔn nunɔlawo le esea ɳtsi be :¹² Ne ameđe lɔ elan kɔkɔe dɔ yo dɔ mɛ, yi yitɔ yo qoa yo tome alo nuquduwa, vinya, amia alo nuqudu qekpekpe qe, enuyewo ɳtsi kɔa ? Nunɔlawo ɖon̄tsi be : O!¹³ Yi Agaï be: Ne ameđe le makɔmakɔ sɔsɔ alɔtɔtɔ amɛkuku ɳtsi yi yitɔ als enuyewo qe , wotsan qeyi wolancɔn makɔmakɔa.¹⁴ Sɔyidji Agaï, gbexɔ nyɔnlɔ nu be: Lexa duye le ke, lexɑ dukɔn tse le le axīn ɳkumɛ, Yehowa yi nuii, lexɑ yi wo dɔwɔwɔwo le ke; enutsi wohīn va ɳtsi ɳde kɔ.¹⁵ Mikpɔ nyuide le enutsiwo dji kakavađo egbe, le gatsime yi wonde kpɔ to ekpe qɔdɔ ekpe dji le Yehowa yo xomɛn !¹⁶ Nde dji le gatsime yi miyi be yewoakpɔ blafo kpogban ewui, yi ewo kpo mikpɔ; gatsime yi ne wɔva ezeawo gbɔ bene woaku agban katsiwo lɔ, ewui kpoyi wokpɔnɔn.¹⁷ Ndɔntɔ ne mi sɔkudɔ mia dɔwɔwɔwo ɳtsi, be mia blafowo dje hetekuiŋ yi vovo, kudo ɳsɔ ekpe dji kpowo; ɳgble mia alɔnū dɔwɔwɔwo . Ganke , miđe trɔva gbɔnyeɔn, Yehowa yi nuii.¹⁸ Mitrɔkpɔ enu tsiwo dji kaka kuđogbe , kaka ɳkeke wuivɔnegɔn gbe le woetri asiđekɛ lɔ mɛ, le gbetsigbe yi wotu Yehowa yo gbedođoa , mitrɔ ɖon̄tsi enuye dji nyuide!¹⁹ Enudodo gbebe avawomɛ ne mia? Vintsi ɳtɔtsan, figueti; yovobodatsi kudo amitsi, wonde na nuđekpeo. Vɔ so egbedji lɔ nana yayra lakankan do miadjì.²⁰ Yehowa yo gbe gbeva ne

Chapter 1

Agai zevegon nii le nkeke wuivonegon yo woetrie me be :²¹ Tone Zorobabel yuda yo dumemegan, yi nu be: Nda hunhun djipo kudo anyigban; ²² Nagban fiqoxoewo yo zikpewo, nagban dukonwo yo fiqoxoewo zikpe, namlin wo sikekeviwo kudo ametsiwo le edoo; eswo kudo esodotwo latson, ejewo kudo edekpe wolawu woancowwo. ²³ Yehowa Zebot be, le gbexongbe lo, nale ala nowo Zorobabel, Shealtiel yo vi, axin subola, Yehowa yi nui, nalewohin sigbebe alogavi tsine nonon ala nene; do ntsian wo, Yehowa Zebot yi nui.

Matthew

Chapter 1

¹ Woma djidjime jesu klisto; evi David to ku evi Abraham to. ² Abraham nyi to non Issak, yi Issak nyi to non Jakob, yi Jakob nyi to non Juda ku nonviewo. ³ Juda nyi to non Phares ku Zara ,yi wo non nyi Thamr. Phares nyi to non Esrom. Esrom nyi to non Aram. ⁴ Aram nyi to non Aminadab. Aminadab nyi to non Naasson. Naasson nyi to non Salmon. ⁵ Salmon ku ashield Rahab, tsi nde nyonu izraelito vo nyi Boaz wo djila qeka. Boaz nyi to non Obed, Obed nonlo nyi Ruth, yetsan nde so izraelio. Obed nyi to non Jesse. ⁶ Jesse nyi to non efio David. David nyi to non Salmon. Salmon nonlo nyi Uriel ashie xoxo. ⁷ Salmon nyi to non Roboam. Roboam nyi to non Abia. Abiani to non Asa. ⁸ Asa nyi to non Josaphat, Josaphat nyi to non Joram. Joram nyi togbui xoxo non Ozias. ⁹ -Ozias dji Joatham. Joatham nyi to non Akhaz, Akhaz nyi to non Ezekhias, ¹⁰ -Ezekhias nyi to non Manasse, Manasse nyi to non Amon ,Amon nyit non ¹¹ Josias.-Josias nyi togbui non Jekhonias ku nonviwo. Wo non gahoho tsime yi ahouakpa babylone to va le izraelivi wo so yi ahouagbenou le babylone dumé. wo le odjo. ¹² Gatsime ole wo yi babylone lo,Jekhonias nyi to non Salathiel, Salathiel nyi to non Zorobabel. ¹³ Zorobabel nyi to non Abiul, Abiul nyi to non Eliakim, Eliakim nyi to non Azor, ¹⁴ Azor nyi to non Sodok,Sodok nyi to non Akhim, Akhim nyi to non Eliud; ¹⁵ -Eliud dji Eliezar. Eliezar dji Mattan , Mattan dji Jokob. ¹⁶ -Jokob dji Joseph. Joseph nyi asu non Marie yi Marie nyi enon non Jesu, Jesu nyi ametsi wo yo be klisto. ¹⁷ -Nan hlen djidjime Jesu two shibe leha: amehuinen le wome so Abraham wo gahoho dje éfio David wo game. Yi amehuinen qewo so David wo game so dje gatsime yi izraeliviwo ahouagbenon le babylone, yi amehuinen buwo so xon kaka dje gatsime wo va dji klisto. ¹⁸ Yinin, mikpo nonon me tsi weva gboxue wo va dji klisto. marie, Jesu nonlo tsi nyi adjavi non Joseph, ele fu to gboengbon kokoe me kegboxoue wo va dje du. ¹⁹ -Joseph tsi yi nyi asu enyi nsu enu addoui watoyinde dji enyona enyon badadeo edji be ya klan bebermeto kui. ²⁰ Gatsime yi le tame buko lo, mawu dola qeka va gbo le edrume yi nu nyi be: Joseph kpolo Marie tsi nyi ashiwo do axa, do evi tsi le adomu nyi lo so gboengbon kokoe gbo; ²¹ Ela dji nsuvi yi wo la nin nyiko be Jesu yi la va hlein akota yeto djole enuvuime. ²² Enu xovo kekeon la va me non enyon tsi axuet lo nu to nyonnutwo dji la tse. ²³ Yike nyonnu le alodji la fofu ,ela dji nsuvi yi ola nin nyiko be Emmanuel, tsi wo gonme nyi be mawu le kumi. ²⁴ Joseph fon yi wa ntsi mawu dola nu nyi yi kpolo ashie do axa. ²⁵ Vo nde dongbo kaka dje gatsime yi dji nsuviel, tsi wo na nyiko be Jesu.

Chapter 2

¹ wo le yesus djis le bethehem eduganme le yuda yo kota me le éfio dudu erodi to yo game tsi wo dji yesus volo gahoho déo ngebédéme lo nsu déo non non ewue zéxué wo wo kplan non nu so yletsivio ntsi le jerusalem ² Wo lé amon wo bi sé bé "fiqe ame tsi yi le dja va lni efio lo de mi kpo yletsivi qe le ewesexue ³ tsi fio mi be yo dji yensti mi va be mia va subue Tsi efio erodi se nyon tse lo etsaka kudo jerusalem kejen ⁴ Erodi bo avassato gan gan wo kejen yi bi se be fiqe wo do la dji shrisoo lo le nyon do anyi qe towo nyon nu ⁵ wo toni be le jerusalem le yudea do enyon nu danyi to miché wlei da de be ⁶ Ewo bethlehem anyigban yuda to axo du xoashi do nsu de dja so axo dume a va dufos ⁷ ke erodi yo boso me tsi wo plannon yluetsivi me nu wo do enu gonme exo enyon me dede so gatsime yluetsivie lo djedji lo ntsi ⁸ ke eto non wo be mi yi bethelhem ave dji devi lo ne mia va to nu fitsi yi yile lo ne nyin tshan man ve suboce ⁹ zedeka lo wo yi edu bethlehem to me ke le nkuvi ma do do ntsi to me lo yletsivi tsi yi wo kpolo le ewusexue edje nko non wo kaka ve tote le exo tsi me yi devie lo le lo yo tame ¹⁰ tsi yi wo kpo yletsivi lo wo kpo djidjo gande ¹¹ wo kpo axuelo yi wo do me eve kpo devie lo kudo enon lo mariya wo djeklo esuboe wo huon daka woto yinsa shika kudo ami honhoun kudo lifi ¹² mawu tonon be le edro me be won gbe tro to erodi gbo keo yi wo to a emon bu djo yi axue ¹³ Le xa yi enyon tsi nin yi wo nu da nyi enyon nu danyi to Jeremi de ¹⁴ "wo se axua dodo le rama avi fan fan kudo veve sese sugbo racheli avi fanwo ne eviewo yi ¹⁵ gbe be wo wogbe akon neyeo do deviwo ndegbelelo. ¹⁶ Etsi erodi kpo be nuyato gan gan xon wo bleye lo edo domezi sugbo vo ebusebe yesu kpolo le bethlehem yi do sode djo doda be wa wu devi tsi wo kejen yi do so nkeke deka kaka so yi exue ameve etsi ne gbe nyi nusuvi lo ewa akonta so letsi yi biøvgame so enu nyato lo gbo ntsi ¹⁷ Le xa yi enyon tsi nin yi wo nu da nyi enyon nu danyi to Jeremi de ¹⁸ "wo se axua dodo le rama avi fan fan kudo veve sese sugbo racheli avi fanwo ne eviewo yi gbe be wo wogbe akon neyeo do deviwo ndegbelelo ¹⁹ ke tsi erodi ku lo mawu dola deka deyedeki fia josephe le egypte ²⁰ le totoco ni be "tsite kpolo devielo kudo eny lo ne mia tro israeli do metsi wo yinle devie djiøbbe yeoa wu lo wo ku vo ²¹ josephu thite ekpo deve kudo enon lo yi israeli ²² vo tsi yi se be aselao du fio le juda le etolo erodi yo texuelo von yiyi mawu tro xonu xo ni le edro me efio le tsi yi la wa josephu kpolo devielo koudo mariya so yi galile kanme ²³ wo djo yi edu tsi wo yo non be nazaret ilo me yi wo ve tsi xon enu tse dokpe enyon tsi yi enyon nu danyi wo nu de "amonwo la nu de eso nazareti"

Chapter 3

Chapter 4

¹ le gaxon me lo ejan mawusidotanameto va ze ludee yio zogbe me le gbeta le mawu nya nuo ne amtsio va gbo ² Eyi dji le nunu wo be mi tro djime do mawu yo fio duxue lo gogo ³ nyon nu dade to esai yi nu enyon dade so ejan tse ntsi be ame tsi le abobo kpa le zogbeedji midjra axueto lo yio mon do mawu yio mon wo djodje ⁴ Ejn do so kpoton yio gbaza wuso alidji blanu gbaza to blalidji eduno absucle kudo atsitime yo nyishi ⁵ Jerusalem kudo yudea dume twoo kpata yuda nutome twoo va ejan gbo ⁶ wole wo nuvun wo me quo le ame wo kpata quo yi ejan le wo nyron do yordan to me ⁷ Farisitwo ku zadukitwo va ejan gbo be ya do mawu shita nnyeo tsi kpo wo lo eton wo be zakpata yio djidji me vio mede yi fia mi be mia tenj shi le mawu yo domezi tsi gbon lo nu ⁸ mi to agbe nyu non ne mia sekou tsi djime tretro ⁹ ngbe no susu me nowa no mi be abraham yio togbuwovi yi yeo nyionle totuo no mi be mawu la tenj trerekpe yeo so wo togbeyovi na abraham ¹⁰ wosa efio do atsiwo ke dji vo xoxo atsi sia atsi tsi nde sen no eku nyui o lo wola suina so dannkpen do ezo me ¹¹ nyeye nso eshi so le eshi do ta no mi so le ekpe do djime tretro dji vo ametsi gbono e axen ngbe dome lo do nse wum nde dje ntsi tsan be man tu fokpaka yiet le afon yel le elia do shi ta no mi kudo ezo ku gbo gbo kokue ¹² eso sra srado do ala me be yade edi doda le nukuwo nti ne ya lo nukuwo kodo avame dida lo wo lo elia boso atozo matsi matsi wo ¹³ gaxo me yesu so galiletuta yordan toto le ejan gbo ne ya doshi ta ni ¹⁴ vo ejan nde da ashi dodio eto no yesu be ewo bon yi la doshita no nyea ¹⁵ yesu do ntsini be do shi ta nu ken gboxue enene idje mia wo nu tshi yi mawu bi lo ne ejan dashi do dji enyroe do yordan to me ¹⁶ Etsi ejan nyro jesu volo eto le toame zedeka xo kel dji nkushi hun dodi, yi mawu yio gbo gbo didi dodi shigbe huanli yio non xa ene ¹⁷ egbe di le dhiinkushi nu be "ame tshi yi nyi evinye tsi tsi gbo nynde lolo enu leo tsi nkpo no dji djo le

Chapter 4

¹ Gbongbona kpo yesu so yi zogbe lo dji ne legba ne ti kpo ² Etsi ne yi bla nu nkekeka ezan ka vaa shive tsi ³ Legba ame tekpo taa tete gogui to ni be Ne wo nyi mawu yo vi tutua degbe ne ekpe yewo ne watrosu kponon ⁴ Vaa yesu dontsini be onlibe agbeto nda non agbe do kponon dede ntsio vaa do enyu sia enyon tsi la to so mawu yio nume. ⁵ Vaa legba gbe kokoe so yi edu kokoe de me yi gbe kokue so yi eto gangan tsi le eduo me dji ⁶ Yi to ni be ne wo nyi mawuvi tsikpo dje anyi gban do wo nliu dade be mawudola wo la le do alome yi fo twoo nda klin ekpeo ⁷ Yesu toni be ogbe nliu be nda te axueto mawu kpo ⁸ Legba gbe kpo yi eto gangan de dji yi gbe so atso dodo xixiem ttwoo kudo fio duxuewo so fioe ⁹ Yi to ni be ne odotagunu yi o subonja na so wo so nao ¹⁰ Vaa yesu toni be don dokuio da legba" Ola subo axueto wo mau deka yi ola do nugu ne ye dekapes" ¹¹ Kpoda lebba de aloda lensi yi mawu dala djete va yi subue ¹² Etsi ne yesu se be wo le ejan shidota taa etroyi do galilea ¹³ Edjo nazareti vayi kapenawum edu tsi le axuto zabulon ku nephali ¹⁴ Bene enu nlin nlin ejnon nu dade to esaif yo nyon tsi yi nu lo ateu aveme ¹⁵ Zabulon kudo nephtali dukon kudo koxuisaxugbo le jordan godo galilea maxose ttwoo dukon ¹⁶ Sukon tse tsi non anyi le vivitsi mea akpo klin klin gande klin klinkodo ame tsi wo yi nsn anyi le nutoa me dji yi klin ze ne ametsi wo yi le eku yo vivitsi me wo dji ¹⁷ So xon mea yesu to gbefan dede yi to be mi tro dji me do djunkusi fio duo gogo vo ¹⁸ Etsi yi zon galilea axuata layiyia ekpo nonvinon eve simon tsi yi wo yonon be pierre kudo novie le edo da do axu me do wo nyi edo dat ¹⁹ Yi yesu to non wo be mi kplondjo yi ma somi so wa agbetwo wolets ²⁰ Zedeka wodasile edo lwo ntsi yi wo kploe do ²¹ Etsi yesu zon djo le xon videa ekpo novi non eve bu zebedeo yo vi jaki kudo nonvie jan wo le ehun min kudo wo to zebedeo yi wo le edo drado eyo wo ²² Zedeka wo djo gbe wo to kudo aklo lo dade yi kpluedo ²³ Yesu zon to galilea me kudo ntsu ameve tse wo yi le enu fia wo yi le efuo duxue yo nyon too ne ame wo yi le edo dekpekpu tsi yi nyi djodjome do kudo vevesese wo kpata le du kon lo dome ²⁴ Yo nyiko di gban ble sirie duoyi amonwo le edonon wo kodo ame tsi wo yi vevese me wo kudo gbongbon vuindi wo game wo so va gbo yi yidado non wo ²⁵ Amexa gande kpluedo so galilea so dekapole so judee so yourdain godo tsan

Chapter 5

¹ Tsi yesu kpo ameha lo elia eto dji yi no anyi. yi nuplanonviwo va egbo ² Ehun yi so nufiafia tse nowo to be ³ Woyra wamenow le gbogbome, dontsi djipo fiaduxue nni wo to ⁴ Oyra ametsiwo le nu plan plan me wo la fadij nwo ⁵ Woyra ametsiwo waa ntsifafa do ⁶ do wo layo wo be mawuviwo ⁷ Woyra ametsiwo le yometsitsi kpo do nyadjodje ntsi, ⁸ do djipo fiaduxue nyi woto ⁹ Woyra ametsiwo waa ntsifafa do do wo layo wo be mawuviwo ¹⁰ Woyra ametsiwo le yometsitsi kpo do nyadjodje ntsi, do djipo fiaduxue nyi woto ¹¹ Wyrami ne amewo le mizoo yi le mia yome tsio alo le nya manyatananwonwu kudo adje vovovovo daa dota no mi do ntsinye. ¹² Mikpo djidjue yi mi no aseye sokon dontsi mia fintu sugbo le djipo fia duxue me do neneke wo tsi nyonudetowo tsiwo dje nkone mi. ¹³ Nutsi edje nyi ne nududulo enuox nuatsan milanyi ne xixee vo ne edje bu yo vivise lo nde yola sotro yo vivise lo gbova ni? nde gbele bodenu o vo ne vaosse xungbe do xixie nu bene ame wo na laso afi gbidji gbidji. ¹⁴ Enu tsine ezo wan le ame yo gbeam lo yi mi la wo ne vivie lo wo datey yla edo toi wo tu de etodji ¹⁵ neneke de amewo shina kaligbin yi soddano do enu gomea? bohon wo so ni asodado enu tame be yia ko ame tsiwo kpata le axue me ¹⁶ Neneke mia kinklin le ame agbetwo yio nukume bene woa kpo enyui tsine wo mil bene woa kafu mito tsine le djipo ¹⁷ Mingbe xose be nva bene ma de esee alo nyanudewo, nye nde va bene madewo da vo wuwonu ¹⁸ Le nya wo toto min lo nle totuo nin mi be kaka djipo kudo anyigban yo anyinon lo iota deka alo nlenle vitukuidle le esee me nda dedjo, kakava sin do nuwo kpata wo nuwuwuo ¹⁹ yinpsi ame tsine la de esedodo vitukui kpetekpete yi la fio aamewo be wone wa lo la nya &me vitukui le djipo fiadufue me. vo ame tsi la wo dodji yi la fio amewo la wo do dji lo ela nya amegan le djipo fiaduxue me. ²⁰ nle kpe do dji ne mia nudjodjoe ndeto yomanjintow

Chapter 6

kudo farizitwo ntsiol minđa kper̄tsi gindō djipo fiđduxue meo²¹ manse be wo tonon amin shishinwo be, "ŋda do ame kuo", "yi ame shia me tsine wu ame lo dje be nin yia yi kodjodoxuegan".²² Vɔ nyin lo ŋle nunui ne mi be amesiame tsi ne do amnesia me tsirin do dɔmesui do nonvie lo ntsil edje non kodjodoxue gangan lo yi ame tsi ne la to non vie be nubalo lo dje ne etodondon le todoxoto gangan wo ŋme yi ame shiamē tsine la to ne nonvie be "tagbokukuto" djenin "zomavɔ"²³ Yi tsan non o so enunanan tuta avɔsakpedji lo yi o dō ŋkuvi be enyɔn de le nonviwo yio djimin dō ntsiwo lo²⁴ So nunanan to wo so dado avɔsa kpe lo ŋko yi nan va yi de kuku nin nonvio keŋ gboxue ava so eenunanan lo so nan²⁵ Se nugon me kaba kudo ame tsi so nyɔn dō ntsio gatsi me mi le mɔndji le kodjo dō xue yi lo dje agbagba ne mia se mia non dekio gɔnme nene lo ela so yo so do asi me non kodjodoto yi kodjodoto la sɔwo do alɔ me ne sɔdja yi sɔdja la sɔwo do gakpame²⁶ Nya tse be ne wo yi gakpame lo ola tsu finwo kpata non kodjodoto lo non ntsifafa me uđo nonviwo wo²⁷ Mise be" mi ŋgbe wa hashio "²⁸ Vɔ ŋle nunuwɔ nem̄i be amesiame tsin kpo nyɔn nu yi yidrui lo, mawu bui xoxo be ewa hahi kui le yo djime²⁹ Ne ŋkuvi du shi to two lo kpo yi zomavɔme lo d̄i dangbe dō ela nyɔn no be ŋntshinu two deka negble wu be wa so ntsi lan lo keŋkeŋ so do zomavɔme³⁰ Ne alɔ dushi two lo kpo wo so do nūnɔn me lo sui danjkpin goto dō elia ŋɔn non so wou be ntsi lan two keŋkeŋ na yi zomavɔme³¹ wo to tsin benan "amesia me tsi ne la gbe ashieł nie so gnɔn gbegbe yio woma so ni"³² Vɔ ŋle nunuwɔ nem̄i be "amesia me tsi ne la gbe ashieł nie so gnɔn gbegbe yio woma tsine la de asu le asu gbegbe yo ŋgbedeme lo ewa hashi³³ Tsan mise be wo tonon mitɔgb̄i wo be"mi ŋgbe ta nu do atsidjio vo mi so mia nutatawo sɔyi non mawu"³⁴ So yi dji lo mi ŋgbeta djipo tsan o do mawu yo fiɔ gikpi yɔ³⁵ Mi ŋgbe ta anqigban tsan do mawu yo afɔ donudji yi nyi³⁶ mi ŋgbe ta enu do mi wo ta dji tsan o do lo miŋ de le dja tin kper̄tsi la trɔ mia ta da deka aso wa yibɔ alo eyi o³⁷ Ne mi le nuxaxawo lo mia non nyiwo toɔ ."mia e nin nyi e yi mi o nin nyi o" dō lo nu kpete tsiwo la va pluedo wo ;lo wo nyi santanan to³⁸ mise be wo to be ŋkuvi ,dō ŋkuvi texue yi adu do adu texue³⁹ Vɔ nyi ŋle totowɔ non mi be miŋbe tote dō ŋko non ametsi nyran dɔme ehɔn ntsi lo ametsi ne la xo tome dō dushi kpaxue non lo trɔ emiɔn to lo tshan so ni.⁴⁰ Yi ne ame de ya hunnya kudo aso xɔ gɔnme wu two lo na so edji to tshan so ni yi ne⁴¹ ame de lazin djiwo be na zɔn kpeti eve kudoye lo na zɔn ameve kui⁴² Nanu ametsi biɔnū yi ŋgbe gbe tshan be ye ŋde le dja do enu alixɔ ne ame tsi biɔ be na do nu alixɔ ne yeo⁴³ Mi yi wo tobe ola lɔn nonviwo yi ola tri axo keto⁴⁴ Vɔ nyin ŋle totowɔ non mi be"mi lɔn mia ketɔwo yi mia dogbeda dō me tsi le miyome tsio wo ta"⁴⁵ Gbɔxue yi mi la trɔzun mia to yo vi tsine le djipo lo dō enanon nyidɔn huon non ne ame tsi bada wo yi nanon edji djanon ne ame nyui kudo ame bada wo.⁴⁶ dolo ne milɔn ame tsiwo lɔn non mi wo dede lo ale tsinđe mi le dja kɔ le exɔn me.⁴⁷ Yi ne mi dogbe non ame tsi wo donɔn egbe non wo dedelɔ ŋde yi wa wu ame deto lɔwo⁴⁸ Mizun blibo shigbe mitɔ tsi le djipo zun blibo nene

Chapter 6

¹ Mi ŋgbe so mio djɔdjɔenyinyi do amewo ŋku me, kudo susu be wo akafu mi o. Ne mi le ewawɔ, mi ŋde agbe xɔ fentu so mia Tɔ tsi le djipo lo gbo o.² Yi ŋti ne e na nu amewo o, ŋgbe no kpen kuwo le ŋko two sigbe letsi ayemenuwatɔwo wa ni le gbedodaxwo me kudo emɔwo dji , kudo susu be amewo ne kafu yewo. Nyawo ŋ le nunuwɔ non mi mɔ wo xɔ fentu wotɔ xoxo.³ Ne e na nu mede o, alɔ emio tɔ ŋgbe nya enu tsi alɔ dusi tɔ lo wa o.⁴ Ne mi na nu le wawla me o , mia Tɔ tsi le djipo o akpɔe , yi ado texwue no mi.⁵ Ne mi le gbedoda wawɔ, mi ŋgbe wa sigbe ayemenuwatɔwo o. Wo lɔnnɔn gbedododa wawa anɔte le gbedodaxwo me kudo emɔwo yo zogowo dji, ne amewo ne kpo yewo. Nyawo ŋ le nunuwɔ non mi be : wo xɔ wo fetu lo xoxo.⁶ Vɔa ewo o, ne e le gbedoda wawɔ, yi exɔ two me ,tu hɔn lo, do gbeda no edawo tsi le wawla me lo, akpɔe yi ado texwue no wo.⁷ Ne mi le gbedoda wawɔ, mi ŋgbe no enyɔ deka nuwɔ ze gbogbo de sigbe trɔnsubɔlawo nene o.Wo buno be ne yewo le nyɔ sugbɔ nuwɔ yi Mawu ase gbedoda yewoto.⁸ Yi ŋti lo , mi ŋgbe d̄i wo, nu tsi ŋti lo, mio Tɔ tsi le djipo lo nya ehian miatɔwo gbɔxwue mi ava no wo biɔwɔ.⁹ Ke miawo lo , leha mi ado gbeda do ke: Mio Tɔ tsi le djipo, Axo nyikɔ ŋti ne kɔ.¹⁰ Axo fiđduxue lo ne va. Wo awɔ djro two le nyigban dji sigbe leha wo wɔnɔ le djipo nene.¹¹ Na mi egbe lo ,ŋkeke tse yo nududu.¹² So nūnuin miatɔwo ke mi, sigbe letsi mio tsan mi so kenon me tsi wo yi djenon ago do miwo nene.¹³ Ngbe hen mi yi tetekpɔ me o, vɔa de mi le nūnuin wato lo shi me . Do o, two yi nyi fiđudu, ŋsen , kudo ŋtikɔkɔe soyi mavɔ me.¹⁴ Ne mi so amewo yo agodjedje kewo lo, mio Tɔ tsi le djipo aso agodjedjewo ke miawo tsan.¹⁵ Vɔa ne mi ŋde so nu ke amewo o lo , mio Da tsan ŋda so agodjedje miato ake mi o.¹⁶ Ne mi le nubabla wawɔ, mi ŋgbe no ŋsisi me sigbe lehan ayemenuwatɔwo wɔnɔ o. Wo wɔnɔ wo ŋmewo bada , aso dəfio amewo be yewo le nubabla wawɔ. Nyawo nanu no mi be, wo xɔ fentu wotɔwo xoxo.¹⁷ Vɔa ewo yɛ , ne e le nubabla wawɔ, , si parfen do ta me, ye nafun ŋme,¹⁸ ne wo ŋgbe dəfion medekpikpi , tovo non Edawo tsi le afiwawla lo, be ye le nubabla wawɔ o. Eda wo tsi kpɔnɔn afi wawla lo atu fen nowo¹⁹ Mi ŋgbe bɔ kesinɔnuwo do agnigban dji , fitsi abada kudo akada gblenɔn nu le , yi fianfinɔnwo gbannɔn xɔ aso fin nu le o.²⁰ Vɔa, mi bɔ kesinɔnuwo do djipo , fitsi abada kudo akada ŋde gblenɔn nu le o , yi fianfinɔnwo ŋde gbannɔn xɔ aso fin nu le o.²¹ Do nuyi ŋti lo , fitsi kesinɔnuwo two lelo, xɔn lo ke edji two anɔn.²² ŋkuvi yi nyi gotu yo kalingben . Ne ŋkuvi two le nyuide o , gotu two lo keŋkeŋ anɔn kenklen me .²³ Vɔa ne ŋkuvi two ŋde le nyuide o lo, gotu two lo keŋkeŋ anɔn viviti me. Ne kenklen tsi le wo me lo nyi viviti lo , viviti xɔn lo , asugbɔ glo.²⁴ Mε dekpičpi ŋda kpedji asumɔn axwutɔ ameve o. Do nuyi ŋtsi lo , agbe wan gbo non ame deka yi alɔn amevegɔn lo, alo atedɔ amedeka ŋti yi wo adovlo me vegɔn lo . Mi ŋda kpedji asumɔn Mawu kudo kesinɔnuwo dodu o.²⁵ Nutse ŋti lo, mi ŋgbe kiye no agbe miato be , ŋde yewo ladu me ; alo no gbaza miato be , awu ŋde yewo lado me o . Agbe ŋde wugan enududu lo, ye gbaza ŋde wugan awu lo ?²⁶ Mi kpo djipo xeviwo da ! Wo ŋde donɔ nu o, wo ŋde denɔ nu o . Wo ŋde xonɔnɔxu ŋdekpičpi dō avawome o. vɔa Etɔ miato tsi le djipo lo nyinɔn wo. Mi ŋde xɔ asi wu wo lo ?²⁷ Mε ŋde yi le mia dome , tsi to yo nuxaxawo dji lo , aso ŋkeke deka akpe yo agbe lo ?²⁸ ŋde ŋtsi mi akiye no awudodo ? Mi kpo le yi zogbenya sinnɔn le gbemɛ da : o ŋde wa no dɔ o , wo

Chapter 7

ŋde lənnən ka o .²⁹ Vəa n̄ le nunuiwə na mi be , Salomən n̄t̄ , le yo ŋtikəkoe blebu l̄ m̄ e , wo ŋde do awu n̄ sigbe zogbenyawo domet̄ d̄ekpikpi n̄en̄ o .³⁰ N̄e Mawu ad̄o ats̄ n̄en̄ n̄ egbe tsi le gbem̄ , yi wo as̄e d̄angbe do zome es̄ tsi ḡbənn̄n̄ , ŋde n̄ti ŋda do ats̄ n̄ miwo wu lo , miwo , x̄se vitukuit̄wo ?³¹ Nutse n̄ti l̄ , mi ngbe nuxaw̄ anunuw̄ be : ŋde mi adu , ŋde mi anu , ŋde mi as̄ do ats̄ lo .³² Vodusent̄wo yi n̄n̄ nu x̄n̄wo d̄jiw̄ . Et̄ miato tsi le djipo , d̄jesi ehian miat̄wo .³³ Mi d̄ji Mawu fiɔd̄luxwe l̄ , kudo yo d̄jed̄jənyinyi tsutsugb̄n̄ , yi enu tsiwo yi kp̄t̄ l̄ , wa s̄e adado d̄ji n̄ mi . Mi ngbe n̄ nuxaw̄ so es̄ tsi ḡbənn̄ nu o .³⁴ Do es̄ n̄t̄ alebu n̄ yi d̄eki . Kuxi sugb̄ le ŋkeke d̄ekpikpi me xoxo

Chapter 7

¹ Min̄ gbe do kodjo n̄n̄ wa va do kodjo n̄n̄ mio do wo la va s̄o mia nyon wo as̄ do kodjo n̄n̄ mi ² do agdan donu tsi yi mi s̄o du i l̄ yi wo la s̄o va dui n̄n̄ miawo tsan ³ ŋde n̄tsi yi wo le ebe kp̄k̄o le n̄n̄viyo n̄kuvidji yi ŋde kp̄o atsikpo tsi ne le t̄wo djio ⁴ Alo ŋde n̄tsi yi ola nu n̄n̄ n̄n̄viwo be ta chion n̄n̄ mad̄é éb̄é l̄ n̄kuvi d̄ji n̄n̄ v̄ yi atshikpo le t̄wo d̄ji ⁵ Ayiémē nuwat̄ de atsikpo le t̄wo d̄ji ḡb̄xue ava d̄é éb̄é l̄ n̄n̄viwo to d̄ji ⁶ mingbe s̄o enu k̄k̄ue s̄o na avuwo o , mingbe s̄o djenu miato as̄ d̄ado ehavio o gbo o .⁷ Mi biɔ n̄n̄ wa nan mi , mi d̄ji ne mia kp̄o , mi xo ehun l̄ ne wa huin n̄n̄ ⁸ mi do ame siame tsi yi biɔ l̄ x̄o nyi , ame tsi d̄ji enu l̄ ela kpue , yi ame tsi yi xo ehon l̄ wo h̄oun n̄n̄ ni ⁹ Miadome to ŋde yi la s̄o ekpe s̄o nan ivie n̄n̄ ebiɔ kp̄on̄ ¹⁰ Alo ne ebiɔ kp̄avi d̄e ela s̄o édan s̄o nyia ¹¹ Ame bâda tsi mi nyi n̄n̄ mi kp̄en̄tsi nann̄n̄ enu nyi mia vio d̄e alo mit̄ tsi yi le d̄ji po ŋda nan ame tsiwo yi biɔni wo lo ¹² N̄n̄ ele n̄n̄ l̄ enu tsi yi mi la d̄ji be amewo ne wa ne yewo l̄ mi wa n̄n̄ wo tsan do es̄ kudo enyōn nu dade anyi wo yi nyi ¹³ Mi to agbo vihue l̄ nu do agbo gangan l̄ yi kpl̄o ame wo s̄o yi do tr̄on̄ tr̄on̄ me yi ame sugb̄ wo le d̄ji too ¹⁴ do agbovihue tsi yi hue l̄ yi nyi emon tsi kp̄o ame wo s̄o yi do agbe me ¹⁵ Mi kp̄o mi dekui d̄ji le enyōn nu dade v̄on̄ wo ŋtsi wo yi va n̄n̄ miagb̄o shigbe lengb̄oviwo n̄n̄n̄ xanem̄ , v̄o l̄ djan̄tawo yi wonyi ¹⁶ Mi la djeshi wo to wo ku sensen wo me alo wo la ḡben̄ vinku le aŋankanwo djia? alo wo ḡben̄ n̄n̄ enu gbogbo wo d̄o ese texue a? ¹⁷ n̄neke l̄ atsi tsi nyi sen̄ n̄n̄ eku nyi yi atsi bâda s̄en̄n̄ eku bâda ¹⁸ Atsi nyi ŋda sen̄ eku bâda o yi n̄neke l̄ atsi bâda ŋda sen̄ eku nyi kp̄o gbéd̄éo ¹⁹ Atsi nyi tsi ne ŋde sen̄ n̄n̄ eku nyio l̄ wo so ni as̄ do ezo me ²⁰ Le ehoun̄ ŋtsi l̄ mi s̄o wo kusese a s̄o do dje shiwo ²¹ ŋde ame shiame tsi yi yɔ̄n̄be axuet̄ yi la va djipo fiɔ du xue meo , v̄o l̄ ame tsi la wua mawu yo droɔ l̄ yi la va mawu yo fiɔ du me ²² Ame sugb̄ la to nu le azan l̄ gbe be axuet̄ axuet̄ alo ŋdenyi aho nyiko d̄ji yi mi nu enyōn dade le l̄? nyi le axo nyiko me yi mi do bbeda leo yi mi s̄o nyian ḡb̄ngb̄n̄ vui wo le lo yi mi wua ed̄o sugb̄ le lo? ²³ N̄ne l̄ na to ne mi be nyinnde djeshi mi kp̄o o ed̄o madj̄o madj̄o woa t̄o wo mi d̄jo le ḡb̄nyin ²⁴ yi ŋtsi l̄ &mesime tsi se enyōn tsi nyin wo yi woa d̄o d̄ji l̄ wo la s̄o s̄o s̄okudo ŋsu nyanu tsi yi tu yo x̄o d̄o ekp̄e ḡbadja l̄ d̄ji l̄ ²⁵ Yi ne edji d̄ja et̄o wo d̄o yi ayiawo xo tshan l̄ exɔl̄ ŋda muɔ do wo dui gu d̄o ekpe d̄ji ²⁶ Yi ame sia me tsi ne la se enyōn ts nyin v̄o ŋda wa d̄o d̄jio l̄ na s̄o s̄o s̄okudo nusu manyian nu tsi yi tu exɔ d̄o ek̄o gudju me ²⁷ Yint̄si ne et̄o wo d̄o yi ayia wo xo yi edji wo d̄ja l̄ ede n̄n̄ eko le ḡon̄ me ni yi emun̄n̄ yi anyi d̄je d̄je yet̄o d̄in̄n̄ ḡblooo ²⁸ Eva d̄j̄o tsi yi yesu xonuxo tse wo v̄o l̄ agb̄n̄ kpe ame l̄ wo le enyōn yet̄o l̄ ŋtsi ²⁹ d̄olo ele enu fiaɔ kudo wo shigbe ŋsein̄ to n̄nen̄ yi ŋde shi gbe woma fiato wo n̄nen̄o

Chapter 8

¹ tsi yesu d̄i le eto d̄ji a ame ame gbogbo d̄e wo kpl̄osd̄o ² ekpo n̄n̄ d̄eka djeklo do ak̄on̄ me ni be axuet̄ ne edro woa ȳodon̄ ³ yesu dren̄ al̄o yi to be ŋdro ŋtsiwo k̄o d̄joyi zed̄eka l̄ yo ŋtsi k̄o ⁴ yesu d̄on̄tsi ni be yi as̄o fiɔ av̄sa ne na hua enunanan tsi avosa tsi moiisi biɔ ne ame siame na nya be ŋde gbe nyi ed̄o n̄n̄ ⁵ yesu d̄o edu tsi yi oȳo n̄n̄ be kapenaum yi s̄odja wo megan d̄eka gogui ⁶ yi be ,subɔvi tsinyin deka plib̄o le axome ele aya duɔ sugb̄ ⁷ yesu d̄on̄tsi ni be nayi ḡb̄o ayi ȳod̄oni ⁸ o s̄odja me gan l̄ ed̄on̄tsi ni be "nyinnde dje be ola do axue tsin̄nin meo v̄o to enyōn deka kpoa axi subɔvi l̄ la xo d̄oyɔyo oa nyin tsan ŋle s̄odja gangan de gomme ⁹ nyi tsan ŋdegbe ne ŋton̄n̄ ame de be ne yi l̄ wo yi n̄n̄ yi ne ŋto n̄n̄ amede be ne va l̄ eva n̄n̄ ne ŋto n̄n̄ subɔvi tsi nyin be ne wa nutse l̄ ewani ¹⁰ Tsi yesu se s̄odja wo megan l̄ yo ŋon̄ v̄o ekpatse yi to be nyinnde kp̄o ame d̄ekpekpu le isrāel kudo x̄ose tse xa kp̄o ¹¹ ame sugb̄ lava so dushidji kudo emiondji yi la va n̄n̄ ekpl̄on̄nt̄si kudo abraham isaki kudo jak̄b̄u le djipo fiɔ d̄uxuem̄ ¹² v̄o efio d̄uxue me vio ŋtsi l̄ wo la s̄o wo s̄o dann̄gbe do afiti yi avi kudo adukli dudu le ¹³ yesu to ne axuaga l̄ be "yi ne va me n̄n̄ le x̄ose t̄owonu " yi sed̄eka l̄ subɔvie l̄ kp̄o ed̄o ȳoȳo zed̄eka ¹⁴ yesu yi pierre ḡb̄o yi kp̄o pierre ashie n̄n̄ do zozo le anyi ml̄on̄ xue ¹⁵ Yesu tal̄o al̄o ni zozooila d̄joledji yi yishite yi to susubɔeo ¹⁶ etsi wuet̄o me va do l̄ wo hin ḡb̄ngb̄n̄ vuin nan wo va n̄n̄ yesu yi le enyōn n̄nu d̄eka me l̄ enyan ḡb̄nvui l̄ wo yi gbe ȳod̄o n̄n̄ ed̄on̄n̄ wo ¹⁷ To eye d̄ji enyōn tsi yi enyōn to dad̄eto esai to dad̄e be exɔ mi d̄j̄wo kudo mi veve sese d̄o d̄ekuiedji ¹⁸ tsi yesu kp̄o axuk̄on̄ tr̄dui l̄ eto ne enu kplanvi yet̄o wo be wo ne d̄joyi galile yo axuɔ godo

¹⁹ Agbale ŋlin̄ t̄o gan d̄eka va yesu ḡb̄o yi le tot̄o ni be "tsitsa na kpl̄o do ayi afi d̄ekpe kp̄i tsi yi ola yi l̄" ²⁰ Yesu d̄on̄tsi ni be watakle wo d̄o edo xeviwo d̄o at̄o v̄o ame gbe to vi ŋde do fitsi yi la gban leo ²¹ Enu kpl̄envi yet̄o bu toni be axuet̄ na m̄on̄n̄ ne ma yi di et̄o nyen̄ ²² Yesu d̄on̄tsi ni be kpl̄odo nyen̄ ne na tashi ame kukuwo ŋto ne ve di wo dekiwo ²³ Tsi yesu d̄o t̄odji hun d̄ekame l̄ enu kplanvi y

²⁴ Zed̄eka ayia gan gan d̄e ka t̄o xoxo le axuɔ d̄ji kaka ayia shi t̄o xoxo d̄o ehunc̄ me v̄o yesu le al̄on̄ d̄on̄w̄ ²⁵ Enu kplanvi y t̄o wo vayi fui be axuet̄ xhlin̄ mi gan mi le kuku ²⁶ Yesu nu n̄n̄ wo be ŋder̄tsi yi mi le v̄on̄v̄on̄x̄ose sugb̄ ma d̄o t̄wo yi yitsi te yi bludo ayia l̄ ta yi ayi l̄ d̄oda toto ²⁷ Ekpatsa enukplanvie wo yi wo be mede yi nyi ame tse yi ayia kudo esi tsan do n̄n̄ etui ²⁸ Yesu yi et̄o godo le edu de tsi yi wo ȳo n̄n̄ be gadareti l̄ me ŋsu ameve tsi yi ḡb̄ngb̄n̄ vui wo le nuxo dowɔ na wo va dogui yi wo to le ame ȳodome kudo adan̄ emon̄ d̄ji yi to dekuikui ŋde tin̄n̄ ton̄n̄ x̄on̄ .²⁹ kp̄oda yi wo to axua dodo

Chapter 9

be kpɔda mawuvi ɳde le miɔn kudɔ ewo kpo dome wo va be ya dɔn to nɔn mi keŋ gbɔxue mawu yo game lɔ navasuna³⁰ Le sɔɔc xue wo tɔ lɔ agluza d̄eo le enudukɔ³¹ Gbɔn gbɔn lɔ wo le nunuɔ ne yesu be ne ola nyami lɔ nyi mi d̄oda ehakpa soso hon wo me³² yesu to nɔn wo be mi d̄owo me ke gbɔn gbnɔn vui lɔ wo to le nusu lawo me yi do ehalɔwome ke ehalɔwo shidu d̄o egba me yi wo ku keŋ keŋ³³ Exa nyito lɔ wo shi d̄jo yi edjuɔ me ve le enu tsine d̄jo lɔ towɔ .ne amewo le edjuɔme³⁴ Ke edua me tawo keŋ keŋ to vayi dogo yesu yi toni be tole mia dumɛ

Chapter 9

¹ Yesu d̄o t̄odzixun me, yi iyi axua godo, afitsi nyi yi ɳti yo dumɛ. ² Yi, wokplɔ matakli d̄e sova gbo le aba dzi. Tsi kpɔ wo xɔse lɔ, Yesu tonɔn ame yi ne kplibɔ lɔ be; "Evinye, dzi nenɔn xo nɔn; wo sɔ nuvɔntɔwɔwo keo." ³ Se ɳlɔntɔwo d̄ewo to le wo ɳti d̄okui wo me; "Ametse le busu nyɔ nuɔ". ⁴ Yesu nya wo susuwo to be: "nde ɳti susu badɔa xɔnwo le mia dziwo me?". ⁵ Tsi ɳde le fafade be, ne woa to be: "Wo sɔ nuvɔnwo keo" alo be "shite ne nazɔn?" ⁶ Vɔ, ne mia nyɛ be Amegbetɔ vilɔ d̄o ɳsin le anyigban dzi asɔ nuvɔwo keame lɔ, Enu ne matakli lɔ be: "Tsite, sɔ aba tɔwo, yi nadzo yi axoe tɔo me." ⁷ Tsi ame hahowo kpɔ etse lɔ, vɔnvɔn d̄owo, ⁸ yi wo le kafukafu sɔ na Mawu tsine sɔ atsekpakpa tse na amegbetɔwo. ⁹ Tsi toxɔn ɳti leyiyi lɔ, Yesu kpɔ ɳtsu de tsi wo yɔnɔn be Mathie, enɔn anyi d̄o dɔwɔxoe tsine takɔedzɔtɔwo le, yi yi toni be: "Kplɔ ɳdo". Eshite yi yi kplɔedo. ¹⁰ Tsi Yesu le kplɔnti le axoede me; takue d̄jɔtɔwo kudo nuvɔwɔtɔwo tsan va nɔn kplan ɳti kudo yesu be yewoادu nu kudo yio nukplanviwo. ¹¹ Tsine pharisiatɔwo kpɔ xɔn lɔ, wo to ne yo nukplanviwo be: "nde ɳti mia nufiatɔ le nu duwɔ kudo takue dzɔtɔwo kudo nuvɔwɔtɔwo d̄o?". ¹² Tsi Yesu se nyɔ xɔn lɔ eto be: "Ametsiwo le lammesin me lɔ wo ɳde hian dɔkita Ō, vɔ ametsiwo ledɔ woe. ¹³ Miyi ne mia kplanu so nyɔ yie ɳti: "Nshishi kuku džiwo ɳle, ɳde nyi avɔsasaɔ, d̄o nutsinti lɔ nye ɳde va be mayo ame dzɔdɔzɔwo ne woa trɔ dzimeo, ke bohun nuvɔnwtɔwo". ¹⁴ Yi Ejan yo nukpanviwo va yesu gbo to be: "nde ɳti miwo kudo pharisiatɔwo mi blanɔ nu edziedzi, vɔ wɔe axo nukplanviwo ɳde blanɔ nuɔ?" ¹⁵ Yesu tonɔwo be; "Agɔɔnyɔnu yio xlɔwo la tenɔ anɔn ɳshishi me ne ɳtsu d̄etɔa le wo gbo? Gbede, vɔ ɳkekewo gbɔnɔ yi wo ladɛ agɔɔ ɳtsuwaɔ dzo le wo gbo lɔ yi gaxoxo xɔn melɔ wo la wola blanu. ¹⁶ Amede ɳde sɔnɔ edo yeye sɔ tanɔ edo xoxo, d̄o yeyeelɔ la dɔn xoxoa yi ila drin, yi drindrin lɔ la keke dɔdzi. ¹⁷ Wo ɳde kɔnɔ aha yeye tsan d̄o langbazago xoxo meɔ, ne ɳde le neneɔ lɔ, langbazago xoxo lawo yi aha la kɔngbe, yi langbazagoɔwo lagu. vɔ wɔsonɔ aha yeye kɔnɔ d̄o langbazago yeye me, yi eveewo nɔnɔ nyuide." ¹⁸ Tsi ile enyɔ xɔwo towɔ nɔwo lɔ, kpɔda , yudatɔwo megan de va dzeklo d̄o ɳkɔ ni. yi inube :" Tugbedjɛvi tsinye ku, fifie trolo, ganke vayi ne nada alɔ dɔdzi, ne yiagbo agbe". ¹⁹ Yesu shite kplɔedo kudo yo nukplanviwo. ²⁰ Kpɔda nyɔnu de tsi ɳtsi ehū le kɔkɔwɔ le xue wuieve shɔnɔ, to ɳgbedemɛ nɔ yesu tɔalɔ yio awutogā ; ²¹ d̄o eto le yie d̄ekime be," Ne ɳtin tɔ alɔ yio awu toga lɔ, nakpɔ lammesin. ²² Ke Yesu trɔ, kpɔe toni be: " Evinye, axo dzi ne dzemɛ, axo xɔse dadɔnɔwo." Yi nyɔnuɔa yio lanmekɔ zedɛka. ²³ Tsine Yesu d̄o yudatɔ mega lɔ yio xome, yi yikpɔ etsɔtɔwo tsiwo le ekp̄n kus kudo amehagād̄e tsi le abobo dowɔ lɔ; ²⁴ Etonɔwo be," Mi dɔyi azɔgɛ , d̄o nutsinti lɔ nyɔnuvie ɳdekou vɔ elé alon dowɔ ." yi wokoe ²⁵ Tsi inya ameewo to vɔlɔ, yento gedome yi ile nyɔnuvie yio lɔnu, yi nyɔnuvie fon dzete. ²⁶ Yio nyikɔ d̄i hɔ le nuto xon kpata me ²⁷ Le gaxoxo tsiye Yesu dzo le xɔn lɔ, ɳkuvibāgbānɔ eve kplɔe d̄o; tsiwo le axua dowɔ le be, "Ku ɳshishi ne mi, David yio vi!" ²⁸ Tsi Yesu veedɔ axome lɔ, ɳkuvibāgbānɔwo yigbo. Yesu biɔwose be, "Mi xɔe se be na tinɔ wɔe?" Wodo ɳti be: "Ee, Axoeto.". ²⁹ Nene Yesu tɔ alɔ wo ɳkuviwo le nunuɔ be: " Ne vame ne mi le mia xɔse nu." ³⁰ Yi wo ɳkuviwo xun. Yi Yesu do gbeasiwo vevede nɔwo be :" Amede kpekpei ɳgbe sewo." ³¹ Vɔ tsi ame veewo dzo le gbo yi lɔ wona yio nyikɔ d̄ihoo le dukɔa kpata me. ³² Tsine wodzo le yiyi lɔ, wo kplɔ nununinɔ tsine me gbɔgbɔvɔn le. ³³ Tsine yi inya gbɔgbɔvɔ lɔ vɔlɔ, nunuino lɔ xonuxo. Amehawo nu ku yi wo be: "Etse ɳde dɔ kpo le Israeluo!" ³⁴ Vɔlɔ phariatɔwo to be: "Gbɔgbɔvɔn yio axuetɔ, yi issɔ le gbɔgbɔwo nyawo." ³⁵ Yesu d̄isa to dugāwo kudo kɔxuiawo me; kpɔtɔ le nufiawo le wo gbedodaxuewo, le nyɔyuie towɔ kudo fiaduxue ɳti, yi yile dɔlele xomevi desiade daɔ, kudo gbɔdzgbɔdzɔtɔwo. ³⁶ Tsine yikpɔ amehawo lɔ, yio d̄ome trɔ d̄o, woŋti ekpɔ be wo le nuxaxame yi wo tsaka. Wo tsaka sigbe alinwo tsiwo nu kplɔla ɳde . ³⁷ Eto ne yo nusrɔnviwo be," Nudɛde lɔ sugbo, vɔ lɔ dɔwɔtɔwo ye xoe. ³⁸ So tse dzi lɔ minɔ kuku d̄eɔ ne Axoeto tsine tɔe nyi nukudede lɔ, ne ya d̄o dɔwɔtɔwo dɔda nukunjene lɔ me."

Chapter 10

¹ Yesu yɔ yo nusrɔnvi woivee wo, yi yi nawo nuse do gbɔngbɔn xodɔiwo ɳti be ne woanyā wo yi ne woada d̄o dɔlele desiade kudo gbɔdjɔgbɔdjɔ desiade. ² Fifie lɔ, apostolo woivee wo nyikɔ ke. Tutugban, Simɔn (tsi wo yɔnɔ be Piye) Kudo Andre noviɛl; Jaki, tsi nyi Zebede vi, kudo Ejan tsi nyi noviɛl; ³ Filipu kudo Batelemi; Thoma, kudo Matthieu, tsi dzɔnɔ amlɔnkɔe; Jaki, tsi nyi Alfeo kudo Thade vi; ⁴ Simɔn tsi nyi Zelotɔ tɔ, kudo Yuda Iskarioti, tsine sa Yesu. ⁵ Amɛ woive tse, Yesu dɔwo; yi yido se tsewo nɔnwo, " Mi ɳgbe yi trɔnsubɔlawo gbo o, yi mi ɳgbe d̄o Samariatɔwo dugan d̄ekpe me o. ⁶ Vɔlɔ bohun, mi yi alin bubu tsi wo le Israelu yo axoemɛ, kudo emɔɔn dzi, ⁷ mi to mawunyā be, "Dzipo fiɔdɔxoe lɔ gogo vɔ. ⁸ Mi da d̄o ne dɔnɔnwo, mi na agbe amekukuwo, mi kɔ kpotinnɔwo ɳti, yi mi nyā gbɔngbɔnvwɔ. Fata yi mi xɔ mina fata xan. ⁹ Mi ɳgbé sɔ sika, ałɔga, alo gadzin do miā gowo me o; mi ɳgbe sɔ mɔdzi kpete, alo awu vegɔn, alo afɔkpa, alo atsi o. ¹⁰ Đolo dɔwɔtɔ dze ne yo fintu. ¹¹ Le dugan d̄ekpe alo kɔxoe tsine mi layi lɔ, mi dzi ame tsi sɔgbe la xɔ mi, yi mi nɔn amexɔn gbo kaka ne mia d̄jodjo lexɔn. ¹² Ne mi d̄o axoede me lɔ, mi dogbe. ¹³ Ne axoede xɔ mi lɔ, mia ɳtifafa ne nɔ dji; vɔ ne aoxoea ɳde dze o lɔ, mia ɳtifafa netrɔva ne mi. ¹⁴ Tsine nyi amegtsiwo gbe be yewo ɳda xɔ mi o, alo ɳda d̄oto mi o lɔ, ne mi ladjo le axoe tse me alo edu tse me lɔ, mi hunhun mia afɔkewo. Le nyawo me lɔ, ¹⁵ ɳle totoeɔ ne mi, le kodjodogbe lɔ, Sodom yo nyigban kudo Gomora tɔwo lakpɔ gbɔdjɔe yu du tse. ¹⁶ Mikpɔ, nle mia dɔɔ sigbe alinwo dɔda wataklewo dome, midze aye sigbe elanwo yi mikɔ sigbe axɔnɛwo ene. ¹⁷ Minɔ gbesɔɔsɔ le xixeame ɳti, do wo lakplɔ mi yi kodzodoxoewo yi le texoe tsi

Chapter 11

wo bɔnɔlə lɔ wo laxomi.¹⁸ Yi wo la kplɔmi yi dume meganwo gbo kudo efiowo gbo do tanye, ne ya nyi dasedidi ne wo kudo etrɔnsubɔlawo.¹⁹ Ne wo sɔ mi deasi lɔ, mi ɔgbɛ vɔn be ale kudo nyan ɔnde yo lanu o, do nyan tsi yi mi lanu lɔ wo lasɔe ne mi le gaxoxoxɔn me.²⁰ Do ɔnde nyi miawo yi la xonuxo o, vɔlɔ, mi lanu nya tsine Miatɔ yo gbɔngbɔn lasɔne mi be mianu.²¹ Wo lakpɔ mi yide dumefiwo gbo do mi xɔdjinye se. Kpɔdeŋ me, amedeo la (sa) wo ɔntɔwo noviwo yi vitɔwo tsan la sa wo viwo. Deviwo la so do wo tɔwo ɔnti yi wo lana watɔwo laku.²² Ame sugbɔwo latsri mia nyagbo, dɔlo mi xɔ dzinye se. Vɔ amesiame tsine laxɔ dzinye se le nutexoe wɔwɔ me kaka yiɔqo kume lɔ lakpɔ agbe to Mawu dji.²³ Ne duqemetɔwo be yewo do funyafunya ne mi lɔ, mi si yi du bubu me. Mi dɔnku nyā tse: Amegbetɔvilo la trɔva anyigban dzi godo gbɔxɔe mi lavɔ anyigban lɔ kudo axin nyatoto xoxla Israël kpata.²⁴ Nusrɔnvi ɔnde kpɔ gan do tsitsa lɔdzi o, alo ametsi le susubɔ lawugan axoeto lɔ o.²⁵ Mi ɔgbɛ bukpɔ be amewo la lebene nusrɔnvi sɔ wu yo tsitsa o. Sigbe aletsi ɔnni mia tsitsa lɔ, amewo lawɔ nu fanya-fanya kudo mi, sigbe be aletsi wo dosinu kudon nene. Ele yo texoe be ne woawɔ nubada ku nusrɔnvi lɔ sigbebe axoetɔlɔ. Ne wole axoeme yo tsitsa yɔɔ be Belzebulu lɔ ɔnde ɔnti wo ɔnda wɔe kudo ametsiwo le yo xomeɔn?²⁶ Yi ɔnti mi ɔgbɛ vɔn amexɔnwo. Nu tsi ylado amewo lɔ, Mawu dzibe mia dɔewofia. ɔnde le dzidzio be mia ylae alo be ne miasɔ nu tsɔndzi o.²⁷ Tsine mila djo vɔ lɔ, nu desia de tsine ɔnti ne mi le vivitime lɔ, mitoe le ɔndɔnku me, yi nu desia de tsine yo to ne mi do tome lɔ, mi yi tui le xotame.²⁸ Mi ɔgbɛ vɔn, ametsiwo la wu ɔntilan vɔ ɔnda tinn wu luvɔn o. Bonj, mivɔ ametsi la tinn atrɔn luvɔn kudo ɔntilan le zomavɔmɛ.²⁹ Midɔn asisrɔnwo, amedé ɔnde kpɔnɔwo do bɔde nu o yi wo la tinn sa wo tanja. Gâke, ne deka tete gin le wo me dje anyigban yi yiku lɔ, mia to tsile dici ɔnkusi nyano dɔlo enya nuwo kpata.³⁰ Yintilo, enya nu desia de kudo mia tsan mia ɔnti. Mia tadawo ɔntotsan le hlinhlin ni.³¹ Mixɔ asi wu sisrɔn gbogbɔde. Mi ɔgbɛ vɔn.³² Nene, amesiame tsine la hūmenye le agbetɔwo ɔnkume lɔ; nye tsan na hūme le tɔnye tsine le djinkusi.³³ Vɔ ametsine ɔnda hūnyeme o lɔ, nye xan nye da hūme le Tɔnye yo ɔnme le djipo o.³⁴ Mi ɔgbɛ bube ɔnva anyigban dzi be ne mahin ɔntifafa vaɔ, nye ɔndé va anyigban dji bé mahin ɔntifafa va vɔ kpatsa.³⁵ Amedewo tsivo kplɔnɔdo laku, do ametsiwo ɔnde kplɔnɔdo lɔ laso do ametsiwo xɔ dzinye. Deviwo laso do deviwo ɔnti. Vinɔ do viɛ nyɔnuvi ɔnti, yi nyɔnuvi lɔ do nɔlo ɔnti. Lɔnxo do lɔnxoyɔvi ɔnti. Yi lɔnxoyɔvi do lɔnxɔlɔ ɔnti.³⁶ Amegbetɔ yo ketɔ lanyi yi ɔnti yo xometɔwo.³⁷ Ametsine lalon tɔlɔ alo nɔlo sɔwum lɔ ɔnde dze nuɔn o, yi ametsine lɔn vienusu alo viɛ nyɔnu sɔ wum ɔndé sɔ kudon o.³⁸ Ametsi ɔnde sɔ atsisoga yito yi kplɔnɔdo lɔ; ɔnde sɔ kudon o.³⁹ Ametsi lale agbe yito do asi lɔ labui, vɔ ametsi labu agbe yito do ɔntinye lɔ, lakpɔe.⁴⁰ Ametsi ne xɔ mi lɔ, xɔm, yi ametsine xɔm lɔ, xɔ ametsine dɔn dɔda.⁴¹ Ametsine xɔ nyaunderɔ donti enyi nyaunderɔ lɔ, laxɔ nyaunderɔ yo ɔgbɛ; ametsi laxɔ amedjɔdɔjɔ donti enyi amedjɔdɔjɔ lɔ laxɔ amedjɔdɔjɔ yo ɔgbɛ.⁴² Ametsine lasɔ enumadlinu de sigbe esi kɔpo deka fafa, asɔ ne devi vifin deka donti enyi ahin nusrɔnvi lɔ, ɔntoe ne mi, ɔnda bu yo ɔngbedodo o.

Chapter 11

¹ Tsine Yesu vɔ yo dodowu nu ne yo nusrɔnvi woevee wo lɔ, edzo le xɔn yi ve to Mawunya kudo nufiafia le yo duganwo me.² Ejan-Baptist le gakpame, se kristo yo dɔwo, do aŋe to yo nusrɔnviwo dzi,³ biɔebe: "Eyo yi nyi ametsi lava, alo mi lagbe nɔtekpɔ ame bua?"⁴ Yesu ɔnti yi to be, "Miyi yi miatone Ejan nu tsivo mile kpokpɔ,⁵ matakliwo le zɔnzɔnwo, kpɔtɔnɔwo ɔnti kɔ, tokunɔwo le nuseɔ, ɔntotsan, amekukuwo gbɔva agbemɛ, yi dukɔn tsine le hiämé le Mawunyanyui lɔ sekɔ.⁶ Yi wolayra ametsi, nye ɔ'na nyi afɔklinu na o.⁷ Tsine ametsewo le djodjɔ le hɔn lɔ, Yesu le totɔo ne dukɔnlɔ so Ejan ɔnti be, "Nde miva yikpɔ le zogbeɛ me, axlati tsi aya le xoxɔ? "⁸ Vɔde, ɔnde ɔntɔ miva yikpɔ? Ametsi do awu tsi xɔtsia? Kpɔ, ametsiwo donɔn awu xɔtsiwo lɔ nɔnɔn efiowo xome.⁹ Vɔde, ɔnde miva yikpɔ? Nyɔnudetɔa? Nee, ɔnle totouwɔ ne mi, yi yiwu nyɔnudetɔ.¹⁰ Ametsi ɔnti wo ɔnlɔde be, kpɔ, ɔndɔ amedɔdɔ dɔda ɔnkɔ nunj, yi ladjra mɔntɔwo le ɔnkɔ wo.¹¹ Nle totouio, le nyawototome, ametsiwo kpata wodji le nyɔnu me lɔ, ame dekpe ɔnde le kpin wu Ejan-Baptist o. Vɔ ametsi ɔnde dɔ kpinkpinme dekpeo le djipo fiaduxoe lɔ me kpin wui.¹² Ejan-Baptist yo ɔnekewo dji vado fifie lɔ, djipo fiaduxoe tsi sigbe hɔnhlɔn, yi akpasinsintɔwo yoe sɔni kudo ɔnsin.¹³ Do nyɔnudetɔwo kudo eselɔ wo nunyɔdɛ kaka vadɔ Ejan dzi.¹⁴ Yi ne mi be yewo xɔe neneɔ, yi yinyi Elia lɔ, tsine trɔva.¹⁵ Ne ametsine do etosenu lɔ, ne senu.¹⁶ Mede nasɔ dzidzime tse sɔku? Wo sɔku deviwo tsivo le munuɔ le asime yo dogbadzi, tsivo nanyi yile axuadoɔ dɔda wo nɔnɔwo gbo,¹⁷ be "Mi kukpɔnvi kudo axloati, yi mi ɔnde du eweo. Mi dzinuzinzinha yi mi ɔnde tsi ɔnzinzinme o."¹⁸ Ejan va, ɔnde du akponɔn yi nu kɔfeha(vin), yi wole totɔo be, "gbɔngbɔnɔn leme.¹⁹ Amegbetɔ vilɔ va, le nu dɔu yi le nu nuɔ, yi wo to be," Mi kpɔ, nusu duto yo, aha nutɔ yo, amlɔnkoedjɔtɔwo kudo nɔnɔnɔtɔwo xɔnlɔn!²⁰ Vɔ yo nunyanyanwo defia dɔjɔdɔjɔ to nunya yito me.²¹ Yidji lɔ, Yesu to nyan hin hin so dutsiwo me yi wɔ amlinam nuwo le, do ɔnti wo ɔnde trɔ djime o.²² Babade nɔn, Korazin! Babade nɔn, Betesa! Ne amlinam nutsewo dɔjɔ le Tyro kudo Sidon sigbe be mia gbo ene lɔ, wo lake trɔ dzime xoxo yi lasɔ akpete kudo afifin.²³ Vɔ, le kodzodogbɛ lɔ, Tyro kudo Sidɔn yo duwo lakpɔ emegbɔdɔjɔ sɔ wu miawo.²⁴ Wo tsan, Kapernawum, okandedzi be amewo la kafu ye bene yayide dzinjusia? Kpao, wola didiwo kaka sɔyi yɔmɛ; dɔlo ne Sodom me yi amlinam nutsewo dɔjɔ lɔ, elake trɔ yi yila kpɔtɔ nanyi kaka ne egbe. Vɔ ɔnle totouio nɔmɔ, be elanɔn bɔtɔe ne Sodomu yo anyigban le kodzodogbe yo ɔkeke lɔ sɔwu wo. Vɔ mi ɔnde nɔte nɔnɔnɔwɔ.²⁵ Mawu la dɔnto ne ame badatsile Sodomu, vɔ wo lɔ, wo la dɔn to nɔwo vevede sɔwu le ɔkeke kpɔtelo dji.²⁶ Le gaxoxo xɔnme lɔ, Yesu xɔ nya yi to be: "Ndo de dzi Etɔnye, dzinjusia kudo anyigban yo Axoeto, donti osɔ susu tsewo yla do nunyalawo kudo amegawo, yi wɔsɔ fia ametsiwo ɔnde yi sukulu o, kudo deviwo."²⁷ Nee, Etɔnye, etse yi nyi axo dzidzi. Nutsewo kpata Etɔnye sɔwo sɔ nam. Amedekpe ɔnde dzesi Vilɔ ne ɔnde nyi Etɔlɔ. Yi amedekpe ɔnde dzesi Etɔlɔ ne ɔnde nyi Vilɔ, yi ametsi Vilɔ dzibe yassɔ fia.²⁸ Miva gbɔnye, miakpa tsine nu tsikɔ nɔn yi agban le mia kpinkɔ, yi nana mi gbɔdɔjɔ.²⁹ Misɔ axɔn agban do mia dzi yi mikplanu le gbɔnye, dɔlo ɔnbɔbɔ yi ɔnfa le dzime yi mi lakpɔ gbɔdɔjɔ le mia lu vɔn me.³⁰ Do axin agban fa yi anake tsinye lɔ fo.

Chapter 12

¹ Le Sabati ḥkekees gbea, Yesu zonto epo(blafo) gblee d.e m.e. Adɔ wu yo nusr̄nviwo, yi wo sun epo(blafo) d.e yi le ekua aso du.² Vɔ tsi Farisit̄wo kpo xon lɔ, wo to ne Yesu be:" Kpo, nusr̄nviwo le nu tsine mia se lɔ ḥde dem̄n be woa wɔ le Sabati yo ḥkeke lɔ dji."³ Vɔ Yesu do ḥti nɔwo be:" Ḧe mi ḥlin kpo gbede nu tsine David kudo yo amewo wɔ tsine adɔ wu wo?"⁴ Aletsi wo yido Mawugbedoɔx me yi wo d̄u vɔsa bolo; tsine wo ḥde dem̄n ni be ne d̄u alo ametsiwo tsan le gbo; Mawu gbo lɔ nutse ḥde nyi nu gbegble o.⁵ Yi tsan, mi hlin nu tsi Mose ḥlin dododo, tsine yi to be Sabati ḥkeke lɔ, avɔsalawo tsiwo le dɔwɔ ɔ dɔnɔn kɔ ne Sabati tsine ḥtɔ xan wo ḥde wɔnɔn nūnɔn o.⁶ Vɔ ḥle too ne mi, ḥva mia gbo, yi ḥwugan gbedoɔx lɔ. Yi ḥti, nu tsine ḥle fiafia mi wugan mi sɔwu nu tsine mia tɔgbewo to ne mi sɔ kudo Sabati ḥti.⁷ Mi dɔla dɔnku Mawu nyatsewo dji le Mawu nya me: " N'djinɔn be mawo nyui dɔda amewo yi ḥde masso avɔsa ana kpo. Ne mise etse gome lɔ, mi ḥda do kodzo ne axin nusr̄nviwo tsinewo ḥde wɔ nūnɔn.⁸ N'nyi Amegbeto vilɔ yi ḥkpo ḥsan be ne mato nutsiwo wo lawɔ le Sabati dzi."⁹ Yesu djo le wo gbo yi yiyi wo bɔbɔxoe (tsi wo yɔnɔn be synagoggi).¹⁰ Yi kpolɔ, ekpo amede tsine alɔ le kantsan nā. Farisit̄wo dzibe yewo kpolɔ adonu le Sabati ḥti. Yi, wo dometɔ deka bis Yesu be: " Mawu degbe ne mi be ne mia dadɔ na amede le Sabati ḥkeke lɔ dzia? " Wo le mɔkpɔ be Yesu wɔ nūnɔ ne yewo aso enya le ḥti.¹¹ Eto nɔwo be: " Le kpolɔ dey me be ame deka le mia dome do alinvi deka yi yigindje dome le Sabati wo ḥkeke dzia. Mi lagbe do xon? Nyɛ ḥde kandɛdzi o! Mi ladɛ te kpatakpatia yi mi lakpo be nūnui yi nyi xon.¹² Vɔd.e, amegbeto deka ḥdo kpinkpinme wu alin deka ooa. So xɔndzi lɔ enyɔ be woawo nūnui yi woada dɔ ne dɔno le Sabati yo ḥkeke dzia.¹³ Yesu to ne amalo be :" Vlūn alɔ tɔwo". Evlūi, yi alɔ lɔ trɔ yi yikpo dɔdada sigbe alɔ dɔtɔlɔ ene.¹⁴ So xon dzi Farisit̄wo dzo le bɔbɔxoe lɔ. Wo le takpekpe wɔɔ dɔ ḥti; wo bu tame so aletsi wo la wui ḥti.¹⁵ Yesu nya be Farisit̄wo dzibe yewo awui. Ekplɔ yo nusr̄nviwo yi yidzole xon. Ameha sugbɔde kudo ametsiwo ledɔ kplɔ do yi yiyɔ dɔ nɔwo kpatia.¹⁶ Ganke, edose nɔwo be wo ḥngbe to yo nya na amebuwo.¹⁷ Tsi bɔbɔ yi dɔkui le lɔ ewu nyanudɔ Esaya yo nya tse to be:¹⁸ " Mikpo, ahin subɔtɔ tsi ḥsan; ame tsi n'lɔn ḥtɔ, yi axin luvɔn kpɔnɔn dzidzɔ soɔti, nasɔ axin gbɔngbɔn dado dzia, yi yila hin nudzɔdzɔwɔwɔ va trɔnsubɔlawo dzi.¹⁹ N'da wɔ adre o, alo la do axoa sinsinde, yi amede ḥda se yo gbe le mɔdodowodzi o.²⁰ Ela dɔ lɔnlɔn na ame gblɔewo; Ne amede le kuku lɔ, ḥda wui o. Ela dɔ kodzo kudo dzɔdɔzɔ yi yila to be wo ḥde wɔ nūnɔn o.²¹ Yi, ametsiwo ḥde nyi yudatɔwo laso mɔkpɔkpo dado dzia.²² Wo kplɔ ḥkugbangbants kudo amumuito de va ne Yesu dɔnɔt̄i gbɔngbɔnɔnɔnde leme, yi yiyɔdɔ ni, be tɔ nuxo dzi yi yile nu kpo.²³ Amehawo tsi yaa yi to be: Ametse yi lanyi Kristo lɔa, David vi tsi mile te nɔɔ kpoa?²⁴ Tsi Farisit̄wo se amliman nya tse, wo to be: " Nde Mawu yɔ, Belzebulu fiɔvi yo gbɔngbɔn yi sɔ ḥsan tse na nusutse yi yile gbɔngbɔnɔnɔnyakɔ le amewo me.²⁵ Vɔ Yesu nyan wo tame susuwo tonɔwo be: " Fiɔduxe desiadɛ tsi man le yinjɔ me lɔ yi le gbɔngbangbe, yi du siadu alo axoe sia xoe tsi man le yidekui si lɔ ḥda nɔ anyi o."²⁶ Neneke, ne satana le yinjɔ yo gbɔngbɔnɔnɔnyakɔ lɔ, ke elanɔn avun wɔɔ kudo yinjɔ dɔkui.²⁷ Yidzi lɔ, nenyi nyawo be satana yi ḥsɔ le gbɔngbɔnɔnɔnyawo lɔ, ke, mia nusr̄nviwo, amede dzi wole nyanyewo le? Satana yo ḥsan? Oo! yi ḥti wo laso fianemi be mia susuwo ḥde sɔgbe o.²⁸ Vɔ ne ḥnyi gbɔngbɔnɔnɔkɔ kudo Mawu yo gbɔngbɔn lɔ, xɔnlɔ, dzipofiađudu lɔ va mia gbo.²⁹ Nasɔ nutsi ḥti ḥkpo nusin be manya gbɔngbɔnɔnɔ sɔ fia mi. Amede ḥda tinn gindɔ nusu sinsin yo xome ne ḥde bla nusu sinsin lɔ. Ne eble lɔ, ela tinn xɔ axoe yitɔ.³⁰ Ametsiwo ḥde xɔ dzinye se be gbɔngbɔnɔkɔ yi nam ḥsin be manya gbɔngbɔnɔnɔ titre do ḥti nye, yi ametsiwo ḥde le amewo bɔɔ be ne woa tinn atrɔzu nusr̄nvinyewo lɔ le kankankanwɛɛ.³¹ Mile totɔo be ḥde nyi gbɔngbɔnɔkɔ yi nam ḥsin be manya gbɔngbɔnɔnɔ. Ke nato tse ne mi: Ne ametsiwo wɔnɔn nūnɔn yi zunu amebuwo trɔnɔn yi biɔnɔn sɔsɔke Mawu lɔ, esɔnɔn kenɔn wo. Vɔ ḥda sɔke ametsiwo le gbɔngbɔnɔkɔ kɔo kudo le busunya too.³² Mawu la sɔke ametsiwo le nya hinkɔ kudon, enye Amegbeto lɔ. Vɔlɔ ḥle toklan nawɔ mi be Mawu ḥda sɔke ametsi le busunya sɔɔ dɔ gbɔngbɔn kɔkɔ ḥti fifie, alo le xixé tsi gbɔnɔ me o.³³ Ati ti nɔɔ xonɔn ese nyuiwo, yi ati gbegle lɔ xonɔn ese gbegble. Wo djenɔnsi atsi so yo kusinsinwo me.³⁴ Miowo tsine zakpatawo xome, ame vuindiwo tsi minyi, alede mila tinn de susu nyuiwo to? Do edzi yo agbosusu me yi enu xonɔn nuxo.³⁵ Ame nyui nanɔn kesinɔn nyuiwo so yo anyigban tsi dənɔn nunyuwo to, yi ame bāda dənɔn kesinɔn bāda to le yo anyigban tsi dənɔn nubađawo to.³⁶ Yi ḥle too ne mi be le kodzodɔ gbe, amewo la do akɔnta so enyɔn vlo desiadɛ tsi wo to ḥti.³⁷ To axo nyawo ḥti, yo la so nya dzɔdɔzɔ ne mi, yi to mia nyawo ḥti yi kodzo lađudziwo.³⁸ Soxɔndji, woemanjɔntɔwo kudo Farisit̄wo to be: " Tsitsa, midzi be miakpo dzesi d.e so gbɔwɔ".³⁹ Vɔ Yesu dɔnɔt̄i nɔwo yi to be: " Dzidzime gbegble kudo axasito yi dzinɔn dzesi, vɔlɔ dzesi dækpe ḥda yi ni ne ḥde nyi Jonasi nyɔnudɔ tɔɔ.⁴⁰ Sigbe aletsi Jonasi wɔ ḥkeke ametɔn kudo zan ametɔn le bosro yo xodome lɔ, neneke Amegbeto vilɔ tsan lawɔ ḥkeke ametɔn kudo zan ametɔn le anyigban yo tume.⁴¹ Niniwoetɔwo la titre yi lanɔn mianti le Mawu yo kodzodogbe donti wo nɔnte nūnɔnɔwɔ le tsime Jonasi dɔgbekpowo. Fifielɔ, ḥle mia gbo yi mi kpo, ḥwugan wu Jonasi. Ke, Mawu ladɔ kodzo ne mi.⁴² Edzigbe yo nyɔnufia la tsite le kodzodogbe kudo dzidzime tse yi yila sonya gɔnglɔn nii, dɔnɔt̄i ye so anyigban yo nu vase Salomɔn yo nunya, yi mikpo, amede le fie tsi wugan Salomɔn.⁴³ Ne gbɔngbɔnɔn de to le amede me lɔ, edzonɔ yi anyigban xuxu dzi be ne yiakpo amede ne yiā dide me.⁴⁴ Ne ḥde kpo o lɔ, etonɔ be: " Natɔ yi axoe tsime ḥsɔ" Netrɔyia ekponɔ be Mawu yo gbɔngbɔn ḥd.e le amea yo gbe kplɔ, wo draeme do, kudo ele toto.⁴⁵ Yi ḥti yi dzonɔn yi vayi kplɔnɔn gbɔngbɔnɔn amandrin vuindi buwo sigbe yinjɔ nene, yi wo lava no texoe xon. Yi amexɔn yo nɔnɔmɛ kpetelɔ nyrānɔ wu tutugban to lɔ. Nene yi yilanɔn ne dzidzime vuindi tsi se axin nusr̄nɔnɔn.⁴⁶ Tsime Yesu le nuxo xoko ne dukɔnlɔ, mikpo, enɔlɔ kudo nɔviasi tsi nɔte dɔ xixenu, dɔ amede be woayi xonuxo ni.⁴⁷ Etoni be: " Kpo, enɔwo kudo nɔviasi lete le xixenu, yi wole dzidzio be yewoax xonuxo kudo"⁴⁸ Vɔ edɔnɔt̄i yi tone ametsi to nya ni be; " Mikpo, ametsewo woenyi enɔnye kudo nɔvinyewo!"⁴⁹ Yi yitɔ alɔ nodɔ ya nusr̄nviwo gbo to be: Enɔnye kudo nɔvinyewo yike.⁵⁰ Amedesiadɛ tsiwo lɔn be yewoawɔ nu tsi Etɔnye tsile dzipo dzi lɔ, amexɔn yinyi nɔvinye nusu, kudo nūvinye nyɔnɔ, kudo enɔnye."

Chapter 13

Chapter 13

¹ Le njkeke, xɔn dzi lɔ, Yesu dzo le axoe tsime yile nufiɔ le yi yino anyi do Galilia yo axuta. ² Amexa gande trɔdoi yi yide tɔdzihun de me yi yino anyi. Ameha lɔ nɔte do axua to yi letodui. ³ Ke Yesu to nya gbogbode nɔwo le lododo me. Exonuxo na ameha lɔ le nyātsewo me: Enudotɔ de to yi nudogbe. ⁴ Le gaxoxo tsime yi yile nudowɔ lɔ, nukuɔwo gindze emɔto, xeviwo va yi wodui. ⁵ Nuku buwo gindze kpekui texoe tsi nde do anyigban sugbɔ. Xoxo wo miɔn, vɔ tsi anyigban lɔ nde yito o. ⁶ Vɔ tsine nɔdɔnkuṣu hun, egbeewo fiɔn donji wo nde do ekeo. ⁷ Ebuwo gindɔ kadza me. Kadzawo sin yi tsɔndzi. ⁸ Nuku buwo gindze anyigban nyui dzi yi wo mian nukuwo, edewo alɔfa(100), ebuwo katakpo(60) yi buwo gban(30). ⁹ Am tsine do etowɔlɔ nesenu. ¹⁰ Nusrɔvawo va Yesu gbɔ yi to nii be: nde nti ole nuxo xɔɔ ne amehalɔ le lododo me? ¹¹ Yesu donji nɔwo be: Miɔwo lɔ, wo sa asixɔxɔ tsine lase dzipo fiɔdudu yo nuylaylawo sɔnɔ mi, vɔ wawo lɔ gbede. ¹² Donji lo ametsi dɔ lɔ, wo lagbeso nii, ne yanɔ agbɔsusu me. Vɔ ametsi nde dɔ o lɔ, wo laxɔ tsi nɔ han lesi. ¹³ Yi ntsi nle nuxo xɔɔ nɔnwo le lododo me, donji ne wo gbekpɔ nu tsan lɔ, wo nde kpɔ nu dekpeo, yi ne wo nɔda se nu dekpe gonme o. ¹⁴ Yi wo nti nyɔnude Ezaya tɔ va eme be: Mi lase nu to miawo towo me, yi mi lakpɔ nu kudo miawo nkukuwo, yi mi nɔda kpɔ nu dekpɔ o. ¹⁵ Donji dukɔn tse yo dzi nde gbede agbe o, wo towo tri be ne wongbese nu o yi wo miɔn wo nkuvivo. Le vɔnvn me be ne woakpɔ nu, be ne woa se nu kudo wo towo, be ne woa se nu kudo wo dziwo, be ne woatɔ dzime, ne ma yɔdɔ nɔwo. ¹⁶ Wo yra mia nkukuwo donji wole nu, kpɔɔ, yi mia towo donji wole nu seo. ¹⁷ Le nyawototo me lɔ, nle totoeo nɛ mi, nyanudetɔ sugbɔ kudo amedzɔdzɔwo wodzibe yewo akpɔ nutsiwo mile kpɔkpɔɔ, vɔ wo nde kpɔe ɔ, yi wo dzibe yewoase nutsiwo seo mile, vɔ wo nde seo. ¹⁸ Mise nudotɔ lɔ yo lododo. ¹⁹ Ne amedɛ se fiadudu yo nya yi nde se gomɛ oa, ke abosan̄ vanɔ yi finɔ nu tsi wodo de yo dzime. Tse yi nyi nuku tsivo gindɔ mɔtɔ. ²⁰ Nuku tsivo gindɔ kpekui me lɔ, yi nyi ametsi se nya yi yixɔ trolo kudo dzidzɔe ganke, ²¹ vɔ nde dɔ eke ne yanɔ anyi dzidzidɔe o. Ne xaxa alo yometsitsi xixetsemɛ tɔ va lɔ, trolo edzenɔ anyi. ²² Tsivo gindɔ kadzawo me, yi nyi ametsiwo dzinɔ be yewoanyi kesinɔtɔ, yi ega yo tame kpo yo dənɔ. Wole sigbe be kadzawo yo anyigban. ²³ Nuku tsivo gindɔ anyigban nyui me lɔ, yi nyi ametsiwo sənɔ enya lɔ yi wo sənɔ gomɛ; esinɔ ku, nuku ɔeka sίnɔ alɔfa, ebu katiyui, ebu gban. ²⁴ Yesu gbe dolo bu nɔwo yi to be: Djipo fiadudu lɔ gbe sɔ si nusude tsi do nuku nyuiwo dɔ yo gbleme. ²⁵ Tsine amewo le alɔndɔnkɔ lɔ, yo ketɔ va yi yido nuku gbleblewo dɔ epo(blé) gble lɔ me, yi yidjo. ²⁶ Tsine nukuɔwo miɔn, yi yido lɔ, ke egbe badawo tsan to. ²⁷ Axoetɔlɔ yo subɔla va agbleemɛ yi to ni be: Tsitsa, nuku nyuiwo yo odo dɔ agblee me? ²⁸ Yi yinu nowu be, ketɔlɔ yo dɔwɔnawo yɔ. Yi subɔlawo donji ni be, odzibe miayi miaxo woa?. ²⁹ Agbletɔ lɔ to be: O, nɛ mi xo egbe bada lɔ, mi la xo nukunyui lɔ kudui. ³⁰ Midasi wo kpata woasin de du, kaka sɔna nukudedegebe. Le gaxoxo xɔnmɛ lɔ, nato ne nukunjelawo be: Mide gbebadawo tutugban, miblawo yi mixotewo ne woatɔzo wo, yi mibɔ epo(blé) lɔ dɔ ava tsinye me." ³¹ Yi Yesu gbe dolo bu nɔwo be: Djipo fiadudu sɔkudo lokotɔ yo ku tsi nusude sɔ yido dɔ yo agbleme. ³² Lokotsiku tse nyi eku vitukui kpete lɔ le kuawo dome. Vɔ tsi sin lɔ, evatɔzun atsi gantɔ le abɔlɔmɛ, be gbemɛ xeviwo va wɔ atɔn dɔ yo atsilɔzuenwo me. ³³ Yesu gbe dolo bu to be: Dzipo fiadudu lɔ sɔkudo yesi tsi nyɔnude sɔ, blu kudo yovowɔ agban tɔn kaka sɔna, ewɔ lɔ yo te sisi. ³⁴ Yesu fianu ameha lɔ yi yido lo tsəwo nii. Nde to nya dekpe nɔwo ne nde nyi to lododo me o. ³⁵ Etsewɔ, be ne woadokpe nyɔnudewo nya tsi wo to dade dzi be: na xonuxo nɔwo to lododowo me, nato nyatsiwo yla so gbetsigbe wodo xixɛ anyi gomɛ to lododowo me nowo. ³⁶ Etsime Yesu do amehawo vɔ lɔ, edzo yi axome. Yi nusrɔnviwo va gogoi to be: "De gbeviwluiwlui tsi miɔ le gbeeme yo lododoa gomɛ ne mi. ³⁷ Edonji be: " Ametsi do nuku nyui lɔ sɔkudo enye, Amegbetɔvilo. ³⁸ Agbletɔ yi nyi xixelɔ. Nuku nyui dodelɔ yi nyi ametsiwo dzi Mawu le fiaduɔ dɔ, dzipoviwo. Gbewluiwluiyi nyi ametsiwo le nutsi legba tonɔwo wɔɔ. ³⁹ Efutɔlɔ tsi do gbewluiwluiyi nyi legba. Game tsine nukunjelawo lavaŋe nukulɔ nyi xixelɔ yo nuwuwu. Nukunjelawo yi nyi Mawudɔlawo. ⁴⁰ Sigbe ne wobɔnɔ gbewluiwluiyi wo tɔnɔ zo wo lɔ, nene lanyi xexɛ yo nuwuwu. ⁴¹ Amegbetɔvilo ladɔ yo dɔlawo doda, yi wo lade nugbegblewo kudo ametsiwo le nufɔmewo doda le yo fiadudu lɔ me, ⁴² yi lasɔ wo dāngbe dɔ etanzo tsi lebibio hlehlehle lɔ me, xɔn yi aduklui duduwɔ kudo avifanfanwo lanɔ. ⁴³ Yi amedjɔdɔwo wolano klinklinwɔ sigbe ewe le wo tɔ yo fiaduxoe lɔ me. Ne ametsi ne dɔ towo lɔ nesenu. ⁴⁴ Dzipofiadudu lɔ gbeso kudo kesinɔnɔ tsi wowlado agblede me, amedɛ kpɔe yi yisɔwla. Ledzidzɔmɛ lɔ, evayi sa nuyiwo kpata lesi yi yixloe agblebɔ. ⁴⁵ Dzipofiadudu lɔ gbele sigbe asiyitɔ tsile dzonu xɔasiwo dzi. ⁴⁶ Tsine yikpɔ deka tsine xɔasi lɔ, eyi sa nutsiwo kpata lesi yi yixloe. ⁴⁷ Dzipofiadudu lɔ gbe sɔkudo edɔ tsi woda dɔ axume yi kplɔ akpavi hamɛ-hamewo, nyɔnyɔwo sigbe manyɔmanyɔwo. Zedeka tsi edɔlɔ dɔ lɔ, edɔkplɔtɔwo dɔenɔ dado ago. ⁴⁸ Wosɔ akpanyuilo sɔdado kusi me vɔ wosɔ gbegbleewo sɔ dāŋkpin. ⁴⁹ Nene yi lanyi le nuwuwu. Dɔlawo lava yi Mawu lado kodzo ne amewo yi yilaman amenyuiwo kudo amevuinwo dome. ⁵⁰ Wola sɔ wo dāŋkpin dɔ zokakpo lɔ me, afitsi aviwo, fukpekwɔ kudo adukluiduɔwo lanɔ. ⁵¹ Mi nse nutsewo gomɛ? Nusrɔnviwo donji be: ⁵² Ein, mi segomɛ. Yi Yesu to nɔwo be: "Womanlɔntɔ desia de tsiva zün dzipofiadudu yo nusrɔnvi lɔ le sigbe amedɛ tsidɔ axoe deka, tsi sɔ kesinɔnɔ xoxowo kudo yeiyewo to dɔ me. ⁵³ Tsine Yesu wu enyatsewo nu lɔ, ekplɔ yo nusrɔnviwo yi yidzo lexɔn. ⁵⁴ Tsi yidɔ Nazareti lɔ, Yesu fianu le gbedodaxoe lɔ. Ametsiwo le nya seo lɔ wo nu ku yi wo to be; ⁵⁵ Ametse yi nyi agbeto sigbe miawo ke. Finde nunya tse so ni yi lede yiwɔ le ndāñdonu tsəwo wɔɔ? Kapitavi yo vi yi yinyi; Mariya yi nyi nɔlɔ yi yakobo, Josef, Simɔn kudo Yuda woe nyi novielo; ⁵⁶ noviewo nyɔnuwo tsan le duame. ⁵⁷ Ametsiwo lexɔn lɔ gbe be yewoa xɔ Yesu dzi se be yi nyi Kristo lɔ. Yi Yesu, do adɔmɛzoe le wo agbenɔnɔ nti tonɔwo be: "Wo nde xɔnɔ nyɔnudetɔ le yintɔ yo dume kudo yo axome o. ⁵⁸ Nde wɔ ndāñdonu sugbɔ le xɔn sɔ kudo wo dzimaxɔse nti.

Chapter 14

¹ Le gaxoxoxon me, herodi tsi nyi tetraidi to se enyɔn tsiwo kudo Yesu ɔti kudo yo nukunuwo. ² Etonɔn yo nusrɔnviwo be: Ametsse lo Ejan - Batishi yi nyi, efɔn so ame kukuwo dome. ³ Mikpo nutsi ɔti yi Herodi desusu nene doda: Herodi de Herodiasi tsi nyi fofo Philipu yo srɔn legatime ele agbe. ⁴ Fifie lo, Ejan toni be:" Nutsiwo o wo lo tsitre do Mawu yo eseɛ ɔti." Fifie ne yaso do dzidzo ne Herodiasi lo, Herodi dogbe asi ne yo sɔdzawo be wo ne le Ejan, yi wo ble yi sɔdo gaxɔmɛ. ⁵ Herodi dzibe yawui vɔlɔ evɔn dukɔnlo, do dukɔn lo dodzesi be Ejan nyi nyɔnudetɔ tsile nuxo xoo so Mawu ɔti. ⁶ Gbedeka lo, legatsime yo dzigbezan va, Herodiasi viɛ nyɔnuvi du woe le amekpekpewo dome yi edzɔdzi ne Herodi. ⁷ Yi, yifian dzɔgbe be yela ne ɔdekekpe tsi yi yibio ye. ⁸ Fifie lo, Herodiasi viɛ nyɔnuvie biɔ enɔlɔ be ɔnde ye la biɔ. Enɔlɔ toni be ne biɔ Ejan - Baptshi yo ta. Tsi enɔlɔ gblɔeni vɔlɔ, eto be:" Mi nam Ejan- Baptshi yo eta le agbogblo dzi. ⁹ Efio lo tsaka le yo nubiobio ɔti, vo tsiyi yinyi adzɔgbe yi fian le amowo kpata tsi le nu duwo yo ɔkume lo, edegbe wo wɔe. ¹⁰ Yi yido be wo ne so ta ne Ejan le yo gaxɔmɛ. ¹¹ Ye wo so ameta do gbogblon lo dzi yi wo so na nyɔnuvia. Yi yisɔna enɔlɔ. ¹² Ejan yo nusrɔnviwo wɔva ko ɔtsilan lo vayidi. Yi yo ɔngbedome lo, wo yi toe ne Yesu. ¹³ Etsi Yesu se nya tse lo, edo tɔdzihun me tuta Galileya. Tsi amewo selo, wo dzo le wo duame yi kplɔedo kudo afɔ le toantɔ. ¹⁴ Yesu va wo gbo le etɔlɔ ɔti yi kpo ameha gan de. Ekpo nublanyui nɔ wo yi yiyɔdɔ ne edɔnɔ tsiwo le wodome. ¹⁵ Gatsime anyi tsɔn lo, nusrɔnviewo va gbo yi toni be:" Texoe tse lo, zogbedzi yi yinyi, yi ezan tsan tsɔn vɔ. Yinti kankan ameha ne woayi eduame ne woa teŋ xle nududu. ¹⁶ Vɔ Yesu tonɔwo be,"Wo ɔnde hian be woayi afide ayi dzi nududu o.Mi nawo nududu ne woa du. ¹⁷ Nusrɔnviawo toni be: Kpɔnɔ kankan amatɔn kudo akpavi ameve kpoysi le fie ne mi. ¹⁸ Yesu to be:"Mi so wo va nuu." ¹⁹ Yi Yesu degbe na ameha lo be ne woanc anyi do egbe dzi. Yi esɔ kpɔnɔ amatɔn lo kudo akpavi ameve lo, yi ekpo dzinjukusi. Yi yi yra kudo eflí kpɔnɔnwo, yi esɔna nusrɔnviawo be woame ne ameha lo. ²⁰ Ame siame du yi wo dɔ xo. Yi wo xote kpɔnɔ kankan tsi kpɔtɔ wɔ kisi woeve. ²¹ Ame tsiwo dɔnu wo sun ɔtsu kotokun atɔn (5000) tsi wo ɔnde hlin nyɔnuwo kudo dɔviwo. ²² Zedeka, etone nusrɔnviawo do tɔdzihun me be ne woayi agodetɔ lo me, le gaxoxo tsime yintɔ la do ameha doda wo axoewo me. ²³ Etsime yi nya ameha lo vɔlɔ, eyi etodzi yideka be ne yayi dogbeda. Tsiyi woetrɔ dolo, ele texoe xɔn, yideka. ²⁴ Vɔlɔ yo nusrɔnviawo tɔdzihun le tɔlɔ dodome, aya xo alegbegbe be wo ɔnde timɔ le tɔdzihun lo lewo. ²⁵ Yo ɔngbedome lo, Yesu di le etoa dzi yi woagbo le etɔa dzi. Le gatɔn kudo gadin yo ɔndekinye me, ezɔn etɔ lɔ dzi yi to tɔdzihun lo gbo. ²⁶ Tsime nusrɔnviewo kpo be ele taadzi zɔɔ lo, wo xɔse be anɔnli yo, yi wo von yi do axoa. ²⁷ Yesu donɔti nɔnwo zideka be:" Mi dodzi, enye yo. Mi ɔngbe vɔn." ²⁸ Piye toni be: Axoetɔ, ne woe lo, degbe ne mazɔn va gbo le etɔa dzi. ²⁹ Yesu toni be: "Va" Yi, Piye tole tɔdzihun lo me yi ezɔn etɔ lɔ dzi yi Yesu gbo. ³⁰ Vɔlɔ tsi Piye yo susu dzole aya xoxo dzi lo, evɔn, yi etɔ xuaxua, yi yido axua to be Yesu, xɔ nun. ³¹ Yesu, Zedeka lo vlun alɔ doda, yi ele Piye, yi to ni be:" ɔnsu tsi dɔ xɔse vide, ɔndenti o von do, de na datsiwo yi wola yi etɔgɔmɛ?" ³² Fifielɔ tsi Yesu kudo Piye wodo tɔdzihun mea aya nɔte xoxo. ³³ Nusrɔnviawo dzeklo ne Yesu yi toni be: woe nyi Mawu vilɔ le nyawotome." ³⁴ Tsi wo so etɔlɔ ke lo, wo va Genezareti yo anyigbandzi. ³⁵ Ametsiwo le texoe xɔnlo wo dzesi Yesu, yi wo do amedədəwo doda afisiafi le du tsiwo trɔdo wo, yi wo hin ametsiwo ledɔwo va ni. ³⁶ Ametsiwo ledɔ wole kuku dɔe ni be yewoa teŋ tɔ alɔ yo awu gbalo kpo, yi metsiwo talɔe lo kpo dɔdada.

Chapter 15

¹ Yi Farisitɔwo dè kudo woéma ɔlɔntɔwo va Yésu gbo so Yérusalɛmu. To bé, ² " Ndé ɔti nusrɔnviwo danɔ lé ameganwo kunuwo ɔti? Do wo ɔndé klɔnɔ alɔ ne wolé nu dɔu ". ³ Yésu donɔti yi to nɔwo bé, " Miawo dè, ɔndé ɔti yi midancé Mawu yo dɔdɔwo ɔti aso dɔn mia kɔnuwo ɔti? ⁴ Do Mawu to bé," Bu tɔwo kudo nɔwo, "yi" Ametsi la sinkpin ne tɔlɔ alɔ nɔlɔ, la ku." ⁵ Vɔ miɔwo mi tonɔ bé," Ola timɔ ato ne tɔwo alo nɔwo, ɔndo ɔndé bɛ masɔ kpédé ɔntiwo , vɔ dɔjgbévɔn tɔa ɔnsɔ vayi na Mawu, " ⁶ amexɔn ɔndé hian bɛ ne yabu tɔlo. Lé mɔxɔn djiɔlɔ misɔ kɔnulɔ sɔ dè Mawu yo dɔdɔlɔ da. ⁷ Mia ayémenu watɔwo, nene yi Ezaya nunyɔdɛ ne mi yi to bé, ⁸ Dukɔn tse lé bubuɔn lé wo nuwo to, vɔ wo dji dji boo lé gbɔnye. ⁹ Wo lé susubɔn gbagbalo donɔti wo nufiafia lé sigbé amegbétɔwo dɔdo. ¹⁰ Yi Yésu yo amehalɔ yi to nɔwo bé," Mi doto yi miasé gɔmɛ. ¹¹ Nutsi yi numelɔ ɔndé xonɔdi agbétɔ. Vɔ nutsi tonɔ lé nume, yi nyi nutsi xonɔdi ame." ¹² Yi nusrɔnviwo va yi tone Yésu bé," Wo nya bɛ anyatɔwo tsaka Farisitɔwo?" ¹³ Yésu donɔti yi to bé, "Atsi désiadé tsi Etɔnye ɔndé do o lo wola hoé. ¹⁴ Midasiwo ɔku gbangbatɔnɔwo yo nyi. Ne ɔnkugbāgbānɔ kplɔ ɔnkugbāgbānɔ bulɔ, wo amevé lo la guindjé édo me. ¹⁵ Piye xɔ nyan yi biɔ Yésu, bé" Dé lododoa gɔmɛ ne mi." ¹⁶ Yésu to bé," Dé miawo tsan milé numanyamanya? ¹⁷ Dé mi ɔnya bɛ nudésiadé tsi yi nume lo yinɔ dɔ xodome yi nuwuwu lo yinɔ addado meɔn? ¹⁸ Vɔ nutsiwo tonɔ lé nume lo sonɔ djime. Nutsewo yi xonɔdi agbétɔ. ¹⁹ So djime yi nugblégléwo tonɔ lé, amewuwu, ahasiwɔwɔ, amatéli gbégléwo, éfiwo, adjédadawo, kudo amezuzuwo. ²⁰ Enutsewo yi xonɔdi agbétɔ. Vɔ adu nu kudo alɔ xodilɔ ɔndé xonɔ di agbétɔ. ²¹ Yi Yésu djo lé xɔn djɔyi dè Tyri kudo Sidɔn dububuwo me. ²² Yi kanani nyɔnudé tsi so dua me va. Edo axoa bé:" Kpɔ nublanyi nuu, Axoetɔ, Davidi vi; évinye nyɔnuvi lé funkpéo lé gbɔngbɔnnɔn yo sime." ²³ Vɔlɔ Yésu ɔndé dɔ nyɔndékpé ɔti niɔn. Nusrɔnvi yitɔwo gogoui va tonii bé," Nyɛ dɔlo élé axoa dɔɔ kplɔ miado." ²⁴ Vɔ Yésu donɔti yi to bé," Wo ɔndé dɔn dɔda amedékpé gbo ne ɔndé nyi bɛ Izrayelu yo alinbubuwo." ²⁵ Vɔlɔ nyɔnu lo vɔ djéklo dɔ Yésu yo afɔnu, yi to bé, Axoetɔ kpédé ɔti nye." ²⁶ Eto bé," Ndé nyɔ bɛ woasɔ dɔviwo kpɔnɔn asɔ dadɔ ne avunviwo o." ²⁷ Nyɔnuá bɛ," Eɛn, Axoetɔ, vɔ avunviwo dɔnɔ énukui tsiwo hlin so wo Axoetɔ yo kplɔnta." ²⁸ Sɔyidji Yésu to ni bɛ." Nyɔnu, xɔsé tɔwo lolo. Ne veme nowo sigbé alétsi wobie dɔ." Yi lé gaxoxo xɔn me lo, évié lo xaya. ²⁹ Yésu djo lé xɔn yi djɔyi Galiléya yo tɔto. Yi tsi lia to dé dji lo énɔ anyi. ³⁰ Amexa gaddé va gbo. Wozɔn kudo matakliwo, ɔnkugbāgbānɔwo, nuxomaxotɔwo(adéttetenɔwo), afɔtsuntsunɔnɔwo, kudo dɔnɔ buwo. Wo sɔwo dadɔ afɔnu nii, yi yɔ dɔ nɔwo. ³¹ Amehalɔ kpo djidɔ tsine wo kpo bɛ énumaxotɔwo lé nuxoxɔɔ, afɔtsuntsunɔwo kpo dɔyɔyɔ, matakliwo lé zɔnzɔnkɔ, ɔnkugbāgbānɔwo lé nu kpoɔ. Yi wo lé Izrayelu Mawu lo dɔɔ dɔji. ³² Yésu yo yo nusrɔnviewo va égbo yi to bé,"

Chapter 16

Njku njizi ne ameha tse, donti wo va no gbonye nkéké ameto sonn yi wo ndé du nudé o. Nye ndé djibé ma d'wo adō toto o, bé ne woayi djan nyi lé mō dji o.³³ Nusrónviawo to ni bé," Afirndé mila kpo akpono tsi lasun ame gbogbo tsewo?"³⁴ Yésu biwo bé," akpono neni yi lé mia si?" Wo to bé, "Amāndren, kudo akpavi vidé."³⁵ Yi Yésu dégbé ne amehalé bé wo ne nanyi do gbédji.³⁶ Eso akpono amāndren lo kudo akpavlo, yi tsi da akpé vlo, éso akpono lo va ne nusrónviawo. Nusrónviawo sœ yi na amehalo.³⁷ Amesiame du yi xodo d'wo. Yi wo so tsiwo fli kpoto lo so kodo kusi amāndren tsi ne d'.³⁸ Ametsiwo du nu lo nyi nusu kotokun amene, nyonu kudo déviwo ndé lé meon.³⁹ Yi Yésu nyan amehalé djo yi yido aklo me djoyi Magadan yo trotrome.

Chapter 16

¹ Farisitwo kudo zadukuitwo vègbé bé ne yewo atikpo yi lé biòbié bé ne wɔ djési so djipo. ² Vɔ édon ti nɔwo bé:" Nε woétrègbé lo, mi tono bé nkékéa lanyo, donti xixéeme bia.³ Yi ndékinye lo mi tono bé," Ayadji dadja égbe; donti xixéeme do viviti." Minya alétsi odénon xixéeme yo nonomme fian, vɔ mi ndé tinj déno gaxoxowo yo djési afia.⁴ Djidjime vuindi kudo ahasito djino djési, vɔ wo nda so djési dékpé aso niòn, neyu Yonasi tɔ. "Yi Yésu djo lé wo gbo yi djo yi.⁵ Nusrónviwo djoyi ago d'éto lo me, vɔ wo njlobé bé yé woass akpono.⁶ Yésu to nɔwo bé:" Mi kpɔnyuidé lé Faritwo yo yési njti."⁷ Nusrónviwo lé tamébuwo lé wodokui wo me yi to bé:" Tsi mi ndé so akpono o njti."⁸ Tsi Yésu nya nyatse lo, éto bé:" Miawo, ame xosé vee tow, ndé njti milé susu xɔnwó déko lé mianonowó dome bé tsi yo ndé so akpono o njti?⁹ Dé mi ndo djési yi mi ndo njku akpono amaton ku ame kotokun(1000) atɔn, yi kusi nene tsiyi mi lo o? Alo kpɔnɔ amandren ku ame kotokun amene kudo kusi nene tsyi mi lo o?¹⁰ Alo kpɔnɔ amandren ku ame kotokun amene ku kusi nene milo?¹¹ Mi ndo djési yi mi ndonku akpono atɔn ku ame kotokun atɔn, yi kusi nene mi lo o?¹² Alo akpono amandren ku ame kotokun amenin kudo kusi nene tsyi milo o?¹³ Tsi Yésu va sézaré Filipo, ébis yo nusrónviwo sé bé:" Enya ndé tow o so Amegbétô vilo njti bé yinyi?

¹⁴ Wo toni bé:" Amedéwo bé Ejan- Mawusidotanameto, amebuwo Eli, yi amebuwo Yérémia, alo nyonudeto déka d'é.¹⁵ Eto nɔwo bé:" Vɔ Miwo d'é, medé miwo mikpo bbé njnyi?¹⁶ Simón Piye to bé: Ewo yi nyi Kristo, Mawu agbéagbé yo vi."¹⁷ Yésu dontin yi to ni bé:" Wo yrawo, Simón Jonasi vi, do ndé nyi njtsilan kudo éhun yi d'é étse fiawo, vɔ Etɔnye tsi lé djipo.¹⁸ Ngbétonon bé wo yi nyi Piye, yi ékpétsé dji natu axin tsotsi do; kudjésu yo agbo nda kpɔ nusin d'odji o.¹⁹ Nasɔ djipo yo safléwo asɔnawo. Nusianu ttsi olabla lé anyigban tse dji la no blabla lé djipo, nusianu tsi ola tu lé anyigban lanɔ tutu lé djipo.²⁰ Soxɔndji Yésu dégbé ne nusrónviwo bé wo njgbé to bé yé yinyi Kristo lo.²¹ So gaxɔnmɛ lo, Yésu tototo ne nusrónviwo bé éhian bé yéayi Yérusalem, lakpèfun gbogbodé lé amesinsinwo sime; nunɔlagāwo kudo womanlɔtɔwo, bé wo dola wui yi yialfɔn lé nkéké étɔn guan gbé.²² Yi Piye kplɔe vayi akpadéka yi sian bé: "Etse netotanɔn, Apéto; Etse njgbé veme nɔwo gbédé o."²³ Vɔ Yésu trɔdo Piye njti yi to bé: "Tétéyi ridi da lé gbonye, Satana! Onyi afɔklinu nun, donti ndé lé tame bu so Mawu yo nuwo njti o, vɔ amegbétwo yo nuwo njti.²⁴ Yi Yésu to ne yo nusrónviwo bé," Nε amedé bé yakplɔndo lo, édola gbénu lé yidokui gbo, lasɔ yo atsisoga yi lakplando.²⁵ Dolo amesiame tsi ne ladjibé ya hlin yo gbéta lo labui, vɔlo amesiame tsine labui d'o njti nye lo latrɔ kpɔe.²⁶ Dolo ébonjdenu yi yilano ne amedé ne édu xixéeme kpatadjio vɔ bu yo agbé? Ndé amedé laso na d'o yo agbé téxoé?²⁷ Donti lo Amegbétɔvilo lava Etɔlo yo njtikɔkɔème kudo yo dɔlawo. Yi yilaxéfin na amesiame sɔkudu yintɔ yo dɔwɔwɔwo njti.²⁸ Njlé totuɔn lé nyawototome, amedéwo lé miadome lé fie, tsiwo nda dɔ éku kpɔ o, ne wo ndé kpɔ Amegbétɔvilo va fiadudulɔ me o.

Chapter 17

¹ Nkeke ama din njgbjedome esu plɔ pierre ejan kudo jaquiku nɔnvi lo e plɔ wo so yi eto dji² Yo njmɛ trɔ ele ezo kliw shigbe ewe nene³ Yi kpɔda mɔnse kudo eli wo ze yi le nuxoxoko kudui⁴ Petro kɔwo yi yidji tone yesu be Axuetɔ enyɔn wu be mia nɔn fie. Ne wo dji lo natu zava deka newo, deka ne mɔnse, deka ne elia⁵ Tsine yi yi le nuxoxo lo zedeka lo alilipko klinklinde va tshɔn wodji yi egbe de diso lilikpo mɛ be""Mi kpɔ evinyin lɔnlan to tsi ne gbo nyinjde lɔnnɔn nu leo midɔto*6* Yi yesu va talɔ wo be mi tsite mingbe vɔn⁷ Tsine nukplanviwo se ethelɔ wo so wo njmɛ thɔn anyi kudo vɔnɔn gande⁸ Yi wo kpɔ dji vɔ wo njvdé kpɔ amedeo so to yesu njtsio.⁹ Tsi wo le d'idi so etɔ dji lo yesu degbe nɔn wo be min gbe nu enyɔn xɔn ne amede kaka so dje gatsime yi agbetɔyovielɔ la fɔn so amekukuwo dome gboxue.¹⁰ Yo nukplanviwo biɔse be njdɔntsi yi Romatɔwo wo nuwlintɔ wo nu be ele vevede be ilia d'o la va tutugbɔn.¹¹ Yesu dontsi be" nyawo yi nyi be mawu be ilia d'o la va tutugban ava djra nusianu d'o¹² Vɔ njle to too non mi be ilia lo va vɔ wonde le djedjehi tovo lo wo enu tsiwo dro wɔ lo dontsi "neneke amegbetɔvbi lo than la d'u aya le wo lɔmɛ"¹³ Sedekalɔ enukplanvielɔ wo segɔnmɛ be ele nuxoxo so! ejan batsisi njtsi.¹⁴ Tsine yi anupklanviewo trɔyi d'o amehalɔwo me lo, nusu d'eva yesu gbo yi djeklo d'o gbo le totɔn ni be¹⁵ "Axuetɔ kpɔ nusisi nun d'o evinyin le adjigbo dɔ leɔ edjenɔn ezo mɛ kudo eshime.¹⁶ sœ va ne enukplanviwo wonde tin da edɔlonio"¹⁷ Yesu dontsi be djidjime trotro kudo djidjime gblegble kakansɔna ganjdemɛ yi non miagbo aso sidɔ yi ganjdemɛ yi na hin mi so sin? mi pklo dévielɔva nu¹⁸ Jesu waadan d'o gbɔngbɔn lo dji yi yito yi d'evie lo kpɔ dɔyɔyɔ zedekezedekà¹⁹ Ke enukpanviwo gogo yesu do vo yi to ni be "lewa kaka mi nde tinnyan gbɔngbɔn lo?"²⁰ Yesu to be "sɔkudu miawo xose yio xuexue njtsi yo. d'o njle totuɔn non mi le nyawo toto me be ne mia xose wo klo vitukuidé shi gbe ewatsi wo ku hadjigbe nene lo mi la tonɔn ekpo hɔn be "vayi fie yi yila vayi hɔn"²¹ d'o gbɔngbɔn hɔn wo hatsigbe lo enublabla kudo gbedodo da wo me kpo wo tinhun nyannɔwɔ to²² gatsi nse wo yi galile yesu tone yo nukplanvio be "amegbetɔvielɔ wo la se non agbetɔwo"²³ Yi wo la yui vo nkéke tɔngɔn gbelɔ elà trɔfɔn" enukplanviwo tsi enushishime²⁴ Gatsime yi va do kapenaum lo metsiwo yi djo non takue demishekel non tshotsiho lɔlo wo zɔn va pierre gbo yi to ni be

Chapter 18

"mia xuetɔ lɔ nɔde tunɔn takue tsinin nyi demi shekeli tɔ lo?"²⁵ Edɔnɔtsi be "e" etsi petro dɔ axue lɔ mɛ lɔ yesu tutugbɔn yi xɔ enyɔn lɔ yi le totɔɔ ni be "lede o kpodo anygbandji fiɔwo lɔ mɛde shi wo xɔnɔn taakue kudɔ amlɔnkue wo le?" wɔnjɔ wo vio shi alo amedrovio shi wɔ?²⁶

²⁶ Petro dɔnɔtsi be" amedro wo "yesu dɔnɔtsini be ke dumeviwo nɔdele efin tu tɔwome alɔ"²⁷ Vɔ ne miŋ gbe sɔ takue djɔtɔwo sɔdo vodadamełɔ yi tɔdji ve daemli lanvi tutugbɔn tsi yi ola le lɔ ko xodomèni ola kɔ ega tsi yi mi la sɔ tu takuelɔ le yo dɔmɛ sɔ egabɔ ne nasa ve na takue nyin kudɔ ewokpo to.

Chapter 18

¹ le gaxoxo xɔn mɛ tutulɔ enukplanvi wo yesu gbo yi le totɔɔ be "mɛde yi amegaxoxo le djipo fiɔduɔme?"² Yesu yɔ dɔvi dɔka le wodome³ Yi le totɔɔ be nɔle totui nɔn mi le nyawo totome ne miŋde trɔ jyi tsi shigbe dɔvi vitukui tsheo hanèneɔ lɔ mi nɔda yi djipo to emɔn dekpekpɔ djio gbedegbeo.⁴ Yenɔtsilɔ ame tsiyi sɔdɛkie sɔ hue shigbe dɔviye hadjigbe nene lɔ yi la yi nyi ameganxo le djipo fiɔduxume⁵ Yi ame dekpekpui tsi ne yi vɔ amedrɔ dɔviewo tɔ le ahi nyikɔ dji lɔ exɔŋ.⁶ Vɔ amedekpekpɔ tsine yi nyan dɔvitsewo dome dekalo ewa nuvɔn dɔ nɔtsigne. Ela nyɔnni be wa bla ekpe gangan dɔ do kɔni asɔ dangbedɔ axume.⁷ Babade ne xixiemè dɔ gaxox sinjsinj wɔnɔtsi dɔ ele vevedebe enutsewo ne va mɛ, Vɔbabade nɔn &me tsidji yi yi la to la vame⁸ Ne alɔ alo afɔ tɔwo la nyi gege yo mɔnu nɔn lɔ na sui sɔ dɔnkpin atinj kpnɔtsi ayi djipo we la nyɔn nɔn sɔ wu be na dɔ afɔ ameve kudɔ alɔ amve vɔ ezo mamvɔmavɔ me⁹ Ne ɔkuvi tɔwo la nyi gege yo mɔnnu nɔn lɔ na dɔ dɔnkpin elà nyɔn nɔn sɔ wu be ɔkuvi ameve nanɔn ashio vɔ ne nayi ezo mavɔmavɔ me¹⁰ Mi kɔnyide ne mi gbe dafɔ dɔvi tse wo dometɔ dɔdɔjɔ dɔnɔle totui nɔnmi be mawu dɔlawo kpnɔn etɔnyin yo nɔmin gashiagame le djipo¹¹ Do ame gbetɔvie lɔ va be ne ya de metsi wo woebulɔ¹² lede mi buse ne amede dɔ alingbɔ kavetakpo yi dekabu le me ni de nɔde gbenɔn kavetsiwiasidéka kpetelɔwo dade avedji dekatsine bulɔlɔ¹³ Yi nɔle totui nɔn mi lenyiwo toteme be eltrɔ plɔnɔn djidue dɔ yenɔtsi sɔ wu kpetelɔ tsio yi nɔde buo lɔ¹⁴ Nenɛke miatɔ tsile djipo tsan nɔdedjibɛ be na dɔviyeo dome tɔ dɔka nɛbuo¹⁵ Ne nɔnviwo wɔnunɔn dɔnɔtsiwo lɔ wɔe ne wokuikpo ve mi nu enyɔnɔ ne ese lɔ o whligan¹⁶ Vɔ ne egbe be yenjde le djaseolo trɔ wɔe dɔ mi nɔnvi ameve bu gbo gaxɔnme lɔ ne mi suɔn ametɔnɔ nyawo totɔɔ lɔ lanɔn agni¹⁷ Yi ne egbe be yenjndele djasetonuolo sɔ enyɔn lɔ sɔ yi tshɔtsie me eegbe be yenjase tonu le tshothie me tshaolɔ ke mi buido vodusintɔ alo takue djɔtɔ wodji¹⁸ Lenyiawo tot me lo nɔle totuiwo nɔn li be enu tsiwo keŋken mila bla la anyigbandji lɔ wola nyi blabla le djipo yi enu tshiwo mi la tu le anyi gbandji lɔ la nyi tutu le djipo¹⁹ Sɔyidjilɔ nɔgbele nunuɔ nɔn mi be ne miadometɔ ameve wa dɔka dɔ enu dɔ dji le anyigban djilɔ etɔnye tsi le djipo lɔ la sɔe nawo.²⁰ dɔ afitsi yi ame ameve kuo ame ameton bole ahi nyikɔ dji lɔ nɔle wo dodom²¹ Ke petro va yesu gbo yi bie se be "axuetɔ ke senɛni yi mi la sɔ enu sɔ ke ame tsi yi dje ago le midjilɔ ziadrea?"²² Yesu dɔnɔtsi ni be nyin de tonɔn mi be zeadreɔ vɔ nɔtonɔn mi be ze katakpo tsiwo.²³ Djipo fiɔduxue le shi gbe efio dɔ tsi yi dja wa akɔn ta kuoo edɔ sɔvi yetɔwo nene²⁴ Tsi wo tɔ akɔnta lɔ dji lɔ ame dɔ du efin milion deka dui²⁵ Vɔ ega nɔde le shi yi la tu efino xuetɔlɔ be wo ne le yi kudɔ evie lɔwo asɔ sa²⁶ Subɔvie djeklo yi axueto kpo nushishi nu ne nɔbbe kɔ ga kpoa na tu fin nɔn²⁷ Ke yo nu wa nushishi ne axutɔlɔ yi isɔ efin lɔ sɔ ki²⁸ Vɔ edɔsɔvi ye to dje mɔn dji yi kɔ ame dɔ tsi yi dju efin kotoku dɔke dui yi le kɔla mɛ ni yi be tufin tshi nyin nu kpo neneo lɔ nɔda nyɔn²⁹ Vɔ yo fin tɔnɔn tsan dje kpo oo akɔn me ni to ni be kpo nushishi ne nɔgbe kɔ ega lɔ kpo lɔ nava tsu efin tɔwo nɔn³⁰ Vɔ dɔkadje lɔ gbe kaka sɔe sɔ do gakpame kak ame lɔ tu efin ni kehungbɔhue yi va to³¹ Tsi yekudo ame tshi wo yi le dɔmɛ wo kpo anuɔ lɔ yio texue lɔ wo yi vayi tui ne wo xuetɔ lɔ³² Ke dɔkadje lɔ yu xuetɔ yɔ!ɔe yi toni be "ewo subɔvi bāda nɔɔ efin xɔn wo keŋken sɔ keo dɔnɔtsi lɔ o de kuku nu"³³ Na teun ado nushishi kuku ne nɔn vio lo shi gbe letsi yi nɔwanɔn neneo³⁴ Axuetɔ lɔ bidji esɔe sɔ nan ame lets kaka yi yi tu efin lɔ³⁵ Nene ke etɔnyi tsi le djipo la wa ne mi ne ;mi nɔde sɔ minonvi wo nu sɔkewo so edji mɛo

Chapter 19

¹ Etsi yesu wu enyɔn tse wo nua eto le galea dumɛ djo yi yudea le jɔrdan toa godo.² Dukɔn gande pluedo yi idado nɔ wo le hɔn.³ Farizia tɔwo tedɔnɔtsi yi toni be ðeyi ese dɛmɔn be ɔsu ne gbe asie dɔ enyɔn dɔ kpekpekpui kpo nɔtsia⁴ Yesu dɔ nɔtsi be dɔ yi miŋde hlin be ame tsi dɔ wo so gonmɔs djedjea yi wo nyi asu ku ashi wo yɔ o wa?⁵ Yi ebbe le nunuɔ be "Dɔ exɔ nɔtsia ɔsu la djo le etɔlɔ ku do enɔ lɔ gbo alé dɔ wo nɔnɔwo nɔtsi yi woa meve lɔ wo la trɔ zo nɔtsi lan dekalo?"⁶ Nenea wo nɔde gbe nyi eveo vɔa wo tɔzɔ nɔtsi nu tsi mawu tsa dɔ du yintsi ame dɔ nɔgbe mawo meo.⁷ Wo gbe dɔnɔtsi ni nɔde nɔtsi yi mɔnse na gbé gbe woma yi mia mia nyii?⁸ Egbe dɔnɔtsi ne wo be sɔ kudɔ mia dji me tri tri nɔtsia mɔnse na egbe be mi ne gbe mia shio vɔa so gɔmɛ djedjea nɔde neneo⁹ Ma tui ne mi "ame dekpekpui tsi yi la gbe ashie ne nɔde nyi sɔ kudɔ hashi wawa nɔtsio yi yɔa ewa hasi yi ɔsu tsi ve dɔ nene yo nyɔnɔn tsan wa hasi"¹⁰ Nukplanviwo to ne yesu be "Ne esrɔn dɔde nyɔ wo le nene dɔ egbe nyɔn be woa dɔ srɔn o"¹¹ Vɔa yesu tone wo be "nɔde ame kpata kpo yi la tɛnɔ xɔ enu kplan tse vɔa ame tsiwo yi wo dɛmɔn na be wo xue wo.¹² Dɔ ame tanjantɔ dɔe le nene so wo nɔ wo dɔmɛ ke yi ame oeo le yi wo tɔ wo so ame gbetɔ gbo yi ame deo so wo dekui dɔ nene so kudɔ djipo fiɔduɔme nɔtsi. Ame tsi shi nutete lea ne xɔ nu fia fia tse.¹³ Exɔa wo kplɔ dɔvɔva ni be ya dalɔdɔ ata nɔwo adogbeda dɔ tanawo vɔa nu kplaviwo bidji do wo¹⁴ vɔa yesu oɔnɔtsi nɔ wo be "miŋ gbe wao mi dashi dɔvɔva ne woa va gbɔnye miŋ gbe xemɔ nɔ wo o ne gbɔnye vavao oa djiŋ kushi fiɔduxuealɔ la su ametshi wo yi le shigbe dɔvi tse wo nene si¹⁵ Edo lɔ eta nɔ wo yi djemɔ dɔjɔ le texue xɔn¹⁶ Kpɔda ɔsu dɔ va yesu gbo yi toni be "axuetɔ enu nyi tsinje na wa asɔ kɔ agbemavɔ?"¹⁷ Yesu dɔnɔtsi ni be nɔde nɔtsi yi wo le enu tsi nysn la biɔ nɔse? Dɔka yenyeɔn" vɔa ne wo dji be ya gedɔ agbemea le esee wo hen.¹⁸ ɔsu nu ni be ese tsinje woe?" Yesu nu ni be nɔgbe wa hashio nɔgbe wuame o nɔgbe fifio nɔgbe dɔ dasese manɔ manɔ na ame o¹⁹ Bu etɔwo kudɔ enɔwo lɔn havio agbeto higbe wɔnɔ

Chapter 20

nene."²⁰ Dekadjevie toni be ḥwua do ex̄wo kejkej dji thinde gbe kp̄tō nu?²¹ yesu don̄tsi ni be ne wo dro be ya su blibo l̄ ne o djo le fiel̄ yi sa axonuwo keker ne na s̄ egal̄ ma ne wuame n̄ wo ne na do keshin̄ nu wo do djipo fifie l̄ na t̄ va ava kpl̄do nyin²² V̄a etsi yi dekadje l̄ se enȳon tsi ne nuo yi yesu lea edo nushi me do enu n̄n̄ ameshi gangan wo le shi.²³ Yesu to ne nukplanvie wo be ḥle totuī n̄ mi le nyia wo to me "esese ne gato ne ya do fio duxueme"²⁴ So wu be es̄ kp̄tōn̄n̄ ne ya do tonui yo do me yu be egat̄ ne ya ged̄ efic̄ duɔ̄ me²⁵ Etsi nu kplanvio se enȳ tse ekpatsa wo yi wo be "Ame tsin̄de yi la teñ kp̄ h̄le gan?"²⁶ Yesu kp̄wo yi nu be" enu x̄ le v̄é léamegbet̄ wo gbo vo le mawu gbo l̄ ele b̄b̄oede.²⁷ Pita don̄tsi ni kp̄d̄a mitashi enuo kejkej dad̄e yi kpl̄o do gome kp̄ kp̄ tsin̄de yi la nyi miçayto?²⁸ Yesu to n̄ wo be "Nyia wo ḥle totuī n̄ mi miawo tsi kp̄o doa le xixie yemea gatsi me yi ame gbet̄vie la n̄ anyi le fio gikpie me miçwo tsa mila n̄n̄ efic̄ zikpi amewuivee l̄ wo dji yi mi la n̄ kodjo d̄o ne israēli yo kota ame wuive l̄ wo"²⁹ Amede kpekpu i tsi ne la dashi yewo xuewo n̄n̄vie ḥs̄u kudo n̄ovie nȳn̄ wo et̄l̄ ku do enonla evie l̄ wo alo anyi gban yet̄ wo do nyiko tsinyen ḥtsia ela x̄ fentu hotu hotu wo yi mi la gbe kp̄ gome le agbemavom̄e.³⁰ V̄o ame sugb̄ le ame tsiwo yi le ḥk̄gbea wo la va tr̄ ḥgbessi t̄wo yi ḥgbessi t̄wo la va tr̄ ḥk̄o gbet̄wo

Chapter 20

¹ Nyiawoa wo s̄o djinkushi fio duxue s̄o djidrédo agbldaet̄ d̄e tsi yi fon fofon me la ve yi dji l̄ble t̄wo ne yio vin gble.² Etsi yi wo xo ashī gbedeka yo ga tsi yi oka tunon amedeka v̄a edōwo d̄oda vin gbleme³ le gaxoxo et̄n̄ yo ḥgbede me l̄ egbe kp̄ amebuo le abl̄me ed̄de mawa⁴ Eto n̄ wo be miɔ̄n̄ wo tsan mi yi gbeme "na nami enu tsi yi nyon l̄" ke wo yi ve t̄ d̄⁵ Le gaxoxo amaton ḥgbedom̄e la l̄ egbe kp̄ ame buo egbe do wotsan d̄oda⁶ Le gaxoxowuidika yo ḥgbedom̄e l̄ egbe kp̄ ame buo yi to n̄wo be ḥd̄entsi yi mi le fie yi minde le ed̄de wao⁷ Wo don̄tsi ni be ame de ḥde s̄o ed̄ d̄e namiode eto n̄n̄ wo be miao than miyi vin gble me⁸ Etsi fieshi va d̄oa egbeto n̄o yo d̄odji kp̄ t̄ be "yo ed̄wat̄l̄wo ne na tu efin n̄n̄wo so ame kpetue dji kaka s̄oyi ame tutugb̄n̄ t̄l̄odji⁹ Etsi yi eduwat̄ tsi wo ȳo le gawui dekame wo va l̄ wo ame deka x̄ ega kotoku deka¹⁰ Etsi yi ame tutugban t̄ l̄ wo va l̄ wo bube yeo la x̄ fin tu wu v̄a wo tu kotoku dekame ne wotsan¹¹ Etsi yi wo x̄ ega v̄a wo to lixuilkui lili do agblet̄a ḥtsi¹² Wotobe, ḥgbessi t̄ tse yo l̄ gaxoxod̄eka yo b̄o kp̄ wo vawa ganke wo tu egadekanjme ne mio tsi duaya so ḥd̄ikanyi le zozome.¹³ V̄o axueto l̄ don̄tsi ne woa dome t̄ deka be "n̄vi ḥd̄e ago d̄e le miadjia ḥbe mio wi x̄gbe ne ega tsi mi so egbel̄"¹⁴ Mix̄o ega miato n̄e mia djo ḥs̄o gbeta be mantu efin deka ḥkume n̄n̄ miɔ̄n̄ kudo ame kpete la wo¹⁵ Nyin̄de d̄o egbe la wa enu tsi yi d̄roñl̄? alo ebiañ nem̄i be nyi ame fa d̄omea¹⁶ Ȳntsi l̄ ḥgbessi t̄ t̄wo la tr̄ s̄on̄ ḥk̄t̄wo yi ḥk̄t̄wo la tr̄s̄on̄ egbe tsit̄wo" ame sugb̄ wo ȳo v̄o ame vide wo s̄o"¹⁷ Etsi yesu djem̄n̄ tuta jerusalem l̄ ekp̄ nu kplanvi wuiveo yi le totos n̄e yo le mondji be¹⁸ Mi kp̄ mi djem̄n̄ tuta yeruzalem yi wo la s̄o agbet̄vie l̄ as̄o do asi n̄ av̄ sat̄ wo kudo agbale wlin t̄ wo¹⁹ yi wo so eku kodjo ni yi wola s̄e na maxose t̄ wo yi wola de al̄m̄e le ḥtsi la do eba ni kaka la wui v̄a ela tr̄ f̄on̄ le ḥkeke t̄ngonl̄gbe²⁰ éyome zed̄eka zebe deo asie klo evie ameve wo va esu gbo ebobo le yesu ḥk̄o yi biɔ̄e enu d̄e²¹ Yesu don̄tsi ni be djidji ḥde yi le asio?"nyonu n̄ ni nan m̄nu kōk̄ evinyin wo ne woa n̄ anyi ame de d̄o aho nuñusime yi ame de d̄o aho mio l̄ome le aho fiɔ̄du xue me"²² Yesu don̄tsi be ḥde nya enu tsi biɔ̄ yi oleo nuten ten le miashi ne mia s̄o nu kōk̄ tsi nu gbe yi ḥgbessi? Wo nu ni be nutenten le mia si²³ Ed̄on̄tsi ne wo be nyiwa kōk̄ tsi nyin mi la nui v̄a ne wa n̄n̄ d̄usi kudo em̄i mee ḥde nyi enyin yi wanio eson̄ et̄onyie gbo²⁴ Etsine yi nukplavi kp̄t̄e wo se enȳ tsea wo bidido n̄n̄ vie wo²⁵ V̄a yesu ȳo wo va yidokui gbo yi nu be enȳon̄ be maxose t̄wo yio me gan ne kp̄ ḥs̄e d̄o wo dji yi wo ḥtsi me san n̄ nuse ḥs̄e d̄o wo dji²⁶ N̄de d̄o la nyi nene le mia domeo d̄o lanyi mia subɔ̄vi²⁷ Yi ame tsi dji be ya nyi ḥk̄o tsi le midomea d̄o la nyi mia subɔ̄vi²⁸ N̄neke agbet̄vie ḥde va be woa subɔ̄yeo v̄a eva be yiaso yeogbe s̄o sav̄ d̄o ta ne ame sugb̄²⁹ Tsi yi wo to le jeriko dukɔ̄ngan de kpl̄edo³⁰ Kp̄da ḥku gban gban n̄ ameve n̄ anyi le em̄o etdi wose be yesu va le yiȳia wo site yi do axua be kūnsidi n̄ mi axueto davidi yo vi³¹ V̄a djuk̄ona d̄e d̄o wodji be mi b̄on̄ v̄a wo le axua d̄o sinsind̄e e axueto davidi vi kunusinsin n̄ mi³² Yesu note ȳo wo yi be ḥde mi dji be mawa n̄ mi?³³ Wo don̄tsi ni be mia ḥk̄uvio ne kp̄on̄³⁴ Yesud̄a kudo ḥs̄insin yi t̄oasi ḥk̄uvio ne wo zed̄eka ḥk̄uvi hun n̄e w̄o yi wo t̄ nu kp̄kpo yi wo kpl̄o yesu do

Chapter 21

¹ Tsi Yesu kúdó yo nukplaviwó gógo yerusalem l̄ , wo va d̄o koxui tsi t̄ Betfaje, tsi gógo Amitó l̄ .² Yesu ton̄ yo nukplavi ameve be : Mi yi koxuí tsi do lixo kudo etsel̄ me . Ne mi le hon̄ l̄ , mi akp̄o es̄o kete enon̄ deka kudo yó ví tsi wó anon̄ babl̄ me . Mi deka n̄n̄o , ákpl̄ wo va núm̄ .³ Ne ame de b̄o mi mo ḥd̄énti l̄ , mi nuni bé: Axueto l̄ hian wó , ke adasí wó ne wó ava.⁴ Enu tse l̄ va eme n̄ enȳ tsi nyagbl̄ndet̄ l̄ gbl̄nl̄ wo ava eme , tsi nyí be :⁵ " Mi ton̄n̄ Ziōn nȳn̄uvi be : Efic̄ t̄wo gbo kudo b̄b̄oenyinyi ; E n̄n̄ anyi d̄o es̄okete dji , es̄okete yo vi dji , Elan tsi wo s̄o kōn̄n̄ agban yo vi ." ⁶ Nukplavil̄wo d̄joyi w̄ sigbe lehan Yesu tonon wo nene.⁷ Wo kpl̄o es̄okete l̄ kudo yo vi l̄ va , wo s̄o awu wot̄wo d̄ado wo dji , ye wo k̄ Yesu d̄o wo dji .⁸ Am̄e gbogbot̄wo le ahuakon̄ l̄ me s̄o awu wot̄wo d̄ado em̄o l̄ dji , ye amebuwo so atiwo yo al̄z̄enwo , ye wo d̄o wo d̄o em̄o l̄ dji .⁹ M̄etsiwo le yo ḥk̄gbe kudo m̄etsiwo dje yi yoma l̄wo le axua dow̄o , le nunuw̄ be : " Hosana n̄ David vil̄ ! Yayrat̄ yi nyi m̄etsi gbo n̄ le Axueto l̄ yo nyik̄ me , Hosana le djipo ! ".¹⁰ Tsi Yesu d̄o Yerusalem yo du l̄ me l̄ , edu l̄ kejkej hunhun , le babiawo se be: me ḥde yi nyi me tse ?¹¹ Ahuakon̄ tsi kpl̄e do l̄ na don̄ti be : " Yesu , Nyagbl̄ndet̄ tsi so Nazaret le galile nyigbandi l̄ ȳo ".¹² Az̄on̄ , Yesu d̄o Mawu yo gbedaxoe l̄ me. E nya m̄etsiwo kejkej le nusawo kudo nuxluet̄wo le gbedaxoe l̄ me. E tr̄ ta do gun n̄ m̄etsiwo yi le ega gbanw̄o yo kpl̄on̄ kudo m̄etsiwo yi le ahuanne saw̄ yo adj̄a.¹³ E to n̄ wo be : wo ḥl̄on̄ d̄e be : " Wo ayo xue t̄onye be Gbedoda yo Xue , v̄o mi s̄o w̄o fianfint̄wo be do me .¹⁴ Ke ḥk̄uvigbangbann̄wo kudo m̄etsiwo ḥde zon̄n̄on̄ nyuide o l̄ wo va yi gbo le gbedoda xue

lo me, ke Yesu yo dɔ nɔn wo.¹⁵ Tsi avɔsatɔganwo kudo sefictɔwo kpo nudjinu tsiwo Yesu wa lɔ , kudo dɔevi tsiwo le axua do wɔ le gbedodaxue lo me be : "Hosana nɔ David vi lɔ" , adɔmɛ ve wo .¹⁶ Wo gblɔn nɔ Yesu be : O le nyɔn tsi towɔ wo le sewɔ a ? Yesu dɔnti nɔ wo be : E! Mi nde hlen kpo be: "Devifin kudo dɔevi tsiwo yi le anɔn nɔwɔ yo nume yi E ss kafukafu dɔ anyi dɔ " lo ?¹⁷ Tsi Yesu dɔjo le wo gbo lɔ , E to le du lɔ me djoyi Betani, yi nɔn xɔn le zan lɔ me .¹⁸ Le fɔnfɔn me lɔ , Yesu gbe trɔ yi du lɔ me; adɔwui .¹⁹ E kpo figti deka le mo lɔ dji. E zɔn gogo atie lɔ , vɔa nde kpo ndekpekipi le edji tovɔnɔn makpawo o. E to nɔn atie be :Ekusensen dekpekipi nda gbe to le ewɔ me ke o . Atie ku le te zedeka.²⁰ Tsi nukplavilɔwo kpo e lɔ edjinu nɔn wo , ye wo to be : lewakaka figtie ku zedeka leha?²¹ Yesu dɔnti nɔn wo be: Le nyawototo me nɔ le totuiwɔ nɔn mi be: ne xɔse le miasi ye mi nde xonɔnnukpo o lɔ , nde nyi enu tsi dji dɔ eto tse dji lɔ dɔde kpo mi mi awɔ ,mi ato nɔn eto tse be: "dji le xɔn nayi dje axu me e" , yi la va me.²⁰ Nudékpikpi tsi mi abio le gbededa me lɔ , mi xɔse be yewo kpo e vɔ; ke mi akpoe.²³ Tsi Yesu yi gbedodaxue me lɔ , E le nufiawo ke avɔsatɔganwo kudo edumeganwa va yi gbo yi nu ni be : atsekpakpa nde zanwɔ wo le ss le nu xɔnwo kenkej wa wɔ ? Me nde na wo atsekpakpa xɔn ?²⁴ Yesu dɔnti, E nunu wo be: nye tsan ma biɔ mi enyɔ deka se. Ne mi nam dɔnti lɔ , nye tsan ma to atsekpakpa tsi nɔ le nu yewo wa wɔ nɔ mi.²⁵ Ejan yo nyonyrɔ lɔ , fidé yi i so? Djipo alo agbetɔwo gbo a? Wo don nyɔn le wo dɔkiwo dome be, nu mi to be djipo lɔ abiɔ mi se be ndeñti mi nde xɔe dji se lo?²⁶ Vɔ lɔ ne mi to be agbetɔwo gbo lɔ , mi le amshawo vɔnwɔ. Do wo kenkej kponɔn Ejan be e nyi nyɔnnudetɔ.²⁷ Wo dɔnti nɔn Yesu be: Mi nde nya o. Yesu to nɔn wo be : nye tsan , nye nda nu nyɔ dekpikpi nɔ mi so atsekpakpa tsi nɔ le enu tsewo wawo nti o.²⁸ Lede mi kpo nyɔ ye do ? Nsu dɔdeka li evi ameve leshi. E to nɔn tutugbɔn to lo be: va yi wɔ dɔ le aha tsi me num.²⁹ Devies dɔnti ni be , nye nda yi o , vo devie va trɔ susu , yi e va yi.³⁰ Nsuɔlɔ va yi evie vegɔn lɔ gbo , yi gbe nu nyɔ hɔn lɔ ke ni. Yi ye dɔnti be: nayi , vɔ nde va yi o.³¹ Le dɔevi ameve lɔwo dome lɔ , me dɔ yi wa etɔlo yo djro? Wo dɔnu be:Evi degbin lɔ yo. Ke Yesu nu nɔ wo be: nyawo nɔ le nunuwɔ nɔ mi be: takɔe dɔjtɔwo kudo ahashitowo adje nɔ mi , ayi fiɔdɔuxwe lɔ me.³² Doɔ Ejan van mia gbo to dɔjtɔnyinyin yo mɔ dji . mi nde xɔ ye dji se o , vɔa takɔe dɔjtɔwo kudo ahashitɔwo xɔ edji se. Tsi mi kpo nu hɔn lɔ , mi nde trɔ dɔjime yi xɔ edji .³³ Mi se lododo bu. Amε deka nɔ anyi , me xɔn nyi axwueto. Edɔ ahatime anyi, e tu kpa trɔdui, e ku do tsi me wo afɔ aha le lɔ dadε, e tu nkuvilleledenuti yo xɔ kɔkɔ deka dadε, yi e xaya ahatime gble lɔ nɔ ahadato dəwo, yi yi dji le du lɔ .³⁴ Tsi nukudede yo game sun lɔ , e dɔn yo sumɔviwo dɔda ahadato lɔwo gbo , ne wo atu edɔ tsi wo wa lɔ yo fen ni.³⁵ Ahadato lɔwo le sumɔnvi lɔwo , wo xo degbin lɔ , wo wu vegɔn lɔ , wo xo kpe etɔn gɔ lɔ .³⁶ E gbe dɔn sumɔnvi buwo tsiwo sugbɔ wu degbin lɔwo. Ahadatɔlɔwo gbe wa nu vuin do wo nti shigbe leha wo wa nɔ degbin wo ha.³⁷ Le vɔvɔnu lɔ , axwueto lɔ dɔ yo vi dɔda wo le nunuwɔ be : wo adó bubu evi nye lɔ nti .³⁸ Vɔa tsi ahadatɔlɔwo kpo dɔevi lɔ , wo nu le wo dɔkiwo dome be: mi kpo tsinɔn duto lɔ ke. Mi va ne mi awui , ne tsinɔn lɔ atrɔzun miato.³⁹ Ke wo le , yi wo kɔe dangbe dɔ ahagble lɔ godo, yi wo wui.⁴⁰ Fifie lɔ , ne ahagblelo yo xweto va va lɔ , nde yi awa nɔ ahagbledatɔ xɔnwo?⁴¹ Wo dɔ nti be: ela ss adanwawa atsrɔn amε nyaraku xɔnwo , ela xaya ahatime gble lɔ nɔ ahagbledatɔ bu tsiwo latu fen ni le nukudede yo game lɔ dji.⁴² Yesu nu nɔ wo be : mi nde hlen le Enuŋlɔnŋlɔn lɔwo me be : Ekpe tsi xɔtutɔwo gbe lɔ , yi va trɔzun zogodijkpe; Axwueto gbo yi eso , nudjinu yi i nyi le mio nkuviwo me .⁴³ Nu tse nti lɔ , nɔ le nunuwɔ nɔ mi be , wo axɔ Mawu fiɔ dɔuxwue lɔ le miasi, wo asɔe na edu bu tsi asɔnɔn yo kusensen lɔ ana.⁴⁴ Me tsi adje kpe tse dji lɔ , akakan, me tsi dji wo adje lɔ agban gudugudu.⁴⁵ Tsi avɔsatɔganwo kudo farisitɔwo se lododotsewo lɔ , wo se gɔme be enyɔn yewoto yi Yesu le nunuwɔ.⁴⁶ Wo dji la li , vɔa wo le ahuakongan lɔ vɔn wo , dɔ nuyi nti lɔ dukɔn lɔ le yesu kpo wɔ sigbe enyɔnnudetɔ nene.

Chapter 22

¹ Yesu gbe le elo dɔɔ nɔn wo ke be ² djipo fiɔ dɔu xuea esɔ kudo efio dɔe tsi yi le evie lɔ yo alɔ le dra dɔ dadeɔ ³ Yi yi dɔ yo dɔɔ vio be yo nε ve yo amε yɔyɔ lɔ wo va ⁴ Efio lɔ gbe dɔ wo be woa yi tone amε yɔyɔ lɔo be mi kpo ndra ndikimmin yo nudu enyi kudo egbɔ do amio yi hun wu ⁵ Vɔ metse wo gbe vava uo djoyi gbeme mindeɔ dji yi ashi me mideɔ dji yi alɔ le xue ⁶ Amε kpete lɔ wo le efio yio dɔɔvие wo yi viao kaka ewu mɛdɛo ⁷ Efio lɔ bi dji yi idɔ yo axua watɔ wo dɔ dɔa yi wo wu amexon yi tɔxɔ wo dju ⁸ ke eto nε yo subɔ vie wo be azandunu wo sɔgbɛvo amε wo nɔdedje ⁹ ke mi yi emɔn tɔn kpli wo dji yi mia yo ame! E tsi wo kenkej mi kpo lɔ wo va ¹⁰ Yi edɔ sɔvie wo yi va yi yɔ ame nyi kudo evui wo va yi alɔ lele yi xɔlɔ dɔ ¹¹ Vɔa tsi yi efio lɔ do exɔ lɔ me yi le esa dɔi ekpo nɔn de yi nde do zan dɔ wuɔlɔ ¹² Efio biɔse be exɔ lede wa yi o va fie yi nde azan wuoye? nɔnɔn nde tinun dɔ nɔtsi nio ¹³ Ke efis lɔ to nε edɔɔvie yetɔo be mi bla nɔn tse yi mia sue sɔ dangbe dɔ esome afitsi yi adukli dudu kudo vevesese wo le lɔ ¹⁴ Doa sugbɔ yi o yɔ vɔ vide yi wo sɔ ¹⁵ o yi farishitɔwo yi wa dɔdo sɔ kudo letsii yi wo la tre lɔn nε yesu to yenɔ wo nyɔ dji ¹⁶ Wodɔ wo nu kplan vi wo kudo erodi tɔ wo dɔdu yi wo to nɔn yesu be tsitsa mi nyan be wo tonɔn nyio yi ogbe fia nɔn mawu yo nyɔn lɔ nyiwo me yi nde zɔn nɔn do ameđe yo nu kpo kpo dji ¹⁷ yenɔsilɔ tui non mi [enyɔn be wa tu takue nɔ sesar alo o?] ¹⁸ Vɔa yesu se wo vɔndivɔndi nyinyi gɔnmɛ Yi to be nde nɔtsi yi le tetenɔkpo ayemε nuwato ¹⁹ Mi ss takue ga deka asɔ fianj "yi wo sɔ fie" ²⁰ Yesu to nε wo be mede yo nyikɔ kudo foto yinyi tse le egalɔ dji ²¹ Yi wo be sesar yi yesu tone wo be misɔ enu tsi yi sesar tɔ asɔnɔn sesar yi nu tsi yi mawu tɔ asɔ na maxu ²² Enyɔ lɔ kpatsawo yi wo dɔsi yidɔ ²³ Gbexɔn bbe ke lɔ zadukitɔwo tsiwo ti to nɔn bemekukuwo yio fɔnfɔn nde leo lɔ ²⁴ Le biɔbiɔ be tsi tsa mi se le mɔn mɔisi to ne mi be ne ameđe ku evi madjimadji lɔ noɔ vielɔ lɔ de nyɔnɔn lɔ be ne evi tsi yi wo la dji lɔ anyi ame kukulɔ yo vi ne wasɔ do djidji me anyi ne yetsan ²⁵ Nɔnvi nɔn amadre le yi tutugbɔntɔ lɔ denyɔnnu eku evi madji madji egbe nyɔn lɔ dadi nɔn nɔnvi eveyɔn lɔ ²⁶ Yetsan ewa enu deka lɔ etɔn gɔnlɔ tsan kakasɔyi amadre gɔn lɔ dji ²⁷ Le wo ku nɔbedeme lɔɔ nyɔnnu lɔ tsan ku ²⁸ Fifie lɔ le mɛkuwo yi fɔnfɔn gbe de tɔ yi la nyi nyɔnnu lɔ le wamadre lɔ me dɔ wo ken kej de nyɔnnu lɔ kpo ²⁹ Vɔ yesu dɔntsi ne wo be "mi le afin waɔ dɔntsi lɔ mi nde le mawu tsan kudo mawu yo nɔsin lɔ gɔnmɛ seo" ³⁰ Dɔntsia le ame kukuwo game lɔ nusu alo nyɔn dɔde nde gbele mi la nɔn shi gbe

Chapter 23

mawu dɔlawo neke³¹ Vɔ sɔkuḍo ame kukuwo yo fɔn fɔn ɳtsi lɔ minj hlin enu tsi yi mawu to nɛ mi lo³² Enyin yi nyi abraham yo mawu, isaki yo mawu, kudo jakɔbu tɔ? mawu ɳde nyi ame kukuwo yo mawu vɔ ame agbeagbe wo mawu³³ Etsi yi ame wo se enyon tse lɔ enu fiafia lɔ kpatsa wo³⁴ Etsi yi pharisisitwo se be yesu doga enu nɔn zadukitwo to enu fiafia me lɔ wo va yi gbo³⁵ Wo dome tɔ deka ese kplanto woga wa enyon biɔse ni kudo susu be ya tikpo³⁶ Tsitsa ese ɳde yi nyi ese gangan le ese wo kenken me?³⁷ Yesu dɔntsisi ni be wo la lɔn axuetɔ wo mawu so axɔ dji blibo kudo eklan tɔwo kudo susu dede tɔwo me kenken³⁸ Etse yi ni tutugbon kudo gangan tɔ le ese wo me³⁹ Gbe kpo etsi kplɔe do lɔ yi nyi be lɔn nɔvɔ shi gbe wonjtɔ dɔkio nene⁴⁰ Ese ameve tse lɔ wo me yi ese kpete kudo enyon to dɔ anyi tɔwo le⁴¹ Etsi ne yi pharisi tɔwo bɔ lɔ yesu le wo biɔses⁴² Be"lede yi mi susu so yesu ɳtsi? mede yo vi yi nyi? wo dɔntsisi ni be 'davidi yo vi'⁴³ Yesu ro nɔn wo be lede wa yi davidi exɔ gbɔn gbɔn eyɔ ni axuetɔ gatsime yi to be⁴⁴ Axuetɔ tonɔn axuetɔ tsi nyin be "axuetɔ nɔnanyi do ahin nudushime kaka ma so axo ketɔwo sɔ wa afɔtutunu⁴⁵ Ne nyi be davidi yɔnɔn christo be axuetɔ de le de yi nyi evie lɔ dɔ?⁴⁶ Ame dɛ ɳde tinn kpo dɔntsio yi so ga xɔnme lɔ wo ɳde tinn gbe biɔ ni enɔn seo

Chapter 23

¹ Sɔyi dji lɔ yesu xonu xo ne ahuakon kudo enu kplanvi yetɔwo² Eto be ese tɔ kudo farisitwo wodo yi be wo kplan moi si yo se.amewo wo³ Miɔ̄ la wa dɔ̄ enu tsi yi wo kplan mi be mia wa lɔ wo dji vɔ mi gbe dji wo dɔ̄ wo ɳde wuanɔn enutsi yi wo le amonwo kplanwɔ dji⁴ odro ne agban kpenkpen do abɔta ne a wo vɔ wɔnjɔ wo lɔ wonde tɔ ni alɔvio⁵ Wo dji nɔn be amewo ne kpo weɔo le enu wawa wo me wo do nɔn esewu woto tsi oko so edji kaka yi gɔnmɛ⁶ wo dji nɔn be le exue game kudo gbedo da xue gangan wo lɔ yeoe la dju ega⁷ le egbe dodo le edutoxow o lɔ wo dji nɔn be wua yɔ yewo be" tsitsa "le anewo dome⁸ vɔ mio enukplanvi tsinyin wo lɔ minjbe lan nɔn ne wa yɔnɔn mi be tsitsao do lɔ mia ken ken lɔ tsitsa deka yi miɔ̄ yi mi ame kpete wo lɔ trɔzun nɔnvi⁹ Yi liŋ gbeyo ame dekpe kpui le anyigban dji be mi tɔo dɔ̄ etɔ deka yi mio keken mi yi yi lɔ djipo Miŋ¹⁰ gbe yɔ amia dɛki tsan be tsitsa o dɔ̄ mia keken lɔ tsitsa dɛka yi mi dɔ̄ yi nyi chriso¹¹ Vɔ ame tsi yi nyi ame gan le midome lɔ yi la nyi subɔvi¹² Ame tsine yi kɔnɔn yo dɛkui dɔ̄ edji lɔ wo la dɔ̄ dji yi ametsine yi ebɔbɔ yedekui lɔ wo la duidodji¹³ Baba nɔn mi agbale fiatɔwo kudo farishitwo ayeme nu watɔ mi le dji fia duxue mɔn tuɔ do amɔnwo do minjtɔ mi ɳde le yiyiɔ yi minde le emɔn deɔ ne ame tsiwo yi le emɔn dji tsan wo be wone wue¹⁴ Baba ne mi ese kplanto wo kudo farizi tɔwo do mi le axoshiwo zano¹⁵ Baba ne mi agbale fiatɔwo kudo ese kplanto wo do mi di nɔn esa le anyigbandji kudo axudji avayi to djime ne amewo ne woa trɔzun ezo me vi zeve shigbe miɔntɔwo nene¹⁶ Baba ne mi farishitwo kudo agbale fia tɔwo mile shi gbe ɳkuvi gban gban nɔn tsi ne lɔ ɳkuvi gbangban nɔn bu kplɔwɔ nene ne ame dɛ ta tshɔ tsixɔ lɔ ɳde wua enudeo vɔ ne amede ta shika tshi yi wo sɔ tu tsɔtsi xɔ lɔ wo la dɔkodjoni¹⁷ ɳkuvi gbangban nɔn wo ɳde ha yi le vevede shika tsi le tsɔtsixɔ me alo tsɔtsixɔ tsikɔ shika lɔ ɳtsilɔ?¹⁸ Ne ame dɛ ta avɔsa kpe lɔ ɳde wua ɳdəeo vɔ ne ame dɛ ta avɔsa lan tsi ne le djilɔ edɔ la wua dɔdji¹⁹ Mia ɳkuvi gban gban nɔn wo ɳde yi le vevede avɔsa kpe alo avɔsa lan lɔ yɔ?²⁰ Ne ame dɛ ta avɔ sakpe lo eta enu tsi yi le avɔsa kpe dji kenken²¹ Ne amede ta tsotsi xɔ lɔ eta yi kudo enu tsine le me wo kenken²² Ne ame dɛ ta djipo eta gikui mawutɔ kudo mawu tsi yi nɔn dji²³ Baba ne mia ese kplan tɔwo kudo faritɔwo mi nan nɔn madɔ ewo menthe kudo laneth kudo cumin vɔ mi gbe akpaxue veve wo dade (djɔdjɔnyinyi, adɔmɛ nyi, kankabɖodji) vɔ wo nyi enu tsiwo yi mi dɔ̄ la wua yi minj da gbe dɛkuikui deɔ.²⁴ Mi ɳkuvi gbangban kplɔ tɔwo mi tsian egbekui le esi le vua mi linɔn esɔ kpotɔnɔn le esi me.²⁵ Baba nɔn mia ese fiaatɔ wo kudo farisitwo mi dɔ̄ mi tutunɔn ɳgbedeme nɔn kɔkpo kudo agban vɔ eme dɔ̄ nɔn kudo enu xodixodi wo²⁶ Farishitɔ ɳkuvi gbangban nɔn mi tutu agban kudo kɔkpoo lɔ ken gboxue ne mia va tutu ɳgbedeme ni.²⁷ Baba ne mia farishi tɔwo kudo agbaleñlinto wo dɔ̄ mi le shigbe ame kuku kpe tsi yi goto nyankpɔ kpo na nyidɛ vɔ eme dɔ̄ kudo ame kuku yo xuwo kudo enu badabada wo Neneke mia wo tsan mi se non le enu djudjɔ²⁸ watɔ vɔ le emeemɛ lɔ mi dɔ̄ kudo ayeme nuwawa kudo enuvui wo kede²⁹ Baba nɔn mia ese fiaatɔ wo kudo farisitwo aye me nu watɔ wo dɔ̄ mi kunɔn yiɔdo ne anyon nu dade tɔwo yi mi dɔ̄ nɔn atɔ̄ ne ame dɔ̄ dɔ̄ wo yio yɔdo³⁰ Mi to nɔn be ne mi nɔn agbe le mi tɔwo yio game lɔ minj da kɔ enyɔnu dadetɔwo ɳhun danyi kudɔwo³¹ Ne yi mi le aluɔnkuan deɔ ne minjtɔ dɛkio be yewo yi nyi evi nɔn ametsi wo yi wu anyɔn nu dada nyitɔwo lɔ.³² Mio tsan mi dɔ̄ kudo enuvui mitɔ wo to³³ Zakpata yo djidji.le vio lede yi mi la teŋ ashi ne zomavɔ yio kodjododoo lɔ?³⁴ Yιntsilɔ ɳdɔ̄ enyon nu dadetɔ wo kudo enunyantɔ kudo ese fiaatɔ wo dɔdɔmi vɔ mi la wu dəeo mi la via eba ne dəeo mi la ka dəeo le miawo tsɔtsixɔme vo yi mi la nyan wo to edu wɔmɛ³⁵ Yo me so nu yi nyi be ame manyian də wo ɳhun wo la va eta miato dji sɔ so abeli yo game kaka va sien zacari barichi evie lɔ tsi yi mi wu le tsɔtsixɔ kudo avɔ saxuelɔ yio gblagblame lɔ yio game.³⁶ Nyiawo me lɔ ɳle totuiɔ ne mi be enu tsewo kenken la va eme le djidji le tse yio game.³⁷ Jerusalemu Jerusalemu ewo tsi yi mi la wu nɔn enyon nu dadetɔwo yi xonɔn ekpe ametsi yi wo sɔ dɔdɔwo wo lɔ ɳdji la bɔ eviwowo shigbe letsi yi kloklo bɔnɔn evie wo do awuadame nene vɔ minde dji³⁸ Mi kpo mia wo xue wo trɔsun zogbe³⁹ doa ɳle totuiɔ nɔn mi mindele gbedja va kpo kpo gbedeo kaka va sen do gotsi me yi mi la to be woayra ame tsi yi le axuetɔlɔ yo nyikɔ me.

Chapter 24

¹ Tsi yesu tole mawu xue me le yiyiɔ lɔ, yio nukplanviwo va gbo toni be ne pko letsi wo tu mawu xɔ lɔ dɔ² Yesu dɔntsisi le totoo ne wo be mi kpo xɔ tutu xɔn wo dɛ nyawo nyawo too ɳle nɔn mi, ekpe dɛ ɳda nɔn ekpe dɛ dji tsi ui wɔn da gbi&³ Tsi no anyi dɔ̄ olivieo kpdɔji lɔ nukplanvi wo vagbɔ tɔxe txe yi le biɔ biɔ be toenɔnmi gandexame yi enu tse wo la dɔ̄ ɳde la nyi axo trɔ trɔ va yio djechi kudo enu dɔ̄ dɔ̄ tshi wo yi la dɔ̄ ekpe dji?⁴ Yesu dɔntsisi nɔn wo be mi nɔn zɔn ne ame dɛ ɳgbe va ble mio⁵ dɔ̄ ame sugbɔ wo la va le axi nyikɔ dji wo la nu be enyin yi christoo lɔ yɔ wo la flu ame su gbo wo⁶ Mi la se ahua yi xua wo le sosoexue ku do dji dji xue mi ɳgbe tsakao enuxɔn wo la dɔ̄ kpo vɔ ɳde yi nyi be enuwuwuulɔ dɔvɔɔ⁷

do dukon de la tsite do dukon de ntsi yi fio du xue do fio duxue ntsi shive la to yi anyi gban hunhuno la va me⁸ Exon wo kpata la nyi efu du ame yio gonme djedje⁹ Yi wo la so mi nan yi wo la do veve sese no mi wo la wu mi yi dukwo kpata la leke mi le nyiko tsinye ntsi¹⁰ Ame sugbo la gbe xose yi wo la ble wo nonco¹¹ Nyomudade ts adjetwo la va ble ame su gbo wo¹² Enu bada wuwa la no egbo suo do dli exo ntsi yi ame sugbo yio lol la yi gome¹³ vo ame tsi la dodji kaka so yi vovonu lo mawu la de¹⁴ Wo la nu mawu fio du xue lo yo nyi nyui le xixie kpata me be ame tsi wo yi nde dje shi mawuo lo ase gbo xue vovonu lava¹⁵ Ne mi kpo nu nyonu ma nyi kpo kpo tsi yi ntsi Daniel xo nuxo so so kudo kokoxue lo ntsi ame tsi hli lo ne gome¹⁶ Ne ame tsi le judée ne shi yi etoto dji¹⁷ Yi ame tsi le xotame lo ngbediva axome be yaso nu de kpekpio¹⁸ yi ame tsi le gbemgbe va axome be ya so nudde kpopkpeo.¹⁹ Baba no nyonu efun kudo me tsi le anona ivi le gbexogbe²⁰ Mi dogbeda be mi shishigbe ngbe dje do viv game kudo saba ti nkekee lo djio²¹ Le gaxome lo ayia duduwo la sen kaka yio nda djo kpo so xixie yo gome dje kaka va do fifie so gaxo le wo nda gbe kpo xon togbe kpo²² Ne wonde de nkekexo wo dji kpotso po ame de kpekpu i nda kpo hlingano vo le ame tsian tsan wo ntsi lo wo la nkeke wo dji kpotso²³ Yintsi ne ame de tone mi be yesu le fie alo ele xo da lo mi gbe kando djo²⁴ Exo ntsi yi ame tsi wo nde nyi mesia kudo enyo nu dadde ttwo lo wo la va wa nudandonu wo kudo amlima nuo be woa kpenetsia fju mawu yio me tsantsan wo totsan²⁵ Kpodia ntsi dade no mi²⁶ Ne wo to ne mi be kpodia mesia le zogbede dji lo mi gbe yio alo ele exo wla wla de me mi gbe kado djo²⁷ do ame gbets vie la va higbe le tsi yi edji kezo le wue zexue zeno le wue yixoxue²⁸ A fitsi nu kuku le lo xo yi aka gan boco do²⁹ Ne efu kpekpe tse wo vayi zedeka kpoa ewue la vivitsi yi wletsi i ndagbe dio yletsivio la ge le djiunkuhi yi ayame nusenwo la hunhun³⁰ So edji lo ame gbets vie lo yo djeshi lase le djiunkuhi kudo anyigban dji dukwo kpata la do axua hoo yi mi la no ame gbetsvie yo vava kpo le alilikpo ntsi ku ntsin le ntsi kome³¹ Ela do yio dola wo yi ola ku ehpen gan de yi la dle xixie kome kpata me yi ila kpo yeto wo le xixie tse me aso yi ebume³² Mi so nukpakpa le figitsi ntsi neto ama dodejilo mia nyan be agble game su³³ Neneke ne mi le exo wo kpo lo mi nya be vava gogo ele ehon lo dji.³⁴ Nyano toto me lo djidji me tse wo ndavayi gboxue enu tse wo la djo³⁵ Djinkuhi kudo anyigban nu la vayi gake axu nyi lo nu ndavayi kpo³⁶ Vo nkeke tsi dji yi enuxowo la va djo lo mede kpekpi nde nyi mawu dola tsi le djipo tsan evue tsan nde djeshio ke eto lo deka pe kpo yi ldjeshi³⁷ Ame gbetsvie yo vava la no higbe nowa yi nkeke xa ene³⁸ Le etododo yo game lo ameo le enu duu de enu nuo wo le wu noco wo deo le wo vi tugbedje wo kudo dekadje wo sowu na wole ala le yi nowa do mele lo me³⁹ Wo nde monu djentsio kakava sedo gatsime yi eto dode lo va kplowu soyi nene tutu yi ame gbets vie yo vavala no⁴⁰ nsu ame ve kan g eme wo la koko deka la gbe deka bade⁴¹ nyonu ame ve la no zomonme wo la koko deka la gbedeka so dade mi no nson do minde⁴² nyan azan tsi gbe yi mia xuetu la vao⁴³ Mi se enu tse gome do axuetu lo nyan azan yo gatsi me yi fianfito lo la va do lo ela no nuzo nda na moi yi fiafito lo la do yio xomeo⁴⁴ Yi ntsi lo miwo tsan mi no nso do amr gbets vi lo yi vava mi nde djeshio yo gameo⁴⁵ Mede yi nyi sumovi nutexue watku nunyato tsi ne yio xuetu so do yo xome ttwo nu be ya nan nududu do game nyi dji⁴⁶ Yrayra to yi nyi nukplanvi xo ne axuetu lo va kpo yi le edo xon lo wa⁴⁷ Nya texue ttwo nle no mi be axuetu lo la sue so do yonu wo kpata nu⁴⁸ vo ne enyi nukplanvi bada anu nnu o be "axuetu nyenda va vie"⁴⁹ Anu nukplanvi kpete wo xoo anu anu enu duu⁵⁰ Xuetu lo la va le nkeke tsi yi nde nyan ku gaxoxo tsi yi de do nkuvi do la dji⁵¹ Xuetu lo la hintoni awue shi gbe letsu yi wo la wanu adje da ttwo ha ene le fitsi avi fafan le adukli dudu le xa ene.

Chapter 25

¹ Djipo fio du le shigbe tugbedjevi amewo tsi so kanligbvni be yewoa yi do go agosue woto² Amato le wome tsi nyi sukunu yi amato nyi enunyanto³ Tsi sukunu lo wo so wo kaligbenlo wo lo wo nde so ami so bodejtsio⁴ Vo enunyan to lo wo so amigo so kpedo woto ntsi⁵ Agosoe lo wo nde va kakao alon sowu yi wo dcon alon⁶ Le zan gan dome abobo di be agosue lwo va do vo mi to ne mia yi dogue⁷ Tugbedjevi amewo wo kpata fbn yi dra kaligben wo to do⁸ Sukunu lo wo tone enu nyantu lo be mina mi amivide do kanligbe miatwo le tsitsi⁹ Nunyantu lo wo dntsi be ami tsi le ne mi lo ndasu ne mio kudo miao mi ve dje le ami satowo gbo ne midekui¹⁰ Gatsime yi woyi amie dje gbe lo agosue lowo va yi ame tsi sogbeto wo djoyi ala lexue lo yi wo tu agboo lo¹¹ Yio ngbe de me lo sukunu amatosu wo va le nunu be axuetu hun agboo lo no mi¹² Yi edontsi ne wo be nya nyao too yi nle nembe nyinnde djeshi mis¹³ Mi no nso boj do minde djsrshi gaxoxoo lo¹⁴ Djinkushi fioluexue lo le shi gbe ntsude tsi le modji yi eyo yo nusrnvi esu yokeshino nu wo do alome no wo¹⁵ Esena amesiame le yio nutintin nu amede xo talinto amato amevego lo xo talinto ameve ame ameto go lo xo talinto deka amegan lo djoyi modji¹⁶ Evu ame tsi xo talinto amato lo etro le dji yi gbe kpo amato so kpi¹⁷ neneke ame tsi xo ameve tro ledji yi gbe pkpo ameve do dji so kpi¹⁸ Nusrnvi tsi xo talinto deka lo eve kudo so yeto so dade me¹⁹ Le nkeke gedo wo ngbe deme lo nukplanvie wo xuetu gbo so mo dji ebi wo be lede yi mi tro le talinto lo wo dji do²⁰ Nukplanvi tshi xo talinto amato lo teva axuetu lo gbo yi to ni be talinto amato yi oso naaj vo ngbetru le dji yi ngbe kpo amato do dji²¹ Axuetu lo toni be ehe subovi nyi owa nutexue le enu vitukui me na sowu so do enu gangan nu va no ahi djidjo mavomavu lo me²² Ametsi xo talinto ega ameve lo tonin axuetu be talinto ameve yi oso naaj vo ntrledji yi ngbe kpo ameve do dji²³ Yi axuetu lo toni be ehe subovi nyi owa nutexue le enuvi me na sowu so do enugan wo nu va no axuetu yo djidjo mavome²⁴ ame kpete tsi xo talinto ga deka lo va tone axuetu lo be axuetu nyanyan be ame sen yi wonyi wo deno nuku le afitsi yi nde donudo yi ovayi lno nu le afitsi yi nde bonudo²⁵ nson yi nso axo talinto ga so do edome kpoda axo talinto ga too ke²⁶ Axuetu lo dntsi ni be sbovvi bada onvia be ndenonu le afitsiyi nyin nde donu do yi nlonu nu le afitsi yi nyin nde bonudo²⁷ Wola ke so egatsinyi so dadde ega satowo gbo tsi nyi viel na xo ega tsinyin kudo evi dji dji²⁸ Mixue le shi aso nan ametshi shi yi talento amewo le²⁹ Do ame tsi shi enu le lo wosonu enu sugbo kpe ni ni be nutsi le shi lo na sugbo do dji ame tsi shi nde nde le o lo

Chapter 26

vitukui tsi le shi lɔ wo xɔni le shi³⁰ Mi lé subɔvi manɔ bode nu xɔlɔ dangbe doda vivitsi xixieni to lɔ mɛ fitsi avi kudɔ aduklik dudu lanɔ³¹ Na amegbetɔ vie va dɔ le ntsi kɔkɔ me yi mawudjla wo le ntsi ela bɔbɔ anɔ anyi do yio fɔ zikpeɛ dji³² Dukɔ wo kpata la bɔ le nkɔ ni wola ma wo me shigbe letsyi egbo kpłoto manɔ alen gbo so gbɔgbɔe wo me nene³³ Esu alen gbo wo sɔ dɔ dushime esɔ gbɔgbɔe wo sɔ emio me.³⁴ Efio lɔ la to ne ame tsiwo yi le dushime be mi va etɔnyen yo ame yrayera wo mi va nyi dome le fiaduxue tsi wo drađo so xixie yo gɔme dje dje³⁵ Do shive tsin̄ yi mi na nududuñ shikɔ tshin̄ yi mi na eshin̄ nju nnyi amedro mi xɔŋ nje migbɔ³⁶ Nje le amam mi do awu nu nje dɔ mi da dɔ nu nje gakpame mi va djiŋ kɔ³⁷ Ame djiđdje wo dɔnɔtsi ni be axuetɔ gande me yi mi kɔ yɔ shive tsio yi mi na nududu o alo shikɔ tsio yi mi na éshionu³⁸ Alo mi kɔ wo nyi amedro yi mi xɔɔ, alo ole amam yi do awu nɔ³⁹ Alo ganđde me yi mi kɔ yɔ woleo do gakpame yi va gbɔ⁴⁰ Yi efio lɔ dɔnɔtsi nɔwo be nyiawo toɔ yi nje nɔ mi be nu shianu tsi mi wa nɔ novinyin wo dome to hue deka lɔ enye yi mi wue na⁴¹ Yi la nu nɔ ame tsi wo yi le emio me wo be midɔy i le gbo nye mi ame tsio yi wo senpen na le gba ku yo dɔlawo⁴² Do shive tsin̄ mi nde nañnu yi nduo shikɔ tsio yi mi nde nañ shin̄⁴³ Nyi amedro vɔ mi nde xɔŋo nje amam va mi nde do awu nuj ndjedo mi nde va djiŋ kɔ yɔ gakpame mi nde va djiŋkɔ⁴⁴ Yi wo tsan wo dɔ ntsi ni be axuetɔ gande me yi mi kɔ yɔ shive tsio alo shikɔ tsio alo ole gakpame yi mi nde va djio kɔ alo olé dɔ yi mi nde va djio kɔ alo ole amam vɔ mi nde do awuo?⁴⁵ Nyiawo toɔ nje be nutsi mi nde wa nɔ devi tukui xɔɔ do me to dekao lɔ enyi yi mi nde wue na⁴⁶ Ametse wo la yi fu kpe kpe mavɔ lɔ me yi ame djiđdje wo la yi agbelavɔme

Chapter 26

¹ Gatsime Jesu djeago non nɔñxowɔlo, enu non enukplaviewo be:² mi nyan be paki le nkɔke eveɛ, yi ola sɔ evi agbetɔlɔtɔ so nan yi olasɔ ka.³ Yi avɔsatɔ gangan kudo ameghanho eduo metɔwo bo le kaifu wo xixenu.⁴ Wo sɔ gbeta be wale Jesu yi la wui.⁵ Wo nu be nja nyi exouelɔgbe yi eduo metɔwo ava shite qo miantsiwo.⁶ Jesu le Betani le Simon ggodonon xome,⁷ gatsime yile ekplɔti lɔ nyɔnu qeka va gbɔ kudo anuwatre ega gangantɔ, yi sɔ kɔqɔ eta nyi.⁸ Tsi enuplaviewo kɔ enuxɔnlo wo do domezi yi nu be: nje nyi enu gougonen lo?⁹ Wo la sɔ anuwatre xɔn sɔ sa yi la ega xɔn sɔ man non wamenɔnwo.¹⁰ Jesu nyan yi nu be, nje wa mi le agɔdje dokɔ non nyɔnu lɔ? enu adodui yi wa nuɔn.¹¹ Mi la dɔ wamenɔn le mime tegbe, vɔ nje enyinyo.¹² Gatsime yi kɔ anuwatre qo goto nun lɔ ewe sɔ shinun yɔ.¹³ Nyawo nju non mi be tsi wo la non nyɔnu ye yionu tsi wa lo nukɔlɔ wo la non nkɔvu qukɔ tegbe.¹⁴ Dekal enukplavi amehuivee wome yi wo yɔ nyi be Juda Eskariote eyi avɔsatɔ gangan wo gbɔ,¹⁵ yi nu be nje mi la nan nin nje nami? yi wo da tsedji ga amegban nyi.¹⁶ So gaxɔnme lɔ ele emɔn djiko la se.¹⁷ Le nkɔke nkɔtɔ tsi nyi nkɔke kpɔnɔn tsime wo qedo tsike olɔ, enukplavi Jesu tɔwo trɔ gogui yi nu be, fidé odji be mia da enu qudu paki to le?¹⁸ exɔgbe be, mi yi eduxɔmɛ le ame degbɔ yi mia nu nyi be enu fiats nu be gahoho tsinyi gogo nɔnji be makpɔ enu qudu paki to le gbɔwo nyin ku enukplaviewo.¹⁹ Enukplaviewo wa dɔ Jesu onyɔndji yi wo qd enu paki to lɔ.²⁰ Fieshi qo yi enanyi qo ekplɔti kudo enukplavi amehuiveewo.²¹ Gatsime wo le enu quku lɔ enu be, nyanwo nɔn mi menɔdka le miame dja saɔn.²² Wo tsaka keken yi bio se dekaqdeka be: enyin yɔa axetɔ?²³ Edo ntsi be, ametsi sɔ als do agbanme ku olɔ yi la saɔn.²⁴ Yi evi agbetɔtɔ la yi shibe le tsi wo hlen dɔnɔtsi xa, vɔ helou non metsi kɔ yi la yido. Enyon mexɔn be wo la non madjimdu qo anyigbandji.²⁵ Juda tsi dja se tsan nu be: enyin ya axetɔ? edo ntsi be wotɔ onui.²⁶ Tsi wo le enu quku, Jesu sɔ kpɔnɔn, dogbeda, yi njan. Esɔ na enukplaviewo yi nu be, mi xɔ, aqɔ. Etse nyi gbaza tsinyin.²⁷ Esɔ kɔ kpo yi dogbeda qodji nu be: mi nui keken;²⁸ qd etse yi nyi ehun tsiyin tsi nyi ek dodo yeye tsi kɔ non sɔsɔke enuvuio.²⁹ Vɔ nju non mi, nyin nɔda gbe nu vin tse ku mi kaka dje gatsime na gbe nu kumi le efio quxueo etɔnyinto.³⁰ Tsi wo dji eha volo wo yi eto olivier to dji.³¹ Xɔme Jesu nu non wo be nanyi afɔ gbanɔnɔ non mi fieshitse shibe etsi yi nyi wlénwlén xa,³² nan xo alin kpłoto lɔ yi alinwo la gbando. Vɔ gatsime nan trɔva fɔnlɔ nan djenkɔ non mi ayi Galilée.³³ Piye xɔ nuxo yi nu nyi bέ: ,non wola nyi afɔ klinu non ame wo keŋ keŋ lɔ nja nyi non nyen yɔ gbéqdé.³⁴ Jesu to nyi be lé nyawo nyanwo me nje totò bέ ezan tse me ola gbéj zéton kén gbɔxu 'koklo laqé atɔ.³⁵ Piye dɔnɔtsi nyi bέ ne naku kudo tsan lɔ nje nɔdè le djagbéo yi enu kpłavi kpète wo tsan nu nene.³⁶ Ke yesu kpło wo sɔ yi gethemane 'ebe mi non fie ne ma yi do gbeda.³⁷ Ekpo pierre kudo zebedeo yo vi ame ve wo yi wo tɔ nushishi nu wawa³⁸ Yi eto ne wo be ahi klan le veveseo kaka sɔ yi do eku me mi non fie anɔn egbe doɔ da kudɔn miŋ gbe dɔn alɔn o³⁹ E gboyi okɔ vide yi dje ekpo yi to egbe dodoxa be "étɔnyn ne enyon nɔ wo lɔ na ne efu kpekpe tsi yi gbɔnɔn hɔn ne to eta nyin vɔ nje le tshi yi nɔdɔ vɔ letsyi yi wo dji lɔ.⁴⁰ Etrɔ va u kpan vi yeto wo gbɔ yi to ne pierre be mi natenj ado gbeda do eta nu gaxoɛ de ka pe lo?⁴¹ Mi non ezanɔntje adogbeda ne minɔgbe fji tetekpo meo gbɔn lɔ le djidjio vɔ lɔ ntsi lan lɔ gbedɔj⁴² Egbe djo le wo bbɔ seve gɔn lɔ ke yi gbe tɔ egbe dodoxa be "etɔ na be kɔ kpo tse ne to ntsi nyin ne nyin ngbe nuio vɔ aho lunlun nu ne vaɛ me⁴³ Egbe va yi gbe kpɔ wo ui wo le alɔn dɔnɔwɔ wo nkuvio kpin yi enu tsikɔ ne wo⁴⁴ Ke edjo le wo gbɔ yi bbe ve tɔ egbe daka nkumé lɔ dodo zetɔn kpata⁴⁵ Yio yome a yesu tɔ vayi yo nu kplanvio gbɔ yi to ne wo be " mi kpɔtɔ le alɔn dɔnɔ yi gbe kpɔtɔ le gbɔn gbɔn kɔa? kpɔ dɔ game su be woa sɔ agbeto vie lɔ sɔ sa ne nuvui watɔ wo⁴⁶ Mishite midjɔ do ame tsi yi le dja sɔn sɔ salɔ esɔgbevo⁴⁷ Tsi yi gbe kpɔtɔ le nuxoxo lɔ juda enukpanvie amewui ve wo dome to deka gbonɔn yi avɔsatɔwo kudo ese fiatɔwo kudo axua kɔn gan gan gbɔnɔn kudui yi wo hin ewui o kudo ekpo wo⁴⁸ Nju tsi ne yi dja sa yesu lɔ eto ne wo be (ame tsi yi na gbe ve kpla shi kɔ na kpɔlɔ yine mia li)⁴⁹ Zedeka lɔ eva yesu gbɔ yi to ni be⁵⁰ nɔdo egbenɔn wo tsitsa " yi ekishi ni

⁵¹ Yi kpɔdɔ, qeka lé ame tsi wue lé kudo Jesu ejé als yi sɔ dékpi yéto sɔ so éto non enu kpłavi avɔsatɔ lɔ wotɔ qeka.⁵² Xɔme jesu nu nyi bέ: sɔ dékpi tɔwo sɔ dađo yéwo téxé; qd ame tsi wue sɔ dékpi lɔ wo la sɔ dékpi sɔ wuwo.⁵³ nje nyan be nje atse yi la dégbé yi la yɔ et tɔn nyi bέ ne nañ trodo trolo awakpa amehuivé dola towo lɔ?⁵⁴ Nɔ nɔñlɔñlɔwo qd la eme sɔ zɔndo enu djiđdɔ tse wodji.⁵⁵ Gaxɔnmea, jesu tone dukɔn a be: miva le lengbe kudo dekpiwo, kudo ekpowo sigbé be mi va fianfin

Chapter 27

legbe nene. N nɔnɔn miadome gbeshiagbe le gbedoða xɔwɔmɛ, fianɔnɔn yi ni ñde leñ o.⁵⁶ Etse djo ne ñɔñlɔn a neva eme. Nukplawiewo tsi yi djogbidaðe.⁵⁷ Ametsiwe le Yesu wo sɔ yi avɔsatɔ gangan Caiphe gbo fiti ese fiatɔwo kudo ame ganxoxo bɔle.⁵⁸ Piye kplœdo vɔ djidjile ñtsi kaka yi avɔsatɔ gangan xixenu. Eva yi nanyi kudo ame tsi djo tɔwo yi la kpo enu tsi la djo.⁵⁹ Avɔsatɔ gan gan ku Sanhedrin wole ñsu kaka djo ðo Yesu ñtsi yi lakpɔmɔn a hui.⁶⁰ Wo ñde kpo ñsu kantɔwo sugbo va tote. Zande ameve va,⁶¹ wo nu be: ñsu tse nu be yela kpe ñtsi la gban tsɔtsixɔ mawu to yi la tɔt uui ñkeke tɔn gbe⁶² Avɔsatɔ gangan shite yu nu be; ñda ðo enyɔn ñtsi lo? ñde ametsewo le nunukɔ so ñtsio?⁶³ Yesu bɔnɔn avɔsatɔ gangan nu nyi be ñnagbe wo le mawu agbeagbeε me be ewe nyi klristo mawu vie.⁶⁴ Yesu ñɔñtsi be wo nui wɔtɔ vɔ ñnu nɔn wo be wola kpo evi agbetɔtɔ la nanyi le likipo edji tɔmɛ.⁶⁵ Yi efɔ avɔsatɔtɔ evun ahu yi be ñde tsi mi gbe hian kɔnnudelðo? mi se gbeshi nyɔn tsi nu we yide?⁶⁶ Nde mi dji la wa nyi? wo xɔ gbe be edje nɔn eku.⁶⁷ Wo tutan ðo ñgbannmenyi yi wo xui ku alɔ xome wo tɔwo,⁶⁸ nunɔnmi ame tsi xo klristo.⁶⁹ ke esen nu le wokpata yio ñmɛ:"nye ñde nya ñde le nutsi nuɔ mile ñtsio⁷⁰ Tsiwo e axue ðo agboɔ nulo, nyɔnɔn bu rsan kpoε, tonɔ amersi le xɔn lɔ be:" ñsu tse tsan no yesu nazareti ñtsi kpo⁷¹ piye gbe sɛn nu kpakpa etanu be :"nye ñde djeshi ñsu yɛ⁷² Tsio le xɔn zande lɔ, ametsiole te ðɔxɔn lɔ va tonɔ piye be : nyawo yɔ, wodometɔ dekɔ wotsan wonyi, ðo axo nuxo xoxo le ha ðeø."⁷³ zedeka piye tɔ fixodo nyɔwo nunu etanu ðodji nube : ne nyi be ñdjeshi ñsu yɛ⁷⁴ zedeka xɔn kpo koklo kuatɔ⁷⁵ piye ðo ñkuvi enyɔ tsi yesu toni be: gbɔxue koklo la kuatɔ lɔ, wola gbenj zetɔn" eto yi xixenu fanvi hehehe.

Chapter 27

¹ Etsi enu ke lɔ wuma fiatɔ gan kudo avɔsatɔ gan wo sɔ sebla do yesu ñtsi be yewoa wui² Wo kplœ sɔva yi ega pilati gbo³ Yuda tsi sa yesu se be wo so eku yo kodjo no yesu lɔ eva yi tɔt sɔ ame gban tsi yi xɔ lɔ sɔ vayi nan du me gan kudo woma fiatɔ wo yi nu be⁴ Nwa enu vui yi kɔ ehun ðe, vɔlɔ wo to ni ñde yi kami lemɛ? ekao.⁵ Zede kalɔ esɔ egalɔ kɔdadiawo le tsɔtsixɔ lɔ me yi tɔt djo le wo gbo etrɔ yi do eka kɔ eku.⁶ Woma fiatɔ lɔ wo esɔ egalɔ enu be ñde dje be miasɔ egatse asɔ ðado ega ðadəoxue ðo ehun wo gayɔ wo ðɔn enyɔn lɔ⁷ wo ðikui wo me sɔkudo yi wo sɔ egalɔ sɔ xlue agble nyi gban asɔ ði ame drowo⁸ So enyɔn lɔ ñtsi lɔ wo yɔ egbe ε me be ehun nyigban kaka va dze fifie⁹ Nɔn enyɔn nu dade jeremi tɔ avame lɔ, wo xɔ ega ame gban lɔ, asi xɔxɔ yetɔ so israeli vio gbo¹⁰ Yi wo na ega ne anyi gban lɔ shigbe letsi yi aeuetɔlɔ nu nenen¹¹ Yesu va ðo edu kplɔ ga lɔ gbo yi edu kplɔ to lɔ bue se be ewo yi nyi yudatɔwo fio lba? yesudɔñtsi be yi ne yio to ne¹² Vɔ tsi avɔ satɔwo kudo esefia tɔ wo sɔ enyɔn ðo ñtsi lɔ ñde to enyɔn ðeo¹³ Yi pilati toni be ñde se enyɔn tsi yi wo sɔ ðo ñtsi lɔ?¹⁴ Vɔa ñde ðo enyɔn de ñtsi ne edu kplɔ to lɔ¹⁵ Ele ekɔnuwo me ne edu kplɔtɔ lɔ be le exue deka me lɔ efɔ la tanɔn shi gakpame nɔntɔ de ka tsi yi edua me tɔwo biɔ¹⁶ Le gaxɔnlɔ me de gakpa me nɔn tɔ de ka le yɔ wo yɔ ni be baarnabas¹⁷ Tsi yi le nene lɔ edua me tɔwo va bɔ yi pilati biɔ wo se be mede yi mi dji be ma dashi ne mi? barnas alo yesu tsi yi wo yɔ nɔn be christo a?¹⁸ Dolo wo nyia be ñjun bia me ye wo sɔe sɔ sale¹⁹ Gatsi me yi le kodjo ðoxuea me lɔ asie tɔ ni be ñgbe wa enu ðe kudo ñsu lɔ ðo ñdu aya le edro kuku le ezan me ðo, ñsu lɔ ñtsi egbe zan me²⁰ Avɔsa tɔwo kudo edu megan wo si ame wo dji nu be wo ne to be ne tashi barabase ne yeonɔn wa wu yesu²¹ Edu kplɔ to lɔ to ne wo be me de yi na tashi ne mi le ame ameve wo me yi wo be danaba²² Pioato biɔ so wo gɔ be ñde yi na wa nɔn yesu tsi yi wo nɔn be christɔɔ lɔ? yi wo to be mi kae ðo atsi ñtsi²³ Yi to be ñde ñtsi? enu badɔ ñde yi wa vɔlɔ wo nu kpoñ be mi kin ðo atsi ñtsi²⁴ Vɔ tsi pilato kpoε be wa ðo xue ðe ñde liɔ lɔ esɔ esi klɔ ala kudo afɔ yi tsi yi ñde nyi enyɔn de le meo mi kpoñda²⁵ Dukɔn lɔ ðo ñtsi ni be ehun yetɔ ne ne dje mi kudo mia vio dji²⁶ Zede ka eta shi banada nin wo yi eta shi yesu be woa ve ke ðo atshi ñtsi²⁷ Sɔdja avɔ satɔ gan wo kplɔ yesu sɔyi sɔdja gan wo gbo le wo bɔbɔ me²⁸ Wo ðe awu lɔbɔ le eko nyi²⁹ Yi wo wa ñdja kuku yi sɔ tsɔn ðo eta ni egbe sɔ atsi sɔ ðo ñdusi me ni egbe dje eklo ðo gbo yi le kokuiko be mi ðo egbe nɔn wo yuda tɔwo ga³⁰ Yi wo tu etan ñɔñtsi esɔ ketsi sɔ eta³¹ Tsi wo xo nuxo sɔntsi vɔ lɔ wo ðe awu le eko ni yi kplɔ yi be wa kin³² Tsi wo to lɔ wo kpo ñsu ðeka tsi wp yɔnɔn be simon tsi yi le ñɔñtɔ ðo be yɔ yi kudo wo zedeka esɔ atsi sɔga kudo yesu³³ Wɔva ðo afitsi yi wo yɔnɔn be ñgologɔta tsi yi wo gbe yɔ nɔn be ame ta xu texue³⁴ Wo sɔ aha tsi yi wo tsaka sɔ kpe ni be ne nu vɔ lɔ egbe be yenɔn ño³⁵ Tsi wo kin vɔ lɔ wo ma awu yetɔ ðo akɔ dada me³⁶ Enɔn anyi le wo gbo wo kpo³⁷ Le eta yetɔ lɔ wo ñlin dodji be yesu yuda to wo fio³⁸ Wo ka fiafi tɔ ame ve kudo yesu ame de ka le enu du shi me yi ame de ka le emion me ni³⁹ Emɔnzɔntɔ wo zuin le eta hunhun ɔwo kɔékɔ enu be⁴⁰ Ewo tsi nu ye gban tsɔ tsi xɔ egbe tɔt tuile ekek ametɔn godoa hlin ðekio gan ne wo nyi mawu vi ðile atsi sɔga lɔ ñtsi⁴¹ Neneke avɔsatɔ wo ga lɔ wo tsan kui ku ðo womafiatɔ gan lɔwo yi nu be⁴² Ehlin ameo vɔlɔ ñde kpeñtsi ahlin yede kuio⁴³ Exɔ mawu djise ke mawu ne hlingan shi gbe letsi yi kandodji nene ðo enu be mawuvi yi yenyi⁴⁴ Fiafi tɔ tsi wo ka kui wo do me tɔ ðeka tsan zui⁴⁵ So gaxoxo adin sɔyi gaxoxo ashidɔke ði lɔ vivitsi do le anyi gban kenken ði⁴⁶ Le gashideke me lɔ yesu do axua kudo egbe sinjɔsinn be eli eli lama sabatani? tsi gɔn me wo ðe be mawumaxu ñdentsi yi wo gbeñ ðade?⁴⁷ Ame ðewo tsi yi le exɔn wo se lɔ wo nu be ele ele eli yɔɔ.⁴⁸ Zede ka lɔ wo dome tɔ ðe ka shi du vai sɔ kotsan tsi me yi aha veve le lɔ sɔ ni be ya nu⁴⁹ Ame ðxo nu be mi tashi ne mia kpo be eli la va hlingan me⁵⁰ Yesu gbe do axua kudo egbe sisnsin gboxue eku⁵¹ Mi kpoñda edo tsi yi wo sɔ so exɔlɔmɛ sindɔ akpa eve⁵² Wɔðo wo hun ðo nuvo yi ame kɔékɔwo tsi⁵³ wɔdi fɔn so ame kukuwo dome. Woto le wo dome be tsi yesu fɔn so ame kuku wo domen yi ðjɔ vayi ðo edu kokɔ lɔmɛ be yewo dasa yedekui ne ame wo lɔ⁵⁴ Gatsi me yi sɔdja gan ku dome tsi wo yi kpo nɔndji wo kpo le tsi yi anyi gban hunhun ðo kudo enu tsi yi wokpo lɔ yi wo to be dandan me lɔ ame tse lɔ mawu yo vi yi nyi⁵⁵ Nyɔnɔn tsi wi yi kplɔ yesu do so galile be ye wa va le beni wo tsan wo le texueme ekpo letsi yi afie djidji ðo⁵⁶ Lewodo me lɔ mi la kpo mari madalatɔ kudo maria yakɔbutɔ kudo josephe yo nɔn tsi nyi sèbédéø vi⁵⁷ Tsi wɔe tɔ ðo lɔ ñsu tsi nyi egatɔ gangan ðeka va wɔyo ni be arimatheo tsi yi gbe nyi josephe tsi yi gbenyi yesu yo nukplanvi dome tɔ ðeka⁵⁸ Evayi pilato gbo be yia xu kuku yetɔ yi pilato ðegbe be wo ne sɔe do alɔmɛ ni⁵⁹ Josephu xɔ yesu yo ñtsi lan kuku lɔ yi

Chapter 28

ble do edome⁶⁰ Ekue so do yento yo yodo tsi yi kusodade lo me ebli ekpe gangan de do enuni yi djo⁶¹ Maria madalati to kudo maria deles wo le anyi nonon lexon kehun gboxue⁶² Le nkeketsi kplbe do lo avosato gangan lo wo kudo pharishi two yi boso le pilati gbo⁶³ Le totoc be "ame gan mi donjuku be gatsi me yi nusukants xon le agbelo etob ekeke eton gon gbe lo yetro fon"⁶⁴ Ke demon ne mi da sodjo wo ne wa va yi tsyodoo lo kaka ne nkekete ameton neneo lo pierre kudo exalowo la va fidjo abe efon yi exon la gbe tra nyran non mi so wu detslo⁶⁵ Pilati to ne wo be mi yosodja wo ne mia yi tsyodoo lo shi gbe letsyi mi di do nene⁶⁶ Wo yi vayi do sodja wo tra do yodoo lo yi tra gla ekpe lo nyi de yi so sodja wo do yo do o lo ntsi .

Chapter 28

¹ Le tsio du sabati viyi volo le nkekete tutu gbon to lo dji lo maria madalatito kudo mari edetolo wo ba yeo woa yi kpo yi odo² Zedeka lo anyigban hunhun yi mawudola de so djipo va de ekpel djo le yodoo lo nu yi nonanyi do dji³ yio zezem le klin klin yi yo awu le shigbe glashi kpe nene⁴ Ame tsoto lwo vnon kaka etsi shigbe ame tsi yi eku nene⁵ Mawu dola lo bio nyonu wo se be "mingbe vnon do nyan be yesu djo yi mi le ame tsiyi wo kan do atsi sogadjil⁶ ndegbele fies vo efon shigbe letsyi ne yi yi tui nene mi va kpo afitsi yi ml&n nui doda⁷ Mi yi kaba ayi tui non yo nukplanvixo "efon yi edjenknon mi,tuta galile afitsi yi mi la yi kpue lelo⁸ nyien ntsi non min⁹ ke nyonuno lo wo djo le yiodoo gbo djika le wo so vo edji tsan le wo djoko wo xudu yi be yewo ve tui ne yo nu kplanviwo¹⁰ Kpo yesu dogowo yi le totoc non wo be "ntsifafa ne mi" ke wo gogui yi le afi yi two yi toe subo subo¹¹ Yesu tonon wo be "min gbevono mi yi ave to ne nonvinyewo be nle galile afitsi yi wo pater kponle¹² etsi ne nyonnu lo wo le edjuo me yi lo kpo da sodja tsi ne wo yi yido lo ntsi djo wolo wo yi to enu tsine yi djo lo ne ava sati wo xuet¹³ Avosato lo wo yo ame ga xoxo wo yi wo so ega so tunu non sodjalawo¹⁴ Yi to non wo be "mi to be yesu yo nukplanvi wo va fin yesu zanme tsine yi mi le alon dono lo"¹⁵ Ne mi ve nu enyon tse lo ne efio ganlo mi la dogo kui yi mi la demi to le eto hin hin desiademe¹⁶ ke sodja lo wo xo ega lo yi wo wa nene pepepe enyon xon di do yudatwo dome yi yi gbe kpot le diki kaka dje egbe¹⁷ vo nukplan vi amewuiduka lo wo yi eto tsi yesu dassa non wo lo dji le galile¹⁸ Tsi yi wo kpo lo wo subue vo ame deo nde kandodjio¹⁹ Ke yesu gogo wo yi le nuxo xox non wo be "wo so atse kpakpa wo kenken so do ala me nu le djipo kudo anyigban dji"²⁰ Mi yi ne mi wo djukon wo kenken woa nyi ahi nukplan vi wo ne mi do shi ta non wo le eto ku evi kudo gbon gbon kokue yo nyiku me²¹ mi fia wo ne woa doto ese tsiwo yi ndo ne mi lo "yi kpoda nle kudo mi kaka so yi xixielo yo nuwuwu"

Mark

Chapter 1

¹ Mi kpo enyo nyui tsi kudó Yesu, Mawuwóvie ntsilo ke.² Enyundadet Ezayi nluin le yio nyonunume bé "Mi kpo, i so anjendoto tsinyen le dódowó deda mi, tsi la djra mia mowó dó.³ É le tótowó ne ametsiwo le todéwo le zogbeeme bé wó ne djradó ne axuétolo.⁴ Eján va, yi ele amowó nyrrwó le zogbeme yí le nuxó xowó kudó djimetrotró yíoy nyrrwó ne nuvónwó soscce ntsi.⁵ Ame gbóbodé só Judea kudo Jerusalem duganwóme yí le zogbeedji le Eján gbo. É nyrrwó le Jordan yio to me yí wóle nuvónwó góme hunwo.⁶ Eján dó zogbedjiso yio gbazawu, langbaza lindjiblanú le alin ni. Le gaxomel, é dunó abo ku zogbeme nyishi.⁷ Le gaxomme lo, enú mawunyo be: zandé vie ametsi klowuj lo lava. Nejsoe sokú dékinyen lo, nye nde nyi nudeó. Nye nde djé latú yio fokpakkawó.⁸ ñ nyron mi kudó shi, vo ye lava nyron mi kudó gbongbon kóké.⁹ Le gaxoxo tsi me Eján le mawunyó tówólo, Yesu só Nazereti, le Galilé nútowóme va, yí Eján nyruin dó Jordantó me.¹⁰ Tsi Yesu té le tóme lo, lilitkowó hun yí Mawu wó gbongbon di dódjí. Mawu wó gbongbon dídi le huanlin wó nonome me.¹¹ Yí egbedidi só djinkushi yi nú bé: "Wó yi nyi evinye tsi lónlonto. ñ kpono ndjedje do ntiwó."¹² Yí Mawu wó gbongbon kpla Yesu yi zogbeme.¹³ É no xon wa nkekete eka(40), Abusan teekpo. Elanlenuwó no xon vo mawudoláwó lebe ni.¹⁴ Tse wó nqbedemel, tsi wó lé Eján dó gakpáme vó, Yesu Galilé, afitsi eve le Mawunyó tówó lea.¹⁵ É nono núnwó bé: "Gaxoxoa dódjí vó. Zandé vie Mawu lá deefia bé yí nyi fi. Mi tra le mia nuvónwó yome ne mia tashi lewóntsi ne Mawu yasowó kemi. Mi kandó enyonyuelo díjí.¹⁶ Gbédéká, tsi Yesu le azonli zonwó le Galilé tótó lo É kpo nsu ameve, Simon kú novie André. Wó le edo dawo. Wó kpono ega le edodada me.¹⁷ Yesu nú no wó bé: "shigbe letsyi mi le edodawo yi le lanvi léwó nenel, mi kponjdó, yí nass mi wa agbetówó dító.¹⁸ Zédéká, wó dashi edowó damde yí wó kpledó.¹⁹ Le nko vídéló, Yesu kpo nsu améve, Jaki kudó novie Eján, tswié nyi Zébédé wó viwó. Wó ame eveewó le tódjihún me le wó dawó djrawo dó.²⁰ Zédéká tsi Yesu kpo wó lo, É té novó bé miva miayi zédéká, wó tashi wó tó Zébédé kú dawaviwó dó tódjihúnlo me yi kpla Yesu do.²¹ Yeu kudó yio nukplanviwó yidó Kapenaum le Sabatizán gbe, é gendó gbedóxome; tó enú fiafia améha gbongbodé tsi le xon.²² Nonome tsi eso le enú fiafia wawo kpásá amewó. É le enú fia kú atsekpakpadé tsi tóvo ne ayéménú watowó tó.²³ Dawedé tsi me gbongbonvónwó lea le gbedóx tsi me Yesu le nufiafia wawo lea. nsuo tó axuá díjí,²⁴ le gbongbonvón lo wó nsen me. Hé! Yesu miowó gbongbonvónwó mi nde dó nudé la wa no ewo. Wo dja vá tsron mí yea? ñ nyá ame tsi wo nyiá. Wo nyi kóké tsi só Máwu gbo.²⁵ Yesu gbe enyo no gbongbonvón lo le núnwó bé: boun ne no tó le dawee me.²⁶ Gbongbonvón lo húnhún dawee kú adán. É dó axuá sensendé yi tó le dawee me.²⁷ Ame yio kpata le xonlo wó tsáká, wóle enyo henwo le wononcawó dome yi nu be: eye kpásá ame ntsé! ndenyi be efia enu yéyewó kpo yó kudo ntsen, edegbe qo gbongbonvónwó díjí yi woqotóé.²⁸ Zédéká amowó kankan nútso Yesu wa qo Galilé nútowó me.²⁹ Yi edjo le gbedoqá xuá, Yesu, Simón ku André, wonodu kudó Jaki ku Ejan yí wó yi Simón kudó André wó xóme.³⁰ Simón lónxóalo le anyimlonxué dó vivó kókédjí. Zedekalo wo nu nylo gbo, yi ele ala ni shite. Vivalo kan no nyonu zedeka yi eto dossos nonwó.³¹ Le wuetra xon gatsime ewe qóxó vólo amowó kókó dónwó ku ame tsiwó me gbongbonvón

Chapter 2

lewó va Yesu gbo.³³ Amōwo keñken va bō do Simōn yíó gbódji.³⁴ Yesu dadō ne ame sugbō tsi woé ledō vovowó. E degbe dō gbōngbōnvñwó djí be ne wóatō le amewó me. ñde ñemō nō gbōngbōnvñwó be wone to enyō so yeñtsio nyuiñtsia wonya be yí nyi Mawu yio kákœctjō.³⁵ Tsi enjukelō, le fñsfñmē fut ulō, Yesu djoyi zogbedji yi ve le gbedowñdá.³⁶ Simōn kúdó yitowó ve djí.³⁷ Tsi wo kpœ lō, wo núní bē"amewó so du vovowó me va le djídjí"³⁸ E to nñwó bē, "Mi qólá yi edu buwó me be miaso enyonyielō nō wótsán, yinjtsi ñva xixeeeme qó.³⁹ É yi Galilé wó xúxoxué(synagogue) wó me fitsi Yesu tó mawunyó le yí egbe nyan gbōngbōnvñwó tsán le.⁴⁰ Gbedekalō, ñsu ekpodõñtqđé vá Yesu gbo. Edó enu gun le kúkúqđé ní bē: "Yéðonuñ qo ñsen le ashio be na nanj lamesen ne wodjróa."⁴¹ Yio nu wa ñshinshin nō Yesu ñtō, yi evlun alō sotō ñsuñ yi tóní bē: "ñdjró, xó lamesen."⁴² Zeñeka, kpodølō vñ ní.⁴³ Yesu dósé ní ñtō gboxué bē né djöyi.⁴⁴ Enyōn tsi Yesu nuni ke: "ñgbe nu enútsi djó ne amegeo, bohun nayi avɔsatögándé gbo nass qekio fiñe ne yaten kpø, le etse godolō, wa kákœnyinyí yio vosa tsi Moyisi fia ne yaten nyi kúnúqđe né dukón tsi me wósó. ñsuñ ñde waðo Yesu yio nyononu djio. E dje letsi Yesu dadõnilo djradjra sigbe qonjtsi ne nññomexonló Yesu ñdaten gbe kpentsi ato dje dukónwó domeo, qo ele vñvñvñwó be ameha lava tsón ye. E tsi azoge needuawo le afitsi ame ñde leo wa, gankea amewó kpøtø le afiwo sowó va gbo.

Chapter 2

¹ Le ñkeke gedewo ñgbedemea, Yesu trøyi Kapenaum.² Amōwo se be Yesu gbe trøgbøva axome. Enyō yé kankan kaba yi ameha gandé va bō dō afiyine Yesu le. Amōwo sugbō kaka axueme dō, texue ñde gbe le huntruñ ñtotsan nuo. Yesu qe gbefan mawuññ nñwó.³ Amedewo va yi wokø ñsu tsi kplibō va ne Yesu. yi ame amene koe dō avøkpmé.⁴ Tsi wonjda kpentsia akō ameeloñ sō to amehalō domeolo, wo yi xølowo tame afitsi Yesu lea yi ñemō kén qidjí kplibøkplibøtøa dō Yesu yio ñmë yi ml̄anyi dō avøkpo me.⁵ Ke Yesu kpø kankandjodji be amea dō xøse be yea kpø døyøyø. Eto ne kplibøkplibøtøa be: "Vinye, woso axo nuvñwo kewo".⁶ Vø Yudatø wó séfiatwó tsán nñanyi le xøn.⁷ Wo butame le wodékiwó dome.⁸ Tsi Yesu nyá zedéká kú yiò gbōngbōn bē wó le enyō xønwó nñwó le wódéki me lō, é nû nō wó bē, ñdè ñtsi mi le susu xønwó dëwø dō?⁹ ñdè yi le bøbødéké nún bē ma nû, wo sō nñvñwó tøwó kéwo lóó aló shíté! nassø avøkpo tøwo ne na zñn yea?¹⁰ ñ dji bē mia nya bē amegbétøvñló dō atse láten sō nñvñwó sôke le anyigbán djí. Yí é tó né abötútùñló bē:¹¹ "shíté, sō axó vøkpo ne na yi axómé!"¹² Ameeloñ shíté, sō yiò vøkpo yí djó le amehalō yiò ñmë.¹³ Yesu djó le Kapenaum yi zñn tó Galilé yio tó tóme. Ameha gbogbodé va egbo yi é fiánú wó.¹⁴ Etsi va le yiyiwøa, é kpø ñsudé tsi wo yønø bē Lévi, Alfé yio ví. É nō anyí dō døme afitsi wó djønø ega(imposts) lea. Yesu nû ní bē:"Va mi adjó". É shiyé yi ekplø Yesu do.¹⁵ Le gaxoxobu mea, Yesu ñunü le Lévi wó xóme. Núvñwato kúdó agadjøtø gbógbodé wó ñunú kuí kú yio nükpanviwó.¹⁶ Yúdatøwó wó séfatwó kúdó Frizitøwó, tsi wo kpø bē Yesu le enú ñuwo kú mæxñwó lō, wo biñ yio nükpanviwó bē:"ñdè ñtsi ele nû ñuwo yi le nû nuwo kúdó nñvñwato kúdó agadjøtø xønwó?" Yí Yesu se enyōn tsi wobuise salø, edonjtsi nñwo be, ametsiwoe le lamesenmewo ñde hian ñøkita, ametsiwoe djedø woe hian ñøkita. Nye ñde va dō ame djødjøewo ñtsio, bohun ñva ñoame madjømadjøwo ñtsi.¹⁸ Le gahonmelø Ejan eshidotanametø wo nukplanvio ku amedewo so Farizitøwo kótamea wo blanu shigbe le tsi wo wani sa nene. amedewo le wodome va Yesu gbo yi biñese be:"Ejan wo nukplanvio ku Farizitøwo le nublabla me, ñdenjti nukplanvi tøwo ñdele nublablameo?".¹⁹ Yesu ñonjti nñwo be, ne ñsuñ ñde nyonua, yio xølñwø blanuñ kui le gatsime yile wogbøa? Gatsime ñsuñ le wogbølø wo ñdaten blanuo.²⁰ Vø gbedeká, wo lako ñsuñ djó le wogbøa. Le ñkeke xøn wódjí lō, wo la tashi le nñduñ ñtsi.²¹ Yesu yi ñçlø dji yi nñnúwó nñwó bē,"medé ñdè sññ edó yéyé sō tanç edó xóxó, ne ele nene lō, edó yéyé lavún xóxó dódjí. Medé ñdè sññ aha yéyé sō kññdó langbaza go xóxó méo, ñdè neneo lō egoñ lagban.²³ Gbedeká le Sabati ñkeke dji lō, Yesu le nükúwó yi gble me tówo kú yio nükpanviwó, tsi wó le agbee me tówoa, nükplanviewó ñé nükúdékéwó.²⁴ Tsi Farizitødékéwó kpø nû tsi wa wó lea, wo nû nō Yesu bē:"kpødá! wó le dàdawø le Yudatøwó wó séewò djí kudó Sabati ñtsi. ñdè ñtsi wó le néné wawo dō?"²⁵ Yesu to nñwo be: Ðe miñđe hlin Nuñlinjlinløwo sō kuðo Efis David kudo ñsu tsiwoe le ñtsiwo, gatsime yi shive le wotsiñ?²⁶ Gatsime Abiathar nyi vɔsatøgan, David dō Mawu wó xome yí biñ kpøññ. Yi avɔsatøgan ni kpøññ kákœ. Le mia sewo mea, vɔsatøganwo kpoe ñuno neneo kpøññ. Vølø yé nano akpøññ xøn ametsiwoe nññ xøn kui.²⁷ Yesu yidji le totowø nñwo be, amegbeto yio hianhian ñtsi woðo Sabati dø, ñde Sabati yio hianhian ñtsi woðo amegbeto dø.²⁸ Yñjtsia, Amegbetøvñlø yinyi Axuetøa, yi ñu axuetø o Sabati dji.

Chapter 3

¹ Yesu yídó kuifanxóme yí ñsudé xøme tsi alō kúná.² Wó le Yesu kpøwø dún le trøtrøwø le ñtsi be elá tenj dadø ni le Sabatizán dji bē ne wóa tenj dō kodjó ni.³ Yesu tó nō ñdøñlo bē" shíte ne nano dodome."⁴ Yí Yesu tó nō dukón lō bē:"E djé bē wola wa nunyui alo nuvñ le Sabati yio ñkekee djía, ényø bē wone wluenamegán ló alo wøa tashi ne ya búa? Xømne lō, wó keñken wó dódá.⁵ É sa ñkuvi tó wódjí kúdó edjibibi kú nñxaxa djidjidé ló wó dji me, etó nō ñsuñ bē:"vlún alō dódá", É vlún alowó dódá yí Yesu dadø ni.⁶ Zédéká lō, Farizitøwó tó yi wówa sébla kúdó Heroditøwó dónjtsi bē né wó awui.⁷ Yí Yesu kudó yiò nukplanviewó yi dō axuñ tó yí ameha sugbō klpødø sō Galileya⁸ kudó Judea, Jerusalem, Idumea, kudo Jordan yio tlø wó agóme, kudó Tyr ku Sidon yio nutowó me, ameha xøn va egbo, dólø wó sé nutsiwo kpata wawo yí elewó.⁹ É tó né yio nükpanvwó bē wo né djra tðdjihúndéká dō nō ye le ameha gán lō yio gingin ñtsi. wo laterñ zondjí djrø.¹⁰ É le edø dawø ne amowó káká ame ysi wóle lédawø va le djídjíwø. wó lé djídjí bē yewó la talø.¹¹ Né gbōngbōnvñwó kpø lō, wó zeno ni yií tññ axúá bē:"Mawú wó ví yi wo nyí.¹² É gbenø nñwó vévédé bē wó ñgbe djrá yeo.¹³ É yi etó dji, é yø ame tsiwóé djødji ni wó yí wo yí gbo.¹⁴ É tsán ame amewúíve (tsiwó é yø bë apostólówó) tsiwóle la nō anyí kui yí ya ñcno wó dédá mawúnyo nñxúé¹⁵ kúdó gbōngbōnvñ nyanya wó tsækakpa.¹⁶ Ame tsiwó é tsán wó ke: É sō nyiko nō Simón bë

Chapter 4

Petro;¹⁷ Zébédé wó vi Jaki, Eján tsi nyí Jaki wó nɔví tsi é sɔ nyikɔ na bé Boanerges tsi gɔnme nyi bé djidégbé ɻ̄sen víwó;¹⁸ kúdó André, Filipu, Bartélémi, Matié, Toma, Alfé wó ví Jaki, Tadé, Simɔn Zeloti tɔ,¹⁹ kúdó Yuda Iskariot tsi va sea.²⁰ Wó le axome yiwo yi amehalɔ gbe le egbosuwɔ kaka be wó ɻ̄nda ten adu núo.²¹ Tsi yio xometswó sé lɔ, wó va be yewoa va kplɔe, wó tó be:"etagbo le gblegblewɔ ni".²² Wema ɻ̄lɔtawó tsiwóe só Jérusalem wó tó be:"gbongbɔnvn wófio so axuá dó eme, yí dji tówɔ ele sɔ le gbongbɔnvn wó nyawɔ".²³ Yesu ɻ̄ywó va yideki gbo yí dolo nɔwó be:"lede Abusanj latej wa ahua kudo Abusanj dó?"²⁴ Ne fiɔd̄uxuéde má le yidekime lɔ, fiɔd̄uxué xɔn ɻ̄nda gbe nɔanyi gbedeo.²⁵ Ne axuáde má le yidekimea ɻ̄nde kp̄en̄tsi anɔanyio.²⁶ Ne Satana dje aglan dó yedehi ɻ̄ntsi lɔ, éla má. ɻ̄nda ten anɔnyi djidjideo.²⁷ Vɔlɔ, amede ɻ̄nda ten adó ɻ̄nsensen yio xóme ave fin yio kesinɔnuwó ne ɻ̄nde li bla kenɔgxuéo, nene ela wa gbxué aten lɔ axuéalo.²⁸ Nyawo yle tótowɔ nemí bé: enuvuin agbetɔwɔtɔ lanyi sɔsɔke nɔwo, busunyɔ tsi wó lató ɻ̄ntsán,²⁹ vɔlɔ busunyɔn tótó dó mawugnɔ kɔkɔe ɻ̄ntsi ɻ̄nda dó sɔkeo, vɔa nene wó me dje ago tsi nyi nuvuin wo godjedje mavɔ mavɔ.³⁰ Yesu nu enyoye dólo, wó le nunuo bé:"edó gbongbɔ baða"³¹ Enɔla kúdó nɔviwó wó vá, wóle xixenu yi wódo amede bé ne yøe.³² Ame sugbɔ nɔanyi trɔdui yí wotóni bé:"Enɔwo kúdó nɔviwó le djidjio".³³ Yesu dɔntsi nɔn wó bé:"mæd̄é woe nyi enɔnye kudo nɔvinyewo?"³⁴ Tsi ede ɻ̄nkuvi kpɔ ame tsiwɔe trɔdui vɔlɔ, enu bé, "Mikpɔ, ame tsiwɔe nyi enɔnye kudo nɔvinyewo ke".³⁵ Ame tsi wanɔ etɔnye yio djrolɔ woe nyi enɔnye kudo nɔvinye ɻ̄nsu ku nyɔnuwó".

Chapter 4

¹ Yesu gbeto nufiafia dji le tɔtɔ. Ame sugbɔ trɔ dui, evayido tɔdjihunme yi no anyi. Ame hawo kekej tsi tɔtɔ. ² Efia nu wo le lododome. Le yonufiafiamé étóbé:³ Mise : nukúwútɔ yi nukú wú gbé. ⁴ Evá me bé nukúwa qéwo ge dje mɔto, ayame xéviwo va qu wo kékénj. ⁵ Déwo gé dje kpé nynigban dji, afitsi kɔ sugbɔ ɻ̄ndé leo éde zedeka, nuyiñtsia eko ɻ̄ndé sugbɔ yi gomeo. Vɔa yin ewezea éfió éhú le kemaleta. Ebuwo dje aŋjankan me yi shi tsowodji. ⁷ Vɔa yine wé zéa, efiɔn eku le kemanɔshi ta. ⁸ Ebuwo gedje aŋjwankan me yi evun tsɔn edji, yi tsi kumasen. ⁹ Ebuwo dje anyigban nyui dji, wómi,⁹ woshin yi wo sinku. Déwo sɛn egban, qewo katakpotsiwo yi qewo kavetakpo. Yi etobe: ameyishi etosenu lea, ne senu.¹⁰ Gayime Yesu ɻ̄qeka lea, amewo va kpɔdee kudo wuiveewo, yi wó buiè lododoawo gɔmædæde.¹¹ Eto nɔwo be: miwoye woso mawufiaquxoea yio nuwlawlawo sɔna mi, vɔa ne amekpeteawoa, wo sonawo lo lododome.¹² Be newo kpɔnua wongbe djeshio, newo senua ne Wongbe se egomeo, bene Wongbe trɔdjime ne woso wó nuvɔnwo aso kewó.¹³ Eto nɔwo be, miŋse lododo ye gomeo? Lede milawa ase kpetewo gome?¹⁴ Nukuwuto wu enyo.¹⁵ Eyiwo dje mɔto, afiyi wodo nyɔlɔdo, ne wo sea, zedeka abusan va qeo nukua le wome.¹⁶ Déwo dje ekpe nyigban dji: nɔ wo se nyɔa, wó xɔni kudo didjɔe,¹⁷ vɔa wo ɻ̄nde dɔ ke le wo dəkiwo me ne woa ten to yometsitsi kudo xaxawo me, zedeka kea wo gbenɔ xɔsea yi trɔzun gege manu nɔwo.¹⁸ Vɔ nukú tsiwé yi ɻ̄ndjawó me lɔ, wóé nyi ame tsiwó sé nyɔlɔh, vɔ nuxaxa xixémé tɔ kúdó keshinɔnuwó wó amebleble tsinɔ nyɔlɔ nu le wó djime, yí amexɔnvwó tsinɔ ekúmasen.¹⁹ Nukú tsi wóé dje anyigban nyui me lɔ, wóé nyi ame tsiwó xɔnɔ²⁰ enyɔlɔ dó edji nyuiwó me; déwó senkú egban, déwó sen kú katapkó, yí déwó sen kavetapkó.²¹ Yesu tó nɔwo bé:"wo sɔnɔ kalingben vanɔ xɔme yí sɔ dano dó nūdjidjégbán gɔnme aló batí gɔnmea? wo sɔ danɔdó kalingbenti dji ne yaklen ne ame tsiwó le axuəmewó".²² Dólo, nudé kpokpui ɻ̄nde le tsi nyí nū wláwlá tsi wó ɻ̄ndá d̄é fiá amewó. Yí nūdē kpokpui ɻ̄ndé le tsi nyí enú wláwlá tsi wó ɻ̄ndá djéshio.²³ Me tsi shi etó sénú le lɔ, ne sé nûtsi nûwɔ gbongbɔnlɔ le.²⁴ Yí egbe tó nɔwo bé,"milé tó dó nutsi sewɔ mile ɻ̄ntsi, nūdjidjénú wo sɔ djidjé lɔ, ylké wolasa djidjé nɔ wótsán yi wóla gbe dódjí tɔwódjí".²⁵ Dólo ametsi shi enu lelo wola gbe ni kpí, yi ametsi shí ɻ̄ndeleo lɔ wola gbe xɔ vitükui yito leshí.²⁶ Yí egbe tó bé:"Mawu fiɔd̄uxuélɔ le shigbe amegbeto tsi le nukú dowɔ nene".²⁷ Ne ele alɔdɔnwo aló ele ɻ̄nzɔn ezán kú kédé tsán ɻ̄nda ten nya letsi enúkúlwó mino aló shinɔ dó.²⁸ Anyígbán ɻ̄nto minɔgbe dó yedeki shi tütúgbɔn, evegɔnlɔ eminɔn blafókui yi blafókui ve shinɔn le atsie ɻ̄ntsi.²⁹ Ne nukúwɔ shin vɔlɔ, edeno kpatsa dómé zedeka, dólo nukúdédé wó game sun.³⁰ É nu bé:"jdé milasɔ sɔ kudó djipó yio fiɔd̄uxué? Yí lódódó ɻ̄ndé miazán aso d̄é gomé? Mawu fiɔd̄uxuélɔ sɔ kudó Ewaku".³¹ É nyí nukú vitükui le nukúwó dome le anyigban dji.³² Ne wó d̄ui vɔlɔ, é shinɔn yi trɔ zunɔ atsi gángán le atsowó dome le abɔ lɔ me. É tónɔ alɔzen gángánwó tsiwó xeviwo latej áwa wó atɔn dó.³³ Yesu zán lódódó sugbɔ sɔ xó nuxó non dukɔnlɔ yineele Mawu wó nyɔn tówɔ nɔwó le gɔnme sese tsi le wóshilo nu.³⁴ É xonɔn nuxó non dukɔnlɔ le lódódó me. Vɔ ne yidéke kudó yio nukplánvíwó le lɔ, e d̄eno lódódó lówó gɔnme nɔwó.³⁵ Le ɻ̄keke xɔn dji, le wetrɔgbɔ lɔ, Yesu tó nɔwo be:"mine yi alɔgó xɔndámé".³⁶ etsime tɔdjihunlɔ sɔgbe vɔ lɔ, Yesu kúdó yiò nuklpánvíwó dó eme. Wó yashi le amehalɔwó ɻ̄ntsi yí wóyi axuɔ lɔ dodome.³⁷ Tɔdjihún búwó kplɔ wódó. Aya gángán d̄éká xɔ le axuɔ dji, yí axuɔ le adan wawɔ káká eshi le tɔdjihunlɔ me d̄ówo.³⁸ Yesu le tɔddjhun me le alɔn dɔnwɔ so ta daqo sunđe dji, wofoin yi woton be:"nufiatɔ, qe mia tsrɔtsrɔn ɻ̄nde d̄i ɻ̄nde nɔwolo?"³⁹ Yesu fɔn yi bluđo ta ne ayalɔ. Eto nɔ axuɔ be, bɔnu! Xote! Ayalɔ tote yi edaqo le wokpata nu.⁴⁰ Yesu tó nɔ nukplánvíwó be ɻ̄ndé wa mile vɔnɔnvwó? Miŋđo xɔse lo?⁴¹ Yí vɔnɔn gándé qówó ɻ̄nto. Wo tó le wó nɔnɔwó me bé, medé nyí meye yí aya kúdó axudjagbo wó dó tui?

Chapter 5

¹ Wo va dó tɔlɔ gódo le Gadalati tɔwó nyigban dji.² Etsine Yesu tó le tɔdjihunlɔ me lɔ, ɻ̄nsudé tsi me gbongbɔnvn lea dógoe. E tó le amekúkúdowó me.³ ɻ̄nsu yé nɔnɔ agbe le amekúkúdowó me. Ame ɻ̄ekpokpui ɻ̄nde qunɔndjio kúdó awlɔga ɻ̄ntsán. Wo dɔnɔ awlɔga kúdó gakpo afɔwó ni xóxó.⁴ E sɔnɔ awlɔgawó yí d̄eno gakpoawó. Ame ɻ̄ekpokpui ɻ̄ndé d̄o ɻ̄nsen laqu djió.⁵ Azán ku kédé, nusuc nɔnɔ yɔdowó me kúdó etówó dji, é le axua dówɔ sensendé yí sɔ kpewó le afɔku dówɔ yedeki.⁶ Tsi ekpo Yesu dáá lɔ, eshidu yi gbo yí edjeklo dó yio kɔnme,⁷ é dó axuá sensende bé:"Yesu, ɻ̄ndé yí n wa nɔn, Mawu wó ví tsi le edjí bóó? ɻ̄ndé ɻ̄kukú nɔ le mawu wó nyikɔ me be ɻ̄ngbe defun nuŋo.⁸ Yesu tó ni be:"gbongbɔn makɔmakɔ, tó lè ɻ̄nsu yé me."⁹

Chapter 6

Yesu bie bé,"axó nyikó d'é?" é dónjtsi bé,"ixin nyikó yi nyi Legion, tsi gome yi nyi bie mí sugbo." ¹⁰ Ke gbongbónvón tsiwóé le ñsu ye me wó kpoto le kuikuiwó ni bé ñgbe nya yewó tó le nútóo meo. ¹¹ Le gaxoxo xón tútú meló, ehan wó hásoso déká le enuduwó le tagjome, ¹² tsi ele neneló gbongbónvónwó dekukú no Yesu bie "namomí nemiadó ehanyewó me". ¹³ Yesu demó nówó wa dó wóme. Le xónlo, gbongbónwó tó le ñsu me ve dó ehanlówó me, ehan tsi wó xlinxlinme le shigbe kavetákpo texué ewui lo wó lódu dó etome yi wó kútókú. ¹⁴ Ame tsiwó le ehawó dji kpówó lo, wó yi duome kúdó edu tsi tróduiló yí ve nu enú tsiwó kejkej djo nówó yi ame sugbawó va kpó enú texué. ¹⁵ Wó va Yesu gbo yí kpó bie ame tsi me gbongbónvón le sánlo dó awu le noncme nyuito me yi vónvón dówó. ¹⁶ Ame tsiwóle kpó nútis djo dó gbongbónvónlo djiló, wónú enú tsi wókpó kúdó enú tsi djo dó ehanwósán díj ne amowó. ¹⁷ Yí wó dekukú non Yesu be ne ya djo le wó nuto me. ¹⁸ Tsi Yesu dó tódjihúnme be yea djólo, ame tsi ggbongbónvón kpló sán lo tó no Yesu be:"demó nún ne ma kpló wódó!" ¹⁹ Vó Yesu ñde lon ni be yayi kudó yeo. É tóni be,"yi axó xómé le tówowó gbo ne nató nutsiwó Mawu wa no kudó letsí Mawu gnódomé dō ñtsiwólo nówó. ²⁰ Yí amee djo yi amowó dome le nutoawóme. É nút nutsiwó kejkej Yesu waniwó. Ame tsiwó se enyón tsi nówó elea wó tsaka. ²¹ Etsi Yesu va dó etoló wó akpá eve gon lo dji le ehun me lo, ²² ameha gándé tródui yi elete le tolótó. Xúxóxuédjii kpoto déká tsi wó yonó bie Jairus va kpó Yesu, ²³ yí djeklo dō Yesu gbo yí ²⁴ edekukú ni bie:"Evinyen nyonuvi léda yi djakú! Ne édjodjii nowo lo, va axin xómé ne na da aló dódjí. Dadó ni ne ya no agbe!" Ke Yesu kudó yio núklpánvio yi kui, ameha gánde kplówódó yi wóle Yesu tutuwo.

²⁵ Fifie, nyonu dé le tsi ehun le kókawó lejtsi kaka shi exué wúíeve nene. ²⁶ É kpéfun sugbo le yio dódada ñtsi le dákita vovowo wó lóme. E zán yio gawó kénkén dó eddada ñtsi, vo yio dó ñdé vo kpó, bohún egbe nono nyranayawó dodjí gashiagame. ²⁷ É sé Yesu wó ñtsinya, yí eva gbo tó yio ñgbedeme gatsime Yesu le zonzonwó tó amowó domea, yi eto aló Yésu wó wulo. ²⁸ É nu bie:"ne ñten taló yio awu lo, nakpó lanmesen. ²⁹ Etsi etaló lo, ehun kók oló so zedeka yi ekpó le yio lanme bie ye kpó dódada. ³⁰ Yesu nya zedéká bie ñsendé tó le yenjtsi, yí tródó amehawó ñtsi bié se bie:"Amenjdé yi tóaló awu nye? ³¹ Nukplanviwó nút nút bie:" wo kpó ameha gbógbóye wó le tututuwó yi wobé:"amedé tóaló yea?" ³² Vó Yesu kpó yio xadjí bie yeakpó ametsi wa nene. ³³ Nyonu nya enútsi djo le yio gbeme, yí va kudó vónvón gáné yi va djeklo dó Yesu wó afó nu yi nút nyolowó kénkén ni. ³⁴ É nút ni bie:"evinyen nyonuvi, axó xosé déo. Yi le ñtsifáfá me na kpó dódada, wó dègawo só axó doléléwó shíme. Gatsime ekpoto le nút xowó ni laùo, amewó só xúxoxuédjikpoto wó xómé vá yi nút bie:"Eviwo nyonuvi kúvo, ñdenjtsi wo gbele nuxó dowó no axuétoló?" ³⁵ Vó etsi ese enyó tsi nówó wóle lo, Yesu nu no xúxóxuédjikpoto bie:"ñgbe vón, xosé kpó". ³⁶ ñde demó no ameháló bie ne kpló yedó, so tóvo no piye, Jaki kudó Eján, Jaki wó növi wó. ³⁷ Wó dó xúxóxuédjikpoto wó xómé yí Yesu kpó ame sugbo tsi wóle le tukádá wawó, le avi fanwó kudó ekui fanwó le axúa dówó wó. ³⁸ Tsi wó dó axué me lo, é nút nówó bie:"ñde ñtsi mile axúa dówó yi le avi fanwó? Dévie ñdekpó kúo, alón yi edon. ⁴⁰ Wó tóe koko, yí ede wó kénkén tó. É kpló evito kú evino kudó ametsi wóle bólónjtsi wó dó ñtsi yi wó dó exo tsime dévie le. ⁴¹ É kóko dévie dó alóme yi tó ni bie "Talithakumi", tsi gome nyi bie ⁴² "Nyonyuvi ñle tótowó no bie shiité". Dévie shíté zédká yí zón, dóló edó xué wuive. É tó ameeuwó ñtsi djo yi wa yaa nówó. ⁴³ É dósé nówó védé bie wó ñgbe kankan enyó lo, yí tó nówó bie wó ne na nududu dévie ne ya du.

Chapter 6

¹ Yesu djole kapenaum yi yio dumé Nazaret. Yio nusrónviwo yi kui. ² Le sabat yio ñkéké dji, eyi Mawuwo xome yi fia nu amewo. Ame gbogbo tsio le to dowsó lo kpó ñdjedje. wole wononjewo biwóse be fidé kpó nunya kudo ñsen xón so sôle nukunu xónwo wawó. ³ Wo le nunuwo be: Atsi kpato yi enyí mi djeshi kodo yio Home! Mi djeshi eno lo Mariya! Mi djeshi nóniewo, Jaki, Yosi, Judi, Shimón kudo nónie nyonyuviwo tsiwóle le miagbo le fie woa. Yi wonyi tó. ⁴ Yesu nu nówó be: Nyawo enyí be nyonuadjeto dekpkopui ñde dokpo asi xoxó le afidé kpokpui negbe le yinjtsi wo dume kpo! ⁵ ñtotsan mia díjlawo, kudo ame yíwó le axome kudo mi wo ñde dono bubu ñtinyeo. Eye ñtsi ñde kpenjtsi wón nukunuqeo. ⁶ Yí tsáká dó wó djimaxé ñtsi. E yi kóxuiwome yi fianu amowó. ⁷ Gbedeka, eyo yio nukplanvi wuievewo yi dō wó eve eve, be woayi fianu le txue vovowo. Yi nawo ñsen woanya gbogbon baðawo le amowó me, ⁸ yi nu be woa do fókpa kudo mɔzɔntsikple, é tó nówó be wó ñgbe hen nududu alo kpetsé alo ega aso zon moló, ⁹ vo bie wó né dó fókpa, wó ñgbe so nudódó ameveo. ¹⁰ Egbe nu nówó be, ne mido duame zedeka yi ameđe kpemi va yio xomea, mi yi gbo. Mi qú nu adabalón le yio xome vayisen gbeyigne mila djo le duamea. ¹¹ Neverme be wo ñde xómí le texuedeo lo yi wo ñde qotó mio lo, mi hunhun afókó miató dō texue hón adjó. Nuwana xón la nyi djeshi be wodéqo to mi. ¹² Yine wove dō texue vovawo, wo dègbefan ne amowó kudo nuvón wotówo ñtsi be ne woa so gbeta atró djime, ne Mawu ne so wó nuvónwo kewo. ¹³ Wó nya gbongbón baðawo tole amewo me yio shiami nówó yi dado no dónowó. ¹⁴ Fifie, efio Herodi Antipa se enyó so Yesu ñtsi, enuyintsia, amesugbo wole nya towó sonjtsi. Amedjewo be elanyi Ejan shidotanameto yí fón so amekukuwo gbo, enuxónjtsi yi edonjens ten wanó nukunuwó. Amebúwó be; Yesu yi nyi tógbuixoxo nyotóqetó Eliya yineo ñgbe Mawu do be ele vava lo. ¹⁵ Amebuwu gbetó be yi nyi nyotóqetó shigbe nyotóqetó kpétewó nene yi woto ñko ni. ¹⁶ eyi me yi se nyotsi amewo le nunuwo lo, Efio Herodi Antipa to le edokui me be: ¹⁷ Ameyi le nukunu tsewo wówó, laten nyi Ejanawoa? Yine ñde mo ne axin sôdjawo be woaso ta le enu awoa? Vó efón so amekukuwo gbo. Game yi do ñko no enuye Erodí dje nyi nu Eridia, togbo be enyi nyonyu nónia Philipo srón. ¹⁸ Ejan ñde gbondjen enyoye toto non Eridio "Mawunyo ñde qemó be naxó novio shi yine ekpoto le agbeo. ¹⁹ Vó tsi egni be Herodi le etutuwó, be yaeo Ejan do gakpame, Herodi ñtò dà sôdjawo qadá Ejan gbo, yi wole Ejan so do gakpame. ²⁰ Vo enu yi ñtsi Erodia dji be yea wanyo kudo Ejan lo, ehian ameđe be ya dotoe vo ñb de kpenjtsio. Enuyita gatsime Ejan le gakpamea Herodi na be eno djjidixoe le nyonyu ñtsi. Herodi wa nene, dolo ele Ejan vo enya be nyi amedjedjó yi so etoku na Mawu. Efio tsaka le yio nyi ñtsi, ñde gbanya letsí elawóeo, vo elón ni be yea dotoe. ²¹ Zedeka

ηkekede va kpata be woa dū Herodi yio djigbezan. Eyo amegan tsiwoe le yio fiisa me, sədjaganwo, tsami tsiwoe kpono Galileya be wona va dū azanlō kudo ye.²² Le enuqdu gamea, Erodi vié nyɔnuvi, dō xɔmè, quwe ne fia kudo amekpekpeewo. E djɔdji ne Herodi kudo yiomekpkpeewo. Enunyɔ ni be: Biɔj nutsiwo kpata djɔnɔdjino, ne masɔwo naç.²³ E gbe nui ke be: "nutsiwo kpata djɔnɔdjino, biɔj ne masɔwo na, ne egbe nyi axin fiaquxoe wo mamame enyi tsan".²⁴ Zeqeka, nyɔnuvie djo le xɔmè yi nɔlō gbo. E to enyo tsiwo kpata efio nu ni kudo nutsi ebiɔ lɔ ni.²⁵ E to ne enɔlō be: ηdexa naten biç? Enɔa qɔnti ni be: "Ejan Baptisi yio ta". Nyɔnuvie gbedo xɔlɔ me yi fia gbo yi toni be, ηdji be nadon amede ne yaso Ejan yio ta daðo agbangbedje dji va nunj.²⁶ Efio tsi nushishi me yine ese nubiobi enuyi ηtsi enui be Ejan nyi amedjɔdjɔe.²⁷ Vɔ ηde kpentsia gbe yio nu biɔbiɔl le eyi me edo ngbe ni be yelass nutsiwo kpata ebiɔ sɔni, vevetɔa le etsi me yiò mekpekpeewo se yiò ηgbedodoa lɔ. Efio degbe ne amede be neyi so Ejan yio ta va non nyɔnuvie. Ame yi gakpame yi de ta le kɔnu ne Ejan.²⁸ E sɔe daðoagbangbedje dji, yi sɔeyi na nyunuvie. Yitsan sɔyi na enɔlō.²⁹ Yine Ejan yio nukplanvio se nutsi va djo, wo va yi dji Ejan yio ηtsilan kukua yi woði.³⁰ Apɔstolo wuivewo trɔyi Yesu gbo so afitsi wo so. Wo dogbe ne Yesu kuðo wo dowɔwɔ kudo wo nufiafiawo ηtsi.³¹ E to nɔ wo be miyi afitsi amedekpokpui ηde leo ne mia qidome viðe, qoa ame gbogbodøo vano wogbo yio ηde kpentsi qunɔnuo.³² Wo qo tɔd jihun djoyiðo afitsi amede ηde leo.³³ Ganke amebgóbødøo kpo djɔdjhume lɔ, Yesu kpo ame gbogbodøe. Yio dɔmè trɔ dø ameewo ηtsi, nutsi ηtsia wole shigbe alingbo yiwe ηde dø to nene. Yi flawo enu sugbo.³⁵ Tsi wetrɔme dø lɔ, nukplanviewo va egbo toni be, "tehue yi milea, amede ηde le tehuelɔ vɔ game djo le yiyyiwɔe".³⁶ Nyawo ne wayiqo edu yiwo sofie gbo ne woadji nuðe aqu.³⁷ Yi Yesu gbenyɔ nɔwo be: "Miɔñtɔwo midji nuðu ñu be: "mi ηde kpentsi axle bolo be ame gbogbo yewo ne dū, alo de miayi xle bolo kawo nɔ meye wo ne woaqua?"³⁸ Yesu qɔnti nɔwo be: "bolo kankin nene yi le miashi. Mivɛ kpɔda, woyi vε dji yi qɔnti ni be, mikpɔ bolo amatɔn kudo kpavi mème ameve.³⁹ E to nɔ nukplanviewo be wona na ameewo ne nanyi dø egbewo dji.⁴⁰ Ameewo bɔbɔ nɔanyi dø hasosowo me, qewo katsiwó, qewo kavetakpo.⁴¹ Yesu so bolo amatɔn kudo kpavi amevee, kpo djinkushi yi do akpe ne Mawu dø wota yi ñin wome trɔ so na nukplanviewo be wona ma nɔ mɛlɔwɔ.⁴² Ameshame dū yio nu kaka dɔ xodo.⁴³ Nukplanvio tsan nuðu kptetewo.⁴⁴ Amelɔ wo gbɔsusume le shigbe xlinxlime kavetakpo texue amatɔn (5000) nene yi nu bolo le etsi me wo ηde hlin nyɔnu kudo deviwo.⁴⁵ Le eyε wo ηgbedemea, Yesu tono yio nukplanvio be wona so tɔdjhuhun djenkɔ nɔ ye yi Betesaida yine le Galileya xuta yi enya amehawo.⁴⁶ Tsine enya amehawo vɔlɔ, E djo yi to dji be yea dogbedøa.⁴⁷ Woetrɔme dø, yi nukplanviewo le tɔdjhuhun me le axuɔ dodome, yi Yesu qeka tsi ago.⁴⁸ Wo kpo be aya le nuxó dowɔ ne tɔdjhuhulɔ, yi wó le funkpwø. E te gógówó le ηdékányán yi me xixeme ηdekɔpɔ kɔ yi le to dji zɔnwɔ le djjidjwɔ be yea dje ηko nɔwo.⁴⁹ Vɔ tsi wó kprø ele eshidji zɔnwɔlɔ, wo bubé ηoli yɔ,⁵⁰ yi é tó bé midjeme, vɔvɔn ηgbe dø mio, eyne yɔ.⁵² Edø tɔdjhuhulɔ me yi nɔ anyi kúdó wó yi ayaxoxolɔ toté, wo kenyen tsáká le núwana xɔn ηtsi.⁵¹ Tógbø be wo kpo Yesu yi dji bolo kú kpaví dø dixøse yio ηsen mea, wo ηdé tøj se nuawó góome.⁵³ Eyi wo va djeagolo, wodjo yido Genezaret wo doka tɔdjhuhulɔ dø texoe hɔn.⁵⁴ Yi wotó le tɔdjhuhumea amɔwo do djeshi Yesu.⁵⁵ Wo dó axuá tó edua me be Yesu vaðo, yi wo kɔ dɔnɔwo dø agbawó dji le afidékpokpui tsi wó sé be Yesu lea. Le afisaifi tsi eve dø le duviwo kudo duganwo me, wo sɔnɔ dɔnɔwo va danɔ dø gbadjadjiwo yi wo qenɔkuku ni be ne namɔ yewo, ne yewoaso alɔ atɔ yi wu kpo. Yi ame yio kpata tɔashi awua kpo hayahaya.

Chapter 7Farizitowó bō dō Yesu gbo kudo wemafiatō tsiwóe só Jerusalém.

² Wó kpo be Yesu wó nukplanviwó le enuðuwɔ kudo edj, tsi fia be alɔ xodi yi wo sɔ ñunu.³ Vɔ Frizitowó kudo Yudatowó kejken ηdé qunɔnu, newó ηde klɔ alɔ blebluó; le ameganxó wó dekɔnuwó ta.⁴ Ne Farizitowó trogbɔ so abomea, wó ηde qunɔnu eshimaleo, yi le kɔnu buwó tsan tsio wolenɔbenɔ, shigbe kɔpo, eze, kudo zikpui nuðukɔmè tɔwɔ. Farizitowó kudo wemafiatowó biç Yesu se be: "ηde ηtsi axó nukplanviwó ηde nɔnɔ agbe le megan kɔnuwó nuo, yi wo le nuðuwɔ ashimaklɔ?"⁵ E qɔnti be: Yezayi nunyɔðadø so mia yemenuwawa ηtsi, le enyɔyeme be: "Ametsewó le yɔyɔñwɔ le nume, vɔ wó dji le djjidjixue nunj.⁶ Subɔsubɔ tsi wóðo le nanañwa lɔ le tótó, yi wole amegbets wó qoðo wa ne wɔdekiwó.⁸ Migbe Mawu wó sewódji wawa yi djo ve le agbetowó tɔ dji wa kudo vevedodo.⁹ Yi enu nɔwó be, "migbe Mawu wó se le madjɔmadjɔme yi mi lebene mianjtɔwó qodowó!¹⁰ Moyizi nu be, "bu etɔwo kudo enɔwo" yi, "Ame tsi xo nuxó so tɔlɔ kudo nɔlɔ ηtsilɔ eku yi dje ni."¹¹ Vɔ mile nunuwɔ be, "ne amede tonɔ tɔlɔ kudo nɔlɔ be: "Enu tsi me na kpedqɔntsi le lɔ yinyi enudjɔdɔ nɔ Mawu lɔ,¹² mi nanyigbe zedeka be ηdagbe kpedø etɔlɔ kudo nɔlɔ ηtsi.¹³ Mi tutunɔ Mawu wó qoðo kudo tsi mianjtɔ midqɔanyiwó. Yi mi nɔnɔ nuyewó tɔngbe wawɔ.¹⁴ E gbe yɔ ameewó yi nu nɔ wó be: "Miɔñwó kejken, mise axin nyɔ, nɔ mise yio góome".¹⁵ ηde kpokpui ηde sonɔ xixenu tsi qónɔ ameme yi xonɔdø, vɔ tsi sɔ ameme yi xonɔdø.¹⁶ Enu tsi tó sɔ ameme yi xonɔdø.¹⁷ Etsi Yesu djo le ameewó gbo yi eve dó axomè lɔ; yio nukplavió bie lododoɔl wó gómedede. Yesu tó nɔwó be: "Miñde kpo sé yio góome hadé lo?¹⁸ Mi ηde le kpɔpɔwɔ be enu tsi sɔ xixénu dó ameme ηde xonɔdø lo,¹⁹ enutsiñtsia ηde yinɔ amea wó djimeo vɔ eyinɔ yio xodome yí tono le kpagódø. Tó enyɔ hunhun xɔn me lɔ Yesu defia be enududu dækpokpui ηtsi kɔ.²⁰ É tó nɔwó be: "Enu tsi tó le ameme lɔ yi xonɔdø.²¹ Enuyiñtsia ame yiò djime yí susu badawó tónɔ sɔ shigbe gboðndøn makɔmakɔ, efin finfin, amewuwu,²² hashi wawa, nunaameshi djidji, súsú bada, ajavi dódø, nybia, egoiyí, enyɔðøe kúdó hadjedje.²³ Enuyewó kejken sónɔ ame yiò djime, wowóé nyi enutsiñtsia xonɔdø ame.²⁴ Le xɔn lɔ é djɔ yi Syro kudo Sidon nutowómè ve axuɔ déká me tsi ηde dji be ameewó nenya fitsi eleo, vɔ ηde kpentsi abéo.²⁵ Zedeka ke lɔ, nyɔnu déká tsi me gboñgboñvɔnɔ le evie nyɔnuvi me lɔ, sé Yesu yio texoe nɔnɔ, yi eva djeklo yi dotagun dø Yesu yio afɔ gbo.²⁶ Nyɔnu lɔ nyi Grekitɔ tsi wódji le Syropheniki. É dekuku nyí be ne nya gboñgboñvɔnɔl tó le nyɔnuviels me.²⁷ É tó ni be: "tashi ñeñiwó ne

Chapter 8

ɖunu keŋ gboxué, enuyin̄tsi ɳde nyɔ be wóasɔ dəviwó wwó nudiudu asɔ na avunwó".²⁸ Vɔ etrɔ dón̄tsí ní be:"Axuétɔ, ganké avun tsiwó le ekpl̄ngɔmɛlɔ wó ɖunu enukui hlenhlenwó.²⁹ É tó nɔ nyɔnulɔ be, tsi wo nú nenełɔ, djo yi le ɳtsifafame, eviwo kpo dede.³⁰ Nyɔnu lɔ djoyi ve kpo evie, yi mlɔanyí dó eba dji, yi gbɔngbɔnɔn lswó djó leme.³¹ É djo yi Tyro nyigban dji yi eva gbo tó Galilea xusoso me vadje Dékapolisi nutowó me.³² Wó kpl̄o tókukúnɔ nuxómaxoto déká va ni yi wó dəkuku ni be, ne dó alɔ dji.³³ É sɔe dó vo le wlawluxué, yí edo alɔviwó etóme ni yí sɔ yio tan sɔ tɔ ade ni. É kpo ayame,³⁴ egbɔnfuŋ yí be:"Effatha" tsi gɔmɛ nyi be"hun"!³⁵ Yesu hun yio tówó yí dega yio dέ be ne ya ten xo nuxó nyuidé.³⁶ É dji só wóshí be wó ɳgbe nui ne amedeo, vɔlɔ wó gbe kpo tɔ le nunuiwɔ dódjí. É daŋ do wó yi wó tó be:"É wa ɳdandónuwó. E³⁷ wé be etokukunɔ senú yi adetententɔ xo nuxó.

Chapter 8

¹ Le ɳkeke xɔn wo mea, ameha gbogbo qewo va, nuđe ɳdeli wola quo. Yesu yɔ nukplanviwo tonɔ wo be:² Axun dɔmɛ trɔ dɔ ameha ɳtí; dɔ ɳkeke tɔn ke wo lé gbo nyé, vɔ o ɳdé qu ɳdekpkpi ó.³ Né ó djó enu mađu mađua, ɳsen la vɔ dowó le mɔdji, dɔ amesugbɔ so djidji xoe le wó domé.⁴ Nukplanviwo dɔ ɳtí ní bé: fidé mila kpo ɳdudu lé le zogbé ye dji nɔn wó?⁵ wo bé, bolo nen ní yi le miashí? bé amadre. Eto né ameha wó bé ó né nɔn anyí dó anyigban.⁶ E sɔ bolo amadre lɔ yí i do gbéqa dó ta, esɔe na yó nukplanviwo yí wo mi na amehawó.⁷ Lánví vidié tsan le wo shi, e do gbedá dó ta yí i sɔe na nukplanviwo bé wóá mí nɔn amehawó.⁸ Ameħa lɔ qu nu yí xodo dɔ wó. ɳdudu kishí wuivé kpáta kpo tɔ.⁹ Me tsí wó nɔn xɔn gá xɔn me lɔ, wo henhlen me nyí kave takpó texoé ameka(5000). Yesu to nɔ wo bé wo né yí axome.¹⁰ Yesu dó tɔdji hun me kudo yo nukplanviwo yí wo yí texoé tsí wo yɔ nɔn be Dalmanutha.¹¹ Falisitɔwo va gbo yí o biɔe bé ne wá djeshi d̄e ne yewo ku susu be ye woa duí kpo.¹² Yesu nya wó susu yí i to nowó be: ɳde ɳtí mi le totoɔ be tsi yewo ɳde sɔ bolo yi wá ɳtó nene dó? Mi ɳkpɔ se gon me ló? miá dji tri yá?¹³ Nkuví le mia shí, mi ɳlé nu kpo a ló? Eto le mia shí, míñ senɔ nu ló? Miñ se nɔ nu gon me ló?¹⁴ Etsi me ɳsɔ bolo amaton yí ame kave takpo texoé ameka(5000) wo qu lɔ, bolo neni yi kpo tɔ? Wo dó ɳtí ní bé, wuivé.¹⁵ Tsi ɳuŋe bolo amandré dó amé kavetakpo texoé gban nu lɔ, kishi néni yí kpo tɔ? Wo dó ɳtí be amadre.¹⁶ Eto nɔnwó bé mi ɳkpɔ se gon me ló?¹⁷ Wó yí betezda. Wo kpl̄o ɳkuví gbangban tɔ deka va gbo bé ne dó gbedá dɔ ta.¹⁸ Yesu kpl̄o ɳkuví gbangban tɔ lɔ yí eduo lo godo. Etu tan sɔ lili ɳkuví dji ni yí i dɔ alɔ dó dji, ebúé be o lé ɳde kpo a?¹⁹ E kɔ ɳme yídi yí i be: N le amewo kpo a vɔ wó dí ati tiwo le zɔnzɔn kɔ.²⁰ E gbe sɔ alɔ sɔ daqó yo ɳkuví dji, yi i na be ekpo nu, yi i kpo nu nyú d̄e.²¹ Yesu dúi mɔ yí i to ni be: Ngbe yí edju meo.²² Yesu kudo yo nukplanviwo djo le xɔn be yewa yí edju tsi me oyɔ be sezaré. Le mɔ lɔ djia, ebiɔ wo se be: mede amo wo tonɔn be ɳnyí?²³ Wó dó ɳtí ni be: Ejan ame nyronqoshime tɔ. Ame buwo tonɔn be Eliya, yí mebuwo tonɔn be Nyɔnnudaqetɔwo dome tɔ qeká.²⁴ E biɔ wo be: Me də miowó mi be ɳnyí? Piye dɔ ɳtí ní be: Ewoé nyi Klistro.²⁵ Yesu do se nɔnwó be wo ɳgbe túí nɔn me də kpikpíó²⁶ E fia nuwo yi i to nɔn wo be éhian be ame gbeto vilɔ dó lá qu ayá sougbo. yí ameshinshin wo, vɔsalawo kudo omajlon̄tɔwó la gbenu le gbo, yí ola wúí, vɔ le ɳkeke ameton yó ɳgbo domé lɔ, é lá fɔn tóle ame kuku wo domé.²⁷ E nūi nɔn wó bé yé djá ku. Piye kpl̄e yí azagé yí i kan ɳmé ní.²⁸ Vɔ Yesu trɔ kan ɳmé né Piye yi i to ní bé, Abosanju djo lé gbo nyé! Mi ɳdé lé vévé séwo né Mawu yo nuwo, vɔ né amé gbeto tɔ.²⁹ E yɔ amehá wo kudó yo nukplanviwo yí i to nɔn wó béné amédé bé ya djé yé yomea, né gbénu lé yé ɳtɔ dókú gbo, yí ya dro yó atisoga.³⁰ Mé tsi la dji bá yá d̄e yo gbéa é lá búí, vɔ mé tsi la bu yo gbé dɔ tanyéa kudo ényɔn nyúi lɔ tá lɔ, é la kpo.³¹ Vidié ɳdé yi lá nyí né amegbetɔ né xixé ye mé nuwo sun shí, vɔ yí bu yo klan?³² ɳdé amegbetɔ lá sɔ dɔli yo klan?³³ Métsí nu lá kpin dó ɳtí nyé kudo axun nyɔn ɳtí lé ahashitɔ kudo nūvɔnwalawó djidjí mé yé gbo lɔ, ame gbeto vilɔ tsan lá kpin nu dó ɳtí, né evá lé etɔlo yó ɳtí kɔkoé mé kudo Mawu dɔla kɔkɔe wo.

Chapter 9

¹ Yesu nu nɔ wó be, lé nyawó tótó mé ɳlé nūnuwɔ nɔn mi bé mia domé tɔ dέwo ɳdá ku gboxóé akpɔ Mawu fɔc dū xoé kudo yo ɳsen.² Lé ɳkeke amaden yo ɳgbo domea, Yesu kpl̄o Piye, Ejan kudo Jaki yí to kɔkɔ déká dji. Yí yo nɔnnɔn mé trɔ lé wo ɳmé.³ Yoó ɳmé klin, yí yo wu lé zo dawɔ. mē dē kpikpí ɳda ten ɳun nya awu yí ya klin nin nin.⁴ Eliya kudo Moyisi zé dúi yí wo xo nuxo kúí.⁵ Piye to ní bé: na miá wa gbádɔ améton:déká la nyí tɔwo, déká la nyí Eliya to yi déká la nyí Moyizi tɔ.⁶ Piye ɳdé gbé nyá é nyɔn tí lā gbé to yí nukplanvi kpe te wo djika so wo.⁷ Lilikpo tsɔn wo dji yí wo sé gbé dέ bέ: Mé ye yí nyí vinyé tsí gbo nyé ɳdé lɔn nɔn nu leo mi sé yo gbé.⁸ Tsi wo kɔ ɳmé yí dji lɔ, Yesu déká kpo wo kpo.⁹ Tsí wo lé didi ɔ lè toɔ djiá, é to no wo bé wogbé to enyɔ dékpikpí nɔn amedé sɔ ɳtí wo kpo ɳtí vá dɔ gatsí mé amégbeto vilɔ lá fɔn sɔ amé kuku wo domé.¹⁰ Wo lé enyɔn xɔn dɔ susu mé yí wó lè wó nɔn wó biɔ sé bé afɔn sɔ amé kuku dómé gɔnmé dέ?¹¹ Wó biɔe sé bé ɳdé ɳtí omajlon̄tɔwo tonɔn bé Eliya dó lá vá tutugbɔn?¹² Edó ɳtí nowó bé: Eliya dó lá vá tutugbɔn á vá djra enu wó kékèn dɔ. ɳdé ɳtí wó ɳlɔn bá ame gbeto vilɔ lá kpé fun sugbɔ lè metsí wó lá lí funwo shímé?¹³ Vɔ ɳtúí nɔn mí bé Eliya vā vɔ yí wó wá ɳtí drówó kúí, shí gbé lés tsí wó ɳlúí dá d̄e nennen.¹⁴ Tsi wó gbo vā fitsi enukplánví kpetewó le lɔ', wo kpo ame sugbɔwó vā tro' dówó yí womájlon̄tɔwó le enyɔn henkɔ kudówó.¹⁵ Tsi amehawó kpo' Yésu lɔ' edjidjɔwó yí wó sídu vayi kpí kudó yayá.¹⁶ E biɔ yó nukplánvíwo se bé: " ɳdé ɳtsí mi le enyɔn henwɔ só?"¹⁷ Amédeká le amehá lswó dome xɔ enyɔn lɔ' bέ." Enukplánmeto, ɳhen eví nyé va nɔ' wo; gbo gbo vɔn qé le me tsilénɔ' ade ní, yí dé xonɔn nuxú o,¹⁸ ésɔne xlánɔn qé' yí devílɔ' qunɔn aquklí. ɳbiɔ' nukplánví towowó bé wo ne nya gbo gbo vuín lɔ' tó le eme vɔ wo ɳdé kpéntsi ó.¹⁹ Yésu

dónjtsí no wó bé :" djidjime maxɔsetowó , gaxoxo není na wa kudó mi o? Va sendó ga ndé me na hen mio? Mi kplœ va nu'ŋ.
²⁰ wó kplœ dévie va ní.Tsí gbɔngbɔn vɔn lɔ kpɔ Yesu á,é huan nyán dévilo ku ḥsen.É dján nyí djé anyígban yí adé kɔ lé numé ní. ²¹ Yesu biɔ étɔlɔ bér:só gá ndémé yí í lé nonnon mé ye mé? Etɔlɔ dó ntí ní bér,só yo dévi mé. ²² É kɔkɔ nyí ga déwo mé dó non ézo ku shí mé,ku susu bé yá glé domé ní. Kpɔ nu blányuí no mí yí na kpé dó miá ḥti. ²³ Yesu dō ntí bér:Né o lá tenn!Nu shia nu lé boboe né mé tsi xɔsé. ²⁴ Zé déká dévie tolɔ do axua yí bér:xɔsé,só axun djimaxosé so kénj. ²⁵ Tsí Yesu kpɔ améhawo gbɔn non wo gbɔ lɔ,é kán ḥmé né gbɔngbɔn vɔnlo yí í to ní bér:Ndé gbé non bér na to lé dévie mé yí ngbér trɔvá kéo. ²⁶ É do axuá sínsín déká,eyá dévie dō anyigban yí í to lé mé.É wa shí gbé dévie ku xá néné káká améha lɔ lé toto o bér:É ku. ²⁷ Vɔ Yesu lé alɔ ní,yí dévie tsité. ²⁸ Tsí Yesu yí axue mé lɔ,yó nukplanviwo biɔ lé wláwlá bér:ndé ḥti yí mí ndé tenn nyá gbɔngbɔn xɔn dō? ²⁹ E do ḥti nowo bér:to gbédododá mé kpo o lá tenn nyá gbɔngbɔn xɔn wo lé. ³⁰ Wo djó lé xɔn yi wo to Galeliya.Yesu ndé djí bér amowa ná nyá fí tsi yé wo leo. ³¹ Dō ḥti ḥti lɔ é lé nu fiāo yó nukplanviwo.E to nowo bér:O lá so amégbétó vilɔ so do alɔmé non amɔnwo yí wo lá wúi vɔ lɔ,E lá fɔn lé ḥkeke tɔn gɔn lo gbé. ³² Vɔ wo ndé sé ényon xɔn gɔnméo yí wo ndé biɔe tsan. ³³ Wo ve dō (kapenaxum).Tsí wo lé axue mé lɔ,ébiɔ yó nukplanviwo sé bér:É nyɔn ndé towo mi le lé molo dji? ³⁴ Wo bɔnu,do wo lé djidjiko lá nyán bér mé dē lá nyí amé tutugbɔn tɔ lɔ né nyí amé kpete yí yá so dɔ non amɔnwo kékénj. ³⁵ E so dévi déka yí í so dādó wo dodo mé.Yí í to non wo bér: ³⁶ Mé tsí xɔ dévidé shigbér dévi tse néné lé axun nkɔ mélo,xɔ nyé tsan,yí me tsí xom lɔ,ndé nyé déka yí í xɔ,vɔ éxɔ mé tsí dɔm dɔdá tsán. ³⁷ Ejan to ní bér:Mikpo amédé tsí i lé gbɔngbɔn vɔn nya o lé axo nkɔ mé yí mí gbé gbɔ ní dō ndé lé mia doméo. ³⁸ Vɔ yesu bér:mi ngbér xé mo nio do amé dé kpíkpí ḥda tenn áwá édó nyúi xɔn yí i lá gbé to ényon báda so ḥti nyéo. ³⁹ Mé tsí ndé tité dō mia ḥtio lɔ é lé miadjí. ⁴⁰ Mé tsí la na mí éshi kpɔ déka dō Kristo ḥti lɔ,ŋlé tútúi o non mi bér é lá xɔ fentu. ⁴¹ Metsi yí lanyí afɔklinu no mi ametsiwo xɔ dji nyé se lɔ é la nyɔ ní wu bér wó aso yebesitukpé aso ku kɔ ní yí wó aso daŋkpen dō axume.

⁴² Ne axó alɔ látu mɔ dō wo lɔ sui; ⁴³ dō nutsi ḥtsí lɔ élanyɔ nɔ wo bér nayi Mawu fiɔduxoé me kudó alɔ déká sɔwu bér nayi zomavɔ me kudó alɔ ameve. ⁴⁴ Ne axó afɔ átu mɔ nɔ wo lɔ sui. ⁴⁵ Dō nutsi ḥti lɔ elá nyɔ nɔ wo bér na yi agbe mavɔ me kudó afɔ deka sɔwu bér nayi zomavɔme kudó alɔ ameve. ⁴⁶ Ne axó ḥkuví átu mɔ nɔ wo lɔ hun i. Dō nutsi ḥti lɔ enyɔ nɔ wo bér nayi Mawu fiɔduxoé lɔ me kudó ḥkuví déká sɔwu bér nayi zomavɔ me kudó ḥkuví ameve, ⁴⁷ fítsi enɔví kudó ezo ndé tsíno le o. ⁴⁸ Dō nutsi ḥti lɔ wo áso zo áso dō dje ameshiame. ⁴⁹ Edje nyɔ vɔ ne ébu yó vívíse lɔ dé wó laten gbe sɔe ní a? Edje ne mia me , yí nɔ ḥtífáfá me kudó mia nonowó.

Chapter 10

¹ Yesu djó le texé hon yí i yudéa ḥtomé lé yɔdan tolɔ godo.Amehawó gbe vá gbo kér.E gbe fiá nuwó shigbér le tsi yi wani há néné. ² Farisitowó vá gbo yí wo biɔe bér:E nyɔn bér ḥtsu ná gbé ashie lɔ?Wó biɔe bér yewá so lí gamɔn ní. ³ E to nonwo bér:Ndé Moyizi fia mi? ⁴ Wó bér:Moyizi dé mó né ḥtsu bér yá ḥlon asu gbégbé yo woma keŋ gboxé anyán nyɔn nu lɔ. ⁵ E to nonwo bér:Mia djime sensen ḥti yí ḥlon esé hon non mi dō. ⁶ Vɔ lé gɔnme djedjee mé lɔ Mawu wá ḥtsu kudo nyɔnnu. ⁷ Nuxɔn ḥti ḥtsu lá djó lé étɔlɔ kudo énɔnlɔ gbo ave kudó ashie ḥti. ⁸ Yi wamevɛ lá trɔ zun ḥtilán déká. ⁹ Enu xɔn ḥti yí,ḥti Mawu blá lɔ,mede kpékpí ndé dō lá maméo. ¹⁰ Tsi wó vá dō axomé lɔ nukplanviwo biɔe nyɔn kudo enyɔn xɔn ḥti. ¹¹ E to nonwo bér:Metsi gbé ashie lɔ yí i dé nyɔnu bu lɔ,wá hashi. ¹² Né nyɔnu tsan gbe asuɔ lɔ yí dē ḥtsu bu lɔ,yetsan wá hashi. ¹³ Amɔnwo kplɔ wo viwó va ni be yá tɔ alɔ wo ḥti.Vɔ nukplanviwo nyan wó djó. ¹⁴ Tsi Yesu kpɔ wo lɔ,ebidji dowó yí i to nonwo bér:Mi dashí deviwo wá vá gbɔn nyé!Mi ngbér xé mó nonwo.Mawu fiɔ duxeé so ku déviwó. ¹⁵ Lé nyawó totoméa:metsi ḥdá xɔ Mawu fiɔ duxeé mé sigbe devi néné o lɔ,ndá yi méo. ¹⁶ E kɔkɔ deviwó dō yo lɔme yi i da alɔ dō wó dji yráwó. ¹⁷ Gatsime yí dja djó yi mɔndji lɔ,ḥtsu deka shi du vā djékló dō akɔnme ni yí i biɔe bér:nufiatɔ nyúi,ndé nawá ayi agbér mávɔ lɔ mé? ¹⁸ Yesu to ní bér:Ndé ḥti o yɔm bér amé nyúi?Medé kpekpi ndé nyɔn né gbé Mawu deká kpɔ. ¹⁹ O nyá ésée wo:Ndá wá hashio,ndá wu ameo,ndá fífiɔn,ndá dadjéo,ndá djé agɔ lé amé dekpíkpí dji kudo ná bu etɔwo ku enɔnwo. ²⁰ ḥtsu bér:nufiatɔ,ŋwá nuxɔnwo kekenj só axun kudo. ²¹ Yesu kpɔ dji dō ḥti yi i to ni bér:Kpɔ to ndéká non.Ve sá ḥtíwo kekenj lé ashió yí na so égal ná amédahenwó.Yi keshinɔn nu lá non ashio lé dji. ²² Ne ó wá exon vɔ lɔ,ná djé yomé nun. ²³ E gbɔdɔ dō enyɔn ti yí to ni lɔ ḥti yí djó,dō ḥti lɔ keshinɔn nu sugbɔ lé shí. ²⁴ Yesu to né yo nukplanviwo bér:E lá sensen non metsiwo shi keshinɔn nu lé bér wá yí Mawu fiɔ duxeé mé. ²⁵ Yo nyɔnwó wá yá non nukplanviwo.Vɔ Yesu gbé to nonwo bér:Evinyewo,élá sensen non metsiwo so wó mokpɔkpɔwó dādó keshinɔn nuwo dji bér wá yí Mawu fiɔ duxeé mé. ²⁶ E lá bɔbɔ né zogbedjisɔ bér yá to abúi yo domé so wu keshinɔntɔ bér yá yí Mawu fiɔ duxeé mé. ²⁷ Wó kekenj kér yáa yí wó biɔ wó nonnɔn wo sé bér:Fifie medé la teñ kpc dédé? ²⁸ Yesu tonɔn wó bér:E sensen wáwá non amegbétowó,vɔ ndé sensen né Mawuo. ²⁹ Dō ḥti ḥti lɔ nushianu lé bɔbɔe non Mawu. ³⁰ Piye to ni bér:Mi dashí nushianu yí mi djé yo wó mé ³¹ Yesu bér:Le nyáwo tótó mé lɔ,medé kpékpí ndé lí tsí dashi yo xoé,nonvί ḥtsuwo alo nonvί nyɔnnuwó,alo énɔnlɔ,alo étɔlɔ,alo évíewo,alo yio nyígban do tanyé kudó enyɔn nyúi tá. ³² Tsi wo ndá dō texeo ní zígbɔ kávétákpó lé xixé yemé kudo axoéwo,nonvί ḥtsuwo,nonvί nyɔnnuwó,enɔnwo,eviwo,kudo anyigbanwo,kudo yomé tsitsiwo,kudo agbér mavɔ lè xixé tsí gbɔnnɔn mé. ³³ Vɔ amé tutugbɔn tɔwo lá trɔ zun amé kpete wo yí amé kpete wo lā trɔ zun amé tutugbɔn tɔwo. ³⁴ Wo djé mɔn lé yéruzalem yí o,yi Yesu djé nkɔ nonwo.nukplanviwo tsaká yí wo kplɔedo kudo vɔnvnɔ. Yesu gbé kplɔ amé wúivewo yí akpadéka yi i gbé xó nuxo nonwó kudó ḥtiwo djá vā dji dō dji lɔ ḥti. ³⁵ Mi lé yéruzalem yiwɔ,wó lá so amegbeto vilo do alɔmé non vɔsalawo mèganwo kudo womá ḥlɔntɔwo.Wó lá só éku hoe ní yi wo lá soe dō alɔmé non trɔn subolawo. ³⁶ Wo lá dē alɔmē lé ḥti,wo lá tután dō ḥti,wo lá xúi yi wo lá wúi.Vɔ lé ḥkeke étɔngɔn gbé lɔ,e lá trɔ fɔn. ³⁷ Jaki kudo Ejan tsiwo nyi Zebedeo viwo lɔ va gbo yí wo to ni bér:Axueto,mi dji bér ná wá ndéká non mí. ³⁸ E to nonwo bér:ndé mi djibé máwá non

Chapter 11

yéwó.³⁷ Wo to ni bé:démón bé mia non anyi kuo lé axó ñtikokoemé,médéká lá non axo dushimé yí amé végón lá non axó miomé.³⁸ Vó Yesu to nonwo bé:Mi ndé nyan ñti biowá mi léo.Mi lá tenj nu ñti ndjá nuá,aló mi lá tenj to ñtimé ndjá toa?³⁹ Wo toni bé:Mi lé gbé ssos.Yesu to nonwo bé:ñti ndjá nu lɔ,mi lá tenj núi.Yi nyonyrɔn tsimé ndjá tó lɔ,mi lá tenj tomé.⁴⁰ Vó ñti kudo axun dushimé nonnon aló axun miomé nonnon lɔ,ye ndé só gbon nyéé,Vó ényi métsiwó wó djredó non tɔ.⁴¹ Tsi nukplanvi kpétewo sé enyon lɔ,wó do domezúi do Jaki kudo Ejan ñti.⁴² Yesu yó wo yi i to nonwo bé:mi nyá bé metsiwo yi dukonwo tsan non bé wo nyi fió lɔ,dunon dukon lɔ dji yi wo méganwo zan non wo ñsen do wodji.⁴³ Vó ndá non néné lé mia domeo.Metsi djibe yá nyi amegan lé mia domé lɔ,né nyi mia sumonvi.⁴⁴ Yi metsi djibé ya nyi tutugbɔn lé mia domelɔ,ne nyi kluvi non améshiamé.⁴⁵ Ðó amégbeto vilɔ ndé vá bé wá subɔ yéo vó bé yá vá subɔ yi ya sɔ yo gbé sɔ sávɔ dó amonwo tá.⁴⁶ Wo va yeriko.Tsi i lé djodjo o lé yeriko kudo yio nukplanviwo ku améha gbógbó dé lɔ.Wo yo non ñsu déká bé Batimé,etolɔ to timé,ñsua lɔ ñkuvi gbán ní,e nonon mondjí anon nu biò wɔ.⁴⁷ Tsi í sé bé Yesu Názáretí to vá lé yiyi lɔ.E to axua dódó bé:Yesu, David yo vi,kpɔ axun nublanyúi.⁴⁸ Amónwó to shánshán duí bé né bɔnu;vó e gbé dó axua sinsindé bé:David yó vi kpɔ axun nublanyúi.⁴⁹ Yesu noncé yí i bé wó nen yoe va.Wó yo ñkuvi gbángbán nonlɔ yí wo to ni bé:dodji! tité!e lé yoyɔ o kɔ.⁵⁰ E so yo wu dá ñkpén,yi í tité vá Yesu gbo⁵¹ Yesu to ni bé:Ndé ó dji bé má wá néyé?Ñkuvi gbángbán tɔlo to ni bé:Axuétɔ,ndi bé má kpɔ nu.⁵² Yesu to ni bé:Djoyí axó xɔsé dέwo.Zédéká yó ñkuvi xun yí i kpássé dó.

Chapter 11

¹ Gatsime yi wo gogo Jerusalem, Betfagé ku Batani gbo, le olivier wó tóa gbo lɔ, Yesu dɔn yio nukpanvi ameve² le totowɔ nɔwó bé:"Mi yi kɔxué tsi le ñkɔ no mia me. Né mi do zédéká lɔ, mi la kpɔ esɔvidé tsi wó doka, tsi dji amedekpokpui ndé kpɔ déo.³ Mi déké né mi asɔ vá nunj. Né amédé biɔ mi bé ndé ñtsi mi le nuxɔn wawɔ do mea, mi ñontsi ni bé, axuétɔlɔ hin yi gabumea, éla gbe tashi yi ela gbɔva fie."⁴ Wó yi kpɔ esɔvielɔ le ekame le agbódédji le emolɔ wó xadame.⁵ Yi wo déké. Ame tsi woé le xɔn wo biɔwo be ndé ñtsi mi déká sɔvie dɔ?⁶ Wo ñontsi shi le tsi Yesu nu nɔwo nene. Yi wo démo nɔwo bé wone sɔ esɔvie yi.⁷ Nukplanvi eveewo sɔ esɔvie va nɔ Yesu yi woso wo wu kɔdodji ne Yesu ya téñ dédji.⁸ Ame sugbɔwo sɔ wo vɔwo dodo emolɔ dji, medéwo dɔ atsi lɔzéwo tsi woso lé egbewo mea.⁹ Amé tsiwoé lé ñkɔ kudo ñgbedeme ni wo le axuɔùa dowɔ bé:"Hosanna!¹⁰ wo yra ame tsi vá lé axuétɔlɔ wo nnyikɔ me. wo yra mia tɔ David wo fiaduxuá wo vavá! Hosanna nɔ ametsi le djinkushi wo kɔkɔxué.¹¹ Yesu do Jerusalem wo duɔ me yi eyi gbedoxome. Tsi ekpɔ enuwo kénkéñlɔ, ézan tɔ dodo, yi edjo yi Betani ku yio nukplanvio.¹² Tsi etrɔva Betani lé yio ñkebe lɔ shive tsi.¹³ É nɔ azogé yi kpɔ (figuier) tsi dji ama sugbɔ léa. Tsi gogui lɔ, ama kedé kpo ékpɔ lé dji, dɔlɔ, ndé nyi (figue) wo sensen wo gaméo.¹⁴ É tó ni bé:"Amedékpokpui nda gbe du ku sensen tɔwo." Yio nukplaanvio le etó dɔéwɔ.¹⁵ Wo va do Jerusalem yi edo gbedoxome yi tɔ enusatɔ ku enuxletɔwo le gbedoxɔame. É gban egagbantɔwó kplɔnwó ku huanlinsatɔwo gbanwó,¹⁶ ndé démo ne amédé bé ya sɔ ndé ava sa le gbedoxɔlɔ meo.¹⁷ É fia nu wo yi nu bé"wo ndé ñlui lo,' wo la yɔ axué nye me bé dukonwo wó gbedoda xome? Vɔ mɔ misɔ va wa efi fin xué.¹⁸ Vɔsatɔganwo kudo nujlɔntɔwo wo sé nutsi é toa, yi wo dji bé yewoa wui.¹⁹ Vɔ wole vɔnvɔnwo ni, dolo, ameha lɔ kpɔ djidjo do yio nufifafia ñtsi. Le wétrɔme lɔ édjo le eduw me.²⁰ Tsi wo to hɔn ñdékanyi mea, wo kpɔ bér(figuier) ku kaka yi yio ken me.²¹ Piye do ñkudji yi enu bé:" Nufiatɔ, kpɔda! (Le figuier) tsi wo senkpsen nɔ lɔ ku.²² Yesu xo nuxó yi tó nɔwo bé, mi dɔ xɔsé dɔ Mawu dji.²³ Le nyawo me ñle totowɔ ne mi, né amédé tónɔ étó xɔn bé:"Mawu né kɔkɔ né ya sɔ dadɔ axu me" yi le nunuiwɔ yi ndé vɔn le yio djiméo vɔ kandodji bé nyɔ tsi nuwo yelea la va emea, nuxɔn yi Mawu la wa ne.²⁴ Yintsa, ñ le nunuiwɔ némi bé, nu tsiwo kpata mi la biò tó gbédoda méa, mi xɔsé bé mixɔe djéñkɔ yi ela nyi miato.²⁵ Né mile eténou le gbédoda wawɔ, mi dɔ la sɔ nu tsiwo kpata mido do amédé ñtsia, né mia tɔ tsi lé djinkushia né ya kpéntsia sɔ mia nuvɔnwo kemi. Vɔ ne mi ndé sɔ kéo lɔ, mia tɔ tsi le djinkushia nda kpéntsia sɔ mia nuvɔnwo²⁶ kémio.²⁷ Wó trɔ gbɔva Jerusalem ke. Gatsime Yesu le esa djiwɔ tó gbedoxɔamea, Vɔsatɔgan kudo enuñlɔtɔ, hame meganwo va egbo.²⁸ Wo tó ni bé:"Nu atsekpakpa tsi woso le nuyewo wawɔ yi amendé yi sɔ atsekpakpaye na?"²⁹ Yesu ñontsi nɔwo bé:"Na biɔ enyɔ déké mi. Né mi ñontsi nuñ lɔ na nu fitsi ñ kpɔ atsekpakpaye sɔ nɔ mi.³⁰ Batem Ejan tɔ dé, djinkushi eso aló agbetɔ gbo eso? Mi ñontsi.³¹ Wo le susu dèwɔ lé wo nɔnuiwo me yi le enyɔ tsánwɔ bé:"né mi tó bé'eso djinkushi lɔ' éla to bé 'ndéntsi mi ndé xɔe djiséo?"³² Vɔ né mi tó bé'eso agbetɔwo gbo'lɔ...Wolé amehalɔ vɔnwo, dɔ ye lé kpɔkpɔewɔ bé nyɔnudadé tɔ.³³ Yi wo ñontsi nɔ Yesu bé:"mi ndé nya" Yi Yesu nu nɔwo bé:"Nyétsán nye nda nu atsekpakpa tsi ñsɔ le nuyewo wa nɔ mio.

Chapter 12

¹ Yesu xo nuxo non wó lé lodódómé bé:Nusu déká dé rézin gblé.E tɔn kpá duí.E wá áha fiɔn nu.E tu éxɔ gángán déká dó mé,yí i sɔ agbléé sɔ ná amonwó bé wó né kpɔ dji yí díjó lé duɔ mé.² Tsí gámé sun yí énuo wó wá vɔ lɔ,é dɔ yó subɔvi déká dɔdá wo bé wó né sɔ yo gomé dódá yé.³ Vɔ é tsí subɔvie vā lɔ,Wó xúi yí i trɔ djo álɔ gbálɔ.⁴ Tsí íwá zándé lɔ,é trɔ dɔ subɔvi bu dɔdá wó vɔ wó gban tá ní yí wó zúi.Etrɔ dɔ subɔvi bu dɔdá wó ké vɔ wó wúi.⁵ Wó wá nu bádá kudo subɔvi buwo tsí yí dɔ dódá wo.wó xo amédewó yí wó wu amé buwo.⁶ Anyígbantɔlo do évie tsí i lɔn non dódá wo,dó ñtí ñtia é búsibé wo lá dó bubu ñtí.⁷ Tsí agblélikpalawo kpɔe lɔ,wó tó non wo nɔnɔn bé;métsi djá va nyí domé non anyigban lɔ né,mia wúi né anyigban lɔ atrɔ zun miato.⁸ Wó djédji yí wó wúi.Wó sɔ ñflan kukɔ sɔ da ñkpén dó anyigbanlɔ gódó.⁹ Fifie mí nyá ñti anyigbantɔlɔ lá wá?E lá vā wu ámé vɔndí xɔnwo yí i lá sɔ mébuwo dádó anyigban lɔ dji¹⁰ Mi ñhlén ényɔn tsí i lé ñlɔnñlɔn mé bé:Ekpé tsí exɔtulawó gbé lɔ trɔ vá zun zogodjikpé lɔ.¹¹ Yéhowa yí woe yi nyɔn lé mia ñmé.Yudatɔwo méganwó sɔc bé Yesu lé ényɔn sɔwɔ do yéwo ñtí étsimé yí xo nuxo sɔ agblédatɔ bádá xɔnwo ñtí.¹² Wó dji bé yéwa lí,vɔ wó vɔn ameha wo yí wó djó.¹³ Yudatɔwo méganwó do Farisitɔwo,Romatɔwo méganwo kudó métsiwó lé Herodi dji lɔ dódá

Yesu.Wo dji bé yéwá lí gamon ni lé yenjtó xuxo xoxomé ku susu bé yéwa so nyon do njti lé Romatowó fio duxoe méganwo gbo.¹⁴ Tsi wo va lwo toní bé: Amégan mi nyá bé wo fia nón nyawo toto. Mi nyá bé njde sénon é nyon ti amonwo tonon vo ó fianon Mawuo lbnlennu lé nyawó totomé. Fifíe túú non mí: E nyon bé mia tu takoe né romatowá?¹⁵ Yesu nyá wó susu. E to nonwó bé: Njdé njti mi lé dódó lwo kpo? Mi so égá déká vá mákpo,¹⁶ Tsi wó so égá va lo,é bio sé bé: Médé yó foto kudo médé yó njko yi lé égá lo dji? Wó do njti bé sézár yó foto kudo yo njko yi lé égá djí.¹⁷ Yesu to nonwo bé: Mi so njti nyí Sezar tó lo ná sezar yi njti nyí Mawu tó lo ná Mawu. Njmé wá yá nonwo do nyonti Yesu to nonwo njti.¹⁸ Sadukítowó tsi wo njde xoesé bé amé kukuwo lá tej fón lo vía Yesu gbo yí wo toní bé.¹⁹ Mosé fiá mi bé né lnsu d.é ku yí njde djí vio lo,nonvís lá d.é áshíe, né wo djí vi lo,dévise lá so mé tsi ku lo yo njko.²⁰ Vó lnsu amadre non xomé d.é mé. Améganxo lo d.é nyonnu vo wó njde djí vio.²¹ Nonvís lo d.é nyonnu lo vo wo njde djí vio yí yétsan ku méxon novie tsan d.é nyonnu lo vo yétsan ku shibé nonvís kpete wó néné.²² Nsu amadre lwo kékéj ku yí nyonnu lo tsán ku.²³ Lé njkéké tsi dji wó lá fón amé kukuwo lo,médé tse lá nyí nyonnu?²⁴ Yesu tononwo bé:mio kékéj miwá vo dada. Mí njde sé njlonjlon wo gón mé kudó énu yewó njtio ku Mawu yó njse kudó amé kukuwo njtio.²⁵ Nyonnu lo njda nyí médé kpékpí yó shío, Dó lé djipo lo,nyonnuwo njda d.é lnsu yí lnsu tsan njda d.é nyonnu,amé shiámé lá non shigbé Mawu dolawó néné.²⁶ Mi nánj gbé má xonuxo non mi so amé kukuwo fónfón njti. Mi njhlen lé womá tsi Mosé njlon mé bé Mawu lé tótó ní bé:E nyé yí nyí Abraham,Isaak kudo Jakob yo Mawu.²⁷ Mawu njde nyí amé kukuwo Mawuo vo amé gbágbe wo Mawu.Yí njti mí lé vodádá mé.²⁸ Nsu déka tsí fianon Yudatowó sé lo,sé nyon lo yí nyá bé Yesu do ényon lo njti nyúidé né Sadukítowó,éva Yesu gbo yí ibiose bé: Esé njde nyí gángán lé éséwo domé?²⁹ Yesu do njti ni bé: Esé gángán lé éséwo mé nyí bé: Oó Izrael sélaxuétó mia Mawu déka yí lé.³⁰ Odó lón Mawu kudó axó dji blíbo,axo klá blíbo,axo susu blíbo kudo axo lnsen blíbo.³¹ Esé végon tsí le veví lo yí nyí: d.ó lá lón hawovi shigbé wo njtio há néné. Esé dékpíkpí njde gbé lolo wu amévé xón.³² lnsu to né Yesu bé: Amégan,o d.ó ényon njti nyúidé bé Mawu déká yí lí. O gbé túú nyúidé bé mido lá lón Mawu kudo miá dji blíbo, mia klá, mia susu kudo mia lnsen.³³ O gbé to tsán bé mia lón mia háviwo shigbé mia njtio há néné yi né mi lé néné wawo lo, é djé non Mawu nu so wu vossá tsi wó tononzo kékéj kudo vossá kpetewo.³⁴ Yesu dúú djéshi bé lnsu lo d.ó ényon njti kudo nunyá yí i to ní bé: O gógo Mawu fio duxoe. Yi médé kpíkpí njde gbé bié ényon bé yéwá so lí gamon níó.³⁵ njbodomé tsí Yesu lé nu fíao lé gbéodá homélo, é tonon amonwo bé: mé tsi wo lé yudatowó sée fiao lo wa vodádá,étsimé wo bé Kristo nyí amé gbéto gbál so David yó djidjmé.³⁶ kókoe d.ó David njtio mé yí i tó bé: Mawu to né axuétó nyé bé: Non anyi d.ó axun dushí mé, vá sendo gátsimé ná so axó kétwo wá axo f.ó tutunu.³⁷ David njtio yo Kristo bé axuétó nyé, fifie lédé Kristo lá nyi yó djidjmé vidó? Amé sugbó kpo djidjo lé yoó nufiafia njti.³⁸ E tsimé Yesu lé nufiaç dukon lo,é to nowo bé: mi kpo miá dokúi djí nyúidé lé ómá njlontowó tsi wó donon awu lgbó anón sá d.íç yí wo djinon bé amonwo na do bubu yéwo njti.³⁹ Wo dji non bé yéwa non téxóé tutugbón lé gbéodá xóé wo kudó téxóé tutugbón lé ázán duxoé wo.⁴⁰ Wo gbán non ahoshiwo xoé,vo wo wanon wo dokuwó shigbé amé kókoe wo néné to gbéododá lgbó wó mé. Vó Mawu lá hen to nonwo vévidé.⁴¹ Exon njbodomé lo, Yesu nanyí d.ó agbán tsimé wo djonon nu do lo gbo.Tsi í lé hón lo,é kpo létsí gatwo so égá sugbó lé énuo mé dówo.⁴² Ahoshí d.é tsán so biévé d.ó nuwu mé.⁴³ Yesu yó yó nukplanwiyo yí i to nonwo bé: lé nyawo toto mé lo égátó hónwolé égá sugbó lé wo shí.⁴⁴ Vó vidé kpo wo vá ná. Vó nyonnu ahoshí xón so égá tsi kékéj lé shí lo vía ná. Ahoshíe ná nu wu améshiamé.

Chapter 13

¹ Gatsi me Yesu le tótowó le gbedodá xoamea, yió nnúkplánví d.éka tó ni bé, núfiatá kpo ékpé xɔashi kú exɔ yewó d.á! ² É nū ni bé:"Mi kpo exɔ gán yewóa? Ekpé déká njtio njde kptoo no éd.é djí tsi tsi wó njda muio(reversée). ³ Gatsime yí enɔanyí d.ó Olivíe tóo djí yí dje njko gbedódáxúe lo, Piyé, Jaki, Eján kúdó André wo bié bé: " ⁴ Gaxoxo njde me núxɔnwó la va eme yi njde wóé mi la tej so d.ó djéshi wó eme vavawó? ⁵ Yí Yesu nu nowó bé:"Mi kpo núidé nō medé njbe va flu mio. ⁶ Amé sugbó la va kú axún nyíkó anó núnúwó bé:"yí nyí Kristo". Yí wo la kpo ame sugbó yid.ó tsrɔntron me. ⁷ Ne mi va le ahuawó kú wó xúawó séwó lo, mingbe vón. ⁸ Nene wó núwó d.ó la d.ó, vó njda kpo nyí núwúwúc hadéo. Dólo edukondé la shité d.ó dukon bú njtsi yí dukonxoxudé la shité d.ó bu njtsi. ⁹ Mi kpo núidé. Wo lá so mi sa nō edumeganwó, yí wo lá xomi lé xúxoxuwéwó. Wo la kpló mi yi kódjósouxé kú efisow gbo d.ó njtsinye. Tse yí lává nyí kúnudéedé nō wó. ¹⁰ Vó gboxué núxɔnwó lává lo, wo dólá nū mawugno nō dukonwó. ¹¹ Gatsime wo lá lé mi yí wo lá so mi dástí lo, mi njbe vón nō nyó tsi mi lá núa. Dóla le gaxonme tútú lo, nyó tsi mi lá núa wo lá so na mi. njde nyí miwó yi la xó núxó, vó gboongbón kókoe yó. ¹² Noví lá so noví sa bé ne woa wui, yí étó' lá sa evie. Deviwó lá shité d.ó wó tówó njtsi bé wo né kú. Ameshiamé lá gbé hame nō mi d.ó axin nyíkó njtsi. ¹³ Vó ametsi lá dódji kaka sɔyi enuwuwua lá kpo d.éde(xɔxó). ¹⁴ Gatsime mi kpo núgbangban d.ó vɔnvón wó méváá le fitsí njde d.ó lá d.ó leo lo - ametsi le hlinhlinwóa ne sé gɔnme - Amé tsiwó le Yuda nyigban djí wo né shí ayi etówó djí. ¹⁵ Amé tsi le exɔtamea njgbé d.í va axúéemé bé yea vía so nûdé kpuikpuio. ¹⁶ Yí ametsi lé gbméa njgbé gbo vía so yió wulogbo. ¹⁷ Vó babe nō nyonu tsiwó lá fofu kú ysiwóé lá nō anó' d.ówo nō evi le gbe xéngbewó. ¹⁸ Mi d.ógbeda ne njbe va nyí fáfá wó gameo. ¹⁹ Dólo gaxonmea vévésésé gándé lá nō anyi tsi njde d.ó so gɔnmedjedje kpo, yí njda gbe vía d.ó lé xixée me gbedeo. ²⁰ Né Mawu njde d.ídi njkeke xónwó, gaza d.é njda kpo d.édeo. Vó so kudó ame tsantsán, ame tsiwó étsánwó njtsia, njkeke xónwó lá d.ídi. ²¹ Kexón, ne amedé nū nō mi bé: "Mi kpdá, kristo lo ke!" aló " Mi kpdá, yí ke" Mi njbe kánd.ódio. ²² Dólo, améblé Kristowó kú améblé nyonúdadetowó lává zen. Wo lává wanɔ djeshiwókú njdandónuwó bé , ne wo lá kpéntsi lo, ne wɔa blé ame tsantsánwó tsán. ²³ Mi nō njuzón, nū nyó yewó nō mi dad.é. ²⁴ Vó lé vévéséséye wó njgbé demea, Nyidón lá d.ó vivitsí, wlétsi lá bu yió kenklen, ²⁵ wlétriviwo lá gen só djinkúshí, djinkúshí yió lnsenwó lá húnshún. ²⁶ Kexón, wo lá kpo Agbetó wó vie yi lá d.ídi le linlinkpówó djí, kudó nusen gandé kú d.ódod.ódjí. ²⁷ Yí élá d.ón yió mawudclawó, yí éla xóxú yió ametsantsánwó só aya ameneewó djí só anyígbán wó vɔvɔxué so yi djinkúshí wó vɔvɔxué. ²⁸ Mi kplán élódodó só (figier)

ŋtsi. Né eshi dó yiō lɔzənwó yi édó ama lɔ, mi nyano bέ ézóme tɔ dó vɔ. ²⁹ Nénéké, né mi va lé núxɔnwó kpɔwɔ yió lé djɔdjɔwɔa, mi tó né mia dékiwó bέ é goggó vɔ. É dó hɔntrúo djí. ³⁰ Le nyawótótó me lɔ, ŋ le nūniwɔ ne mi, djidjime ye ndé dja váyi, gbɔxué núxɔnwó lá djo. ³¹ Djinkushí kúdó anyígbawó lá vá yi, vɔ enyo xinyenwó ŋdá vayio. ³² Vɔ ss kudó ŋkeke aló gaxoxoa ŋtsialɔ, ame dé kpokpui ŋdá nyán, neneke mawudɔlawo tsán ŋda nyán, éviewó tsán ŋdá nyán, vɔ Mawu déké pε kpoé la nyán. ³³ Mi kpo nyuidé! Mi no ŋzɔn do mi !ndé nyán gaxoxo tsi me yi ela vá djo. ³⁴ É le shigbe axuéto tsi yi le emɔdjí néné, é dashí axúe no yiō subɔviwó. É dó édɔ nɔwó déká déká. Etó no agbódjí sɔdja bέ né no ŋzɔn. ³⁵ Mi no ŋzɔn, dó mi ŋdé nyán gatsime axúo lává. É lá ten trɔvá wétrɔme, aló ézandome, aló fɔnfɔn me futu. ³⁶ Né évá lé manyá me lɔ,ŋgbe vá kpo mi le alɔndɔnxueo. ³⁷ Nutsi tówɔ ŋlé no mi lɔ, ŋ le tótóewɔ ne ameshime: mi no ŋzɔn.

Chapter 14

¹ Paki kudó kpɔnnɔn tiké zán djá vá mé le ŋkeke évé mé. Vɔsatɔ wo meganwó kudo ómá ŋlɔntɔwo méganwó lé mɔn djiwɔ lé Yesu ŋti bέ yewá lí yí yewá wúi. ² Wó to non wó nɔnnɔn wo bέ: Mi ŋdá lí lé azán djio, ku susu bέ dukɔn lɔ ŋgbé shité dó miá ŋtio. ³ Tsi Yesu non Betania lé Shimɔn ekponnɔn yo xomé lɔ, gatsimé wo lé nu duwɔ lɔ, nyɔnnu déká dó axoemé ku ego tsí mé anuwátre xuashí lé. É xun égó lɔ Yi í sɔ annwátre sɔ kɔdó tá dji ni. ⁴ Amɔnwó bidji. Wó to non wó nɔnnɔn wó bέ: égá gugu ŋdé xɔn? ⁵ Anuwátre xɔn lɔ wo lá tenj se wu Denario kádré tákpo yí wá sɔ égá lɔ ná amédáhen wo. Yí wó sɔ nyɔn dó ŋti. ⁶ vɔ Yesu bέ: Mi dáshí né yavó. Ndé ŋti mi lé nuxó do o ní? Enu nyú yí wá nun. ⁷ Wáménɔnwó lé miágbo gbéshiábé, yí gbésiágbo tì mi dji lɔ, mí lá tenj wá é nu nyú non wó, vɔ nyéye lɔ, nyen ŋdá non miá gbo gbéshiágbo. ⁸ E wá ŋti híánlɔ nun. E shi ami non axun ŋtilán non dídí. ⁹ Lé nyawo tótó mé lɔ, gáshiá gámé ti wo lá tó enyɔn nyú lɔ le xixéé kékéj mé lɔ, ŋti nyɔnnu ye wá vielɔ, wó lá túi asɔ dó ŋkuví dji. ¹⁰ Yuda iskariot, tsí nyí améwúíve wo domé tɔ déká, yí vɔsatɔ méganwó gbo ŋti ŋti lɔ, e dji bέ yiá sá Yesu. ¹¹ E tsi wó sé ényɔn lɔ, edji dɔjwó yí wo to ni bέ yewo lá ni gá. E lé mɔnnu djiwɔ lé ŋti bέ yá se. ¹² Nkéké tutugbɔn tɔ lé kpɔnnɔn tiké zán dij lɔ, tsi wó wu alengbɔ wó non pakí ŋdudu lɔ, yó nukplanviwo biɔe bέ: Fidé wo dji bέ miá dá pakí yó ŋdudu o lé non yí ná du? ¹³ E dɔ yó nukplanvi amévé yí tɔ nɔnwo bέ: Mi yí éduomé, mi lá kpo ŋsu déká lá dró shigo dó tá, mi kploé dó. ¹⁴ Né dó axué déká mé lɔ, miá toné axuétɔlɔ bέ: Miá xuétɔ bέ: Fidé exɔ tsi wó djrádo nunlɔ dέ? Fitsí ŋdjá du pakí yó ŋdudu lé kudó axun nukplanviwo. ¹⁵ E lá sɔ exɔ gángán déká fiá mi tsí mé wó djrádó vɔ. Mi wá djádjrádówo lé xɔn. ¹⁶ Nukplanviewó dój yí wó yí éduo mé. Wó kpo énuwo shigbe létsi yí túi nɔnwó néné, yí wó wá pakí yó djádjrádówo lé xɔn. ¹⁷ Lé wétrɔ gbo lɔ, e vā kudo nukplanvi wúívée lɔ. ¹⁸ Tsi wó lé énuo ɖuo lɔ, Yesu bέ: Né nyawo toɔ non mi bέ, miá domé tɔ déká tsi lé enu duwɔ kudo ŋlɔ, lá fluŋ. ¹⁹ Ɲblanyúi wá wó kékéj, yí wó kékéj biɔe bέ: "ényéé"? ²⁰ Yesu to non wó bέ: Miá domé tɔ déká yɔ, mé tsi lé alɔ dówɔ agbán mé kudo ŋlɔ, yí yɔ. ²¹ Amégbétɔ vilɔ lá dój yí shigbe lé tsi wo ŋlúi só ŋti lé ŋɔnŋlɔn kɔkɔe mé xá néné. Vɔ bábabá non mé tsi dji í lá tó! Elá nyɔn ní wu bέ wongbé djió. ²² Tsi wó lé énuo ɖuo lɔ, Yesu sɔ kpɔnnɔn, e yre, yí min. E sɔe non wo yí bέ: Mi xue. Axun ŋtilán yɔ. ²³ E sɔ áhá, e yre yí sɔe nɔnwo wó núi. ²⁴ E to nɔnwo bέ: Eye yí nyí axun ŋtilan tsí nyí nubláblá, exun tsi kɔde non amé sugbo. ²⁵ Lé nyawo tótó méá, nyen ŋdá gbé nu áhá ye vā dó gatsimé ná núi lé Mawu fio duxoe mé. ²⁶ Wó dji pakí yó há woa, yí wó djo yí amító lɔ dji. ²⁷ Yesu to non wó bέ: mió kékéj mí djá shi dó tanyen, ŋti ŋti lɔ wo ŋlúi dádɛ bέ: Ná xó alen kplɔlálɔ, yí alenviwo lá kánkán. ²⁸ Lé exɔ yó ŋgbodomé lɔ ná trɔ fɔn, ná dó ŋko non mí a yí Gáléliyá. ²⁹ Piye to ni bέ: Nen amé kpetewó lá shi tsan, nyé ŋdá shiò. ³⁰ Yesu to ni bέ: Ezan yemé kej gbɔxóé kokló lá ku átɔ zévé lɔ, ó lá gbénu lé gbɔnnyen zéton. ³¹ Vɔ Piye to ni bέ: Nen ná ku kuwó tsán lɔ, ná we. Yí wó kékéj dó ŋgbé xɔn ní. ³² Wó dój lé xɔn, yí wó yí fidéka tsí wo yɔ non bέ Getsémani, yí Yesu to non yó nukplanviwo bέ: Mi non anyi dó fie nen má ve dó gbédá mavá. ³³ E kplɔ Piye, Jaki kudó Ejan dɔ ŋti, e gendó nuháhá gandé mé yí tsáká. ³⁴ E to nɔnwo bέ: axun klá lé nuháhá mé káká djá yi dó kumé. Mi non fie nen miá dó gbédá. ³⁵ Yesu zɔn yí ŋko vidé, yi i do gbédá bέ nen ela tenj vā mélɔ gáxoxo xɔn nen tó yé ŋtiá vayi. ³⁶ E bέ: Aba, etɔ, nushianu lé bɔbɔe non. Fun kpékpé ye nen tó tá nu vayi. Vɔ axun djjidji ŋgbé va méo, tɔwó nen va mé. ³⁷ E trɔ vā yí kpwɔlé alɔn dɔnwɔ, e tó non Piye bέ: Ó lé alɔn dɔnwá? Na tenj non ŋzɔn gáxoxo déká ló? ³⁸ Non ŋzɔn yí ná dó gbédá bέ ŋgbé vā djé tétékpɔméo. Gbɔngbɔnlɔ lé lɔnlɔnwɔ, vɔ ŋtilan lɔ gbɔdjo. ³⁹ E gbé dój ve dó gbédá yí i gbé tó nyɔntixɔnwo pepe. ⁴⁰ E gbé trɔva kpɔwo wo gbé lé alɔn dɔnwɔ, wó ŋkuviwo lé mísom. ⁴¹ E trɔva zéton gɔn yí i to nɔnwo bέ: Mi gbé kpɔto lé alɔn dɔnwá? Enyɔn nennen! Gaméé sun. ⁴² Amegbetɔvilɔ dój dó alɔmē nen nuvɔn wá tɔwo. Mi tsité mia dój. Me tsi dja saj lɔ gbɔn non. ⁴³ Tsi wo lé nuxo xowɔ lɔ, Yuda, amé wúívée wo domé tɔ déká vā kudo amé gbɔgbó déwo tsiwé sɔ ebá kudo dékpúi dó alɔmē, vɔsatɔwo méganwo, womá ŋlɔntɔwo kudo améshinshinwo yí dɔwo. ⁴⁴ Amé flutɔlɔ to nɔnwo bέ: métsi ná kishi non lɔ, mi lí yí mia kplɔe yi. ⁴⁵ Tsi Yuda vā lɔ é zɔn yí Yesu gbo yí i kishi ni. ⁴⁶ Ameha lɔ lé Yesu. ⁴⁷ Wó domé tɔ déká sɔ dékpúi sɔ tó non vɔsatɔ méganwo subɔvi déká.

⁴⁸ Yesu to non wo bέ: E hian bέ mia vā gbɔn nyé ku ekpɔ ku dékpúi shigbe gbéun ŋnyí xá nennen? ⁴⁹ N fiá non nu gbéshiagbé lé gbédódá xɔlomé, vɔ mi ŋdé léŋkpo. Vɔ éye vā émé bέ ŋɔnŋlɔnwo ná wunu. ⁵⁰ Metsíwó kékéj non Yesu gbo lɔ, gblí dádɛ yí wó shídjó. ⁵¹ Dékádjé déká kplɔe dó, e sɔ édó sádó ékɔ. Wó dji bέ yewá lí. ⁵² Vɔ é shídjó amánmán yí i gblé édólo dadi. ⁵³ Wó kplɔ Yesu yí vɔsatɔwo mégan agbɔ, womá ŋlɔntɔwo kudó améshinshinwo tsan lé xɔn. ⁵⁴ Piye kplɔ dó blewu blewu yí yétsán dó axue mé. E non anyi dó sɔdjawó dómé yi wólé ézó xuwo. ⁵⁵ vɔsatɔwo mégan lɔ ku amékpewó lé ényɔn tí wá sɔ dó Yesu ŋti nén wá tenj wúi lɔ, vɔ wónjdé kpo dékpékpí. ⁵⁶ Dó ŋti ŋti lɔ, amésgbɔ dá djé dó shi yí wó adjédádá lɔ ŋdé sɔgbéo. ⁵⁷ wo dométo d'éwó sɔ nyɔn dó ŋti bέ: ⁵⁸ Mi sé é nu bέ: Ná gban gbédodáxɔe xɔn tsí amégbétɔwo sɔ wó alɔ sɔ, yí lé ŋkéké améton mé lɔ yélá tu bu tsí ŋdá amégbétɔwo lá sɔ alɔ túi. ⁵⁹ Enyɔn xɔn tí wó sɔ dó ŋti tsan ŋdé sɔgbéo. ⁶⁰ Vɔsatɔwo mégan lɔ tité yí i biɔ Yesu sé bέ: Donjtí dékpikpi ŋlé ashio kudó enyɔn ti wó lè sɔsɔkɔ dó ŋti lɔ? ⁶¹ Vɔ e bɔnu yí ŋdé nu enyɔn dékpikpio. E gbé biɔe bέ: Ewoé nyí Kristo, evi yáyra lɔ? ⁶² Yesu dó ŋti bέ: Enyé yɔ. ó lá kpo amégbéto

Chapter 15

vilə gatsimé yí i lá nón Mawu yó dushí sensen mé yí i lá vá to lflíkpó mé.⁶³ Vəsatjwo mégan lə zen yó wu yí béké:Mi gbé hián énu téxoé kpo tɔá?⁶⁴ Miontɔ mi sé busu nyon ti í nu.Tsántsán njé lé miáshi?Yí wó só ku hoe ni sigbé edjé agó xá nennén.⁶⁵ Amédéwo tu tán kqdó njú,wó xo tomé ni yí wó toní béké:Tonyondáde!Ssdjawo kploé yí ve xúi.⁶⁶ Tsi Piye lé axuemélo,vəsatjwo meganlə yo dəsəvı nyonnu déká vá gbo.⁶⁷ E kpo Piye tsí i lé ezo xu wɔ.E lé ɳkuvi dó ɳti djidjidé.Yi i to ni béké:tsan o nón Yesu Nazaretitɔ lə gbo.⁶⁸ Vɔ e gbé béké:Nyen ɳdé nyá enyɔntí towɔ o léo.zédéká e to lé axuemé yí kokló ku áto.⁶⁹ Dəsɔvies gbé kpoé ké yí i to nón métisivo lé xɔn lə to nón Piye béké:Ewá béké ɔtsan o lé wo domé,do ɳti ɳti lə Gáléliyá to yí o nyi.⁷⁰ Vɔ e gbé gbéké.Lé gáxoxo déwó ɳgbodomé lə,metsiwo lé xɔn lə to nón Piye béké:Wá béké ɔtsan o lé wo domé,do ɳti ɳti lə Zévégon.Yí Piye dó ɳku ényon tsiwo Yesu toni lə dji:Kénj gboxóé kokló lá ku ato zévé lə,o lá gbénú lé gboñnyen zétən.Yi i fanvi sugbo.

Chapter 15

¹ ɳdékən futu lə,avəsatjwo yo ameganwo kudo yudatjwo yo ɳkənotjwo bu tame kpo qodju só letsí yi woó a sə nyowó do Yesu ɳty le metsi romatjwo fio da dó ɳko nō wó.Wó amedjíkpówó sə ka blā Yesu.² Yí wó kploé yi Pilati tsi nyi roma fio texoe nō tə lə gbo. Pilati biɔ Yesu se be,Wo yi nyi yúdatjwo fio lə?Yesu to nú béké,wo ɳtɔ yi tui.³ Avəsatjwo meganlə sə nyq dō Yesu ɳti be é wa enu baqawo.⁴ Pilati biɔ se be ,don'ti qékpékpí ɳdéká le ashíwo lo?Kpo enyɔ gbógbó tsi wó sə qo ɳtífó qá?⁵ Vɔ Yesu ɳdékə to enyɔ qékpékpio,le nene nu ɳtılə ɳme wa ya nō Piláti.⁶ Edjiedji xoe dékpékpí me lə,Piláti tanɔ shi gakpamenətə deká le pák-zán qudu game.⁷ É tanɔ shí gakpamenətə tsi dukɔ lə bío. le ga xɔn me ame qeka tsi yo ɳko nyi Barabasi o le gaxɔme kúdo ame búwo,wó wu ame le ga tsi me wo tsite qo rómadukploláwó ɳty.⁸ Ameháwó vá Piláti gbo yi wó tó ni be ne dashi le ame dé ɳty shigbe letsí é wani édjíédjí nene.⁹ ðe mi dji be má dashi le ame tsi miá dukɔn lə tó nō ɳti béké yí nyi mia fio lə a?¹⁰ É tó nyq xɔn qó é nyá nú tsi avəsatjwo ləwó le djidjí o be yewó áwa.É dó djeshi béké avəsatjwo ləwó sə nyq dō Yesu ɳti le nūhuan ɳti.Đó ame gbogbowo le Yesu yome dje o.¹¹ Vɔ vəsalawo ɳkə nɔntjwo zin ameháwó díj béké wóá biɔ Piláti béké ne dashi le Barabasi ɳti dō Yesu texoe.¹² Piláti biɔ wó se béké ɳdéká wó díj béké yáwa kúdo ame tsi yɔɔ wó le béké yewó fio?¹³ Avəsatjwo gáwó tó nō amehá ləwó béké wo ne biɔ béké wóné kí i qó atí ɳti.¹⁴ Piláti biɔ wó se béké ɳti?Enu gbégblé ɳdéká i wa?Wo gbé do axua sensín kpí i béké: mi kí i qo atí ɳti.¹⁵ Tsi Piláti díj béké ye adje amehawo nū lə édashí le Barabasi ɳti.Yi sədjawo dóbá nō Yesu.Exən ɳgbodomelə é to nō yo sədjawo be wo ni va yí kí i.¹⁶ sədjawo kplə Yesu yi wó kpáme .Yi wo xoxu wó há tsiwo le afste le ga xɔn me.¹⁷ Gad tsi me sədjawo xoxu kekej vo lə,wó sə awu lɔgbó djin dō nō Yesu,wó sə ɳdja kúkú tsi wó ɳtɔ wó wa lə dō ta ni.¹⁸ Wo dō gbe ni shigbe letsí wo dónnɔ gbe nō efisiwó nene,ne wó asɔ kui.¹⁹ wo sə yéti xo ta ni ze neni dé,wo tu tan do ɳti,yí wó tsan ɳme anyi le yo kóme shigbe bubu dōc wo le ni nene.²⁰ Tsi wó kui vɔ lə,wó dē awu djin lə le ɳti ,wó sə yí ɳtɔ wuwó dō ni,yí wó kploé yi eduo godo ne wo avá yi ki.²¹ Vɔ ame dé tsi yo nyíkɔ tɔ Simon ,Aleksándri kudo Rufusi yó tɔ,só duɔ gódó vá dógó wó.Wo yɔɔ yí wó zín díj béké ya sə atisogalə kúdo Yesu.²² sədjawo kplə wó kú ve lə yi Golgóta;texoe xɔn nyiko gomesese yi nyi ametaxú texoe.²³ wo sə (yovo-déha) tsi me kotokləbo le ni be ya nu,vɔ Yesu gbé,sədjawo sə yó wuwó.²⁴ wó kí i qo atisoga ɳti,sə yidjí lə wó da akɔ sə má yo wu.²⁵ Le gaxoxo tɔngɔn lə me yí wó kí i.²⁶ Wó kán súsú tsi ɳti yi wó wui qó lə qó atisoga ɳti.²⁷ Núŋɔŋlə lə le nunú béké yí nyí yuqa tɔwó fio lə.Wó kán fiafí ámeve tsán.²⁸ Wó kán me qéká qó yó qushi díj,evegɔn lə qó yó miɔ dji.²⁹ Me tsiwó vám le yíyíwá le Yesu zun wɔ,le eta húnhúnwɔ³⁰.Wó le nunú o béké:óxó!wo tsi nuno béké ye láten gban Mawu xóé lə yi ye latrɔtui le ɳkeke tɔngɔ gbe;Ne wo lateñ wa nū xɔn, qe dökú wo ne na qj le atisoga lə ɳti.³¹ Avəsatjwo megánwo kudó yudatjwó sə fíátjwó tsán le Yesu ko o.Wó le nunu o le wó dökúwó me béké:yi tsine qe amewó le wó fukpékpé me lə,ná teñ qe yéqokú lə?³² Ametsi ne nuno béké ye nyi Klísto,izraelíviwó fio lə ne qj le atisoga lə ɳti ne mia kpo yi mia xɔ díj se!Ame ámeve tsiwó wó kán dó yó alçwó dji lə tsán le zunzun i wɔ³³ Le gaxoxo ámadən o me lə anyígbándjí kékén dō vivití káká yi qo gaxoxo amashiqeke o dji.³⁴ Le gaxoxo amashiqeke o dji lə Yesu do axua gánqé dowɔ béké:Eloyi Eloyi lamá sabaktaní tsi gɔme nyi be:Mawu nye Mawu nye ɳdékə wa o gblé ɳ daqé?³⁵ Gatsi me ameha tsiwó le xɔn a woó se nyq Eloyi o,tsi woó se nyɔlə baqá a woó nū béké:Mi se é le nyɔnunudaqetə Eli yɔ o.³⁶ wo domeñ qeká shidu sə qovúnvún va yi do aha vevé(vinegri)mé.yí i sə ku yeti ɳti yi i le jinjín o do Yesu dji be ne díqɔe.E le tótó o be mi nán mi á kpo létsi Eliya lá qívá á vá qj i le atisoga ɳti qó.³⁷ Yí Yesu dō axua kudo gbe gbégandé sə yó gbongbɔn ná, yí i ku.³⁸ Le gaxoxo xɔn me lə xɔmesodowá zen so dji vá gɔnme.³⁹ Sədjawo megan tsi kpan ɳkə Yesu le atisoga ɳti le gatsime yi le kukuwɔ lə kə gbe yi dji yi i tó béké:le nyawo tótó me lə,nsu ye Mawu ví i nyi.⁴⁰ Nyonu qéwós tsán le xɔn tsi wó lé azɔgé lé nuawó kpɔwɔ .Le wó domeñ lə mila kpo Maria Magdalá tɔ,tsi nyi Jaki kudo Yosi nələ,Salomi tsan le xɔn.⁴¹ Wó kplə Yesu dō le ga tsime yi le Galilí ,woó qónɔ yo híánwó kékén tsi ni.Wó va Yeruzalem kudúi.⁴² Gatsime woetrɔ gógo o,tsi ɳkeke tsi dō ɳko nō wó gbongbɔndéme ɳkeke(Sábáti)lə me yi woó le o,ɳkeke yi dji woó djranɔn wo dékíwo dō o.⁴³ Nsu dé tsi nyíkɔ nyi Jozef alimaté (Arimate)tɔ o vá.E nyi ame ɳkutá le yuqatjwó ɳkənotjwó domeñ.Ye tsan le te nɔɔ kpo Mawu fiɔduxoe lə dədefia.É yi kudó djidoxo vayi biɔ Yesu yó ɳtilán le Piláti gbo.⁴⁴ É wa yaa nō Piláti be Yesu ku kábá léhá.Éyɔ sədjawo kavetakpo tatɔ lə biɔ se béké Yesu ku vɔa?⁴⁵ Tsi sədjawo tatɔ lə ná e nya béké Yesu ku lə é sə ɳtilán lə na Jozefu.⁴⁶ Jozefu xloë klóba.Tsi i qj le atisoga ɳti á é sə klóbá lə sə butu i.É səe sə va yí dō yɔðo tsi wó dē qjekpé me.É mlin kpé qeká sə tu yɔðo lə.⁴⁷ Maria Magdalá tɔ kudó Maria Jozé nō wó le fti tsi woó qiiqo o kpo o.

Chapter 16

¹⁹ Gatsime Axuéto lə xonuxó kudó wó vɔ lə,wó kókɔe djó yi djipó yí yi vayí nón Mawu yó dushi mé.²⁰ Nukplaniviwó djó,yí wó dē gbefán le texoé shíá texoé,yí Axuéto lə wa də kudó wó yí dō kpé enyɔn lə díj tó nukunu kudó djeshi tsiwó wo wá lə mé.¹ Tsí Sábáti ɳkéké lə vayí vɔlə,Mariya magdalá tɔ,Mariya Jaki kudó Salomi nɔnlə wó xlé ánuwátre be yéwa va shí

nón Yesu.² Néké tutugbón tó lé koshidáme yó fónfónme yí wó yódolo tó.³ Wó lé wodókúí wó bís o bé:mede láde ékpé lo le yodo lo dji né yewó.⁴ Tsi wode nkví ló,wo kpó bé amédé de ekpé gángán ló djó.⁵ Wó dó yódolo me yí wó kpó dekadje dé tsí do awu hí lgbo nón anyi do dushiémé yí vónvón do wó.⁶ É tó nón wo bé: Vónvón ngbe domi. Mi lé Yesu nazareti tsí wó kán dó atsí nti ló djíwo. E fón, ndé le fies. Mi kpó fitsí wo de dó dá?⁷ Mi ve tonon nukplanviwó kudó Piye bé É dó nkó nónwo yí Galéiyá. Xón mila kpóz lé shigbé letsí yí túí nón mi sá nene. Wó lódjú tó lé yódó lo mé. Nméya wá wó, wo ndé to enyon dékpi kí nón amewó, nti nti ló vónvón do wó sugbo.⁸ Le koshidá nkeke tutugbón todjí le fónfón mé ló, éyimé Yesu fón vó ló, é zé tutugbón dó Mariya tsimé yí nyá gbóngbón vón amádré ló.¹⁰ É yí ve nú né mé tsi wó nó kúí vayi, etsimé wo lé avi fán o kudó wó le nu xa o.¹¹ Wo se bé é lé agbe, yí Mariya kpóz, vó wó ndé kándo dji o.¹² Le exón ngbodome ló, zé dó ame ámeve buwo le nónnónmé bumé gátsi mé wó lé zónzon o to edju ló gódó.¹³ Wo yí ve túí né nukplanviwo vó, wo ndé xó woó díj seo.¹⁴ Exón ngbodomé ló, Yesu zé dó ame wúídeká ló gatsime wo nón anyi le ekplón nti. Éshan dó wo le wo djimaxóse kudó wó djime sensen nti gatsime wó ndé xó sé bé Yesu fón lé amekukuwo domeo.¹⁵ É tó nón wó bé: Miyi xíxéé mé, minu enyon nyúí né nuwawa wo keken.¹⁶ Mé tsí lá xoese yi wó la nyríú ló, wo lá hlúigán, vó mé tsi ndá xóese o ló wó lá so hoe ni.¹⁷ Me tsi wó lá xóese ló djeshi tsi lá kpló wó dóke: Wó lá nya gbóngbón vón wo le axun nkóme. Wó lá dó egbe yéyé wó.¹⁸ Wo lá lé edán wó kudó al. Ne wó nu adi shiame tsan, ndá wá ndé kpéki non wó. Wó lá dá aló dó dñowó dji yi wó lá háyá.¹⁹ Gatsime Axuétó ló xonuxó kudó wó vó ló, wó kóké díjó yi díjipó yí yi vayí nón Mawu yó dushi mé.²⁰ Nukplanviwó díjó, yí wó de gbefán le texoé shiá texoé, yí Axuétó ló wa dó kudó wó yí yi dó kpé enyon ló díj tó nukunu kudó djéshi tsiwó wo wá ló mé.

Luke

Chapter 1

¹ Etsi enyi be ame gbogboqewo teju nqó nu kuqo nudjedjo ntqnto tsiwo kpó emevava le dome ntsi,² sigbe le tsi kpó ame tsiwo nō anyi le gomedjedjea me, yi wo kpó yio texoe yi wozu nya ló yo dñoslawo, tsiwoe sée do asi ne mi ló.³ Nye tsan nkú nuwo kejenj me tsitotsito so gomedjedje me yintsi nqoe gligan ma nqó wo, bubotó Teofile.⁴ bene naqo kankandjoji le nu tsiwo fíwo ló ntsi le nyawototome.⁵ Le Yudea fis herodes yo game ló, nkónto qeno anyi, tsi wo yó be zaxariya so Abiya yio hasoso me, asia nō Arón yo vinyonuwo dometo dome tsi wo yó be Elizabeti.⁶ Ame amevee, wonyi ame dñodjé le Mawu yo nqme wo zóno le nutexoe wáwáme yi wo zóno le nutexoe wáwáme yi wogbe vón Mawu.⁷ Evi ndé le woamevea sio, ntsintsia Lizabeth nyi kóno yi yi kui evea wo xoé xoe gbogboqé.⁸ Vó legatsi me yi le nunóla yo qó wó le Mawu yo nkumé, le qóqo kuqo azangbedji dedje ntsi ló, tsaintsian vayi djedji.⁹ Sigbe letsí yile le nkónto qóqoa nu nenea, edo edji be wola yi Yehowa yio gbedoxóme layi wu linfi.¹⁰ Le gaxoxoxón mels, haviwo kejenj le gbedowóda le xíxeau le azizo dodoa nq game.¹¹ Mawu yio dóla qé yeqokui sōfie le tenu le azizdokpoa yio qusime.

¹² Tsi zakaria kpóz, adjika soe yi vó vó djedji.¹³ Vó Mawudóla toni be: ngbe vón, zakaria qontsi wose axó gbedoda, yi esrwo Elizabeti ladji nqusuvi qé nō wo, yi wo layo yio nyikó be yohanes.¹⁴ Yi lanyi djidjé kudo aseyesoso nō wo, yi ke ame gbogboqewo la kpó djidjé le yo djidji ntsi.¹⁵ Le Yehowa yio nkuméela nqi ame ganqé, ganke ndedja nu vinha alo aha senj dékpekpe o, yi gbóngbón kóe la qé tanjan so nqo yio dome.¹⁶ Elatru Izrael vi gbogbowo qóqoa yehowa wo Mawua ntsi.¹⁷ Elazón le Mawu yo nkumé kudo Elia yo gbóngbón kuqo nqsen, bene yakpló etówo yo dji sava dévíwo gbo, kuqo etosentówo bene woadé susu abe amedjodjéwo nene, bene woatu dukon tsi sôgbe sôqado qé ne Yehowa.¹⁸ Yi Zaxaria tone mawudóla ló be: "lede nawo akando nunye dji? Dñontsi nkú togbe yi esronye tsan ku nyagan."¹⁹ Mawudóla ló qé ntsi ni be: enyen nyi Gabriel, ametsi nôte qé Mawu yo nkumé, edom be mava to nqwo, yi be mavanu enyo nyuise nqwo.²⁰ Ganké kpóqá, wola tózu amumui, yi ndagbe kpetsi axonuxo, kaka va qé gatsime dji nuyewo ladjo, qontsi ndé xó axin nqo tsiwo lavavamé le yo game dji seo.²¹ Le gaxoxo xówo kejenj mea ameha ló le tenó kpó zakaria, yi yikpatsawo be etsi gbedoxóame djidjide.²² Tsine yi toa, ndetén to nyqde newo, yi wo do djesi be ekpó gbóngbón ménú qé gbedoxóla me; yi yile aló hunhunjó nqwo qé ndé ten le nuxo xowó.²³ Tsine yo dotoxo subósubóqá nkekewo djago ló, edjoyi yo xome.²⁴ Le nkeke qewo yo ngbodome ló, ashia lizabeti fo efu. Ewlá efua woetri amatón són, yi yinu be:²⁵ Yehowa yi ku nqzizi nqnu, le gatsime yi yitro yo nkuvivo qóqoa gbonye bene yaqé nkpen vó tsinye djoqá le le amegbetówo dome.²⁶ Le woetri adengón ló mea, dó yó dóla Gabriel qóqoa Galilea du tsi woyoná be nazareti me,²⁷ soyi tugbedjevi qé, tsi ndé djesi nqusu, tsi wodo ngbe nqusu qé tsi so David yo xomee, tsi woyoná be Jozef gbo. Tugbedjevia yo nyikó yinyi Maria.²⁸ Mawudóla yigbo yi nu nii be: ndogbe nō wo ametsi yo ku nqzizi na; yehowa le kudo wo.²⁹ Yo dji xohun qé nqo tse ntsi yi yibutame bió yiqokoe be: gbedododa tse tógbé gomesese yinyi tsinde.³⁰ Mawudóla toni be: "ngbe vón o, Maria; qontsi wokpó nqzizikuku so Mawu gbo;³¹ yi kpó, wole dja fofu, yi wo la dji nqusuvi yi wola qé nyikó nii be Yesu.³² Elanyi amegan, yi wola yó be Djifovito yo vi; yi Yehowa Mawu laso eto David yo fiózikpe nii,³³ elaqufia qé Yakob yio xoee dji tegbés yi nuwuwu ndedja nō yo fióqúxoe sió."³⁴ Maria nune mawudóla ló be: "le de nunyee ladjóqo tsiyi nyenje dón kudo nqsu kpó?"³⁵ Mawudóla qontsinib be: "gbóngbón kóké lava djiwo, yi díjipovitá yo nqusen lava tsón djiwo. Yintsi wola qévi tsi wodja dji yi lato le ntsiwo be Mawu vi.³⁶ Yi kpó! Elizabet, axo xomet tsan fó nqusuvi yo fu le yo nyangankukumé, yi ele woetri amadéngóa me, ametsi wo qón be konça.³⁷ Do ndé nqdeglo wawa ne Mawu o.³⁸ Maria nu be: Yehowa yo dñosvi yi nqnyi; enyo tse ne kpóemevava le axo nqo dji! yi mawudóla ló djole egbo.³⁹ Le gaxoxo xón me pérpéré ló, Maria tsite, yi yidjo kaba yido etówo tame, le yuqá yo qu de me.⁴⁰ Egen qé Zakaria yo xome, yi yidogbe ne Elizabeti.⁴¹ Tsine elizabeti se Maria yo gbedona mea, qévi tsile xodome nia tsi kpó; yi gbóngbón kóké qé tanjan.⁴² Edo axua kudo egbe seni be: "woyra wo le nyqnuwo dome, yi "woyra axo domevi tsan.⁴³ Le yi yinyiqó be monukpokpó ye su asinye be axin axuetó yo nō la va gbonye?"⁴⁴ Dñontsi mikpó? tsi axo gbedoname qé qo

axin to mələ, devi tsi le axin, dəməea tsi kpo kudo djidə.⁴⁵ Woyra wo ametsi xəe se, dəntsi enyə tsiwo wonu nii səsə Yehowa gəbə keñken lə, lakpə eməvava.⁴⁶ Yi maria to be: "Axin luvən ne kafu Axoetələ.⁴⁷ Yi axin gəngəbən ne kafu Mawu xənamətə tsinyə.⁴⁸ Dəntsi ea ɣku də yo dəla yo bəbənyenye nye ntsi. Yi so egbedji lə, djidjiməwo kpata lanu nun be yayrətə.⁴⁹ Dəntsi ɣsenkatatələ wo nuganganwo le axin agbe mə. Yo ɣkə le kəkəe.⁵⁰ Yi yo ɣzizi kuku name keketa le djidjime tsiwo vəni dji soyi də djidjiməwo dji.⁵¹ Ezan ɣusen kudo yo abəwo, yi yikankan amə tsiwo yi donə wo dəkuiwo də dji le wo djime.⁵² Etu alə ɣsəntəwo dañkpən le wo, fiɔzikpee dji, yi donə ametsi bəbənə yidəkoe də anyia.⁵³ Esə enu nyuiwo sədə xədo ne ametsiwo le adəmetoi, yi yidə gatəwo də adə.⁵⁴ Exəne yo dəla Izrael, yi yidənku yo ɣzizikuku dji,⁵⁵ si gbe letsi yitəne ne mia togbewo Abraham kudo yo djidjiməviwo nene tegbetegbe.⁵⁶ Maria nə Elizabeti gəbə woetri etən. Yo ɣgbədəmə lə, etrəyi yo xome.⁵⁷ Gatsime yi Elizabeti ladji evia gogo, yi yidji evi nusuvı.⁵⁸ Tsi ametsiwo trədoi kudo yo xəmetəwo sebe Axoetələ ku ɣzizi nii gbogboqə lə, wovakpə djidə kudə.⁵⁹ Le ɣukeke enyigənələ gbea, wova be yewo aso vəne devia yi wosə nkə ne devia be Zakaria sigbe be etələ nene.⁶⁰ Ganke enə xəgbe be: "kpao! wolayə be Ejən.⁶¹ Wo dəntsi nii be: "Axo xəmetə də kpekpə ɣde tə nyikə ye, kpo o də.⁶² Yi wəwə djesi ne etəbə alatsi yi, yile djidjə bene woayəe.⁶³ Ebio be wəne sə nuŋə kpe ne ye, yi yinjə qədəji be Ejən yinyi yo nyikə. Yi yikpatsa wo kpata.⁶⁴ Gaxoxo xən mə yi yitə nuxo xoxo, yo ađə kanwo tə də wəwə, yi yile Mawu kafu.⁶⁵ Vənənə dje yo axoelikawo keñken dji, yi aməwo tə nuxo xoxo səsəi nutsewo o. Ntsi le Yudea yo towo gbagblame.⁶⁶ Ametsiwo keñken se enyə tse lə woli də wo tame nənə totowə be: ɣde tutu yi devi vitukui ye djəva nyi? Yi Axoetələ yo alə le devia dji.⁶⁷ Gbəngəbən kəkəe də etə Zakaria taňtan, yi yinu nyo də be:⁶⁸ "wola yra Axoetə, Izrael yo Mawu, dəntsi etrəva sra yo dukən kpo yi yixənə yo ɣukən.⁶⁹ Yi yido xəxə yə zo də edji ne mi le David yo subəla yo xəmə.⁷⁰ Sigbe letsi yi xonuxo to yo nyana dətə kəkəewo wo ntsi le blemame nene.⁷¹ Xənamətə tsila də mi səsə mia ketəwo yo aləmə kudo ametsiwo kpata tsri mia nyagbo.⁷² Nene yi yidə ɣzizikuku sofia mia təgbewo də ne, yi yidənku yo nublabla kəkəe dji.⁷³ Le adan tsine yikan ne mia tə, Abraham ntsi.⁷⁴ Bene miasubə fəfađə, le gatsime yila də mi tole mia ketəwo yo aləmə.⁷⁵ Bene miazən le yo ɣkumə le kəkənyenye kudo dəjdənyenye me gbesiagbe le mia agbəmə.⁷⁶ yi wō devi fen ye, wola yə wo be Djipo yo nyauqətə, dəntsi, wolazən le Axoetə lə ɣo ɣkumə, bene nadjra yo məwo də.⁷⁷ Bene nanan xəxə yə nunya, yo dukən sətə nuwənəwo yo səsəke mə.⁷⁸ Le miwo Mawu yo ɣzizikuku ntsi. Le dəmetətə yitə ntsia, milakpə klenklen so djipo sigbe letsi ewə zənə so djipo vakpənə mi nene.⁷⁹ Bene yakən ne ametsiwo bəbə le vivitə mə ku eku yo vəvəlime nene, bene yadjo mia afəwo də ɣtsifafa madji.⁸⁰ Yi devi fen lə le sijsiŋə də edji le ɣsənwə le gbəgəbə mə, yi yitsi zogbewo mə, kakavana gbetsigbe yi yidə yidəkui sofia Izrael yo dukənlə.

Chapter 2

¹ Yi le ɣkeke xənwo mə lə sedodo so Kaizaro Augusto gəbə be wo ne ɣlo anyigban dji nətəwo ɣke wo yo nyikə; ² Nyikə ɣənələ tutugbanto ye va eme le gatsime yi Kirinusi nyi nutomefi le Siria. ³ Aməwo keñken zənyi be yewoa ɣlo yo nyikə, le yo dumə. ⁴ Yosef tsan djo le Galilea, so edu tsi nyi Nazareti mə le Yudea, le David yo du tsi woyənə be Betlehəm mə dəntsi, enyə David yo axoe, kudo yo xəmetə. ⁵ Bene woanjə woku Maria, ametsi yo ta yibio bene yadie, yi tsan efu le si. ⁶ Tsine wo le xən lə, game sunj tsine yi Maria ladji evi, ⁷ Yi idji ɣusuvı tsi nyi yo vi tutugban. wo trə avə də ɣtsi yi wo sue mlən lanwo yo nuqunu kpome dəntsi exə qəkpe ndele amedjro zəxoe lə. ⁸ Alən kplətəwo tsan le nuto xən mə le gbeame, yi wole wo alənwo dji kpo, le nuto xən kə mə. ⁹ Yi kpo Axoetə yo dəla va zedo wo yi Axoetə yo ɣtsi kəkəe klen trədo wo. Adjikasə gandə dje wo dji. ¹⁰ Və mawudəla lə tonəwo be: Mingba vən o, dəntsi ɣle enya nyuqə səcə ne mi, tsilanyi djidə gandə ne dukənlə kpata: ¹¹ Egbe yi wodji xəla ne mi, tsi nyi Kristo, Axoetə, le David yo dumə. ¹² Yi eye lanyi djesi ne mi bene miasə kpo; milakpə qəvi fen tsi ɣtsi wotro avə də, tsi mlən lankpome. ¹³ Yi zədeka djipo ahuakənwo ganwo səbədə mawudəlawo ɣtsi le Mawu kafu le totə be: ¹⁴ ɣtsi kəkəe ne Mawu le djipowə boliboli yi ɣtsi fafa ne nə ametsiwo ɣtsi yi kpoqə ɣudjedje le ! ¹⁵ Etsi mawudəlawo djo le alənkplətəwo gəbə yitəyəi djipo lə, alənkplətəwo wotə tot ne wo nənəe wo be: «Mina miayi kpo nu tsi djo, nutsine Axoetələ də sə fəc mi» ¹⁶ Yi wo qəbleyi, wo kpo Maria kudo Yozefu, ku qəvi fen tsile anyimləxəe le elan nuqukpəo mə. ¹⁷ Tsi wokpəe vələ, wonu enyon tsiwo woto nəwo səsə qəvi fen lə ɣtsi. ¹⁸ Yi ametsiwo keñken se nya tsi wo alənkplətəwo nu nəwo lə, kpata tsaka le enyon tsewo ɣtsi. ¹⁹ Ganke Maria le nya yewo keñken də tame yi le wo ɣtsi buqə kpo le yo djime. ²⁰ Yi alənkplətəwo trədəjə yile Mawu doo də dji, le ekafu də nu tsiwo keñken wose, yi wokpəa ɣtsi, yi tsi səgbe səkuqə enyə tysiwo woto nəwo ɣtsi. ²¹ Le ɣkeke enyigənələ gbe tsinyi qəviə yə vososo gbe lə də, yi wosə nkə nii be Yesu, nyikə tsine mawudəla to le gatsime yi yile enələ yo xədomə. ²² Yi tsi Məsə esea yo ɣkeke səkuqə amə kəkələ ɣtsi vayi vələ, Yesu yo djləlawo kpləsəi Yeruzalem be yewo asə fia Axoetə, ²³ Sigbe le tsi wo nui le Axoetə yo se wo mə be: Nusu sia nusu tsi wodji tutugban lanyi Axoetələ tə, ²⁴ yi wola sa və sigbe letsi wo toe le Mawu yo sea mə nene be wəlassə kpakpa ameve alo ahəne ameve asəyi na. ²⁵ yi kpo ! ɣtsu də le Yeruzalem tsi wo yənə be Simeon. Nusu ye nyi amedjədjəsə ku Mawu vətə. Tsile mə kpoqə ne Izrael yo akəfafa, yi Gbəngəbən Kəkəe le edji. ²⁶ Tsi gbewu, Mawu də fien to Gbəngəbən Kəkəe dji be ɣde dja kuo, kaka vana gatsime yi yilakpə Krsito yo Axoetə. ²⁷ Gbəngəbən Kəkəe tutui yiva gbedoxə mə yi tsi Yesu qəvi fen yo xəmetəwo kəsə va bene yewoazən le ese kənuwo nu lə, ²⁸ Exəs də yo abəwo, mə yi yikafu Mawu nu be: ²⁹ Fifiə Axoetə wola tənə tatsi axo subəvi bene yadjo le ɣtifafa mə le axo nyatə dji. ³⁰ Dəntsi axiŋ ɣkuviwo kpo axo xəxə. ³¹ Xəxə tsine wo dəjradə də ne duvovowə kpata, ³² kənklən tsila klen ne dukənwo, yi ɣtsikəkəsə ne axo du Izrael. ³³ Yi ɣukume wə yaa ne etəa ku nəa le nyan tsiwo təo wole so yi ɣtsi ³⁴ Simeon yrawo yi tone Maria enə be: kpo ! qəviə dəjə bene yahən guinguin kudo tsite tsitsi səvəne amə gbogboqə le Izrael, yi yila nyi djesi ne nyasədə amə ɣtsi. ³⁵ Yi wo ɣtsi lə, adekpewui lajə luŋə nəwo, bene amə gbogboqə le susuwo ne ze. ³⁶ Yi nyənu nyauqətə də nə anyi, tsi yo nyikə nyi Hana, enyə Fanuel yo vi, nyənu so Asər xome mə. Eku nyagan le xome ɣtsi, yi yinə anyi xoe andre kudo srənlə tsine ɣde dən gəbə gəxəwə wosə də

Chapter 3

wononwo.³⁷ Enyi ahosi tsi xo exoe kave tsi ene, yi gbedoxome nono djonodji nii, yi subono Mawu ezan kudo kede le ntsitsidon kudo gbedodoja me.³⁸ Yii le goxoxo xo tutu mea, yitsan va yi yito akpe dodo ne Mawu, yile nuxo xoo so Yesu ntsi ne ametsiwo kerjen le tenow kpoYeruzalem yo katutu.³⁹ Yi etsi yiwo natsiwo kpata wobio so sedodo konuwo me le Axoeto yo sea dia Yosefu kudo Maria wotroyi qo Galilia le wo du Nazareti me.⁴⁰ Vɔ qevi fen lo le sijsio yi le nusen doo. Nunya dqe gbogboye yi Mawu yo menuveve ledji.⁴¹ Yesu yo djilawo yinj Yeruzalem xoe sia xoe do Paki yo zan dqudu dji⁴² Etsi yido xoe woeve lo, wo gbeyi qo Yeruzalem le azandudu yo konuwo dji.⁴³ Yi tsi azan konuwo qodoawo vo vole, yi wodjo djole axome yi lo, Yesu qevie ye tsi Yeruzalem. Etelo kudo enlo wo nde nya be esti xon.⁴⁴ Woye wo susui be ele noviewo tsine le mɔɔnɔnɔn me, wozon nkeke qeka yo azonli yi wole djidji le xometwo kudo xɔnlɔnwo gbo dokpo.⁴⁵ Vɔ tsi wo nde ten kpoewo lo, wo trɔ yi Yeruzalem bene yewo adji.⁴⁶ Le nkeke eton yo ngbedome lo, wo kpo le gbedoxome yi yinj anyi qo nufiatwo dome yi le to doo wo gbe le nya biwo.⁴⁷ Ametsiwo kpata le eto qdow lo woenu ku sokuo yo nunya kudo qdow lo wo enu ku sokuo yo nunya kudo qonjtsi tsiwo nawo yile.⁴⁸ Tsine djilawo kpo lo, ekpatsa wo nto, yi enlo biwo be: Evinye, nde ntsi wowo nene do kudo mi? Kpo nye kudo etwo mile djidji qo kudo enuxaxa.⁴⁹ Eto nonwo be: «nde ntsi mile djidji qo? Minya be enyɔ be makpo etonye yo dwo gbo?»⁵⁰ Vɔ wo nde se enyɔ tsiwo yinu nonwo gomeen.⁵¹ Yi yizɔn kudo wo soyi Nazareti, yi yi bɔbɔ yidokui qo yo gome. Enlo le enyon tsewo do yo djime.⁵² Yi Yesu le sijsin kɔ kudo nunya yi yikpo le djidji doo ne amegbetwo ku mawu.

Chapter 3

¹ Le Roma fiɔgan Tiberio yio dqudu le seaé wuitona men lo, Pontio-pilato le edudjikpoti nyio le Yudea nyigbandji. Gaxoxoxon men lo, herodes nyi djiquto le Galilea; nonvie filipo nyi djiquto le Iturea kujo Traxoniti nyigbandji yi Lisania nyi djiquto le Abilene.² Hana kudo kayafu nyi nkɔnɔnto ganwo, xoé yi menyi Mawu yio gbediqi va non yohanes Zascariya yio vi, le avemen.³ Edisa to Yordan yio du tsiwo kpatamen esi lea, be amwo nentrɔ dji men, non wa yrɔn wo kususube Mawu asɔ wa nuvɔnwo kewo.⁴ Woŋlɔe qo Mawu nyɔn kankantɔ Yesaya yio woma men be: "amende le axuadwɔ le avemen. Ebe, midjra Axoetɔl yio mɔndji qo! midjra yio afɔmɔ wo dji qo."⁵ Wola kukɔ atu edowokenken yi wolagban eto kujo etovitukui qekpekpui qo anyigban. Afitsi woe glɔn lo wo la dɔwo yi wolawé tésxue gbidja glidjavo wazron.⁶ Amen qekpekpui la kpo Mawu yio xɔxɔl!⁷ Amwo xozi va Yohanes gbo be woa yrɔn yewo etonon wo be: mia kuðomio djidjimenwo, mende yi de aqaj non mi be mia silé Mawu yio qɔmenzi tsi gbɔn nonlo gbo.⁸ Fifielɔ: miwo nutsi yi lafio be mitrɔ le miɔ nuvɔn gbo, miŋ gbenɔnon totoɔ non mian ntsɔdokoe be: Abraham yi nyi yewoto o, donjtsi a nle totoɔ non mi be Mawu latenj ana eviwo latoso ekpe yeo men non Abraham.⁹ Fifie ntsantsan wo dja de efio lo djovo. Atsi qekpekpui tsi yi nɔdesen non ku nyui woa, wolasoe, yi wolasoe qo ezɔmen.¹⁰ Amwo bio Yohanes be: fifie qe nde yi miawɔ?¹¹ Edo ntsi nonwo be: Amen tsi si yi edji wu velelo nenso qeka na amentsi shi qenjdele o a. Amentsi si nqdu qu le tsan, nen men kujo amentsi si nqeleo.¹² Nkɔnɔnto tsan va be be wa yrɔn yewo wobio Yohanes be: "nufiontɔ, nqele be mia wɔ.¹³ Edonjtsi non wobe: Mingbe djunu tsi lawugan le amwo si¹⁴ Sodjawo tsan biɔ se be: Miɔnwoyeđe nqde elé be miawa Yohanes qo ntsi non wo be: Mingbe qo vɔnɔn non amen qekpékpé o. Asɔxɔ nule wole wosi akpasensen o. Mingbesɔ amen qekpékpé yio nu adje qaqatɔ. Yi miana miɔ fentu nen dje mia nu!¹⁵ Fifie duamentɔwo le mɔkɔpɔwɔ non Christɔ lɔyi amen gbogbo tɔawo sɔe be Yohanes yi nyi Christoa lo.¹⁶ Yohanes kɔe me non wokénjen be: Nyen lo esi yi nɔsolé mian nyron. ke amentsi triakɔn wuŋlo gbɔnɔn. Nyenje dje abla yio fɔkpaka nɔtɔtsono, yé la so gbɔngbɔn kɔkɔe kujo ezo asɔ nyron mi.¹⁷ Ele gbadje qasi, yikplɔ yio molu fusceelɔ kenjen, axote moluɔlɔ ble do yio avamen. Molu kpa wo lo ela tɔe ezo kujo ezo nantsi mantsi.¹⁸ Yohanes sɔ nukplan men nyɔn bu gbogbodewo degbefan Mawu yio nyɔn nyuien lo amo wo.¹⁹ Ekan nkumen non djiquto herodes qɔntsia exɔ novieshi Herodia, so de, yi ewo nubaða bu gbogbo de wotsan.²⁰ Nubaða tsi Herodes gbewa yi kplɛn wu nuwo kerjenlo yi nyi be, ele Yohanes qo gakpamen.²¹ Fifie tsi yohanes nyron amwo kpata vɔa, yi nyron Yesu tsan vɔ lo, Yesu non gbe qa doo. zéqéka djipɔ yio gboa hun.²² Yi gbɔn gbɔn kɔkɔe lo le si be pkapka yio non non men qiva Yesu dji. Egbediqi so djipo be: ewoenyi evinyen lɔnlɔntɔ: nɔkpo nɔdjedje le ntsiwo.²³ Etsi Yesu dje yio do gomen lo exɔ sibe exoe blaton nennɛn. Yi yi nyi Yosef yio vi le amwo be susumen. Yosef nyi Eli yio vi.²⁴ Eli nyi Mata yio vi, Mata nyi Levi yio vi Levi nyi Melxi yio vi, Melxi nyi yona yio vi, yi Yona nyi Yosef yio vi.²⁵ Yosef nyi Matatia yio vi, Matat nyi Amos yio vi, Amos nyi Nahum yio vi, Nahum nyi Esli vi, yi Esli nyi Nagae yio vi.²⁶ Nagae nyi Mahat yio vi, Mahat nyi Matata yio vi, Matatia nyi semei yio vi, semei nyi Yosef yio vi, yi yosef nyi Yuda yio vi.²⁷ yuða nyi Yohanjan yio vi, Yohanjan nyi Resa yio vi, Resa nyi Zerubabel yio vi, Zerubabel nyi Sealtiel yio vi, yi sealteil nyi Neri yio vi.²⁸ Neri nyi Melxi yio vi, Melxi nyi Adi yiovi, Adi nyi Kosam yio vi. Kosam nyi Elmadam nyi Er yio vi.²⁹ Er nyi Yosua yio vi, Yosua nyi Eliezer yio vi, Eliezer nyi Yorim yio vi, Yorim nyi Matat yio vi Matat nyi Levi yio vi.³⁰ Levi nyi sSimon yio vi, Simon nyi Yuda yio vi, Yuda nyi Yosef yio vi, Yosef nyi Yonam yio vi, Yonam nyi Eliakim yio vi.³¹ Eliakim nyi Melea yio vi, Melea nyi Mena yio vi, Mena nyi Matata yio vi, Natat nyi Natan yio vi, Matan nyi David yio vi.³² David nyi Isai yio vi, Isai nyi Obed yio vi, Obed nyi Boaz yio vi, boaz nyi Salmon yio vi, yi Salmon nyi Nahason yio vi.³³ Nahason nyi Aminadab yio vi, Aminadab nyi Admin yio vi, Admin nyi Armi yio vi, Armi nyi Ezron yio vi, yi Ezron nyi Perez yio vi.³⁴ Perez nyi Yuda yio vi, Yuda nyi Yakob yio vi, Yakob nyi Isak yio vi, Isak Abraham yio vi, yi Abraham nyi Tara yio vi.³⁵ Tara nyi Nahor yio vi, Nahor nyi Seruk yio vi, seruh nyi Regu yio vi, Regu yio vi, Regu nyi pelek yio vi, yi pelek nyi Eber yio vi.³⁶ Eber nyi sala yio vi, Sala nyi kainan yio vi, Kainan nyi Arfaksad yio vi, Arfaksad nyi Sem yio vi, yi Sem nyi Noa yio vi.³⁷ Noa nyi Lamex yio vi, Lamex nyi Metusala yio vi, Metusala nyi Enox yio vi, Enox nyi Yared yio vi, yi yared nyi Mehaleel yio vi,³⁸ Mehaleel nyi kainan yio vi, kainan nyi Enos yio vi, Enos nyi set yio, set nyi Adam yio vi, yi Adam nyi Mawu yio vi.

Chapter 4

Chapter 4

¹ Etsi yo yesu trɔ gbɔ so yordan yio tsatolo gbɔngbɔn kɔkɔelɔ dɔe gbɔngbɔnlɔ kplɔe so yi gbémén . ² Yi abosanju doe kpɔ nkéke blanen nté du nɔde kpe o ole nkékéko o wo djio Etsi yi nkéké yonwo va yi vɔ lo adɔwui. ³ Yi abosan to ni be nenyi Mawu yio yonyi lo kexɔn lɔ degbe non ékpe sɔn nen yatɔ zu ablo. ⁴ Yesu dɔ nɔtsi ni be: wɔnɔ dɔe be: Amen gbetɔ nɔdanɔn agbɛ non nɔduqù dɛ qé o. ⁵ Abosam kplɔe so yi dɔ tescué kɔkɔ dɔe yisɔ sciscea men fiaduscuéwo kénkèn so fien lé aqoba scosco qeka men. ⁶ Etò ni be " Nasɔ nɔsentsinyen kuɔdɔ nɔduqù nɔtsi kɔkɔe kénkèn ass nan dɔntsia woss sɔdɔ asi nu yi nasɔe amen sia men tsi nyenɔsɔ nɔlɔn lɔ. ⁷ Yintsi ne wodo ta gu nu lo wo kénkèn latrɔ tɔwo. ⁸ Yésu dɔ nɔtsi ni be wɔnɔlɔn dɔe be axoeto Mawu to wo kpɔyi ola dotagu non yi yéqéka kpɔ wolosubo. ⁹ Abosan kplɔe sɔyi yerusalem (rien) yikplɔe sɔyi tsɔtsixɔ yio tamen eto ni be. ne nyi Mawu yionyi lo késuan tsi kpo so xɔn adje anyigban. ¹⁰ Dɔntsia wɔnɔlɔn dɔe be Mawu laqebé non yio dalawo be wokpɔ tanɔn. ¹¹ Yi wàla kɔwo kudɔ alɔ dɔdji yi afɔ tɔwo nɔdaklikpeo . ¹² Yesu tonyi be woto tson bema nɔbedo Axoeto Mawu tɔwo kpɔ o . ¹³ Etsi yé Abasan kpa yio tetekpɔ yiwo kénkèn nu vɔ lɔ. ¹⁴ Gbɔngbɔn kɔkɔe yio nusen le Yesu dzi wotrɔ djo yi galilea yio nyikɔ di hoo le eko dækpekpe men le sɔn. ¹⁵ Efia nu le wa be bɔbɔ a yi amen sia men kafui. ¹⁶ Fifie lɔ yesu va nazaret tsi yi nyi edu tsi men yi esi lea sibɔ letsɔ yi enɔn non nen eyi dɔ bɔ bɔa le djidjɔ kpɔkpɔ gbe Etsité be yeasle Mawu yio nyɔn. ¹⁷ Yíésɔ Mawu yo nyɔntoto yesoya yio wo ma nyi. Ehun womalɔ yi ekpɔ tescoe tsi wo nɔlɔn dɔbe: ¹⁸ Axoeto lɔ yio gbɔngbɔn dji nyen dɔ nɔtsia ési aminu be mato enyɔn ɔ nyui nɔnui non wamennoñwo. Édo nɔdoa be ma yi deogbe fan non amen xle xléwo be wóde gawo non nɔkuvi gban gbannɔñwo; be wohu nɔku nɔñwɔ non amentsiwo wózidɔ anyi gban lɔ be wó' akpɔ vovo. ¹⁹ Yi nađe gbe fan be gamen tsi yi Ascoeto la ku nɔzizi non amen wo lɔ vađo. ²⁰ Yesu tsu woemalɔ yi sɔe na nusclɔnvi tsi bɔ bɔ nanyia amen tsiwɔ kénkèn le bɔbɔa woklinkuvi dɔ dji gli. ²¹ Yi tonɔn wóle Mawu nyɔn tsi mise lɔ le emen vaç egbe. ²² Amɔwo kénkèn sɔnusco nyui sɔ yesu nɔtsi yi amennuueve yio nyɔn tsiwɛ tɔlé numen ni lɔ eyɔ nɔdan non wo. wobiosébe, nɔ Josef via lɔ yɔ? ²³ Yesu tonɔn wo be: Ditsitsi dɔe kpe nɔdelemenbe miaolo yé nu be Dɔkita yadɔ non ɔ woto dɔkuio nu tsi mise be wowɔ le kapernaum yio qumen lɔ wɔe le miadi tsan kégboçscue. ²⁴ Edɔdji tɔbe: le nyɔntscué menlɔ Mawu yio gbefandetɔ dékpekpui yio nu nɔdedje yé totɔ dji o. ²⁵ Nɔdibe mianya nyɔtscué yé bɛ ahosi gbogbodewo non Isnaël le Eliya nyio gamen gatsi men diñkusi nutsu escué amentɔn kuɔdɔ wletsi amadən , yi dɔuwavamen gandé va anyi gban kenkeñdji. ²⁶ Ganké wó nɔdēdɔ eliya dɔda wodomento dékpekpui gbo. Ahosi tsi le sarepta yio dua men le sidon yio nyi gban dji lɔ bɔbɔa nɔtsi wodoe dɔ. ²⁷ Nen nɔn keyi kponɔwo nɔn Israel le Mawu yio nyɔnkankanto Elisa yio gamen kesɔn a wó nɔde dado wadomento dékpekpui nɔtsi o naeman siriato bon nɔtsi woko. ²⁸ Etsi amen si wo non bɔbɔa se éyélo wa kénkén wodo domenzi dɔ yesu nɔtsi. Wóso asi tsu hɔndomen ni be nen to lé dvamen wokpɔe so yi etɔ tsu dji wotsu wɔduqù dɔ. be watsutsui dɔda balia lɔ men. ²⁹ Ganké eto amɔndomen yé dji. ³⁰ Yesu vedɔ kapernqaum tsi yi nyi edude le galilea yio nyigbandji yi efion nu le djidjɔzan nɔkekewo lo dji. ³¹ Yesu vedɔ kapernaum tsi yi nyi edude le Galilea yio nyi gbandji yi efion nu le dji djɔzan nɔkeke wo lo dji. ³² Yio nufiafia wɔnɔdan non amewo dɔntsia yio nyɔñwo fia be ɔ nuɔsen le esi. ³³ Amende tsimen gbɔn gbɔn makɔmakɔ lelɔ lesɔn. ye danua sensenqé be: ³⁴ Agogbɔ ! Enyɔn nɔdele miakuñowo domen Ewo yesu nazaretetɔ? dɔ yi wava be yéa gban mia? nɔdjiesi amen tsi yi onyia Ewe nyi Mawu yio men kɔkɔelɔ ³⁵ Yesu dɔ ascua dɔ gbɔn gbɔna lɔ ta yi to nu be bɔ nu yi nato le émen etsi yé gbɔn gbɔn a soe scɔ xlɔ dɔ le amɔwo domen lɔ eto le émen yé nɔdewa nubaqadékprikpui o. ³⁶ Amɛ sia amɛ be enuku yi wotonɔñwo non nui wo be Enyɔn nɔdenyi yé? edascua dɔ gbɔngbɔn vɔñwo ta kuɔdɔ nuseñ yi yito. ³⁷ Yesu yio nyikɔ dɔ hovo le ekɔdekpekpui nɔn. ³⁸ Yesu djole bɔbɔa yi simon yio xomen simon lɔ nscua lɔ le anyimloscuedomen ha ni yi yi dɔ kuku yesu be wakpe dɔ nɔtsi. ³⁹ Yesu tsite bi dɔ nɔtsi yi qome qu a dji yi simon lɔnxua scɔe amendjro. ⁴⁰ Etsi ewe le ascoe yi lɔ ametsiwo nɔtsi edo vovovo le lɔ mikplɔwo va non yesu Eda lɔ edo wo qomenetɔ dɔ sia dji yi qadɔ non wo. ⁴¹ Gbɔngbɔn makɔmakɔwo tsan tole amɔ men kuðo ascua be: Ewe nyi Mawu yio viɛ lɔ gankéa yesu gbe nyɔn non gbɔngbɔn makɔmakɔ wo yi nɔde qemen nɔñwo be wa xɔnusco dɔntsia wanya be eye nyi kristo lɔ ⁴² Etsi enu ke lɔ yesu dji yi tescue djidji dɔ ganké amenwo dji va ké dɔ nɔtsi yi wo dji be neatsi yawo gbɔ kengbɔscué. ⁴³ Ganké éto non wo be Ele nube mato Mawu yio fioluqù be nɔtsi nyɔn nyuielɔ kengbɔscué ayi equbuwo tsan men dɔntsia exɔnɔ nɔtsi wɔduqù dɔda. ⁴⁴ Nen nɔn yesu yi dɔdji le gbefan deo le bɔbɔwo le yedea yio nyi gban lɔ dji.

Chapter 5

¹ Eva vamen be yesu nɔtɔ va tɔte dɔ genesareth yio tɔlɔtɔ yi amɔñwo dɔbla sugbɔ tɔdui be yewo ase Mawu nyɔn. ² Ekpɔ tɔdi hun amenve le tɔlɔtɔ yi edɔdatɔ amenve tole women le wo dɔ wo kpasawɔ . ³ Edɔ tdihun tsinyi simɔn to men yi yi dèkuku nyi be nɔn teyi le agonzi vide yi non anyi dɔ ehunɔn men le enufiawɔ amɔñwo. ⁴ Etsi yi bɔnu nusco scooco vɔlɔ etonɔn sumɔn be nenyi etɔlɔ dodomen nen yaða edɔlɔ a le lanvi. ⁵ Yi simon tonyi be aɔcuetɔ nyen midjie agbagba le ezan blibolɔ kpatamen lɔ, miñkɔ dèkpekpipwo ganke tsi tonubé manda dɔ edɔ la nandé. ⁶ Etsi wo dà edɔlɔa wo lɛ lanvi sugbɔ ka ka wo edowó lɛ vuvuwɔ. ⁷ Wɔyɔ wotɔ tsiwɔ le ehun buwɔmen be wonenva kpedɔ yeonɔtsi yi wɔva dɔ ehun amenve huðolanvi dɔntsia ehunwo to tutubɔ. ⁸ Etsi simɔn kpɔ nuxɔn lɔ vɔn vɔn dru yidjéklo yi dјéklo dɔ akɔn men non yesu tonyi be ascuetɔ tole gbɔnyen dɔntsia nufɔn watɔ watɔ yin nyi. ⁹ Dɔntsia vɔnɔvɔdo yekudu amentsiwo kpata bɔdɔntsisiwo dɔ edɔ tsiwo da sɔle lanvi sugbɔ nɔtsi. ¹⁰ Nen nɔn ke nyi yakobo kuðo yohanes Zebedée eviɛwo, tsiwɔ nyi simon hadɔwatɔwo yi yesu tonɔn simon be nɔgbe vɔn sɔ so egbe djia wotrɔ agbetɔwo dɔto. ¹¹ Etsi wɔva djre ehun lɔwo dɔ ago vɔlɔ wo tasi enu lɔwo kénkèn yi wo kplɔ yesu do.

¹² Eva men be eyi edu dækamen , nɔsu kponɔn qeka le edu ɔ tɔnyen non wɔlɔnɔlɔ klonɔtsinu. ¹³ Yi vlu ałɔsotɔe be nɔlɔ nɔtsi

tɔwɔp lako yi ekpo dobo vɔ nyi zedéka.¹⁴ Yi dose nyi be ngbe tonɔn amen qekpekpu i ke boj yi nan vesɔ qekio sɔfia ñkɔññɔnto yi nan sconusco so ñtsi kɔklo tɔwo ñtsi le letsí mose doseñtsi ya nyi nukafui nɔn.¹⁵ Letsi yi va trɔ dqa, nan dimen trɔtɔ le egbɔsunwɔdodi yi amen sugbɔwo va be yewo ase enyɔn lɔ nen yiotsan yio a kpo dɔ yɔyɔ.¹⁶ Edjo yi zogbedi ve dogbeda.¹⁷ Gledeka jesus le nufia yi pharirienwo kuðo éséfiato tsiwéso Galilea Judée, Jerusalem wokekeñ wonɔn anyi, yi yesu yio ñsen vato dɔyɔyɔ men.¹⁸ Amɔn kɔkɔ dɔ nɔn tsi kplibɔ dɔ abadji, le agbagba djewo be yewoa yi Jesu gbo asɔe vɛðo ñmen nyi.¹⁹ Yi etsi wonðe kpet̄sisi akɔeva dɔ agbeto sugbɔ ñtsilɔ. woyi escɔlɔ tamen yi odidi to emɔn tsi wo dje to eɔcɔlɔntsi sɔ daðo yesu o ñmen.²⁰ Etsi yesu kɔwo scɔselɔ etobe ñtsi ñtsa nuvɔn tɔwɔwo sɔkewo.²¹ Yi woman fiatɔwo kuðo pharisienwo wɔtɔ vɔnnɔn yi wole totowɔ be: men dje nyi ye le enyɔn baðayɛ towɔ? Mende laterj sɔ nuwɔn ke amen nen ñdenyi Mawu deka o.²² Etsi yesu nyan be wole vɔnnɔnwa lɔ, ebiwosebe ñdewo vɔnnɔnwa mile le mia diomen?²³ Ñde bɔbɔwu be watonɔnbe wosɔ nuwɔn tɔ wo sɔkewo alo watonɔnbe, tsite nan zɔn men?²⁴ Keɔcon miayan be ñsen le agbeto si be yasɔ nuvɔn sɔke nɔnvi le anyi gbandi etonɔn kplibɔkplibɔ tɔlɔbe ñle totowɔ nɔn be tsite nankɔ aba tɔwo nan djoyi ascomen.²⁵ Lescon zedéka etsite le wozmɛn, yi etsi hɔ nutsidi yimlɔ zɔn yi yio scomen le Mawu kanfuɔ.²⁶ Yi kufis dɔ wokpata, yi wo kafu Mawu, yi wo dimen dɔ kuðo vɔnnɔn yi ole totowɔ be: Mikpɔ numan dʒitɔ gbedewo gbe.²⁷ Le eyewo ñgbedemen lɔ eto yi kɔwo enu bɔ to de ka tsi wo yɔ nɔn be lewi, le anyinɔnnɔn le nudɔce yi tonyi be: dje yio nyen men.²⁸ Yi gble enuwo kpata dɛ, tsite kplonðo.²⁹ Yi lewi dɔ ekplɔn gan gan qeka nyi, le yio scomen yi yio agbonuðtɔwo kuðo amen buwo sugbɔ glanngblanj nanyi dɔ enuðuscuee kuwo.³⁰ Yi pharisienwo kuðo wɔwo mafiatɔwo le lihuli hui liwo dɔ yio nukplanviðo tsi be: ñde ñtsi mila qunu anunu kudo gbonudjɔtɔwo kudo enubaða watɔwo domen?³¹ Yesu dɔj tsi tonɔn wobe: ñde amen tsi woe le lanmensen men wɔxɔ dinɔn edɔdatɔ, donɔn wo kpoë di nyi.³² Nyen ñdeva amen dʒɔpðjɛwo gbo nɔn gle nuvɔn watɔwo nɔn wo dji men trɔtɔ.³³ Ke wɔlɔ wola ton yi be: yohanens yio hukplanviðo yi wo nɔn nɔn edɔ dawɔ nɔn nɔn ke pharisienwo tsan wanɔn nɔn; kescon tɔwo tsan qunu nɔn nuvɔn nu.³⁴ Yi yesu tonɔn wo be: Alongbetɔrɔn lɔ yio sclɔnwo la blanu, le gatsimen ñgbetɔrɔn lɔ li kudo women?³⁵ Kehɔn a ñkekewo gboññɔn tsi wola kplɔ ñgbetɔrɔn lɔ djo le wogbo kescon a wo la blanu le ñkeke sɔnwo men.³⁶ Yi wola do lo tsan nɔn wo be: Amende ñde sɔnɔn edonuðede yeye sɔ tsanɔndɔ scosco nu o; henɔn nɔn ñde nyi nɔn nɔn olɔ yeye lɔ tsan la ze yi yio nudɔce ñda sɔkudo scoscolɔ.³⁷ Yi mende kpekpui ñde sɔnɔn aha yeye donɔn womango scoscowo men o ke nɔn ñde nyi nɔn nɔn olɔ aha yeye lɔwo la ñɔn womago yi yintɔ la kɔngbe, yi womagoɔwo la gble.³⁸ Keboj wola sɔ aha ye ye dɔ womango eyewomen, yi wamenvee lɔ wolancɔn du.³⁹ Yi amen dje kpekpui ñde nɔn aha scosco nuwɔ vɔ scolɔ nyɔn sɔwu.

Chapter 6

¹ Eva vamen be Sabat evegɔnɔ tsikplɔ tutugbɔntɔlɔ do a Yesu to azi gbleewomen le yiyiwo, yi yio nukplantɔ wo ho aziɛwo, kudo wo alɔwɔ le duduwo.² Ke pharisienwo tonɔnwo be: Ñdenti miwa enutsi wonðe wanɔn le Sabat?³ Yesu donɔtsi nɔnwo be: Alo minjhlen enutsi David wa, etsi adɔwu ye kudo amentsiwoe kpédontsi o.⁴ Letsi David yi tsɔtsixɔmen vesɔ bolo du, yi nan amen tsiwo kpēdonjtsi tsan, tsi wonðe demən be, wa du o lɔ, nen glo a ñkɔtsiwo kpoe a?⁵ Yi tonɔnwo be: Agbeto yinyi amèngan nɔn Sabat.⁶ Yi vamen le Sabat bugbe be, Yesu yi afitsi amɔn bɔññɔndo lɔ, be ya fianu, yi kɔwo ñtsu deka lexɔn alɔ dunu yitɔ djetsi.⁷ Ke lexɔn a womanyatɔwo kudo Pharisienwo le kpɔkpwɔ be, alɔ edjave dadi nyi le Sabat di a, be nen yewo asɔ enyɔn nyi.⁸ Vɔ a Yesu nyan wo tamensusuwo, yito nɔn ñtsu tsi alɔ džitsi nan be: Tsite, navenɔnte do dodomen. Yive nɔnte.⁹ Yesu tonɔnwo be: Mabiɔmiselo: Emɔndede le be, wawɔ enunyui alɔ nuvɔn le Sabat dji a, be Wade agbe a alɔ watsrɔn men?¹⁰ Yi kpɔwo kpata kaka, tonyi be:vlu alɔ towo! yi vlu, yi yio alɔ trɔdjɔ nyuide.¹¹ Lexɔn a wo bidji, yi wole nuxoxowɔ le wonɔn nuiwomen be nde yewo lawa non Yesu men?¹² Le gaxoxo xɔnmen a, Yesu yi etadi ve dogbeda nɔn Mawu le ezan bliboo kpatamen.¹³ Etsi ejke vɔa eyɔ yio nukplantɔwo va yidekui gbo, yi tsan amen amènwueve le women, yi donɔnwo be Apostolawo.¹⁴ Simon tsi wɔyo be piye, Andre, yio nɔnvi, Jacques, Jean, Philippe, Barthelemy,¹⁵ Matthieu, Thomas, Jacaues, Alphée evielɔ, Simon, tsiwo yɔnɔn be Zelote,¹⁶ Jude, Jacques vielɔ, kudo Judas Iscariot tsi vatɔ amèngan.¹⁷ Edi kuwo, vatɔtɔ do gbadjadi fitiyi yio nukplantɔwo kudo amen gbogbodewo tsi so Judeé, Jerusalem, kude Tyr kudo Sidon. Wo va be yewo avase enyɔn lo nɔn ya dadi non yewo le wo dodjedjewo men.¹⁸ Yida dɔ nɔn amen tsiwo gboññɔn badawo le nusco dawɔnɔn.¹⁹ Yi amɔn kpata dibe, yewa talɔe, donɔtsia ñsen le totowɔ le men, le edɔdawɔ nɔn wo kpata.²⁰ Exɔn zedéka Yesu hun ñkuvi tonɔn yio nukplantɔwo be: Mawu la yrami amèndahenwo, donɔtsia miantsi yi nyi dipofiaduxue.²¹ Wo la yra mian amen tsiwo sive le tsitsiwo vɔ, fifielɔ mi la dɔ xodo. Wo yra mia men tsiwoe le avifanwo tsan fifia mi la konu.²² Wo yrami nɔn amende la xami, yi yila demito le yio hamen, yi yila zumi, yi la sɔ mian nyikɔ sɔðanɔ gbe do Yesu ñtsi.²³ Edji la dɔ mi le ñkeke xɔn men, nɔn mian djo kpoo, elesibe mian fentu lolole djipo mennen ke wo tɔ wo donɔn kodjo!²⁴ Vɔ a babade nɔn mia gatɔwo, ele sibe mikpɔ mia akɔññatɔlɔ xoxo.²⁵ Babade nɔn mia amen tsiwoe dɔxodo, miayan be sive la vatsimi, babade nɔn mia amen tsiwo le enukowo egbelɔ, mia nyanbe yeolava funkui, yi mila va fanvi.²⁶ Babade nɔn mi, nɔn amɔnwo keñkeñ xonuxo nyui so mianñtsi, nɔn ñenke wo tɔwo wanɔn nɔn amen tsiwoe nyi nyɔnnudetu adjedatɔwo.²⁷ Ke mian, men tsiwoe le etodowɔlɔ miwa nunyui nɔn amen tsiwoe denɔn vui nɔn mi, nɔn mia lɔnwo,²⁸ Miyra amen tsiwo xonɔñfi domi, mido gbeda do tanɔn mentsiwoe xonɔndi mi.²⁹ Amentsi xotomen deka nɔnł, trɔ vegɔn nyi, yi nɔn amende sɔ awu tɔwɔlɔ, ñgbe gbebe ñgbessi yeo do o.³⁰ Nanu amentsiwoe kpata biɔññɔnu, nɔn amen de sɔñuto wo lɔ, ñgbe biɔ.³¹ Yi letsi midibe amɔn nɔn wanɔn yewolɔ, miɔntsan mia wa nɔnwo nennen.³² Yi nɔn milɔn amen tsiwoe lɔ milɔ, akpedodo ñde le nɔn mi? nennen ke nubadawatɔwo tsan wa nɔn nen.³³ Elebe nen mi wa nunyui nɔn amentsiwoe wanɔn nunyui nɔn milɔ, akpedodo ñde le nɔn mi? Nubadawatɔwo tsan wanɔn nen nen.³⁴ Yi nɔn midonu nɔn amɔnwo, vɔ yi migbele ñkuvi duiwo be yeo agbe xɔe de akpedodo ñde le nɔn mi? Nubadawatɔwo tsan donɔn nu nɔn,

nubadawatōwo, be yewo agbeva wō enu xōnke.³⁵ Ganke milōn mian ketōwo, nōn miawa nunyui, midonu, mingbe donkuvi don̄tsi be yeo agbe xōe, kexōna mian fentu la klo, yi milanyi amēgan, don̄tsi a enyōn nōn akpemadotōwo kudo enubadawatōwo.³⁶ Mitr̄zun ijizikutōwo, sibe letsi miats tsan nyi ijizikuto nen̄nen.³⁷ Minjbe dr̄hōn nuo, yīwo nj̄be dr̄hōn nu mio! Mingbe bufōn amen, yi woŋgbe bufōn mio, mitasi amōnwo, nōn wa tasi mi.³⁸ Minanu amōwo, kexōn a Mawu tsan lanan mi, wolakunu adodui kōdo miakpowo men yi la sugbō lakōngbe, dolō kpogban tsi wosōdo nuclō yike wolaso duinōn³⁹ Yidolo tsan nōn wobe: N̄kuvi gbangbanto latej kplō ḥukuvigbangbant̄ a? Alo wamen evee kpata nan djé edomen o?⁴⁰ Enukplanvi nde wunōngan yio tsitsa o, ke amensiamen tsiwo kplan nyuide lō, la nōn sibe yio tsitsa.⁴¹ Ke nden̄tsi wokp̄ ati fenfen tsile nōnviwo yio ḥukividji, yi ndekp̄ nōn atsikpo gangan tsile ḥkō nōn wo?⁴² Lede wolawa atonōn nōnviwo be: Nēn goo nēn yade ati fenfen le ḥukividji nyi etsi woŋt̄ nde k̄p̄ atsikpo tsi le ḥkō nōn wo? Adjedat̄, de atsikpo le ḥukvitōwo dji tutugbōn ke xōna nankpōnyuide, gbōxoe abe yade atsifenfēn, tsile nōnviwo yio ḥukividji.⁴³ Ȳntsia, atsi nyui nde sen nōnku manyōn manyōn, nennen ke tsi manyōn manyōn nde sen nōn eku nyui o.⁴⁴ Elebe atsi desiade n̄to yio kusensēn woso djenōnsi, nennen woŋde gbenōn gbabe le mangotidji o, alo woŋde sonōn resentsi le aŋdjamen.⁴⁵ Amennyui denōn nu nyuwiwo tole nunyui djrado gomen. Amenbada denōn nubada tole nubada wlaxue, doanōn enulo wugan di nōnwa, enu la tui.⁴⁶ Ndewa mile yɔyɔ n̄w̄ be: Axoet̄, Axoet̄, vɔyi miŋde le wawaw̄ do ese tsinyen wodji o mēn?⁴⁷ Amensiamen, tsiva gbōnyen yi, yise enyōn tsinyenwo, yiwado wodji lō, nan fianvi, amentsi yinyi.⁴⁸ Edi amen deka, mēn tsile exōtuw̄, amen tsi kudo gangan globotsi, tsito nyuide yi do gōn mēn dokpee doegbegbadjadji, tsi esi dō vayi exōxōn ḥtsil̄, ndeten̄ muo, doa wotui nyuide.⁴⁹ Ke mēn tsiyi senyi, vɔŋde wanōn dodjiwōl̄ edi amen deka, tsi tux̄ do anyigban, yindé dō gōnmen do kpe anyi o, yi esi dō va gōnmen nyi yi muzede ka, yi ex̄ xōn mumudinōn gbo.

Chapter 7

¹ Etsi Yesu to enyōn ye wo kpata nōn amōnwo vōl̄ edjo yi kapernaum. ² Yi ahuaſi q̄e yio amen gbōnōnvi, tsi amen xōasi ni lō, djedō kaka dji be yea ku.³ Etsi yi ese Yesu yio nyikōa edj̄ Yudatōwo yio amēganwo q̄o q̄a egbō yi q̄e kuku ni be ne va xō ne yio amegbōnōvie lō.⁴ Yi wo kpata, tsi wova Yesu gbō lō, wo q̄e kuku to ni be: enyōnbe nanwa eye nyi.⁵ Don̄tsia elōn miō dukōn lō yi ḥt̄ ke u miō hanxhoe lō, nōn mi.⁶ Yi Yesu yi kuđowō, ke etsi yi kuđo yio xōe dome ndedjidjio a, ahuagalō dō yio hadoolo q̄odo gbō toni be: Axoet̄, nj̄uge q̄o nuxo ne dokuwo o, don̄tsi nyen̄dē djé téte bē na va axī xome o.⁷ Don̄tsia nyen̄ nde k̄p̄ dokuinyen̄ be ḥsagbe ne man va gbōwo ke to enyō q̄eka p̄ee nu kpone axu me gbōnōvīa lō ne Yahowa.⁸ Don̄tsia nyē tsan ḥunyi amē le dokuinye sinu, yi q̄ume meganwo le axī k̄p̄kplō te, yi sōdjawo tsan le gbōnyen̄, yi nēn̄tōne amen bu be yi lō, eyi nōn, yi ne axuŋ amē gbōnōvīa lō be wō eye lō yi wō ni.⁹ Yi etsi etsi Yesu se eenyewo, yo ḥmen̄ wō yaa yi etsi tr̄ lō, etone amē tsiwoe dje yome ni lō be: ḥle totō nēn̄ mi be: le Israel ḥt̄ tsan nyē nde k̄p̄ xose ye ḥt̄gbe k̄p̄ o.¹⁰ Yi etsi amē tsiwoe edōwo, djo yi axoe lō, wokp̄s be, amē lō k̄p̄ dōyōyō.¹¹ Yi etsi ḥkē lō yi dō edu tsi wo yō nōn be Nain lō me yi yo nusrōtō gbogbōde wo ku amehagande tsan.¹² Etsi yi gogo yo gboldjia, kpōda wo sō amē kuku q̄e tsi nyī ennōn lō yo megbōnōvī ahosi dogoe, yi q̄uamēt̄ gbogbōdēwo kpe don̄tsi.¹³ Etsi axoet̄a lō k̄p̄ ahosia lō, yio dome tr̄ dō ḥutsi yi nu ni be nj̄be fanvio.¹⁴ Yi etsi yi va gbō a esō alō tō aq̄aka lō ḥutsi; yi amē tsiwoe droe lō tōte, yī nu ni be: ḥutsuvi ye fb̄.¹⁵ Yi amē kukua lbf̄ nōa anyi, yi tō nuxo xoxo, yi sōe na nōl̄.¹⁶ Yi vōvō q̄o amesiamen, yi woso kafukafu na Mawu nu be: nyanuđe tō gande tōte le mia dome, yi Mawu va dji yio dukōa k̄p̄.¹⁷ Yi enyō ye q̄i hoo so ḥutsi le Yuda bliboa ku yo nutoawo kpata. ¹⁸ Yi Yohanes yio nusrōtōwo va egbō nu nyō wo kpata ni.¹⁹ Yi Yohanes yōame ve le yio nusrōtōwo me, yi dōwo q̄odo Yesu gbō be: wo ne yi to ni be: ewo yi nyi amē tsi too wo le be ela va alo mi la tote k̄p̄ k̄p̄ amē bua?²⁰ Yi etsi ḥutsuawo va gbō a, wo nu be: Yohanes amē nyōrōnt̄ yi dōn̄ mi q̄oda gbō be: ewo yi nyi amē tsi dja va aloo amē bu ya.²¹ Yi le yaxoxo xōn mēa, Yesu q̄ada nē amē gbogbōdēwo, Yudatōwo ku amē tsi wom gbeəgbō bađawo lea, yi na ḥku gbangbanto gbogbo q̄ewo kpōnu.²² Yi Yesu q̄oŋ, to nōwo be: Midjoyi ne mīa to nutsi mikp̄ kudo nutsi mīsea fīo amewo. Yohanes be: enumakp̄tōwo le nu kpōn̄, Matakliwo site, yi kponōwo ḥutsi zōn, yi numasetōwo le nuseŋ, yi amekukuwo le fōfō yi wo kpata wo le nyōnyuia lō kankano.²³ Yayrat̄ yi nyi amē tsi ḥutsi nde bu xose le ḥtsinye o a.²⁴ Yi etsi Yohanes yio amēdōdōwo djo yio lō, eto nūn̄ ne amē hahoawo le Yohanes ḥutsi be: nde kp̄gbe mi yī le gbeadij?²⁵ Alo atsi ti le aya xowa ya?²⁶ Alo ḥude ḥutsu tutu kp̄gbe mi yi? alo ametsi q̄o awu bōbōa yōa? k̄p̄, ametsiwoe le awu wuananwuandan me a.²⁷ Ke xōa nde mi ve le kp̄kplō nyōnūdēta ya? EE ḥle nūnū nē mi be: Ewu nyōnūdē tō tsan.²⁸ Eye yi nyi amē tsīntsī nyō lō nūn̄ ne mi q̄o be: k̄p̄? ḥle axuŋt̄ q̄owōt̄, dōq̄ q̄oda ḥkō nō wō.²⁹ ḥle totō nē mi be: Ametsiwo kpata nyi nyōnūt̄ djidjiwo lō, wo nde wugan Yohanes o, yi ametsi nyi vitukuit̄ le Mawu fīq̄uxoēs me lō le ḥkō ni.³⁰ Etsi dukōa kpata kudo nudjōtōwo se lō wo so nyō dīs̄ ne Mawu, yi wona wo sō Yohanes yio amē nyōnyrō nyō wo.³¹ Vōa Farisiatōwo kudo Esenyat̄ yi wō gbe be yo ndē axō amēnyōnyrōn so ēgbō wa, yi gbe enu le Mawu yo djia tsan gbō.³² Amēnde tututu mila soe so ku fife? yi amē ḥude mila teŋ soe be édi?³³ Wōle sigbe devi yi wōnōn anyi le asidome yi wole axua dōo ne wō nōn nōen be: Eyi mile ekpen lō ku wa, mí nde qu exue o! Yi eyi mile ij̄izi yo eha dji wa, miđe fan avi o.³⁴ Do nutsi ḥutsia Yohanes amēnyrōt̄ lō va nde qu no kpōn̄ o, yi nde nu aha tsan tete o, nde minu vie: gbōngbōn vōeq̄i yi leme.³⁵ Amegbetōvilo va, équ nu, énu nu, yi mile axua dōo be: Enuđut̄, ahanut̄ takəđđot̄wo, kudo agbe bađanōntōwo yo xon lōn.³⁶ Vōa Mawu yo sidjedjea lōye le viōwo be kodjo me.³⁷ Yi Farisit̄ q̄e yōe be yea va q̄unu kudo ye yi etsi eyi dō farisit̄ lō yio xome lō, enanyi dō ekplō ḥutsi.³⁸ Yi kpōda nuvōwōt̄ q̄e so dua mē, yi etsi wo nyi be ele Farisit̄lō yio xome lō, esō ego tsi me ami huēnhen lō va.³⁹ Yi etōtē q̄o yio ḥugbedome q̄o yio afōn̄ yi le avi fan̄, yi etō aq̄asi ḥene konkoq̄ dō yio afōwo dji, yi etutui kudo eda tsi le ta ni lō, yii ebgibgō yio afōwo ḥutsi, yi esō amil̄ sōsī nōwo.⁴⁰ Ke etsi Farisit̄ tsi yōe va va, kp̄ nutsi le dīđđo lō, enu le yio djime be: amē ye q̄e, nyōnū deto yi nyi elanya ametsi kuđo ametsi Pomevi yi nyi le alō da do yedji; don̄tsia nuvōwo yi nyi.⁴¹ Yi Yesu

xədji se to ni be: Simon nya qe le asi nye be Mato nō wó, yi to be: Nufiōtō toe.⁴¹ Fenqutō eve le axoeto qeka si ameqeka qu fen milion mamame, eve goa equ fē ega koto katsiwo.⁴² Etsi ḥqekpekpe nde le wosi woa sō sotu fen oa, esō kewo ame evea kpata fifiea woometō nde le ame evea women la ləen səwu?⁴³ Simon dənjutsi ni be: ametsi xəga wu yo yi Yesu to ni be wōwō nyōmesoso adodoea.⁴⁴ Yi etsi trəkpo nyo naua gbo, etəne Simon be: ole nyōnu ye krowəa? Tsi ḥnua axo xomea, nde naŋ si be ma sō klo afō o. Yi ye lō, fan avikədō afədjinur, yi sō yio da tutu afənur.⁴⁵ Nde gbigbōn nu nujo, ke ye so gatsi me yi va axoe lo me lo, ḥdetrō le ascien afōwo gbigbōgbigbō yo me o.⁴⁶ Nde kō ami qo ta nuŋ o. Ke ye sō ami kōdā axuŋ afōwo dji.⁴⁷ Yi ḥtsia ḥle toto nō be: wosō yo nuvō kpata sōkewō dəntia élōn gbogbōde. Vōa ametsi wo sō nuvitukui de kea, nu vitukui kpo élōn, yi ametsi wosō nu gangan kea, nugangan kpo élōn.⁴⁸ Yi eto ni be: wosō axo nuvō wo ke wō.⁴⁹ Zedeka ametsiwo nō kplōa ḥtsi kudoe lō, toto le wo dəkuiwo me be: menđe nyi yee, tsi sōnō nuvōwo tan sō kenōn?⁵⁰ Yi tone nyōnuan be: axo xose qe wō, djoyi le ḥtsifafa me.

Chapter 8

¹ Yi va vame le yo ḥgbedome be eyi veto eduwō kuđo kəxəwo me, yi le Mawufədəuxoe yo nya too yi ame amewoeve le egbo.² Yi kuđo nyōnu qəwo, ametsiwo me wode gbigbōn le kuđo ametsiwo lameblewo: Maria, tsi woyōnō be Maria Magdalene, ametsi me gbigbōn andre to le³ kuđo yohana, kuza, tsi nyi Herodi yo nyōnudjikpōtō srō, ku susana ku amebuwo tsan tsiwo sō wo kesinōnuwo sōva kpedəntsī.⁴ Tsi ame gbigbōn va xote, yi wo so dū ḥqekpekpe me vagbō lō, exo nuxo le lododo me be:⁵ "nukuwutu yi yo nuku wugbe: yi esti ele ewōlō, edəwo gendje mōto yi wosō afō gbidjiwo, yi djifoxeviwo va tsan wo qu.⁶ Yi edəwo gendjō anyigban tsi dji ekpe lea dji, emiōn yi eku, do nutsintsa nde kpo anyigban o.⁷ Ebuwo gendje aŋdja me, yi aŋdjawo kuntsonwo dji.⁸ Yi ebuwo gendje anyigban adodoe dji, yi yimō, esen kavetakpo, tsi yinu nyōtse vōlō edo axoa be: ametsi si eto le lō, nese.⁹ Yo nusrōnviwo bie be elo tsi wodo ye gōmē qe?¹⁰ Edəntsī nōwo be mićwo lō wosō enuna mi be mia djesi Mawu yo iđquxōs me nyō xlaxlawo vō amebuwo lō, wola da élo nōwo, bene etsi wole nuseō lō, ne wo ngbe senu gōmēon.¹¹ Lododo lō gōmē yike: nuku lō yinyi Mawu nyō.¹² Etsiwo le mōododji yinyi: ametsiwo senō enyō lō yi legba va denōn enya djo, sō xenō emō nōwo be wo ngbe sinj yi woakpō xoxo.¹³ Etsiwo le ekpedji lō, woenyi, ametsiwo ne wose enyō lō, xō nii kuđo djjidjō; ganke wo nde do ekeo, do wo shinōn yi zande lō, wo genōn le tetekpo me.¹⁴ Tsiwo kōdō ndja me lō, woenyi ametsiwo senō enyō, yi wo djonōn, vō sōkuđo xixeye me tukađawo ḥtsi, kesinōnuwo kuđo xixeye me yo vivisewo tsōnōn wo dji bene ekusensē wots ngbe sinj o.¹⁵ Etsiwo dje anyigban adodoea dji, wo nyi ametsiwo senō enyō kudo edji nyui ku edji kōkōe, yi dōnōn vevenu.¹⁶ Amēđe nde tōnō ezo yi sōnō akla tsōnii o, alo la sōe sōdađo abatsi gōmēon; vōlō esō danōn do enudji, bene ametsiwo lađo axoea me nekpo kēnklej.¹⁷ Ḫontsi enu wlawla ḥekpe nde le tsine wo nda djesio, alo enu le bebeme tsine ḥdava ze le gotao.¹⁸ Mikpō nyuidē le letsī mile enyōlō seō; ḥontsi wolassō enu enu na ametsi si enu le, vō ametsi si enu nde le o lō, wola xō enutsi yi xōse be ele ḥesi.¹⁹ Enōlō kudo nōviewo va bene yewo akpō Yesu; vō wo nde ten kpeŋ tsio sōkuđo amēħalo ḥtsi.²⁰ Wo nu nii be: enōwo kudo nōviewo le xogodo yi wole djjidjō be yewoakpō wo.²¹ Vō edēntsī be: ametsiwo le Mawunyō seō yile wawaq dō dji woenyi enōnye kudo nōvinyewo.²² Gbedeka lō Yesu kuđo yo nuseōnviwo dō tōdjhish qe me. Enu nōwo be: mina be mioayi dō gbaga godo, yi wodjo.²³ Tsi tōdjhish lō yiyōlō, Yesu dō alōn. Huzuhuzu qe xo le gbaga dji, yi tōdjhish lō esi nunu, be wodja tsrōn.²⁴ Wote gogui yi nu nii be: tsitsa, tsitsa, mile tsrōntsron kō! tsi yifōn lōn, edegbe dō aya kuđo shifīlō dji, yi yinō anyi kpooyi xōn fa.²⁵ Yi yinu nōwo be: finđe mia xose qe? Djika sowo yi wo tsaka, le nunuç ne wo nōnōewo be: menđe yinyi ametsē, tsine qēnō egbe ne aya kuđo etō, yi wodōnō etoi?²⁶ Wo vayi djeđo Guerazeniātōwo gbo tsi kpaŋko Galilea.²⁷ Tsine Yesu dīva anyigban lō, nusuđe tsi gbigbōn vōn wo gbagbōde leme lō va ḥkō nii. Edjjidji tsine nde donōn awuo, yi nde nōnōn axomeōn, vō nōnōn benigla me. T²⁸ si yikpō Yesu lō, edo axua, yi zrodje afōnō nii, yi yido gbe sənṣēn be: enyon nde le nye kuđowō dome, Yesu dipō Mawu vi? nde kuku nōwo, ngbe wō funyafunykuon o.²⁹ Ḫontsi Yesu le egbe dēo ne gbigbōn vōnlō be neto le me, dō eli bla etexoe djjidjō; wosōnōn kəsəkəsō kudo gakpo donōn afō nii, ganke ejenōn wo, yi gbigbōn vōnlō dōnii sōyi zogbewo me.³⁰ Yesu biōe be: Axo ḥkō qe? enu be legio, ḥontsi gbigbōn vōn gbigbōdewo yi dō me.³¹ Yi wo ḥekuku ne Yesu zedeka be ngbe dēgbe ne yewo ne yewo ne yewo ayi ahlume o.³² Eha gbigbō dēwo le etoa dji tsine le enu quo. Yi gbigbōn vōnō tole amē me, yido ehawo me, yi ehanwo kpata dīqī le etoa tame vadje gbaga me, yi wonu esi.³³ Ametsiwo le ha nyi wokpō enu tsi dīlō, sidjo yi kankan enya dō duame kuđo nutoawo me.³⁴ Amōnwo yi bene yewoakpō enu tsi djo. Wo va Yesu gbo, yi wokpō nusu tsine gbigbōn vōwo toleme nō anyi dō Yesu yo afōwo gbo, yi yile nyuidē; yi vōvōn dō wo.³⁵ Ametsiwo kpo enua texoe to aletsi gbigbōn vōntōa kpo katutu nōwo.³⁶ Guerazeniātōwo kpata qe kuku ne Yesu bene djo le yo gbo, ḥontsi djika sowo ḥtō. Yesu dō tōdjhish lō me yi yitř.³⁷ Nusu tsime yi gbigbōn vōnō tolea biōe egbe be yanō gbo. Vō Yesu nyē yi nu nii be:³⁸ Trōyi axome, yi nanu enutsiwo kpata Mawu wō nōwo. Edjo yi edua me, yi kankan enu tsine Yesu wō nii dō edua kpata me.³⁹ Le yo trōtrōmē lō, amōnwo xo Yesu, dō wole ete nōo kpoē.⁴⁰ Yi nusuđe tsine woyōnō be Jayirus, tsine nyi gbedoxō tsine woyōnō be Synagōgōi yo amegan. Edje eklo dō yo akōmē yi qe kuku nii bene va yo xōmē, qeka kōnqō.⁴¹ Ḫontsi eviē nyōnūi qeka kōnqō exoe woeve vi le djjidjō be ya ku. Tsine Yesu tutā lō, amōwo bōbō duīlō yile tututu.⁴² Ganke nyōnu de tsi ehun nōnō kōkōlō le ḥtsi exoe woeve sōj, yi yigble yo kesinōnuwo dome le dōkitawo gbo, tsi nde kpo edo qāda va.⁴³ Ete gogo Yesu to ḥgbodome, yi yitalo Yesu yo awu. Zedeka lō ehun djjadja nōtē.⁴⁴ Yi Yesu nu be: Menđe tō alōn? Tsine amesiamē le gbigbōe lō, Piye kudo ametsiwo le gbo nu be: Tsitsa, amōnwo trōđōwo, le zinzinkō yi wole biōbiō be menđe tō alōn?⁴⁵ Vō Yesu ḥontsi be: Amēđe tō alōn, ḥontsi ḥtē le menđe be ḥtēn dō to le ḥtsinē.⁴⁶ Tsi nyōnuā kpōbe wole ye vōlō, eva dje eklo dō Yesu yo kōmē yile xoxooā tititi, yi yinu ne dukōnlō kpata enutsi ḥtsi yitōlō dō, yi letsī yikpō dōdada dō zedeka.⁴⁷ Yesu nu nii be:

Evinye, axo xose qewo; djoyi axome le ntsifafa me.⁴⁹ Tsine yikpoto le nuxo xoc lo, amede vaso gbedoxo tsine woyon be Sinaguogui yo xoet gbo to be: Evio ku, ngbe qefun ne tsitsac.⁵⁰ Vɔ tsi Yesu se enyɔ xɔn lo, enu ne ameganlo be: ngbe vɔn, xose neno asiwo kpo, yi eviwo la kpɔ gangan.⁵¹ Tsine wođo axoee me lo, nde qemon ne amedekpe bene, do exaa me, ne nde nyi Piye, Ejan kudo Jaki, ku qenie yo to kudo enolo.⁵² Amowoo kpata le avidji, yile koenyi fankɔ qo qevie dji. Yi Yesu nu be: miŋbe fan avi o; nde ku o, vɔ ele alɔn dɔnko.⁵³ Yi wole Yesu kɔc, qo wonya be nyɔnunvie ku.⁵⁴ Vɔ ele alɔ nii, yi do axua seŋsene be: qevi, tsite.⁵⁵ Yi yo gbɔngbɔn trɔgbɔva eme, yi zeđeka lo, etsite; yi Yesu to nɔwo be wo ne na nuqduui.⁵⁶ Ekpatsa qevie yo djilawo, yi yido ese nɔwo be wo ngbe nu enutsi djo ne ame qekpe o.

Chapter 9

¹ Tsi yesu bɔ nukplanviamewoevewo vaɔ, yi na wɔ nusin kudo pawa qo gbogbɔnwo dzi vɔa pawa be ne wa yɔđo ne qonɔwo vɔa.² Edɔ wó be wòne de gbefan Mawu fićuscoe yi woa yɔđo qonɔwó.³ Enu nɔwɔ be, mi gbegbesɔ ɲudékpekpe nemɔzozoa lo, eba akpo kpɔnɔn alo ega o yi migbessɔ awu qekpeo.⁴ Ne zàñ doa asioedekple yi me mí lađa mi qɔn ti sɔn kegbɔe lo mi tole dzualɔmɛ yi mia huñhu akoko aso qidqase dawó nti.⁵ Yine amewo gbe mi lo mi tole dzualɔmɛ yi mia huñhu afoko aso qidqase dawó nti.⁶ Wódzo yi woyi dzu vovome le gbefan qeo nyɔnyuilo yi le doyo ame le afiqe kpekpe.⁷ Herode ameganđeka leseseo nu yiwo le dzɔdzɔ yi le tame buɔkpo dɔa amedewo le gbogblo be jo lo fɔn le amekukuwo dome.⁸ Amebuwo be Elie yi trɔ gbo anedewo tsan be nyɔnnđeto hoho yi fɔn.⁹ Voa herode le gbɔgblo be: ɻɔsɔ tɔ ne Joar, fifia ameyađo mede yi nyi? voa pje secɔ elé nya yexco nuwɔe? yi ele dzidzio la kpɔe.¹⁰ Yi nusrɔɔviwo gbo vo lo wò le nuiwo wolo nua ne yesu yi ekplɔwoyi azoge le akpladekla ne dzu yi wó yɔnɔ be Bethsaïda.¹¹ Dzukuvin kplɔe édo. yésu scowó yi le Mawu fićuscoe nyɔnua nɔwò élé do yo ne donɔwò.¹² Tsi zu yi dodogbea nusro la woa veawó yi yesu gbo be: Gnân dzukuâne wéwedzi afiyine wóládon kudo nuqdu qoia fiye lo nyi gbedafodzi.¹³ Yesu nu nɔwɔ be Miato mina nuqdu wó voa woqtsi be: mide qo wu kponɔ amatɔn kudo kpaví ameve o Alo qe mile sclenu qdu ne wókenkej a?¹⁴ Doa ame kotoku amatɔn yi le sɔn nene yesu gblɔ ne nukplannwó be: Misɔ wó nanyi qo dabɔbɔ biwonu me.¹⁵ Wòwɔ qodzi yi wo kenykej wónanyi.¹⁶ Yesu sɔ kponɔ amatɔn kudo kpaví ameveo lo yi de yayragbeda qodzi tsi yi efɔn ta qodziava yi sɔna yio nukplanviwo be newamene dzukua lo.¹⁷ Wođunu yi wo qosco yi dzaxui weve tsi kpotoa wó sɔ dzo.¹⁸ Gbedeka Yesu qeda aga le gbedados kudo yio nukplanviwó yi biowó be: Médé gblɔ wóle be ɻɔnyi?¹⁹ Wó qo qtsi be: Jean Baptiste; amedeo Elie, ame de tsan nyɔnuđetɔ scoscođe tsi fɔn lo.²⁰ Yi biawó be mićmiowóđe médē gblɔ mile be ɻɔnya Pierre de qtsi be éwoe nyi Mawu yi nti kɔkɔe lo.²¹ Migbe nui na amedeo yi jesu nu nɔwó.²² Yi égabe so kpe be: Ellebe Mawu viala la qù aya sugbo yi ameganwó kudo senyalawó wóla gbe Éđo la ku yi ela fɔn le ɻɔkeke etonguan dji.²³ Yimi na amesiame be: Ne amede dici la kplo ɻɔdoa edo la gbe yio qokeé yi laso yi atisoga gbe alagbe to.²⁴ Ne ame dji lađe yéđo agbea la bui voa ame tsi bui qo ta nyea lakpɔ qede.²⁵ Vide nde amede lakpɔ ne edo ciriamè yo nuwo ne bu yi to qokoe?²⁶ Doa ameyi ɻɔkpen le wo qo qtsinyea kudo nyanyo wo qtsi Mawu yio vio ɻɔkpen la wɔ qo yito qtsi ne va qo le Mawu kudo Mawu olave ɻɔtikokɔe me.²⁷ Le nyawototo yiyi nua ɻɔle ne mi be amedewo le fielo wode yagbe ku kegbɔe akpɔ Mawu yio fiaduscɔe lo o.²⁸ Nkeke ameny ɻɔgbedomewoa yi enu nyayewo voa, Yesu yo Pierre Jean kudo Jacques yio woyi eto dici be ne wòa do gbeda.²⁹ Yi wòle gbeda dowia yio ɻɔkume trɔ yi yio awua lo trɔ zu esci penpe.³⁰ Yi mikpo ame ameve le nuxoscɔ kudoe Moîse kudo Elie.³¹ Yi wo ze le ɻɔkɔe, le nuscoɔ so yio dzodzo yi nu elevewu le jenusalem.³² Pierre kudo yi to ve kpotoewo don olon yime, voa tsi yi wó fɔn lo wóle yesu ɻɔtikokɔe kudo ame amakpɔ.³³ Eyi Yesu kudo amewo man vɔ lo Pierre gblɔ ni be Axoetɔ enyo be mia fiye miatsu gbadoe ametɔn qeka no qeka ne Moîse qeka ne Elie nde nya enutsi nuwɔo ele o.³⁴ Le yi éli nuscoco qoia, lilikpođe qidqi do wódzi yi vɔnvɔn dze wódzi.³⁵ Yi gbede qidli le lilikpoame be: Ameye yi nyi vinye tsiyi ɻɔqaa: mi qo toe!³⁶ Tsi gbea dia yesu yido kɔe yi go. nukplanviwo lo le nubɔbɔme yi wode nu qtsi dzo ne amede o.³⁷ Tsi nu kea, yi wó gbo so etoia lo dici, amesogbe wó ya yésu yio ɻɔkume.³⁸ Yi amehawo domea amede nu be: Axoetɔ ɻɔkukuk kpo vinye da vinye akogo yo.³⁹ Gbɔgbɔn de li yi dascura, yi gbɔgbɔn zen bađa bađa, fubukpɔ le to too le enu ni yi yio lâ me gbân gudu.⁴⁰ Ndo gbađa be ne nukplanviwo ne woa nyan voa wo de kpé qtsi o.⁴¹ Yesu nu be mia ajidjimen nascɔe ne Mawu! so na gan deme ma nɔ mia gbo yi ma hen mi? so viwa va fiye!⁴² Eyi devia zɔn gbɔnoa, gbɔgboa le ɔc la qe yi idjagla voa yesu blu qo gbɔgbɔndađa lo dici yi to le ysuvie lo me yi isœ sona etoia ls.⁴³ Yi amesiame kpɔ Mawu yipo gan nyenye evoa le yi amesiame le yésu se nuwɔwɔ kafuwa égbɔn no nukplanviwo be:⁴⁴ Midɔ éto nutsi ɻɔqaa nu ne nu vie nyuđe: Mawu vi lo lava tsi asi ne amegbetoviwo. Voa nukplanviwo nde le nu yí gblɔ élé gome tututu o.⁴⁵ Nyo lo gome qede wla do wo yi wole vɔnvɔn ne wao biɔ nɔy dui.⁴⁶ Susude va wo tame be ne woa nyan le wo dome amegan lo. Yesu nya wó tamesusua lo yi le djime nɔ wò so qeviso so qo yio ascadji.⁴⁷ Yi gblɔ nɔ wò be: ame yi xɔ qevi ye le ɻɔkony mea ɔcɔ nyetsan yi ame yi xɔ nyelɔ xɔ ame yi dɔn qeda tsan.⁴⁸ Doa ame yi lava nyi vitikuento lo le mia mea yi nyi ame tsi nyi amegan.⁴⁹ Jean vɔ nyan yi be: Axoetɔ mikpɔ amede yi le gbɔgbɔwo nyan le ɻɔkome, yi mi nu ni be ɻɔgbegbe cɔ ke o doa nde kplɔ éyo kudo miwo do o.⁵⁰ Yesu nu be: Migbe ɔce mə mi o doa ame yi nde tsitre qđo mian qtsi o la nyi miato.⁵¹ Yesu yi gamele susuɔ ni be ne adjo le scisce ye me lo éwɔ tsatsian be ne yayi jerusalem.⁵² Éđon nyanwóklawo qo ɻɔkɔ na yéđo le mɔ lo dici yi wóve qo samania djamea be ne wóá dra tescse qođe ni.⁵³ Voa samariatwo gbe qoia wó qota Jerusalem.⁵⁴ Nukplanviwo Jacques kudo Jean yi wokpo nutse lo, gblɔ bo: Axoetɔ odji be mio qe gbe ne ezo ne adjidji so ayame yi ne afion wé a?⁵⁵ Yesu trɔ kpamkɔ wo yi nu le domezui me be: Mide nya gbɔgbɔ yi ɻɔkumé yi le mia zan.⁵⁶ Doa Mawu vilɔ nde va be nea bu luvɔnwo voa noa qe wó yi wódjo yi djubu me.⁵⁷ Yi wole mɔ lo dici, ɻɔsu de va yesu gbo be: Makple do ewo yi afiqekpekpe tsi ola yia.⁵⁸ Yesu qo qtsi ni be: Wlataklewɔ qo wo donscoe, yi ayame veviwo tsan qo wa atɔnwo, vɔa Mawu via lo nde qo afi yi éla don, adá ta qo o.⁵⁹ Yesu gblɔ ne amebu be: kplo ɻɔdo voa ameye gblɔ ni be: Axoetɔ, qe mɔ nu be ne mave qid etonye kegbɔe.⁶⁰ Yesu nu bé:

Chapter 10

Midasi amekukuwo ne woa qì wé amekukua ló yi woe ló ve de gbefan Mawu yio fiaquxoa.⁶¹ Amébu san be: Ma kpló do, Aæcoeto voa de mò nu ne mave klan ascoe nye me tówo.⁶² Yesu qo be: amèe yi le dowo kubo yio dowonu gi le ñgbodom,e kpowa nde sogbe ne djifo fiodescœ ló o.

Chapter 10

¹ Le eye yio ngbo domea, Yesu tro tian nukplanvi buwo, yi do wó eve-eve be ne wa yi djewo ɣkeŋkej me kudo afi yi yeto dola yi. ² Égbó nɔ́wó be: Agblea keke, voa do woto vitukui de kpɔ yile. Mi dogbedə fifie be ne agbleto lɔ ne don do wotowó qoqa yio agbledji. ³ Mi djo; nle mia do sigbe alenviwo qoqa là wadanwo dome. ⁴ Mi gbe sɔ égakotoku kpete yi gbedji, ekɔxla o yi migbe tate be ne gbédodo de o. ⁵ Le axoe dékpekpe yime mila gendoa, mi gblɔ be: ɣtsifafa ne nanyi kudo axoeye. ⁶ Yi ne ɣtsi fafatɔde lexɔa, miɔ ɣtsifafa lɔ lakɔde édji voa ne ɣde nyi nene oa, éla trɔ va miagbɔ. ⁷ Midu nu yi minu nu le axoe lome, qoqa dovoto djene yio fentu. Migbe nɔ axoe vovovo me yiwo o ne miɔ donxoe o. ⁸ Midu nu dekpekpe tsi wólaso na mi le axoe yi me wó xo ni lea. ⁹ Miyo do donɔ yio le axoame, yi migblɔ nɔ́wó be: djifo fiɔ́duscoa lilimi. ¹⁰ Le dju yime wó de xo mi oa, mi yí djato foa yi mi nu be: ¹¹ mi huhu afɔ kɔ miato do mi voa minye be djipo fiɔ́duscoa gogo. ¹² Le ɣkeke lɔ dji lo, Sodome yio tohenhen la kandɔ me wu djuxon to. ¹³ Baba nɔ, chorazin! baba nɔ, Bethsaïda! Døa, mikuku yiwo wɔ, le mia gbo ve djo le Tyr kudo Sidon me djidji ken gboe yi wó va trɔ yio so sako kudo afifi. ¹⁴ Yi tia, hɔnū drɔ̄gbea, Tyr kudo Sidon wó tohen la kandɔ me wu miato. ¹⁵ Yi wó, Capernaüm, siyi lé ɣde so djifo, ola yi tsɔ̄tsrɔ me. ¹⁶ Ameyi dø eto mia, dø eto nye tsan, yi ameyi toni mia toni nye tsan, yi ameyi tsriju toni ameyi qon qoqa. ¹⁷ Ame katakpo va kudo djidjie le gblɔgblo be: Axoeto, gbɔgbɔvœnwo ɣto tas djeklo ne mi le ɣkɔwa dji. ¹⁸ Yesu dø ɣtsi be: ɣkele Satana kpo yile gengen so djifo sigbe ezoklenken nene. ¹⁹ Nna mi ɣsen be ne mia zɔ qān kudo aklekle dji, kudo futoa yio musen lo dji yi ɣde kpe ɣdea wa mi o. ²⁰ Fifia, migbe kpo djidjɔe o doa gbɔgbɔ baða djeklo ne mio voa mi kpo djidjɔe doa mia be ɣkɔwo le xloxlɔ dø djifo. ²¹ Le gapoponon mea, Yesu djoku djidjɔe to gbɔgbɔ kɔkɔe dji yi égblo be: ɣkafu èwo tonye, djifo kudo anyigban ya axoeto, dø nu yezi awla do nunyalawo kudo amedjeadauwuwo, yi odefiɔ deviwo. Eε, Toney; ɣkafu ewo doa nene yi o dji. ²² Etonye so ɣdekpekpe sonam, yi amedekpe ɣde djesi evia lɔ, ne ɣdo nyi etonyewa, yi amede ɣde djesi eto lo, ne ɣde nyi évia lɔwa, yi wa dji la dji fim. ²³ Yi etrɔ do nukplan kiwo ɣde ɣtsi, enu nɔ́wo be: Oyla ameyiwo le nu yi kpo milea kpo. ²⁴ Døa nyɔ́nuðetɔwo kudo fiɔwo djilakpɔ nu yi kpo milea voa wóde teñ kpɔe o, se nu yi seo mile o. ²⁵ Esenyaladé tsitoto yi gblɔ ni Yesu aso doekpɔ, be: Axoéto ɣtde mawo aso kpo gome le agbe mavɔa lɔ me? ²⁶ Yesu dø ɣtsi ni be: ɣde ohlo le miɔ segbanlea la me? ²⁷ Lede ose eme dø? Édø ɣtsi be: o la lɔn axøeto Mawu kudo djiwo keŋkej, luɔ wa keŋkej, ɣsenwo keŋkej, susu wo keŋkej yi hawovi si woto nene. ²⁸ Yesu nu ni be: o dø ɣtsi nyuide. wo dø dji yi o la nɔ agbe. ²⁹ Senyatɔmegàn bio Yesu: yi ame ɣde yi nyi hanyezi? ³⁰ Yesu dø ɣtsi ne be: ɣsu de so Jerusalem tuta Jericho, Adjoglasuwo li, wodren awu le kɔ ni, wóxoe vevede, éku fan ku fan yi wó dø le egbɔ. ³¹ Zeðeka tutua ɣnɔla de tsan to eme lɔ. Tsi kpo amedje afokua, etɔ ɣtsi vayi, le yio emɔ. ³² Neneke Levititode va dø xɔn, yi kpɔe, tsan to akpa ni yi le yio mo. ³³ Vɔa Samariatode tsan to ɣnsuan gbo vale yiɔ. Tsi kpɔe lɔ, éku ɣzizi ne amedje afokua. ³⁴ Yi le gogoe, klɔ abia me ni kuðo ami, vin dra abia dø ni. Yi kɔkɔe dø yio esɔðji kplɔe yi kondji be ne woa kpo egbɔ. ³⁵ ɣke djegbea, eso ega so na kondjitoa yi gbɔ ni be mikpɔ qonoa gbɔ, yi mikpɔ éggbo nea haya, mabro va a tu efèn kpɔtɔe nɔ ne ɣtro. ³⁶ Yi Yesu bio be: le nukpɔkpɔ wo mea ðe, mède ðe yi dø kui fio havi ne amedje afɔkua? ³⁷ Senyatɔa dø ɣtsi be: ame yi kpo ɣzizi ne ame yi adjoglasuwo lea. Yi Yesu to ni be: yi ne ɔtsan na wo nene. ³⁸ Yi wóle mɔa dji le yi wa, Yesu dø dju ðe me. nyɔ́nu ðe wo yɔ́e be Marthe xɔ́wó dø yio axoe lɔ me. ³⁹ Edø nɔ́vinyɔ́nuví yio ɣko nyi Marie. Marie va noanyi dø Yesu yia afode yi le yio nya seo. ⁴⁰ Le gaxɔn mea, Mrthe djan le axomedowo ɣtsi. Éte gogo Yesu yi nu ni be: Axøeto ɣðefu no be na to ne nɔvinye be ne an kpede ɣtsinye o? nu ni be ne ava kpede ɣtsinye. ⁴¹ Yesu dø ɣtsi ni be: Marthe, Marthe, o xliha yi ole agbagba djeɔ ne nu sugbɔ. ⁴² Nðeke yi le vevede. Mario wo tsantsian nyui toa, yi wo dea xɔ le esi o.

Chapter 11

¹ Yesu le egbe doɔdà gbedeka le texoeđe me. Tsine iwu gbedodođa lɔ, nusrɔnvię deka tonii be: Axoetɔ, fiɔmì gbedodođa, sigbebe aleksi fjan fiɔ nuseɔnviewo nene. ² Etonɔwo be: Ne mile gbe doɔdà lɔ, minu b: Miatɔ! Axo ɲkɔ ɲti nekɔ; axo fiɔdouxoe neva. ³ Nami gbesiagbe yo kpɔnon; ⁴ Sɔ mia nuvɔnwo sɔ kenɔ, dɔnti miatsan misɔnɔ amesiame tsine djenɔ ago le mianjtsi yi ɲgbe sɔmì do tetekpo mɛɔn. ⁵ Egbe nu nowo ke be: Ne ameđe le miadome tsine do xɔlɔn dekab, yi yivayi kpɔe le zandome yi nu nii be: xɔnlɔnye naŋ akpɔnɔn ameton. ⁶ Dɔntsi xɔnlɔnyewo yo dometɔ deka va gbonye, yi nyenđe do nuđekpe laso xɔe o. ⁷ Yi ne, yidɔntsi ne noviɛ le yo xɔgame be; ɲgbɛđo nuxo nuj o, hontrubɔ tsu vɔ xoxo, yi nye kudo vinyewo mimlɔn anyi nye nde de tinq fɔn asɔ akpɔnɔwo asɔ nawo. ⁸ ɲle nunuɔ ne mi be, ne nde dja fɔn asɔ akpɔnɔwo sɔ nii dɔntsi xɔlɔn yɔlɔ, elasɔe nii do nuxo tsi yile dodox nii, yi yilasɔ nutsi djɔi yi yile kpata asɔ nii. ⁹ Yi nye ɲle nunuɔ ne mi be; Mi biɔ yi wolana mi, midji, yi milakpɔe; mi xoe yi wola huin ne mi. ¹⁰ Dɔntsi ametsine biɔ lɔ xɔne, ametsine dji lɔ kpɔne, yi wo hunii ne ametsine xonii. ¹¹ Mɛnđe le miadome yi yinyin tɔ, vɔ laso ekpe asɔdo alɔme ne vie lɔ ne ebiɔe akpɔnon? Alo be ne ebiɔe akpavi lɔ, yilaso edan asɔdo alɔme nii do akpavie texoe? ¹² Alo ne bio azin lɔ, yilaso akekle nii do yo texoe? ¹³ Ne minyi eku nyanya towo ganke minyanɔ enu nyui nana mia viwo lɔ, deyi miatɔ tsine le djipo lagbe gbɔgbɔn kɔkɔe nana ametsine la bieɔ. ¹⁴ Yesu, ya amumui gbɔgbɔn de. Tsine yito lə, amumuinɔ lɔ xo nuxo, yi ɲme wɔ yaa ne amewo. ¹⁵ Ganke ameđewo nu be: Belzebul yo gbɔgbɔn tsinyi gbɔgbɔnɔwo yo fia yi yisɔle gbɔgbɔwo nyao. ¹⁶ Yi amebuwo ne wola doekekɔ lɔ biɔ djesi so djipo. ¹⁷ Tsine yesu nya wo susu lɔ, enunɔwo be: Fiduxoe sia fiɔdouxoe tsine man le yintɔ dɔkui me lo lagban, yi exɔđe lamudje noviedji. ¹⁸ Ne satana man le yintɔ dɔkui si lɔ lede yo fiɔdouxoe latinɔ no anyi, do mile nunuɔ be nɔɔ

Chapter 12

belzebul yo gbogbōn sōle gbogbōnōwo nyao? ¹⁹ Yi ne nyeyē ḥsā belzebul yo gbogbōn sōle gbogbōnōwo nyao lō; mia viwp; tsinđe wosōle nyanyewō? yin̄tsi wawo yilanyi mia kodjodotōwo. ²⁰ Vō nenyi Mawu ya alōvi yi ḥsōle gbogbōnōwo nyao lō, ke Mawu yo fiđquxoce va mia gbo. ²¹ Ne nusu sen̄sət tsi blakpa ne yo axoe kudo ahwawōnuwo lō, nutsine lasi, ḥda bu o. ²² Vō, ne amebu tsi sen̄ wui va yi yiquidji lō, ela xō yo ahwawōnuwo tsi ḥtsi yi dodji qō, yi yilaman yo kesinōnuwo. ²³ Ametsine ḥde le anyi kudon lō sodo ḥtsinye yi ametsine ḥde le exu bōc kudon o, le nua kankan o. ²⁴ Ne gbogbōn makōmakō tole ameađe me lō, enjōc qō zogbewo me ku susu be yadji texoe tsi yađidome le. ne ḥde kroę o lō, enun̄ be : Natrōyi axin xome afitsi ḥndjō le; ²⁵ Yi ne eval̄ ekpōni le kpl̄kpl̄ kudo atsōqodō. ²⁶ Yi yidjōn̄, vayi kpl̄n̄ gbōngbōn ḥdre bu tsiwo vōn wui; wōđon̄n̄ ex̄a m̄, yi vayi nōn̄ anyi, amel̄ yo gbenōn̄ kpete lō nyran̄ sōwu tutugbants. ²⁷ Le gatsime yi Yesu le enyōtse nūn lō, nyōn̄ qē do axua le amōwo dodome be: wo yia xodo tsine me yo ono! wo yra anōwo tsine wo no! ²⁸ Yi yin̄ be: wo yra bohun ametsiwo sen̄ mawunya yi wōn̄ dōđji! ²⁹ Tsine amōwo le bōbōc qō gboł̄, de nunuć be: djindjime tse nyi djidjime bađa; ele nukunu bić yi nukunu tsi wola sō nii yinyi yonasi to. ³⁰ ḅontsi tsine yonasi nyi nukunu ne niniwoetōwo lō, nēneke. Amegbetov̄ lō lanyi ne djidjime tse. ³¹ Efīnyōn̄u djigbetsa laso le kodjododogbe kudo djidjime tse yo mēwo, yi lađo kodjo nōwo, ḅontsi eso anyigban lō yo vōnōva qoto salumōn̄ yo nunya, ganke mikpōametsiwo wugan salumōn̄ le fie. ³² Niniwoetōwo laso le kodjododogbe kudo djejime tse, yi lađo kodjo nii ḅontsi wotr̄ dje le yonasi yo mawunya nūn lō m̄; qanke ame le fie tsine wugan yonasi. ³³ Ameđekpe ḥde suno kanligbin yi sō dan̄ qō texoe yayla alo ekpl̄ngōmēn, vōl̄ ekpl̄ntame yi wosōni danōn̄ qō bene ametsiwo lagindō me lō wo nēkpo kinklin. ³⁴ Axo ḥkuvi yinyi kanligbin ne axo ḥtsi? Ne axo ḥkuvi le nyuđe lō, axo ḥtsigbee tsan la kō; vō ne ḥkuvi tōwo le edo lō, axo ḥtsigbee kpata lano vivitsi me. ³⁵ Kpōnyuđe be kenklen tsine le mēwo ḥgbe nyi vivitsiwo o. ³⁶ Nenyi be axo ḥtsie kpata kō, yi texoe qē ḥde le vivitsime o lō, yikpata lako, sigbebe aletsi kanligben yo kenklen klen̄ nōwo nēne. ³⁷ Gatsime yi Yesu le enyō tsewo nūn lō, fariziat̄ qē vađeo kuku nii bene yava qunu le yegbō. eyi gbo, yi wole ekpl̄n̄ ḥtsi. ³⁸ Ekpatsa fariziatōl̄, be ḥde klo alō gboxoe le enua qū. ³⁹ ganke axoetōl̄ to nii be: Mia fariziatōwo, mikl̄n̄ kōkpo kudo agban gbadje yo tome, vōl̄ le mia dōmea enunyanyrawo kudo eguintete. ⁴⁰ Enumanyatōwo! Ametsine wo tomeo n'yeke wō adōmelo? ⁴¹ Misō enutsi le adōmea sōwō nunana yi milakp̄ be enuwokata lako ne mi. ⁴² Vō baba nemi, fariziatōwo! ḅontsi mitun̄ amagbewo kpata yo enu wolia, Mentito, ganke miglen̄ enudjōđjōe wawa kudo mawu yo lōlōn̄ danōđe: Etsewo yi milawo yi mi ḥda gble kpētēwo sōđadē o. ⁴³ Baba ne mi, fariziatōwo! ḅontsi milōn̄ texoe tutugbantōwo nōn̄ le mia bōbōwō texoe, yi midjinc gbedodoname le dudumewo. ⁴⁴ Baba ne mi! ḅontsi mile sigbebe yōđokpe tsine. Wo ḥda tīn̄ adōme nii nēne, yi wola tēn̄ zōndji tsine wo ḥda nye o. ⁴⁵ Exfiatōwo domēt̄ deka xō enyō yi nu nii be: tsitsa, ne wole nūnūc nēne lō; wole miatsan zuđe. ⁴⁶ Yi Yesu ḅontsi nii be: baba ne mia exfiatōwo tsan! ḅontsi midron̄ agban kpenkpenwo danōđo amōwo dji;ji mi ḥde sōn̄ aļoviō kpeno qōwo ḥtsi o. ⁴⁷ Baba ne mi! Do midōn̄ nyōnūđetōwo yo yōđokpēwo tsine miatōwo wu. ⁴⁸ Mile qase qīo sōsō miatōwo dō tsine wawo ḥtsi yi midasi qōwodji ḅontsi woe wōwō nyōnūđetōwo, yi miawo mile yōđokpēewo qō. ⁴⁹ Yin̄tsi mawu yo nunya nu be: Nađo nyōnūđetxoo kudo amedōđōwo qōđa; wolawu ameđewo yi wolaso qō amekpētēwo ḥtsi? ⁵⁰ Bene woabiš akōňta djidjime tse sōkuđo nyōnūđetōwo ehun tsine wokōđe kaka so xixee yo gōmedjedje, ⁵¹ Sōsō abel yo hun kakavađo zakaria, tsine wōwō le avčamkplie kudo gbedoxōl̄ dodom̄; eēn̄; yle nūnūc ne mi be wolađo kodjo ne djidjime tse. ⁵² Baba ne mia exfiatōwo! ḅontsi miđe nunya yo safle djo, migbe eme qōđo yi minđe qēm̄ ne ametsiwo djiibe yewođo ameđen̄. ⁵³ Tsine yito le xōn̄ lō, exfiatōwo kudo fariziatōwo ledo adōme vevede ḥtsi yi wole ade qōđo nume nii sōkuđo enya gbogbōdewo ḥtsi. ⁵⁴ Le emōnwo treć nii, bene yewo akp̄ enyō bađade sōsō nume nii.

Chapter 12

¹ Le enutse ḥo ḥgbodom̄ lō ame gbogbōdewo tsine hlenhleme lan kotoku ḫeka tontsi vabō trōđo aćcoalo, be na wole ađo qō wo nōnōwo dji, yi yesu le totōo ne wo yo nusećviewo de: tutugban lō mikpōnyuđe le fariziatōwo yo yesi tsinēnyi, ayemenuwawa ḥtsi. ² Nujajla ḫekpe ḥde ḥde le tsi wo ḥda nyēn̄ alo tsile bebeđe yi ḥda ze wolakp̄e. ³ Yin̄tsi nusianu tsine minu le vivitswo me lō lađi le ezn̄, yi enutsi minu le etode gbo le ećcōwo me lō lanyi nūn̄ le exōwo ta. ⁴ Nle nūnūc ne miawo tsinēnyi oćlyewo be: mi ḥgbe vōn̄ ametsiwo lawu ḥtsilan, vō le yo ḥgbodom̄ ḥda tēn̄ wō nuđekpe sōwō hon. ⁵ Nasō ametsine milavōn̄ aso fia mi. Mivōn̄ ametsine wua ame vō lō, qō ḥsen̄ laso ame danđkpēn̄ qō zomavō mē, eēn̄, yle nūnūc ne mi be yi milavōn̄. ⁶ Wo ḥsān̄ sisr̄e amatōn̄ flanveo? Ganke Mawu ḥde ḥlōbe ḫekpeo. ⁷ Ntōsan mia tađawo le hlenhle. Mi ḥgbe vōn̄; miđo asicēcēcō wu sisr̄e gbogbōdewo. ⁸ Nle nūnūc ne mi be ameđekpekpe tsila hun nyēme le amēwo ḥkume lō; amegbeto vie tsan la hun me le Mawu dō lawo ḥkume. ⁹ Vō ametsine lagbenu le ḥtsinye le amēwo gbo gbo lō, nyetsan nagbenu legbenu le Mawudōlawo yo ḥkume. ¹⁰ Yi amesiame tsine lasconućo sōđo amegbetsa vie ḥtsi lō, wolaso kee, vō amesiame tsine lato busunja so gbogbōn̄ kōkōe ḥtsi lō, wo ḥda sō kee o. ¹¹ Ne wo kpl̄ mi yi habōbōwō, kodjōocowō kudo djiđudumeganwo gbo lō mi ḥgbe vōn̄ enjō tsine milanu aso to le kodjoa mē, alo enjō tsine milanuo; ¹² ḅontsi gbogbōn̄ kōkōe lađi mi enyo tsine milanu zeděka. ¹³ Ameđe nu ne yesu le amēwo dodome be: Tsitsa, tone novinye be nēma tsinōnuwo kudon̄. ¹⁴ Yesu ḅontsi nu be: ¹⁵ O nusu, ameđe qōđi kodjodot̄ ne mi alo be ne maman mia nuwo ne mi? Yi yin̄ nōwo be: mikpōnyuđe le eguintete ḥtsi, ḅontsi amegbeto yo agbea yo asicēcēcō ḥdele oćjetsem̄e yo kesinōnuwo yo agbosusu mēon̄. ¹⁶ Yi yido elo tse nōwo be: nusu gatōđe yo anyigban wa nugbogbōđe. ¹⁷ Yi yidē susu le yin̄tō me be: ḥde Mawu? Do nyēđe qō tećcoe be mabō nuku tsinēyewo qēo. ¹⁸ Enu be, ḥkpa nūtsi nāwō vō: Nagban aćcin ava tutugbantōwo, yi natu ava tsiwo la lolo wu, nabō nuku tsinēyewo kudo kesinōnuwo. ¹⁹ Yi nanu ne luvōn̄ nye be: luvōn̄, wōđo kesinōnu gbogbōđe le ḥgbe ne exoe gbogbōđe, qđidome, qunu nūn̄ yi nakp̄ djidjō. ²⁰ Vō Mawu nu nu be: Enu manyatō! Ezantsē me lō wolabiš aćco luvōn̄ yi enutsi wodjradađe qē mēđe tō yi yi la nyi? ²¹ Etoe yi la nyi nūsti lasoem̄e ne ame tsine

le kesinonuwo bɔɔ daqɛ ne yinɔ, vɔ ɔnde nyi kesinɔtɔ ne Mawu o.²² Yesu gbenu gbenu ne yo nusrɔviewo be: mi ɔngbe ɔcanu dɔ mia agbe ɔntsi le enutsi milaɖu ɔntsi alo le mia ɔntsilan ɔntsi le enutsi mi la do ɔntsi o.²³ Agbea wugan nuqudu yi ɔntsilan wugan awudodo.²⁴ Mikpɔ tsankpoliwo qa: wo ɔnde donɔ nu alo laɖe enus, wonde dɔ enudj radoscoe alo ava o, yi Mawu nyinɔ wo Ðe ɔni miŋɔcɔ asi sɔwu ɔceriwo!²⁵ Menđde le yo nuɔcača me latenj asɔ exoe daqɔ yo eɔcoe dji?²⁶ Yi nebe mi ɔnde kpo ɔnsen dɔ enu vitukuin tsewo djio lo ɔnde ɔntsi mile ale naɔ sɔso kpetewo ɔntsi.²⁷ Mikpɔ zogbenjawo tsiwo vunu qa: wo ɔnde wənɔ edɔ alo lɔnɔ avɔ ganke ɔle nunuis ne ɔnde do awu sigbebe wo dometɔ deka neneɔn.²⁸ Ne Mawu donɔ awu ne egbewo egbe yi esɔ wola sɔe do ezo dɛ yi na tennj ado awu ne mio mia ɔcɔse vitukuintɔwo?²⁹ Yi miawo lɔ mi ɔngbe dji enutsi mila qu alo esi tsi mila nu o yi mi ɔngba tsi enuɔcačà meɔn.³⁰ Ðo enutsewo kpata lɔ etrɔnsubɔlawo tsiwo le ɔciɔceame wo yidjini miatɔ nya bez mi hian wo.³¹ Midji djipofiaquncoe bohun; yi wolasɔ etsewo asɔ daqɔ edji ne mi.³² Ngbe vɔn, alenkpo vitukuin, ɔnjtsi Miato kpɔe benyo be yasa fiɔqucoe sɔna mi.³³ Misa enutsiwo le miasi, yi mi sɔe na wamenɔwo. Miðo gakpeteviwo tsiwo ɔnda vunvun o, kesinonu djipotɔ tsi ɔnde dja vɔ, le fitsi fianfito ɔnde dja tennj ayi o, yi akaɖa ɔnde dja tennj gble enu le o.³⁴ Ðo afitsi kesinonu tɔwo le lɔ, ɔcn yi aɔco dji.³⁵ Mibla mia alinjwo dji, yi mia kanligben neneɔ susun.³⁶ Yi miawo lɔ minɔ sigbebe ametsiwo le ete nɔwɔ kpɔ wo aɔcoetɔ de elava esrɔndεɔcoe, bene woa huŋ hɔntru nu le gatsime yi yilava kudo lačo hɔntru lɔ.³⁷ Woyra neneɔcawo subblawo tsiwo sɔgbe natekpɔ wo aɔcoetɔ, elakpɔwo le ɔnzɔn! ɔle nunuiɔ ne mi le nyawototom be, elabla alin dji. yi yilana be wolano kplɔn ɔntsi, yi yilate gogowο, yi la subɔwo.³⁸ Nεva le fɔnfɔme gave alo gatɔmε, woyra subɔla honwo tsi yilakpɔ lano nuzɔn!³⁹ Minya tse bε ne aɔcoetɔ de tsi to yinyi aɔcoedje nya gatsime yi fianfinjɔ lava lɔ, elanɔ ɔnzɔn yi ɔnda qasi wolafinj aɔcoe yito.⁴⁰ Miatsan misɔgbε, do amegbetɔ viɛ lava le gatsime mi ɔnda susu o.⁴¹ Pie biɔe be: Aɔcoetɔ, miawo alo amɔwo kpata ole elo tse doo na?⁴² Yi Aɔcoetɔ nu be: Amenđde nyi aɔcoedji kpɔtɔ nuteɔco wɔtɔ yi dje aye tsine aɔcoetɔ sɔdɔ amɔwo nu bene yaso nuqudu asɔ nawo l gaɔcooco nyuie me?⁴³ Woyra subɔla tse ne aɔcoetɔ lɔ lava kpɔe yi yilano leča wɔɔ.⁴⁴ ɔle nyawo nɔu ne mi be elasɔe sɔ daqɔ yo kesinonuwo kpata dji.⁴⁵ Vɔ ne suɔgbe lagbɔ o yi yitɔ subɔla nusuwo kudo nyɔnuwo ɔcooco, yi yile enu duɔ, le enu nɔu, yile aha muɔ lɔ,⁴⁶ Subɔla tse yo aɔcoetɔ lagbɔ le gbetsigbe yi ɔnde dja no nyanyame nii o, kudo game tsi ɔnde dja nyan yi yila dɔn eto nii yi yila sɔe sigbebe le tsi wɔwɔnɔ ne gamenɔtɔ enuteocoem auɔtɔwo nene.⁴⁷ Subɔla tsine djesi aɔcoetɔlɔ yo djidji, ganke ɔnde dʒraɖo daqɛ, yi ɔnde wədɔ aɔcoetɔ yo djidji djio lačo ekpo sugg.⁴⁸ Vɔ ametsine ɔnde djesio, yiwɔ enu tsiwo dje ne ekpo lɔ laħɔ ekpo viđe. wolabio sugbɔ ametsine wona sugbɔ, yi wolahian gbogbode so ametsine ye woɔɔ gbogbode na.⁴⁹ Nɔɔ ezo sɔ daqɔ anyigban dji yi ɔnde djiɔ yi ɔle ne edjole bibiɔ ɔcooco?⁵⁰ Nyɔnyɔcɔ dele yi ɔnda ɔcɔ, yi yiteɖo djinye kaka nakpɔ yo vɔvənū!⁵¹ Bu yi mi bu be ɔjhən ɔntsifafa va amjigban djia ? ɔle nunuiɔ ne mi be maman.⁵² Ðo fifiedji sɔyi lɔ ame amaton wola man le aɔcoedeka me, ame ametɔn lasoɖo ame eve ɔntsi yi eve dɔ etɔn etɔn ɔntsi.⁵³ Eto dɔ evie ɔntsi yi evie dɔ etɔl ɔntsi. evinɔ dɔ evie nyɔnuvi ɔntsi yi evie nyɔnuvi dɔ enɔa lɔnɔcɔyɔvie dɔ lɔn ɔcɔ ɔntsi.⁵⁴ Eybenu ne amehahoo be: ne mikpɔ liliikpɔ le woedotooco lɔ, minuɔn zedeka be:⁵⁵ Edji gɔnɔn. yi yivanc me nene. Yi ne mise ayaɔcooco so djigbedji lɔ minuɔn be: zozo lawa. yi yivenɔmε.⁵⁶ Ayemenu wɔtɔwo! Ne mi nya anyigbandji kudo djipo yo qodowο, de minanya game tseɔ?⁵⁷ Yi lede yiwɔ be mina djesi nudjiɔdjɔswawa le miadokui meɔn? Ne wotuta kodjoɔcoe kudo aɔco ketɔ lɔ na be le mɔdji lɔ mia kui mia kui miase mianɔnɔwo dome.⁵⁸ Neneɔ lɔ elasɔ wo do alɔmε ne lɔ ya yi, lɔya lasɔ wo sɔ do alɔmε ne sɔdja tsila dowo gakpame.⁵⁹ ɔle nunuiɔ nɔwo be, ɔndja tole ɔcɔn ne ɔnde tu efɛn kpetekpete lɔ.

Chapter 13

¹ Le gaxoxo xɔn me ke lɔ, amedewo tsine le xɔn lo de enyawo tsine dje dɔ Galiliatɔwo tsine Pilato wuwo le gatsime wole avɔsɔa dji. ² Edɔŋtsi nɔwo be: Ðeyi mi xɔe be Galilia to xɔnwo nyi nuvɔn watɔ sɔwu Galiliatɔ kpetewo, yinɔtsi wokpefuj lex a doa?³ ɔle nunuiɔ ne mi be o. Vɔ ne miŋtɔ dji'me olɔ, miawo tsan mila trɔn lex a pɛpɛrɛ.⁴ Alo ɔdeyi mi xɔe be ame woenyi tsine dji Silue yo asanj dje woenyi nuvɔnɔtɔwo sɔwu Yerusalem tɔwo kpetewo tsile duame?⁵ O, ɔle nunuiɔ ne mi. Vɔ ne mi ɔnde trɔ dji'meɔn lɔ, miawo tsan mila tsrɔn neneke.⁶ Edo elo tse tsan be: Nusude do gbovitsi dɔ yo vingble me. Eva bene yakpɔ atsikusense ledji, yi ɔnde kpɔe o.⁷ Ke enu vingbletɔlɔ be: xoeton yike ɔle vavaɔ bene made kusensen, yi nye ɔnde le kpɔkɔpɔe o. Sui: ɔnde ɔntsi yi yixɔ anyignan lɔ gbagbalo nene?⁸ Vingbletɔlɔ ɔnjtsi nii be: Axoetɔ, datii woeyeme tsan, naku gɔmε nii trɔdɔ, yi nadji kɔkɔli asɔdɔ gɔmε nii.⁹ Amɛde ɔnde nyɔnɔ anuo ɔkekewo tsi gboŋɔ lɔ elasen eku, ɔneneɔ lɔ wola tennj soe.¹⁰ Yesu le enufiač le sabati gbe le gbedoɖaxoe dje.¹¹ Yi kpɔ, nyɔnɔde tsime yi gboŋgboŋnɔn leme so exoe woenyi lɔ lexɔn, gboŋgboŋnɔn nabe exa goba yi ɔnde tennj le fɔnfɔnkɔ.¹² Tsine Yesu kpɔe lɔ, enu nii be: Nyɔnɔ, wokpɔ katutu le axo gboɖjɔgboɖjɔ me.¹³ Yi yidası qodji. Zeđeka lɔ, nyɔnua fɔn, yi to Mawu kakafu.¹⁴ Vɔlɔ gbedoɖaxoe tɔlɔ yo amegan bidji le tsime yi Yesu dadɔ ne nyɔnɔ le sabati gbe, nu ne ameha be: ɔnkeke adin le bene woawɔ dɔ, miva le gbexɔnɔwo gbe bene woadado ne mi, ɔnde sabati gbeo.¹⁵ Ayemenuwɔtɔwo! Axoetɔlɔ ɔnjtsi nii be, amesiame le miadomε dje, mi ɔndenɔn eka mia nyiwo le sabati gbe sɔso mia lankpɔwo meɔn, alo esɔakete miata bene yayi nu esi o?¹⁶ Yi nyɔnɔ tse tsine nyi Abraham yo vi, yi Satana le bla exoe woenyi kpata dje, wona dje egae le sabati gbe o?¹⁷ Gatsime yi yile nuxo tse xoo lɔ, enu kpɔn ametsiwo so dɔ ɔntsi yi amehalɔ le djidjɔ kpɔɔ sɔso ɔntsikɔkɔe nuwo kpata tsi yile wɔɔnɔ ɔntsi.¹⁸ Egbe nu ke be: ɔnde wolasɔ djipo fiaduχo e sɔ sɔ, alo ɔnde yi yila dji?¹⁹ Edji Seneve yo atsiku tsine nusude sɔ sɔdaŋkpen dɔ yo abɔ me, amiɔn, trɔzu atsi, yi djipo xeviwo vale yo atsi lɔzuenuwo dji.²⁰ Egbe nu ke be: ɔnde nasa Mawu yo fiaduχo e sɔ sɔ?²¹ Esɔ kudo yesi tsine nyɔnɔ dje sɔdo ewɔ agban deka me, bene yaho aman kpata.²² Yesu to aduganwo kudo kɔxɔewo me, le enu fiač, yi yizɔn tuta Yeruzalem.²³ Amɛde biɔe be: Nyawo yinyi be ame videwo kpoe lagan? Edɔŋtsi nɔwo be:²⁴ Midje agbagba bene miato hɔntru tsi xaxa me. ɔnjtsi, ɔle nunuiɔ ne mi be ame gbogbodewo la djibe yewo aɖo eme, ganke wo ɔnda kpeŋtsi o.²⁵ Le gatsime yi ametsi kpatsɛ ne axoelɔ la tsite yi yila tu hɔntrulɔ, yi miwo le egodo miladje agboa xoxo abe: Axoetɔ, Axoetɔ

Chapter 14

huin ne mi lo ! Ela dɔ̄ntsi ne mi be: Nyenye nya afitsi miso.²⁶ Yi milano nunuɔ̄ be: Miɖu nu, yi minu nu le axo ɳkume, yi wofia nu le mia kpadowo me.²⁷ Yi yila dɔ̄ntsi ne mi be: ɳle nunuiɔ̄ ne mi be, nye ɳde nya afitsi mi so, mi teyi le gbɔ̄nye, mia numanyɔ̄nmanyɔ̄n watɔ̄wo kpata.²⁸ Xɔ̄n yi avifanfanwo kudo aqulklui ɖuduwo lanɔ̄, ne mikpɔ̄ Abraham, Izaki kudo Yakɔ̄bo, kudo nyɔ̄nuqetɔ̄wo kpata le Mawu yo fiɔ̄dixoe me, yi wolaso mi danqkpen qo egodo.²⁹ Yi wolaso woezexoe, woetodoxoe, djigbedji kudo gɔ̄megbedji, yi wolano ekplɔ̄n ɳtsi le Mawu yo fiɔ̄dixoe me.³⁰ Yi mikpɔ̄, ame kpeteƿo latrɔ̄zu ame tutugban tɔ̄wo, yi tutugban tɔ̄wo latrɔ̄zu kpeteƿo.³¹ Gbehɔ̄ngbe ke lɔ̄, fariziatɔ̄ qewo va to nii be: Djo, djo le fie, dɔ̄ntsi Herodi le didio la wuwo.³² Edɔ̄ntsi nɔ̄wo be: Miyi, yi mianu ne wəatakle hɔ̄n be: Nanya gbɔ̄ngbɔ̄n vɔ̄nwo yi nadadɔ̄wo egbe kudo esɔ̄, yi le ɳkeke etɔ̄ngɔ̄n gbe lɔ̄ nauwu nu.³³ Vɔ̄lɔ̄, ehian be mazɔ̄n egbe, esɔ̄ kudo ɳkeke tsila kplɔ̄edo; dɔ̄ntsi ɳde dje be nyɔ̄nuqetɔ̄ de netsrɔ̄n le Yerusalɛm godo o.³⁴ Yeruzalem, Yeruzalem tsine le nyɔ̄nuqetɔ̄wo tsi wo dɔ̄ qɔ̄da wo wuɔ̄ yi le ekpe xoo wo, zenene yi ɳdji be mabo viwo wo, sigbe be letsi koklo bɔ̄nɔ̄ viawo qo yo woada me nene yi mi ɳde lɔ̄n !³⁵ Mikpɔ̄, axoe miatɔ̄ latsi toto ne mi, vo ɳle nunuɔ̄ ne mi be, mi ɳde gba kpɔ̄n, kakavana gbetsigbe yi mila nu be: woyra ametsine gbɔ̄nɔ̄ le Axoeto yo ɳkɔ̄ me !

Chapter 14

¹ Evamengbedeka a yesu yi pharisen fiɔ̄wo domen tɔ̄ qe ka yio scomen le sabat dji be, ya ve du nu pharisenwo le kpɔ̄kpewo.² Yi ɳsu tete deka le ɳkɔ̄ nyi.³ Yi Yesu tɔ̄ nuscodji tonɔ̄n dɔ̄kita se kplantɔ̄wo kuɖo pharisenwo be: wodemɔ̄ be woa dado le sabat dji loo, wonde demɔ̄no men ?⁴ Wo bɔ̄nu kplikpli yi yesu sɔ̄ alɔ̄ tɔ̄ ɳsuɔ̄l edado nyi yi nyi.⁵ Yito non wobe mede le mian domen non evie lo alo enyi yito gendje vadomen le sabat dji lo ɳda qetɔ̄ le men zedekao ε?⁶ Yi wodde tenj gbedo ɳtsi o.⁷ Yi letsi yidjeshi le tsi amen kpekpeƿo tsian non scue tutugbɔ̄nɔ̄ lɔ̄ edolo nɔ̄nwotobe.⁸ Non amen qe yɔ̄ va nyɔ̄n nu bɔ̄scue lɔ̄ ɳgbe non tescue tutugbɔ̄nɔ̄ .qewo hian wo yɔ̄ amen ɳkuvit a tsiwo wugan wova.⁹ Yi amen tsi yi yɔ̄ mi deka qe ka valɔ̄ ɳdava tonɔ̄n mi be minen tasi tescue non amen gan sɔ̄n ɳkpen la wami non ɳgbe de men yi yi.¹⁰ Ke boŋ non amede yɔ̄ niwa yio nyɔ̄nu descueelɔ̄ venɔ̄n tescue kpetekpete non amen tsi yi yɔ̄ va lɔ̄ ato nan be: Esclɔ̄n nyen ve non kplɔ̄n ɳtsi; elanyi bubu non le amen tsiwo kpota le ekplɔ̄n ɳtsi wo men.¹¹ Elebe amentsi kɔ̄nɔ̄n yideki qada djlɔ̄ ehian be wa bɔ̄bɔ̄e qo anyigban yi amen tsi yi bɔ̄bɔ̄ non yi qeki qo gon men lɔ̄ wo la kɔ̄kɔ̄e qo dji.¹² Etonon amen tsi yi va tsan be: non wodo nyidɔ̄n nen alo wetrɔ̄ nen kplɔ̄nlɔ̄ ɳgbeyo esclɔ̄nwo wo alo scomento tɔ̄wowo alo ehawotsi egatswo o, be non wotsan wa yɔ̄ ye non wawa non yetasant nen nen o.¹³ Ke boŋ non wodo kplɔ̄nlɔ̄, yɔ̄ wamen nonwo amen amentsiwo nule wawawɔ̄wo aʃɔ̄ gblegle tɔ̄wo ɳkuvi gban gban tɔ̄wo.¹⁴ Yi wola sɔ̄ yrayra etsi men ɳdekpe kpi ɳde le woshi yi wola trɔ̄ssdo tescue nonwo ɳtsi kesɔ̄nɔ̄a wolatreḍo tescuenɔ̄le amen djjidjɔ̄ewo fɔnfɔ̄n men.¹⁵ Etsi amentsiwo le ekplɔ̄nɔ̄nɔ̄tɔ̄ domenɔ̄tɔ̄ deka se yesu yio nyɔ̄nsɔ̄nwo a: woyra nen tsi la qu bolo le dji pofisquscuee lɔ̄ men.¹⁶ Yi yesu tonyi be: ɳsu deka dowetrɔ̄ kplɔ̄n gangan deka , yi yɔ̄ amen sugbowo.¹⁷ Yi etsi wetrɔ̄men nudridu gamen qo lɔ̄ edo yiodɔ̄ɔ̄viwo dada be: wonen ve tonɔ̄n amen kpekpeƿobe: Miva elebe enuwo sɔ̄gbewo.¹⁸ Yi amɔ̄wo kpatato kuku qede. Amen tutugbɔ̄nto tonyibe: ɳsclue anyi gban , yi hian be manve gbe ɳde kuku sɔ̄ken.¹⁹ Amenbu tonyi be: ye sclue enyi amenwo yi nyi be manve dowokpɔ̄ ɳdekuku non sɔ̄ken .²⁰ Yi amen butsan tonyi be: ɳde nyɔ̄nu, yintsi nyen da tenj yi o.²¹ Yi etsi dɔ̄sɔ̄vies gbo a evato nyɔ̄n ye wo non scuetɔ̄ a Ascuetɔ̄ lɔ̄ bidji tonɔ̄n dɔ̄sɔ̄vies be: yi edua lɔ̄ dogba dji kaba kudo emɔ̄nwodji non nankplɔ̄ wamen nonwo, enuwamentɔ̄wo ɳkuvi gbangbantɔ̄wo kudo amen tsiwo shi aʃɔ̄nɔ̄ndele o va .²² Yi dɔ̄sɔ̄vies tobe: Ascuetɔ̄, edɔ̄ tsiwo dɔ̄ kpɔ̄men vava yi tescue gbekpɔ̄tɔ̄.²³ Yi ascutɔ̄lɔ̄ lɔ̄ tonɔ̄n dɔ̄sɔ̄vies lɔ̄ be: Tonayi enɔ̄nwodji kudo ekpawo domen, non nan zi do amɔ̄wodji non wa va domen, non ascue tsinyen nen do.²⁴ Yi ɳletotowa non nibe; ɳsu sɔ̄nwo tsi wo woyɔ̄ lɔ̄ wodomēn tɔ̄ dekpekpi ɳda dɔ̄ wetrɔ̄ nududu tsinyenkpo.²⁵ Amen sugbowo gbgobodewo wo yi kudo yesu. yitɔ̄ tonɔ̄nwobe:²⁶ Non amende va gbɔ̄n nyen, yi ɳ de le ke etɔ̄lɔ̄, enɔ̄nlɔ̄ ashieldɔ̄, eviɛwo fofoɔ̄wo dadawo kudo yentɔ̄ yio agbe tsanoa, ɳdatenɔ̄ nyi nukplanvi tsinyen o.²⁷ Amentsi ɳde kɔ̄kɔ̄ atisoga yitɔ̄ yi kplɔ̄n dɔ̄lɔ̄ ɳdatenɔ̄ nyi nu kplanvi tsi nyen o.²⁸ Mende le mian domen non edjibe yatu asan ɳlɔ̄ ɳda non anyi awa kɔ̄nta kengbɔ̄scue akpɔ̄ zanzan kudo enu tsi wo yi yilazar asɔ̄kpɔ̄.²⁹ ɳnyanbe : Non wo tɔ̄ gon nen vo ɳde kpalɔ̄ amen tsiwo kpata kpe lɔ̄ wolato nyɔ̄ndɔ̄e wa wa sonjtsio.³⁰ Atobe: ɳsu ye totutuvɔ̄ ɳde tenj kpe wa?³¹ Efio ɳde li, nen edja ve kpe ahua hudo efio bu lɔ̄, ɳda non anyi kengbɔ̄ scue akpɔ̄da be nen ye la kpenjtsi, kudo ɳsr akpe amenwo, lateŋ zɔ̄n ave dogo amentsi gbɔ̄n non djava dogui kudo akpe amenuru a?³² Non ɳda kpenjtsi oa, eladɔ̄sɔ̄viwo dada efio dees tsikpɔ̄tɔ̄ le kaka djjidji scue a szibɔ̄ ɳtsi fafa.³³ Fife a kenɔ̄n mia domentɔ̄desiade ɳde gbe nutsiwo kpata leshi da qeɔ̄ lɔ̄, ɳdateŋ nyi enukplan vi tsinyeno.³⁴ Edjie lɔ̄ enu nyi ii yinyi; vo non edje bu yio vivi qe, ɳde wola sɔ̄dovivi nyi?³⁵ ɳde nyɔ̄n anyigban alo hɔ̄ hɔ̄ lidji tsan o; sɔ̄kɔ̄ wola sɔ̄e asɔ̄ dangbe, amentsi shi etosenu le lɔ̄ nense.

Chapter 15

¹ Ndɔ̄jtɔ̄wo kudo nubawatɔ̄wo kpata wo non non Yesu gbɔ̄ vawɔ̄ be yewadotoe.² Farisitɔ̄wo kudo yɔ̄mofiatoto le nyɔ̄ndoe wa ɔ̄ le ɳtsi veve de be: Amen yé xɔ̄ nubodawatoto, yi edunɔ̄n nu kudo wo.³ Le sea Yesu dolo yé non wo be:⁴ Le kpɔ̄denu men nen alen alofo deka le mia domenɔ̄tɔ̄ de si, yi wodomenɔ̄tɔ̄ deka bu lɔ̄, nagbe blasideke vɔ̄asideke do gbeemēn avedji deka tsi yi bu nyie lɔ̄ vadashi non gatsimēn yi la kpoε o?⁵ Fifie nen ekpɔ̄e lɔ̄, ekɔ̄nyi do kɔ̄ligblamen kudo djjidjɔ̄.⁶ Non evado yio xomenlɔ̄, eyɔ̄ non exlɔ̄n wo kudo yio xuelikawo axote yi tonɔ̄n non wo be: Mikpɔ̄ djjidjɔ̄ kudon, dɔ̄ntsiŋtsia ɳkɔ̄pɔ̄ alen tsinyen tsi buɔ̄lɔ̄.⁷ ɳlé totoɔ̄ non mi be, nen nen ke yi yi kpo djjidjɔ̄ le djipo le nubadawatɔ̄ deka tsi trɔ̄ djjimen lɔ̄ ɳtsi.⁸ Alo nen klosaloga amenwo le nyɔ̄nu deshi, yi ebu deka de, ɳde yi ewanɔ̄n? Esi non kalengben, kplɔ̄nɔ̄n yio xomen yi edjinyi vevede vasendo gatsimēn ekpɔ̄e a?⁹ ɳe ekpɔ̄e to, eyɔ̄ non xonlomawo kudo yio xuelihawo bɔ̄nɔ̄n tonɔ̄n non wo be:

Chapter 16

Mikpɔ djidjo kudon, don̄tsīntsia, nkɔ̄ klosaloga tsinyé tsi bu lɔ." ¹⁰ Nle totō nɔ̄n mi be n̄en n̄en ke mawu dɔ̄lawo le aseyé sō do nubadawat̄ deka tsi tr̄ō djimen lɔ̄ n̄tsi. >> ¹¹ Yesu yi dodji to be: "Devi n̄suv̄ amenve n̄n̄ n̄su deshi, ¹² Vifent̄a to n̄n̄ etɔ̄l̄ be, etɔ̄nyé ss̄ kesinɔ̄ nut̄ wo yio akpatsi yi la nyi tɔ̄nyen nu. Wots̄ lo manyio kesinɔ̄ nu wo n̄n̄ wo. ¹³ Le nkéké amenv̄ yio n̄gbede men lɔ̄, vifent̄l̄ xote yio nuwo kpota, yi yihun yi anyigban djidji deka dji. Egble yio nun̄n̄ amensiwo le xɔ̄n̄ to egbé bada zanzan men. ¹⁴ Etsienuwɔ̄okpata volé esi lɔ̄, shive gan gan deka to leanyigbandji xɔ̄n̄ dji yi tɔ̄aya dudu. ¹⁵ Evebɔ̄bɔ̄ yi deki n̄n̄nedū ment̄ deka Amén̄ye doe dada yio, gbemēn̄ be n̄en ve nyi eha. ¹⁶ Edjro nyi vevede be yeaudu enuwo bakpa tsiwo yi ehanwo dūn̄nl̄ yio de, ganké amende kpekpū n̄de nanyio ¹⁷ Ke n̄suv̄e va do yi deki men yi tobe: Nududu bɔ̄le etɔ̄nye yio gbante sɔ̄t̄wo gb̄o keŋ̄ gb̄oxué nyé ye n̄le fie shivets̄iŋ̄ kaka n̄be maku! ¹⁸ Nat̄ō yiet̄ nyé gb̄ō avetonyi be, etɔ̄nyen̄ n̄wa enubada do mia kudo mawu n̄tsi. ¹⁹ Nyé n̄d̄e djé wa gb̄é yo be evio. Xɔ̄nsɔ̄n̄wa subola too wo domentō deka. ²⁰ Edjé m̄a tutaaxué le etɔ̄l̄ gb̄ō. Etsi yi lem̄dji gb̄onn̄nl̄. Etɔ̄l̄ kp̄ō. Yio nu wa n̄shishi nyi, yi eshidu vekplosi kɔ̄men nyi lɔ̄nl̄n̄ yi did̄ō enu nyi. ²¹ N̄suv̄e ton̄net̄l̄ be: Etɔ̄nyen̄ n̄wa nubada do mia kudo Mawu n̄tsi. Nyen̄ n̄de dje wagb̄é yo be evio. ²² Ganké etɔ̄l̄ ton̄n̄ yio d̄s̄ovi wo be: Nens̄! Mis̄o awu nyuit̄l̄ va donyi. Alɔ̄ga n̄en yi alɔ̄ nyi, afakpa n̄en yi afɔ̄ nyi. ²³ Milé enyin do amiels̄ va. Miwui n̄n̄ miadanu adu, asokp̄ō djidjo. ²⁴ Non̄tsīntsia evinyényé ku gbet̄ō gb̄ō, ebu yi tr̄ɔ̄kp̄ō lexa yi et̄ō djidjo kp̄ōkpō ke. ²⁵ Evie n̄suv̄i amēnganx̄o tɔ̄l̄ yi gbe men. Etsi yit̄r̄ gb̄on̄ n̄n̄, yi egogo axomen lɔ̄, esé wole sogui xɔ̄ō le eweduo. ²⁶ Eyo d̄s̄oviwo domentō deka yi bīs̄e n̄tsi yi le dj̄d̄j̄ wɔ̄l̄. ²⁷ Edo n̄tsi nyi be: Non̄viwo tr̄ɔ̄gb̄ō, yi et̄ōwo wu enyin doami, don̄tsīntsia et̄r̄ō gb̄ō va dédé de. ²⁸ Devi n̄suv̄i amen ganx̄ot̄l̄ do d̄m̄enzi yi gb̄é be yen̄da do axomen o. Et̄ōl̄ to va de kuku nyi. ²⁹ Edo n̄tsi n̄n̄net̄l̄ be: Kp̄oda, n̄subow̄o exué gb̄ogb̄o dewo, nyé n̄de dale esé tow̄ dekpekipi dji kp̄ō, ganké n̄de naŋ̄ egbo suvi téte gb̄ō, be maso kp̄ō djidjo kudo xɔ̄nl̄n̄ nyé wo. ³⁰ Etsi eviwo n̄suv̄inye tsigb̄é kesinɔ̄nn̄wa nyama nyama kudo nyɔ̄nu ahosit̄o lɔ̄, gb̄ō va kpō ló awu enyin dami nyi! ³¹ Ganke et̄ōl̄ tonyi be: Wɔ̄e wole gb̄on̄ nyèn̄ gasia gamen̄ n̄tsi wo kpata yi le ashi nyen̄l̄, tow̄ yi won̄y. ³² Edjé be miankp̄ō djidjo, yi mianso aseyé egbe don̄tsīnts̄i lɔ̄ n̄oviwo ye ku tr̄ɔ̄gb̄ō, ebu yi et̄r̄ɔ̄kp̄ō.

Chapter 16

¹ Yesu to ne nuklanviwo tsan be: n̄usu gatō q̄e le, yi nudjikp̄ō le si, yi wo s̄o nyɔ̄ q̄on̄tsi be, ele axoetsa yio nunsamesiwo dome gbles, yi axoetsa yoe be. ² N̄de d̄j̄ō nan n̄n̄ enyon̄ ye seo so n̄tsiwo q̄o va do akɔ̄nt̄a nu, so nutsiwo le alɔ̄ me n̄n̄ woa n̄tsi q̄on̄tsia m̄onukp̄ōkpō xɔ̄n̄ n̄ole dja gbe su asi o. ³ Yi to le yid̄okuime be: le denamō etsi axoetɔ̄nye xɔ̄ d̄a le asinye, yitobe yeda teñ̄ de agble o q̄e? n̄ubiobī tsan n̄n̄n̄ n̄kpen nu. ⁴ Ne, enyan̄ ye le d̄a me tsan, ela xɔ̄ ye do o yio xome. ⁵ Yi etsi yi axoetsa yio fet̄ɔ̄n̄wo q̄eka q̄eka lɔ̄ eyɔ̄ ame tutugbants̄ va yi bīs̄e be, ef̄e n̄eni yi qu do axoetɔ̄nye. ⁶ Edo n̄tsi ni be amigo alɔ̄fa q̄eka, eto ni be: q̄ebla nass̄ aglanan woma tow̄o ne nanjɔ̄ ame gban. ⁷ Amebu tsan va be: blafo agban, kave tsi vowi yio fe yi n̄qu, eto ni bé: s̄o agbana woma na q̄ebla na n̄lo ame gban. ⁸ Yi axoetsa kafu, nudji kp̄ō manyo manyo ye be, ewo nu le nunya me, ke ne ame manyo manyo wo nu le nunya me s̄owu kekle met̄ōwo q̄e. ⁹ Yi nye tsan n̄le totō n̄emi be mis̄o anyigbandjinu manyomanyo s̄o wɔ̄ hl̄n̄ ne mianj̄t̄o, Ne eva vo, voa, mia be wo ne xɔ̄ ne yio. ¹⁰ Ametsi wɔ̄ nutexoe le nu vitukui q̄eme à ela nyi nutsexoe wɔ̄t̄o le nu ganganwo me yi ametsi nyi numanyɔ̄manyo wɔ̄t̄o le nuwo kpata me. ¹¹ Eyeñ̄tsia ne mi n̄de nyi nutexoe wɔ̄t̄o woa, ame n̄de la s̄o nyawo toto lo ana mi me? ¹² Yi ne mi n̄de nyi nutexoe wɔ̄t̄o ne ame bu o lɔ̄, mi d̄a teñ̄ wɔ̄ nutexoe ne mia n̄t̄o. ¹³ D̄ow̄t̄ō q̄ekp̄ekpe n̄olateñ̄ sub̄ō axoets̄ amen eveo; ela lɔ̄ q̄eka, agbe q̄eka, alo akud̄ō q̄eka n̄tsi, agbe eveyuan mi da teñ̄ sub̄ō Mawu kudo anyidjinuwo. ¹⁴ Yi farisit̄ō se l̄, wo do axoa q̄o eta ni. ¹⁵ Yi eto n̄ovo be, woa n̄t̄o wo le nyɔ̄ mesō q̄o woa dokoewo n̄tsi, voa, Mawu djesi wo djio me; nutsi nyi nu gan ke n̄me ne amɔ̄wo, enyinugbegbe le n̄me ne Mawu. ¹⁶ Kudo nyanuđet̄ō n̄a anyi kaka va kɔ̄d̄o yohanese dji; so gbexɔ̄gbea wo le Mawu nyɔ̄a maɔ̄. ¹⁷ Nytexoet̄, yi le n̄e mi be djifo kudo anyigban nulava yi, ke axu nyɔ̄ nu n̄ola va yio gbede gbede. ¹⁸ Am̄e tsikpata la gbe sr̄ō, yi la q̄e bu lɔ̄ ewo ahasi yi ametsi la q̄e, etsi wogble dade lɔ̄ ewo ahasi. ¹⁹ Yi n̄usu gatō q̄e le, agbe kp̄ō equn̄ō gasiagame. ²⁰ Yi wɔ̄amēn̄ō q̄e tsan le, wo yɔ̄ ni be lazaro yi ml̄o n̄o yo gbom̄n̄, yi edje abi d̄on̄ n̄tsi kpata. ²¹ Yi djin̄ō be, yea du nuqudu tsiwoe gatsa qu kp̄ōt̄ ad̄ō xodo; yi avuwo tsan va d̄iq̄o n̄o abiawo n̄me ni. ²² Yi va me be: wɔ̄amēn̄ō ye va ku, yi Mawu dɔ̄lawo s̄ōe dado abraham yio kɔ̄me yi gatsa tsan ku yio q̄ii. ²³ Yi le kuwooka, etsi yi le kp̄esa, ekp̄ō abraham q̄od̄o boo, yi lazaro le yio kɔ̄nu. ²⁴ Yi edo axoa to be: foof abraham, kp̄ō n̄zizi nu; yi na don lazaro, ne ya s̄o alov̄i at̄o sime adodo yio aq̄edji ne ya fa, q̄o nutsintsia ye le fukpe. ²⁵ Yi abraham yoe q̄on̄tsi n̄ibe; vinye q̄on̄kui be axɔ̄ axo kisiniñ̄nu le agbea me xoxoo yinene ke lazaro tsan xɔ̄ yio v̄en̄ le yi fifea wole ak̄o faa ni yi woe wole fukpe. ²⁶ Yi s̄o kp̄edo nu ye wo kpata n̄tsia edo gan q̄e le mia q̄ome yi ame q̄ekp̄ekpe n̄da teñ̄ō x̄ava fiȳe yi fiȳe t̄wo tsan n̄da teñ̄ so fiȳe ayi x̄ò. ²⁷ Ke yi to be yede kuku fofo Abraham be nad̄o lazaro d̄ōa etsnye wome, n̄ovi anatō le asinye, be. ²⁸ Woa to n̄ovo be woygbe zɔ̄n̄ yio f̄odji me wotsan wo n̄gbe va kpefu o. ²⁹ Yi Abraham to be mose kudo nyanuđet̄ōwo xoxo, wo da teñ̄ se wo nyɔ̄wa. ³⁰ Yii eto be vo, fofo Abraham; ke fife ne q̄e so ame kukuwo dome tsan, wo da teñ̄ se wo nyɔ̄wa. ³¹ Yi eto ni be, ne wo n̄de q̄otō Mose kudo nyɔ̄nuđet̄ōwo woa, ne ame q̄e site le ame kukuwo dome tsan, n̄da teñ̄ axo nuxo q̄o wo nuo.

Chapter 17

¹ Yi ton̄en̄ yio nukplaviwo be: «Nu tsiwo yi la na kli nua la va godoo, ke baba ne ame tsi dji yi ton̄o van̄! ² Ela d̄ō edji wu be woa s̄o m̄ote blibo s̄o san q̄o kɔ̄ n̄o, yi wos̄o dan̄kpe q̄o axume, enyɔ̄wu na va nan q̄evi f̄en̄ yewo dometō q̄eka klinu. ³ Mikp̄ō miaq̄okui dji nyuen̄de, ne n̄oviwo wɔ̄ nuvuñ̄l̄, kan n̄me ni, yi ne et̄r̄ō djimea s̄o k̄é. ⁴ Ne ewo nu vuñ̄ ze amanj̄re kpata tsan le n̄keke q̄eka me, yi gbet̄ogbe va ze amanj̄re to be: n̄tr̄odjimea, ele be nasɔ̄e k̄é. ⁵ Ke apostoloawo nu ne Axoetsa be: «wo la xɔ̄se gbogbo q̄e wu mi. ⁶ Yi axoetsa ton̄o wo be: Ne xɔ̄se le miasi s̄ok̄u atiku vitukui q̄e yio lolomea, ke mia nu ne

gboti ye be: «Ho, ne nayi dje apume», yi ila qo to mi.⁷ Mia dometo tsinde yio kluvi yi la no do wo le agleme alo la no elanwo kplowu yi ne eso gbemé gba, wo la to ni be: «Va yi kplu ntsi zejeka.⁸ De yi na to ni be: «Dinjé nu maqu fiési yes, do akotawu ne na subon va sengatsi me naqu nu anu nu vo, kengboxoe wo la tenqunu anu nu tsoa?⁹ Deyi wo la do akpe ne kluvia qo do tsiwo yi wodo, yi wo wo nütia.¹⁰ Nene ke yi miawotsan ne mi wo nutsiwo kpata wodo ne mia, mila to be: «Dola manyo manyo mi nyi», nu tsi le ne mi be mia wo, yi kpooyi miwo». ¹¹ Yi etsi tutu Yerusalem a eto Samaria ku Galilea.¹² yi etsi le koxoé de me qoa, ekpodono amewo va dogoe, vaa wo tote do azoge da.¹³ Yi wo daxua to be: « Yesu nufioto kpo nuzizi ne mi»¹⁴ Yi etsi kpo wo qoda, eto nōwo be: Mi vari so miajokuiwo fiōn nkōnotōwo yi tsi wole yiyi ntsi ko na wo.¹⁵ Etsi woa dometo qeka kpo dōa və ne yea, etr̄ yi le Mawu doo qo dji ku abobo.¹⁶ Yi tsən n̄m̄e anyi qo Yesu yio afata le akpe doo ni.¹⁷ Yesu qo n̄ti be: «nyi mia me amewo n̄uti yi njadado le o ?Fide ame kpōtēwo de ?¹⁸ De yi wo nde kpo amedekpe tsi tr̄ be yeaso bubu ne Mawu o, ke bohu amedjro ye kpoe?¹⁹ Yi toni be: «site ne na djo axo xosea qeo». ²⁰ Yi etsi Farisitōwo bis gaxoxo tsi me yi djipofiduxoe lo la va, edo n̄utsi no wo to be: «Mawufiduxoe nde dja va n̄m̄e kumetsi ye ame sia me la kpo o.²¹ Yi wo nde dja no totoo tsan be: «kpo fiye da ! alo xonda o. Nutsintsa, kpo da ! mawu fiduxoea le mia dome». ²² Yi tone nukplanto wo be: «n̄keke wo le gbōno, etsi me mi la dji be yewoakpo amegbetovia yio n̄kekeawo demetō qeka, ganke mi nde dja kpo o.²³ Yi amewo la to ne mi be: «kpo xon da» alo «kpo fiye da ! Mi ngbe to o, yi mi ngbe sidu kplu wo do o.²⁴ Nutsintsa ele sigbe letsi edji kenzo le xixeame yio kpa qeka yino akpa eve ḡa nene, nene ke amegbetovia tsan la no ne.²⁵ Ganke totodjia edo la to ayaquu gbogbo qewome, yi djidjime ye la gbenu le egbo.²⁶ Gbewua sigbe le tsi dji le Noa yio n̄kekeawo wome nenea, nene ke yi lanlo le amegbetovia yio n̄kekewo me tsan ne.²⁷ Wo nōnō nu qā, nōnō nu nuo, n̄usuwo nōnō sr̄ qē, wo nōnō nyūnūwo sōnā be wo ne qe va sen qo n̄keke xon tsi dji Noa qo akloa me yi si qdōj va yi wu wo keñkenj.²⁸ Nene ke sigbe le tsi dji le Lot o n̄kekeawo wome nene: wole nu quā, le nu nuā, le nu pleā, le nu saā, le nu doō le xō tuā.²⁹ Ganke le n̄keke tsi dji Lot to le Sodom lo, ezo kudo ezokpe dja so djipo va wu wo keñkenj.³⁰ Nene ke yi la no le n̄keke tsi dji wo la qe amegbetovia fiōn a.³¹ Le n̄keke xon dji a, ametsiwo yi le x̄ta, wo nde gbe q̄i be yewoass yewo nu wo o, yi nene ke ame tsi wo yi le gbleme a, wo nde dja tra gbo ava so nde kpekpeo.³² Mido n̄ku Lot sr̄a dji.³³ Ame sia ame tsi le djidjio be yeade yio gbea, ela bui, yi ametsi la buia, ela x̄e do agbe.³⁴ Nle totoo ne mi be «le zanxōn mea ame ameve la no aba qeka dji, yi wo la x̄o qeka, la gble qeka daq̄e.³⁵ Nyūnū ameve la no mōteme, wola x̄o qeka yi wola gble qeka daq̄e.³⁶ Ame ameve la no abōme, wola x̄o qeka yi wola gble kpōtēdaq̄e.³⁷ Yi wo x̄o yi djise yi wo do q̄tsi ni be «Fide yo axoet̄», yi to no wo be: fitsi nukuku lea, xon yi akakan honohu qo».

Chapter 18

¹ Be ne yađe fiōn mí be gbedođoda le vevedea, ne mí gbe gbođo o; yesu nu ne nukplanviwo be: ² Kodjodotađe l djuđe me yī nde veono Mawu o yi amede nde le enu ni o.³ Ahosidje tsan le eduxōn me nōnō nuxo doo ni be: so kodjo djjodjē ne na xon le ketonye yio lōme.⁴ Edjidji yi le gbegbeo.vaa élé nunua le yi qokui me be; ele eme be nyenđe vōnōn Mawu yi amede kpekpe nde le enu nu o.⁵ Vō gake, ahosia le nuxo doo nuwa, nō so kodjo nyui ni, be ne ađasi nuxo dodo nu.⁶ Axoeto so kpe ni be se nuyi nuo kodjodoto bađa lo le.⁷ Yi Mawu va so kodjo ne yio ametsian-ta an wo, yi wóle gbeda qo ni zān kudo kede o a yi lagbe tetiti qe wó n̄tsia?⁸ Nyūnū nuo n̄le ne mí le, éla so kodjonyui nōwō kpoe. Voa, ne Mawu vila latr̄ va, qe yi la kpo xase le anyigban dji?⁹ Égbe nu ne, amemadjomadjowo kewo amevoendēnatow be :¹⁰ Ame ameve wóyi tsotsicome be ne wóave do gbeda: pharisiendo qeka kudo amlokoedjoto qeka.¹¹ Pharisiento , lete, le gbođa doo le emen be, o Mawu, ndo akpe nō qoa nye de le sigbe amekpo tēwo yiwō quno n̄su, yiwō nde djo, yiwō wōno anasi sigbe amlokoedjoto nene n̄tsan.¹² Ntsino n̄don zeve le kosidame, n̄nano enuwolia qekpekpe yi djiā .¹³ Amlokoedjoto lo te do azoge, yi nde ko n̄kume qoda yame ba, yi le alo xō akota kude vevesese be:O Mawu, n̄tsifafa towo ne no anyi kudo doa n̄nyi nūvōnwato.¹⁴ Nle nuo ne, nu be , ameye le djodjoe sowu ametutugbam toa. Đoa ameyi do yi qokui qodjia, ola qidj̄i; yi ameyi qidj̄i yi dokui, ola qoe qodj̄i.¹⁵ Okplo qeviwo gbōno mi be ne alewo kpo. voa yi nukplanviwoa kpo,miyea, wónya ameyiwo kpl wo gbōnoa.¹⁶ YI Yesu yō wo , yi nu be: Midasí qeviwo wava gbonye, yi nūgbe nōtēwo o; doa Mawu djifofiaqua nyi ameyiwo qīwo to.¹⁷ Nyotexoe nuo n̄le be, ameyi nde xo Mawu yio djiō fiaquxoe lo sigbe qevowō nene ao nde le da qome o.¹⁸ Efīđe bio Yesu be: Axoeto nyui, nde ma wo aso kpo gome le agbe mawo lo me?¹⁹ Yesu qo n̄tsi ni be: Nđewo yi ayo be axodo nyui qo? Mawu deka yi nyi axoet̄ nyui.²⁰ Onya exawo: n̄gbe wō ahasi o; n̄gbe wu ame o, n̄gbo finfinjō , n̄gbe qadje o, bu etoto kudo enōwo.²¹ Enu be, N̄susu nuyewo keñkenj le soxēnye me.²² Yi Yesu se nūne lo, énu ni be: n̄dewo xoe no: sa nde kpekpe yi ne le asiwa yi na me ne wamenōwo, yi olađo kesinō nuđe le djiđo. Yi nava kpl o.²³ Yi se nyōxon lo, etsi n̄zizi me; qoa kesinō tōgandé yi nyi.²⁴ Yi Yesu kpo be etsi n̄zizi mea, enu ni: Ela sensen ne kesinōtōwo be ne wa do Mawu yio fiaquxoe lo me.²⁵ Đoa, elano hodjoene esō wu kesinōtōđe ne akpō Mawu-fiaquxoame.²⁶ Nusetowa nu be: Mđe yi late kpo qđeđe fifie.²⁷ Yesu qo n̄tsi nowo be: Mawu qeka kpoe la te wo nu yi amedekpe nde dja teñ kpe n̄tsio wa.²⁸ Pierre nu be: kpo midasí n̄dékpekpe yi mi kpl dowō.²⁹ Yesu qo n̄tsi nowo be: nyatexoe nuo n̄le ne mi be amedekpo yi qōsi yio axoe yio esr̄ n̄yōvawo, yio xometowō alo viawo n̄tsi qo Mawu fioquwōe n̄tsi o.³⁰ Laxo wu nuyewo le yio n̄gbodome de fifie, alo n̄keke yio lava me, agbe mavō lo.³¹ Yesu yio nukplanvio yi nu nōwō be: Mida djo yi Jerusalem, ne nuyi nyonuđetowō nu do Mawu n̄tsi ne wa wu nu.³² Đoa, oladje asī ne tr̄nsubulawo; wō la do kokui n̄tsi ola zui olatu etan do n̄tsi,³³ Yi nōwō fiēn fua, yi olawui; yi n̄keke eton goan gbea éla fon le amekuku dome.³⁴ Voa wode le n̄dékpekpe gome sé wō; ele sigbe n̄yō wlawla nōwo nene n̄yō yi wōde le egome sewō.³⁵ Yi Yesu tula Jericho, N̄kugbāgbanj̄ qe le anyinōnō do mā lo dji yi le.³⁶ Yi le amewo foziwo se wa, éle biobio be nde le djjodj̄o me.³⁷ Wō nu ni be: Yesu Nazarethito lo yi va le yiyi.³⁸ Yi edo axua: Yesu, David yio vi, kpo n̄zizi nu!³⁹ Wōle tetuiō, be ne abonu; gake lo axua lo kpōtē le dji kpoe: David yia vi, kpo n̄zizi nu dro!⁴⁰ Yesu,

Chapter 19

note, degbe be wóne kplœ va; yi wókplœ va voa.⁴¹ Yile biɔbiɔ be: Nde yi wodji be mawo nɔ? Édo ɔtsi be: axoeto, ndji latrɔ kpɔnu ke.⁴² Yi Yesu nu ni be: trɔ kponu xoxe tɔwa lo qo.⁴³ Zéqeka tutua, étrɔ le nu kpɔ yi kpɔ Yesu le Mawu doo dji. Djukuan kenken yi kpɔma lo texoe, le Mawu kafuɔ.

Chapter 19

¹ Tsine Yesu yi yeriko lɔ, eto edua dodome sɔyi.² Yi kpɔ nusude tsi woyɔnɔ be zaxeo tsi nyi gatɔ, enudjɔtɔ yo amegan djibe yakpɔ Yesu.³ Ganke nde kpɔntsio sɔkudo amehahoo ɔtsi kudo agbokpoevi tsine yinyia ɔtsi.⁴ Exudu yi ɔnkɔ, yi yilia gbovitshiade dji bene ya kpɔe, donjtsi edola to xɔn.⁵ Tsine Yesu do xɔn lɔ, eko ɔmɛ yidji yi nu nū be: Zaxeo, debla ne nadi, donjtsi ehian be manɔ axo axomɛ egbe.⁶ Zaxeo debla di, yi xɔe kudo djidjɔ.⁷ Tsiwo kpɔ xɔn lɔ, amɔwo to nyagɔmɛ toto nu be: Eyi zen nuwɔnwɔtɔ gbo.⁸ Vɔ zaxeo nate do Axoetɔlɔ yo ɔnkumɛ, yi nu be: Axoetɔ, kpɔ ɔtsɔ axin kesinɔnuwɔ yo mamame sɔna wamenɔwo, yi ne ɔnwɔ enu nyanya de kudo amede le nudeme lɔ, nasɔ akpa amene lassɔ do texoe nu.⁹ Yesu nu be: xɔname gendo axoe tse me egbe, donjtsi ameyɛ tsan nyi Abraham yo vi.¹⁰ Donjtsi amegbeto vie va, bene ya dji yi ya xɔ ametsine bua do agbe.¹¹ Wole enyɔtsewo sɔɔ, yi Yesu gbe do elo deka, donjtsi wo gogi Yerusalem, yi wo xɔse be djipo fiɔdu lava le gaxoxo xɔn me.¹² Enu be: Amegan de djoyi edu djidjiade me bene ya xɔ fiəduxoee ne yenɔ, yi yagbetra gbo.¹³ Eyi yo dɔwɔtɔ amewo wo, yi yisɔ sikaga ewo sɔ nawo bene woayi trɔ ledji kakavana yo gbɔgbo.¹⁴ Vɔ yo dumetɔwo tsri yo nyagbɔ, yi wɔdɔ amedɔdɔna dode be: Minde le djidjɔ be nusu tse ne yadufiɔ do miadjɔ o.¹⁵ Tsine yitρɔgbɔ le gatsimɛ yé yivayi xɔ atsekpakpa yigbɔ lɔ, eyɔ subɔlawo tsine yisɔ egawo sɔna, bene yanya aletsi wotrɔ ledji do.¹⁶ Ame tutugbanto va yinu be: Axoetɔ axo sikaga hen amewo sɔgbɔ.¹⁷ Enu be: Enyɔ ɔntɔ subɔtɔ ɔnyui, tsine wowa nutoxoe le enuvitukuin tseme lɔ, xɔ atsekpakpa do edu amewo dji.¹⁸ Ame evegɔn lɔ va yinu be: "Axoetɔ axo sikaga hen amatɔn sɔva".¹⁹ Enu nu be: Wotsan nɔ edu amatɔn dji."²⁰ Amebu gbeva, yi nu be: Axoetɔ axo sikaga tsine ɔtsɔ wlɔado avɔ me ke,²¹ do ɔnɔn nɔn, donjtsi wonyi ame tsine sənɔn tame, woxɔnɔ enu le afitsi nde dancenu do.²² Enu nū be: Nado kodjo nɔwo le axo nyatotowo ɔtsi, subɔla ekunyanyrato, tsine wonya be ɔnyi tamesento de, yi ɔsənə enu le afitsi nyenje dancenu do de yi ɔndenɔ enu le afitsi nyenje do enu do lɔ.²³ Ndenjtsi ɔtsɔ axin ga sɔdado egakpɔxoe o, bene ne ɔngbɔ lɔ, mayi xɔe kudo egadjivi i?²⁴ Yi yinu ne ametsiwo le xɔn be: "Mixɔ sikaga amewo lɔ."²⁵ Wonu nū be: "Axoetɔ, edo ega amewo."²⁶ Nle nuniwo ne mi be, wolassɔ enu na ametsiwo do si, vɔlɔ wolaxɔ enu deka tsine le ametsime si enu nde le o.²⁷ Miamekpetewo mikplɔ axin ketɔwo, tsiwo nde dji be madu efio do wodji o, sɔva, yi miwu wo le axin ɔnkumɛ.²⁸ Tsine Yesu nu enyɔ tsewo vɔlɔ, ezɔn le amehawo yo ɔnkumɛ, dota Yeruzalem.²⁹ Tsine wogogo Betfage kudo Betanu, le eto tsine woyɔnɛ be Olivia to lɔ, Yesu do yo nusrɔnvi eve doda,³⁰ yi nu be: Miyi do dugan tsine kpankɔ mi, ne mido me lɔ, milakpɔ esɔ akete tsine wodo eka de, tsine dji yi amedekpe nde lia edjio, midokaɛ vanunj.³¹ Ne amede biɔ mi be: nde ɔtsi nule eka deɔ lɔ? Mia donjtsi nu be: Axoetɔ lɔ yi hien.³² Ametsiwo wodɔ lɔ, yi yiwo wokpɔe nene pepepe aletsi Yesu nui nɔwo.³³ Tsine wole eka deɔ esɔ aketelɔ lɔ, yo axoetɔwo biɛ be: Nde ɔtsi ;ile eka deɔ ne esɔ akete lɔ?³⁴ wo donjtsi be: Axoetɔ lɔ hien.³⁵ Yi wokplɔ esɔ akete lɔ sɔva ne Yesu, yi woɔc wo awuwo sɔ kɔdodji yi wona Yesu lia edjí.³⁶ Tsine yidje emɔlɔ dji lɔ, amɔwo sɔ wo awowo sɔkɔdo emɔn lɔ dji.³⁷ Yi tsine yile Yeruzalem gogowɔ le afitsi wo didino Oliviatie yo toa le lɔ, yo nusrɔviewo kpata le Mawu kafuɔ kudo axua kudo djidjɔ le nukunu tsiwo wo kpɔ wo ɔtsi.³⁸ Wo nu be: Woyra efio tsine va le Axoetɔlɔ yo ɔnkɔ me! ɔntsifafa le djipo, yi ɔntsikɔkɔe le djipo yo tame!³⁹ Fariziato dəwo tsine le amɔwo dome nu ne Yesu be: Tsitsa le axo nusrɔviwo.⁴⁰ Yi yidonjtsi be: Nle nunwɔ ne mi be: Ne wo bɔnu lɔ, ekpewo lado axua!⁴¹ Tsine wogago duganme lɔ, Yesu kpɔe yi yifan avi dodji yi nu be:⁴² Ne wotsan le ɔkeke tse dji wonyan nutsi nano ɔntsifafa lɔ ! vo fifielɔ, ewla do axo ɔnkuviwo⁴³ Nkekewo gbɔnɔ do djiwo tsine axo ketɔwo latrɔdowɔ, yi wola miɔwo le afisiafi.⁴⁴ Wolatsrɔn ewo kudo eviwo wo tsine le miadome, yi wo ɔnda gble ekpe dekpekpe asɔ dade o, donjtsi nde djesi game tsine wɔsɔ va gbɔwo.⁴⁵ Egendo gbedoxɔmɛ, yi yetɔ enusatzwo nyanya djo,⁴⁶ yi yinu nɔwo be: wo ɔnde be: Axin xɔ lanyi gbedoda yo xɔ. Ganke miɔnwo lɔ nu sɔe trɔzu fianfitɔwo yo nɔxoe.⁴⁷ Ele enu fɔwɔ gbesiagbe le gbedaxɔa me. Yi nunɔlaganwo kudo woemafiatɔwo kudo dume mèganwo le djidji o be yewo lawú,⁴⁸ vɔ wo ɔnde nya aletsi wola wɔ nii o, donjtsi dukɔnlɔ kpata le eto dui o vevede.

Chapter 20

¹ Yi le ɔkeke wo dometɔ qeka dji tsi yi wòle nufiɔ, yi wole Mawunyɔ nuɔ ne dukɔan, eva va me be, ɔkɔnɔtɔ ganwo ku womafiatɔwo kudo ameganwo va wogbɔ.² Yi wo nu ni be: de me ne mi, ɔnusen nde wo sɔwɔ nuyɛ wo ? alo medé yi sɔ ɔnusen ye nɔ?³ Yi yidɔ ɔtsi, nu nɔ wo be: ɔntsan na biɔ mi nyan qeka: ne mia do ɔtsi nu.⁴ Yohanes yo mennyryɔryrɔdɔ tomea, medé gbɔ yi so alo djilo yia?⁵ Yi woawo yɛ, wodebla le wo nɔnɔe wome nu be: Ne mi nu be: Djilo yi soa, ela to be, ke xɔnja nde ɔniti mi nde xɔ edji se o?⁶ Ke ne mi to be: Amewo gbɔ yi soa, kexɔan dukɔan kenken la xokpe mi, ele sigbe wo kandɔ dji be Yohanes, nyɔduqetɔ yi nyi.⁷ Yi wodɔ ɔtsi be: yewo ɔnde nyan yio soxoeo.⁸ Yi Yesu nu nɔwo be: kexɔan nyɛ tsan nyɛ ɔnde dja to axien ɔnusen yo djɔsoxoea ne mio.⁹ Yi le elo yɛ doo ne dukɔa be: amede de wuanyigble, le yo mɔdji yiyi mea, esɔ agblea do alo me nen agbledetɔ qewo sɔ na xoe gbogbo qewo.¹⁰ Le gaxoxo nyui toa mea, axoetsa dɔ yo dɔɔvi qeka dɔ da wogbɔ be: wo ne so agble nuku qewo dɔda ye, lexa yo gbledetɔwo xo amedɔdɔ a y wo doo ɔdɔ ałɔ gbalo.¹¹ Yi gbedɔ dɔɔvi bu ɔdɔ wo ke, yi wo gbe xo yitsan, yi wo doo ɔnkɔn, yi wodoe ałɔ gbalo.¹² Yi ame dɔdɔ etɔn gɔa tsan va wogbɔ, etsi wo doo afɔku yi wo kɔe danŋbea.¹³ Agbletsa ɔtsɔ nu le yidɔkui me be: ɔnde yi na wɔ? Na dɔn evinye lɔlɔtɔ ɔdɔ, yi wola wɔ yo ɔnkumɛ.¹⁴ Etsi agbledetɔwo kpɔ devia, wo tɔ susu ɔdɔ le wo nɔnɔe me be: deviye yi dja va qu etɔ ne agble yɛ kexɔan mia wui ne agblea atrɔzu miatɔ.¹⁵ Yi etsi wo kɔe angbe do agblea to me yi wo wuia. Fifie ɔnde wuanyi gbletsalɔ la va wɔ?¹⁶ Ela va, yi la wu agbledetɔ ye wo kenken, asɔ agblea do alɔmɛ ne agbledetɔ buwo. Ke etsi wo se eyea, wo nu be: Adjé, ɔnde djadjɔ

o !¹⁷ Yi yikpɔ wo duŋ nu nɔwo be: nde nɔti nyi ye woŋlo de be: kpe tsi xɔtutuwo gbea, yi trɔzun zogoen djikpɛa ?¹⁸ Amesiame tsi la dje ekpe xɔn djia ela nɛn gudugudu, yi ametsi dji yi la djea, ela tuku biqibidi.¹⁹ Yi womanlɔtɔwo ku nkɔntɔ ganwo dji beyewo ale le gaxoxo xɔmɛ, vɔa wo vɔ dukɔa, dɔ nɔtsia, wo doe djesi be yewo nɔtsi yi do laye dɔ.²⁰ Yi wo le edia, yi wo dɔn amediatɔwo, be ne egbe nunyɔ de tsi nde djedji nɔwo kpoa, woale yi ne fio.²¹ Yi wo bise le totɔ be: Nufiɔtɔ mi nya be wó nunu nya, wó gbé fiɔnɔ Mawu yo mɔa le letsi nɔlɔŋɔ kɔkoea toe ne ne.²² Ma qede le be mia wɔ nunana ne Kaisaro alo mi nde dja teŋ oa ?²³ Yi etsi yi do djesi wó tame susu baða woa, enunɔ wo be: nde wɔ mi le dodkpɔ wo nu ?²⁴ Mi so kpɔtɔe a yo dometɔ deka so fiɔm, nutata ku nɔŋlɔn tsinjde le dji ? yi to be: Kaizaro tɔ yɔ.²⁵ Yi eye nɔtsi yi nunuwa be: nɔtsi nyi Kaizaro tɔ lɔ, misɔ niŋ yi Mawu tɔ tsan ne va ne Mawu !²⁶ Yi le dukɔa yo nɔkumɛa, wo de teŋ lee le yo nya wo me o, kebon, yio donutia tsakawo, yi enu tsan ku nɔwo.²⁷ Zedeka Zadukitɔwo tsi wo yi site ku tukaða dɔ ame kuku wo fɔfɔ nɔtsi va biɔe be:²⁸ Nufiɔtɔ, Mose nɔlɔe daðe ne mi be: ne amedje tsi nɔviala nɔtsu yo srɔ ku yi nde gble qeviwo daðeo, nɔvia laðe srɔ, yí la do xome qe ne nɔvia .²⁹ Fifie, nɔvi amandren le, yi tsi tutugbɔtɔa de srɔ yi kua, nde gble qeviwo dade o,³⁰ yi evezɔa ku etɔngɔa tsan³¹ Yi nene woame andren kpata wo nde gble deviwo dade o, yi wo ku.³² Yio nɔgbodomea nyɔnua tsa ku.³³ Fifie le ame kukuwo fɔfɔmea, wo dome to tsi nde tɔla nyi nyɔnua, nɔtsintsia wo ame andren kenken wo de nyɔnua xɔn deka kpo vayi.³⁴ Yesu dɔnuti nɔ wo be: Gaxoxo ye me yio deviwo sɔɔnɔ wo nɔnɔewo nana yi wo dənɔ.³⁵ Amentsin woe la kpo gome le xixe ye ku amekukuwo fɔfɔ mea woe nyi ametsiwoe nde de srɔ oa ku ametsi wo yi nde sɔɔnɔ wo nɔnɔewo nana oa,³⁶ nɔtsintsia wo nde djagbeteñ kuo, dɔ nɔtsia wo le sigbe mawudɔlawo nene yi wo nyi Mawu ku yo amekukuwo fɔfɔ viwo.³⁷ Ke ne ame kukuwo tsitea, le anjudjawea gbɔa, Mose tsan qe fiɔn wo etsi yiɔ Apetɔa be: «Abraham yo Mawu ku Isak yo Mawu ku Yakob yo Mawu»³⁸ Ke Mawua nde nyi ame kukuwo Mawu o, boŋ ame agbeagbewo Mawu yi yinyi, nɔtsintsia wo kpata wole agbe ni.³⁹ yi womafiotɔ qeda xɔ nya le totɔ be: Nufiɔtɔ wó nui nyuɛde.⁴⁰ Yi wondegbe dji be yéwoabiɔ nyan dækpekpe o.⁴¹ Yi to nɔwo be: ndewo mi nunu be: David yo vi yi nyi Kristo ?⁴² Yi David nɔti nu le Psalmo yo woma me be: Axoetɔa nune axen̄ xoetɔ be: bɔbɔ nanyi dɔ axen̄ qusime.⁴³ Vaseðo gaxoxo tsi me na so axo kentɔwo sɔɔwɔ axo afɔqdɔjinu.⁴⁴ Fifie ne David yɔni be Axoetɔa nde wɔ yi nyi evia mɛen ?⁴⁵ Ke etsi dukɔa kpata le toðoɔ mia, enunɔ nufiɔtɔwo be:⁴⁶ Mikpɔ mia dɔkɔe dji nyuɛde le womafiotɔwo nɔtsi, ameyewo lɔnɔ tsantsan wɔwɔ le awu vlayawo me ku gbedodoname me le gbandomewo ku texoe tutugbantɔ nɔnɔ le nuðuxoewo,⁴⁷ ame tsiwo kankano ahosiwo wó axoewo yi wo nɔnɔ koe fan̄ djidjiwo wɔɔ, amexɔn wo yi wo la dɔn tona sensende wu.

Chapter 21

¹ Yesu kɔ nɔmen yidji, yi kpo nunu amenshitɔwo so wo nunana nɔn dadawɔ dɔ ega yio dakavie lo men.² Ekpɔ ahosi wamenɔn detsan tsi sɔ, ega tsi wodunɔn vitsukui amenve so va domen.³ Yesu to be: nɔle totɔ nɔn mi le nyɔn texue men be ahosi women nɔn ye na nu wu amen shiamen.⁴ Nɔntsntsia amenbuwo so numadota na, nu gbɔgbo tsi le woshi lɔ ede kpo yio va na. Eye so nɔtsiwo kpata nɔtsiyle agbe dɔ lɔ va na.⁵ Amendewo nɔn asen̄ kanwo sokudo letsi yi wo doatsan nɔn mawu yio xɔ lɔ kudo ekpe xɔashi kudo nu nana nyuie lɔ wɔnɔtsi,⁶ Yesu to be:< nyuɛwo kpo wɔa? nɔkeke le gbɔnnɔn tsi dji wola kankanwo kénkén, ekpedodo dekpekpi nɔdatsi ebudji le fie o.>>⁷ Wobiɔbe:Nukplanto, Ganjdemem nuye ladjo?nde la nyi dje si be egogo?⁸ Yesu do nɔti be:<< Mikpɔ nyuide be wɔn gbe kplomi sɔ yio o. Amen gbɔgɔbɔ dəwo la sɔ nyikɔ tsinyen do nu ava nɔn totɔ be: Enye a. Alo wolatɔbe: Gamena sun vɔ. Miŋ gbé kplɔ wodo.⁹ Nɔn mise awawɔwɔ kudo zikiti yio gbé lɔ, mingbé Vɔn donntsntsia edjé be enuyɛ wo la dɔ egbe, ganke eyewo nɔdefiɔnbe enuwuwu lo va do.>>¹⁰ Fifie eyi dodji to be: Eduo lɔ lawa ahua kudo wo nɔn nuiwo, yi fiɔduxuɛwo lashite do wonɔn nuiwoztsi.¹¹ Anyi gban lahunhun vɔnɔn ta le texuɛwo, adɔ la to yi edɔ bada lava texoetexoe wo. Vɔnɔn donuwo kudo nɔdanɔndonu ganganwo la to so djipo.¹² Ganke do nyikɔ nɔn enuyɛwo keñken, alɔ la su mia dji, wo la tsi yomen nɔn nɔn mi wo la kpɔmi yi gbedodaxue be wado kodjɔ nɔn mi, watsu mi do gakpamen. Wo ladɔn mi sɔ yi efɔ wo kudo dumɛn gawo gbɔ do tanyen.¹³ Eye lanami mɔnɔn kpɔkɔ be miandi dase.¹⁴ Milé do tamen be: nde hian be mia bu tamen kudo nɔtsi yi gbɔnnɔn lɔ nɔtsi donkɔ o.¹⁵ Donntsntsia nyɛ nɔtsi nana mi nanya kudo ade, kususu be nɔn mixonuxo lɔ, nyɔn tsi wo yi latoso nu men nɔn mi lɔ la na be amɛn dekpekpi nɔdatɛnz to te do mian nɔtsi, alo ashite do mian nɔtsi o.¹⁶ Mia djlawo kudo mian nɔnviwo, xomento wo kudo mian xɔlɔnwo nɔtsan ladomi asi, yi wo la wu miandomɛn dəwo.¹⁷ Amɔwo kpata la le kɛ mi do tanye.¹⁸ Ganké miɔ da kuideka nɔda sun o.¹⁹ Nɔn mido dji sɛnde lɔ mi la tsi agbe.²⁰ Nɔn amɔwo tole Yerusalem lɔ, kexɔn a mian nyan yio gbangban gamen gogo.²¹ Mina amentsiwo yi le Yudea lɔ wasi ayi etɔ wo dji, amentsiwo yi le eduɔ dada menlɔ wa to adjɔ, yi miŋ gbena nɔn mentsiwo yi le wogbe menwo lɔ wato dje men o.²² Donntsntsia hlɔnbiɔ yio gamen sun be wakpa nɔtsiwo kpata wo nɔlɔn dade lɔ.²³ Baba nɔn efunɔnwo kudo amentsiwo yi denɔn nɔn woviwo le gaxoxo xɔnmen! Fukpekpe senjde lava anyigbandji,yi etɔ dɔndɔn dovɔnɔn la va du ye dji.²⁴ Amen dəwo nde nyi Yudatɔwo lo latsu afs Yerusalem dji va dashi nɔn gatsimɛn wogamen la sun.²⁵ Djesi la to so we, wetri kudo wetriviwo men. Le anyigban dji, eduɔ mentɔ wo la vɔn, atsaka, yi wolatsi djodjo djoe le axu yio gbe dede kudo yio dan wawa ta.²⁶ Djipo yio nuseñ la hunhun. Amɔ wo lavɔn yi wo la danta nɔn yi wola kuxueyi le nɔtsiwo gbɔnnɔn dɔjɔdɔ gbe le xixeamen nɔtsi.²⁷ Wokpɔ amengbetɔ vie lɔ yi le liliqpoɔmɛn gbɔn nɔn kudo nuseñ kudo nɔtsikɔkɔe gan.²⁸ Nɔn enuyɛ wo le dɔjɔdɔ ɔlɔ, ke xɔna mishite ne mian hɔtayidji, donntsntsia miɔ xɔxɔ gamen gogo.²⁹ Yesu do lo ye nɔn wo be: Mikpɔ asisroeti (figueti) kudo atibu wo kpata da.³⁰ Nɔn wole makpa towɔkpolɔ, mian nɔtɔwo miankɔpɔe be kudidi gamen gogo.³¹ Nen nɛn ke nɔn mianwo tsan, nɔn mikpɔ enuyɛ wo yi wole emen vaɔɔlɔ mian nyabe Mawu yio fiɔ duduɔlɔ gogo.³² Nle totɔ nɔn mile nyɔn texue men be djidji men ye wo nɔtsi nɔlɔ yiyido keñ gboxuɛ nɔn enuyɛ wo nɔtɔwo va men o.³³ Djipo kudo anyigban nu la va yi, ganke nyɔn nyui tsinyen nu nɔda va yi gbe deo.³⁴ Mikpɔ miadeki dji nyuide nɔn nusu dūdu, ahamumu kudo djitsitsi, nɔn agbe ye men yio nu gan djidji nɔgbeva xɔ

Chapter 22

miɔ susumen o. Kususu be kodjodogbé ñgbeva gogomi o.³⁵ Donjtsintsia eladjé mentsiwo kpata nɔn anyigban blibooł yio ñmendji.³⁶ Yïntsilɔ minɔn ñzɔn nɔn miandogbeda yi mian kpɔ nuseñ ato le nutsiwo kpata gbɔnnɔn djɔdjɔ gbe lɔ men, yi mian va to do amengbeto vie lɔ yio ñmen.³⁷ Le nkékémen lɔ, Yesu fianu le Mawu yio xo lɔ men, yi le wetromen lɔ edjo nɔn avedɔn amitɔlɔ dji.³⁸ Ndekan nyen men lɔ duɔmentɔwo kpata bɔ nɔn va gbo le Mawu yio xɔmɛn be yewoa sé yio nyɔn.

Chapter 22

¹ Yi kpanɔnmadatike yo zan tsi woycɔnɔ be ñkuqadjzan gag lo.² Ñkɔnɔwo yo tatɔwo kudo wonayla taganwo le yidyio le manu dekpekpe be yiwola wu yesu; doa wóle manu vɔnɔnɔn ne djukɔa.³ Voa ,satana de juda me yi wògbé yanɔ be iscaniot yi tsan le nukplanvi wewewò me.⁴ Yi juda yi ve wo deka kudo ñkɔnowoɔyɔ tatɔwo, ñkoti ne gbadagbawo, be ne wa sɔe do asi.⁵ Wókpɔ djidie yi djila ne ega.⁶ Elsn be yɔ ega la ;yi le djidjɔ fifie mgnuyidji éla se yesu so do asi, eyi djukuan le.⁷ Le kpanɔn-madatike yo azan dji lo yi wòla wu ñkudodjzan yo alua lɔ;vado.⁸ Yesu don pirre kudo jean le gblongeon nɔ wó be mive dra do ne nio du nu.⁹ Wé biɔe be fide yi adji be ma dra do de¹⁰ Edo ñtsi nawó be ne nudo djuamea nula kpo ñsude yu le esigo do asi mikplɔe édo yi yo xsme.¹¹ Yminu ne ame djkpowa bc fide yi ñda dunu kudo nukphaninye wo le.¹² Ela so exagan de fiɔn nu yime wòdra nyude xɔn yi núla du azan lo le.¹³ Wódjo yi wókpɔ le yi tututu yi énui ñowò yi wò dra azan lo do nyuide.¹⁴ Yi agamea va yesu le ekplɔn lo ñtsi kudo, yò nukplaniwo, yi nu ñowò e:¹⁵ ñdji veerde ladu pagaē yoazan kudo nu, kegboe ava kpefuri.¹⁶ Doa ñle ne mi, ñde ya gbe duí ke o, kaku va sen do gayime wòla wuenu le mawu fisduxoeme.¹⁷ Yi ta éso kopo lɔ édo gbedo, nu be mixɔ kopo tse yi nime le mia dokuiwó me.¹⁸ Dsa ñle nus ne mi njagbe nu wuanyi lɔ kudo nu ke o nus do gayine mawu fiduxo eɔ latko va o.¹⁹ Eso kpɔnɔn le eyime édo gbeda vɔlɔ énɛ yi me ñowò nu be ets lɔ yi nji axin ñku djinye.²⁰ Eso kopo tsan yi esdoe se voa éswé ñoco nu be kodo anyigban do ne nu.²¹ Vɔ gake ameyi da soñ do asi le ekplɔ tse tsi kudo fifie.

²² Mawu vi lɔ le djodjɔo doa ele nyanya me nivoa baba ne ameyi soe so da sia.²³ Yi wole wanɔnɔ wò biɔc se be nawa nya ame yi da wɔn nuyɛ tonjbe.²⁴ Yi nukplamiwo le nunluɔn veve dea be nc wóya nyan amea le to konjuna.²⁵ Yesu nu ncwò be djukɔwo meganwo dumɔ woé djuwo dji yi ame yiwo nanɔ taetc do wò dji wowò yɔnɔ nunyui watawo.²⁶ Agbe nyi nene bowua amegan lɔ ne nyi amevi lo yi amevi le yi ame yi le edyi edju kplewa ne nyi nukplanvi.²⁷ Le nùo hkpɔkpo de mede yi nyi aegan ame yi no anyi do okklɔn jbsi alo ameyi le amesubɔ ameyi gla do ekplɔn ñtsi yɔ ala yi nyee de ñle mia ne voa ñdjole nua subɔ.²⁸ Miowò lɔ mido veve nu kudo le tetcpo nyewo me.²⁹ Yi tsi yi etanye so fodena na lɔ ñtsan ñsɔe sona mi le yo ñgbodome.³⁰ Mi lava du nu yi mi lava du fiɔduxoenyé me yi mila du fiɔ do tsrale yo kɔta amewevea lodji.³¹ Simon, simon kpc̄ dokuio dji yi axacto nu do tsrcl yoa tu mi sigbe eli (plate unale) nene.³² Voa ñdo gbeda do ta nɔ be ne xosrtɔwo ñgbe bu o; fifia woe do ñsen novio kpɔtoeawo.³³ Pirre nu ne yesu bo ñle gtesɔsɔē layi kudo ewo gakpame kuke ñtɔ tsɔn.³⁴ Yi yesu nu be perre ñle nus ñɔn be kaka kokla la ku atɔw ola gbenye zeten be yide djesnu o³⁵ Egbe gblao be yi ybe dgi yi kpete ala afakpa na mia adeyude hian nua wò do ñti be ñdekpe ñbe hian mi o.³⁶ Yi nu ñowò be ne sɔe yi neji do gbedji yi kpete yi kpte lɔ ne sɔe yi meyi ñde do ewui lɔ ne sa ye ñdlo ne nɔ sa ye ñdado ne xle ewui le.³⁷ Doa gle nus ncmi be nyan tsce nedido agbe nye ytsi wo du do mbada watɔwo dji woa nu yi woñla lɔ lava eme.³⁸ Wò gblɔ be axoeto ewu ameve ke ke yi énu be éxɔn su von.³⁹ Yo nukplaviwo kploë édo tsi éto tu ta amito lo dji sigbe leyi éyi ni gbesigbe nene.⁴⁰ Yi wó ve do lo énu be ñowò be mido gbda bene mi gbe gen dje tetekpɔ me o mo.⁴¹ Ète djoyi aga do ekpede ñbsi djeklo yi dogbeda le:⁴² Õ tanye ne yi adjia te kope le ytintye be ne djranyui tewe ne ve me ñde tsi ye o.⁴³ Yi mawudala de didi zedui va dui nusen.⁴⁴ Yi vevesese leé lɔ éle gbeda doo tome yi yio ade trɔzu sigbe ehukɔn nene yi le djadjia do anyigban.⁴⁵ Tsi yi édo gbeda voa etite djyi nukplanviwo gbo yi Wade alɔn don ñzizi to.⁴⁶ Yi na ñowɔ be dde wo mile alɔn don mitite ne mia do gbeda bene teikpɔ ñgbe va mia dji o.⁴⁷ Tse yi ékpɔtɔ le nyɔ lɔ zɔn do wòdji élé tétés gago yesu be ne ya gbigbon enu ni.⁴⁸ Yi yesu nu ni be juda to enu gbibi gbon me yi oda sɔ mawu vi lɔ do asia?⁴⁹ Yesu yio amewo le nuyewo kpo lɔ nu be de yi mia co wò kudo nuɔ ewuiɔ lɔa?⁵⁰ Yi ame-deka yesu yo ame wò mea so eto dusi metos ne ñkɔñto yo desovi.⁵¹ Yesu nu be minɔ te éto alɔ etox lɔ no amea yi etɔ lo tsa ni.⁵² Yesu nu ne ykanɔtoto megaywo kndo amesisi anwo be mɛ de yi va do ñtsiye miva kudo ewiwo ekpowo sigbe fianfi gbo nene.⁵³ Gbésiagbe ñle mia gbo le gbedodaxa lome mide le ykpo voa mio game yi ke yi vivti la zan yo hsen.⁵⁴ Yesu ya lele ñgbodo mea wékpłɔyi fadagan de yo gbedo nome.Pierre kplɔ wédo le kaka azɔgɔ daa.⁵⁵ Wóto ezo le tewe lɔ yi wòñɔ anyi le xan.Pierre tsan va anyi le wò dome.⁵⁶ Yi ezo lɔdji édjia gbadagbañ le kpo nu be ameye tsan ke le xan kudui.⁵⁷ Voa, égbe nu le égbe nu le égbo gble be nyɔn ñde djesi o.⁵⁸ Zaydea ame bu de kplɔ nu ni ole amescon me yi pierre nu be asu yde le wo me o.⁵⁹ Le gaxcoxo deka yo ygbdomee amede tsan be yku dge édji yi be ganwo yc gsu ys kele ken kudo yesu doa galiliato ye ényi.⁶⁰ Pierre do ytsi be hsu hde nya enycyi nuɔ ole o.⁶¹ Yi yesu trɔ lɔ ékpɔ yi zedka pierre donku emyo yi acoeto lɔ nu be ola gbenu le gbo nye zetɔn kegbɔ kolo laku atɔ.⁶² Yi éfan avi kudo vevexbe la eyi étovɔ yo ñgbo do mea⁶³ Ameyiwœ le yena lo la egbodiɔ ñtsi yo gbele xoo.⁶⁴ Wòbla ñkume ni yi le bio be defiomí ameyi ne xo wa.⁶⁵ Yi ñkekeia lɔ va do djukɔ lɔ yo ñkoncwo.⁶⁶ Yi gkekwo lc vo do djukɔ miɔ do ñkanɔwo fada gaywo esétcwo wò kpata wóbo yi wòkplɔ yesu yi wò sanhédrnia lɔ me.⁶⁷ Wò nu be ne wóye nyi knasstoia lɔ gblɔe ne mi yesu do ybsi ñowò be ne ñglɔe ne nu tsan mi hdea kando ,edji kpo gbede o.⁶⁸ Yi ne ñbio mi nyan tsan midea teñ do ñtsi nu o.⁶⁹ So egbe djia mawu-via lɔ lano anyi tenji le dusimé ne mawu yo ñsee.⁷⁰ Amesia men nu be ke wuan mawu yo via lɔ yi onyia yi édo ñtsi be: mia tɔwɔa le gblɔ yi ñnuji.⁷¹ Yi wòdò axua be ade yi mi gbe hian aso di fiɔn?yi énui kudo yio ñtɔ yo enu vɔ.

Chapter 23

¹ yi woha bliboo lo kpata tote, yi wo kpl̄o Yesu yi Pilato gbo. ² wot̄ nussr̄osr̄ le totoc be: Mikp̄o amenye wo le mian dumentwo tametrotro, yi wogbe non amowō be, wongbedjou non Kaisaro o yile totoc be, ye wont̄zyi nyi efis̄ Christoo lo. ³ Yi Pilato bīe sebe: Ewoe nyi yudatōwo fīlo men? Yidon̄tsi nyi be: Ewoe le totuo. ⁴ Yi Pilato ton̄on nun̄to ganganwo kudo amen gbogbo be: Nyen̄ ndekp̄o nubađa de le nsu ye n̄tsi o. ⁵ Wo gbetsi dji, to be: Edo zikiti eduɔmen le enufiā to Judee, et̄dji so Galilée kaka va sen fie. ⁶ Etsi Pilato se Galilée nyiklo, ebī sebe, nsu ye q̄e Galilée tōwo yinyi a; ⁷ Etsi Herode kpo Yesu lo, edji d̄j̄en̄tsa d̄j̄ontsia ele djidjio xoxo be ya kpo, s̄okuđo n̄utsiwo sē yile n̄tsi, yile m̄okp̄w̄ be ya wa nukunu q̄e yakp̄. ⁹ Yibio enyōn sugbowo se. V̄ Yesu ndeđo nyon̄ d̄j̄ent̄si nyi o. ¹⁰ Nun̄to ganganwo kudo yemafiatōwo lete le enyōnsōwo d̄j̄ontsia vevide. ¹¹ Herode kudo yio asafowo do v̄loui, yi wole enyōn bađawo too soñtsi, etsi wodo awu nyuiwo nyi l̄o et̄o qui dađa Pilato gbo. ¹² Le gbehōngbe a, Pilato kudo Herode wotr̄ zu x̄onl̄on, vo tukada non wodomēn̄ san. ¹³ Yi etsi Pilato ȳo nun̄laganwo kudo amēngan wo, dukōnwo xote. ¹⁴ Eto non wo be: Mikp̄o amenye va gbonyen sibe amentsile dukōn tamēn tr̄ow̄ nen̄ nen̄; mikp̄o n̄bī nyon̄ se le q̄men̄ non mil̄, nde wa nublabla de tsin̄tsi mile enyōn s̄owāđo. ¹⁵ Nennen ke nyi Herode tsan, yi tr̄eđa q̄da mi, be nde wa nudékpekpi tsi djebe yaku o. ¹⁶ Yint̄si nan xui, atashi. ¹⁷ Elebe ya tashi le gamen n̄nt̄o d̄eka n̄tsi le djidjio n̄keke x̄ondji. ¹⁸ wa kpata wodo axua hoo tobe: wu amen ye non nantashi Barabas non mi. ¹⁹ Wole nsu ye do gakpamen q̄o ezixoxo n̄tsi kuđo amen wuwu. ²⁰ Pilato gbe xonuxo non wole djidjio be, yata si Yesu n̄tsi. ²¹ Wodo axua be, mi ki do ats̄nts̄i, mi ki do ats̄nts̄i. ²² Pilato ton̄on wo zet̄ongon̄: Nuv̄on̄ ndewa? Nyend̄ kpo nudēlen̄tsi tsidje non kuo. Fifia nan xui yi nan tashi. ²³ Wotegogui le biđibio ku egbe sensen be: kanke wola kiđo ats̄nts̄i yi wo gbewo wugan yit̄. ²⁴ Pilato sonyon̄ be wowa n̄tsi djiwo wole non wo. ²⁵ Etashi amen tsi djiwo wole n̄tsi. Amen ye non gakpamen q̄o zikiti kuđo amen wuwu n̄tsi, ke Yesu yel̄ wonen wanđe kpekpi kui faa. ²⁶ Etsi wokpl̄o Yesu le yiyiblo wodogo nsu d̄eka tsiwo yon̄on be Simon so Siyène. Eso gbemen gbo non, yi woli s̄o astiso ga lo s̄oni be nen̄ kpl̄o Yesu do. ²⁷ Yi amen gbogbo q̄ewo kuđo nyon̄ tsi woele ekui kudo avi fano nyilo, wo kpl̄o do. ²⁸ Yesu tr̄ođo wont̄si ton̄on wobe, Yerusalem nyoviwo, mingbe fanvio, ke bon mi fanvi non mian n̄tsi mia q̄ekiwo kudo miaviwo. ²⁹ N̄keke wo le gbōn̄on̄ tsiwomen wola tole be: Mawu yra kon̄onwo kuđo vidjido tsiwonđe djivikpo kudo nyon̄ tsiwo nde nan ancon̄ evi kpo. ³⁰ Ganx̄on̄ men l̄o, wola ton̄on etoto be: Mimudje miandji! Wola ton̄on etovitukui wobe mits̄on mandji. ³¹ Non wole enuyewo waon̄on atsi mumu q̄e, lede yilan̄on̄ non atsi mumu q̄e, lede yilan̄on̄ non atsi xuxuye. ³² Wokpl̄o amen amenve tsiwoe nyi nubađawat̄ wo djave wu wo kpedo Yesu n̄tsi. ³³ Etsi wova texue, tsi woyon̄ be amentakolixue lo wo ki do ats̄nts̄i le x̄on kudo nuv̄on̄wat̄o, d̄eka le q̄ushidji nyi, yi eveḡon̄ le emiōn̄ men nyi. ³⁴ Yesu tobe: Et̄o nyen̄ s̄okewo q̄o n̄utsintsia wonđe nyan̄ n̄utsi waw̄ wole o. Yi etsi woman wo awu women lo wodako le won̄on̄ nuiwo domen̄. ³⁵ Yi amen gbogboq̄ewo lete lexon̄ le nukpo w̄. Gatsim̄en dumengawo le nyond̄e waw̄ so Yesu n̄tsi be: Exo amen buwo q̄oagbe, n̄en̄ xon̄on̄ yit̄ q̄oki n̄en̄ nyi be yi nyi Christo, Mawu yio amen tsantsanlo. ³⁶ Asafowo tsan le nyond̄e waw̄ soñtsi, wote gogui s̄o vin ha veve kpenyi. ³⁷ Wotobe: N̄en̄ ewenyi Yuda t̄wo fīlo lo w̄on̄on̄ q̄ekiwo! ³⁸ Enu n̄j̄ejl̄ tsan le tamen nyi, yin̄l̄on̄ dađa Helatōwo, Romatōwo kuđo Hebritōwo q̄o wo gbewomen be: Amen ye yinyi Yudatōwo fīal̄. ³⁹ Yi nuv̄on̄wat̄o, tsiwo wokando atsin̄tsi lo, wodomēn̄ t̄d̄eka tsan to enyōn bađa so Yesu n̄tsi be: nyui ewenyi Christo lo. De wont̄ q̄ekiwo non nan de miotsan. ⁴⁰ Amēnveḡon̄ gbenyon̄ nyi be: woe n̄yōn̄ non Mawu o? Woso nyon̄ d̄j̄onts̄i shibe letsi woso nyon̄ q̄o yetsan̄tsi non n̄en̄. ⁴¹ Miwo ye a, eyē s̄okumi, enutsiwo miwal̄o yio fentu x̄wo mile, amen ye nde wanu dada q̄ekpekpi o. ⁴² Eton̄on̄ Yesu be: Yesu, q̄o n̄kuvi djinyen̄ non evađo axoficq̄uxuee lo men̄. ⁴³ Yesu tonyi be: n̄letotoč̄ non le nyontexuem̄ be wola non paaaradisō lo men̄ kudon̄ egbe. ⁴⁴ Fifie a elan̄on̄ shibe nyi d̄on̄ men gawuive men n̄en̄ lo, vivti sakon̄ q̄o xuxee men kpata vadashi non wet̄o gat̄on̄ men̄. ⁴⁵ Ewe yio klenklen̄ wla Mawu yio x̄omend̄o zend̄o ve shian. ⁴⁶ Yesu daxua sensen̄ be: Eton̄en̄ alat̄wo men̄ nsu gbōngbōn̄ tsinyen̄ do! tsito nyon̄ x̄on̄ kpol̄o emiōnn̄. ⁴⁷ Etsi asafowo dji kpol̄o kpol̄o tsidj̄lo, ekanfu Mawu to be: Nyontexue, amenye lo, amen d̄j̄edj̄e yi nyi! ⁴⁸ Amen gbogbo tsiwe va x̄on̄ be yewo avakpo enuye texuel̄o, etsi wokpo enusti dji lo, wotr̄ djo yi wole akonta xow̄o kuđo nuxaxa. ⁴⁹ Yesu yio amen nyannyanwo kuđo nyon̄ tsiwo kpl̄ođo so Galilea le az̄ge le tuyewo kpol̄o dađa. ⁵⁰ N̄su d̄eka non anyigbandji yio nyiko nyi Yosef, amen tsinyi ađađq̄et̄o kuđo amen nyui kuđo amen d̄j̄edj̄e. ⁵¹ Amen ye nde l̄on̄ non wo susu deđe kuđo wo nuwawawo dji o, eso Arimatia, tsinyi Yuda t̄wo duđekalo, yi yile ten̄on̄w̄ kpol̄o Mawu yio fiđuxuee lo. ⁵² Amen ye yi Pilato gbove biđ Yesu yio kuku a. ⁵³ Edile atsisoga n̄tsi yis̄o bloba tr̄odui s̄ove d̄iqo yđo tsimen̄ wonđe q̄i amen q̄ekpekpi do kpol̄o. ⁵⁴ Gbexon̄ gbe nyi d̄jradjrađo gbe, yi sabat gboñon̄. ⁵⁵ Nyon̄ tsiwo kpol̄o Yesu do so Galilea lo z̄on̄ kuđo Yosef ve kpol̄o yđođo kuđo le tsiyi wosa Yesu yio n̄tsilan kuku ml̄on̄ anyi do. ⁵⁶ Yi wotr̄ vedjra ami kuđo anuwatrewo q̄o (parfum) wo vedi q̄omen le kl̄engbe q̄o eseewo n̄tsi.

Chapter 24

¹ Le kosiđa yo n̄keke tutugban lo djia le fonfon booa wó s̄o ami hoñhoen̄ lilili yi wó dra q̄o be woa sine n̄tsilan kuku lo. ² Yi wo kpe be, wodē kpe lo djo le ame kuku do lo nu. ³ Yi tsi wo yi q̄o me lo, wo nde kpol̄o axoet̄o yesu yo kuku lo. ⁴ Yi va ve me etsi wotsi n̄zizi me s̄oku q̄o n̄tsi lo zeđeka, nsu ame eve va t̄ote q̄o wo gbo le awu gangan dazo q̄e me; ⁵ Yi etsi wov̄o, yi wo do ta gu lo, wo to n̄wo be: ndeđtsi mile ame agbeagbe dji le ame kukuwo dome mee? ⁶ nde le fiye ođe, esite: mido n̄kuvi, letsit̄ etoe ne mi, gatsim̄e yi kpol̄o le galilea lo be: ⁷ Wodō lass̄ Amegbetov̄i lo do asine nuv̄on̄tōwo, yiwo la kēn̄ q̄o atsi n̄tsi, yi le n̄keke ame etsa gbe lo ela site. ⁸ Yi wo q̄o n̄ku yio hyōwo dji. ⁹ Etsi wogbo so yđođa me lo, wo to tuyewo kpata ne ame wuidékewo ku ame kpol̄ođo. ¹⁰ Yi ame tsiwoe to tuyewo ne apostolawolo, woa woe nyi Maria magdalat̄z ku yohana ku Maria yakobo dada kuđo nyon̄ kpol̄o wo. ¹¹ Yi wo le enyōn ye kpol̄o sigbe koxoet̄ n̄en̄ yi wujde x̄e seo. ¹² Yii Petro site,

yí yodoó ló mè, yii ulu kó kpo yodo mè ló , avó yie qede kpo yii ulu kó kpo yodo mèló, avó yie qede kpo yii kpo, yii edjo yi axo mè. ¹³ Le ñkeke xó djia, amé amé eve, le wo dome wo yinó dò kóxoe tsi wo yonó be Amaus ló mè edjidji le Yerusalem gbo sigbe kpetsiameka nenee. ¹⁴ Yi wole aseñ kanó kudo woançóewo le nuye o kpata tsiva díj ló ñtsi ¹⁵ Yi va va mè etsi wole aseñ kanwo le woançóewo dome, Yesu ñtò va do go wo le zozo kudo wo. ¹⁶ Yi wo ñmewo do vivitsi, yi wo de teñ djesio. ¹⁷ Yii eto nòwo be: Enyó ñde tututowó yo le le moadji yo le ñzizi nuwó nene? ¹⁸ Yi amé ñeka le wodome tsi wo yonó be kleopa ló dò ñtsi be: Odjeka kpo yi nyi amé yile Jerusalem, yi ñde nya nutsi díjole ñkeke xón ló díj oa? ¹⁹ Eto nòwo be: ñdewo? yi wo ñdóntsí ni be: Jesu nazaretetó yo ñtsinyó ló yó ametsi nyi nyonuñetó ñtsi le nuwáwó kudo nyototo mè le Mawu kudo edua ló ñmè. ²⁰ Letsi ñkonçóewo kudo edua yo agbonuglawo be: woa dò eku kodjo ni be woa ken dò atsi ñtsi. ²¹ Miawoa nisusui be eye la dè Israel, yi le fífie sonkeke etó ye, nu xówo díj qodji. ²² Sókpédéñotsia nyonó ñewe tsan le mia dome wo do vóvó nò mi. ²³ Yi etsi wo ñde kpo ñtsilan kukuo ló Mawu dò lawo va to nòwo be: ñdekuo ele agbe. ²⁴ Yi amé ñewe le wo dome yi yido lóto, yi wo kpo be: nyotexoe yi nyonuwo to yii kpo be: nyotexoe yi nyonuwo to yii; yintotsan ñde kpo ñtsilan kukuo ló. ²⁵ Yi edo ñtsi nòwo be: o ametsiwoe ñde senó nu goméyi minyi, kudo edji miató tsan le blewu yii mi la voxá enyó tsi wotao díj seo. ²⁶ Alo ñde aya ñdu ñe kristo lato keñ gboxoe yii lakpo Mawu yo ñtsi kókóee ló mè. ²⁷ Etsi yi etó díj so Mose kudo nyonuñetó díj ló exo nuxo soso ñçorló kókóea ñtsi nòwo. ²⁸ Yi etsi wo va dò kóxoe tsime yí wo le ló gbo, wo wà sigbe wole dua mè towó nene. ²⁹ Yi wo tèqodji to ni be: nénó yewo gbo ñdóntsí ezan le dodoó, yi ñkekeva vó vó yi eyi be yea nò wogbo. ³⁰ Yi va va mè etsi yikudo le nuñuxoce ló esó ablo ló yi dogbeda dò ta, yii ñee mè sò na wo. ³¹ Zédeka, ñkuvi uu nòwo, yi wo djesi, yi ebu djo le wo gbo. ³² Yi wo to nè woa nòñewo be: edji miató ñde vuvu etsi le nuxo xoo nè mi le moadji yi ñçorló mè dèo nò mio mè. ³³ Yi wo site le goxoxo xó díj gbe díj yi Jerusalem, yi wo kpo amé wuidékekewo kudo amé tsiwóe ló dò wo ñtsi ló le texoe ñeka. ³⁴ Yi wo to be; Axoeto site nyotexoe yi sò yiqeki sò fió simon. ³⁵ Wo xlé nutsi va díj le mòa díj kudo letsí wo dje si le ablo ñeñje mean sò fió wo. ³⁶ Yi etsi wole enyá ñtsi buç kpo ló yentó va tóte dò wo dodomé, yi eto nòwo be: ñtsifafa nénó anyi kudo mi!. ³⁷ Yi wo da vo; yi usúñ dñwo, yi wo xó sebe gboqbo dè yi yo kpo. ³⁸ Yi eto nòwo be: ñde díj yi mile vuvuvuvu yi ñde ñtsi yi edji le ebla dèo nè mi mè? ³⁹ Axu alòwo kudo axu afòwo ye, nye ñtò yee mi sò alò to ñtsinye ne miakpo ñdóntsia gbazémekudo exu ñde le ne gboqbo sigbe letsí mió mile kpo kpoçes nénéj. ⁴⁰ Yi etsi etoë vóló esó alò kudo afòwo sò fió wo. ⁴¹ Yi etsi wonđe xóe seo, yi awo tsan xowo ló ebiç wo be: Nuñdu ñe le misi le fiyea? ⁴² yi woso kalanmi ñekani. ⁴³ Yi esó ñu be ñmè nòwo. ⁴⁴ Yi eto nòwo be: Eyewo nyi axu nyó tsíwo ñtona nè mi, tsi yi ñkpoto le miagbo ló be: ele be: woa vó enyó ñekpekpe tsi wo ñló sò so Mose yo ese woma ku nyonuñetó kudo psalomowó ñtsi nyó ló nu. ⁴⁵ Zédeka wo tò susu ñede be, yewo se ñçorló kókóce ló gomé. ⁴⁶ Yi eto nòwo be: nénó yo ñló ñdóntsí be: Kristo laqu aya, yi elasite so ame kukuwo dome le ñkeke etsa gbe. ⁴⁷ Yibe woa ma djimetóto yo nyó sóna nuwó yo sásóke le yo ñkóa díj nè anyigbandjito kipata, ela dje gome soso Jerusalem. ⁴⁸ Mia woe la nu enyó yewo. ⁴⁹ Yi nye ye ló, nadò etonyen yo ñgbedodo ló ñdóqa mi, yi miawo ló, mi Jerusalem, sóna gatsime woa sò ñsean so dzifo ñdóqa mi. ⁵⁰ Yi ekplówa va betania, yi ekó yo alòwo yi díj yi eyra wo. ⁵¹ Yi va va mè gatsime yi le wo yras ló edjo yi akpa ñeka le wo gbo, yo sòe yi díjifo. ⁵² Yi etsi wo dje klo do taguni ló, wo gbe tró díj yi yerusalem kudo djjidjo gande. ⁵³ Yi wo nò Mawu xó ló me gbesiagbe nò Mawu doo dò díj.

John

Chapter 1

¹ So tò tò díj ényón lé, ényón lé mawu mè, ényón lé ku mawu ² So yi ló, ényón ku mawu so tòtòdji. ³ Enuwo kénkéj nyi mawu to to yémé. ñdékpi kpi then yi wawa ñdéyi wawa soto vonon yemó. ⁴ Soto yémé yi agbélé, yi agbé nyin klikli non agbetówo. ⁵ Klikli kli dò vivitsiwome yi vivitsiwo ñdékpenjtsi tsi wo. ⁶ Amédôdo ñdóntsí so mawu gbo. ameñ yi Ejan. ⁷ Eva shibé kunuñetó ñede, a ñdeukununóñ klikli xón non ameshiamé akpénjtsi la axsé ñdóntsí. ⁸ Ejan ñdényi klikli; vóla éva laqé kunu non klikli xón. Enyi klikli adodui tsi va dò xixéème aklido ñeñka me ñékamé. ¹⁰ Elé xixéème yi xixi wni wawa to yemé yi xixié ñdédjési. ¹¹ Eva ogbo, vóla akata yéñtò gbi. ¹² Vóla metsiwo kénkéj xé. yi éwoxé non nyikólo, wo nawo ñsen ne atrózu evi mawuto. ¹³ Tsi wadji ñdéyi soto ehounme, ñdenyi edjo gbazatò, ñdenyi édjro agbétóto vóla mawuto ¹⁴ Fifie ló ényón ló tróxóashi yi xóaxué dò miamé. Mii kpo ñtsikókue yéto, ñtsikókue tsiléshibé évi akogo tsi va so etçolgbó, dò kuamenuvévé ku nyawototó. ¹⁵ Ejan ñekunu ni yi daxua "nyinyi yenyi metsiwo nuwo ñxó metsi la va kplçñdo éva donjókunu ñdóqé élédonkónu". ¹⁶ Yiwó blébumé miñnwó keñkej mixo amenuvévé dò amenuvédjji shibé lëtsi ésé nyixóxó soto Moizi díj. ¹⁷ Amenuvévé ku nyawototo wóyén soso nan soto yesu klisto me. ¹⁸ Ñedékpíkpi ñdékpo mawu ló gaxoxo ñekpíkpi mewo. Amwdeka agogo, mawu nyénto tsi ló etçolmò, díjisi. ¹⁹ Fifie ló tsinyin kunuñdó Ejan tó gatsime yudatòwo alo so yeruzalem avasatòwo ku léwitòwódaqgbo ébue ényón sé "mèñdénýiwo"? ²⁰ Ekpowo, ñdé triwo, édóntsí "nyinñdénýin klistoó". ²¹ Fifie ló wobiesé bér: "mèñdóntsí tutu vonyin?" éwe nyi Eli á? édóntsí: "ñdénýinkó" wo to bér: "éwoyinyin ényónnuñetó lóá." "ñdóntsí "oo". ²² Fifie díj wo to ni bér "mèñdewonyin" miankpénjtsi aman qatsi déka non metsi wue ñdóqadalo." Eyanñdé tòowolé ñokiwoñtsi? ²³ Nyin émón non metsi daxa le zogbémé midjro mòn non axuetó sigbé lëtsi Ezaya ényónnuñetó touinemen ²⁴ Metsi ne wo dodaga wonyin Farizitòwo. wo bue sé bér, ²⁵ ñdóntsí wolé sidoo tanon ameñ wo vó ñdényin klisto, Elitsan, ényónnuñetó ñeka?" ²⁶ Jan ñdóntsí yi tononwo bér" nyindanón éshita ku éshi gaxodéme ló me ñeka la non miadodome tsi mindé díjé si. ²⁷ Menyin mstsi lava kpo ñdo nykndéjé atutu fókpóka nyéto tétiwo". ²⁸ Enu ñon wo yidjo ló Batania ló yórdan toto ló fitsi yi Ejan ló sidootanammelé. ²⁹ ñké kó tsi kpoedome Ejan kpo yesu gboñnon gboyi yitobé "mikpo yinyin mawuwo legbo tsi díj énuvui ló xixéème. ³⁰ Metsi nuo ñló sane "metsi ñvadonjókona djeñkunu ñdóqé élédonkónu". ³¹ Nyindéjési sa vóla vovzenu yivadé ñékiefia dò ñmèno Izrareli tsi ñva vâxó nyonnyron kudo ési. ³² Eján ñekunu "ñkpo gboñgbón le qidí ñledjipó sigbe huallin ha idjeqedji. ³³ Nyien ñdésisanwo vóa ame tsi ñdóqadalo be maxó

Chapter 2

nyɔnnyrɔn le tɔmè tonuŋ be "ametsi wo la kpɔ yi gbɔngbɔn la qì vādjí, yi lá nyrɔn ame kudó gbɔngbɔn kɔkɔe".³⁴ Nkɔrɔ yi nde kunu be eyi mawuwovi.³⁵ Nene ke nkɔke tsi kplɔedó lɔ woqo eján kudó enukplanvi eveewo,³⁶ yi wo kpɔ yesu va le yiyiwo yi eján "mikpo mawu wo alenlɔke".³⁷ Nukplavi evee se enyɔn to, yi wo kpɔ yesu dō,³⁸ yesu trɔ kpɔ ngbédome yi ikpɔ wo pledó, eto nɔ wo bē "ndé djiwo yi mile?" "Wo dɔntsi bé, Rabbi(tsi gɔnmɛ nyi axoétɔ), fidé yi wo nɔnɔ? "³⁹ "Edó ntsi nɔ wo bē" miva yi miakpo" "Exɔn a wɔva yi wo kpɔ' fitsi yi nɔnɔn. Wó nɔn égbo' lè gbéxɔn gbé, gáxoxo éwó gɔnlɔ' me yo".⁴⁰ Ame évé tsiwó sé Ejan yo nuxo yi wó kplɔe do wó dometɔ' déká nyi Andre Simɔn Pie wó nɔnvi. Djé nkɔá è kpɔ yi ntɔwó nɔnviés tsi wó yɔnɔn Simɔn yitó ni bē "Mí kpɔ nlengantɔ' lɔ' (tsi gɔmɛ nyi Kristo). Wó kplɔe yi Yésu gbɔ".⁴² Yésu kpɔe yi nu bē" wó nyi Simɔn, Ejan ovi, wó lá yɔwo bē Séfas" (tsi gɔnmɛ yi nyi ékpé.)⁴³ Lé nkéké tɔsi djé éxɔn yóméa, tsi Yésu dji lá djó yi Galiléa, é dogo Filipo yi yi tó ni bē" kplɔn do".⁴⁴ Filipo lé Bethzayida, Andre ku Pie yo dume.⁴⁵ Filipo dogo Natanael yi tó ni bē "Ametsi ntsi Moisi kudó nyɔnnudaqetɔ' wó nkɔnu daqé soa mi dògui, Yésu Jozefu Nazaretí tɔ' yo viyo".⁴⁶ Natanael tó ni bē : "Dè enu nyui dè lá ten zé Nazaretia?" Filipo tó ni bē: "Vá yi nakpɔ".⁴⁷ "Yésu kpɔ' Natanael zɔn gbɔnɔn égbo yi tó só ntsi bē: "Izrael vi adódui tsime yi ame bélé ndé léwoa yi kér".⁴⁸ Natanael tó ni bē: "Lédé yi wowa djesin?" Yésu dò ntsi yi tó ni bē: "Kén gbɔxoé ne Filipo asɔ yɔwo gatsime yi olé figitsi gɔmáa n̄ kpɔo".⁴⁹ Natanael dò ntsi: "Wonyi Mawu ovi! Wo nyi Izrael yo fi!"⁵⁰ Yésu dò ntsi ni bē "Dó tsi n̄ tó nɔnwo bē, n̄ kpɔwo lé figitsi gɔmáe, yi o xɔséa? O lá kpɔ énugan búwó wú éjɔn".⁵¹ Yésu tó bē "Nyawo, nyawo n̄ tó nɔnwo bē, o lá kpɔ djiñkusi lá hun yi Mawu yo tsikple tɔ'wó láyi djí yi wó lá qì lé agbétɔ' yo vié dji.

Chapter 2

¹ Le nkéké ton gɔn a gbéa, alɔ lélé o kɔnu qe nɔn kana le galiléa tsi me yésu nɔn lo kpɔ gomé le.² O kpé yésu kudo yi o nukplavi wo tsan.³ Gatsime vin vo a, yésu enɔn lɔ nu ni be," vin nde gbe le wo si o".⁴ Yésu dɔntsi ni be, "Enyɔn nde yi le asio qd ntsi nye?. Gaxoxo tsi nyin nde kpɔ va o".⁵ Enɔn lɔ to ne sumɔn vi wo be, " nde kpekipi tsi yi la nu ne mia, mi we"⁶ Exɔn a, shizé amadin qe le, tsi me juda tɔ wo kunañ ési qd sɔ klonɔn ntsi le wo kunu wawa game. Ezé e o xɔ nɔn tɔmédézé djidjré ame ve alo ame ton.⁷ Yésu to nɔn wo be," Mi ku ési dɔ ézéewo ". Exɔn mea, wo ku ési dɔ ézéewo, yi wo dɔ kaka va do kɔmè.⁸ Eyo mea, yésu to ne ame tsi wo le nkɔdu maç wo be, "mi kui, yi mi sɔe yi na ame tsi le azan lɔ o nkɔ" "Wo wɔe qd édji nene".⁹ nkɔ nɔntɔ a qd ési tsi trɔzun vin a kpɔ, vɔa nde nyani afi tsi i sɔ (vɔa énu manto tsi wo kuia, nyani afi tsi i sɔ). E yɔ nyɔnu dɔtɔa¹⁰ yi i to ni be, " Amède kpékpia , vin adoduiye yi i ma nɔn djé nkɔ, éyome a, e va sɔnɔn vin ma xɔ asɔ sɔ kplɔni do, ne ame o nu adoduiye vɔa. Vɔa, o qasi vin adoduiye daqé kaka va na fisi".¹¹ Amlimanu tse tsi kpɔ émè vava le kana, nyi yésu o amlimanu wawa o gɔnmɛ djédjé tsi qe yi o ntsi kɔkɔe fia; yi, yi o nukplavi wo xɔ édji se.¹² Eyomea, yi ntɔ, énɔn lɔ, nɔnvié wo kudo yi o nuklavi wo qd va capernaum, yi wo nɔn xɔn sɔ na nkɔke vié.¹³ yuda tɔ wo paké zan gogo, yésu djo yi jérusalem.¹⁴ Le gbédoqa xɔmè a, e kpɔ ényín, alín kudo huanlín satɔ wo. Ega gbantɔ wo tsan nɔn anyi le xɔn.¹⁵ Eso éka wa éba. E nyani wo kudo ényie wo, alín wo, to le gbédoqa xɔ lo me. E kankan éga lo wo, yi i mū ékplɔn lo wo xu anyi.¹⁶ E to ne huānlín sa tɔ wo be," Mi sɔ énu xɔn wo yi azogé. Mi nkɔé sɔ étɔ nyin o xué sɔ wa adjo xué o"¹⁷ Nuklavi e wo dɔnqku be o nkɔuñ daqé be, " Axué tɔ o o bibi gban do".¹⁸ yudatɔ'wo megan wo dɔenqsi le nunuñ ni be," Djési nde wo yi o sɔ le fiafia wɔ, tsi wo yi qe enu wawa tɔ wo o fia?".¹⁹ Jésu dɔ enqsi nɔn wo be," Mi gban gbedoqa xɔ tse, nyɛ ye na trɔ tui le nkɔke ame ton o nkɔbè dome".²⁰ Juive wo megan to be," Exué katsi adín yi mi sɔ tu gbédoqa xɔ tse, yi wɔ va be, ye la tui le nkɔke ame ton yomea? .²¹ Exɔn a, ele nuxo xɔo so yi o ntsilan tsi nyi gbédoqa xɔa ntsi.²² Tsi i fɔn so ame kuku o dome vɔa, nukplavie wo dɔnqku be énu ényɔn tse ne yéwo va yi, yi wo xɔ ényɔn nkɔn daqea wo kudo ényɔn tsi yésu nu va yi dji se.²³ Tsi wo le jérusalem ne paké o wué zan, le azan lo gbéa, ame sugbo xɔ yio nyikɔ dji se, étsi me wo kpɔ ndandou tsi wo yi i wa.²⁴ Gankéa, yésu nde dji be ya kpɔ o gbɔ o, do e djési amesiame yi nde dji be wa du dasé so ye ntsi ne amédé o.²⁵ Yenjɔ nyani enu tsi le édji men nɔn wo.

Chapter 3

¹ Nsu qe nyi farizia tɔ, o yɔni be Nikodému, ényi éfi same o megan deka.² E zɔn ézan yi Yésu gbɔ, yi i to ni be, " awué tɔ, mi nya be énu fiatɔ gan déka yi o nyi so mawu gbɔ, do ame de nda ten wa amlimanu tsi wo waç yi o le xâ ne mawu nde le kudui o.³ Yésu do énqsi ni be, " Nyawo, nyawo, ne amède nde trɔ dji yédonkui o wa, nda ten kpɔ mawu o fiɔduñ lɔ o".⁴ Nikodému dɔenqsi ni be, " le de yi amède la trɔ dji yidokui ne éku tɔgbui vɔ? nda ten gbé trɔ yi énɔ lo o dɔmè yi o la trɔ dji o dè, alo? "⁵ Yésu do ntsi ni be, " Nyawo, nyawo, ne o nde dji amède le ési kudo gbɔgbɔ me o wa, nda ten do mawu o fi ò me o.⁶ Enu tsi o dji le ntsilan mea nyi ntsilan yi énu tsi o dji le gbɔgbɔ mea nyi gbɔgbɔ.⁷ N̄ gbé nalé sɔ kudo ényɔn tsi n̄ nu nɔn ntsi o " o dɔ la trɔ dji o yéyé".⁸ Aya xonɔ le fitsi djiñkusi a. O le aya xoxo o gbé seɔ, vɔa nde nyani fitsi i so alo fitsi yi o i lé o. Nene yi i nyi ne ametsi o dji le gbɔgbɔ me".⁹ Nikodému dɔnqsi be, " Lédé o la ten we? "¹⁰ Yésu dɔnqsi ni be, " O nyi énu fiatɔ le Izrael yi nde nya énu tse wo.¹¹ Nyawo, nyawo, mi le nuxo xɔo so kudo énu tsi mi nyán ntsi, yi mi le dasé duñ so énqsi mi kpɔ ntsi. Gankéa dukɔ a nde xɔ mia dasé duñ o.¹² Ne qle nuxo xɔo non ame wo so anyigbân nu wo ntsi, yi wo nde xɔséo wa, lede o la ten xɔ ényɔn tsi o na nu nɔn wo so mawume ntsi?¹³ Amède nde i djiñkusi tovo ne ame tsi di so djiñkusi va o, mawu o vié.¹⁴ Sigbé le tsi Mɔizi kɔ édan dɔ édji le zogbédji, nene ke o la do agbétɔ o vié dɔ dji¹⁵ yi ametsi xɔ édji sea la kpɔ agbè mavɔ.¹⁶ Do mawu lɔn xixéé ntsi yi i sɔ évié akongo sɔ na ne amède tsi la xɔ édji sea nkɔé ku o, vɔa ne ya kpɔ agbè mavɔ.¹⁷ Mawu nde dɔ évié dɔla xixéé me ne yava do kodjo xixéé o, vɔa ne xixéé ne kpɔ hluíngan to édji.¹⁸ Wo ndagbé do hue ame tsi xɔ édji seo, vɔa o do hue do ame tsi nde xɔ édji seo wa hoho, do nde xɔ mawu o vi akongo o dji sé o.¹⁹ Kodjo dodo lɔ o gômè ne, kenklen a va xixé e me, ame wo lɔn vivitsie wu kenklen a do édɔ wo to o nyin édɔ

nyanyrân o.²⁰ Ametsi wa nôn nuvuín a dénôr vuín ne kenklen, yi nde va nôn kenklen o nkô o, do évôr nôn be o la va deha yé o do wawa wo.²¹ Amède tsi lônâ nyawo a, va nôn kenklen nkô ne yi o do wawa wo ne zé, do o wa wo le mawu me.²² Exôr yomea, Yésu kudo yi o nuklaviwo yi Judée nyigbân dji; le xôn a, énôr kudo wo yi i nyrôn ame wo.;²³ Ejân tsân le ame wo nyrôn le Enon, édu de tsi le Salim o axadji do ési sugbo le xôn. Amé wo le xôn va o yi o lé wo nyrôn o.²⁴ Do gaxôr mea o nde kpo le ejân fo game o.²⁵ Eyomea, énu dôndôr djé ejân o nuklavi wo kudo jufo wo dome so kudo ntsi kôklo o kônu wo ntsi.²⁶ O yi ve to nôn ejân be, 'A xuétô , ame tsi non kudo le journain o tâa to le ago dée mea, ame tsi o du dasé na, kpôdô, e lé ame wo nyrôn o yi ame o kej kej lé égbô yi o."²⁷ Ejân dontsi be: "Amède nda ten xo énu ñe nde xo nu nana xôn so djinkusi o.

²⁸ Miò wo ntsi mi ten du dasé be ntsi be: "Nyé nde nyi kristo o voa boj a ñ to be: "O don doda djé nkô ni"²⁹ Amé tsi to yi nyi nyônu ésrôn to a, nsu ésrôn to lo yo.volo nsu lo wó xlô tsite le xon yi le egbe yito se wó yi le djidjoe gandé kpôwô só nsuwogbe ntsi. Nene ke lô, djidjoe tsien xon nyini djidjoe nyui.³⁰ Enyôr bé ne yidji, voa nyen nayi gonme.³¹ Amé tsi só edji va letano enuwó kénkénj.³² Amé tsi le anyi gbândji xon nuxó só anyigbán dji nuwónjtsi. Ametsi só djikpô leta no unuwókénkénj.³³ Edéno kûmu só enútsi ekpô kudo enú ése ntsi yi amedé nde xon yi wo kûnu ñe wo. !Ametsi xo yiwo kûnu ñe dôkpdjî bé mawu nyawó.³⁴ Enútsintsi lô ame tsi mawu so qodâ lô enu mawu wo nyen, do mawu nde nâno gbongbôn kudo djidjénû o.³⁵ Atôlô lôn evielo yi so enuwó kénkénj sôdo alomé ni.³⁶ Amé tsi xôdeviédjise lákpô agbe mavo, ame tsi ndédja xo ñevedjise ndédja kpo agbeo, vo mawu wódômèzi lá nôdji.

Chapter 4

¹ Gatsime yesu se be farizi to wo nyan be ye le nukplavi sugbo bô yi ye le wo nyrôn wu etsi édjan² wo a (ganke yesu ntsi nde le ame wo nyrôn wô o, voa yi wo nukplavi wé).³ Exon a edjo le judé djemôr yi galilée.⁴ E gbé to non wo be: "N djo le yi yi; mi la dji ñ yi mi ku le nuvuín wawa o me.⁵ Afi tsi yi yi ñléa, mi nda ten va o" Juif wo biô o nonnui wo se be: "Alo e do susu be ya wu yedokui gatsime yi i le nunuo be " mi nda ten va aphi, tsi yi yi ñlé o ya?"⁶ Xon yi Jacob o vudí le. Enu tsiko ne yésu le ye o mon zonzoñ me yi i djo non a nyi do vudie to.⁷ Ga xoxo amadre gon me yo. Nyônu samaria to ñe va esi kugbé yi yésu to ni be" nañ ési ne ma nu."⁸ Do yi o nukplavie wo yi do éduo me la ve hlué nuqudu.⁹ Exon mea, nyônu samaria toa dontsi ni be," nde ntsi e wo tsi nyi jufu, le esi bio enye nyônu samariato be ya nu do?" Jufu wo ku samaria to wo nde dono nu wó.¹⁰ Jesu dontsi ni be," ne o djesi mawu o nu nana ku ame tsi ñme le esie bio wa, ewo boj yi la kenu la biô, yi i la na o agbé si.¹¹ Nyônu do enjtsi ni be, "Awe to, tôka kusi nde le asi o yi vudie tsa tito". Fide o la kpo agbé si e so?¹² De yi o wugan mia togbui jacobu tsi ñe vudi tse non mi, tsi o si yinjo, évie wo kudo yeo gbo wo nu a?¹³ Yesu to ni be," amedekpêki tsi nu ési tse, sikô la gbé tsi,¹⁴ voa ame tsi la nu ési tsi na nia, sikô nda gbé tsi gbéde o. Esi tsi na nia la trô ési gu le yio lame, yi i la nô totoo so yi mavo me.¹⁵ Nyônu doenjtsi ni be," awéto nañ ési xon ne sikô ñgbé tsi ñ kpo gbédeo, yi ne nye ñ gbé va vudi tse to kéo.¹⁶ Yesu to ni be" Yí ne na yi yo asu o, yi na trô va fie.¹⁷ Nyônu doenjtsi le totoo ni be," Asu nde le asinye o". Yesu to ni be, o nui nyuïde,¹⁸ 'asu nde le asio' dô o dô asu zé aton vó, yi tsigbo o le egbe ntsi tsan nde nyi asu o, le exon mee o to nyao.¹⁹ Nyônu to ni be, "axuetô, nkpo be nyônu daqé to yi o nyi".²⁰ Mía togbui wo sumon le éto tse dji; yi dukon tôwo ye le nunuo be jérusalem yi nyi fitsi o la sumon le.²¹ Yésu do ntsi ni be, "Nyônu, xo dji nye se, game de la va yi nda nyi éto tse dji, alo jérusalem yi o la sumo mia to le o.²² Dukon tsi me o so a le ametsi mi nde djésio wa sumon o. Miò wo ya, mi le ame tsi mí djési sumon o, do jufo o gbo yi hluingâ lô so.²³ Gankea, game gbônon, yi fifie a eva dô, yi sumon to adodui wo la sumo awuëto lô le gbongbôn kudo nyawo toto me, do sumon to tsi dji awuëto lô le wo ne.²⁴ Mawu nyi gbongbôn, yi ame tsi wo sumonni o do la sumui le gbongbôn kudo nyawo me.²⁵ Nyônu do enjtsi be," ñ yénne be hluinto la va(ame tsi o yonon be kristo). Ne éva lô, e la nu égnon o kej kej non mi.²⁶ Yesu nuni be," Enyôr yo, ame tsi le nuxo xon non tse." Zédekâ, nuklavie wo gbôva, yi ekpatsa wo be élé nuxo xon kudo nyônu. Gankéa amedé nde nube," nde biô yi o le?" alo enyôr nde nukô yi o le kudui?²⁸ Exon a, eqasi godoñ daqé, zon yi duç me, ve kan aseñ ne ame o,²⁹ "Mi va kpo ame tse, e tu xo nurj so agbé ñ nye nti, nde kristo ne lo?³⁰ Wo djo le duç me zon va kristo gbo.³¹ Le walebe xon a, nukplavie wo zin édi le nunuo ni be" Axuétô qu enu ñde".³² Voa e doenjtsi non wo be," Nuqudu de le asinye ndja qu tsi mi nde djési o wa."³³ Nukplavi wo to nunu le wo nonnui o dome be," alo amedé hin nduqu va ni ya?"³⁴ Yesu to non wo be," Ndqudu tsi nyin yi nyi be ma wa ame tsi dôqâ dôda o jro wo, yi ma wù yio do wo nu.³⁵ De míñ ñe nunon be, ékpôtô wétsri amene ne nuku ñe ñe o yo wa ? Nyé ye ntsi ne mibe," Mi kô éta yi édi ne mia kpo agblé tsi o nuku wo sôgbé na ne ñe ñe!³⁶ Nuku ñetô xo non fintu yi i bô non nuku o danon ñe agbé mavo, aléa be nuku dots kudu édetô wa wa djidjue ñeka ñme.³⁷ Le exon mea, enyôr tsi o nua nyi nyawo,' amedé do nuku yi amedéva de nuku.³⁸ Ndô mi dôda ne mia de nuku tsi mi nde dô. Amé bu o wa do yi mio wo mi ve ge dô wo dô wawa me."³⁹ Samaria to sugbo xo yésu dji se do nyônu qu qase ní. "E xo nuxo so agbé tsinyi ntsi nu.⁴⁰ Tsi samaria to wo va kôdêa, wo ñekuku ni be ne non yé wo gbo, yi i gbé non wo gbo na ñkéké ame vé.⁴¹ Amé sugbo xosé to yi o nyon nunu o dji.⁴² Wo to ne nyônu o be," Mí nde xosé kpo do qasé tsi o qu ntsi o, voa mi a ntsi wo mi sé yi o nuxo o.⁴³ Le ñkeke vea yomea; E djo le xon yi galiléa.⁴⁴ Do yésus ntsi nui be enyôr nudaqé to nde djenon ñun le yen yo o dumé o.⁴⁵ Tsi i va do galilea, galilea to wo xosé. Wo kpo enu tsi o kej yi wa le jérusalem le azan qu gbé, do wo non azan me.⁴⁶ E gbé trô gbo va kana le galiléa, afi tsi i so ési trô vin le. Efio o ahua ga ñe le capernaum, tsi o vi lé édjo.⁴⁷ Tsi isé be yésu djo le judéa gbo va galiléa, e zon yi yésu gbo, qé kuku ni bé ne va dada ne ye o vi tsi le kukuo.⁴⁸ Yésu to ni be," Ne ame wo nde kpo djési alo ñdanu o wa, wo nde xonon sé o".⁴⁹ Ahua ga lô to ni be "Axuétô, qí va kengbo xué ne évi nyin ne ku".⁵⁰ Yésu to ni be , "Yí, évio le agbé". Dawee xo yésu o nyon dji sé, yi i djo."⁵¹ Gatsi me yi i trô gbônon a, yi o sumon vio va dogui yi wo toni be, évi o le agbé.⁵² E biô wo se be, gaxoxo nde dji yi i haya le. Wo do enjtsi ni be " Esô, le gaxoxo amadre gon a

Chapter 5

mea vivɔ lɔ djo le edji.⁵³ Zédeka, évi tɔa dui djési be gaxoxo xɔn me yi yésu to ne ye be, "Evi o le agbé" Exɔn me a, yi ntɔ⁵⁴ kudo yi o xuédo keŋ xɔsé. Ndandonu éve gɔn tsi yésu wa étsi me i djo le judé va le galiléa yiɔ nɛ.

Chapter 5

¹ Le xɔn wo ɔgbédomea, yuda tɔ'wo le azan wɔtɔ qù wɔ, yí yesu yi yerusalém.² Etán dé le yerusalém, le alengbɔ' wo gbónu tsi wo yo no bé Betezda yi dɔ́ gbo amato'n.³ Edɔnɔ vovovowo, le agbowɔwódjí,ŋku gbangban tɔ' no wó, afɔsoso no wó, kplibɔ'no wó mlanyi le xɔn yí leté kpo esiewó huanhuan,⁴ do atikpetowó va blunɔ esiedó le gađewomé. Nenyibé edɔnɔdé tikpó dje esie me lɔ' le gatsime wo blulibɔ', ndékan letsi edɔlɔ senjuđowó egbɔnɔndjin.⁵ Nsu déle xɔn yi nyi edɔnɔ só káká exóé amegban.⁶ Tsi yesu kpo'e le anyi mlɔn xóé lɔ' ébiese bé "odilákpɔ' edɔdada?"⁷ Edɔnɔlɔ qɔntsi bé, "nyen ndéqó amedé tsi sɔ'ŋ sɔ dɔqo etɔlɔ blulibɔ' wo kɔ'kɔ'nɔ' amebu sɔ da no qomé."⁸ Yesu tónibé site na wlán dba tɔwo yí nazɔn. Le zedékamea nsu kpo' edɔdada, yí wlan yio aba yi zɔn. Sabat yo azan yí nyi gbexɔngbe.¹⁰ Yudatɔ'wó ame ganwó tó no ame tsi wo dadɔna bé "Sabat yiò zan yɔ' emɔndéde ndé le no wo bé naess'ebatɔwodé."¹¹ eqóngtsi bé "ametsi dadɔ nun tó nun bé" wlan ebea tɔwo yi nazɔn.¹² Wo biɛse bé "amendé nyi ametsi to nɔwo bé sɔ' eba tɔwo na zɔn?"¹³ Vɔa ametsi wo dadɔ a ndé djesi amelɔ' wo, sɔ' kudo ɔmeha tsi trɔ'dowó ntɔsi.¹⁴ Lnúxɔnwo ɔgbé domea, yesu kpo'e le gbedo xɔmè yi tó ni bé, "Okpo'a tsi wo kpo'edɔdada lɔ, ɔgbegbe wɔa núnɔnkéo, ndé nyi nene wolo' edɔ tsi senj wú nene lává vádjivo".¹⁵ Nsuwa va tónɔ yudatɔwó ameganwó bé yesu yi wo yo no ame dadɔ nu.¹⁶ Le nu xɔn wó ntɔsi lɔ', yudatɔ'wo ameganwó qéfú no yesu bé ndé ntɔsi edadɔ le sabat wo azn dji.

¹⁷ Yesu tó no wó bz" etɔ'nyen le edɔwɔawɔ kaka va qó fifie yi nyen tsan ɔle edɔwɔawɔ.¹⁸ "Le xɔn me lɔ wogbe dje yesu yome bé yea wu ɔndé nyin bé ele sabat see ɔdè blewɔ vɔa egbe le mawu yɔ'wɔ bér yetɔ' yi gbe le ɔdè sɔwɔ ku mawu.¹⁹ Yesu ɔntsi nɔn wó bér "nyawo nyawo , evi ndé dja wɔa ɔndé tsi no etɔ'lɔ' ndé xja wɔa wo, yí ne etɔ' wɔa ɔndé lɔ' evi tsan wɔa ni.²⁰ Ðo etɔ'lɔn evie yi sɔ' no nútisi wo ewɔa no sɔ' fiáni yi élágbe sɔ' enú gan wo sɔ fie yila kpátsá mi.²¹ Ðo le tsi etɔ'lɔ' fɔ'nɔ'n amen kuku wo qo lɔ' nene ke evie tsan nan no agbe ame tsi djrui.²² Ðo etɔ'lɔ' ndé ɔdónɔ kodjo vɔa ess' kodjo qdɔqo sɔ' na evielɔ'²³ no ame wo na subɔ' evie sigbe létsi wo sunɔnbɔ' etɔ' lɔ' nene. Ametsi ndé dobubu evilɔ'ntsi wo lɔ', ndé dobubu ame tsi ɔdè qdɔqo ntɔsi o. Le nyawo tótó mæa, ametsi qdoto egbe tsinyen lɔ' yi kánqó ametsi dɔn qdɔqo dji lɔ', lɔ' kpo' agbemavɔ yi wo ndé dja qdokdjo ni wo, vɔa élato ekumè yi lá qo agbe mavɔmè. Le nyawo toto mæa, gaxoxo wɔ gbo no yi ame kukuwó lá se egbe tsien, mawu wo vi, yi ame tsi wo lá se egbee wo lá no agbe.²⁶ Ðo tsi agbe le etɔ'lɔ' si lɔ', nene, ke yi na evielɔ' agbeɛlɔ²⁷ yi etɔ'lɔ' ni ntɔsi be ya qo kodjo qo enyì ame agbetɔ' wo vi.²⁸ Exɔn ɔgbé kpátsámi wo qo gaxoxo lá va yi ametsiwó le yɔdomé lá se mawu wo gbe yi wo lá to.²⁹ Ame tsi wo wɔa núnví wo la kpo' agbe ji ame tsi wo wɔa núnví wo lá kpo' kodjo qdɔqo.³⁰ Nyen ndé kpéntsi lá wɔa núnqé so nyen ntɔ'gbo', ɔdónɔ kodjo, yikoxjododo tsien nyi kodjododo tsi le yio texóé, qo nyen ndé le lɔnlɔn nu tsien lá wɔa vɔɔ ametsi dɔnqdɔqo wó lɔnlɔn nu.³¹ Nen ɔdèkunu so nyenntɔ' ntɔsi, kunu ɔdè tsien ndé djanyi nyanwo.³² Amebu wo le tsi lá ɔdèkunu so ntɔsi nyen yi ɔnyan be kunu wo to so ntɔsi nyi nyawo.³³ Midó awen qdɔqo eján, yi va yi ɔdèkunu enyon nuyi lɔ n dé nyi ame agbe tɔ gbo yi ntɔ kunu ɔdè le o.³⁴ Nle xɔn nūwɔ be ma kpo' ɔdè.³⁵ Eján nyi ezo tsi le biɔ yi le klenklen w, yi mi le djidji wó lá kpo' djidji so yio klenklen nu.³⁶ Vɔa kunu ɔdè tsien senj wu eján tɔ, qo edɔ tsi no etɔ' lɔ' sɔ' nañ lárwánu, yi edɔtsi mawu sɔ' nañ lá ɔdèkunu bér etɔ' nyen yí dɔ'ñ qdɔqo.³⁷ Etɔ' tsi dɔnqdɔqo ɔdèkunu so ntɔsi.³⁸ Minjdé se yiwo gbe yi kpo' yiwo nɔnɔmè kpo' wo. Yiwo enyon ndé le mian mewo qo minjdé kandɔ ame tsi edɔqdqdadiwo.³⁹ Mile enú ɔlennjlen lɔ'wó me drowɔkpwɔ qo mi bubé yi lá mi agbe mavɔ, Enúlennjlen wó yi qdən kúnú so ntɔsi⁴⁰ yi migbé bér minjdé dja xɔnyen dji se wo yi lá kpo' agbe mavɔ wo.⁴¹ Yen ndé xɔnɔ ɔntsikɔkɔe tsien só amede gbowo,⁴² vɔa ɔnyán bér minjdé qo mawu wo lɔnlɔn wo.⁴³ Nya le etɔ' ɔkɔ'mè, yi mi ndé xɔn wo, nene amebu vár le yɛntɔ', ɔkɔ'mè lɔ' mi xɔn.⁴⁴ Ledé milá kandódjì dó, miɔnwó tsien xɔnɔ mian ntɔs kɔkɔe so adiéwógbɔ' yi minjdé dina ntɔsi kɔkɔe mawutɔ qéka kpewo?⁴⁵ Minjbé bubé nyen, ɔna sɔ' enyɔn qo mianntɔsiwo le etɔ'nyen gbo' wo.⁴⁶ Nenyi bér mi kánqó Moyisi dji lɔ', miqo la kánqó djinye qo enyen yi wlén enú ná.⁴⁷ Nen minjdé kánqó enuwlenwlen dji wo lɔ', le dé mi lá kan qó enyɔn tsien wódji qdɔqo?

Chapter 6

¹ Le enu xɔn wo yomea yesu djo yi galilea o to godo tsi ogbe yɔnɔn be tibériade.² Amewo sugbɔ dje yome ni qo wo dosi ndandonu tsi wo yi le wawa le donɔn wo ntɔi.³ Yesu djo yi etɔo o axadjì veyi nɔn anyi kudo yio nukplaviwo.⁴ (Paké, yudatɔ'wó xué gogo).⁵ Exɔn a, yesu ko ta yi dji yi ikpo ameha gandé zɔngbɔnɔ egbo, etone filipo be: fidé mi la xlué kponɔn le a sɔ na ɔdùdu ame gbogbo tséwo?⁶ (Exɔn a yesu le enyɔn tsé wo nuo asɔ do filipo kpo qo yenjɔ nya enu tsi yi i le dja wa).⁷ Filipo qɔntsi ni be: enu wɔgɔn katɔn ɔdè su ne mia wlué kponɔn ne amewo keŋkej aten kpo quo.⁸ Nukplaviwo dometɔ ɔdèka, Andrè, Simon Pierre o nɔnvi, to ne yesu be "⁹ dekadadjé ɔdè le fia tsi si kponɔn amatɔn kudo lanvi ameve le, vɔa ɔdè enu ví xon la wa ne ame gbogbo tsé wo?¹⁰ Yesu tonɔn wo be "mi na ne amewo ne nɔn anyi"¹¹ (Egbé sugbɔ le texue mè" Exɔn ame wo nɔn anyi sigbe henhlé me hotu aton nene.¹² Eyomea, yesu sɔ kponɔn lɔ wo, tsi dogbédà qo wodji vɔa, emi ne amesiame. Eso kpariewo tsan yi i man wo sigbé letsi yi djrui nene.¹³ Tsi dukɔn lɔ qunu yi xodo ɔdè vɔa, yesu to ne nukplaviwo be "mi xoté kpete lɔwo ne wo ɔgbé gbleo".¹⁴ Wo xotéwo yi wo ɔdè kishi ame wuive.¹⁵ Exɔn a, tsi amewo kpo ndandonu tsi yesu wa, wo tɔ nunu be "ametsé nyi enyɔ nu daqé tɔ tsi qo la va xixee mæa nyao".¹⁶ Tsi yesu nya be amewo la va leyé akpasinsin tɔ a sɔ qo efia, edjo le wogbɔ yi azɔgé ve yi tsi étodji yidéke.¹⁷ Tsi fiesime qoa, nukplaviwo qiva axuɔta. Wo qo aklome tuta capernaum . (Vivitsi do le gaxɔnmè vɔ yi yesu tsan ɔdè kpo yi wogbɔ).¹⁸ Aya gandé dje xoxo dji yi axuɔ tsan le adandji.¹⁹ Tsi nukplaviwo ku akloo yi sigbé meteme hinhlín ame gban²⁰ nenea, wo kpo yesu sɔn le axuɔ dji

gbonon aklo woto gbo, yi vɔnɔn dje wodji.²¹ Gankéa enunɔnwo be "Enye yɔ! Vɔnɔn ɔgbe dɔ mi wo" Wo dji la kɔe dɔ aklo woto mɛ vɔa zedeka aklo gli dɔ ago tsi me yi wo lea.²² Le ɔkeke xɔn godoa, ametsiwo tsi ago dee mɛa dodjesi be aklo dekpeki ɔdɛ tsi agoo me le yewogbo wu aklo qekao. Yi tsan yesu ɔdɛ zɔn aklome kudo nukplavie wo, dɔ woðeke yi non aklo wotɔmɛ so yi ago.²³ Gankea, aklo buwo so tibéria va fitsi wo qu kponon le, le yesu o gbedoða yome.²⁴ Gatsime ameha va kpo be yesu kudo nukplaviewo ɔdɛ gbe le yewo gbo o wa, wo dɔ aklo me dje yesu yome yi kapernaum.²⁵ Tsi wo ve keð enji le ago qea mɛa, wo to ni be: Nufiatɔ ganjeme yi o va fye!²⁶ Yesu ɔdɔnti non wo be "nyao nyao mi le djidjiñ ko, ɔdɛ nyi be yi wa amlimanu ɔtio vɔa dɔ mi qunu yi mi dɔ xodo."²⁷ Mi tɔte edɔ wawa dɔ ɔnduðu tsi wo gble non wo ɔtio, vɔa mi wadɔ ne ɔnduðu tsi la nɔanyi ne agbemavɔ tsi agbetɔ o vié la nami dɔ mawu etɔ sɔ djési dɔ enji.²⁸ Wo trɔ biese be "ɔdɛ mi la wa a teñ sɔ wa mawu o dɔ?"²⁹ Yesu ɔdɔnti non wo be: Edɔlo yi be: "Mia xɔ ametsi dɔñ ɔdɔ dji se"³⁰ Wo to ni be: "ɔndādonu ɔdɛ o la wa ne mia kpo a sɔ xɔ dji se?"³¹ ɔdɛ o la wa?" Miatɔgbuiwo qu kponon le zogbedji, sigbe letsi o ɔlui daðe nene Enawo kponon tsi ge so djiñkusi ne waðu".³² Yesu ɔdɔnti nɔwo be, "nyao nyao, ɔdɛ moisiyi nami djiñkusi o kpono o, vɔa etɔnye yi nami kpɔññ adodui so djiñkusi.³³ Ðo mawu o kpɔññ yi nyi kpɔññ tsi ge so djiñkusi, yí nana agb xixee.³⁴ O gbe nui be, "Axuetɔ nanñ mi kpɔññ xɔ gbesiagbe.³⁵ Yesu ɔdɔnti nɔ wo "nyi agbe kpɔññ, ametsi va gbɔnyea firé ɔndagbe tsi gbedeo, yi ametsi xɔ djiñye sea sikɔ ɔgbe tsi gbedeo.³⁶ Gâkea, ɔtui nɔ mi "Mi kpon, vɔa mi ɔdɛ xɔseo".³⁷ Ametsiwo keñ etɔ nyɛ sɔ nan woa, wo la va gbɔnye, nyɛ ɔndɔ gbe amede tsi va gbɔnyeo.³⁸ Ðo ɔ so djiñkusi va, ɔdɛ nyi be mava wa djidji tsinye wo, vɔa ametsi dɔñ ɔdɔ djiñjiwo.³⁹ Ametsi dɔñ o djidji yi nyi be nyɛ ɔgbe bu amede ametsi wo issi do asime nuñ wo ɔtio, vɔa ma fɔ wo le ɔkeke kpotɔe gbe.⁴⁰ Ðo djidji etɔnye to yi nyi be ametsiwo kpo evie yi xɔ edji sea wo ne kpo agbemavɔ, yi nyeyá, na fɔ wo le ɔkeke kpotɔe gbe.⁴¹ Juifo wo ɔnko nɔtɔ wo hluñ dɔ ɔtis, dɔ enube "Enye yi nyi kpɔññ tsi so djiñkusi".⁴² Wo gbe be "Alo ɔdɛ yesu, josefu o vi tsi mi nyâ etɔ ku enâ nao yɔ wo? ɔdɛ ɔtio yi la tonñ mi be ye dji so djiñkusi dɔ?"⁴³ Yesu siâ do wo be, "Mi tɔte hûhlû le mia nɔnui wo dome.⁴⁴ Amede ɔndɔ ten va gbɔnye ne etɔ tsi dɔñ ɔdɔ ɔdɛ ɔtio, yi nyɛ ya na fuí le ɔkeke kpotɔe gbe.⁴⁵ Enyâ nudaqetɔwo ɔlui be: Wo keñ keñ la xɔ nunyâ so mawu gbo. Ame tsi, tsi xɔ nunyâ so etɔ nyɛ gbo la va gbo nyɛ.⁴⁶ Amede ɔdɛ kpo etɔ nyɛ tovo nin ametsi so mawu gbo o, yɛ yi kpo etɔ.⁴⁷ Nyâo nyâo, ametsi xɔsea la kpo agbe mavɔ.⁴⁸ Nyi agbe kpɔññ.⁴⁹ Mia tɔgbui wo qu kpɔññ le zogbedji yi wo ku.⁵⁰ Kpɔññ tsi ge so djiñkusi ke, ametsi la qu kpɔññ tseà ɔndà gqbe ku o. Enyâ yi nyi kpɔññ tsi dji so⁵¹ djiñkussi. Ne amede ɔqu kpɔññ tseà, ela nɔ agbe tegbe. Kpɔññ tsi yi na na mia, yi nyi nɔtsilâ nyɛ ne xixee o gbe.⁵² Juifo wo se veve le wo nɔnui wo domeyi wo to enu dâdâ be, "lede ɔnsu tse la teñ so yo ɔntilâ na mi ne mia qu dɔ?"⁵³ Egodoa, yesu to nɔ wo be "Nyâo nyâo ne mi ɔdɛ ɔqu agbeto o vié lɔ o ɔntilâ, yi mi ɔdɛ nu yio hû o wa, mi ɔndà kpo agbe le mia qokui meo.⁵⁴ Ametsi ɔqu ɔntilâ nyɛ, yi nu ehû nyɛ la kpo agbemavɔ, yi nyɛ ye na fuí le ɔkeke kpotɔe gbe.⁵⁵ Ðo ɔntilâ nyɛ nyi ɔnduðu adodui yi ehû nyi enu nunu adodui.⁵⁶ Ametsi ɔqu ɔntilâ nyɛ, yi inu ehû nyɛa, le me nyɛ yi nyɛ tsâ ɔle ye me.⁵⁷ Sigbe letsi eto agbeagbe dɔñ ɔdɔ, yi sigbe letsi ɔle agbe dɔ ɔtio, nene ke ametsi ɔqu ɔntilâ nyɛa la nɔ agbe dɔ ɔtio nyɛ.⁵⁸ Kpɔññ tsi dji so djiñkusi ke, ɔdɛ le sigbe tsi mia tɔ wo qu yi wo ku neneo. Ame tsi ɔqu kpɔññ tseà la agbe tegbe.⁵⁹ Yesu to enyâ tse wo le gbedoda xɔmè gatsime yi le enufia le Kapernaum.⁶⁰ Yi, nukplavi sugbo se enyâ tse wo, yi wo tɔ nunu le wo nɔnui wo dome be: Enu fiafia señ ɔdɛ yi gbe nyi tse, mede la teñ xue?⁶¹ Yesu nyâ le ye qokuime be nukplavi wo le hûhlû dɔ enyâ ɔtio. E to nɔ wo be: Ezízi mi ya?⁶² Ne mi djo kpo agbeto o vié djo yi edji le fitsi yi so va dɔ?⁶³ Gbôgbâ yi nanñ agbe, ɔntilâ ɔtio ɔdɛ nyi ɔndeo. Enyâ tsi wo ɔ nu ne mi wo nyi gbôgbâ kudo agbe.⁶⁴ Gâkea, ame wo le mia dome tsi wo ɔdɛ xɔseo wa. Ðo so gâme djedjea yesu djesi ame tsi wo ɔndà xɔseo kudo ame tsi la se.⁶⁵ E to be: yi ɔtio ɔ nu nɔ mi be amede ɔndà va gbânye ne etɔ nyɛ ɔdɛ ni mɔ o.⁶⁶ Egodoa, nukplavi sugbo trɔ djo, yi wo ɔdɛ gbe le kui o.⁶⁷ Yesu to ne wuive kpotɔe wo be: Alo miɔ wo tsâ mi dji la tete yi qa?⁶⁸ Simon Pierre dji ɔtio ni be, axuetɔ mede gbo mi la djo yi? Agbe mavɔ o nyâ wo le asi wo me.⁶⁹ Mí xɔse yi mi dui djesi be woðeke kpo yi nyi mawu kɔkɔe.⁷⁰ Yesu to nɔ wo be alo ɔdɛ enyâ yi tsâ mi me wuivee wo yi ame qekao le miadome nyi gbôgbâ o wa?⁷¹ Ele enyâ tse wo nuwɔ sɔ kuðo yuda, simâ Iscarit o vié ɔtio, dɔ yi yo, wuive o dometɔ qekao tsi lasa yeua.

Chapter 7

² Le exâ wo godo lɔ, yesu to galilea, dɔ ɔdɛ dji be ya yi jude o, dɔ djufu wo dji be ye wa wui.¹ Tsi exue zâ djufu wo to ku tsɔtsi xɔ tɔ gogo lɔ³ Yesu nɔvies wo nu ni be: djo le fie ayi judé ne nuklavi tɔwo o wa kpo edɔ tsi wo o wa.⁴ Amede ɔdɛ wannñ énu le wlawla me, ne edji be ame wo ne djesi ye. To enu wawa wo mea, wo ɔtio dɔ qokui fia xixea.⁵ Nɔvies wo ɔtio tsâ ɔdɛ kâkodji o.⁶ Yi yesu to nɔ wo be: gaxoxo tsi nyɛ ɔdɛ kpo va o, vɔa miato ye le xoxo vo.⁷ Xixé ɛ ɔdɛ leke mi o vɔa e leke ɔ xoxo dɔ ɔdɛ kùnu be yi o dɔ wawa wo ɔdɛ nyâ.⁸ Misi mi yi qu ewuee, nyɛ ɔdɛ le dja yio dɔ gaxoxo tsi nyɛ ɔdɛ kpo va dɔ o.⁹ Tsi i xonuxo tse wo vɔa etsi galilé¹⁰ Gâke, tsi nɔvies wo djo yi azâ qubge vɔa, ye tsâ va yi, vɔa ɔdɛ dɔ yidokui fia o, boñ a ewla.¹¹ Jufu wo dji le azâ qubxe le biobiosœ be fiðe yi ile?¹² Enu dâdâ dje dukô a dome dɔ yesu ɔtio. Ame de wo le nunuo be amenyui yi nyi, ame bu wo tsâ be ó, e na yi ame wo le emâ bus.¹³ Amede ɔdɛ dase nyuï dwo so ɔtio o, dɔ amewo keñ le jufu wo vɔ o.¹⁴ Le azâ qubu me a, yesu djo yi gbedoða xɔmè, to enu fiafia ame wo.¹⁵ Ekpatsa jufu wo yi wo nunuo be, "ɔdɛ yi na dawe ye nyɛ enu sugbo lexà? ɔdɛ yi sukulu o dje."¹⁶ Yesu ɔdɔnti le nunuo be, "Enu fiafia tsi nyɛ ɔdɛ so gbo nyɛ o, vɔa éso ame tsi dɔñ ɔdɔ gbo.¹⁷ Ne ame de dji la wa ame lɔ wo djiro a, e la nyâ enu tsi ɔtio nufiafia ye kuðo, ne eso mawu gbo, alo ne nyɛ ɔtio yi le nuxo xɔ.¹⁸ Ame tsi o nyâ nunu wo so non yento mea, donon yi qokui dɔ dji, vɔa ame tsi djiñon la do ame tsi dɔñ dji a, ame xɔn nyɔn, yi djodjœ nyinyi le ame xɔn me.¹⁹ Moisi ɔdɛ sɔ esee nami ló? ɔdɛ ɔtio mi le djidji ɔ la wum dɔ?²⁰ Dukon a ɔdɔnti ni be, "gbɔngbo vuín le asio, mede yi be yé la wu o?"²¹ Yesu dɔ enyâ tse le nunuo non wo be, "y wa edɔ dɔ tsi kpatsa mi".²² Moisi na mi evo soso o see, (ɔdɛ tsi moisi yi nuí ɔtio, vɔa tɔgbui wo gbo yi i so), vɔa mio wo mi va le evo sooc ne ame le sabato zâ gbe.²³ Ne o so évo ne amede le sabato zâ gbea vɔa yi ɔdɛ nyi dada le ése dji o wa, ɔdɛ ɔtio mi

Chapter 8

dje agla dō ḥtinye dō ȳ da édō nē ame le sabato zan gbé? ²³ Mi ḥngbe dō nōn kodjo sō dō letsī mi djesi ame dō ḥnti o, vōa mi nōn dījōdje nyinyi me. ²⁵ Ame qeo le jerusalem tō wo me nu be: "alo ḥndje ame tsi djiō wo le awu ɔ yi nyi xōn lo?" ²⁶ Mi kpō, e le nuxo xōo enyōn de ma wla, yi wo ḥndje le enyōn too ni o. ḥndje de yi farizia tō wo ḥndje nya be christo yō o wa? ²⁷ Vōa mi nyan afi tsi ḥnsu tse so, vōa ne kristo la vá, ameđe kpekpi ḥnda nya fitsi i la só." ²⁹ Yesu le axua dji le gbédoda xō me, le enu fia ɔ, le nunu ɔ be: "Miō wo kej̄ kej̄ mi djeshi ȳ yi mi gbe nyan fitsi ḥnsu; vōa nyē ḥndje va le ḥdokui nye shi nu o, vōa ame tsi ḥdōj̄ ḥdōja nyi ame adodui, ame xōn a mi ḥndje djesi o. ²⁸ Nđjesí dō ḥnsu egbo, yi i dōj̄. ³⁰ Wo le agbagba la lí, vōa ameđe o lo ḥndje tōe o dō yi o game ḥndje kpō sū o. ³¹ Gāké a, ame sugbo le wo dome tsi wo xō édji se. "wo le nunu be" Ne kristo va vá, de yi i la wa ḥndandonu wu tsi wa dawé tse lea? ³² Fariziati wo se dukon lō le enyōn tse wo nunu so yesu ḥnti le wo nōnnui wo dome, yi avosa tō gan wo kudo farizia tō wo dō sōdja wo ḥdōja ne wo a yi li. ³³ Yesu to nōn wo be, "nagbē nōn miagbo sōna gaxoxo vi de, kpoa na djo yi ame tsi dōj̄ ḥdōja gbo. ³⁴ Mi la djiō vōa mi ḥnda kpōj̄ o; afi tsi ḥndja yia mi ḥnda kpēntsī la va o" ³⁶ Jufo wo nu le wo nōnnui wo dome be," fidje ḥnsu tse la yi yi ḥndja tenj̄ kpōe o? Ame tsi wo kankan dō greki wo dome le enu fia wo gbo i dja yia? ³⁵ Enyōn gbe ḥndje yi nyi tse yi i nu, "mi la djiō vo mi ḥndja kpōj̄ o; fitsi yiō ḥle, mi ȳ da tenj̄ va o. Egōnme dē? ³⁷ Fifiea, le ḥkeke kpōtē gbé a, exué o zan gan gbé a, yesu nōnté yi do axua sínśinde be, " Ne sikō tsi ameđe a, ne va gbo nyin ne ya va nu es. ³⁸ Ame tsi xō džinyen se, sigbé letsī ḥnōnjl̄ a nūi dađe nenea, agbé si la sra le lanmē ni". Vōa enu enyōn tse sō kudo gboŋgbōn a ḥnti, gboŋgbōn tsi la géđo ame tsi o la xō edji se wo me; ame wo ḥndje kpō xō gboŋgbōn lō o, do yesu ḥndje kpō xō ḥnti kōkōe o. ⁴⁰ Tsi dukon a me tō dō se enyōn tse a, ameđeo nu be, " ⁴¹ Ametse yi nyi kristo nya o". Vōa ameđeo le nunu be, " Galilea yi kristo la so la vá? ⁴² Nđde David o dđidjime yi i la so lo? le Bethléhēm, édu tsi me David so. ⁴³ Exōn mēa mamā gé dō dukon a me dō ḥntsi. ⁴⁴ Ame dē wo dji be ye wo a lí, vōa ameđe ḥndje tōe asi o. ⁴⁶ Zedeka, sōdja wo trō gbo va avcsatō wo megan, kudo pharisiens wo gbo tsi wué to nōn wobe, "nđde wa yi mi ḥndje kpe va o?", ⁴⁵ Sōdja wo dō enj̄tī nōn wo be, " ameđe ḥndje xonuxo kpō sigbé ametse neneo". ⁴⁷ farizia tō wo dō enj̄tī nōn wo be, " mi wo tsan mi bu ya? ⁴⁸ Ameđe le efis̄ wo alo farizia tō wo me tsi xō edji sea? ⁴⁹ Vōa o donu dukon tse tsi ḥndje nya ese o wa." ⁵⁰ Nicodème to nōn wo be(ame tsi va yesu djenkōa,farizi tō' wo domētō qēka nyi): ⁵¹ Wo ḥdōentsī le nunu ni be:" Galilia yi o tsan o soa? ⁵² Djí yi o la do djesi be enyōnnu dađetō de ḥndje so Galilia o". Exōn a, amesiame trōdjo yi yíntō o xōmē.

Chapter 8

¹ Yésu yi Oliviers wo éto dji. ² Le fōnfōn mēa, égbe yi gbédoda xōmē, yi dukon a kej̄kej̄ va égbo. E nōn anyi yi i to énu fiafia wó. ³ Womanwlen tō'wo kudo farizi tō wo kpō nyōnnu dē tsi o lé ahasi gbé mēa va. Wo sōe dō dodo me ne dukon a. ⁴ Yi wo to ne Yésu be: "A xuétō, o lé nyōnnu tse le gatsime yi i le ahasi wa. ⁵ Sō zon Mosé o sē dji a, éhian wa xōkpé enu tse xa watō. Enyōn soso ḥndje yi le asi o?" ⁶ Wo nu enyōn tse a sō tīkpō ne wa tenj̄ sō enyōn dō enj̄tsi. Vōa Yésu, yi to énu ḥnōnjl̄ kudo alōvi dō éko me. 7 Gatsi me wo kpōtō le hōnhlōn wō a, Yésu sité yi to nōn wo be: "Mía dome tō tsi ḥntsi nūvūn ḥndje léo wa ne sō ékpé ne ya de dјén̄kō". 8 E gbé trō bōbō, to énu ḥnōnjl̄ kudo alōvi do anyigban. 9 Tsi wo sē enyōn tsea, wo tō djjodjo dēkā dēkā, so ame sínśin wo dji. ¹⁰ Vōvō nua, Yésu kudo nyōnnu dēke kpō yi va kpōtō. Efōn yi dji, bio nyōnnu se be: " Nyōnnu, fidje ame tsi wo sō enyōn dō ḥntsi o wo dē? ¹¹ Amede ḥndje bufōn o lo?" Nyōnnu to be: " O axuétō ameđe ḥndje bufōn ḥ o" Yésu to ni be: " Nye tsan, nye ḥnda bufōn o. Trō yi axome yi ḥngbē wa nūvūn ke o". ¹² Yésu gbé trō xonuxo nōn ameħa le nunu be " Nnyi xixé lō o kinklin; ame tsi kpō ḥndja zōn le vivitsi me o, vōa ela xō agbē o kinklin". ¹³ Farizia tō wo to ni be: " O le dasé duō so dokui o ḥntsi; dasé tō o ḥndje nyawō." ¹⁴ Yésu do enj̄tsi nōn wo be: " Ne ḥngbē le dasé duō so dokuinye ḥntsi tsan, dasé tsinyin nyi nyawō. ḥnya afitsi ḥnsu, yi ḥnya afitsi yiō yi ḥlé; vōa miōwo mi ḥndje nyan afitsi ḥnsu, alo afitsi yiō yi ḥlé o. ¹⁵ Mi le kodjo dōcō sō kudo ḥntsilan ḥnti; nyeye nye ḥndje le kodjo dōcō ne ameđe o. ¹⁶ Ne ḥngbē dō kodjo tsan, kodjo dōdō tsinyin dō, dō ḥndje enyin deke yō, vōa enyin kudo éto tsi dōj̄ dōda yō. ¹⁷ Le éssé miatō mēa, o ḥlui be ame éve wo dasé dudu nyi nyawō. ¹⁸ Enye yi le dasé duō so dokui nye ḥntsi, yi éto tsi dōj̄ dōda tsan du dasé nūn. ¹⁹ Wo to ni be: " Fide éto wo le?" Yésu do enj̄tsi be: " Mi ḥndje dđési enyē alo é tō nyēo; ne mi ke dđésinj̄ ya, mi la dđési éto tsan. ²⁰ E le enyōn tse wo tō gatsime i le énu fiafia le gbédoda xōmē afi tsi yi i nyi me xō asi, yi ameđe ḥndje tenj̄ li o, do yi o game ḥndje kpō va o. ²¹ E gbé to nōn wo be: " N djo le yi yiō; mi la dji ḥ yi mi ku le nūvūn wawa o me. Af tsi yiō yi ḥléa, mi ḥnda tenj̄ va o" ²² " Juif wo bio o nōnnui wo se be : " Alo e dō susu be ya wu yedokui gatsime yi i le nunu be " mi ḥnda tenj̄ va afi, tsi yiō yi ḥlé o ya?" ²³ " Yésu to nōn wo be: " Mi nyi anyigban dji fie tō; enyin ye ḥ nyin djjinkusi tō. Mi nyi xixé tse me tō; nyne ye nyne ḥndje nyin xixé tse me tōo. ²⁴ Exōn ḥntsi ḥ to nōn mi be mi la ku tsi nūvūn mia tō wo me. Ne mi ḥndje dui dđési be enyin yō o wa, mi laku tsi mia nūvūn wo me. ²⁵ Ame ḥndje yi o nyi?" nēnē yi wo biē. Yésu dō enj̄tsi nōn wo be: " Enyōn tsi ḥ nu nōn mi so gōmedjéydé. ²⁶ So mia ḥntsi a, ḥ dō enyōn sugbo la nu kudo éhues soso ne ame sugbo. Vōa, ame tsi dōj̄ dōda to nōn nyawō; yi énu tsi ḥ se so ḥngbēa dēde kpō tō ḥlé nōn xixée. ²⁷ Wo ḥndje se égonmē be éto lo ḥntsi yi ilé nuxo xō ne yewo so. ²⁸ Yésu be: " Gatsime yi mi la dōj̄ dō édji vōa, mi la nya be ḥ nyin huínto yi nye ḥndje le énu dē wāo le ahūn djjro me o. ²⁹ ḥ le enyōn tse wo nūn, sigbé létsi éto nyin fia nēnē. Ame tsi dōj̄ dōda le kudo ḥ, do énu tsi dōj̄ dōda tsi ni kedē ḥ wōnō. ³⁰ Tsi Yésu le enyōn tse o nūn, ame sugbo xō édji sé. ³¹ Exōn a, Yésu xo nuxo ne jufo yi wo xō édji sé: " Ne mi nōn agbē le enyōn tsinye mēa, édēfia be mi nyi sumōnvi nyewo; mi la djesi nyawōo, ³² yi nyawōo la sō mi sō wa ame tsi wo vo. Wo dōj̄tsi ni be: ³³ " Mi nyin Abraham o dđidjime vi wo, yi mi ḥndje nyi kluvi non ameđe kpō o; ḥndje ḥntsi o la nu be mi la nyi vovo me o dō?" ³⁴ Yésu dōj̄tsi ne wo be: " Nyawō, nyawō, ḥ le nunu ne mi, ameđe kpékpi tsi wa nūvūn a trō zun ame xuéxlue né nūvūn. ³⁵ Kluvi ḥndje nōnno axome sō yi o. Vo a, évies ye la nōn xōn tegbē. ³⁶ Ehōn a, ne évies dđudji ne mia, mi trō zūn ame vovo o. ³⁷ ḥ nyan be mi nyi abraham o dđidjime vi wo; N nya be mi le djjidjia la wūn dō mi ḥndje xō enyōn tsinyin wo dji sé o. ³⁸ Enyōn tsi o nūn ḥ le a, wo nyi énu tsi o éto nye wa yi ḥ kpo, yi mi wo tsan mi le énu tsi mi se so mia tō wo gbo wa. ³⁹ Wo ḥdōentsī le nunu be: " Mia tō nyi Abraham." Yésu to nōn

Chapter 9

wo be:" Ne mi ke nyi Abraham o vio wo a, mi la wa yé o dō wo.⁴⁰ Mi le djidji o bonj be yé wa wu ame tsi le nyawo tsi i sé so mawu gbo too nɔn mi. Abraham ɲde wa enu nɛnetɔ o.⁴¹ Mi le mia tɔ o dō wo wa. Wo to ni be: " Mi ɲde nyi ahasi vi wo; éts deka yi le mia si, mawu⁴² Yésu to nɔn wo be: " Ne mawu ke nyi mia tɔ a, mi la ke lɔŋ, do n̄ to le mawu me yi n̄ so éme; nye ɲde so dokui nye me o, vɔ a , yi dɔŋ doda.⁴³ ɲde ɳtsi yi mi ɲde le ényɔn tsi nye wo gɔn me seo? Nutsi ɳtsia mi ɳda ten wa dō o djio.⁴⁴ Mi so satana tsi nyi mia tɔa me, yi mi dji la wa mia tɔ o djidji wo. So gɔnme djédjéa e nyi ame wuto; ɳda ten le nyawoo dō asi o, dō nyawo ɲde le yi ɳtɔ meo. Ne élé nusu kan o gade mea, élé waweo dō yenɔ o nɔnɔ me dji dō e nyi nusu kantɔ, nusu wo tɔ.⁴⁵ Ganké a, mi ɲde le kankan o dō djinyin be n̄ le nyawo to wɔ.⁴⁶ Ame ɲde yi le mia dome la ten du dji nyin be ma wa nuvuin? Ne n̄ le nyawo too, ɲde ɳtsi yi mi ɲde xɔnɔn djinye seo?⁴⁷ Ame ɖe tsi nyi mawu tɔa, donɔn éto mawu o nyɔn; vɔa, mi ɲde donɔn éto ényɔn l̄ dō mawu tɔ tsi mi n̄ de nyi ɳtsi o.⁴⁸ Juifs wo donɔtsi ni be: " Enyɔ ɲde djɔ nɔn mi ne mi to be o nyi Samaria tɔ, be o nyi satana o wa?⁴⁹ " Yésu doenɔtsi nɔn wo be: " Satana ɲde le asinye o; bon a, n̄ donɔn éto nye dō édji, yi miɔ wo ya, mi dənɔn ɳkpɔtɔ.⁵⁰ Nye ɲde djinɔn axūn dodo dō édji o; vɔa ame ɖe tsi djinɔn yi gbé donɔn kodjɔ.⁵¹ Nyawo, nyawo, n̄ le totui o n̄ mi, ametsi la lé ényɔn tsinye dō asi a, ɳda ku o.⁵² Juifs to ni be, " Fifie a mi nyan be satana le me o. Abraham kudo ényɔn nu dadɛ tɔ o ku; gankéa o le toto o be ame de kpkipki tsi le ye o nyɔn do asia ɳda ku o"⁵³ N̄ de wugan mi tɔ Abraham tsi ku o, alo? Eyun nudadɛ tɔ o tsan ku. Le o le dɔkui o kpɔ dō?⁵⁴ Yésu doenɔtsi be: " Ne n̄ do dokui nye do dji a, dodo do édji e nyi énu gbalo. Eto nye tsi o nyiko mi le yɔyɔ be ényi yéo mawu, yi donɔn dō édji.⁵⁵ Mi ɲde djési o vɔ a, nyεye n̄ djési. Ne n̄ to be nye ɲde djési o wa, na nyi nusu kan tɔ. Gankéa, n̄ djési yi n̄ le yi o nyɔn dō asi.⁵⁶ Edji djɔ mia tɔ Abraham be ye kpɔ ɳkeke tsinyin; ékpɔe yi i dɔ kudo djidjɔ.⁵⁷ Wo to ni be: " ɳde kɔ dō éxué katakpo téтиo, yi o be ye kpɔ Abraham?"⁵⁸ Yésu dō enɔtsi nɔ wo be: " Nyawo, nyawo, n̄ le toto o nɔn mi be, keŋ gbo xué wa dji Abraham, n̄ le.⁵⁹ Wo sɔ ékpé o be ye wa dε vɔ a Yésu be yi to le gbédada xɔlɔmɛ.

Chapter 9

¹ Gatsi me yesu va le yiyiwɔlɔ, ekpɔ ɳsu qeka tsi ɳkugban na so káká yiwo vifin me. ² Yiwo núkplanviwó biese bé: "núplánmetɔ ɳdén̄tsi wodji ɳsu tsie nukugbangban? Yiwó nuvɔn ɳtsi ya alo etɔwo nuvɔnɔntsi? ⁵ Yesu dón̄tsi nɔwó bέ: " ɳdén̄yi yiwo djilá alo yenɔ wo nuvɔn yi nawo, vɔa nen ya kafú mawu wo ɳku yin̄tsi.⁴ Miqo la woa ametsi dɔŋ dɔqa wo dō gatsime enke. ðo ezan gbɔnɔndodógbé yi me qékpúlkpú ɳdē tenj agbe wɔa edɔ wo.³ sigbe letsi nanɔn agbe dō lɔ, ɳnyi kenklen nɔ xixéelɔ.⁶ Tsi Yesu nu enyɔ xɔnwo vɔ lɔ, etútán dō enyigban, yi nyanan baba kudo etánlɔ, yi sɔ trédo ɳkuvidji nɔ ɳkugbangbantɔlɔ.⁷ yi Yesu tɔ nɔ nuku gbangbantɔlɔ bέ: " ni vayi lesi le Silo tɔmɛ (tsi gɔmɛ le nyinyibé wodɔe)" Yì ɳsuɔ yi va yi lesi lɔ yi tɔ enúkpɔkpo.⁸ Ke ametsiɔ kɔnɔ ɳsuɔ yi nɔnɔ enú biɔlɔ tóbé: " ɳdē ametsi nɔnɔ anyi yinɔnɔ enú biɔ yi nyi tse lo?⁹ Amεdewó tóbé, " ɳdē nyi yiyɔ wo, vɔa édi ɳsuɔyelo" vɔa étónɔwóbé "enyen ys"¹⁰ Wo tóni bέ: "nenyinbé ewɔyɔ lɔ, ledéhá owɔa yi lenúkpɔwɔ fifie?"¹¹ Edón̄tsi nɔwó bέ: " ɳsu tsi tɔnɔ Yesu yi nyan ekɔ yi sɔ trédo ɳku djinun. Yigbe to nun bέ: " vayi lesi le silo wó tɔmɛ" yi ɳwɔe yi ɳtɔ enukpɔkpo".¹² Wo biese bέ " fidé yile?" édón̄tsi nɔwó bέ "nyen ɳdē nyan wo.¹⁴ Wo kplɔ ɳsu tsi ɳkugbaná sɔ yi farisitowógbø.¹³ vɔa gbetsigbe yesu le ɳkuvi hunwɔ nɔ ɳsuɔlɔ nyi sabat wó ɳkenke.¹⁵ Farisitowó biɔ letsi wowɔa yi va le enú kpɔwɔ. Edón̄tsi nɔ wó bέ: " ésɔ babá sɔ tré dō ɳkudji nun. yi ɳva yi lesi, yi ɳtɔ nukpɔkpo.¹⁶ Farisitowó letótowɔ be: " ɳsu xɔn ɳdésɔ mawu gbo wo dō ɳdē le bubu sɔ na sabat ɳkekewo." Vɔa amedéó le tótowóbέ "ledé enuvu wɔa tɔ láwɔa nukún̄ tsieqó?"¹⁷ Mamán dō wó dome. Wogbe trédo ametsi ɳdē le núkpɔwɔ gbo "Tsino éhun ɳkúvinɔwɔlɔ enyɔn tówɔ woleni?" ɳsuwɔ dón̄tsi bέ: " ényɔnúdaqetɔyɔ."¹⁸ Vɔa wondé kan dódji bέ égbān ɳkuviwo yi fifie yi le nú kpo. Wo yɔ yiwo djilawo.¹⁹ Wo biɔ yiwo djilawo se bέ: " Mianvi yi nyi ɳsu tsiea ? Nennen wodjiqo ɳku gbangban? Ledéhá yi va le enu kpɔwɔ?"²⁰ Yiwo djilawo dɔntsɔi bέ²¹ " mi nyan bέ evi miato ɳku gbangban wodji".²² Yiwo djilawo le enyɔn xɔn nuwɔ dō wole vɔnvnɔn wɔ nɔ yúdatɔwɔ.²³ nutsiñtsiñ yudatowó díú bέ ye wó lá nya ametsi lá yesu me. Enyɔn xɔn ɳtsi yiwo djilawo le nunuwɔ bέ " ameganxó yi nyi mibioyeñtose.²⁵ wo gbe yɔ ɳsu ɳkuvi gbangban tɔnɔ zeve gɔn yi tóni bέ sɔ ɳtsi kɔkɔs sɔ na mawu dō mi nyan so fifie bέ nu vuin wɔato yi ɳsu xɔn yni²⁴ " Vɔa edɔ ɳtsi nɔ wo bέ " ényi nuvui wɔa tɔ wo égon manyi wo nyende nyan wo, vɔa ɳdéká pe tsi ɳnya lɔ yi nyi bέ nyen ɳdē kpɔ nɔ enun wo, vɔa fifie lɔ ɳle nú kpo wɔ.²⁶ yi wogbe tni bέ " ledéhá tútutú yi hun nukúvinowó dō?"²⁷ Edón̄tsi bέ: " ɳnú enyɔwó kénkén nɔm̄ vɔa miñdédja xɔedjise lo.²⁸ ɳdē ɳtsi mitóbé magbe trɔ' nú enyɔlɔkε?²⁹ Miledidíwɔ lá nyin yio núkplanvia?³⁰ ɳsuwɔ dón̄tsinɔwɔ bέ: " enúkpásame yinyi bέ miñdé djesi fitsi ame sówo. Yivá hun ɳkuvi nun.³¹ Mi nya bέ mawu ɳdē senɔ nuvui wɔato wo gbedoda wo; vɔa se ametsi le sensen wɔ yigbe le yio edjró wɔawɔ wó gbedoda.³² Só gatsime xixée dɔjɔ miñdé se yi amedé hun ɳkuvi nɔ amedewo.³³ Nen amexɔn ɳdē nyi mawu tɔwo lɔ, ɳdē kpén̄tsi láwɔa enutsiwo.³⁴ Wo dɔntsini bέ: " miamε eveewo wodji mile nūvɔn me yi lava kplanumia?" Yiwo nyitole séklaxóée.³⁵ Tsi yesu sebé wonyi le sekpanxóé lɔ eva dògwi yi bie se bέ. " wo kandɔ mawuvie djia?"³⁶ Edón̄tsi bέ: " amedé yi nyi mawuvie lɔ yi na kandodji axóéto?"³⁷ yesu tóni bέ " wo djesi yike le nuxóxowɔ nɔwo trólóló" qeka dje lɔ toni bέ " ɳkandodji axóéto."³⁸ yi súbɔe.³⁹ yesu tɔ bέ " kodjó dɔqo ɳtsi ɳvaqo bέ ametsiwo ɳku gбанa woakpɔn̄ yi ametsi wo lenukpɔ wɔa la gban ɳkuvi".⁴⁰ Ké farisitɔ qéó le xɔn yi biɔ yesu se be " ɳkuvi g an nɔ miɔn wo tsan ya?"⁴¹ Yesu dɔntsini nɔwobé: " nenyibé ɳkuvi yi g an nɔ mi lɔ miñdédja wɔa nuvɔn wo. vɔa fie lɔ mitóbé yewo lenukpɔwɔ vɔa nuvɔn miatɔwo kpɔtɔle.

Chapter 10

¹ «Le nyawototo, nyawototo mɛlɔ, ɳle totowɔ nɔm̄ bέ, ametsi dō lankpowɔmε, vɔ ɳdē to agbowɔ lɔnɔnɔn vɔ yi fla kpa dō men lɔ , fianfitɔ kudo adjoglasu ys.² Vɔlɔ amétsi to agbowɔ nu lɔ yi nyi alengbɔ kplɔtɔ nyuiɛ.³ vɔ agbowɔnudjɔtɔ huns agbowɔ ni ,yi inonɔmɛ . Alengbɔawo senon yo gbe. Wonyi yéto. Eyunowɔ kudo wo nyikɔ tsi idɔ nɔwo yi ipklɔnɔwɔ to.⁴ Ne

ekplɔ̄ etsiwo nyi yétwolo, ézɔ̄non le ɔ̄kɔ̄ nɔ̄wo , yi alengbowó kplɔ̄nidó qó nutsintsi lɔ̄ wó djesi yiògbe.⁵ Wóndé kplɔ̄non amédjró doó. Ké boj wó sinon ni, qó nutsi ɔ̄ti lɔ̄ wo ɔ̄ndé djési amédjrówɔ̄ yiwo gbeo.»⁶ Yésu dolo tse nɔ̄wó, vɔ̄ wo ɔ̄ndé se ényon tsi nūwɔ̄ yilee dékpikpi goméo.⁷ Yi Yésu tónowó ké bé: " Le nyawótótó, nyawótótómelo, nle tótowó nen mi be, énye yi nyi agbo no alengbowó⁸ Ame tsiwo kpáta do ɔ̄kɔ̄ nu lɔ̄' wo nyi fianfitowó kudó adjoglásuwó vɔ̄lo, alenwó ɔ̄ndé ɔ̄nɔ̄to wó gbewo.⁹ Enye nyi agbowo. Amesiáme tsine lé menye lɔ̄ lákpo agbé; éla gédomé agbeto, yi lakpɔ̄ nuduxue adunu.¹⁰ Fiafi ɔ̄nde vano'ne ɔ̄nde nyi be yia fifi awuame kuqdó bé ya gblénuo. Nyé yé lɔ̄, nyá bé alenwó ne kpo agbe, yí woákpɔ̄ le egbosusume.¹¹ ENye nyi alenkplɔ̄tɔ̄ nyuito. alenkplɔ̄tɔ̄ nyuito sɔ̄nɔ̄ yo agbe nanon qó alengbowó ta.¹² Dɔ̄sovi, tsi ɔ̄ndé ye to inyi alengbowó lɔ̄, nɛkpɔ̄ gbevun alo lanwadan gbɔ̄non lɔ̄, esinɔ̄ djó gbé alengbowó dadɛ. Gbevu alo lanwadan lɔ̄ lénɔ̄ alengbowó déwó yí kpétewó kankanno.¹³ Esíno ɔ̄nɔ̄tsi ɔ̄tsi lɔ̄ dɔ̄sɔ̄ví yi inyi, ina ɔ̄ndé sɔ̄nɔ̄ dé lemè no alenwó.¹⁴ Enye nyi alenkplɔ̄tɔ̄ nyui lɔ̄. ɔ̄ndesi ametsiwó nyi tonye yí wotsan djesin.¹⁵ 'sigbé le tsi etonye' djesin yi nye tsan ɔ̄ndesi etonye énea ; yí ɔ̄nsɔ̄nɔ̄ agbe tsinye nanon qó alengbowó ta.¹⁶ ɔ̄ndo alegbɔ̄vi bùwó tsiwó ɔ̄nde le alenkplɔ̄ tse meó. Ehian bé mákplowó vā, wɔ̄wó tsan, wo lase gbetsinye. Yí alenħá lɔ̄ lanon qeká kuqdó kplɔ̄lā qeká.¹⁷ ɔ̄nsɔ̄nɔ̄ agbetsinye nanon béné mágbowex, yí ɔ̄tsi etonye lɔ̄nɔ̄nju qó.¹⁸ ɔ̄nsɔ̄nɔ̄ nanon le nyetɔ̄ qekinyesi, agbexue amedé ɔ̄ndé xɔ̄ni le asinyeo. ɔ̄ndó ɔ̄nsen bene másɔ̄na, yí ɔ̄ndo ɔ̄nsen béné maxɔ̄. Etonye yi so qodó tse naq.¹⁹ Mama gbedó Yuðatowó domén ké kuqdó ényɔ̄ tsewó ɔ̄tsi.²⁰ Ame déwó le wó dome to bé:" Gbongbondé le mɛ, tagbo gblénu. ɔ̄ndé ɔ̄tsi milé tóquiwó do?"²¹ Ame buwó to bé:" enyɔ̄ tsewó ɔ̄ndé nyi ame tsine me gbongbonvui lé lɔ̄ yio nyɔ̄wo. Gbongbonvui tɔ̄no la tenj ahun ɔ̄kuvi ne ɔ̄kuvi gbangban tɔ̄a?²² Só xon dji lo tsɔ̄tsi xɔ̄ dzradzrado yio zan dudu lé Yéruzalèn dɔ̄ dži.²³ Enyi vivogáme yí Yésu le zonzonwɔ̄ le Sálumon yo tsɔ̄tsi xɔ̄ lɔ̄ mɛ.²⁴ Ké Yuðatowó trɔ̄doei yí wo bie bé: " va sen do Gañdémé yí wolá sɔ̄ mi do tsaka tsaka me va sen do? Ne woé nyi kristowó lɔ̄ toei némi faa".²⁵ Yésu qó ɔ̄tsi nɔ̄wó bé: " ɔ̄toéi némi xóxó, vɔ̄lo mígbé bé yéwó ɔ̄nda xɔ̄ djinye aseo. Etonye yio dɔ̄ tsi ɔ̄nlé wawa wɔ̄ lɔ̄, le nuka fu qewɔ̄ só ɔ̄tsinye.²⁶ Vɔ̄ gáké migbé bé yéwó ɔ̄nda xɔ̄ djinye sé dó qó nutsi ɔ̄tsi lɔ̄ mi ɔ̄ndé nyi alen tsinye wóó.²⁷ Alen tsinyewó sénon gbé tsinye; ɔ̄ndjésiwó yí wo kplɔ̄non dó.²⁸ Nana wo agbemavɔ̄; yí wó ɔ̄ndá tsron kpo, yí amedé ɔ̄nda tən xɔ̄wo le asinyeo.²⁹ Etonye tsine sówó naq lɔ̄ klo wu amesiáme, yí amedékpékpi ɔ̄ndatén axowó le Etón nye sio.³⁰ Nye kudó etonye lɔ̄, qéká yí mi le."³¹ Yuðatowó fɔ̄ kpéwó bé yéwó asɔ̄ xuei.

³³ yudatowó do ɔ̄tsi ni bé: " ɔ̄ndé nyi dɔ̄ nyui wawa ɔ̄ti mi dji be mia xo kpé wo dɔ̄, vɔ̄ busu nyon tsi nuwɔ̄ wolé ɔ̄ti yɔ̄ agbété ɔ̄ndé yio nyi yí woso dékiwo sɔ̄ lé Mawu wawɔ̄.³⁴ Yésu qó ɔ̄tsi nɔ̄wó bé : " wó ɔ̄nlui da do miawo séewó mɛ bé: " Mi nyi mawu wó lo ?"³⁵ Ne Mawu yɔ̄ amé tsiwo ta yio nyɔ̄ lɔ̄ va bé mawuwó d̄é (ke né woyɔ̄ ame tsiwo ɔ̄tsi yio nyon lɔ̄ vadó be mawuwó lɔ̄ wonjde da le see dzio lo),³⁶ nunuwɔ̄ yí milé né ényé tsi ɔ̄tsi Mawu kɔ̄ sɔ̄ dɔ̄ doda xixéé me bé ɔ̄nlé busu nyɔ̄ nuwɔ̄ bé mawuvi yí ɔ̄nyia ?"³⁷ Ne nye ɔ̄nde le etonye yó dowó wawɔ̄ lɔ̄ ke mingbe xɔ̄ djinye seo.³⁸ Vɔ̄ ne ɔ̄nle wo wawɔ̄ lɔ̄, né mi ɔ̄nda xɔ̄ nyéye dji seo d̄é mi xɔ̄ dɔ̄ tsiwo waq ɔ̄nle yé dji sé bené mia nya yí mia sé egomé be etonye lé nyé me yi nye hā ɔ̄nde etonye me.³⁹ Wogbédji bé yewali vo yesu gé lé alɔ̄mè no wo dzo le wo gbo.⁴⁰ Yesu gbedjo ké dzo yí Yɔ̄dan tɔ̄godó, afitsi yí Ejan dze hsidódóta ne amewó lé, yí inoxɔ̄n.⁴¹ Amegbóbóqdéó va gbo lé nunuwɔ̄ bé : " Ejan ɔ̄nde wa ɔ̄ndā dónu dé kpékpuí, vɔ̄ nyɔ̄ sia nyɔ̄ tsi ɔ̄nto so ɔ̄nsu yé ɔ̄tsi lɔ̄ lé yio texué.⁴² Lé xɔ̄n lɔ̄, ame gbogbodéó xɔ̄ Yésu djise.

Chapter 11

¹ ɔ̄nsu qe tsi wó yɔ̄nɔ̄ bé Lazaro lɔ̄, djé dɔ̄. Enyi Betanitowó le Maria ku Mata tsinyi dadalo, wó dume.² Lazaro nyi Maria tsi siami huenuen qó afɔ̄ ɔ̄tsi nɔ̄ axueto yí yisɔ̄ yo tāqá sɔ̄ tútui lɔ̄, yíó nɔ̄vi.³ Nɔ̄vi nyɔ̄nu éveewó dɔ̄ ame qodà Yésu bé: " Axuétó , ametsi wolonkaka lɔ̄ yí kéké djédo.⁴ Tsi Yésu se nyɔ̄ tse lɔ̄ etó bé: " Edò tse ɔ̄ndé nyi ékuwo dɔ̄ boj ne Mawu wo ɔ̄tsi kókɔ̄s yó né woaso do Mawuvie qodji.⁵ Yésu lon Mata tsinyi dadalo ku Lazaro ɔ̄nto tsan.⁶ Tsi Yésu se bé Lazaro djedó lɔ̄ egbéwa ɔ̄nkéké eve dódjì le afitsi yí yilé lɔ̄.⁷ Le étse yio ngbédéme lɔ̄, etó ne nukplaviewó bé, " Miá gbe trayı Yuda."⁸ Nukplaviwó toni bé : " Nufiató, Yuðatowó le djidjìs xoxo bé yéwa xokpéo yí wogbe dji bé yiatrɔ̄ yí xɔ̄n kéra? ⁹ Yésu qó ɔ̄tsi bé: " Nyi gaxoxo wuive yile ɔ̄keke qekame lo? Ne amedé le zɔ̄zɔ̄wɔ̄ le ɔ̄nkéké me lɔ̄, ɔ̄ndé klen nɔ̄ nuɔ̄, qó élé nukpwɔ̄ le ɔ̄nkéké lo yo kenklen ɔ̄ti.¹⁰ Vɔ̄ nele zɔ̄zɔ̄wɔ̄ le vivitsime lɔ̄ éla klei nu, qó nutsi ɔ̄tsi lɔ̄ kenklen ɔ̄nde lé meó.¹¹ Tsi ínu ényɔ̄ xɔ̄ wo vɔ̄lo, eso kpí bé: " Mia xlɔ̄ Lazaro lé als dɔ̄wɔ̄ , mayi ne mave fui.¹² Nukplaviwó toni bé: " Axoéto né alon dɔ̄wɔ̄ ilé lɔ̄ elafón ahaya.¹³ Yésu lé nuxo xowɔ̄ le Lazaro yo ku ɔ̄tsi, vɔ̄ wuñowɔ̄ xɔ̄sé bé tótowó yí ilé bé Lazaro le alon dɔ̄wɔ̄.¹⁴ Ke Yésu tó nɔ̄wó bé Lazaro ku.¹⁵ ɔ̄nlé djidjìs kpwɔ̄ le mia ɔ̄tsi bé nye ɔ̄ndé lé yio téxueo, bé ne mia xɔ̄sé. Fifie lɔ̄ mía yí.¹⁶ Tóma, tsi wóyɔ̄nɔ̄ san bé didim venavi lo tono nukplavi kpetewo bé:¹⁷ Miva míayi kudo Yésu né mia ku kui.¹⁸ Etsi Yésu va lɔ̄ enya xoxo bé Lazaro le yɔ̄dome ɔ̄keke amene ke.¹⁹ Betani didi kpeti wuiatɔ̄ le Yeluzalen gbo.²⁰ Yudatò sugbowó va bé yewa fá akɔ̄ no Mata ku Maria qó wonjvies ɔ̄tsi.²¹ Gatsime Mata se bé Yésu gbowɔ̄ lɔ̄, éyi ve dogoe, vɔ̄ Maria ye lé axome.²² Mata tono Yésu bé : " Axoéto, ne deyi wole fie lɔ̄, nɔ̄vinye ɔ̄nda kuo.²³ Vɔ̄ ɔ̄nyia bé nutsiwó kpata wo la bio Mawu lo élana wo.²⁴ Yésu toni bé: " Nɔ̄vio lafɔ̄ atrɔ̄va agbé".²⁵ Mata toni bé : " ɔ̄nyia bé éla va fɔ̄n le amekuwó fɔ̄nfɔ̄n ɔ̄keke a gbe."²⁶ Yésu toni bé: " Enyeé yi nyimekukuwó fɔ̄nfɔ̄n kudo agbée lɔ̄, ametsi laxɔ̄ djinye se lɔ̄ né éku tsan lɔ̄ éla no agbe;²⁷ amesiáme tsile agbe yí xɔ̄ djinye se lɔ̄ ɔ̄nda ku gbedeo. wó xɔ̄sésea?"²⁸ Etoni bé: " E, axoéto, ɔ̄nɔ̄sé bé ewué nyi kristo, Mawuvi tsi va xixeame.²⁹ Tsi yito nyɔ̄a vɔ̄ lɔ̄, étrɔ̄ vayi yó nɔ̄vies Maria vayi dekpa ni. Etoni bé: " Nufiató lɔ̄ va be yea kpɔ̄o.³⁰ Étsi yí Maria se nyɔ̄a lɔ̄, ehsíté kaba yí Yésu gbo.³¹ Fifie lɔ̄ Yésu ɔ̄nde kpɔ̄ dó koxuié meó dó étoté le fitsi Mata dogui le lɔ̄.³² Yudatò tsiwó va axué me be yewoa fá akɔ̄ no Maria, tsiwo kpɔ̄s yíto étó edudji le yiyiwɔ̄ lɔ̄, wo kplɔ̄edo, qó wosusui bé élé yɔ̄doo gbo yíwɔ̄ ave fan avi.³³ Maria yi Yésu gbo, ekpɔ̄s yí dje anyi qó yó afɔ̄nu to bé: " Axoéto, ne de wole fie lɔ̄ nɔ̄vinye ɔ̄nda kuo."³⁴ Etonowó bé: " Fidé miđi qó?" Wodo ɔ̄tsi bé: " Axoéto, va na kpɔ̄s.³⁵ Yésu fan avi.³⁶ Yí yudatowó to bé: " Mikpɔ̄ letsí lɔ̄n Laza qá.³⁷ Vɔ̄ amedéwó le totowó bé: " ɔ̄nsu xɔ̄n tsi hunɔ̄ ɔ̄kuvi

no nkuvu gbagbatow d.é, vo na tenj wue be laza na dokpo kukuo lo? ³⁸ Yésu, kpoto lé vévé sese me, va yimekukudo tsiwo d.é do kpé mé, yi woso kpé gbadja tu nu ni. ³⁹ Yésu to bé: " Miđe kpees djó". Mata, Lazaro dada, to nō Yésu be: " Axoet, fifie lo yio ntsilan lo la to gbegblé vo, ékuvie lo ewa nkéké améne vo. ⁴⁰ Yésu toni bé: " Nye ndé to nōwo b.é ne woxo djinye se lo wolakpo Mawu yo ntsi koko lo? ⁴¹ So xo dji lo, wo de kpé lo djó le mékuwo dowu, Yesu ko nme yidji éto bé: " Etonye wodono éto axi gbedododa ndo akpé no. ⁴² Nnya b.é wodono tón kokoko, vo lo nle nyo tse tówé ame tsiwoé trôdomi lo ntsi ne woanya b.é ewue d.é qadja. ⁴³ Tsi yí inu ényo tse vo lo, edo axua sesidé bé: " Laza woo tóvá!" ⁴⁴ Mekukuo tóvá; yio alo kudo afjwó lé babla lé édo me, yí woso nu tsen nmen ni. Yésu tón wóbé: " Mítu kalowé le nti ne mia tahsi ne yadjo yí." ⁴⁵ Yudatow gbgóbó tsiwo va Maria gbo lo wo xó Yesu djise gatsime wokpo nu tséwó. ⁴⁶ Amédewó trôyi Farizitow gbo vayi to nutsiwó Yésu wa lo nō wó. ⁴⁷ Éxon wo ngbódeme lo vɔsatowó ku Farizitow kpe ta tobé : " ndé mila wa kudo? ntsu tse élé amlima nu sugbówo wa. ⁴⁸ Ne mí tahsi yile nene wo d.owó wa lo, duko lo kpata lavaxo dji ase; yí Romatow lava gban mia tsotsi xó ku mia dukon lo. ⁴⁹ Volo ntsu tsi wóyóno b.é Kayifu, tsi nyi vɔsatogaga le gaxome lo to nōwobé: " Minde nyan ndeo. ⁵⁰ Minde nya b.é edon miadjib.é ame qeka neku wu b.é dukon lo keñken natsr. ⁵¹ Vo ndé le nyo lo nuwó so yé ntsi déki sio; d.ó tsi yí nyi vɔsatogaga le exué xon me lo, ele nyonuwó daqé le gbongbon me b.é Yésu laku qdó dukowó kpata ta; ⁵² ndé nyi d.ó yio duko deka tawo, vo lo Yésu labo Mawuvi tiwo kpata kakan d.ó xixee me keñken aswva dukon deka ⁵³ So azan xówo dji lo, wole qodó wawo le letsi wo la wa ne woa wu Yésu. ⁵⁴ So xondji lo, Yésu ndé gbe qenos yidókui fiano le Yudatow domeo, volo édjöyi duje tsi woyonon be Efrayim me tsi ndé djjidji le zogbe dji ntsio. Éno anyi ku yowó nukplaviewó. Yudatow Pake zan d.ó. ⁵⁵ Amegbogbotow yí Yeruzalé so edu vóvovówo me b.é yewoa klo yewo qeki ntsi ken gboxue azan lo nava. ⁵⁶ Wolé Yésu djiwo, gatsi me woyi tsotsi xóame lo, wolé wo nōnawo bio se b.é: " ndé susuwó mile? alo ndé dja va azan quxue woa?

⁵⁷ avɔsatogan ku Farizitow wona gbe b.é ne amédé nya afitsi Yésu le lo, wó nəvatoe né yéwo né yéwo li.

Chapter 12

¹ Tsi ikpoto nkéké amaden né pake zan lo, Yésu va Bétania lé fitsi Lazaro métis yí ifon so amékùkù wo domen lé. ² wo d.ó nududu wo kplon ni; Marta nō nududu wawo, Lazar nō métiswo lé ekplon lo ntsi kudo Yésu domen. ³ Mariya s.ó palufe adodoi demi go deka tsi xó ga ntsi d.ó kudo yesu wo fo dji es.eda yeto so nō afolò tütùne Yésu; axué me gble kudo palufe lo yo huen-huen gbliglie lo. ⁴ Yuda Iskariot tsi nyi nukplonviewo domé t.ó déka tsi dja va sa Yésu lo, énubé: ⁵ "ndé xa ntsi wonjé sa palufe tse ega d.énier kadretakpo yí woa s.ó éga lo na nuwadonwo?" ⁶ Éto ényo tse vo ndé nyi b.é élé énuwadonwo t.ó fawo yó volo tsi inyi fiafito ntsi yó: do yi kpoto éga yio daka lo dji yí ifiné lé éga lo ntsi. ⁷ Yésu nubé: "mi dashi lé ntsi né yawue, axi d.idi yio nkéké ntsi idzra palufen tse d.ó s.ó d.é. ⁸ wamenowó ye le miagbo gashiagamé, vo nye ye, nye nda nōanyi kudo mi gashiagamé. ⁹ Yudatow va se be yesu le betania yi ame gbogbodé wo yi texue tsi le lo, vo ndé nyi be Yésu déd.é ntsi wo va do. vo lo wo dji tsan b.é yéwa kpo lazaro tsi Yésu f.ó so amékùkuwo domen. ¹⁰ vɔsatowó méganwo wa susu d.odu b.é yéwo wu Lazaro tsan. ¹¹ do laza ntsi yudatow gbogbodéwo d.ójolé wó gbo vayi xó Yésu djisé. ¹² tsi enke lo, amé gbogbodéwo va azanduxu lo. tsi wo sé b.é Yésu gbo Yérusalem lo, ¹³ wo s.ó débayawo vayi dogui yí wo lé axua d.owó b.é "ozana! yayrato yi nyi ametsi gbo lé Axuétó yio nyikomé, ame tsi nyi Israeli yio fio lo" ¹⁴ Yésu nō anyi d.ó es.ó kete d.é dji! shigb.é lé tsi wo nlen dad.é éne b.é, ¹⁵ "ngb.é v.ó Sion yio dumeviwo, kpoto axo fio gbo n.é anyi d.ó es.ó kete dji. ¹⁶ yio nukplanviewo ndé sé n.ú tse wo gome tutu gbo, vo tsi wo va do Yésu d.ó dji yio wo va d.ó nkùvi dji b.é énu tsi wo nlen dad.é sonji lo, yi wa w.ó wo lé ni. ¹⁷ Amé tsiwo kpata nō té gatsime yesu yó Lasaro lé yodoo mé yi ifon so amékùkuwo dome lo, wawue d.é nu kafu nō ame kp.éte. ¹⁸ Nuti ntsi améhawo to va yi dogui d.ó lo, wo sé b.é éwa nukunu x.ó ntsi ¹⁹ Farisitow tono wo nōnawo b.é: "mi kpoto mi ndé kpé nudé kpkpepi ntsi awao, do xixee kpata kpl.édo. ²⁰ le ame tsiwo va paké azan duxue wo dome lo, helatow tsiwo wonjé nti yudatow lo tsan va azan duxue. ²¹ Amé tséwo va filipo, tsi so Bethasaida lé galiléa, la gbo yí wo t.ó ni be "amegan mi dji b.é mia kpo Yésu." ²² Phillipo toe nō André, André kudo phillipo wo amevee yi toe nōYésu. ²³ Yésu d.ó ntsi nōwo b.é gamea sun b.é woa do agb.éto vié d.ó dji. ²⁴ Lé nyawo toto nyawo totome lo n.é totoo nō mi be n.é blafo k.ó tsi wodo do anyigban me n.é ndé kuo lo, blafo kui déka kpoe la tsi anyi, vo n.é éku lo éla d.é éku sugbo sugbo to. ²⁵ Ametsi lonno yio gbé lo elabui, vo ametsi ndé lon yio gbéo lé xixé ye meon lo éla djred.ó d.é nō agbémav. ²⁶ Né amé d.é di be yia suboj, lo n.é kplon d.ó; yi fi tsi n.é lo, xon yi yé xan la n.ó. Né amé d.é suboj lo, étonye la do búbu ntsi. ²⁷ Fifie yí axei k.ó hunhun. Yí léde na to? Etonnyin d.én to lé gaxoxo tse me? Vo éxon ntsi n.á kaka gaxoxo ye me d.oo?... ²⁸ Étonye, k.ó axo nyik.ó ntsi! Yí égb.é d.é di so d.zi nkusi to b.é: " nk.ó ntsi xoxo, yi na gbé k.ó ntsi k.é". ²⁹ Améha tsi wo n.ó x.ó sé lo, wonu b.é d.íd.égb.é y.ó amé d.éwo b.é Mawu yio d.óla d.é y.ó xonuox. ³⁰ Yésu d.ó ntsi b.é "égb.é d.idi tse ndé va d.ó ntsi nye ó v.ó m.ó wo ntsi y.ó. ³¹ Fifie xixé yeme y.ó kodjod.ó game sun:fifie, nya xixéyeme yio efiovi lo d.ó. ³² Eye lo, n.é d.éndjо lé anyigban y.é dji lo, na d.ójolé amowo kpata gbo. ³³ Éto ényo ye wo n.é as.ó d.é létsi yi laku d.ó fia. ³⁴ Améha wo d.ontsi b.é: "mi sé le see é me b.é kristo la n.ó agb.é tegbe, léde wo lato b.é wo la k.ó agb.éto vié yi dji so anyigbandji? méd.é nyi agb.éto vié lo? ³⁵ " s.ó yidji lo Yésu t.ó n.ó wo b.é: kenklen lo la n.ó mia domé n.ó game vid.é, mizón gatsime kenklen lo lé miagbo n.é vivitsie n.é g.éba va tu m.ó. amétsi lé zonzonwó lé vivitsime lo ndé nya fitsi y.ó ileo. ³⁶ gatsime keklen lé mia domea, mi x.óesé ne trçzun keklenviwo, enyo tséwo Yésu to n.ó wo y.ó d.ó vayi b.é dow. ³⁷ Togbo b.é Yésu tsi amlima gbogbodé wo le n.é n.é gaké wo ndé x.ódji seo. ³⁸ Né enyonudade t.ó Ezayi yio n.ó lo n.é yia va, shigb.é lé tsi yitui dad.é ené lo: "Axuétó méd.é y.í la x.ó axo n.ó lo dji ase? yi mede lad.é al.ó t.ówo as.ó fia?..". ³⁹ Le Nuxón ntsi wo nda tenj x.óesé do, d.óa Ezayi gbé to b.é. ⁴⁰ Égb.é nkùvi n.ó wo, y.í na be wosen dzi me, n.é ndé nyi n.éne lo w.ó la kp.ó kù wo nkuvu wo, wo las.ó n.ú gonme ku wo djiw.ó, y.í wo tr.ó, y.í na dad.ó n.ó wo. ⁴¹ Ezayi to n.ó tse wo so yesu n.á gatsime y.í kpo yo ntsik.ók.ó, ⁴² ke amegan d.ewo x.ó edzi

Chapter 13

se le wodome ;vo le farisitowo nti lo wo nde humen,be ne wogbe va nyawo le wo hamen.⁴³ Do wo lɔn amégbétowu bubu xɔxɔ sɔwu Mawu gbo tɔ.⁴⁴ Yésu do axua eto bé," amétsi xɔ dzinye sé lo ndé nye dzi xɔseo vo exɔ amétsi dɔŋ lo dzi se.⁴⁵ yi métsi le kpɔkprouŋ lo élé amétsi dɔŋ dada lo kpɔwɔ.⁴⁶ Enye lo kənklen yi njnyi va xixé yeme, be amesiame tsi xɔ dzi nye se lo nda no vivitsi meɔ;⁴⁷ né amede se axi nyɔwo,vo nde lebeniɔ lo,nye nde do kodzo nio ;dɔ nye nde va be mado kodzo no xixéemeɔ, vɔlo nja be xixee me na kpo xɔxɔ.⁴⁸ Métsi gbenj, yi nde xɔ axi nyɔwo dziseo lo,ekpo ame tsi le kodzo dɔwo ni;nyo,tsi nuwɔ nje lo yi la dɔ kodzo ni le nuwuwu nkekeké dizi.⁴⁹ Do nye lo nye ndé le nuxo xowɔ le deki nye shio;dɔ etɔnye, tsi dɔŋ dada lo yi so enyɔ tsiwo na nu kudo nuxo naxo yio se so nam.⁵⁰ dɔ nnya be, yio see inyi agbemavɔ .yi ntsi nutiwo nyɔwo ntonɔwo shi gbe letsì tui nu xa éne lo nene yi ntoni do.

Chapter 13

¹ gboxue paki zan yio gamee nasu lo, Yésu nya bé gamé su né ye ne yadzo lé xixéeme ayi yetɔ gbo, tsi yi ilon ye tɔ, tsi wo le xixéeme lo elon wo kaka sɔyi vɔvɔ nu.² lé fiesi nuduxue lo,legba do juda iskariot, simon vie lo, yio dzi me kudo susu be yasa Yesu,³ Etsi Yésu nya be, ye to so nuwo kpata so do alɔ me ne ye lo , tsi inyi be Mawu gbo iso va yi igbetɔ le Mawu gbo yiɔ,⁴ ehsite le ekplɔna nti, éde yio awu wo,yi so papawu san dɔ ali .⁵ Eva yi ikuhsı dɔ yauwagban me, yí itɔ afɔ kɔklɔ no nukplanvi yetɔ wo,yi ile afɔ tutuwɔ nɔwo kùdo papawu tsi ita lo.⁶ Éva simon piye gbo ; yí piye tonyi bé :ewo, Axueto ilà klo afɔ nuŋa?⁷ Axuétɔ dɔ nti ni bé: nutsi wawɔ nje vie , ndése yio gɔme fifie, vɔ wola se yio gɔme zan dɛe.⁸ Piye tonyi bé: nɔgbe woye nda klo afɔ nu gbedeo.yesu dɔnti ni be:"ne nye nde klo afɔ nɔwo lo, nda kpo gome dε le gbo nyeo.⁹ Simon piye tɔ ni bé: Axuétɔ, nde afɔ dedeo vɔ alɔ kudo eta tsan.¹⁰ Yésu dɔ ntsi ni bé:"Amétsi léshi vɔ lo, afɔ kɔklɔ kpo yi hian ni; be ntsi na kɔ ni kénkénj, mi kɔ ,vɔlo ndé mia kpata yo¹¹ "Yésu dzéshi amé tsi lavase ; yinti yi to be :"ndé mia kpata nti yí kɔ "¹² Tsi yí Yésu klo afɔ no wo vɔ yí isɔ awu yetɔ do vɔ lo, ebɔbɔ no anyi eto nɔwo bé: "mi nya énu tsi nɔwua né mia?¹³ mi yɔnɔn bé Axuétɔ kudo nufiatɔ. mi tui nyuide dɔnti lo ye yi nnyi¹⁴ Né énye tsi nyi axuetɔ kudo nufiatɔ, nklo afɔ no mi lo, élé ne miawo tsan be mia klo afɔ ne mia nɔnuiwo.¹⁵ Doa nɔna mi kpɔdenyui né miawo tsan mia wue, ne mia nɔnuiwo shigbe letsì nɔwue ne mi ené.¹⁶ Lé nyawototo, nyawototo melɔ nje totowɔ no mi be, sumonvi ndé wùnɔgan axuétɔ, nene ké amétsi wodɔ ndé wùgan amétsi dɔdədāoɔ.¹⁷ Né mi nya nutse wo; yi mi wua dɔ wodzi lo, woayra mi.¹⁸ ndé miɔwo kpata towɔ nɔlé, doa nnya amétsiwo ntsan; vɔ no enyon tsiwo wonjèn dadɛ na vame be:"amétsi lé kplon nti le alɔ dɔwɔ agban me kudon lo shité dɔ ntsin̄y".¹⁹ lé eyen̄ti lo nje totouiwɔ ne mi, kenɔboxue yiava vã me,be neva vã me lo, ne mia xue ase be enye yo.²⁰ Lé nyawototo, nyawototo me lo, nje totowɔ no mi be: amétsi xɔ ametsi nɔdɔ dada lo, enye yi ixɔ, amétsi xɔn̄ lo, xɔ ametsi dɔŋ dada.²¹ tsi Yésu to nɔc tsewo vɔlɔ,étsaka lé gbongbon me,yí idɔ dasé bé:"Lé nyawotome, lénnyawotome nje totowɔ no mi be,mia dome tɔ déká lé dja sɔŋ sa "²² Nupklanviawo trɔ lé wo nɔnɔuiwo nɔme kpɔwɔ, yí wo tsi dzedzedze le metsi ntsi wonu nyon so lo²³ Nupklanvi dometɔ deka tsi yesu lɔnon lo ,zion do yio konnu,²⁴ Simon piye wa nɔkuvi ni , be ne bɔse se be:"médé ntsi inu enyowɔ so²⁵ "Nupklanvi xon lo zion do Yésu yíwo akonnu bɔse be"Axuétɔ médé yɔ?"²⁶ Yi Yésu do ntsi bé:"ame tsi nakan kpɔnɔnɔ nume dodo da asɔtɔ desi na lo yio." tsisɔ kpɔnɔn so tɔ desie vɔlɔ esɔnɔnɔ juidasi tsi nyi simon isikarioti wo vi évi.²⁷ Zedeka tsi kpɔnɔn dɔ nume ni lo legba gedɔmε. Yésu tóni bé , " nutsi wo dja walɔ wue kaba .²⁸ Ame tsiwo keken le kplɔa nti kui lo wonjè nya nuti nti ile enyɔ xon towɔ ni dɔ ;²⁹ wó domé tɔ dέwo susuibé tsi nyi Yuda yí kpɔnɔ éga daka lo dɔzi lo ,yinti Yésu to ni bé:"xlué énu tsi wo hian no mi né azan lo, " alɔ edɔse be yia so nude ayina wamenɔwo .³⁰ Tsi Judasi, xɔ kpɔnɔn zedeka lo, etɔ zidéka. yí ezan do.³¹ Etsi Judasi tolo ,Yésu tobé :" fifie kpo woko amegbeto vie nti , yi Mawu nti tsan kɔ le evie dékime.³² Newo kɔ Mawu nti le eme lo , Mawu tsan lako en̄tsi le ye deki me .³³ evinyewo, game vidé kpo ndza nanyi kudo mi. mila dizi , shigbe le tsi ntu nɔ yudatɔwo nene lo," be fitsi yíwɔ nje lo wonjatenn vawo ", nene ke nje totouiwɔ ne miwo tsa vie .³⁴ nje se ye ye dɔwɔ ne mi , be ,mia lɔn mia nɔnui wo ;shigbe letsì nɔlɔn mi nene, miwo tsan milɔ mia nɔnui wo nene ke .³⁵ le xɔnme lo ame wo kenɔkèn la nya be nukplan tsinyenwo mi , ne lonlon le mia dome.³⁶ Simon piye to ni bé," Axuétɔ fidé yíwɔ wole ?"Yésu dɔ ntsi ni bé, " nda tenn akplɔnđo ayi fitsi yíwɔ nje fifie vɔ zandé lo wola tenn kplɔn do".³⁷ Piye tɔ nɔ axuetɔ lo bé,;" nde ntsi nye nda tenn kplɔwodo fifiewo mee ? nasɔ axi agbe ana do tanɔ."³⁸ Yésu dɔ ntsi be: wolasɔ agbetowɔ na dɔ ta nuwuan? nyawo nyawotome lo nje totowɔ nɔwo be: koklo nda kuatɔ, gboxue wola gbenu le gboñye dɔ zeton dziwo ."

Chapter 14

¹ Mingbe na miadziwo ne hunhun wo; mixɔ Mawu dzi se,no mixɔ nyε tsan dzinye se.² Le etɔnye wo xome lo texue sugbɔ wo le; ne ndenyi nene wo lo na tui no mi .³ Na yí dra téxué dɔ no mi ,yi nagbé trɔva ava kplɔ mi yi afitsi nje lo ne miawo tsan mianɔ xɔn̄.⁴ Minya fitsi yíwɔ yi nje yi minya emɔlɔ.⁵ Toma to ni be; " axoeto minde nya fitsi yíwɔ wo leo, lé mi la wa anya emɔ lo?⁶ Yesu to ni bé: enye inyi emɔ lo, nyawowɔ lo kuqdó agbess lo. Medé nda tenn yi etɔnye gbo ne ndé tó dzinye .⁷ Ne mi dzesiŋ lo mi la dzesi etɔnyi tsan vɔ fifie mi dzesi yi mi kpɔe tsan.⁸ filipu to ni be axuetɔ so etɔlɔ fiami ne ya sun no mi .⁹ Yesu to ni be :nje kudo mi vie lo edidi ganke mide dzesiŋun, filipu! metsi kpɔŋ lo ekpo etɔlɔ ke nde nuwɔ wole be fia etɔlɔ mi men?¹⁰ Alo ndé xɔsé bé nje etɔnye me yi etɔnye tsan le nye me owa ? Enyɔ tsiwo towɔ nje lo ,ke etɔ tsi le menyé lo, le yewo dɔwo waɔ.¹¹ Mixɔ' dzinye se dɔ nje etɔa me, yi etɔ lo' tsan le nye me , alo mi xɔ' alo mixuese le dowawawo ntsi.¹² Nyawo ,nyawo , nje totowɔ ne mi be, ametsi xɔ dzinye se lo, edɔ, tsiwo wawɔ nje lo yetsan lawue , elawa tsi klowo xɔnwo, dɔ nuyiñtsi nyeye nje tɔwɔ gbo yíwɔ ;¹³ yi nu tsiyi mila biwɔ le nyikɔ tsinye me lo nuxɔn nawa ,be wakɔ etɔwɔ ntsi le vie me .¹⁴ Ne mi biwɔ nude le nyikɔ tonye me lo nyeye nawue.¹⁵ Ne mi lɔm lo ,mi le axin see me doa asi .¹⁶ Yi enye lo na de kuku no etɔwo,yi yana nyɔ xɔdoakontɔ bu mi ,be yano anyi ku mi sɔyi mavomavomε:¹⁷ Nyawototo gbongbon tsi xixε

Chapter 15

ŋdatenŋ axɔ, do nuyiŋtsi lɔ ŋde kponiɔ yi ŋde dzesio ; vɔ miɔwo lɔ midzesi, do ele miagbɔ yi ila nɔ miamɛ. ¹⁸ Nye ŋda qasi mi dadɛ tsuevi ; ¹⁹ Ekpɔtɔ game vide yi xixee ŋda gbekpɔŋ ; vɔ miɔwo mila kpaŋ do ŋle yi miɔwo tsan mila nɔ agbe. ²⁰ Le ŋkeke xɔn me lɔ mi la dzesi be ŋle etɔnye me yi miɔwo mile enye me yi nye tsan ŋle mia me. ²¹ Ametsi si axin sewo le ,yi ilewo me do asi lɔ, amexɔ inyi ametsi lɔnŋ; ametsi lɔnŋ ,etɔnye etɔnye lalɔin, nye tsan na lɔui,yi na qé ɖeki nye afie. ²² Yuda (tsi ŋdɛ nɔ Iskariotito) étonɔ yesu bé "axuetɔ" ŋdewa inyi miwo kpoe woladɛ ɖekiwo asɔfia , yi ŋde nɔ xéxéa tsan ? ²³ Yesu do ŋtsi ni bé: " ne ame qé lɔnŋ lɔ, nele axin nyɔwo me do asi. etɔnye la lɔin, yi nye ku tɔnye miava wa nɔxue do gbo. ²⁴ ame tsi ŋde lɔnŋ lɔ, ŋde lenɔ axin nyɔwo me do asio . Enyɔ tsi ŋnu mise lɔ ŋde nɔ nyenɔ tɔnyen ,vɔ etɔnye tɔyɔ, ametsi dɔŋ qada lɔ tɔyɔ. ²⁵ ŋnu enyɔ tsewo nɔmī gatsime ŋkpɔtɔ le miagbɔ. ²⁶ ke enyɔ xɔdo amenutɔ akɔfɔtɔ tsi nɔi gbɔgbɔ kɔkɔe, tsi etɔnye la sɔ qada mi le axin nyikɔ me lɔ, elafia enuwo kpata mi yi ilado ŋkuvi enyɔ tsiwo kpata ŋnunɔmī lɔ dizi nɔ mi. ²⁷ ŋtifafa nɛ nɔ mmia dzi; axin ŋtifafa ŋle miawɔ. nye ŋde le mianawo sigbe letsitɔ xixee menanɔ xa neneɔ. miŋgbena dzika nesomio. yi vɔnɔnɔn tsan ŋgbemio. ²⁸ Mi se ŋtui nɔmī vayi be: ŋle dzodzowɔ, vɔ natrɔ agbɔva mia gbo'. ne nɔi be mi lɔnŋ lɔ, ke elanyi be mia kpɔ dizi be ŋtuta etɔnye gbo. do etri akɔ wum. ²⁹ fifie ŋle enyɔ tse towɔ nɔ mi tɔŋkɔ, beneva dɔɔ lɔ, miaxɔ dizi ase . ³⁰ nye ŋda gba xonuxo sugbɔ sɔyidzi nɔ miɔ, do xixee me dzidzutɔ lɔ gbɔnɔ. vɔ ŋde do ŋse do dzinyeɔ, ³¹ egbɔnɔ do xixee me dola nya nudɛka , be ŋlɔn etɔa yio nyogbɔ yi ŋwanɔ do yio gbe dzi pepe ,mi site miadzo le fie.

Chapter 15

¹ Énye yi nɔi rezen ti nyui to lɔ, yi etɔnye yi nɔi rezen gblédéto lɔ. ² Alɔ sia alɔ tsiwo kpata le ŋtintye yi wo ŋde senkuo lɔ, esoni dada. vɔ desiade tsi senku lɔ, edranido be yia senku sugbɔ dɔdɔzi. ³ woko mia ŋti xoxo to enyo tsi ŋtonɔ milɔ me. ⁴ mi nɔ nyɛ me ne nyetsan ma nɔ miamɛ. letsineyi alɔ lɔ ŋtɔ ŋda teŋ sen ku le yɛntɔ ɖeki sio, né ŋde nɔ rezentie ŋtio, nene ke miɔwo tsan, ne mi ŋde nɔ menye lɔ, ne minde nɔ menye o lɔ minde teinŋ asen . ⁵ Enye nɔi rezen tsi lɔ; miɔwoe mi nɔi alɔ zɛnwo. ametsi nɔ menye, yi nyetsan ŋnɔmɛ lɔ, yi la senku sugbɔ: do tsinye manɔmɛ lɔ minde kpeŋti lawa ŋde. ⁶ né amede ŋde nɔ enye meon lɔ,wola sɔe asɔ dankpen sigbe resentsiwo lɔ ene, yi ilaxu; yi wola bɔwo kpata do du, yi ilafion. ⁷ Ne mi ŋde nɔ menye yi axein nyɔwo tsan le miaɔ lɔ, yinti mutsi milɔ biɔ lɔ, wola wue nɔmī. ⁸ Nutse me yi wo la ko etɔnye yio nyikɔ ŋti le, benen mia senku sugbɔ, yi mila nɔi axein nukplanviwo. ⁹ Sigbe letsitɔ etɔnye lɔn nene lɔ, nene ke nyetsan ŋlɔmī ; minɔ axein lɔnlɔn lɔ me ! ¹⁰ ne mile axein seewo me do asi lɔ, milano axein lɔnlɔn lɔ ,sigbe letsitɔ nye tsan ŋle etɔnye yewo seewo me do asi, yi ŋnɔ yio lɔnlɔn lɔ me xan nene lɔ yio nɔ lɔ ene" ¹¹ Nutsewo ŋtɔ nɔmī, be axein dzidzɔ nano mia me be mai dzidzɔ na sugbɔ dɔdɔzi. ¹² Etse yi nɔi axein seetɔ bene mialɔ mia nɔnɔe ,sigbe letsitɔ ŋlɔn mi xan ene ; ¹³ lɔnlɔn gangan sowu etse ŋde gbele amede si bene ,yiasa yio agbe sɔdado anyi do exlɔ lowo ta o. ¹⁴ Miɔwue nɔi exlɔnyewo, ne mi wa nutsiwo, se ŋdo nɔmī lɔ. ¹⁵ nyenɔa gbe yɔmi be dɔsɔviwo; do enutsinti lɔ dɔsɔvi ŋde nyano nutsi yio xuetɔ wanɔ; vɔ ŋyɔmi be exlɔwo. do enutsiwo kpata ŋse so etɔnye gbo lɔ ,ŋna mi nyawo . ¹⁶ ŋde miawue tsannj, vɔ enye yi tsan, yi ŋdo mi anyi ,bene miayi ave senku, yi miakusensen lɔ nano anyi, bene nutsi milabio etɔa le axein nyikɔ me lɔ, ne wuwa nami. ¹⁷ etsewo sewo dowɔ ŋle nɔmī be mia lɔn mia nɔnɔuiwo . ¹⁸ Ne xixee me le kemilɔ, mi dzesi be enye tutugbon wo tɔ kelele! ¹⁹ Ne xixee me tɔ yi mi nɔi lɔ, elanyi ne xixee me la lɔnmi sigbe yetɔwo xa ene; tsi yi nɔi minde so xixee me olɔ; vɔ yinyi enye yi tsan mi so xixee lɔ, yi ŋtsi xixee le kelewɔ midɔ ". ²⁰ Mi dɔ ŋkuvi enyɔ tsi ŋnu nɔmī lɔ dizi be", dɔsɔvi ŋde wunu yio xuetɔ Ō. ne wotsi axein yome lɔ wola tsi miawo tsan yome, ne wole axein nyome me do asi lɔ, wolale miawo tsan tɔme do asi. ²¹ vɔ wola wua etsewo kpata do mianti le axein nyikɔ lɔ ta , do wonjde nya ame tsi dɔŋ dadaɔ. ²² ne nɔi ŋdeva xunuxo kudowɔ Ō lɔ, ne nuvɔ ŋdele wonjtsio; ke fifie lɔ kanflan dodo de ŋde le wosio kudɔ wo nuvɔn ŋtio . ²³ Ametsi leken lɔ leke etɔnye tsan. ²⁴ ne nyenɔe wadɔ, tsi amede kpikpi ŋde wa kpo Ō le wo dome Ō lɔ, ke nuvɔ ŋde le wonjtsio; vɔ fifie lɔ wokpɔc, ganke wole nye kudo etɔnye do keme. ²⁵ Vɔ bene ne wua wu enyɔ, tsi woŋlɔn do wo seetɔ me be :,,wolenɔ ken gbagbalo!" ²⁶ Ne nɔ xɔdo ameto valɔ, metsi na dɔ dada mi so etɔnye gbo, nyawo yio gbɔgbɔ tsi tonɔ so etɔnye gbo lɔ. yi ladɛ nukafu le ŋtsinye ; ²⁷ Yi miɔwo tsan mila de nukafu, do mile kudɔn so gomedzedzeɛ me ke.

Chapter 16

¹ ŋtɔ enyɔ xɔnwo nɔmī, ne ŋgbe va zu nukikli nɔ mi Ō. ² Wola qe mi to le wo hame,nyawo gaxoxo le gbɔnɔ be,mesiamɛ ,tsiwo lawu mi lɔ laxɔni senɔ be Mawu senwɔ yi yewo le . ³ Yi wola wa nu xɔnwo, do wonjde dzesi etɔakudo nye tsan. ⁴ Ke enyɔ tsewo ŋtɔ nɔmī be ne gaxoxoo vasun lɔ', miaqɔ ŋkuvi dzi be ŋtɔ nɔ xɔnwo nɔmī san. vɔ nye ŋde to enyɔ xɔnwo nɔmī le gome dzedzeɛ meɔ, do ŋle miagbɔ. ⁵ Fifie lɔ ŋle metsi dɔŋ dada lɔ gbo yiwo,yi mia dometɔ de ŋde biɔŋ be fide yiwo yi woleo' ⁶ Vɔ tsi ŋtɔ nyɔn xɔnwo nɔmī lɔ, miadziwo qɔ ku nuxaxa. ⁷ Gake vɔ nyawo towɔ ŋle nɔmī, ela nyɔ nɔmī wu be madzo ayi; qɔ ne nɔi ŋde yio lɔ', akɔfānametɔ lɔ ŋda va mia gbo. Vɔ ne nɔi lɔ nadɛ qdùnɔda mi. ⁸ Ne eva lɔ ela na kankankodzi xixee lɔ kuðo nuvui dzɔdɔzɛnyinyi kodzo dɔdɔ ŋti. ⁹ nuti kudo nuvui ŋtsi qo wonjde xɔ dzinye seo ¹⁰ kudo dzɔdɔzɛnyinyi ŋtsi qdɔ ŋle Eto gbo yi, yi minde gbe kpɔŋ keo. ¹¹ Kudo kodzododɔ ŋtsi, wodɔ kodzo nɔ xixeyeme yio fio xoxo. ¹² Enyɔ sugbɔ gbele asi nɔe ne ma to nɔ mi vɔ mi ŋda tenŋ ase wo gome fifie. ¹³ ke ne ye tsinyi nyawototo gbɔgbɔ valɔ, ela kplɔ mi sɔyidɔ nyawo blibɔɔ me., do ŋda xo nuxo le yedeki sio. Vɔ nisianu tsi i la se lɔ yi i la to nɔ mi ; yi elade nɔtusiwo gbɔnɔ lɔ wo afiami. ¹⁴ Ela kafun qo nutsi ŋtsi lɔ e laðe nu tsiwo yi le nɔ me lɔ afia mi. ¹⁵ Nusianu tsi nɔi etɔ lɔ tɔlɔ nɔi nyetsan tsinye; yi ŋtsi ŋtɔ nɔ mi be e la sɔ nutsi nyi tsinye lɔ asɔ fia mi. ¹⁶ Le gaxoxo vitukui qe me lɔ mi ŋda kpɔŋ , yi le gaxoxo vitukui qe me ke mi la gbe kpɔŋ, enu tsi ŋtsi lɔ ŋle etɔ nɔe gbo yiɔ. ¹⁷ sɔ yidzi lɔ yio nukplavi qewo nu le wo nɔnuiwo dome be:" Enyɔ ŋde xɔn toe le nɔ mi , zande vielɔ mi ŋdagbe kpɔŋ , yi zandɛlɔ milagbe kpɔŋ", kudo be do ŋle Etɔnye gbo yiɔ mɛɛ ? ¹⁸ wogbe le totowɔ be " Enyɔ ŋde inyɔ towɔ le zande viɛ lɔ" ? Mi ŋde nya enyɔ tsi towɔ le. ¹⁹ Yesu

Chapter 17

nya be wo dza biɔ̄ ye enyɔ̄ d̄e se, yi ito nɔ̄wo be : " Mile biɔ̄biɔ̄ le mia d̄ekiwo dome be: " alo tsi ɣtobe Le zande me lɔ̄, mi ɣda kgbe kpɔ̄ŋ, vɔ̄ le zande vie lɔ̄, mila gbe kpɔ̄ŋ.! ²⁰ Nyawo nyawo ɣle totowɔ̄ nɔ̄ mi be , mila fanvi yi mila fankui, vɔ̄ xixee lanɔ̄ dzidzɔ̄e kpɔ̄wɔ̄, m̄içwo milano ɣshishi me, vɔ̄ miā ɣshishi me nɔ̄nɔ̄ la trɔ̄zun dzidzɔ̄e kpɔ̄kpɔ̄. ²¹ Ne nyɔ̄nu leku ne v̄idzidzi lɔ̄, enɔ̄nɔ̄ ɣshishi me do yio game sun. Vɔ̄ ne edzivie vɔ̄lɔ̄ enjɔ̄nɔ̄ veve seseɛ be, do edzi ame do xixieme ²² Miawo tsan fifie mile ɣshishi me, vɔ̄ nagbe kpɔ̄mi, yi mia dzi lakɔ̄ dzidzɔ̄e, yi amedekpekpi ɣda xɔ̄ mia dzidzɔ̄ kpɔ̄kpɔ̄ le mia shio. ²³ Le ɣkeke xɔ̄n dzilɔ̄, miñda gbe biɔ̄ŋ ɣd̄ekpekpi; nyawo nyawo ɣle totowɔ̄ nɔ̄ mi be, nuðekpekpe tsi mi labio Etɔ̄nye le axin nyikɔ̄ me lɔ̄ elana mi . ²⁴ Kaka vaðo fifie lɔ̄ minde biɔ̄ ɣd̄ekpekpi le axin nyikɔ̄ me kpɔ̄; mi biɔ̄ ne wanami ne mia dzidzɔ̄kpɔ̄kpɔ̄ na trɔ̄zun blibo. ²⁵ Nutsewo towɔ̄ ɣle nɔ̄m̄i le lododowo me, vɔ̄ gaxoxo gbɔ̄nɔ̄ tsime nye ɣda gbe xonuxo nɔ̄m̄i le lododowo meo, vɔ̄ bonj lɔ̄ na nui nɔ̄m̄i le etɔ̄nye ɣtsi. ²⁶ Le ɣkeke xɔ̄n dzí lɔ̄', mila biɔ̄ nu le axin nyikɔ̄ me, vɔ̄ nye ɣde le totowɔ̄ nɔ̄ mi be na do gbeda nɔ̄ etɔ̄nye do miataɔ̄. ²⁷ Do Etɔ̄wa ɣtɔ̄ lɔ̄nɔ̄ mia nyɔ̄gbɔ̄, do nutsi ɣtsilɔ̄ milɔ̄, yi mi xuese be ɣso Mawu gbo. ²⁸ ɣso Etɔ̄ gbo, yinj va xixee me,fifie ɣle dzodzowɔ̄ le xixieme le Etɔ̄ gbo yiɔ̄. ²⁹ Yio nukplanviwo to ni be: "Fifie wole nuxo xowɔ̄ fāa, ɣde gbe le lodowɔ̄. ³⁰ Fifie mi nya be wonya nuwo keñekj, yi ɣde gbe hianwo be amedé nabiɔ̄ enyɔ̄d̄e seo, yinjti mixuese be Mawu gbo yio woso va ³¹ Yesu do ɣtsi nɔ̄wo be:" Mi xɔ̄se fifiea? ³² Mikɔ̄ game gbɔ̄nɔ̄, Ee Evaðo xoxo, tsi wo la na mi lakakan, yi amesiame la sɔ̄ yio mɔ̄ lagbe nye d̄ek̄e d̄e, ganke ɣde nyedek̄e yi leo, etɔ̄nye le kudonj. ³³ Nle enyɔ̄ tsewo towɔ̄ nɔ̄m̄i ne mia kpɔ̄ ɣtsi fafa le nye me. Mila se vevé le xixeeème , vɔ̄ mia dzi ne dzeme do ɣqu xixeeème dži vɔ̄.

Chapter 17

¹ Nuyewo yesu nu, yi ikɔ̄njme yi dzi kpɔ̄ dzinjkusi, yi inube:etɔ̄ gamee suvɔ̄ , kɔ̄ viwoɔ̄ ɣti , be eviwoɔ̄ tsā nakɔ̄ ɣtiwo ² Sigbe letsī ñna atsækpakpaŋ d̄o amewo kpata dzi ene, be nusianu tsiwosonj lɔ̄ wuana agbemavowō. ³ ɣEye inyi agbémavō lɔ̄ be wuadzesi, ewo tsi nyi Mawu ɣtɔ̄tɔ̄ d̄eka, kudo Ysu Kristo tsiwo d̄o qādā. ⁴ Nye ye ɣkɔ̄ntiwo le anyigbadzi, le tsi ɣwu edɔ̄, tsi wosonaj, be ma wua lɔ̄ nu. ⁵ Fifie, Etɔ̄nye, kɔ̄ ɣtsinye le wɔ̄ntɔ̄ gbɔ̄wo, kudo ɣtsikɔ̄kɔ̄ le gbɔ̄wo gbɔ̄xue xixeeème vadzɔ̄ lɔ̄.

⁷ fifie wonyi be nutsiwo kpata wosonaj lɔ̄ so gbɔ̄wo ⁹ Enye lɔ̄, ɣle gbewɔ̄d̄a d̄o ta nɔ̄wo. nye ɣde le gbedowoda d̄o xixeeème taɔ̄ , vɔ̄ ɣle gbedowoda d̄a dɔ̄ta nɔ̄ ametsiwo wwosonaj lɔ̄,do nutsiñtsi lɔ̄ wonyi tɔ̄wo. ¹⁰ Nutsiwo keñkenj nyi tɔ̄nye lɔ̄ wo nyitɔ̄wo. nñneke, nutsiwo nyi tɔ̄wo lɔ̄ nyi tɔ̄nye, yi ɣtsi kɔ̄kɔ̄e tsinye zeléwome. ¹¹ Fifie lɔ̄ nye ɣde gblé xixeeème, vɔ̄ wɔ̄wo lɔ̄ wole xixeeème. vɔ̄ nyeyelo ɣtuta gbɔ̄wo .Etɔ̄ kɔ̄kɔ̄e, kpɔ̄ wota lé axo nyikɔ̄' senjɔ̄ me, nyikɔ̄ tsiwonañ lɔ̄. le xɔ̄n ɣtsi lɔ̄, wola nyi d̄eka, sigbe letsī nye kudowó mile d̄eka. ¹² Gatsime ɣlé wogbɔ̄ lɔ̄ , ɣkpɔ̄wota le axo nyikɔ̄' senjɔ̄ me, ametsiwo oso nañ ɣndzra wodo, yí amedé ɣde bu le womeo, nñndenyi bubuvic kpoyɔ̄. ne wasɔ̄dokpe nutsiwo onjɛn do woma kɔ̄kɔ̄e lɔ̄wo mea dži . ¹³ Fifiea, etɔ̄, ɣgbɔ̄nɔ̄n gbɔ̄wo. vɔ̄lɔ̄, ɣle nyɔ̄ yewo towɔ̄ lé xixeeème, ne axin djidzɔ̄ na nɔ̄wome, dzidzɔ̄ blobo. ¹⁴ nye, 'ñso axo nyɔ̄ nawo', yí xixeeème gbewo. dɔ̄lɔ̄ wonjde nyi xixee to sigbe letsī nye tsan nye ɣde nyi xixee to. ¹⁵ Nye ɣde biɔ̄biɔ̄ be nadewo džo le xixie meo, 'vɔ̄ nakpɔ̄ wota so kétolɔ̄' sime ¹⁶ wonjde nyi xixee to sigbe letsī nye tsan nyenje nyi xixee to nñne. ¹⁷ Wawo kɔ̄kɔ̄e to axo nyawoɔ̄ lɔ̄' me: axo nyɔ̄ yinj nyawo. ¹⁸ Sigbe leysi wodɔ̄n d̄ada xixeeème lɔ̄, nye tsan ɣd̄o wo d̄ada xixeeème. ¹⁹ ɣkɔ̄' ɣekinye ɣtsi lewota, be wotsan ɣtsi nakɔ̄ to nyawoɔ̄ me. ²⁰ ɣde wo d̄ede ta yi ɣle gbedowoda d̄a d̄o, vɔ̄ kudo ametsiwo keñkenj la xɔ̄ dzinye se to wo nyɔ̄wo me. ²¹ Be ne wo kpata woa nɔ̄ d̄eka, sigbe ewo , Etɔ̄, wole nyeme, sigbe letsī nyetsa ɣle wo me, ne wɔ̄wo tsa nanc̄ d̄eka le miame,be xixee na xuse be ewue d̄onj d̄ada. ²² ñ sɔ̄' ɣtsikɔ̄kɔ̄ tsi oso' nannja sɔ̄ nawó b̄é wawó tsan wó nɔ̄n d̄éká sigbé alétsi nye tsan kúdó wo mile d̄éká nñne. ²³ ɣlé wóme yi wo tsan wó lé ménye be wóá zun d̄éká b̄é ne xixeeème na nyin b̄é éwo yi d̄onj d̄ódá, ɣlonwó sigbé alé yi olón nye tsan nñne. ²⁴ Étɔ̄nye, ametsiwo o sɔ̄' nannja, ɣdji b̄é wóá nɔ̄n afiyi ne nye tsan ñ lé, b̄é wóá kpɔ̄' axin ɣtsikɔ̄kɔ̄ tsi o sɔ̄' nan lɔ̄', nutsi ne ɣtsia, o lɔ̄nnj só xixea yio gomé d̄óanyi ké. ²⁵ Étɔ̄nye d̄jɔ̄d̄oeto', xixeeème ɣde djésio, vɔ̄ nye ye ɣdjésio, kúdó ameyiwóe nyi b̄é éwoe d̄onj d̄ódá. ²⁶ ñ we b̄é wó d̄jési axo nyikɔ̄', b̄é ne lɔ̄nlɔ̄n tsi o sɔ̄ nánna na dé blibó le wóme , yí nye tsan manɔ̄n wóme.

Chapter 18

¹ Léx xɔ̄n wo ɣgbé dome lɔ̄,Yésu trɔ̄ djo yi kidro tɔ̄ lɔ̄ yio akpa vé gɔ̄n lɔ̄ dji afitsi abɔ̄ d̄élé tsi yi kúdó yio nukplanviwo. ² Yuda tsi lé d̄a va sɔ̄e dashi lɔ̄,djéshi téxué xɔ̄n do yésu kúdó nukplanviwo tsi me yinjɔ̄ tsan lé. Yidji lɔ̄ ³ Yuda, va kudo sɔ̄djawo kudo sɔ̄dja wo méganwo tsi avoto ganganwo d̄od̄da kudo pharisitwo tsi wo va kudo kanligben kudo tɔ̄shiwo ku étuwo. ⁴ Kéj Yésu nya nu tsiwo kpata d̄jɔ̄, yi édji biɔ̄ wo b̄é:"médé d̄jiwɔ̄ mi lé?" ⁵ Yí wo do ɣtsi b̄é:"Yésu Nazaretito",Yésu trɔ̄ do ɣtsi nɔ̄ wo b̄é"énye ké" Judas tsi sa Yésu lɔ̄ tsan lé sɔ̄dja wo dome. ⁶ Éd̄o ɣtsi nɔ̄ wo b̄é:"énye yɔ̄", wo iyi ɣgbédémé yi wo djé anyi kéñkéj. ⁷ Yi gbé trɔ̄ biɔ̄ wo sé ké b̄é:"médé d̄jiwɔ̄ mi lé?" yi wo d̄onjtsi b̄é "Yésu Nzaretito". ⁸ Yésu do ɣtsi b̄é" ɣt né mi vɔ̄ b̄é énye yɔ̄. Kéjlo né énye dji mi lé lɔ̄, mi dashi amékp̄tewo né d̄jɔ̄yi. ⁹ Nu tse djo b̄é né enyɔ̄ lɔ̄ né vame:"amé tsi wo o nañ lɔ̄, ɣd̄é bu dekpékp̄ o." ¹⁰ Kéjlo Simon Piye tsi shi adékp̄ui lé, yi d̄é tɔ̄ sɔ̄ avoto gangan yi d̄osɔ̄tɔ̄ yi so éto d̄ùshi dji tɔ̄ ni. édosɔ̄tɔ̄ lɔ̄ oyɔ̄nyi b̄é Malhus. ¹¹ Yésu tɔ̄ ne Piye b̄é:sɔ̄ adékp̄ui akame!d̄é ɣda nun aha tsi éto nye nañ o wa. ¹² Kéj sɔ̄dja wo hasɔ̄s kúdó wo mégan kúdó juifɔ̄ wo sɔ̄dja mégan yi wo lé Yésu yi wo ble. ¹³ Wo sɔ̄ yi ne Anna tsi nyi kaipha yio etɔ̄. Kaipha avɔ̄satɔ̄ gangan lé éxué xɔ̄n me. ¹⁴ Yi gbé tɔ̄ né Yudátowó b̄é édon amédi jwu né amé d̄éka ku d̄o dukon kpata ta. ¹⁵ Simon Piye kplɔ̄ Yésu d̄o,kudo énukplanvi kp̄tewo tsan. nukplanvi lɔ̄ wo djé shi vɔ̄sɔ̄tɔ̄ gangan tse,yi wo yi avoto gangan tse yio xome. ¹⁶ Vɔ̄lɔ̄ Simon Piye tɔ̄téd̄o agbo wa monu.kéj nukplanviwo kp̄tewo wo sti wo djéshi avoto gangan wo to yio xɔ̄nuwo kúdó d̄osɔ̄vi axuémētɔ̄ yio gbɔ̄nɔ̄ axuémētɔ̄. ¹⁷ Kéj nyɔ̄nu éd̄osɔ̄la tsi lé agbɔ̄ monu lɔ̄ lé toto no Piye b̄é: d̄é wo tsan nyi yio nukplanvi yitɔ̄ wo dome tɔ̄ d̄éka o wa? yi tobé:" ɣd̄é lé wa meo". ¹⁸ D̄osɔ̄viwo kudo sɔ̄dja méganwo wo toté nɔ̄ xɔ̄n; yi wo dosɔ̄ do xɔ̄n ɣtsia fafa lé yi wo xɔ̄ zozo.Piye tsan lé wo me; lété yi ítsan wɔ̄ zozo lɔ̄. ¹⁹ Vɔ̄tɔ̄

gangan lo biɔ̄ Yésu ényo so yío nukplanviwo kùdō yío nukplankplanwo ḥtsi.²⁰ yésu ḥontsi bé:" kokolo ḥxónxo né dùkɔ̄ faa, ḥfionu koko lé xuxopéwo kùdō gbédoxomé fitsi yi juiftwo ḥxónxulé. ḥdé tó nudé békéméon.²¹ ḥdé ḥtsi wo lé nyɔ̄ ḥxónwo biɔ̄ ḥsé do? biɔ̄ amétsiwo sé nu yi ḥtsi no wa"²² Tsi Yésu to nyɔ̄ tse vɔ̄lɔ̄, sɔ̄djawo mègan déka xɔ̄é yi ito nyi"né wo do nyɔ̄ ḥtsi no avɔ̄toggan lo nen?"²³ Yésu to nyi bé:" né ḥsɔ̄nuxo bada tɔ̄nu; vɔ̄lɔ̄ ḥdō ḥtsi nyuidé lo, ḥdé wo gbé ḥxondó?"²⁴ Anna so Yésu tsi lé blabla dɔ̄da Kaiphà vɔ̄satɔ̄ gangan.²⁵ Piye lé xɔ̄n yí zozo. yi wo biɔ̄:" Dé yé wo tsan ḥnyi yío nukplanviwo dɔ̄me déka o? yi gbé kudo yi tó bé:"gbédé gbédé ó."²⁶ Dɔ̄so'to avɔ̄satɔ̄ gangan tó lo dɔ̄me tó déka, tsi tsa xome kùdō amétsi yi Piye so étɔ̄ déka na tó bé:

²⁷ Piye gbé gbénu lé gbo zidéka ké, yi vidélo klɔ̄klɔ̄ kùato.²⁸ Yí wo kplɔ̄ Yésu va vɔ̄nnu kodjo dɔ̄ kpédji lé kaiphà gbo. lé ḥdé kénye kpadji. wo tó wo ḥdé yi vɔ̄nnu kodjo d̄k kpédji, né wo ba hun ó, né wo téj dù paki zan.²⁹ Yí Pilato to biɔ̄ bé:" ényo ḥdé mi so do ḥtsu tse ḥtsi?"³⁰ wo ḥontsi bé:" né ḥtsu tse ḥdé nubadawoto o wa mi ḥdé se no wo."³¹ Piloto to no wo bé:" Mi lé né do kodjo nyi lé ésé mi to dji." Yi to no wo bé mi wo éséwo ḥdé dé mon né mi bé mi so ku hue nyi.³² Wo tse wo tó ku susu bé né yésu kristo wo nyɔ̄ né ya teñ vame, tsi wo d̄asa ékù tsi lé d̄a kù.³³ Kéñlo Pilato gbe trɔ̄ dɔ̄ kodjo dɔ̄ xuéa, yi yɔ̄ Yésu biɔ̄ bé:" Éwɔ̄ nyi judatwo fia?³⁴ Yésu d̄o ḥtsi bé:" Dé yé wo tó wo lé nyɔ̄ xɔ̄n wo biɔ̄ d̄o alo wɔ̄ wo to no bé nañ biɔ̄?³⁵ Pilato doj ḥtsi bé: Dé ḥnyi yudat? Édu wo me tó kùdō avɔ̄satwo wo sao nu. ḥdé wo wɔ? "³⁶ Yésu d̄o ḥtsi:" axun fia dù xuéa ḥdé lé xixé yeme. Né nyi ne lɔ̄ subɔ̄vi nyɔ̄ wo la avu ne wo sañ ne judatwo. lé nyɔ̄woto me lɔ̄ axiun fia dùxé ḥdé lé xixé yeme".³⁷ Pilato biɔ̄: "éfiɔ̄ yí wo nyi?" édo ḥtsi bé owé lé tó bé ḥnyi éfi. Énu xɔ̄n yé wo diñdɔ̄; yí ḥtsi ḥva xixé yeme. Né ma djiñasé nyɔ̄woto wa, né wo nyi nyɔ̄woto tó lɔ̄ wo sé égbé nyɔ̄.³⁸ Pilato to nyi bé :" ḥdé nyi nyɔ̄wo lo?" tsi to tsewo kpata lɔ̄ yixénu tone judatwo bé: ḥdé nubadé lé ḥtsu tse meon.³⁹ Kɔ̄tanu yí nyi bé ma d̄ashi gamenɔ̄to né Paki. Kéñlo, né mi dji bé ma d̄ashi judawo fi?⁴⁰ yi gbé d̄o axua to bé:" amégbéto ḥdé lé, vɔ̄lɔ̄ Barnabas!" vo Barnabas lɔ̄ nu badawoto yi nyi.

Chapter 19

¹ Yi pilati so'yesu ná yi wo xui kudo so'bá.² So'djawo woa ḥdja kúkú. Wó soe so tsɔ̄n qó tá no'n Yésu yi wo dó awu dji ni.³ Wó va gbo toni bé:" Mí do gbénɔ̄n Yudátowó fiɔ! " Yi wó xo tomé ni.⁴ Yi pilató gbé tó yí nuno dukɔ̄n lɔ̄ bé, : "Mikpɔ̄'dá, ḥ hen ame vá mi no' mia nyan bé nyen ḥdē kpo gblégbléqé lé ḥtsi o."⁵ Yésu tó, wóts'o'n ḥdjakukú yi wó awufjin ni. Le xɔ̄n m e lɔ̄ Pilati tó nɔ̄wó bé: " Mikpɔ̄, ame lɔ! "⁶ Tsi avɔ̄satɔ̄'gánwó kudó d̄c'wɔ̄láró kpo' Yésu lɔ̄, wó dó axuá tó bé," mi kin!" Pilati tó nɔ̄wó bé: " Miç ḥts'wó xɔ̄e ne mia kin, qó nyɛ ḥdē kpo' nuvuí dékpikpuí lé ḥtsi ó."⁷ Yudát'wó dó ḥtsi no Pilató bé: " Esé lé mia ḥtsi, yi, lé sé xɔ̄n ḥtsi ta élá kù, nùtsi ḥtsi lɔ̄ 'ésɔ̄' yiqdókuie wɔ̄ mawu yo vi.⁸ Tsi Pilati enyɔ̄ xɔ̄n lɔ̄, vɔ̄vɔ̄n gbé qui qodjí ke,⁹ yigbé dó fiosáme yi biɔ̄' Yésus sé bé" Edu tsi ḥdé me osó?" Lé gaxɔ̄n me lɔ̄ Yésu ḥdé dó nyɔ̄ndé ḥtsi ni o.¹⁰ Pilató dó ḥtsi bé: " ḥdé djá dó enyɔ̄n ḥtsi nu ló? ḥdé nyan bé ḥdó ḥsen lá qasio alo lágbé kán o ló?"¹¹ Yésu dó ḥtsi ni bé : " ḥdé djá dó ḥsen ablañ ne ḥdé nyi djiñkúsí yí wó nán wo só. Ametsi saj nɔ̄n wo lɔ̄ wɔ̄ nuvuigan d̄é.¹² Lé dó ḥtsi xɔ̄n ḥtsi lɔ̄, Pilati djé agbágba bé yéa qasí gaké Yudatowó dó axuá le tótowó bé: " Ne wo qasí ḥtsu xɔ̄n lɔ̄ ḥdé gbé nyí Kayizáro yo xlɔ̄n. Ametsi so' yí qekí wa fiɔ̄, xo nuxó tsi sité dó Kayizáro ḥtsi.¹³ Tsi Pilati sé nyɔ̄ xɔ̄nwó lɔ̄, édé Yésu tó vá xixénu yí ino anyi lé kodjódqodó zikpuí lé fitsi wó yɔ̄nɔ̄n bé kpénýigban, tsi wo yɔ̄nɔ̄ lé hébrítowó gbé me bé Gabbatha.¹⁴ Gbé xɔ̄n gbé nyi Páki yiò djiñdrajraqó ḥkeke lé gaxoxo ámadən gɔ̄mə. Yilati tó nɔ̄n Yudatowó bé: " Efio miato lɔ̄ ké."¹⁵ Wó lé axua dówɔ̄: " le nunuwo be; mi ke d̄o atinti!" Pilato tó nɔ̄n wó bé: " totowó mi le bé máká mia fiɔ̄ lɔ̄a?" Avosátogānwo dó ḥtsi bé: " Efio buqé ḥdé lé no mí tó roma fio gan Kayizaro ḥtsio."¹⁶ Enyɔ̄ xɔ̄ me Pilati so Yésu dó alɔ̄mē nɔ̄n wó be woa ve ken¹⁷ Exɔ̄n ḥtsi, wó kplɔ̄ Yésu djé xixé nu, ko' atisogá dó abotá ni so djé mɔ̄ tutá téxoé tsi wó yɔ̄nɔ̄ bé amétaklolui xué, tsi wó yɔ̄nɔ̄ lé hébrí gbémé bé golgota.¹⁸ Wó ka Yésu d̄o atinti le xɔ̄n, yi wó gbé ká ḥtsu amévé kpe d̄o ḥtsi, déká lé qusime déká lé émiɔ̄mé.¹⁹ Pilati nɔ̄lɔ̄ enyɔ̄ so d̄o amenți yio nyɔ̄ so kan d̄o atisogá lɔ̄'yio tame. nu ḥlɔ̄nɔ̄ lɔ̄ inyí bé YÉSU NAZARETI TÓ, YUDÁTOWÓ FIÓ.²⁰ Yudatowó sugbɔ̄wo hlén nujlɔ̄nɔ̄ tse dó téxué tsi wóká Yésu d̄o lɔ̄ gógó éduo gbo. wó ḥlɔ̄ nuwu dó Hébrí gbeme, Latinu gbeme kudó Greki gbeme.²¹ Yudatowó vɔ̄sát'ganganwó tó ne Pilati bé: " ḥgbé ḥlén nuwu be Yudatowó fio o; vɔ̄a ne ḥlén boj bé é tó bé: " etobe ye nyi Yudatowó fiɔ̄."²² Pilati dó ḥtsi bé: " Enu tsi ḥlén lɔ̄ ḥlɔ̄i vo."²³ Tsi sɔ̄djáwó ká Yésu vɔ̄a wó so awu yito yí wó mae dó texoé enen me dó wonɔ̄nɔ̄i wónu, akpá déka ne sɔ̄djá déká; awu hlayá yélo ḥdē nyi. Awú tonton vɔ̄ wo lui so dzi va gɔ̄mə²⁴, wó tó nɔ̄ wó nɔ̄nuiwó bé: " mí ḥgbé vuon, vɔ̄ mía dá aks ne mía kpo' amétsi tó' yi lá nyi." Etse kpo' émé vavá ne ḥnɔ̄njlɔ̄wó nuwuwú." Wó man tsinyewó ló wónɔ̄nuiwó dómē, yí wódákɔ̄ ne awu hláya tinye.²⁵ Sɔ̄djá lɔ̄'woe wa nútsewo. Yésu nɔ̄lɔ̄, navie lɔ̄, Maria Klópas ásie lɔ̄'kudó Maria Madgdala tɔ̄, nyɔ̄n tsewó nɔ̄té dó atisoga gbo'.²⁶ Tsi Yésu kpo' énɔ̄a kudó nukplávi tsi tsi wo nyɔ̄ gbo ilɔ̄nɔ̄ lɔ̄, étɔ̄ ne énɔ̄lɔ̄ bé: " Nyɔ̄n, évio ké!"²⁷ Yí i tó ne nukplávie bé: " Enowó ké!" só gáxoméa nukplávие xue dó yéñtɔ̄ déki gbo lé axóme.²⁸ E yómea, tsi Yésu nyan bé énúwó keñkeñ vɔ̄, ne ḥnɔ̄njlɔ̄nawó awú énua, énú bé: " Sikɔ̄ tsiñ."²⁹ Yáwágbán d̄p' kú vinegri dé lé téxoé me; wó ḥrɔ̄n kusán dó vinegrie me, so' e dó kpáti mán ḥtsi yikoe dó énun nin.³⁰ Tsi Yésu nu vinegrie vɔ̄a, énú bé: " Eva." E dó tó gu yí so' yó gbɔ̄ngbɔ̄n ná.³¹ Djádráqó yó gáme yɔ̄, yí ne ḥtsi lánwó ḥgbéntsi atisogádží ló Sabati gbé woa (dó Sabati nyí azan toxéqé), Yudatowó biɔ̄ Pilati bé wó a ḥtsi lánwó ne ametsi okawó, yí wóqé ḥtsilánwó ló atisogá ḥtsi.³² Exɔ̄n a sɔ̄djálɔ̄'wó vá yi wó ḥe afɔ̄ ne amévti tsi wó ká kudó Yésu.³³ Tsi wó dó Yésu gbo, wó kpo' bé é kú vɔ̄ yi ḥtsiá wó ḥdé gbé ḥe afɔ̄ nio.³⁴ Gákéa, sɔ̄djá lɔ̄'wó dómētɔ̄ déká tɔ̄huan axádámé ni, yi zéquéká éhun kudó ési tó.³⁵ Ametsi kpo' énútsea qu yo qásé yí wó qásé d̄jɔ̄. Enyan bé yo qásé d̄jɔ̄ ne miowó tsan mia teñ xɔ̄sé.³⁶ Enu tsewó kpo' émé vavá ne ḥlɔ̄nɔ̄lɔ̄ woa teñ wú nu: " wó ḥdá ḥe yo xu déképékpio."³⁷ ḥnɔ̄njlɔ̄ bù tsan bé: " wó lákpo' ametsi wó tó' nuan.³⁸ Etsewó ḥgbédoméa, Josefu Arimaté tó, dó tsi yi nyí Yésu yó nukplávi vɔ̄ ylánɔ̄ yi qókui dó é vɔ̄nɔ̄n Yudatowó, é biɔ̄' égbé Pilato bé yaso' Yésu yo ḥtsilan džó. Pilato ni gbé.

Chapter 20

Exon a, Jozefu vá yi isó' ntsilán djó.³⁹ Nikodemus tsán vá, ye tsi qé áfó' yi Yésu gbo' sán lé ézan me. E tsáká mírá kudó aloes tsi yo kpenkpen me láss' líva kavétakpó so'vá.⁴⁰ Exxa wó so' Yésu yo ntsilán yi wó ble dó klóbá me, wó wú ami henhenwó ni ss'zon dó Yudatowó yo amedjidi kó'nú wawawó ntsi.⁴¹ Lé afitsi wó ká Yésu léa abó dé gogo xón; yi yodó yéyé dé tsime wó ndé qí amedqó kpwoa lé abolo' me.⁴² Do tsi yinyi djádjraqdzán ne Yudatowá, yi yodoo so xón a, wó so' Yésu dáqdó eme.

Chapter 20

¹ nkéké tútugban ts' lé kósiqáme yo fóme xoxó lo, lé gatsi me xixie gbé lé fluflu lo', Maria Magalati ts' vá yodoo tó; é kpoe bé o mlin ékpé lo' lé yodoo nu.² Yí yi xúdu yi Simon Pié kudó nukplávi dée tsi Yésu lónón lo' wó gbo', yí yi tó nonwó bé : "wó dé axoeto lo' tó lé yodoo' me, yí mí ndé nyan fitsi ne yí wó dèdoo'.³ Pié kudo nukplávi dée djó lé yodoo lo' tó yio.⁴ Wó ame véeuw xúdu qódu; nukplávi dée xúdu wú Pié yí yi dó yodoo tó tútugbón.⁵ É b'bo kpo' y'doo me; é kpo' len yo wu' kákan dó anyigbán vó' ndé dó méo.⁶ Simon Pié va lé éyomé, dó yodoo lo'; é kpo' len wu' lé anyigbán⁷ kudó qóvúvun tsi wóss' blá tá ní lo'. Óvúvun lo' kudó len wu' wó lé dú yí ne lé wó doku sí dóvo.⁸ Yí nukplávi, dée ame tsi vá y'doo tó tútugbón,⁹ tsan dó me; é kpo' yí yi xœdjí sé.¹⁰ Óvá sen dó gáxónmé lo'ndé kpo' nyan nunaqjloé tsi yo nyan nuo', Yésu lá tro' fón lé amékukuwó dóme.¹¹ Nukpláviewó tr' djó yi woanjowó xóme.¹² Lé gáxomé lo' Maria non yodoo tó lé avi fanwo; gatsi mé yí yilé avi fanwo lo' é b'bo é yodoo me kpwo.¹³ É kpo' mawuotsikploto' eve le anyinonon le nuhime, ame déká le fitsi wó so' Yésu mlón anuidó yo tágbe yi ame eveygnls' dó yo fodi.¹⁴ Wó nu ni bé : "Nyónu ndé ntsi olé avi fanwo dó?" É tó nonwó bé : "Nutsi ntsi lo' wó kó'kó' axoeto nye dójó yí nyan fitsi wó vayi dèdoo".¹⁵ Tsi yí nu xón lo' é tr'kpo ngbé yi kpo' Yésu le te le xón , vó' ndé nyan bé Yésu yoo.¹⁶ Yésu tó ni bé : "Nyónu ndé vifanwo olé? Menjdé djíwó olé? É bui bé abot'lo' yó', yí ntsi yi tó ni bé : "Amegan, ne nyi bé éwo yi kó' dójó lo', tó fitsi ode dó lo' nun ne má yi kó'."¹⁷ Yésu tó ni bé :"Maria." É tro yi dó ntsi ni le Hebrigbé me bé :"Rabbuni!" tsi dí lá nú bé "Núfio'to."¹⁸ Yésu tó ni bé : "ngbe tó asi ntsi nyeo dó nye nde kpo yi et'g gbo. Voa yi nonvinyewó gbo na tó nonwó bé ndjá yidjí lé etonye ku miato gbo, axun Mawu ku mió Mawu gbo".¹⁹ Maria Magdalato vá yi tó ne nukpláviewó bé yé kpo' axoeto lo' yí yi tó nyan tsewó nun.²⁰ Lé nkeke xón yo wétre, nkeke tútugban lo' lé kósiqáme, gatsime fitsi nukpláviewó lé yo hón le tútu lo' kudó vónvón ne Yudatowá tá lo'; Yésu vá tote dó wó dome yí yi tó nonwó bé : "ntsí fáfá ne non ku mi!"²¹ Tsi ne yí yi nu nyón xón lo', é so' yo lówó ku yo axámé fiowó. Yí tsi nukpláviewó kpo' axoetlo lo', wó kpo' djidjo'.²² Yésu gbe nu nonwó bé : "ntsí fáfá nenon kú mi! Sigbé letsí eto lo' dón lo', nene ké, nye tsan qlé mia dñowá."²³ Tsi Yésu tó nyan xón lo' é xlú ayá dó tá nonwó yi tó nonwó bé :"Mi xó gboongbon kóké.²⁴ Ametsi mi lá so núnvón kó lo', wóá so kii, yí ametsi ntsi mi lá lé núnvón qé non lo' yo núnvón lá kptó nñanyí.²⁵ Toma, tsi wó yóna bé Djidjime, nukplávi wévéewó domets' déká, nde le wóme gatsime yí Yesu vas.²⁶ Yí nuklaví kpetewó tó ni bé :"Mi kpo' axoeto lo' ". Vó é dó ntsi nonwó bé :"Ne nye ndé kpo' plengobi lé yo lówó meo yí ne nye nde so al'ví tóme yi ne nye nde lé axámé ni kpo' lo'; nye nde djá xóe sé kpo'."²⁷ nkeke nyí yome kéa, yo nukpláviewó gbé lé xóa mé, yi Toma lé wo dome. Gatsime hontruá lé kpolo'; Yésu vá tote dó wó dome yí tó bé :"ntsifáfá ne non ku mi!"²⁸ Yí yi tó ne Toma bé :"Vá fie kudó axo lóvá na va kpo' axun lo' wó me, vá na so axo lo' lé axá tsinye me; ngbé non sigbé metsi nde xóe bá Mawu lé neneo, vó lo' xóe bohun."²⁹ Toma dó ntsi yi nu ni bé :"Axoetonye kudó Mawunye!"³⁰ Yésu tó ni bé :"Tsi yí ókponja yí tsi oxo'ese qoa. wó túsi non metsiwó wó nde kpo' vó yí wó xóe."³¹ Yí Yésu wó djési sugbówó lé nukpláviewó nme, djési tsi yí wó nde nñlon dó xoman tse meo;³² vó wó nñlon nu tsewó ne mia teñ xódjise bá Yésu yí nyí Kristo, Mawuvie, yí mia gbe teñ xódjise be yo nko djí mi la tó akpo' agbé.

Chapter 21

¹ Lé nutse wo ngbédémé lo Yésu so yidéki so fia yo nukplanvi wo lé tibéria xuo to.mi kpo lé tsi isó yidéki so wo d.o,² Simon Piye lé édu kudo thoma tsi wo jónon bá didym,nathanaeli tsi so kana lé galilé,Zébédé yo wiwo,kudo nukplanvi amévé Yésu tó wo .³ Simon Piye to nwo bá "nlé todji "yí wo to ni bá, "miwo tsan mila yí kudowo "yí wo yí do todji hundékamé.vólo lé ezan kénkéjme ,wo ndé nudé.⁴ Tsi énuké kénkéj lo, Yésu va axu to,vó nukplanvi yéto wo ndé nya bá Yésu yó"⁵ Yésu to nwo bá:" d'ekadje wo,minjdé d'o nudé la dulo?"wo d'o ntsi nyi bá ó?"⁶ "Yí itóno wo bá mi da edo lo todji hunlo yío nudushime né mi kpo, yéwo da édó lo,wo ndé kpé ntsi fo édólo, lé lanviwo gboosusu ntsi.⁷ Nukplanvi tsi Yésu lónno lo tono Piye bá :"A xuéto lóyó ",tsi Piye sé bá Axuéto yólo , éso awu d'o étakpo djé tómé.⁸ Nukplanvi kpetewo so éhuwjwá va ago, d'owó gogo agogbo.⁹ Vó tsi wo d'o anyigbar xuixuidji lo wo kpo zokan héé tsi dji akpavi kudo boló lé.¹⁰ "Yésu tonwo bá :" miso akpavi tsiwa milé yiwo dé va. "¹¹ Simon piye vari dón édólo kudo lanvi gangan katón takpo tsi etón va ago: togbo bá lanviewo sugbo njo ganké édo lo ndé vuon.¹² "Yésu tono wo bá miva xó ndéka nyi nunudu" "médé ndé kpéntsi bié sé lé nukplanvie wo domé bá "médé wo nyiñ?" wo nya bá Axuéto lo yó.¹³ yésu vasó boló kudo lanviewo so na yiwo nukplanviwo.¹⁴ Exon ényi zétongon tsi tsi yi isó yé déki fia nukplanvi yéto,tsi yi ifón so amékùwo domé lo.¹⁵ lénédékannyi dudu yiwo ngbémé, Yésu tono Simon piye,"simon éjan évie lo bá wolónom sigbé lé tsi métse wo lóno nua "Piye d'o ntsi ni bá ", e Axuéto wo njo wo nya nlon wo Yésu toni bá alenwo gbo tsi nyéwo djin".¹⁶ égbétoni bá zévégon lo,éjan vie wo lo non axin nya gbo, Simon do ntsi ni be "e", Axuéto, wo nya bá nñlon wo "Yésu toni bá lé bénó tsi nyéwo".¹⁷ Égbé bióse zétongon lo kó "Simon ,éjan vie lo wolónom axin nya gbo? Piye tsi ntsisimé lé nya tsi Yésu bie zétongon lo ntsi bá wolóno nja? Piye d'o ntsi bá Axuéto wo nya nuwo kpata wo nya bá nlonwo" Yésu d'o toni bá kpé axin alengbo wo djib".¹⁸ Lé nyawotótó me, lé nyawotótó me,yí wo toto nwo .gatsimen yí wo nyi dékadjevia.wolé bá nwo njo dékiwo,woyinó afitsi drowa,vó né wo va sin lo wola so alc na amé bu yí la d'o awu njo, yí ikpls wo yí afitsi ndédi bá ya yiwo.¹⁹ Yésu lé nya xón towó so lé ku tsi Simon la so kafu Mawu lo ntsi,tsi ínu ényo xón vólo étono Piye bá :" kplondjo".²⁰ Piye tro kó kpo nukplanvi

Chapter 1

tsi Yésu lənnə lə kplə wo do.yi amé tsi sə éta dədə Yésu wo akənnu gatsimən wo lé énu dəuwə lə ébie sé bē "Axuétə ,ménjé inyi amé tsi lava sawo lə?"²¹ Piye kpo wo i biç "Axuétə ndé lava djodə nəsə tsi lasa wo lə dji?"²² Yésu to ni"né ndi bē né anyi kaka no axin vava dē fidé yí fikanno kpləndə.²³ Lé exən mé lə énu lihui-lihui dō novivo domé bē nukplávi xən lə ndakùo.vələ,Yésu ndé tonə Piye bē nukplanvi xən lə nda kùo.vələ né ndi bē né no agbé kaka né ma trɔva de ekanwa ?"²⁴ nukplanvi tse yidi qasé énu ényo yewo,yí qlenwo dadə. Yé mi nya bē yio nyɔ wo lə téxuē.²⁵ Yésu gbéwa nu buwo, ne wobe wuanjəwo kpata qekadəka lə nye ndé kandədjì bē xixé latənə ahən woma tsi wo qlen ləwo.

Acts

Chapter 1

¹ Teofil, n̄ xonuxo n̄n wo le woma tsutsugbən tsinye m̄ so enutsiwo Yesu t̄ wawa kudo enu tsiwo yi i t̄ fiafia,² kaka va sen n̄keke tsi dzi yi i dose ne apotri tsi wo yi i tsan to gbɔngbən k̄kœ m̄, keŋ gbɔxue o k̄œ yi dzinkusi.³ ame tsi wo yi i d̄e yidokui fia agbe agbe le yi o aya dudu godo. Eze n̄ wo so n̄ keke ka, le dzesido sugb̄ m̄, le nuxo xoo so mawu o fiɔd̄uxuee n̄tsi.⁴ Gatsime yi i le edu kudo wo a, e do ese n̄ wo be wo gbe yi didi xue le jérusalem duɔ n̄tsi o vɔa be wa n̄tə kpo mawu o adjɔgbe fianfan, tsi m̄ yi nu le be: " Mi se so gb̄ nȳe⁵ be kaka va na fifia jan le ame nȳrɔn d̄o es̄i d̄edē m̄, vɔ a mi wo ya, o la nȳrɔ mi d̄o gb̄gb̄ k̄kœ m̄ le n̄keke vi tsi wo gb̄nɔ wo me.⁶ Gatsime wo va b̄ d̄o dua wo b̄iə se be: " Axuetə, gatsé m̄ yi o le dja djra Israel o fiɔd̄uhue e d̄o a?"⁷ Ed̄o n̄tsi n̄ wo be: " nd̄e le n̄ mi be mia nya game alo azan tsi axueto do le yento o n̄sen m̄ o.⁸ Vɔa mi la xɔ n̄se qe, gb̄gb̄ k̄kœ la d̄i d̄o mia dzi, yi mi la trɔ d̄ase d̄ut̄o tsi nyen wo le jérusalem, le judea nyigban dji kudo samaria, kaka so yi anyigban o vɔvɔ nu."⁹ Etsi i nu enyɔ tse wo n̄ wo vɔa, yi wo le kpokpœ wa, wo k̄œ d̄o yi djinkusi, yi likipo bui le n̄me n̄ wo.¹⁰ Tsi wo kpɔt̄o le djinkusi kpo wa, zedeka, n̄tsu ameve le awu í m̄ ze, yi n̄tə le n̄me n̄ wo.¹¹ Wo tsan wo nu be: " Mia galiléa n̄tsu wo, nd̄e wa mi leté le djinkusi kpo d̄oda? Yesu xən tsi dzo yi djinkusi a la gbe trɔgb̄o le n̄nɔ me xən ke tsi me yi i dzo le miagb̄o lea."¹² Eyomea wo dzo yi eto tsi o yɔnɔn be amito tsi s̄o jérusalem gb̄a dji, tsi la n̄ sigb̄ sabato gbe o azɔnli zɔnzɔn n̄ne.¹³ Tsi wo gb̄va, wo d̄o yi asann tsi m̄ wo n̄nɔa m̄. Piere, djaki, André, filipu, Toma, Barthélémy, Mathieu, Djaki Alphé o vi, Simon Zélate kudo jude Djaki o vi.¹⁴ Wo kenkerj ledū le gbedoda kudo kuku d̄edē m̄ kudo mariya yésu énɔn lə kudo n̄nviə wo.¹⁵ Le n̄keke xən wo dzia, Pita site le n̄nviewo dome, wo həhlə me le sigbe ekaton n̄ne, yi i nu be:¹⁶ " n̄nviə, ele vevede be n̄qɔnjlɔn lə wo ne kpo eme vava, sigbe lets̄i gb̄ngbən lə xonuxo to David o nume so yuda n̄tsi, ye tsi ta emɔn ne ametsi wo va le yesu.¹⁷ O hlín d̄o m̄iame yi i kpo gome le adz̄o tsi kuđo ed̄o lə wawa n̄tsi.¹⁸ (Egbéa n̄tsu tse xlue agble kudo ega tsi yi i xɔ le ed̄o vuənd̄i tse wawame. Exən a, edje anyi yi n̄tsilan yit̄o so d̄o dodome, adɔmənu yit̄o wo kankan.¹⁹ Yerusalem t̄ wo nya enyɔn tse o yi wo d̄o nyinkɔ ne agblee d̄o wo gbe m̄ be Hakeldama, tsi gonme nyi be, ehun gble.)²⁰ Yi n̄tsi o n̄luin d̄o somu wo woma m̄ be: yio n̄xue la trɔ zogbe yi amede nd̄a n̄ emeo. Yi wo ne so ed̄o yit̄o a s̄o na amebu.²¹ Ele vevede be, le ametsiwo n̄n kudo mi gatsime awueto lə le miadome,²² so ejan ame nȳrɔnt̄o game kaka va na awueto lə o lelea, ametsi wo du fɔnfɔn so éku o d̄aséé kudo mi o domet̄o d̄eka ne kpe n̄n mi.²³ " Wo t̄ as̄i n̄tsu ameve, joseph tsi o yɔnɔn be Barsabbas, tsi o nyiko gbe nyi justus, kudo Matthias dji.²⁴ Wo le egbe d̄oda dzi le nunu be, " Ewo axuetə, o nyan amedékpékpi o dji, yinjtsia tsan ameve tse o domet̄o d̄eka,²⁵ ne ya teñ kpo gome le s̄umɔn s̄umɔn d̄o, kudo apotri d̄o tse tsi gbo yuda d̄o lé be ya yi n̄n yédkuisie."²⁶ Wo dakɔ. Akɔa d̄e Matthias yi wo hlín kpe apotri wuid̄eka lə wo.

Chapter 2

¹ Etsi pentekotu o n̄kekees va doa, wame kenkerj ledū le afidekə.² Zedeka, egbe d̄i so djinkusi sigbe aya s̄insí n̄ne, yi i d̄o awue tsi m̄ wo lee.³ Ezo wo d̄eo ze n̄n wo, yi man d̄o wodji, yi i n̄n wo dzi amet̄o amet̄o.⁴ Wo d̄o kudo gb̄ngbən k̄kœ yi wo t̄ egbe bu o dodo sigbe lets̄i gb̄ngbən lə d̄ui n̄n wo n̄ne.⁵ Walebe xɔa yudat̄o d̄eo le jérusalem, n̄tsu tsio vɔnɔn mawu, wo so edu tsiwo yi le djinkusi gonme o m̄.⁶ Tsi egbe dia, ameha va b̄o yi avo xo wo d̄o amesiame le enyɔn tsi n̄n wo lee see d̄o yento o gbe m̄.⁷ Edji d̄jɔ wo yi i kpatsa wo. Wo le nunu be, " Alo, m̄etsi wo le nuxo xoo d̄e, nd̄e galilea t̄wo yi wo nyi lo?⁸ N̄d̄éntsi m̄i lé wo nȳnunu sé d̄o miadibé m̄ d̄o?⁹ Perse, M̄edes, kudo Elamite, kudo ame tsi wo n̄n M̄ésopotamie, le judé kudo le kappadoce, Pont kudo Asie,¹⁰ le Phrygie kudo Pamphylie, Egypte kudo Lybie o nyigbandji so gogo Cyrène, amedjro tsi wo so R̄oma,¹¹ juifs wo kudo Prosélytes wo, Krétoi wo kudo Arabe wo, mi lé s̄ésé d̄o mia gb̄ m̄ wo le nuxo xoo so mawu o n̄sen d̄o o tsi¹² Edji d̄jɔ wo yi i gb̄é kpatsa wo; Wo le nunu le won̄nuo dome be:" Egɔnme d̄e?¹³ Vɔa amedéo lé alɔm̄e d̄éo le nunu be: " Wo mu aha.¹⁴ Zédéka Pita sité kudo wuid̄ekawo yi ko égbé yi dji, to n̄n o be: " judéto wo, kudo miwo tsi n̄n jérusalem, mi sé ényɔ tse; ényɔ tsinyin tsewo ne d̄o mia towo m̄.¹⁵ Ametsi nd̄e mu aha sigb̄ létsi mi bui n̄ne, n̄netsâ n̄kéké lə o gaxoxo wuit̄ lə me ke me mi lé.¹⁶ Vɔa enyɔn tsi nyɔnudad̄et̄o joel nuɔ ke:¹⁷ le n̄kéké kpɔt̄o dji, mawu be " na d̄oli gb̄gb̄ nȳe k̄d̄o n̄tilâ d̄ékpékpi dji, mia vi n̄tsu kudo mia vi nȳnu wo la nu ényɔ dad̄e. Mia viwo la kpo avime nuo, yi ame s̄insí miat̄o wo la ku édr̄o wo.¹⁸ n̄nenkéa, le azan x̄wo gb̄ea na kankan gb̄gb̄ tsinye d̄o s̄umɔn tsinye n̄tsu kudo nȳnu wo dji, yi wo la nu ényɔwo dad̄e.¹⁹ Na d̄e amliman nuwo fia le djinkusi yi lé anyigbâdjia djésiwo la zé, éhūn, ézo, yozo kudo azizo.²⁰ Djéñko ne azān gân x̄n, djési zân x̄n tsi nyi axuétə lə o trɔtrɔva zân, éwé la trɔz̄n vivitsi yi wétsri la trɔz̄n éhūn, ézo, yozo kudo zizo.²¹ Exâa, amedékpékpi tsi la yɔ axuétələ o nyikɔa la kpo wlüegân.²² Izraël n̄tsu, mi d̄oto ényɔn tsewo: yésu Nazareti t̄, n̄tsu tsi n̄tsi mawu d̄u d̄asé d̄o to édgân wo kudo énu nyânkɔkpɔwo m̄, to djésiwo, tsi mawu n̄t̄ wa le miadome, sigb̄ létsi miɔn̄t̄ mi nyi n̄ne;²³ to mawu o d̄odo kudo adañ dji, o x̄o le ésé nyât̄wo megân o si, wo ke yi wo wui;²⁴ Mawu fuín so éku, yinjtsia dégæs le éku o

Chapter 3

vévéssésé wo si, do éku ñda teñ li dadæo.²⁵ Do David nu so ñtsi be: ñ kponâñ awuétlo gasiagame le ñko tsinye, do élé dusi dji nü ne vñvñ ñgbé doñ o.²⁶ Nenea édji nyé lé djidjue kpôkpmé, yi adé tsinye lé éwé djroo. Neneakéa, ñtsilân tsinye le kankandodji me.²⁷ Do ñda tasi ékla tsinye do ame kukuo dio, yi ñda tasi ame kôkœ tswoó ne ya xodio.²⁸ O dé xixéme mñwo fiañ; O la ñda kudo axo amegbø nôñô²⁹ Nôñviwo, mi démônu bôbôedé ne ma xonuxo ne mi so togbi Davidi ñtsi: E ku yi o dji, yi yðo yito kpôtø le mia dome kaka va na égbe.³⁰ Enyi nyñnadadæto yi inyâ be Mawu fiâ adjøgbé be ye la so djidjimevi yito déka sôdo yio fiçzikpi dji.³¹ O kpôr dæde yi o nu so kristo o fñfñ so éku ñtsi be: o ñda dasi do yðomeo, neneké o ñda dasi yio ñtsilân la xo édio.³² Krito xâa, Mawu kœ do dji, yi miamekenjeñ mi nyi yio dasé dñtøo.³³ Etsi okœ do dji lé mawu o dusi mea, o fian mawu o gbâgbâ kôkœ o adjøgbé ni, e kankin, yi kpô, yi sé milé.³⁴ Do David ñde yi djinkusio, vœa énu be: "A xuétøa tone axuétø tsinye be, non anyi do dusime nu,³⁵ kaka sô na gatsime na sô kétøo wo sô wa axo afðodjinuo.³⁶ Izrael o awuédowo ne nyan be mawu sœ wa awuétø, krristo, yésu tsi mi ka doa atsi soga dji.³⁷ Etsi wo dñtua, nuxoo to édji non wo yi wo tonõ Pédro kudo apotri kpôtæwo be :" Nôñviwo ñde mi do la wa?³⁸ Yi Pédro dñtui non wo be: " Mi trø djimë yi mi na ne wa nyrâ mi, mia dometø déka déka, le Yésu kristo o nyikø me ne mia nuvuínwo sôsoké, yi mi la xø nunana, gbâgbâ kôkœ.³⁹ Tsio djøgbé o fian nô mi, ne mia viwo keñ kudo ametsiwo lé azogé, lé gbøsusume tsi mia xuétø Mawu la yo.⁴⁰ Edu dasé le nuxo xoxo buo me be: " mi hlñc miadokuiwo le djidjime vuendi tse si.⁴¹ Ame sugbø le ametsiwo xø édji sée o me xø nyñnyrâ, yi le ñkéké xâ mea osø ékla sigbé henhlenme hotu étñ nene sô kpé nuklaviewo.⁴² Wo do vévénu le apotriwo nufiafiao me, le kpôñ mama kudo gbédoda me⁴³ Vñvñ lé wo kla wo, yi apotrio wa ñdâdonu sugbø kudo dédéfia wo.⁴⁴ Ametsiwo xçséo kénkén ledø yi énu nô amesio kénzün déka nôñ wo,⁴⁵ Wo lé énunñamesi kudo adjkùn wotøo saç yi wo lé éga lø maç lé wonñniwo dome sô kudo ame dékadéka o kuxio ñtsi.⁴⁶ Yi le gbësiagbá, wo nôñô kpôñ ñœ le gbédoda xâme, lé awuéo me, yi wo nôñô nududu maç lé wonñniwo dome kudo djidjœ kudo édji kôkœ.⁴⁷ Wo lé mawu kafu le dukñ lø o amenuvévéme. Le gbësiagbá, awuétø lø sônon ametsiwo xø katutuo kññ do wodji.

Chapter 3

¹ Pierre kudo Ejan zôn yi gbédoda xâme lé kuifâ game, gaxoxo asidéke gôa me.² Ñsudé nyi azonlî mazontø so djidjime, o kóni gbësiagbé sô va danõndo gbédodaxø lo o hontru tsi oyonon be ényui dji, exâa la teñ djononu lé ametsiwo va non gbédoda xâlome wo si.³ Tsine yi ikpo Pierre kudo Ejan lé gbédoda xâame doa, e biñu wo.⁴ Pierre hín ñku do ñkuvime ni, yi kudo Ejan, yi i to be: "kpômi ña".⁵ Ñsu azôlin matakluie kpôwo, élé ñdome be yéla kpô énudé so wogbo.⁶ Vœa Pierre to bë: " Nyenjé do sika alo klosalo o, vœa énutsi lé asinyea, na sœ sônon. Le yésu Kristo Nazareti o nyikø mea, zôn."⁷ Tsi Pierre lé dusilo yitøa, éli sité, yi zéderka afò yitøwo vlûn yi ñsen do afôkpo yitøwo me.⁸ Esité lé ékpotitime to azonlín zonzon; ézon kudo Pierre ku édjan gédo gbédoda xâame, lé azonlín dji, lé ekpo tiø, lé mawu kafu.⁹ Eduso keñken kpô be élé azonlín zon lé mawu kafu.¹⁰ Wo dui djési be ñsu tsi nôñ anyi lé gbédodaxø o hon tsi oyonâ be ényuie yi nôñ énu yo;¹¹ ékpatsa wo, yi édji djøwo so énutsi wo vanio ñtsi.¹² Tsi Piye ku jan wo ñde le djodjoko olø ekpatsa axçtawo yi wolodu va wogbo le agboodji yi nube ñtsifafa.¹³ Piye kpô enu xâno yi nu non akota be: Ñsu izraëlitwo, ñde wa mi le enu kpatsame?¹⁴ Ñde wa mi le mia kpôk shigbe to ñsin mia tôme alo djidje nyin nyin miatø ñtsi yi amewo le zon zon kô qo?¹⁵ Abraham, Izaki kudo jakøbu wo mawu, mia togbiwo mawu, kô yio sumôvi yésu ñtsi. Ametsi ñtsi mi dé asi lé yi gbi lé Pilato ñko gatsime ye djro la dasi.¹⁶ Mi gbé ametsi nyi kôkœ kudo djidje mea, yi mi biø be wa déga amewutøa ne yéwo.¹⁷ Mi wu agbè o fiøie; Ametsi mawu fñ so amekukuwo dome; ametsi o dasé dñtøwo mi nyin.¹⁸ Fifiea, xosé dodo do yio nyikø ñtsi yi do ñsen ñsutse tsi kpô mi lé, tsi mi djési nyuidé. En, xosé yitø do kristo ñtsi, na ikpo dñyoyø blibo lé ñko non mi.¹⁹ Fifiea, nonviwo, ñnyâ be wa énuwo lé manya me, éfiø miatø wo tsâñ.²⁰ Vœa énutsi mawu nudade to yio nyñnadadætøo djia, yi nyibe yio kristo ne kpéfû, éwu énu.²¹ Yïntsia, mi trø djime, ne wa tutu mia nuvuinwo djo, ne akofa gamewo ne su miasi to Yésu dji.²² Yïntsia éla do kristo Yésu tsi wo ka do miata dñda mi.²³ Ametsi liliwo do la xø, yi la lé dadæ kaka va sen énuwo keñ o ñdñdo, tsi ñtsi mawu xonuxoso le blémame to nyñnadadætø kôkuewo nume.²⁴ Moyizi nubé:" Mawu la nâ yi ényñnadadætø sigbé énye nene la to so mia nonviwo dome. Mi la dñto ényon tsiwo keñken yi la to ne mi."²⁵ O la tsron ametsi ñda dñtuiowa le dukñ dome.²⁶ En, yi nyñnadadætø tsiwo xonuxo so Samuel dji kaka va na fifie wo dé ñkékétsé wo do go.²⁷ Mi nyi nyñnadadætøo viwo, yi to ézo tsi Mawu du kudo mia togbiwoa, sigbé létsi yilé nunui ne Abraham nene be: " To xometøwo djia, ola yra anyibâdjì xomewo keñken."²⁸ Eyomea Mawu fñ yio sumonvi dñtø, édui dñda mi djéñkø, ne ya teñ yra ametsiwo la trø lé wo wana manyomanyo yome.

Chapter 4

¹ Gatsime Pierre kudo Ejan le nuxoxo ne dukñ, avçsatçwo, sadukitwo kudo gbédodaxø dji kpôtø wo va.² Wo bidji do Pierre kudo Ejan lé énu fiaç kudo Yésu Kristo ñtsi yi wo lé gbéfâ dæo yio fñfñ so amekukuwo dome.³ Wona be o leo do gakpame; wo nonxon sôna yio ñkégbe do ézan dovo.⁴ Vœa lé ametsiwo sé ényonlo womea, amesugbø xçséo yi wo henhlenme la non agbètø kotokun atñ.⁵ Eva vaéme lé yio ñkégbe be, wo fiçwo, ameganxowo kudo ésé fiatçwo vabø do Jésuzalem.⁶ Anne, ametsi nyi avçsatçgan lé xñ, Kaifa, éjan, Alesandro kudo ametsio so avçsatçgan o xome me.⁷ Tsi wo kplø Pierre kudo Ejan va agunme, wo biø be: " ñsen alo nyikø ñdæ me mi lé énutseo waçlé?".⁸ Gaxoxoxon mea, Pierre do kudo gbøngbøn kôkœ yi tonon wo be: " mia dukñ dji kpôtøwo, kudo ame shinshinwo,⁹ ne égbe olé ényon biø mi sé sô kudo ényui tsi o wanin amedé dñnon tsi nyin dñnon bê mia dé yio dñyoyø kpôkpa o gonmea.¹⁰ Eme ne kô ne miçwo kudo ametsiwo keñken lé Izrael, bé Yésu Kristo nazaretito o nyikomé, ametsi miçwo mi ka do atsisoga dji, ametsi mawu fñ so

Chapter 5

amekukuwo dome, ye dji yi ametsé lé été lé lanmesenme lé njko ne mi.¹¹ Yésu Kristo yi nyi ékpé, tsi éxɔ tutɔwo sɔ dankpín vɔa égbéa étrɔzun zogodji kpé.¹² Déédékpokpɔdé njdé lé ameb udéméalo nyikɔ bu dé njdé lé djinkusi alo tsi o na amegbétɔwo tsime mi lato akpo dédéo.¹³ Etsi wo kpo Pierre kudo Ejan wo kankandodjia, wo kpɔwo be wo tovo yi wo buwo ame manyanuwo, wo ke yaa, yi duidjési be wo non kudo Yésu.¹⁴ Etsi o kpo ametsi ne kpo dɔyɔya lété kudo woa, yudatɔo njdé gbé kpo ényɔndé to so wontsio.¹⁵ Eyomea wo dèmeon ne apotriewo be woa djo lé kodjo doxuée, yi wo dénglé lé wo nonuiwo dome.¹⁶ Wo tɔnunu be: "njdé mi la wa ne nɔsu tsewo? togbo be yéruzalem tɔwo kék kpo nkunutse yi wo duidjésia; mi njda teñ gbé senu lé nɔtsio".¹⁷ Vɔa njdé nyɔn be yagbé yiédji a kankan dɔ duɔmeo, mia dosé nonwo ne njgbégbé xonuxo ne amedé lé nyikɔtse meo".¹⁸ Wo yo Pierre kudo Ejan yi wo dosé non wo be wontsio gbé xonuxo alo afianu t yésu o nyikɔdjio.¹⁹ Vɔa Pierre kudo Ejan donjtsi non wo be: "mi drɔe kpo lé miadokuiwo me, ne ényɔn lé mawu o njme be wa doto miɔwo sɔ wu yea".²⁰ Do mi njdé kpén̄tsi la dokpo nuxo xoxo so énutsi miɔnto mi kpo yi mi séa nɔtsio".²¹ Etsi wo do gbékpowoa, wo dé asi lé wontsio. Wo njdé nyān ényɔntsi wo la sɔ dɔwɔntsi aso hen éto nonwo, dɔ dukɔnlɔ kenken le mawu kafu so énutsi dɔjɔ nɔtsi.²² Nɔsu tse tsi kpo nkunū dɔyɔya dɔ exué ameka tonjtsi.²³ Etsi wo dèmeasi lé wontsia, Pierre kudo Ejan djoyi wɔtɔo gbo yi wo dé ényɔn tsio kenken avɔsatɔwo kudo dume megan to nɔo woa non wo.²⁴ Etsi wo sé gbédodoa, wo kenken kɔ wo gbé yidji ne mawu be: "axuētɔ, éwo tsi do djinkusi, anynigban, axu kudo énutsiwo kék kék lé wo mea,²⁵ éwo tsi ne to gbɔngbɔn kɔkɔedji, to miatɔ David axo dɔla o numεbe: "énu manyɔnmanyɔn tsinjé tse le dɔjɔdɔ lé trɔn sumɔnlawo dome yi dukɔa lé tame susu gbalowo déo?".²⁶ Anyigban dji fiɔwo sité, yi fiɔviwo sité do axuētɔ kristo nɔtsi.²⁷ Nyawoa, évaéme be Hérodou kudo Ponsu Pilatu lé édu nɔnɔmè kudo Izrael dukɔa ku dukɔn buwoa, wo sité do amedédo tɔo yésu nɔtsi, ametsi o si ami na,²⁸ be yéwo awa unutsi alɔtɔo kudo adaj tɔwo dɔ doanyi ne ya kpo émèvava.²⁹ Fifia, Axuētɔ, kpo siasia ku vɔnɔnɔn tsi wo sɔ lé njme dɔo non sumɔnvitɔo wo yi na nami kankandodji ne mia dégbéfan ényɔn tɔwo.³⁰ Lé alɔ vlùnlùn mea, nané édɔyɔya neva éme, djésio kudo njânuwo neva éme to sumɔnvio Yésu o nyikɔmè.³¹ Etsi wo wu gbédoda nua, afitsi wo bɔ dɔdu léa hùnhùn, yi wo dɔ kudo gbɔngbɔn kɔkɔe, yi wo lé gbéfan dέ mawu o nyɔnɔ ku djido.³² Ametsiwo xoséa wa déka le édji déka, ékla déka me: yi amedé njdé gbé lé nunu bé énunɔmè sè dè nɔi yénto tɔo. Vɔa énuwokej nyi amesiame.³³ Nɔsen gandé me yi apotrio non sɔ dégbéfan dàsé dudu so fɔnfɔn so éku axuētɔ Yésu tɔ, yi amenuvèvè gandé su wosi.³⁴ Ehianme dékpékpí njdé lé womeo, yi ametsiwo dɔ énunɔmè sigbé anyigban alo axué nenea, wolé o sao yi wo sɔ yi wo sɔ énutsi wo sa wo ga lé vavao³⁵ wolé o xoxu do apotriwo gbo. Wolé mamiɔlé xosétɔwo dome sɔ kudɔ amedékadéka o hian nɔtsi.³⁶ Joseph, Lévitetɔ tsi so Shypre, tsi apotriwo dɔ nyikɔ na be Barnabas (tsi gɔnmè nyi akɔfavi)³⁷ dɔ anyigban de tsi yi sa, yi sɔ yio ga va kɔdɔ apotriwo gbo.

Chapter 5

¹ Vɔa nɔsudé tsi o yɔnɔn be Ananias, kudo asie, wo sa wo nunɔmè o akpadé,² yi wo dé lé éga lo nɔtsi dadé (asie gnan) yi wo sɔ kpotɔe va dado apotriewo afɔgɔnme.³ Vɔa Pierre nu be: "Ananias, njdéntsi Satana dɔ édji non nene yi kaka o va lé nusu kào ne gbɔngbɔn kɔkɔe yi sɔ anynigban tsi osa o ga o akpadé wla?⁴ Ne njde seowa, dé njda kpotɔ nyi tɔwɔwa? yitsan tsi o sea, dè égal njde nyi tɔwɔwa? Njde yi nan yi o susu énu ninnintɔ lé édji tɔwo me? Njde kânusū ne agbétɔwo vɔa ne Mawu.⁵ Etsi Ananias sé ényɔntsewoa, édjé anyi yi so hunnn. Ametsiwo kenken sé énutse tsi dɔjɔ dɔ kudo vɔnɔnɔn.⁶ Dékadjewo va, wo ble dɔ édɔ me, yi wo kɔe ve dì.⁷ Gaxoxo ametsi godoa, asie va kɔdɛ, yi njdé nyān énutsi dɔjɔ va yio.⁸ Pierre biɔsé be: "Nyônu, égatsi mi sa anyigban le xâ? édonjtsi be: "En, éga xɔn yo."⁹ Exâa Pierre nuni be: "lé yiwa yi lé gbédodu mea mi té Mawu o gbɔngbɔn kpo? Ametsiwo di asuo lété lé éhonlɔdji, yi wo la kplɔoyi".¹⁰ Zédéka édjé anyi djafɔgɔnme ni, yi so hunn, yi étsi dékadjelɔwo trɔva, wo kpɔe kuku; wo kɔe ve dì dɔ asuo gbo.¹¹ Vɔnɔn gandé djé hame dji, ametsiwo kenken sé ényɔntsewo tsan dji.¹² Apotriewo wa djési kudo njandonu sugbɔ lé dukɔa dome. Wo kenken lédú lé Salomɔn o kpatalɔ me.¹³ Vɔa djido njdé lé amedé sè bé ya tété gogo wo; gankéa, dukɔa dɔ lɔnlɔn gandé ne apotriewo¹⁴ Xɔsétɔ gbogbodéo, nɔsu kudo nyɔnuwo sɔ wo gbé na Axuētɔ,¹⁵ aléa be wo kɔ dɔnɔnwo dɔ batsi alo aba dji sɔva somɔn, lé njdo me be ne Pierre va lé yiyiç yo vɔnɔnɔlí nedjé wo domets déo dji.¹⁶ Dukɔn tsiwo trɔdo Jéruzalem me tɔ sugbɔ wo tsan va, yi wo kplɔ dɔnɔn wo kudo ametsiwo lé gbɔngbɔn vuen wo nɔsen meo va, yi wo keñ kpo dɔyɔya.¹⁷ Vɔa hùnɔngan sité, yi ametsiwo kplɔedo wo (Saduka o gbɔngbɔn hame tɔwo); yi wo dɔ kudo njhan¹⁸ yi wo lé apotriewo dɔ édua dɔ o gakpame¹⁹ Lé ézan mea, Axuētɔ o tsikplet dè va hun gakpa o gbo wo, dèmeoto yi tonɔn be:²⁰ Mi yi, ne mia nɔnté lé gbédoda xɔamɛ, mi xo xixé tseme nuxowo kenken ne dukɔa."²¹ Etsi wo sé ényɔn tse, wo gédɔ gbédoda xɔamɛ le fɔnfɔnme yi wo tɔnu fiafia amewo. Vɔa avɔsatɔ wo megan, kudo yio nɔsimewo xoxu Izrael o amesinsinwo, yi wo biɔ be wa yi kplɔ apotri tsiwo lé game va.²² Vɔa sɔdja tsi o dɔdɔda wo njdé kpotɔo lé gakpa meo, yi wo trɔgbɔ va dɔgbé:²³ "Mi kpotɔ gakpa lé tutu kudo adaj, édji kpotɔwo lété lé éhâa dji, vɔa tsi mi huia, mi njdé kpotɔ amedé lé émeo."²⁴ Etsi gbédodaxɔ dji kpotɔ o megan kudo hùnɔngan wo sé ényɔn tse woa, wo tsi djodjodjø lé wonɔnuio me sɔ kudɔ énu tsi la va dɔjɔ lé égodo.²⁵ Vɔa amedé va kɔdɛ yi to non bë: "Nɔsutsewo tsi mi lédo gakpamea, wo lé gbédoda xɔamɛ yi wo lé énufia dukɔa".²⁶ Exâa gakpadjikpɔtɔ o megan kudo yio sɔdja wo, ve kplɔwo blewu va, dɔ wolé vâvâo be dukɔa la va xokpé yéo.²⁷ Etsi wo kplɔ wo va, oso wo dɔ kodjodotɔwo njko. Yi njkɔnɔntɔgan biɔwosé,²⁸ lé nunu bë: "Mi dosé ne mi sinsindé bë mi njgbé fianu lé nyikɔ xɔn meo, gankéa, mi kankan mia nufiafia do Jéruzalem, yi mi lé djidjio la kɔ nɔtsse o hun do miadjii.²⁹ Vɔa Pierre kudo apotriewo donjtsi non wo be: "Mi dɔ la sɔ bubu na Mawu wu agbétɔ."

³⁰ Miatɔ wo mawu fɔn Yésu, ametsi mi ka dɔ atsi soga dji, yi wui.³¹ Mawu kɔe dɔdji dɔ yio dɔsime ne ya nyi éfiɔvi kudo hluingantɔ, tsi la hen djimé trɔtrɔ kudo nuyuin wo sɔsɔké vané Izrael.³² Mi nyi dasé duto ne énutsewo kuxo gbɔngbɔn kɔkɔe tsi Mawu na ametsiwo dɔnɔn sisi ni wo³³ Etsi kodjodotɔwo sé ényɔntsea, wo bidji yi wo dui be yéwa wu apotriewo.

Chapter 6

³⁴ Voa Fariziato tsi o yonon be Gamaliel, esé fiato, ametsi dukâa kénkén do bubu na, sité yi dégbé be wo ne dé apotiewo to lé daba xoxome. ³⁵ E to non wo be, " Izrael tovo, mi kpo nyuidé lé énutsi mi lé djidjo la wa ne metsewo. ³⁶ Gaxoxo déo kéra, Tédas sité yi dégbéfan be yé nyi amédé, yi ame sigbé henhlenme kavétakpo téxué ne xoxu donjtsi. Wo wui, yi ametsiwo kpoedowo, kankan trözü énu madinu. ³⁷ Nsutse yome, lé ame henhlen gamea, Yuda Galiléatô dón amédéwo do yidokui ntsi yi wo kpoedo. Yitsan tsrôn, yi ametsiwo kplœ dowo kankan ³⁸ Fifie, nplé nunuo non mi, mi téteyi lé ametsewo ntsi, yi mia dasiwo lé wonjtsi, do ne dòdotse alo tame susu tse so agbétwo gba éla gblé. ³⁹ Voa ne wo wanao so Mawu gba, mi nda tenj du wodjio; mi la va kpoé bé yéwo lé adika do kudo Mawu". Wo va sé égonme. ⁴⁰ Wo dé apotiewo to, xo wo yi dosé non o be wo ngbégbé xonuxo do Yésu o nyikomé, wo dé asi lé wonjtsi yi wo djo. ⁴¹ Wo to lé kodjo doxue kudo djidjue be wo xo busu nuxowo do yéwonjtsi do éta. ⁴² Yi gbésiagbá, lé gbédoda xomé, lé axuéwo mea wo ndé nonté énu fafia kudo nuxo xoxo so kristo ntsio.

Chapter 6

¹ Fifie tsi nukplaviwo henhlenme sugba, juifo tsiwé so Grese wo to línxuín lunlun do hébratwo ntsi, do odigbo ahosi otwo lé gbésiagbá o nududu mama me. ² Apotri wuivéewo yo nusrónviewo yi wo tonon wo be, " ndé nyon ne mi be mia tasi mawunyon dàde ava sumon amewo le éklonntsi. ³ Nonviwo, mi tsan ame amadre tsi ntsi dasé dudu nyui lé , tsiwué dò ku gbongbón kudo énumya le mianjtwo dome ne wa kpo énu mama gbo. ⁴ Exâa miowoye mi la kpotó non gbédoda kudo anjenyien mama dji" ⁵ Dodo djién ne éha kénkén. Exonmea wo tsan Etienne, nsu tsi dò ku xosé kudo gbongbón kokoe, Filipo, Proshore, Nikanor, Timon, Parménas kudo Nikola, Prosélyte tsi so Antiôshe. ⁶ Wo so wo do nme ne apotiewo, wo dogbédâ do wodji yi wo do asi éta non wo. ⁷ Mawunyon lo kankan do édji kpi; yi énukplaviwo henhlenme trô sugbo do édji kpi lé jérusalem; nénékéa avosatz sugbo sétonu lé xoséme. ⁸ Etienne tsi dò ku amenuvillé kudo nsea to amlimanuwo ganwo kudo djésio wawa lé dukâa dome. ⁹ Voa amédéwo so éha tsi oyonon bé Libertine tovo, syréniens kudo Alexandri tovo, kudo amédéo tsi so Silisi kudo Asia. Ametsewo lé énu dâo kudo Etienne. ¹⁰ Voa wo ndeté nôté le nunyan ku gbongbón tsime Etienne lé sôlé nuxoxo wo. ¹¹ Yi, wo tedo amédéwo dji be wo ne nu be:" mi sé Etiennele busu nyonwo nuo so Moise kudo Mawu ntsi. ¹² Wo na dukâa, ameganwo kudo énuflatiwo sité do Etienne ntsi, wo li yi wo kplœ yi kodjo doxue. ¹³ Wo do daséduo vuendîwo doda tsi wo nu be:" Nsu tse lé nuxo bada xoo so téxué kokué tse ku ésée ntsi. ¹⁴ Mi sé yi nu be Yésu Nazaretito la gban nonxué tse ku énu sensen tsi wo Moizi fia mi wo." ¹⁵ Ametsiwo lé téxuemewo fo nkuvi do édji yi wo kpo be yio nme di mawu o tsikpletô.

Chapter 7

¹ Nkônoncé gan nu bê:" Enutse wo nyi nyawoa? ² Etienne donjtsi ni be:" Nsuwo, fofonye kudo étânyewo, mi dotoñ: Ntsi kokoé o Mawu tsi dé yidokui fia mia to Abraham gatsime yi lé Mézopomia, kéngbâxué yava tsi Sharran; toni be: ³ Kplœ tovo wo ne na djo lé éduo me, ne na yi édu tsi na dasa non o me. ⁴ Exon mea, édjo le Shaldéenwo duomé ve yi tsi Sharran; étâlo o ku yomea, Mawu kplœ yi dado édu tsime milé fifea. ⁵ Ndé so énu nñamesi dé nio, ndé ni fitsi yi la da afwo do ntsa. Voa é fian adjogbé ni, do étsi Abraham ndé do évi o wa, be yé la ni édutse sigbé énu nñamesi nene, yinjé kudo yio xome tsi la va va. ⁶ Mawu nuni bê," djidjime viwo o la non agbé lé amedjro nyigbandji, wo la zun kânumon, yi o la do funyan funyan non wo so na éxué kavétakpo téxué ne. ⁷ Yi nyeye na do kodjo ne dukontse tsime wo la nyi kluvi léa, Mawu yi nu nene, yi étse godoa na, wo la djo lé xon. Yi wo sunmón lé téxué xon. ⁸ Yi i so évo soso o zoduû sona Abraham, gatsime Abraham dji Izaki, é so évo ni lé nkké amenyi gôa gbé; Izaki va dji Yakobu, yi Yakobu va dji togbi wuivéewo. ⁹ Togbiewo houanq do Josefu ntsi yi wo sœ sa ne wa kplœ djoyi Ejipto, Mawu non kudui, ¹⁰ yi i hluín lé funkpékpéwo me, é so yayra kudo énumyan so ni lé faraâ, Ejipto o fio o nme. Faraâ sœ so wa Ejipto kudo yio xué bliboo o kplola ¹¹ Adôwuame kudo ayadudu gandé va kodo Ejipto kudo Kana nyigban dji, ndudu dékpkpi dé va lé mia tovo si o. ¹² Etsi Yakobu sé be blé le Ejipto, é do mia togbio doda tsutsugbanto. ¹³ Zévégâa jozefu dé yidokui fia nonviewo; yi Faraon tsan djési Jozefu o xome. ¹⁴ Jozefu do nonviewo doda étâo Jakodù, be yiku-kudo yio xometwo ne va Ejipto, wo kénkén o henhlenme la non ame katakpo tsi wo. ¹⁵ Nene yi Jakobu gédo Ejipto o nyigbandji; fitsi yi kudo mia tovo kutsi. ¹⁶ O kôwo va yi Sishem, aftsí o ve di wo do, lé yodo tsi Abraham so klosalo so xulé lé Hamor o viwo si lé Sishem ¹⁷ Gatsime adjogbé tsi Mawu fian ne Abraham la kpo éme vava, dukâa kékéta yigbé dji do édji kpi lé Ejipto, ¹⁸ kaka va sin gatsime éfio bu va zéta lé Ejipto, éfio xon ndé djési Jozefuo. ¹⁹ Efiose blé dukâa yi i do funyâfunyâ ne dukâa, édéha wo, ne wo gbétenj non agbéo. ²⁰ Lé nkké xon wo mea, o dji Moyizi; édjodékadje lé Mawu o nme yi o kpo édji na wétri ameton lé étâlo o xome. ²¹ Etsi o ditoa, Faraon o vi nyônu xon yi i hín sigbé yinjé o vi nene. ²² Okplanu Moyizi kudo Ejipto tovo nunyânyâ ntsi; yi i senjé lé yio nuxo kudo yio dawawao me. ²³ Etsi ido éxué amekaa, éva susume ni be yave dji yénonvi Izrael viwo kpo. ²⁴ Ne ékpo wo lé funyafunyâ doo ne Izraelvi déa, Moyizi hluín ni yi i xonon Ejiptotâa a so déhlôn: ²⁵ Exoncisé be yé nonvie la nyi be to yedjia Mawu la hluín wo, voa wo ndé mònou djé meo. ²⁶ Lé nkégbâ, é téte gogo Izraelvidéo tsi we lé adjréwao; édagbagba bâ ya dawo; étânon wo be: " Dékadjeo, nonvi mi nyien; ndé ntsi mi lé édji biâ do mianâniwo? ²⁷ Voa ametsi lé adandji do nonvie ntsia tutui yi nuni be: Medé yi do éfio ku kodjo doto do mianu? ²⁸ Déyi odji la wuñ sigbé létsi o wu Ejiptotâa éso nenea? ²⁹ Tsi Moyizi sé ényonctsea, ésidjo ve zun amedjro lé Madian nyigbandji, aftsí i non yi dji évi amevé. ³⁰ Lé éxué ameka godoa, atsikpletô dâ zé ni lé Sinayato o zogbé dji, lé ézo bibi o adé me. ³¹ Tsi Moisi kpo ézoa, dédélâa tsi zé lé émea kpatse; étsime i zon gogui be ya trôkpoé nyuidéa, Mawu o gbé di do tome ni be: ³² "Enye yi nyi étâwo o Mawu, Abraham o Mawu, Izaki kudo Jakobu o Mawu." Moizi hunhun gégégyi ndé tenj ko nme yi édio. ³³ Axueto to ni bê: " Dé tsokotawo o, do nonxué

tsea anyigban kɔkɔe yi i nyi.³⁴ Nkpɔ dukɔn tsinye tsi lé Ejiptoa o ayadudu; nṣé o alénana yi ndi va be ma va hluen wo gan; fifia yi, ndo doda Ejipto³⁵ Moizi tsi wo gbé, gatsime yiinu bé: "Médé yi do éfio alo kodjo doto? Yi i nyi ametsi Mawu dɔ doda sigbé éfio alo ame hluengâto nene. Mawu dɔe doda to tsikpletɔ tsi zé ne Moizi lé gbémé dji.³⁶ Moizi kplɔwo to lé Ejipto, lé djési, ndandonu wawame lé Ejipto, lé axu djie dji kudo lé zogbédji so na éxué améka.³⁷ Moizi tse ké yi to ne Izrael dukɔn be: "Mawu la na yi ényônudadetɔ sigbé ényne nene la sité lé mia nɔnviwo dome ne mi".³⁸ Yi i nyi ametsi non éhalo dome lé zogbédji ku tsikpletɔ tsi xonuxo ne Moizi lé Sinai o to kɔkɔlɔ dji. Nsutse non anyi ku mia tɔwo; Yi i xɔ agbé nyɔn tsi nyi miatɔa va ne mi.³⁹ Ametsi mia tɔwo gbé tonu séséna; wo dɔ asì hondome ni yi wo trɔ yi Ejipto lé wo djio me.⁴⁰ Lé gaxɔmme wo tone Arɔn bé: Nami mawu tsi la kplɔmia. Ðo mi ndé nyan nutsi lé vavaɔ ne Moizi tse tsi kplɔ mi to lé Ejipto o.⁴¹ Wo li légba lé ényivi o nɔnɔmè me, wo savɔ ni yi wo kɔ djidjɔe so o alɔnudɔwo ntsi.⁴² Mawu trɔ nɔgbé do wo yi so wo do asì ne djinkusi o ahuakɔnwo; sigbé létsi o nɔlui do nyônudadetɔ wo womame. Izrael xuédo, dé yi mi so énu wuwuwo kudo vɔsa nuwo nanj lé éxué ka me shɔnɔn lé zogbédjia?⁴³ Mi xɔ Molosh o zava, kudo mawu Remfan o wuériviri, nɔnɔmè tata tsiwo mi wa ne mia donugu na: Yintsia, na kɔ mi yi dadɔ kaka Babilɔna o godo.⁴⁴ Mia tɔwo xɔ zava tse sigbé dɔsé dudu nene lé zogbédji, so zɔn do létsi Mawu dɔfia gatsime i xonuxo ne Moizi, ne ya trɔ te so zɔndo nɔnɔmè tsi i kɔpa dji.⁴⁵ Zava tse yi mia tɔwo kudo Josué wo hen do asì lé wo mɔn zɔnzɔn me va do dukɔn tsi o Mawu nya lé woŋtawo nyigbandji yi so mia tɔwo dadi va sen David o nkékewo dji,⁴⁶ ye tsi kɔ Mawu o amenuvévé; yi i biɔ be wa tu nɔnɔxué dé ne Yakɔbu o Mawu.⁴⁷ Vɔa Salomɔn tu xɔ ne Mawu.⁴⁸ Dékpéki tsi i nyia, djinkusi tɔa ndé nɔnɔ axué tsi o so alɔ tu me o; sigbé létsi nyônudadetɔ lɔ nui bé:⁴⁹ Djinkusi nyi yio fɔɔzikpi, yi anyigban nyi yio afɔdodjinu. Axuétɔ nu be: axué ndé nɔmè yi mi la ten tu nuj? Alo fidé yi la nyi gbɔndome xué tsinye?⁵⁰ Alo ndé alɔ tsinye yi wa énutsewo kér o wa?⁵¹ Miametsiwo éko lia na, édji kudo éto señ na woa, mi djé agla dɔ gbɔngbon kɔkɔea ntsi; mi lé énu waɔ sigbé létsi mia tɔwo wa va yi nene.⁵² Enyônudadetɔ tsinjé yi mia tɔwo bufɔn o? wo wu o djénkɔ ne amedjɔdjɔe lɔ o vava; ametsi mi trɔzun ame satɔ kudo ame wutɔ na,⁵³ miɔwo tsi xɔ ésé tsine atsikpletɔwo do dadɛ, vɔ yi minjdé lé dɔdɛowa.⁵⁴ Etsime éha nunɔnlawo sé ényɔn tsewoa, wo bi dji, yi wo du aduklui do Etienu ntsi.⁵⁵ Vɔa, ye tsi dɔ kudo gbɔngbon kɔkuea, hin nkuvu dɔ édji, yi kɔ Mawu o gan nyinyí; ékɔ Yésu nɔnté lé Mawu o dusi me.⁵⁶ Etienu nu bé: Mi kɔda. nkɔ dɔjinkusi hun, yi agbété o vie lété lé Mawu o dusi me.⁵⁷ Eha nkɔ nɔntawo do axua gandé, tu wo to wo i wo do axua dɔ éta ni;⁵⁸ wo kplɔe to lé éduo me yi wo xo kpi: dasé dutɔwo dé énusti wo do o kodo dékadje dé tsi o yɔnon be Saul o afɔgɔnme.⁵⁹ Gatsime wo lé ékpé xɔɔ Etsienua, élé ékui fāɔ yɔ axuétɔ lé nunu bé: Axuétɔ Yésu, xɔ gbɔngbon tsinye.⁶⁰ E djéklo, dogbédəa sinsindé be: Axuétɔ, nɔgbé dɔ étexué non wo. Tsi i nu ényɔntse vɔa, é do alɔn me

Chapter 8

¹ Saul kɔ djidjɔe so Etsienu wuwu ntsi. Nene yi tame sinsin do Mawu ha tsi lé Yéruzalem djé gɔnmè; yi xɔsé tɔwo kankan dɔ judéa kudo samaria nyigban dji, ényônudadetɔ towo kpo yi ndé lé wo meo.² Amé vɔn Mawu wo yi di Etsienu lé alé nana gandé me.³ Saul djagla dɔ Mawu ha ntsi; é dɔsa to axué o me, dé nɔsu ku nyɔnu wo to ve kɔdo gakpame.⁴ Xɔsé tsi wo ntsi o sen tame dɔ wo djémɔn lé Mawu nyɔn nuo lé yiyi.⁵ Filipo gédo Samaria dumè yi dɔgbéfan so kristo ntsi.⁶ Etsi amewo sé, yi wo kɔ djiséninu tsi waɔ yi Filipo léa, wo dɔtui.⁷ Ametsiwo me gbɔngbon vuin léa o kɔ éka tutu, yi gbɔngbon lɔ wo lé totoɔ, lé axua doɔ; ame kplibɔwo ku kpotinnɔ wo tsan kɔ dɔyɔyɔ.⁸ Yi djidjɔe kɔpɔkɔ gandé non éduo me.⁹ Nṣudé tsi o yɔnon bé Simɔn, wanɔn madjiki lé nkéké tsi wo va yi o me; yio nuwawa o kpanɔntsia Samariatɔwo, yi i so yidɔkui wanɔn amegan.¹⁰ Samaria tɔwo, so dévi kaka va kɔdo ameganxo wo dji nani bubu; wo nunɔn be: "Nṣu tse do Mawu o nɔsen, ametsi o nyiko yi nyi amegan"¹¹ Wo dɔnɔn tui, do yio madjiki wawa kpanɔntsia amewo.¹² Vɔa amesiame xɔ Filipo o nyɔn nunu sɔ kudo Mawu o fiɔdɔxué kudo Yésu Kristo o nyiko ntsi dji sé, yi nɔutsan, nyɔnntsan wo xɔ nyɔnɔr.¹³ Yi Simɔn nɔ tsan xɔsé; yi étsime i xɔ nyɔnɔr, ndé gbé dɔ lé Filipo ntsio, yi tsine i lé dɔjido kudo ndandonu wo kɔwɔa, é tsaka.¹⁴ Etsi apotri tsi wué lé Yéruzalem o sé bé Samariatɔwo xɔ Mawu nyɔa, wo dɔ Piye kudo Ejan dɔda wo.¹⁵ Etsi wo ve dɔa, wo dogbédəa do ta non wo, ne wa tenj xɔ gbɔngbon kokue.¹⁶ Ðo ndé dɔido amedé dji lé wodomeo; Nyɔnɔr kpo wo xɔ lé axuétɔ Yésu o nyikɔmè.¹⁷ Exɔa Piye kudo Ejan dɔ alɔ éta non wo, yi wo xɔ gbɔngbon kokue.¹⁸ Etsi Simɔn kɔ be amewo lé gbɔngbon kokue xɔɔ to alɔ dɔta ne ame mea, é sɔ éga nawo.¹⁹ Yi i nu bé, "mi na nyetsan nɔsen xɔn, ne to alɔ dɔta ne amewo mea, ma na gbɔngbon kokue."²⁰ Vɔa Piye dɔnɔtsi ni bé: "Wɔntɔ kudo égawo mi la tsrɔn, dɔ o bu be yéla tenj sɔ éga a sɔ xlué Mawu o nunana.²¹ Enu nana alo adjɔ dé ndé lé ényɔn tse me non wo, dɔ lé Mawu nkɔa, édji ndé kɔ.²² Trɔ lé édji vuendɔ tɔwo xɔn me, fankui yi na yɔ axuétɔ ne dɔhian ya sɔ édjɔ vuendɔ xɔn o agɔ sɔ kéo.²³ Ðo nkɔ be o lé adi vuendɔ dé kudo nuvuí o babblame.²⁴ Simɔn dɔnɔtsi non wo bé: "Mi dogbédəa ne Axuétɔ do éta nun, ne énu tsi mi nu tse o dé nɔgbé dji dɔ djiyεo."²⁵ Etsi Piye kudo Ejan o du dasé yi wo xonuxo so Mawu o nyɔn ntsia, wo trɔ yi Yéruzalem; lé émɔn djia, wo djra ajen nyuín lé Samaria o du sugbɔ me.²⁶ Axuétɔ o tsikpletɔ xonuxo ne Piye be: "Sité ne na yi émɔn tsi so Yéruzalem va yi Gaza o wézéxué." (émɔn xɔn nyi zogbé.)²⁷ E sité yi i yi. Kɔda, Etiopia nɔsu dé lé émɔn lɔ dji, nɔsu tsi o ta, tsi nyi Etiopia tɔwo o nyɔnufiɔ Kandake o nɔsentɔ, ametsi kponɔn yio gawo dji. E va Yéruzalem, a va dogbédəa.²⁸ E trɔ lédjodjɔo, yi i lé anyinɔn lé ahuawa kékévime lé énu hléɔ lé ényônudadetɔ Izaya o woma me.²⁹ Gbɔgbɔa xonuxo ne Filipo: "zon gogo ahuawa kéké."³⁰ Exɔa, Filipo sidu yi ahuawa kékévie gbo, é sé Etiopia nɔsu lé énu hléɔ lé ényônudadetɔ Izaya o woma me, yi i toni be: "O sé énusti hléɔ o lée gɔnmèa?"³¹ Etiopia nɔsu dɔnɔtsi ni be: "Lé na wa asé égɔnmè ne amedé ndé kpédo ntsinyeo?" Ekpé Filipo bénèva non anyi lé yégbɔ lé ahuawakékéeme.³² Nɔnɔlɔn lɔ o akpa tsi hléɔ Etiopi lɔ léa yiké: Sigbé alin nenea, o kplɔe yi élan saxué; Yi sigbé alinvi tsi dɔada lé ametsi lé éfun kpaɔni o kɔnme nenea, ndé kénou.³³ Lé yio bɔbɔe nyi-nyi mea, o so kodjo ni. Yio djidjime viwo dé, medé yi la tu éka non wo? Ðo o dé yio agbé dà lé anyigbandji.³⁴

Chapter 9

Nsu tata bi Filipo sé bé: " ndékuku séa, medéntsi yi ényônuadetolo lé nuxo xoo so? Yintô ñtsia, alo so amebu ñtsi?"³⁵ Filipo ñontsi ni, tðdji Izaya o ñçnjlón o akpadé dji, yi i xonuxo ni kudo Yésu o ajen nyuie ñtsi.³⁶ Etsi wo lé yiyio, wo ve do ési xaxa dé to; Nsu tata nu bá: " Kpoda, ési lé fie; ndé yi la xémón ne axon nyñyrô?"³⁷ Yi Filipo to ni be ne o xœsé kudo édji bliboa, éxja ké o démon non. Yi i xøgbé ni bá: "ñ xœsé be Yésu Kristo yi nyi Mawu vie."³⁸ Etiopia ñtsua dégbé bá wa nonté ahuawakékéé, yi wo gédo ésième, Filipo kudo ñtsu tatalo; yi Filipo nyru.³⁹ Tsi wo to lé ésie mea, Axueto o gbongbón ko filipo djo, yi ñtsu tata lo ndé gbé lé kpokpo o, vøa élé djidjue kpø lé yio mon zonzon me.⁴⁰ Vøa Filipo ve kodo Azot. Elé ésa djo lé anje nyie doo lé dukha me kaka yi Sézaria.

Chapter 9

¹ Vøa Saul, etsi yi i kpøtø qo vønvan doname kudo ameku dodo wo qodowo qo Yesu o nukplaviwo ñtsia, edjoyi avøsatø wo amegan gbo² yi i bi woma qo Damas o gbedojaxue wo ta aleabe ne e kpø sënsen yeyø sumontø de, ñtsu alo nyçnua ya blawo a kplø wo va Jerusalem.³ Le yio mon zonzon mea, etsi yi i gogo Damas, zedeka kinklin de so djinkusi va xoxle.⁴ E djanyi yi egbedijì de le nunu ni be: "Saul Saul ndé ñtsi o site qo ñtsinye?"⁵ Saul ñontsi be: "Medé yi o nyi, Axueto?" Axueto ñontsi : "Enye yi nyi Yesu tsi o le funyan funyan doo na;⁶ vøa site, qo eduo me, yi o la to enutsi o qo la wa non".⁷ Enu kune ametsi wo zø emon kui le yiyio wo; wo se egbe dñiqe, vøa wo ndé kpø amedeo.⁸ Saul site le anyigban, yi etsi i hun ñkuviwo a, enu kpøkpø glui; wo le alo ni yi kplø qo Damas duw me.⁹ Enon anyi ñkeke ame ton enu makpo, enu ma qu, esi ma nu.¹⁰ Enu srñvi de le Damas tsi o nyiko nyi Ananias; Axueto xonuxo ni le gbongbón me: "Ananias." E xøgbé be "axueto, enye ke."¹¹ Axueto toni be: "site, yi emon tsi o yønon be qusia dji, gedø Juda o xome, biø ñtsude tsi so Tarse tase, etø Saul; qo edogbeda¹² yi le gbongbón mea e kpø ñtsude tsi o nyiko to Ananias tsi qo eduo me yi i do asi eta ni ne ñkuvi wo ne hun ni".¹³ Vøa Ananias ñontsi be: "Axueto ñse ame sugbo xonuxo so ñtsu xøn ñtsi, funyan funyan tsi wo yi i do ne dukon kókøe too le Jerusalem.¹⁴ E xo ñsen so avøsatø gan wo gbo a so le amesiame tsi le axo nyiko yø."¹⁵ Vøa Axueto nu ni be: "Yi, edø wanu tsantsan yi i nyi nun, asø de nyiko tsinye fia maxsøsetø wo, efio wo kudo Israel vi wo;¹⁶ na de efun etsi wo i la kpe qo nyiko tsinye ta wo fie."¹⁷ Ananias so djemón ve kodo axue me. E qo ala eta ni, to be: "Nønvi Saul, Axueto Yesu, ametsi ze non le emon dji gatsime o gbønca, døm qøda gbøwo ne na teñ kpønu yi na qø kudo gbongbón kókøe."¹⁸ Zedeka, enu di akpa wo to gege so ñkuvi dji ne Saul, yi i to enu kpøkpø; esite yi xø nyonyron;¹⁹ edunu yi kpø ñsen. E non anyi ñkeke sugbo kudo enusrñvi Damas to wo.²⁰ So gaxonmea, e degbefan Yesu o nyiko le gbedoqø xø wo me, le nunu be Yesu yi nyi Mawu o vi.²¹ Ametsi wo se enyøn tse wo kenken tsaka yi wo le nunuwo biøse be: "alo ndé ñtsu tse yi trønnø ame wo Jeruzalem ne wo xonuxo so nyiko tse ñtsio wa? Yi i va fie ne ya va bla amewo so yi ne avøsatø megan wo."²² Vøa, Saul trøzun ñse tø, yi ndé gbe donon vovototo Yufu wo kudo xøxetø wo domeo, yi i defia be Yesu yi nyi Christo a..²³ Le ñkeke døwo yomea, Yufu wo wa xoxose be ye wa wui,²⁴ vøa wo qodø dje tome ne Saul. Wo nønon ehon dji non wo ezan kudo kede, a so de yio agbe qø.²⁵ Vøa le ezan de mea, nukplaviwo køe qo egbelonu me yi søe fla ekpa.²⁶ Etsi ne ivèdø Yeruzalem a, Saul djagbagba djoyi enuklaviewo gbo, vøa vønvan le wo qø so enyø dø wo ndé do djesi enuklavi nyinyi le emeo.²⁷ Vøa Barnabas le alø ni yi kplø so ve na apotriewo. Ekan aseñ non wo so letsí Saul kpø Axuetø le yio mon zonzonme yi Axuetø xonuxo ni, letsí idø gbefan le Yesu o nyiko me le nyawo me.²⁸ Ele esaqø kudo wo le Yeruzalem le yiyio le gbøgbo o le gbefan qø kudo kankandjì le Axuetø o nyikome.²⁹ Ele nuxoxo, le enyø hø kudo Hellenistes ñtsu tsan; vøa wøwo le djidjio la wui.³⁰ Etsi yitøwo nyan enyøntsea wo klpø djo yi Cesaree, so tuta Tarse.³¹ Mawu ha kpø ñtsifafa le Judee, le Galile kudo Samaria; eha qinyi, le zonzon le Mawu vønvan me, yi ile eta kekeø le gbongbón kókøe o amegbo nønon me.³² Etsi Piye le esaqø to amekøkøwo djia, ezonyi ametsiwo le Lydde tsan gbo.³³ Le xøn a e kpø ñtsude tsi wo yønon be Enee, tsi le edø kplibø tsi eba dji so exue amenyi sion.³⁴ Pita toni be: "Enee, Yesu yødø non; site yi na xøte eba tøo" le xøn zedeka esite.³⁵ Lydde kudo Saron wo dukonmeviwo kpø yi wo trø djime qo Axuetø ñtsi.³⁶ Fifea, nukplaviqø le Joppe, wo yøni be Tabitha, tsi gønme nyi "Dorcas". Ewanon dømenyui kudo enunana kudo enunana.³⁷ Evadjo be edø le ñkeke xønwo dji, yi iku. Etsi wole esi nivøa, wo søe daqø exø kókøde me.³⁸ Do etsi Lydde duø so Joppe duø gbo, enukplaviewo se be Pita le xøn, yi wo dø ame ameve qøde, ne wayi qekulu ni be ne keqø va kpø yewo.³⁹ Pita sita yi djemon kudo amedødøwo. Etsi iva qøa, wo kpløeyi exøkøkøa me. Asukusiwo trødui le avi fan ø, yi sø awu hluaya kudo enudodo tsiwo i tønon wo so fie.⁴⁰ Pita de amesiame to le exøa me, djeklo, dogbeda; etrøkpø ñtsilan kukuo yi tobe: "Tabita, site!" Tabita hun ñkuvi yi etsi ikpø Pita eføn nøa anyi.⁴¹ Pita ni asi yi li site. Eyo amekøkøwo kudo assukusiwo yi sø Tabita fiawo agbeagbe.⁴² Enyøn tse gbadø Joppe duø kenkenme yi ame sugbo xø Axuetø dji se.⁴³ Pita gbe non Joppe søna ñkekeqøwo e Simon gbo.

Chapter 10

¹ Ñtsude le Cesare dumø, wo yøni be Corneille, enyi ahuaga le Italia o ahuakøn a nu.² Enyi amekøkøe, yikudo yio xuedo senø Mawu. Enanøn ega Yufuwo yigbe donongbeda gasiagame.³ Le ñkeke o gasidekø gøn a mea, e kpø Mawu dølaø le gbongbónme tsi zøn do edji. Dølalo toni be: "Corneille!"⁴ To yøya mea, Corneille tsaka, vønvan djedji yi inube: "ndé yi nyi etse, ñtsu?" Døla toni be: "gbedoqø kudo enunana tsi o wanøn qøda wamenønwo gbo wo yidji le Mawu o ñme sigbe qø vøsa nene.⁵ Fifiea, dø amewo qøda Joppe duøme ne wave kplø ñtsu tø Simon, ametsi wo gbe yønon be Pita va.⁶ Ele elangbaza døwato tsi wo yønon be Simon o xome le axueto.⁷ Etsine døla tsi xonuxo nie djole gbo, Corneille yø yio sumonvi ameve kudo sødja tsiwo le yio kpøkpløte yi sumonvi Mawu dometø qøka.⁸ Corneille kan aseñ non wo so enutsi djø ñtsi yi døwo qøda Joppee.⁹ Le yio ñkekeøa wo djemon; etsi wo gogo eduo mea, Pita lia exøtame le ñkekeøo gaxoxo aden gønø me ne ya dogbeda.¹⁰ Five tsi yi idjibe ya qunu. Etsime ole unuø qøa nia, gbongbøa qøva edji.¹¹ Ekpo djinkusi huñ yi enude

qidiva gbɔnɔ anyigban sigbe klala tsi wo bla eto ameneawo na nene.¹² Elan do afɔ ameneawo, edanwo, ayammɛ xeviwo le eme.¹³ Yi egbediqie toni be: "Pita site yi na wu eje le wome ne na qu".¹⁴ Vɔa Pita tobe: "Axuetɔ ɔngbe, nyenje qunɔn enu makɔmako".¹⁵ Egbee gbe dji ni zevegan a ke be : "Enutsi ɔntsi Mawu ɔngbe so be ekɔa, ɔngbe be enyi enu makɔmako".¹⁶ Egbee dji zeton yi eyomea enutsi qiva trɔdjo yi likipo wome.¹⁷ Piye tsaka le gbɔngbɔnme nukpɔkpo mɛ, zedeka, Corneille o amedɔdɔwo va kɔdɔ ehɔndji nɔwo¹⁸ yi biɔ kudo egbe sensinbe : fiye yi Simon tsi wo yɔnɔn be Piye a nɔnɔa.¹⁹ Etsi Piye kɔtɔ le tame buɔ so enukpɔkpo ɔntsia, gbɔngbɔn a toni be: "kɔqdà , ɔnsu ametɔn qeo le djidjio kɔ. site²⁰ dji yi na kplɔwo do. Ngbe vɔn ne sodo kpkplo o qo enye yi dɔ wo qɔda".²¹ Zedeka, Piye dji yi tonɔn wo be"enye yi nyi ametsi djiɔ mi lee, nde ɔntsia mi va qɔ?"²² So qoen̄tsi be: "Ahuaga Corneille, amekɔkɔe tsi vɔnɔn Mawu, Juifs wo dukon a kenken qunɔn qase qoa ɔ xɔ gbedoasi so gbɔngbɔn kɔkɔe gbɔ mia kplɔ o va yeo xome ne ya se enyɔn nunuwo so gbɔwɔ".²³ Piye kplɔwo do axome yi biɔ wo be wo ne nɔn yegbɔ. Le yio ɔkegbeyimea, efɔn yi djemɔn kudo wo. Nɔnvi dəwo so Joppee yi kplɔ wodo.²⁴ Le emɔn zɔnɔn lɔ o ɔkegbɛa, wo kɔdɔ Cesare. Corneille kpe yo ɔntsime kudo exlɔlɔwo yi wo letε kɔ wo.²⁵ Tsine Piye do axueemɛa, Corneille site, yi ɔnɔ ni, donugu qo afɔgɔnme ni, yi sumui.²⁶ Piye fui qote yi toni be: "site, agbetɔ nyetsan ɔnyi".²⁷ Gatsime Piye le nuxoxo kuia, egedo exɔa me yi kɔ amewo bɔ le anyinɔnɔn.²⁸ Etonɔn wo be, "mi nya be enyi kɔ ne Juifs be ya doha kudo amedro alo ya gedo yo xome; Vɔa mawu fian be nyen gbe kɔ ame ɔsigbe ame xɔdi alo ame makɔmako neneo".²⁹ Yintsi nyɛ nde don enyɔn kudo amewo sɔ kuɔ eyɔlɔ ntsio.³⁰ Corneille qoen̄tsi be:"ɔkeke ame ne kea, le gatse xa mɛa, le gaxoxo asidekɛ gɔn a mɛa, nle egbe doɔdɔ le axome; yi kpoa ɔnsude tsi do awuđe tsi le klikliɔn va kɔdɔ djinye".³¹ Yi to be: Corneille, wo xɔ gbedođa tɔwo, Mawu ɔnɔku adɔmɛnuyi wawa tɔwo.³² Do ame qoda Joppee ne wa yi kplɔ ɔnsude tsi wo yɔnɔn be Simon, ametsi wo gbe yɔnɔn be Piye a va. Ele gbazađɔ wato qe tsi wo yɔnɔn be Simon o xome le axuto.³³ {Troloa, ndɔ amewo qoda gbɔwɔ, o wenyuide qo o djemɔn zedeka va qo gbɔnyen. Fifiea miɔwo kenken mi sɔgbe le Mawu ɔnɔ ne mia se egbedoasi tsi o xɔ so egbɔa.}³⁴ Zedeka Pita kenu to be:" Nyawoa ɔ dodjesi be Mawu nde donɔn vovototo amemɛo.³⁵ Vɔa le dukon sia dukon mɛa, ametsi vɔni, tsi ɔnɔn sisi ni yi wanɔn djɔdjɔnyinyia djenɔn ɔnɛ ni.³⁶ Mi nya aŋen tsi ido qoda Israel dukon a, ɔntsifafa ɔnen to Yesu Krisko amewo kej Xuetɔ.³⁷ Miɔwo ɔntɔ mi nya enutsi dji le Judee, tɔdji so Galilee le Jean amenyrɔntɔa o gbefandeqe yome.³⁸ Mi nya letsi Mawu qidi gbɔngbɔn kɔkɔe kudo ɔnsen qo Yesu Nazareti tɔ dji, edjemɔn le enyui waɔ, le eka tuɔ ne ametsiwo le gbɔngbɔn vuen o bablameo, qo Mawu le kudui.³⁹ Mi nyi qasequtɔwo ne enutsiwo yi wa le Juifswu dume, kudo Jerusalem nyigbandji.⁴⁰ Mawu fui so eku le ɔkeke tongɔn a gbe yi qifia dukɔnwo.⁴¹ Ndɔ sɔɛfia amewokpata o vɔa ne ametsiwo Mawu ɔntɔ tsan djenkɔ, miɔwotsi du yi nu kudui le yo fɔnfɔn so eku me.⁴² Yi Yesu nami ɔnsen be mia degbefan aŋenyui ne dukɔnwo, yi mia ɔndase be Mawu tsanye be yanyi kodjodɔtɔ ne ame agbeagbewo kudo amekukuwo.⁴³ Enyɔnudaqetɔwo qudsa so entsi be ameđekpɛkpe tsi xɔedjisea la xɔ nuvuinwo sɔɔkɔe to yionyikɔdji.⁴⁴ Etsi Piye kɔtɔ le nuxoxowɔ, gbɔngbɔn kɔkɔe qido ametsiwo le enyɔn seo wodji.⁴⁵ Enu kune xɔsetɔ tsiwo nyi amesovɔnɔ tsiwue kplɔ Piye do, qo gbɔngbɔn kɔkɔe a kɔdɔ maxɔsetɔwo tsan dji .⁴⁶ Do wo se maxɔsetɔwo le ađeyeye doo so le Mawu kafuɔ. Yi Piye nube:⁴⁷ qe yi ola teŋ gbe nyɔnyɔn siɛ nana ametiwo gbɔngbɔn kɔkɔe ɔsigbe miɔwo ke nenea?⁴⁸ Enagbe be wa nyɔrɔnwo le Axuetɔ o nyikɔmɛ. Wo qekukuni be negbe nɔn yewo gbɔ sɔna ɔkekeđeo.

Chapter 11

¹ Apotriwo kudo ametsiwo lé Judé sé bέ vodu sūmɔntɔwo tsan xɔ Mawu o nyɔn.² Gatsime Piye trɔva Yéruzalem, ametsiwo so évososo o hamea sénou kui yi nu bé:³ "O wa déka kudo ametsiwo ndé so évo yi o dɔnu kudo wo.⁴ Vɔa Pita djé ényɔn gɔnme dédé non wo déka déka bé:⁵ Nlé ékui fâo lé Joppée o dume, yi gbɔgbɔ diva djinyen. Lé avime nukpɔkpo mɛa, ɔnkɔ ɔnudé zɔn gbɔnɔn gbɔnyen ɔsigbɛ gaga tsi o doka éto énewo na nene, tsi dja dji djé djinyen.⁶ N kɔrɛ, gluikpɔ yi ɔnkɔ anyigbandjilan afɔnewo, gbɛmɛ lanwo, élan tsi o tanɔwo kudo ayame xévio.⁷ N sé égbédé di nuŋ bé: "Piye, sité, wuo yi na dɔuo! Ndɔ éntsi bé!"⁸ Ooo, Ahuétɔ, do énu xɔdi alo énu vuendi dé ndé do numenuj ɔnkɔ o.⁹ Vɔa égbée gbé dji so kaka djinkusi bé: "énu tsin̄tsi Mawu dégbé so bέ ékɔa, ɔngbe ɔnkɔ ɔnɛ" ¹⁰ Enutse zé zeton shɔnj, éyomea, kénkén tɔr yi djinkusi.¹¹ Yi kɔqdà, ɔnsu ametɔn nɔnté lé axué tsime mi lé o ɔnɔ, o dɔwo doda ɔ so kaka Sézaréa.¹² Gbɔngbɔn a xonuxo nuŋ bé nyen gbé bu éntsi kɔ dididéo vɔa bέ ma kplɔ wo do. Nɔnvinɔn amadənlɔwo djo kudon yi mi ve yido o Kornelio o xome.¹³ E kan asén nɔnni kudo létsi i kɔpɔ atsikpletɔ lɔ nɔnté lé yio xome lé nunuɔ ni bé." Do amewo o dɔda Jopé ne wa yi kplɔ Simɔn tsi dji o da nyikɔ do bέ Piyeva.¹⁴ E la sɔ aŋen dé non tsi dji o kudo axuédo tɔwo mi la kɔpɔ gangan to.¹⁵ Tsi ɔ tɔ nuxo xoxo non woa, gbɔngbɔn kɔkɔe dji do wodji ɔsigbɛ létsi i dji do miadjilé gɔnme djédjé nene.¹⁶ N ɔnɔku Axuetɔ o nyɔnunu tsi bé: "Ejan nyɔrɔn ame o dɔ ési mɛ, miɔwo ya, o la nyɔrɔn mi dɔ gbɔngbɔn kɔkɔe me.¹⁷ Vɔa ne Mawu so énu nana déka ɔnɛ tsi i na mia metsi wo xɔ Axuetɔ Yésu Kristo dji séa so na wɔ o tsan, ame ndé ɔnɛ yi ɔ nyi la djé agla do Mawu ɔntsii?¹⁸ Tsi wo sé ényɔn tse woa, wo bɔnu yi wo kafu Mawu lé nunuɔ bé: "Mawu na djime trɔtɔ o mɔnu kɔkɔpɔ maxɔsétɔwo tsan ne wa teŋ kɔ agbɛ.¹⁹ Eyomea, xɔsétɔ tsi wo kan tégbé lé Yéruzalem lé funyafunya tsi tɔdji so Etieno o ku djia, wo djo yi kaka Fénisi, Shipri ku Antiɔshi. Wo yi do aŋenyui ne Juif wo dédé.²⁰ Vɔa amedéwo lé wome tsi so Shipro kudo Siréné, wɔ o yi Antiɔshi ve do aŋen yui ne Greki wo, so kudo Axuetɔ Yésu ɔntsii.²¹ Mawu o alɔ lé wodji, ame sugbɔ xɔsé yi tɔr do Axuetɔ lɔ ɔntsii.²² Enyɔn dji so won̄tsi va dɔ Mawu ha tsi lé Yéruzalem o tome: yi wo dɔ Barnabas doda Antiɔshe.²³ Tsi i ve do yi i kɔpɔ Mawu o amenuvɛvéa, édji djiɔ yi i do ɔnsen wo bέ wo ne te do Mawu ɔntsii kudo édji kén.²⁴ Do ame nyui tsi dɔ kudo gbɔngbɔn kɔkɔe ku xɔsé yi i nyi. Yi ame sugbɔ sité yi bɔ dɔ ɔntsii²⁵ Barnabas djémɔn yi Tarse ve dji Solu.²⁶ Tsi i ve kɔrɛ a, é kplɔ gbɔva Antiɔshi. Exué déka shɔnj a, wo nɔndu kudo Mawu ha, yi wo fianu ame sugbɔ. Antiɔshi yi o yɔ nuklaviewo lé tsutsugbɔn bέ Kristo tɔwo.²⁷ Lé gaxɔn mɛa, ényɔnudaqetɔwo djo lé Yéruzalem va kɔdɔ Antiɔshi.²⁸ Amedé lé wo dome tsi dji o da nyikɔ do be Agabus, sité yi dɛ gbfan lé gbɔngbɔn o nyikɔ me bέ fivé gandé la to

Chapter 12

lé xixéé me. Eva éme nene lé Kaizaro Klodu o game.²⁹ Nukplaviewo wa dodo bé so kudo ntété tsi ne lé yé wo sia, yé wa so alodo doda nonvi tsi wé lé Judéa nyigban dji.³⁰ Wo we nene, wo so éga doda ameganwo to Barnabas kudo Solu dji.

Chapter 12

¹ Lé gaxonmé kéa, éfio Hérodu lé hamevidéo aten do funyan funyan ne wo.² E so dékpi yi i wu jaki tsi nyi Ejan o nonvi.³ Etsi i kpo be ejodji ne jufo woa, éna yi wo lé Piye tsan. Kponon man mahuan mahuan o nkéké dji yo.⁴ Tsine yi li vaa, ésoe doga; yi tro do gakpa dji kpo ha tsi me sodja éne éne lé, ne waten non dadie. Susu yito yi nyi bé, ya do kodjo ni lé dukoa o njme ne paké zan dudu va yi vaa.⁵ Piye lé gakpame, vaa éha lé gbédodadjé sensidé do éta ni.⁶ Lé ézan tsime yi i kpoto éso ne Hérodu a démon ne yio kodjo dodoa, Piye lé koso koso me lé alon dôc lé sodja amevé dome, étsime gakpa diatowo tsan lé gaxo l nu.⁷ Yi kpoda, zédéka Axuét o tsikplet va zé ni yi kinklin d'é na yi gaxo l me k. E to asi Piye, fuí yi to ni bé: "Sit ézééka". Koso koso lovo gé lé ala ni.⁸ Atsikplet toni bé: "Bla godji yi na so tsokotawo o do". Piye wa do édji. Atsikplet toni bé: "Do awu hluaya to o yi na kplon do!"⁹ Piye non yome ne atsikletoa yi to gakpalor me. Ndé kando énu tsi djoa dji o. E xosé bé yé lé édro kuoy.¹⁰ Gatsime wo to gakpadjikpoto tsutsugbon to kudo évégón lo ntsia, wo gé do égagbo tsi hun do éduo me dji. Agbooo hun lé yidokui si lé nkpa non wo. Wo to yi gédjé émon dodo dji yi atsikplet djo lé Piye gbo.¹¹ Etsi Piye gbova yidokui mea, éto bé: "N dui djési njo njo bé Mawu do yio atsikplet doda yi i va hluén lé Hérodu kudo Juifuwo dukon o ténonkpo tame susu o si".¹² Etsi i do djési énu tse vaa, é yi Maliya, Ejan tsi o do nyiko na bé Maki o xome, xaséto sugbo bç lé xon lé gbédoda me.¹³ Yi étsi i xo éhon lba, nyônu súmonvi tsi o yonon bé Rhodea va bé ya huin.¹⁴ Tsi i do djési Piye o gbéa, é dà kudo djidjue kpokpo, nknbé éhon l hunhun yi sidu ve to non wo bé Piye yi lé éhon lo dji.¹⁵ Wo toni bé: "Suku djé o yi o lé". Vaa é tegbé do édji bé nyawo yo. Wôwo gbé nu bé yi o atsikpeto yi i la nyi.¹⁶ Vaa Piye kpoto lé éhon l xoo yi étsi wo huin a, wo kpoe yi i kpatsa o.¹⁷ Piye wa djési non wo ku ala bé wo ne bonu yi idé létsi Ahuét dito lé game non wo. E nu bé: "Mi yi to ényontse o ne Jaki ku éhaviwo." E djo lé wogbo gbé yi afi bu.¹⁸ Etsi énjü kéa, édji bibi non sodja wo dome do wo ndé nyan énusiti djo do Piye djo.¹⁹ Lé étsime Hérodu djii yi ndé kpoe o wa, é bié ényon gakpa dji kpoto wo sé yi i dégbé bé o ne wu wo. E tro gbova Judéa lé Sézaréa, yi tsi xon.²⁰ Dôme vé Hérodu do Tira kudo Sidona o dukoa ntsia. Wo wa déka kudo Blasti, éfio o kpédonjtsi to, wo zon yi éfio gbo ne Blasti a xon non wo. Wo bié ntsi fafa do o dukoa xon non ndudu so éfio o du gbo.²¹ Lé azan dé tsi wo do gbéa, Hérodu so éfio wu do, non anyi lé éfio zikpi dji, yi dégbéfan ne dukoa.²² Dukoa do axa: "Mawu dé o gbé ké, ndé agbeto o gbé yo o!"²³ Zédéka Ahuét o tsikplet dé xui do ndé sa bubu na Mawu o. Enjivo dui yi i ku.²⁴ Vaa Mawu nyâa lé sisión do édji yi énukplavewo tsan lé gbo suo.²⁵ Etsi Barnabas kudo Solu o wu éda nu lé Yéruzalem, wo tro djo, yi wo kpl Ejan tsi o yonon bé Mako a do wo dokui ntsi.

Chapter 13

¹ Lé Antiishi ha mea, ényônudadetwo kudo énu fiotwo lé. Barnabas, Siméon tsi to Niger, Lukius tsi so Kirenu, Manahenu tsi nondu ku Hérodu tsi nyi Tétrarki lé énunyan xoxo me, Solu tsan.² Gatsime wo lé énublablame lé Ahuét sumônwaa, Gbongbon kokue nubé: "Mi dé Barnabas kudo Solu do vo nun ne édo dasi tsi n yo wo naa".³ Etsi éha dogbédâa lé énublabla me vaa, wo do ala éta non wo, yi wo dasi lé wonjtsi yi wo djo.⁴ Exâa, Barnabas ku Solu sétonu ne Gbongbon Kokuea yi wo tro gbo va Séleuki. So xâa, wo djémón yi étodome du tsi o yonon bé Shiproa me.⁵ Etsi wo ve do Salamina, wo xo nuxo so Mawu ntsi lé Yufuwo gbédodaxo wo me. Ejan Maki tsan lé wonjtsi si kpédonwûto nene.⁶ Etsi wo zon todome du me kaka ve kodo Pafosua, wo kedo madjiki watô dé ntsi, ametsi nyi Yufu, nusu nyônudadet tsi o yonon bé Bar Jésus.⁷ Tsi tsa éka kudo djidula, ame nyau Sergius Polus. Nsu tse na yi o yo Barnabas kudo Solu va ni do édji la sé Mawu nyon.⁸ Vaa Elimas "madjiki taa" (do gonme sésé tsi lé yio nyinko si ne) gbé ényon wo to do édji bé ya tro k ne djidula lé xosé yome.⁹ Yi Solu, tsi o gbé yonon Pôlu, dà ku gbongbon kokue, fo yio nkuvivo do édji¹⁰ yi nu bé: "Ewo légba o vi, o dà kudo nusu kudo éfinu wawa, djidjue nyinyi o két, dé yi nda toté Ahuét o mon wo totro wa?"¹¹ Fifiea, kpoda Mawu o ala lé djo yi o la tro njvanon. Nda gbé kpô éwué o kaka so na gadéme. "Zédéka, vivitsi tsan Elimas dji; E to fufu yi to ame djidji ne wa lé ala ni a kploré.¹² Etsi djidula duome to kpô énu tsi dja, é xosé do vñvñon dui so énu fiafia tsi waolé kudo Ahuét l ntsi.¹³ Polo kudo éhl l wo ku aklo so kaka Pafos va kodo Perge lé Panfilo dume. Vaa Ejan djo lé wogbo tro yi Yéruzalem.¹⁴ Polo ku éxlo l wo zon émon so kaka Perge va kodo Antiishi lé Pisidia. Lé xâa, wo yi gbédoda xome lé sabati zangbé yi wo non anyi.¹⁵ Etsi wo hlin eséewo kudo ényônudadetwo nyiko vaa, gbédodaxo o megan xonuxo non wo bé: "Nonviwo, ne mi do nsen doame nyon dé ne dukoa, mi sœ doda.¹⁶ Pôlu sité, wa djési ku ala yi nu bé: "Israeli nsu wo kudo mi ametsi vñvñ Mawu o, mi doto!¹⁷ Israeli Mawu tsan mia togbi wo, yi ina o bubu gatsime wo lé Ejipto nyigban dji yi kudo yio ala sinsia égbé déo to.¹⁸ E kpo wo dji sôna éxué ameka lé zogbédji.¹⁹ Etsi yi tsron dukon ta amadre lé Kana nyigban dji vaa, é so anyigban tse wo na wo sigbé tsinon nene.²⁰ Etse wo kej djo lé éxué kavé takpo téxué ne ku katsi wo dome. Egodoa, Mawu na kodjodotwo kaka va kodo nyonudadet Samuel dji.²¹ So éhon djia, dukoa bis éfio, yi Mawu so Solu tsi nyi Kis o vi, ametsi so Binjamin o kôtame na wo ne ya kpl so na éxué ameka.²² Eyomea, Mawu di djo yi so Davidu bé ya nyi éfio non wo. Davidu ntsi Mawu xonuxo so bé: "n kpo Davidu, Izayi o vi ne ya nyi ame sigbé létsi édji nye djro nene, yi ya wa ndékpéki tsi n djro".²³ So dawué tse o djidjimea, Mawu so hluengants doda Izrael, Yésu, sigbé létsi i fian adjogbée nene.²⁴ Kéngbôxué ya va, Ejan dé gbéfan sôsoké o nyônyrâa ne Izrael dukoa kén kén.²⁵ Etsi Ejan wu yio dñ nua, é nu bé: "Medé njme mi bu bé n yi? Nyé ndé nyi ame siami na lbo. Vaa amedé lé ngebédome gbonon, tsi o fôkpaka wo nye ndé djé la tuo.²⁶ Nonviwo, Abraxamu o djidjime viwo, kudo miswo tsi vñvñon Mawu wo, mion wo yi o so hluengan o gbéfan dédê tse doda.²⁷ Do Yéruzalem tuwo kudo o kpllawo dan Yésu yi wo so éku kodjo ni, wo wanu sigbé létsi ényônudadetwo tui yi wo

Chapter 14

nônhinhli lé sabati sia sabati gbé nene.²⁸ Etsime wo ndé kpo agodjényon adoduidé a so so éku kodjo ni tsan o wa, wo biò so Pilato gbo bé ne wui.²⁹ Wo wa énutse o kékéké so zon do ényon tsiwo o njlon so éntsi dadé, éyomea, wo di djo lé atsisoga dji so do yodo me.³⁰ Voa Mawu fuin so éku.³¹ So na nkéké sugbo, ézé ne ametsiwo kplcedo yi Galiléa lé Yéruzalem. Ametsewo trɔzun dasé dütöwo lé dukôa gbo.³² Yi ñtsia, míwo mi hen ényon nynui tsio adjogbé o fian ne mia togbiwo va ne mi.³³ Mawu wu étse nu ne mi, míwo tsi nyi wo vio to Kristo o fñfñ so éku me. Yñtsi o ñlui do élododo o woma évégjá me bé: " O nyi évi tsinyen, égbéa ñ djio".³⁴ E fuí so ame kuku o dome ne yio ñtsilan ngbé kpo trɔtrɔ déo, yi i lé nunuo bé: " Na nami kókuenyinyi kudo situ Davidu tó."³⁵ Yñtsi i gbé nu lé élo dodo bu me bé: " Nda démón bé yéo ame kókuera o ñtsilan ne gbléo.³⁶ Do Davidu sumon Mawu lé yio game so zondø Mawu ñtɔ o djro dji, é ku, o sœ mlon étøa wo gbo, yio ñtsilan nyinyon,³⁷ voa ametsi Mawu fñ so ékua ndé nyinyon o.³⁸ Yñtsia nonviwo, ne non nyânyâme ne mi bé, to ñsu tse dji yi o do nuvuín o sœské o ñjen non mi.³⁹ To édja, o so ényon djodjue to énu o kén me ne ametsi xosé, ényon djodjue tsi o da teñ so non mi to Moyizi o sée djio.⁴⁰ Yñtsia, mi kpo nyuidé ne ényônudadetöwo o nyonwo ngbé dí mia ñtsio:⁴¹ " Mi kpoda, évlo dotöwo, énù ne ku ne mi do ñ lé édɔ dé waç lé agbé miatɔ me. Edo dé tsi mi nda xoséo, ne amédé gbé tui ne mi tsan.⁴² Etsi Polo kudo Barnabas wo toa, dukôa dë kuku non wo bé, lé sabati zan tsi la va gbéa, wo ne gbé xonuxo ne yé o so énu tsewo ké ñtsi.⁴³ Lé bɔbɔa o kpkpa me lé gbédodaxa mea, Yudatöwo kudo vodu sunmôtöwo zon ku Polo ku Barnabas tsi woé lé nuxo xoo non wo, lé ñsen do woé bé wo nin lé do Mawu o amenuvévé ñtsi.⁴⁴ Lé sabati zan tsi va vaa gbéa, dukôa me to sugbo va bo a teñ sé Axuétó o nyon.⁴⁵ Etsime Yufuwo kpo égbé susu amewo tsa, wo huanj yi wo djé agla do Polo o nyônuwu ñtsi yi wo tse zunzun.⁴⁶ Voa Polo kudo Barnabas xonuxo ku kankan dodji lé nunuo bé: " Djénkja, élé vévédé bé wa xonuxo ne mi so Mawu o nyon ñtsi. Do élé bé mi gbé ényo, yi mi kpæ bé ndé djé ne agbé mavo, yñtsia, mí trɔ djo yi maxsétöwo gbo.⁴⁷ Do nene yi Axuétó nu non mi étsi me yi nu lé bé: " N doo, ne na nyi kinklin ne maxsétöwo, ne na so hluengan yi na anyigban wo mama o kékéké".⁴⁸ Etsi maxsétöwo sé ényon tsea, édji djɔ wo yi wo so kafu kafu na Axuétó o nyon. Yi ametsi wo ñtsi o do énu dadé ne agbé mavo wo xosé.⁴⁹ Axuétó o nyon kankan do dukôa kén kén me.⁵⁰ Voa Yudatöwo do adjré nyonu tsiwo do sisi ne Mawu kudo édu kplctöwo dome. Wo sité do Polo kudo Barnabas ñtsi yi wo déo to lé éduo me.⁵¹ Voa Polo kudo Barnabas xuxu afɔkɔ wo tɔwo kɔdɔ wo ñtsi yi to djo yi Ikonu dumé.⁵² Yi énuklaviewo dɔ kudo djidjue ku gbongbɔn kɔkue.

Chapter 14

¹ Eva djɔ bé, lé Ikone Polo kudo Barnabas wo yi Yufuwo gbédodaxa me, yi wo xonuxo ne amewo dɔdé bé Yufu sugbo kudo Grekiwo xosé.² Voa Yufu tsi wo ndé xoséowa do agla djédjé susume ne vodu sumontöwo yi i na wo sé vévé do wo nonvio ñtsi.³ Wo non xon so na nkéké sugbo, lé nuxo xoo vɔnɔn ma non me tó, lé Mawu o ñsen me, ye tsi du dasé so yio amenuvévé nyɔ ñtsi gatsime yi i na yi djésido kudo ndandonuwo djɔ to Polo kudo Barnabas dji.⁴ Mama djé éduome tɔwo dome. Amédéwo lé Yufuwo kpadji yi amédéwo lé apotriwo djɔ.⁵ Gatsime yi vodu sumontöwo kudo Yufuwo ve tsa éka kudo dume meganwo bé yé wa dɔgbɔ Polo ku Barnabas, yé wa xokpé wa,⁶ o ffi toffí non wo xoxo yi wo si yi Likani, Listra, Derba kudo édu tsi wé so wogbo wo me.⁷ Lé xâa, wo do ajen nyuin.⁸ Lé Listra duɔ mea, ñsu dë tsi anyi nôññ, ñsen ndé lé yio afɔwo meo, é nyi matakli so djidjime yi ndé zon kpɔo.⁹ E sé Polo o nuxo. Polo lé ñku do ñtsi yi i kpɔ bé ñsu do xosé tsi la teñ trɔ yo agbé.¹⁰ Polo dëgbé sinsindé bé: " Sité do afɔwo o djɔ" Yi ñsu sité yi zon azɔnlin.¹¹ Etsi amewo kpo énutse Polo waa, wo kɔ égbé yidji yi wo xonuxo do Likona gbémé: " Mawuwo so agbeto o nôññme yi wo dɔiva miagbɔ.¹² Wo yɔ Barnabas bé "Yupita" yi wo yɔ Polo ye bé "Merkura" do yi nyi ametsi lé nuxo xoo.¹³ Zédéka, Yupita hûnnon tsi o hûnkpa lé éduo o kédontsia so ényinwo kudo édonudéde wo va agbodji, yi yikudo dukôa dji bé yéwa savo.¹⁴ Voa étsi apotriewo, Polo kudo Barnabas séa, wo zin awu wotöwo yi wo débla sidu yi amewo dome lé axua doz¹⁵ lé nunuo bé: " Ñsuwo, ndé ñtsi mi lé nene waɔ? Ame mi nyi sigbé miowó ké nene. Mí hen ajen nyuidé va ne mi yi mi do la trɔ ékɔ lé énu ma dñu xonwo godo, a djénkɔ Mawu agbéagbé tsi do djinkusi kudo anyigban, axu kudo énu tsiwo lé émewo kén.¹⁶ Lé bléma mea, é démón ne dukɔnwo bé wo ne zon lé wɔntɔ o mɔnwo dji.¹⁷ Ndé nɔnté dasé dudu so énutse yñtsi nyie ñtsio, élé ényui waɔ, gbé na édji lé djadjao yi énukuwo lé wawaɔ, mi lé énu duɔ yi édji miatöwo dɔ kudo djidjɔe kpɔkpɔ.¹⁸ Dasé dudu tsewo ndé xémón non wo bé wo ngbé savo ne Polo kudo Barnabas o.¹⁹ Yufu dëwo so Antiɔshi kudo Ikonu va xonuxo ne amewo yi wo sé. Wo xokpé Polo yi duin to jo lé éduo me, yi wo xosé bé éku.²⁰ Voa gatsime nukplaviwo va bɔ dui a, é sité yi do éduo me. Lé nkégbéa, yi kudo Barnabas djo yi Derbe.²¹ Etsi wo xonuxo so ajen nyie ñtsi ne amewo, yi wo kpo énukplavi sugbova voa, wo trɔ djo yi Listra, Ikona ku Antiɔshi.²² Wo do ñsen gbongbɔn ne nukplaviwo yi wo biò wo bé wo ne do vévénu lé xosé me. Wo gbé nu non o bé, vévé sésé, anyi djé a fñ me yi mi la yi do Mawu o fñ duɔ me.²³ Wo tsan ame sînsînwo do éha lówo kén nu, wo blanu, dogbédá yi so wo do alomé ne Axuétó tsi dji wo xoséa.²⁴ Wo zon to Pizidi va kɔdɔ Panfil.²⁵ Wo dégbéfan Mawu nyon ne mɔnwo lé Pergi yi gbé trɔgbo va Atali.²⁶ So xâa, wo djémón yi Antiɔshi, fitsi o so wo do asi ne Mawu o amenuvévé so kudo édɔ tsi wo wa ñtsi.²⁷ Tsi wo va do Antiɔshia, wo xoxu éhalo kékéké yi wo dogbé ne amewo so énu tsi Mawu kpédo wɔntsi yi o wa, kudo létsi i hun xosé gbo ne vodu sunmɔn to wo.²⁸ Wo non xon dididé kudo nukplaviwo.

Chapter 15

¹ Amédéo so Judé va kplanu amewo bé: " Né ndé sovo so zon do Moyizi o sée dji o wa, nda kpo hluengan o".² Etsi Polo kudo Barnabas dogo wo yi o djro énu mea, wo wa dodo bé Pɔlu, Barnabas kudo yéwo to déo ne yi Jérusalem a ve dogo apotriwo kudo ame sinsin wo do ényon o ñtsi.³ Eha ve dowo yi wo zonmɔn to Fénisi ku Samari lé nuxo xoo non amewo so

vodu sunmənto wo djime trɔ̄tɔ̄ ntsi. Wo do djidjue ne ame sugbɔ̄.⁴ Tsi wo va do Jéruzalem, éha, Apotriwo kudo ame sinsinwo xɔ̄ wo yi wo kan aséŋ nɔ̄n wo sɔ̄ kudo énutisi Mawu wa to wodji.⁵ Ame déo so Farizia tɔ̄ wo me xɔ̄sé yi wo sité nu bέ: "Elé vévédé bέ wa sovo nɔ̄n wo, yi wa zi wo dji bέ wo ne nɔ̄n Moyizi o sée gonme".⁶ Apotriwo kudo ame sinsinwo xoxu do du a so butakpɔ̄ do ényon lo ntsi.⁷ Tsi wo lé énu dāc̄ so ényon lo ntsia, Piye sité yi to nɔ̄n wo bέ: "Nɔ̄nviwo, mi nyan bέ so gadémea Mawu tsan ame lé mia dome, ne to énu nye mea maxsétɔ̄wo ne sé ajen nyuie ne wa xɔ̄sé.⁸ Yi Mawu tsi djisi édjiwoa, du dasé nɔ̄n wo, yi na wo gbɔ̄ngbɔ̄n kɔ̄kue sigbέ létsi i na miçwo tsan nene⁹ yi ndé do vovo toto miçwo kudo wo domeo dō ékɔ̄ wo djiwo ntsi to xɔ̄sé me.¹⁰ Fifiea, ndé ntsi mi lé Mawu tékpɔ̄ c̄ dō, yi sɔ̄ agban tsi mia tɔ̄wo kudo miçntɔ̄wo mi ndé teñ dro o wa sɔ̄ lé dadaçd̄o nukplaviewo dji dō?¹¹ Bonja, mi xɔ̄sé bέ sigbέ wo nenea, miçwo tsan mi la kpo hluenga to Axuétɔ̄ Yésu o amenu vévéé dji.¹² Dukjā doda yi lé éto dō Barnabas kudo Polo gatsime wo lé nuxo xɔ̄ so djésido kudo amlimanu tsi Mawu wa lé maxsétɔ̄wo dome to wo dji.¹³ Tsi wo xonuxo vɔ̄a, Jaki xɔ̄ nuxo yi nu bέ: "Nɔ̄nviwo, mi dotoñ.¹⁴ Simɔ̄n xonuxo so létsi so gonme djédjéa Mawu sɔ̄ nkuvi dađo dukɔ̄nwo dji, yi sɔ̄ édu déká lé wo dome tsi dji i sɔ̄ yio nyikɔ̄ doda.¹⁵ Enyônuadætɔ̄wo nuxo wo sɔ̄gbé kui, sigbέ létsi wo n̄lui dade nene bέ:¹⁶ Lé énutsewo godoa, na trɔ̄va a va tu Davidu o zava gbangban lo. Na fuin yi na trɔ̄ tui.¹⁷ Lé éxon mea, ametsi kpɔ̄tɔ̄wo kudo maxsétɔ̄ tsiwo dji yio nyikɔ̄ léwo la dji Axuétɔ̄,¹⁸ Axuétɔ̄ tsi wa énu xoxo wo, yi i d̄éwo fia lé mavɔ̄ mea yi nu nene.¹⁹ Yijtsi, énukpɔ̄kɔ̄ tsinye yi nyi bέ, mi ndé do la tsaka susu ne maxsétɔ̄ tsi wé trɔ̄ dō Mawu ntsi o,²⁰ vɔ̄a mia n̄lon woma doda wo bέ wo n̄gbé xodi wo d̄okuiwo kudo énusinsin wo,²¹ hasi wawa, élan tsi o tro ékɔ̄ na wo kudo éhun o. Do xoxa, Moyizi dō²² Apotriwo, éhame megawo kudo éha kénkéj kpoé bέ élanyon bέ yéwa tsan Jude Barnabas kudo Silas tsi wué nyi amegan lé éhalɔ̄ me a sɔ̄ kpé Polo ku Barnabas ne yéwa dōwo doda Antiochi.²³ Yi wo n̄lon woma do asi nɔ̄nwo bέ: "Apotriwo, ame sinsinwo kudo wo nɔ̄nviwo doda nɔ̄nvi maxsétɔ̄ tsi wué lé Antiochi, Siri kudo Silisi, mi dogbέ nɔ̄n mi!²⁴ Mi sé bέ, amedéwo tsi mí ndé sɔ̄ égbé do asi naowa, djo lé míagbɔ̄ va tsaka susu nɔ̄n mi kudo énu kpakpla d̄éwo.²⁵ Yijtsia édjé bέ mia tsan amedéwo sɔ̄ bɔ̄do amevévé miatɔ̄ Barnabas kudo Polo ntsi ne mia dō wo doda mi,²⁶ dō ametseo sɔ̄ wo gbé na dō mīaxuétɔ̄ Yésu Kristo o nyikɔ̄ ta.²⁷ Yijtsia mí dō Jude kudo Sila, wotsan o la nu ényonxɔ̄n d̄éke n̄me nɔ̄n mi.²⁸ Do ényon lé miçwo kudo gbɔ̄ngbɔ̄n kɔ̄kɔ̄e o n̄me bέ ndé d̄jé bέ mia sɔ̄ énubu sɔ̄ tsaka susu nɔ̄n mi wu énu tsi lé vévéé d̄éwo:²⁹ bέ mia tsri avɔ̄sasa ne énu tatawo, mia d̄é asi lé élan tsi o tu gbɔ̄ngbɔ̄n dō xo na wo d̄udu kudo hasiwawa ntsi. Ne mi téda lé énutsewo ntsia, éla nyon ne mi. Mi nɔ̄n anyi nyuidé.³⁰ Etsi wo djo lé wo ha lo mea, wo djémɔ̄n yi Antiochi ve dogo amebogbodé yí sɔ̄ womalo na wo.³¹ Tsi wo hlin woma lɔ̄a, wo kpo djidjue so akofaname nyon lo wo ntsi.³² Enyônuadætɔ̄ Jude kudo Sila xonuxo sugbɔ̄ nɔ̄n wo, kpla énu wo, yi gbé do n̄sen wo.³³ Tsi wo wa n̄kéké vidé lé xâa, wo dō o lé ntsifafame ne wa trɔ̄ yi ametsiwo dōwo doda gbo.³⁴ Vɔ̄a Sila ye kpoé bέ ya tsi xɔ̄n.³⁵ Vɔ̄a Polo kudo Barnabas nɔ̄n Antiochi ku nɔ̄nvi buwo, wo fianu amewo, yi gbé xo nuxo so Mawu ntsi nɔ̄n wo.³⁶ Lé n̄kéké déo godoa, Polo to ne Barnabas bέ: "Mia trɔ̄ yi édutsiwo me mí to yi xo Mawu nuxo ne amewo ave kpo létsi wo fɔ̄n dō.³⁷ Barnabas dji bέ yéwa kplɔ̄ Ejan tsi wo gbé yɔ̄nɔ̄n bέ Maki e dō yéwo ntsi.³⁸ Vɔ̄a Polo ye kpoé bέ yéwo n̄da kplɔ̄ dō n̄tsio. Ye tsi trɔ̄ lé yome ne yéwo so Panfilia kέ, yi ndé kpé dō yéwo ntsi lé édō wawameo wa.³⁹ Enyɔ̄ntse hen d̄omezui va wo dome, yi wo lé émɔ̄n vovo. Barnabas kplɔ̄ Maki yi wo djémɔ̄n tuta Shipro.⁴⁰ Vɔ̄a Polo ye tsan Sila bɔ̄do yidokui ntsi yi djémɔ̄n étsime nɔ̄nviewo sɔ̄e do asi ne Mawu o amenuvévéa.⁴¹ Wo to Siri ku Silisi lé n̄sen dōo Mawuhawo.

Chapter 16

¹ Polo tsan va kɔ̄do Derbe kudo Listra o dumé, é dodjési nukplavidé tsi o yɔ̄nɔ̄n bέ Timoti lé xɔ̄n, nyônu xɔ̄sétɔ̄ yufu d̄e o vi, étɔ̄ lɔ̄ nyi grékitɔ̄wo. ² Nɔ̄nvi tsi wué lé Listra kudo Ikonu wo du dasé nyuin so ntsi. ³ Polo dji bέ ya tsin ne ya zɔ̄n émon kudo yé; E kplɔ̄s yi i so évo ni dō yufu tsi wué léxɔ̄nwo ntsi, dō wo kén nyan bέ étɔ̄lo nyi grékiwo. ⁴ Gatsime wo zɔ̄n to éduwo me va lé yiyiɔ̄a, wo sɔ̄ nunyan sɔ̄ lé éhawo naɔ̄ ne wa teñ sɔ̄ bubu na apotriwo kudo yéruzalemu o meganwo gbétawo. ⁵ Hamewo xɔ̄ n̄sen dodo lé xɔ̄sé me yi éhalɔ̄wo lé sinsinc dō édji kpi. ⁶ Polo ku yéttwo zɔ̄n to Frigi ku Galati o kɔ̄huiwo me, yio n̄gbédomea, gbɔ̄ngbɔ̄n kɔ̄kɔ̄e xémɔ̄n nɔ̄n wo bέ wo n̄gbé xo mawu nuxo lé Azia o. ⁷ Tsi wo gogo Misia, wo wa djadjirado bέ yé wa dō Bitini dumé vɔ̄a Yésu o gbɔ̄ngbɔ̄n xémɔ̄n nɔ̄n wo. ⁸ Wo trɔ̄to Misi gbova Troasi dumé. ⁹ Lé ézan mea, Polo kpo avimenu: Masédonia tɔ̄ d̄é lété, lé nuxo xɔ̄c n̄bé: "Va Masédoni ne nava kpé dō miañtsi". ¹⁰ Yi étsi Polo kpo avimenua, mí sɔ̄e dō mīadokui dji bέ mí dō la yi Masédonia, dō mí dui djési bέ Mawu yó mí bέ mia yi do ajen nyuie nɔ̄n wo. ¹¹ Tsi mí djémɔ̄n so Troasia, mí zɔ̄nmɔ̄n d̄jɔ̄d̄jø̄ to Samotrasi, yi lé yio n̄kégbéa, mí va dō Néapolis. ¹² So xâa, mí yi Filipi tsi nyi Masédonia o édu xɔ̄asi d̄é tsi rɔ̄matɔ̄wo soa, yi mí nɔ̄n xɔ̄n na n̄kéké d̄éwo. ¹³ Lé sabati zangbéra, mí to lé éduo me yi étɔ̄ to, fitsi mí xɔ̄sé bέ mí la kpo gbédodà téwué d̄é lé. Mí bɔ̄bɔ̄ nɔ̄n anyi yi mí xonuxo ne nyônu tsi wué va bɔ̄wo. ¹⁴ Nyônu d̄é tsi o yɔ̄nɔ̄n bέ Lidia, nyi édō oasi d̄é sato, é lé Tibéria dumé, é vɔ̄nɔ̄n Mawu, lété lé mia nuxowo séo. Mawu hun yio dji ne ya teñ sɔ̄ édē lé Polo o nyon nunuwo me. ¹⁵ Tsi o nyron yikudo yio axuédo metɔ̄wo vɔ̄a, é xonuxo yi biò mi bέ: "Ne mi kpo bέ n̄ nyi ame d̄jé Axuétɔ̄ o n̄mea, kέ mi va ne mia nɔ̄n axué tsinye me". Yi i zin mīadjì. ¹⁶ Tsi mí lé gbédodaxué yɔ̄a, é va éme bέ, nyônuvidé tsi me afakankan o gbɔ̄ngbɔ̄n léa va dogo mí. Axuétɔ̄ yitɔ̄wo kponon alé sugbɔ̄ lé yio nukankan dō wawa me. ¹⁷ Nyônu tse kplɔ̄ mīwo kudo Polo do, lé axua dōo lé nunu bέ: "Djinjuki Mawu o amedəd̄o yi nyi ametsewo. Wo lé nuxo xɔ̄c nɔ̄n mi so hluengan o mon ntsi. ¹⁸ E wa énutsewo sɔ̄ na n̄kéké sugbɔ̄. Vɔ̄a Polo ye, étsi énu djo tsikɔ̄ nia, étɔ̄ yi xonuxo ne gbôgbâa bέ: "N̄ dégbé lé Yésu Kristo o nyikɔ̄ me, to lé nyon tse me". Yi gbôgbâa to zédéka ¹⁹ Tsi axuétɔ̄ yitɔ̄ wo kpo bέ alé kpɔ̄kɔ̄ m̄nū tu ne yéwo a, wo lé Polo kudo Sila yi wo kplɔ̄ wo yi ablɔ̄mè lé dumé meganwo n̄kɔ̄. ²⁰ Wo sɔ̄ wo fia kodjo dōtɔ̄woa lé nunu bέ: "N̄su tse woa yufu yi wo nyi, yi wo lé hûnynan hûnynan hin c̄ va éduo me nɔ̄n mi. ²¹ Mīwo tsi nyi Rɔ̄matɔ̄ woa, wo va lé ékɔ̄ tsi ndé d̄jé bέ mia xɔ̄ alo bέ mia nyiowa dōo nɔ̄n mi. ²² Dukjā sité dō Polo kudo Sila ntsi;

kedjo dɔtɔwo nagbé yi o dέ awu lé woŋtsi, yi o do éba nɔn wo.²² Tsi o xo wo nyuidé vɔa, o sɔ wo do gakpa mε. O na gbé gakpa dji kpɔtɔwo bé wo ne tsɔwo nyuidé.²⁴ Etsi gakpa dji kpɔtɔxa xɔ égbé doasi tseá, é sɔ wo do éga xɔ tsi dji kankan dɔdji léa yi i sɔ kɔsɔ kɔsɔ do afɔ nɔn wo.²⁶ Lé ézan gawuivé me nenea, Polo kudo Sila lé égbé doda mε, lé éha djis lé Mawu kafus, yi game nɔntɔ kpɔtue wo lé éto dɔo.²⁵ Zédékaa, anyigban hunhun, yi gakpaxɔ o gli wo huan, éhɔn wo hun yi kɔsɔ kɔsɔ tsi lé afɔ nɔn wo ḥen.²⁷ Gakpa dji kpɔtɔ lɔ davo fɔn so alɔnme yi i kpɔ éhɔn wo lé hunhun, é dέ dékpi to bέ ya wu yéðokui dɔ é bubé game nɔntɔwo sito.²⁸ Vɔa Polo do axua sinsindé bέ: "Ngbé do afɔku dɔkui o, dɔ miwo kénkén mi kpɔtɔ lé fiye".²⁹ Vɔnɔn dɔ Gakpa dji kpɔtɔlɔ, é dji kanlingbin, sidu dɔ éxɔ lɔ mε, ve djéklo dɔ Polo kudo Sila wo afɔ gɔnme.³⁰ E dέ wo to djé xixénu yi nu bέ: "A xuétɔ ndé na wa a teŋ sɔ kpɔ gangan?"³¹ Wo toni bέ: "Xɔ Axuétɔ Yésu dji sé yi o kudo xomeo mι la gan"³² Wo xo Mawu nuxo ne yi kudo yio axome to wo.³³ Lé ézan xɔn me kέa, gakpa dji kpɔ tɔ lɔ kpło wo, ve yi bla abi nɔn wo, yi zédéka wo nyrɔn yi kudo yio axometɔwo kén.³⁴ E kpło Polo kudo Sila yi axome ve na wo nududu. Yi kudo yitɔwo kpɔ djidjue dɔ wo xɔ Mawu dji sé.³⁵ Tsi éun kέa, kodjodotɔwo dɔ atsikpletɔwo doda gakpa dji kpɔtɔwo bέ: "Mi tasi ḥnsu tsewo ne wa djo yi. Gakpa dji kpɔtɔva ve dogbέ ne Pɔlu yi toni bέ,"³⁶ Kodjodotɔwo dɔn bέ ma dasi mi ne mia djo: fifia mi to ne mia yi lé ḥtsi fafa mε"³⁸ Vɔa Pɔlu to ni bέ, "Wo xo mi lé édu dome, míwo tsi nyi Rɔmatɔwo, wo sɔ mí do gakpame yi fifia, wo lé mí dέto lé wawlamea? Oo ḥda nyi neneo, wɔwo ḥtɔ ne va déga mí".³⁷ Ame dɔðɔawo ve dogbέ ne kodjodotɔlowo yi vɔnɔn dɔ wo étsi mε wo sé bέ Pɔlu kuxo Sila yi Rɔmatɔwo.³⁹ Kodjodotɔwo va dέ kuku nɔn wo yi étsi wo dέ wo to a, wo biɔ so Polu kudu Sila gbo bέ wo ne to lé éduo mε.⁴⁰ Pɔlu kudo Sila to lé gakpa mε yi wo djo yi Lidia o xome. Etsi Pɔlu kudo Sila kpɔ wo nɔnvi woa, wo na djido, égodoa, wo to lé éduo mε.

Chapter 17

¹ Paul kudu Silas zɔnto Amphipolis kudo Apolonie dumε, yi wɔva kɔdɔ Thessalonique afitsi gbedoqaxɔ le ne Juifs wo.² Paul gedɔ gbedoqaxɔamε sigbe letsyi iodi kunuwo qɔdqowο le nene. Enɔ wɔgbɔ sɔna sabbat zan o ḥkeke ametɔn le enyɔn heɔ kudo wo sɔ kuđo ḥɔnlɔn lɔ woŋtsi.³ Esɔ nu ḥɔnlɔnɔwo, yi ile eme qeɔ nɔn wo be ele veveđe be Kristo ne qu aya yi ya fɔn so amekukuwo dome. Enu be: "Yesu xɔn tsi o nyɔn nuɔ ḥle nɔn mia yi nyi Kristo."⁴ Améđewo le Juifs wo me tsiwue kandɔ enyɔn tsiwo nuɔ yilee dji yi dje Pɔlu kudo Sila yome, xɔsetɔ grékideo, nyɔn agbonuglawo kudo ameha fuuđe dje woyomε.⁵ Vɔa Juifs eñun huantadewo tsan ḥnsu tamesintdεo le dukɔn a dome, wo bɔ yi wo do hunyahunya dukɔn a dome. Wo zɔn yi Jason o xome, veyi le Pɔlu kudo Silas dji, aten kplɔwo doasi ne dukɔn a.⁶ Etsi o ḥde kpɔ wo a, wo kpło Jason kudo nɔnviđeo yi na duɔmε kodjodotɔwo, le axwa dɔo be: ametsewo tsi tsaka xixea, va kɔdɔ fie yi Jason xɔwo amedjro.⁷ Wo site dɔ Cesar o seewo ḥtsi, le nunuɔ be efɔ bu gbe le, yi nyi Yesu.⁸ Etsi dukɔn a kudo kodjodotɔ duɔmetɔ se enyɔn tsewoa, wo tsaka.⁹ Wo zin Jason kudo ameha dji, xɔ ega le wosi yi qasiwo.¹⁰ Le ezanxɔn mε zedeka, nɔnviđeo dɔ Paul kudo Silas qɔda Bere. Etsi wo ve dɔ xɔn a, wo dɔ Juifs gbedoqaxɔmε.¹¹ Wɔwo gbe nyɔn adɔmε wu Thessalonique tɔwo; dɔ wo xɔ enyɔn a kudo hlendo, yi ḥkeke sia ḥkekeia wo le ḥkuleo dɔ enuŋɔnɔlɔ ḥtsi a sɔ kpɔ be enyɔn tsi nuɔ ole ne yewoia nyi nyawo mε.¹² Yῑntsi amesugbɔ xɔse le wome. Nyɔnun ḥkutadεo kudo ḥswu.¹³ Etsi Juifs Thessalonique tɔwo sebe Paul le gbfan qeɔ Mawu nyɔn le Beree a, wo yi ve na dukɔn a site dɔ Paul atsi.¹⁴ Zedeka, nɔnviwo na be Paul djo yi dje axudji; vɔa Silas kudo Timothee kpɔtɔ tsi eduo mε.¹⁵ Ametsiwo kpło Paul djoa kui sɔ yi Athenes. Etsi wo kɔe sɔyi xɔn a, wo xɔ gbedoasi so egbɔ ne Silas kudo Timothee ne wadje yome ni le madidime.¹⁶ Etsime Piye letenɔnkpɔwo le Athenes, edjibibi dɔ lanmeni etsi ikpɔ be eduo dɔ kudo legbawo.¹⁷ Le gbedoqaxɔamε e xonuxo kudo Juifwo, kudo ametsiwo le Mawu sumɔn o, kudo ametsiwo i kpɔnɔn tɛgbɛ le ablɔmε o.¹⁸ Epicurien nunyanlađeo kudo Stoiciens deotsan kpenyɔn kudui. Yi améđewo nube: "Enyɔn ḥde nuɔ nuhohotɔtse le?" Améđeo be: "Ewabe ele nuxoxoɔ so mawu buwo ḥtsi nene", dɔ ele nuxoxoɔ so Yesu kudo fɔnfɔn soku ḥtsi¹⁹ wole pɔlu kpłe sɔyi duɔ yio gbonu tsi wɔyɔ nɔ be areopago yi wo toni be midi be naxonuxo nɔ mi so nufiafia ye ye tsio nyɔ towo wole ḥtsi nomi.²⁰ qo-enyɔ tsiwo toɔ wole lɔ, nyi enyɔ ye ye nɔ mi; minde sewo kpɔ.yῑntsi mi dji be na qewogɔmε nɔ mi ne mia sewo gɔmε.²¹ edjiedji nε enyɔ ye ye dε va Atene dumε lɔ Atenetɔwo kudo amedjro tsiwo le wɔgbɔ tsi nɔ dji agugame dɔ enyɔ lɔ sese ḥtsi ave to nɔ ame buwo -²² nene pɔlu tote dɔ takpekpe tɔlɔwo ḥme le dugboɔnu: "atenetɔwo ḥde djeshi le mia nuwo wanawo mε be mivɔnɔ mawuwo ḥtɔ.²³ dɔ etsime ḥzon to eduo mεa ḥle ḥkuví dɔ nutsiwo mi senɔwo dometɔ deka ḥtsi, tsi nyi vɔ sa kpe dε woŋlɔn dɔ dji be Mawu tsi ame dε kpekpei ḥde nyao lɔ tɔe; eye ḥtsi nutsi minde nyao, vɔ mile susu muewɔ lɔ yio nyɔ ḥle gbfan qewɔ nɔmī²⁴ Mawu ametsi wa xixea kudo nutsio kpsta le meyi inyi axuetɔ le djinkushi kudo anyigban ḥde nɔnɔ gbedoqa xɔ tsi amen gbetɔwo tu kudo alɔ mε²⁵ ḥde dji ameđe yio nufgeo, shigbe ḥde hi xa ene. dɔ yi nanc agbe ku nu shianu tsi ame shiamε zanɔ.²⁶ Ewε be ame gbetɔwo kpata, tsi dɔsɔ ehun qekame, wo ne non anyigban keŋkeŋdji, yi ido azan kudo game ku lixo dɔ wo nɔnxe ḥtsi.²⁷ Edji be wa dji Axuetɔ, wa djagbagba akpɔe togbɔ ḥde le didixue ne mio.²⁸ dɔ le yemεa agbe, huanhuan kudo amenyinyi su miasi. Neneke enuŋlɔntɔ miatdεwo ḥlui be: yo kusensenwo mi nyi...²⁹ Nenea, etsi mi nyi Mawu o djidjimεviwa, mi ḥde dɔ la buibe Mawuvi nyini le sigbe sika, ekpe xɔasi tsi amegbeto dɔrada neneo.³⁰ Yi le wonumanya o gaxoxo o mea, Mawu miɔn ḥkuvi, vɔa le gbfan qeɔ ne agbetɔwo keŋkeŋ, afidékpeki tsi ameđe le, so fifie be ya trɔdjime,³¹ dɔ edo azantsigbe i la va dɔ kodjo ne xixee sɔ zɔndɔ dɔjɔdɔyinyi dji, to ametsi itsan dji, etsime iɔsɔ kpɔwue na amesiame to yo fɔnfɔn so eku me.³² Tsi wo se fɔnfɔnsoku onyɔn a, ameđeo dε alome dɔ entsi yi ameđeo nube: mila gbe va doto enyɔntse le gabume.³³ Polu tetedjo le wome.³⁴ Gankea, ameđewo ledɔ entsi dɔ wo xose, Denis areopagite tɔ kudo nyɔn qe tsi o yɔnɔn be Damaris kudo amebuwo tsan.

Chapter 18

¹ So yi dji p̄olu djo le athenes va yi korinthe. ² Yi kp̄o judat̄o de ka tsi owoȳ n̄on be Silas tsi yi pont o nu pomet̄ wo tsi kudo asia lo pris-cille tsi wo Italie, dō n̄tsi tsia claud de na egba be judat̄o wo nen djo le Romu yi P̄olu va kudo wo. ³ P̄olu ld kudo, do n̄tsi tsi a wo woa n̄on ed̄o de keo wotu ed̄o x̄o, yi na P̄olu le kudo yi wo woa ed̄o do edu. ⁴ Sabati gbe woa P̄olu d̄on n̄on nyon kudo o ete n̄on egbe do Judat̄o kudo grect̄o nen woa se enȳon ḡon me. ⁵ Vua tsi silas kudo timothée wo ḡbo so nacedoine P̄olu s̄o game yi t̄o kej̄ kej̄ a n̄on mawu nyon djrak̄o ede n̄on me n̄on Judat̄o be jesu yi nyi kristo. ⁶ Tsi Judat̄o yi le ete tsik̄o le zunzuŋk̄o a P̄olu hun hun awubyi t̄o be ehu mia t̄o nen k̄o do miat̄o wota nyen n̄te le me, fifia na yi max̄o se t̄o ḡbo. ⁷ Tsi to le gbedodaxe eyi titsia justus ame tsi f̄on n̄on mawu. yi xe le egbe dodox̄o ḡbo. ⁸ crispus tsi yi axoéto n̄on egbe dodaxe kudo xomet̄o yi wo xom̄e wo x̄o axoéto jesu, corintit̄o sugb̄o wo tr̄o kristo tsi wo le P̄olu o enȳon sek̄o yi woxo nyon nyer̄on. ⁹ Axoéto to n̄en P̄olu le ezanme le q̄ed̄e f̄io de me le n̄gbe f̄on xonuxo n̄gbeb̄onu. ¹⁰ Ðo n̄le kudo yi amede n̄te kp̄etsi awoa enu vuen de kudo o, dō n̄d̄o ame sugb̄o le edu tse me. ¹¹ P̄olu n̄on wo ḡbo n̄en exēd̄eka yi kpla mawu nȳo ameo. ¹² Gatime n̄en n̄en gallion nyi edu gl̄ot̄o gan gan R̄omat̄owoto le Achai Judat̄owoto otsi te dō P̄olu n̄tsi, yi wo kpe yi ho djo dō xo gan. ¹³ Yi wo be ame tse le amewo pupuk̄o be nen sum̄on mawu to vo n̄on esel̄o. ¹⁴ P̄olu dji la xonuxo yi Gallion nu n̄on Judat̄o be ame lo n̄de wa ehl̄on nyon de alo aḡo dje dje gan gan de wo n̄nen n̄en woa nase enȳo miats. ¹⁵ Vua mi le enȳon d̄on k̄o do enu tsi lets̄i wo n̄len, ryik̄o, kudo ese l̄o wo, miots̄ mi va yi kp̄o wogb̄o n̄en te dji me auyi kodjo dō t̄o n̄en enu x̄on wo!. ¹⁶ Gallion q̄e wo to le kodjo do xue me. ¹⁷ Le x̄on lo wo kej̄ kej̄ dje sosthéme tsi ega n̄en egbe do daxué yi woto hohoxui le kodjod̄o xue on̄k̄o vua gallion n̄te kp̄o wo dō n̄en enȳon tsi wo. ¹⁸ P̄olu gbe n̄on corinthe didide, yi va djo le kristo ḡbo yi va s̄o me le yi syrie kudo pris-cile ku silas. Kej̄ ḡbo wo la djo yi por wo x̄lo eta le cen chreés n̄tsi tsi lo wo dō egbe. ¹⁹ Tsi va efesito wo ḡbo P̄olu ta shi Pris cile kudo silas dox̄on, vua yi t̄o djibe ya yi egbe dodax̄o lo me nen y a va d̄on nyon kudo Judat̄ow. ²⁰ Wo q̄e kuku n̄on P̄olu be n̄en ya n̄on wo ḡbo vide yi ḡbe. ²¹ Yi djo le wo ḡbo be na tr̄o va mi ḡbo gabume n̄en mawu droa yi dji yi efesit̄wo ḡbo kudo mele. ²² P̄olu yi cesaré eyi n̄k̄o yi va égbe n̄on jerusalemut̄o et djo le x̄on dje antioche. ²³ Tsi n̄on x̄on vi de vua eyi galile nu to me kudo phrygie yi va do n̄sen nu kplaviwo. ²⁴ Judat̄o deka tsi oyo n̄on be apollo, tsi nyi alexandre enu to me t̄o o va efesseso. enu ḡbo s̄on̄on ni egbe sen̄i le n̄len n̄len me. ²⁵ Apollos x̄o enu kplan kplan tsi kudo axoéto yesu n̄tsi, esen̄i le ḡbon ḡbonme, exo n̄on naxo kudo yesu n̄tsi kudo kankandodji. vua n̄te djisi n̄de s̄o wu jean osidota. ²⁶ Apollos et̄o nu xoxo kudo kan kandji le ḡbe doda x̄o me, tsi pri-cille kudo silas le enȳon lo wo sek̄o wo wue do woa ḡbo ḡbe le enu kplenk̄o dodji s̄o kudo tixe t̄o l̄o m̄on dji. ²⁷ Tsi be y a yé achaie n̄onvi kristo wo dui n̄sen yi n̄len woma do dji n̄en enu kplavi x̄ondato wo be woa nyuide. ²⁸ Tsi yia ekpe do ame tsi wo x̄o ame nu veve lo n̄tsi sugb̄o. Le Judat̄o wo n̄k̄o a n̄en ex̄o nuxo enȳon vo n̄on dowi es̄o n̄on n̄len n̄len k̄o kue as̄o da sa n̄on wo be yseu yi nyi axoéto.

Chapter 19

¹ Tsi Apollos kp̄oto lé Corintolo tsi yi yi q̄isa to Asia nutowome v̄lo. tsi ne yi va q̄o Éphéso lo. ² Ekpo énu gblanvi q̄éo yi yi to n̄e wo b̄é: Mix̄o ḡbon ḡbon kokué, gatsi me yi mi x̄séa? Wo q̄ohtsi ni b̄é minjdésé kp̄o n̄t̄o tsan b̄é énu q̄é t̄o ḡbon ḡbon kokué. ³ Yii b̄é ashidota tsinjé yi m̄ion mi x̄o? Yi wo q̄o n̄tsi ni b̄é éshidota éjean t̄o. Ké p̄olu ton̄on wo b̄é: ⁴ Egean don̄on dji me tr̄o tr̄o yio shi dota n̄e amewo yi to n̄on ne dok̄on lo wo b̄é wo ne x̄o ame tsi yi bḡonon lo djisé, tsi gon̄me yi nyi b̄é Yésu ⁵ Lé enȳon tse wo dji lo wo do shita newolé axuéto Yésu yo nyik̄o me. ⁶ Gatsi me yi p̄olu da als̄o q̄o wo dji lo, ḡbon ḡbon k̄okkué q̄i va wo dji yi wo t̄o nux̄o x̄oxo lé égbé buwo me, yi lé enȳon nuw̄o dad̄e. ⁷ Wo kej̄ kej̄ wo xlin xlin me la n̄on shigb̄é agb̄éto ame wuivé n̄ene. ⁸ Yo yome lo polu djo yi q̄o ts̄o tsi x̄o me yi énon x̄on kaka shi ḡbe wluétsi ame ton ha tsi bbé n̄ene, yi wo t̄o nux̄oc̄o so mawu yo f̄io d̄uxuée nyon wo n̄tsi. lé égbla doo b̄é ya tej̄ a q̄é énuon me ne ame tsi wo yi lé éto q̄ui. ⁹ Vo tsi yi ame q̄éo lé édji me sin̄o, éd̄é n̄on axuéto lo yo m̄on s̄o fia dok̄on lo éman wo me yi s̄o énukplanv̄ie wo so q̄o afib̄u yi n̄on̄on énu klpan̄o wo ḡb̄é shia ḡb̄é lé sukulu ame tsi yi wo ȳo n̄on b̄é Tyrannus to me. ¹⁰ Enu x̄on x̄o éxué amevé yi wue b̄é ametsi tsi wo yi lé asia nutowo me grekiwo kudo yudat̄owó k̄ej̄ k̄ej̄ sé axuéto yo nyon lo. ¹¹ Yi mawu wa énu kp̄atsa wo to polu yo l̄ome. ¹² Kaka yi wo s̄o n̄on dukuviwo kudo édōwo s̄o t̄o n̄on polu dji a ḡb̄é s̄o ve yi q̄o édon̄on wo yi wo kp̄on̄on édo yoȳ yi ḡbon ḡbon vui wo ton̄on ¹³ yudat̄o dōwo, tsiwo dinosa le du vovowō me lo tei kp̄o be yewo nya ḡb̄ogb̄ov̄owō le dōnowo me, ¹⁴ wole axuto yesu kristo nyik̄o yow̄o le nunuw̄o be le yesu tsio ¹⁵ Gb̄ongb̄on vui lo q̄o n̄tsi n̄on wo b̄é n̄djéshi yésu yi n̄nyan ametsi yi nyi p̄olu yi m̄ion wo q̄o me q̄é yi mi nyi? ¹⁶ Yi ame tsi me yi ḡbon ḡbon baq̄ada lo lé lo étsi kp̄o d̄é wo dji yi xo édo af̄oku wo kaka shi yi wo shi to le axuée me aman aman. ¹⁷ Yuda t̄o thi wo yi lé Ephéso kudo grekie wo lo wo kej̄ kej̄ wo sé enȳon tse. Yi v̄on v̄on d̄jé wo kej̄ kej̄ dji, yi wo s̄o kafukafu nan axoé t̄o yésu yo nyik̄o lo. ¹⁸ Amē tsi wo yi x̄osé wo dome t̄o gbogbo q̄éo va hun wo nuv̄on wo men yi wo nu énu tsi yi wo wa wo. ¹⁹ Yi ame tsi wo yi xan n̄on magiki nusen wo lo wo s̄o wo magiki woma wo va yi wo va t̄o ézo wo lé ame si&me yo n̄kuvi me. : Yi mi la ten tobé woma lo wo ga la ten yi kotokun katsi wo n̄ene. ²⁰ Nene yi axuéto lo yo nyon lo élé shishi kudo nusen. ²¹ Etsi ne yi énu tse wo dji yayi v̄ol̄o p̄olu wa q̄odo b̄é ya yi gérusalemu b̄é yé la to maséduane kudo Ashaie. Ne n̄djé x̄on lo nan yi Roma tsan. ²² Ed̄o yo dō s̄o vi ame vé q̄odo masédonia Thimonté kudo, Eraste, Yi yénto ḡb̄é n̄on Asia ne n̄k̄éké q̄éo. ²³ Lé gaxoxo x̄on me lo tsaka tsaka gan gan q̄é ka va q̄o amewo me lé axuéto lo yo m̄ondji. ²⁴ Ame tsi yi wo ȳo n̄on b̄é orf̄eve wanon vodu tsi yi wo ȳon̄on b̄é dianu yo x̄o kudo éga x̄ashi wo yi étu n̄on éfin nyi dé n̄on édo wavi yéto wo. ²⁵ Eb̄ovo kudo ame tsj wo yi wa n̄on édo q̄éke wo yi to n̄on wo b̄é tsi nyin wo mi nyen b̄é mia gb̄ee lo élé ad̄o ye men. ²⁶ Yi mi lé kp̄okp̄o yi ḡb̄é lé séséobé, n̄djé ḡb̄é nyi Ephéso k̄ed̄eo vo lé Asia nyi ḡban dji kej̄ klu lo, p̄olu hon étsa k̄o ne ame gbogbo q̄é lé totoo b̄é mawu tsi wo yi wo s̄o agb̄é t̄o wo lo s̄o wa lo won̄ dé nyi mawu wo. ²⁷ Vo af̄oku tsi lé énu x̄on me lo n̄djé nyi b̄é adj̄o miat̄o la djan nyi kpo yi nyi enȳon lo vo lo vodu x̄o gan gan tsi yi nyi diane lo n̄djégbél̄e dja va n̄on ébo q̄é nuon yi ye tsi yi lé atshe kpao lé anyi b̄ban lo wo kej̄ kej̄ dji lo wo

Chapter 20

éla va trɔ sun énu gbalo.²⁸ Enyɔn tshe wo vé adɔmè nɔn wo yi wo tɔ axua dodo sensendé bέ fidé yi éphesto tɔ wo yo diane lɔ qé!²⁹ Eduç kénkén tsaka yi wo bɔ amewo yi tɔ kɔnseti qdéké yi tɔ énu kɔplan kɔGaius, kudo aristaque, tsi nyi maséduni tɔ tsi yi kplɔ polu do lɔ.³⁰ Pɔlu dji bέ ya yi éduç lɔ yo nkwo, vɔ lɔ énu kɔplanvie wo gbné; Ame qdéo tsi nyi Asia tɔ tsi wo nyi éxlɔlɔ wo ntotsan do anjin dɔqɛ bέ nbé va yi kɔnseti téxuélo.³¹ Amé wo lé axuadoo kέ ényɔn vovo wo nuɔ qo énu tsi ntsi lɔ tukada lɔ wugan lé téxuelo.³² Yi ame sugbo wo ndé nyan énu tsi ntsi yi wo bɔwo qo.³³ Ke wo dé Alexendro to lé amɔnwo men yi tutui doda nkɔ yi alexendro dji bέ ya xonuxo on wo kodo alɔ.³⁴ Vɔ tsi yi wo va nyan bέ yuda tɔ wo yi yéo kén kén yéo nnji lɔ wo do axua yi tɔ ényɔn déká nunu kaka shigbέ gaxoxo amevé nene. Egan yi nyi diane Ephésotwo tɔ!³⁵ Le gaxɔn me lɔ énu wlɔnin tɔ gan lɔ to ne éduɔlɔ bέ: Héphéso ntsu məndé yi to bέ édu éphesto tɔ lɔ ndé nyi éta kpɔtɔ ne diane yo voduxɔ?³⁶ Enu xɔn lé matro matrɔ me mi la bɔnu yi minda kpɔ tsidji awa énu qdéo.³⁷ Do mi kplɔ ame tshe wo tsi ndé kpéntsi yi la do hélu alo la nu anyɔn makɔ qo mia vodus ntsi kpétio.³⁸ Nen démésul kudo yétova va sanman kodjolɔ lɔ nkéké tsi yi wo qo nɔn kodjo lɔ lé yi afɔ qdé yi tɔ wo lé yi wo la yɔ kodjo qo wo nɔnui wo ntsi.³⁹ Yi nen ényɔn qdé kέ mia shi lɔ wo la qito lé bɔbɔ me.⁴⁰ Ne mi ndé nyan wawa lɔ wo la va san man mi qo énu tshi ne dji gbe xɔn ntsi qo mi dɔn ameo bɔ vɔlɔ ényɔn dji dji qdékpé kpi ndé lé mia shi qo hungnan hungnan tshi ne dji égbé xɔn ta,⁴¹ étshi yi xo nuxo xɔn wo vɔ lɔ bɔbɔ lɔ kpa qo xɔn.

Chapter 20

¹ Tsi honnyan honnyan tote lɔ, Paul dɔ be wo nɛn ve kplɔ enukplaviewo va yi gbe donjsin wo. Yi sɔ yi dji lɔ eklanwo yi djoyi Macedoine.² Gatsime yi le n̄to wometokɔ lɔ edo n̄sin xɔsetɔ sugbɔwo yi dji yi Grece.³ Gatsime yi wa xletsi tɔn lɔ Juda tɔwo gbe sɔ gbeta qo ntsi be yewo la li sɔ yi Syrie yi xɔn yi sɔ gbeta le be yela trɔ yi Macedoine.⁴ Tsi wo lakpɔe kaka yi Asie lɔ, me tse Sopter evi Pyrrhus ku Beree tɔ, Aristarque ku djidjime evegɔn xɔseto thessaloniki, Gaïus tɔ, timote, tychiki ku trophine tsi wue nyi Asie viwo.⁵ Amé xɔnwo la yi djeñkɔ nɔn mi yi mio lɔ mia nɔnte kpɔ le Troas.⁶ Nɔn mio lɔ, gatsime n̄keke kpɔnɔn tsi ndé qo tsikeelɔ yio zan va yilɔ, mi so nɔn filipu dume yi n̄keke atɔn gɔnlɔ gbelɔ mi la trɔva Troas yi va wa n̄keke amadre le xɔn.⁷ Azan nkɔtɔ le kueshiqa lɔ me lɔ, mi bɔ yi la kan kpɔnɔn. Pɔlu tsi djadjɔ yeo n̄kegbe, ele nuxo xɔkɔ ku enu kɔplaviwo yi qo nkɔ yiyyi le nuxoome kaka yi ezanwo gahuive.⁸ Yi kanlingben wo sugbɔ yidjile exɔ tsi me mi bɔle.⁹ Vɔ le flesenu lɔ qekadjeviye tsi wo yɔ nɔn be Eutychus, edo alɔn yi kudé me. Tsi Pɔlu le nuxo xɔkɔ sugbɔ lɔ qekadjevi xɔn yi le alɔn dɔnkɔ lɔ edje ayin so asanɔ etɔngɔn lɔdji dje anyigban yi ku.¹⁰ Vɔ pɔlu djété qdɔjyi kue qo alɔmè yi nube: mi n̄gbe tsaka ele agbe.¹¹ Gatsime wo trɔ yi edjilɔ ekan kpɔnɔn lɔ yi wo qu yi xonuxo nɔn gaxoxo sugbɔ kaka dje en̄keke. Sɔy i dji lɔ yi dji.¹² Wo kplɔ qekadjelɔ gbo agbe agbe yi inyi djidjue gande nɔn wo.¹³ Nɔn mio lɔ mikplɔ pɔlu do yi qo menlen me yi wo yi Assos yi mia nu nɔn Pɔlu be mia zɔn afɔ shigbe letsi yentɔ dji dji xa.¹⁴ Gatsime yi va assoa mi va yi dogui le menlento yi mi so emɔm yido Mytilene.¹⁵ To xɔn lɔ mi trɔ yi azɔnline dji to axudji yi ve dje chios le yonkegbe. Azan tsi djen gbedeme nɔn xɔnlɔ mi yi Samos yi azan tsi kplɔ xɔnwodolo mi yi edu tsi yi nyi Milet.¹⁶ Vɔ tsi pɔlu sɔ gbeta be ye la to Ephese vɔ ye n̄da nɔn ete nɛn ye n̄gbe va gu game le Asie o; yi ele kaba kaba dji be ye la yi kpɔ nɛn ela tenj avame be yađo yeruzalem le pantekoti zan gbe.¹⁷ Gaxɔnmelɔ, tsi Pɔlu le Milet lɔ edɔ ame be wo nɛn va yi kplɔ ame ganxo tsɔtsi tɔ wo le Ephese.¹⁸ Tsi wo va gbo enu nɔn wo be: mi nyan alɔkpɔ tsi yi so n̄keke nkɔtɔ lɔ tsi yi n̄do Asie dume nyin ndé gbe mia kplɔkplɔ,¹⁹ sinnɔn axuetɔ ame qekɔ sɔ hueme ku qashi me ku dodokpɔ yi wo yi Jufu wo wa nɔn nuɔn.²⁰ Mi nyan be nyi ndé sɔ enu tsi yi nyi enu zan zan mia tɔ sɔ wlua domio yi nyi ndé vɔn yi la do enyɔn n̄ui nɔn mio yi nan kɔplan mi le agbanba ku axue wome,²¹ anu nɔn jufu wo kudo gréki djime trɔtrɔ qaq Mawu gbo ku xɔse le mia xuetɔ jesu kristo me.²² Fifie mi kpɔ le gbon gbon me lɔ nan yi jeruzalem yi nyin n̄da nyan ntsi na yi wua;²³ vɔlɔ to edu vovo wome lɔ gbon kɔkɔe qo afɔ qo afɔdji nube eka tsatsa kudo vevi sese le ete kpɔn.²⁴ Vɔ nyen ndé wua non enu tsi agbe tsi nyen dji nɔn shigbe enu xua shixa nɛn gbe nyi be n̄djéago nɔn edulɔ ku djidjé ku edɔ tsi n̄kɔ le axuetɔ jesu be nan dji enyɔn n̄ui to fafa Mawu tɔme.²⁵ Yi ke mi kpɔ nyan be mi n̄da gbe kpɔ n̄gban me tsi nyino, mio kekeñ tsi wo dome tsi yi n̄to yi xonuxo mawu o fio duɔmè tɔ qo nɔn mi.²⁶ Yi ntsi n̄nu nɔn mi gbe be n̄men le ehun mia towo me,²⁷ qo n̄nu mawu nu kplame gbees nɔn mi tsi nyin ndé wla n̄qeo.²⁸ Mi tsɔ mia n̄kiwo, kudo mia tsɔ alin kpɔ tsi gbon gbon kɔkɔe sɔ mi qo kplɔla nɛn mia kpɔ tsɔtsi axuetɔlɔ tɔ tsi sɔ ehun sɔ xɔ.²⁹ Nyan be ela va mia me gatsime nan dji lɔ elan lenu tsi n̄da tashi alin kpɔɔlɔ,³⁰ yi wo la qd̄e le mia dome ame tsi wue la kɔplanu mayɔn wo yi la sɔ dɔn enu kɔplaviewo qo wogbɔ.³¹ Mi nɔn n̄zɔn, ađo nkɔvui be, le exué ame tɔn n̄gbedemelɔ, le ezan ku kedelo nyen ndé nɔn te enu kɔplame nana mio ku qashi mia towo.³² Fifielɔ n̄sɔ mi do alɔmè nɔn mawu ku enyɔn fafa nɔn ame tsi la trɔ agbe mia tɔ yi la sɔ kishinɔnu kɔkɔe nan mi.³³ Ega, shika alo enu dodo agbetɔ tɔdje ndé dji dji nyin.³⁴ Mi n̄tɔwo mi nyan be alɔ tsiwo tɔ enu xɔnwo ku ame tsiwue le ku n̄on tɔ wo.³⁵ N̄sɔ fia mi to alɔ kpawo keñken dji be le edɔ wawame yi mi la kpedo ame man dɔnsin wo ntsi yila sɔ qo nkɔvui axuetɔ wo nyɔn ntsi nɔn wo: yi ye n̄to nube, enu yɔn yɔn sugbɔ le enu nanamɛ sɔxu enu xɔxɔ me.³⁶ Gatsime yi nu enyɔn xɔnwo vɔlɔ, yi dje ekro yi dogbeda ku wo keñken.³⁷ Yi wo keñken qo dashime yi va yi dje ekɔ nɔn Pɔlu,³⁸ wo kplɛ yi wo tsi n̄shishi me qo wo n̄da gbe kpɔ n̄gbanme yetɔo. Yi wo kpɔe kaka yi qui qo menlin to.

Chapter 21

¹ Gatsime midjo yi sɔ émɔ be mia yi lɔ migbέ ma émɔ yi gbéjɔ lé wogbɔ, midjo vayi Kos zéquéka lé yio nkégbé vayi Rodi yi gbédjo va Patara.² Tsi mikpɔ aklo to tɔdji va yi Phénisi lɔ midjo me yidjo.³ Gatsime milé Shipri kpɔ qaa le tɔgbodji lɔ mizɔ vayi émɔ me kpadji, yi gbéso mia mon tsi vayi Syri, tsy gogo Tyri gbo fitsi wola qd̄e agban dađo.⁴ So hon yo n̄gbodome lɔ mikpɔ énukplanviwo, mitsi wo gbo nkéké adre. Tsi gbo gbo djé énukplanviwo dji lɔ, woto nɔn Pɔlu bέ n̄gbé va yi yérusalém

o.⁵ Lé ñkéké adrewo godo lɔ, midji émɔ djo, yi wokudo woshiwo kudo woviwo tsan kplɔ miado to duame vari éduo lɔ godo. Midjé éklo lé éto lɔ to yi dogbédə⁶ Migbé trɔyi tɔdjihun lɔ gbɔ yi qome gatsime éhun lɔ gbédja trɔdjo.⁷ Gatsime miva Tyri yio mo zonzon dji lɔ , miva djé Ptolémé, le xɔn lɔ midogbé non miançivo yi nɔwogbɔ ñkéké déka.⁸ Midjolé yio ñkégbé vari Sézari. Mi vari Filipi tsi nyi mawunyɔ nutɔ gbo, yi wɔ ñkéké adre lé yio xome.⁹ Vɔlɔ nyɔnuvi éne nyi ényonudətə le ñsua si.¹⁰ Minɔ wogbɔ so ñkéké déwo vayi, ényonudətə déka tsi wɔyɔ bé Agabusi vanɔ Yudé.¹¹ Eva non miagbɔ yi so akpablanu Pɔlu tɔ, sɔbla afɔ kudo alɔ no yédeki nu bé : Enutsi gbɔngbɔnkɔkɔe to ké, léxa pεrεpε yudatɔwo laso yérusalem ava bla ñsu tsi tɔ yi nyi akpablanu tse, yi lasɔ na djimaxɔsétɔwo.¹² Tsi misé ényɔtsewo lɔ , miɔwo kudo éduametɔwo midé kuku no Pɔlu bé ñgbé yi yérusalem o.¹³ Pɔlu don̄tsi bé , ñdé waɔ milé lé avi fakɔ yi sɔlé édji gbāo nu dɔ? Nlé gbésɔɔ, yi ñdé nyi babla dqué o, vo non éku ñtotsan lé Yérusalem so kuðo Axoéta Yesu yo ñko ñtsi.¹⁴ Tsi ñdé lɔ bέ yoazin yédji o lɔ , mitashi, yinu be Axoéta lo ne wɔ yio dro.¹⁵ Lé ñkéké la godo lɔ , mi so agban miatɔwo djo vayi Yerusalem.¹⁶ Enukplavi déwo so Kaisari yi klo miado. Yi wokplɔ nusudé tsi woyonɔn bé Mnason sɔ hin, ametsi so Shipri, ényi énukplavi xoxo tsi gbo midɔ la non.¹⁷ Tsi miva dɔ Yérusalem lɔ nɔviwo xɔe kudo djidjɔe.¹⁸ Lé yo ñgbédome lɔ Pɔlu vayi Yakɔbo gbo yi ame amexoxowo tsan lé wo dome.¹⁹ Tsi yi dogbé nɔwo vɔ lɔ , énu édɔ tsiwo Mawu woa lé djimaxɔsétɔwo gbo nɔwo dékadéka to énunana yitɔ me.²⁰ Tsi wosé lɔ wosɔ kafukafu sɔnɔ Mawu yi to bέ, nɔviwo, mikpɔ alétsi ame sugbɔwo xɔ égno lɔ dji sé lé Yudatɔwo dome yi mikpɔ alétsi ésé lo dozozo lame nɔwoa.²¹ Wosé bέ wolé énu fiaɔ Yudatɔwo tsiwo lé djimaxɔsétɔwo dome bέ wongbέ so évo no woviwo, yi neneke wo ñgbé wa kɔnu blématɔwo o.²² Lédé mi lawaðo? Newova sé bέ ova.²³ Yñtsi lɔ woa énutsi mila to nɔwo fifie: Midɔ ame éne lé miadome tsiwo do ñgbé.²⁴ Kplɔwo yi ne miako miantsi, ne mia xlɔ tanè mi, ne wokénkéni wonyan bέ yéwo kan nusu, yi woagbé nyan bέ yotsan lé sélɔ dji.²⁵ Ké djimaxɔsétɔwo lɔ , mi to nɔwo nɔwo bέ wotsri vodu nuququwo kudo éhun, kudo élan tsi éhun léme kudo ahasiwawa.²⁶ Tsi énu kélɔ Pɔlu kplɔ ñsuawo kpédo yñtsi, yi tsi wo klɔ wodokui lɔ édjoyi mawuxɔ me bέ ya vayi dɔ azan non ñtsikɔkɔkɔ kaka vana gtsime wo lawɔa énunana ne amédékaðéka.²⁷ Ké lé ñkéké adrewo godo lɔ , Yudatɔ déwo so Asia va kpo Pɔlu le mawuxɔlo me ; woyo amewo yi gbangban yi djé asi dɔ Pɔlu dji.²⁸ Wolé abobo dji bέ , miva kpo Israël nusuwo tsiwo lé nubgéblé tsi tsité dɔ dukɔn lɔ ñtsi kudo ésé tsi yi lé me ñtsi, sɔbɔdɔntsí lɔ , ékplɔ grékitɔwo so do mawuxɔ lɔ me yi sɔ xɔdii.²⁹ Vayi lɔ , mikpɔ Trofani tsi so Efeso kui kpo lé duame , yi mibu bέ Pɔlu la kplɔe va Mawuxɔ lɔ me.³⁰ Edua kéñkéj xo ézin yi wo vayi lé Pɔlu, wople vayi Mawuxɔlɔ lɔ godo yi wo tu éhon lɔ wo³¹ Tsi wo lé djidjɔo bέ yéwoa yui lɔ , ényɔ vayi dɔ sɔdjaganwo gb bέ tsakatsaka vadjé dua kéñkéj me.³² zédeka lɔ , éssɔ sɔdjawo kudo ahoigawo diva dukɔnlɔ me; tsi dukɔnwo kpo sɔdjawo kudo sɔdjaganwo lɔ , wo tashi Pɔlu xoxo.³³ Yi sɔdjagan lɔ gogo Pɔlu yi xɔe lé woshi, édé gbé bέ wonɛ ble kudo gedé évé, ébiɔe sé bέ mèdè yi nyi, yi ñdé yi wɔ.³⁴ Amédéwo do axua, amebuwo kpa abobo. Yi sɔdjagan lɔ ñdé tinñ nu nya qéo sɔkuðo abobo lɔ ñtsi, vɔ édé gbé bέ wonɛ sɔe do gaxɔmɛ.³⁵ Tsi wokplɔ Pɔlu vadjé atsɔrkpuie dji lɔ sɔdjawo kɔe lé ñsin amewo to ñtsi.³⁶ Amewo kplɔe do yi lé axua dɔo bέ " mi wui",³⁷ Gatsime yi wo djasɔ Pɔlu do gakpame lɔ , é tonɔn sɔdjagan lɔ bέ, na tinñ to ényɔ qé ne mia, sɔdjagan nu bέ , o nya gréka?³⁸ N Egiptito yi wonyi tsi kplɔ aglandjéto kotoku éne vayi zogbédjio?³⁹ Pɔlu to bέ , yudatɔ yi ñnyi so Tarsi lé Sésili; édugāme yi ñso. N dékuku nɔwo bέ nam gbé bέ maxo nuxo non dukɔn lɔ metɔwo.⁴⁰ Tsi sɔdja lɔ dégbé nii lɔ , Pɔlu shité dɔ amewo ñko yi hunhun alɔ sɔwɔ djési nɔwo yi édaðo lé wodomɛ, yi éto énuxoxo nɔwo le hébrighbéme.

Chapter 22

¹ "Nɔvinye kudo étɔnyewo, misé ényon tsi yi ñda nu no mi sɔkuðo axin nyɔgbégbée ñtsi."² Gatsime ame lɔwo sé bέ Pɔlu le nuxo xɔo lé hébrighbéme lɔ , édaðo lé wonu yi to bέ,³ Yudatɔwo yi ñnyi so Tarsi lé Sisili, ñxɔ énukpakpla lé éduo me, le Gamalielu gbo. Ñxɔ nufiasia so étɔnyewo gbo lé ésséawo nu. Ndɔnɔ vénénu lé mwumɛ sigbé miawo tsan milé véné dɔo nu égbé nene.⁴ Ñdo tukaða non ametsiwo yilé énufifia xɔn me kaka sɔyi ékumé. Ñblanɔn nusu kudo nyɔnuwo sɔdonɔn gakpame.⁵ Avɔsatɔ ganganwo kudo amégan xooçwo latinɔ dé kunu ne woma tsi ñxɔ bέ mavayi lé nɔviwo lé Damasi, abla wo akplɔ wo sɔva Yérusalem ne woa dɔn to nɔwo.⁶ Tsi ñlé mɔdji yi ngogo Damasko lɔ sigbé gawuivé me xa lɔ , ézo yo kinklin va so djinjkusi va tra don zédeka.⁷ Yi ñdajé anyi, yi ñsé gbé déka so djipo yi biɔñsé bέ , Solu, Solu, ñdé ñtsi olé nuxo dɔo nuñ dɔ?⁸ Yi ñbiɔsé bέ Axoéta éwo mèdewo? Edɔntsi nuñ bέ , nye Yesu Nazaretito ametsi olé tukaða dɔo na,⁹ ametsiwo kudɔn lé mɔlɔ dji lɔ tsan kpo ézɔo yo kinklin, vɔ wo ñdé kpo ametsi lé nuxo xɔo lɔ ñtsi.¹⁰ Nbiɔsé bέ Axoéta, ñdé nawɔa? Yi axoéta tonuñ bέ , shité nayi Damasko dɔo me, ne woato ényɔ tsi yi wo nu daðe nɔwo bέ nawɔa.¹¹ Nye ñdé kpéñtsi akpɔ énu o dɔa yo kinklin tsi señ lɔ ñtsi, ñbέ makpɔnū dokpo. Yi ametsiwo lé mɔdji toɔ kudɔn kplɔn yi Damasko.¹² Lé nusu tsi wo yɔnɔ bέ anania gbo lé dua me, enyi Mawu vontɔ, tsilé ésé miatɔ dɔ asi sinn-sinn,¹³ ametsiwo tsiwo lé dua me nunu nya nyui so va gbɔnye yi to bέ: Nɔvinye Sɔlu, kponu, yi ñkpo nu zédeka, yi ñkpɔe.¹⁴ Eto bέ miatɔgbuiwo Mawu lɔ tsiawo sɔdaðe bέ na djési amedjɔdjɔtɔlo, asé ényɔ so yéñtɔ yo nume.¹⁵ Olanyi yo kunuðéta lé amewo kpata gbo, nutsiwo yi sé na amewo.¹⁶ Fifiedé, ñdé wo nɔté kpo;shité, do gbédə yi xɔ Mawusidéta ne naklɔ nufɔnwo lé ñtsio.¹⁷ Tsi ñtɔ dɔo vayi Yérusalem yi le gbédɔɔqa le Mawuxɔmɛ lɔ,¹⁸ ñkpo axoéta lɔ lé ñtégāme yi tonuñ bέ débla kaba adjɔ lé Yérusalem dua me ñda xɔ axo kunuðé ñtsinyeo.¹⁹ Ñto bέ "Axoéta, wo ñtɔ wonya nyui bέ ñtunɔn ametsiwo xɔnɔn djiwo sé dɔ gakpame, yi ñxonɔwo kudo éba lé. Mawuxɔlɔ me,²⁰ yitsi wɔkɔ Etienu tsi nyi axo kunuðéts yo xun de lɔ, nye tsan ñlé wogbɔ yi xɔgbé bέ wonɛ wuii.²¹ Ké étonuñ bέ , djoyi dɔ ñdja dɔwo dɔqa dukɔnwo gbo.²² Am lɔwo se Pɔlu yo nyɔ tsi towɔ kenkeñ kaka sɔyi vɔvɔnu, yi zédeka lɔ , wɔtɔ axua sinsindé bέ ,midé ametsiwo dɔo dɔ ñdé djé bέ wa non agbéo.²³ Yi wo kpa abobo yi zin awu wotɔwo yi lɔ ékɔ kɔðoða dji.²⁴ Sɔdjagan lɔ dé égbé bέ wonɛ Pɔlu do gakpame, ébé wo ne bie nyan to xoxo sinsindé me, bέ ne woanyan ñtsi ñtsi wolé axoa dɔo sinsindé dɔ.²⁵ Tsi wo ble kudo éka yi xoui

Chapter 23

lɔ , Pɔlu biɔ sodjaganwo bé, ésé nagbé mi bé miaxo Romato ne woŋdé so kodjo nii oa? ²⁶ Tsi sɔdjagan sé nya tsi nu lɔ, éyi sɔdjamegan gbɔ bé lé miawɔ. Romatɔwo yi amɛlɔ nyi mɔn. ²⁷ Zédeka lɔ sɔdjamegan lɔ va Pɔlu gbɔ yi nu ni bé ,toui nɔn masé, Romato yo nyia? ²⁸ Sɔdjagan lɔ toni bé, éga sugbɔ yi ɻɔ gbɔxɔé xɔ Romato nyinyi . Yipɔlu to bé nyee lɔ ɻɔxɔe so vifin me. ²⁹ Soxondji lɔ ametsiwo la biɔe nya lɔ djo, tsi sɔdjamegan kɔpɔ hé Pɔlu nyi Romato lɔ, évɔn bé yéble. ³⁰ Nkéké évé gɔn gbéa, tsi sɔdjamegan djibé ya nyan nu tsi ɻɔtsi yi yudatɔwo sonya do Pɔlu ɻɔtsi lɔ, édè blablawo lé ɻɔtsi yi na gbé avɔsatɔwo kudo ametsiwo kponɔn Mawuxɔ dji bé wo ne bɔ; yi tsi na wo dji Pɔlu lɔ ɻɔsɔe daðo dodome nɔwo.

Chapter 23

¹ Pɔlu van ɻɔkuvi do zadukito la dji yi to bé bé: Nɔnvi: Lé édji nyi qé men yi ɻlé mawu yo ukɔ kaka donɔn ɻkéké the. ² Avɔsa tɔ gan Ananias dégbé ne ame tsi wo yi lé gbɔwo bé wo ne xui lé éshime. ³ Ké Pɔlu to ni bé: Mawu la xɔ éwo égli tsi yi wi shi kalo yi do. O nɔn anyi yi lé kodjo dɔɔ nu kudo ɻésée yi lé afɔ dɔɔ ɻésée dji bé wo ne xonj alo! ⁴ Amɛ tsi we sɔ gbɔ wo nu nyi be: ole avɔsatɔ gangan Mawu tɔ zunkɔ! ⁵ Yi Paul nu be: nin ɻnde nyan be avɔsatɔ gangan yi nyi wo qe nɔnviwo qo wo wlén be ɻnda xonuxo gblegble so efio eduta ɻɔtsio. ⁶ Pɔlu nyan bé bɔbɔ lɔ yo akpa gan gan tɔ nyi pharisi tɔwo kudo zaduki tɔwo lɔ édo axua lé sadukitɔwo me bé ɻɔtsi wo saduki tɔ wo kέ nyintsan ɻnyi yi énume toto so trɔɔtɔ fɔn so ku lɔ ɻɔtsi hi wo lé kodjo dɔɔ nu do. ⁷ Etsi yi nu ényɔn xɔn vɔlɔ hunnyan hunnyan gandɔ ame wo me yi sadukitɔwo kudo pharisitɔwo me yi amɔnwo man. ⁸ Do sadukitɔwo tonɔn bé trɔ fɔn so kuodi qé ɻndéléo, yi mawu dɔla kudo gbɔn gbɔn qé ɻndé léo, va lɔ pharusi tɔwo xɔ énu amevé xɔn wo dji. ⁹ Xɔnme yi egu fɔnfɔn gangan qeka dji yi akpa ɻewo le woma fiatswome yi le falishitɔwo dji shite yi tɔ enyɔn dɔndɔn nu be: mi ɻnde kɔpɔ enu baða de le ɻɔtsi tse ɻɔtsio. Vlavo gbɔngbɔn de alo dɔla de yi xonuxo nyi? ¹⁰ Gatsime enu dɔndɔn shite lɔ, vɔnɔn qo afɔ sɔ dote efio lɔ tɔ yi ɻnde dji be yewo la dja Paul, xɔnme enu nɔn sɔdjawo be wo nin djete akpɔe ku ronron djole ame wome yi la kplɔe sɔ qo ameta kpxue. ¹¹ Le azan tsi kplɔe do lɔ axuetɔ tote le gbɔ yi nu nyi be : ɻngbe vɔn qo letsí wo de kuɔnnu nonj le Jerusalem lɔ nin nin ke wola va yi qe kuɔnnu nu le Rome tsan nin. ¹² Tsi enu ke lɔ judato ɻewo tsannyyɔn yi sɔ gbeta. Yewo ɻnda qunuwo yewo ɻnda nu eshi tsan wo kaka dje gatsime yewo la hu Paul qo. ¹³ Ametsiwe bɔ nu enyɔn lɔ wo hugan améka. ¹⁴ Wo yi ve kpxue ganwo ku ameganxo wo yi nu be: mi tsi eta nyrankan qeka gɔmɛ minđa gbe qu enu kaka dje gatsime mia hu Paul qo. ¹⁵ Fifie lɔ bɔbɔlɔ nin nu nɔn afɔ sɔ dote tɔ efio tɔbe nin de Paul djete va gbɔ nin ya kpedonjtsi le enyɔn yeto me. Yi kaka yi la djete va gboolɔ mi la hui. ¹⁶ Vɔ Paul nɔvielɔ wo vi qeka se enyɔn lɔ wo keken yi qo ameta kpxue le Paul gbɔ yi nu enyɔnlɔ kpo nyi. ¹⁷ Paul yɔ sɔdja wo amegan qeka yi nu nyi be: kplɔ ɻekadje tse sɔ yi afɔ sɔ dote tɔ efio tɔ gbɔ qo edo enyɔn de dja nu nyi. ¹⁸ Yi sɔdja gan kplɔ ɻekadje sɔ yi afɔ sɔdote tɔ efio tɔ gbɔ yi nu nyi be: Paul gamenɔntɔ lɔ yi ɻɔn nu be ma kplɔ ɻekadje tse sɔ va nɔn mi. Edɔ enyɔn de djanu nɔn mi. ¹⁹ Afɔ sɔ dote tɔ efio tɔ li ku alɔ yi kplɔe yi bebe texue de yi biɔe be: ɻnde wo dja nu nun? ²⁰ ɻekadje qotsi be: juda tɔwo wa bɔbɔ yi dja biɔ wo be wo nin kplɔ Paul va shigbe wo dja kpxue enyɔn yetɔ gbɔ xa. ²¹ Vɔ ɻngbe nan nɔn qo ɻɔtsi hugan améka wo qo gamɔn nyi. Wo yɔ eta nyrankan qo wɔdékij dji yi sɔ gbeta be yewo ɻnda du nu ku yewo ɻnda nu e shi kaka dje gatsime yewoa huio. Fifie lɔ wo le te kpxue gbeta miato. ²² Yi afɔ sɔ dote tɔ efio lɔ tɔ tashi ɻekadje lɔ be nin trɔy: ɻngbe nu nɔn amedé kpekipi enyɔn tsi wo nu nun vie. ²³ Zédeka eyɔ sɔdja megan eve bu yi nu be: mi dji sɔdja kave takpo tsi we le gbesɔɔ ayi Cesaree, nin nin ke esɔ kuto katakpo tsiwo, ku ahuawatɔ kave takpo. Mi la djo le gahoho etɔngɔname le ezanme. ²⁴ Egbe nu be wo nin dji elan tsiwo dji Paul la nɔn yi ɻnde ɻnda we kaka wo la sɔ nan du kplɔtɔ Felix. ²⁵ Ewlen woma lexæ: ²⁶ Claude Lysias edu kplɔtɔ gan addui Felix, ɻdogbe!... ²⁷ Juda tɔwo le ɻɔtsi xɔn yi dja hui wotɔwo yi nyin qo sɔdjawo qoda a rlén qo ɻɔtsi be Roma vi yɔ. ²⁸ Ndjia la nyan enyɔn tsi wo sɔ qo ɻɔtsi lo ehɔn ɻɔtsi ɻɔtsi sɔ yi bɔbɔ waxue. ²⁹ Nse be tsi wo sɔ qo ɻɔtsilɔ kudo ese wo tɔwo ɻɔtsi vo enyɔn xɔn ɻnde wa kaka yi wo la hui alo wo la tui do gakpameo. ³⁰ Yi gatsime ɻɔtsi be wo wua totome qo ɻɔtsi la yi ɻɔtsɔ qada wo zsdeka yi degbe nɔn enyɔnnuto lɔ be wo nin va yi sɔ enyɔn nyi le mia gbɔ. Eyi zandé! ³¹ Sɔdjawo wa enyɔn tsi yi nu nɔn wo: wo sɔ Paul yi kplɔezanlɔmɛ yi Antipatris. ³² Nkeke tsi kplɔedoa sugbɔ le sɔdja wome tashi esɔ lɔ wo nyi yi wotɔwo trɔva yi ameta kpxue. ³³ Tsi esɔkutɔwo yi Cesaree yi sɔ woma hlen hlen sɔ nan edu kplɔtɔ lɔ yi gbe dasa Paul tsan nyui. ³⁴ Tsi nin edukplɔtɔ rlén woma lɔ ebiɔ se be edu ɻnde me Paul so. Tsi se be Cilicie yi so, ³⁵ enu be: nan se enyɔn tɔwo gatsime ametsiwe sɔ enyɔn qo ɻɔtsiwo la va. Yi nagbe be wo nɛn kplɔe yi Herode wo fio duxue.

Chapter 24

¹ Lé ɻkéké amanton godolo, Ananias, tsi nyi nunɔnlawo ga kudo amen ganhoho qéo kudo énu fiatɔ qéka tshi yi wo yo nɔn bé Tertulle wo yi. ve sɔ ényɔn qo pɔlu ɻɔtsi lé édu kplɔtɔ lɔ gbɔ. ² Etsi yi pɔlu yi édu kplɔtɔ lɔ yo ɻɔtsi lɔ, Tetulle tɔ nuxoxo so ɻɔtsi nɛn édu kplɔtɔ lɔ bé: "ewo ɻɔtsi yi mi kpxue ɻɔtsi fafaf lé du tse me yi éwo yi gbé nan bé mi gbé lé qodqo nyi wo le lé édu tse me. ³ Kudo djidjɔe yi mi xɔ nɔn énu! tsi wo yi owa lé édu tse me lɔ bubutɔ gan Félix. ⁴ Ne nyin ɻnda gugame nɔnwo lɔ ɻlé biɔbɔ bé wo ne qo toŋ kudo nyuidé. ⁵ Mi kpxue ɻɔtsi tse tsi yi nyi peste tɔwo. Yi lé yudatɔwo kénj kénj thakaɔ lé xixié men bé woa ho axua. Enyi éga nen gbɔngbɔn vɔn wo bɔbɔ Nazaréen. ⁶ Edji ɻɔtsan bé ya gban tsɔtsi xɔ lɔ yi mi li. ⁷ Vɔ Lysias tsi yi nyi sɔdja o megan lɔ va yi va xɔ polu kudo akunyrrannyran gangan dé lé mia shi yi kplɔ sɔ djo. ⁸ Ne wo biɔ ényɔn yéntɔ sé so énu tse wo ɻɔtsi lɔ wo ɻɔtsi wo la kpxue énu tsi ɻɔtsi yi lé ényɔn sɔ sɔ qo ɻɔtsi lɔ." ⁹ Yi yuda tɔwo kénj kénj lé ényɔn sɔ sɔ qo polu ɻɔtsi yi lé totoq bé nyi woo yi nyi ényɔn xɔn wo. ¹⁰ Vo étsi yi édukplɔtɔ lɔ wua alɔ nɔn pɔlu bé nɛn xonuxo lɔ, pɔlu toni bé "ɻɔtsi" bé wo nyi kodjo qotsi lé édu tse me so éxué gbogbo qéo ké yi édjo dji nu bé nyinjɔtɔ maxonuxo nɔn. ¹¹ Ola tinj dji gɔnmen kpxue ni ɻkéké amé wuivé ké yi nyi Jeruzalem bé ma ve subɔ kudo wo. ¹² Yi tsi yi wo kpxue tɔ tsɔ xɔlɔ me lɔ nyinjɔdé lé énu dɔnɔ kudo mædéo yi nene kέ lɔ nyin jdé lé amɔnwo fɔn qo wo ɻɔtsi lé édu me alo lé tsɔtsi xɔ lɔ meo. ¹³ wo ɻɔtsenj a sɔ djéshi wo sɔ qo kpé ényɔn tsi wo nuo wo lé xɔnwo dji vis. ¹⁴ Vo lɔ ɻlé égbéxɔ bé ɻɔtsiwo Mawu mia tɔ wo to lé émon xɔn tsi yi

Chapter 25

wo lé yɔyɔ vie bé gbɔn gbɔn vui wo hasoso lɔ. Nwa nɔn dɔ énu tsi yi ényɔn nudaqé tɔwo nudaqé lɔ wo kudo éselɔ dji pere.
¹⁵ Ndɔ kankan dɔ dji dɔ Mawu dji bé nɔsɔ tse wo tsan lé té kpɔ trɔ trɔ fɔn so ame kukuo dome, ame nyui kudo ame vuɔi wo kénj kénj. ¹⁶ Yi nɔtsi yi ndjé nɔn agba gba bé man dɔ édji tsi nyan tsi nɔtsi yi ényɔn dé kpokpui ndélé lè mawu kudo agbétɔ wo nɔkɔ lé énu tse wo me. ¹⁷ Lé éxué gbogbo qéo nɔgbé dome lɔ n̄ va sɔ énu nanan kudo éga sɔva nan djukɔn tsi nyin. ¹⁸ Tsi n̄ lé énu xɔn waɔ lɔ yuda tɔ qéo kpɔn lé tsɔtɔ xɔ me lé nɔtsi kɔkɔs yo kɔnɔs me kpɔ ndé bé kudo ame wo. ¹⁹ Nsu tse wo dɔ la sɔ énubaqa tsi yi nɔwa lɔ sɔ fiañ gbédé wo ndé lè dja kpɔ tsan. ²⁰ Alo nɔsu tse wo dɔ la sɔ énu tsi yi nyi énugblégbli tsi yí nɔwa lɔ sɔ fia mi lé kodjo dɔ xué tse. ²¹ "Ké ényɔn déka tsi yi nɔnu kudo axua ga tsi me yi nɔlé tshɔ tsi xɔ lɔ me bé: Lé fɔnfɔn so ame kukuo dome nɔtsi yi mi dɔ kodjo nu dɔ" ²² Félix sé ényɔn tse wo xoxo yi yi to ne yuda tɔwo bé." Ne Lysias gbɔ so Jerusalem lɔ nan dɔ kodjo miato nɔmi." ²³ Yii dégbé nɔn ga kpa dji kpɔtɔ lɔ wo b̄é wo ne kpɔl pɔlu sɔ yi kpame yi woa lèbè ni nène ké lɔ ame tse wo dome tɔ dékpé kpui nɔgbé gogoulo. ²⁴ Lé nɔkéké qéo godolo Félix kudo éshie Drusille, tsi nyi yudatɔ lɔ wo gbo. ²⁵ Yi wo yɔ pɔlu yi s̄é ényɔn so nume ni so yésu kristo nɔtsi. Vɔ tsi yi pɔlu lé nuxo xɔo so kodjo dɔdɔ tsi yi gbo nɔn nɔtsi lɔ vɔnɔn dɔ Felix yi étɔ b̄é "Djoyi kénj ne n̄va dɔ game lɔ nan trɔ yo." ²⁶ Xédéka ké lɔ élé émɔn kpɔ b̄é pɔlu la nanyé éga: Exɔn nɔtsi lɔ éyɔni édjiédji axo nuxo kui. ²⁷ Vɔ lè éxué amevé godolo Porcius Festus va qu éfio dɔ Félix yo téxué yi tsi yi djibé ya kpɔ amenu vévé yuda tɔwo tɔ lè égbé pɔlu dadi ga kpame.

Chapter 25

¹ Yi Festusi va nutoawo me yi nɔkeke yo nɔgbodome, edjo le Kesari sɔyi Yerusalem. ² Nunɔla kudo yudatɔwo meganwo sɔnyɔ dɔ Pɔlu nɔtsi le Festusi gbo ³ yi wo tegbedo nyɔlɔ dji. Wo qekuku ne Festusi so Pɔlu nɔtsi, bene yana ne Pɔlu neva Yerusalem kudo susu be yo wawui le mɔdji. ⁴ Festusi tonɔwo be Pɔlu tsi Kesari yo gakpame be yenɔt yela trɔva xɔn. ⁵ Eto be :"Ametsiwo kpn̄tsi lɔ ne kpɔleyedo. Yi ne nu baqá qele amen̄tsi lɔ ,woayi sɔ nya dɔntsī." ⁶ Tshiné yiwɔ nɔkeke enyi alo ewo ton̄tsi lɔ, eqi vari Kesari. Le yo nɔkegbea, enɔ anyi dɔ kodjodoxo yi dɔgbe be woayi kpɔl Pɔlu va. ⁷ Tsi va lɔ, Yudatɔwo tsi wo so Yerusalem goguui, yi wo hin nyasɔdeamen̄tsi gbogbode tsi wo n̄da tinn̄ dɔkpedji O. ⁸ Pɔlu d̄e yidokui tole nyame to be: "Nye nde wa nu nyanya qekpekpe dɔ Yudatɔwo nɔtsi O, alo wo tsotsixɔ, alo Kesari nɔtsi O." ⁹ Vɔ Festusi be yadjie Yudatɔwo nɔtsi, dɔntsī ne Pɔlu be: "O djibe yayi Yerusalem be mađo kodjo nɔwo dɔ nya tseɔ dji? ¹⁰ Pɔlu be: "Nbiɔ be mayi Kesari yo kodjodoxo, le afitsi wo la dɔkodjo nūn le . Nye nde wo nubaqa le Yudatɔwo nɔtsi, sigbe aletsi wo n̄tɔ wo nye nyui nène. ¹¹ Gakea, ne n̄wo nubaqade alɔ nutsi dje ne ku lɔ, nye nde gbe be maku O. Vɔ ne wo nyasɔde amen̄tsi nde le texoe O lɔ, amedekpe nde kpɔmɔ la len̄ de asi nɔwo O. Ndji be woaso nyatsinye yi Kesari. ¹² Ke tsi Festusi kudo toxonametɔwo yi kpavi lɔ, enu be : Ola ho kodjolɔ sɔyi Kesari gbo; olayido Sezar yo nɔkume. ¹³ Nkekedewo yo nɔgbodome, efio Agripa Kudo Berenisi wova Kesari benin yewo ava dogbene Festusi. ¹⁴ Tsi wowa nɔkeke gbogbodewo lexɔn, yi Festusi sɔ Pɔlu yo nya dɔ nɔkume ne efio to be:" Felix nɔdatsi nusude dađo gakpame le fie. ¹⁵ Tsi no Yerusalem lɔ, vɔsatɔwo yo ameganwo kudo yudatɔwo yo amesshishianwo sɔnya dɔ nusutse nɔtsi le gbonye yi wo bia be maso kufia nii. ¹⁶ Ndotsi nowo be nde le Romatɔwo yo sea me bene ametsi wo sɔ nya dɔ ta nɔ lɔ woa so kodjo nii ne yi kudo nyasɔlawo la kpe n̄go be ametsi nɔtsi woso nya dɔ lɔ ladji lađe yidékui tole nyame." ¹⁷ Yi nɔtsi tsi wova fiɛdɔ dua, nye nde nɔte O; vɔ nɔkegbea n̄yi d̄e kodjodoxo yi n̄dɔgbe be woakplɔ nusua va. ¹⁸ Tsiné nyasɔdeamen̄tsitɔwo tsite lɔ, wo nde sɔ nya d̄e tsi n̄tsus be elabada dɔntsī O. ¹⁹ Wo sɔ biɔbiɔdewo le wɔnjɔ wo mawusubɔsubɔ nɔtsi yi nya tse kudo Yesu d̄e tsi ku nɔtsi , yi Pɔlu kandjetji ele agbe. ²⁰ Ntsaka le aletsi naso nya gtse dɔ, yi n̄biɔ be elɔn be yayi Yerusalem ne woayi dɔ kodjo lɔ lexɔn sɔsɔ nyatsewɔ nɔtsia. ²¹ Vɔ tsiné Pɔlu gbe be yano gakpame kakavana fiɔgan Kaizaro gbo yiyi." ²² Agripa to ne Festusi be: "N̄tsan n̄djibe ma se nusue yo nya." Festusi nu nii be:" Eso lɔ, olase yo egbe." ²³ Ke yo nɔkegbea, Agripa kudo Berenisi wova kudo ziz̄i gandé; wo dɔxɔame sɔdja ameganwo kudo duame yo agbonuglawo. Yi le Festusi yo gbedeqe nua, wo kpɔl Pɔlu va. ²⁴ Festusi to be: "Efio Agripa kudo mian amesiame tsi le fie, mikpɔ nusutse; tsi nɔtsi Yudatɔwo yo hasoso gbogbo d̄e va gbonye le Yerusalem kudo abobo be n̄da nɔ agbe O. ²⁵ Vɔ n̄doii djesi be nde wɔ nude tsi dje ne ekuo; vɔ tsi yinjɔ biɔ be nya ne yi fiagan yonjkume lɔ, n̄wɔ tsantsan be masɔe dɔda. ²⁶ Vɔ nye nde d̄o nde gobi be manjɔ nde dɔda efioagan O. Yi nɔtsi n̄kpłɔs sɔva wo fiɔ Agripa tɔxède, benin nanya nutsi wola n̄la sɔsɔ nyatse nɔtsi. ²⁷ Dɔnkɔpɔ be nde le yotexoe be ne woaso ame, dɔda gakpame ne wo nde n̄lo nutsiwo yi wɔ sɔ dɔntsī O.

Chapter 26

¹ Yi, Agripa tone Pɔlu be: "Wo qemɔ nɔɔ be naxonuxo so qekuwo nɔtsi." Pɔlu kɔ alɔ yidji yi d̄e yidékuinu be: ² "N̄kpɔ djjidjɔ, fiɔ Agripa, be maxo nuxo asɔ kude qokunye nɔtsi le Yudatɔwo yo nyasɔde amen̄tsi; ³ dɔntsī O nyi aqanjetɔ le Yudatɔwo kɔnuwo me. Yinjɔ nabiɔ so gbowo be nagbɔndjide ase nyanye. ⁴ Yudatɔwo kpata nya aletsi n̄nɔ agbe tsinye dɔ so qevime le nyenɔt du tsinye me, kudo Yerusalem. ⁵ wo djesin le gɔmedjedje mɛ , yi wɔnjɔ wo lanui be Farizito yi nɔnyi, le mia subɔsubɔ kɔmaman sinsin miato nu. ⁶ Fifie wo djibe yewoqakodjo nun so Mawu yo nɔgbɛ tsi done miatɔgbewo nɔtsi. ⁷ Dɔ etsewo yinyi xome wuieve tsiwo le Mawu subɔ ezan kudo kede yo djjidji. Le mɔkpɔ hɔn ta yi nɔtsi Yudatɔwo le kdjɔ dɔo nun dɔ O efio! ⁸ Nde nɔtsi amedé nde xɔse be Mawu be Mawu n̄da tinn̄ fɔn amekukuwo dɔ? ⁹ Nyenɔt san n̄bui be n̄le nude wɔɔ asɔ tsitre dɔ Yesu Nazareti tɔ nɔtsi. ¹⁰ Nwe le Yerusalem. Ntu xɔsetɔ sugbɔwo dɔ gakpame, le atsɛkpakpa tsi n̄xɔ so avɔsalaganwo gbo, yi ne wowuwo lɔ n̄danasi dɔdji. ¹¹ N̄sino tame dɔ wo nɔtsi le wo subɔsubɔxoe wo, yi n̄zinc dɔ wodji be woanu busunya. Le axuŋ djbibi dɔ nɔtsi lɔ, n̄tsinɔ wo yome kaka sɔyinɔ duta. ¹² Tsi n̄le nutse wɔkɔ lɔ, nyi dɔ Damasi yo megawo gbo kudo avɔsalagawo gbedeqe. ¹³ Yi le moadjì lɔ , gawoeve tututu lɔ, Efio, n̄kpɔ kinklin d̄e so djipo tsiné sinn̄ wu ewe yo kinklin, yi yile kinklinwo trɔđo nye kudo ametsiwo yi mɔdji kudon. ¹⁴ Tsi miakpata midjeanyi lɔ, n̄se egbe d̄e le

nuxo xoo nuŋ le hebrigbeme be: " S̄olu, S̄olu, nde n̄tsi ole yonyeme tsio d̄o? Ela sinj n̄oo be naso af̄o axo ndja." ¹⁵ Yi n̄nu be: " M̄ede O nyi Axoetɔ?" Axoetɔ don̄tsi nun be :"Enye yinyi Yesu tsi yome tsiwɔ ole." ¹⁶ Fifie l̄ so af̄wo dji; d̄o nde d̄okuinye fiɔ yi n̄le d̄oflowɔ asafɔ(ministri) kudo nutexoekpɔla do nutsiwo O kpo fifie kudo tsiwo ḡbɔnɔ. ¹⁷ N̄tsan wo le dukɔn tse me kudo tr̄ɔsubɔlawo tsigbɔ n̄le d̄odowɔ d̄ofa ḡbɔ, ¹⁸ be ne nahun n̄ku n̄nowo, be woadjo le vivitime asɔva kinklin ḡbɔ kudo woadjo le Satana yo n̄sin ḡbɔ ava Mawu ḡbɔ, be le djix̄se d̄on̄tsinye l̄ wola kpo n̄uvɔ yo s̄os̄oke kudo gomækpɔkpo le amækokɔewo dome. ¹⁹ Sotsedji l̄, ef̄iɔ Agripa, nye nde likpome so djipo yo q̄edefiɔ n̄tsio: ²⁰ Vɔ Damasitɔwo tutugban , yi n̄gbodome Yerusalem, yudeya kpata yile tr̄ɔsubɔlawo dome l̄, n̄nu d̄jimetrɔt̄rɔ mawunyɔ, kudo tr̄ɔt̄rɔ q̄o Mawu n̄tsi, s̄okpedo n̄nyuiwawa n̄tsi lađe d̄jimetrɔt̄rɔ l̄ af̄i. ²¹ Nutse n̄tsi yi Yudatɔwo valen le ts̄otsixɔ m̄e yi wodji be yewoa wum d̄o. ²² Mawu yi kpeđe n̄tinye kaka va na egbe, tsi n̄le nutsitexoe n̄kpo towɔ ne ɔ deviwo kudo amegaxowo, tsine nye nde tran mo djo le nyanuđetɔwo kudo Moše wo nu be ela vadjo, ²³ be Kristo lakpefun, yi be elafon tutugban le amekukuwo dome, yi yilanu kinklin ne yudatɔwo kudo tr̄ɔnsublawo." ²⁴ Tsine P̄olu be yawu yo kunuđeđe n̄tsi l̄, Festusi da axoa sinsinđe be:" P̄olu ele sukuo; n̄nyanyagan t̄wɔ s̄oo do sukunɔ" ²⁵ Vɔ P̄olu be : " Nyi nde kusu O, amegan Festusi; nyantsiwo boŋ n̄le n̄nuu l̄ wonyi nyawo kudo nya tsidɔ ḡomesese. ²⁶ Đo ef̄iɔ Agripa nya nyatsiwo nukɔ n̄le, yi n̄le nyawo nukɔ nii kudo kankandqđi, yi n̄nya be d̄ekpekpe nde le manyamanyame n̄nowo, d̄o nutsewo nde d̄j le vivitimeɔn. ²⁷ Oxo nyanuđetɔwo dji senča fiɔ Agripa? N̄nya be o xo djiſe." ²⁸ Agripa to ne P̄olu be: " Zin O djibe ya z̄in djinye be ne mazun Kristotoa?" ²⁹ P̄olu toni be: " N̄dogbeda, be n̄enyi fifietrolo alo ḡbumε, enyi wo alo amesiame tsi le enya tse seɔ egbe l̄, lano sigbe enye n̄ne, vɔ gamækpiññkpinj t̄sewo n̄da n̄mε. ³⁰ Ef̄iɔ, dumefiɔgan, Berenisi, kudo ametsiwo kpata nanyi kudui l̄ wo tsiite. ³¹ Tsine wo djo le kodjodoxoe l̄, wole nunuko ne wo n̄n̄owob be: n̄n̄u tse nde woa nu tsidje ne eku alo gakpame. ³² Yi Agripa to ne Festusi be: wo latinj q̄e asi le nusutse n̄tsi, ne nde biɔ be woaso kodjoa yiđe Kaizaro ḡbɔ.

Chapter 27

¹ Tsine d̄ofoa va be miađo huā s̄oyi Italia l̄, woso P̄olu kudo gamenɔtɔ buwo s̄ona s̄odjamegan Juliusi tsi kponɔ s̄odja. alofa dji tsiso asrafo Augusti to me. ² Miđo aklo tsi woyɔnɔ be Adramiti, tsine q̄ola to Italia yo go n̄tsi. Midjo le xɔn; Aristarki, Makedoniatɔ so Tesaloniki tsan kl̄ miado. ³ Tsi nuke l̄, midre d̄o Sidon, yi Julisi, k̄ dōme d̄o P̄olu n̄tsi l̄, q̄emo nii bene yayi xɔnl̄onwo ḡbɔ ne woapkɔḡbɔ. ⁴ So bxɔnlo, mizɔn to shipri yo agontsi, d̄o aya dogomi. ⁵ Yine mito Sisili kudo P̄afili xuame yino l̄, mivadø Mira Lasi t̄. ⁶ Yi so xɔn l̄, s̄odjamegan kpo Alessanri yo aklo tsi tuta Italia. E s̄omi dome. ⁷ Akloa zɔn q̄d̄aqđi n̄keke queđe. Midjo kudo aklo aqđaqđi yi nde fa ḡboxoe miđo Snide, vɔ aya n̄demə ne mi be miayi n̄k; yi mi to kreti yo ḡome le Salome ḡbɔ. ⁸ Mi qu aya mi zɔn to agontsi va d̄o texoe d̄e tsi wo yɔ be " Ehundjexoe. Tsi gogo Lase dua ḡbɔ. ⁹ Gaxoxo gbogbode varyi yi t̄oadji zɔzɔ va d̄o vɔvɔn, d̄o n̄ublabla yo n̄kekees n̄tɔnyan varyi xoxo. ¹⁰ P̄olu siawo to be: n̄vinyewo, n̄kpo be mɔzɔnzɔn l̄ nde dja nyɔn ne agbanwo kudo aklo l̄, ke mianjɔ tsan mile me. ¹¹ Ganke s̄odjamegan kandɔ aklokutɔlɔ kudo aklotɔlɔ dji s̄owu P̄olu. ¹² S̄owu l̄, ehundjexoe nde nyɔn be ne woadre O, amegbogbode l̄n be yeoadjo yi Fenisi Kreti yo hundjexoe tsi le djibge - wuetodoxoe kudo ḡome- wuetodoxoe be yewoa n̄xɔn le vivogame. ¹³ Tsi ḡome ya fefe d̄e xo l̄, wo bube yo agbewo le alɔm̄e ne yewo, yi woho tuta kreti yo tɔn. ¹⁴ Vɔ gaxoxo viđe yo n̄gbodome l̄, aya s̄insin d̄e tsi wo yɔnɔ be Erakilɔn ho d̄o axua dji. ¹⁵ Edɔn akloa yi sigandji d̄o n̄da t̄inj notede aya yo n̄kɔ, ke mi q̄asii yi yidɔn mi. ¹⁶ Ke mi vayi to anyigbantɔ d̄e tsi wo yɔnɔn be Koda yo ḡome, xɔn yi mi dje agbagba le be miale t̄odjhun vi tsi wo s̄o q̄enɔn amekutɔkuwo. ¹⁷ Yi mi hin qđodji, s̄o eka le aklo l̄ q̄ote. wo vɔn n̄tɔ be aklo l̄ layi sike le Sirte, yin̄tsi wo d̄iqi akloa yo avɔwo yi aya yile akloa tutuo. ¹⁸ Huzuhuzu(aya s̄insin) xo mi n̄keke l̄, aklotɔwo l̄ adakagowo s̄o danjkpin d̄o tɔm̄e. ¹⁹ N̄keke t̄n gbe l̄, miso mianjɔ miagbanwo danjkpin d̄o axua me kudo mia l̄wo. ²⁰ Tsine ewe kudo wetriviwo nde zedo miadjì n̄keke gbogbode O yi aya s̄insin kptɔ le mia xɔn l̄, mibu xose be milagbe gan. ²¹ Tsi edjidji be amewo nde d̄u nu ol̄, P̄olu n̄t̄e d̄o aklotɔwo dodome yi nu be: " Tɔnyewo, ne d̄e mi q̄oton yi minđe ho le Kreti ol̄, elanyi be fukpekpe t̄sewo kudo ḡbegble tse wo n̄da va mia dji O. ²² Fifie l̄, n̄dji be ma do n̄sin mi be mia djiwo nedje me be amedekpe n̄da ku O. Ke aklo l̄ kpoi la t̄srɔn. ²³ Ezan tse me l̄, Mwudɔla q̄e tsi to yi n̄nyi kudo tsi n̄subɔnɔn l̄ vaze don̄, ²⁴ yi nu be :"P̄olu n̄gbe vɔn, ayi Kayizaro yo n̄kume O , yi kpo Mawu s̄o ametsiwo kpata le aklo tse me s̄o nawo. ²⁵ Yin̄tsi tɔnyewo, mi n̄gbe vɔn O, d̄o n̄do xɔse d̄o Mawu dji be nya tsi nu l̄ lakpɔ emeavava. ²⁶ Vɔ mi la sike d̄o anyigban t̄ (Íle) d̄e dji." ²⁷ Tsi n̄keke wene gonl̄ d̄o l̄, tsi aya l̄om̄i d̄o nu le Adriatiki yo xua me l̄, le zandomɛ, aklokulawo kpo d̄odjesi be migogo anyigban l̄; ²⁸ Woda madee (sonde) yo kpo abɔ amewui. Le n̄kɔ q̄aa l̄ wokpɔ abɔ woeatɔn. ²⁹ Wo vɔn be aklo l̄ layi tukpe, woda segue- gakpo amene, kudo kuenyifafan be enu neke kabakaba. ³⁰ Tsine d̄akahintɔwo le d̄ijidji be yeosi, yiwo s̄o t̄odjhuanwo dađo9 axua me , vɔ yinyi be ³¹ sisi yo susu yi le tamɛnɔwo l̄, P̄olu tone s̄odja amegan kavetakpo djikpɔla kudo s̄odja amegan kavetakpo dji kpo la kudo s̄odjawo be :" Ne ameχonwoj nde no huan me. ³² Sohɔndji s̄odjawo so kane t̄odjhuanwo, yi wo dje axua me. ³³ Tsine ewue le zezeɔ, P̄olu do n̄sin wo be woadu nu. Ebe: " Egbe yinyi n̄keke wuvvɔe ke yi mile n̄ublabla me, gbe be yonđa d̄u nu O. ³⁴ N̄le kukudeo ne mi be mia d̄u nu d̄o etse le veveđe ne mia agbe , yi amedekpe yo qa kuiđeka n̄da gin le ta nii O. ³⁵ Tsi wu nya hɔn nu l̄, esɔ akponɔn, da akpe ne Mawu le wo kenkej yo n̄min, yi yikan akponɔn l̄ yi t̄o duqu. ³⁶ Sohɔndji wotsan wo dji djeme yi wɔnɔt̄ wo d̄u nu. ³⁷ Minyi hinhlinme kadin takpo le aklo me. ³⁸ Tsi wo q̄unu nyuđe vɔ l̄, wo s̄o atsiku tsi wo s̄o tuno yovowɔ(blé) s̄o danjkpin d̄o axua me be aklo l̄ ne fo. ³⁹ Tsi nuke l̄, wo nde kpo anyigban l̄ d̄jesi O, vɔ wokpɔ axutakɔ d̄e, yi wo q̄esu be ne yewo akpentsi l̄, yewo at̄o aklo ayi. ⁴⁰ Wo d̄e ka ne segueewo dađo axua me, yi wotu ka ne badee tsan zedeka, yi wodo avɔwo kpe aya tuta ago. ⁴¹ Vɔ wo kpo texoe d̄e tsi shifia eve wo dogo le xɔn yi aklo l̄ shike, yi huan ta tsi mahuanmahuan, tsime huan ḡome gban le shifia yo n̄sin me. ⁴² S̄odjawo d̄o gbedu be yewoa wu gamenɔtɔwo, d̄o vɔnvnɔn̄tsi be ameđe la xusi yi la si. ⁴³ Vɔ s̄o s̄odjamegan tsi kponɔ s̄odjawo, dji, tsi djibe yana

Chapter 28

Polu netsi agbe lo, nde daasi de dji O. Ede gbe nōwo be ametsi la tinj axu sie lo ne djemē tutugban adjeago,⁴⁴ yi amekpetewo nōnō agbogblochwo dji alo akloa yo gakpo kankan wo dji. Yi amesiame dje ago fefede.

Chapter 28

¹ Gatsime yi ruen mi vələ, mi va nyan be ekpo etomē tələ yi wo yə nōn be Malte.² Egbe bu təwo de kunnu adodui qeknme; wo xə mi dō emiō gandə gbo, tsi wo do dō edjidja yi fafa le.³ Polu elō egbe xuxu qewo sə kədə emiōme, yi zakpata deka toleme dō zozo li yi blado alō nyi.⁴ Tsi egbe butəwo zakpatalə yi blado alō nyi lə, wo nu nōn wo qekivo: nyan wl lə ame xən lə ame xuto yə, dō djjədje nde tashi be ya nōn agbeo, gatsime yi wo ruen le ahudji o.⁵ Polu huən huən elan lə dō emiō me yi nde gbe se veviqeo.⁶ Ame xən le ete be ye wo akpə be elō la tennyi alo ela djeanyi akumē, tsi wo nōntə nōn gaxoxo sugbə yi wo kpo be nde nde wuəo lə wo trə gbeta yi nu be mawu yi nyi.⁷ Yi ke le nətəmē xən lə, anyingban deka le xən yi nyin ame tsi kpa nōn ekpo etələ tə, ame tsi wo yənən be Publius. Exə mi ku lənlən adodui kaka nan nkeke ametən.⁸ Eva me be Publius tələ ele vivədə ku adəmedə. Tsi Polu yi gbo lə evlən alō yi dogbedə nyi yi edələ gboñdjin.⁹ Le enu xənwo godolo, ame tsiwue djjidəwo va ekpodji yi wo kpo edo yəyə.¹⁰ Akətalə sə ashi xəxə sugbə nan mi. Gatsime mi le egbe səsə yi la djolo wo nan mi enu tsiwo hian mi wo.¹¹ Le wlesti tən godoa mi dō menlin tsi wo yəbe nōnvi togbo yi vivəmē kaka yi dō etə kpo dji.¹² Sə yi djilo mi dō edu yi wo yəbe Syracuse, yi mi nōn xən nōn nkeke tən.¹³ To xən lə mi djo yi va yi dō edu tsi wo yə nōn be Reggio. Le nkeke qekame lo aya de xo so axu kpadji yi le nkeke ameve godolo mi va yi dō edu Puzzoles təmē.¹⁴ Mi kpo nōnvi tsi wue yə mi be mia nōn yewo gbo nōn nkeke amadre wo. Exən me yi mi va dō Rome nen.¹⁵ Le xən lə nōnvi tsiwo yi xoto mia nyon nan wolə wo va dogomi yi le ashime. Tsi Polu kpo nōnviewo lə edo akpe nōn mawu yi gbe do n̄sin qekie.¹⁶ Gatsime mi nōn Roma lə wo nan gbe Polu be ya nōn qekie shinuən ku sədja tsi la tsə.¹⁷ Yi sə yi djilo Polu bə ame tsiwue nyin ame gan wo le jufuwo me. Yi tsi wo bə lə enu nōn wo be: nōnvi wo shigbe lets i nyin nde wa enu dje ago de nōn akətalə alō mia təwo kətanu wo lə wo sən sə do gakpame le jeruzalem to alō Romawo tə me.¹⁸ Gatsime yi wo biə enyən n̄se vua, wo djila tashin dō wo nde kpo enyən de tsi la do eku kodjo nun.¹⁹ Və gatsime jufuwo shite dō gbeta wo tə n̄tsi lə, n̄do n̄tsi yi nui nōn César, ganke nyin nde dō enu dje ago de sə kpanŋkə akətalə.²⁰ Exən n̄tsi yi n̄bič be man kpo mi ku axo nuxo nōn mi, dō le emon kpo kpo izraeli tə n̄tsi yi wo blan dō sheni me.²¹ Yi tobe: mi nde xə woma de so n̄tsiwo le judeo, nōnvi de tsan nde va alō wo va nūn enyən bađaqe so n̄tsiwo.²² Və mi dji la se so wonjə gbo enu tsi wo bu so gboñ gboñ vui xasoso xən n̄tsi dō mi nyan be wo nde dje nōn edu ku nde kpekpio.²³ Gatsime yi wo dō azan deka nyinlə ame sugbəwo va afi tsi yi le. Yi sə Mawu yio fiđuxue fiawo. E dje agbagba yi dō alō akən dji nōnwo to jesu me, to Moïse ku nyənude təwo sedji, so fənfən me kaka dje fieshi.²⁴ Amədəwo xə enyən dji və amədəwo gbe.²⁵ Wo nde senu gənme nōn wo nōnnuiwo, yi wo djogatsime Polu nu enən tsewo: gboñ gboñ kəkəe xonuxo nōn mia təwo to Ezayi ku nyənudətəwo.²⁶ Yi nube: mi yi akətalə gboñ anu nōn wo be, mi senən enu kudo miao təwo və mi nde mən nōn enu dje n̄tsi wo; mi kpo nōn enu ku n̄kuvi mia təwo və mi nde kpo nōn nde kpekpio.²⁷ Dō edji akəta tse təwo ku, eto wo ku yi wo mi n̄kuvi wotə wo dō wo nde dji la kpoñun asenu tsan yi wo nde dji la edji wo tə sə nan djime trətərə yi nan gboñdjinədə nan.²⁸ Mi nyan fifie be ringan Mawu tə tse sə qədə manxəsənən wo yi wo se.²⁹ Gatsime yi nu enyən tsewo lə jufuwo djo: yi enyən dəndən gandə nōn womə.³⁰ Polu nōn axue yetəmē nōn exue ameve yi amewo va nōn gbo.³¹ Ede nōn Mawu yio fio qəxue fia nōn wo yi gbe kplənən enu wo so axuetə jesu kristo n̄tsi ku akpakpa. Yi amədə nde grən nōn emən nyio.

Romans

Chapter 1

¹ woma yə so enye polu, yesu kristo yio suməvi gbo. Mawu yi tsannj, eyən be mava trəzu amedədə be made gbefan yio nyi.² Mawu do enyə nyii tse yio n̄gubə xoxo to yio ggefən dətəwo dji yi wole Mawu nyə kəkəewo me³ enyə nyiə lə kudo eviə n̄tsi, edjə shigbe agbeto ene yi wodji enyi David yio djjidjimēvī⁴ shigbe ame tsi so Mawu ene lə, wodə fia n̄usen tə shigbe Mawu vi nənə. tsi wofui so kuode yeyi nyi yesu kristo mia xuetə lə.⁵ Mawo to yə dji ve mianu miva nyi amedədəwo, exən n̄tsi, to yio nyikə me lə, miakpələ dukəwo kpata be wuava xə Mawu dji ase adətoe.⁶ mia romatəwo miçwo tsan mile ametsiwo woyo be woava zu yesu kristo təwo dometəwo⁷ eyə n̄tsi yəle woma tse n̄ləwə nō mi, amtsiwo kpata le roma; mia metsiwo Mawu lə n̄tə yi iyo mi be miava trəzu ametsiwo n̄tsi woko nənə, Mawu miati kudo axuetə yesu kristo neve mianu yi yiana n̄tsifafa mi.⁸ tutugbə lə, yəle akpe dowə nō Mawu tsinye dō miçwo kpata ta, toyesu kristo dji, lets i mixə Mawu dji se dji hoo le afi shiafi le xixee me.⁹ Mawu tsi n̄senəle gboñgboñe to vie yio nyə nyiə yio kakame inyə ahien dəsefo, be ne yəle gbedowə də lə n̄donə n̄kuvi miadji daa.¹⁰ yəle kukudəwə ni be yia dəmə fifie matenj va kpo midə dəjro.¹¹ enyi ahien didi vevede be mia dogo n̄me ku n̄me, ale be mana nunana tsi so gboñgboñ gboñ lə mi, be yia do n̄se mi.¹² enutsi nuwə yəle inyə be miado n̄se mia nōnəwo: xəse tsinye nedo n̄se mi, ne miati tsan nədo n̄se nye tsa.¹³ nōniwo, nde be mianyabe n̄doe zegede n̄tsi, be mava mia gboñgboñ, nde djedji nu kpoñasedo fifie. n̄dji be ahien alō nasu djjime trəla dəwo dji le mia tsa mia dome, hsigbe lets i amebuwo tsa tsiwo nde nyi yudatəwo o lə dji xa ene.¹⁴ dō enyi ehien dədəashi be mede ggefə enyə nyiə lə nō aməwo kpata ame n̄kuvitəwo ku ame tsiwo nde nyi ame n̄kuvitəwo, woma nyatəwo kudo woma manyatəwo kpata.¹⁵ nene inyə ahien djjidji vevede be made ggefə enyə nyiə lə nō mia, amtsiwo le roma tsa.¹⁶ enyə nyiə nde kpen nənə nənə, dō inyə Mawu yio n̄se. exən ametsiwo kpata xən djsiñə dō agbe, yudatəwo kudo ametsiwo nde nyi yudatəwo tsa.¹⁷ enyə nyiə me yi wodə lets i Mawu də ame djjidjəsəfia le. eyə nyi xəse yio nyə so gomedjedjea me vasədə nuwuwu. onjən dō Mawu yio nyəme be: "ametsi Mawu be eledjədjiə le yio xəsetə lə latsi agbe."¹⁸ lets i Mawu donə dəmezi

Chapter 2

do ametsiwo nde voni ntsio lo, ametsi so nuvodi wawa sodo yi wo sona nuvodi wawa sote nunyi wawa do anyi lo, ze le kaka faa le kaka djinkushi ke.¹⁹ nutsi amegbeto latenj nya so Mawu ntsi, rnyi xoxo gbouxue do Mawu nts dei fie.²⁰ Osogatsime wowa xixeme lo Mawu yio nsen tsi le daa kudo nutsiyi inyi iyo nconome, tsiwo nyi nutsi nkovi ndekpon le Mawu ntsio lo, agbeto dekpekipi nde do kanfla abe yenje nya nuyeo.²¹ togbo be wodjeshi Mawu tsa lo wonde sona bubuysi dje lo sonanlo alo ado akpe ni shigbe lets idje be wua doakpe ni xan eneo. le eyo texue lo, enu madewivo kpo wobunu kpo. susu nde gbe le woshio, nene wotame do vivitsi.²² wonjo wo be yeo le nunya, vo wo troru numanyato.²³ tsi ilebewoas bubu na Mawu makumaku lo, wosoe na enukpakpawo kudo enumemewo, tsiwo do amekukuo aloexvi alo langonewo alo nutsiwo zonn le xodo djio nconome boj bua wova le.²⁴ neneyi Mawu deashi le wonjtsi be wuawa nutsi djedjinow, yi wosoe wonjtsilan wa njunyonu kudo nkpin nuwo do wonconio ntsi.²⁵ wue nyi ame tsiwo tro Mawuyio nyosowa adjedada. wosennu nutsiwo Mawu wa dono tagunow, enuawo wat, tsidje no kafukafu soyi mavu me lo yio texue amen.²⁶ eye ntsi, Mawu de ashi le wonjtsi, djrodjro dunco wodji yiwo yi woncon nkpere nuwo wa. nyonuawo dono kudo nyonuwo, vlo nde nene yi djedjome doe dadedo.²⁷ nene ke ntsi wotwo nde dono kudo nyonuwo, shigbe lets djedjome doe dadene, vlo wofiong gudaguda le ntsila me dk wot ntsuwo ntsi, yi ntsuwo dono kudo ntsuwo nkpe ma nometo. le nugbleble tsiwo wuan ta ntsi lo. Mawh heto nwo, shigbe lets nwo xa ene, yi kpo tse le wodekime.²⁸ tsinje djedjinow be yewoaxo nunya adodoi so Mawu gbo do wodekiwome lo, Mawu tsa gbewo dadwo susu manyomanyo m, be woawa enu tsiwo nde sogbe klo.²⁹ wodtan tanjan kudo numadjomadjo wawa xomeviwo :vadivadi, nkkekle kudo vodjiname. vovovo tsiwo so axue drowome: tsiwo nyi nbiabia, amewuwu, avuxoxo, amebble, susu vodivo dede, kudo amenyconunu.³⁰ wogni agbletowo, amtsiwo le Mawu do keme, amezutowo, amedadawo, adegbegbalo xotwo, ametsiwo dono nuvodi wawa va, ameydiwo nde donoto wo djilawo.³¹ numanyatwo, ame madokadodjiwo, ametsiwo nde kuno nshishi nameku tame setwo. togbo be wonya nyiede be le Mawu yio seenu lo, ametsiwo wanu nutsewo djens ku tsa lo, wo wanu, gbwu lo, wodon amebu tsiwo wanu nutsewo dji.

Chapter 2

¹ novinye, ewue le kodjo dowa na ame buwoa? amede kpekpei tsi wonyi tsa lo nde ten nube yewanu nudjedjoe, ne wodo kodjo no amebu lo, wonjo dekio kpo wodo kodjo no, do enuox ke kpo wo, kodjodoto lo, nts tsa wowano.² mi nya be Mawu tso djo, ne edo kodjo no ametsiwo wanu nutsewo togbe.³ novinye, ke ewo, tsi le kodjo dowa no mutsewo watwo, vo wonjo wowano nuxwo togbe, de wobu be yela ten shi le Mawu yio kodjo doda nua?⁴ alo wosusu be Mawu nyon dome nts, donjdi ale gbegbe, gbona djide blewu ntsi, nde so dekpekipi le me?⁵ ke nde nya be de Mawu le dme nyos wa no ye sole kplkplk be natro djime oa?⁶ tsiwo sen to be yenja tro djime o lo, wo nts wona tohehe, tsi Mawu la nawo le nkeke xo dji lo, le nses dji no wonjo dekiwo. gbexogbe Mawu la do kodjo djedjoe, yi ila de yio dme zi sifia.⁶ ela do texue na ame shiamle nutsi iwa lo nu.⁷ ametsiwo ku kutri wa nu nyui, yi wodji ntsikok, bubu agbe nyi! ui nono lo, Mawu lana agbe mavu wo.⁸ ke metsiwo adjrewawa djonodjina, yi wonje donotonyatexue lo, vo wols nuvodi wawa lo, Mawu la hento nwo veveide ku domezi.⁹ ametsiwo kpata so nuvo wawa sodo lo, lakpefu, yi wola se veve; yudatwo tutugbo kudo ametsiwo ndenyi yudatwo.¹⁰ ke ntikok, kudo ntitafa lanyi nunyui watwo kpata to. yudatwo kudo ametsiwo nde nyi yudatwo tsa to.¹¹ do Mawu nde kpon amejeme o.¹² ametsiwo Moizi yio se nde bla, yi wowua nuvo lo, wola he to nwo se manoshi to, ese tse wola so do kodjo nwo.¹³ do nde ametsiwo donoto sen see lo wolele djedjoe le Mawu yio nme, boj ametsio wanu see dji yio.¹⁴ se yie nde bla ametsiwo nde nyi yudatwo gboxue. vo ne wowa do seedji djedjome nu le wodeki shi lo, ke etro zu se dodo no wodeki, togbo be se nde le woshi tsao lo.¹⁵ lets wowano nu do se dji lo deni fia be Mawu nts see do wo djime. neneke wo djitsinyo denu nukafu nwo so eye ntsi, do gadewo lo, wo tamesusu dono kodjo nwo, gadewo me lo edeno be wole djedjoe.¹⁶ nutsi fia ahien nyos nys le lo yi nys be lets ame lanu agbe gbexogbe, gatsime Mawu lado kodjo no amegbetwo nyos wawlawo to yesu kristo dji.¹⁷ woye lo, woyon dekio be yudat, wodon nkovi do ese lo ntsi, yi woncon dekio kok, be Mawu yio me yio me toxen yenyi.¹⁸ wonya Maxu yio lbnu yi wo nya nutsi inyi enu nyui shigbe lets wokpli le see me xa ene.¹⁹ wobunu dekio be ye nyi nkuvigbagbatwo kplla kudo klekle no ame tsiwo le vivitsi me.²⁰ woso dekio sowa ame manyanuwo kplla ku ame tsiwo nde kpo shi hadeo wo tsitsa. wo nya nyuide be nunya kudo nyawo dede kedje le see me.²¹ ledewa wo, ametsi le nufia amebuwo de, nafia wonjodekio lo? wode gbafan be wongbe fifio, vlo, wonjo wole fifio.²² woto be wongbe wa hashio, gake wonjo wole hashi wa. legba nyos no, wofiong voduxe nuwo.²³ wo, ametsi xon adegbbe be ye wuan see dji lo, ewo ke gbe dan see dji soden bubu djo le Mawu ntsi.²⁴ Mawu nyos nui lexape, be mia yudatwo tayi ametsiwo nde nyi yudatwo lo tono enyo bado do Mawu yio nyik ntsi do.²⁵ ne wowa do see dji lo, ke vide le axo vo soso shigbe yudat ene me; ke ne nde wasee djio lo, ke wole shigbe ame tsi nde nyi yudat xaene.²⁶ nenyi be ame tsi nde nyi yudat, wua see yio dodowo dji lo, ke Mawu nabui shigbe ame tsi wa see dji xa nene oa?²⁷ fifie ame sti nde nyi yudat wa see dji lo, lado nkpe wo, yudat tsi da see dji, togbo be wonglen see do alome no gake.²⁸ nde nyi amee tsi nde nyi yudat le nukpokpo nu, alo ame tsi woso vona shigbe moisi yio, see nu xa ene inyi yudat inyi yudat akuakuo,²⁹ vlo ame tsi nde nyi yudat le ye deki me, yi iso vo no yio dji yio. vososo tse so Mawu yio gbgbo lo gb, nde so ese tsio nlen dadje lo me. Mawu yi kafuno eme tse tongbe, kendje nyi amewo yio.

Chapter 3

¹ fifie de nde kon yudat so lejko no ame tsi nde nyi yudat o lo, alo vide nde le evo soso me?² vide tsewo sugbo nts . tutugbo lo yudatwo Mawu so yio nyos do ashi na.³ tsi wodometo dewo nde wa nutexue de? yintsi eye defia be Mawu tsan

la gbe nutexue wawa? ⁴ oo ! yee nja dja kpo gbede. ne ame gbeto deshiade zu adjedato tsa lo , Mawu ye lo , nyawo kpoe inyi godoo. wonjbe dadde be: "ne exonuxo lo two ne dja. ne edo kdjo no lo, wola so enyo nowo godoo". ⁵ ke fifie nenyi be enu madjomadjo ,tsi mia amegbetwo miwano yi nano be nudjodje , tsi oMawu wanu laze faa de, kende mia ten nu le go tseme ? de mila nube Mawu wanu madjomadjo, neheto nomia ?(yle nyo ye bi, shigbe lets amegbeto xono nuxo xa ene.) ⁶ gbede! ne Mawu nji nu madjomadjo wato de, lede ila ten dokodjo no xixeame? ⁷ nele lexu be ahien nusu kakame yi Mawu yio nyawo zeno le faa, be woa kafui de, ke nde ntsi wola gbebu nuvwat? ⁸ nele lexu de, nde ntsi mida no nuvo waac kpo, be nunyi nano totow le me? medewo le adje daawo do miashi xoxo, be eye inyi mia nyo tsi nuwo mile. nye nde to nene, wodo hue no ametsi u enyo xo lo, woto djo. ⁹ ke fifie lo, miy yudatwo miats nyowu abuwo taa? oo, nde nyowu le akpa de kpkprio de! mideme tonko vayi xoxo, be yudat kudo ametsi nde nji yudatwo kpata le nuvo yio nse gome. ¹⁰ Mawudo kpe dji be: "amede nde le, tsi le djodje. oo deka pe tsa nde leo. ¹¹ mede ndele, tsi seno nugome, yi deka pe tsa ndeleo, tsi dji no Mawu yio no. ¹² wokpata wo bu mo; wokpata wode gba, de ndele, tsi wua no nunyui. deka pe tsa ndeleo. ¹³ wo hlome le nuvo dade, shigbe yodo tsi le nuvo xa ene . wobleno ame ngnuijoui kudo wo ade. wo nyowu le shigbe dan yio adi xa ene le ade dji nowo. ¹⁴ fixodo kudo veve xelixeli dja nume nowo tanj. ¹⁵ wole dushio , tutu amewugbe. ¹⁶ ne wodjo le yiyi lo, wogbe axuedo kudo veve sese dado ngbedem. ¹⁷ wonjde nya lets wola no agbe le ntsifafa me do, ¹⁸ yi Mawu vovo de kpeke ndele nkuvidji nowo. ¹⁹ fifie minya be nutsiwo, see nu lo, metsiwo le see gome yio towo na, ne ame shiame na gbedji enyo xoxo do ye deki dji, bena Mawu nado kodji no xixeeme kpata . ²⁰ wonjtabu ame gbeto de kpkprio le Mawu yio nme be ele djodje, be ewa sedji ntsio, do ese lo dekpo yi inanu mi djenosh be nuvo le yi. ²¹ kefifie lo, wode lets Miwu bu ame be ele djodje sofia, yi eye nde to ese dji va. ese ntsi kudo Mawu yio gbefta detwo de nukafu le eye ntsi. ²² Mawu buno ame shiame tsi xo kristo dji se be ele djodje. ndedo vovo toto dekpkprio wo meo. ²³ do ame shiame wa nuvo, yi woda ten va Mawu yio ntsi kokoe gbo. ²⁴ vo Mawu ve wo nu, buwo be wole djodje, shigbe nunana nene, tsi kristo yesu tu fe do wonu ntsi. ²⁵ Mawu ntsi tonko so kristo do anyi be, toyio kume lo wua so mia nuvo ake mi, ne woxo dji se kpo. eye defia be Mawu wanu nudjodje, do egbo djidde bkewu enje daba xu nuvo tsiwo mi wa san lo dji. ²⁶ ewa este be yiadefia, le egbe nkeke tsewo me be yento lo yele djodje, yi yebunu ametsi xo kristo dji se be ele djodje ²⁷ ke fifie de, nde kon mian gbeso xo adegb? nde ndegbeleo. susu nde tayo? tsi mi wa see dji ntsi ya? kpa, ke tsi mi xose ntsi yo. ²⁸ nyo tsii tsi miso tote inyi be wobu ame be ele djodje, nenyi be exo, kristo dji se, nde nji be tsi wa see dji ntsi yo. ²⁹ alo wawu de, yudatwo dedeo to kpo inyi Mawu loa yi nde nji ametsiwo nde nji yudatwo xa twoa? ee, enyi wotsa wo Mawu daa! ³⁰ nene Mawu deka kpo le. yei labu ametsiwo nji yudatwo be wole djodje le wo xose ntsi, yike labu ametsiwo nli nde nji yudatwo be wole djodje le wo xose nu ³¹ ke nde nji de miso xose sole see deo dade? gbede! ke bon mile see do te sesede.

Chapter 4

¹ Fifie de nde mia tenju su Abraham, mia togbei le djidjime ntsi? nde wokpo le enyo ye ntsi? ² ke ne nji be de Mawu bu Abraham be ele djodje le do tsi iwa ntsi lo, ke nde la no shi tsi ila so xo adegb, vo nde nji le Mawu ye yio nme. ³ ke enyo nde Mawu nyo ye nu? enube:"Abraham xo dji se, yintsi Mawu bui be ele djodje." ⁴ Ne amee de wado wotu fe ni lo, wonjde buno fetu lo shigbe dome nji xa ene, ke bon shigbe nutsi nji yento woso nei xa ene. ⁵ ke ne amede xose be Mawu wa ame mavomawu ame djodje togbo be ame ye nde wa dome tsa wo lo, yio xose ntsi, Mawu soni be enyi ame djodje. ⁶ Eye iwa David tsa nu be ame tsi Mawu bu be ele djodje, vo nde nji nude tsiwa ntsio, enyi yayrame . enu be : ⁷ Mawu yra ame tsio Mawu ntsi so wo nuvuiwo kewo, ame tsiwo nuvo dji woso nu tso. ⁸ Mawu yra ame tsi axuetu nde bu nubo na lo." ⁹ ame tswio nye yudatwo dedeo kpoi Mawu yra loo, alo eyra ame tsio nde nji yudatwo tsa? mitoi be wobu abraham be ele djodje le xose ta. ¹⁰ ke nonome ndeme ino gboxue wobui ni? woso vo ni loo, alo wonjde soe ni wua? O gaxo me lo wonjde soe ni gboxue. ¹¹ eye yio ngebedem gboxue wova sovo no Abraham ,shigbe xa nene be wua so do kpe dji, be Mawu bui be ele djodje le yio xose ta, togbo be le gaxo me, wonjde kpo so vo ni hade ntsi tsao lo nene yi Abraham va zu to no ame tsio kpata xose. togbo be wonjde so vo nowo tsa Ol, wobuwo be wole djodje. ¹² neneke inyi eto no ame tsiwo woso vo na tsa .ns!de tsi woso vo nowo dede kpo, ke bon le etsi woso agbe le xose me, shigbe lets miats Abtaham no tsa ene, gboxue wova sovo ni lo ta. ¹³ Mawu do ngebe no Abraham kudo yio djidjimeviwo be yelaso xixieeme tinu nowo. nde tsi Abraham wa see dji ntsi yi Mawu do ngebe tse ni do, ke bon tsi xose, ntsi Mawu bui be ele djodje do. ¹⁴ ne nji be ametsiwo wa see dji kpooyi laxo nutsiwo ngebe Mawu do lo, ke xose su nubalo, ke ngebe dodoa tsa wode da. ¹⁵ ke Mawu yio domezi yi see hennu vano. ke fitsi see ndeleo lo wonjde dan le dji tsao le xon ¹⁶ le eye ntsi lo, xose djiyi ngebe dodo nte do, ale be u!nitsi ngebe wodo vazunutsi Mawu ve mianu sona mi , ame tsiwo kpata nji Abraham yio djidjimeviwo lo faa. nde ame tsiwo wua see dji dede kpooyi ileno, vlo eleno ame tsiwo kpata xose lo tsa shigbe lets Abraham xose ene, neneyi Abraham yi nji mia metsiwo kpata xose loto. ¹⁷ wonjle dade be: " nsowo do duko sugbwo to ." nene ngebeodo tse like le Mawu yio nme. Mawu tse dji Abraham xose, yei fono ame kukuwo, yi yono nutsiwo nde le xixieeme saolo wova nono anyi. ¹⁸ togbo be mokpokpo de kpekpei ndegbe le tsao lo, Abraham yie kpot le mokpokpo kudo xose kokoko, be yele duko gedde yio to nyigbe, shigbe lets wotui no ye xa ene:" lexu tutu axo djidjimeviwo lasugbo do!" ¹⁹ exo shigbe exue kavetakpo shi nene. nenyi be eb yio tsi tra zu nu kuku vo kudo lets sara, tsa yio vidjido kuvo ntsi kpo lo,yio xose la gboj, vo gake yio xose nde gboj. ²⁰ nde xonukpo le yie deki me, le nutsiwo ngebe Mawu doni ntsio, ne yiava nji be nde xo Mawu dji seo. ke bon yio xose gbesen dodji wu, yi iso bubu na Mawu. ²¹ ekadodji blibo be Mawu leten wa nutsi ngebe ido godoo. ²² le xose tsile shi ntsi lo, Mawu bui be ele djodje ²³ enyo tsi wo nube:" Mawu bui be ele djodje" lo , nde Abraham dede kpo ntsi inu enyo tse do, ²⁴ ke bon miata yo. mia metsiwo xo Mawu, ame tsi fo yesu mia xuet do te so ame kukuwo dome dji se lo , wolabu miso tsa be mile

Chapter 5

djədjəe neneke.²⁵ mia vodadawo ta wowui dō, yi Mawu fəui dō tenu, ale be woa bumi be mile djədjəe.

Chapter 5

¹ fifie tsi Mawu bumi be mile djədjəe to xəseme vəlɔ̄ ,n̄tsifafa le miɔ̄wo kudo Mawu dome, to mia xuetɔ̄ yesu kristo dji. ² to yε dji lɔ̄, mɔ̄ hun nɔ̄ mi fifie, be Mawu nave mianu, yi mile yio menu veveɛ me fifie. mile mɔ̄kpɔ̄wɔ̄ kudo djidjɔ̄, bene miɔ̄wo tsa miakpo gome le Mawu yio n̄tsi kɔ̄kɔ̄eme. ³ gbewu lɔ̄, mikpɔ̄nɔ̄ djidjɔ̄ ne mido vevesese me tsan, dō nutsi n̄tsi lɔ̄ minya be vevesese nanō mikplannɔ̄ djidodo, ⁴ yi djidodo nanō be milinɔ̄ke, yi kelili nanō be mikplannɔ̄ letsī mia kpɔ̄mɔ̄ dō, yi mɔ̄kpɔ̄kpɔ̄ n̄denanō be midlunɔ̄ nkpeɔ̄. ⁵ dō Mawu trɔ̄ yio lɔ̄lɔ̄ kɔ̄dɔ̄ mia djiwome to gbɔ̄gbɔ̄ kɔ̄kɔ̄e, tsi inami lɔ̄ dji. ⁶ Dō etsime wana vɔ̄ le miaŋtsi keken lɔ̄, gaxɔ̄me tutu kristo kudo ame mavɔ̄ mawuwo ta. ⁷ Faa kəŋgbɔ̄xue ne amede al̄ be yaku dō ame djədjɔ̄ea de ta;dewohi yi ame de la dodji be yeaku dō ame de tsi nyɔ̄nɔ̄ dome nɔ̄ ame lɔ̄ta. ⁸ ke Mawu de letsī ilɔ̄mi sɔ̄fia mi, lexā be etsi migbe nyi nuvɔ̄ watɔ̄wo tsa kristo ku dō mia ta. ⁹ Lexa, etsi wobu mi be mile djədjɔ̄ le kristo yio kuɔ̄ ta lɔ̄, Mawu lad̄emi gede n̄tsi so yio dɔ̄mezi me. ¹⁰ Dō tsi mi nyi Mawu yio ketɔ̄wo lɔ̄, evie kudo miata ele avu nɔ̄ mi. tsi ile avu nɔ̄mi fifie lɔ̄, edja demi gede sɔ̄wu, dō ele agbe. ¹¹ Nde exɔ̄ dede kpɔ̄yɔ̄, vɔ̄ Mawu wue be miɔ̄wo tsa miakpo djidjɔ̄, to miaxuetɔ̄ yesu kristo dji, dō yile avu le mia kudo Mawo dome. ¹² nuvɔ̄ to meedeka dji gedɔ̄ xixea me, yi ku to nuvɔ̄ dji va. nene yi eku kaka dō amegbeto xomea kpata dome dō ame shime wa nuvɔ̄. ¹³ le nyawo toto me lɔ̄, nuvɔ̄ nɔ̄ xixee me gbɔ̄xu Moizi yeo see va. ke ne eseɛ n̄delelo lɔ̄, wonje bunɔ̄ n̄de be enyi nuvɔ̄. ¹⁴ so Adam yio game kaka va səndo Moizi yio game lɔ̄, eku nɔ̄nō ame wuɔ̄. vɔ̄lɔ̄, ame tsiwo wuwe nɔ̄nɔ̄ lɔ̄ wo nuvɔ̄ n̄dele shigbe etsi Adam wa xa eneɔ̄. Adam le sɔ̄sɔ̄wɔ̄ kudoame tsiwo gbɔ̄ vava gbe lɔ̄. ¹⁵ nenyi ke woku le nuvɔ̄, tsi ame deka de da n̄tsi lɔ̄, exɔ̄ n̄tsi eme kɔ̄ faa be Mzwu lave ame gedewo nu, yi wola sɔ̄ nunana lɔ̄ ana wo faa gede sɔ̄wu, le etsi amr deka xɔ̄, tsi nyi yesu kristo lɔ̄, ve mia nu lɔ̄ n̄tsi. ¹⁶ nunana tsi Mawu na faa lɔ̄, n̄de le shigbe nusti ameka yio nuvɔ̄ he va eneɔ̄. nuvɔ̄ tsi ame deka xɔ̄n wa lɔ̄, wodo kodjo ni, edo hue ni; ke nunana tsi Mawu na faa lɔ̄ wue be wobu ame gedē tsio wa nuvɔ̄ lɔ̄ wobuwo be wole djədjɔ̄e. ¹⁷ Eme kɔ̄ faa be ame deka yio nuvɔ̄, tsi iwa lɔ̄ na be eku va dudji, le ame de tse n̄tsi. ke nunana tsi Mawu ve ame nu sɔ̄na faa lɔ̄ wa dō gedē wu n̄tsi! Ewa ame tsiwo xuese lɔ̄ be wole djədjɔ̄e, yi n̄se dowo n̄tsi be wuanɔ̄ agbe, le ame deka xɔ̄, tsi nyi yesu kristo lɔ̄ ta. ¹⁸ lexā, tsigbe letsī ame dekayio nuvɔ̄, tsi yi iwa inabe wodo hue nɔ̄ amewo kpata be woto n̄de dji eneɔ̄ lɔ̄, neneke ame deka de yio nudjɔ̄djɔ̄e etsi iwa lɔ̄, na be wodoe na amowō kpata be woto dji, yi woxɔ̄wo do agbe. ¹⁹ shigbe letsī ame deka yio tomadomado na be amowō kpata trɔ̄ zu nuvɔ̄watɔ̄wo ene lɔ̄, nene ke ame bu yio tododō lana be ame gedewo lazū ame djədjɔ̄ewo. ²⁰ eseɛ yε de kpoe va be nuvɔ̄ wawa na gbe səŋ dudji; dō afitsi nuvɔ̄wawa səŋ le lɔ̄, Mawu gbe veno ame nu dudji gedē wu. ²¹ ale be, tsigbe letsī vuvɔ̄ dudji kudo eku ene lɔ̄, nene ke Mawu yio amenuveve tsa le djiduwɔ̄, be ame nawa nudjɔ̄djee, alegbegbe woava nɔ̄ agbe mavɔ̄ to yesu kristo mia xuetɔ̄ lɔ̄ dji.

Chapter 6

¹ fifie de eyɔ̄n n̄de iyni nuvɔ̄ mile ? de yi mila kpɔ̄tɔ̄ aŋ nuvɔ̄ waɔ̄ be Mawu yio amenuveve na sugbɔ̄ nɔ̄ mia ? ² gbede ! lede wa mia ametsiwo ku nɔ̄ nuvɔ̄ lɔ̄ mila gbe no agbe le nuvɔ̄ wawa medɔ̄ ! ³ alo minđe nyi be mia ametsiwo kpata wole mawusi nɔ̄lɔ̄ be mia wua deka kudo yesu kristo yɔ̄, deyi wole mawusie nɔ̄ mi be mia wua deka kui le yio kume oa! ⁴ Wo q̄imi kudui to éshi dota me. énutse vame bénun tsi yi kristo fɔ̄n so kukuwo wo dome to nutsi kɔ̄kué étɔ̄ lɔ̄ tɔ̄ me lɔ̄ mia wo tshan mia zɔ̄n lé agb̄e yo yéyé me ⁵ dō mi wa q̄éka kudui lé éku q̄éke me lɔ̄ mi la gb̄e wa q̄éka kudui lé fɔ̄n fɔ̄n so m̄ekuku wo dome me. ⁶ Mi nyan bé mia ame xoxoɔ̄ lɔ̄ éyi athintsi kudui bé ne n̄tsi lan nuvɔ̄n tɔ̄ na nyi gban gban. éye la vame bé ne minjb̄é nyi nuvɔ̄n yo kluvi ké o. ⁷ Amē tsi yi ku lɔ̄ trɔ̄son ame djədjɔ̄ lé nuvɔ̄n yo n̄kɔ̄. ⁸ Ne mj̄ ku kudo kristo lɔ̄ ké mi xɔ̄sé bé mi la gb̄e nɔ̄n gb̄e kudui. ⁹ Mi nyan bé kristo fɔ̄n sk ame kukuwo me yi n̄dé gb̄é lé dja ku kéo yi éku n̄dé gb̄é kpɔ̄ nusen dō dji o. ¹⁰ dō éku yi nuvan wo n̄tsi yi kuq̄o xéqéka kpo yi ényɔ̄n lɔ̄ vɔ̄; vɔ̄ élé agb̄é yi Mawu yilé agb̄é nan. ¹¹ Nene ke lɔ̄ mi dō kpɔ̄e bé mia wo tsan mi ku ne nuvɔ̄n nene vɔ̄ mi lé agb̄é ne Mawu lé yésu kristo me ¹² bé ne énuvɔ̄n n̄gb̄é kpo hlɔ̄n hlɔ̄n dō mia kpasa dji yi mia gb̄e doto énudro dro xɔ̄n wo o. ¹³ miɔ̄ngb̄é sɔ̄ mia n̄tsi nu wo sɔ̄ nan énuvɔ̄n o vɔ̄ mi sɔ̄ mia q̄ékuwo sɔ̄ nan mawu yi mia sɔ̄ mia n̄tsi nu wo sɔ̄ wɔ̄ édɔ̄wɔ̄nu wo ne mawu. ¹⁴ dō énuvɔ̄n n̄dagb̄é dō atsé kpakpa dō miadjì kéo dō minđé gb̄é lé dja nɔ̄n ésé yo gɔ̄nme kéo vɔ̄ ame nu vévé gɔ̄nme. ¹⁵ N̄dé n̄tsi yi mi la woa nuvɔ̄n dō n̄tsi lɔ̄ miđé gb̄lé ésée gɔ̄nme dō mi lé ame nunuvévé mea? ne djidji le hɔ̄n. ¹⁶ minđé nyambé ne mi sɔ̄ mia q̄éki sɔ̄ nan ame q̄é sigb̄é ame xlue xlue lɔ̄ mi trɔ̄zun ame hléhlé ne ame hɔ̄n lo yi étododoo lɔ̄ la kpɔ̄mi sɔ̄ yi ékume alo kodjo dɔ̄domé. ¹⁷ vɔ̄lɔ̄ amenu vévé né yu nɔ̄n mia mawu dō étsi yi mi nyi kannumɔ̄n ne nuvɔ̄n lɔ̄ mi doto ésé tsi yi nyi mia akɔ̄tɔ̄ me yo séwo. tsi yi wo do ne mi lɔ̄. ¹⁸ Etsi yi mi to lé énu vɔ̄n me lɔ̄ awami ame djidjɔ̄ wo. ¹⁹ N̄lé nuxo xɔ̄ shigb̄é agb̄éha nene dō agbasa yo gb̄odjɔ̄ gb̄odjɔ̄ wo n̄tsi.n̄neké yi mi sɔ̄ agbasa mitɔ̄ wo sɔ̄ wa. ²⁰ Do tsi yi mi nyi kannumɔ̄n ne nuvɔ̄n lɔ̄ mi vo so kudjo dɔ̄do yo lɔ̄m̄e. ²¹ Eku tsinđé sinwo yi mile vie? ékutsi sinɔ̄ yi mi lé égbe lɔ̄ yi le vévédē dō énuo kénkén yo vɔ̄vɔ̄nu lɔ̄ yi nyi éku. ²² Vɔ̄ fifie tsi yi mi djo le nuvɔ̄n gb̄o lɔ̄ mi trɔ̄ suɔ̄n kluvi ne Mawu mi sin éku tsi yi nyi kɔ̄kué nyin nyin yi lé énu wuwu lɔ̄ mi la kpɔ̄ abb̄é mavɔ̄. ²³ Do nuvɔ̄n fintu yi nym̄i éku. vɔ̄ lɔ̄ énu tsi yi mawu la tinn̄ wane mi gbalo gbalo tɔ̄ lɔ̄ yi nyi abb̄émavɔ̄ to mia xuétɔ̄ kristo me.

Chapter 7

¹ Nonvio, nle nuho hoko nɔ̄n mi be, mi n̄de gbe nyan be ese n̄de gbe dō n̄sin dō ame tsi ku dji owa? yi ese dō rɔ̄nɔ̄n dō ame tsi leagbe dji? ² Yi n̄tsi ese tsa nyɔ̄nu kudo asuɔ̄ gatsim̄e nyɔ̄nu le agbe, vɔ̄ nɔ̄n nyɔ̄nu kulp̄ ese dō n̄de gbe tsawo. ³ Vɔ̄ nin asuɔ̄

Chapter 8

le agbe kengbɔxue yi de asu bulɔ wo la yɔe be hashitɔ; vɔ nin ɔnsa kulo ese ɔnde gbe tsawo ehinlɔ ela de asu bu djro.⁴ Yi ɔntsi nɔnviwo to kristo ɔntsilanme lo mio tsan mi ku to esee me nin mi ɔngbe nyi ame butɔ, mia non ame tsi fɔn le ame kukuwo me yi la kusinsin sɔ yi non mawu.⁵ Do gatsime mi le gbazame lo edjro enuvui to do ɔnsin do mia dji to esee dji yi nan sinsin ekuto. Vɔ fifielɔ mi ɔdu qo esee dji, tsi mi ku non ese xɔn tsi gonme mi non sa yi tro xɔ gbɔngbɔn yeyebu vɔ ɔnde nyi woma wlɛn wlɛn xoxoo lɔ.⁶ Le mia nuŋ vie? ese de enuvui ya? edjidji do xɔn! vɔ ɔndjeshi enuvui to ese dji. Do ɔndjeshi enu djrodjro to ese d7ji qo esee nube ɔngbe djro enuo.⁸ Vɔ enuvui to non ese dji yi mi djronɔn enu vovowo. Do nin enuvui ɔnde leo lo esee kunɔn.⁹ Enyi gatsime nyi ɔnde qo ese olo ,ple agbe; vɔ gatsime gbeta sɔɔsɔ valɔ enuvui trɔva agbe, yi nyi trɔ ku.¹⁰ Yi ɔntsi gbeta sɔɔsɔ tsi la kplɔŋ yi agbelɔ etrɔ kplɔŋ nyi yi qo eku me.¹¹ Do enuvui sɔ emɔn kpɔkpɔ yi bleŋ to gbeta sɔɔsɔ yi sɔŋ sɔhu.¹² Yi ɔntsi ese nyi enu kɔkɔ gbeta sɔɔsɔ nyi enu kɔkɔ yi dɔ yi min.¹³ Enu tsi nyɔn lɔ enyi nu yi la kplɔŋ yi kua? edjidji do xɔn! vɔ enuvui yɔ yi de ɔdekie fia to enuvui tsi nan non eku to adodui me, yi so gbeta sɔɔsɔme lo etrɔ zɔn ame tsi wo qo kodjonan gangan.¹⁴ Mi nyān be ese lo enu gbɔn gbɔn to yɔ vɔ nyin lo ɔnyi gbaza tsi wo sado enuvui.¹⁵ Do nyin de nyān non enu tsi ɔnwɔa non: nyin de woa non enu tsi ɔndjro non, yi enu tsi ɔngbe nonlɔ yi ɔnwɔa non.¹⁶ Vɔ nin ɔnwɔa non enu tsi nyi ɔnde djronɔn olo ɔndo non ɔndjeshi to xɔn be esee nyɔn.¹⁷ Yi gaxɔn melɔ ɔnde gbe nyi enyie yi le weweko vɔ enuvui tsi le enyie min yɔ.¹⁸ Enu tsi nyɔn ɔndjeshi vɔ ɔnde le enyin meo yio gonme nyin be gbaza tsi nyinme: ɔndo edjro, vɔ nyin ɔnde do rɔnrɔn tsi woa enjio.¹⁹ Do nyin de woa non enu ɔnui tsi ɔndjro non vɔ enu vui tsi le enyin me yo.²¹ Nkpo non ese xɔn le enyin me; non ɔndjro enui la walɔ enu vui blanɔn do ɔntsi nyin.²² Do nkpo non djidje do mawu yeo ese ɔntsi do agbeto gbɔn gbɔn me tɔntsi.²³ Vɔ ese bu le ega ɔdakɔ qo ɔntsi lan tsi nyi wo dji sɔ kpanŋɔ ese yeyeɛ lo yi sɔ nonjɔ trɔ non kannu mɔn non enu vui tsi le ɔntsi lan tsi nyin me.²⁴ Nshishin to tsi nyinlɔ! min de yi la ɔdeŋ le gbaza eku to tse?²⁵ Vɔ ɔntsi fafa non mawu to Jesu kristo axueto lɔmɛ. Exɔn me lo ɔnɔn non mawu yio ese dji shigbe le tsi ɔnse xa. Gaxɔnme lo ɔnyin kan numɔn non ese enuvui to.

Chapter 8

¹ Etodɔndɔn ɔdekpekpɛ ɔnde gbe le ne ametsiwo le Yesu Kristo meɔn. ² ɔnɔntsi, agbe Gbɔngbɔn me see ɔdewo tole nuvɔn ku eku yo see me. ³ ɔnɔntsi exee ɔnde kperntsi lawɔe, kuðo ɔntsilan yo ɔnsin tsi kpɔ qo dji, Mawu bufɔn nuvɔn le ɔntsilan me , yi sɔ yinjɔ Vie qɔda le ɔntsilan tsi sɔ kudo nuvɔn me , do nuvɔn ɔntsi,⁴ ehon be esee yo nudjɔdjɔwawo ne ya wɔdo le mia ametsiwo le zɔnzɔnkɔ le ɔntsilan yo agbe me, vɔ le gbɔngbɔn me. ⁵ Ametsiwo, le agbe nɔɔ le ɔntsilan lɔ, lɔnɔn ɔntsilan me nuwo, ganke ametsiwo lɔnɔn gbɔngbɔnme nuwo lɔ lɔnɔn gbɔngbɔnme nuwo.⁶ Yi lɔlɔn ne ɔntsilan lɔ nyi eku, ke lɔlɔn ne gbɔngbɔn nyi agbe kudo ɔntsifafa;⁷ qo ɔntsilan me yo lɔnɔn tsitre do Mawu ɔntsi, do ɔnde bɔbɔnqo do Mawu yo see gɔmɛɔn, yi ɔnde kperntsi vtsan O.⁸ Vɔlɔ ametsiwo nonɔ agbe le ɔntsilan me ɔnda kperntsi adje Mawu nu O.⁹ Miawolɔ, mi ɔnde le agbe nɔɔ le ɔntsilan me, vɔ gbɔngbɔn me, ne enyi be Mawu yo gbɔngbɔn le agbe le mia me. Ne amede ɔnde do Kristo yo gbɔngbɔn lɔ , ɔnde nyi yito.¹⁰ Yi ne Kristo le mia me lɔ, ɔntsilan, eku sukuðo nuvɔn ɔntsi, vɔ gbɔngbɔn ye le agbe sɔkuðo nudjɔdjɔwawa ɔntsi.¹¹ Ne Gbɔngbɔn tsi fɔn Yesu le amekukuwo dome le mia me lɔ, ametsi fɔn Kristo le amekukuwo lɔ lagbɔ agbe mia ɔntsilan kukuwo to yo gbɔngbɔn tsile mia me.¹² Novinyewo, yinjɔ lɔ, mi ɔnde nyi fin ne ɔntsilan be ne mia no agbe le ɔntsilan meɔn.¹³ Ne mile agbe nɔɔ le ɔntsilan me lɔ, mila ku; vɔ ne to Gbɔngbɔn lɔ dji miwu ɔntsilan yo djidjiwo lɔ, mi lano agbe,¹⁴ Do amesiame tsine zɔnɔn le Mawu yo Gbɔngbɔn nu lɔ nyi Mawuvi.¹⁵ Yi mi ɔnde xɔ kluvi yo gbɔngbɔn be ne mianɔ vɔvɔn me O; vɔ mixɔ vinyinyi yo gbɔngbɔn, tsine dji miyɔnɔ Mawu be: Aba! Papa!¹⁶ Gbɔngbɔnlɔ ɔntɔ qinɔn qase ne mia gbɔngbɔn be minyi mawuviwo.¹⁷ Vɔ, ne minyi mawuviwo, minyi gomekpolawo: Gomekpolala le Mawu gbo, yi miaku Kristo nyi gomekpolala, vɔ ne mi kpefū kudui, be ne miakpɔ ɔntsikɔkɔe kudui.¹⁸ Nkpo be fifie yo fukpekpɛ tsime mile lɔ ɔnda sɔ kudo ɔntsikɔkɔe tsi Mawu laso fia mi.¹⁹ Yi tsan hihie le tenɔɔ kpɔ mawuviwo yo ɔdelefia vevede.²⁰ ɔnɔntsi wo bɔbɔ hihie lɔ do nugbalo gɔmɛ, ɔnde le yinjɔ yo drodro ɔntsi, vɔ le ametsi bɔbɔ lɔ ɔntsi,²¹ kudo mɔkɔkpɔ be yitsan lato le ziziqo to do nugblegblewawa gɔmɛ, bene yakpɔ vovo le mawuviwo yo ɔntsikɔkɔe me.²² Vɔlɔ, minya be kakavaðo egbe lɔ, hihie le fun kpeɔ yile hun ɔqɔ le vidjidjiɛ ɔntsi.²³ Vɔ ɔnde nyi yideka kpoɔ; vɔ miatsan, tsi do Gbɔngbɔn lɔ yo ɔnkɔbesi, miawo tsan mile hun ɔdeka le miawo ɔntɔ me, le tenɔɔ kpɔ vinyinyi yo ɔntsilan ɔdelekɔkpɔ.²⁴ ɔnɔntsi le tenɔɔnɔme yi milakpɔ xɔxɔ. Vɔ tenɔɔnɔ tsi wo kpɔ lɔ gbenyi tenɔɔnɔ: Enu tsi wo kpɔ lɔ , wola gbe nɔtɔe kpɔe?²⁵ Vɔ ne mile tenɔɔ kpɔ nu nutsi mi ɔnde kponɔn lɔ, mila nɔtekɔkɔe kudo vevedodo.²⁶ Yitsan Gbɔngbɔnlɔ kponɔn do miawo ɔntsi le mia gbɔdjɔgbɔdjɔwo me, ɔnɔntsi mi ɔnde nyān nutsi mila biɔnɔ le mia gbedodoqawo meɔn. Vɔlɔ Gbɔngbɔn lɔ ɔntɔ xɔnɔ nya qo miata kudo ɔnjinjin tsi nunu ɔnde le ɔntsi;²⁷ yi ametsi kpɔnɔ edjiwo lɔ nyān susu tsile Gbɔngbɔn lɔ si, ɔnɔntsi Mawu gbo yi sonɔ be ne ya xɔ nya qo amekɔkɔewo ta.²⁸ Minya be nuwokpata la tinj hin nyui vane ametsiwo lɔnɔ Mawu, ametsiwo yinjɔ yɔ le yo djidji me.²⁹ Do ametsiwo yi nya donkɔ lɔ, ewɔwo donkɔ bene woadjɔ Viełɔ, bene Viełɔ yanyi vitutugban le noviewo dome.³⁰ Yi ametsiwo yi djiraqo lɔ, egbe yɔwo; yi ametsiwo yi ametsiwo yi yolo ewa wo djɔdjɔetɔwo; yi ametsiwo yiwa djɔdjɔ lɔ, egbe sɔ ɔntsikɔkɔe kado wo dji.³¹ Enyɔ ɔnde milanu so nyotsewo ɔntsi? Ne Mawu le miadjɔ lɔ , amenɔnde laso qo mianjɔsi?³² Ametsi ɔnde kpɔ Vie lɔ yo funkpekpɛ O, vɔ sɔena qo miata, ɔnde ɔntsi ɔnda sɔ nuwo kpata asɔ na mi kudui O?³³ Amenɔnde laðo kodjo ne Mawu yo ametsantsanwo? Mawu yi lawawo djɔdjɔetɔwo!³⁴ Menɔnde la bufɔn wo? Yesu ku; yinjɔtsan, Egbe fɔn, Ele Etsɔlɔ yo lɔqusi me, yile enya xɔɔ qo akɔn ne mi?³⁵ Menɔnde la qemidjɔ le Kristo yo lɔlɔn gbo?³⁶ Funkpekpɛ loo, alo xaxa, alo yometsitsi loo, alo adɔ, alo ama- ama, vɔvɔn alo eku?³⁷ Abe letsi wo ɔlɔc: Ewo ɔntsi wole mia wuɔɔ gbesiagbe, tsi wole miakpɔɔ sigbe be alin tsiwo kplɔnɔ yi wuwu gbe.³⁸ Vɔ le etsewo kpata me lɔ , miwu djidjɔtɔwo le ametsi lɔmī ɔntsi.³⁹ Do nkandofadi be, eku alo agbe, alo mawudɔla wo alo djɔduqawo alo nu tsiwo le egbe alo gboɔnɔ, nusinwo, djiyiyyi alo mawu yo nuwɔwɔ ɔnde man miakudo Mawu yo lɔlɔn tsidé to mia Xoetɔ Yesu Kristo dji O.

Chapter 9

Chapter 10

¹ Tsine ɳtsaka kudo Kristo lɔ, na to nyawo ne mi. Nyɛ ɳde le adje qao! Ahin djitsinyan ɖokpe nutsi ɳle nunuɔ qo Gbogbonkɔcœ te ɳle. ² ɳle ɳzinzin kudo vevesese me do novinyewo Israeluviwo ɳtsi. ³ Do ɳdji be mass ɖekinye sədo busuto yi na klan djo le Kristo gbo le novinyewo ɳtsi, xome tsinyewo le ɳtsilan me, ⁴ tsi nyi Israeluviwo, tsiwo to yi nyi vinyenye lɔ, kudo ɳtsikɔcœ, kudo nublablalɔ, kudo esee, kudo subɔsubɔ lɔ, ⁵ kudo ɳgbedodo, kudo patriashiwo, yi dome yi Kristo so le ɳtsilan me, Kristo tsi le tanɔ nusianu, yi Mawu yra tegbetegbe. Eveme! ⁶ ɳde be mila nu be mawunyɔ lɔ tsi edɔmawɔ yɔ. Ȱolo ametsiwo so Israelu lɔ ɳde nyi Israelu yo dukɔn, ⁷ yi, nɔlanyi Abraham yo djidjime lɔ, wo kpata ɳde nyi yo viwo; vɔ wo nu be: To Isaki me yi Oda kpo xome le, ⁸ Yi ɠome yinyi be ɳde nyi ɳtsilan me viwo yi nyi Mawuviwo, vɔlɔ ɳgbedodo viwo yi nyi djidjime lɔ. ⁹ Ngbedodo nyɔ lɔ yike: Nava ɳkeke ye tututu, yi Sara ladji vi. ¹⁰ Yitsan lɔ, nene yinyi ne Rebeka, tsi dji Isaki ne miato; ¹¹ dɔlo; tsine wo ɳde kpo dji nevieuwo tsan ɔlɔ, wo ɳde wa nuyui alo nuyon O, bene Mawu yo ametsantsan yano anyi, ne ɳgbe to dɔwɔwɔ meɔn, vɔ to ametsi to yo lɔlɔnu yo, ¹² wo to ne Rebeka be: Ameganxo lɔ lano ɠome ne vifintɔ lɔ, sigbe letsi wo ɳlɔe be: ¹³ Ȱlon Yakɔbu Yi ɳtsri Esao. ¹⁴ Enyɔnde mila nu? Nuglonglɔn le Mawu me? Nete haa djole hɔn! ¹⁵ Do Etone Mɔse be: Naku ɳziz̄i ne ametsi ɳdji be na ku ɳziz̄i na, yi nalɔn ametsi ɳdjibe nalɔn. ¹⁶ Yintsi, ɳde so ametsi ledjidjio alo ametsi leduxuɔ gbo, vɔ Mawu tsi kpoɔn nublanyi. ¹⁷ Mawunyɔ tone Faraɔn be: Enutse ɳtsi ɳɔswɔ do fio do Egipti dukɔn nu bene mawɔ axua kudo yi masɔ nusin fio, yi nyiko nye laxoxla anyigban kpata dji. ¹⁸ Yintsi, Ekunɔ ɳziz̄i ne ametsi dji, yi lana dji lasinŋ ne ametsi dji. ¹⁹ Olanu nuɔn be ɳde ɳtsi yigbe dɔnɔ to name qo? Ȱolo menjde latinŋ gbe le yo djidji ɳtsi? ²⁰ O agbetɔ, wo bohun, menjde wo nyi be ne nadɔnu kudo Mawu? Eze latinŋ atone ametsi me be ɳde ɳtsi omɛŋ nene qo?

²¹ Ezemetɔ ɳkpatsene esu lɔ, yi yilatinŋ so esuqeka asɔ me eze tsin̄tsi ɳtsikɔcœ lanɔ kudo eze maqo bubu O? ²² Vɔ lede miato sɔkuɔ Mawu yo adɔmɛzoe ɳtsi bene ya qe yo ɳsin fia, tsime yile djigbɔɔ qe ne djikuze yi wowɔ sɔnɛ gbegble, ²³ yi ne yidji be yaqe yo ɳtsikɔcœ fia sɔkuɔ ɳziz̄ikpɔkpo yo zewo tsi djaraq qe ne ɳtsikɔcœ? ²⁴ Yintsi yi yɔmi, so Yudatɔwo, alo so trɔnsubɔlawo dome, ²⁵ Sigbe letsi yi nui le Ose me be: Nayɔ dukɔn ametsi ɳde nyi ahin dukɔn, yi lɔnlɔntɔ ametsi ɳde nyi ahin lɔnlɔntɔ O; ²⁶ yi le afitsi wo le totɔɔ nɔwo le be: Mi ɳde nyi ahin dukɔn lɔ! Wo layɔwo Mawuagbeagbe viwo. ²⁷ Ezaya tsan nu so Israelu ɳtsi be: Ne Israeluviwo yo hinhlinme le sigbe axutakɔ lɔ, ame vitukui qe kpoε lakpo xɔxɔ. ²⁸ Do Axoetɔ lɔ lana yo nyalo lakpo emeavava kpata le anyigban lɔ dji. Yi, tsi ²⁹ Ezaya nui san lɔ: Ne Axoetɔ sɔdja yo amegan, ɳde gble djidjime qe kpato ne mi O lɔ, milano sigbe Sodon, alo Gomoru. ³⁰ Enyɔ ɳde mila nu fifie? Etrɔnsubɔlawo, tsiwo ɳde le nudjɔdjɔe djiɔ, xɔ nudjɔdjɔ, nudjɔdjɔe tsi so xɔse me, ³¹ Vɔlɔ Israelu, tsi le ese yo nudjɔdjɔ djikɔ lɔ, ɳde kperntsi kpo ese lɔ, ³² Ȱdenjtsi? Ȱonjtsi Israelu ɳde dji to xɔse meɔn, vɔ to sigbe be to dɔwɔwɔmɛ. Yi wo vayi so afɔ xlaqɔ ekpe ɳtsi, ³³ sigbe letsi wo ɳlin nene: Kpo ɳsɔ ekpeklɔlin qe daqo zion yi ametsi la xɔse se lɔ ɳda kpo ɳkpin.

Chapter 10

¹ Novinyewo, ahin djime djidji kudo gbedodoqa tsinye ne Mawu yinyi be wo ne kpo qede. ² Ȱle qase dji so wo ɳtsi be wo qo nyaya ne Mawu, vɔ numanyamanya tɔ. ³ Do tsi wo ɳde nya Mawu yo nudjɔdjɔe wawa O lɔ, wo ɳtɔ wodji be ye woa qo yo nudjɔdjɔe wawa, yi wo ɳde bɔbɔ wo ɖekui qo Mawu ɠome. ⁴ Krsito yi nyi nuwuwu ne ese lɔ, be ne amesiame tsi xɔnɔ dji selɔ lakpo nudjɔdjɔwawa. ⁵ Do lɔ Mɔse ɳlɔnu kudo nudjɔdjɔwawa tsi so ese me be: Ametsi lasɔ nya tse do dɔwawa me lɔ lakpo agbe to wo me. ⁶ Vɔ nudjɔdjɔwawa tsi sonɔ xɔse me ye nu be: Ngbe nu le djiwo me be amenjde layi djipo? Djidjio ole be Kristo ne qia; ⁷ alo menjde layi ahluimɛ? Odjibe Kristo nefɔn so amekukuwo domea. ⁸ Vɔ ɳde too yile? Enyɔ lɔ le mia gbo, le nutɔwo kudo djiwo me. Etse yi nyi xɔse yo nya tsi miso le gbefan deo. ⁹ Do ne ohun eme kudo nuwo be Yesu yi nyi Axoetɔ lɔ, yi ne oxɔse le axo djime be Mawu fɔe so amekukuwo dome, ola kpo xɔxɔ. ¹⁰ Do to djime yo tonɔ sohɔnɔ nudjɔdjɔwawa, yi to nume yo qenɔ gbefan xɔxɔ le. ¹¹ Yintsi to Mawu nyɔ me, amesiame tsi xɔnɔ senɔ lɔ ɳda kpo ɳkpin O. ¹² Vovototo ɳde le Yudatɔ alo Grekitɔ dome. Do Axoetɔ qeka yi wo qo, tsi nyi yaylatɔ ne amesiame tsi yɔnii. ¹³ Do amesiame tsi yɔnɔ Axoetɔ lɔ lakpo xɔxɔ. ¹⁴ Lede wo la kperntsi ayo, ametsi ɳtsi wo ɳde xɔse? Yi lede wola xɔedjise ne ameđe ɳde to nya nɔwo? Yi lede wola se nya ne ameđekpe ɳde le nyɔlɔ nu? ¹⁵ Yi lede gbefanqetɔwo lananyi ne wo ɳde dɔwo qođa? Wo ɳlin be: Gbefanqetɔwo tsiwo qenɔ gbefan yo afɔ nyɔ loo! ¹⁶ Vɔ wokpata wo ɳde qoto Mawu nyanyiulɔ. Ezaya nu be, Axoetɔ, amenjde se mia nya? ¹⁷ Xɔse vanɔ to nya tsi wose me, yi nya tsi wo senɔ lɔ so Kristo yo nya me. ¹⁸ Vɔ ɳnu be: Ȱe wo ɳde se O? Gbefanqetɔwo wo nyawo qj le anyigban kpatadjy yi wo gbewo yido xixee yo tsitsrime. ¹⁹ Yi Israelu ɳde nya be Mɔse nu tutugban: Nana mīla houānu to dukɔn tsi ɳde nyi dukɔn O dji, yi naho mia djiku to dukɔn tsi ɳde qo nunya O dji. ²⁰ Ezaya nu ɳtɔtsan be: Ametsiwo ɳde djiŋ lɔ kpoŋ. Yi ɳde ɖekuinye fio ametsiwo ɳde le yɔyɔŋ. ²¹ Vɔ sɔkuɔ Israelu ɳtsi lɔ : ɳsɔ alɔ qođa dukɔn etomađotɔ kudo ekolialiatɔ gbo gbesiagbe.

Chapter 11

¹ ɳle biɔbiɔ se be, Mawu gbe yio dukɔa ya! gbde ! do nyetsā israeɛlivi, so Abraham yio xomeame, le bejamɛ yio kɔtame. ² Mawu ɳdegbe yio dukɔ, tsi idɔ dadɛ xoxo. le ɳlɔlɔkɔcœ me lɔ, Miŋ djeshi letsi Elie xanu so israeli ɳtsi, le Mawu yio ɳme be: ³ Mikpo letsi ito : wowu axo nyɔnudadetɔwo wogbā axo vɔsaxue kpeɛwo xu anyi, nye deke pɛ kpoɔi kpoɔ wole eku djiɔ ne nye tsã. ⁴ vɔ qo ɳtsi tshi ɳbe yi mawu wa nɔn wo? ɳsɔ agbetɔ kotoqun amadre tshi wo yi ɳdesɔ wo klo sɔ tɔgu nɔn baleo lɔ. ⁵ neneké fifie tshan lɔ ame bu wɔ gbélé tshi ne yi wo tshian to amenu vɛvɛ me. ⁶ vɔ ne be ame nuvɛvɛ yɔ lɔ ɳdɛ yni éđɔ wɔwɔ me yɔ. yi ne gbe yni éđɔ wɔwɔ yɔlɔ, ɳdɛ yni ame nuvɛvɛ. ké nin mia nulɔ amenuvɛvɛ lɔ ɳdɛ gbé yni amenuvɛ. yi ne to amenuvɛvɛ me yɔ lɔ amenu vɛvɛ ɳdɛ gbé yni amenu vɛvɛ. ⁷ ɳdɛ djiwo yi izrayel lé yi ɳde kpoɔ? vɔ

Chapter 12

akɔ dada kpoē dogbɔ bé meqdéewo le énu sinɔ. ⁸ Tshigbé lé tshi yi wɔ ɔli nene lɔ: Mawu na wo gbɔn gbɔn tshi yi so ame so yi alɔn me, ɔkuvi tshi ɔndé kpɔnɔn énuo, kudo éto to tshi yi ɔndé gbé sénɔn énuo: ⁹ Bé ne wo kplɔn wo na trɔ zɔn émɔn nɔn wo, gué gué yo mɔn nu kpɔkɔ nɔn wo, kɔdqo éhlɔn bibio. ¹⁰ Bé ne wo ɔkuvio ne do vivitshi ne wo ngbé kpɔnɔ, yi wɔa nɔn gozome tegbe tegbe ¹¹ ɔnto bé: bé ne woa djanyi yi tshi wo djanyia? gbédé! Vɔ to wo guégué me, qdéké trɔ zuɔn gome kpɔkɔ ne tron subɔlawo tshan, Béne woa tinu ato le lé énu huan huan lɔ me. ¹² Ne wo gué gué nyi keshinɔn nu ne hihiéelɔ, yi wo hué hué nyi keshi non nu ne rɔnsubɔlawo, zé neni yi la gnɔn wu ne wo kpata wo trɔ djime. ¹³ Nlé totui wɔ nɔmi, trɔn subɔlawo: Shi gbé trɔn subɔla wo yo potri nene lɔ ɔnlé ahi dɔ ka fuɔ, ¹⁴ né wa qé nu huan huan éku kan tshinyin tɔ to léme atinj ahljn ame qeo gan ¹⁵ qo ne wo qé qé qo vo dra ékadodo qo kudo hihiéemé qé ke wo qo qo me la nɔn shi bbé djo djo lé ame kukuwo dome a so va ame agbégbé wo dome nenea? ¹⁶ Vɔ ne nu ku tshu tshu gbanwo nyɔn lɔ kɛ me ha lo tshan nynɔn, yi ne ékewo lé kɔkɔ dèlo aluevio tshan lé nene ¹⁷ Vɔ ne wo so lɔvi déwo yi so éwɔ tshi yi nyi atshi gbéme to so va qo yo téhué o la kpo gome le énu ɔduqo ékewo to me. ¹⁸ Ngbé kɔkɔ qékio lé ékewo tao dɔlɔ ɔndé éwo yi lé énuqduqo nao ékéeo vo wɔwo yi lé énuqduqo nako éwo ¹⁹ Ola to bé wo so alueviwo bé wa tin so nyin so qo wo téhué. ²⁰ Nyan wo yɔ wo qéwodjo so ku qo éto ma qo ma qo wo tɔ ɔntshi yi wowe lɔ olé to xɔsé me ngbé ta shi qékio ne qéki do qo djio, vɔ vɔn; ²¹ qo ne mawu ɔndé kpɔ qo me ne alueviwo lɔ ɔndqo kpɔdo me ne wotshan. ²² mi do djéshi bé mawu yo nyawo toto lé yo téhué: Metshi wo yi djan nyi yi djan nyi djannyi mawu to qo ɔntshi wo lɔ ngbé so a nyi djé djé xɔn sinsidéo sédino lɔ mawu la so wo tshan dangbé ²³ yi nene ké ne woɔn dé kpɔtɔ do vévé nu lé éto ma qome wo lɔ wo la trɔ so wo tshan so do atshientshiké. ²⁴ Ne éwo wo so wo lé atshi vuin ɔntshi so qo atshi kɔkue lo ɔntshi lɔ ɔndé ha ɔntshi yi wo ɔndqo gbé so wo so do atshi nyui wo to lɔ ɔntshi ne nyibé wo trɔ agbé nɔn nɔn ²⁵ nonviwo nyin ɔndé djibé mia ɔnlɔnbé énu djinu tshé wo bé nin mia va nɔn mia qékio kpɔ énugnantɔwo izrali vi qeo qo éto maqo maqo me kaka yi vodu subɔ tɔ wo kénkéen va qo me. ²⁶ Yi nene yi izraeli kénkéen la kpɔ qdéké shigbé lé tshi yi wo nylui nene: xɔna me tɔ lɔ la so zion yi wo la qé makɔmakɔ wo qa lé jacɔbu ɔntshi; ²⁷ yi yi la nyi énu bla bla tshi nyin kudɔ wo gatshi me yi na qé wo nuvui wo djo ²⁸ lé mawu nyɔn ɔntshilɔ wo trɔ sɔn miao kétɔ yi lé akodada wo trɔsɔn éxlɔ qo wo tɔwo ɔntshi. ²⁹ qo mawu ɔndé trɔnɔn lé yo nunana lé yé toyomeo ³⁰ Nénéké shi gbé lé tshi yi mio than mi gbé éto qodo mawu san to wɔwo to ma qo ma qo me lɔ mi kpɔ nu shishi kuku. ³¹ nene ké wo tshan wo gbé éto qodo bé ne wa kpo nushishi kuku xɔn lɔ ké. ³² qo Ma wu tu ame siame qo eto ma qo ma qo me bé ne ya ku nushishi. ³³ So yi mawu yo keshinɔn nu kudo nunyan gbogboɔ lɔ! bé yo kodjo qodqwo tshito yi meqdé ɔndé tiniq sé nɔn yo mɔn wo gon meo qo. ³⁴ Meqdé yi djéshi tame susu axuétlɔtɔ . alo me qé yi nyi yo afɔ qo afɔ dji tɔ? ³⁵ me qé yi ni tutubban ne ya va tɔ bé éla va tu fin ne amee lɔ? ³⁶ qo énu wo kénj kénj so ye me to ye dji égbé nyi yéto. ɔntshi kɔkue neyi ni so yi mavɔ mavɔ.

Chapter 12

¹ Nle afɔ qoko nɔn mi,nɔnviwo to ɔntshishi kuku mawu tɔ me nɔn mia so mia ɔntsi nuwo so nan shibe avɔsanu agbeagbe, tsi min yi yan kpɔkɔ nɔn mawu,yi la nyin kunu denu miato. ² Mi ɔngbe ti gahoho fife to xawo,vɔ mi trɔ qɔli mia susuwo nin mia kpɔnɔn gbɔngbɔn me nuwo tsi yi nyin mawu wo djidjito, enu tsi nyɔn,enyen kpɔkɔ yi sɔgbe. ³ To ɔntsi fafa tsi wo nan min lɔ, ɔnu nɔn qeka qeka mia tɔ be ame qe ɔngbe dji enu tsi hugino,vɔ nin ya so lɔnlɔn adodui so do shigbe le tsi Mawu man xɔse nɔn ame qeka qeka qo. ⁴ Shigbe lesti mi qo ɔntsinu sugbɔ qo ɔntsilan qekaloa,vɔ yi ɔntsinulɔ wo ɔnde qo edɔ wawa qeka qo, ⁵ yi ɔntsi miwo tsi sugbɔlɔ mia trɔ wa ɔntsilan qeka le kristo me yi mia gbe yin ɔntsinu nɔn qekaqeka miatɔwo. ⁶ Ðo mi qo enu nan nan vovowo,shigbe lesti ɔntsi fafa nan mixa,nɔn ame sti qo enu nan nan enyɔn nudetɔlɔ azin shigbe letsixɔse nunyin xa; ⁷ nɔn ame tsi wo yo non edolɔ nin bla qekie lo edolɔ ɔntsi; nɔn ame sti yi le enu kplakɔlɔ nin bla qekie qo enukplakpla yetɔ ɔntsi, ⁸ ku ame tsi le enu kplakɔlɔ nin kplanu yeto. Nɔn ame tsi an enu edjorouitɔ; ame tsi qo akpakpa; ame tsi qo ɔntshishi kuku nan mɛlɔ wo nin we ku djidje. ⁹ Nɔn lɔnlɔn ɔngbe yin eyemenuwo.Mi se vevi nɔn enu gblegblewo;abla sinde qo enui wawa ɔntsi. ¹⁰ Nɔn nɔnvi lɔnlɔn nin ɔkɔu qekaqeka miatɔwo; nɔn ashixɔkɔlɔ mi dinɔn miadékio kpo. ¹¹ Mi akpakpa,mi ɔngbe wa aqidɔ. Mi nɔn gbedji le gbɔngbɔn me. Mi sin ahuetɔlɔ. ¹² Mi djɔdji le etenɔnnɔn me. Mi yi agbɔndii le vevi seseme. ɔnsin le gbedoqa me. ¹³ Mi qo alɔ qo ehian ame kɔkewo tɔ me. Aqo walɔ ame xɔxɔtɔ. ¹⁴ Mi yla ame tsi wue le ayadoko nɔn mi,mi yla yi mi ɔngbe donuwo. ¹⁵ Mi nɔn djidje me ku ame tsi hue le djidje me; mi fanvi ku ame tsi hue le avi fankɔwo. ¹⁶ Mi qo lɔnlɔn nɔn qeka qeka mia tɔwo. Mi ɔngbe kpɔ enu gbalo gbo, vɔ mi tashi mia qekiwɔ nɔn enu tsihue bɔbɔwo.Mi ɔngbe yannu le ɔkuvi miatɔwodji. ¹⁷ Mi ɔngbe so evui so qo evui tehue nɔn ame qeo.Mi dji enu adodui le ɔnkɔ nɔn amewo keken. ¹⁸ Nin ela va emelɔ nin so mia gbo,mi nɔn ɔntsi ffafamé hu amewo keken. ¹⁹ Mi ɔngbe wa ahua nɔn mia qékio,lɔnlɔn tɔwo,vɔ mi tashi dɔmemezi ɔntsi; qo enyin wllewle be: nyin yi nyin erɔn qeqli,eyin la nan mi aleelɔ,ahuetɔlɔ yi nu nin nin. ²⁰ Vɔ nin shive tsi eketo tɔwɔlɔ nin enu ɔduqo; nin shiko tsi lɔ nin eshi ya nonnu; qo non owe nini lɔ ole emiɔkan bɔkɔ qo eta yeto. ²¹ ɔngbe tashi qékio nɔn enu gblegble aqo qo djio,vɔ kɔnu adodui so qo enu gblegble dji.

Chapter 13

¹ Ameshiamie na bɔbɔ yedeki nɔ djidudu, tsiwo shi ɔnsen le do miadji, do djidudu uwo kpata so Mawu gbo; do djidudu tsi kpata le lɔ Mawu yi dɔwo kpata anyi. ² eyenɔti ametsiwo kpata djenɔ agla do djidudu ɔntsi lɔ ,eshite do Mawu yio nudɔanyi ɔntsi ; ke metsiwo dje agla lɔ, wolakpsɔ kodjododo. ³ ne wole nunyi wawɔ lɔ djidudu ɔnde donɔ vɔvɔ nameɔ, vɔ edonɔ vɔvɔ nɔ. ame nenyi be wole nubadà wawɔ ɔnde dji be djidudu na do vɔvɔ nɔyeo lɔ wa nunyi wolaxɔ kafukafu so wogbo; ⁴ do wole dɔɔswa nɔ Mawu le axo nyɔnys ta. vɔ ne wole nubadà wawɔ lɔ, wola vɔ , djidudu do ɔnsen ahento. ɔnde gbagbalo yio! djidudu ɔhəntɔ ,wole Mawj yio dɔmeme , wodenɔ Mawu yio dɔmeme fianɔ ametsi lenubadà wawɔ. ⁵ ɔntsi wodo la dɔtoto,

Chapter 14

ŋde nyibe wuashi le Mawu yio dɔ̄mezi nu d̄ede kpooy, v̄o le mia djitsinyo ɻtsi.⁶ yin̄tsi mitun̄ takuewo d̄o. fīhawo dɔ̄wata tsiwo n̄n̄o d̄otsewo waɔ̄lo Mawu d̄ome wole.⁷ mis̄ nutsi mid̄ola s̄ona ameshiamē l̄ s̄ona. ne takue ȳ l̄, ne nudj̄d̄j̄ de ȳ l̄ mi dj̄e, ne etododo ȳ midoto, ne amebubu ȳ l̄, mibuame.⁸ min̄gbe dufe do amed̄eo, lonlon yio⁹ fen mila dudo mia n̄nonuiwo, ametsi lo amewo lo ewado esewo kpata dji nyuide.d̄o, minya seewo:(min̄gbewa hashio.min̄gbe wu amed̄eo. min̄gbe fifī. med̄eo nu ɻgbedj̄ro mio.) ese yewo kudo kpetewo kpata wole enȳ yeme:(lon ehawovi shigbe won̄t̄ d̄ekiwo nene.)¹⁰ ne lonlon le mewo ɻdawa nubaða de kudo n̄v̄io. yin̄tsi, lonlon inyi ese dji wawa ɻnt̄nt̄.¹¹ minya gaxoxo tsime mile be ega l̄ xov̄, be miafon so alonme; d̄o fifie l̄ agbexx̄ l̄ tu mi s̄owu san gatsime mix̄s̄e l̄.¹² ezan ye vayi v̄o, tsi en̄kekeø l̄! fifie l̄ mina mia de vivitsime d̄owawawo d̄a, ne miado klinklin yio ahuawanuwo!¹³ min̄o agbe nyi, shigbe atsiwo le ɻkekeme xa n̄ne, ɻde le nusu dudu me, alo le aha mumuwomeø. ɻdenyi hashi wawa kudo agbe nȳn̄ n̄n̄o adzrewawa kudo ɻuhanhan O.¹⁴. keboj̄ miadi axuet̄ yesu christo mibbe d̄ashi miad̄eki ne ɻtsilan yio dzrodzro akphanl̄ mi soyi nubaða wawa gbo O

Chapter 14

¹ ke mix̄ ametsi gb̄d̄j̄ le x̄sem̄, vo ɻde nyibe mia n̄ susu vovo d̄ewo so ɻtsi le djimeø.² Kp̄d̄en̄me amed̄e x̄ose be yelateñ̄ du nushianu, ametsi x̄ose ɻde seju n̄ l̄, ama kpo yie d̄uno.³ Ametsid̄uno enu l̄, ɻgbedigb̄ ameysi ɻde d̄uno n̄uø; ametsi d̄uni l̄ ɻgbe d̄o kodjo n̄ ame tsi d̄uno neuwo kpataç d̄o Mawu x̄ni.⁴ ke woed̄e med̄e wonyi le kodjo d̄ow̄ n̄ amebuwo sum̄ovi ! ne elete alo eedje anyi l̄, axuet̄ l̄ yio nȳ ȳ, d̄o ela teñ̄ note do axuet̄l̄ don̄se la liñ̄ de tenu⁵ amed̄e yie buno be ɻkekewo d̄ewo x̄ ashj̄ wu kpetewo, amebu yie buni be ɻkekewo kpata x̄oshi, ameshiamē d̄ola kado nutsi susuwe le l̄ dji.⁶ ametsi le vovo toto dow̄ ɻkekewo me l̄ le wawueø n̄ Axuet̄ l̄. ametsi le nuwo kpata d̄uw̄ l̄ le d̄ud̄uø n̄ Mawu. yi ametsi ɻde le ɻde d̄uw̄ l̄ le numad̄u n̄ Axuet̄ l̄, yet̄s̄a don̄ akpe n̄ Mawu.⁷ Miadom̄et̄ de ɻde le agbe n̄ yie d̄ekio, yi miadone t̄de tsā ɻde kunḡ n̄ yed̄ekio.⁸ Ne mile agbe l̄, mile agbe n̄ axuet̄ l̄, yi ne miku l̄, miku n̄ axuet̄ l̄. v̄o ne mile agbe alo miku l̄, axuet̄ l̄ to yi minȳ.⁹ Do eye ɻtsi christo kudo, gbegb̄ va agbe d̄o, bena yiad̄u axuet̄ d̄o ame kukuwo kudo ame gbagbewo kpata dji¹⁰ V̄o ewode ɻde ɻtsi wole kodjo d̄ow̄ n̄ n̄vi nȳn̄u alo ɻtsu chrisot̄ d̄o, woyed̄e ɻde ɻtsi wole vlo dow̄ n̄viw̄ d̄o! dk mia kpata milava note d̄o christo yio kodjo d̄o zikpee ɻk̄o.¹¹ Do woñ̄l̄be dade be; Axuet̄ l̄ nube: wola dje klo shia klo nun̄, yi ade shia de lahunme n̄ Mawu.¹² Yi ɻtsi miadom̄et̄ deshiade d̄olawa akɔ̄nt̄a le yed̄ek i ɻtsi n̄ Mawu.¹³ Eye ɻtsi min̄ote kodjo d̄od̄o n̄ mian̄on̄owo, v̄o nutsi mid̄olawa inȳ be med̄e ɻgbe s̄o muklikli d̄o mod̄ji n̄ n̄viø alo akped̄o ɻtsi ya dje anyio.¹⁴ ɻm̄on̄u dje ɻtsi kudo kākād̄od̄ji le Axuet̄ yesu yio amenuvees me be: ɻde kpekpuí ɻde nyi enu makomak̄, v̄o ne amed̄e bu ɻde be enȳ enu makomak̄ l̄ ezu enu makomak̄ ni.¹⁵ Nenyi be n̄viwo le nuxað le axo nud̄udu ɻtsi l̄, ke ɻde gbe le zoñ̄w̄ le l̄l̄ba meø. ɻgbe tsr̄ n̄vi ɻtsu lo nȳn̄u tsi ta kristo kudo¹⁶ Nutsi nikp̄o be nȳ n̄omi l̄, ɻgbe va zu n̄nu na amebuwo be enubada o.¹⁷ Le nyawo totome l̄, Mawu fiðuxee l̄ ɻde nyi nud̄udu alo enu nunuo. fiðuxue Mawu t̄lo d̄j̄d̄j̄enyinyi kudo ɻtsi fafa d̄jidj̄ø tsi ḡb̄ḡb̄ k̄k̄ø nanc̄ boñ̄ yio¹⁸ Ametsi sen̄ kristo le n̄v̄ome tse me l̄ djeno Mawu nu, djeno am̄wo tsā nu.¹⁹ Eye ɻtsi mina miad̄ji ɻtsifafa kudo nutsi mias̄ tu amehawo d̄o.²⁰ ɻgbeble Mawu yio d̄owawawo le nud̄udu tao! nyawo inyi be nushianu ɻtsi k̄o. v̄o nud̄udu tsiwo laðu yila tutu amed̄e do n̄v̄ome l̄ ɻdenȳ.²¹ Enutsi ɻdenȳ, inyi be, ɻda d̄u lað, alo ɻda nu ahao, le nȳ kpuí mel̄, ɻgbewa ɻde tsi la tutu n̄vi ɻtsu alo nȳn̄u do n̄v̄ome²² Ewo l̄ x̄ose tsi le ahsiw̄ l̄ n̄n̄o ashiwo le Mawu yio ɻme l̄, woyra a met̄i ɻde kpon̄ gbleble le enutsiwo iwan̄wo ɻtsio.²³ Ametsi le nud̄uw̄ v̄o le kp̄kp̄œw̄ be yenj̄e le wawawewo nyide l̄, amexo l̄ Mawu lado hue ni d̄o ele nutsi ɻde so x̄osemeø waø, d̄o nushianu tsi ɻde so x̄osemeø l̄ nyi nuvo.

Chapter 15

¹ ke ele n̄ mia ametsiwo shi ɻsen̄ lelo be, mias̄ amtsiwo ɻtsi ɻsen̄ ɻdeleø l̄ wo ḡb̄d̄j̄ḡb̄d̄j̄wo, be min̄d̄je mia d̄ekinuø.² miadom̄et̄ deshiade na dje n̄v̄ienu s̄ona yio nȳn̄a, bene wuaðtu amehawodo;³ v̄o l̄ chtisto tsan ɻdedje yed̄ek i n̄uø, v̄o shigbe lets̄i woñ̄l̄i ded̄e be: ezu tsi amewo kpata s̄o zuñ̄ va djinye;⁴ d̄o nutsi woñ̄l̄ dad̄e san l̄ woñ̄l̄i le mia nufiafia ɻtsi, bene mias̄ ɻlenj̄lewo d̄jidodo kudo akofafa as̄on̄o m̄okp̄ow̄⁵ ke d̄jidodo kudo akofaf yio Mawu na wami be miasusū tame d̄eka le mian̄on̄owo dome le yesu christo ɻtsi.⁶ bene mias̄ tame d̄eka kudo enudeka as̄o kanfu Mawu miaxuet̄ yesu christo yio t̄.⁷ eyen̄tsi mix̄ mian̄on̄eø, shigbe lets̄i yesu tsa x̄om̄i s̄ona Mawu yio kafukafu.⁸ d̄o qle totow̄ n̄ mi be, yesu christo zu sum̄ovi n̄ evososo le Mawu yio nyatexue ɻtsi, bene wuaðokpe ɻgbedodo tsiwo wodo n̄ t̄gbeewo l̄.⁹ yin̄tsi max̄setøwo kafu Mawu le yio ɻshishi kunameta, shigbe lets̄i woñ̄l̄i dad̄e be: eyen̄tsi nakafu Mawu le max̄setøwo dome, yi axo nyik̄o nadji kafukafuhu na.¹⁰ yi wogbe nube : edjin̄edj̄om̄i max̄setøwo s̄okped̄o yio duk̄o ɻtsi.¹¹ yi wogbe nube ; mikafu Mawu mi max̄setøwo kpata ! midovivi d̄o ɻtsi, mi duk̄wo kpa yi Ezai gbenube: Isai yio ke kudo ametsiwo kpata la shite, be yewoa du fio do xixeeème duk̄wo dji l̄, lava; eye yi xixeeème duk̄wo kpata la kp̄mona.¹² Ke m̄okp̄okp̄o yio Mawu laðo d̄jidj̄o kudo ɻtsifafa laðo d̄om̄i tan̄ le x̄ose me, bene mia d̄o m̄okp̄okp̄o subbo ḡban̄ḡban̄ le ḡb̄ḡb̄ k̄k̄ø yio ɻse me.¹³ Ke n̄v̄inyewo, nyen̄t̄ ɻdo ɻkuvi do mia ɻtsi bene, manyi ametsiwo ad̄a kudo d̄omenȳon̄y ḡban̄ḡban̄, shidjedje d̄om̄i tan̄tan̄, ne mia kpl̄an̄u mian̄on̄eø tsā¹⁴ Gake l̄ ɻso d̄jidodo ged̄e ɻt̄ so ɻl̄ enȳ x̄on̄ alo enȳ tse, n̄v̄inyewo , shigbe be ɻgbe d̄o ɻkuvi dji n̄ mi le amenuveve, tsi Mawu nañ̄ l̄ ɻtsi.¹⁵ bene manyi yesu christo yio d̄es̄o ne vodusetøwo, yi waw̄ Mawu yio enya nyie l̄ yio ɻkon̄on̄ d̄o, be max̄setøwo nazu v̄osa, tsi ladje enu, yin̄tsi k̄o to ḡb̄ḡb̄ k̄k̄ø l̄ me¹⁶ yin̄tsi ahië adâkâkâ, tsi le ashinye l̄, ele yesu christo me le Mawu yio d̄ ɻtsi.¹⁷ eye ɻtsi nyen̄de dodji anunȳ deo negbe nutsi yesu christo wa to djinye ne amax̄setøwo tod̄odo le nȳn̄unu kudo d̄owawa me.¹⁸ Le djeshiwo kudo

nukunuwo le ḷṣen me, le gbogbo kōkōe yio ḷṣen me, nene le jelusalem kudo yio nutoxo kpata me vasendō Iliriko tsā ḷđegbefā christo yio nyɔ nyiɛ lɔ keŋekn̄. ²⁰ ke le etsewo wawame ḷbui be, enyi bubunu be manu enyɔ nyuiɛ na amewo, vɔnjde nyi afitsi woɔɔ yesu yio nyikɔɔ le xoxo, be nyɛ ḷda yi tuido amebuwo gɔmedokpe dji. ²¹ vɔ shigbe letsi wonlui dadé be : ametsiwo wonđe degbefā na hadeo nene lɔ, wue lakpɔe, yi ametsiwo ḷde kpɔ se hadewo lɔ woe lajɔ dome. ²² Eye ḷtsi ḷdue zenenede be mava miagbo. ²³ Vɔ ḷde djedji nuŋ. ke fifie tsi ḷdje ago no (axie) dɔ le nuto tse me vɔlɔ, dɔ exue gedé enyi tse ḷdji be mava kpɔmī da ḷtsi lɔ, ²⁴ ḷdji be ne ḷva le spania yio lɔ mava kpɔmida fifie. ḷle mɔkpɔkpɔme be ne ḷva le xɔn yio lɔ mava to miagbo akpɔmī da anɔ miagbo miakpɔ djidjɔ vide gbɔxue mia dɔŋ dada ḷkɔgbeelɔ. ²⁵ fifie trolo lɔ, ḷle mɔdji tuta jerusalem be masɔ nunana ayi no ametsiwo ḷtsi woko le hɔn. ²⁶ chrisotɔ Makedoniatɔwo kudo Akañetɔwo dui be yewoa djɔnu faa dada wamenɔ tsiwo ḷtsi woko le jerusalem. ²⁷ wodui be yewoa kpedo wonjtsi vɔ le nyawo totome lɔ efe inyi wodu. dɔ chrisotɔ Masedonia tɔwo kudo Akañe tɔwo wonđe nyi yudatɔwo le djidjime, valɔ, wovakpo gome le gbogbɔme yio yrayra tsi Mawu na yudatɔwo lɔmè yin̄tsi idjebé yudatɔwo tsa nakpɔ gome le keshinɔnu tsiwo wotsā wokpo le xixeye meemē. ²⁸ Ne ḷwa dɔ tse sɔ egalɔ sɔyina yerusalem tɔwo vɔlɔ nava miagbo gbɔxue ayi Espanyi. ²⁹ ḷnyie be ne ḷgbɔnɔ miagbo lɔ nasɔ christo yio yrayrawo kpata asɔva miagbo. ³⁰ Novinye ḷsu kudo nyɔnunu, shigbe letsi a!Axuetɔ yesu christo djise le gbogbo kōkōe yoo lɔlɔmè enelɔ, miwa ahua kpedo ḷtsigne le gbedododamne ne mile gbedoɔ da no Mawu lɔ. ³¹ Middogbeda ne ametsiwo ḷde xɔ krito djiseo lɔ wɔngbeva wa nubadə kudonɔ; vevetɔ christotɔ tsiwo gbɔ yio lɔ naxɔn nyuide be do tsiwagbe yio ḷlelɔ edɔlɔ nadjedjinu nyuide. ³² Bene Mawu lonlɔ maten̄ ava miagbo kudo djidjɔ ava gbɔdome. ḷtsifafa yio Mawu nano anyi kudo mia kpata amen!

Chapter 16

¹ Ntɔ dɔwo Phoebe miwo nɔnvi nyɔnū thi yi yin edɔ watɔ le thɔthi cenchrée tɔ ² nin mia he le awetɔme to kɔeké yniyni me nɔn mia kpɔdɔn̄thi le enun thiwo kekeɔ yi ela dɔ ehina wotɔo le miagbo dɔ ekpèdɔ ame sugbɔ ḷthi yintɔ than. ³ Mi dogbe non Prisca kuđo Akilas thiwe kpe dɔ ḷthi nyin le edɔ wawame to jesu kristome ⁴ thi we sɔ éta wotɔ sɔna nɔn agbe thinyin vɔ ḷde nyinđeka yi le akpe dokɔ nɔn wo vɔ thɔthi mahɔce tɔlɔ kekeɔ yi le akpe dokɔ non wɔ. ⁵ Mi dogbe non thɔthi thi yi le wo homewo than.Mi dogbe non Epainète lɔnlɔn tɔ thiwin thi sɔ krito sɔ wa enu nana ḷkɔtɔle Asie ⁶ Mi dogbe non Marie thi yi ho vevi sese miatɔ sugbɔ. ⁷ Mi dogbe non Andronicus kuđo Junias thiwe yi nyi djila thinyinwo ku kplɔdotɔ vevithi yi dɔ achi hɔhɔ gangandé le apotriwo gbɔ yi gbe le kristome djenkɔ nɔn nyin. ⁸ Mi dogbe non Amplias lɔnlɔntɔ thi nyin le ahetɔme. Mi dogbe non Urbain edɔ watɔ miatɔ le kristome kudo Stachys lɔnlɔntɔ thi nyin. ⁹ Mi dogbe non Urbain edɔwato miatɔ le krito me ku Stachys lɔnlɔntɔ hti nyin. ¹⁰ Mi dogbe non Apellès thi wo kɔɔ le jesu me. Mi dogbe non ame thiwe le ahe Aristobule tɔmè. ¹¹ Mi dogbe non Hérodion djila thi nyin. Mi dogbe amethiwè le ahe Narcisse tome thi we le jesu me. ¹² Mi dogbenɔn Tryphène ku Tryphose thi le edɔ wako nɔn aheto. Mi dogbe non Perside lɔnlɔntɔ thi wa edɔ sugbɔ nɔn aheto. ¹³ Mi dogbe non Rufus, thi yi nyi ame thanthan aheto to ku enɔnlo hti yi nyin enɔnyin. ¹⁴ Mi dogbe non Asncrite, Phlégon, Hermès, Patrobas, Hermas, ku nɔnvi thi we le gbɔwo. ¹⁵ Mi dogbe non Philologue ku Julie, Nérée ku nɔnvi nyɔnū ku Olympe ku ame kōkōe thi le kuwo. ¹⁶ Mi dogbe non ḷkaŋka miatɔwo. Thɔthi jesu tɔwo keken̄ gogbe nɔn mi. ¹⁷ ḷle afo doko nɔn mi nɔnviwo be mia nɔn gbe sɔsɔ nɔn enu thiwo la hin krankran va ku afo krinnu va nɔn enu kplame jesu tɔ. Mi djidji le wothi. ¹⁸ dɔ ame hɔnwo ḷde sinnɔn krito aheto miatɔ vɔ hodo wotɔ; vɔ tɔ wo nuho me lɔ wo blenɔn ame yi gbe lenɔn edji ame gbalowoto. ¹⁹ Nen miwo lɔ amen sisi miatɔ wo djési, ḷkpɔ djidjɔe sɔ ényɔn mi wo tsi, ḷdjibé mianyi énu nyantɔ lé énu tsi nyɔn yi kɔ, kudo énuvui. ²⁰ Ekpotɔ vidé kpo yi Mawu la gban satanan dɔ afo miatɔ wɔ gɔnmè gudugudu, yi mia xuétɔ Yésu yo yra yra la va miadjɔ ²¹ Timonté tsi nyi éhadɔ watɔ tsi nyin édo égbé nɔn mi kudo lucius, jason ku sodipater, djila tsi nyi wo. ²² Enyi titus yi ḷlen woma tse dɔ qa paulo tsan do égbé nɔmī, shigbé nɔvī lè krito ne xa nene. ²³ Gayo tsan bē yédo égbenɔmī, yio amedro yi hun nyi, yi tsɔtsi lɔ va bɔ nɔ le maxome. Erasto tsi yi édu gangandji kpɔtɔ kudo mia nɔvī kuarto le kristome tsan do égbé nɔmī. ²⁴ Mia xuétɔ yesu krito yio amenu vévé nɛnɔ anyi kudo amewo kénkén. ²⁵ Fifie lɔ, ametsi téj sɔ mi sɔ qadø enyɔn ḷuis kudo ényɔn yesu kristotɔ djadjra me, étse yi nyi qodø tsi wosɔ wla domi so xixélo wo gome djédjé. ²⁶ Shigbé létsi ényɔnudaqe to wo nui djéŋkɔ vayi yi ne neké, shigbé létsi Mawu mavɔ mavɔ do éssé xa ényo tsi ame lɔ wo lè nunu. Mawu déka tsi nyi énu nyantɔ to évie yésu krito dji bɔ lɔ, yéto yi nyi bubu so mavɔ yi mavɔ me. Amen

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Pɔlu, Jesu Klisto yɔe to amenɔn veve Mawutɔmè, ku mianɔnvi Sosthene, ² Non Mawu yi tsɔtsi tsi le korinti lɔ. metsiwo jesu Klisto djrado nɔn wa nyi ame kōkōe ku ametsiwo yinɔn miaxuétɔ Jesu Klisto yio nyinkɔ le tehue dékpikpime. ³ Nen amenɔnvêvè ku ḷtsi fafa Mawu miatɔ ku axuétɔ Jesu Klisto gbɔ nɛn non anyi kumi. ⁴ ḷle ḷtsi kōkōe sɔ ko nɔn Mawu tsi nyi gasiagame sɔku dɔamenuve tsi Jesu Klisto sɔ na mi ḷtsi. ⁵ Eylami le nuwo kékéonme, le nuxɔ xɔxɔmè ku enu djédjéshime. ⁶ eylami sɔ to kunudedewo dɔ tsi Klisto wa to mia dji le nyawo me. ⁷ Vɔ lɔ, gbɔngbɔn me nu nana wo huédomi, shibe le tsi mi le étenɔ wɔ vévidé kpo mia xuétɔ Jesu klisto yio dɔde fia. ⁸ Ela do ḷṣen mi kaka sɔyī nɔnvi. Le nɛn nɛn lɔ wo ḷda kpo enyɔ dɔ so mia ḷtsi le kodjodɔ gbéwo. ⁹ Mawu nyi djjɔdjetɔ, ye tsi yɔmiva dëka wawa ku evie Jesu Klisto tsi nyi mixuétɔ. ¹¹ ḷle ḷṣen domixɔ fifie nɔnvi ḷsuwo ku nyɔnunu, le axuétɔ Jesu Klisto tsiwo nyikɔ mixɔ, yi mama ḷdégbelé mia mewo. ḷle mi tutuwɔ be mia nɔn du le gbɔngbɔn dékame le susu dékame. ¹⁰ Ðo ḷṣe le kloé tɔwɔgbɔ be adjré le miamen. ¹² Fifie ḷdi be makɔ enu tse men nɔn mi: "nɔn ametsiwué le totowɔ be, nyielɔ Pɔlu ḷlé", "alo Apollo dijɔ ḷlé",

Chapter 2

"alo séfasi dji ñlé"," alo Klisto dji ñlé".¹³ Klisto wɔ dé ema yiwa? wo kan Pɔlu do ta nɔn mia? wo nyron mi le Pɔlu nyikɔ me?¹⁴ ñdo akpé nɔn Mawu be nyinje nyron amede le mia dome, nɛn glo Krispus kuGarus.¹⁵ be mede nenva tobé wo nyronyé lenyiko tsi nyen me.¹⁶ (nyron stéfane woxometwo kékéon. To vo nɔn xɔlɔ nyi nde gbe donkuvi be nyron amedeo).¹⁷ Do Klisto nde dɔ dandan be ma nyron amewo do tome, vɔbe ma do ayen nyuielɔ, ñdé kudo ame ñtɔ nu nyannyano. Be Jesu Klisto yio tsi sogalɔ ñsen nɛn déléedjio.¹⁸ Nɔn ametsiué le kukuwɔlo, atsisoga nyiɔ nyinɔ enu ma nyia le wɔnjme. Vɔ! lé mia mɛ, metsiwo Mawu xɔna , éxɔ nyi Mawuwo ñsen le wogbo.¹⁹ Do wo hlen bé "nan gban enu dje shitjwɔto. Na tsa ka enu nyia tɔ nu nyia.²⁰ Fié ame nyauo lé? fié ame tsi séwoma lé? alo metsi wuanɔn xixéme nyɔnwo lé? Mawu nde sɔ enu nyan xixémɛtɔ tɔ zuɔn ehalo?²¹ so kaka gatsime, xixé le yio nu nyan nyan mɛ gbe nu lé Mawu gbɔlo, Mawu tsan be yia dé yéde kifia ametsiué be nu ma gan nyiɔ wo me.²² Jufu wo biɔ djéshi kpatsawo, Greki wo le enu nyan dikɔ.²³ Vɔ miçwo mi le Jesu kan kan djrakɔ, enyi gbedoda kpatsa nɔn jufu wo alo nu ma nyan nɔn grekiwo.²⁴ Vɔlɔ, nɔn mɛ tsiwo Mawu yiwa , jufu ku grekiwo mi le Mawu ñsen ku io nyia djrawo.²⁵ Do Mawu ha djédjé enyɔnwu agbetɔtɔ yi ñsen ma do yéto esenɔ wu agbétɔtɔ.²⁶ Mi xɔse nɔnvi^ñsu ku nɔnvi nyɔnwo be le mia metsiwo woyio mɛlɔ ame su gbo ñtsilan me nuwo, ame gangan su gbo wo nde lé miameo.²⁷ Vɔ Mawu sɔ nɔn xixé me nu nyantɔ wo. Mawu sɔ nɔn ame tsiwué nde do neen dé kpikpi lé xixé me sɔ tsa ka nɔn xixéme nu nyantwo.²⁸ Mawu sɔ nɔn enu vitun kui tsi wo gbe lé xixé me ku do enu ma di nuwo sɔ glé nɔn tsiwué nɔn sébé wo dɔ ñsen dome.²⁹ Eva xɔwɔ be ameyi dɛ ñgbe va kɔ dekies le ñmɛ nyio.³⁰ Kudɔ ñtsi Mawu wa, fifie mi le Jesu Klistome, tsi tɔ zun enu nyan Mawu tɔ, djadje mitɔ, kokɔe miato kudo mia xɔnametɔ.³¹ Shibe letsi wo hlen xa, "metsi la kpo dekies nɛn kpo le axuétɔlɔme".

Chapter 2

¹ Gatsime ñva mia gbo lɔ, nyin de va kudo enyɔn masegonmenawo alo enu manyan manyan gatsime Mawu nyɔn nyawo wlawla.² Vɔ ñsa gbeta be nyen ñda nyan ñdéo gatsime ñle miame sɔtɔ Jesu Klisto tsiwo kan.³ ñle mia mɛ le gbɔdjɔgbɔdjɔmɛ, le vɔnvɔnmɛ, ku tsakatsakame.⁴ Enyɔn tsinyen wo ku kɔnnu dédé tsinyenwo nde na djidéedé, vɔ ele ku gbɔngbɔn kɔkɔe ku rɔnɔn,⁵ nɔn xɔse miato ñgbe nyin nu nyan agbetɔtɔ, vɔ Mawu yio rɔnɔn.⁶ Fifie mi le nuxoxoɔ so nuyan ñtsi le ameganhome, vɔ nde nuyan xixéto alo gahohootɔ tsi va yi.⁷ Vɔ mi le nuxoxoɔ leenuyan Mawutɔmɛ, nyawo wlawla Mawuto eleŋkɔ kanfukanfu miato.⁸ Ese dɛ nde le xixéme yi do nuyan tse, do nɔn wo mɔnnudjé ñtsilɔ wo da kan axuetɔlɔ le kanfukanfu yetɔmɛ.⁹ Vɔ letsi yi hlen hlen dɔ,"enu makpo makpo tsi éto dɛ ñde seo, gbɔngbɔn dɛ ñde buikpo, enutsiwo yi Mawu dadɛ nɔn men tsixué lɔnuiwo.¹⁰ Etsewo nyin enu tsi Mawu defia to gbɔngbɔn yéto. Do gbɔngbɔn djéshi enuwo kékéon, kaka djé tsitotsito nɔn Mawu.¹¹ Do Mawu djéshi bukpo agbetɔtɔ sɔxu gbɔngbɔn? yi ñtsi mede nde djéshi tsitotsito Mawuto sɔxu gbɔngbɔn.¹² Vɔlɔ mi nde xɔ gbɔngbɔn Mawuto nɛn mia nyan enu yúi tsi Mawu nan mi.¹³ Mi le nuxoxoɔ so énuxɔ tsi tsimia nuyanyan ñdetenuo akplame, vɔ gbɔngbɔn kɔkɔe la kplan yi gbɔngbɔn kɔkɔe la dé enyɔn gbɔnbɔnmetɔwo to gbɔngbɔnme.¹⁴ Ame gbazato nde xɔn gbɔngbɔn kɔkɔe Mawuto, vɔ men tsi nde nyauulɔ. nde kpeñtsi anyan gbɔngbɔn menuwo.¹⁵ Nɔn metsi le gbɔngbɔnme nɛn djronuwo mɛkpo, vɔ ñgbe yigɔnme nɔn ehuedonanme amowɔtɔ.¹⁶ Men tsi dji la djeshi gbɔngbɔn Mawutɔlɔ, nɛn bɔie? vɔ mi dɔ gbɔngbɔn Klistoto.

Chapter 3

¹ Nɔnvi ñsuwo kudo nyɔnjuwo, nda teŋ xonuxo nɔn mi shibe ame gbɔngbɔnme tɔwo nɛn nɛn vɔ shibe ñtsianme nɛn nɛn ,shibe vifɛn tsiwo dji le klistome nɛn nɛn.² ñna mi anɔnsi yi ñda nyi élan yi ñnanmwó. Yi kaka va djé fifielɔ mi dé kpo sɔ agbe wó.³ Vɔ mi kptɔtɔle ñ tsilanme. Yintsi enuhùan kudo énu dɔn dɔn wo kptɔtɔle miame, dénjde nyi mi la gbé nɔn lé ñtsilan mewo á yi qdénnyi mi le zɔnzɔn lé agbetowó séwómewo?⁴ Gatsi me mede bé, ñnyi Pɔluto,"yi ame bu tɔ" ñ nyi Appolloz , demí nde le agbé nɔn le ñtsilanme n woa?⁵ Mɛn dé ñni Appolls? yi men de nyi Pɔlu? subɔtɔwo tsi wo dji mi toxɔsé, tsi wo Mawu sɔ edɔ na.⁶ Ñdonu ,Appolloz wusini, vɔlɔ Mawu na émio.⁷ Vɔ mé tsi yi odonu kudo mé tsi wusi wo ñdé nyi ñdewó. Vɔ Mawu ye yi mi.⁸ Fifielɔ ame tsi donu kudo ame tsi xushilɔ enu qeka wonyi, yi ame qeka qeka la va xɔ yi wo fentu le yéwo dɔ wawame.⁹ Do ñtsi lɔ mi nyi Mawu dɔwawatɔ. Mi nyi abɔmɛ nɔn Mawu, ñqodɔ Mawutɔ.¹⁰ le amenuveve tsi Mawu sɔ nanlɔ, ñqo gɔnmɛdokpé shibé xɔnametɔ adodui nene dɔ gɔnmɛdokpé nyi amebuwa tuxɔ qodji. Vɔ ametsɛ nɛnɔn ñzɔn gatsime yi lava tuqodji.¹¹ qo amedékpikpi ñdateŋ dɔ gɔnmɛ dɔkɔpɛ bu tovonɔn tsi woqo vayilɔ, tsi nyi yésu kristo.¹² Lé fifielɔ nɛn ame kava tuxɔ dɔ gɔnmɛdokpé dji ku shika klosaló ekpe wasi, atsi. ebe wo djił.¹³ Yíodqo la va zé le ñkeke yo klenklen mɛ. Do wo dɔwawa la va zé le ñkeke ó keonkeonu. Ðolɔ ela dɛ a shixɔxɔ nin dɔ tsi ame qekadeka xɔ sɔ fiá.¹⁴ Nɛn gɔnmɛ dokpé tsi ame dɔ ñqɔsɛn be la vakpɔ ale.¹⁵ Vɔ ne va fiɔnlɔ, ye ñtɔ la va qu aya vidé, vɔ ela va nyi hlenhlen gan tɔ ézo me.¹⁶ Mi nyá mi yi xɔnxé ne mawu yi gbɔngbɔn kɔkɔe mawu tɔ le mia men.¹⁷ Nɛn amedé gblé mawu wo xɔlɔ, Mawu la gbli. Ðo Mawu xɔ nyi xɔkɔkɔe kudo mi.¹⁸ Nɔn amede ñgbe blé dekies. Nɛn amede le mia mɛ buibé yé nyan nu lɛ agbe me lɔ, nɛn ya tɔ hanɔn gaxɔmɛ elia nyanu.¹⁹ Ðo enu nyan nyan xixéto nyi ha nɔn Mawu. Ðoenyi hlenhlen bé "ela kpo enunyantɔ le éha ye to mɛ le avome.²⁰ So yi dji lɔ Mawu nyan be djadje dɔjidi enu nyantɔ tɔ lɔ enu gbalo yó.²¹ Le xɔn mɛ lɔ amede ñgbe xua nua do amɔnwɔ! dɔ enuwɔ kénɔkénɔ nyi miato,²² Nɛn Pɔlu alo Apollosi alo Sefasi alo agbɛlɔ,alo agbé, alo éku, alo enu tsi wɔxɛ li,²³ alo enu tsixue lavava xokékéon nyi miato, yi mi nyi klisto yi klisto nyi Mawu.

Chapter 4

¹ Nenea, one kpo mi sigbe klisto o sumɔviwo nene, sigbe Mawu o nyɔn wlawlfia tɔ wo nene.² Ne ele nene, edje be enufiato

Chapter 5

ayi ne kankandodji.³ Voa le gbonyea, nde di nudé nuŋ be mia do kodjo nu alo be wa kplɔŋ yi ame gbetɔwo kodjo doxué déo do nye ndé dono kodjo ne dokuinyn e o.⁴ Nye nde gbe donku ne ŋ djé ago le énu wawa de me o, yi o gôme ndé nyi be ŋ lé kokœdé o. Mawu yi donj kodjo nu ŋ.⁵ Ex̄ me a, mi ngbé do kodjo dē djénko nôn game lo o, djénko nôn axuéto lo o vava o. E la dé énu wawla tsi o le vivi tsi me o va kinklin me, yi i la dé édji wo dodo o fia. Nene a, amesiame la xo adjø yi to le mawu gbo.⁶ Fifie a, nônvi ŋsu, nôvi nyônu, ŋ lé dodo tse o zîn do Apollo kudo nye ŋ to dji ne mia o nyôna, ne to mia djia mia do gôme sésé ne énu ŋjonnjolô lo, "Mi ŋ gbé to ŋjonnjolô wo ŋtsi o , ne amedé ne amedé ne zû égo yito doda nônvi gbo o.⁷ Do medé yi do vovo toto mia dome?, Ndé yi nyi mia to yi o ndé na mi éfín ma tu o? Ne mi xo éfín ma tua, ndé ŋtsi yi mi le égo yi sigbé ame tsi wo ŋtsi yi xlué nene?⁸ Enu tsi mi la hiän djro o su mia si! Mi nyi kinsinbón to wo vo! Mi ŋtsi wo mi to éfio dudu étsi me mi ndé hiän mi o wa! Nyawo a, ŋ dji be mia dufio, exón a mia teñ du fio do édu.⁹ Miwo a apotri wo a, mawu sa téxué kpote na mi sigbé ame tsi o yi o so éku fio na nene. Mi tro zû kokui ne xixée, ne mawu dola wo ku do xixée.¹⁰ Mi djé suku do Kristo ŋtsi. Voa mi o mi do énu ynâ le kristo me. Mi gbdjø voa mi o mi do ŋsen. Mi kpote le bubu tsi o do mia ŋtsie me, voa miwo ya bubu ndé lé mia ŋtsi o.¹¹ To gaxoxo tsi me mi le ye ŋtsi a, fivé tsi mi yi sikø tsân tsi mi, mi djranôdo lé nônnhnmé nyuín to me, o xonôn mi bâda bâda, yi nônxué ndé le mia si o¹² Mi wa nôn édø sânsinde kudo alô mia to wo. Ne o zûn mia, mi yra nôn ame. Ne o do fünya fünya ne mia, mi xo ní.¹³ Ne o dévuín ne mia, mi dé nôn kuku. Mi tro zû nene me o yi ameo so mi do nene dji, ame tsi o so danjkpen o, ame ma dinu o.¹⁴ Nye nde le énu ŋlô doda mi a so do ŋkpin mi o, vo a so gbé ényônon mii sigbé évi nyin lônlôto wo nene.¹⁵ Ne mi gbé do éto sugbo le kristo me tsân, éto sugbo nde lé mia si o, do ŋ trozû mia to le kristo me to aje nyui e dji.¹⁶ Yi ŋtsi a, mi kpø énu le gbonye awa.¹⁷ Yi ŋtsi ŋ do Timoti, évi tsi nyin vévi lé xo sé me doda mi. E la ŋtsi énu fiafia tsi nyin o le kristo me nôn mi sigbé létsi ŋ we le afitsiafi kudo lé éha me nene.¹⁸ Fifie, ame déo le miado me djé agla, yi o le énu waç sigbé be nye ŋ da gbé tro va mia gbo o nene.¹⁹ Voa na tro gbo va mia gbo zândé, ne mawu djro a. Ndé ame djagla xâ wo nuxo o kpo yi na do djésio, na kpø énu tsi ŋtsi o kpé tsân.²⁰ Do mawu o fio duç ŋde le ne ényônon nunu dêdé o voa le ŋsen me.²¹ Ndé djio mi lé? Dé na va mia gbo kudo éba alo kudo lônlô, le bôbôe nyinnyi o gbôngbône me.

Chapter 5

¹ Miva sé bé hasi ŋgnon to le miadome. ŋgnonu tséwó tôngbé, wo na tenye kpøe lé maxosétôwo gbo. Mi va sé bé amedeka le miadome édøn etôlø sigbo.² Yi migbé kônon miadokui. Bom qe ŋde nyi mi la fan lô? ame tsi wanô nene yó nu lo, wo do la qù to le amewo dome.³ Ne nye qégbélé miangbo le ŋtilan mé tsan yo la ŋlé lé gbo gbo me. ndo kodjo nô metsi woa nénha yo nu vo, sigbé ŋlé mia dome nene.⁴ Ne ml bo lé miandøkuime lé mia xuëto yesu klistro gni kô me lo, ahu gbo gbo le miandomé le mian xwéto yesu klistro yo ŋsen me. ndo kodjo mé tse ye vo.⁵ Yi ŋsc dô satana yó alôme tse hò vo ne wawa vuvu yo la tnyon lo yó kuvø tin va kpo wlingan le axueto yó ŋkeke dji.⁶ Mia goiyiwó ndé nyon. Mi gni be kpønnon tiké (isi) vitukui qe kpo kôkôno kpono yi djia?⁷ Miklo qekuiwo ŋtsi le tsiké xóxó wôme ne mia trozû kpøno yéyé, qdó migni kpøno mahómado fifie qo klistro tsi djonc émo nômilo wó.⁸ Mia qdu xoé voa ŋgbé gni kù tsiké xóxó; tsiké tsi yi mia agbénçô baða ku gbo djo gbo djo voa kudo kpøno tsiké madó tsi gni nutéxué wawá ku nyanwo tótó.⁹ ŋ le woma wlen o nô mi be mi ŋgbé dô hau ku amemakó wó. ndé nyi so ésédodo me yo.¹⁰ nyi ndé émotu o nô mi be gbédo éha ame makó - makó tawó, ametafuwó alo vodu sumotwó, nô ewunéne lo mia djolé xixéametowó gbo.¹¹ Nye ndéle woma wlin nô mi bé mi ŋgbé doha ku mia nôvi ŋsu alo nyonu le klistro meo swa tsiwo nônc agbé lé makó- makó mé; alo ametafutafu me alô lé vodu sensen me, alô amedomé gblétôwo, alô ahamu muwo. mi ŋgbé qunu ku nenenme wó.¹² Nô enyi nene lo lédé wolaso qekinye so do kodjododo ne ametiwo ŋde nyi tsotsitowo ŋde le tsotsimé? le nyanwo melo ŋde kodjodoto min yi nô metsi wôle tsotsime alô?¹³ Vo mawu qonc kodjo nô ametsiwo ŋde lé tsotsiá men vo nônc ayemén nu nu wo le miadomen .

Chapter 6

² Nô enyon dôndon va do nôvi xosetôwo domedé, éla kpløe so yi kodjo doxué lé maxosetô wo gbuá?¹ mi ŋde nyan be ame kôkœwo tsan dônon kodjo lo? mi ŋde kpéon tsi adô kodjo le mienuio dome lo?³ Mi ŋde nyan be mi le kodjo dôo nô Mawu dôlawo lo? ŋde ŋtsi yi mi ŋda ten do kodjo nô enyon tsîwo lé djødjø lé agbeme dô?⁴ Nô elé nennen yi mi la ten do nô kodjo nô mia nônuio gashigame de, ŋde ŋtsi yi mi ŋda wua nu dê le tsotsimé?⁵ Nuo be ŋkpøn miato yo.⁶ Méde ŋde le miame yi nyanu atenu adô kodjo le nônuivo ku nyonuwo me? Vô nônci djé hue nônci xoséto, le kodjo doto maxosetô gbo.⁷ Le nyaxo me le klistowomme lo enyon dôndon ŋda na nyi xon nyi ŋkoyiyi nô mi. ŋde ŋtsi woda xo me tsiwo nyon ŋde djo? ŋde tsi mi kpø men buto?⁸ Vô wo la gbléhue domi le nônci ŋsuwo ku nyonuwo gbo!⁹ Mi ŋde nyan be ame madjo madjo ŋda yi Mawu fiô duxue me lo? mi gbé xosé nô ŋsukankanwo Enu magblé magblé, vodu sen sen, ŋsuwo hashiwawa, ŋsu dêdê alo nyonu dêdê ade nônu,¹⁰ éfi, ŋbia, ahanumon, ame nyon toto alo kpatso enu xonwo de ŋda yi Mawu fiôduhome.¹¹ Yi nen nen medewo le lémiame nen. Wo klomi yi mi men, wo tsami ku Mawu le nyikø ame kplato Jesu Klisto tôme kudo gbongbôn kôkœ yéto.¹² "Wo na gbé enuwo kékéon to" vô kékéon ŋde nyon. "wo na gbé enuwo kékéon to" vô nyen ŋda nyi ame xléxlé nô ŋdéo.¹³ "Enu dudu le nônc adagbo yi adagbo tsan le nônc enu dudu" vô mawu la gblé amevéelø. vô nônc axuetô lo yi sumonvie la kpé éhian yétowo ŋtsi¹⁴ Yi Mawu la fônc axuetô ku miwo to ŋsen yétoème.¹⁵ Mi ŋde nyan bé ŋtsilan miato nyi ŋtsinuwo nônc Jesu yio ŋtsilan lo? ké nan so Jesuwo ŋtsilan atsa ku hashit ? xon ŋgbé va me!¹⁶ Mi ŋde nyan be men tsi tsaku hashit  étrô zuon énu deka kuilo? shibe letsí wo hlen enen," wamenveelø tro zun ŋtsilan deka".¹⁷ Vô me tsi tsa ku axuetô trô zuon gbongbôn deka kudui¹⁸ Mi vôn nônc hashi! enuvonui kpétewo tsi agbeto wualo ŋde le ŋtsilan ŋtsi, vo hashi yi nuvônui tsi lé amewo ŋtsilan ŋtsi.¹⁹ Mi ŋde nyan be ŋtsilan miato nyi gbedoxo nônc

gbɔngbɔn kɔkɔe lo, tsi le miame, metsi mi xɔ lé Mawu gbɔ lo, miɔ ɔndé nyan yéto? ²⁰ Ðo wo hlémi ku éga. Gahon me ɔntsilan miatɔwo akanfu Mawu.

Chapter 7

¹ Sɔ ku dɔ énu tsi wo mi hlen nu ɔntsi wolɔ, élanyon be ɔnsu ɔnda gbe mlanyi kudo ashielɔ. ² Vo sɔ ku dɔ tetekpɔ ɔntsi, ɔnsu dekadéka la dɔ nyɔnu yi nyɔnu qeka laqɔ asu. ³ ɔnsu nen sɔ enutsi dɔ na ashie nen nyɔnu asɔ enu dɔdɔjɔ na asu. ⁴ Nde nyɔnu yi dɔ atse dɔ ɔntsilan yéto ɔntsi, asuɔlɔ. Nen nen ké ɔnsu ɔnde nyan enukplato non ɔntsilan yéto ashietɔyɔ. ⁵ Mi ɔngbe gbe gbo dɔndɔn le mia nonnuiwo domewo alo miɔ tɔnwé tui le miadékiomesa asɔ kpɔmɔn adogbadà. Yi mi la gbe dogo, gahonmels satana ɔdagbe domikpɔ le ɔnsen nadɔ le amedékidji madumɛ. ⁶ Ùle enyɔn tsewo too non mi shibe nu fiamɛ, vo ɔnde dandanyɔ. ɔndji non mi dekadéka, ⁷ mi tsi nyen xa. Vo medekamedeka xɔ enu nana Mawutɔ, metsɛ xɔ tse me tse xɔ xɔn. ⁸ Non metsi ɔndé nyɔnu alo kposhiwo, ɔnu be enyɔn nonwo be wua non nyɔnu madé shibe nyen xa. ⁹ Vo non wo ɔnda kpenɔntsi atɔ wodekiwɔlɔ, wo nen de nyɔnu. Ðo ela nyɔn sɔ xu be xua dɛ nyɔnu xu be edjro afionwo. ¹⁰ Non ametsiwe de nyɔnu lɔ ɔnawo gbeta tse vo ɔnde nyentɔ yɔ vo amekplanto: "nyɔnu ɔnde ɔno la klan lé asuɔn tsi." ¹¹ Vo non ewa xɔn lɔ, ela non nen nen alo ela trɔ va asuɔgbo. Yi "ɔnsu tsan ɔnda gbe ashielɔ." ¹² Vo non kpetewɔlɔ nyen nu (enyen vo ɔnde amekplato), nonnunvi tsi dɔ nyɔnu maxosetɔ, tsi dji la non gbołɔ, ɔnde kpeɔtsi la gbo. ¹³ Alo nyɔnu tsi dɔ ɔnsu maxosetɔ tsi dji la non kuduilɔ, ɔnda gbo. ¹⁴ Ðó ola ɔnsu maxosetɔ to ashielɔ xɔsemɛ, nyɔnu maxosetɔ to asuɔlɔ xosemɛ. Sɔ wu ne ne lɔ mivio la non makɔmako vo fifielɔ wo la ylawo. ¹⁵ Vo non kpedootsita maxose djolɔ, mi tashi ya yi. Lé xɔn melɔ nonvi ɔnsu alo nyɔnu ɔndé gbe tsa ku gbétasɔsɔwɔtɔ. Mawu ɔ mi be mia non agbè le fafame. ¹⁶ Ðó ɔnde nyan, nyɔnu, non olé xɔn ola rɔen asuwo gan? alo, ɔnsu ɔndé nyan be yé la rɔen yéshiyé ganlo. ¹⁷ Exɔn tsi medeka medeka nen non agbe shibe letsi Mawu hlenxa, alo metsi Mawu yɔxa. Exɔn yi nyan enu dɔdo tsi nyen le tsɔtslwɔ kékéon me. ¹⁸ Non ame tsiwo kékéon yi sovo wo non yowó? Non ya dɛ fia be yé sovo. Non woyo maxosetɔ va xosémɛ dɛ wo la sovo nyian? Elé dandanme. ¹⁹ Ðó ɔnde evo soso yi le dandanme, vo enu gan tsi le dandanme lɔ yi nyi bubu dɔdo non Mawu wo gbéta séwɔ. ²⁰ Non medeka medeka nen non édɔ tsi wua non sa gboxué Mawu yue va xɔsé melɔ. ²¹ Ame xléxlé yi mi nyi sa gboxué Mawu yɔwua? Xɔn ɔngbè kpatsawo. Vo non mi la tenɔn avolɔ, mi we. ²² Non ame tsi amekplanto yɔ shibe ame xléxlély ame tsi vo non ame kplanto. Non nen ké ame tsi volɔ, non wo yue va xosémɛ étrɔ zuon ame xléxlé no Klisto. ²³ Wo xlémi ku éga gangan, yi ɔntsi mi ɔngbe nyan ame xléxlé non agbétawo. ²⁴ Nonvi ɔnsuwo ku nyɔnuwo, shibe édɔ dekpekpi tsi mi wua non sao gatsime wo yɔ miɔ, mia non nen nen. ²⁵ Non ame tsio wo ɔnde dɛ ɔnsu alo nyɔnu kpo olɔ, nyi ɔnde dɔ gbeta amekplato dɔ, vo nan na nukpɔkpo tsi nyen shihe me tsi sɔ akpe dodo na Mawu edo djjidé. ²⁶ Vo sɔ kudɔ vevé sésé ɔntsiwo, ela nyɔn be wodeke na non. ²⁷ Ezo dudu yi nyi non mi non miɔ ku nyɔnu wo tsatsa? Miɔ gbe non ɔnsen ma dɔ. Mi non nyɔnu alo etren? Miɔ gbe dji la dɛ nyɔnu. ²⁸ Vo non mi dɛ mia dékiwɔlɔ, mi ɔnde wa nuvuiɔ. E metsiwo dɛlɔ le wó du non non melɔ wo kpénɔn fuɔn sugbɔ sugbɔ, yi tsi ɔndji be ma sɔ xɔn djjidji domi. ²⁹ Vo ɔnu tse be, nonvi ɔnsuwo ku nyɔnuwo: gahoho kpokpo. So fifielɔ, men tsi yi dɔ nyɔnu nen non agbè shibe men tsi ɔnde dɔ wo non. ³⁰ Men tsiwué la vi fanxɔlɔ wua non shibe men tsi ɔnde dɔ dashiwonen; men tsiwué lé djjidjio melɔ wua tsi ɔnshishime, men tsiwué lé non xléwo wua non amemado ɔndé, ³¹ Men tsiwué sɔ xixéme nuwɔɔ wa xots lɔ, wo non tsi shibe ɔnde ɔndé lewoshiwo, dɔ xixé le wɔɔnvi yio. ³² ɔndji la vo lé tétekpɔwo kékéonme. ɔnsu trenɔn dɔ akpakpa non amekpatɔwo nuwo, yi la sɔgbé nyan. ³³ Vo nyɔnuɔ tsi enɔn xixéme towodji, yi dji la nyɔn no shie. ³⁴ Etsi gavédomɛ. Yi metsi ɔndé de nyɔnu alo ame le alɔdji do non édji tsitsi non amekpanto yi dɔ, yi djinɔn la non gbédji le gbazame ku gbɔngbɔnme. Non nen ké nyɔnuñon tsan tsinɔn xixéme dɔwo dji, yi dji non la sɔgbé non asulo. ³⁵ Non le nyɔn tse nuxɔ dɔ alé miato ɔntsi, vo ɔnde be nan sɔ jímiadjixɔ, vo non nu tsi dji, non mia tennu ado djronɔn amekpato vo ɔndé hanyan hanyan. ³⁶ mVo non ɔnsu de kpoɔ be yé ɔnde lé bo non ajaviyéyɔ ku bubu alo fafa nen non nonwo nen. ³⁷ ɔndé nuvuiɔ. vo non wosuɛ be yéó ɔnda gbe dɛ nonnuiłɔ. ³⁸ Yi tsi metsi dɛ ajaviyɔ exɛ uídé, yi metsi sue be yé ɔnda gbe dɛwua égbé xue xugan. ³⁹ Nyɔnu blado asuɔ ɔntsi non wole dulɔ. Vo non ɔnsu kulɔ, evo be ela trɔ dɛ asu bu, vo le amekplato lɔ me. ⁴⁰ E le ehue dodomelɔ elà vo non enɔn letsi yi non salɔ. ɔnu tse, dɔ ɔnkandodji be ɔndo gbɔngbɔn kɔkɔe mawuto.

Chapter 8

¹ Fifi lɔ, miá xonuxo so élan tiwo yi osɔ sanavɔ non voduwo: mi gnan énonntse "miwó kénɔn kénɔn mi dɔ énon nyan nyan tse". ² Enɔn nyan nyan tsi lɔnlɔ, vo lɔnlɔn lé ɔnkɔ nyan. ³ Non ame dé bui bé yé nyan i nɔndé lɔ, ɔngbè bui bé yé nyan eno wó kénɔ kénɔ wó. Va non medé lan mawu lɔ, mawu džéssi amexɔn. ⁴ Sɔ yi dji lɔ, énon tsi ku dɔ énon qu dji tsi wo sɔ na voduwo lɔ: mi nyan bé xixé ye ɔndé yi ɔndé, yi mawu kuidéka pe ili. ⁵ Ganké énon sugbɔ sugbɔ h oyo non bé mawuwó lé édji kudo anyin gban shibé lé tsi yi mawuwo kudo axetɔwo shan a nin. ⁶ E, non miɔnwo lɔ, Mađéka pe étɔn, tsi gbo énonwo kénɔn kénɔn sɔ, yi tsi mi lé agbè na kudo ame kplanto yesu klistro tsion tsi énonwo kénɔn kénɔn hi kudo miɔnwo tsan mi li. ⁷ Ganké énu nyan xɔnnɔ ɔndé lé mede ka me. Só yi dji lɔ amedéwɔ sen vodu yi qu élan tsiwɔ sɔ savɔ non voduɔwó nin nin. Wo djjidji nyɔnwé gblé dɔ ogbɔdjɔ. ⁸ Vo ɔndé énon gbléglblé wa nin mi dɛ qudu yi la tsami. Mi ɔndé wa énon gbléglblé wa hin mi dɛ quiwó alo mi qui. ⁹ Vo, vovo miato ɔngbè nyin afɔklinnɔn non metsi gbođɔjé lé xɔsé me. ¹⁰ Non amedé kpo bé yé nyannu lɔ min diu élan tsi osɔ savɔ non voduwo a trɔ donɔsin ame tsi wó gbo dɔ bé ɔtsan o min qu. ¹¹ Só yi dji lɔ, ɔndé enɔn gɔn me sé tsi mi dɔ nonnɔn me nyanwo vodu wó tɔ tsi, nonvi ɔsu alɔ nonvi nyɔnu tsi yesu va kuna ɔngbè buwo. ¹² Só yi dji lɔ non owa énu vui do nonnɔn ɔsu alɔ nyɔnnu wó yi do abi wó djjidji nyɔn ma do ɔnsin wó lɔ, o wa nonnɔn do klistotɔ. ¹³ Ganké, non énon qudu qé dɛ yi afɔ klinɔn on nonvi ɔsu alɔ nyɔnu lɔ, ɔngbè dui, gahoho hɔn me lɔ nɔda va yi afɔ klinu non nonvi ɔsu alɔ nyɔnu lɔ wó.

Chapter 9

Chapter 9

¹ Yin dé volɔ? nyin dé nyi apotri? nyin dé kpo klisto ame kplanto mia to lo? nyin dé nan sensen édo ame kplanto lo? ² Nin nyin yi dé apotri non ame dé wo lo, vo non mi wo lo, nyin dé yi apotri lo? do mi nyin qédéá non apotri do tsinyin lé axéto lo me. ³ Etse nkɔ xɔxɔ non me tsi wo dja doŋ kpo wó. ⁴ Mi nde qo atse la xu alo la nu ló? ⁵ Mi nde dé qo atse tsi qé nyonu xɔséto lo, shibe lé tsi Apotri kpétewó wa nyi ló alo nonvi nu kpantswó kudo Sefasi? ⁶ Alo nyen kudo Banabasi kede yi la wadua? ⁷ Men dé wadɔ shibe sɔdja wonen non qekie? alo men qe do ventsi vɔ nde xu sensen lo? alo yi kpo elan kpo vɔ nde nu le? ⁸ ɔnu nyon xɔnwo qoagbetwo ntisilan me ya? ala nde djɔ le esé djilo? ⁹ ðo enyi hlenhlen le Moizi wo se me be, "ngbé blanu non enyí nen elé edɔwac." Mi bu be enyí sti Mawu nu nyonlo qoa? ¹⁰ Ndé miɔwo tsi yi nu enyon ló do lo? ðo wo hlen non mi be, men tsi le edɔ wa lo ela we ku dji qeqe, yi me tsi le nɔsen doxɔ lo ela xue ku xɔxé non axé aqo mama le me. ¹¹ Non mi do enu gbɔngbɔn tɔwó qo mia me lo ela va sen nu be mia bio gbazametowá? ¹² Non amedewo le nɔsen do mia djiqe, mi nde nɔ wuwo sugbɔ lo? vɔ qe mi nde bɔio nɔsen lo? vɔ mi wa nu tsiwo yi na nkɔ yiyi enyon u Klistro tɔ. ¹³ Mi nde nyan be metsiwo yi wanɔ dɔ le tsɔtsi yi kpo kpɔnnɔn tsotsi lo yi metsi wa dɔ le amedjro xɔxué yi kpo enu tsi le xɔn lo? ¹⁴ ðo Mawu nɔtɔ yi na gbeta be metsi yi le enyon u djra lo la qu kpon non enyon uifet. ¹⁵ Vɔ nyi de va biɔ ede le enyon djɔdjɔs xɔnwo me. Nyi, nde hlen enu tsewo non mi be mia naɔn djɔdjɔs tsi nyewo. Ntenu ku non mede le qekie kɔxɔ qo nyon xɔn dji. ¹⁶ ðo nen nɔdjra nyon u, nyen de do atse tsi yi la kɔ qekie nyen, qo nɔwe. Nsenon vevi non nyen de djra enyon u lo. ¹⁷ ðo nɔwa yi to djrowe, yi kpono alé. Vɔ non nyen nde wa nyi to djrome wo lo, nyien to yi dɔ. ¹⁸ Fifie de nde nyi alé tsinyen? fifie nen djra enyon uif qe, nyen da wue afan yi la tennu kpo djɔdjɔs le dɔ nyon u i to me. ¹⁹ Le xɔn me lo nɔvo le nu keke me, yi trɔ ame sento, fifielo nan gbe qu ale sugbɔ. Nɔ jufuó lɔ nɔtɔ juf, aten nɔ axɔ jufuó. ²⁰ Non me tsiwue le sé gon me, nɔtɔ non me tsi le se gon me xa (vɔ nɔdenyi be nyee to nle se gon me), la sɔ qe me tsiwue le se gon me. ²¹ Non me tsiwue le xixénu non se lo, nɔ tsi non shibe xoxa (vɔ nde be nyen to nle xixenu non Mawuwo sewo yɔ, vɔ nle gon me non Klistɔ séwɔ), so to xɔn lɔ na tɛn nuo axɔ me tsiwo nde le gon me non séwɔ. Non me tsi wo gboqdɔ lo, nyen tsan na gboqdɔ aten nu axe. ²² Nɔtɔ zuŋ enu wo kekeɔn non akɔtawo, yi fifie lo nɔren medewo to enuwo kekeɔn me. ²³ Yi nɔwa nuwo be enyon u ɔngbe hɔnhɔn ó, gawɔn me lo na kpo yayla. ²⁴ Miɔ de nyan be le edu lɔlɔ me lo edulɔtɔwo lɔdu vɔlɔ, adjɔ qekie wo xɔnɔn lo? non men men yo lo mi lɔdu axɔ adjɔ. ²⁵ Edulɔtɔ dji non la sɔgbe le enu kpakpan yetowo me. Ekpa non nu la xɔ kuku gbléglé, miwɔ mi le edu lɔ la xɔ kuku magblé magblé. ²⁶ Gahɔn me lo nyen nɔdele dulɔ maqɔ kɔnuta, alo aho ayaó. ²⁷ Vɔ non donɔn aya non gbaza tsenyen yi so wua non me xlexle, gahɔn mɔlo nɔsɔ fiá non ame kpe tewó be nyen to nyen nde nyi nɔdeo.

Chapter 10

² Djidji tsi nyi non mi lɔ, nonvi nɔsu ku nyonuwo nyi be le tsi mia tɔwo non lilikpo yi wokekeɔn to axu gɔnme. ¹ Wo nyonlɔn wo qotome le Moizi me tɔ liliqpo ku axu me, ³ yi wo qugbɔngbɔnme nu qekie ⁴ yi nuɔ gbɔngbɔnme nu qekie. Yi wo nu gbɔngbɔnme nu qekie to ekipé qekie tsikplowodome, ekipé xɔn yi nɔl Klistɔ. ⁵ Vɔ Mawu nde kpo djidje nɔsugbɔ qo medewo ntisile wwome, qo etsɔ wɔtɔ va gbankpé zogbeem. ⁶ Fifie enuxɔwo nyi kpoqéon non mi, non mi gbe qo edjro baða tsi wɔdqo va yiwo. ⁷ Miɔn gbe nyi vodu sentɔ shibe medewo le wome xa. Shibe le tsi wo hlen be, "amɔnwo la nanyi la qu la nu, yi la shité la quwé ku edjro hashito." ⁸ Wo la wa hashi, shibe le tsi ame sugbɔ le wewexa, yi kavétaqpo éxo éxo téxué xuiwɔntɔn kunɔn qo hɔnɔtsi. ⁹ Miɔ gbe sɔ Klistɔ do tétékpɔm, shibe le tsi amɔnwo we yi ku dɔ edan quame ntisiwo. ¹⁰ Nen nen kɛ mi gbe rɔn shibe le tsi ame sugbɔwo we le wome xa, yi dola ékuto xuwo xa. ¹¹ Enu xɔnwo va non wo yi la nyi kpoƿe non mi, yi wo hlen ade fia mi be enu tsi djavadjɔ le gahoho kpetime. ¹² Gahɔnme lo me tsi bui be yé dji lɔ ashɔ qekie non anyi djédjé. ¹³ Tetekpɔ de nɔdava non nɔdè nyi ame nu wawa, vɔ Mawu le gbédji, nɔda tashi mi non enu tsi wugan nɔsen miato la temikpɔ, vɔ le tetekpɔ me lo emɔn la huɔn, yi mi la kpeɔntsí lāa anɔnɔté. ¹⁴ Gasteme lɔnlɔntɔ tsí nyenwo, mi shi non vodu sensen. ¹⁵ Nle nuxo xɔɔ nɔmí shibe ame nyauwo minyi xa, qo mi la mɔnnudjé enyon tsi nuɔ nle dji. ¹⁶ Kɔkpo yayla tsi mi ylanɔn qe wodé mien non mi to Klistɔ zuɔn me lɔ? kponon tsi mi so qe wo nɔdemien non mi to Klistɔ ntisilan mɔlo? ¹⁷ qó kponon kuiqekayo, yi miɔ wo tsi sugbɔlɔ mi trɔ ntisilan qekie, yi gbe trɔ zon kponon qekie. ¹⁸ Mi kpo akɔta izlaelit: nde wó qu avɔsanu medjro senxuétɔl? ¹⁹ Ndè nɔdji la nuɔ? be vodu nde nyi nɔdeowa? alo anu qdu tsi yí oso savo non vodu nde nui nɔdeowa? ²⁰ Vɔ nɔnɔn, avɔ tsi maxɔsétɔ salɔ, wo senɔn gbɔngbɔn vuiwo vɔ nde Mawu. Nyi nde dji be miɔ mi nen tsaku gbɔngbɔn vuiwo! ²¹ miɔ nɔda nu kɔkpo amekplatotɔ ku légbatɔ. Mi nɔda sen amekplatɔ wo kplɔn kudo légbatɔ. ²² Alo mi le enyon dji le Mawu nɔhuhanhan ntisiya? alo mi sennu wu nɛn nɛn? ²³ "O na gbe nuɔ kekeɔntɔ," vɔ kekeɔn nde nan alé. "O na gbe nuɔ kekeɔntɔ," vɔ kekeɔn nde nan nɔkoyiyi. ²⁴ Non mede nɔngbe dji alé yéto. Vɔ medekia medekia men dji ale nonviets. ²⁵ Mi la qu énu tsiwo kekeɔn sao olé le ashime, tsi mi nɔda bio enyon seo. ²⁶ ðo xixie nyi Mawuto, yi enu tsiwue le me kekeɔn nyi Mawuto. ²⁷ Nen maxɔsetɔ de yɔ mi be yewua qunɔn lo, yi mi xɔgbelɔ, mi qu nuwo kekeɔn tsi na mi tsi mi nɔda bio nyon seo. ²⁸ Vɔ non mede nuɔ non mi, "enu qduqɔn osɔ savɔ non vodu," miɔ nɔngbe qui qo metsi nu nyonlo ntisio, alo ayexa ntisi. ²⁹ Nyen nde le ayéxa miato nuwɔ, vɔ ayéxa mia nonvi bu tɔ. Vɔ nɔdewa vovo tsi nyen la dohe non ayéxa nonvi butɔ? ³⁰ Nen nɔduqunɔn ku akpédodolɔ, nde tsi mi la zuɔn qo akpere tsi. ³¹ Gatsime, mi le qduqɔn alo mi le nunuɔ, alo mi le nuwɔ, miwa nuwo kekeɔn ass do Mawu qodji. ³² Mi nɔngbe djigé le jufwo, alo grékiwo, alo tsɔtsi Mawuto ntisio, ³³ shibe le tsi nɔdjinɔn le nuwo kekeɔn me le nuwo kekeɔn dji, madji alé tsiyɛn, vɔ ame sugbɔtɔ non wokekeɔn agan.

Chapter 11

¹ Mi dim shibe aletsi nyehan nɔdi Klistɔ éne. ² Fifie nɔkafu mi dɔŋtsi dɔŋku djinye le nuwo kata me, bemilé nublabla yo

Chapter 12

nufifia de asi.³ ndji be mianye fifie be, Klisto yinyi axuétó ne ame siame, yi ηsu nyi axuétó nón nyɔ̄nu, yi Mawu nyi axuétó nón Klisto.⁴ ηsu desiadé tsine le gbedoxɔ̄da alo le nyɔ̄nxɔ̄de, so nu tsɔ̄ntalo le dixɔ̄ axuétólo.⁵ Vɔ̄ nyɔ̄nu desiadé tsine le gbe dowɔ̄da enu matsɔ̄ntal le dixɔ̄ axuétó lo. Nene ké yi nyi ne exlɔ̄ta.⁶ Đols nen nyɔ̄nu de nón nda tenu so nu tsɔ̄ntalo edola kpada. Nen éladio nyi nuklikli ne nyɔ̄nu ne xlɔ̄ta alo akpadá lo, nen djo so enu tsɔ̄nta.⁷ ηsu yelɔ̄ nda so nu tsɔ̄nta, dɔ̄ntibe yi nyi Mawu yo foto kudo yo ηtsikɔ̄kɔ̄e. Vɔ̄lɔ̄ nyɔ̄nu nyin ηsu yo ηtsikɔ̄kɔ̄e.⁸ Đo ηtsi nde nusu yo dèle nyɔ̄nu meɔ̄n, vɔ̄ nyɔ̄nu yo dèle ηsume.⁹ Gbedelɔ̄ nde ηsu yowɔ̄ nen nyɔ̄nuwo, vɔ̄nyɔ̄nu yowɔ̄ nen ηsu.¹⁰ Yi ηtsi nyɔ̄nu dɔ̄la dɔ̄ atsekpakpa djesi dɔ̄ ta, kudo Mawutsikpletɔ̄wo ηtsi.¹¹ Ganké, le axuétó melɔ̄, nyɔ̄nu nde kpēntsi akpɔ̄ vovo le yidekuisi tovonon ηsuɔ̄lo, neneké ηsuɔ̄lo tsan nda kpēntsi.¹² Tsi nyɔ̄nu tolé ηsumelɔ̄, neneké ηsu tsan kpɔ̄ eme vava to Mawu dji.¹³ Mio tsan mi bu ηtsi kpɔ̄: é nyɔ̄n be nyɔ̄nu nen dogbeda tamabla?¹⁴ Djɔ̄djɔ̄me ηfɔ̄ntɔ̄ mi nu be nen ηsu dɔ̄ eda lo enyi ηkpɛ̄ nyi,¹⁵ vɔ̄ nen nyɔ̄nu dɔ̄ eda lo, enyi koko nyi. Đo wo da nyi tatsɔ̄nu yo nunana.¹⁶ Vɔ̄ nen amedébe ya hen nyɔ̄n dɔ̄ nyɔ̄n tse djlɔ̄, mi nde dɔ̄ dodo bu le Mawu yo agbadɔ̄me.¹⁷ Le setsewo melɔ̄, nyen nde le mia kafukɔ̄, dɔ̄ ηtsiyelɔ̄, nen nu vayi bɔ̄lo, nde nyin be nen nuayi ηkɔ̄, vɔ̄lo ηgbodome bohɔ̄n.¹⁸ Đo tutugbɔ̄nlɔ̄, ηsebe nen mibɔ̄ dɔ̄ Mawuhalɔ̄me lo, mama lé miadome, ηxɔ̄sé le akpadéka.¹⁹ Đo lo komamawo le mia dome, gahɔ̄nmelɔ̄, ame tsiwo le miadjiwɔ̄lazé.²⁰ Nen mi vayi bɔ̄lo, nde Mawu yo nududu ηtsi yi mibɔ̄do.²¹ Nen mi va yi bɔ̄lo, amesiame ηtsi dūnɔ̄n yo nu gbɔ̄xué ame kpɔ̄tɔ̄ewo kpɔ̄n woto. Amédéye nón o adɔ̄ yi amédé nuna.²² Miɔ̄n nde dɔ̄ axuétó tsime mi la du anuɔ̄n lo? d̄e mi donɔ̄vlo Mawu yo tsɔ̄tsi ηtsia? le na nu nón mi? na dogbé nón mi yua, nyen nda kafumi lo xɔ̄n ηtsi.²³ Đo ηxɔ̄n ηtsi ηsɔ̄ le mia nyānɔ̄ so Mawu gbo, le zantseme yi osɔ̄ axuétólo do asi lo, edu abolo.²⁴ Yi tsi dakpelɔ̄, ame doeveyi tobe, eye yi nyi ahin lan kpotsi tsi nyi mia tɔ̄ mis etse so dɔ̄ ηkui.²⁵ Neneké yi yisɔ̄ ko kpɔ̄lo yi tobe, kkpɔ̄o tse yi nyi nublabla yeve to hun tsinyenme. Miɔ̄ etse gbesiagbe asɔ̄ dɔ̄nɔ̄kui djinye.²⁶ Gadé kpekpime tsi mi la du yi la nu lo, mi la djra axuétólo nyɔ̄n na gatsime yi la trɔ̄va.²⁷ Yi ηtsilɔ̄, ndudu kudo nón nunu agbenɔ̄n towo me lo, la nyi nubadá nen Jesu yo hun kudo ηtsilan.²⁸ Amesiame nen djro yidekimékpɔ̄ gbɔ̄xué la du nududu koko.²⁹ Đolo, amessiame ladu ndudu koko le agbénɔ̄nɔ̄ madjɔ̄djɔ̄melɔ̄, lahin kododo va yi d̄ekedji.³⁰ Yi ηtsi ame sugbɔ̄ le mia me nyi d̄onɔ̄, yi amedewo ku.³¹ Vɔ̄ nen mi butame so miadéki ηtsilo, wo ηda dokodjo nen mis.³² Vɔ̄ nen axuetɔ̄ d̄okodjo nen milo, ela hinto nen mi, nen xixéemé gbe d̄okodjo nen mis.³³ Gankelo, fofonynenwo kudo nónvi nyinwo, mi bu be yéwoa du nududu kokoɔ̄lɔ̄ mise mianyān gɔ̄nme.³⁴ Ame yi nen adɔ̄ le yuyuiɔ̄lo, nen dūnu le axome, nen mi ηgbe bɔ̄ nen miahin kodjo dodo va mia deke djiwo. Nyān kpete tsiwo mi bion to nu ηlɔ̄nɔ̄lɔ̄nme lo, nava yowɔ̄ nen ηva

Chapter 12

¹ Tsi nyi enu nana gbɔ̄ngbɔ̄n me tɔ̄, nónvi úsuwo ku nyɔ̄nuwo, nyen de dji be mia nón eđemayan me.² Mi nyān be gatsi me mi nyi maxɔ̄setɔ̄ lo, mi ve tsi voduwo mɔ̄n dji, ganké elé mia kpɔ̄kɔ̄.³ Fifie lo nón ndji la na mi mia nyān be mède kpékpi tsi le nuxoxoo to gbɔ̄ngbɔ̄n koko me lo ηda nu be, "odonu Klisto," mède ηda tenu nu be, "Jesu nyi ame kplato," so to gbɔ̄ngbɔ̄n koko ηtsi.⁴ Enu nana sugbɔ̄ sugbɔ̄ wo li tɔ̄ gbɔ̄ngbɔ̄n xɔ̄n me.⁵ Enu kpatsa sugbɔ̄wo tsan li, vɔ̄ ame kplanto lo ke yo.⁶ Yi edɔ̄ sugbɔ̄ vovo wo li, vɔ̄ Mawu qeka kpɔ̄s na be edɔ̄ lo nyi wawa nón mède kaka.⁷ Wo nan mèdèka mèdèka edɔ̄ wawa gbɔ̄ngbɔ̄ntɔ̄ nón ya nyi alé nón meshiamé.⁸ Amédé wo lo wo nanwo nuxo enunyannyantɔ̄, amédewo lo enu mɔ̄nudjé gbɔ̄ngbɔ̄ntɔ̄.⁹ Amédewolɔ̄ wo nan xɔ̄se to gbɔ̄ngbɔ̄n qeka lɔ̄mè, mɔ̄n amebulɔ̄ wo nawo ηsən edɔ̄yɔ̄yɔ̄tɔ̄ to gbɔ̄ngbɔ̄ntɔ̄ qeka.¹⁰ Nón ame bulɔ̄ enu nana tsi xuanɔ̄n enukpatsa, nón mebu lo enyān nuq̄e, nón amédewo lo enu djedjeshi wo gbɔ̄ngbɔ̄n nón ame bulɔ̄ enu nana adeyéyéto, nón amebu lo enunana adeyéyé gɔ̄nme qede.¹¹ Vɔ̄ gbɔ̄ngbɔ̄n qeka yi wua edɔ̄ yɔ̄nwo kekeɔ̄n yi sɔ̄ enu nanɔ̄n ametsi djlui.¹² Shibe lets i ηtsilan nyi qekalo yi dɔ̄ ηtsinu sugbɔ̄lo yi wokenkeŋ nyi ηtsinu ηtsilanto, nen nen kényi nyi le Klistɔ̄ gbo.¹³ Đolo gbɔ̄ngbɔ̄n qeka me yi wo gɔ̄nlɔ̄n mia ηtsilan le, Jufu alo Greki, ame xlexle alo ame tsi vo, mio kekeɔ̄n mi nu gbɔ̄ngbɔ̄n qeka.¹⁴ Đo ηtsilan nde nyi nu gbalo, vɔ̄ esugbɔ̄.¹⁵ Nej afɔ̄ nu be, "tsi nyen nde nyi alɔ̄, nyen nde nyi nde le ηtsilan ηtsi," nde nde le ηtsi nyi nubalo.¹⁶ Vɔ̄ nen eto la nu be: tsi nyen nde nyi ηkuvi lo, nyen nde le ηtsilan ηtsi, fidé nde le ηtsilan ηtsi nyi gbalo.¹⁷ Nen ηtsilan kekeɔ̄n nyi ηkuvidé, le enusese la nón? nen ηtsilan kekeɔ̄n nyi étode, nde la se huuenhuen.¹⁸ Vɔ̄ Mawu la djra ηtsinuwo d̄o le ηtsilan tsi d̄jrui dji.¹⁹ Alo nón wokekeɔ̄n va nyi nudékađe, le ηtsilan la nón?²⁰ Fifielɔ̄ ηtsi nuwo sugbɔ̄ vɔ̄ ηtsilan qeka.²¹ Ηkuvi nda nu nón alo be, nyen de xo ehian tswō. "alo éta anu nón afɔ̄wo be, "mi nde d̄o ehian nón miɔ̄n."²² Vɔ̄ ηtsi nón tsi wue nde xo ashihɔ̄hwo tsan le vevidé.²³ Yi afi ηtsilan tswō tsi mi qena nashihɔ̄hɔ̄ tsan le vevidé, yi ηtsi nu tsiwe nde d̄o bubu mi la sɔ̄ bubu sugbɔ̄ nawo.²⁴ Fifielɔ̄ mia ηtsinu huashiwo nde djé nón bubu d̄o wo qui vɔ̄. vɔ̄ Mawu bɔ̄ ηtsi nuwo kekeɔ̄n yi trɔ̄ na bubu ganganwo sɔ̄ wu sa.²⁵ Ewa nu ηtse nón mama ηgbe nón nón ηtsilan me, vɔ̄ ηtsi nuwo wa lebonɔ̄ wo qekio ku bubu qeka.²⁶ Nde nyān nón ηtsi nde nón ede nde le uideo. Alo nón ηtsinu de kpɔ̄ bubu edji d̄jɔ̄nɔ̄n kpetewo.²⁷ Fifie lo mi nyi ηtsi lan Klistotɔ̄, yi qeka qeka miatɔ̄wo nyi tsinu yetɔ̄wo.²⁸ Yi Mawu sɔ̄ aptriwo qanyi ηkɔ̄ta le tsɔ̄tsiwo, sɔ̄ kpɔ̄edo nyi enyān nutɔ̄wo, sɔ̄ d̄jedjilɔ̄ enu kplato, alo metsiwu d̄o nu nana nukpatsatɔ̄, ala edɔ̄yɔ̄tɔ̄wo, alo kpēdɔ̄nɔ̄ntɔ̄wo, enu d̄jrađotɔ̄wo ku ame tsiwue d̄onɔ̄n adeyeyewo. Wo kekeɔ̄n nyi apotria?²⁹ Miɔ̄kpo la nyi nyān nuq̄etɔ̄? miɔ̄kpo la kplame? miɔ̄kpo xɔ̄ nu kpatsa.³⁰ Miɔ̄kpo d̄oedɔ̄ yɔ̄yɔ̄ ηsəna? miɔ̄kpo do nón ađe yéyé? miɔ̄kpo qenɔ̄n egbé gɔ̄nmea?³¹ Mi d̄o akpakpa tsi d̄o nu nana adodui. Yi mi sɔ̄ nɔ̄nɔ̄mē adodui fia.

Chapter 13

¹ Nin ηd̄o egbe agbetɔ̄ ótɔ̄ alo egbe mawu d̄o la otɔ̄ á nin ηte d̄o lɔ̄nlɔ̄n ηle gan nu toté nin nin alo g a nu totó.² Nin ηd̄o enu nana enyān nu qe alo ηwa nón enu kpa tsa, alo ηd̄o xɔ̄sé tsi ηd̄e nón etó ó d̄jo, vɔ̄ nin nyin d̄e d̄o lɔ̄nlɔ̄n nyin ηd̄e o.³ Ni ηsɔ̄ enui tsi nyin keke sɔ̄ na huamenɔ̄n ó alo ηsɔ̄ nyin dé ki sɔ̄ na ofiɔ̄n nin dé lɔ̄nlɔ̄n, enu gbalo wo.⁴ Lɔ̄nlɔ̄n xɔ̄ no gbɔ̄ngbɔ̄n í,

Chapter 14

nyon lɔnlɔn nte bianon njanme,⁵ nde kpo non dokiem, nde konon qé kieme do dji ó ndé klonon qé kia. ndé klonon qé kia nte nyi non ego, ndé do non dome zio ndé xin non enu vuin tsi ó.⁶ ndé kpo non djidje so enu manyon tsi ó ékpo djidje so exlo tsi.⁷ Lɔnlɔn so enu ó kénkeon wó ke nanme, ekando enu,dji, ekponon emon ewonon agban de kpo kpui.⁸ Lɔnlɔn ndé vo non enyon enyon de ó la vo, aqe wo la va yi, enu nyan nyan wo la va yi.⁹ Mi nyan ndéwo afan, yi gbé non no enyon déwo afan.¹⁰ Vo gatsi me blébu la va lo tsi yi afan lo la bu.¹¹ Ga tsi m qlé dévime lo, qn xonon huxo shibé devi nin nin, ndé non susu dévito, nwa non enon dévito. Ga tsi me yi nva shi lo, qn dévime nuwó qo azogé.¹² Fifie lo, mi lé égnon kpo to pipi me, shibé vivitsi xa vuá mi la kpo njanmen njanmen. Fifie nva nyan ãfan, vo na va gnan blébu lo kénkeon shibé lé tsi nva nyi.¹³ Fifie enon ametsi tsi lé oké, xosé, qkuvi qodo, kudo lɔnlɔn, vo gangan lo yi nyin lɔnlɔn.

Chapter 14

¹ Mia do nkó yiyi le lɔnlɔn ku mia do akpakpa tsi yi nu nana gbongbón aten anu nyon d.e. ² Do ame tsi yi nu nyon d.e ndé xonuxo non agbétawó, vo mawu, yi mede nde sénon gon me nyi do élé nu wluawlua gbongbón me tówo nu. ³ Vo me tsi nu nyon dadélo xonuxo non agbétawo assa nawo nkoyiyi, anawo qsen, alo anawo akonfafa. ⁴ Vo metsi do adé yéyélo na nkoyiyi yéto, vo metsi nu nyon d.e na nkoyiyi tsotsie kékéon. ⁵ Fifielo qdji be mi nen do adé yéyé, nen ya gbé nyon wu xon, non mia nu nyon d.e. Men tsi nu nyon d.e egbé le nkó non metsi do adéyéyé alo nen mede le men d'éxó non nkoyiyi tsotsito. ⁶ Nonvi qnsuwo ku nyonuwo, nen va mia gbo yi le adéyéyé doddé, nde yi la na nen ndé nyi enyon enu dédéfiatawo, enyon enuyanyantawo, enyonudetawo alo enukplame. ⁸ Nen énu mado agbétawo shibe gankogui alo soguiwo ndé denon égbe vovolo, le mia nyan nutsi xokowolé? ⁷ Alo nen ékpen va do gbébudé le mi we anyan be égaxo non nusso nan hawua?⁹ nen nen pepe yi le non mi nen: nen mi xonuxo ma do gëeme sééslo le amonwo la wue anyan enyon tsi tox mi lé? mi la xonuxo volo medé kpéki qda mɔnudjíe qtsi. ¹⁰ Egbé sugbo wolé xixie men. Vo kékéon do gommen sésé. ¹¹ Vo nen ndé sé adé yéyéwolo wo tra amedjro non metsi dui, metsi le doduiko xan nyi medjro nonwo. ¹² Nen nen pepe non mi, shibe le tsi mi djidji non enu wawa gbongbón to, mi do akpakpa non nkó yiyi tsotsi to. ¹³ Non metsi le gbedoda wa le adéyéyémeló ya we adéeme. ¹⁴ Do ndo gbeda do adéyéyéme, gbongbón qnyentsan, vo susutsi nyen tsi gbaló. ¹⁵ Le na we? Na dogbeda ku gbongbón alo ku susu. ¹⁶ Na djiha ku gbongbón ku susu tsan. qnene na dogbeda le gbongbón dékeme, le ame kpe tewo la nu: ami vo wonja nyan enyon tsi toomile? ¹⁷ Mi wa non enu nyú akpedodo tówo, vo ndé na nkoyiyi amekpetewo. ¹⁸ qda kpe non Mawu do ndo adéyéyé xu miokékéon, ¹⁹ vo le tsotsiló enyonu xube na nu nyon amatón tsi do gomme sese atenon adonjsem amekpetewo, xube nan nu nyon kotokon amewo do adéyéyé. ²⁰ Nonvi qnsu ku nyonuwo, mi qgbé nyi vi le miade kiwome; vo man nyon me. Mi tsi shibe vifén, vo le susume, anyin ameganxo. ²¹ Do wo hlen be:so to agbetó egbebutoló ku adé bu toló, nan xonuxo non akta tse; le gahommeló wo nda séo nen nen amekpatoló nu nen. ²² So yi djiló adé yéyé nyi djéshi vo nde xoséto non ame tsiwo nyi maxoséto. Vo nyon d.e nyi djéshi nde maxoseto vo non xoseto. ²³ Non tsotsiwo kékéon to adéyéyé dode men tsiwu le xixénon ku maxosetawo nda yowo be ehanoñlo? ²⁴ Vo non miwo kékéon nu nyon d.e yi ame xixénutsalo maxosetawo domiamé, enu tsi se la tré, yienutsi se la dohe nyi. ²⁵ yi olas enu tsi le djimenyiwoso fie, yi la djan nyi tsq nyme anyi yi la sen Mawu yinu be nyao Mawu le mia me. ²⁶ Nonvi qnsu kudo nyonuwo lé mia xé? gatsime mi la ból, medekawo nen dji Davidi yio hawo, nuokplametawo, enu defiametawo, adéyéyéwo alo dédéme. Mi wua wo non nkoyiyi tsotsito. ²⁷ Non mede do adéyéyéló, nen ame eve alo eton ede kplodedo tsan adui yi medeka atenon adémen. ²⁸ Vo nen ame nde demewolo wo non bónu le tsotsi non wua xonuxo non Mawu. ²⁹ Non enyonutso eve alo eton nen nu nyon non amekpetewo dotui ku gomme sese. ³⁰ Non medele metsiué nanyime xo dedefialo, men tsi le nuxoxoo nen ddoté. ³¹ Medeka medeka hen la nu nyondé yi mi la kpo adéme assa do qnsi mia dekio. ³² Do enyon nudé tówo gbongbón é le ku enyonu nudéto. ³³ Do Mawu ndé nyin Mawu hannyhan hanyan, vo Mawu fafa. ³⁴ Le tsotsi mèkòkèwoto lo, nyonuwo do la bón. do wo de nagbe yi wo la xonuxo, vo ola bóbó shibe letsí ésee nuixa. ³⁵ Vo non odjil a kplanudeló, owo do la biògbéwosuwo le axome. Do ndé na asgi xoxo nyon be ya xonuxo le tsotsi. ³⁶ Alo Mawu nyon so mia gboya? alo mio deké gbo yi va? ³⁷ Non amede buibe yé yi enyonudetó alo gbongbónme meló, nen ya nyanbe enu tsi wo hlen nyi gbetassso axuetó lato. ³⁸ Non mede gbiló, nen gbi. ³⁹ Yi tsi nonvi su ku nyonuwo mi do djro enu nanato, yi mio qgbe gbe adéyéyé dodo non nen deo. ⁴⁰ Vo mi wa enuwo kékéon nyú kudo dòdonu.

Chapter 15

¹ fifielo qdji la qowuin non mi bé.nonvi yonu ku qnsu mawu wo nyon njui tsi qtonon mi yi mi xol,tsime mido vévinu lé.² soto mawu nyon nyui xome yi mikpo xlengan,non mixe sibé létsi qnui non milo; qobulo,mi xosé gbagbalo.³ qo qplan énumi sibé létsi wokplan nye tsan qdengen: énuvui mianto wo qnsi kristo ku qo sib é létsi qnennjen tui nene,⁴ wo qd, yi nkéké tón gon gbélo,éfintolé menkuku wo domen sibé létsi qnennjen tui nene.⁵ Ézédo qmen non séfazi, amenwiewo.⁶ égbé zédo qmen non amonwo wugan kotoku amatón qnsu ku nyonu lé avomen, amen gbgboto wo gbé agbé lé women,volo amenqéwo danlon.⁷ Fifielo ézédo qmen non jaki ku apotriwo kékéndji.⁸ Tsi amexon wo vayilo, éva zédo qmen nu sibé éfukoko nenen.⁹ wuxué lé apotriwome, yi nyen dédjé wo la nyo qnbé apotriwo,énutsi qtsilo qnsi gbéodaxué mawuto wo nyomen.¹⁰ Volo soto amenuvévé mawu to melo, qnyi énutsi yi amenuvévé nyéto tsi yisó nanj ndényi gbagbalo wo. Yi qwado sennsenj wu amewo volo amenuvévé mawu to tsi lé kudon.¹¹ nen ényi énye alo ameqéwolo,mikpo ényon tsi djra milé ku ényontsidji mi xosédo.¹² Fifielo nen améwo qégbéfan bé yésu fón so amenkuku wo dome. ndéntsi ameqéwo lé mianme lé totowé bér fónfón lé amekuku wo dome ndéléwo¹³ volo nen fónfón so amekukuwo dome ndéléwolo, yésu ndé fón so amekukuwo dome wo.¹⁴ yi ne yésu ndéfón so amekukuwo domen wolo, manwu nyon toto mianto nyi gbagbalo yi xosé

Chapter 16

miants tsan yi gbagbalo¹⁵ Mi ndényi qasédító dodui non manwu wo; mi ndédi qasé ñui so manwu ñtsiwo tobé éfon yésu so ame kukuwo dome.¹⁶ vɔlɔ ñdé wue. ðo non ame kukuwo ñdé fɔnwolo.¹⁷ ké yésu tsan ñdéfɔn wo. xɔsé miants nyi gbagbalo yi milanon énuvui miants men tegbe.¹⁸ Ne ényi neneñ mentsiwé ku lé yésu melɔ kékén bu.¹⁹ ne agbékón men kpo milanon atotékpo yésu lo ayaquto gangan kpo milanyi lé manwu me.²⁰ Vɔ fifielo yésu fɔn so ame kukuwo dome, ényi amen dégbín tsi yi ku lé amekuku wome.²¹ sibé létsi éku vato ñsu dji, neneñ fɔnfɔn tsan to ñsu dji nen.²² sibé soto aðamu dji, amensiame ku, neneñ lé yésu menlo amensiame lé agbé.²³ mendéka mendéka lé nyiwo ;kristo, dégbí; men tsiwo yi xɔséodjì lɔ wolak fɔnwo gatsime yi lava.²⁴ ényi vɔvɔnu, gaxɔnme yésu lasɔ éfiçquxué so nan manwu étɔlɔ, gatsime yi la tsrɔn atsé kpakpawo ku ñsen wo.²⁵ ðo édola qu éfiç gatsime futɔ yétowo lé afɔgɔnmen nilɔ.²⁶ futɔ kpete tsi yi la tsrɔn yi nyi éku.²⁷ ðo éso énuwo kénjkén ðo afɔ yitɔwo gɔmɛ. vɔtsi yinu bé énuwo kénjkén so wodékiwo so hué, vɔnyédéké yi ñda so yédéki so hué o.²⁸ gatsi me wo la so énuwo kénjkén ðo afɔ yéto gɔmɛa, éxɔ an déve ñtotsan la so yé ñokui so ðo ametsi so énuwo kénjkén ðo yo fogɔmɛ a gɔmɛ ne mawu ne nyi énuwo kénlé kénjkén me²⁹ léde yi lava nyi ðo ne ametsi nano yi wonykɔnɔ wo ne éku. ne ame kukuwo ñdé fɔn no wodé, ñdé ñtsi wona wolé wo nyr ðo wota³⁰ ðo ñdé ñtsi gasigame milé éku o afɔkume³¹ Nɔvi ñsu, nyɔnu, miwo tsi nyi axin kafukafu lè klisto mia xuéto mea, ylén yényo tse nuu bé: ñlé éku wo mɔ megasiagame.³² tsi ñdé yi nyi alé tsiny lé me, ne ñwa ahoa ku élan wadan wo lé éfɛ so, ne amekukuwo ñdé fɔn q é! miadu énu, anu ñoësɔ milaku.³³ Mingbé blé miq éki o, eha baða dodo glénɔ ame nyuiwo,³⁴ mia djéayé, anɔ agbé lé énu djjɔdje wawa me! munjbé wa énuvuen. ðo amedéwo ñdé djési mawu o. ñnui ðo woñkpen ñtsi.³⁵ vɔvamé qéwo lanu bé, lé ame kuku wo la ten fɔn ðo? ñtilan ñdé ola fɔndqo?³⁶ milé énu manyan me sugbɔ! nuku tsi wodo ne ñdé ku olo ñda na senseno.³⁷ nutsi wodo lɔ ñdé nyi ñtsilan yi mi non o, blafo alo énuku kpete, ³⁸ mawu ñtɔ la na ñtsilan tsi yéñtɔ dro, lé énukuwo wo me lɔ mawu nano wo nono me dékaqéka,³⁹ ñtsilan wo kénjkén ñdé nyi énu dékawo, vɔ a ñtsilan qéwo nyi agbétowotɔ, qewo nyi élan tɔ, ébuwo tsa gbé nyi éxéwo tɔ, yi ébu wo tsan nyi lanviwoto⁴⁰ ñtsilan djiñkusi tɔ ku ñtsilan anyigbantɔ wo tsan lé nyi wo xɔ kanfukafu évovo.⁴¹ ñtsilan djiptɔ ku anyigbandjito tsan lé. vɔ ébu nyi kenklen ñtilan djiptɔ ku anyigbandjito tɔ, kenklen éwué tɔ ébu nyi wlétsi tɔ ébu tsan gbé nyi wlétsiviwo.⁴² Vɔlɔ wlétsivi qékawo lé yi gbélé évo non ébu. nen ényi neneñ, fɔnfɔn soku lé, nutsi wodo lɔ éku non, vɔ énutsi fɔnlɔ ñdékú non o.⁴³ wodué légbéglé me, yi éfɔn ku wdué lé gboñdɔ gboñdɔ me yi, nyi fɔn kudo ñse.⁴⁴ wodué ku éklan ñtsilan yi nyi fɔn kudo gboñgbɔ ñtsilan. ne ñtsilan agbaza me lé lɔ gboñgbɔ me to tsan lé.⁴⁵ yi ñtsi adam tutu gbon ényi éklan tsi lé agbé, adam vɔvuetɔ lɔ yi nyi gboñgbɔ agbétɔ.⁴⁶ vɔtsi nyi gboñgbɔ me tɔlɔ ñdé nyi dégbí o, yi nyi élan tɔ, yi gboñgbɔ me va klue do⁴⁷ Ame tutu gbon tsi wodé tolé anyigbanme, ényi anyigbandji tɔ, yi ame évégon lo ényi djiptɔ.⁴⁸ Letsi djiptɔ nuwolé, nene yi djiptɔ tsan lé.⁴⁹ Letsi anyigbandji tɔwo nonnon lé mia ñtsi lɔ, neneke djiptɔ tɔwotsan nonnonme gbelé miantsi.⁵⁰ N nonvi nye wo nutsi nuwo ñlé lɔ yi nyi ñtsian ku éhun ñda yi djiptɔ fɔñqu xuée me wo, gboñgbé ñdanon magblé magblé téxué wo.⁵¹ Enu wlawla déka kékén mi ñda, miwo kékén mi ñda, miwo kékén mi la tɔ.⁵² Lé zéquéka, lè ñdabà xoxo dékame lɔ, lè ékpen kpete kpete lɔmè. ékpen laði, yi ame kukuwo lafɔn magblé magblé, yi miwo lɔ, mila tɔ.⁵³ ðo ametsiwo lado kukuwo, lado maku maku. yi ñtsilan gbléglé éla fɔn magblé magblé.⁵⁴ gatsime énu gbléglé sðo magblé magblé lɔ kékén lava so maku maku tsan sðo. yi fifiñ ényon tsi woñjlen qe la vame.⁵⁵ be woso éku sɔmi lé édji quðumé. 55 Eku fiqé édji quðu tɔwo lé?⁵⁶ ahua wanu ékutɔlɔ énuvuen yo ñsen énuvuentɔ lɔ yi nyi ésé.⁵⁷ vɔlɔ miado akpé non manwu tsi na mi édji quðu to mianxuéto yésu klisto dji.⁵⁸ yñtsi nonvién vévéwo, minonté sensin, tsi ñda nunu wo, ne mianon axuétɔ lɔ wo dɔdji. ne mian nyan bé miado ñda nyi gbalo lé axuétɔ lɔmè wo.

Chapter 16

²¹ Enyen Pɔlu ñhlén non tsewo ku alɔ tsi nyen.²² Nen amedé ñde lɔn axuétɔwɔlɔ, etrɔ zun ñdandonu! mia xuéto gboñnon!²³ Non ñtsi fafa axuétɔ Jesu nen non ku mi.²⁴ Lɔnlɔn tsinyen le ku miwo kékén le Jesu klistomé. Ámí¹ Sɔ kudɔ énu djjɔdje le ame kékéwo me, miwɛ, mio tsan, shibe le tsi ñd'uianyi le tsɔtsi galatito me.² Non medékalɔ, le azan ñkɔ le kueshida lɔ me, sa ðo vo ñtsintsɔ wo kpé, shibe ñd'odo tɔwo, gahɔn me wo ñda gbe non tekponu gboñwué ana nu nana.³ Gatsime na valɔ, na va ku xoma hlen hlen, yi la so nu nana miatswo yi jeruzalem,⁴ metsiwo mi la dokpwo. Nen enuwo nyi nu be na yilɔ, wo la yi kudɔ nyen.⁵ Na yi mia gbo nen ñtɔ Masédonilo, ðo ñdo la tɔ Masédoni.⁶ ñzen na non miagbɔ, alo kaka vivɔ la yi, gahɔnme mi la kplonon yi fiti ñdjayi.⁷ Nyen ñdji la kpo vayi me non miɔ, vɔ ñdji la non mia gbo non gahoho déo, nen axuétɔlɔ djro.⁸ Vɔ lɔ ñdji la non Efezi kaka pantékoti la va,⁹ dɔ éhɔn gangan déka ku dɔdome déka hɔnnu, yi kétɔwo sugbɔ.¹⁰ Nen Timɔnté valɔ, mi xue non ñgbé vɔn le mia me, ðo élé edɔ axuétɔlɔtɔ wuakɔ shibe enyen xa.¹¹ Non men ñdé ñgbé dovui. Mi ðo ñkɔyiyi kui le fafamé, gahɔnme ya va gboñnyen, ðo ñle té kpoɔ ku nonviwo.¹² Non ñtsi kan nonvi Apollpsi, ñkplinu sugbɔ be nen yi miagbɔ ku nonviwo, vɔ ñde djjidji yéto nen yaxe fifie.¹³ Mi non ñzɔn, anonté le xɔsémé, mi nyi ñsu, ado ñsen mia dékiwo.¹⁴ Non nu tsiwo kékén ñwa non mi la mi we ku lɔnlɔn.¹⁵ ñgbé na mi gbeitá tse, nonviwo.¹⁶ Mi nyan be famiyi Stefanasi wowue nyi ñkɔtɔ le Ashai, yi osɔ wodekiwo do edɔ wawa kékéwo mea. Mi xɔñkɔ non ame nen nen tɔwo, ku ame tsiwo kékén le edɔ déka me wuak wo.¹⁷ ñkɔtɔ djjidje ðo Stefanasi, Fortsuiñatsuisi, alo Ashaikuisi wo le mia me,¹⁸ yi gatsime mi ñdé le xɔn lɔ wowa enu tsi mi ðo la wa yi gboñgbɔn ñnyen la vo. Yi ñtsi mi n bubu ame xɔnwo.¹⁹ Tsɔtsi Azitswo dogbénon mi. Akillasi alo Prisille, ku tsɔtsi yi le xo xome, wo dogbeoñ mi to axuetolmè.²⁰ Nonviwo kékén dogbenonmi. Mi dogbe le nonvième ku lɔnlɔn.²¹ Enyen Pɔlu ñhlén non tsewo ku alɔ tsi nyen.²² Nen amedé ñde lɔn axuétɔwɔlɔ, etrɔ zun ñdandonu! mia xuéto gboñnon!²³ Non ñtsi fafa axuétɔ Jesu nen non ku mi.²⁴ Lɔnlɔn tsinyen le ku miwo kékén le Jesu klistomé. Ámí

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Pɔlu, apotri Yesu to lé Mawu yio djro me, kú Timoti mian nɔnvi non Mawu yio tsotsi tsi le Korinte kú amekɔkɔewó kerjken tsi le Akaí wó dukɔme. ² Amenuvéné kú ɔtifafa nen non kú mí, so mian to Mawu kú mian xoéto Yesu Kristo gbo. ³ Ne wóá kafú Mawu tñi to ne mian xoéto Yesu Kristo, tñi nyí éto non nushishikukuwó kú akɔnfafawó Mawu. ⁴ Tsi fanɔn akɔn non mí le mian vifanfan me, ne mian teñ sɔgbe afa akɔn ne ametsiwó le avifanwó kúdo Mawu yio akɔfaname tsi yí woa non mí. ⁵ Shigbé létsi Yesu Kristo yio vevésésé sugbɔ lé miandji, nenen akɔfafa sugbɔ non mí tó Kristo me. ⁶ Nen vevésésé le mian dji lɔ, miɔnwó ɔtifafa kú qedekɔkpɔ nti yo. Alo ne mi kpo akɔfafa lɔ, mian kɔfafa tsi yí vame blewu lɔ nti yo, gatsime milé mian vevésésé tsi me towɔ milé manwɔ kú mi. ⁷ Yí mi qo kankandqodji qo miadji blibó, le gnangnan me be ne mikkɔ gome lé vevésésé me lɔ, yí mí la kpo gomen lé akɔfafa tsan men. ⁸ Do minjdé dji bé miánnon nú mányan me o, nonvi nyen wó, so kúdo yométsitsi twí wó qdó mian nti lé Asia dukɔ me. Téshishi qo mian nti vá wu gan mí káká minjdé xɔsé bé milá gbé non agbé o. ⁹ Mivá lé ékú tsi mí la kú kpɔwo lé nko non min. Minjdé sɔ miá mɔkpɔkpɔ da qo miannto dékí djio vo qo Mawu tsi fɔn na men so kú me. ¹⁰ Edé mí lé tsontsrɔn tsi me ékú to non so lé, yí yí la gbé non míá déwo. Mi qo kankandqodji bé élá gbé dé mí ké. ¹¹ Mikkédo miannti lé mian kuifanwó me. Yí ame sugbɔwó lé akpédowó qo miannti, qo amenuvéné tsi mí kpo lé míá gbédododawó me. ¹² Enú tsí lé djidjɔe dowɔ non mi lɔ, yí nyí míá djidjinyɔn yio qaséqdí bé mí kplɔ mian dékí lí xixé men, veví to tsí mí lé agbé kɔkɔe nonwɔ kúdo mí kú lé nutéxoé woawoa tsi so Mawu gbo, ndé so nugnangnan men o, vo so Mawu yio menuvéné me. ¹³ Minjdá teñ ɔlueñ énú tsi minjdá teñ hlen alo áségnmen o, kankan qo dji lé ashi nyen. ¹⁴ Do mí sé énu akpá gan towó gɔnmen, yí lè nkéké mian xoéto Yesu Kristo to dji lɔ, mi la nyí djidjɔ non mi, yí miɔnwó tsan mí la nyí djidjɔ non mi. ¹⁵ ɔkan qo ényɔn tse dji, ɔndjro la vá miágɔ tsúsúgbɔn, ne míá menuvéné yá dji ve. ¹⁶ ɔwoa qodò bé mava kpo mi, ne ɔlé Makédoni yiwɔ, yí nágbé to míágɔ lé trɔtrɔ me so Makédoni, ne míá kplɔm yi Judé. ¹⁷ Tsi ɔwa bú támé so mɔnzɔnzɔn ye ɔtsi lɔ, dé ɔwoa alɔ gblɔdɔea? alɔ ɔwoa ɔtlan me yo qodò, yí ɔlé "en, en" "alo" ó, ó "nuwɔ le gaxoxo déká mea?" ¹⁸ Vɔ shigbé Mawu woanú téxooé lɔ, minjdá nu "en alo o". ¹⁹ Do Mawu vi Yesu Kristo, tsio gbéfan, Sylvain, Timoti kú nyen, mi vá dé lé míá dome lɔ, ndé nyí "en kú ó" "vo gbeshiagbé lɔ enyí" "en". ²⁰ Do Mawu yio ngebédodowó nyi non "en" "lé yénto me. To tse men lɔ, mí nū non "Amen" non Mawu yo ɔtikɔkɔe. ²¹ Fifie lɔ, Mawu líké mí qo du kúmi le Kristo me, yí shia mi non mí. ²² Edo djeshi mi, na mi yio gbongbɔn qo míá djiwó me, shigbé kpéodojinu ne nutsi yi lava na mí le gaxoxo tsi gbɔnnɔn me. ²³ Vɔlɔ, ɔsɔ Mawu shigbé qaséfoqutɔ, bé nutsi woa nyenndé tenj va Korinti o lɔ, yí nui bé má dé mi le nyɔn me. ²⁴ Ndé nyi bé mi djí bé mian nyi míá xɔsé yo kplola, vo lɔ mi lé dɔwoa kú mi ne míá djidjɔe, qo mí senj lí xɔsé me.

Chapter 2

¹ ñdo le dékinyé me be ɔdele-djatroya mia gbɔn le nu xaxa yio nɔnɔmè men. ² Ne ɔdomi nuxaxaqé, meñ déla tenkɔp djidjɔe soñtsinye. ³ ñ jen ne mi be ametiwo la kpdiø leñtsi nyé, nowo gbenɔ nuxaxa, mewo ne ɔtrowawó. ɔkandé mia kpata kpadji be ayiun enyi déka djidjɔl le mia kpakpame. ⁴ Yi ɔLɛ ne mi le yaya qu gandemé kudo édji yewo veve sese ɔqeme, kudo qasi gbogbo qe fanfanme. ɔde be na domi nuxaxame, vɔlɔ ne mia nya lɔnlɔn gangan tsi ñdo nemí. ⁵ Ne nyi be amedeqo nuxaxa me va yi, vɔlɔ ɔde nɔen nyé dekawo, le alpadewome, ne mi ɔgbetoé kaka glowó, ne mia kpata yo. ⁶ Tɔhen kén, tsiwo omavo so neneñ améa esu. ⁷ Fifie lɔ, tsi mi la ɔtchenhen sɔ tsi, miðo sɔke kudo mia doé ɔsen. Ne vevésésé ɔgbe sougbo qo djivo. ⁸ Fifie le ɔsen domi be mia dé mia lɔnlɔn fia le amówó domé. ⁹ ñ ɔlen ne mi be maso domigbɔ kpɔnɔ no bé mi qonɔ role enuwo kpatame me ¹⁰ Ne misɔke amedeqa nyé tsan nasske neneña yi amea enutsi, ne ɔsɔ enude kea; sɔsoké yinyi, ne ɔsoké am qelɔ, ɔsoké améa le mian ɔtsi le klisto yiwo ɔmen. ¹¹ Neñ mi ɔgbe qasi mia dekui wó ne santana, eyenjenstilɔ migbe xlɔbe yewó qodowó. ¹² ɔnde kpekpe tsi axetɔ hun nuwɔn gatsime ɔvaqo troasi be matɔ klisto yewó nya, ¹³ ñdo gbɔngbɔnme ɔtsi fafa enuñtsilɔ nyñde kpo nɔvinye titɔ. ɔDowa, ɔdasiwo yi wo trɔdjoyi masédoni (masédoine) ¹⁴ Vɔlɔ misɔ amnuvéné na Mawu ;tsi lé Klistomé kplɔnɔmí gasiagame le djiqumetɔ mia dji, le afishiafi qenɔ yiwo nunyanwo hlenhlen. ¹⁵ dawa mi nyi Mawuto Klistoto yewo hlenhlen nyí le ametsiwo kpoqede dome kudo ametsiwo le trɔtrɔwɔ. ¹⁶ Neñ ametsiwe le trɔtrɔwɔ éku yiwo hleñhlen tsi le éku tsi nawo. Neñ ametsiwo la kpoqede, agbé yiwo hlenhlen tsi na agbé. Tsi djénenjén yawó nuwó? ¹⁷ Domiawó mi ndé lé ametsiwó sanɔ Mawu nyan qo viqede ɔtsiwo. Tsi la nyí étselɔ, vɔlɔ vevedonu kɔkɔe, shibé mawu medədɔ eneñ axonuxó lé klistomé.

Chapter 3

¹ Dé mi gbé trɔ tɔdji kéké, lé gbédashi ná mian dékiwóa? Dé mi hian gbédashi woman lé míá gbo a? ² Miɔn lɔ, mí nyi mian gbédashi woman, tsi o ɔlueñ qo mian djiwó me, tsi meshiamé djeshi, tsi meshiamé hlen. ³ Yí o lé dékí fiácé bér yé nyí Kristo yo woman, tsi mi so qodà, wó ndé ɔlueñ kudo nu ɔlueñ shi, vo to Mawu yio gbɔngbɔn me, ndé qo ékpé yo kplɔnɔwó dji o, vo qo gbétowó djiwó kplɔnɔwó dji. ⁴ Kankandqodji tsi mí dé non Mawu to Kristo dji nen. ⁵ Ndé nyi bé, ɔsen lé miánnto miáshi bé mian qo ndé lé mian qokí me, shigbé bé ɔti so mian gbo nenen o, vo lɔ mian nutéte so Mawu gbo. ⁶ Menqé do ashixɔxɔ mian ɔti bé mian nyi zoqudu nyuie yo dɔwoatowó, ndé nyi woman yo, vo so gbɔngbɔn lɔ me, qo lɔ woman wú nan men, vo gbɔngbɔn ye do non agbé amen me. ⁷ Fifie lɔ, ne ékú yo dɔwoawoa tsi o ɔlueñ qo ékpéwó dji lɔ, va ɔtikɔkɔe tse tɔnngbé me, yí izrel dukɔn ndé teñ kpo Moízi yo ɔkumen zéqékaa, qo ɔtsikɔkɔe tsi le yio ɔmen lɔ ɔti, ɔtsikɔkɔe tsi nuwuwu le shi lɔ, ⁸ gbɔngbɔn lɔ yio dɔwoawoa ɔtsi na kɔ wú lɔ? ⁹ Ne kodjódodo yo dɔ tsi vayí lɔ qo ɔtsikɔkɔe lɔ, zenenin yí djɔdjɔenyinyí yo dɔ la qo ɔtsikɔkɔe tsi qo ashixɔxɔ gan. ¹⁰ Do lɔ, nutsiyí qo ɔtsikɔkɔe vayí kpo lɔ, ndé gbé qo ɔtsikɔkɔe, qo

Chapter 4

ηtsikökœ tsi yi do vayi lɔ ɿtsi.¹¹ Do lɔ, ne nutsi do nuwuwú, do ηtsikökœ vayi lɔ, zenenin nutsi ηdé do nuwuwú o lɔ yo ηtsikökœ la do ashixxœ gan.¹² Kankandodji xɔn le mianshi, mi le vovo gan qé me,¹³ ηdé shigbe bé Moízi tsi tsɔn avɔ qd̄men, b̄ Izrel dukɔn ηdé gbé do ηtétē ne yia kpo yé zedeka le vɔvɔnu nɔn ηtsikökœ tsi do nuwuwú lɔ.¹⁴ Vɔ lɔ, avɔ tsɔn wó gbɔngbɔn dji. Káká vá sen fifie lɔ, avɔn xɔn kpɔtɔ lé ne wó le zoqudu xoxoo hlénwɔ; yí ηdélé djodjɔ, do Kristo me kpo yí bu nɔn le.¹⁵ Vɔ égbe tsan lɔ, ne wó le Moízi hlénwɔ lɔ, avɔ qé tsɔn nɔn wó djiwó dji.¹⁶ Vɔ lɔ, ne amédé trɔ lé yio d̄jimen, va axoéto gbɔ lɔ, o qé nɔn avɔ dji.¹⁷ Axoéto nyi gbɔngbɔn, yí fitsí axoéto yio gbɔngbɔn le lɔ, xɔn vovo le.¹⁸ Miɔn keŋkeŋ, ηdé manɔn ηd̄men lɔ, mile Mawu yio ηtsikökœ kpɔwɔ, nutsi trɔ mian nɔnɔnmewó do yio ηtsikökœ yo nɔnɔnm̄e me, tsi so ηtsikökœ yio d̄qoxo qé yi do bu me, shigbe to axoéto dji, tsi ne nyi gbɔngbɔn lɔ.

Chapter 4

¹ Tsine mi xɔ dɔdashì ye lɔ, kúdø nùblanui kpɔkɔ tsi mixɔ lɔ, minđde do la gbɔdjɔ.² Bohun mí gbenu le nutsiwó kpennɔn nu wó kúdø nuylaylawó ɿtsi. Mi ηde nɔnɔn agbe shigbe ayeme nu woato nenen o, yí mi dé trɔ nɔn gbo Mawu nyɔn lɔ. Vɔ ne mi sɔ nyawo fia lɔ, mi biɔnɔn be ameshiamē ɿtɔ wo djidjinya ne xonuxo ni le Mawu yio ηd̄men.³ Vɔ ne miɔn nyɔn nyui lo do avɔ tsɔntsɔn do ηmelo, etsɔn ηme ne ametsiwó le tsɔntsɔn me yio.⁴ Keŋlɔ, xixe yse me yio Mawu lɔ yí tsɔn nu ηme ne djimaxɔsetɔwó, yí wó ηde kpɔntsi lakɔpɔ nyɔn nyui lɔ keŋkeŋ o, tsinyi Yesu yio ɿtsi kɔkœ tsine nyi Mawu yio foto.⁵ Mi ηdele mawunyɔn too so miaqekì ɿtsi o, vɔ be Kristo Yesu nyi axoéto, yí miɔntɔ mi nyi míá subɔlawó le Kristo yio lɔnlɔn me.⁶ Do Mawu qeka kpo yí to be: "kenklen ne to le viviti me", yí yito le mia djiwó me, yí na mi Mawu yio ηtikökœ le Yesu Kristo yio ηme.⁷ Vɔ miđo keshinɔnūn xɔnwó le zeme, ne nushianu ne kɔ, be woášo ηsen ganxɔn sɔna Mawu ne ηgbé nyi agbeto.⁸ Wó bɔ mi, ganke mi ηde gban dje égodo o. Mi tsaka, ganke mi ηde bú emɔn makpɔkɔpɔ,⁹ yometsitsi va vɔ mi ηde tsi akogo o, wó zinmi qđ anyigban vo mi ηde gban.¹⁰ Mi kpɔtɔ lé Yesu yio ku do mia ɿtsilanme, be ne Yesu yio gbe nanyi qđefia le mia gbe me.¹¹ Miɔn tsi le agbe lɔ, wó sɔ mi sɔ doashi gashiagamé ne eku do Yesu yio lɔnlɔn ɿtsi, be Yesu yio agbe ne ze le mia ɿtsilan me.¹² Le nuxɔn ɿtsi lɔ, eku le dɔwoawɔ le mia me, yí agbe le dɔwoawɔ le mia me.¹³ Vɔ mia kpata mi qđ xɔse xɔn shigbe letsí wó ɿlui qđ nenen be : "ηxæse, yíntsi ɿle nuxo xoo." Miɔn tsan mi xɔse, yí tsi miɔnwó tsan mile nuxo xoo.¹⁴ Mi nyi be ame tsine fɔn axoéto Yesu qđ ténu lɔ, la fɔn mí qđ te, yí yila kplɔmi sɔyido yio ηd̄men.¹⁵ Nushianu le ne mia lɔnlɔn, ne yanyi kpɔdonu be letsí amenuvévé lo gban kɔdø amesugbɔdjilɔ, akpedadawó le gbɔsuwɔ sɔna Mawu yio ɿti kɔkœ.¹⁶ Eye ɿtsi mi ηde qđ la gbɔdjɔ. Ne mia ame godotɔ gban tsan lɔ, ame émé émé tɔlɔ la nɔn qđqđlio.¹⁷ Ne gaxoxo viđe lɔ, vévésésé vitúkuin xɔn la djra mi qđ ne ɿti kɔkœ mavɔ mavɔ tsi wúgan nuwó kpata.¹⁸ Mi ηde le nu tsiwó wó kpɔnɔn kpɔwɔ, vɔ lɔ nu makpɔmakpɔwó. Nukpɔkpɔwó le nɔn gaxoxo viđe, yí enu makpɔmakpɔwó lé yi mavɔ.

Chapter 5

¹ Mi nyan b̄e ne mian nyigbandji xoewó gban lɔ, mi la trɔ do xɔganganwó le Mawu gbo. Axoe xɔnwó ye lɔ, ηde agbetɔ lɔ yí tuio, vɔ axoe tsi la nɔn anyi dàá le djinkushi.² Le gbadɔ tse me lɔ, mi le ηenjenwɔ le tenɔnɔn ne woado mian djinkushi yo xoe lɔ nɔn mi.³ Do lɔ, mi do awu, wó da kpo mi le amá amá o.⁴ Nyawoé, tsi mi le gbadɔ tse me lɔ, mi le ηenjenwɔ, agban le mian kpennwɔ. Mi ηde djí b̄e wó ade tse non mi o, bohun wó agbe do bu ne mi b̄e ne agbee ne le tsi ne kú nɔn.⁵ Metsi le djadjrado woawɔ ne nu tsewó kpata lɔ yí nyi Mawu, yí sɔ gbɔngbɔn na mi shigbe atanjkánkán ne nutsi lává vá nene.⁶ Vɔ lɔ, mí qđ nɔn kánkándodji kokoko, mí dui djeshi b̄e ne mi kpɔtɔ le ɿtsilan me lɔ, mí djidji le axoéto ɿtsi ɿtɔ.⁷ Do mi le zɔnɔnɔwɔ le xɔse me, ηde le ɿkúvi nukpɔkɔpɔ nuwó.⁸ Do mi qđ kánkándodji, mi qđ la nɔn djidjixóe bohun ne ɿtsilan ne mian nɔn kúdo axoéto lɔ.⁹ Yí mi sɔ xɔn woa mian dodo, alo mian nɔn ɿtsilan xɔn me, alo le akpabu dji, ne mian djenú.¹⁰ Do mian kpata, mi lá vá zé le kodjosós yo fiɔzikpí Kristo tɔ lɔ ɿko, kpo do xɔn ɿtsi lɔ, meshiamē la xɔ nu tsi wódo d̄e d̄o yo ɿtsilan me, ne nyui lóo alo ne vuin.¹¹ Vɔ lɔ, le nunyan me ne axoéto vɔvnɔn lɔ, mí ná nɔn kánkándodji amewó. Nutsi mi nyi lɔ le nyanyan me nyuide nɔn Mawu. Yí ɿtsi te b̄e ne mia nyin d̄o miɔn djiitsinnyanwó tsan me nyuide.¹² Mi ηde kpo le miɔn ɿtɔ dodo woa nɔn mi o, vɔ mi la xɔ doŋti so menxɔn wó tsiwoe le wódekiwó djrawɔ to wó zézéwó me, ηde nutsi le wó djime o.¹³ Do ne minđde le mian dɔkiwó me o lɔ, Mawu ɿtsi yɔ, yí ne mi gbɔva mian dɔki me lɔ, miɔn lɔnlɔn ɿtsi yɔ.¹⁴ Do Kristo yo lɔnlɔn zé d̄o mian dji, d̄o nuyí ɿtsi lɔ mi kándo xɔn dji : b̄e ame d̄eká kú d̄o amewó kpátá tá, yí ɿtsilo amewó kpata kú.¹⁵ Yí Kristo kú d̄o amewó kpátá tá, le nene nu lɔ, ametsiwó le agbe lɔ d̄o lá nɔn agbe vɔ ηde agbedjidji ne woajtowó, vɔ ne ametsi ne kú trɔ fɔn lɔ.¹⁶ Le nyame sósó tse ɿtsi, so fifie lɔ, mi ηde dja d̄o kodjó kú amedé le ɿtsilan me, ne mi gbe kpo Kristo le nɔnɔn me tse me vayi san lɔ, mi ηde dja gbe d̄o kodjó nene há tɔngbe o.¹⁷ San xoxo, ne amédé le Kristo me lɔ, etrɔ zunɔn nuwoawoa yéyé. Nuxóxwó va yí, wó trɔ zun nuyéyéwó.¹⁸ Nu tsewó kpátá so Mawu gbo, yí trɔ woa d̄eká kú mi to Kristo dji, tsi na mi d̄ekáwoawoa yo sənsen.¹⁹ Do Mawu nɔn Kristo me, yí trɔ tsáká le xixee kúdø yento dome, le nùvuinwó kɔntá mawoamawoa me, yi sɔ d̄eká woawoa yo nyan do mian me.²⁰ Nene yi mi trɔ zun Kristo yo texoé nɔntɔ, shigbe b̄e Mawu le yiò yɔyɔ woawɔ to miádji nene. Mide kúkù nɔn mi le Kristo lɔnlɔn tá : "mi trɔ wɔ d̄eká kúdø Mawu."²¹ Etrɔ Kristo yí vá zun vɔsá ne miɔn nuvɔn wó. Yí tsi nyi ametsi ηde woa nuvɔn kpo o, yí trɔ zun nuvɔn le miá tá, ne mian trɔzun d̄jedjonyín yí nɔn Mawu.

Chapter 6

¹ Tsi mi le d̄o woawɔ qđ du lɔ, ηde kúkú ne mi be amenuvévé tsi mia kpta mi xɔ so Mawu gbo lɔ ηgbé nyí djodjró o.² Do wó to be : " le gaxoxo nyui me lɔ, ηtrɔ ηd̄men tsinyen qđqa mi, yí le xɔxɔ yo ηkeŋke gbe lɔ ηxɔ nɔn mi ".³ Mi ηde djibé mia nyi

aféklino ne mendé o, be titretítí ngebé non miá dwoawoa nti o.⁴ Le mán bu nu ló, midefia be mi nyi mawu subolawó vanvan, le djidodo me, le kpo xoxo me,⁵ le ame lélédo gakpame me, le titetitsiwó me, le dwoawoa sénjisenjwó me, le zandomadonaljnwó me, le adswuame me,⁶ le kokjenyinyí me, le shidjédjé me, le djigbónq me, le dómenyuiwoawoa me, le gbongbón kókoe me, le nonvi lónlón me,⁷ le nyontexoé nyón toto me, le Mawu yio nsen me, le Mawu yio djodjényinyí yo hóawonu qo aló vé me.⁸ Mi le dwoawo le bubu me, le nkpen me, le nyón baqa to so amen ntiwo me, kúdo kafukáfuwó me. Wó so nyón qo mi nti be mi nyi djédatowó, vó mi le nyawo too.⁹ Mi le dó woawo shigbe mentsiwó wó dé djéshi o, vólo wó djeshi mí; shigbe mentsiwó yi kukúgbé ganké mi le agbe.¹⁰ Mi le dwoawo shigbe mentsiwó le nuxaxá me, vó ganké mi lé djidjo me, shigbe be nu manon ameshitowó vólo mi wó amenwó nunon ameshitowó; shigbe nu manon amshitowó ganké mi qo enu sugbowó.¹¹ Nvinyen Korentitowó, mi nu nyónwó kpata ne mi, yí mia djiwó le hunhun gbadja daqé.¹² Mi nde tsú mián djiwó ne mi o, vó móon bohun yí tú miawó djiwó do mi.¹³ Nle nuxo xoo shigbe dévio nle nuxoo na nenen, mi qo sésélélanme tsi mián tsan mi qo ne mi nenen.¹⁴ Mi ngebé tsaka kúdo djimaxsétowó o, qo ló katsásá ndé le djodjényinyí kúdo madjomadjonyinyi men? Yí katsásá ndé le kenklen kúdo vivití me?¹⁵ Nugmè sese ndé le Kristo kúdo Belialu me?¹⁶ Yí xoxose ndé le xoséto kúdo djimaxsétó me? Dékayoyó ndé le Mawu yio gbadó kúdo legbaviwó dome? Doñti ló miánwoé nyi Mawu yio gbadó agbeagbe, shigbé létsi Mawu nui nenen : " na non wódome, yí na zón le wó dome, na nyi wó Mawu, wó lanyi axin dukon.¹⁷ Yintiló, mi to le wó me, yí mi kó miánqoki nti, axoéto ló yí tui, mi ngebé tsáló nu tsin nde kó, yí ná xo mi.¹⁸ Na nyi éto non mi, yí mi lanyi axin ví nusuviwó kúdo vi nyonuviwó, axoéto nusen kpatato yí nui.

Chapter 7

¹ Lónlontowó, tsine ngebé tséwó nyi miants ló, mi na mian kó miandékiwó nti so nu deshiade tsine xonodi ntilan kúdo gbongbón, ne miayi mia kókjenyinyi dji le Mawu vónvón me.² Mi dji mán ne mi le miá djiwó me ! Mi nde do abi medékpikpio, mi nde do abi amedékpio, mi nde du non medé djio.³ Nye nde le etse tokó, bé ne miá dokodjo non mi o, do nle djidoxo nawo mi be mi do texoé le mian djio me, le kúgbé agbe gbe.⁴ ñ kandodji nti, yí nle miá kafuwó. nkpo ndjedje, yí djidjo tinye gbango, nti tsan le mian xaxa me.⁵ Mi nde didome so tsi mí do Makedonia. Mi to le fukpekpwó me, letsí ne yi dje, adjrewoawoawó trido mi, yí vónvón le mian me.⁶ Vó Mawu tsine do non nsen ametsiwó gbadjo ló, do nsen mi to Tito yó vava dji,⁷ yí ngebe le djidjo kpwo nti, nde kúdo yó vava nti dedekpo, vó kúdo letsí mi dui nsen, tsine yi nyón tsiwó yi tone mí so miá ame lónlón, miá fukpekpwó, do miá nuxaxa do tanyen.⁸ Togbo be woman ló do nshishi mi tsan ló, nyen nde se vévé o, to gbo nti tsan bé nse vévé, do nyanyan bér edo mi nshishi, vó ne gaxoxo vidé kpo.⁹ Yí nle djidjo kpwo, nde bér tsi mí le nshishi me yó, vó ló, miá nshishi tró hen djimetrótró va ne mi. Miá nuxaxawó so Mawu gbo, so xón nti mí nde gu ndékpikpi o.¹⁰ Do nuxaxa so Mawu gbo hen non djimetrótró va, tsine kpló non ame yi dedekpokpó me, tsi nuxaxa nde nonon nti; vó nuxaxa tsi so xixee me ló, kplónon ame yi do ekú me.¹¹ Mikpó letsí yí nuxaxa tsiwó so Mawu me ló hen nyónmesoso gan va miá me ló - nyónmesoso nde tse, bér miá di fiá bér yewó nde le de me o, djibibi nde ye, vónvón nde ye, nbia nde ye, ayuyaya nde ye, yí djidji nde ye bér wó so nyón djodjé ! Le nuxón kpata me ló, mí di fia bér nyón soso do ame ntsi de nde le miá ntsio.¹² To gbo bér ñ nluen woman tse ne mi ló, nyen nde nluen do metsiwó woa nuvón nti, alo ametsi nti wó woa nuvón ló do, vó ne miá nyanyan le Mawu yo nmen zi neni tsi yí mi do vévé nu doda mian gbo do.¹³ Yí nti wó do mi nsen do. Le xón yo ngebédomé ló, mi le djidjokpokwó dödji, do djidjo tsi yó Tito, tsi yió gbongbón döli to miá dji.¹⁴ Do ne nti miá nyón nyui ni ló, enun nde kpenn o. Vó tovo ne xón ló, shigbe letsí mi tonon nyontexoé le nushianu me ló, nene ke mi to nyontexoé so mia nti ne Tito.¹⁵ Yí yo lónlón ne mi gbe senj dödji, ne edo nkú miá todódó kúdo amexoxo tsi mi djarado dadé nyí kú vónvón, kú hunhun.¹⁶ Nle djidjo kpwo do na teñ akándo mián keñken dji.

Chapter 8

¹ Nonvi ntu kú nyonnawó, mi dji bér miá nyanyan, Mawu yo amenuvévé do tsi yi woa le Makedonia tsotsiwó me.² Le vévésésewó yo dodokpó gan game ló, wó djidjokpokpó sugbó yí wó woamennonyinyi, sén domenyonnyon yo keshinonnu sugbó.³ Do wó na wó ntenje keñken, wó na wú wó ntenje ntotsan, nnyi dase duto nyi. Yí so wónló wó lónlón me ló,⁴ wó bér bér mian na yewó mōnukpokpó, ne wó akpó gome le amékókœwó dödashie me.⁵ Enyi nukú nyón non mi, do wónló wó so wodeki na axoéto, yi na mián tsan to mawu yio lónlónnu me.⁶ Do mi biç so Tito shi bér yiá woa domenyui do tse le miá gbo, shigbe letsí yí tødji nene.⁷ Vó, shigbe letsí mi le nkó yio le nushianu me ló - le xóse me, le nyón me, le shidjedje me, le nkúlele do nutsi me, le miá lónlón non mi me, mi yi nkó le domenyui do tse me.⁸ Nde sedodo yí nyi nle miá nawo o, vó ma do kpe miá lónlón ntotsa ló dji, to yió dadakpó kúdo mekpetewó nkulele do nu ntsi.⁹ Le nyontexoé me ló, mi nyanyan mian xoéto Yesu Kritso yió menuvévé, ashixxó tsi non ntsi vayi, eyó yédeki woamenon do miá ta, bér né to yió woamenonyinyi mea miá trözun keshinontowó.¹⁰ Le xón ntsi ló, na ná mi todoxonyon ne ma so kpedomiá ntsi : xoé deká yí nyi tse vayi ló, minde duí bér wó awo nu dedeo, vó mi lón bér wó awo.¹¹ Mi vce fifie. Ne lónlón nyui kú djidji bér yawoë ne non me ló, miáwó tsan mi kpló amewó yi nuwoawoa yió nuwuwú shigbe letsí mi do ntenje nene.¹² Do lónlón nyui bér ya woa dökön le, enyi nu nyuide kú nutsi woa teñ lón, tsi nanyi do nutsi le ame shi ló dji, nde do nutsi nde lesi djio.¹³ Le nyontexoé me ló, nde nyi bér miá tashi miádeki ne afokú, ne mekpetewó wó a kpo gbongbón o, vó miá zón le dékennyinyi yo sé me.¹⁴ Miá gaxoxo kpetee fifieto ló, le teñ nyi dönti ne wó hianhianwó. Nene ke, wó gaxoxo kpetee wó la nyi dönti ne miá hianhianwó, ne déká nyinyi ya nanyi,¹⁵ Shigbe letsí wó nluin bér : " metsi nusugbó lesi ló, nde nde lesi kákáa; yí metsi shi nuvidé le ló, nde hian ndeo."¹⁶ Wó a kafu Mawu tsi do lónlónu nyui Tito yo djimen, tsi ntsan ndo non mi ló.¹⁷ Do elón mian biabia kúdo awuyaya yeye, bér ya teñ woe, yí yi so yinjo yio lónlónu me.¹⁸ Yí nonvi de kploré do, tsi tsotsiwó kpata káfu yió

Chapter 9

mawunyɔnkan kan dəwoawoa.¹⁹ Sɔwú lɔ, tsɔtsiewó tsin, bé yia yi mɔndji kú mi, ne ya woa dəmenyɔnnuyɔn də tse, ne axoeto ñtɔ yio ñtikɔkɔe, yí ya du dase ne mian lɔnlɔnnu nyuie.²⁰ Mi le nubewo le nyɔnhenhen xomevi dəkpikpi gbo, sɔkudo dəmenyui nunáná tsi woawo mi le lɔ, le nteté deshiade me.²¹ Mi kpo ni nyuide, bé mian woa nutsi ñti bubu le lɔ, nde nyi axoeto deka yi ñmen, vɔ le agbetowó tsan wó ñmen.²² Yí mi so nɔnvi ñsu deka so kpe wó, tsi ñtsi mi kpo awuyaya le, le do sugbowó woawoa me, yí yi gbele dədiosfia zi deká ke, do kándodji tsi yi do dó miá dji lɔ ñtsi.²³ Sɔkudo Tito ye ñtsi lɔ, enyi végɔnyen kú hadwoato nyen ne mi. Sɔkudo mian nɔnvi ñsuwó ñtsi lɔ, tsɔtsiewó dəwó dəda ne Kristo yi ñtɔ bubu.²⁴ Mi də miá lɔnlɔn fiá wó, yí mi dí fia wó bé, mian nyɔn dɔj bér mian káfú mi le tsɔtsi kpətewó domen.

Chapter 9

¹ So kúdø amekɔkɔewó kpədɔnti də lɔ, ndé gbé hiɔn be ma ñlɔnu qɔda mi o. ² Dɔntilɔ, ñdjéshi miá lɔnlɔnu fá nyuitɔ, yí ñlé edégbé xɔc so mia ñti le Makédoniatɔwó gbo. ñtɔ nɔn wó bé Akaí sɔgbe xoxo so xoédéto lɔ me, yí miawó nyaya yí dò zo ne ame sugbo ne wó a woa ñdè. ³ ñdø nɔnviwó qɔda, be ne adegbé tsi mí xo so miánti lo ñgbé nyi nubalo o; be ne miá nɔn gbésɔso, shigbé létsi ñnui xoxo nene. ⁴ ñnenen o lɔ, ela nyi ñkpen ne mí, ne ñva kúdo nɔnvi ñsu Makédoniatɔwó, vɔ miñdè lé ñgbésɔso, qɔ nyenndé to nyɔn dë so miɔn ñtsio, qɔ ñkan do miá dji. ⁵ Yí ñtsi lɔ elánɔn vénédé be má dɔ nɔnviwó qɔda bé woa kpédo miá ñti, nén miá djrá nunana tsiwó ñgbé mído, be akpédá vɔsawó woá sɔgbe, le nunana faa me, nde djizinzin men o. ⁶ Mi nyi bë : " metsi nén donɔn nu vidié lɔ, dë nɔn nu vidié, yí mentsí donɔn nu sugbo lɔ dë nɔn nu sugbo. ⁷ Ame shiamē ñtɔ nén na shigbé lé yí woa qɔdo le yionto djime; vénésésé kúdø djizinzin ñdá nɔn men o; dɔnti lɔ Mawu lɔnlɔn metsiwó na nɔn nu kúdø djidjo. ⁸ Yí Mawu lá so aménuvévé gban do miá djí, ne nushianú me lɔ, miá kpɔtɔ nɔanyin le gboṣusu me so na dɔ nyui ñkɔpikpi. ⁹ Shigbe létsi wó ñluin nenen lɔ : " éman yo keshinɔnnu nɔn woamenɔnwó, qɔntsi lɔ yo džɔdʒenyinyí ñdè do sendoxoé o. " ¹⁰ Do metsinen na nɔn nukú nukudotowó, yí yi nanɔn kpɔnɔn do nukudú téxoé lɔ, la na, qɔ miá džɔdženyinyí téxoé, nukú tsí la hian ne nukudé gan. ¹¹ Eláná mi gboṣusu be ne miá senj le dɔnyuiwoawoa me, yí men sugbowó la dákpe ne Mawu. ¹² Do dɔtse ñdè nanɔn nutsí hian mekɔkɔe qede o, vɔlɔ ñgbé nyi djidjo kúdø akpédavosá ne Mawu. ¹³ Be nén amewó kpatá kafu mi lɔ, miá kafu Mawu to xɔn me, to miá Mawunyɔn djiwoawoa me, kúdø miá dəménuyiwoawoa tsí mí dë nɔn fia menwó kpata to miá nu náná me. ¹⁴ Lé wó lɔnlɔn déto tsi wó dø nɔn mi ñti lɔ, wó le gbé dɔoda qɔ miá tá, qɔ aménuvévé gbango tsi Mawu woanɔn mi lɔ ñti. ¹⁵ Miá so akpédadá nɔn Mawu qɔ yio núnáná manyangblɔn lɔ ñti.

Chapter 10

¹ Enye, Pɔlu, nye ñtɔ ñle miá yɔwɔ, to bɔbɔenyinyi me kúdø djifatú Kristo tɔ. Enye tsine bɔbɔ le dəkinye me, ne ñle miá ñmen, vɔ ñgbé nyi djidoto dɔda miá gbo ne ñle djidjixoé. ² ñle kúkú d'ewɔ ne mi, ne ñle miá gbo lɔ, nyen ñdè dji bér manyi djidoto kúdø nyenjɔwo kánkándodjio, shigbe bér letsí ñbu nene, ne ñle sosowó do ametsiwó bunɔn bér mi le zɔnzɔnwɔ le ñtilan me. ³ vɔ ne ñlé zɔnzɔnwɔ ñtilan me !ɔ, mi ñdè qɔ la nɔ ahuawaç le ñtilan me ó. ⁴ Do lɔ ahua wanu tiwo miss lé ahua wawɔ lɔ ñdè nyi ñtilan men tɔ. vɔ lɔ wo dø wonyen Muwu yio ñsen tsi nen la gban éxɔ ganganwo ; yi mi so qunɔ ényɔn tovowó dji. ⁵ Mi gbañɔn énuganganwo tiwo shinɔ tédo qɔ Mawu yo nunyan ñti, yi mi so lenno susu désiadé vanɔ toqdodo kristo. ⁶ Mi sɔgbé bér ne mia hento ne tomaðo yio nɔñomé désiadé, bér tonusésé na sɔgbé. ⁷ Mi kpo ñtsi kɔ nyidé mia ñmen.nen amendé susu bér yé nyin kristo tɔ lɔ nén nyin bér miawo han mi nyin. ⁸ Nén gbé nyin bér ñlé adégbé xowɔ le mia atse kpakpa tsinen axuétó lɔ bér miaso do sen miyɔ ñdè nyi bér miaso gblé domin nɔ miyɔ, nyin ñda du ñkpin. ⁹ yi nyen ñdè dji tsan bér énuxon nén ya zé mɔn mi sigbé bér ñlé mia djiziwó lé axin woma mɛɔn. ¹⁰ Do amedéwo lé totowó bér "bubu kudo ñsen lé yéo woman lɔ ñti, vɔ nén yénto va ñmen ku ñmen lɔ, Egbodjɔ yí yiwo nyɔwo ñdè sɔñon gbé nen wua dui to" ¹¹ Nén amen tséwo na ségɔmén bér nya tsíwo nuwó milé lé mia woman men , tsi mi ñdè leo lɔ, yi mi lawa, nén milé. ¹² Miñde yi bér ne mian yi dø, alo mian so mian dòki so kú metsiwó nɔñon wɔñtɔ dòkiwó kafuwɔ. Vɔ ne wó so wó dəkiwó, so le djjidre djiko, yí wó so wó dəkiwó le sɔsowó lɔ, wónédé do nunyan. ¹³ Miawolo, miñda xo adegbé la tomeɔn, vɔ mila nɔn dødø tsi Mawu so na mi lɔ me. Be ne mian teñ akashi mi le djjidjixoé tsine mi le. ¹⁴ Mi ñdè xo adegbé so kúdø afi djjidji tsine so mia dome lɔ o, tsine miva miá gbo tútúgbɔn, bér ne mian so Kristo yo nyɔn nyui lɔ ne mi. ¹⁵ Miñde le mian doki dokɔ dədji to mian ñtétewó ñtsio, so kúdø amebuwo dəwó ñtio, vɔ mi kandədji bér miá xɔsé lashin le miá ñtɔwó dəwoawoa nyigban dji, yí yila kéké ta, ¹⁶ bér né mian to mawunyɔn nyui le ñtɔwó tsi wó ñdè le miágbo lɔ. Mi ñdè dji bér miɔn xo adegbé le ame búwó nyigban dji. ¹⁷ " Vɔ ne ame tsine la xo adegbé lɔ, ne xo adegbé le axoeto lɔ me. ¹⁸ " Do lɔ, ñdè ame tsine la woa tsantsan so yí doki ñti lɔ, yí nyi ame nyuio, vɔ bohun metsi axoeto lɔ tsandøda.

Chapter 11

¹ ñle djjidjwó bér miádodji asɔ axin sukúdjedjevidé. Vɔ ee, mido dji, asɔñ ! ² Do ñ huannu mi kúdø nuhuan kɔkɔe, dø ñsɔ mi agɔ nɔn ñsu déká, bér ne ma so mi afia Kristo shigbe tugbedjé tsi le axoé yí ñtsi kɔ. ³ Vɔ, ñvɔn shigbe letsí edan ble Eva to yo ayédjédé me lɔ, miá súsuwó ñgbé yi djjidjixoé so djime kɔkɔ tsi mido nɔn Kristo gbo o. ⁴ Enuyi ñtsi lɔ, ne amedé va nu Yesu bu yo nyɔn nɔn mi tsi tovo so etsi mixɔ gbo alo agbenya bu tsi tovo so tsi mixɔ gbo lɔ, mi so nyi nyuidé. ⁵ Enuyintilɔ, nyenndé súsú le ñdè kpkpi me, bér ñ hoé so wú apostolowó tsiwó súsúnɔn bér yewó nyi apostologanwó. ⁶ Vɔ tsi ñnyi ame manyanu le nuxo xoxo me tsan, nyen ñdè nyi le sidjédé me o. Le nuwó kejken me, yí dø mɔn vovowó dji lɔ, mi dí so fia mi. ⁷ Nuvɔn yí ñwoa tsi ñbɔbɔ dəkinyen bér ma kɔmi dø dji, etime ñdè gbefan Mawu yo agbe nyɔn nɔn mia? ⁸ ñ xɔnu le

Chapter 12

tsotsi buwó shi bé ne ma so súbó mi.⁹ Yí gatsime ñle mia gbo le hianhian me lo, nyen ndé nyi agban non amédéo. Enuyinti nonvi Makedoniatów dō axun hianhianwó ñti. Yí le monwó keñken dji lo, ñlé dokinyen nyé ñda nyi agban non mio, yí nyen ñda nyi tsan!¹⁰ Etsi Yesu yo nyaotótó le lanme nu lo, wó ndatej tsi adégboxoxo ye nunu le Akaí yo nutowó me o.¹¹ Ñdé ñti yo? Enuyinti lo nyen ndé lon mio woa? Mawu nyan bé ñlon mi.¹² Vó ñdé woawó yí ñle, na woe le esome tsan, bé né madé taflatse dodo le ametsiwó so mi so le soscawá le enuxónwó me, tsi nyi adegbexoxo non wó.¹³ Enuyinti lo, amexónwó nyi apostolo nyónwomatotowó, dōwoato tsiwó blé non ame, ametsiwoé tro wo déki shigbe Yesu yo apostolowó.¹⁴ Yí tse ñdé woa ya o, enuyinti lo, abosanj ñtso tsan tronon yedéki shigbe kénklen yo döla xa.¹⁵ Eye ñdé nyi nutsi woa ya gandé ne yiò subɔvíwó tsan tro non wó déki shigbe djodjøenyinyi yo súbɔvíwó. Wó nuwuwu lanon shigbe wó dōwoawoa xá.¹⁶ ñgbe le nunuiwó bé, amédé ñgbe súsú be ñbu súsúdédé ñnyen o, yí ne nyi nenen lo, mí xom shigbe numanyɔat, bé né nyen tsan maxo adégbe le dékinyen me vidé.¹⁷ Enu tsi nuwo ñle le kankandodji tsi dō kú goiyí lo, ye ñde so axoéto lo gbo, vó ñ xo nuxo shigbe sukonon.¹⁸ Tsi ame sugbo xonon adegbé le ñtilan me lo, nyen tsan na xo adegbé.¹⁹ Mí da non ashi do adjedadawó dji, mion tsi nyi amen dje nunyanwó.²⁰ Midanon ashi do amede dji, gatsime, yí so mi so wa kluviwó, ne nyi bé é man miá dome, ne xo vide so miágbo, ne é dovlo mi, alo é xo mi.²¹ Enu kpenj bé ma nu eye, do mi gbedjó le me vayi. ε ε, do ne amédé le yédeki dowó dödji lo, ñ xo non nuxo shigbe hanon nene, nyen tsan ñdo non dékinyen do dji.²² Hebritowó yí wó nyia? Nyen tsan ñnyi. Izrelyowó wó nyia? Nyen tsan. Abraham yiò djidjimevívó wó nyia? Nyen tsan ñnyi.²³ Kristo yiò subɔvíwó wó nyia? ñle nuxoxowá shigbe metsi tame da non xá, ñ nyi wú, le dōwoawawó me, ñ nyi wú le xoxowó me, ñ nyi wú le gakpamenonon me, ñ nyi wú le eku yo afzkuwó me.²⁴ So yudatowó gbo, ñ xó "xoxo déka to le éka me" zé aton.²⁵ Zéton wó xom kú éba, wó xo kpeñ zédekká. zé eton ñ nyron tsi shi me. ñwoa zan déká kú ñkéké déka le ahlui me.²⁶ ñ zon mon édjiédi, ñto afzku me le axu dji, ñ kpéfu le fianfitowó lóme, ñ du aya so axun dumetowó gbo, ñ du aya le maxɔsetowó gbo, ñ du aya le du me, ñ du aya le zogbedji, ñ du aya le axu dji, ñ du aya le nonvivonwó gbo.²⁷ ñ non dō senjwó me, yí le vévésé me, yí ñ non ezan súgbawó me alon madon, le shivé kúdo shikó tsitsi me, yí le ñdémadu me, le vivo kú aman aman nonon me.²⁸ Yí le nuxónwó keñken yo ñgbedome lo, amewó sonon axua do ñtinyen gashiagame, do béléle non tsotsiewó ñtsi.²⁹ Medé nyi gbedjøgbødjø, yí nyee nyen da nyio?³⁰ Ne nyi bé woa xo adegbéa, axun gbedjøgbødjø ñti naxo adegbé so.³¹ Mawu tsi nyi eto non miá xoéto Yesu, yí nyi yayrato so mavó me yi mavó me lo, nya be nyen ñdé le núsukánwo.³² Le Damasko lo, areta yo dume djiduto djo Damaskotowó wó du ñti bé yá len.³³ Vó wó soñ, so didi to flesse nu, le kishí me, to egli ñti, yí ñshí le yó aló me.

Chapter 12

¹ Na ten yi go, vó vide ñde le men, ne ñle wawoewaw. ñdji sowú bé ma xonuxo so ñkpokpawó kúdo dødefiawó tsi so axoéto gbo ñtsi. ² ñdjeshi ñsù dë le Kristo me, éxué wuinén yi nyi ye, tsi djo yí djinkushi éton lie, kúdo yiò ñtilan alo yio ñtilan manon me, nyen ñde nyen, vó Mawu déká nyán.³ ñdjeshi nusuwó, tsi non yiò ñtilan me alo ñde non yiò ñtilan men o, nyen ñde nyen, Mawu déká yí nyen.⁴ Edjo yi paradiso men, yí yi se enyon tsiwó dō vawnon tsi wondja ten nuo.⁵ Na ten yigo le medéo nyikó me, ñde le nyikó nyen me o, vó lo na yi go dō axin gbedjøgbødjø ñtsi.⁶ Ne ñdji la yigo lo, nyen da nyi tagbøgble to, ato enyon bu tovo non nyontexoe o, vó nyen ñda yigo, bé mendé ñgbe súsú nugan sowú nutsiyi yi le kpokpawó le mennyen kú tsi yi se so ñti nyen o,⁷ alo amliman wo nonon me tsi le dødefiá tswó shio. Fifeló, nyen da dō kúdo dada, do tsakawó le axin ñtsilan me, to santana yiò döla de dji, bé ne nyen ñgbe nyi dadato sugbo o.⁸ Zé eton, ñ do gbe da ne Mawu do nu xon ñtsi, bé Mawu yia duin yi djidjixoe djo le gbønnye.⁹ Yí yi to nu bé : "amenuvévé tsinyen sugbo non, do ñsen tsinyen woa non dō, wú non nu le gbedjøgbødjø me." Fifeló, ñle goyiwo le gbedjøgbødjø me, bé Kristo yiò ñsen yia non me nyen.¹⁰ ñle djidjo kpawó le gbedjøgbødjø ñnyen me, la me zunzun me, le tsakawó me, le yometsitsiwó me, la yadudu non Kristo me, do gatsime ñgbedjø dō, gaxon me ñsennonj ne.¹¹ ñ tro zun tagbøgbleto ! to miá djizinzin me, vó wó dō la ke døj døda miá gbo yó, dō nyen ñde hoé wú apostologan xonwó, nen nyen ñde nyi ñde tsan.¹² Apotri yo dōwoawoa djeshiwó zé le miádome kú djigbønde, to djeshiwó, amliman nuwó kú nukunuwó.¹³ ðo, so so kúdo tsotsi kpétewó lo, le ñde me wónje woa nu kú mi nyuide leo, negbe, tsi nye ñde nyi agban non mi o. Mi so godje xon so kej.¹⁴ Yiyé ! ñle gbeso bé ma va miá gbo ne zi eton goon, yí nyen da nyi agban non mi, do ñde miá keshinonnuwó dji ñle o, miowó ñto djiwó ñle. ñde døeviowé djra non nu dō ne wó djilawó, vó djilawó so na wó víwó.¹⁵ Na kpø djidjo azan nuwó yí na yidji aza nuwó ne miá klanwó. Ne ñlon mi sowú lo, de mióñ miñda lónj o woa?¹⁶ Vó nyen ñde nyi agban ne mi o, vó tsi yí nyi bé ñdjenayé lo, ñle mi to nunyan yo yédjédé me.¹⁷ ñxó vidéwó le miáshi to meyio ñsø døda mi lo djia?¹⁸ ñdo ñsen Tito bé ya va miá gbo, yí ñdo mebu tsan kpédonjtsi. ðe Tito ba mi, kpø vide le miá djia? Miñde zon mon déka dji lo? Miñzon le fótoxoé déka dji lo?¹⁹ Súsuwó mi le bé, gaxoxo xonwó me lo, mi le mian djodjøenyinyi ta hluinwó le miágbo. Le Mawu ñmen, le Kristo me lo, mi le nuxoxowá so nushianu ñtsi ne miá shinshin.²⁰ ðo ñle vawnonwó bé, le vavá nyen me lo, nyen ñda kpø mi, letsi ñdjo, yí miñda kpøm letsi mi dji. ñle vawnonwó bé, na va kpø nyónhenhenwó, nuhuanwó, djibibiwó, amédeki to djidjíwó, nyónvlototo dà menjtsiwó, dada, kú tsakakawó.²¹ ñle vawnonwó bé, le axin totrova me lo, Mawu la do ñkpenj le miá ñmen, bé na va non kufanwó dō metsiwó woa nuvón, yí wó ñde kpø tro le makɔmakɔnyinyi, gbeddón yó nunyɔnwun, kú nuvón tsi woa wó le lo, wó yomeo ta.

Chapter 13

¹³ Amekkokewó kpata dogbé doda mi.¹⁴ Axoéto Yesu Kristo yiò menuvévé, Mawu yiò lónlón, kúdo gbøngbønkøkøc yiò katsásá, ne non anyi kúdo miowó kpata.¹ Zi tón goon yí ñle miagbo vawó ké. Enyon so ñamenjtsi dékpíkpí dø la xo

Chapter 1

numenkuku so ame amevé alo amen ametɔnwó yó dasedidí me.² ḥnui xoxo ne ametsiwó wó nūvōn kúdo ame kp̄tewó, tsine ḥva miá gbo zivegɔn lɔ, yí ngbe le totui bé : ne ḥvá vā lɔ, nyen da gblewo dadé o.³ ḥle tótuiwó ne mi, do mi le kp̄donudjinu dji, bé Kristo le nuxoxowá to djinyen. ḥdé nyi amegbl̄oe non mi, vɔ enyi ḥsen le miá men.⁴ Do, wó kin do yó amegbl̄oe ḥti, vɔ lo ele agbe to Mawu yo ḥsen me. Mianwó tsan mi nyi amegbl̄oe le me, vɔ lo mi la va non agbe kúdui to Mawu yo ḥsen me, tsi le miá me.⁵ Miáwó ḥto mi djro miádokíwó me kpo, ne miá nyan ne mi le x̄see me a? Mi do miádokíwó kpo. Minjdé dodjeshi bé Yesu Kristo le agbe le miá men lo? Ele, nen gbe minjdé déo.⁶ ḥ x̄see bé mi la djeshi bé minjdé nyi ametsiwó dji wó ḥdé dashido.⁷ Fifielo, mi le gbedoɔda na Mawu bé ne mi ḥgbe wó nubaða d̄ekpikpio, ḥdé bē ne miɔnto mian zé shigbe metsiwó dji wó dashido nēn o, vɔ ne miá woa nutsi le djɔdjɔ, yí miɔn ye mian nyi metsiwó dji wó ḥdé dashido.⁸ Do minjda teñ woa ḥd̄ekpikpi so shité do nyɔntéxoe ḥtsio, vɔ non nyɔntexoe d̄éka.⁹ Do mi kp̄onon djidjo le gaxoxo tsime yí mi nyi amegbl̄oe wó, tsi miɔn mi nyi ame sennwó. Mi le gbedowóda do miá blibo dédé ta.¹⁰ ḥle nutsewó ḥluen non mi, tsi ḥle djidjixóe non mi, bē gaxoxo tsi me ḥle kú mi lɔ, nyen ḥda gbe woa nu woawoa sennwó d̄odá miá gbo, anɔn Mawu yiò tsækakpa tsi yi sɔ naŋ, bē má tumido, vɔ ḥdé nyi bē má tsrɔn mi o.¹¹ Le nuwuwú lɔ, nonvinyen nusuwó kú nyɔnuwó, mi kpo djidjo! Mi woa dɔ ne d̄ad̄ado, mi x̄o nusendodo, mi non nugɔnmesésé d̄eka me kúdɔ miá nɔnnɔewó, mi non ḥtifafa me, yí lɔnlɔn kú ḥtifafa yó Mawu la non kú mi.¹² Mi dogbe ne miánɔnɔewó kúdo sikiki kɔkɔewó.¹³ Amekɔkɔewó kpata dogbé d̄oda mi.¹⁴ Axoéto Yesu Kristo yiò mēnuvéné, Mawu yiò lɔnlɔn, kúdo gbɔngbɔnkɔkɔe yiò katsásá, ne non anyi kúdɔ miɔnwó kpata.

Galatians

Chapter 1

¹ Apóstolo P̄alu (ḥdé amégbeto wó kpadjí yo, yí ḥdé tó agbetɔ djió, vɔ só Yesu Kristo dji kúdo Mawu éto, tsi yi fɔn só amekukuwó dome) ² Yí novi tsiwó kenkeñ non kudoñ le Galati yio tsotsi lɔ me. ³ Amenuvéné kú ḥtsifafá Mawu éto kúdo Axuétɔ Yesu Kristo né non miadjí. ⁴ Doá éso yedokui savo dɔ né mia nūvōn wó ḥtsi bē né woa tuka lé gaxoxo vuendjwó tsi sité dɔ mia Mawu éto ḥtsi. ⁵ Yito nyí ḥtsi kɔkɔe le mavɔ sɔyi mavɔ me. Ami. ⁶ É kp̄tsám bē mi trɔ kp̄anjɔ mawunyɔ bu kábá tsi tóvo non Kristo yio tsi kɔkɔe tsi mi x̄o lɔ. ⁷ Mawunyɔn dé ḥdé leo, vɔ amewó le djidjiwɔ la tsáká mi né wóá gbl̄e Kristo yio nyɔ. ⁸ Vɔ né mia ḥtɔwó, aló mawudɔlawó va nū mawunyɔ nɔ mi tóvo né tsi mí tó nɔ mia, kp̄ensen né nyí yito.⁹ Shigbé lé tsi mi sé vayia, fifie, ḥgbe lé tótowé nɔ mi " Né amédé va nū mawunyɔ nɔ mi tóvo nɔ tsi mi sé lɔ , kp̄ensen nyí yito."¹⁰ Vɔ kp̄dódji agbetɔ tɔ dji mi léa, aló Mawu tɔ? Né ḥ kptɔ lé agbagbá djiwɔ bē má djié agbetɔ nua, kē nyé ḥdé gbe nyí kristo subótɔ.¹¹ Nɔvinyenwó, ḥdji bē ma na mianyá, bē mawunyɔ tsi ḥtɔ nɔ mi lɔ ḥdé sō amegbetowó gbo.¹² Nye ḥdé xɔe sō agbetɔ dē gbo, nénéké nyé ḥdé kplín le agbetɔ dē gbo, vɔlo dedefia Kisto tɔ yí enyi nun.¹³ Sɔ yidjí lɔ, mi sé yio xo nuxó nɔ mi sō agbexóxó tsi nɔ lè Yudatɔ wó kɔnú nu, létsi nɔ donɔ aya né hamée kudó ḥsen yí kankan wó dome kénkénj.¹⁴ ḥ xɔ Yudatowó kɔnúwó sō dō édɔwawa me wúgan nɔvinyen Yudaviwó.¹⁵ Edjró Mawú ne ya tsán lé káká énɔnyesen wó xodo me, sotó yio aménuvéné dji.¹⁶ Ne ya d̄é vié lɔ fio todji ne matén nū nɔ maxo ésé towo.¹⁷ Zedéká, nye ḥdé biɔ enyadé amédé kp̄ekpu séo, nyé ḥdé yí Yeruzalem le ame tsiwoé nyí apstolo djiéñkɔ nuŋ wó gbo, vɔ tovo ne xɔn lɔ, n̄ yi Arabi yí ḥtɔ va Damas.¹⁸ Yí exué étɔn gɔdó lɔ, nyí Yeruzalem bē ma yi kpo Séfasi, yi ḥnɔ gbo ḥkéké amewuiatɔ.¹⁹ Vɔ nye ḥdé kpo Apostolo dē kp̄ekpu, sō tovo nɔ Jaki, Axuétɔlɔ yio novio.²⁰ Kankan mawunyɔ me kpo, nu tsiwó n̄ ḥlɔ nɔ lɔ, nye ḥdé bléwó.²¹ Fifie lɔ, n̄ yi Siri kúdɔ Stisi wó nútowó me.²² Yesu Kristo yio hame tsi le Yuda nyigban dji lɔ ḥdé kpo ḥme nuŋ kpo.²³ Vɔ wólé sésewó bē, "me tsi donɔ funyanfunyan né mi gadéme lo yi trɔ djenɔ agbagbá bē yea gban xɔsé lɔ, le gbefan déwo mawunyɔ.²⁴ Wó Mawu kanfuwɔ le Kristo yio nyikɔ me dɔ ḥtsinyen.

Chapter 2

¹ Éxoé wuinén yio ḥgbé dome lɔ, ḥtɔ yí Yéruzalem kudɔ Barnabas, Tito tsan bɔdɔ ḥtsinye.² Nyi so d̄édéfia tsi xɔ so Mawu gbo yí tonu bē mayi. madé Mawu nya tsi lé totolé nume lɔ lé étron subɔtoto dome, vɔlɔ ḥlé nuxo na ame d̄éo toxé tsi wo ḥkɔnɔtɔwo tsi kplɔnɔwo né mia kandodji bē mi ḥdé lé da xu édu ó alo mi ḥgbé nyi éd̄uxuxu gbalɔ o.³ Tito axun hadɔwato tsi lé kúdɔ n̄ lɔ, wo ḥdé teñ zindji béná woa sō évo nio.⁴ Gaké mia novi nyawo ma, tototo tsi wo to enu gome né wo ava bē kùnu gome sō mi vovo tsi mi dō krito Yésu me. Wó dji bē yewoa wa mi kluvi né éséa.⁵ Mi ḥdé na daba xoxo d̄eka ó, né ényo nyui lɔ ḥgbé trɔ né mi ó.⁶ Vɔ amé tsi wó amowó kp̄on bē amegan lɔ, wo ḥdé waŋdé kp̄ekp̄e nun o. Nu tsi wa lɔ, ḥdé kanj o. Mawu ḥdé kp̄on ame me ó.⁷ Wo nya bē wó yom bē ma kakan nyɔ nyui lɔ non évo masɔtoto, kpo shigbé lé tsi wo yɔ Piye bē né va kakan ényɔ nyui lɔ né métisi wo sō évo lɔ.⁸ Doa Mawu d̄éka tsi wado lé Piye yí apostola me né métisi wo sō évo lɔ, lè nye tsan me né étron towo.⁹ Tsi nya wo nya Mawu mēnuvéné tsi wo nan lɔ, Jaki, Piye tsi wo djé shigbé ameganwo, wo na mi ashi d̄ushi, né Barnabas kúdɔ nye tsan tsi nyi djéshi bē wo xo mi, né mia teñ yi évo masɔtoto kudɔ étronsubɔtoto gbo.¹⁰ Wo tó no mi bē, mi ne d̄o ḥkúvi wamenowó tsán dji, enú tsi ḥwanɔ nyuidéa.¹¹ Fifie Gatsi Sefasi va Antioxi lɔ, nyé ḥdé xɔe d̄olɔ éd̄é ago.¹² Kén gboxué Jaki yio medɔdɔ la va, Piye le enúduwó kú maxosetowó. Vɔ tsi amedodowó va, é tɔte d̄é yéd̄éki le azɔgé, d̄ón̄tsia ele ame tsiwoé sovowó vɔnwo.¹³ Le xɔn, mia novi kp̄tewó tsi nyi Yudatowó kp̄dódó Séfasi ḥtsi yi le ayémé nu nenetɔ wawɔ, káká Barnabas tsán va tɔ nene wó nū wawa.¹⁴ Vɔ gatsimé n̄ va nyá bē ḥdé gbe kpasa nyawótó Mawunyɔ tɔ lɔ, n̄ tó ne Séfasi le woá kp̄atá ḥkɔ: "Ne éwo tsi nyi Yudatɔ, wo le agbe nɔwɔ sgbé trɔnsubɔtowó nene, yi ḥdé nɔ agbe sigbe Yudatowó, lédé wo la téñ zin d̄o Yudatowó dji ne woa nɔ agbe sigbé Yudatowó nene?"¹⁵ Miawó tsi woé nyi Yudavidjidjiwó, ḥdé nyi "maxoséto nūvōnwato".¹⁶ Mi xɔ Kristo djisé bē mia nyi ame

Chapter 3

djədjəe vo, ndé nyi ésédjíwawa dō yo. Mi xɔ Yesu Kristo djisé. bé mia nyi ame djədjəewó. Đolo, so tó ésewó wawa dji lɔ, ame dékpékpui ndé nyi ame kɔkɔeo. ¹⁷ Vɔ né mianjtowó mi djéshi miadékuiwó bé énúvɔn watowó mi nyi yi mi sɔ mia dékíwó na Mawu né ya ka miatsi lé Kristo méa, Kristo nyi nūvɔn watɔa? Mi ndé buséo! ¹⁸ Né ij sɔ ésé wó dódó sɔdade kúdó, tsiwoé ij tro éta dogun na, ij kpo nyi nɔtɔ sigbe ametsi yi da le ésée dji nene. ¹⁹ Lé séwó dji lɔ, nyen nɔkú le séwawa ne ma téj no agbe ne Mawu. ²⁰ Wo kanj kúdó Kristo, ndé gbe nyi enyé yi le agbeo, vo Kristo yi le agbe la menyen, yí agbe tsi nɔlé le nɔtsilanme lɔ, nle agbè le mawuvio wó xɔsé me, tsi yi lɔn̄ yi sɔ yí dékui savɔ dō ta nunj. ²¹ Ne nye nɔda sɔ Mawu wó nɔtsikɔkɔc sɔ danjkpen o, vo ne kodjódodó le sɔ tó esewawa dji lɔ, ké nenea, Kristo wó kú trɔzun enúgbaló.

Chapter 3

¹ Galati énumagnatowó, medé du aze nɔmí? Tso gankéa dédéfia nyui ényi ne ɔkristo tsi wo kán dō atsisoga nɔtsia yi va dē yédeki fia mí. ² ij djibé masé ényɔ kpom le gbo. Mi xɔ gbɔngbɔn kɔkɔe tó ésédéwo wawawo me aló tó nya tsiwo mi sè yi mi xɔdjisé? ³ Mi nyi énúmanyato nene tɔa? Yi mi tɔdji le gbɔngbɔn me la va wunu le nɔtsilan mea? ⁴ Mi du aya le enutéxué kpokpɔ wawawó mé gbalo, ne nya wóto nénysi nugbaló? ⁵ See bé ametsi na mi gbɔngbɔn kɔkɔe yi wa dɔganwó le mia domea, ndé wa dō ésé wó dōdōwo dji alo enya tsiwo ese yi wa djí se nɔtsi? ⁶ Tsi Abraham "dotó Mawu wó gbe yi wo sɔ wa ame djɔdjɔe". ⁷ Mi sè gɔnme bé ame tsiwoé dō xɔsé woé nyi évi ne Abraham. ⁸ Wó nɔluin dɔe bé Mawu la so kodjó ne ametsiwó ndé trɔ djiméo le wó xɔséwó nu. Wo tó nyɔ nyuie lɔ nɔ Abraham djéñko: "Sɔ tó dji lɔ, dukɔnwó kpata lakpɔ yrayra. ⁹ Tó Abraham wó tó dódó Mawu dji ametsiwo trɔ djimewo kpo yrayra. ¹⁰ Amé tsiwoé kán dō ésé wawa djiłuwó lè énūvɔn me, énu tsi nɔtsi lɔ, wo nɔluin dade bé"Finxodo né nyi ame tsi ndé le agbè nɔwɔ dō ényɔlo wó sè nuo." Yi migbe sɔ nya kénkénj sɔ dō édɔwawa me. ¹¹ Fifie émé kɔ bé Mawu ndé bunɔ mi amekɔkɔe le ésé meo, enu tsi nɔtsi, ame kɔkɔe nɔnɔ agbe le xɔsé me. ¹² Esé ndé sónɔ xɔsé meo, vo bohún "ame tsi wanú dō ésé dji lɔ enɔnɔ agbe ne ésewó. ¹³ Kristo xlué mi sɔ finxodó me kudó ésé le étsi me yi trɔzun finxodo wó nū, yintsi wo nɔlui dɔe bé"Fixodó ne nyi ame tsi wo kán dō atsie nɔtsi to. ¹⁴ Djidjí tsi le me lɔ yi nyi yrayra tsi le Abraham dji ya téj kpo mevavá ne maxɔsetowó wa xɔ gbɔngbɔn kɔkɔe sɔ tó yio xɔséwó me. ¹⁵ Nɔvinyenwó ij le nuxó xowɔ nɔ mi lé agbetowó nyɔ nu. See bé mi du zo nene. Amedékpokpui ndá téj va dédjó aló asɔ bu va kpio. ¹⁶ Fifie lɔ, nɔgbedódó tsi wo do nɔ Abraham kúdó yíó djidjimevió kpo emevava. Wo ndé nui kpo, "nɔ djidjimevió" aló wɔa dō nɔkuvi ame sugbowó dji, sɔ tó amexɔn dji lɔ, ame dékai pe lɔ, "Midó djidjime édéa" tsi nyi Kristo!

¹⁷ Fifie nɔlé enyɔye tòwɔ. Ezodudu tsi dji Mawu dòkpwé ndá téj Kankan yio nɔgbedódó lé éxué kawó tákpó tsiwó gódo. ¹⁸ Né tsinɔn dudu tó só éséme lɔ, éla tó só nɔgbedódó me, vo Mawu sɔ tsinɔn na Abraham bɔbɔedé sɔ tó nɔgbedódó me. ¹⁹ ndé nɔtsi éséa lé dō? Wo sɔ ésé na né wɔa djeshi énūvɔn, káká sɔna Abraham wó djidjime viwó, tsi Mawu dō nɔgbé né woto, yi Mawu dɔlawo va hunu le éséa dji sɔ tó avundatɔ dē dji. ²⁰ Vɔ tsi avundatɔ déká dō avuan me lɔ, agbeto dékpokpui ndé gbe léo, nu tsi nɔtsi lɔ, Mawu déká yi lé. ²¹ Aló éséa gbe Mawu wó nɔgbé dódowó yea? Gbedéo! Ne ésé latéj na ame la nɔ agbe lɔ, énya djjɔdjɔe ndá vā tó ésé meo. ²² Vɔ lé akpá bu djiłɔ, énu nɔlɔnnɔnye lɔ énūwó kpátá dō ésé me. Vɔlɔ, Mawu wó djidjí nyi bé né ya xɔnɔ mi sɔtó Kristo yio xɔsé nɔn ametsiwó xɔdjisé. ²³ Vɔ kénghɔxué Yesu edjito la va, éséa dō mi gakpáme yí lémi káká va na gayimé xɔsé wó dēdéfia kpo émé vava. ²⁴ Eséa le mia kplɔwɔ káká sɔ na Krist wó game né mia téj nyi ame djɔdjɔe wó lè xɔsé me. ²⁵ Fifie tsi éséa leea mi ndé gbe le amekpɔtɔlɔ gɔnméo. ²⁶ Đolo, sɔ tó Yesu Kristo yio xɔsé dji mia me kpátá mi nyi évi nɔ Mawu. ²⁷ Mia ame tsiwó kpátá yi wo nyron le Kristo me lɔ, wo sɔ mi dō Kristo me. ²⁸ Yudatɔ ndé léo, Grekto ndé léo, amé xluéxlue ndé léo, amé tsivo ndé léo, nɔsu ndé léo, nyɔnɔ ndé léo, énuyiñtsia mi kpátá mi nyi énú déká le Yesu Kristo me. ²⁹ Ne mi nyi Kristo tɔlɔ, ké mi nyi Abraham yíó djidjime vió, mi nyi tsinɔn duto le nɔgbe tsi wo do nɔ mia nu.

Chapter 4

¹ ij nui xoxo be tinɔdu tɔ dēvi yo, ndé tóvo né ame xluéxlue, énú nyɔ nɔ wokpatá nyi étɔ, ² vo édola bɔbɔ yé dékui dō gɔnmé nɔ yio kplotowó kudó yio axuénugawo tsi kesinɔn xɔnwó kan káká sɔ na gaxɔnmé yi va nyɔn nɔ étɔlɔ. ³ Mio tsán, gayime mi nyi dēvi lɔ, mi lé xixémé wó nuwawa wó me. ⁴ Vɔ gaxoxo tsiwo kpo eme vava yi Mawu dō viɛ, tsi nyɔnudé dji, tsi wo dji lé éséa me. ⁵ Né yava dē amɔwo djó lé éséa gɔnmé, né mia dō nukpɔkɔpɔ djésiwó sgbé évi néné. ⁶ Enu tsi nɔtsi, mi nyi éviwó, Mawu sɔ éviwó wó gbɔngbɔn sɔ dō mia djiwó me, donɔ axuá, "Abba, Eto." ⁷ Le ehuedjɔdjɔ xɔn me lɔ, mi ndé gbe nyi ame xluéxlue, vo mi nyi évi, né mi nyi évi lɔ, ké mi nyi tsinɔdu sɔ tó Mawu dji. ⁸ Sán xoxo, gayime mi ndé kpo djéshi Mawuo lɔ, mi nyi ame ne mawuwó tsi ndé yi mawu tutu o. ⁹ Vɔ tsi mi le Mawu djesi fifie, alo Mawu djesi mi fifie, ndé dji mi la gbé trɔ yi enu tsi yi ndé dō nɔsen o, enu gbalo, énu vɔendɔ gbo? mi gbé lé djidjio bé ye wa yi amexluéxlue kéra? ¹⁰ Mi lé nɔkuno nɔkékewo dji, wétriwo dji, énu dodo wo gamewo dji éxuéwo dji. ¹¹ nɔlé vɔnɔnɔn sugbɔ dō mia nɔtsi; nɔvɔn bē ij wa édɔ gbalo nɔn mi. ¹² ndé kuku nɔn mi, nɔviwo, mi trɔ sigbé lé tsi nɔléa nɔn, énu tsi nɔtsi lɔ nyen tsan nɔtrɔ sigbé lé tsi mia so tsan mi lé nene. Mi ndé wa enubadadé kuj o, ¹³ mi nyɔn bē nɔtsila yo gbođɔ gbođɔ nɔtsi nɔvɔ to mawunyɔn kɔkɔe nɔn mi tutugbɔn tɔ. ¹⁴ Enu tsi nyi dodokpɔ nɔn mi lé axun gbazame, mi ndé gbođɔ alo sɔdankpen o, bohun, mi xɔm sigbé mawu dɔla alo kristo yesu nénén. ¹⁵ Fidé mio djidjɔ kpɔkɔpɔ lé viɛ? Nu tsinɔtsi lɔ, na tej dē nukafu nɔn mj bē, né émɔn dēdē lé lɔ, midé mio nu kpɔkɔpɔ lé xɔn nè mia trɔva gbɔnyen. ¹⁶ Lé xɔn fifie, nɔtrɔzun miwo kétɔ dɔlɔ nɔlé nyawo too nɔn mia? ¹⁷ Amedéo lé djinɔn nɔkɔgbé nyi nyj nɔn mi, vo ndé nyi mio nyɔn nɔtsi yo. Wodi bē yéwa dēmi djolé nɔtsinyin ne mi trɔ kpasa wo do. ¹⁸ E nyɔn bē né mia wa énunyui gasiagame, ndé gatime nɔlé mia me kej gboxué o. ¹⁹ ij kɔtɔ lè véré séa bē mi gbé lé vifén me, kaka kristo va tu yéðokui do lé mia me! ²⁰ ij dji la nɔ xɔn kú mi fifie ne ma ddɔli égbe tsinyen dɔa axun susu trɔ le mia nɔtsi. ²¹ Mi tó nuŋ, miawo tsi dji be yeo anɔ gɔnmé nɔ éséa mi ndé sé énutsi nuwɔ ése lɔ? ²² Đo wo nɔlui dēdē bē

Chapter 5

Abraham dó évi ameve, déká nyi amexluéxlué wo vi déká nyi njbedovi.²³ Gakéa, amexluéxlué via yi wo dji le ntsilan me, vɔ agɔsɔ nyɔnua wo vi yi wodji so njbedodo me.²⁴ Yi ényɔ xɔnwo wo teŋ nyi élododowó. Nuyin̄tsi nyɔnu ameve xɔnwo le sigbé énubabla ameve nene; déká só étó Sinai tsi nyi amexluéxlué yio djɔsoxué, tsi nyi Agar.²⁵ Fifie Agar nyi étó Sinai to le Arabi yi dó djesi Yerusalem fifie to, doá élé amexluéxlué yio kadodome kúdó éviewo.²⁶ Vɔ Yerusalem tsi le edjí lɔ, ntsi vo ni yi enyi mianɔn.²⁷ Nuyin̄tsi wo n̄lui dadé b̄é:"nyɔnu ékon̄ édji né d̄jɔ, éwo tsi n̄dé d̄o évidéo, d̄o édji d̄jɔ ame tsi wo xá, éwo tsi n̄dé sé évidjidji yio v̄vévo nutsin̄tsi lɔ, konon̄ wó viwó sugbɔ wu ame tsi d̄éasú wó viwó.²⁸ Fifie, mia nɔvvinyenwó sigbe Isaak nenea, mi nyi njbedovio.²⁹ Sigbe letsi élé sán nene, me tsi wo dji le ntsilan me lɔ, édóla d̄efu n̄o ametsi wódji le gbɔgbɔ me, le xɔn̄ lɔ nene k̄é yi le égbé nea?³⁰ Enyɔn̄ n̄dé lé n̄luijin̄lin̄ tó:"Nya nyɔnu amexluéxlué kuú viē kpo, nuyin̄tsi lɔ amexluéxlué wó vi n̄da teŋ ma kesin̄nu kúdó agɔsɔ nyɔnu wóvio."³¹ Fifie nɔvvinyenwó, mi n̄dé nyi amexluéxlué wó viwó vɔlo njbedóviwó miny.

Chapter 5

¹ Abl̄odé n̄tsi Kristo wa mi abl̄odévio d̄o, yin̄tsia mi n̄tésésendé yi mi ngbe na woadé lé ame hluéhluen, kú agban kpinkpinwo kɔ. ² Kpɔdá, enyen, Pɔlu n̄ lé tótowó n̄o mi bé:"né enyi bé miman wo so vo n̄o mi lɔ, Kristo ngbe nyi n̄udé wanú n̄omio. ³ Sɔkpé xɔn̄ lɔ, n̄ dékunu n̄o ameshiamē tsi na wo so vo n̄i lé dandan me bé ya wa d̄o ésée wó kéñkéj d̄jí. ⁴ Mi klán le Kristo n̄tsi, miowó tsiwóé b̄é yewóá nyi ame d̄jɔdjɔe tó ésée mé, mi klán lé aménuvévéme. ⁵ D̄olɔ, lé gbɔngbɔnme yio xɔsé méa, mi n̄otékpo d̄jɔdjɔényinyi, lé mɔkpojkpm̄. ⁶ Lé Kristo Yesu m̄ lɔ, évo soso aló évo maso n̄dé xɔashio, fifie bohún lɔ, xɔsé déke yi wado tó lɔnlɔn̄ me. ⁷ Mi le du lɔwɔ nuidé. Medé d̄óte mi, medé tó n̄o mi bé mi ngbe xɔsé d̄o enyaxɔnwo d̄jio? ⁸ Kánkándódjí aso wa n̄u tsi n̄dé só ame tsi yɔ mi gbo. ⁹ Yóvówɔ tsiké vidé yi tēn̄ aman. ¹⁰ Nyin̄ nkándó mia d̄jí lé Axuétol̄ me bé nye n̄dé lé énú bu susuwo. Ame tsi tsáká susu n̄omí, d̄ekpokpui tsi nyilɔ, ehuedódó nye n̄tɔ to la n̄odjí. ¹¹ Nɔvvíwó, ne n̄ gbe lé gbefán d̄éwɔ só évososo n̄tsi lɔ, n̄dé n̄tsi wó gbe le yonyemē tsiwó d̄o? Afɔklínú atsisoga to n̄dá gbe leo. ¹² n̄ d̄jí bé metsiwóé lé énúgbégblé wawɔ né tó le mime. ¹³ D̄oá, nɔvvinyéwó, Mawú yɔmí vá vovokpɔkpm̄ gbo. wVovo kpɔkpɔ miatswó ngbe nyi édjro n̄tsilanme to wó, vɔ mi subɔ mia d̄ekiwó tó lɔnlɔn̄ me. ¹⁴ D̄olɔ, éséewó kpátá nyi tsántsánkpé le d̄ódó déká pe m̄, so só xɔn̄ n̄tsilɔ,"lɔn̄ nɔvivo shigbe wo n̄tɔ n̄né". ¹⁵ Vɔ né mi lé mia d̄ekiwó duwɔ yi milé mia d̄ekiwó d̄rewɔ lɔ, mi kpo nyuidé b̄é mi ngbe va tsrɔn̄ mi d̄ekiwó. ¹⁶ n̄ tó né mi bé mizon lé gbɔngbɔn me, yi mi ngbe wa d̄o édjro n̄tsilanme tɔwɔ d̄jio. ¹⁷ D̄olɔ, édjro n̄tsilantowó sité d̄o édjro gbɔngbɔntɔ n̄tsi, d̄olɔ, wo sité d̄o wo d̄ekiwó n̄tsi b̄é n̄o mi ngbe wa énú tsi tútú mi d̄jró. ¹⁸ Vɔ, né gbɔngbɔnlɔ le mia kpɔwɔ lɔ, mi n̄dé gbe lé ésée gɔnm̄eo. ¹⁹ Fifielɔ, n̄tsilan d̄awawawó nyi d̄édéfia. Wo yi nyi hashi wawa, makɔmakɔ, agbe badá, nɔnɔm̄e badá, ²⁰ vodu sensen, azé, éké wasa, adjre sawa, nuxuánwó, d̄omézinwó, ²¹ Klánklánwó, akowawawó, n̄bian, ahamúmú, agɔdudu kúdó énú tsiwó d̄i núxɔn̄wó yi ngbe n̄o mi lɔ, sigbe tsiwó n̄tsi n̄ xo núxó só n̄o mia, amétsiwóé wanɔ nene wó núwó lɔ, wo n̄dá téŋ yi fiadudu Mawu tó méo. ²² Vɔlɔ, n̄sen gbɔngbɔntɔlɔ wó lɔnlɔn̄ yo, d̄jidjoe, vovo, d̄jigbɔndé, ²³ enyui wawa, yayra, xɔsé, víví, amedékidjidudu, ésée n̄dé gbe nuxɔn̄wó. ²⁴ Me tsiwóé nyi Yesu Kristo tɔlɔ, wo kán gbaza wotowó kúdó wó d̄jrówó kú édjro bađawó. ²⁵ Nɔn mi le agbe le gbɔngbɔn me lɔ, mia zɔn̄ tó gbɔngbɔn me. ²⁶ Mi ngbe nyi enúgbalowó, anɔ egé djiwo yi anɔ n̄bianwo lé mia nɔnuiwó n̄tsio.

Chapter 6

¹ Nɔvi nyenwo, ne wole amedé le nu vuon méa, mia m̄ tsiwóé nyi gbɔngbɔnmétowá, mi trɔdjɔe kudo gbɔngbɔn blewudé. Mi n̄o n̄zɔn̄ le mia d̄ekiwo mé né wo njebé témikpɔ. ² Mi ma mia gbanwo dékádéká ne mia wa d̄o Kristo wó sée dji. ³ Né amedé susui be ye nyi nudéa, n̄dé nyi n̄déo, ele ye déki b̄ewɔ. ⁴ Ke ameshiamē né do yio d̄awawawo kpm̄, gaxɔnme né ya do djéshi n̄dé le yi dékimé aso n̄o eglo wawɔ, né ngbe s̄o yi déki sɔkudo amedéo. ⁵ D̄olɔ, ameshiamē la dro yin̄tɔ wó gban. ⁶ Ame tsi wo fia nyolɔ do la ma nunyui dékpokpui kudó nufiatol̄. ⁷ Mi n̄gbé blé midékuwó, wo n̄dé konɔ Mawuo. Enu tsiwo kpata yi amegbetɔ la d̄oa, ela d̄é. ⁸ D̄olɔ, amétsi donu n̄o yin̄tɔ wó n̄tsilan lɔ, ela d̄é yetɔ wó n̄tsilan, (la korruption). Vɔlɔ, ametsi donu ne gbɔngbɔn la kpm̄ agbemavɔ tó gbɔngbɔnme. ⁹ Mi n̄gbé tɔshi nunyui wawa, d̄o game nuitɔ, mila d̄é nuku, né miindé tsi mɔta. ¹⁰ Kéxɔn̄ tsi mi d̄o mɔnukpɔkpɔa, mi wa nunyui ne ameshiamē, ne ame tsiwó le xɔsé me kudó mi. ¹¹ Mi kpm̄ leta gangna yewó tsi n̄ n̄lɔn̄ ne mi kudó axin lɔ. ¹² Ame tsiwóé djino b̄é yewa d̄é yewó déki fia, zinɔ miadjì b̄é miné so vo, né wo njebé va so kodjó nɔwó so atsisoga d̄édé kpm̄. ¹³ D̄oa ametsiwo so vo n̄tɔtsán wo n̄dé lé ésée d̄ashí. Vɔlɔ, wo djibé woa so vo n̄o mi ne woa kpéntsia yigo lé mia n̄tsilanwó me. ¹⁴ n̄gbé vame nuŋ gbédé b̄é ma yigo, né n̄dé nyi mia xuéto Yesu Kristo wó tsisoga déká n̄tsio. Tó ye dji yi xixéé yi atsisoga n̄tsi nuŋ yi nyetsán n̄ yi n̄tsi n̄o xixéé. ¹⁵ D̄oa evososo tsán kudo évomasotán n̄dé hian vɔ nutsi lé vevedé yi nyi nuwawa yéyélo. ¹⁶ n̄tsifafa kudó adɔmenyui wawa n̄o améshiamē tsi n̄o agbe ledodó nyui ye mé, kudó Mawu wó Israeli d̄jí. ¹⁷ Ké amédékpokpui njebé lén̄ d̄adɔm̄eo, d̄oá n̄ d̄o Yesu wó djéshi d̄o n̄tsi. ¹⁸ Nɔvvinyewo, Yesu wó amenuvévé ne n̄o kudó mia gbɔngbɔnwó.Ami.

Ephesians

Chapter 1

¹ Pɔlu kristo Yesu yo apotri to mawu yo lɔn̄ lɔn̄ nu me. ne dukɔn̄ kɔkɔe Mawu tó lé Ephéso tsi wo yi lé égbé d̄jí nɔn Kristo Yesu. ² Ame nuvē vé ne nɔn mia d̄jí n̄tɔ fafa mia xuéto Yesu ksisto kudo Mawu miatɔ me. ³ Kafukafu ne yi nɔn Mawu tsi

Chapter 2

yi nyi mia xuéto Yesu kristo yo to. Yi yra mi kodo yr& yra gbón gbón me to wo kénkén lé djipoo nu towo me to yésu kristo.⁴ Mawu tsian mi lé yéékime xoxo gboxué xixié va djé gon me. Bénen mi non kókué lé yo ñkuvi me yi nen ényon so qo ame ñtsi qé kpékpui ñgbé non mia ñtsio.⁵ Mawu so mi xoxo bé ya so mi so wa évio to yesu kristo me, lé lé tsi yi yéjto dji qo nene.⁶ Miò xoxo lo yi nyi qo ñtsi ne kafukafu ne yo ame nuvéné gangan tsi yi nan mi gbalo gbalo to ame tsi yi lon min.⁷ Lé yesu me lo mi kpo gbigbo ga dji to yo huno me yi kudo nuvono ssoské lé ame nuvéné yo tsi non yi to me.⁸ Esò ame nu vévé xon daqo mia dji to nunyan kudo gon me sésé wo kén kén me.⁹ Mawu nan mi djéshi taqodji nu wlawla tsi yi lé shi lé énu tsi yi djo non dji ni nu, tsi ne yi qé fio lé kristo me.¹⁰ Kriso yo do lo nyi totome qé nu game lo wo nuwuwu, bé ne woa va bo énuwo kénkén lé djinkushi kudo anyi gban dji, lé axuétó qéka pe gon me tsi yi nyi kristo.¹¹ To kristo dji lo wo yo mj bé tsinon qutówo. Exon nyi ényon me soso ne mi xoxoxoo. Le totome ame tsi yi wanon énuwo kén kén lé yo lon lon nu me.¹² Mawu yo mi bé tsi non ñuviz béne mia ten a nyi ale tutugbón tsi wo yi la man énu le toto lé Kristo me, gan xon me lo mi la ten anyi kafuk&fu ne yo ñtsi kókué.¹³ Lé Kristo me, miawo tsan lo, tsi mi sé nyanwo lo, Enyon tsi yi nyi xlungan miato, yi xon djisé, yi mi xo gbón gbón kókué tsi yo ñgbé yi wo donon mi lo.¹⁴ Gbón gbón kókué lo yi nyi tshinon nu mia to yo ta kpoto kaka va sen ga tshi me yi mi la gindo me blibo to. ne kafukafu ne yo ñtsi kókué.¹⁵ Exon ñtsi lo so gatsi me yi ñsé mia nyon so kuðo mia xosé lé axuétó yésu Kriso me ñtsi lo kudo mia lon lon lé dukon kókué Mawu to lo ñtsi.¹⁶ Nyinjdé gbón dji akpé dodo ne mawu qo mia ta lé axi gbédodo qao meon.¹⁷ Nlé égbé doo da bé Mawu tsi yi nyi mia xuéto yésu Kristo to, ñtsi kókué yo to, ne nan mi g on gbón tsi yi nunyan kodo énudjédjéshi, kudo énuwluawlua wo mi ne mia tinn a djéshi.¹⁸ Nlé égbé doo da bé mia ñkuvi nen dodjéshi nu bé ne mia tinn anyan énu tsi yi nyi émon kpo kpo tsi ñtsi yi yi yo mi qo kudo tsinu gangan lé ame kókué wo kén kén tsi lé Mawu yio djukon me.¹⁹ Yi lé axun gbédodoqa wo me lo ñbiñ non bé mia djéshi kloklo me gangan tsi yi lé yo ñsen shi lé miñ ametsi wo yi xue wo dome, lé édowawa yo kloklo me to nu.²⁰ To nusen xon ké me yi mawu wua édó to Yesu dji lé gatsi me yi foui so amekuku wo dole yi soe so qo yo nu qü shi me lé djipo.²¹ Esò Kristo so qo anyi nonon qo tame non atshe kpakpa wo kén kén, édji qudu wo, ñsen, kudo ame tete qo do wo, kudo nyik wo kén kén dji. Kristo la kpatshe lé égbé kaka so yi mavo mavo.²² Mawu so énuwo kénkén so qo afó gon me non Kristo yi soe so nan tshotsie lo shi gbé éga qo énuo kén kén dji.²³ Tsôthie lo nyi uo utsi lan, blibo dédé non ame tsi yi lé énuo kén kén waq lé mia kén kén me.

Chapter 2

¹ Miawo lo, mi ku san tk mia nuvón wo me. Exon ñtsi yi mi lé zon zon lé xixié tse me y o zonlin nu san.² Mi lé zon zon lé ayame gban gban wo yo athe kpa kpa me san. Yi nyi gbón gbón tshi nyi ame tsi yi lé édó waq lé éto madomado vio gbeme.³ Miñ kén kén mi lé maxo séto xon wo me san, mi wanon nu lé djidji vui mia ñtsi lan tódji, mi wa non dji mia ñtsi lan to kudo mia tame susuo, yi mi nyi domesi vio shigbé ame kpeteo nene.⁴ Voa mawu nyi dökoun non lé ñshishi kuku name me qo lon lon gan gan tsi yi so lon mi lo ñtsi.⁵ Vø mi ké ku lé mia nuvui wo ñtsi xoxo. Etro hin mi gbova agbé wéwé me lé Yesus Kristo me. qo to amvme nu vévé me yi mi kpo hlouin gan lé.⁶ Mawu trø fon mi yi so mi so daqo djipo lé Kristo Yesu me.⁷ Ewa énu tshe alébé lé éhué tsio yo gbón non ya teun aso yo ame nu vévé so fia mi to yo dome nyui wawa to Kristo Yesu to me.⁸ qo to xosé me yi wo xloun mi gan lé to xosé min, yi énu tse ñdé so mia gbo, Mawu yo nunanan yo.⁹ Ndé to édó wawa me yo yi ne ame qé la va non ala xuu akon bé éyé yi wue.¹⁰ qo lo mawu yo nuwawa wo yi mi nyi, yi wo wa mi ke Kristo Yésu me bé ne mia tinn wa édó adodui tsi wo yi wo yi mawu draqo daqé non mi bé ne mia tenn azon lé me.¹¹ Mi qo ñkuvi bé san lo mi nyi maxosé tówo lé anyi lé agbaza me; wo yo mi: "mitotononwo" to énu tsi yi wo yonon bé évososo lé agbaza me tsi yi wo so agbeto o lo wo so wa.¹² Le gaxoxo xon me lo wo klan mia kudo Ktisto kpo dome. Mi nyi amedro ne Izraeli vio. Mi nyi amedro ne nubla bla tsi kuðo ñgbé dodo mawu to ñtsi. Yi mindé gbé qo kankan qo dji qékpékpui qo éso tsi gbón non utso. Mi lé xixié me Mawu ma non me.¹³ Vø fifie lo, lé yésu me lo, miñ tsi wo yi dji dji do mawu gbo san lo. mi va gogo Mawu to Yesu yo huno me.¹⁴ Do yi nyi miao ñtsi fafa yi éwa mi trø zoun déka. to yo ñtsi lan me lo égban égli tshi yi man miñ kui kpo dome lo.¹⁵ Yo gon me yi nyi bé édé ésé kudo égbé dashi lówo djo alébé ya tinn a wa énuwawa yéyé lé yéjto me.¹⁶ Ewa énu tse bé ne ya ten atsa édu amevéeo qo Mawu ñtsi yi woa trø sun ñtsi lan déka. Kudo atshi soga lo équ éké wawa wo dji.¹⁷¹⁸ Yenjtsi lo mi ame tsi wo ñdé nyi yuda tówo lo mindé gbé nyi éme dro o. ké boñ lo mi nyi nonvio kudo éme tsi wo yi mawu tsian wo kudo Mawu yio xome to wo.²⁰ Wo tsu mi qo gonme qo kpé apotrio kudo ényon nudaqetówo to dji. Yesu ñtø nyi zogo dji kpéé lo.²¹ Lé yemé lo éxolo kén kén non non té sensen yi non non hihiñ shigbé tsotsi xo axuétó lo to nene.²² Yemé ke yi miñ wo than wo mi lé mia qékio tuo qodu lé shi gbé nonxué Mawu to nene lé gbón gbón me.

Chapter 3

¹ Le énu tse ñtsi lo ényin pôlu ñnyi gakpame noncia Kristotô lé mi ame tsi wo ñdé nyi yudatôwo ta.² Nxosébé mi sé amenuvéné do tsi yi mawu nan mi qo mia ñtsi.³ Nlé énu ñlòin lé énu tsi yi wo défiañ ta. énu tse nyi nyanwo tsi wla lo yenjtsi lo ñlòin nu so ñtsi lé woman bu me qidé.⁴ Gatsi me yi mi la xlín lo mi la se énu me kuku tsi yi so nyanwo toto tsi yi wluá lo so Yesu Kristo ñtsi.⁵ Lé agbé non gaxoxo déo me lo nya, wo tse ñdé to yi ame wo seo. Vø fifielo wo va qifia to yo Gbón gbón kudo apotri tsi wo yi so wo qéki daqé wo dji.⁶ Enyon wlawla tse lo yi nyi bé ame tsi wo yi udé nyi yudatôwo lo wo tsan wo trø soun tsinon qutó wo lé Kristo yk ñtsi lan ñtsi.⁷ qo ñva trø soun édoso vio ényon tseto to amenuvéné tsi yi wo nanj so to yo ñsen thi wanon édó lóme.⁸ Mawu nañ énu nan tse, ne ubhé nyi vifin thkui lé ame tsi wo yo Mawh tshan qo évo wo dome tsan. énu nan xon yi nyi bé ñqo la yi ame tsi wo yi ñdé nyi yudatôwo gbo ave to ényon tsi yi nyi dökoun gangan tsi yi nyi Kriso to ñtsi.⁹ Ñqo la kó énu tsi yi nyi Mawu yo qodo ñtsi énu tsi yi nyi Mawu wlua lé éxué tsi wi yi

Chapter 4

va yi wo me yi, Mawu tsi yi wa énu wo kéenkéj¹⁰ Enu tse lé nene, bé to tsotsie dji lo, nkó nontawo kudo atse kpatawo lé djipo woa va kpo ñmen h&me tsi yi Mawu yo nunyan shi lo.¹¹ Enu tse la va éme to qodø tsi Mawu wa to mia xuéto Yésu Kristo me.¹² qo léKriso me lo mi qo vévédonu kudo kan kan qo dji so so mia xosé ñtsi. Eyé ñtsi lo, njé mi biç bé minj gbé gbođo o.¹³ qo aya tsi ñdu do miantsi. Etse wk yi nyi mia wo ñtsi koku. ¹⁴ Enuxon ñtsi lo ñdjéklo lé éto nyin yo ñku vi me.¹⁵ Yi gbo yi xome wo kéenkéj lé djipo kudo anyigban to so.¹⁶ Nlé égbé doç qá bé ne nan mi, qo énumon ameshi ñtsi kokué yéto to, bé ya do mi usen to yo gbon gbon yo nusen tsi lé mia mea ñtsi.¹⁷ Nlé égbé doç qá bé Kriso ne non agbé lé mia dji wo me to xoséme. Ndogbédja bé ne mia li ké sen sen dé lón lón me.¹⁸ Mia non yo lón lón me bé ne mi tenj a sé énu tse wo gón me. Shigbé xoséto kpète wo ha nene, Lédé yi nyi kékékéme, djidjidji me, édjiyyime, thithitome, non Kristo yio lón lón. Je prie.¹⁹ Ndogbédja bé ne mia djeshi kékémé ne Kristo yo gbongbon, Tsi yi to énu nyan wo kéenkéj ñtsi. Mi la téj woa énu tshe bé ne mia téj adj kudo Mawu yio blibi dédé.²⁰ Fifie, ametsi yi lé égbé soso la téj woa énuwo kéenkéj ko, sowu létsi yi mi lé djidjio alo lé tsi yi mi lé sususuo do, lé yo ñsen tsi yi lé édjawé lé mia me dji nene.²¹ Bubu ni lé tsotsie me kudo Yesu me so mavo so yi mavo. Amen.

Chapter 4

¹ Enye Pôlu tsi nyi gamenotô le Axoetôlo me, ñle biobio so mia gbo veveđe be miazon nyuide le yoyô tsi wo so yomí me.² Mi bôbo miađekui, alon ame yi, mi gbondjide, mi hin adodo ne mianonñewo le lónlón me.³ Midje agbagba be ne miawo deka le Gbogba yo nunana me, le ñtsifafa tsi lana mi kadodo.⁴ Ñtsilan deka yile yi gbongbon deka; neneke Mawu yo mi ne mokpokpo deka sôva yinjo gbo.⁵ Axoetô deka, xose deka, sideta deka,⁶ Mawu deka Etô deka ne miakpata, tsine le eta ne amesiame, yi le miadome, yi le miame.⁷ Vô amedekadeka toxé xo amenuveve so Mawu gbo to yesu yo kpinkpinme tsi kpo be ya so nii.⁸ Yinjtsi mawu nya nui be: Tsi djoyi dji lo, ele amedewo gamenotô yi yina nu amegbetow. ⁹ Enya "Eyi dji" góme nyi be eqidji yi anyigban yo tume sigbe be Mawu yo amesiama ne ahoia.¹⁰ Ametsi qidji lo, yike yi edji be yaqo nuqesiade to yo ñsin me.¹¹ Ena amedewo sigbe Amedôndônw, Amedewo sigbe nyonuqetô, amedewo gbfandela, amedewo sigbe pastowyo ñfikita-enufiatôwo,¹² sôna amekkôewo yo djadrađo kudo subosubô do lo ne Kristo yo ñtsilan yo tutudo.¹³ kakavana be ne miađo xose deka kudo nunya deka so Mawu vie ñtsi. Nuwuwlô mianyi kristotwo tsine sin yi miano sigbe be Kristo nene.¹⁴ Bene mingbe nyi ñeviwo tsi aya lóno qenu O, ñeviwo tsi nufafia bađawo lóno qenu, amegbetowyo amebble, kudo wo ayemenu aso flu ame.¹⁵ Vô le nyawo fiafia me, le lónlón me lo, miasiq le Kristo me, ametsinyi eta.¹⁶ Enano be kristotwo siñjo qodu yi wolêno wo nônawo.¹⁷ Exon ñtsi lo, ñle nusin doç mi be mi ñgbe zon sigbe trônsubôlawo nene O, le wo tamesusu gbegblewo me O.¹⁸ Wo ñde kpêntsi abu tame so nutsi nyô alo ñde nyô O ñtsi. Wo nyi amedjrowo, le numanyamanya tsile wo me ñtsi kudo wo djimesinsin.¹⁹ O so wodekuiwo sôna agbebađa kudo agbe xodj nônawo kudo egalolô.²⁰ Vô miawo lo, ñde nyi nene yi midjesi Kristo.²¹ Fifie tsi mise Kristo yo nya lo, yi yile nufiaç mi lo, minya be zôzôn nyuito yi nyi anç agbe ne yo nufiafiawo.²² Yesu fianu be miađasi mia agbenonô xoxo lo kudo mia djidji gbegble tsi kpłoname yi tsrîtrôsôme.²³ Mido la qâli mia susuwo.²⁴ Yi lado ameyeye, tsi Mawu wa le nudjôdjewawa me, kudo kôkôme.²⁵ Soxôjtsi, miqatsi adjedâda ne mianonñewo. Keboj mito nyawo ne mianonñewo qonjtsi miakpata mitròzu Mawu yo xome.²⁶ Ne mido adômerezui lo, mi ñgbe na ne adômerezui lo nezu nuvôñ O. Kaka zanlado lo, edji nefane mi²⁷ ne mia de mon ne legba yatutu mi do nuvôñ O.²⁸ Fianfito ne qasi fififî. Keboj ne hade be ne ykpô ametsiwo le hianme.²⁹ Mi ñgbe xo nuxo yakayaka O. Vô mia nuxowo nenyô yi nedo ñsin, nena ñkoyiyi amede tsi lase.³⁰ Mi ñgbe tsizo ne mawu yo gbongbonkôkôe tsile miame to mia nuxo xoxome O, qo yi me Mawu to blami sôna ñekekpopko yo ñkekeia.³¹ Mi ñgbe le ame qo dôme, alo djinéku mi, miđe axuadodo da, amezuzu, nuvôñ ñesiađe da.³² Mikoadôme qođa mianonñewo gbo, mia dôme netrô qo mianonñewo gbo, aso ke mianonñewo sigbe leine Kristo so kemi nene.

Chapter 5

¹ Tsi minyi Mawuvi lónlontawo lo, midi miato;² Lónlón nekplô mia agbe, sigbe Kristo nene, elon mi yi yiso yinjto yo agbe sôna Mawu qo miata sigbe avôsa tsi huin nyui ne Mawu abe anuwatre.³ Wo ñgbe kpo ahasi alo makômakô, alo ñkinklin ñekpekpe le miadome O.⁴ Nuxo vlo ñekpekpe ngbe to le mia nume O, alo numanyatô, alo gbegble vlo qonjtsi mitròzu Mawu yo dukon. Bohun minç akpe dokô ne Mawu.⁵ Mikando etse dji: ahasito ñekpekpe, alo makômakonyenyetôđe, agalontô tsisô sigbe trônsubosubo, qda kpêntsi akpo góme le Kristo kudo Mawu yo fiađudu meon.⁶ Amedekpe ñgbe blemi kudo enya fuflude O. Enuxon yi hîñ Mawu yo djiku vano.⁷ Mi ñgbe kpo góme le ametsiwo wôñwô nuvôñtsewo meon.⁸ Đô san minyi vivitsi, vó fifie lo minyi kinklin le Axoetô lo me. Mizon sigbe be kinklinviwo nene,⁹ qo kinklin yo kusinsinwo yi nyi enyui ñesiađe wôñwô, nudjôđjœ kudo nyawototo.¹⁰ Mi dodjesi nutsi nyô ne Axoetô lo,¹¹ Yi migbe tsa eka kudo vivitsime nunyanyranwo, bohun mitsri wonyagbo.¹² Đô ewa ñkpin ne mianu nutsi wole wawako le vivitsi me,¹³ Vô ne nutsewo va ze lo, wo nônawo ñtôjto zenô le kinklin nu.¹⁴ Yi ñtsi wo ñlin be: Fôñ, wotsi le alon dôñkô, fôñ le amekukuwo dome, yi Kristo lađe yo kinklin fiawo.¹⁵ Mikpo nyuide le mia agbenonô ñtsi. Mi ñgbe no agbe sigbe numanyamanyatôwo neneon, vó sigbe nunyayatôwo.¹⁶ Mi ñgbe gu gameon, qo ñkekeewo dje vuin.¹⁷ Yinjtsi mi ñgbe tsi bomeon, vó minya Axoetôlo yo djidji.¹⁸ Mi ñgbe mu aha ne miagindjo gbegble meon, vó gbongbonkôkôe ne qo mi,¹⁹ miso salumowô sôdo ñsin mianonñewo, ehadjidjiwo kudo gbogbome kantikiwo, anç hadjio, Mawu dokô qedji le Axoetôlome le mia djiwo me.²⁰ Minç akpedakô gasiagame qo nusianu ta ne Mawu Tô, le mia Axoetô Yesu kristo yo ñkô me,²¹ yi mia bôbo miađekewo le Kristo vonvôñ me.²² Nyonu, mibôbo miađekewo ne mia srôñwo le Axoetôlo me.²³ Ñonjtsi nusu yinyi fio ne nyonu sigbe be letsi Kristo nyi fio ne tsotsie, tsinyi yinjo yo ñtsilan yi yinyi hlinto nii.²⁴ Vô aletsi tsotsie bôbo ne Kristo lo, nyonuwo tsan labôbo ne wo suwoele

Chapter 6

nuñesiade me.²⁵ Nusuwo, milon mia shiwo, sigbe aletsi Kristo lon tsotsie nene, so yintqokui sona do ta,²⁶ bene yakò ntsi kudo nyalo, letsime yiye qixoxo le ntsi to sidota me,²⁷ bene yasae doTsotsie yo nkumé yanq kinklinwo, eqimanqntsi, alo eflin alo noncme baqa de vo koko edjixoxo manqntsi.²⁸ Neneyi nusuwo lalon wojtso srón wo sigbe be wo ntso wo ntso lan nene, ametsi lon asie lo, lono yinjo.²⁹ Amedekpe nde tsri yinjo yo ntso lan kpó, vólo esono nuqdu nanii yi djrani do sigbe aletsi Axoetlo wani ne Tsotsie,³⁰ dontsi minyi yo ntso lan.³¹ "Yinjtsi nusu ladjo le tólo kudo enq gbo, layi ledo srón ntsi, yi waome evez latrözun ntso lan qeka".³² Enu goglo qeka, nle nunuo nemí sokuo Tsotsie kudo Kristo ntsi.³³ Miawo lo, amesiamne nelon srónlo sigbe yinjo nene, yi nyonu qeka qeka ne srónlo.

Chapter 6

¹ Deviwo, midoto miadjilawo le Axoetlo me, do etse nyon.² Bu tówo kudo nwo, "yi nyi ese tutugban tsi ntsi ngbedodo le,³ bene ya nyon wo yi nanc agbedjidji le anyigban dji.⁴ Mia tówo, mi nde do adomezeo ne mia viwo, volo mihin wo kudo nufiafia yi mia xotoqo nwo sigbe aletsi yi dje le axoetlo me.⁵ Mia dlawo, mibú mia xoetwo kudo vóvón, kudo amebubu le nudjedjewewa me, sokuo Kristo ntsi.⁶ Mi nde wo do le amenjkume kpakpó ntsi, bene miadjie amenjkumeo vo miwo dja sigbe Kristo yo dlawo tsiwo dji be yewoa wo Mawu yo lólonu kudo edji kpata.⁷ Misubowó bibito sigbe be Axoetlo mile susuboo, yi nde nyi agbetwo,⁸ ku susu be amesiamne tsi vo alo xixa lo, laxo nutsi djenii le nyui tsi wo me.⁹ Mi axoetwo, miatsan miwo nene ke ne miasubolawo, nde ado vóvondji nwo. Donqtsi minya be miaxeto tsile djipo yinyi miaxeto sigbe wotsan nene, yi nde wóno amenjkume nu O.¹⁰ Masjwunu lo mikpo qsin le Axoetlo me, le yo qsin gan hon me.¹¹ Mido Mawu yo axoawonuwon kpata, be mia tinn note gon le legba yo ayemónuwo yo nkó.¹² Do mi nde le kámeteo kudo ntso lan kudo ehun O, bohun kudo gbowóme djidulawo, kudo qsinwo kudo xixetseme yo fió tsiwo le vivitsime, yi kudo gbowonvón tsiwo le djipo nutrotrowo me.¹³ Yinjtsi lo, mido Mawu yo axoawonuwo ku susu be mia tinn aso le yeiyi vuinwo me yi anote kaka yi nuuwu le etsime miwo mia ntetewo kpata.¹⁴ Mi tsitre gon: miso nyawo sobla mia lindji, yi mido nudjedjewewa aso bla badja.¹⁵ Afókpá tsi milado lo yinyi nyaya ne ntifafa Mawunya nyuvivo;¹⁶ aso kpedo etsewo ntsi lo, miso xose aso bla qdakpa akota sigbe akpoxonu nene bene mia tinn aso tsi legba yo zokankawo.¹⁷ Miso qedekpákpó sowa kuku, yi miso gbowóme yo adekpe, tsi nyi Mawunya.¹⁸ Le gasiagame lo, miso gbedodoqo kudo kukuqede le gbowóme. Miwo etse kudo vevedodonu kpata, yi midogbeda qo amekokewo kpata ta.¹⁹ Midogbeda do tanyé, be ne nda kenu lo, Mawu neso mawunya wawlawo nam ne manuui kudo kankandjé.²⁰ Tsi yi nnyi ambasaderu na le kpeñkpeñwo me, yi be manuui kudo kankandjé sigbe aletsi qdola nui nene.²¹ Bene miawo tsan, miayan nutsi kán, nutsi nle wawa, Tishiki, mia novi lónlón kudo nutexoe wala yo dala le Axoetlo me lato nya desiaq tsi kán ne mi.²² Nnya gbowé doe doqá mi be ne mianya nutsi ledjedjéko qo miadjie kudo wafakó nemí.²³ Mawu Tó kudo Axoetó Yesu kristo nena mi ntifafa kudo lónlón báde xose ntsi, noviwo.²⁴ Amenuveve neno anyi kudo mia ametsiwo lón Axoetó Yesu Kristo kudo lónlón magblemagble.

Philippians

Chapter 1

¹ Pslu ku timothée yésu kristo wo édó wavio tsi wo lé philipe, édó wa ka éduwavié.² Ame nu vévé ku ntsi fafa mawutó tsi nyi miado ku mia xéto yésu kristo.³ Ndo akpé non mawu tsi yi so do non nkovi mia dji gasiagame.⁴ Nen lé gbéda doo non mia nyi kudo djidjé.⁵ Ndo akpé non édu non non miatsé lé ényon nyi so nkéké do gbué lo kaka non fie fie.⁶ Nkando dji bé ame tsi édó nyui lo dji lé miame lo éla yi dji yi la vue kumi kaka non yésu kristo azangbé.⁷ Elé yi yoté xé bé ma do susu tse so mia tsi do ntsi tsi lo milé édji me nu, mi nyi ame tsi we ku nyen kpo non é do lé ame nu vévé me tsi blablame ku gakpame non aso do djési bé ényon nyui lo lé iotéxué.⁸ Do mawu nyi ku nu déto tsi nyen be nlon mi sugbo lé kristo yésu me.⁹ Ndo non égbéda bé lón lón mia to nen idji sugbo le sidjédjé ku énu gon me sésé sugbome.¹⁰ Nen mia so djro énume non énu nyui non mia non kókuo alo wo gbé kpo ndé se mia tsi wo lé kristo ozangbéo mi a do ku sen sen djo djo nyi nyitó lé yésu kristo tó.¹¹ Ntsikoué ku kafu kafu non mawu fiefielo.¹² Ndji bé mia nyan bé (noviwo) enu xón wo tsi va djilo énabé ényon nyuifto yikó subo.¹³ Lé éfio du xoélo alo afibuké kpokpui non wo gbé nlonbé wo nyan bé kristo tsi nle bla bla me do.¹⁴ Yi ame sugbo lé nonvi wo me lé axoéto me lo woxo nsen qdoo to blabla tsien me, yi wo va qd kankan dji gangan tsi wo nton non soto non mawu nyo.¹⁵ Ame déwo, ényon bé xo non nu xo ku nbia alo ény on dón dón, vua ame wo wo we nyi ku lónlón.¹⁶ Ame tsi wo we nyi kudu lón wo nyambé wodo ma xó ényon do akon non ényon nyui lo.¹⁷ Vua ame déwé to non kristo ényon nyui ku églo, ku non me tsi wo ntédjé ku kankandé dji, wo bu nibé wo lé vévé sésé do kó nu lé ge delo wo me.¹⁸ Vua wo gbé wo lón kristo o ényon nyui lo éla nyi toto yi na édji djo nonj e édji la gbédjé kó.¹⁹ Do nnyan bé éxon lo ékpli yi hlen gan gbo. Exon djo to mi wo gbé doda dji ku kpédo tsi gbo gbo yésu kristo tó.²⁰ To énu me toto ku kankan dodji tsibnyen énté ku enj, to vo lo ku nsen dodo so te gbe si gbé fiefie xa nén nén nkando dji bé to ényin men kristo la do kafukafu, nle agbé alo nkó tsan.²¹ Do kristo enyi agbé tsi nyen yi éku nyi axi fenlu.²² Non lé agbé lé gbazame a édó tsi nyen la do sensen, nyen té nyan ntsi na tsan.²³ Do nmadové non tsan tsan lo, ndo édjro ma djo le xixé tse me non ma non ku kristo ntsi lé azo gé yi nyon.²⁴ Ganké a non gbazame lo ényon non mi.²⁵ Tsi ndo kankkan do dji lo nnyan bé na non yi la gbé kpoto a non ku mi non nkoyi yi mia tó ku dji djué lé xó sé me.²⁶ Ela nyi djué non mi bé mia a gbo lé kristo me to ényen djilo ame nuyévé a sugbo lé nmen tsi nyen kudo mi.²⁷ Mian agbé tsi so kudo kristo ényon nyui lo, mi wa étsé wo nén nva alo ndo kpolo ma sé lé tsi mi kankan do dji adedui lé gbo gbo dékame, ndji la sé bé mio édó lo élé gbo gbo déka lé xosé ényon nyui lo to me.²⁸ Mi ngebé vón non miwo ékéto non wo étsé wo nyi djési non wo tsrón tsrón. Vua miwo a ényi djési non

Chapter 2

miwo hlén gan tsi so mawugbo.²⁹ Wo so na mi to kristo dji ḥté mia kandó dji kpo évco nón mia du aya kudui.³⁰ Nón mia wa akua tsi mi kpo yi wa nyen nyen tsi mi kpo tó lé sésékó bé na gbé wa nen nen.

Chapter 2

¹ Nón ame dé fanɔn akɔn na ame, ame dé do nón ḥsen ame, lé lɔn lɔn me, amédé na nón wo nón gbɔn gbɔn déka me, ame ku nón ḥsisi nón ame, ame kpɔn nón ḥsisi nón ame.² Mina nón djidjue tsi nen nón blébu !, nón mia dɔ sésé me déka, lɔn lɔn déka, éklan déka, susu déka.³ Mi gbé wa ḥdé to gbɔn gbɔn ḥtsi, alo tsi ḥdédɔ kafu kafu, to vo nón xɔn lo, kudo ame ḥkui so kué akpɔ ame qiewo bé wo ḥgan yé, mi ḥgbésɔ ḥku.⁴ Mi ḥgbé so ḥkuivi dɔ mi wo aléqke djio, mi dji ame bu wo tɔ tsan.⁵ Mi dɔ susu déka si gbé kristo yésu.⁶ Edɔ nón me mawutɔ vua ḥdé so qékia si gbé yi mawu yi ḥdéke nén nen sigbé énu tsi té dɔ dékia ḥtsi nén nén.⁷ Vua éso qékia so kué yi so nón me sigbé sumɔnvi nén nén yi so ame gbalo nén nén.⁸ Ehuédkia yi dɔ tɔ kaka yi éku, éku lé atsi sogadji.⁹ Yi na mawu duidɔ djé sugbɔ yi ni nu nyikɔ tsi xota nón nyikɔ kénkén.¹⁰ Yi lé nyikɔ xɔn djilɔ ékllokénkén la yi gu lé djipo, lé anyigban dji, lé anyigban tu me.¹¹ Yi adékén kén la hun me bé yésu kristo ényi axoéto lé ḥtsikokue mawu éto to me.¹² Fifie lo nónvi lɔnlɔn tɔ wo sigbé lé tsi mi dɔ éto nén nénlo, ḥté le ḥme tsi kpɔn mi so miwo hlén ganlɔ ku vɔn vɔn ku hun hun hun ḥté ḥme tsi kpɔn, vua nónvi lɔnlɔntɔ gatsinie nyen lé yto tsan.¹³ Do mawu yi so dɔ nón ame men édjro ku wawa dɔ yio dodo nyen wo dji.¹⁴ Mi wa énukenkej tsi mi hun-hlun alo énu maya.¹⁵ Miwa nén nén nón mia nyi ame tsi tsi wo dékpɔ nón ényon dé lé alo ame kókue. Mawu tsi ḥ tsi ḥdé ḥdéléo, miwo nén nén nón mia klen sigbé klen lé xixé a me, le ame vuendi wo dji dji me wo ku tsi dɔn nón amedo énuven me.¹⁶ Mi hen a gbé nyon lo ḥtsi go gui dé nón va kpɔ ényon dɔ djiue tsi me kafukafu lé azan kristo gbé, na nyen bé nén ḥté siqu alo ḥwa édɔ gba lo.¹⁷ Vua ḥseny sigbé énu nanan tsi oso sa avo nón méwo xɔsé wo dɔ wawa, ḥkpɔ djidjue yi ḥgbélè djidjue kpɔ kɔ ku miwo keñkenj.¹⁸ Mio tsan mikpɔ djidjue nón mia dji djuemé kudɔy.¹⁹ Vua ydjro lé axoéto yésu assɔ (timothée) dɔ da mi zandé nón nén tsan ma xɔ ḥsen dodo nón miwo ényon.²⁰ Nén ḥté gbé dɔ ame dé tsi dɔ nón nón me yi ts nén nén yidɔ nón bubukpɔ so mian tsi wo.²¹ Do wo dji nón alé wotɔtɔ yi ta nón si yésu kristo tɔ.²² Vua mi mi djési asixɔxɔ yi tɔ, sigbé évi tsi su nón mɔn édalɔ nén nén, éwa nón édɔ kudjɔy lé ényon nyuilo me.²³ Ndjro la duedɔ da mi gatime ḥnyan énu tsi lé lèkɔnɔ.²⁴ Vua ḥkandɔ axoéto lo dji, bé nyento nava zandé.²⁵ ḥkpɔ bé élé vévé qé bé ma so (Epaphrodite) tsi nyi nón vi nén awa wakumeto tsi nén ku ayendoto miato ku sumɔnvi lé éhian tsi wo me.²⁶ Tsi mi sé bé édjé édɔ étsaka lé déhiamé sugbɔ yi lé dji dji kɔbé anɔn kudo mi.²⁷ Edjé vévé détɔ kaka yi dji ku, vua mawu kuysisi ni, ḥté yi dékay, vua nyen tsan nón vévé sésé ḥgbé djé vévé sésé dji wo.²⁸ Nlé edjì tsi asue dɔ qá kaba nón mia agbékɔrɔ ké mi la nón djidjuemé yi nyenlo nenta gbéya sugbɔ wo.²⁹ Mi xɔ epaphrodite nyuidé lé axuēto lo me ku djidjue mido bubu ame wo ḥtsi sigbé ye nén nén.³⁰ Dɔ sɔ kudo kristo odɔ wawa ékpɔ vi dé yi la dɔ kristo o dɔ wawa wo tsi, ékpɔtɔ vi qé yi la sɔ agbé yito sɔ dangbé nón ya tennj sumɔnɔ, nón ya wa énu tsi wo mi kpétsi la wa nuŋ o lé édɔlo men.

Chapter 3

¹ Nón viwo enu ḥda tsikɔ nu nón enu tsewo wlén wlén qoqà mio nón mio lɔ akpe dodo yi nuin nón mi.² Mi tsɔ mia ḥekiwo le avɔnwo ḥtsi. Mi tsɔ mia ḥekiwo do ame vuiwo. Mi tsɔ mia ḥekiwo do evo soso ame blebletɔwo.³ Do mio mi sovo. Miɔ yi sin nón Mawu to gbɔn gbo me. Miɔ yi so nón jesu kristo so kan nón adan yi mi ḥde gbe dɔ nón kandodji dε nón kpaza.⁴ Vo nyin tsan nan ke so kankanqɔ tsi nyin so qá gbazame. Nón amede be ye tsan ye la so kankan qo dji dɔ gbazame lo, nan wa xui.⁵ Wo so evo nón le ḥkeke ame nyingɔn gbe, izraélivi, tsi yi nyi Benjamin o xuedome tɔ, heblitɔwo, falishitɔwo se.⁶ Do akpakpa tsi yi ḥdɔ lɔ ḥdɔ aya nón tsɔtsi. Yi ḥle gbedji nón ese djɔdje.⁷ Vɔ enu xɔn wo tsi yi nyi ele nu lɔ ḥva le wo kpɔkɔ shigbe dɔ enu gblegble to kristo ḥtsi.⁸ Exɔn me lɔ ele enu kpo kpɔkɔ shigbe enu gblegble xa to enu nyen nyen adodui tsi axuetɔ jesu kristo nanɔ. Tsi ḥtsi ḥgbé enuwo kpo dɔ. Yi ḥkpɔ nón wo shigbe babaxa atinɔ axɔ kristo.⁹ yi la nɔngbɔ. vo ḥde djɔdje tsi nyin yo vo eseetɔ. Vɔ tsi wo xɔ so kristo wo segbɔ, djɔdje tsi so Mawu gbo yi nón anyi dɔ ese yetɔ dji.¹⁰ Fifie ḥdji la djeshi kristo, ku rɔn rɔn tsi fɔn so ku qolo, ku deka nón non vevi sesetɔ. Ndji lađi kristo le eku yetɔ me to alkpa wo keñken,¹¹ yi nyin tsan nan fɔn le gbetsigbe ame kukuwo lafɔn dome.¹² Nde be ḥxɔ enu xɔnwo vɔ yɔ, nyin ḥde kpɔ kpe enu ḥtsio. Vɔ ḥle edu lɔkɔ yi la ili, dɔ jesu kristo le nyin tsan.¹³ Nón viwo nyin ḥde kandɔ djibe ḥlio. Vɔ ḥwa enu deka: ḥwlɔnbe ḥtsi le ḥgbedeme yi trɔ kpɔl enu tsi yi le ḥko do,

¹⁴ ḥle dudji yiko adjɔgbɛe gbo, yi la yi yɔ adjɔgbɛe adodui Mawu to le jesu kristo me.¹⁵ Yi ḥtsi mia metsiwo keken le kɔkɔlɔ mia dɔ susu deka. Yi nén mi le enuqde bukpɔkɔ lɔ Mawu la ts klikli dɔ dji nón mi.¹⁶ Fifie enu tsi wo yi mi tinnj leo lɔ mi blađo wo ḥtsi.¹⁷ Nónviwo mi ḥqinɔn. Mi kpɔ metsi wo le zɔn zɔn kɔ shigbe miɔn xa.¹⁸ Amé sugbɔ le mia me yi le zɔn zɔnɔ shigbe eketo nón ati soga kristo tɔ. Ame tsi wo nuxo yi ḥxo nón mi, tsi ḥtsi ḥxo nuxo le qashime dɔ.¹⁹ Esɔmɛ wɔtɔ lɔ gblegble yɔ. Do xodo yi nyin mawu nón wo, ḥkpinnu me yu kafu wɔtɔ le. Eta dji nu wo yi nyin anyi gban dji nuwo.²⁰ Vɔ mia nónxue lɔ djinjkushi yi le tsi mi le te kpɔ rəngantɔ axuetɔ jesu kristo²¹ tsi la trɔ ḥtsi lan mia tɔ sɔ hue shigbe ḥtsi lan kɔkɔe, to rɔn rɔn tsi kpa atsɔ dɔ enuwo keken dji.

Chapter 4

¹ Yi ḥtsi nɔvi lɔnlɔn tsi wue tsi edji me nun, djidjɛ ku efio kuku ḥnyin, dɔ xɔn ḥtsi lɔ mi nón te sinsinde le axuetɔ me, exlo vevi wo.² Nde kuku nón Evodie kudo Syntyche tsi wue dɔ ayexa deka le axuetɔ me.³ Yi ḥtsi ḥle wotsan yɔkɔ, kplɔdɔtɔ ḥui le edɔwawa me: kpedɔ nyɔnu exɔnwo ḥtsi. Do wo wa edɔ kudo enyin nón ḥko yiyi mawu nyon djadjra tɔ, Clement kudo edɔ

Chapter 1

watɔ tsi wo nyitɔ nyi wlɛn wlɛn dɔ agbe woma me.⁴ Mi djɔdji tegbɛ le axuetɔ me. Ngbe nuike mi djɔdji.⁵ Nɔn xixee kpata nin djeshi dome nyɔn nyɔn mia tɔ. Axuetɔlɔ gogo.⁶ Mi njgbɛ vɔn nɔn nɔdɛo. Vɔ lé énuwo kénkéj me lɔ to gbé dodo q̄a kudo kuku dédéalo énuwanan wo me lɔ mi sɔ mian xien wo sɔ dɔ nkɔ nemawu.⁷ Yi Mawu yo ntɔsi fafa tsi tsi ne yi kpatshe ne énuwo kénkéj lɔ la hin mia djio kudo mia bukpɔ wo sɔ yi Kriso Yesu.⁸ Nɔnvi kpɛtɛ wo énutswi yi nyi nyanwo énu tsi wo yi dɔ ashixɔxɔ énu tsi wo kénkéj yi dji, yi xɔ, énu tsi wo kénkéj yi wo dɔ nɔn lɔn lɔn na, kanɔn fu, ne énu d̄e xɔ ahi, ne éd̄e d̄jé kfukafu, Mi bu ta me so énu xɔn wo ntɔsi.⁹ Enu tsi wo yí mi kplan, yi xɔ, ui sé yi kɔpɔ to dji nyin lɔ, mi wa wo. yi mawu ntɔshi fafa tɔ lɔ la nɔn ku do mi.¹⁰ Nɔkpɔ nɔn dji dji gan gan d̄e lé axuetɔ lɔ me dɔntsi lɔ mi gbé trɔ wɔ mia vi d̄échéwo yéyé lé mengnin. Mi dɔ évi d̄éché nu san vɔ miindé d̄o émɔn nu kpɔkɔ a kpédo ntɔsi nyin o.¹¹ N̄d̄é nyi exian tsinyin ntɔshi yi n̄ lé nunui dɔ. d̄o nkpan d̄jidjɔe me nɔn nɔn lé nɔn nɔn me wo kénkéj me.¹² n̄ nyan lé tsi yi wo nɔn exian me, yi ngbɛ nyan lé tsi yi wo nɔn énu nɔn ame shi le. d̄é kpékpui d̄e lé énuwo kénkéj le lɔ nkplan énu wla wla: Létsi yi xodo la d̄ɔ ame alo shivé la tsi ame, anɔn énu nɔn ame shi le alo exuan me.¹³ na tiniŋ awa énu wo kénkéj to metsi yi donɔn nɔsen n̄ me.¹⁴ Mi we nyidé b̄é mi man vevé sésé tshi nyin wo kudonj.¹⁵ Yi mi nyan mia philipitwo b̄é lé totɔ dji éyan lɔ to lɔ tsi n̄d̄jolé masé duané lɔ, tsɔtsi d̄é n̄d̄é kpé d̄o ntɔsi nyin lé énu nanan alo énu xɔxɔ wo meo tovo nɔn miwo.¹⁶ kaka tsi n̄gbé lé Testaloniki, lɔ mi gbé sɔ énuwo nan ne xian xian tsi nyin wo.¹⁷ N̄d̄éb̄é n̄lé énu nanan dji yɔ vɔ n̄lé éku sensen thi la nan b̄é mia o djénawo la sugbɔ lɔ dji.¹⁸ N̄sɔ énuwo kénkéj yi n̄lé énu nɔn ameshi le énu d̄ékpékpui n̄d̄é xué doñɔ. Enu tsi yo yi mi sɔ dédar wo lɔ n̄xɔ wo lé Dépaphrodite wo nyi anuwatre tshi q̄o éjuwan adodui yi wo nyi avɔsa tsi nyɔn lé mawu yo nk̄uvi me.¹⁹ Tsan lɔ Mawu tsi nyin la nan mia keshi nɔn nu wo la dji dɔ dji, yi la dɔ mia xian wo ntɔsi nɔn mi lé ntɔsi kɔkué me lé Yesu Kriso me.²⁰ Fie lɔ Mawu tsi nyi etɔ non mi lɔ ntɔsi kɔkué ni kaka sɔ yi mavɔ mavɔ le . Nevame.²¹ Midogb̄é nɔn kɔkué tɔwo kénkéj lé Yesu Kristo me. Nonvi tsi wo yí lé gbo nyin wo lɔ wo do gbé nɔn mi.²² Amé kɔkué wo kénkéj do gbé nɔn mi yi vevé d̄é ame tsi wo yi lé Séza yio xome wo.²³ Aménuvévé mia xuéto Yesu Krisyo tɔ la nɔn kudo miɔno kénkéj. Nevame.

Colossians

Chapter 1

¹ Pɔlu apotre yesu tɔ to mawu odjro dji kudo timathe tsi yi wi a nɔnvi. ² N̄len enyɔn doda ame tsi wo nyi mawutɔtsi le kolossa nɔn mawu miato n̄en yayara mi nɔn ya nan mi ntɔsi fafa. ³ Mido akpe nɔn mia mawu etɔ tsi nyi aweto jesu klisto nɔn mi le gbedoda wuakɔ nɔn mi. ⁴ Mi se mio xɔ se nɔn yesu klisto yi mi do lɔn lɔn nɔn ame tsi wo nyi mawutɔ o. ⁵ Mi le te nɔn kɔ kpɔ enu tsi d̄jrado non le edji tsi enyon nyui yi enyɔn nyan wo, va mi gbo ena mi emɔn kpɔ kpɔ xɔn. ⁶ Tsi va mi gbo kudo sen sen tsi gbando xixe key key me sigbe mio tsan n̄en n̄en, ele sigbe egbɛ yi de gbui yi le enyɔn tse se kɔ n̄en n̄en yi do enu gɔn me sese nɔn ame nu veve mawutɔ le ny wo me. ⁷ Epifras tsi nyi mia xlɔ yi wa nɔn edɔ ku do mi yi kplami enu xɔn yi va dɔ li mi si gbe sumɔnvi nyui kristo n̄en n̄en. ⁸ Ena mi nyan lɔn lɔn tsi gbo gbo kɔkué sɔ do mia me. ⁹ Yi tsi so gatsi me mise enyɔn tse mi do nɔn egbeda madjidjɔ n̄en mi, yi biɔ nɔn mawu n̄en ana mi enu nyan kudo gɔn me sese tsi so gbɔn gbɔn yito gbo yi mi la tenn̄ djesi nyuide enu tsi dji kɔ le miagbɔ. ¹⁰ Mi do gbeda mia zɔn sigbe axetɔ lɔ n̄en n̄en ayo nɔn enu tsi yi dji nɔn dji ni , ana nɔn sen sen le enu wawa nyen wome, nɔn mia kpɔ nkɔ yi yi le esi dje dje mawutɔ me. ¹¹ Mi do egbeda be mikpɔ nɔsen le kpɔ kpukui me n̄en mia tey nɔn ete kudo djigbɔnɔxɔxɔ. ¹² Kudo dji dji, mi da akpe nɔn etɔ lɔ tsi na mi atse n̄en enu nyee tsi so q̄a d̄e n̄en ame tsi wo nyi fiɔ qu xε klen kilento wo. ¹³ Exɔ mi le nɔsen vivi tsi me tɔ wo si, yi sɔ mi sɔ yi evi a lɔ tsi d̄o lɔn lɔn na wo efiyɔdu xe me. ¹⁴ To evia dji mi xɔ ablo d̄e, yi sɔ mia enu vu en wo sɔ ke mi . ¹⁵ Kristo edɔ nɔn me sigbe mawu tsi ođe kpɔ nɔn n̄en enyi evi de gbui tsi le dji nɔn enu tsi kej kej yi wu. ¹⁶ Enu tsi tsi lɔ to dji wo wa enu kej kej tsi kpɔ mi kpɔ nɔn kudo tsi mi d̄e kpɔ nɔn, efio zikpi tsi tete dɔ ame dji, atse kpakpa, kej kej iwa yi wo nyi itɔ. ¹⁷ Kristo ele d̄o nkɔ nɔn enu kej kej yi dji enu kej kej wo bɔ do equ. ¹⁸ Yi nyi eta kudo g doto tsɔ tsito, yi nyi gɔn me dokpe nɔn atse kpakpa, yi nyi ame degbui tsi fɔn so éku, yi nyi ame d̄e gbui nɔn ame d̄e kpokpui nɔn axɔ tε xe de kpui le enu xɔn kej kej me. ¹⁹ Đo ntɔsi tsia edjro mawu yi o d̄ɔ d̄ɔ kej kej a nɔn me. ²⁰ N̄en wa tenn̄ dɔ kadodo ryui de kudo mawu to eviadji mawu tenn̄ dɔ kadodo ryui de kudo mawu to eviadji mawu wua etse o to ehu eviato le atsisogadji, mawu hua ntɔsi fafa le anyi gban kudo djipo kudo ame agbeto wo. ²¹ Mio va yi ame djiro yi mi nyi nɔn mawu mi nyi ketɔ nɔn yito wo. Sa mi bu nɔn ta me a wa enu fen yi mi wua ni. ²² Fifia mawu va tsa kadodo kudo mi tɔ evi a kristo kume, n̄en sɔ mi sɔ fiɔ mawu be mi ame kɔkɔ tsi mi n̄de dɔ nɔn nɔn vue dewo le yi nkɔ. ²³ N̄en mia d̄ɔ n̄se kudo keqodɔ le xɔse me mi gbe djo enyɔn nyui lɔ ntɔsi enyi mio nk̄uvi d̄ɔ d̄ɔ, mi se yi onyi nɔn ame tsi wo le xixia gomé le fie, yi enyen pɔlu n̄va sumɔn vi nɔn enyɔn nyui xɔn. ²⁴ Fifie lɔ nkɔ dji dji be ma du aya dɔ mia ntɔsi, sɔ yi dji nkɔ tɔ, le gbaza tsien me lɔ nkɔtɔ tɔ aya du kɔ nɔn kristo. ²⁵ Gɔn me d̄e d̄e yi tɔ nyi be nɔn tsɔ tsi nɔn ma wua edɔ tsi dɔn n̄dɔ la do mawu enyɔn nyen lɔ nɔn mi. ²⁶ Enyɔn tse enyi enu dji nu tsi bo nɔn dji me vi wo kaka soyi, fifie lɔ mawu sɔ fiɔ agba n̄gba a ame tsi yi tɔ wo. ²⁷ Edji beaso fiɔ enu xlaxla ganga tsi be d̄ɔ enu dji tse kudo kesinɔn nɔn edu kɔn wo enu dji nu lɔ ke kristo ele miadome yi tɔ dji be mia d̄o nk̄uvi nɔn ma ma nɔn ntɔsiko kue mawutɔ. ²⁸ Kristo lɔ o enyɔnto kɔ milie nɔn ya na ame d̄e kaka mi tɔ etoxɔ dɔ na me kudo enu kplame tsi yi hian nɔn ame sia me nɔn mia si le kristo me. ²⁹ Yi tsi n̄wa nɔn edɔ yi dɔ nɔn egola kudo hlɔnɔnlɔn kudo nɔsen kristo tsi le enyen me kudo nɔsen.

Chapter 2

¹ Đo n̄dji be mia dji si agba gba tsi dji kɔ le d̄ɔ mia tsi kudo kristo tsi le lao dixé kudo ame tsi wo tɔ tsan n̄dji siŋ tɔ tsan le

Chapter 3

xa.² Nɔn wo dji o adɔ kudo ɔṣen qɔdo nɔn wua tennj wua deka le lɔn lɔn nɔn mi tennj do kudo enu dje dje si , nen wua tennj djesi enu wlawla mawuto, kristo yi nyi enu wua wu exɔnlo.³ Yi me yi kɔ enu wlawla tsi nyi dɔ kun et enu nyan kudo gbɔn gbɔn me tɔ.⁴ Yle enyɔn nukɔ nɔn mi nen ame de ɔŋbe blemi kudo djesibé asɔ demi djo le mawu wo mɔndji.⁵ Nnyan be ɔndidido le agbazame mi, vua le kudo mi le gbɔn gbɔn me, ɔkpɔ dji djiue mi nan nyi nuide yi do éké le xɔseme le kristo me.⁶ Mi zon le axoeto yesu kristo me sigbe le tsi mi xu.⁷ Mido eke le me nyen de, mido eke le xɔ se sigbe enu kpla me tsi xɔ nɛn nɛn, ada akpe nɔn mawu nɔn yiodɔ wo.⁸ Midje aye nɛn ɔŋbe flu mi kudo wo xixo me o enu nyan nyan gbalo, tsi yi ehun sen sen tsi ryi ame gbeto susu qede yi tsi ɔnde so kristo gbɔ mi djo le ame xɔngbɔ.⁹ Mawu dɔ qɔ keŋ keŋ le agbe le gbaza yi tɔ le.¹⁰ Mido mama kudo agbe kristo tsi nyi axoeto nɔn ɔṣen, atsɛ kpakp, kudo pa wua.¹¹ Kristo tsi so evo nɔn mi, yi evo soso xɔn ɔnde agbe wo lɔ gbɔ, eso kristo gbɔ, to xɔn ede enu tsi nɔn mido even me djo.¹² To esi dota me a midoyɔ do kudo kristo, kudo ye kpo mi fɔn so eku kudo kristo so yi dji mi kaudo ɔṣen mawuto tsi fɔn kristo le ku.¹³ So kudo mi a enu fen tsi a mi ku, ɔntsi tsi lɔ wo de evo nɔn mi, vua mawu na mi agbe to kristo dji yi sɔ mia enu fen so kemien.¹⁴ Wo ma tsi owua be mi dje ago yi tsi té do mia ɔntsi etutui keŋkeŋ yi hanki le atisogadjji.¹⁵ Kristo xɔ ɔṣen atsɛ kpa kpa, pawa le gbɔn gbɔn vuən wosi le ame wo ɔŋme yi sɔ woa sigbe hanhata nen yi kpo edji ɔdu wo dji le atisogadjji.¹⁶ Mi gbe dasi nen ame ado ago dje nɔn mi le enu tsi miqɔ kudo tsi mi nu, sɔ kudo exue, wletri ye ye, alo sabbarto.¹⁷ Enu xɔn wo vivi tsi yi nɔn enu tsi la va dja vua enu tsi le vevede yi nyi kristo.¹⁸ Mi gbe ta si ame nɛn vua fi vovo mi atɔ to ame doki sɔ kué le dɔ la wo ɔnkɔ si gbe sumɔnvi. nyui de nɛ me, wo sɔ nɔn asi xɔxɔ nɔn edrɔ kuku nen nɛn omevo trɔ nɔn ego nyito alo agbaza wo susu dede.¹⁹ Wo te dɔ nɔn enu dje djesi kristo tsi ata ganke eta lo yi nɔn tsi le veve nɛn de nɛn agbaza to djia ekan, ɔntsilau , wo nɔn nɔn nyui de anɔn édu yi mawu yi na na nɔn agbaza lɔ sinɔn.²⁰ Mi ku kudo kristo yi xixe me ɔṣen wo ɔnte gbe kpo nɔn mia gbɔ kpo tɔ le wo gbɔ nɛn nɛn, ɔnde tsi kpɔtɔ le egbe xɔ kɔ nɔn wo nu xɔn.²¹ Mi gbe sɔ, mi gbe dɔ se kpo mi gbe ta lɔ.²² Wo nyi eseο , enu kpame tsi agbetɔ la le to le do kia me nɛn eva djo, agbetɔ yi wua enuxɔn.²³ Nyan wo su mɔn sumɔn nyui enyi a sɔ ame dɔ ki kue le dɔla wo ɔnkɔ, do veve sese nɛn agbaza exɔn keŋ keŋ, wo nyɔn gany kea wo ɔnte do asixɔ xɔ dewo agbaza wo dro yi xɔn wo.

Chapter 3

¹ Fifie tsi mifɔn kudo kristo ame kuku wo do me ɔntsi lɔ, misɔ miadji wo dɔ adoku nu dji poto wo ɔntsi kudo énu nyui wawa, nɔ afi tsi kristo lé le mawu yio axada me lé bu bu kudo ɔṣen éme.² Mina nɔ djipo nuwo bubu kpo atsi susu me nɔmɔ. Mingbégblé mia susu asɔ nɔn anyigbandji nuwo ɔntsi buɔ kpo o.³ Ɗɔlɔ miku, yi wɔsɔ mi kudo kristo yio agbé sɔ wa dɔ . Mazu me.⁴ Nɔ kristo tsi yi nyi agbé miato va to lɔ, ké miwo tsan miato kui lé yio ɔntsi kɔkɔe me.⁵ Lé étsɛ ɔntsi lɔ, migbénou le anyigbadjinu nu gbegblé wo ɔntsi, mina nɔ énu daqɔ tsi wo yi lé fiofio o lé mia me adjo. Mingbé wa énu qé tsi me, hashiwawa, énu makɔ makɔ, énu daqɔ wo kudo ɔkpɛn nuwo ɔntsio. Mingbé subɔ xixetse me nuwo dɔ mawu yio texué os do lɔ énu tse wo trɔ zun vodu sen sen.⁶ Mawu yio dome zi lava ame tsi yi wanɔ énu tse wo dji.⁷ Mi wanɔ énu tse wo sa gatsi me yi mi le xixéé me.⁸ Ganké fifie lɔ, game su nɔmɔ yi mi la ta shi dɔ mezi dodo, éké le ame, énudo ame kudo ényɔ baqawo nunu.⁹ Mingbé kan nusu nɔ mia nɔvi woo, dɔ lɔ miqɔ agbé xoxɔ lɔ wo nuwawa wo djo.¹⁰ Fifie lɔ, agbé yéyé nɔɔ yi milé, yi lé agbé yéyé tse me lɔ mikplan énu nyui wawa gashia game le énu djédjé shi me nɔ miateŋ aqɔ ame tsi yi wa mi yio mɔnɔ me.¹¹ Le agbé yéyé tse nɔnɔ me lɔ, gvekitɔ alo yadatɔ ɔndé agbé lio, évo soso kudo évo maso maso, énu kpo tɔ alo ametsi ɔndé kponɔ énu o, yekluvi alo vovo vi o vɔ lɔ wo kéŋ kéŋ wotɔr zun kristo tɔ, yi kristo lé wo kérkékéŋ me.¹² Nene tsi yi nyi mawu tsi na nɔ agbé yéyé ɔntse yi tsia mi yi lɔmi veve de ɔntsi lɔ, mi sɔ dɔ me tɔtɔ do awu kudo nushenshin kuku, ame ɔdeki dji ɔdu, amedéki bɔbɔ, dji me fafa, kudo edji gbɔ qe yio awu wo nɔ mia ɔdekiwo.¹³ Mihen adodo kudo mia nɔviwo, mi wa ame nuuve daqɔ mia nɔviwo gbɔ nɔ amedé wa énu vuən daqɔ nɔviwo gbɔ lɔ, nɛ sɔe ki shigbé létsi axuétɔ tsan sɔ kū nene.¹⁴ Lé énu tse wo kérkékéŋ me lɔ, mido lɔn lɔn nɔ mia nɔviwo to déka wawa ɔnkɔyi to me.¹⁵ Ke kristo yio ɔntsi fafa nɛnɔ mia dji wo me te gbeε. ɔntsi fafa xɔntsi wɔyɔ mi do to ɔntsi lan déka me yi ɔntsi lɔ. mi nyi djéshi do énu tɔ wo.¹⁶ Ké kristo yio ényɔ ne nyi adɔku yetɔ anɔ mia me kudo énu nyanya lɔ mi sɔ afɔ dji nyɔ asɔ fia énu nɔviwo , kudo Psalmowo, kudo éha djinu, kudo éha djidji gbɔ me tɔ wo, mi sɔ djéshi donu sɔ dji éha nɔ mawu.¹⁷ Enu tsiwo kérkékéŋ mila wa lé nuxo xoxo me lɔ, miwa wo lé axuétɔ yéus yio nyikɔ me. Mido akpe nɔ mawu tsi nyi mia tɔ.¹⁸ Nyɔnwo mibɔbɔ mia qéki nɔ miasu wo le nɔnɔ me nyui me nɔ axuétɔ lɔ.¹⁹ Nsu wo milɔn mia shiwo, nɔ mingbé do dɔmɛ zi dowɔ.²⁰ Déviwo, mibu amedjito miato wo lé enu wo kérkékéŋ me dɔ lɔ ényi enu nyui lé axuétɔ lɔ me.²¹ Amedjito wo mingbé do tukada nɔ mia viwo nɔ wa gbɔdjiɔ.²² Ekluviwo, mibu tsitsa miato wo lé énuwo kérkékéŋ me. Vɔ lɔ ɔndé nyi wo ɔnkɔvi me dédé kpo mila bu wo lé asɔ nya kpo kpo nɔwo, vɔ lé édji miato blebu me lɔ, mia vɔn nɔ mawu.²³ Enu tsiwo kérkékéŋ mi la walɔ, mi we kufo éklan miato nɔ axuétɔ lɔ, vɔ ɔŋbe nyi agbétɔwo o.²⁴ Minya bé mixɔ adoku tsi nyi éfentu so axuétɔ lɔ gbɔ, yi nyi axuétɔ kristo yi mi la sɔ subɔ.²⁵ Ðo, nɔ amedé wa énu madjɔ madjɔ lɔ, éla xɔ éfentu énu madjɔ madjɔ tsi wa lɔ tɔ, yi wo ɔndá kpo ame ɔŋme o.

Chapter 4

¹ Tsitsa wo, misɔ énu tsi yi djé kudo enu tsi yi nyɔ sɔ na ekla vi miato wo miwo tsan mi nya bé mido axuétɔ le djipo.² Minɔ étè senseqé le gbedodoqame, minɔ ɔzɔ le gbedodo qa kudo akpé dodo me.³ Mi do égbéda dɔ miata nɔ mawu ahun agbo ényɔ lɔ tɔ nɔ mi, nɔ mia xo nuxo so nyawo toto ɔntsi le kristo me, do ényɔ tse ɔntsi lɔ ɔntrɔzun gakpame nɔtɔ nɔ kristo.⁴ Mido égbé da nɔ maten anu enyɔ lɔ nɔ éme akɔ nɔ amewo.⁵ Mi zon lé nunya me kudo ametsi yi le azɔgé wo, nɔ mia hlendo gaxoxo o lɔ wo.⁶ Enyɔ miato wo meto nɔ kudo fafa nɔ édjé anɔ me gaxɔ me lɔ mia nya lé tsi miado nɔ ényɔ tsi nɔ ame qéka déka.⁷ Nɔ énu tsi yi kaŋ wo lɔ Tyrique la da sa wo nɔ mi, nɔvi lɔlɔtɔ yi énuyi, subɔvi nyui yo, énuyi ame xuéxlue shigbé

Chapter 1

énye xa nene le axuétó lo me.⁸ Ndjé qada miagbo no ya so mia nyé wo va no mi aso do nsen mi.⁹ Ndjé kudo omézime , no vi lɔlɔntɔ kudo ame djodjé yi nyi le mizdomé, éla nu ényé tsi yi djo le miagbo wo nɔmi.¹⁰ Nyé kudo ametsi yi no gakpame (aristarques) do égbé dada mi, ametsi dji mifia énu mito, no éva miagbo lo, mi xuɔe kudo marko tsi novie nyi barnaba.¹¹ Yé yésu tsi woyé bé Justus. woé nji judato tsi woso évo no yi wo wa édɔ kudon no maxu yio fiɔqxuée lo. Wonyi nsen do ameto gagan déka nunj¹² Epaphras tsan do égbé no mi, enyi miadometo qéka judo yésu kristo yio ame xuéxlué. Ewans ahua donu nɔmi lé égbédo do qá me, no miatiŋ anō éte sensédé kudo kakan dodji lé Mawu yio drowo me.¹³ Đolo, ndé kunu nji bé, éwanç édɔ seŋseŋ dobéta no mi kudo Laodiké tɔ wo so bɔ dɔ ame tsi wo yi lé Hiérapolis.¹⁴ Lɔlɔntɔ luta tsi yi nji lɔkita yékudo démas wodo égbé nɔmi.¹⁵ Mido égbé no nɔvi tsi yi lé Laodikée wo kudo nymphas kudo tsɔtsi tsi yi lé yio xome.¹⁶ Nɔ wohlən womatse lé miagbo lo, mina no wahlen no laodikée ava miagbo.¹⁷ Mitɔ Arhippe be ne le bo no édɔ tsi yi xo axuétó lo gbo no maten awa yi ntsi do nyuidé.¹⁸ Nyenɔ pɔlu yi so alɔ tsinye yi so njen égbé dodo no ame tse qada mi, mido nkuvi gede tsinye wodji, ke ame nu vévé ne no anyi kudo mi.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Pɔlu, Sylvain kudo Timoté, doda Thessalonika yo hamea, dogbé doda mi lé Mawu tɔ kudo Axoétó Yésu Kristo me. Amenuvéré kudo ntifafa ne no mia dji. ² Mi kpɔtɔ lé akpé dodo dji no Mawu daa do nudékpékpé tsi kan mia nti; mi dɔŋku mia dji lé miā gbédododawo me. ³ Mi kpɔtɔ dɔno nkuvi mia xɔsé dɔwo dji, mia lɔnlɔn dɔwo, kudo kankandodji sensen tsi mi do do mia Xoétó Yésu Kristo yo sɔme nti le Mawu mia Tɔ yo nkume. ⁴ Nɔvi lɔnlɔntɔwo Mawu tɔwo, mi djési yɔyɔ tsi wo so wɔ mi, ⁵ létsi wo nu mia mawunyø ne mi dɔ, ndé to nuxo xoxome dédé me kpo, vo lé nsen me so to Gbɔngbɔnkɔkɔe dji, kudo kankandédjì sugbɔ do lo mi ndé nɔlɔbé létsi mi d'é mia dékui fia lé mia dome ne ya nyé ne mi. ⁶ Mí nji mia ditsi kudo Axoétó lo tɔ, do tsi mi xɔ ényɔ lɔ lé éfunkpékpé sugbɔ me kudo Gbɔngbɔ kɔkɔe yo djidjé ⁷ ne mia trɔzun kpɔdénj ne ametsiwo kpata lé Makédonia kudo Axayi. ⁸ Đo lé mia gbo, Axoétɔlɔ yo nya di, ndé Makédonia kudo Axayi dédé kpo, vo lé afisiafi tsi mia Mawu dji xɔsé yi, nutsiwoé bé ndé gbé hian bé mia xo nuxo. ⁹ Đoa wo nɔwo di dasé so mia nti, do gome tsi yi mi kpo so mā gbo, kudo létsi mi trɔ do Mawu nti do, yi mi gbé mia légbawo dɛ bé yéwoa subɔ Mawu agbéagbé ku nɔntɔta. ¹⁰ Yi mi lé mɔkpɔwo ne Vie so djinkusi; Ame tsi fɔn so amekukuwo dome, Yésu, tsi d'é mi so adɔmèzi tsi gbnɔnɔa me.

Chapter 2

¹ Nɔviwo, mia nɔwo mi nya bé mia gbo vava ndé nji gbagbalo, ² vo tsi mi kpéfun yi wo dovlo mi lé Filipi lo sigbé lé tsi mi nyé lo, mi va do kankandédjì do mia Mawu dji bé mi nu mawunyø nx mi to wometsitsi sugbɔ me. ³ Đoa mia nɔndoamanya, ndé nɔté do vodada, makɔmakɔ dji o, alo ayémenuwo djio, ⁴ vo bohun so létsi Mawu kpɔ bé mi djé bé ne ya so ényɔnyui do asi no mi nene, yi mi le nunui, ndé bé ya do djidjé ne amewo, vo ne Mawu, tsi dɔno mia djiwo kpɔnɔ. ⁵ Mi ndé so nume vivi kudo adjéda so xo nuxo no mi kpo gbédé o, sigbé létsi mia nɔwo mi nyé nyuidé nene, yi mia tame susuwo ndé nɔté, do éga lɔnlɔn djio, Mawu yi nji mia dasédi. ⁶ Yi mi ndé dji bubu so amegbétɔwo gbo tsan o, so mia gbo alo afibù o, vo tsine mi la teñ biò mia djéna amebuwo sigbé Kristo yo Apostolowo nene. ⁷ Bohun, mi bɔbɔ mia dɔkuiwo lé mia dome, sigbé létsi évinɔ fanɔ akɔn no yéntɔ éviewo éne. ⁸ Yi mi dɔ lɔnlɔn no mi; vo ényi djidjé ne mi bé ndé mia man Mawunyø dédé kpo, vo mia nɔwo gbé ku mi, do mi djova trɔzun amevévéwo ne mi. ⁹ Đonti lo, mia nɔwo mi dɔŋkuvi, nɔvowwo, mia dɔwɔwɔ kudo mia fukpékpé: ézan kudo kédé tsi mi wɔ dɔ, bé ne mi nɔgbé zun agban ne mia dometɔ dékpéo, lé gatsime mi nɔnɔ Mawunya nuo ne mi. ¹⁰ Mi nyi dasédi, yi Mawu nɔtsan nji, sigbé kɔkɔtɔwo, djdjɔtɔwo, ametsiwo nti wo nda kpo nyabadadé lé yo fɔ yi midé doda mia metsiwoé xɔsé, ¹¹ sigbé létsi mi nyé bé mi no ne mi ame désiadé sigbé létsi éto lé ne éviewo nene, lé nɔsendɔ mi, lé djidowɔ po ne mi, lé dasédi, ne mi ¹² bé ne mia zɔn aleyi éla djé Mawu nu, tsilé mia yɔɔ ne yintɔ yo fiɔduxoé ku yo nɔtikɔkɔe. ¹³ Enuxɔn nti lo, mi kpɔtɔ lé akpédɔ ne Mawu, bé tsi mi xɔ enyɔ lo yo nɔtintɔ lo, Mawunya, mi xɔe, ndé sigbé amegbétɔ yo nyao, vo sigbé létsi lé pepe nene, Mawu yo nya, tsi lé dɔ wɔɔ lé mia metsiwo xɔsé me. ¹⁴ Đoa ,nɔvinyewo, miawo lo, mi trɔzun ametsiwo di Mawu yo hame tsilé Kristo Yésu me lé Yudéya, donti mi kpéfun so mia nti mia dumetɔwo gbo, nene yo fun tsi wo tsan wo kpé so Yudatɔwo gbo, ¹⁵ ametsiwoé wu Apéto Yésu kudo nyɔnudetɔwo, yi woé nya mi, yi wo nu ndé djdjɔ ne Mawu o, ametsiwoé nji amewo kpata yo futɔwo. ¹⁶ Wo lé émɔ xé ne mi bé mia nu mawunyø ne trɔnsubɔlawo bé ne woa kpo xɔxɔ, yi wo gbé kpɔtɔ lé wo nufɔwu djio dɔdji. Adɔmèzi va wo dji mamlinu lé agbousum. ¹⁷ Miawo, nɔviwo, mi mā so mia gbo le nɔtsilan me, vo mi ndé ma lé djime o, yi mia djidji gân yi nji bé mia kpo mia nɔme. ¹⁸ Neneké, mi dji bé miava miagbo, énye Pɔlu, n'dji zédéka, alo zévé nɔtsan ganké Satana xé mo ne mi. ¹⁹ Đoa ndé nji mia kankandédjì do nkéké tsiwo gbo nti, alo mia djidjɔ, alo mia nɔtikɔkɔe yo fiakuku; dénnyi miwo oo, sigbé bé ame bubuwo tsan, lé mia Axoétó Yésu yo trɔtrɔva? ²⁰ Đolo miawoé nji mia nɔtikɔkɔe(atsɔ) kudo mia djidjɔ.

Chapter 3

¹ Eye nti, tsi mi nda teñ do dji o lo, mi d'é susu bé ényɔ bé mia d'éka mia tsi Atenu. ² Mi dɔ Timoté mia nɔvi kudo Mawu yo téxoénɔla Kristo yo nyɔnyui tola, bé ne ya liké mi kudo ya do nsen mi so kudɔ mia xɔsé nti, bé ne amedékpé nɔgbé tsaka lé

Chapter 4

fukpékpé ye wo me o,³ Đolo mia ntɔ minye bέ éye éye ntɔ wo yo mi do.⁴ Nyawolo, tsi mi no mia gbo lɔ, mi nɔnɔ totoɔ ne mi donkɔ bέ mi lato funkpékpéwo me, yi yivé me sigbέ alétsi mi nye nene.⁵ Nuxɔnti, tsi nye ntɔ kpénti ado dji o lɔ, ntɔ ame doda mi bέ masé nyɔ so mia xɔsé ntɔ, bέ ne ametétoɔ ngbέ té mi kpo, bέ ne mia do lɔ yanyi gbalogbalo.⁶ Vɔlɔ Timoti, tsi gbo nyiso so mia gbo lɔ, xen nyanyui gbogbodé so mia xɔsé kudo lɔnlɔn ntɔ, bέ milé djidjiwɔ bέ yéwoa kpo mi sigbέ alétsi miatsan milé djidjiwɔ nene,⁷ yi ntia, nɔviwo, lé mia fukpékpéwo kpata dome kudo mia yometsitsiwo me, mi kpo ntɔn to mia xɔsé dji.⁸ Đolo, élé sigbέ bέ milé agbέ nɔwɔ lé nɔnɔmɛ yeyedé me fifie nene, no ntɔ mi nɔté lɛ Axoéto Yésu me.⁹ lédé mi la tenj da akpé ne Mawu do djidjoe tsi mi dodo ne mi lé yo nkume do.¹⁰ Ezan ku kédé, mí le égbé doo da ni kudo adan bέ ne ya némo bέ miakpɔ mia ntɔme yi ne mia sɔ nutsi kpɔtɔ asɔ kpédé mia xɔsé ntɔ.¹¹ Mia Mawu tsi nyi mia to ntɔtsan, kudo mia Axoéto Yésu, wo ne ta mia mɔ ne mi,¹² yi Axoéto lɔ nena bέ lɔnlɔn tsi mi do doda mia gbo, kudo amewo kpata gbo, ne sugbɔ adjidé dji lɛ mia dome.¹³ Ne yo éye, bέ ne ya liké mia djiwo bέ ne woasɔ asi afia mi o lɛ kɔkɔnyenye lɛ Mawu mia Tɔ yo ntɔme, lɛ gbétsi gbé mia Axoéto Yésu kudo yo amekɔkɔewo yo gbɔgbo.

Chapter 4

¹ Vɔvɔnulɔ, nɔviwo, millé ntɔn doo mi lɛ toxodo nao mi lɛ Axoéto Yésu me, sigbέ bέ alétsi mikple lɛ mia gbo, alétsi mi lazɔn do asɔdjé Mawu nu; yi nene yi mi lɛ zɔnzɔnwɔ, mi gbé yi ntɔ wu nene.² Đolo mi nya, dodo tsiwo mi sɔ na mi so mia Axoéto Yésu gbo.³ Nutsi nyi Mawu yo lɔnlɔn lɔ, yi nyi mia kɔkɔnyenye, alé bέ amesiame ne du yidékuidji lɛ gbo dɔdɔ makɔmako ntɔ,⁴ ne amesiame le mia dome nyenya élétsi yila lèbénɛ yintɔ yo srɔn lɛ kɔkɔnyenye kudo bubu me do,⁵ bέ ne mi ntɔme sɔ mia dokui doasi ne nudjroame djordjro (sigbέ bέ alétsi trɔnsubɔlawo tsiwo ntɔdje djési Mawu wɔnɔ éne o),⁶ Yi amedékpé ngbέ zun katafitsiwɔtɔ alo awɔ nuvɔn doda nɔviwo gbo lɛ dɔwawa me o, dolo Axoéto lɔ biɔnɔ hlɔn ntɔ nutsewo kpata gbo sigbέ bέ alétsi nui ne mi xoxo yi te gbé do dji nene.⁷ Đo Mawu ntɔdje yo mi ne makɔmakanɔnje o, vɔ bohun na kɔkɔnyenye.⁸ Yintɔ, ametsi gbnɛn lɛ dɔdotsewo gbo lɔ ntɔdje gbnɛn lɛ agbέtsi ntɔ o, vɔ Mawu, tsi na mi yo Gbɔgbo Kɔkɔe.⁹ Sɔkudɔ nɔvilɔnlɔn ntɔ lɔ, mí ntɔdje hian bέ amedé ne ntɔlenu doda mi o, do Mawu ntɔ fianɔ mi nu, bέ ne mia lɔn mianɔnɔwo.¹⁰ Đolo, yi yinyi nutsiwo wɔɔ milé ne nɔviwo désiadé tsi lɛ Makédonia yo fidékpékpé, vɔ milé ntɔn doo mi, nɔviwo, bέ ne miagbέ wɔe wu nene.¹¹ Mi le ntɔn doo mi tsan bέ ne mia dji bέ yéwoa nɔanyi kpoo, bέ mia kpɔ mia dɔwo gbo, awɔdɔ kudo mianjɔ mia lɔwo, alétsi mi doé ne mi nene.¹² Miwɔ étse, bέ ne mia zɔn anukuadéto lɛ bubu nana so ametsiwo lɛ xɔséé godo, yi bέ ne mi ntɔme hian nadékpé o.¹³ Mi ntɔdje djibé, nɔviwo, bέ mianɔ manyamanyame sɔ kudo ametsiwo lɛ alɔn dɔnɔwɔ, bέ ne mia tsi nu xaxa me o sigbέ amedéto tsi ntɔdje do mɔkpɔkpɔ sɔ kudo ésmɔme ntɔ o.¹⁴ Đolo ne mi xɔsé bέ Yésu ku yi yifɔn lɔ, nɔnɛké, Mawu latrɔ hin Yésu kudo ametsiwoé lɛ alɔndɔnɔwɔ kudui gbo.¹⁵ Đo mikpɔ, milé Axoéto yo nyɔ nuɔ ne mi, bέ mia amétsiwo lɛ agbέ, tsiwo lɛ ténoɔ kpɔ Axoéto lɔ, mi ntɔ do ntɔk lɛ nyawototome ne amétsiwo lɛ alɔndɔnɔk.¹⁶ Đo Axoéto lɔ ntɔ, lɛ axoadodo yo gbédéchéme, kudo Mawodɔla yo gbé, yi kudo Mawu yo axoakpin, la dɔdi so djinjkusi, yi ametsiwo ku lɛ kristome woé lafɔn tutugban.¹⁷ Yo ngbédome mia ametsiwo tsi agbέ, mia kpata wo la kɔkɔ mi kudo wo lɛ liliipowō me aso yi dogo Axoéto lɔ lɛ ayame, yi nene mi la nɔ tegbe kudo Axoéto lɔ.¹⁸ Mi sɔ nyatsewo fā akɔn ne mia nɔnɔwo.

Chapter 5

¹ Fifielɔ, étsiwo kudo game ku azanwo ntɔ lɔ, mi ntɔdje hian bέ woa ntɔle nu doda mi o.² Đo mia ntɔwo mi nye nyuidé bέ Axoéto lɔ yo ntɔkéé gbo nɔ sigbέ fianfitɔ lɛ zanme nene.³ Lé gaxoxo tsiwo gbo nɔnɔn me lɔ, amedéwo lato bέ: "Ntifafa lɛ yi milé kankandédi me"; ké tsɔntsɔrn kpata lava so Mawu gbo lɔ djé wo dji, sigbέ lètsi évidjidji yo fukpékpé va tunɔ nyɔnu funɔ nene, yi wo ntɔ toléme o.⁴ Vɔ miawo, nɔviwo, mi ntɔdje lɛ vivitsi me, bέ ne ntɔkéé xɔn ne ya tu mi sigbέ bέ fianfi nene o.⁵ Đo miakéñkéj mi nyi kinklin yo viwo kudo ntɔkéé yo viwo. Mi ntɔdje nyi zāmɛ yo viwo, alo vivitime to o.⁶ Ké xɔn ntɔ lɔ, mi ntɔme dɔn alɔn sigbέ bέ alétsi amekpetewo wɔnɛ neneɔn, vɔlɔ minɔn ntɔn yi minɔ ayejji.⁷ Đo lɔ ametsiwo dɔnɔn alɔn lɔ, dɔnɔn alɔn lɛ zāmɛ, yi ametsiwo munɔn lo munɔn lɛ zāmɛ.⁸ Vɔ, étsi mi nyi ntɔkéé yo viwo lɔ, midé ayé; mina mido xɔsé yo akpoxɔnu kudo lɔnlɔn tɔ, yi, kuku lɔ lanyi, dédé yo mɔkpɔkpɔ.⁹ Đo Mawu ntɔdje wɔ adɔmɛzoé yo dodo dɛ mia ntio, vɔ ne dédékpɔkpɔ yo xɔxɔ sɔ to mia Axoéto Yésu Kristo dji,¹⁰ tsi ki dɛ mia ta, bέ ne milé ntɔn alo bέ milé alɔn dɔwɔ lɔ, milé agbέ lèdu kudui.¹¹ Yintɔ lɔ, mido ntɔn mia nɔnɔwo yi mi fianu mia nɔnɔwo, sigbέ alétsi milé wɔewɔewɔ nene tsan vɔ.¹² Milé kuku dɛo ne mi, nɔviwo, ne mia do djési ametsiwo lɛ ,dɔ wawɔ lɛ mia dome yi wo nyi mia ameganwo lɛ Axoéto lɔ me, yi lɛ ntɔn doo mi.¹³ Mi lɛ biɔbiɔwɔ so mia gbo tsan bέ mia do bubu wo ntɔ lɛ lɔnlɔn me sɔ kudo wo dɔwɔwɔwo ntɔ. Mi nɔ ntifafa me lɛ mia nɔnɔwo dome.¹⁴ Mi lɛ ntɔn dowɔ mi, nɔviwo: mi dɔgbékpo ametsiwo nɔnɔn anyi lɛ agbέ yaka me, mi do ntɔn ametsiwoé gbo dɔdɔ, mi dodji sɔ kudé ame gblɔewo ntɔ, mi gbo ndjidé doda amesiame gbo.¹⁵ Mi kpɔnyuidé bέ amedé ntɔme dɔ évuin do évuin téxoé, vɔ mi kpɔtɔ kplɔ ényui do, lɛ mia dome, yi doda amesiame gbo.¹⁶ Mi kpɔtɔ nɔ djidjɔkpɔkpɔmɛ,¹⁷ Mi nɔ gbo doda dji daa,¹⁸ mi da akpé do nusianu ta, dolo étse yi nyi Mawu yo lɔnlɔn lɛ Yésu Kristo me doda mia gbo.¹⁹ Mi ntɔme hian gbo gbo nu.²⁰ Mi ntɔme dovlo ényɔnu dɔdɔ.²¹ vɔ lɔ mido nu désiadé kpo; mi lɛ dɛ nu tsi nyɔ ntɔ.²² Mi si lɛ nuvɔn xomevi désiadé gbo.²³ Ntifafa Mawu lɔ ne kɔ mia ntɔ kénkéj, yi mia gbo gbo, mia luvɔn, yi mia ntɔlən nɛnɔ dɔradjraido me ényɔdé makpɔtɔ kaka sɔ na mia Axoéto Yésu- Kristo yo trɔtrɔva.²⁴ Ametsine yɔ mi lɔ lɛ gbo gbo, yi yila wɔe.²⁵ Nɔviwo, mi dɔgbékpo ametsiwo nɔnɔn anyi lɛ agbέ yaka me.²⁶ Njé kpédowɔ ne mi to Axoéto lɔ dji, bέ nuŋlɛtse ne nyi hlinhlin ne nɔvi kɔkɔetɔwo.²⁷ Mia Axoéto Yésu- Kristo yo amenuvévé ne nɔ anyi kudo mi.

2 Thessalonians

Chapter 1

Chapter 1

¹ Pɔlu, Silven, kudo Timoté, doda Tesalonika yo hamea, lé Mawu mia Tɔ kudo Axoétɔ Yésu Kristo. ² Amenuvéné kudo ntifafa tsi so mia Tɔ kudo Yésu Kristo ne nɔ mia dji. ³ Mi kpɔtɔ lé akpé doɔ ne Mawu do mia ta, noviwo, dolo élé djɔdjɔe, dɔnɔti mia xɔsé lé sinsinwɔ do dji, yi ame désiadé yo lɔnlɔn lé mia me lé go gbankɔ doda noviɛ gbo. ⁴ Yi ntɔtsan mia ntɔwo milé nuxo xɔo kudo églo so mia ntɔti lé Mawu yo hame me so mia djigbongbɔndɛ kudo xɔsé lé yometsitsiwo kpata kudo nuxaxawo tsiwo milɔn xɔ dé akɔn. ⁵ Dolo étse nyi Mawu yo djési kɔtɔe sɔkudɔ Mawu yo djɔdjɔnyenyɛ djɔdjɔ, yi étse dífia bé mi djé ne Mawu yo fiɔduxɔé tsine mi kpéfun na tsan. ⁶ Elé djɔdjɔe bé Mawu ne do ɔzinzin ametsiwo léfun mi, ⁷ yi ne yafa dji ne mi lé mia xaxawo me sigbé miawo tsan nene, lé mia Axoétɔ Yésu yo trɔtrɔva lé yo ɔnsin me kudo mawodɔlawo. ⁸ Lé ézo gandé me lɔ éla do téxoé ne ametsiwo kpata ndé djési Mawu o yi ndé lé wawaɔ do mia Axoétɔ Yésu yo nyanyui dji o. ⁹ Wo lakpéfun lé tsrɔntsɔn yo tohinhin mavo lɔ lé Axoétɔ yo téxoé nɔnɔ godo yi lé yo djidudu yo ɔnsen me. ¹⁰ Ne éla va lé gbéxɔn gbé ne mawodɔlawo ne doé dé dji lɔ, bé ne ametsiwoé xɔ mia dɔsédi dji sé lé mia metsiwoé xɔe sé bé yéwoa kpɔe. ¹¹ Xɔn ntɔti mi kpɔtɔ lé gbédo dà ne mi, bé ne mia Mawua ne bu mi sigbé ametsiwo djé ne yo yɔyɔ lɔ éne, yi ne ya wo djidji nyui kudo xɔsé yo dɔwɔwɔ désiadé lé ɔnsen me, ¹² bé ne Axoétɔ Yésu yo ɔnkɔ ya kpɔ dododédji so mia gbo, yi ne mia kpɔ dododédji so gbo, sɔkudé mia Mawu yo amenuvéné ntɔti kudo Axoétɔ Yésu Kristo tɔ.

Chapter 2

¹ Fifielɔ milé mia biɔ, noviwo, so kudo mia Axoétɔ Yésu Kristo yo vava ntɔti kudo mia kui yo gododo ntɔti, ² bé mi ɔngbé tsaka fafadé lé mia susuwo me, alo mia gbɔngbɔn me, so nyan dé ntɔti, alo to woéma dé tsi ndé so mia gbo; ne mia xɔsé bé Axoétɔ lɔ nkéké do vo. ³ Mi ɔngbé na ne woa blémi to mɔ dékpékpé nu alo to amedé kpékpé dji o. Sɔkudɔ nkéké tse ntɔti lɔ, etse ɔnda kpɔ éme vava ne ényɔlɔ ndé kpɔ yi amegbétɔ ésémado lɔ, énugblévilɔ ndé va zé o. ⁴ Yi nyi ametsi tsitré yi so do Mawu ntɔti, kudo yo subɔsubɔ yi yilé djiddjɔ i la xɔ Mawu yo fiɔzikpée yi so yinjɔ so lé Mawu wɔɔ. ⁵ Dé mi ndokui bé ɔnju nyɔ tsewo ne mi tsi ɔnɔ mia gbo? ⁶ Fifielɔ minya nutsi xémɔn ni bé ɔngbé so dé Mawu ntɔti o, vo wola dífia lé gaxoxo nyui tɔ me. ⁷ Dolo amlinam nya sɔkudɔ nuvɔn ntia lé dɔdji, vo Mawu lé do té kaka va do gatsime yila déda. ⁸ Kéxɔnlɔ, aglandjévie la zé yi Axoétɔ Yésu la wui toi yo nume yaxoxo yi yila trɔe nugbalo lé yo vavame. ⁹ Busunulɔ vava lava éme to Satanā kudo ɔnsen dji, djésiwo, kudo alakpa nukunuwo, ¹⁰ Kudo numadjɔmadjɔ désiadé ne ametsiwo yinɔ tsrɔntsɔn gbé, dolo wo ndé xɔ nyawo yo lɔnlɔn tsi wo so kpɔnɔ dédéo.

¹¹ Yi ntɔti lɔ Mawu so émotratra yo gbɔngbɔn sɔna wo, bé ne woaxɔ adjédada dji sé. ¹² Bé ne woa so kodjo ne woakpata, ametsiwo ndé kpɔnɔ djidjɔ lé so nyɔ djɔdjɔe ntɔti o. ¹³ Mi kpɔtɔ lè akpé doɔ dé mia ta novi lɔnlɔntɔ Axoétɔlɔ tɔwo, do Mawu tsan mi sigbé nuku gbanto ne dédékɔkpɔ lé gbɔngbɔn kɔkɔe yo kɔkɔnyenyɛ me kudo nyawoa dji xɔsé, ¹⁴ Tsintsi yi yomi do to mia nyanyui dji bé ne mia xɔ mia Axoétɔ Yésu Kristo yo ɔntikɔkɔe. ¹⁵ Yintilo noviwo, mino té sinsindé, milé kɔnudodɔ tsi mi fia mi fia mi to nuxo xoxo me alo mia woéma ɔnɔnɔlɔ me. ¹⁶ Mia xoétɔ Yésu Kristo ntɔ kudo mia Tɔ Mawu tsi lɔn mi yi yisɔ amelélé tegbe kudo kankandédi to amenuvéné tsi gbɔnɔ me, ¹⁷ milé mia nɔnɔwo yi mido ɔnsen mia nɔnɔwo lé mia djiwo me lé dɔnyui wawa me yi lé ényɔnyui désiadé me.

Chapter 3

¹ Fifielɔ, noviwo, mi dogbédə do miata, bé ne mia Axoétɔ yo nyɔ ne kankan kaba yi ne ya kpɔ dodododji, sigbé lètsi yilé lé miagbɔ nene ² yi ne miakpɔ katutu lé nūvūinwɔwɔ gbo kudo ame gbégléwo dome. ³ Vo Axoétɔ lɔ nyi nutéxoé watɔ bé ne ya lé mi do té kudo ya dé mi da so futɔlɔ sime. ⁴ Mi do kankandédi lé Axoétɔlɔ me do mianti, bé milé nutsiwo mi to ne mia wɔɔ, yi mila gbé waa nutsiwo kpata mi biɔ mi wo dji. ⁵ Axoétɔlɔ ne kplɔ mia djiwo lé Mawu lɔnlɔn kudo Kristo yo djigbɔndɛ me. ⁶ Fifielɔ noviwo, mi lé mia biɔ lé Axoétɔ Yésu Kristo yo ɔnkɔ, bé mi ɔngbé no kadodo me kudo dɔvétɔwo o, nutsi ndé sɔgbé kudo dɔdɔ tsi mi xɔ so mia gbo.

⁷ Bohun mido la di mi. Do minjdé zɔn abé kuviɔntɔwo nene lé mia dome o. ⁸ Yi mi ndé du amedé yo nuđudu fata o, bohun; mi wɔ dɔ sensendé zan ku kédé do mia hianhianwo ntɔti bé ne mi ɔngbé trɔ zun agban ne amedékpé o. ⁹ Ndé gɔmɛ yi nyi bé mi gbé mia amexɔxɔ o vo mi wɔe bé mia na mi kpɔdén bé ne mia di mi. ¹⁰ Gatsime yi milé mia gbo lɔ, minɔnɔ toxoo ne mi: "Bé ne amedé gbé bé yénda wɔ dɔ o lɔ, ɔngbé du nu tsan." ¹¹ Do mi sé bé amedéwo lé mia do mɛ wo gbé bé yéwo gba wa do yi bohun, wo yinɔ do téxoé dé kudo ébuwo yi nɔnɔ adjé daɔ bé ne yéwoa kpɔ vidé. ¹² Ké nene yo amewo lɔ, milé toxoo do nɔnɔwo lé Axoétɔ Yésu Kristo yo ɔnkɔ me bé wo ne djé dɔdji bé woa kpɔ wo hianhianwo gbo. ¹³ Yintsi noviwo mia djiwo ɔngbé téda lé nunyui wawa gbo o. ¹⁴ Yi ne amedé lé tsi ndé lé wawa do nutsiwo mi to ne mi olɔ, mi kpɔgbɔ bé mi ɔngbé ya déka kudo ametsiwo o. ¹⁵ Mi ɔngbé gbé hame nii sigbé mia futɔ nene, vo mi xotodɔ nii sigbé mia novi nene. ¹⁶ Ntifafa yo Axoétɔlɔ ntɔ ne na mi ntifafa gasiagame, lé gaxoxo dékpékpé me. Axoétɔlɔ ne no anyi kudo mia kpata. ¹⁷ Ndo gbé ne mi, énye Pɔlu, ku alo tsinye, nene yi nyi asidodo woma nyewo ne; nene yi ɔnɔlɔnu ne. ¹⁸ Axoétɔ Yésu Kristo yo amenuvéné ne nɔanyi kudo mi.

1 Timothy

Chapter 1

Chapter 2

¹ P̄olu, Apotri Yesu Kristo t̄, le Mawu wo gbéqdé me, hloingant̄ Yesu Kristo tsi nyí mia m̄okp̄okp̄o, ² Timoti evinyen vévi le x̄se me. Amenuvévé, ku nushishi kuku, n̄tsifafa, t̄ so Mawu miato kúdo Yesu Kristo mia x̄naméto gbo l̄ ne non kúo. ³ Enyon tsi n̄tonon gboxué djó yi Makedonia yí nyi be: non Efésó ne na dosé no amedéwó bé wó ngbe fio núbubuwó. ⁴ ngbe teq̄o edru tótó ku djidji me xótutu tsiwó ndé qónon nuwúwú o. Enu tsewo l̄ manman kpo yí i hennova, ndé n̄non be Mawú yio dōwawa yí non n̄k̄ le x̄nsesem̄o. ⁵ Ese l̄ yio taq̄odjinú yi nyí l̄olont̄ s̄o dji k̄k̄e, kúdo djidjinyon nyui, kúdo x̄se n̄t̄o me. ⁶ Amédéwó tsiwó dongbé nú yewo l̄, wo bú m̄, yí wove tsi enyon manyatanawó núnú me. ⁷ Wolé djidji lafion sé ame, v̄o wó le wó ndé se ḡome no nutsi n̄nu wóléo, alo nú yi djí wó le ḡbetet̄ q̄o o. ⁸ Mi nyabe ésé ε nyon, v̄o nutsi hian yí nyi bé, wazin nyuidé. ⁹ Mian nyabe ese ε wonjdé we ne ame djidjoe wó, v̄o wove ne enubaða t̄owó, agladjétawó, ame mavon Mawu ku nuvuin watowó, ame tsiwó nde subon̄ n̄dekpi kpi wo, me tsiwó nde donon̄ ashi x̄x̄ Mawu yio n̄dodowó n̄tsio, metsiwó wunon̄ wótowó ku wo nonwó, ¹⁰ matéli watowó, n̄su la de n̄su, ame fiem t̄owó, nusukantowó, adje q̄ada wo qasé qut̄owó, nusiwó tovo no nufiafia k̄k̄e l̄, ¹¹ le Mawu ylaylat̄ yio n̄ti k̄k̄e nyon nyui tsi s̄o al̄me nu lo nu. ¹² n̄bui sebé mia xoéto Yesu Kristo don̄ n̄sen, q̄o nu yí tsi l̄, e k̄p̄on̄ nutexoéwoat̄, yí yí s̄o d̄odashi n̄nyen nañ. ¹³ Enyon tsi nyi busú nyon nuto kúdo adan̄ wat. V̄o n̄x̄ amenuvévé q̄o n̄wa nuxonwó le manya manya me. ¹⁴ Mian xoéto yíó menuvévé tsi le x̄se kuðo Yesu Kristo yio l̄onl̄on̄ me sugbo kaka wugan nonn. ¹⁵ Enyon tse kankan qodji le n̄ti yí dje be ameshiamē ne x̄o; yí nyi bé Kristo Yesu va xix̄ me be yava de nuvuin watowó; tsio dome nyen nyen nyranwu le. ¹⁶ Susu x̄on̄ n̄tsi wó kú n̄sinsin non̄ ne, be Kristo Yesu ye yađe yio djigb̄danyi lo kékén aso fia le nyeme tútúgb̄on̄, ne manyi k̄p̄donyi no ame tsiwó la x̄o dji se non̄ agbemav̄. ¹⁷ Efiamav̄, makú makú, makp̄okp̄o, Mawu q̄ek̄e l̄, yé t̄ la nyi kafukafu kúdo n̄tik̄k̄e s̄o mav̄ yi mav̄ me. Amen! ¹⁸ Sédódó tsi n̄so non̄ vinyen Timoti le nyon tsiwó wó nú só n̄t̄iwo daq̄e l̄, yí nyi bé na dran avun nyuit̄; ¹⁹ x̄se kúdo djidjinyo nyuit̄ ne n̄ ashio. Amé déwó bui, yé wó bú m̄ djó le x̄sees gbo. Metsewó domet̄ déwó yí nyí Iméné kúdo Aleksandri, ²⁰ me tsiwó n̄ss do ashi n̄ satana ne wóá tashi busúnyonwó tótó.

Chapter 2

¹ Fifie n̄lé nufia mī le m̄onwo kejken nu be miawoa kukudéje kuifan, nyoxoxo q̄ak̄, akp̄édodo, kuifanwó q̄a menwo ta, ² égawo, dukplötowó, dume meganwo, be mianon̄ nyi le n̄tsi fafa, kúdo susu djak̄on̄ anyi me, le Mawu v̄onv̄on̄ kúdo ashí x̄x̄ le amewo n̄me. ³ Nenlen nennen l̄ édjénonndji non̄ Mawu tsi nyí mia hlengant̄. ⁴ Ele djidji be ameowó kejken n̄n̄ kpo x̄x̄ le Mawu djedjeshi kú nyawototo me. ⁵ Mawu q̄eka yí li, nyamesoto q̄eka yí le Mawu ku agbet̄ dome, Yesu Kristo tsi nyi amengb̄et̄ ⁶ es̄o yédeki tufen q̄o miakékéy ta s̄o na qasediq̄i le gaxoxo nyui t̄ dji. ⁷ Taq̄odjinu x̄on̄ n̄tsi wo son̄ q̄o Mawunyont̄t̄ kudo apotri. Nyawo tow̄ n̄le nyenndé le adjédaç. Wo do d̄o ashi nu be mafianu tr̄nsub̄lawo le x̄se kú nyawo toto me. ⁸ ndji be n̄suwo ne k̄o wo l̄ k̄k̄e wó qodji adogbeda le fidékp̄ikpi, djibibi kú djimeve súsú ma non̄ men. ⁹ Nennen k̄ ndji be nyonnuwo tsan ne do awu le n̄nn̄n̄m̄e nyuit̄ me tsi la wloa n̄kp̄entexoéwo, woa non̄ za, wo n̄gbé s̄o q̄a x̄xo vovowó, shika alo djenuwó, alo awu ga gangan, aso d̄irađo ne wodékio. ¹⁰ Wo ne s̄o d̄onyui woawoa awoa awu do, tsi ladje ne nyonu tsi wo le wó x̄setoniyini q̄e fia n̄ne. ¹¹ Nyonu q̄o la k̄lpan̄ nu le enubob̄o kú b̄ob̄enyinyime. ¹² Nyen ndé q̄émo be nyonu ne fianu alo adegbe q̄o nusu djio, v̄o yia non̄ nubob̄ok̄o me. ¹³ Do Ađam yí wo me tutugb̄on̄, le x̄on̄ godo l̄ wo men Eva. ¹⁴ Ké ndé nyi Ađam yí wo bléo, v̄o nyonu l̄ yí wo ble, yí dje agodjedje me. ¹⁵ Tsí yí le n̄ne tsan elakp̄dqe, yí yí la tr̄zun vinon̄, n̄n̄ ekúkutri le x̄se me, agbenonnon zaa me kúdo ame q̄eki q̄ede q̄ovo me.

Chapter 3

¹ Enyon ye nyí nyonwó bé ne medé dji bé yanyi ehakpl̄t̄o le Mawu me l̄, édjí ed̄o nyui t̄. ² Ela nyi me tsi ndé q̄o agodjedje q̄e o, é la nyi nyonu q̄eka q̄et̄, yó gbén̄n̄o né non̄ q̄odo nyuit̄ me, yó nuwó zánzán ne n̄ q̄odo nyuit̄ me, yó afz̄d̄e ne n̄ q̄odo nyui tome, é q̄o la nyi amedjrox̄t̄, me tsi latej fiánu. ³ ndá lében̄ ahanunu aló anyí adanwato, ndá nyí akpannyi wato, ndá djino yínto vídeo. ⁴ Elá teñ hen axuédo yíto nyuide yí viewó lábbob̄o ni, anyí vi buamewó. ⁵ Do metsi ndá teñ kpl̄o yo n̄t̄ xué o l̄, l̄é yí lá teñ wa átej kpl̄o Mawu yó Há? ⁶ nda nyi djimetr̄to yéyé o. Ne yak̄o yédeki qodji ne yavadje abosanj yio kódjódq̄o me. ⁷ Egodotowó wa teñ q̄i qase nyuinde so n̄ti, ne ngbe va gédje n̄kp̄en gande me kudo abosanj yio gam̄ me o. ⁸ Ha sumoviwo tsan q̄o la nyi nutexue wato, metsiwó nde x̄on̄n̄ ađeve wo, wonjdé q̄o la nyi aha numunowó, wo da nyi alé mak̄o mak̄o q̄ut̄. ⁹ Wa le x̄se yio nyon wlawla l̄ me q̄o ashi. ¹⁰ Wóla dowó kpo tsutsugb̄on̄, ne nyi be wo nyi nutexue wato le n̄de k̄p̄ikpi me l̄, wa ged̄o Mawu o d̄o wawa me. ¹¹ Nyonuwo tsan q̄olanyi nutexué wato, wó nda nyi ame nyon̄ tó o, yí wo gbe n̄non̄ lan̄ n̄nn̄m̄e nyuit̄ me. Wa nyi nutexue wato le enuwo kejken me. ¹² Ha sumoviwo q̄o la nyi nyonu q̄eka q̄et̄, yí wo lá hen wó viwó kudo wo xoé wó nyuide. ¹³ Do n̄ti n̄ti me tsiwó subon̄ nyuidel̄, wonjt̄ wo do non̄ bubu, kankan qodji n̄non̄ wonjtsi le x̄sem̄e le Yesu Kristo me. ¹⁴ n̄le nutse wó wl̄en wó non̄ be ná tr̄vá gbo zandé ye. ¹⁵ Ne na nya be, ne n̄va tsi ngbe l̄, ne na nya le tsi wó lá kpl̄o dékiwo q̄o le Mawu xoém̄e tsi nyi Mawu agbe agbe yio tsotsi, tsi nyi gudo kudo ziondointi non̄ nyontéxoe. ¹⁶ Yí q̄odul̄ mīn̄ kejken midashi qodji be Mawu v̄onv̄on̄ yio nyi wla wla wó lolo, éd̄e yédeki fia lé n̄tilan̄ me, wóso enyon djidjoe n̄i le gboengb̄on̄ me, éd̄e yédeki fia Mawu d̄ilawo, wó d̄é gbefan soñti le dukonwó dome. Yewó x̄o dji se le xix̄ me, wo dui qodji le n̄ti k̄k̄e me.

Chapter 4

¹ V̄o gbo gbo lédji djio kaba kaba bé lé n̄ké kp̄ete kp̄ete wo me l̄, ame q̄ewo la va gbe x̄osé , yí s̄o wodéki wo s̄o blađo

Chapter 5

gbɔngbɔn ame blébléto tɔ ntsi légba yio sen sen kɔnu ntsi.² To ayé mən nu wawa enu fiato gblé gbléwo tsi wo yi qo djéshi do éku tɔ qo wo ntɔwo yéxa me.³ Wo lé enu fia be wo ngbé qe nyɔn o, nɔn wa nɔn gbédji to enu qudu tsi mawu qo bé nən wa qui kudo apké dodo walɔ to ame tsi wuué légbdjì yi gbé djé shi nayan o ls.⁴ Do wo kɔ enu wo kén kén⁵ ntsi to mawu yi o nyɔ kudo gbedoða.⁶ Nɔn wo sɔ enu tse wo le nɔnvi wo fiálo wo la nyen jesu o dudu nu nɔntɔ "(ministre de dieu) adodui,⁷ tsi qu ényɔ adodui xɔse tɔ kudo kɔnu adodui kudo tsi dji yi zɔn qo perepere.⁸ Wa enu djɔdje, do gbaza me nu wawa nde lé vevidé le enu sugbo wawa me vɔ lɔ kɔkɔe nyen nyen lé vevidé le enu wo ken ken me yi me yi agbe ma wo djogbé fian fian lɔ lé.⁹ Wole sedowɔ be wo nɔgbe srɔ o, wo gbe enu qudu tsi Mawu ntsi wua be wua qui kudo akpekpedodo le xɔsetɔ tsiwo va djesi nyatexoé gbo.

⁴ Do nutsiwo kpata Mawu wa lɔ enyɔn, nutsiwo mi qu nɔn kúdó akpédódó lɔ, nde nyɔn be woagbeo.⁵ Enutsi nti lɔ nuwo kpata nti ko Mawu yewo nyɔn kudo gbedododame.⁶ Ne wofia nutsewo nɔnviwo lo wolanyi dɔsɔvi nyuú nɔn Yesu Kristo, qu xose yiwo nyɔnwo kuðo nu fafia nyui tsi woxo.⁷ Vɔ sɔ enyɔn gbalo tsi nyɔn xoxowo lɔnnɔnlo kɔngbe ne nawa kɔkɔenyinyi yó ntidɔ.⁸ Enutsiñtilɔ nti lanme dɔwawa hian no énúvidé, vɔlɔ kɔkɔenyinyi nti nuwo kpata hian gasiagame, ye nti nɔgbedodo le legbetse me kuðó agbetsi gbɔnɔn lɔ me.⁹ Enyɔn tse le yio téxoé, yí nyɔn be woaxoe.¹⁰ Eye nti mi lé avudranwo le dɔsensenwo wawɔ, enuyintilɔ misɔ mía nɔdqdɔ do Mawu agbéagbe lɔ me, tsi nyi dela nɔn amegbetwo vévitɔ, xɔsetɔwo.¹¹ Nu enyɔntsəwo, yí nafiawo.¹² Mede nɔgbéigbɔ axo qekadjevinyio, vɔ nyi xɔse yiwo kpɔden le nyɔnlobɛ, le afodede me, le lɔnnɔn me, le xɔse me, le kɔkɔenyinyi me.¹³ Kaka tsi nava lɔ, le qekio do enu hlenhlen ntsi, nɔsendodo kúdó nufiafia.¹⁴ nɔgbéigbɔ nunana tsi le méwo tsi wo nawo to nyɔnnudaðe dji kudo ameganxowo ashi dadaðo amé dji mé.¹⁵ Lé nkuvi qo nu tsewo nti ne na sɔ qekio sɔna kenken, né axó nko yiyi nanɔn madamadame le nuwo kpata me.¹⁶ Nɔnjɔn le qekio nti ku axó nufiafia nti, dovévénu le nutsewo me, ne wowa néné lɔ wola qé qekio, ade amé butsiwo le toðowɔ xan.

Chapter 5

¹ nɔgbe wadan do ameshinshin qeo, vɔ fianui shigbe tɔ nene. Fianu qekadjevio shigbe nɔvi nɔsuwo nene.² Fianu gnɔnu meshinshinwo shigbe enɔwo nene, ne nayɔ tugbedjeviwo shigbe nɔvinyɔnuwo ene le kɔkɔe nyinyi blibo me.³ Bu ahoshiwo, ahoshi nɔtɔntɔwo.⁴ Vɔ ne evi alo mamayoviwo le ahoshiqe shi lɔ, wone kplanwo letsí wola lebene wontɔ xome, asɔ qe nyikɔ ne wo xometɔwo so nutsi wokpla so ogbo ntsi; qoa edjɔnɔndji nɔ Mawu.⁵ Vɔ ahoshi nɔtɔntɔ yi nyi ahoshi tsi nde qo kpeðonjtsitɔqeo, esɔ yio kankandodji daðo Mawu dji, yi donɔvənenu le kukuqde nɔ Mawu kuðo gbedoða me ezan kuðo kede.⁶ Vɔlɔ, tsi kpɔnɔ djjidɔ le agbeduquñtsilɔ, ekú qo te.⁷ Nunyɔ tsəwɔ nɔwɔ ne wɔngbe nyi amemawanutexwewó.⁸ Ne ameðe nde lebene yitɔwɔ, vevétā yio xometɔwɔlɔ, amehon nde qo xɔse, yitɔ gbe nyran wu ametsi nde le hameo.⁹ Ahoshi tsi wó nyikɔ lanɔ ahoshinyikowoma mea, yi nyi ahoshi tsi qó xoé katakpo, vɔ le ntsu qeka gbo.¹⁰ Wo qola kpɔnɔ edɔnyuiwawawó le gbo, edola kplan vi, edola xɔnɔ amedjrowó kuðo dɔmenyui, edola lɔnɔ afɔ no amekɔkɔewó, akpenɔðo ame tsiwoe le vevesemewó ntsi, yi awanɔ donyui qeshiaðe.¹¹ vɔ nɔgbe nlon ahomashimashinwó, qéa ne wo djjidɔ va djo le kristo nti lɔ, wo djinɔ la qe srɔn.¹² sɔkuðonjtilɔ, wo trozunɔ gɔdjetɔwo qo wo nde gbe wa qo wó djjɔgbegbefiafia gbanto dji.¹³ Neneke wonɔnɔ qido wa yí nɔnɔ amowó djito le axwé wóme, vɔ nɔdekɔrɔvɔ, woxonɔn nuxo yi nɔnɔ nudakawó wawɔ, nɔnɔ enyɔnbadatoɔ.¹⁴ nɔdji be tugbedjewó nede ntsu, adji vi, akpɔ wo xoé dji ne ketɔlɔ wo nde gbe nu nyɔn bada so mia ntsiwó.¹⁵ Dó medeo gbetɔ dje abusan yome vɔ.¹⁶ Ne ahoshiwó le hamévi qe shi lɔ, ne kpeðo wó gahome ne nɔgbe va nyi agban nɔn hamelɔ ne ya ten kpenkuvi qo tsi woe nyi ahoshintɔntɔwɔ ntsi.¹⁷ Hamemegan tsiwoe kplɔnɔn ha nyuidé lɔ, edje be wóne sɔ bubu texoé ve so bu wó, vevetɔ ametsi woe wanɔndɔ le mawunyɔnnunu kuðo nufiafia me.¹⁸ Dols, hlinhlinlɔ nu be : "nɔgbe bla nu ne enyisu, tsi le molu tukuwɔ" yí "lebletɔ dje ne yio fetsu".¹⁹ nɔgbe sɔ nyɔndamenjtsi, tsi nɔdé so ame ameve alo ameton sɔ wa dɔ sɔ so hamemegan qe nti.²⁰ Gbe nyɔn nɔn nuvoiñwatɔwo le amewo dome ne wa qo vɔnɔnɔ nɔn amekpetewo.²¹ nle nunuɔ nɔ, le Mawu Yesu Kristo, kuðo dɔla tsantsanwo nɔme, be na le wo qashi, ne nɔgbe amedewó wu deewo.²² nɔgbe dashi qo ame dji kuðo djitsitsio, nɔgbe dalɔ amedeo nujuinwó. Wo ntsi lebene qekio kɔkɔe.²³ nɔgbe nushi qede o, nu vin viðe, qo adomèðo kuðo gashiagame dolelewoo nti.²⁴ Medewo nujuin zeno bbɔxøé wo sɔnɔn nyɔn nɔwɔ.²⁵ Edɔ nyui wo tsan zenɔ, yi tiwoe nde nyɔn tsan nda teñ nɔ wlawlaxoe.

Chapter 6

¹ Ame tsiwó kpata nyi amexlexlewó wa kpɔnɔ wó xwetɔwó shigbe wó dje ne bubu. Ne Mawu yio nyikɔ kúdó yio nufoanyi nɔgbe kpɔ alɔme qede o.² Ke ametsi qo axweto yí wó nyi xɔsétɔwɔ lɔ, wo nɔgbe dokpo wó bubu o, qɔnti lɔ wo nyi nɔnviwó. Vɔlɔ wó né subɔwɔ shigbe hameviwó kuðo lɔnnɔn tsiwo le wóðeki qó nyui wawa nɔn wó nti. Fiɔ nene nuwo, yí né ná qui nɔn wó.³ Ne mendé fia enu tovo qe lɔ alo nde lɔn enyɔn lɔ yio nufoanyi kɔkɔe miá xwétɔ Yesu Kristo tɔ lɔ kúdó nufoanyi tsi le kɔkɔe.⁴ Nene xa melo enyi egoítɔ yí nɔdé nya nɔdé kpíkpi o. Kpédonjti lɔ élé nyɔnbɔsetsiwo nyɔndjɔdjemidjidi kúdó nyɔnhenhen nti, tsi djinɔ nɔbia sensen, adjréwawa, amezunzun, susu baða qede so ame ntsi,⁵ enyɔn henhen tsi nde qo nuyúyú wɔlɔ le amegbetwó tsiwó tagbɔgblénɔn. Wo djonɔlé nyɔntéxos gbo, yí wo susunɔnbe kɔkɔenyinyi nyi vidé yio djjɔsoxøé.⁶ Nyɔn texoé tɔ lɔ, kɔkɔenyinyi kúdó djjidɔkɔkɔpɔ wó nyi viðekpɔkɔpɔ yio djjɔsoxué gan.⁷ Do lɔ miñdè sɔ nɔdeva xixeme, yin̄tsi lɔ miñda sɔ nɔdé djo.⁸ Fifie, ne mi kpɔ nutsi mi la qu kúdó nutsi mi la do lɔ, éxɔn sun ne mi.⁹ Vɔlɔ ametsiwo djinɔ enu nɔn ameshiwó lɔ, gen nɔn djé tétékpɔme, gamɔ kúdó numanyan kú nūvuin nūdjodjrowó, tsi tutu nɔn amewo do gbéglé kúdó tsantsrɔn me.¹⁰ Do ega lɔnnɔn yí nyi nūvuinwó kpatawó ké; tsio mon mædewó sɔ, yí wó bu xɔsé yio mon, yí wɔsɔ wóðekiwo sɔ do vevésésé gbogbodeme.¹¹ Vɔ, éwo Mawu yio mən, shi le nuxɔnwo gbo, yí na dji djjɔdjemiyinyi,

kɔkɔeniyi, xɔsé, lɔnlɔn, djigbɔndɛ, edji fafa,¹² ɲhluin xɔse yio hluinhluin nyuitɔ, le agbemavɔ lɔ tsi nti wo yɔ dɔ, kúdɔ tsi ta yí o wa xɔsé mé hunhun nyuitɔ dɔ le amehagan tsiwó ɖu qaséfɔ nɔn ɲmen.¹³ ɲdɔ gbe ashi nɔn le Mawu yewo ɲkume, tsi nanɔn agbe núshianú, kú Yesu Kristo ɲmen, tsi woa eme hunhun le Ponse Pilati ɲkɔ.¹⁴ Lebene gbedashie nyuiqɛ pepe, yí na nɔn agbee, ɲmen kankan ma nɔn men, kaka na mio xoéto Yesu Kristo yio vava.¹⁵ Tsi yayratɔ, qekuishinɔnla qeka, efiowó dji fio, axoétowó wó xoéto, metsi yí qeka ɲdè kú nɔn lɔ, la qefia le yin̄tɔ yio game. Amen.¹⁶ Tsi nɔnɔn kenklen senjɔnɛn tsi mede kpikpí ɲde kpɔ alo mede kpikpi yio ɳkuvi ɲdá teñ kpɔ, tsi tɔ nyi bubu kuðo ɲsen mavɔ. Amen.¹⁷ To ne gatowó tsiwo le yixé me be wó ɲgbe yigo kúdɔ wongbe dɔ ɳkuví dɔ keshinɔn xułluwó ɲtio, vɔlɔ wó ne dɔ nu dɔ Mawu ɲtsi, keshinɔn nu nyuitowó tsiwó ɲtsi mi kpɔ nɔn djidjɔ le.¹⁸ To nɔn wó be wó ne wa nyui, wó ne nyi keshinɔntɔwó le nunyui wawa me, wó ne nyi dɔmenyui watowó, lɔnlɔn nu fá ne nɔn wóshi.¹⁹ Le nu tse mé lɔ, wó qola bɔ keshinɔnnuwó dɔ gɔnmedokpe nyui to dji sɔ na gaxoxo tsiwó lávavá lɔ, be woa teñ le nyɔntexoé yio gbe.²⁰ Timoti, lebene nutsiwó sɔ na nyuiqɛ, gbe nu le nyɔn xułluwó, nyɔn mado ta wó gbo, dɔdɔjɔmɛ nunya gbegbléwó yewo nyɔn henhen gbo.²¹ Tsi nyi dɔ nɔn mendeo, tsiwó trɔ le xɔsé yome. Amenuvéné nɛn nɔn kú mi.

2 Timothy

Chapter 1

¹ Enyen pɔlu, apostolo Yesu Kristo tɔ to Mawu yio edronyui, so agbe ɲgbédodo ti lé Yesu Kristo me.² Nɔn Timothée, evinye lɔnlɔntɔ: yayra, dɔmenyui, kúdɔ ɲtifafa, tsi so Mawu Etɔ kudó Yesu Kristo mia xoetɔ gbo lɔ ne nɔn djiwo.³ ɲdɔ akpé nɔn Mawu, hé ɲlé susubɔ kudo djidjinyɔn kɔkɔe sigbe lé tsi mia tɔgbuiwo wɔe, ɲlé ɳku dɔwɔ djiwo kokoko le ezan kuðo ɳkéké lé axin gbédododa me.⁴ ɲdji be ma trɔ kpɔ, ɳle ɳku dɔwɔ axowo qasiwo dji, ɳkɔnɔn djidjɔ.⁵ ɳkpɔ ɳkuqdodji nu ne axo xɔse ɲtɔntɔ, tsi le edɔ wɔ le mamawo Loís me tutugbɔn, gboxɔé gbe le edɔ wawɔ le enɔwo Eunisi me, ye ɳkan qodji be, ele agbe le san me nene.⁶ Enu xɔnti ɳle ɳku qɔwodji nɔ be le Mawuwo nunana tsi ɳna to ashi dada dɔ dji wo,⁷ Mawu ɲde nami vɔnɔn gboqbgɔn, vɔlɔ ɳsen, lɔnlɔn kuðo qodjɔ.⁸ ɲgbé wɔ ɳkpen ne mi ne mi dja ɖe gbefan so axoétɔ ɲtio, vɔ mi lɔn aqu aya kúdɔn ne enyɔnnuyilo akando Mawu wo ɳsen lɔ dji,⁹ tsi xɔ ne mi, kuðo tsi yɔ mi ne yɔyskɔkoedje, ɲde mia ɲtɔwo dɔ nyui wawa yó, vɔlɔ yiwɔ dɔwawa kuðo yiwɔ menuveve tsi yinamí to Yesu Kristo keñ gbo xɔé nɔn nushianuwo gɔnmedjedje,¹⁰ vɔ fifiels, Mawu wo qedekpɔkpɔ tsiwa qedefia tó mia xɔnametɔ Yesu Kristo wo zezeme tsi dɔ eku dji yí yisɔ agbe mavɔ va to mawunyɔn nyuiɛme.¹¹ To eyé dji ɳsɔ gbe ne mawunyɔntɔ, apostolo, kuðo nufiatɔ.¹² To exɔn dji ɳle aya gbogbo xɔn qawo: vɔlɔ énu ɲdé krenjwo; qoa ɲdjewshi ametsi dji ɳxɔse qoa, ɳkandqodji be ɳsen tsi la teñ lebene enu tsi yí sɔnaj kaka sɔyi ɳkeke kpeterjwo nuwuwu.¹³ Lé shigbe kpɔdohuinyɔn vevetjwo tsi ɳtɔ nɔn, le xɔseme kuðo le lɔnlɔn me tsile Yesu Kristo me.¹⁴ Lebene nukplankplan tsi ahoétɔ sɔ nɔn lɔ, lebeni kúdɔ gboqbgɔn kɔkɔe yio kpèdèj, tsi le mewoa.¹⁵ Tse, wonyibe: le Asia nutoméa wo gbenu le gboqbgɔn, le ehasoso xɔnmelɔ mila kpɔ Ephygel kúdɔ Hermogen.¹⁶ Axoétɔlɔ ne woa dɔmenyui ne Onesofor xometowɔ; tsi ɳdonɔ ɳsen edjiedji kuðo tsi enu ɲdé krenjwo so kaka gatsi me ɳle gakpame;¹⁷ vɔlɔ gatime eva Romelɔ, edjin kúdɔ bibi yí wo kpɔj.¹⁸ Axoétɔ ne ya ɖe mɔn ne yakpɔmɔn le yio dɔmenyɔnlo me le ɳkeke xɔn dji le kodjóqdome; yí letsí ekpedɔ ɳtine le Eféshi tsan tutu.

Chapter 2

¹ Ewo évinnyen ku axo ɳsen:" le Mawuo menuvéné tsi le Yesu Kristo me."² Yí nɛn nu tsiwo, yí wó se yínđegbefan le qasefo gbogbodewo ɳkumelɔ, sɔ do asimɛ nɛn amen kɔkɔe kankandqodjimɛn tsiwoñtɔwo wolapkɔntsi apkla amenbuwo tsan.³ Shigbebe sɔdja Yesu Kristo tɔ, sɔ ayaqudu tɔwo kúdɔm.⁴ Sɔdja qekpikpí ɲdè subonɔn le ahome tsi yí la le ɳkuðowɔ yewodowó, yí la nyan kpɔkpɔ nɛn yio xoéto.⁵ Nɛn nɛn ké eduxutɔ qekpikpí ɳda shidu tsiñda waðo esewo djiwo.⁶ Agbledetɔ tsí kpənɔnjkü dɔ edɔ veveonjti lɔ yí la nyan ametsi laxɔ enuqde yetjwo djenjɔ.⁷ Butame kpɔ nyui ɖe nɛn nu tsiwo ɳtonɔnlo, qolɔ xɔnanmetɔ elà kpèdɔnjti ne na segɔnme.⁸ Doñkuvi Yesu Kristo tsi tó le Davidi yio djidjime me, tsi yí fɔn le amkukuwo dome, to mawunyɔn tsiwo nuwɔ ɳle me.⁹ Yí ɳtsi ɳle ayaquwo, nyi blablatɔ shigbe nubaða woato, vɔlɔ Mawuo nyɔnɔlɔ ɳde nyi blablatɔ.¹⁰ ɳtɔ enuwo keñkeñ me ɖe ame tsantsanwo ta, ne wotsan wo ne dɔ djiqqu tsi yí le Yesu me kúdɔ amenuvéné Mawu tɔ.¹¹ Mikpɔ enyɔn matrɔ matrɔ: "nɛn mi ku kuilɔ, mia nɔ agbe tsan kui.¹² Nɛn mi hen mia qeki sinsindelɔ, mia qufiɔ kudui. Nɛn mi gbe lɔ etsan la gbe mi.¹³ Nɛn mi nyi nutexoé woato, ye kpɔtɔ ɳiñtexeo woato, dɔ ɳdateñ shite dɔ yentɔ qoki ɳtsio."¹⁴ Yidji nanɔn ɳkuvidowɔ nutse wo dji nɔnwo. Mitɔgbewo le Mawu ɳkume be wongbe woadjre dɔ ɳde tsio, dɔwo ɳqekpikpwi, yinenewolo elà gble to ne me tsiwo sea.¹⁵ Do ɳsen qokio nɛn na nɔn kɔkɔe le Mawuo ɳkume, shigbe be dɔwoato tsi énuñdakpenwowo, vɔ na ɳdonɔ gbefan nyɔnnuyie nyuiqɛ.¹⁶ Gbenu le enyɔn madotawo gbo tsi yí lajemi djole Mawu gbo.¹⁷ Wo nyɔnwo anɔn djiyɔ shigbe abi djɔmakui nɛnɛn, Himene kudo Filet wo nyi amedewo le amexɔnme.¹⁸ Amendéwo djidji le nyawo gbo, wo soe be amekuku fɔnfɔn evame vayi vɔ, eva gblé xɔse na ame deo.¹⁹ Fifielo gɔnmedokpe senjɔnɛn tsi Mawu qolɔ élé, tsi dɔ hlènħlèn tse wo: "axoétɔ djéshi yétowo" yí "ameshiame tsi hunme be yi djeshi axoétɔ dɔ la trɔ le nuvɔ yome."²⁰ Le gatso xome lɔ ɳde qokponúnú sikato kuðo egatjwo kpoé leo, vɔlɔ atsi kuðo ekɔ tɔ tsan le. Edjowu nyi nɔn zanzan le gaxoxotxewo mɛ, edeo lɔ o.²¹ Nɛn mendé kɔ yédeki dji le nuvɔn gbo lɔ, elà nyi nu zanzan, kɔkɔe shigbe dokponùn tsi ɳtsi bubule, tsi la nyan zanzan nɛn mebuwo, nɛn dɔ nyuiwo woawo.²² Si qekadjemɛn nu djodjrowo, yídjí na zɔn dɔdɔjɛ, xɔse, lɔnlɔn, ɳti fafa, kuðo ametsiwo dɔ edji kɔkɔe yɔnɔn Mawu.²³ Vɔ qashi lanwo susuqde kuðo gɔnmemase na wo djidji, qolɔ elà hen nɔn adjre woawo va.²⁴ Axoetɔ subɔla ɳde dɔ la woana djre o. Vɔlɔ la nyi mendé tsi la dɔ lɔnlɔn nɛn amesiame, lateñnyi enu kplan tɔ, djigbɔndetɔ.²⁵ La kplan nu metsio gbenɔn

Chapter 3

yio nyɔnwo gbo le yeqli sohemε. Mawu lava nawó gaxoxo de tsiwo lava trɔ wó susu, yí wola djeshi nyɔntexoe.²⁶ Yí wo la trɔva ḥgɔnmesésé nyuiε gbo, yí wó la kpeŋti a tole abosanjwo gamɔn tsi le wómen tsi léwo ku tsi sɔwo do yio lɔnlɔnnu te.

Chapter 3

¹ Nyi be, le ɻkeke kpɛtɛkpɛtewome lo, eyiyiwo la sɛnse. ² Nuyin̄tsilɔ, agbetɔwo lanyi wo ḥtɔdɔki lɔnlawo, egalɔnlawo, ameɖokidodoqodjilawo, dadalawo, busunyɔnnutɔwo, ametsio ɻndé dɔnɔnto wo djlawo, ametsio ɻndé donɔn akpeo, ame gbegbléwo, ³ ame maɖo lɔnlɔnwo, ameglɔnglɔnwo, amegɔnmeɖula, ametsio ɻndé qunɔn wɔdɔkiwodjio, akpasensentɔwo, ameyio tite qo nyui ɻnti, ⁴ amesatɔwo, tamen sɛntɔwo, ɖokimasɻlemetɔwo, agbelɔnlawo sɔwu Mawu yio nuwo. ⁵ Wo laɖo mawuvnla yo agbenɔnnɔn vɔ agbe nutsi lana ɻnsen. Djole amexɔnwo gbo. ⁶ Don̄tsilɔ meɖewo le méxɔn dome tsiwo qunɔn axoéwome, yí lenɔn nyɔnnu manyannuwo tsiwo gblɔs le gbɔngbɔnme, tsiwo ɻdó kúdo nuvɔn, yí wɔdɔ kudo djidji vovovowo. ⁷ Nyɔnnutsewo djinɔn be yewo asrɔn nuyeyewo, ganke wo ɻnde kpénɔnn̄tsi anya nyawototolo. ⁸ Shigbe lets Jannes kúdɔ Jambes wo fɔn gu qo Mɔse ɻnti lo, neneke nufiatɔ nusukantɔwo la ɔn gu qo nyɔnwo ɻnti. Wo nyi ame tame gbegblewo, yí wo gen xoxo le xɔseme. ⁹ Vɔlo wo ɻnda kpeŋtsi ayi ɻnkɔ, nuyin̄tsilɔ wo adahoadjedje hen xɔxɔ le amewo ɻkume, shigbe lets ame amévéwo to hen nennen. ¹⁰ Vɔ wɔlo, odjeshi nufiafia tɔnnyewo, axin agbenɔnɔ, qodɔ tsinyenwo, xɔse tɔnye, axin djibɔndɛ le tetekpɔwo ɻenkeŋ me, ¹¹ axin lɔnlɔn, axin blibonyennyen, axin yometsitsiwo, axin fukpekpewo, o kpɔ nutsio dɔdɔ djinyen le Antiohe, Ikonu, kuɖo le Lystre. ɻkpefū xɔnwo, vɔlo axoétslo qemto leme. ¹² Yin̄tsi ametsiwo kpata lazɔn le Mawuvnɔnɔn me le Kristo Yesu me lo lakɔ yometsitsi. ¹³ Vɔlo amebaɖawo kúdɔ amebletɔwo la kpɔtɔ nɔn nuvɔn me, wo labu ametsiwo kplɔwólé, yí wonjtɔsan la bu. ¹⁴ yeeło, notedɔ ɻnti o kplan ɻnti, yí xɔdji sɛnsende, qo enyɔn ametsi si lo e kplin. ¹⁵ Enyí nyuide be le axo vifinme lo, wo djeshi Mawunyɔn kɔkɔewo tsine la nɔn nunya kúdɔ agbe to Kristo Yesu dji xɔse me. ¹⁶ Mawunyɔn kpata so Mawu gbo yí nyɔn nɔn nufiafia, ekpedɔdjinu, amedjɔdjɔ, yí le axin ame sɔ gendɔ dɔdɔjɔnyinyi me, ¹⁷ be Mawu yio me nanyi ame adodui, ametsi nusushi na dɔnyuiwo kpata.

Chapter 4

¹ ɻle gbedashi nawoo le Mawu ku Yesu Kristo ɻmnen, metsi lava qo kodjɔ nɔn amégbagbewo ku amékuwo le yio zézé ku yio fiɖu me. ² Nu mawunyɔn, nɔn gbesɔsɔ, ne gaxoxoɔ nyɔn alo ɻndé nyɔn tsan. Gbenyɔn na men, dɔnto na men, do ɻnsen amen ku nyɔn, le djibɔndɛnto me, ku ɻnfafia. ³ Do gaxoxo lava tsi amewo ɻdatengbessɔ Mawu yio nufiafia kɔkɔe lo. Wolasɔ wɔdɔki na nyɔngbegble fiatɔwo, tsiwo lafianu kuɖó nutsiwo sɔkuɖo wo djudjro ɻnti. Do, le nufiatse nulɔ, ela sɔgbɛ nɔnwo le tsi djiwo wo to lelɔ. ⁴ Wolat̄o wo towo le nyawo ɻnti, asɔ wɔdɔki kuɖo adjedqadawo ɻnti. ⁵ Vɔ, woelɔ nɔn qodowɔ nu le nushianu me; to aya ɖuɖu me, yo mawunyɔndjratɔ yio dɔ, woa dɔdashi tsi kpo ɻmnen nɔn lo nyuide. ⁶ Do nyen trɔzun vɔsanu vɔ, gaxoxo va ne djudjro ɻnyen. ⁷ ɻnhlui hluihlui nyuitɔ, ɻndjagonɔn axin dushishi vɔ, ɻlé xɔsees ɖashi. ⁸ Wo djra dɔdɔjɔnyinyi fio kuku daɖe nu, fiɔkuku tsi axoetɔ, kodjɔdɔtɔ dɔdɔjɔ, lasɔ nam le ɻkeke xɔn dji, ɻnde nyedeka, vɔ nametsio kplan yio vava lɔnlɔn. ⁹ Wɔa ahoho ɻntenten be nava kpɔm kaba. ¹⁰ Do, Dema gblem daɖe, qo egbe xixéme lɔnlɔn ɻnti, edjo yi tesaloniki. Kresan djo yi galati, Titi djo yi Damalti. ¹¹ Luiki ɻdeke kpoé le fie kum. Kplɔ Maki ne miɔnku miava, qo ele vevide nu le dɔlo me. ¹² ɻndo Tishik ɖoɖa éfèshi. ¹³ Awugangan tsi ɻgbédo Troas le Karpus gblɔs, kúdɔ womanwo vevide ɖasediwomanwɔl, sɔwɔva nu ne o gbɔnnɔn fia. ¹⁴ Alexandre tsi nyi zogbedeɛ, woa nubaɖawo ɖoɖa gbɔnnyen. Axoéto la qo yio dɔwoawoawo texoényi. ¹⁵ Djayé nyi, ɻndédashi qo mía nyɔnwo dji. ¹⁶ Le dekinnye tahluihlui tsutsugbɔntɔ melɔ, mede ɻndé kpéɖontinyeo, meshiamē gbeam. Yio todɔn ɻngbeva wodjio. ¹⁷ Vɔ axoetɔ ɻntɔ yi kpéɖontinye, don̄sen, be todjinyenlɔ mawunyɔnnunu na wunu, ne maxɔsetɔwo la se. Nene odem le djatawo nume nɛn. ¹⁸ Axoetɔ la yidí la nɔn ɻdeqəm to le dɔwoawoawo bada me, ela qem ne yio djiŋkushi fiaɖuχoε. ɻntikɔkɔe nyí yí to so mavɔvɔ yi mavɔ me. Amen. ¹⁹ Dogbenon Priska ku Akila, ku Onezifor xomen. ²⁰ Erast tsí Korenti, ku ɻndashi Trofim tsí ledɔlɔ qo Mile. ²¹ Nava doŋkɔnɔn vivɔgame. Ebulus, Pudans, Linus, Klodia, ku nɔnvi kpɛtewo dogbenon. ²² Axoetɔ Yesu Kristo ne nɔn ku aho gbɔngbɔn. Amenuve ne nanyi ku mi. Amen.

Titus

Chapter 1

¹ Pɔlu, Mawu yió subɔla, Yesu Kristo yió aposolo, bé ya dɔ Mawu yió ametiantianwó xɔsewó anyi, bé ya dɔ nunyan yió nyɔntexoé anyi le kɔkɔenyinyi me, ² tsiwó do gɔmɛ anyi dɔ ɻndodo dɔ agbémavɔ lo dji, tsiwó ɻngbé Mawu tsi ɻndé danɔn adjeo, nu to ameganxoxowó dji. ³ tsi de yió nyɔn fia le yió gamé to gbéfan dédé, tsi wó do ashi nu le Mawu mian xoéto yió dɔdɔ nu. ⁴ Nɔn Tito miavi, ɻntɔntɔ le mian xɔsé mé. Ne aménuvévé, ɻshishi kúkú kúdɔ ɻntifafa woa nawo le Mawu étɔ, le mia xoéto Yesu Kristo mé. ⁵ ɻngbewo do Kreti bé na teŋ dɔ nu tsiwó kpɔtɔ mi ɻndé kpo djrado, yí na dɔ tsɔtsie wó meganwó dɔ du shia du men, shigbe le tsi yí ɻndui nenen. ⁶ Ameganwó dɔ la nyi ɻnmékánkán manɔ ɻnti tɔwó, adé nyɔn dáká, wó viwó dɔ la nyi vi dɔtowó, nutéxoéwoatɔwó, wó ɻndá sɔ enyɔn dɔ wɔrɔt̄i bé wó nyi nubaɖa woatɔwó alo tomadɔtɔwó. ⁷ Elé vevédé nɔn tsɔtsi kpɔtɔ shigbe Mawu yió nuwó dji kpɔtɔ, bé yiá nyi ame ɻmnen kánkán manɔ ɻnti tɔ, ɻndo nyi dɔmerezitɔ, ahanumúnɔn, ekondatɔ, amedekí nudjito. ⁸ Vɔ edola nyi amedjroxɔla, alɔn nɔn nunyui woawoa, anyi ɻshishi kúna ametɔ, amedjɔdjɔ, dákídjidútɔ. ⁹ Edɔ la le yéɖéki dɔ nyɔntexoé ɻnti, shigbe lets wó fie dɔ, bé yatéŋ agbényon nɔn amewó le núdoanyi kɔkɔe lo dji, bé yatéŋ agbényon nɔn amemasénugménwó. ¹⁰ Fifie lo, enu masɔmasɔ woawoa sugbɔ le, kúdɔ

Chapter 2

enyon ghalo, le ametsiwó nyi evomasomasotowó domé, wó blé amewó, lé wó kplowó to nughéglé woawoa yió mōndji.¹¹ Elé vévidé bé woa tswó té, wó le tame gblewó non xomé blibowó, wó le nutsi ndé lé bé woa fia fia, le vidé woa nkpen nti.¹² Amé déwo le wódome, nsu nyanu de to bé; Krétio nyi adjé dat, amevuin, elan wadan, adɔwuinɔn, kúfiɔtɔ.¹³ Nukafudéedé tse lo, le yiò texoé. Eyiè nti lo, gbe nyon nonwó nyuide, bé né woa tenj do xɔse kɔkɔe¹⁴ ngbe gu game le yudatowó kɔnu kúdo amegbetowó sewó tsiwo tr̄ le nyawo totowó gbo.¹⁵ Ne ametsiwó kɔ lo, nuwó kpata le kɔkɔe non wó, vo nudé ndé le kɔkɔe ne ametsiwó nyi ame makomakó kúdo djimensentowó do wó gbɔngbon kúdo wó djidjinyon xɔdi.¹⁶ Wó nonon wawa a bé yewó djeshi mawu, vo wó nu woawoa le kpé dɔwɔdji bé wó ndé djeshio. Ame masɔgbewó, tomadotowó tsiwó nda tenj awoa nyui.

Chapter 2

¹ Vɔ wo ye fia nutsi sɔ kú nufiafia kɔkɔe.² To non ameshinshinwó bé, wó né non zanzan woas le dodo nyui to nu, woa nyi metsiwó yí dje non bubu, metsiwó nonon agbe dô dôdô nyui to me, metsiwó le kɔkɔe le xɔsée lo kúdó lɔnlɔn kúdó vévé dodo nu me.³ Nene ha ké tó non nyɔnushinshinwó bé wó ne kpló wódéki shigbe mentsiwó yí nonon agbe kɔkɔe nene. Wó ngbe nyi amenyontotowó, wó ngbe sɔ wódéki sɔ do aha nunu me o, vo woa nyi nunyuifiatowó,⁴ tsi la we bé nyonu tugbedjewó woatej non agbe shigbe wó tsan nene, wó a do nɔsenwó ne wó a lón wó súwó kú wó viwó,⁵ wó anyi súsúnyuidétwó, édi ngbe non wó nti o, me tsiwó lénon bé non wó xoéwó, woa bɔbɔ wódéki non wó suwó. Ne wó ngbe nu enyon bada dô Mawu nyon lo ntio.⁶ Nene tsan ké, fia nu dékadjewó ne wó anyi súsúnyuidéto.⁷ Lé go dêshiadé me lo; wó nti dê dékio fia shigbe kpɔdo nu nyui to nene, le do nyui woawoa me, ne na non nufiafia tsi nti kɔ, tsi djé bé woa fia lo, enyon tsi ntsi edidé ndé leo, yí tsi ntsi nme kánkán dê ndé leo.⁸ To nyon djɔdjɔe tsi ntsi medé kpékpri nda tenj shité doo, ne nne kpen futɔ lo tsi nda kpɔnyon dê aso do miá nti.⁹ Ame xloexloewó ne bɔbɔ wódéki non wó xoétowó le nushianu me, wó ne woa nutsi yí la djɔdjɔi non wó xoétowó,¹⁰ wó ngbe fi ndé kpikpio, vo le gaxoxo dêshiadé mea wó nedé nɔntéxéo woawoa tsi dé blibo fia, ne wó a do bubu Mawu tsi nyi mian xɔla yo nu fiafia nti.¹¹ Mawu yió ménuvévé tsi dêdê kpɔkpɔ yo djoso xoé ne ameshiamē lo wó di fia,¹² yí le nu fiakɔ mi bé mian gbe nu le Mawu mavɔnnamavon kúdo xixee me yo nudjodjrowó gbo, yí mian non agbe le xixe ye me kúdo nunyan, kú djɔdjɔnyíný, kú Mawu vɔnvɔn.¹³ Yí mian anon ténon kpo mɔnkɔkpɔ tsi wó yra, kú Mawugan lo yo ntikɔkɔe kúdó mian xoéto Yesu Kristo yió dêdêfia.¹⁴ Yesu sɔ yédéki na do mian ta ne ya tu nuvɔn dêshiadé yo fentu, ne dukɔn dê ne sun shi dukɔn tsi nti yi dê di dêshiadé le, dukɔn tsi bí non dɔnyuiwó woawoa.¹⁵ To nyon tsɛwó, xotodø non ame, gbe nyon non ame, kúdo atse kpakpa blibo. ngbe na ne ame ne dɔgbo wo.

Chapter 3

¹ Do nkúvi non wó be woa bɔbɔ non esewó, kúdo atse kpakpawó, bé woa bɔbɔ non wó, yí woa sɔgbe non édɔ adoduiwó woawoa,² bé wó ngbe bu súsú badø so amede ntio, woa gbe nu le enyɔnhenhenwó gbo, woa djakɔn anyi, yí woa bɔbɔ wódékiwó doda amewó kenkeñ gbo.³ Do miɔnwó tsan, miɔndé so non vévi non ame sáa, amemabutowó, ame búbuwó, mitrɔ zhñ ame xluexlue non nu kpo djrowó kúdo edjrowó, non agbe le dɔmè nyanyra me kú nbia me. Mi nyi metsiwó gbo wó gbe nu le, yí mi le non mian nonuiwó do dome.⁴ Vɔ gatsime wó dê Mawu yió dɔmenyɔnyon, tsi nyi xɔnametɔ, kú yió lɔnlɔn ná amewó, fia lo,⁵ éva hlui migan, ndé kú dɔ dɔdjɔenyíný do tsi mi woa ntsio, vo sɔ kudó, yí nshishikukú ntsi, to trɔtrɔ tsi so nyɔnyrɔn me, kúdo gbɔngbon kɔkɔe yió me woawoa yéyé me.⁶ Mawu kɔ gbɔngbon kɔkɔe dɔ mian dji sugbɔ to Yesu Kristo mian hluin dji,⁷ bé tsi wó sɔ djɔdjɔe non mi to yió amenuvévé me lo, mi trɔ zun agbe mavɔ yió dómenyitowó mi le mɔnkɔkpɔ me na.⁸ Enyon tse le me tútutu. Yí ndji bé na dɔkpé enyon tsɛwó dji, bé metsiwó xɔ Mawu dji sé lo, woa woa non édɔ adoduiwó. Enu tsi wue nyon, yí dje non amewó.⁹ Mi gbe nu le ehanɔn yió nyon henhen gbo, exo tutu so maman nti, adjré woawoawó, enyɔ henhen so esewó ntsi, enu xɔnwó nyi enu gbalo kú enú madinu.¹⁰ ngbe do ha kú ametsi yí do non mamán ne wó gbe nyon ni dëka, évé o.¹¹ Le nyanyán me bé metsi djo le emɔn djɔdjɔe dji yí yi kpɔtɔ le nuvɔn woawɔ lo élé yédéki wúwɔ.¹² Ne ndɔ Artémias alo Tyshik dàdào lo, dê bla kábá vá son lé Nikopolis; dɔ xɔn ntsan bé manɔn le fafa game.¹³ Ðebla kábá na dɔ zenas dɔ dɔn, tsi nyi amegan le esewó me, kúdo Apollos, sɔ bɔ dɔ ametsiwó kpata wó hian ntsi.¹⁴ Miantowó do la kplan edɔ nyui woawoa, bé wó a do ehian kpatawó ntsi, bé wó ngbe non anyi ekú masen masen o.¹⁵ Metsiwó le gbɔnyenwó dogbe non o. Dogbe non ametsi wóé lɔnɔn mi le xɔse me. Amenuvévé ne non anyi kú miɔnwó kenkeñ. Amen.

Philemon

Chapter 1

¹ Pɔlu gamenɔtɔ yesu klisto kudo Timoti mianɔvi Filémɔ miamé veve kpedo ame tsitɔ le edɔlɔmɛ.² Afia mianɔvi nyonnashipò kpe do ame tshitɔ le ahau wawamé kudo tsotsi tsi edɔlɔmɛ.³ Mawu miada kudo mia wets yesu klisto o ame nuvewe kudo ntsi fa fa nin non kudo mi.⁴ ndo akpe nin Mawu gasiagame tsido djesi n le egbe do do dame.⁵ ntsitsiá nɔsé hɔsé tsi o do min ame kɔkue Ó.⁶ N bió lé Mawu bɔ bé xɔsé tsi ntsen edunɔn tsi mi dɔlé agbé lé klistome agbé lé yesu klisto.⁷ Nɔvi, nypɔ dji dɔjɔe gandé tsi ntsindodo lé olɔn-lɔn tsi o sɔ dɔnsin so gne dji kɔkɔe.⁸ Hé tsignɔnwo kuvovo lé klisto me. Edɔ biɔ lé bɔwo enu tsi nɔwo toto, enu tsi lé wótewé.⁹ nle biɔ wo lɔnlɔn lɔn dosɔtɔ enu tsi ny, Apotri Paul, ameganwówó fifie

Chapter 1

gankpame nɔto da jesu - klisto¹⁰ ɔndi bɛ na yo yaɔ ɔndé onésime eyi Mawuovi sofifie, ɔ tonuwu o nɔnni yesu.¹¹ Ametine ɔndé lé ebo qénu san o lɔ, sigbe létsine wo ɔnkɔ nui nene lɔ, lé fifie melɔ ye ku wo miyi.¹² Etsi elevévéqué ɔnlɔ, ɔntrœnao.¹³ ɔndi bɛ a nɔ égbɔn hen ne a tenj no téwéto wo, ihi enuyi blé gakpame be ma nu klisto yo nyɔ.¹⁴ Fifie yin dé la ɔ ɔndé le ayo gbetasɔsɔmè gaxɔnmé awognonnagbe buo.¹⁵ Eténo va me be ela tenj djo le gbɔwo no gaxooqdé, be na tenj va kpoë tegbe.¹⁶ ɔndé amin xléxlé yo, vɔ éugan emin xléxlé, sigbé nɔnni vévi lé yesu me nɔ enyin, vɔ ɔndé nyi gbazame yo vɔ lé ahouétɔlome.¹⁷ Nɔn asɔ ényin shibé kpédonɔtɔ, houé, shibé létsi oxnun.¹⁸ Nɔn éva hin afɔklinun dekpékpri va nɔnɔlɔ kpɔnɔ.¹⁹ Enyin Paulu nɔso alɔ tsinyin éso hlen énɔ tse a nɔ na va sɔ nao. Nyindé dji la dɔ ɔnkuvi nɔ obé alo so agbé tɔwo nanun.²⁰ E, nɔvi, édji shinyin nin kpɔ djidje lé ahouétɔmè, edji tsinyin nin do kpɔ djidje le klistome.²¹ ɔ ɔnlɔn woma tse nɔ wo qdɔ ɔndé kakandqdji be wo la wa nù tsi biɔ ɔndé le sɔ gbɔwo. Le nyanótómèlɔ ɔndé kankandqdji be wo la wa wù ènù tsi ɔndé bio só gbɔwo.²² Le enu xɔn ɔngbédóme lɔ tekpo la djra exɔ déká daqɔ nɔm nɔ axùm gbɔngbɔndomè. Mia bɛ gbedoqdawo nà bɛ ɔndé le nɔ ɔ be wó adem tO le gakpá xɔmè, yi na vá miowó kékén gbo.²³ Epafrási tsi nyi axùn xlɔn le gedemè le yesu klistome le egbedóo nɔ wo.²⁴ Máki, Aristáki, Demásí kudó luiki ame tsiwó nyi axùn hadódówó le dɔwawa mɛ lɔ, wó tsan dògbe dɔdá wo.²⁵ Miá xuetɔ yesu klisto yó amenùvèvè nɛ! nɔ kudó mió gbɔngbɔn.

Hebrews

Chapter 1

¹ So gbedegbe yi le mɔ vovovowo nu lɔ, Mawu xɔnɔ nu nɛ mia tɔgbewo to nyɔnuqdewo dji,² vɔ le yeyiyi kpetewo mɛ lɔ, ele nuxo xoo nɛ mi to Viɛ, tsi dɔ tsinɔ dɔ nu desiaqé dji, ametsi dji yito han sɔ wɔ xixee,³ yi yinyi yo kinklin kudo yo nɔnɔmè kpata, yi yile nu desiaqé to yo ɔnsin nyala dji. Yi yiklɔ nuvɔwo qdqa etsime yino anyi le Tɔlo yo lɔ qusì mɛ le texoe kɔkɔwo,⁴ yi yiko tanz mawudɔlawo yintsi yixɔ nyikɔ tsi kpɔ gan wu wot.⁵ Ðo mawudɔlawo ɔnde ɔntsi Mawu tole be: " O nyi Vinye, ɔndjɔo egbe? Yi ke be: " Nanyi Etsi nii, yi yila nyi vi nuŋ?⁶ Yi tsi sɔ vie tutugban dɔ qdqa xixe tse mɛ lɔ , enu be: " Mawudɔlawo kpata nɛ subɔe!⁷ Yi tsan lɔ enu so mawudɔlawo ɔntsi be : "Ametsi wɔ mawudɔlawo ayaxoxowo, yi yinu so yo subɔlawo ɔntsi be wo nyi ezo yo dɛ.⁸ Vɔ enu ne vie be: " Axo fiɔzikpe, Ó Mawu, le tegbe; axo fiɔtikle lɔ le djɔdjɔe;⁹ Olɔn nudjɔdjɔe, yi Otsri nuvɔndjɔ; yintsi, Ó Mawu, axo Mawu si ami nɔn kudo djidje yo ami le tswo dome.¹⁰ Yi tsan: " Ewo, Axoeto, ewo yi wɔ anyigban lɔ le gɔmedjedje mɛ, yi djinquisiwo nyi axo alɔ yo nuuyɔyɔwo;¹¹ Ola tsrɔn, vɔ Ogbe nɔn anyi; wo ladoxo sigbe avɔ nene,¹² O lanlo wo sigbe awu nene yi wola ɔqli; Vɔ wɔe lɔ Ogbe le sigbe san, yi ɔnkeke tɔwo ɔnda vɔ.¹³ Yi le mawudɔla tsinđe ɔntsi yi nule be: Nanyi qo axin qusime, kaka vaqɔ tsi nasɔ axo futɔwo sɔwɔ afɔkpatutunu?¹⁴ ɔndé gbɔngbɔnwo yo nyi le dɔ wɔɔ nɛ Mawu, yi wo dɔwo be woa wɔdɔ sɔna ametsiwo la kpɔ gome le qeqekpɔkɔ lɔ?

Chapter 2

¹ Yintsi mi qdola le dɔ nutsiwo mi se ɔntsi, kudo vɔvɔ be mi ɔngbe djo le wo gbo.² Ke , nɛ mawudɔlawo manyɔ wa yo dɔ dɛ, yi nɛ yo sedjidadada kudo tomaqdomaqo xɔ fintu djɔdjɔe,³ lede milawa asi nɛ mi wa qdqa le xɔxɔgan tse ɔntsi, tsine Axoeto lɔ yi yini ametutugban tsi nui yi ametsiwo tsan se lɔ qokpedji,⁴ yi Mawu zindji kudo djesi, kudo amliman nuwo, yi nukunu gbogbowo, kudo Gbɔngbɔnkɔkɔe yo nunana tsi man kudo yo lɔlɔnu.⁵ Le nyawome lɔ, ɔnde mawudɔlawo yi mawu djibe wa sɔ anyigban tsi gbɔnɔ lɔ de asi nɔ.⁶ Vɔ amedé dji qase tse: Mede yinyi agbeto, yi Ola dɔ ɔnkuvi, alo amegbetɔvi be nasɔ belele nii?⁷ O qdqa vitukuidé le gaxoxo viqé me dɔ mawudɔlawo gome, Osɔ bubu kudo ɔntsikɔkɔe sɔnii, Osɔ enuwo kpata sɔ dɔ yo afɔgɔmè.⁸ Tsi Mawu sɔ nuwokpata nii lɔ ɔnde gble qekpekpe qdɔ. Vɔlɔ mi ɔnde kpɔ le kpɔkpɔe ɔ be wɔsɔ nuokpata sɔdɔ wo gome.⁹ Vɔ ametsi yo bɔbɔ gaxoxo viqé kpɔ dɔ mawudɔlawo gome, Yesu, mile kpɔkpɔe ɔ kudo bubu kudo ɔntsikɔkɔe le eku tsi kpefun kpe ɔntsi, be to Mawu yo amenuveveme lɔ ya kpe eku yo fun dɔ miakpata ta.¹⁰ Ðo ametsi ta yi nuwo kpata le dɔ, ametsime nuwokpata to va lɔ, ametsi kplɔ viwo kpata yi ɔntsikɔkɔe mɛ, edjɔdjɔi nɛ be yasɔ dɔ gan to yo fükpekpe mɛ dɔ miata.¹¹ Ðonjtsi ametsi kɔnɔ kudo ametsiwo ɔntsi wɔkɔ lɔ so ame qeka mɛ. yi ɔntsi enu ɔnde kpɔnii be ne yayɔwo be nɔniwo,¹² tsi to be: Nanu nyikɔ tɔwo nɛ nɔvinyewo, Nakafuwo le amehalɔ dodome.¹³ Yike: Nasɔ nekenye nao. Yike: Enye ke, enye kudo ɔdeviwo tsi Mawu sɔ nam.¹⁴ Yintsi lɔ, nɛ ɔdeviwo tsan kpɔnɔ gome le ɔntsilan kudo ehun mɛ lɔ, yintsi tsan gbo gome le mɛ , be , to ekume lɔ, yatsrɔn ametsie kpɔ ɔnsin dɔ eku dji, legba,¹⁵ yi yaqé ametsiwo le wo agbeme ɔnkekewo kpata mɛ tsi eklivi me yi le vɔnɔn kɔ nɛ ku.¹⁶ Kudo kankandqdji lɔ, ɔnde nyi mawudɔlawo ɔntsi yiva be ya kpedo, vɔ Abraham yo djidjime.¹⁷ Yi ɔntsi yile vevede nii be ya qdɔ nɔviewo le nuqekpekpe mɛ, be ne ya nyi ɔnzizikpola wo avɔsalagan yi yanyi nutexoe wɔtɔ dɔwɔtɔ nɛ Mawu , be ne yale avu to yo huan mɛ dɔ dukɔwo nuvɔn ta;¹⁸ dɔ, tsi yi kpefun to tetekpɔwo mɛ lɔ, ela tinj hɔ nɛ ametsiwo le tetekpɔ mɛ.

Chapter 3

¹ Yintsi , nɔvinye kɔkɔetɔwo, tsiwo kpɔ gome le djipo yo yɔyɔ mɛ, mibù amedɔdɔ kudo vɔsalagan nɛ xɔse tsi mile nunuɔ dji se,² Yesu tsi nyi nutexoewla nɛ ametsi dɔe, sigbe letsi Mɔse nɔ le yo xoe mɛ.³ Ðo edje nɛ bubu tsi xota nɛ Mɔse tɔ sigbe letsi ametsi tu axoe dje nɛ bubu sɔwu axoe nene.⁴ Amedé yi tu axoe desiaqé, vɔ ametsi wa enu desiaqé yi nyi Mawu.⁵ Mɔse ye, nyi nutexoewla le Mawu yo xoe keqen mɛ, sigbe subɔla, ne yi qdɔ qase le nu tsi yi lanu lɔ mɛ;⁶ vɔ Kristo ye nyi abe Evi le axoe mɛ; yi yo xoe lɔ, miawo yo, ne be mi tinj le djidexo kudo mɔkpɔkɔ mɛ dɔ asi kaka sɔ yi nuwuwu.⁷ Yintsi enyɔ tsine gbɔngbɔnkɔkɔe nu :Egbiegbe, ne mise egbe tse lɔ,⁸ Mi ɔngbe sin miadjiwo mɛ, sigbe letsi amewo xo axua le gbeedji

Chapter 4

nene , le tetekpɔ yo ɳkekees dji le zogbee me O. ⁹ Afitsi miatɔgbewo teŋkpɔ le , yi wo kɔ ahin dɔwɔwɔ le exoe kane kpata. ¹⁰ Yi ɳbidji do djidjime tse nu be: Wo qɔ edji trotro. Wo ɳde djesi ahin mɔwo O. ¹¹ Yi ɳta nu le ahin dɔməzoui me be wo ɳda yi ahin gbɔdjɔe me! ¹² Mi kpɔnyuiqe, novinyewo, be ameđe le miado me ɳgbe do edji vuñ kudo djimaxɔse, be ne miatrɔ le Mawu agbeagbee gbo O. ¹³ Vɔlo, mido ɳsin mianɔnɔewo gbesiagbe, djidjide be: Egbe! be ameđekpe ɳgbe s̄in djime le nuvɔn yo amebleble me O. ¹⁴ Đolo mitrɔzu gomekɔtɔ ne Kristo, ne mi tinj le djidoxo tsi miqɔ le gɔmedjedjees me sinsin de qɔ asi kaka sɔyi nuwuwu. ¹⁵ Etsime wo to be: Egbeegbe, ne mise yo gbe lɔ, mi ɳgbe s̄in mia djiwo me O, sigbe le tsitetsitsi game. ¹⁶ Međewo yi nyi ametsiwo yi so le etsime yo se enya lɔ, ne ɳde nyi ametsi wo kpata djo le Egipiti kudo Mɔse yo kplɔkplɔ? ¹⁷ Yi menđe ɳtsi Mawu bidji le sɔnn̄ exoe ka, ne ɳde nyi ametsiwo le nuvɔn wɔɔ, yi wo exuwo tsi zogbe me? ¹⁸ Yi menđe ɳtsi yi tanu le be wo ɳde da qɔ yo gbɔdjɔe me, ne ɳde nyi ametsiwo ɳde do eto? ¹⁹ Yi mikpɔ be wo ɳde tinj qɔ me sɔkuđo wo djimaxɔse ɳtsi.

Chapter 4

¹ Mi von do ɳgbé tsi wo do nɔn gbɔgbɔ yetɔ kpɔtɔ leté, ameđe ɳgbe nɔn mia me adjidame ava ² no wo do aŋin ɳui tse nɔn wo shibgé miwo tsan nin nin, vɔ enyɔn tsi wo sé ɳdé wa ɳdé nɔn wo, qɔ ɳdé kɔ xɔsé lé ame tsiwé lé enyɔn lɔ seko lɔ gbo. ³ Nɔn miwo tsi we sɔsé lɔ, mi la qɔ gbɔdjɔ me, shibgé lé tsi yi yinubé: ɳta nɔn mi lé vevi sese tsi yin min bé: wo ɳdo qɔ gbɔdjɔ tsi yin me wo ! enu bé : shibgé lati wo do wo djia go sɔ gatsime xixe djo. ⁴ Do eho nuho lé afidé sɔ ɳkeke amadregɔn lɔ ɳtsi : Mawu xɔ gbɔndji lé ɳkeke amadregɔn lɔ gbé le edo wawa yetɔ wo me. ⁵ Egbe nubé: wo ɳda qɔ wwo tsi yinin me gbédeo. ⁶ Vɔ wo gbiđe nɔn ame qewo be wua qɔ gbɔndji tsi yin me vɔ Izraelivi sugbɔ sugbɔ tsi lé enyɔn yui tse sekɔ lɔ gbɔndji tsi yin me qɔ tonu mase wo to ɳtsi. ⁷ Mawu gbe donkeke ɳka, yi wo ye bé egbe. Tsi gkeké sugbɔ va yi lɔ, exɔnu xo to David dji shibgé le tsi wo nui xoxo ha: gbe egbe lɔ nɔn mi sé egbe tsi yin lɔ mi ɳgbe sinuy edi miato ⁸ Do nɔn Josué nawo dji, Mawu ɳda xonuxo sɔ azan ɳda ɳtsi. ⁹ Yi ɳtsi wo sɔ kueshiqa gbé zan sɔ na Mawu yi wo dukɔn. ¹⁰ Do ame tsi qɔ gbɔndji mawu tɔ me lɔ e la sɔ edo yetɔ sɔ qɔ gbɔndji me shibgé letsi mawu tshan sɔ edo yetɔ sɔ qɔ gbɔndji me xa. ¹¹ Yi ɳtsi mia hlendo ađo gbɔndji hɔn me, nɔn ame de ɳgbe djanyin shibgé tonu masé tɔwo xa. ¹² Do Mawu nyɔn ele agbé yi qɔ rɔn rɔn, éđa hu depki enuvénɔn. Edɔ nɔn lan me kaka ava yi man eklan ku gbɔngbɔn ku kpépké xué ku ami exu tɔ wo. Edɔ nɔn kodjo nɔn bukpo ku gbeta sɔ sɔ ayéxa to wo. ¹³ E nuo qodɔ dé ɳda wla le ɳkɔ yinwo. vɔ enu qeka qeka lé ame ame ku agba ɳgba le ame tsi mia yi qɔ egbe nɔn yi wo ɳkuvitá. ¹⁴ Yi tsi mi qɔ avɔsatɔ gangan tsi tolé djiñkushi, Jesus evi Mawu tɔ lɔ, mia nɔn té gonun le xɔse mia tɔ wo me. ¹⁵ Do mi ɳde qɔ avɔsatɔ tsi ɳde kpe ɳtsi akpe qɔ mia ɳtsi le nɔn rɔn ma qɔ mia tɔmɛ vɔ mi qɔ ame qeka tsi wo le kpo to alokpa wo keken ganke ɳdé qɔ enuvɔn. ¹⁶ Mi gogui ku kankan qodji efio jikpi fafa yi mia xɔ ɳhshishi kuku ku mi kpo fafa tsi la kpéđo mia ɳtsi lé gaxoxo éhin tɔ wo me.

Chapter 5

¹ Yi avɔsatɔ tsi yi woss lé dukɔnwo dome lɔ wo sɔ wo qɔ éga bé ɳe woa xo nɔn nuxodo nu ne wo lé mown yo nu wo me. Béj woa sɔnɔn wo nuqđo kudo avɔsa nuwo nannɔn. ² Ela tn ɳi tame sintɔ qɔ éđé mansɔ léme tɔ wo ɳtsi yi élabouwo le gbɔdjo gbɔdjɔ ta. ³ Do hɔn ɳtsi lɔ yéntɔthan qɔ la woa avɔsa qɔ yentɔ yo nuvɔwo ta shibgé lé tsi yi wani ne ame luwo nene (daknɔ). ⁴ Yi agbétɔđékpékpí ɳda tìnɔ asɔ bubu hɔn qɔ yéđéki dji. Ke ne mawu ɳtsi yɔe shibgé Aaron nene. ⁵ Ne ɳkeke kristo ɳtsi ɳdé sɔ qékiel sɔ wɔa awɔ satɔ wo. Ke lo mawu toni bé "Oñni eviymín yi wonñi. Egbé ɳgni étɔwo" ⁶ Shi gbé lé tsi yi to lé afibubé: (Ogni avɔsatɔ tégbé shigbe méhisédek) ne ne ⁷ Ne ɳkeke hɔnwo lé agbazame kristo mannɔn gbedodo qɔ yo gnɔntsí wo kudo ahua kudo avi qɔ qà mawu. Ame qe ka tsi ne kprentshi la hluen lɛ éku shi. sɔ kuđo yo gbédji nɔn nɔn ne mawu wo qɔ tui. ⁸ E gni évi ganke éklam tođodo to yo aya qà wo me. ⁹ Wo kon̄tshi yi yi trɔ sɔun etɔ qeđe kpɔkɔtɔ ne ame shia ame tshime yi qonɔn étui lɔ. ¹⁰ Mawu ɳtsi sɔe qɔ avɔsatɔ le méhisédek yo sé wonu. ¹¹ Mi qɔ egnɔn sougbo lanu le yésus ɳtsi vɔ évé nunu qɔ lo mi ɳdé qénonbla lé énu gnɔmésé sé meo. ¹² Do lo le gahoho hɔn me lɔ mi qɔ la gni énufiatɔwo, mi gbé qɔ éhiam ne ame de tsi la fia mi nu so gnɔmē dɔkpe mawu yo gnan tɔ ɳtsi. mi qɔ éhian ne anɔnshi ɳdé enuđuđu sinn̄ sinn̄wo. ¹³ Do ame tsi kpɔtɔ le anɔn shinuwolɔ ɳdé qɔ gbɔn gbɔn kɔkue yo dɔ wɔwɔ qɔ ékpɔtɔ gni vifin. ¹⁴ Vɔ énuđu đu sinn̄ sinn̄wo lɔ égni ame ganhɔwɔtɔ. mi kpo mintsiwo yi lé wo shishin ɳtsi lɔ wo qɔ nugnan tsi yi qjéshi énjui le évui ɳtsi.

Chapter 6

¹ Yi tsi lɔ mi ɳgbégbe kristo yo nu fiafia gɔmɛ djedje, mi yi ɳkɔle blibo yiyi me ɳtsi, migbedo djime trɔtɔ le dɔwɔ kukuo meo kudo mawu madjimexɔse. ² Kudo mawu sidotaname ɳtsi nufiafial kudo albdada qɔ amedji kudo ame kukuwo yo tesisiwo tsio ɳtsi kodjo qodɔ mawo yo ɳda na anyi o. ³ Yi miawa etse, Ne mawu qe mɔlo. ⁴ Etse ɳutsilɔ ame tsiwo me wo kles le kpo, yi wɔđo dzifo yo nunano kpo yi wo va trɔ zu gbɔgbɔ kɔkɔé yo gome kpo la wo. ⁵ Yi wɔđo mawu yo nunyuwo kudo xixeme , tsi le va va la yi ɳuseo me kpo. ⁶ Yi wogbe va yi ɳgbe domelo, Esej nɔwo be, woa gbewɔwo yéyé ana djimetɔtɔ, tsi wo gbeken mawuvi lɔ qɔ atisoga la na wɔtɔ wɔđokui, tsi na wodo ɳkpewo ɳti. ⁷ Yintsilɔ anyi gben tsi noa tsi, si djana qɔ dji ma kék maké, yi emi amagbé tsi nyɔ na ame tsio ɳlɔs lɔ, wɔxɔnɔ yayra so nɔ mawu gbo. ⁸ Ke ne émi enuwo kudo ɳdjaku aklāñtsi gbé yi zukpisi etsi yiwo vɔvɔnu nyibé wɔ a tɔe zo. ⁹ Ke lɔłtɔ wo, kɔnkɔndedji le asie ɳtsi be mia nya lɔ nyɔ wu, yi woa tju a yi de xoxo gbo, enye yi mi xonuxo na lexá kegbɔhé. ¹⁰ Fifie lɔ mawu ɳdenyi madjɔ madjɔ tɔ, woaylɔ miawo dɔwɔwɔ wo kudo lɔlɔ, tsi mide fia le yo nyikɔ la ta, le tsi me wo subɔle me kɔkɔewo, tsi migbél edji le wo subɔm beo. ke mile djdjiwɔ vevédé be. ¹¹ Mia dome amewo ke kerj nado vevédodo xɔnke sɔ fia lɔ mɔkɔkɔpɔ yo kenkendedji blido vaséđe

Chapter 7

nunuwu la ntsi.¹² Yi gbéva nyi kufiatso wo o. Ke fifelo mitro zu ametsiwo to xóse kudo djigbogbo blewu me Enyó lo njukó gbedodwo yi dome lo nufiafiawo.¹³ Tse nti mawu na sugbedodo abraham lo le tsi amédekpékpé njeta yesu ké eta yeto doku.¹⁴ Egblon be yá wo yá wo ntsa yayra ayra wo, yi nuna towo na su gbo gbá gbán.¹⁵ Tsi wo gbo dji qe blewu lo, yi wo asisu ngbédodo lo dji.¹⁶ Amewo enu tsi nyi klo wugá, yi Enu tata kpedodjinu nawo le wo enya hluihlui kéké le enuwuwu.¹⁷ Eyenji lo mawu lo be, yeade yewo agbagbadjedje matro matro afia ngbédodo le tsi nónnuwo kekéwonlu, esó nutata so do ekpé edji.¹⁸ Tsi miato evé me, tsiwo njedéjilino lo o, etsewome mawu kanaadáa le o le me akpo djjdodo sese, miatsosi tso, yi metsiwo le mokpókpó, mia njme vólo, ele mia si sesie;¹⁹ Yi mokpókpó tse le mia si be Eklén kendodji alo tsi liké , tsi gbélé nywidé, yi gbesenju, yi gbéyi na xómesovó me yi qá omsise sen.²⁰ Afi tsi yesu yido le miata sigbé kplóla ené, amé tsi vazu nunolagá melxizedek le qodó lo nu yi qe mavó mavó me.

Chapter 7

¹ Ðo Melshisedek hó,tsi yi nyin salem wo fio enyin avósató Mawu ganto, ele nkó nón Abraham gatsime yi tró so fi tsi efíwo djannyin le, yi yle,² amé tsi Abraham so nón maðo ewo enu yeto wo nan nón, tsi yi nyi efio djjodje shibe le tsi nyikó yeto enuixa,so kpiló egbe nyin efio salem to, yi ogonme nyin be efio fafató,³ tsi nde qo eto,nde qo enon,nde qo djjidjime, nde qo tótdjí ku vóvo nu agbeto, vó esó qekie shigbe evi Mawu toxá,yi Meshisedek xón nyi avósató kaka soyi.⁴ Mi qo bubu sugbo nón ame tsi tógbui tógbui Abraham so manðo eho enu wuawua yetówo so nan nón.⁵ Yi levitatówo tsi wo nyi eha nuno tówo mounu wo tsi wo xóghbeta tsi ese e na gbe be woa xó maðo ewo yeto fexwe le duvíwosi; tsi gomme yi wo nónvi izraeliviwo ganke wo kan Abraham wo djjidjiviwo nyi.⁶ Vó Meshisedek tsi nde nyi levitatówo djjidjime hónón maðo akpa eho Abrahamtó,yi yla amé tsi qo enugbe dodoólo.⁷ Ele dandan me be nkó nón la yla subóvie.⁸ Yi le fieló amé tsi wue xó nón maðo eholó wo nyi amé kukuwo; vó lo amé tsi wo dopkólo yle agbe.⁹ So yi djilo lo levi tsi xó maðo eholó,etui,yi nún to Abraham dji;¹⁰ be gatsime yi ekpoto le eto yio adómeló, yi Meshisedek nón nón Abraham yio nkó.¹¹ Nin ekó nuwawa sôgbe nón levitatówo, qo ekónuon wo tó dji yi ese eduo to nayiqo, nin nyi nini qe mi la gbe qo ehian nón avósató bu shigbe letsí meshisedek nu xa vó nde nyi gbeta Aaron?¹² Ðo wo tró ekónu wawalo, nin nin dandanmelo wo tró esee lo tsan.¹³ Vó amé tsi ntsi oto enyon xón wo qolos akótabuto yi wo nyi yi amé qe nde le wome yi qo subósubo;¹⁴ qo emé kó nón mi be so juda wo nutome,akóta tsi ntsi Moïse nde nu enyon qe so kuðo subo subo ntsio.¹⁵ Eme gbe tró kó nón mi qodji, gatsime mi kpo avósató bu tei dji Meshisedeki,¹⁶ wo qui anyi,vó nde nyi ese agbazató,vó to rón rón agbe magble magble tóme;¹⁷ qo wo qe kuñnnu xón nyi: avósató wo nyi tegbe shigbe letsí meshisedekinu xa.¹⁸ Yi ntsi wo gbe ese xoxo wo, qo wo njsin maðota ku enu gbalo wo tó ntsi,¹⁹ qo ese nde woa enu djjodjé, vó kankan qodji adoqui le non nkó tsi la kplómi gogo Mawu.²⁰ Kankan qodji adoqui xón nde va tovo nón adjøgbe fianfiano.²¹ Vó eku qo ame tse ntsi,jesu;etró zuón avósató ku djøgbe fiantó to ame tsi nube: ahuetó tanuon yi nda gbe tró gbedeo: avósató wo la nui tegbe.²² Exón mela jesu tró zuón ega nón eka dodo yeyeelo.²³ So xu nin nin avósatówo sugbo qo eku nde tashiwo be woa nón agbe soyio.²⁴ Vó tsi Jesu le agbe tegbeló avosa yeto tsan nde tró gbedeo.²⁵ Ele be woa ruin ame tsi wo yí gogo Mawu qo wo tsan wo le agbe akpedo wo ntsi.²⁶ Eva min nón mi be mi qo avósató gangan. Nde qo enu vuio, nde qo eqio, ekó, ekran ku enu vui yi tró kro xu djiñkushi.²⁷ So tovo nón avósató ganganwoa,nde qo ehian nón avósa nkéjkeo, qo enuvui yeto ku akótaló tonjtsi.Esó yedeki so savó nón mi agbañeka.²⁸ Yi ntsi ese avósatólo enan njsin maðo agbeto, vó enyon tsi so gbeta sôsô mela,eqo evi, tsi wo woa adodui kaka soyi mavó mavó.

Chapter 8

¹ Fifelo egbeta tsi wo so ke: mi qo avósató gangan qeká tsi yi nón anyi le qushi xe nō efio jikpi tsi le dji nkushi.² Enyi ame sintó nón texue kókó xón, gbadó min min ahuetó to tsi nde nyi agbeto yio nún wawa.³ Wo qo nón avósató qekáqeká yi woa so nón enu nan nan ku avóssasa so nan nón. Yi ntsi ele dandan me be wo la kpo nde aso nan.⁴ Fife, nin kristo eva le anyigban djilo,ndá va nyi avósató enuwo kpo to qo ame tsi wue so non enu nan nan so to eseéo djilo woli.⁵ Wo nyi kpoqonjtsi tónón djiñkushi nuwo.Edjo nón Moïse be gatsime Mawu she yi idja tu gbadó: kpo Mawu nube woa enu wo kekeré shigbe letsí wo so fiawo le eto dji xa.⁶ Fifielo kristo xó Mawu dò tsi yi le nkó qo egbe nyi enyon sotó adodui nón ekadodo tsi wo qo anyi qo kpagbe adodui dji.⁷ Nón wo nde kpo nde so eka dodo nkó to lo ntsi woló,nde gbe hian be woa dji eka dodo eve gónlo.⁸ Vua gatsime Mawu kpo ago djedjieakataló toló,enu be mi kpo nkékees wo gbonnon yi nan qo eka dodo yeye bu kudo axue izraelito ku juda to.⁹ Nda nyi aka dodo tsi nwoa ku mia tógbuiwo gatsime yi nle aló nón wo djole Egypte wo nyigban djió.Ðo wo nde qo nkó yiyyi le eka dodo tsi nyin meo,yi nyin nde gbe kpo nón wogbo,enyon tsi axuetó nu nin.¹⁰ Ðo eka dodo tsi nan woa ku axue izraeli to le azan tseó godo ke, axuetó nu nin nin.Nan so ese tsi nyin so do susu wo tóme, yi nan gbe wlin qo wo djiwo me.Nan nyi Mawu woto yi wotsan wo la nyi akóta tsi yin.¹¹ Wo nda gbe kpla enu wonon nuiwo alo wo nónvi wo anu be wo djishi axuetó, qo wo kekeré la djeshin,so vifin soyi ameganxo dji le wome.¹² Ðo nan ku nshishi nón wo le enu gbleble woto me nyin nda gbe qo nkúvi enu vui wo tó wo.¹³ Enu be:yeye,esó eka dodo xoxo so ku nyónxo.Yi eka dodo xoxo le gbe sôsô la bu.

Chapter 9

¹ Fifie ntsan kadodo tutugboto do qodó sôkuðo mawu subo subo ku anyi gbadji kókó tsewue.² Ðo wo wó gbadó.Exo tutugboto tsi nin me kanlingbin,zikpi kujqudu qanyin tsiwo yóbe texue kókóe.³ Le xóme sodo evegónlo ngebdomelo yieux

otsi woyonbe koe texue yowo koko texuele.⁴ Tsime sikazizo dokpo ku zodudu deka tsi trodo ku sika.Yime shikaze ku manan ku Aron yowo tsikplo yinin xose ku kadodo nujokpewe le.⁵ Ke qakal tamé ntsikoko yo kerubiwole tsime xe ntsyounul dji etsi nin mi nda tinn ato enyon qekpeki fife haqeo.⁶ Gatsime wo va djra enu tsewo do vole, avcsatclow o qonon exo avcsatowoto tsi le gbadolome non avcsanun wawa wo.⁷ Vl o avcsatclow o kede yi qonon exo evegon tsi yi nyi avcsaxome agbaqeka le exue dekame yi la so avcsanul non enuvui yeto ku akatalot kpo.⁸ Gbom gbom koko demon yefia be wonde demon be wo nin yi texe kkelo tsi wo nde kpoqde agbadu tutugbonto djo.⁹ Eye eny nyotsi megloglo fife le gaxoxo yeme.Nunana ku avcsasa tse wo nda tinn woa mawu subola dzitsinua yeto la de kenkej wo.¹⁰ Enu tsiwo kuqo enu qudu ku nunonku eshi lele vovovo ntsil wonyi agbazamet nudodo qeqekpo etsiwo wodo ssse qkeke tsiwo dji daqe anyi.¹¹ Kristo va shigbe avcsato gangan de xa non enu iui tsiwe va tsan.Eto enu gangan ku gbadu adodui tsi nde nyi agbeto yio lo yi xos nde nyi xixee tsi wo do ta tsan.¹² Nde nyi ehun gbogbue alo eniyivi wo tome, vo to yeto hunme yi do texue koko lo agbaqeka yi la djramido kaka sonyi mavo mavo.¹³ Do nin gbogbueku eniyiviewo hunme nyin wo afia tsiwo wowu do nuxodixo dji wodji, kwo ntsi sona ntsila yowo k ,¹⁴ sownu, le kristo ame tsi nin togbogbo ma vome so ye qoku na mawu she vcsasa enyomasontsio enel , yiwon ndaklo mia dji tsinya sowu do wawaa kuku wemeo, miasugbo mawu lagbeo?¹⁵ Enyon djodje xon ntsi yi nyi enyon soto non eka dodo yeyelo. Yi ekuo va la va de ame tsi wue le aka dodo nklo tlo gomme to le wo nuvuime, ame tsiwo yi woy wo la xo akpagbe egu qudu mavo mavo.¹⁶ Do afi tsi wo wlensinon woma qols, ele dandan me be gboxue woma la wado ele be ame tsi wlin laku.¹⁷ Do tsinon woma qonon ronron gatsime ame tsi wline ku, vo nin ame tsi wlin le egbelo nde do ronron qeo.¹⁸ Yi ntsi wo nde qo aka dodo nklo lo anyui ku ehun kpo.¹⁹ Do gatsime Moise nan non gbeta qekaqeka eseeto akatalo lo, esen eniyivelwo hun ku gboqboelwo hun ku eshi ku edo xiipeku aflama yi blawo qo deka so le akatalo.²⁰ Yi nub: etse yi nyi ek dodo tsi mawu be ma woa kudo mi.²¹ Egbe so ehunu lo yi so xu qo gbadu lome kudo enun tsi nin wo nyi enu tsi wo zancon kaba kaba wo dji.²² Yi to ese djilo wo le amewo to ehunu me nin wo nde le ame qeols sscke nde leo.²³ Vl ele dandan me be djinkushio nu tatawo la nyi min min to avcsasa elanwo tome.Gankea djinkushinutawo la nyi koko to avcsasa adodui me.²⁴ Do kristo nde qo texue koko tsi wo woa kudo alome, do enyi enu kpoawue to. So tovo non ehona, edo djinkushi yi la tr va non mi gatsime Mawu ntsa la non hon.²⁵ Ye nde va be ya so yedeki so nan qo sugbo sugbo djo shigbe le tsi avcsato ganganwo woa yi exue deka tegbe wo sonon ehun amedeta aso yi texue koko lome.²⁶ Nin enyi nin nina, ele dandan me be ela va do sugbodji so gatsime xixedjolo. Vl fife lo agbaqeka yi va gatsime gahoho yeto yi vcvnou yi wo qefie be ela so yeto so savo yi enuvui la gu.²⁷ Edjebe ame deka la ku agbaqeka, to exon ntsia kodjododo la va.²⁸ Yi pepe ke yi nyi kristo tsan, tsi so qekie so nan yi de enuvui ame sugbo to djo, ela va evegonlo nde be ela va do kodjo enuvuito yo vo non egbe dodo non ame tsi nin wue le ete kpus wo ku gbondji xoxo wo.

Chapter 10

¹ Do esé e lo nyi ala tsu thon énudji no énu tsiwo lava wo, vo ndé ndé nyi ényuo ntsi o. Lé susu tshe ntsio lo, avcsa tsi wo wanq degbe lé exué qékpui me no ame tsi gogo no mawu o.² Vqdé, na nyi wu woa tashi avo sasa lo lo? Do lo no avo satc lwo ntsi k zédéka lo, avcsato lwo nda gbé qo kodjo nwo lé énuv ntsi o.³ Vl avcsa lwo qonon nkuvi énuv dji exué wo kén kén me.⁴ vole éla séj no égbu kuqo gbo yiwo hun no ne ya tutu énuv wo djo⁵ Tsi no kristo va qo xixieme lo, énu bér yéndé dji avcsa kodjo énu nanawo vole yé so agbaza yéto sona qo éta nu.⁶ Vqdé énu me vosa kudo énu vcsawo ndé djodji nu o.⁷ Ké ntbé, mi kpo énye k, wqnen qo ntsi nyie lé wama wo megbé k, wqnen qo ntsi nyie lé woma wo me bér mawo éxodro o.⁸ le enu tutugbontwo mels énu bér, hia avcsa &lo énu nana ku qo nume vosa qo enuv éthsi wo yi ndé bjono bji wo wa wo vcsasa qo ésés ntsi.⁹ Egbé nu bér, ényeké, nqgbé va bér mawa énu tsi wo dji nene wodé esé tutu gbo to lo djo no wa so évégo lo qo anyi.¹⁰ Yi to mawu yo lbbmre lo, mi tr so ame kkkue to yésu kriso yo gkaza la yéto tsi yi so savo qo ga xoxo kén kén tame.¹¹ lé énu wo me lo, wowa no avcsa qo lo, avcsa to ga wo wanq avcsa qo woa no avcsa qow gashia game yi nene kér lo woa no avcsa qo kabakaba gaké lo avcsa lo wo ndé qéno énu vlo djo o.¹² Ké lé akpa bu dji lo avo to tshi yi nyi kristo éwa avcsa qo énu vlo wo ta zéde ka, yi djo va yi no mawu yk nu qu shi me.¹³ Lé gaho me lo, élé été kpo gatsi me yi kétlo wo la tr su yo afi qo djinu.¹⁴ To avo dé ka tsi wo wa me lo, éwa wo ame kkkue wo lé mawu nkuvi me tegbe tegbe.¹⁵ Enu tsi dji yi gbo gbo kkkue lé nunu ne mi lo ne, qo tsi wo nu vo bér:¹⁶ Mi kpo énu bla bla yéyé tsi yi ndja wa kudo wo lo nkéké ho wo nbbémre lo ahuéto lo bér: na so ahi séwo so qo wo dji wo me yi na nlu qo wo gbo gbo wo me:¹⁷ Yi nyin ndé gbé dja qonkuvi wo nuv wo ku qo wo vo dada wo dji o.¹⁸ Akó afi tsi yi nuvui yo sscklé lo wo udé gbé sanq avo ne nuvui o¹⁹ Nene yi mi kpo vovo bér mia tinhq qo tsotsi x lo me to yésu yo hon me²⁰ so to émo yéyé agbé abbé tsi yi do no mi so to xome so vo lo tsi yi nyi wo nu tsi lan,²¹ Yi tsi nyi bér mi qo avo satc lé mawu yo xome lo,²² Mia gogui kudo édji ntsi qtsi lé xosé blibo me kudo vévé do nu ku do gkaza tsi yi wo klo kudo ési kkkue lo.²³ mina no malé éma kpo kpo mihuno lo me qo ashi sensen dé no nqgbé huan o, qo ame tsi fian adjqgbé.²⁴ Mina no mi do nse mia nonne woa woa me.²⁵ Mi nqgbé bbbmre yiyi shigbe létsi ame qéwo wanq ha nene o. Vl mi na ne mia qo édji ho ne mia nonwo vevéto mi nya bér nkékéwo gogo kpatakata.²⁶ Do no mi gjéshi nyawo totoco lo gbo xué va yi énu vovlo, avo sasa ndé gbé lé ne énuv vlo kéo.²⁷ Ké énu tsi yi mi la do nkuvi lo, kpo yi nyi ézo tsi tava fia mawu yio kétwo.²⁸ Ame dé kpokpui tsi la gbe mosé yio esé e lo éla ku nusisi makpomkpo lé ame eve alo ame éton wo kulun dédé me.²⁹ Edu dondon gangan tsi ndé yi mibubé nye nda don no ame tsi wo yi qo no fo mawu vie dji wo? ame tsi yi la gblé alé lélé yo hun lo wo nda klo wo ntsio qo étro zun énu makó makó nyi no amenu vevé yo gbon gbon ndé lé meo.³⁰ Minyia ame tsi yi to bélén biò biò nyi yéto, yi fentu fentu tsan nyi yéto yi axueto ava do kodjo.³¹ Vn vñ ntsi yi nyi non agbeto adjé mwu agbé agbeyio lo me.³² Mi qo nkuvi nkéké tutu gbon to lo wo dji

Chapter 11

gatsi yi klikli va vo lɔ mi non été sese qé do ηse dodo kudo éfukpékpé than wo me.³³ Gaxoxo qéwo me lɔ wo suon non mi lé gaglan ηgbéyi do non tukada non mi lé ga doxo bu wo me lɔ mi kpé non qo ame tsi wo yi lé tu kada dokɔ non mi han ηtsi.³⁴ Mi déno kuku qo ame tsi wo yi wo so do éga kpa tsi wo xɔ adɔ kunu wo to wo léwo shi kudo ηsen lɔ, mi mi kponɔn dji djué nunyan bé adɔkunu ma gbé magblé lé miachi.³⁵ Eyé ηtsi lɔ, vɔn vɔn ηgbé do mi o. do lɔ gbogbɔ xɔxɔ miato la hen fintu sugbɔ vo ne mi.³⁶ Nɔ mi do vévénu yi qo édro mawu to wo lɔ adɔ gbé tsi wo fian nɔ mi la nyi miato.³⁷ Do lé gaxoxovi qé wo godolo, ame tsi gbɔnɔn lɔ, éla va ηda tsi godo o.³⁸ Ké ame djɔdjɔe la non agbétɔ xɔsé mevɔ ne éga lɔ édji ηda dji hun o.³⁹ Vɔ lɔ mio wo lɔ mi ηdé lé shi gbé atsi wo yi gbé édro xɔ wo nene wo vɔlɔ mi wo mi nyin ametsi wo yi mi xɔsé ekpɔ agbé.

Chapter 11

¹ Kankan qédji yi nyi énu tsi yi olé émon kɔ na vévéqé ényi énu wawa tsi ηdé kpa qo ame gbɔ.² Kéj qo xué éla do éxué alɔ me ne am xɔxɔ odé kunu ado dui so tsi.³ To xɔsé dji lɔ mi nyanbé mawu yi hua agbels yi énu bu ηdé lé yi mawu ηdé hua.⁴ To xɔffji abéle wua énu nana ne mɔwu tsi xɔ ashi wu canfɔt ényɔn vɔn tsi yinwo bé ényi ame djɔdjɔe yi mawu kafui qo énu nan n&n hɔn hun tsi to xɔsé dji lɔ abelle ku ganké yo nu nyiko wo kpɔtolé.⁵ To xɔsé dji wo kpɔ énoctsi yi hun dé kɔ ékuo yi mawu kpɔdjo. kéhun gbɔ hué éla trɔva éxɔ kunuqdé bé éxɔ kpɔ kpɔ ne mawu.⁶ Né xɔsé ηdélé o mité tsi anyan kpokpɔ nene mawu o. Ame qé kpé kputsi yi va mawu gbɔ éqo la nyan bé mawu lé yi tu non éfin ne ametsi wo yi lé djidji o.⁷ To xɔsé dji mawu sia noe bé nu tsi yi ηdé kpɔ kpɔ kudo kankan dodji le gbɔn gbɔn men yi kpa to dji hɔn ne xɔne yi to xɔsé dji édo ago djé djé ne hia kén trɔ tsi non djuto lé énu wawao me.⁸ To xɔsé dji tsi wo yo abraham esé yi éyi afi tsi yi la dogo tsi non lé.⁹ To xɔsé dji ényi non dji gbé fian fian nyi gban dji shigbé amedro wo nene énon azava qéka gɔnme kudo tsinɔn qutɔ yi to tsi yi nyi jacɔbu kudo isac.¹⁰ Eye key ken ηtsi ηtsi etɔtē kpɔ édu yéyé o gɔn me qo kpé lɔ adaj to kudo éxɔ tu to tsi yi nyi mawu.¹¹ To xɔ sé dji Abraham éxɔ ηsen ganj kéa asielɔ sara nyi nyangan ékonon énu xɔn wo dji qo ame tsi yi fian adɔj gbé yi lé égbédji lɔ dji.¹² Ne ame tsi gogo éku édji évi sugbɔ sigbé wlétsivi tsi lé djipo nene tsi la gbé.¹³ Lé xɔséméa wo ku tsi yi wonđé kpɔ adjɔgbé fian fian lɔ. Vua wo kplɔ wo yi do égbé lé didi hué yi nyan wo nyi anendro kudo émon dji yi lé anyi gban dji.¹⁴ Amen énu ho hɔn wo wakɔ wo lé ago la djéwɔ.¹⁵ Ne wo kpɔ afi tsi yi wo so lɔ dji bé ηnyin wa trɔ yi.¹⁶ Vɔ lɔ wo dji édro ne édu njddé tsi yé nyi dji kusi. yi ne én dé gbé mawu bé woa yo éyé bé wo mawu¹⁷ To xɔsé dja tsi yi wo do abraham kpɔa ésa izaki so savɔ yi so évi akogo so sa avɔ tsi yk dji gbé tsi yi fian tsi dji wo todo.¹⁸ To izaki djia wo la qo djidji me vi wo yi wola dji anyigban kékjké..¹⁹ Đoc wo kan do dji bé mawu sénj la tenj fɔn ame kukuwo yi éla va kpɔ éviwo lɔ tsi dji qo non non bu²⁰ To xɔsé dji isaci éyra isaci kudo ésa nu tsi wo yi gbɔnnɔn lɔ ηtsi²¹ To xɔsé dja Jacɔbu yra Josefu yo viwo kén gbɔhué yi ku tsi su non mon édo atsi kpue qodqa yi wo talo énu ni tsi yi fia bé wk ne yra yéwo.²² To xɔsé mea Josefu édji la ku é(o ne iraliviwo bé ne wo la va djo lé Egypté lɔ wo ne djo kudo éxu yétowo so yi axué looo.²³ To xɔsé tsi dji yi mosé djila yi to wo so wla kaka nen xlué tu me tɔn qo dévia ényan kpɔ kpɔ yi wo ηdé évɔn éfio lɔ yo ése dodoxo o.²⁴ To xɔsé me mosé va yi nu bé yéhun dé nyi évi non pharaon yo togbui yovi o²⁵ Vɔa éwua tsian tsian bé ya kpé éfun so kuđo dokon mawu to lɔ ηtsi ényon wu bé ya non agbé lé énu vɔn non gaxoxo qé.²⁶ Élé ηkpìn kristo tɔ kpɔ kɔ shigbé késhi non nu gan ga dé tsi wugan dɔ kuɔn non Egypté wo nene.²⁷ To xɔsé dji lɔ moiisi djo lé Egypte tsi étavɔn ηtévɔn qo nen adome yi éfio tɔ, vua édo vévé nu lé ame tsi yi ηdé kpɔ kpɔ kɔ élé kpɔ kpɔ kɔ doda.²⁸ To xɔsé me lɔ monsé wu alingbɔvi pakito yi so éhun lɔ yi gbɔn nen etavui ubgbé ηkkɔ gbévi izraëli vi wo to djo²⁹ To xɔsé me lɔ woto ehu djimen sigbé anyi gbansiny. tsi Egypte tɔ wo bé yé wo awe wo ku tsi djui sandre.³⁰ To xɔsé me Jeriko yo gli wo mu tsi yi wo tɔdui séadre.³¹ To xɔsé me hasi tɔtsi yi nyi radals ηdé ku kudo me tsi wo yi gbé éto qodqo ne mawu o. qo éxɔ ametsi yi wɔva kpɔ éduame.³² Ηdé nan égbé so kuio? tsi game ηta non asi nyen yi na xo nuxo so gédéon, Barak, samsun, Jphté, David, Samuel, kudo nyɔn nuđetɔ wo.³³ Yi to xɔsé me wo qodqo éfioqxué wo dji, wo zan dji djué nyi nyi wo xɔ agbɔ gbé fian fian wo bla enu non dja ηta,³⁴ wo tsi ézo ηssɔn éwui doda ηdé woanđé non wɔ wo xɔ édɔyɔyo wo nyi ahua wats gan gan ame djiro wo ahua nu wo asinɔn lé ηkɔ non wo³⁵ Nyɔn do ame tsi ku non wo a atrɔ gbɔ abbé agbé qo wo so éfun nin ame déwo wo ηdéjji tashi wo ne wa tennj akpɔ fɔnfɔn so éku so dome.³⁶ Wokɔ ame déwo wo xo ame déwo kudo égaba ame dé wo yi aga qédmé ame déwo yi gakpame.³⁷ Wo xo ékpé amédé wɔwo so ame déwo évé kuđeo kudo saka wo so éwi so so éxlo ne ame déwo. nyan afitsi yi wo lado tsi, wo do aya nɔwo.³⁸ xéxia gbéwo, flu flu kɔ lézogbément, lé étowodji, lé éto wo me, lé nyi gban kpé tu me,³⁹ Mawu édo ame xɔn kén kén kpɔ toxɔsémé, gan ηké wo ηté qo adjɔ fian-fian wo to meo.⁴⁰ Mawu dɔ tame qodqo nyi qo mia tdi nен wo gbéva sɔsɔ me to mia ηtsi.

Chapter 12

¹ Miatsan tsi ne, tsine qaseditɔwo sugbɔ tsɔdo mi lɔ mina miadé agban qésiaqé tsi latson miadji kudo nuvɔn tsi la bla mia lɔdu kudo vevedodonu le edu tsi wo sɔdo ηkɔ ne mi.² Miale mia ηkuvivo so da qo yesu dji ame tsi nano xɔsé ku qo yo blibo dédé Elɔn so yi qo kui so nan lé atsi soga ηtsi énu ma kpi ηtsi tɔ. Don̄tsi lɔ ékpɔ djidji tsi yi la kpɔ don̄kɔ yi yi non anyi Đo Mawu yo nuđo shi me.³ Yῑtsi lɔ mi qon̄ku ame tsi kpéfun lé ame tsj wo tsitré qon̄tsi, benɛ mingbé bbodjɔ alo nu netsiknem̄ o.⁴ ne mi lɔ avu wawɔ kudo nuvɔ lɔ mi ηdé kpɔ nɔ té sin sin dé qo hun me kpɔ hadé o!⁵ Đe mi ηlabe toxoxodo mawu to sibbe ne viewo neneoa: "Evinye, η gbé do vlo axuétɔ lɔ todɔndɔn name o, yi ηgbé gbɔ gbɔ ne akan ηkume non o"⁶ Đolo axuétɔ lɔ don̄q éto ne ame tsi lɔn yi éxɔ non ame tsi bjesi vielɔ.⁷ mawu lé mia kplɔ sigbé be nukplanviwo nene lɔ. nawu lé mia kplɔ shigbé bé viwo nene qo ηtsi evi ηde nyi etɔ yɔ ηdé qo non éto naç?⁸ Vɔ ne mawu ηdé kpéntsi dɔn éto nemion shigbé éviwo nene o lɔ, ké ahahi viwk yi mi nyi yi mi ηdé nyi éviwo ηtsi ηtsi o.⁹ Ntsi tsan lɔ, mido anyigbandji tɔwo tsi don̄n to ne mi, yi mibunɔn wo. yi to tse ηtsi lɔ, qeyi mina bu gbɔgbɔwo yo to beno agbe va?¹⁰ Đolo mitɔwo xɔnɔ mi gaxoxo

Chapter 13

viđe ale aletsi yidrowo nene. Võlõ mawu nexo ne mia nyona b  ne mia ti   ak   shigb   y   t   nene.¹¹ Todondon d  k  p  kpu   bb   hon  n dji d   s   van  n, v  l  , v  v   s  s   gamke l   yo   gb  d   me l  , es  n n  n nu d  j   d  j  e wawa yo ku sen sen van  n ame tsi w  e d  j  .¹² Yin tsi l   mid   nsin mia al   gbl  d   wo kudo eklo tsi wo g  b  d  j  , ¹³ yi mi to n  n d  j   d  j  e n  n mia l  wo b  ne af   tsi wo bb  n l   qvb   tro mon volo wone sinj.¹⁴ Midji   tsi fafa kudk ame sia me kodo nu k  kue wawa tsi   da n  m  e olo ame d  k  p     da kpo axu  t   lo.¹⁵ Mino   z  n be ame d  k  p  kpu   gb   do kpo mawu yo nushishi kuku one guinguindo o! Yi dome zui dodo d  k  p  kpu   gb   yi ne ya tsaka mi o b   ne ame sugb     gb   gun do   dj  idjix  xame o!¹⁶ Mi n  n   son b   ame d     bb   nyi ahashi t   wo alo   xl  n do la shibb     sao n  neo, tsi ne ku q   nu qu q     tsi l   sa y   k   gb  v  i.¹⁷ q  l   mi nyi b   le y     gb  d  me l  , tsi dji b   ya gb   x   yo yrayra l  , wo ny   d  j  me tro tro yo game d   kpe   nd  e gb   lesi q  odo et  l   g  b  , togbo be edji kujo aqash     ts tsian.¹⁸   Do minjd   va   do tse wo lass al   at   tsil   e  zo l  o vivitsi wo kudo ayax  x  .¹⁹ Minnde va l     kpi q  d  ime o alo   gb   didime o v  l   izralivi wo tsi wo r  s     gb   didil     gb   b   y  ewo   dagb   se o.²⁰   Do wo   nd  e kp  ntsi tinn se egbe d  d  e lo:

²¹   to tsan ne el  n d  tal   t   lo wo q  ola xo   kpui." Nan  m  e tse d   vo vonc k     da yi   l  e hunhunhun k  .²² v  l   miawo l  , miv zion toa dji yi mi va mawu agb   agb   yo dume, djipo yo yeruzalrme lo afi tsi mawu d  lawo l   azan   jwol  .²³ V  l   nyia wo l  , mi   mi va   vi tutugban wo nyuiko le   lanplan do djipo yo f  i duome mi va mawu tsi la dr   v  nu xixiel   kpata g  b  , mi va ame d  j  d   wo yo bb  g  b   wo tsi wo va s  zun blibo g  b  .²⁴ Mi va yesu g  b  , nu bla bla y  y  e yo vun l  t  , kudo   hun hlin thi l   nuxo xo k   s   wu abele yo hun.²⁵ Mi kpo nyui d   b   mia   gb   ame tsi l   nuxo xok   l   yo nuxo s  s  l   anyigban dji l  . m  ns   na   t  o k  la izraeliviwo v  l   wo   gb   b   yo   da shi l   t  o hin hin l   nu o.²⁶ Mia wo djopo yo mawu l   nuxoxoko ne mi b   ne mi to   gb  d   me dui lo   la hin t  o ne mi. Ml   ga xoxo h  n me l  , h  n h  n anyigban l   kpata. V  fifie l     do ugb   tobe: "nan hunhun anyi g an l   tsan."²⁷ Yo ny  n wo: "fifiel  ", l   totoc b   nu tsi wo yi   wa yi tsi wo yi la tin hun hu  n h  n l  , labu. yi tsan nu tsi wo   da ti hun hunhun wo l   la nu anyi.²⁸ Mia wo l   mi x   djipo tsi yi ame d     datin h  n h  n wo k   mi na do akp   ne mawu yi mia sub  e shi   gb   al   tsi yi dj   kudo kan kan d  o dji kudo bubu.²⁹ Nyaol   mia mawu yi nyi   zo tsi gbl  n n   nu.

Chapter 13

¹ n  vi l  nl  n   to me nyi mia t  .² Mi   gb     l  nb   ame drowo. s  so ye dji, ame d  wo x  n mawu d  la yo ame dro l   mangan me.³ Mi doy game n  t  w  O dji, si l   wo bla mi do   tsi lan d  ka   tsi n  ne.⁴ Ame d  o d  k   deka n  , do bubu yo ny   nyu d  xo     tsi syo d  xo   yo batsi ne n  n al  , dji, nutsi tsi mawu la do kodjo n  n ame w  n wo kudo xassitawo.⁵ Mia ame pl  kpl   ne n  n fa l   l  n l  n ku do   ga me. Ma nu n  n mia s  i ne. ne sumi, nu tsi tsi mawu   ts nu "nyin da tsi wo do aya me alo nyin y  lnb   wo".⁶ Edji mi ne mia p  ntsi anu b   "Axoto ny nyin x   na met  , nyin   da   nd  .   nd   ame agb  t   la s   wa?"⁷ Mi d  o t  o mia wo kpl  la wo , ame tsi wo to ma wu yo nyan nami, ne mia kpl   wo   gb   n  n kussin sin, mi n  n   gb   le x  ss   si b   wo ne ne.⁸ L   Jesus kristo lz egbe nene nyi l   es   nene k   y  l   s  yo du.⁹ Miygb   dassi mia dokivo n  n enu kplan kplan bubu aloy  y  k   mia miadjivo ne nany d   ame nu veve me,   gb   ny   ndudu tsi   da d  vi n  n wo.¹⁰ Mi do av  sa mlinkpoe tsi   tsi yi ame wo xa n  n do so enu blabla   tsi wo n  n enu blablame.¹¹ Elan kpata tsi wo wu do wo nuv  n ta av  ssa t   d  ka yi hin  n el  n hun yi n  n tex  e kok  e x   elan l   wo   tsi lan wo l   ax  t   l   godo.¹² So y   tsi Jesus tsan kp  fun l   agbo godo kudo susub   ya va h  nn yo dukun kudo y  nto yo hun.¹³ Mia to mia yi agbo godo, ne mia dro yo   kpen.¹⁴ Nutsi   tsi mi d   do ax  e d  l  fio. nia djipo fiaduxo  ¹⁵ So to ye dji mia s   av  ssa kafu kafu na mawu, kafu kafu tsi lanyi atsiku sin sin tsi la n  n mia nu wo me l   yo nyluk   me.¹⁶ Mi   gb   l  n b   enu nyui wawa kudo udo mia kp  do mia n  n   tsi av  ssa yi wo d  l   d  j  e n  n mawu. Mi s   nu ne mia b  b   ne mi kpl   wo woe yi la kpo mia nukun anaaku   ta so   tsi.¹⁷ Mi do bubu wo   tsi ne dome zui d  j   assa eukui an  n miame tsi yi   da d  v  io¹⁸ Mi dogb  qa do mia ta mi nyan dji tsi nyan l   agb   n  n k  k  e l   nusia nu me.¹⁹ Ndo mi   senb   mia wa tse wo ne makp     n enon atr  va kaba.²⁰ Fifie, mawu   tsi fafato, ef  n so ame kukuwo dome alin kpl  t   gan mia x  t  o Jesus to yo nubla bla hun le mav   me.²¹ So Nyan nyui do mia me b   mia wa yo l  nl  n nu. ewa n  n   do so mia   tsi b   mia nyan kpak   nyi to Jesus kristo, bubu ne y   t  le mav   s   gi mav   me.²² Fifie   ndo   ss  n mi, n  nvi wo, Mi do yss   enyan tsi wo   len.²³ Mi nyi b   wo dassi mia n  nvi Thi moth  e,   la n   mia dome zand  ²⁴ Mi dogb   n   mia wo kpl  lawo kudo ame k  k  e wo:²⁵ Italitowo dogb   n   mi. Amenu v  v   ne nanyi kodo mia m  wo kpata.

James

Chapter 1

¹ Jaki, Mawu kudo mia xu  t   Yesu Kristo yo sub  vi, axun gb  d  d   nen y   n  n k  ta w  u  v   tsiwo m   d   anyigban dji.² N  nviny  wo mi kpo funkpekp   tsiwo m   t  j  w   mi l   shigb   d  j  d  e h   nennen.³ Mi nyan b   mi   x  s   y   d  d  k  p   h  nn n  n d  jigb  nd  e v   n  n.⁴ Mi dashi d  jigb  nd  i y   w   y   d   l   mi  mi b   mi   shin, ku susu b   mi   gb   v   gen l     nd  k  p  k  p   m  o.⁵ V   n  n am  d  l   le mia dom   hian nunyan l  , n  n bi   Mawu, tsi nan  n amesiame tsi bi  n ku d  m   k  k  e y     me k  p  k  p     nd   n  nn n  ti   . ⁶ N  n bi   kudo x  s   y     gb   xul  p   l   yo djim     . nutsi   t  l  l   m  t  si   nd   d   x  s  o l   sigb   axu y   adanw  w   tsi ay   xon  n yi y  n  n ag   shi   g   me nennen.⁷ Mex  n   gb   s  u  s  i b   y  l   x   d  n  ti d   so Mawu g  b   o.⁸ M  x  n   nd   w  nn tsantsan,   nd   lin  n k   le yo nuwanawo m     . ⁹ Metsi nyi nuh  don  n l  , n  n kpo d  j  d  e¹⁰. Gatsime   g  t  o l   d   y  d  k  p   d   dji s   y  o g  b  d  idi   ti, d   d   l   va yi g  b  d  k   shigb   fl  w   t  sl   g  b  m   h   nennen.¹¹ Ny  d  n xun n  n kud   zozo, e f  n n  n ati, fl  w   kud   y  o ny  nny  n bun  n. N  nen y   nyi n  n   g  t  o w  o bun  n z  d  k  p   l   wo d  w  w   w   m  .¹² Yay   t   yi

Chapter 2

nyí métsi donon dji lé tétékpomé,nen é dó djí lé tétékpó mé vó ló,é lá xó fio kuku tsi ngebé wó dó non métswó lón Mawu.¹³ Nen wó té amédé kpo ló,ngbé to bé,tétékpó xón só Mawu gbo o.Ódó énu bádá qé ndé sonon Mawu gbo o,yi yénto ndé ténon amékpó tsan o.¹⁴ Méshiámé ntó téno yé dékí kpo to yió nudjródjró wo mé tsi í kpló ni yi djidjixóe.¹⁵ Yió nudjródjró djinon nuvo yi nen nuvón shin ló,é djino éku.¹⁶ Nónvinyé lónlón tówo mi ngebé blé mia déki o¹⁷ Enunáná nyuiwo kékén sonon djipo,wo sonon kékeli yio tó gbo.Métsimé viviti ndé leo.¹⁸ Mawu tsan bé yá nami agbé to ényonlo mé,bé mia nyí tutugbon tówo lé yio nuwáwá wó mé¹⁹ Nónvinyen lónlontówo mi nyan bé,améshiamé nen bi lé nussésé mé,mi ngebé tidji bé yewá xó nuxo o,mingbé binon djí kábákaba o²⁰ Amégbéto yio djibibí ndé wánón Mawuó dro o.²¹ Exon ntia mia gbénu lé édixoxó kudo enu bádá tsí wo tródo milo gbo.Kudó amédeki bobo ló,mixx ényon tsí wo do dó miamé tsi lá ten wlén eklan mia to²² Mi wá dó Maxu nyónwo dji mingbé séni kpoó anón mia dökú bléwó kudo miá susuwo.²³ Nen amédé sé ényon lo yí ndé wá dó djio ló,e ló shigbé nsu tsi kpo yio némé le pipi mé.²⁴ Tsi i kpo yio némé yi i dój ló,zandélo e nlonbé yio némé.²⁵ Vó métswá wádó vóvó kpókpó yio sée dji pérpéré ló,ndé nyi métswi sénón nyón yi yi nlonnón béo,wó lá yre bé eso do dōwáwámé.²⁶ Nō améde nu be ye nyi xóseto,vó ndé kpóno ade yeto dji o ló,ele yedeki ble, yí xóse yeto tsan tró zun enu gbaló.²⁷ Xóse tsi no ntisi mia to mawu djino shigbe enu djodjoe xanene ló nyi be,wola kpo notsae viwo kudo kposhiwo dji le aya qudu wotó me,no améde ngbe xodí yedeki le xixes me o.

Chapter 2

¹ Nónvi nyenwo,mingbé nyi miaxuétos Yesu Kristo,ptikokoe fio yio nukplanviwo vóyi mia non amé njmé kpókpó nuwawo.² Nen amédé va mia domé yi i do awu xuashi kudo shika wlo,yi wáménón dé tsan va kudo awu xódi.³ Yi ósó axó susu dadó metsi djrádó di yi ó to ni bé:va nanyi dó téxoé nyúi ye,vó o to non wamenón bé:va nanyi dó anyigban lé fie.⁴ Nyi hoe yi xón sówó mi lé lé mia dökú wo mé lo?Yi mitro zun hoe sotwo kudo susu bádá wo ló?⁵ Nónvinyen lónlontówo mi doto, d.é Mawu ntisan wamenónwo le xixéeme non wa tró zun gatçwo le xoxeme nen ya du tónon non yio fióduxuémé tsi yio ngebé yi do non metsiwo lónni.⁶ Vó mio ló, mi midinón gbo wuamenónwo! Nyi gatçwoé yi jinon mia djiló yi wokplónon mi yi kodjodowuéló?⁷ Nyi gatçwoé nucónon busu nyón so nká tsi le miashi ntílo?⁸ Vó nen owa shika séedji shigbe letsí yi le nlonjlonme nenele: "nan lón haovi shigbe wonjo xa nene, o woe nyúídé.⁹ Vó nen o donon vovo toto amónwo domeló, o wa nuvón tsi esée so hoenón yi o dalesédjí.¹⁰ Men tsi wa séewo kékén dji, vó yi dale déka djiló, eda le wokékén dji.¹¹ Ðo Mawu nube: "ñda wa hashio" yi "ñda wuamé". Nen ndé wa hashio vó yi o wu ameló, oda lé Mawuo sédji.¹² Fifie mi xonuxo yi mia zón shigbe metsiwo wodja so huena ku vovo kpókpó yio sé.¹³ Ðo hue soso man kuj nshishi nan me la va metsiwo ndé le kuj nshishi wo dji. nshishi kuku du hue soso dji.¹⁴ Nónvi nyinwo, énu nyúi ndé le me nen amede be xosé le yeshi vó édó wawa ndé le shio? xosé xón la tenj hlen amea?¹⁵ Nen nónvi nsu alo nyón hian awu alo gbeshiagbe yio nududu ló¹⁶ yi medé le mia me nu ni be: "yi le ntísi fasame, do zozo lanme yi na dunu nyúídé" vó mi ndé so nutsi hianón ntíslan nio, alé ndé lémé?¹⁷ Nen nen yi xosélé nen, nen édowawa ndé le ntíswoló, ékunón.¹⁸ Amedé la gbé tenj tobé: "xosé la shio yi nyeye édowawa la shiyin".¹⁹ So xosé tsi dówawa ndé ló ntísi o ló fiaj yi na so ahun xosé to édowawa me aso fia o.²⁰ O xosé be Mawu deka yi le, ényon; vó gboongbón vúíwo tsan xosé yi wo hunhun non. dji la nyi, énu manyantó, be xosé tsi édó wawa ndé le ntíslan nyi nugbaloa?²¹ Wo so ényon djodjoe non miatgbi Abraham gatsime yi so vie Izaki savo le avosa kplón dji ló?²² Nkpoé be xosé xón de yedéki fia ku yio dó wawawo to édó wawawo me, yio xosé dju blébu.²³ Yi enu tsi nlenjle)tol vame: "Abraham xó Mawu dji sé yi wo búi ame djodjoe" yi Abraham tró zun Mawu o xló.²⁴ O kpóé bé to dó wawa meló o so ényon djodjoe non ame gbéto, vó ndé to xosé déke meo.²⁵ Nen nen ké, (Rahab) hashitolo o so ényon djodjoe ni to édó wawame etsime yi xó amedobáwo yi inan wo shito émón budji djoa?²⁶ Shigbé letsí non ékla ndé le ntíslanme ékunón ló, nen nen ké xosé tsi édó wawa ndé lemeoló kunón ne.

Chapter 3

¹ Nónvi nyé wo, énu fia to wo ngebé subgo le mia domeo, mi nyan bé o la do kodjo no mi vévé qé.² Mixón kéké mi nuvón lé énu sugbó wo men. Nen ame dé ndé wa nuvón lé nuxó xoxo meoló,ényi ame blébu yi i lá tenj adu yio ntílan kékén dji.)³ Nen mido ga énu nen éso wo ló,wo sénón gbé no mi.Mi la tenj zan wo ntílan kékén.⁴ Mia lé nkuví do zoñviwo ntí kpo,togbó bé wo lolo yi aya gangan wo tutunón tsan,amédéká pe kpoé kunón wo yi fitsi djrúi ló.⁵ Nennen ké adé tsan nyi énu vitsúlkúi lé ntílan ntí, vó exonón adégbé só énu ganganwo ntí.Ezó vitúlkúi binón ávè ganganwó.⁶ Adé tsan nyi ezó,nuvúi yó xixémé,tsí wo so dó mia ntí nuwo domé,tsi xonón dí ntílan kékén,etónón zó agbé món,yi zomavó tonón zó yénto.⁷ Elan wadanwó kékén,xéviwo,édanwo kudo axumé lanwo kékén ló,wo djónón wo,yi amegbétó yi djónón wo.⁸ Vó amédé kpiéki ndá tenj djo adéo. Enu gbléglébli ntí ntí yi nyí,yi adí wuamé sugbó lé mé.⁹ Mi sónón ade so kanónfu Mawu tsi nyi miató,yi migbé sóní so xonón findó amégbétsi Mawu wá dó yo nónnónnmé nu.¹⁰ Enu xón kémé yi yáyrá kudo enyón gbléglétonón lé.Nónvinyéwo ngebé nyí nennen kéo.¹¹ Eshí víví kudo eshi tsí vé lá tenj non vudi déká méa?¹² Nónvi nyéwo gboti lá tenj sen rézen?Alo rézen ti lá tenj sen ntíá?Eshí vévé ndá tenj trózun eshi vivi o.¹³ Médé nyi nunyató lé mia domé?nen non kpódéné gbé lé bzbé nyinyimé tsi só nunya gbo.¹⁴ Vó nen zóxoxó gbléglé kudo nudjródjró bádáwo lé mia djimé ló,mingbé xó adégbéto yi mingbé kan nusu dó nyatéxoe shio.¹⁵ Nunya xón ndé só djinkushió,vó anyigbandji,ntílanmé,gboongbón vúíwo to.¹⁶ Fitsi nuxuanxuan kudo ntílan djródjrówo lé ló,tsáká tsáká kudo nubadá wawa wo nónnón xón.¹⁷ Tutugbón ló,djinkushi yio nunyan kó,lónlón sugbó lé mé,élé fá,déká wáwá lé mé,nublanyúi kpókpó sugbó lé mé,kusensén nyúi lé mé,ndé donon vóvo tótó améwo doméo yi í dónón njmé vévi.¹⁸ Wo donon djodjonyínyí yio ku sensén lé ntifáfá mé tó métswi djinon ntifáfá dji.

Chapter 4

Chapter 4

¹ Fidé adré kudo énudɔndɔn tsi lé miamé wo só?dé ndé nyi mia djró vɔndiwo yi wáná hua kudo mia nɔnviwo lé xɔsémé wá? ² Mi dji yí miждé kpo.Mi nyí amé wutɔwo yi milé édju shiwɔ kplø énutsi miждá tɛnɔ̄ xɔ́ dó.Mi lé ekɔ̄n dawɔ̄,lé avun wákɔ vɔ́ énudé ndé sun miashio dó miждé lé enu biɔ̄wɔ Mawu. ³ Mi lé enu biɔ̄wɔ vɔ́ miждé lé édé xɔ́wɔ dó miждé nyán enu biɔ̄biɔ̄,yi milé enu biɔ̄wɔ asɔ́ wá miá djidjiwó,djidji vúi wo. ⁴ Hashi watɔ̄ minyi!dé yi miждé nyá bé xixemewo lɔnlon sinɔnté dó Mawu ɳtió wá?Ametsi djinɔ̄n lá djéxlø kudo xixe sɔ́ nɔ̄n yédkukí dø Mawu o kétø. ⁵ Aló mi xoesé bé ɳlɔnnylɔnlø xonuxo gbalo etsimé yi to bé Mawu lénɔ̄n bénɔ̄n gbɔngbɔ̄n tsi i sɔ́ dó mia méá. ⁶ Vɔ́ Mawu nanɔ̄n aménuvévé tɔxø,yí ɳti ɳlɔnnylɔnlø bé:Mawu tinɔntré dó métsiwo danɔ̄n ɳti,vɔ́ e kponɔ̄n nublanyú nɔ̄n métsiwo bɔbɔnɔ̄n wo dɔkúíwo. ⁷ Mi bɔbɔ̄ mia dokúí nɔ̄n Mawu,mi tité dó santana ɳti yi ya shidjó lé miagbø. ⁸ Mi zɔ̄n gógó Mawu yí yétsan lá gógó mi.Mi klo mia lɔwɔ̄,nuvúí wá tɔwo kudó mia ayé djiwo. ⁹ Minɔ̄n nuxaxa mé,mi fanvi,mi fankonyú!Mi trɔ̄ mia nukókó ya zun avifanfan,yi mia djidjɔ̄ kpɔkɔ̄ na zun nuxáxá. ¹⁰ Mi bɔbɔ̄ mia dòkúí lé axuétɔlø ɳmè nен ya kɔkɔ̄ mi dó dji. ¹¹ Nɔnviwo,miŋgbé xónuxó dó mia nɔnnɔ̄n wo ɳtio.Metsi xó nuxó dó nɔnviqdé ɳtilø,aló só hoe nɔ̄n nɔnvielo,xonuxo dó ésesé ɳti yi i so hoe nɔ̄n Mawu yó sé.Nen o só hoe nɔ̄n ésesé,ndé wá dó ésesé djiø,vɔ́ o lé hoe sówɔ̄ ni. ¹² Amedéka pe kpøli wánɔ̄n ésesé ku hoesoto,Mawu,amé déká tsi latennɔ̄ xɔ́ nɔ̄n amé yi í lá gbé tɛnɔ̄ gblé amé.Médé ó nyi,é wo tsi lé hoe sówɔ̄ nɔ̄n nɔnviwo? ¹³ Misé mia metsiwo nunɔ̄n bé:Egbe alø esa mila yi edju xɔ̄n mé ,mila wá exué déká lé xɔ̄n,mila dó adjø yí mila kpo vidé. ¹⁴ Médé nyá ɳti lá djo sɔ́ kudó ɳti lá djo dó miá gbédjø?Mi lé sigbø zizo yi zandé lo é bunɔ̄n. ¹⁵ Mi dó lá nu bé:Nen Axuétɔ̄ dé mɔ̄n lɔ̄,mila nɔ̄n agbé yi mila wá nutse kudo nuxɔ̄n. ¹⁶ Vɔ́ milé mia dòkúí dowɔ̄ dó dji lé mia dòdówo mé.Adégbé xoxo ndé nyɔ̄n. ¹⁷ Mé tsi nyá nunyúí wáwá vɔ́ ɳdé woelø,wá nuvɔ̄n.

Chapter 5

¹ Fifie,miá gatɔwo,mi fanvi ku gbé sinsin dó djɔgbé vúi tsi dja va mia dji ɳti. ² Miá keshinɔ̄n nuwo gblé yi kɔbabáwo gblé mia wuwo. ³ Mia shika kudo mia gá djé akadá yi wo kadá lɔ́ lá di dásé so mianti yi wo lá vunvun mi shigbé ezó nennen.Mi xote mia keshinɔ̄n nuwo lé ɳkéké kpete dji. ⁴ Metsiwo wá dɔ́ lé mia gbéwo mé yi miждé tu fen nɔnwo lɔ,wo fentuwo lé axua dówɔ̄ sinsindé!yi dɔwatɔlɔwo xa yi káká Mawuo tomé.Minɔ̄n anyigbandji lé keshinɔ̄n numé,yi miá dji djémé. ⁵ Mi djra mia dji dó nɔ̄n wuwu ɳkékéé. ⁶ Mi so hoe, yi mi wu amé djodjøe tsi ɳdé wá ɳdékpékpí nɔ̄n mio. ⁷ Nɔnviwo mixɔ̄ djigbɔndɛ,káká vā dó Axuétɔlø trɔtrɔ́ vá,shigbé agblédatø tsi lé ténɔnwo kpo anyigban nuku.Tsi gbɔndjide lé tenɔnwo kpo édji tutugnɔ̄n kudó kpete kpete. ⁸ Mi a wo tsan, mi gbɔ̄n dji dɛ, mi dodji do awuétɔ̄ lɔ̄ o trɔtrɔ́ va gogo. ⁹ Nɔvío mi ɳgbé sɔ́ ényɔ̄n dø mia nɔnɔ̄n o ɳtsi ne wo a va dø kodjo nɔ̄n mio. Kodjo do tɔ̄ lɔ̄ le éhɔ̄ lɔ̄ dji. ¹⁰ Nɔvío nyé wo mi sɔ́ ényɔ̄nudadetø o kpodowín ku wo djigbɔndɛ. ¹¹ Mi yɔnɔ̄ vévédonu tɔ̄ be yayra tɔ̄ o. Mi sé o honuxo so jɔbu o djigbɔdi ɳtsi yi mi nyá nuwuwu tsi mawu ni, tsi mawu dɔ̄ kudo nublanui kpɔkɔ̄ kudo dome trɔtrɔ́. Nɔvío nyé o, le énu o kénkén mea mi ɳ gbé ta djiñkusi, mi ɳgbé ta anyigbâ, alo mia fiâ adjɔgbé o. Mia en ne nyi en yi mia o ne nyi o ne mi ɳgbé va gé djé kodjo dodo meo. ¹³ Amedé le éfùn kpékpé me lé mia domea? Ne dogbé da. Amedé lé djidjøe kpɔkɔ̄ me le mia domea? ne dji éha. ¹⁴ Amedé lé édɔ̄ lé? Ne yɔ hame mégâ o ne dogbédø do éta ni yi wa si ami ní le awéto o nyiko me. ¹⁵ Yi xɔsé o gbédøda la yɔ yɔdø ni yi axuétø la li tsité. Ne é wa nuvuín a mawu la sɔ̄ ki. ¹⁶ Mi hun nuvuín gɔnme ne mia nɔnui o yi mi do égbé da dø mi nɔnui wo ta ne mia kpo édɔ̄ yɔyɔ̄. Amé djodjøe o gbédøda qo asi xɔxɔ̄ sugbø. ¹⁷ Djodjøme xɔ̄n ké yi lé Elia si sigbø miñn ke nene. Edogbédø kudo kudo kutri kuku be édji ɳgbé dja o yi édji dokpo djadja lé anyigbân kaka na éxué ametøn kudo éfan. ¹⁸ Yi i gbé dogbédø, djiñkusi hun yi édji dja, nuku wa. ¹⁹ Nɔnvi nyé o ne miadome to de té da lé nyawo o gbøa, yi amé bu kpløe gbøa, ²⁰ Ne nya bé amé tsi dé nuvín watɔ̄ le yio nuvín o mɔndji lɔ̄ la déga ékla le éku me yi i la tsɔn nuvuín sugbø dji..

1 Peter

Chapter 1

¹ Woma tse so enye Piye tsi yi nyi ame dødø nɔ̄n Yesu klistro tɔ̄. Nle enu tse ɳlenkɔ̄ qaqá mi miwo ame tsiantsian mawu tɔ̄ tsi wo yi kaka djoyi Pont, Galatie, Cappadoce, Asie ku Bithynie nukan wo me, ² wotirj tsian mi shigbe letsí mawu tsi yi miatɔ̄ sɔ̄ to etonu sese nɔ̄n Yesu klistro yio ehun kɔkɔ̄ qe me, non amenuveve yeto anɔ̄n kudo mi yi yi fafa yeto asugbø le miadjø. ³ Non mawu tsi nyi etɔ̄ nɔ̄n Yesu klistro mia tɔ̄ kpo yayra! to enu shinshin kukunɔ̄n ame yeto lɔ̄ me. Enan tɔtrɔ̄ dji yeye mi tsi wofon Yesu so ame kukuwome tsi na esɔ̄ me kpɔkɔ̄ mi. ⁴ Esɔ̄mè kpɔkɔ̄ tsi ɳde kunɔ̄n ɳde gblenor o wosɔ̄ ehun daqø nɔ̄n mile mawu gbø. ⁵ Wo sɔ̄ alɔ̄ tsɔn miadjø to mawu o ɳsin me. To xose tsi na agbe le ɳkekekpetewome. ⁶ Mikpø djidjøe so enyɔ̄n xɔ̄n ɳtsi,ɳtsi non yi djidjøe kpɔkɔ̄ miatɔ̄ texue ɳde gbe djidji olɔ̄ mi la qu aya le dodekpo vovowome. ⁷ Non wo akpø be xose akuaku le miashi me, gahɔnme lɔ̄ wo axɔ̄ shika tsi ɳde gblenorwo yiwode to le ezome neneke wo la do mia xɔ̄se tsan kpo to ezome non kafu mi akɔ̄mi sɔ̄yi edji agbe sɔ̄ bubu sɔ̄ na mi non Yesu lava le gbexɔngbe. ⁸ Tsi mi ɳde kpɔeo tsan lɔ̄ mi lɔnɔ̄n gatsime mi ɳdele kpɔe fifie o tsan mixɔ̄e dji se yi mia ɳkuvi qodø miatɔ̄ wugan nunu. ⁹ Letsi mixɔ̄e djise dø lɔ̄ enabe eklan miatɔ̄ tsi agbe. ¹⁰ Agbe zɔzɔ̄ kudo amenuveve tsi wosɔ̄ daqø nonmi nɔ̄n miadjø enugɔmø tsitotsito tsi laxɔ̄ miqø agbe le enyɔ̄n nudaqø tɔwo me. ¹¹ Shigbe letsí wole enyɔ̄ nukɔ̄ daqø so Yesu yio fuɔnkpekpeme ɳtsi kudo ɳtsi kɔkɔ̄ tsi lava wɔnjbedeme wogbe dji tsan be yewo anyan gatsime klistro yio gbɔgbø woanɔ̄ edɔ̄ qo. ¹² Mawu de enu sɔ̄ fia yio enyo nu daqøtø be ɳde wo ɳtsi qede subɔ̄ kɔ woleo vɔnɔ̄ miwo ɳtsi tsan.Wo xonuxo so ame tsi wo yi le mawu lɔ̄ drakɔ̄; no mi fifie to gbɔgbø kɔkɔ̄ tsi yi so djipo va.Mawu dɔla wo ɳtsi tsan dji be yewo anyan so enu tsi va dji lɔ̄ ɳtsi gbo xue. ¹³ Yi ɳtsi lɔ̄ mi

Chapter 2

ezan n̄te ale bonon mia dekiwo nyuide an̄ em̄ kpo n̄ lets Mawu lava ve mianu d̄o n̄n Yesu klisto tr̄va.¹⁴ Shigbe evi setonu wo n̄ne l̄ migbe nan edroame tsiwo yi q̄n̄ miadj̄ s̄l̄ enu manyanmanyan n̄tsi me l̄ aq̄o n̄sen d̄o miadj̄ fifī o.¹⁵ Ametsi yo miva l̄ nyi amekokc̄. Yi n̄tsi ele non miwo tsan be nuano k̄k̄e le mia nu woawoa wokenjen̄ me.¹⁶ Do l̄ woŋle daq̄e d̄o mawu nȳ l̄ me be mino k̄k̄e d̄olo nȳ tsan n̄le k̄k̄e.¹⁷ N̄n̄ mi yo mawu tsi n̄de k̄p̄on̄ ame n̄kuvi dji ḡb̄xue yi son̄ kodjo d̄j̄d̄je n̄ ame siame le edo woawoa ame deka deka n̄ n̄tsio ele n̄ mi be n̄ mi le gbedoqa wako nyi l̄ miaon̄ nyi le mia nu wawa wo me. Do ame djro mi nyi.¹⁸ Minyan nyuide be n̄de shika alo klosalo tsi gbl̄en̄ yi wos̄ xl̄uem̄ alo s̄q̄d̄emi so n̄n̄ome mana ale tsi mia t̄ gbuiwo s̄ fiamio.¹⁹ Soto lengb̄vi s̄ḡb̄e blebu yi wos̄ nam xa n̄ne.²⁰ Mawu tsia Yesu s̄ daq̄e ḡb̄xue va wa xixes l̄. Yi s̄ dasa n̄omi le n̄keke kpetewo me le mia n̄tsi.²¹ To eye dji l̄ miva x̄ Mawu tsi fui dote so ame kukuwo dome yi wonui texue bubuto nyi yi vaxo Mawu dji se s̄le em̄ kpo nyi.²² Tsi mise nyawo toto l̄ mito enȳ l̄ me s̄ k̄l̄ mia deki n̄tsi n̄ yewo al̄n̄ yewo n̄n̄viwo le nyawototo me yi enȳn̄ be mia l̄n̄ n̄n̄viwo so edji blublu me.

²³ Wotr̄ mi dji vo n̄de nyi agbet̄ tsi kuno ḡb̄ wodji mile to Mawu wonȳn̄ tsi yi le agbe tegbe tegbe l̄ meyo.²⁴ Mawu nȳ l̄ tobe agbet̄wo kenjen̄ leshigbe ama xa n̄ne yi ats̄ q̄odo woto le shigbe ese xoxo xa n̄ne egbe xun̄ yi ese xoxo yeto wo rlen̄n̄.²⁵ Ke Mawu nȳ le li tegbe tegbe enȳn̄ tse yi nyi adodui tsi woto n̄omi.

Chapter 2

¹ Migbe enu gblegblewo keŋken̄ d̄o le miagbe me tsiwo yi nyi: nusukaka enu huanhuan kudo ame nugblegble.² Shigbe vifenwo n̄ne l̄ mina ḡb̄gb̄ yio anoshi tsi wode t̄ eshi ol̄ adromi vevid̄e yi n̄omi n̄ an̄ l̄ nuashin d̄o dji n̄ ya x̄om̄i d̄o agbe.³ Mawu nȳn̄ to n̄omi be miwo n̄tsi mikpo lets afet̄ k̄ adome q̄on̄omi.⁴ Eye n̄tsi l̄ mite va afet̄ ḡb̄; yi nyi ekpe agbeagbe tsi amewo gbe yi va tr̄zun zogoddji kpe ex̄o ashi le mawu ḡb̄.⁵ Miwo tsan mile shigbe ekpe agbeagbe xa n̄ne eye n̄tsi mis̄ maq̄ekui s̄ wa gbedoq̄ ex̄o tsi me mitr̄ zun enuŋla we k̄k̄e wole yi Yesu klisto dji asa av̄ ḡb̄ngb̄n̄me t̄ wo tsi la nȳ n̄ Mawu.⁶ Woŋlen d̄o Mawu nȳ l̄ me be mikpoq̄a n̄le zogodji kpe tsatsi x̄ashi s̄ dogu d̄o zion. Amede kpokpui tsi la x̄e dji se l̄ n̄daq̄u nk̄p̄eno.⁷ Bubu yi nyi ametsi woyi x̄ese woto ekpe tsi ex̄atut̄wo gbe l̄ yi tr̄ zun zogo dji kpe.⁸ Mawu nȳn̄ bu tsan to be enȳ ekpe tsi n̄tsi wola kli af̄ d̄o adje anyi wola djeanyi d̄o wo n̄de x̄ enȳn̄ l̄ dji seo; mawu n̄tsi l̄ s̄e d̄o anyi n̄ne n̄n̄o.⁹ Miwo l̄ mi nyi ak̄ta tsi yi nyi wo tsan shigbe dukon̄ k̄k̄e; ak̄ta tsi yi nyi Mawu n̄tsi t̄ yi mi nyi. Mawu tsian mi n̄ miaso enȳn̄ ametsi ȳ mi so vivitsime va kenklen yeto tsi wanon̄ enu kpatsa non yan̄ mi kpatsako.¹⁰ Gaq̄ewome va ȳ l̄ mi n̄de nyi ak̄ta Mawu t̄ vo fifī l̄ mi tr̄zun ak̄ta yeto. Mawu n̄de ku nushinshin n̄omi sa o vo fifī l̄ eku enushinshin n̄ mi.¹¹ L̄nl̄on̄ t̄ wo miwo tsi yi ame drowo yi gbe nyi em̄ z̄nt̄ wo miq̄ mia dekiwo dji leenu dro ame tsiwo yi wa n̄ ahua kudo eklan miato.¹² Mid̄o n̄n̄ome nyi q̄ada max̄ sen̄ovo ḡb̄ yi n̄ wo xonuxo baq̄awo so mia n̄tsi l̄ wakp̄ enu d̄j̄d̄je miato as̄ kafu Mawu yi gbedeka lo wava dji mikpo.¹³ Mi se tonu n̄ ese tsi ega agbet̄ woto s̄ daq̄e d̄o afet̄ n̄tsi;¹⁴ n̄n̄ek̄e l̄ mise etonu n̄ ega tsi wo yi le mikp̄lo k̄ wo n̄ wogbedon̄ eto n̄omi shigbe enu gblegble wotwo n̄ne n̄n̄ wa s̄ kanfu enu yui woto wo tsan.¹⁵ Do Mawu yio dro yi nyi be wawa enu nyui n̄ enu manyon̄ t̄ wo suku aze n̄n̄ wongbe kpo enȳn̄ d̄e agbenu be so mia n̄tsio.¹⁶ Shigbe ame vovo wo xa n̄ne; yi mi gbe s̄ vovo tsi mikpo l̄ s̄ wa enu baq̄awo. V̄ l̄ mi n̄n̄ agbe shigbe Mawuvi vovot̄ xa n̄ne.¹⁷ Mido bubu amonwo n̄tsi mi l̄n̄ mia n̄n̄vi x̄aset̄wo keŋken̄ miv̄n̄ Mawu yi miagbe s̄ bubu as̄ ef̄o gan̄ l̄.¹⁸ Subɔviwo mi b̄b̄b̄ miadeki n̄n̄ mia xuet̄wo le enuwokeken̄ me n̄de nyi n̄n̄ ame nyiwo kpo v̄ n̄n̄ ame baq̄a wo tsan¹⁹ anyon̄n̄ ame d̄e le veve sē le enu gblegble tsi n̄de wa n̄tsi o l̄ Mawu k̄p̄on̄ d̄j̄d̄je so ame l̄ n̄tsi.²⁰ N̄n̄ amede wo nu gblegble yi woxui d̄o d̄e kanfu kanfu n̄de yi nyi n̄n̄ mi? v̄ n̄n̄ miwo enu nyui yi woxo mi doye dji yi mido edjil̄ Mawu la k̄p̄ d̄j̄d̄je so mia n̄tsi.²¹ Enu nyui wawa n̄tsi Mawu yo mi va d̄o klisto xan̄ kpe fun d̄o miantsi yi s̄ k̄p̄wue yeto s̄ daq̄e n̄omi yi mi la d̄o af̄ af̄nudo yeto me.²² Klristo n̄de wa enu v̄on̄ kpo yi n̄de ble ame d̄e kpo tsan o.²³ Tsi wo zui l̄ n̄de zun ame o v̄ l̄ edo edji d̄o Mawu tsi d̄o n̄n̄ kodjo d̄j̄d̄je n̄tsi.²⁴ Klristo s̄ enugbegle s̄ daq̄o yen̄t̄ deki dji le atsi n̄tsi n̄n̄ tsi miku le enu gbeagle mel̄ mia n̄n̄ agbe le enu yi wos̄ al̄o tsi wodui l̄ s̄ ȳ ed̄ n̄omi.²⁵ Le nyawo toto me l̄ mibū emon̄ shigbe alengb̄vi wo xa n̄ne ke fifiel̄ mitr̄ va eklan miato yio kpl̄t̄ kudo n̄z̄on̄ n̄n̄t̄ l̄ ḡb̄.

Chapter 3

¹ Nin nin ke mi wo tsi yi nȳn̄ wo mi b̄b̄b̄ non mia suwo; nin amede wo le wwome n̄de wanon̄ d̄o enȳn̄ l̄ dji tsan l̄ to wal̄ nȳn̄ t̄ min l̄ ela se tonu san enȳn̄ l̄.² Do wo la kpo wot̄ wo k̄k̄o mia t̄ min t̄ wal̄ ashi x̄oxo mia t̄ me.³ Mi n̄gbe nȳn̄ d̄o agbaŋba kueda xoxo alo shika nuwo; alo enudodo aləkpa aləkpa o;⁴ v̄ ayexameto tsi yi dji ezannumaq̄ut̄ kugb̄ngb̄n̄ fafa ku bleo tsi x̄o ashi le mawu wo n̄kuvi ta.⁵ Yi nin nin nȳn̄ k̄k̄e wo tsi we s̄ kaq̄odji nan mawu wo la ze kudo nȳn̄ tsi we s̄ wo deki s̄ b̄b̄b̄ non wo suwo tsan.⁶ Nin nin Sara bunon̄ Abraham nin yi ȳ nyui be axuet̄. Mio wo nyi evi nȳn̄ yeto ḡb̄; nin mi wa n̄tsi nȳn̄ alo mi n̄de tsaka to v̄on̄n̄ me.⁷ Nsunon̄ edu kudo ashio ku nunyanyan; d̄o wo nyi kpedon̄t̄ nȳn̄ hawo ma q̄on̄sin; yi na tr̄ d̄j̄eshi be wowe nyi kpedo n̄tsito agbee nan nan t̄. Mi wa x̄on̄ non n̄de n̄gbe gr̄onmon̄ non gbe d̄oda mia t̄.⁸ S̄o yi dji l̄; tame bukp̄ deka me mia non aku n̄shishi al̄n̄ mia n̄n̄nuivo shibe enon̄ deka viwo xa yi mia senungon̄me yi la s̄o mia dekio s̄hue.⁹ Mi n̄gbe s̄ evui d̄o evui texue mi n̄gbe zun ame d̄o wo zun mio. V̄ s̄ tov̄on̄n̄x̄na mi x̄oq̄ nyi; d̄o enu x̄on̄ n̄tsi wo ȳ mi d̄o nin keq̄ ḡb̄xue mi la d̄o man man d̄o yayrame.¹⁰ Min tsi dji la l̄n̄ agbe yi la kpo azan̄ adodui l̄ nin hin aq̄e yeto d̄o enȳn̄ baq̄a n̄tsi yi ya gbe hin enu yeto d̄o enȳn̄ bleame wo toto n̄tsi.¹¹ Nin d̄jidji le enu nyannyran̄ n̄tsi nin yawa enu adodui nin ya dji n̄tsi fafa akpled̄.¹² Axuet̄ n̄kuvi le ame d̄j̄d̄je dji yi eto yeto le gbedoqa woto sek̄. Vo enu vui wat̄ n̄de kpo non n̄me mon̄ axuet̄ to.¹³ Minde yi la do vevi ses non mi nin mi

Chapter 4

djro enu adodui la wa? ¹⁴ Vɔ non mi du aya qo djɔdjɔe nyi ntsi wo yrami. Mi ɔgbe vɔnwo yi mi ɔgbe tsakawo. ¹⁵ So yi dji a mia kɔ klistro ntsi; axuetɔ nyi enuveve le miwo dji wo mɛ. Ele gbesɔɔ la xɔ gbe non ame tsi la buvevi donu le mawumɛ. Mi wa enu xɔwo le bɔbɔba ku ame bubu me. ¹⁶ Mi qo ayexa adodui non ame tsi we le mi zunkɔ qo non non me adodui tsi mi qo le klistro me yi le nuxo xokɔ sɔ mia ntsi shibe enubaða wato mi nyi xa wua du ɔkpin. ¹⁷ Enyɔn nin nyi edjro mawu to non mia du aya awa enu adodui hube mia wa enuvui. ¹⁸ Klistro tsan du aya ñeka non enuvuiwo; yi tsi nyi ame djɔdjɔe ;edju aya non miwo tsi nyi ame madjo madjɔe wo yi la kplɔmi sɔ yi mawu gbo. Yi wo hui le gbazame; vɔ etɔ sɔ gbɔngbɔn le agbe. ¹⁹ Legbɔngbɔn me; eve nu enyɔn non gbɔngbɔn tsi we legakpame wo. ²⁰ Tsi we ñde se tɔ nu gatsime mawu wo gbɔngbɔn xɔ xɔle te le azan Noe tɔ gbe yi tsi yi dja gban tɔdji huɔn lo. Xɔ yi mawu rlen akɔta vitunkui ekлан amenyi le eshime. ²¹ Exɔn yi nyi kpɔðontsi nyronnyron qo tɔmɛ tɔ tsi la rlen mi dagbe vɔ ñde kɔklo gbaza tɔ yɔ vɔ tsi nyi enu adodui wawa ñda mawu gbo non fɔn soku Jesu klistro tɔ. ²² Yi le qushi xue non mawu sɔ gatsime yi eyi djinkushi yi dɔlawo atsekpakpatɔwo kudo n̄sin wo kekeñ bɔbɔ nyi.

Chapter 4

¹ Eye ntsi Klistro kpefū shi agbetɔ xa ene lɔ miawo tsan midɔ doŋse miðekido ameshiamē tsi kpefū shigbe klistro tɔ ene la ñde gbe wa no nuvɔn. ² yin̄tsi so fifie sɔ yi lɔ mino agbe qo Mawu yio djidji nu xɔ ñde nyi nu tsi djronɔ ame gbetɔ nuo. ³ Enyi yi tsiwo me mi to sɔ no agbe mayosetɔwo enen didi nutsiwo agbe minɔ varyi wowu nyi ehadjedje ñonuvuidji tsio djronɔ ame lɔnu ahamumu nusu qduq dji radjra kple vodu sensen tsi ñde le se ñdekpe ñtsi me. ⁴ Fifie lɔ eva ñdan nowo be mnjde gbe le sɔnsɔnɔ kudo sɔ le enuxɔnwo waɔ yi ntsi wole mia zuɔ qo. ⁵ Yi ntsi wonjɔwo la na akɔnta so woðeki no mawu trɔ ame tsi sɔgbela ñokodjo no ame gbagbe ku ame kukuwo kpata. ⁶ Eye ntsi wode gbefan enyɔn nyuis ñonɔn ame kukuo qo togbo be wodo kodjo ñonwo ls agberɔwo gbo shigbe agbeto tɔ xa enen lɔ wola no agbe shigbeMawu enen. ⁷ Nuwo kpatajio nuuwu qo vɔ yi ntsi mi no ñzun ne mia le mia ki nyui le be mia tenj ado gbeda. ⁸ Ke nutsi le vevede wu nuwo kpa lɔ. Enyi be mia lɔ mia nɔme wo levede ñolɔlɔ tsɔnɔ nuvɔnwo tsan no nuvon tsi wo kpata ame wanɔ lɔ dji. ⁹ Ne miadomɛ ñe ze ñovis gbo lɔ nexue nuxo ma no ntsi. ¹⁰ Mia dometɔ deshia ñe yɔ nunana tɔxé ñe so Mawu gbo shi nudji kpoto nyui tsiwo le xomevi navovo dji kpɔwɔ no Mawu miwa nuna nuna tsewo ntsi qɔ be ñe vi no mia ñonɔnwo. ¹¹ Ne ame ñe le Mawu nyɔ nuno lɔ ne nui shigbe ametsi Mawu sɔ enyɔn na be ne nuxa ene ne ame ñe le ame ñe le ame sensen do waɔ lɔ neso nuwo kpata me lɔ wa kafu mawu to klristo yesu dji yito. Enyi bubu kudo n̄sen so mavɔmɛ yi mavɔmɛ amen. ¹² Lɔnlɔn tɔ tsi nyin wo le tsi wo le mia dowɔ kpɔ mile fu kpeɔ le vekesenɔ xelixeli lɔ ɔgbe wa ñmɛ yaa ne mi shigbe be enyɔ tsi mio de le ma kpɔ niava le djɔdiɔwɔ qo mia dji ene o. ¹³ Tovo non xɔn edji ne djomi be mio tsan mi du aya shigbe klristo xa, mi la gbe trɔ va djɔdjɔi gatsime ntsi kɔkɔe yetɔ la va. ¹⁴ Nɔn wo do aya nɔn mi so klristo yeo nyi kɔmɛ, wo yrami, qo ntsi kɔkɔe wo gbɔngbɔn ku gbɔngbɔn mawu to la non miadji. ¹⁵ Vɔ ame ñe gbe non mia me aqu aya shigbe amexuto, fianfitɔ, enubaða wato alo ayemenu wato. ¹⁶ To xɔna nin ame ñe du aya shigbe xɔseto xa yi ñde ku ɔkpin vɔ yi sɔ kafu sɔna Mawu to nyikɔ xɔn me. ¹⁷ Ðo fifie yi kodjo la tɔ so Mawu yio xome. Yi nen todji so miadji le ñovɔn ame man setonu non Mawu tɔwo la va yi? ¹⁸ Nen wo rlen ame djɔdjɔe to veviseseme le ame baða ku ame vui to la nyu? ¹⁹ Yi ntsi lɔ ame tsiwe le aya du to Mawu djrome lɔ yisɔ ekлан wo tɔ nan enudato kɔkɔe lɔ to enui wawame.

Chapter 5

¹ Nle afɔ qo afɔ dji non ame xoxo tsi le mia me, enyi ñnyi ame xoxo kpɔdotɔ ku kɔnnuðetɔ non klristo yio aya qduq; yi ɔgbe nyi mamaðome tɔ non ntsi kɔkɔe sɔ yi edji. ² Yi ntsi nle afɔ qo afɔ dji non mi, ame xoxo kpɔ alingbɔ kpo Mawu tɔ tsi le mia dome. Hin ñde nyi edjro ma qo vɔ to edjro mawu to me. Hin ñde fintu gblegble yɔ vɔ to edjromɛ. ³ Mi ɔgbe du qo wodji shigbe amekplatɔ tsi qo ñkuvi tintin qo ame tsiwe gɔmɛ xa vɔ mi nyi kpɔdo ntsi tɔ non lingbɔ kpoo. ⁴ Gatsime efio lingbɔ kpoo tɔ la va lɔ mi la xɔ kuku adodui magble magble kɔkɔe lɔ. ⁵ Nin nin ke mio tsi nyi ñekadje mi bɔbɔ non ame xoxo wo. Yi mio kekeñ mi hin bɔbɔba yi la gbe kpèð miðekiwɔ ntsi; qo Mawu le ete kpɔ agoyitɔ wo vɔ ekunɔn ñshishin non ame tsi we sɔ woðekio sɔ xue. ⁶ Mi sɔ mia ñokio sɔ xue qo alɔ ñsin Mawu tɔ gɔmɛ nin ya sɔ mi yi edji le gahoho adodui me. ⁷ Mi sɔ mio bukpɔ kekeñ kɔðodji, qo ela lebe non mi. ⁸ Mi le mia ñeki anɔn ñzɔn. Ðo ketɔ mia tɔ legba ele trɔtrɔ shigbe kinikini tsi yi le adandji xa yi le ame tsi yi la dlinqu le djikɔ. ⁹ Mi non te ade ñsin le xɔse me, mia nyan be vevi sese xɔn ke seo mia ñonvio le le xixee me nin. ¹⁰ Le aya vidèe lo ɔgbe dome, Mawu tsi yi nyi ntsi fafa tsi yɔ mi le klristo me edo ñtsikɔkɔe mavɔ mavɔ ela ñoñsin mi la djramidɔ yi la gbe nan mi ronron. ¹¹ Ela du ñodji kaka sɔyɔ sɔyɔ ami! ¹² To Silvain tsi yi nyi ñonvii non gbedji yi dji ñto yi wlen enu ñideka ñda qo mi yi la sɔ qo afɔ dji non mi yi la gbe sɔ qo kpe dji non mi yi ntsi ñwlen ñtsifafa Mawu tɔ non mi. Mi non xɔn me. ¹³ Ame rlen gan tsɔsti tsi le Babylone dogbe non mi kudo evie Marc tsan. Mi dogbe non mia ñekio ku eshikiki lɔnlɔn tɔ. ¹⁴ Nin fafa nin non ku miwo tsi le Yesu klristo me.

2 Peter

Chapter 1

¹ Simon Piye, metsi nyi kluvi kudó apotri non Yesu Klistro, non metsiwo kekeñ hɔ hɔashi sigbé letsí mi hɔe há nennen, hɔsé lé mia Mawu kudo mia hlinganto Yesu Klistro yio djɔdjɔe nyinyi me. ² Amenuvéné nen non kudó mi, ñtifafa miato non djidodji to shidjédjé Mawu kudo Yesu miá huéts lɔ dji ³ Wo sɔ nuwo kekeñ tsi sɔ Mawu mé kudo mia Huéts mé na mi bé

Chapter 2

mia djéshi Mawu, metsi yomi non yénto ntitikokoe kudo yio nsen.⁴ To nuxonwo djil, edó ngebé gángánwo non mi. Ewa eyewo bé miá kpo gomé le Mawu yio djodjome mé, tsi nyibé mishidjo lé xixemé yié gblégbli kudó yi nudjrodjrowo gbo.⁵ Ðo susu xon ntil, mi djá gbagba bé nsen ya sun mia shi té hosémé. Yi to nsen mel, shidjédjé.⁶ To shidjédjé mél, amédokui dji dudu, to amédokui dji dudu l, kutrikuku, to kutrikuku mél Mawu vónvón. ⁷ To Mawu vónvón mél, havilónl, to havilónl mél, lónl.⁸ Nen nuxonwo lé miamé yi wo lé shinshinwo lé miamé l, mi ndá nyi konon lé shidjédjé mia Huétos Yesu Klisto méo. ⁹ Vo metsi shi enuyewo ndé léolo, nyi nkuvi gbangbant, ndé kponon enu lé djidjihé, yi i lónbé yio nuxon xoxow kléklédjé.¹⁰ Ðo nuxon ntil, nónviwo, mi hlón bé mia lé miá yoyé kudó mia tsantsanl sinsindé. Nen mi woe l, mi ndá vón gbedé. ¹¹ Agbo gangan déka lá hun non mi lé fi duxoé mavo tsi nyi mia Huétos kudo Hlingantos Yesu Klisto mé.¹² Ðo nuxon ntil, na non gbésos bé ma non nkuvi dów nuxonwo dji non mi, togbo bé mi gbe nyin tsan yi fifie mi senj lé nyawototo mé.¹³ Ñ xoésé bé axun dôdashí yi ndi bé manon nkuvi dowluya dji non mi tsi ñ kptol lé gbadoye gomé.¹⁴ Ðo ñ nya bé zandé yel, na té lé gbadoye gomé shigbé letsi mia Huétos Yesu Klisto dí fiaj xá nennen.¹⁵ Na djé agbagba bé mia non nkuvi dowluya nuyewo dji lé axun djodjo ngbodomé.¹⁶ Ndé edru toto yio nyon tow milé nónmi kudo mia Huétos Yesu Klisto nti, vo miomto mikpo yio nsen dowluwá wo.¹⁷ Ðo nti ntil e xó ntitikokoe kudo bubu só Mawu etol gbo éyimé égbé déká dí so djipo béméye yi nni vinyin lónlonts tsi gbo nyen ndé lón non nuléo.¹⁸ Mi sé gbeye so djipo etsimé milégbo lé etó kókoe dji.¹⁹ Mi kando enyon nunudadé lo dji, mi do lá kudonjti. eléshigbé kanlingben tsi lé bibiwá lé vivitsimé vó dó gatsimé enu lá kér dó miá djimé.²⁰ Mi nyan eye tutugbon bé, enyonnunudadéwo ndé sonon enyonnunudadéto gbo.²¹ Ðo enyonnunudadé dékpikpi ndé vanon to agbétos yio lónl nu méo, vo gbowgbon kókoe yi xonon nuxo to amégbétos dji té Mawu yio nkomé.

Chapter 2

¹ Enyonnunudadéto badawo vá izrael, yi nufiatos badawo lá vía mia gbo. Wo la kpl nufiafia gblégbliwo yi lé békémé, yi wo la gblénu lé ahuétos tsi xléwo gbo. ² Amesugbá lá djé wo yomé, yi to wodjil, wo la to enyon bada só nyatehué molol nti. ³ To nusudu mel, wo la ba nuwo lé miashi to enyon viviwo mé. wo hoe sósó nda tsi ngbé; wo gblégbli nda dón kólui ó⁴ Nen Mawu ndé sós ké Mawu dólawo tsiwé wa nuxon, yi i sowó dó ahluimé lé vivitímé sóna ehos sósó yio gamé.⁵ Nen ndé sós ké xixé tsi vayió, vo ekpá Nowa ta, metsi nyi amedjodjoe kudo amé amadre buwo, yi i sós eshidé sós tsón metsiwo ndé vón non Mawu.⁶ Yi i tsón Sodom ku Gomora kudó zó shigbé kpdénú non nti djava djo. ⁷ Yi i dlé Lót tsi nyi amédjodjoe, tsi tsanón ka lé métisiwo shi esé dékpikpi ndé ló, wo gblégnón kudo wo nudjrodjrowo.⁸ Ðo amedjodjoe xon tsi non metsiwo ndé vón non Mawu doméo l, yio klá sénón vévi gbléshigbá sós ntiwo yi kponon kudo ntiwo yi senón.⁹ Ahuétos nya létsi i dénón amedjodjoe só dodokpá mé, yi i gbe nya letsi i la hin to non amemadjomadjoe le hoe sósó gbe.¹⁰ Etsi gbelé vevidélo yi nyi metsiwo zón non lé ntilan yio djodjro bada mé yi wo donon vlo atsekpakpawo, wo djenón wo dokuiwo nu kudo wo manon nukponon, wo ndé vónnon busu nyon toto só ntitikokoéwo nti.¹¹ Mawu dólawo dó nsen kudo awuyaya sós wu amegbetewo, vo ndé sónnon hoessosó zungbeto dó wonji le Ahuétos l yio nyméo.¹² Vo elan mađo susu xon wo lwo dō wo wu nin nin yi la sós wo agbe agbe wo. Wo ndé nyan enu zónkó ole. Wo la va gbleo.¹³ Wo la tufin non wo to enu gbleble wo tówo me. Wo la non agbe djidjoe tó le nkekeeme; wo la gble yi la xodji. Wo la vo le ame bleble wo tóme yi la nyon le gbazame ku mi.¹⁴ Nkuvi wotó edo ku nyonu hashiwater yi enu vui ndé sunwo gbedeo. Wo nu non ekla yi ndé dō qsin be nin kpyeodo le enu gbleble wawa wome yi edji wotó edo ku enu djodjoe xon yi nyi evi nudot.¹⁵ Wo gbe emón djodjoe l. Wo bu mon yi kpl Balaam evi Beor tó tsi lón fintu madjó madjó tó.¹⁶ Vo etrò xó enuvui yeto; eos kete non nuxo maxotó xonuxo ku egbe agbeto tó yi dō vovó non nyonuto makó makó.¹⁷ Ame xonwo le shibe tógbá tsi nin min eshi ndé leo xa. Wo tsi shibe lilipko tsi aya huzuhuzutó nyan wonen; yi vivitsi deka le te kpo wo.¹⁸ Wo le nuxu xokó ku egoyiyi gbaló. To enu djodjro gbazatmè eto non ame tsi we dji la shi wo be ame tsi we le agbe le bubume ke.¹⁹ Enawo djidéde vovoto; vo wotówo nyi kannumón non ezannun qudu. Ðo medeka nyi kannumón non ntsi le kliklikó le me.²⁰ Ðo amede kpekpi tsi shi non ezannu qudu xixeetó to enu nyannyan axuetó ku xonametó jesu klisto me ló yi gbe trøyi ezannu qudu gbow agbe non non yeto eveyonlo la nyon u nktó.²¹ Ela nyon nyi sónhu be nda djeshi emón djodjoe; yi la gbe va tró so gbeta kókoe tsi wo nin me.²² Elogbe xon nyon non wotsan. Avuon gbe tró yi enu tsi tru gbo. Eha lesi gbe tró yi babame.

Chapter 3

¹ Fifie l, nonvi lónl to wo; nan wlén woma eveto l non mi yi la sós nudjedjeshi miato dote.² Non mia nkuvi enyon xoxo tsi nyonnudé tó kókoe wo nu daqé kudo gbeta yi mia xueto ku xonametó mia sós to apotriwo dji.³ Mi nyan nktó tó be ame kotówo la va le azan godoto gbe; kudo amékoko wotó wo le zonzo ku edjrowoto.⁴ Yi nu be; fidé nugbe dodo trótró valo tó le? Mia tówo ku vo enuwo gbe le nin nin sós tótdjji agbeto tó.⁵ Wo dō djro yi hlónbe be djinkushi ku anyigban nyi wawa ku shi to eshime yi mawu nyon nan mi nyan xoxo;⁶ yi sós ti yio nyon me, yi mi nyan be xixee bu tsi eshime yi gble.⁷ Yi mi gbe se to enyon ló me be wo gbe djinkushi ku anyigban daqé non emio wo gbiqé non azan kod joqdjo to ku enugbleble baqá tó.⁸ Lónl to adodui wo; mi nda wlónbe enu dekao; nkeke deka ku axuetó ló le shibeexue kotokón deka xa yi exue kotokón le shibe nkeke deka xa.⁹ Axuetó nda djidjile nugbe dodo yeto wo sós tse min shibe tsi amewo bui xa. Vo edo djigbónqé qada mia gbo. Nde dji be amede nin dón; vo edji be amewo kekej nin va djime tró tró gbo.¹⁰ Yi gaxónme nkeke axuetó la va shibe fiafinón xa. Djinkushi la va yi ku egbe gangan qe. Enu wo fió ku emio; wo la dō kodjo non anyigban ku edo yeto wo.¹¹ Ðo wo la gble enu xonwo kekej nin nin; ame qe va mi la nyi le kókoe me non djodjoe nyi nyi ku nshishi kuku me.¹² Wo le mon kpo djigbón qe lo non azan mawu tó wo vava; yi gaxónme ló wo la dō emio djinkushi yi wo la gble enu

wawa wo.

¹³ Vɔ miɔ̄ wɔlo mi la nonte shibe le tsi yi nuxa djɔ̄kushi ye ye ku anyigban ye ye tsi dji djɔ̄djɔ̄e nyinyi la non tegbe. ¹⁴ Yike lɔnlɔn tɔ̄ wo; gatsime mi le tse wo sekɔ̄; mi dje agbagba a non edj maxo ku ame tsi enyɔ̄n q̄e nde kudo le nkɔ̄ yetɔ̄ yi la non fafame kudui. ¹⁵ Mi sɔ̄e kpo be djigbɔ̄nde xɔ̄xɔ̄ axuetɔ̄ lɔ̄ to nyi gbedoda mia tɔ̄. shibe lɔnlɔn tɔ̄ mia tɔ̄ Paul ehlen xa; to nunyanyan tsi wonin me. ¹⁶ Paul xonuxo xɔ̄nwo kekej le woma tsi we hlen min; yi nu enyɔ̄n xɔ̄wo tsi me yi ago sinun man se gonme nan yi ame man se tonu kudo ame man texeđekē wo trɔ̄ non ta non enu hlennhlen non gblegble wo tɔ̄wo tɔ̄. ¹⁷ Mi wo; lɔnlɔn tɔ̄wo tsi wo tsandɛ mi non gbedji non mi gbe va tsi sheni me to emon bubu amebađa wo tɔ̄; mi nde va la hin gbedji non non mia tɔ̄ buo. ¹⁸ Vɔ mi shin amenuveve ku nudjedjeshi le mia xuetɔ̄ ku xɔ̄nametɔ̄ Jesu klisto tɔ̄me. Yi mi so amenuveve nan so fifie kaka so yi mavɔ̄ mavɔ̄. ami!

1 John

Chapter 1

¹ Enu tsi le so gonmedjedje, enu tsi mi se, enu tsi miá nkuviwó kpo, nú tsi nt̄si mi lé nkúvi q̄o nyuide, nu tsi miá lo wó tɔ̄, sɔ̄kúdq̄o agbé nyɔ̄lo nt̄si, ² Agb̄e q̄e yeđekí fia, yi mi kp̄e, miɔ̄n mi q̄u q̄asé so agbe mavɔ̄ tsi le kú etɔ̄ tsi q̄e yeđekí fia non mi; ³ Enu tsi mi kp̄o kú tsi mi sé, mi lé nunuiwɔ̄ ne miɔ̄n wó tsan, bé né miá non q̄ékawoawoa me kú mi. Yí mian q̄ékawoawoa lé kú etɔ̄, kudo vie, Yesu Kristo. ⁴ Mi lé nutsewó nt̄luenwɔ̄ non mi, bé né miá djidjɔ̄kɔ̄kp̄o yia dé blibo. ⁵ Enyɔ̄n tsi mi se yi nu kú tsio gbéfan dëwɔ̄ mi lé non mi lɔ̄, yi nyi tse : Mawu nui kenklen, yi vivití q̄ékpikpi ndé lé ndé le men o. ⁶ Ne mi nu bé mi lé q̄ékawoawoa me kúi lɔ̄, vɔ̄ mi gbéle vivití me zɔ̄zɔ̄nwa lɔ̄, mi qadjé yi mi ndé le nyontéxoée men o. ⁷ Vɔ̄ ne mi le zɔ̄zɔ̄nwa le kenklen me, shigbe létsi yi le kenklen me lɔ̄, mi le q̄ékawoawoa me kú mian nonnuiwó, yi evie Yesu Kristo yio hun la klo nuvuiwó kerjek le mia nt̄i. ¹⁰ Ne mi nu bé mindé le nuvuiwó me o lɔ̄, mi le mian déki bléwɔ̄, yi nyɔ̄nwotótó ndéle mian me o. ⁹ Vɔ̄ ne mi hun miá nuvuiwó me lɔ̄, enyi nutéxoéwoato kú nudjedjewoato, bé ya so wó ke mí, yi ya klo nuvuiwó kpata le mian nt̄i. ⁸ Ne mi nu bé mindé q̄o nuvuiwó o lɔ̄, miyɔ̄e bé nusukantɔ̄, yi yio nyɔ̄n ndé le mian men o.

Chapter 2

¹ Vinyen lɔnlɔntɔ̄wó, nplé nutsewó nt̄luenwɔ̄ non mi, bé né miq̄gbé woa nuvuiwó o. vɔ̄ lɔ̄, ne mendé woa nuvuiwó lɔ̄, ametáhluito le miashi le étsi lɔ̄ gbo, tsi nyi Yesu Kristo djidjewoato lɔ̄. ² Yí nyi metsi va kú do mian nūvɔ̄n dédédjo nt̄si, ndé nyi miɔ̄ntɔ̄ dédé o, vɔ̄ nem mentsiwó le xixee men tsan. ³ So to ye dji lɔ̄, mi nyān b̄é mi djeshi, ne mi le yio sédodo men do ashi. ⁴ Metsi nu b̄é : " ndjeshi Mawu ", vɔ̄ ndé le non yio sédodo me d̄o ashi o lɔ̄, enyi núsukantɔ̄, yi nyontéxoée ndé le men o. ⁵ Vɔ̄ lɔ̄ menshiamē tsi le non le yio nyɔ̄n me d̄o ashi lɔ̄, Mawu yio lɔnlɔn de blibo la meemēn nyɔ̄nyexoé tɔ̄. Le tse me lɔ̄, mi nyān b̄é mi le men. ⁶ Metsi b̄é ye le Mawu me lɔ̄, d̄o la zɔ̄n non shigbe letsi Yesu kristo yíntɔ̄ zɔ̄n lɔ̄. ⁷ Lɔnlɔntɔ̄wó, nyen ndé le sédodo ye ye nt̄luenwɔ̄ non mi o, vɔ̄ sédodo xoxo yi nyi mi xɔ̄ le gonmedjedjee me. Sédodo xoxo lɔ̄, yi nyɔ̄n tsi mi se. ⁸ Vɔ̄ lɔ̄, nplé sédodo yéyé nt̄luenwɔ̄ non mi, tsi nyi nyontéxoé le Kristo kú miɔ̄nwa me, do lɔ̄ vivitie bu, yi kenklen nt̄onjɔ̄ lɔ̄, le kenklenwɔ̄ vɔ̄. ⁹ Metsi nu b̄é ye le kenklen me, vɔ̄ ndé lɔ̄ yio háví o lɔ̄, kp̄tɔ̄ le viviti me. ¹⁰ Metsi lɔ̄ yio háví lɔ̄, élé kenklen me, yi gége yo mɔ̄nnu d̄é kpikpi ndé le men o. ¹¹ Vɔ̄ metsi tsri yio hávie lɔ̄ élé viviti me, yi yi le zɔ̄zɔ̄nwa le viviti me; ndé nya fitsi yi yi leo do viviti gban nkú nyi. ¹² Nplé nuŋluen non vinyen lɔnlɔn, do lɔ̄ wó so miá nuvuiwó ke mi d̄o Kristo yio nkɔ̄ nt̄si. ¹³ Nplé nuŋluen non mi étowó, do mi djeshi metsi le so gonmedjedjee. Nplé nuŋluenwɔ̄ non mi d̄ékadjeviwó kú túgb̄edjewó, do lɔ̄ mi du bosan̄ dji. Nplé nuŋluen nu non mi, d̄eviwo, do mi djeshi etɔ̄ lɔ̄. ¹⁴ Nplé nuŋluen nu non mi étowó, do mi djeshi metsiyi le so gonmedjedjee. Nplé nuŋluen nu non mi d̄ékadjeviwó kú tugbedjewó, do lɔ̄ mi senj, yi mawunyɔ̄n le mia men, yi mi du ayémeto lɔ̄ dji. ¹⁵ Miq̄gbé lɔ̄ xixee me kú nutsiwó le xixee men o. Metsi lɔ̄ xixee me lɔ̄, etɔ̄ yó lɔnlɔn ndé le men o. ¹⁶ Dō nushianú tsi le xixee me, n̄tsilán yió nūdžódjró, nkúivwó wó nūdžódjró, yi egbeame yio dadá, wó ndé so etɔ̄ gbo, vɔ̄ lɔ̄ wó so xixee me. ¹⁷ Anyigban kú yió nudjodjrówó la yayi, vɔ̄ lɔ̄ mentsi woanɔ̄n Mawu yió lɔnlɔnnu lɔ̄, e le so mavɔ̄ yi mavɔ̄. ¹⁸ Vinyenwó, mi le gaxoxo kp̄tewó me, yi tsi mi si b̄é Kristo yió futɔ̄ lava lɔ̄, Kristo yió futɔ̄ sugb̄o fifie, yi le eyē me lɔ̄ mi nya b̄é mi le gaxoxo kp̄tewó me. ¹⁹ Wó to le mian domen, vɔ̄ wó ndé nyi miantɔ̄wó sáa, d̄o nem wó nyi miantɔ̄wó lɔ̄, wó la ke yi monzɔ̄nɔ̄n lɔ̄ dji kú mí. Vɔ̄, wó to le mian me, b̄é wó adifia b̄é wó ndé le mian dji o. ²⁰ Vɔ̄ lɔ̄, miáwó ye, mi xɔ̄ amishishi so metsi le kɔ̄kɔ̄ gbo, yi miɔ̄n kekej mi djeshi nyontexoe. ²¹ Nplé nuŋluenwɔ̄ non mi, ndé nyi b̄é mindé nyan nyontexoe lɔ̄, vɔ̄ lɔ̄ mi nyi nt̄siwó, yi nusukankán ndé nonn nyontexoe me o. ²² Medé nyi nusukantɔ̄, ne ndé nyi metsi gbé b̄é Yesu nyi Kristo lɔ̄? Menxɔ̄n yi nyi Kristo yio futɔ̄, tsi yi la non nubgbe wó le etɔ̄ kú evie gbo. ²³ Meshiamē tsi gbénou le vie gbo lɔ̄, etɔ̄ ndé leshio, yi meshiamē tsi d̄o evie yó shidjedje lɔ̄, djeshi etɔ̄ tsan. ²⁴ Ne miɔ̄nwa ye lɔ̄, nutsi mi se so gonmedjedjee me lɔ̄, ne non miá men, yi to ye dji lɔ̄, mí la non evie kú etɔ̄ me. ²⁵ Yí n̄gbédodó tsi yi woa non mi, yi nyi tse : agbe mavɔ̄. ²⁶ Nplé nutsewó non mi d̄o metsiwó kpl̄o non mi d̄o le emon lɔ̄ dji nt̄si. ²⁷ Ne miɔ̄nwa ye lɔ̄, amishishi tsi mi xɔ̄ lɔ̄ le mian me, yi mindé hian nufiáfiá buo. Vɔ̄, tsi yió mishishi fia non mi nushianú, yi mi le nyontexoe me, ndé nyi nusukankán lɔ̄; mi non ye me d̄o nufifia tsi xɔ̄ lɔ̄ nu. ²⁸ Fifie lɔ̄, vinyenwó, mí non ye men, b̄é né gaxoxo tsi me yi la vá vá lɔ̄, mian d̄o kándodji, yi n̄gbé va nyi djijinjín non mi b̄é mian non djidjixeo ni to nk̄pen me, gatsime yi la va lɔ̄ o. ²⁹ Ne mi nyān b̄é élé djidjœ lɔ̄, mí nyin b̄é meshiamē tsi woa non djidjœnyíyí lɔ̄ wó dji so ye men.

Chapter 3

Chapter 4

¹ Mí kpɔ lɔnlɔn tsi éto qéfia mí qá, bé wóá yo mi bé mawuviwó, yí mi nyí tsan ! Do tsé ñtsi lɔ, xixé ñdé djeshi mi o, qo ñdé djeshi étc. ² Lɔnlɔntɔwó, so fifiedjilɔ mi nyi Mawu viewó, yí wo ñdékpo dé nutsi mi djava nyi lɔ fia. Mi nyi bé le Kristo yo vavá me lɔ, mi la non letsi yi le, yí mi la kpɔ letsi yi le. ³ Yí meshiamen tsi men kakandodji la non qodji lɔ, le yidéki ñti kowɔ shigbe letsi yintɔ le kókɔe nenen. ⁴ Ameshiamen tsi woa nuvuin lɔ, éda le esée dji, yí nuvuin lɔ nyi esé dji mawoamawoa. ⁵ Mi nya bé Yesu Kristo va zé, bé ya tútú mian nuvuinwó, le éye me lɔ nuvuin ñdé gbé lé o. ⁶ Mentsi yí lé me lɔ, ñdé woa non nuvuin o, yí ameshiamen tsi woa nuvui lɔ, ñdé kpœkpɔ, yí ñdé djeshi kpɔ. ⁷ Mingbe na bé mendé nen qé mi djo le mon lɔ dji o. Mentsi woanɔn djjɔdjɔnyíyí lɔ nyi amedjɔdjɔe, shigbe letsi Kristo ñtsi nyi amedjɔdjɔe nenen. ⁸ Mentsi woa non nuvɔn lɔ, so bosanj me, qo bosanj woa non nuvɔn so gɔnmedjedjee me. Nuxɔn ñtsi Mawu vie va bé ya gblé bosanj yio dwoawoawo me. ⁹ Menshiamen tsi wó dji le Mawu men lɔ, ñdé gbe woa non nuvɔn, qo Mawu yio nukú lemen. ñdé woa non nuvɔn, qo o dji so Mawu me. ¹⁰ Nene wó djenɔnshi Mawu viewó kú mentsiwó nyi bosanj viewó. Nenen meshiamen tsi ñdé woa non djjɔdjɔnyíyí o lɔ, ñdé so Mawu gbo, metsi ñdé lɔnlɔn nonvie tsan, ñdé so Mawu gbo. ¹¹ Do enyɔn tsi mi se so gɔnmedjedjee yí nyi ye : yí nyí bé mi qo la lɔnlɔn mian nonuiwó, ¹² ñdé shigbe Kaín tsi so basanj me nenen o, yí ui wu nonvie. Yí ñdési yí woe do? Do yio dwoawoawó baqa, yí nonvie tsowó le djjɔdjɔe. ¹³ ñgbé kpatsa mio nonvinyenwó, ne xixé me tsri mi tsan. ¹⁴ Mi nya bé mi to ekú me yido agbe mavɔ me. Mentsi ñdé qo lɔnlɔn le yio djime o lɔ, tsi ekú me. ¹⁵ Menshiamen tsi tsri nonvie lɔ, enyi amewuto. Yí mi nyan bé amewuto dékpikpi ñdé qo agbe mavɔ le yedéki men o, ¹⁶ Mi djeshi lɔnlɔn, do Kristo so yio gbe ná qo mian ñti; miɔn tsan mi qo la so mian gbé na qo nonviwó ta. ¹⁷ Vo lɔ, amentsi shi xixemewo nunɔameshi le, yí yi kpɔnɔn nonvie le hian me, vo yí tú non yio nushishi dji du lɔ, lédé Mawu yio lɔnlɔn lé men qo? ¹⁸ Vinyen lɔnlɔnwó, mi ñgbé lɔn amen le nyɔn núnú men kúdo adédjio, vo lɔ le nuwoawoawó kúdo nyɔntéxoé me. ¹⁹ To tsé me, yí mi la dodjeshi bé mi le nyɔntéxoé me, yí mi la do kankandodji miá djiwó me le yio ñmen. ²⁰ Do ne mian djiwó qo kodjó non mi tsan, Mawu klo wú mian dji, yí yi nyan nushianú. ²¹ Lɔnlɔntɔwó, ne mian djiwó ñdé qo kodjó ne mi o lɔ, mi la qo kandodji qo mia Mawu dji. ²² Yí enushianú tsi mi la biɔ sogbo lɔ, mi la kpɔ la xɔ sogbo, qo mi lé yio sédodowó men qashi, yí mi woanɔn nutsiwó djjɔnjɔndji nyi. ²³ Yí sédodó lɔ yinyí bé, mi xɔ vie Yesu Kristo yio nyikɔ dji se, yí miá lɔn miá nonviwó, shigbe letsi yintɔ lɔn mi ene. Mentsi le Mawu yio see men qo ashi lɔ, ele M ²⁴ awu me yí Mawu le yetsan me. Lé eye mea, mi nyi bé ele mián me, to yio gbɔngbɔn tsi yí so na mi lɔ dji.

Chapter 4

¹ Lɔnlɔntɔwó, míngbe xɔ gbɔngbɔnwó kenkej djise o, mí do gbɔngbɔnwó kpɔ, ne miá nyan tsi só Mawu gbo; nyɔnudatɔwó adjedatɔwó wó gédo xixé me. ² Xixé me mí la djeshi Mawu yio gbɔngbɔn le; ³ yí tsí ne ñdé hun me bé, Yesu so Mawu gbo o lɔ, gbɔngbɔn tsi nyi Kristo yio futo, tsi mi sé yio vava, tsi le xixé me xoxo vo. ⁴ Mí nyi Mawu tɔ, évié vevéwo, yí mí du gbɔngbɔnxɔnwó dji, do metsi le miá me lɔ e wúgan me tsi le xixé me. ⁵ Gbɔngbɔnxɔnwó nyi xixé me, yeq̄ti lɔ enú tsio kenkej wó to non lɔ nyi xixé tsé me tɔ, yí xixé do eto wó. ⁶ Mi nyi Mawu tɔ, me tsi djeshi Mawu lɔ, edo non éto mí. Le xɔn me lɔ, mi do djeshi nyawotótó yio gbɔngbɔn, nyawomatotató yio gbɔngbɔn. ⁷ Lɔnlɔntɔwó, mí lɔn miá nonuiwó, do Mawu nyi gbɔngbɔn, amédédekpikpi tsi woanɔn lɔnlɔn nuwó lɔ, wó dji le Mawu me, yi djeshi Mawu nyaó nyaó tɔ. ⁸ Mè tsi ñdé lɔn na ame o lɔ, ñdé djeshi Mawu o, do Mawu nyi lɔnlɔn. ⁹ Eye me Mawu dé yio lɔnlɔn fia mi le, yi dɔn evie akongo doda xixé me, bé né mian non agbe té ye me. ¹⁰ Etse me yí lɔnlɔn lɔ le : ñdé nyi miɔnvwó yí lɔn Mawu o, vo lɔ ye yí lɔn mi, í do evie doda, shigbe vɔsa nenen do mian nūvɔnvwó ta. ¹¹ Lɔnlɔntɔwó, ne Mawu lɔn mi lɔ, miɔn tsan mi do lā do lɔnlɔn ne mian nonuiwó. ¹² Amédé ñdé kpɔ Mawu kpɔ. Ne miɔn mi do lɔnlɔn non mian nonuiwó, Mawu yí lɔnlɔn lá non mia me, yí lɔnlɔn xɔn la de blébu le mian me. ¹³ So xɔn ñtsi lɔ, mi la nya bé mi le me, yí ye tsan le mian me, nutsi ñtsilɔ ená mi yio gbɔngbɔn. ¹⁴ Yí mi kpɔ, mi do kandodji bé mian tɔ lɔ édo évié dɔdá ne ya va xɔnɔn mi le xixé me. ¹⁵ Mè tsi hu me bé Yesu nyi Mawu yio ví lɔ, Mawu lá non me, yí ye tsan la non Mawu me. ¹⁶ Yí mi djeshi lɔnlɔn tsi Mawu so lɔn mi, yí mi xɔ lɔnlɔn xɔn dji se. Mawu nyi lɔnlɔn, me tsi le lɔnlɔn me lɔ, ele Mawu me, yí Mawu tsan le me. ¹⁷ Nene lɔnlɔn lɔ de blibo le mian me ne, do mi do kandodji blibo bé le kodjosósó yó ñkekee dji lɔ, shigbe letsi yí le nene lɔ, nene ké miɔnvwó tsan mi le xixé me. ¹⁸ Vɔnɔn ñdé le lɔnlɔn me o, vo lɔnlɔn tsi le blibo lɔ, édé non vɔnɔn djo, do lɔ vɔnɔn le shigbe bé todɔndɔn nenen. Mentsi vɔn non lɔ, lɔnlɔn ñdé le blibo le me o. ¹⁹ Mi lɔn na men, do Mɔwu lɔn mi tútugbɔn. ²⁰ Ne amédé té bé : yé lɔn Mawu vo ñdé lɔn nonvie o lɔ, núsukantsi yí nyi; me tsi ñdé lɔn nonvie tsi kpɔ yi leo lɔ, lé yi la teñ lɔn Mawu tsi ñdé le kpɔkpɔwɔ lɔ? ²¹ Yí mi xɔ esé tsé só egbo bé ame tsi yí lɔn Mawu lɔ édo lá lɔn nonvietsan.

Chapter 5

¹ Ameshiamen tsi xɔsesé bé Yesu yí nyí Kristo lɔ, wó dji so Mawu me. Ameshiamen tsi yí lɔn éto lɔ, élɔn me tsi yí wódji so éto lɔ me. ² Le éxon me mi nyá bé mi lɔn Mawu viwó, ne mí lɔn Mawu, yí mí sɔ yo séewó do dwoawoawo me. ³ Do nú yí ñti lɔ, Mawu yó lɔnlɔn yí nyí bé woalé wó sélwó me qo ashi; yí yó séewó ñdé vé o. ⁴ Do nú yí ñti lɔ ameshiamen tsi wó dji só Mawu me lɔ, édu xixé dji. Nú tsi mi sɔ du xixé dji lɔ, yí nyi miá xɔsé. ⁵ Medé yí nyi metsi yí du xixé dji, ne ñdé nyi me tsi yí xɔsesé bé Yesu yí nyí Mawu vi o? ⁶ Yesu tsé yí vá kú eshi kú ehun; ñdé nyi kúdo eshi dede kpo vo kúdo eshi kú ehun. ⁷ Do énu ametɔn yí dí dase só yintɔ : ⁸ gbɔngbɔn, eshi kúdo ehun, yí wó ametɔn wó woa dæká. ⁹ Ne mi le amegbétɔ yio dasédiidi xɔ lɔ, Mawu yó dasédiidi klo wú. Do Mawu yó dasédiidi yí nyí bé : édi dasé só vié ñti. ¹⁰ Mè tsi xɔ Mawu vie dji se lɔ, éxɔ dasédiidi tse do yéðoki me; me tsi ñdé xɔ Mawu dji sé o lɔ é sɔ Mawu sɔ wɔa adjédato, do ñdé xɔ dasé tsi Mawu di dò vie ñti dji sé o. ¹¹ Dasédiidi lɔ, yí nyí bé Mawu na mi agbe mavɔ, yí agbe mavɔtse lɔ le evie me. ¹² Mentsi shi évié le lɔ, agbe lesi,

Chapter 1

me tsí shi Mawu vié ñdé le o lo, agbe ñdé leshio.¹³ Wó ñlui nutsewó nón mi ne miá nyá bé agbe mavó le miashi, miowó ametsiwó xó Mawu vié ñko dji se.¹⁴ Kánkándodji tsi le miashi le ye me yí nyí bé ne mi bió ñdé kpkpi le yó lónlónnu me a éseni nón mi.¹⁵ Ne mi nya bé élle to doo mi le nútsi bió mi le lo, mi nya bé nu tsiwo kejkenj bió mi le lo esun nón miashi.¹⁶ Ne amedé kpo nonvie woa nuvón tsi lá kplœ yi kú me lo, é lado gbeda yi Mawu lá na agbe nonvi xón. Nene é le nón ameshime tsi yó nuvón ñdé kplœ yi kú me o lo. Nú vón dè le tsi kplónon ame yi kú me. ñdé nyi só nuvón xón ñti ñ bió só mia gbo bé mi ádóbédá na o.¹⁷ Sédjidada dëshiadé lo nuvón woawoa yo. Nuvón dè li tsi ñdé kpló na me yi kú me o.¹⁸ Mi nya bé ameshiamé tsi wó dji le Mawu me lo ñdé woanón nuvón. Yí metsi wó dji le Mawu me lo, Mawu kpo nón wó dji le vñndító yó ñkúmè yí vñndító ñda teñ tó aló wó o.¹⁹ Mi nyá bé Mawu me mi só, vo xixéé me kejkenj le abosaný yó ñsen gome.²⁰ Vo mi nyá bé Mawu vié vá, yí yi na mi núnyan bé miadjeshi nyawótótó lo, yí mi le nyawótótó me le vié Yesu Kristo me. Me tsí nyí Mawu nyontéxoé kúdo agbemavó.²¹ Déviwó mi nón azogé, nón voduwó (légbáwó).

2 John

Chapter 1

¹ Enye hamé megan, ño ña nyonu, tsiwó tsan kúðo viewó, tsiwó ñlón lé nyao toto me, ñdé nyen ñe ka, vo ametsiwó kpata djeshi nyawo lo.² Do nyawo toto tsi la nò kúdo mi kaka sɔyi.³ Aménuvévé, nushishikuku, ñtifafa, ne nò anyi ku mi so Mawu etò kú Yesu Kristo, vi so tò lo gbo, le nyawo toto ku lónlónn me.⁴ Edji djɔñ tóme bé ñkpo viwó déwó tsiwó lé zonzowá le nyontéxoé me, shigbé letsiyí mi xó sedodo so mian tò gbo.⁵ Fifie ñdé kúkú nò, axoénón, ñdé ésé yéyé lówá ñlé ñqoda wo, vo etsi mi xó so gomedjedjee lo, be né mian lón mian nonnuiwó.⁶ Lónlónn tse yí nyí bé, mianzón lé yo sédodowó me. Esé tse yí mí kplan le gomedjedjee, yí me mí ño la zón lé.⁷ Do ñtsi lo, amefluto sugbowó gédo xixé me, wondé lé mé hunwó bé Yesu Kristo va le ñtilan me o. Metse lo amefluto ku Kristo yo ketó yo.⁸ Mikpo miá ñqodidji nyuidé bé né mingbé bu edo tsi mi woa lo yio kusese o, vo miá xó yio fintsu.⁹ Ameshiamé tsi yj djidjixóé, vo ñdé noté ño Kristo yo núfiáfiá meo lo, ñdé ño Mawu o. Ametsi nón Kristo yo núfiáfiá me lo, etò kú vi le shi.¹⁰ Ne amede va miágbo, yí ñdé hen núfiáfiá tse váo lo, mí ñgbé xó ño miá xómeó yí mi ñgbé do gbe nio.¹¹ Mesti do gbé nyi lo, ékpo gome le nuvün woawoa yí tó lo me.¹² Enyón sugbowó le ashinyen tsinjø la ñluer qoda mi, vo lo nyen ñdé dji bé mazan woman kúdo womatsi shio (bikishi). Vo ñdji bé ma yi miágbo ñmen kú ñmen bé né mian djidjøe lo né dé blibó.¹³ Dadawo tsi wo tsán, yio viwó dogbé nón.

3 John

Chapter 1

¹ ñlé woman tse ñluerenwó qoda wo, lónlónnto, Gaíus hamemegan xoxoo; tsi ñ lónnón le nyawó toto me.² ñlé gbédowóda bé nuwó nen yí nyuidé nò le goshiago me, yí na nón lamesen me shigbé létsi éklan tówo le nyuïde néné.³ Edjidjóm ñtsi tsi nonvi ñsuwó va ñi qasé nù kúðo nyontéxoé ñti, le létsi o lé zonzowá le nyantéxué me.⁴ Nye ñdé ño djidjogan dé sswá bé ñsé bé vinyenwó lé zonzowá le nyantéxué mé o.⁵ Lónlónnto, olé nunyui woawó lé nutsiwó kejkenj o lé woawoa men, ñdé nyi nón nòviwó déqdé kpo vo na amedjrowó tsan.⁶ Tsiwó lé ñasé ñuwo so lónlónn tówo ñtsi lé tsotsié ñmen. O la wue nyuïde bé na daló wó mɔndjijiyí shigbé létsi yí la djé lé Mawu yio qodoo me.⁷ ño lo, lé Yesu yio nyikó ñti lo, wó to tsi wó ñdé xó ñqdé lé dukón dé shio.⁸ Mi ño la xó metse totɔngbewó, bé mian nyi hadəwoalaowé ne nyontéxoé.⁹ ñ ñluer nu ne tsotsié, vo lo Diotref tsi dji nón la nón téxoé tútúgbon lé wó dome lo ñdé xó mí o,¹⁰ vo ne ñtróva lo, na ñkúvi yio núwoáwoáwó dji nón mi, é lé nyón vuinwó towó so mian ñti ne yia sò do ñkpen mi; ñdé kpo djidjø ño nutse ñtio, ñdé xó nón nonvi ñsuwó , yí yi do nón yio sé nón metsiwó dji la woe; é xé nón yio mòn nnón wó, yí yi nyan nón wó to le tsotsié me.¹¹ Lónlónnto, ñgbé srón nubaða, vo srón nunyui, metsi nen woa nón nunyui lo, so Mawu gbo. Vo metsi woa nón vuin lo, ñdé kpo Mawu kpo.¹² Meshiamen ñu ñasé so Démétrius ñti. Nyontéxoée ñtsi lé ñasé ñuwo so yinti; yí o nyan bé mian ñaséqudu nyí nyontéxoé.¹³ ñdo núsúgbø la ñluer qodáa, vo nyen ñdé dji bé má woe kú nùñluerenhi kúðo nuñluenti o.¹⁴ Djidéxø lashinyen bé ná kpo zandé vie, yí mi lá xonúxo ñkúmen kú ñkúmen.¹⁵ ñtifáfá nén nón kúdo. Nonvi fiëtowó do gbe qadá.

Jude

Chapter 1

¹ Yuida, Yésu Kristo wo subolá kúðo djaki yo nonvi, qódá ametsiwó yo wó, nonvinyewó le Mawú éto, yo sɔñ daqé ná Yésu Kristo.² Núblányikpokpø', ñtsifáfá kúðo lónlónn ne sugbo agban qó mia dji.⁴ ⁷ é sigbé Sodom kúðo Gomora, kúðo édu tsiwó lé axádame ni, tsiwó tsan lé sigbé wó nene gendó makomakó yo gbenonó me yí wó yinjó djidjiwó tsi tsite qó djedjøme yo agbe ñtsi. wó sò wó wó kpoqéne ne ametsiwó lé fun kpewó só zomavó yo lo ñtsi.⁸ Kpoqé exón ñtsi lo', wó le qixó wó ñtsilan le alóme; wó tsinôte qó djidjøuñwó ñtsi yi wó nunón nyauwiwó qó djinjusi yo nuwówá kókóewó ñtsi.⁶ ⁵ ifielo', ñdjibe má qónui ne mi, be mi nyan nu désiádqe, bé axoeto lo' qé yo duko'n lé Edjipté zééká; vo lé yo ñgbódome lo' etsrón ametsiwóyi ametsiwó gbebé yo ñda xɔdjiseo.⁶ Kúðo Mawudoláwó tsiwó ñdé le wó texoé o vo gble wó ñtowó dənmxoé ñe, yí Mawu gbléwó tegbe tegbe dáqé le bablá, lé vivitsime, sò nan kodjódó ñkeke gandji.⁷ Élé sigbé Sodom kúðo Gomora, kúðo édu tsiwó lé axádame ni, tsiwó tsan lé sigbé wó nene gendó makomakó yo gbenonó me yí wó yinjó djidjiwó tsi tsite qó djedjøme yo agbe ñtsi. wó sò wó wó kpoqéne ne ametsiwó lé fun kpewó só zomavó yo lo ñtsi.⁸ Kpoqé exón ñtsi lo', wó le

Chapter 1

qixoo wó ntsilan le aləmə; wó tsinətə dó djiqədúwó ntsi yi wó nunən nyanvuiwó dó djinkusi yo nuwawo kɔkɔewó ntsi.⁹ Mawudəlá Maikel ntsotsan tsi látité dó abósanq ntsi ló yí yilá xlén Məsé yo ntsilan ló', ndé dji ntsotsan bé ya dó kodjó alo ya zuio. Vó étó bé : "Mawu ne hentó nɔnwó".¹⁰ Vó ameetsewó zunən nútsiwó kpátá wó ndé djésio. Nútsiwó wó djési lé gbɔngbɔnmə sigbé bé núwawawó tsinewó ndé dó gbɔngbɔn, tó nútsewó me, tsiwó ntsowó lé kankanwó dó wóqókuiwó dji.¹¹ Bábaqé nɔnwó! Dó wó lé zɔzɔnwá lé Kanji yó mɔndji, wó gendó Bálən yo gbegble fentú me, yí wó tsrɔn lé Koréa aglandjdéjé me.¹² Ametsewó yí ntlá lɔnlɔnzan yo xó do mi tsine ólé azan qawo kú mi, énumkpento, tsiwó lé súsú qéwɔ kúdqó wó nts doku ntsi; wónyi lilikpó tsi nde dó sio, yi aya lɔnɔnwó, kélémesi tsi nde dó kusensen o, tsiwó ku zévé, tsiwó kék wóho;¹³ akpasensen xusi gbangban, tsiwó sɔnɔn wó ntsowó nugblegble nkpentəwo kɔnɔn dó ago, wétrivi saqitəwo tsiwó djradó ne vivitsi yibɔ tsiditsidi mavɔmavɔ.¹⁴ Só ametsewó ntsi ló', Enɔki tsan, tsi nyi ame ama dre gɔnlə só Adam me, tó nyan qé bér : " kpdá, axoeto ló' va kúdó yo amekokewó kotokun texoe ewo.¹⁵ Bé ne ya dó kodjo ne nuvɔnwətɔwó kúdó djimaxɔsetɔwó sɔ kuqdó wó nuwawawó tsiwó lé susú baqá qéqdé me, kúdó ényan sensen tsiwó djimaxɔsetɔwó nu só ntsi.¹⁶ Ametsewó xonən nuxo lé véme yí nqékpikpi nde djénɔnq nɔnwó o; tsiwó kplɔnɔn wó nts wó djidji baqá tsiwó kanɔnfú amebuwó bér ne wóa teñ yo ntsowó góme.¹⁷ Vó wó ló', lɔnlɔntɔ, dɔŋku nyan tsiwó Apostolowó tó só mia axoeto Yésu Kristo ntsi; wó to bér : "¹⁸ Lé njkéké kpetewó ló' amekoto tsiwó kplɔnɔn wó nts wó ntsilan wó djidjiwó dol' lá nanyi".¹⁹ wawó yi hənɔn maman vánɔn, wó nyi ntsilanmewó. wó nde dó gbɔngbɔn o.²⁰ Vó miawó ló', lɔnlɔntɔwó, tsi milé sisio lé mia xɔsemə yi mi lé gbédoo qá tó gbɔngbɔn kɔkɔemə,²¹ minɔn Mawu yo lɔnlɔnme, yi midji núblányuikpɔkpo Axoeto Yésu ne agbé mavɔ. Mi kpɔ nublányui na amedewó tsi wó nts le kakanwa dó wóqókuidjio, yi midé amedewó djolé zome. Ne amebuwó ló', mi sɔ' nɔzinzinkukú tsaká kúdó vɔnɔn. Fifie ló' ametsi lá teñ alé mí lé magenmagen me yí yi lá sɔ' mí adéfiá blibó kúdó djidjo, le yo ntsi kɔkɔe yo kúme. Ne Mawu qékká, miɔ xɔlá tó Yésu Kristo dji nenyé ntsikɔkɔe, égan, n̄sé, kúdó djidqúdu só tegbe, só fifie sɔ'yí mavɔ. Amen!²² Midqó núblanyuikpɔkpo qdóqá ametsiwó bú mɔkpɔkpo,²³ yí mí qé amedewó tó nyɔnyɔqá lé zome; qdóqá amedewó gbo', midq adɔmre trɔtrɔ kúdó vɔnɔn, yí misɔ awu tsinewó xɔqí tó ntsilan me xúngbé.²⁴ Fifie ló', ametsi ne lá teñ adémi tólé gengen me yí yi laso mí qdó tó yo ntsikɔkɔe wo n̄me kúdó djidjo gandé ló';²⁵ Mawu qékká tsinyi mia qdélá tó Yésu Krito miaxoeto, tó nenyi ntsikɔkɔe, búbú, djidqú kúdó n̄sen yi mavɔmavɔ me. Amen!

Revelation

Chapter 1

¹ Ye su kristo o qede fia tsi mawu sɔ ni nən asɔ fio enu kplavi yi ló wo enu tsi la va zande, kristo sɔ fio enu kplavi yi to Jean to yi wo dɔ la dji.² Jean o enu tsi kpɔ lu do mawu nyɔn tsi se ede hu so jesu kristo ntsi.³ Djidjo kpɔnɔn ame tsi yi klen omatsə, yayato nɔn ame tsi wo yé se nɔn enyɔn tse wo tsi so mawu gbo, yi dɔ nɔn eto enu tsi wo oklendɔ fie, yi gatime odo nɔn nən nu wua a va zande ye.⁴ Tsi Jean nyen enu nɔn tsɔ tsi amadre tsi le asie wo qu ma ma vi me. Nen mawu tsi le, tsi va yi kuqdɔ tsi gbo nɔn nən na mi yayra, kuqdɔ ntsi fafa, nɔn gbo gbo nən na mi yayra, kuqdɔ ntsi fafa, nɔn gbo gbo amadre tsi le efio yikui ló wo n̄ko.⁵ Tsi so yesu kristo tsi yi nyi kunudeto nts nts tsi nyi evi qé gbu tsi fsn so eku gbe nyi axetɔ nɔn efiowo le anyigbandji yesu kristo ló n mi, yi klen mi le miawo enuvuuen osi to ehun etɔ me.⁶ Yi sɔ misɔ wa ame tsi wo nyi mawu ofio duxo tɔwo esɔ mi sɔ wua avɔsatɔ tsi asen mawu etɔ ló, ntsikɔ hue kuqdɔ n̄sé nən yesu kristo kaka sɔ yi amen.⁷ Kpɔ egbonon le lilikpomé yi a amekenj ken la kpoe ame tsi wo nungbegble sonjtsiwlɔ wolatɔ avi fafā. Eh Amen (egɔmənyibe, ne vame).⁸ Axetɔ mawu be nnyi alpha kudo oméga, de ghui hudo kpetea, nnyi ame tsi le, nɔn va yi kuqdɔ tsi gbo nɔn, nnyi n̄sé keñkeñto.⁹ Enye n Jean leayadukudo mi, kudo mi nnyi efio du xe mawuro tó, buqdɔ mi ngbon nɔn djidje dɔ ntsa ku do yesu, okɔ dadɔ l'Ile patmostɔ dji ntsitsi n̄djra mawu wo nyɔn, yi gbe kudeto jesu to.¹⁰ Axetɔ ló azangbea gbɔngbɔn kɔ kue dje dji nyen le axi n̄gbe do me yse egbe didi senj si gbe ekpən o gbe nən nən.¹¹ Yi be enu tsi kpɔkɔ lea nyen do oma deme nɔn sɔ wo qdəq tɔ tsi amadre tse wo Ephése, smyine, Pergame, Thyatire, sardes, Philadde phie . kudo laodicée¹² Tsi n̄trɔ be ma lepo egbe tsi le enu xoxo kɔ nu a yi nkpɔ kanligbena madre.¹³ Le kalīngbè qdɔdomé nkpɔ amedesigbe agbetɔ nən nən edo awu dɔ gbo, tsiwogo djibla nu le ali dji nyi.¹⁴ Eta yits kudo eda yits wo eke sigbe klala nən nən, nkuvi yits le klenkɔ sigbe ezo nən nən.¹⁵ Afɔ yi tɔ wo le sigbe gakpo senj tsi klen si gbe ezo nən egbe yits senj sigbe ahu sifia nən.¹⁶ Ehēn kle trivi amadre dɔ du si ló yi tɔ me de kpui enu ve tsi so non le akpa ve tɔ le yi o nume yi n̄me yí tɔ klen klen kɔ si gbe nnyi dɔn gahuive me tɔ nən!¹⁷ Tsi kpɔ a ndé anyi dje akɔn me ni segbe nku nən. vua esɔ alɔ dusi yi tɔ sɔ dɔ dji nyen yi n̄gbe vɔn enyen yi tɔ tɔ dji kuqdɔ vɔ vɔ nu.¹⁸ Nle agbe n̄kusa vua fifie n̄le gbe kaka sɔ yi, n̄do n̄sé dɔ eku dji kuqdɔ xixe a ekutɔ dji.¹⁹ Nlen enu tsi wo kpɔ kuqdɔ enu tsi dɔ dɔ kɔ fifie wo kuqdɔ enu tsi la va dɔ wo.²⁰ Nle trivi amadre tsi wla yi kpɔ le alɔ dusime nu wo gɔn me qede kuqdɔ kanligben amadre, n̄le trivi amadre wo nyi dɔ lawo tsi tsɔ tsi amadre wo wə, kanligben amadre wo nyi tsɔ tsi amadre ló wo.

Chapter 2

¹ Nlin qdəq hame tsi lé Ephéso yo mawu dɔ la bér : " Ame tsi lé ylérivi amadre dɔ yo du ssime yi xɔ lé sika ka ligben amadre dodo me.² N̄n yan nutsi wo lé wawa n̄djési aho agba gba djédjé kuqdɔ aho djigbɔ de. n̄nan bér yda tiny a hin ame baqá wo. Ame de wo nu bér yé wo nyan nutri wo nyi wo do djesi wo bér ysu kantɔ wo ny.³ Wo do djesi: wo qu aya dɔ ta nu vɔ ydé gboqdɔ.⁴ Vó yé dji dji la gbé ényan d̄é nɔ: y d̄é gbé ló ahin nyagbɔ si bér gɔ me djédjé nən.⁵ Kpɔ fitsi wo gé lé nɔn na trɔ djime ne na nɔn shi bér so gɔ me djédjé nən, ne nɔ té nyi trɔ djime, na va d̄é (kaligben , tɔ wo lé yo téxué).⁶ Ganké nyi assikɔkɔ kon lé wo me: ntsi nikolaítɔwo tsri, nyen tsan y tsri. Ame tsi wo si éto sénu lé ló, ne sénu tsi gboqbo lé nunu o

Chapter 3

tsotsie wo.⁷ Ame tsi qudji lo na ni n̄usen no ya du atsiku tsi na no agbé lé paradiso me⁸ N̄lo no mawu d̄ola tsi lé tsotsi me lé smir bé ényo tsi wo so ame tsi nyi tutu gboto kudo évégo lo gbo kudo ametsi yi ku yi gbé le agbé.⁹ Ndjési fukpékpé kudo aya qudu to wo v̄o kesinot̄o nu le ashiwa, ndjési ame nyan n̄unu so ame tsi to bé yo ny yuda to wo yi wo dé ny, v̄o wo ny satana gbédoḥ.).¹⁰ Nḡbé v̄o aya qudu tsi to té kp̄o wo, kp̄oda, légba dja so mia do me to dé wo a so dangbé n̄o gakpame éla témi kp̄o yi mi la qu aya so na nkéké ame w. mi non gbédji kaka so na mia wo kugbé yi na so agbé yo n̄sin na mi.¹¹ Ame no éto wo ne q̄o éto étsi gb̄on gb̄on to non hame. Wo ame tsi qu dji yda yi zomav̄ me¹² N̄lin non ma wu q̄ola perga meto bé: Enyan tsi to ame tsi hen kakla q̄ada enuvé yi ye:¹³ Y nyun fitsi wo lé, hon yi satana (légba) yo fi gikpé lé. v̄o wo lé nyko ton me q̄o ashi y nyan bé ydé gbé hossé to nyen, anti pas yo nkéké tsan kunu dét̄o, nutéxuéwats̄o wo hui lé mia q̄ome; légba na any lé hon.¹⁴ So yi dji q̄o enyan q̄é wo la gbé non ame q̄é wó lé mia me tsi wo ho balam yo nufiafia dji sé, tsi kp̄edo balak b̄é ya tré enon non Israël viwo me wo aqu énu tsi wo wa non wo ati kpakpe wo n̄qudu ne wa tény aguédo hashi wawaw me. Ne ne ké ame q̄é wo lé mia me wa q̄éka kudo nufiafia nikolaïte to wo to.¹⁵ Tr̄o dji me ! ne ndé ny ne ne wa madidime na va kudo kakla afon a xa q̄o wo dji kudo enyan tsi la to lé énu tsi nyen me.¹⁶ Ame tsi q̄o eto ne sé nutsi to o gbongb̄on kokô dé non hame wo " na na manman flafla dji qu to wo. Na na ame q̄éka q̄éka ékpé hi pépé, lé ékpé hon n̄tsi, nyko yéyé la ny n̄onjlon. a. Ame q̄é kpokpui nda djési nene ya nyko ne ndé ny ame tsi xoe.¹⁸ N̄lon non mawu qu la thya tret̄o yo ha me: Mawu yo vi yo nyan wo ny ye, ame tsi yo nkuví wo lé si bé ézo dé nene yi yo af̄o wo ny gakpo :¹⁹ Y djési a yo do wana wo a yo l̄on l̄on a yo hossé a yo d̄o me, kudo ayo vévé q̄onu. y nyan be éd̄o tsi wo lé wawaq fifie wo éhugan san ts wo.²⁰ Y lé ényan yi gbéo non: wo q̄asi enonu non jezabél nyonu tsi bé yé ny enyan n̄udé to. élé ahin sumont̄o wo tsi ny hashi kudo n̄qudu aklam-kpakpe wo to.²¹ Y ny game bé ne ya tr̄o djime v̄o égbé.²² Na k̄oé daðo éd̄o lélé gandé me kudo lé hashi waq me, na so aya qudu gandé do wo me ké éla ny bé wo tr̄o dji me yi, yi dashi n̄tsi.²³ Wo viwo kpata la ku yi hame wo wa nyan bé ényen kp̄o non susu wo kudo édji wo me. Na tufen non ame sia me so so yo agbagba djédjé wo nu²⁴ Thya tiret̄o kpe te wo, mia ame tsi wo y q̄é ho énu planplan do wo déki wo me yi wo djé shi satana yo vivitime do wo mia too y lé. Nyen dé k̄o agban dé kp̄o kpui da do mia dji wo.²⁵ Lé non n̄me déshiadé me mi do édji kaka ne na va.²⁶ Ame tsi la qud̄o djilo, yi la hin n̄tsi kaka yi edol̄a v̄ononu lo nan nin n̄sin q̄o akotalo wo dji.²⁷ wo la xui ku egba shigbe letsi wo gbannon eze xa nene nyet̄o n̄x̄o n̄sen so eton nye gbo nen.²⁸ Yi nan so wletsivi fɔnfɔn me to so nin.²⁹ Non ame tsi woe q̄o eto lo wo nen se enu tsi nuk̄o gb̄on gb̄on le non tsotsi wo.

Chapter 3

¹ Nlen qoda hame tsile Sardi yo mawudola be: Enyo tsi nuo ametsi do gbogbo amandre Mawuto kudo woetrivi andre be: Nnya axo dɔɔwɔwɔ. Nnya be owa sigbe be onyi ametsi le agbe nene, vɔlo onyi amekuku. ² N oñzon yi nado ñsin ametsiwo kpɔto laku; qolo nye nde kpɔ be edɔwɔwɔ towo wo le blibo le Mawu tsinye yo ñkome. ³ Ganke ñonku enutsi oxɔ kudo tsi ose. Wa dodji yi natrɔ djime. Vɔ ne ogbe be yenda no ñzon lo, nava sigbe fianfitɔ yi nda nya gatsime nda va zon qo djiwo. ⁴ Vɔlo, oqo ame viðe viðe le Sardi yo duame tsiwo nde xoði awu wotɔwo. wole zɔnzɔn ɔ kudon le awu we me, qo wo sɔgbe. ⁵ Ametsi la quðji lo , lado awu we, nye nda tutu yo ñko le agbe gbalelɔ meɔ, nado naxo nuxo sɔsɔ ñtsi le etɔnye yo ñkumɛ kudo mawudolawo yo ñkume. ⁶ "Ametsine eto senu le lo neðoto enutsi nuo yi gbogbo lo le ne hamewo." ⁷ Nlen qoda Filadelfia yo hame yo dɔla be: Nyawototo kudo ametsiko. Ele Davidi yo saflee qo asi. Ehunii yi amedekpe nde tunii O, etunii vɔlo amedekpe nde hunii O. ⁸ Ndjesi axo dɔwo; vɔlo, ñsɔ hɔntru qe qo ñko tsine amedekpe nda tinj tui O. Nnya be ñsin viðe yile asio, vɔlo owaðo ahin nya dji yi nde gbe enu le ahin ñko ñtsi O. ⁹ Satana yo bɔbɔxoetɔwo tobe yewo nyi Yudatɔwo, vɔ wonde nyi O, qo nusu nuo wole. Vɔ nakplɔwo va gbɔwo bene woava dje eklo qo axo afɔnu yi wola nyee be ñlo wo. ¹⁰ Ðonjtski tsi ole ahin djidodo nyals qo asi lo, nyehan nalewo qo alɔme le fukpekpe gaxoxoawo me tsine lava anyigbandji dukɔnwo dji lava tewo kpɔ me. ¹¹ Ngɔnɔ zandɛ, note sinsindɛ bene amedekpe ñgbe don fiɔkuku towo le asiwɔ O. ¹² Nawa aqetsi laqduðji lo xɔlitsi sinsin le ahin Mawu yo gbedodoxɔme yi nde da too. Nañlon, ahin Mawu yo ñko qodji, Mawu yo du ñko qodji, (Yeruzalem) yeeye to tsi diði so djipo le Mawu gbɔ yi ahin ñko yeeye lo. ¹³ Ametsi eto senu lesi lo, nese nya tsine nuo yi bɔgbɔn lo le ne hamewo. ¹⁴ Nlen qoda Laodjise yo hame yo mawudola be": Enyo tsine nuo yi Evaemɛ, nutexoewato, nyawototo lo tsile efia qdu qo Mawu yo nuwawawo dji ke". ¹⁵ Ndjesi axo dɔtɔwo wo, nde fa tsan yi nde xɔzo tsan. Vɔ ndji be naxɔ zo alo nafa. ¹⁶ Vɔ tsine ole gblɔegblɔ, nde xɔzo alo nde fao lo, natuo le ahin nume. ¹⁷ Ðo ole nunuɔ be: " Ñkpɔ ega, ñqdø kesinɔnu gbogbode, yi nye nde hian nuqekpe O." Vɔ nde nya be onyi enuwadona, ñzizinɔ, kono, ñkugbangbānɔ, ametsi le aman- aman yi nde nya ñtɔ tsan. ¹⁸ Yintsi lo, toxodonya tsi nda so nawo yike: Xloe sika tsi wosɔ do zome so gbɔnye, bene natrɔzu etsito, kudo avɔ we sigbe aklala bene nasɔ tsɔn be amede ñgbe kpɔ axo aman- aman nɔnɔ lo, xloe ñkuvi tsike aso dano ñkuvi dji be na tinj akpɔ enu. ¹⁹ Ametsiwo kpata ñlɔnɔ lo, ñdɔnɔwo yi ñhinc eto nɔo. Dovevenu yi natrɔ djime . ²⁰ Kpo ñle hɔntrulɔ dji yi ñle xoxoi. Ne amede se egbe tsinye y8 yihüi lo, naðo yo xɔmɛ, yi naðunu kudui yi yixan kudon. ²¹ Ametsi la quðji lo, nane ñsin be yanɔ efis zikpe lo dji kudon sigbe aletsi ñquðji yi nye kudo Etɔnye mile yo fiɔ zikpees dji. ²² " Ametsi si tosenu le lo nese enyɔ tsi nuo yi bɔgbɔn lene hamewo."

Chapter 4

¹ Nukpo elan de tsi toso axú me. Edo azó ame wú le etá amadre yi efio kuku amewo le azó woji yi busunyiwo le eta woji. ² Elan tsi nukpo, le sigbe elantsi wove yoyogbebé leopard (landikpɔ; yio fɔwo le sigbe sisibilisi (ours) edo enu sigbe djañuta onu nene. Edan (dragon) so atsen, ku efio zikpeɛ, kudo ɲusen gande do si ni ne ya qufio. ³ Nukpɔ elan lɔ wota sigbe wo wi nene, voa eku o tsi le ɲutsi nia kpɔ ele djedje ametsi wo le anvi gbandji wo kenu kan ya ã kpɔ elan lɔ do. ⁴ Wo kenu kenu le

Chapter 5

subɔ subɔ dɔ edan alo (qrangon) na atre elan. wo le elan lɔ subɔ yi wo kpɔ le toto o bé: (Amedé le sigbe elan nən? (mədə la tənju qudji?) .⁵ Wo gbe ni emɔ ne ya to enyɔ gangan wo ku busunyɔwo oni emɔ ne ya zan nəsən ne wetri katsive.⁶ Yi kenu tɔ busunyɔ toto be ya dovto so Mawu nətsi , be ya dovlo yi nyikɔ ku yio agbado ku dɔ ametsi wo le djipo⁷ Ena nəsən ku atse kpakpa ne ya wa ahuaku xɔseto wo ne ya dɔ woj. Yi wo ni hɔnhlɔn dɔ fiozikpi wo dɔkɔn kɔta sia kɔta.⁸ Ametri wo kenj le anyigban la subɔe, ametsi wo kpata wo de wken do a lengbɔvi wo wu dɔ agbe woma mɛ so xixe yio tɔtɔdji mɛ olo ola subɔe⁹ Né eto le amedé sia, nə se.¹⁰ Ame sinsin wivɔ ne wo sɔ nəsən tsɔn anyi le mətsiwo nɔ sɔ anyi fiɔz kpis dji wo nəsən, ye wo blibɔ ne ametsi le agbe kakasɔyi wosɔ wo fiɔ kuku wo sɔ xu anyi dɔdɔ fiɔ zikpi ε o nukɔ yi nube.¹¹ Mia xuetɔ ku miawu, ewo yi kafu ku bubu ku dɔ hɔnhlɔn, dɔ ewo yi dɔ enuwo kenu, to edjro tɔwodji wole, yi wogbe dɔwo.

Chapter 5

¹ Exɔn nɔgbedome lɔ nkɔ wo ma blabla deka le alɔ mɛ nən ame tsi na nyi dɔ efio yikilɔ dji oŋlən wo ma lɔ dɔ akpa ame lɔ wo yi bles ku dɔ dji dɔ nu amadre .² Nkɔ dɔ la sənɔ deka yi le ahua dokɔ mɛ nəde la tənɔn hun wo ma blabla yi la de dji si dɔnu lɔ wo dɔ ?³ Vua le djipo ku dɔ anyigbandji ku dɔ anyigbanmɛ ame de kpo kpui nədele wo yi la hun woma ls yi la kpɔ mɛ wo .⁴ Nfan avi sugbɔ dɔ ame de kpo kpui nəde le wo la hun wowa lɔ, yi la kpɔmewo.⁵ Vua ame shinshin de ka to nu be nɔgbe fan avi wo kpɔda , kinikini xo mɛ Juda tɔ David wo xo mɛ vi eðu wodji nəsən la hun wowa lɔ yi kpɔ mɛ .⁶ Kpɔda nkɔ alen deka tsi le efio yikpi lo gbɔ le dɔdɔmɛ nɔn enu agbe agbe ame nən lɔ wo, le ame ganhoho ame nən lɔ wo mɛ, le sigbe eku nən nən, edɔ azo amadre ku dɔ nkuvu amadre wo ryi mawu gbɔn gbɔn tsi dɔ dɔda anyi gban key key dji.⁷ Alen dren al dusi yi dɔda xɔ woma lɔ le ame tsi na nyi dɔ efio zikpi lo dji.⁸ Tsi xɔ wo malo le alɔ mɛ nɔn enugbe agbe ame nən lɔ wo, ame shinshin wui vɔn nən djan nyi yi sɔ . nəsən xu anyi gban le alen lɔ nkɔ wo dɔ enu xo nu, ku dɔ sika kɔpo, yi dɔ ku dɔ anu wuatré, enu xɔn gɔn mɛ yi nyi gbe dɔda nən ame tsi wo nyi mawutɔ wo.⁹ Wo to eha yeye be !, o dje la xɔ woma blabla yi la gban djesido lɔ wo nən wo sɔ wo sɔ sa avs yi ku dɔ ehun to wo nəle ame kpokpui tsi nye xo mɛ de kpokui ye dono n egbe vovo wo ku dɔ eðukɔn key key nɔn mawu.¹⁰ Wo sɔ sɔ wua efio du xe wo sɔ satɔ nɔn mawu yi wo du efio le anyi gbandji¹¹ Exɔn nɔgbedome lɔ nkɔ kpɔkɔ yi nəle egbe sekɔ dɔ la miliyɔn trɔdɔ efio yikpilɔ wo klən klən mɛ si gbe deux cent millions, ku dɔ enu gbegbe, ku dɔ ame ganxɔ lɔ wo.¹² Wo le enuxo xɔkɔ ku dɔ egbesenn be alen tsi wo ku edɔ atse nɔn nəsən, kesinɔnnu, enu nyan klɔn klɔn bubu, nɔtikɔkɔ, kafukafu.¹³ Ngbe se enu tsi mawu wua le djipo, anyi gbandji, le anyi gbanmɛ, le axudji ku dɔ tsi wo le key key nu nu kɔ be kafu kafu, bubu , nɔtikɔkɔ atse kpakpa ku dɔ ame tsi na nyi dɔ efio zipkidji yi le kakasɔyi.¹⁴ Yi enu ame nən agbe agbe be Amen yi ame ganxɔ lɔ wo dje eklo yi sumui.

Chapter 6

¹ Nkɔ ga tsi mɛ yi a légbɔvi wo nu lé tɔka adre do mɛ tɔ déka nu, yi nəsə nu la gbewo domɛtɔ déka kpa bobo sɪñsɪñdɛ sie dji dje gbe nən nən to b. " Va ! ".² Nkɔ, yiyl̩a éðo yi de dji. Eðo vɔa dɔ alɔ mɛ lye wo tsɔ fiɔ kukuny. Etosté dji dji la nən nən be ya dɔ dji.³ Etsi alé gbɔvi hunj tɔka evezgɔlɔ " evezgɔlɔ " nəsə nu la gbe evezgɔ to be: " va ".⁴ Eye eðo bu tsi le dji lɔ to, yiwo sɔ nəsənyi be ya də nətsi fafa də le anyi gban dji be wɔawu wo nɔn nɔn wo. Eyé wo sɔ ewui lɔgbɔdɛ do alɔmenyi.⁵ Etsi alé gbɔvi hunj tɔka etɔgɔlɔ, nəsə nu la gbé etɔgɔ lé totoɔ b: " Va !" Eye nkɔ amedé lə sɔ yibɔdɛ dji lə djidrénu.⁶ Eye nəsə gbé sié nulagbé nən nən wo dome yi lè dɔdɔ le nən nən le totoɔ be : " kpɔnɔwo(ble) kpogba dəka ne xɔ də ka é yé kpogbā etɔnɛxɔ dəka. Vɔa nɔgbé wɔa nɔgbégbé də kɔpikpi ku ami ku wu ãyi hao.⁷ Etsi né alégbɔvi hunj tɔka énɛ gɔ dəlɔ, nəsə nu la gbé énɛgo yo wo gbé yilé totoɔb: " Va ".⁸ Kpɔda , nkɔ éðo bia bia də. eyé ame tsi nən lè djlɔ, yo wo nəksé nyi eku yi éku wo di lè y omé nyi gbā yo wo akpa énɛgo dji, bē wɔawu ame wo ku kpatsa, ku sivétsiam, ku dɔ ame tsi , ku dɔ anyigbādji lā wo.⁹ Etsi yi hunj tɔka atɔgɔlɔ, nkɔ ame tsi wo wowu dɔ .mawu nyota kudo da sédijì tsi wo lè dɔ asì lɔ nətsi, wo klɔwɔ lè vɔsam lè kpu (dokpotsine dji wotɔnɔzo vɔsa lā lè lɔ).¹⁰ Eyé wo kpa bobo kugbé gā, lè totoɔb: Axuétó kɔkɔéto ku dɔ ame tsi , nəkékéne nən tse yi nəsə kodjo, yi nənbiɔ hɔlɔdɔmia hunj ta lè ame tsi wo lè anyi gbadji si meo.¹¹ Eyé wo na awu vlayayi yi wo amésia méyi wo to nɔ wo bé, wɔ a tɔté lè ga xoxo viñ də mɛ, sɔsəyé étsime woku ame tsi wo wɔanzéða dɔdulɔ ku wo tsā hlenj hlenj mɛ na sūn.¹² Etsi né alégbɔvi hunj tɔka adenɔlɔ, nkɔ yi anyigbā hunj gādɛ dji, éyé éwuétrɔ zu hyibɔ sie Efunṣako nən nən, éyé wlu étsi trɔ zusiéhunj nən nən.¹³ Eyé djifo wlué tsi vi wo genɔdjé anyigbā, sié lè tsi evotsi hleny wo sən sən ma dì ma dì wo dɔ anyigbā nən nən. né aya sə sən də lè xoxo.¹⁴ Eyé wo nɔlɔ djifo sié agbalé (woma) nən nən éyé wo dɔé ékpé kɔkɔ də kɔpikpi ku épkota tsi wo ési trɔdowō lɔ dà.¹⁵ Eyé anyi gbadji fiɔwo ku améga wo ku a hwafioñgā wo kuamétsiwo si késinɔlé wo ku nəsəntɔwoku amemano ame sitɔ wo kənkeñ ku vovo wovo kənkeñwlua wo dɔkuiðo dowò mɛ ku ékpé kɔkɔ wo yowo do wome.¹⁶ Eyé woto nɔ ékpé kɔkɔ wo kuékpé viwo be: mimu djé mia dji, éyémi wluamibé ametsi bɔ bɔ nɔ efio zikpuidji lɔ nɔgbé kpɔmio, éyé so alégbɔvi yowo dji ku nu.¹⁷ Dɔa yiwo djiku nkékégn̩ gā lɔ vaðo éyé medé laté tɔté dɔ nu ?

Chapter 7

¹ Sɔ yi dji, nkɔ mawu dɔ la amen nən le étè le zogo ame nən lɔ wo dji, yi wo le aya tsi le xoxo le zogo amenlɔ dji dɔ té nən aya də kpokpui nɔgbé le anyi gban lɔ dji kéo, lè axumen alo le atsi də mɛ no.² Nɔgbé kpo mawu dɔ la bu tsi so exuézéxyé tsi hən džesi do nu mawu agbéagbeto dɔ alɔ men. Yi dɔ ahuagangan do da dɔ la amen tsi wo na égbé bē wo nən wa énu baða le anyi gbandji ku dɔ ahumén.³ My gbé wa énu baba lè anyi gban dji alo ahu ntsi o, alo atidje ntsio kaka dji si do nu ahué dɔle nən mawu dɔ hua viwo .⁴ Nle égbé səkɔ nɔn amen tsi wo odo djési, agbeto 144 000 wo djési yi wo nɔi akɔ ta

Chapter 8

Israel tɔ. ⁵ Agbeto hoto kuvé nyi akɔta Judatɔ hotohuvé nyi akɔta ruben, kotokuvé nyi akɔta gadto. ⁶ Kotokuvé nyi akɔta aær tɔ kotokuvé nyi akɔta nephthalito, kotokuvé nyi akɔta manasséto. ⁷ Kotokuvé nyi akɔta siméonto, kotokuvé nyi akɔta lévito, kotokuvé nyi akɔta Issacarto. ⁸ Kotokuvé nuyi akɔta zabulontɔ, kotokuvé nyi akɔta Josephto, kotokuvé nyi akɔta Benjaminto yi dji sia le wo tsi. ⁹ Lé éxon ḥgbédomen ḥkpɔ amen sugbɔ yi woté kpé tsi la gboen wo ḥukon, akɔta, amen wo kuḍo af.déwo. Wo té avɔsakpé kuḍo alenvi lo ḥko, yi wo do ahui yi débaya lé alɔ men non wo. ¹⁰ Yi wo ahua nu bé hlén gan lo é nyi mia mawutɔ. tsé na nyi dɔ efio zikpilɔ dji kudo alenvi. ¹¹ Mawu dɔ la wo trɔ do éfio zikpi kuḍo ḥ. amenganaxɔx. kuḍo enu wawa agbégbé amen yi wo djé éklo yi sɔ ḥmen tsɔn a nyi gban lé avɔsakpé lo ḥko yi le mawu sumɔnko. ¹² Bé évamen, kafukafu, dodoqɔdji, nunyanyan, akpédodo bubu, ḥsen, kudo hlɔnlɔn nyi mia mawu sɔ yi mavɔ, nen vame. ¹³ Yi ame gan xoxo déka biɔsébé, amen dé tse wo yi dɔ awu yilɔwo, fidé wo so? . ¹⁴ Yi dɔ tsi bé axuétɔ tsi nen odjési yi gbéto nubé amen tsiwo to bé vévésésé gangan men we nyan ahu woto yi woko otsi kudo éhu nalenviatɔ. ¹⁵ Dɔ ényon xɔn tsi lo, wo avɔsa kpé ḥko yi lémauwu sumɔnko ḥkéké kuḍo ézan lé tsɔ tsi xɔ men. Amen tsi nanyi leefio zikpi lo dji ékéké yi wo zava do odji. ¹⁶ Yis hivé kuḍo shikɔ nté tsi wo. Nyi dɔn. nté fiɔnwo alo zozo dékpokpui nté fiɔnwo. ¹⁷ Alen vi tsi lé avɔsa kpé lo dji nyi wo kplɔ la yi kplɔ wo yikɔ agbé silɔ gbo nen mawu atutu aqasi le ḥkuvi men non wo

Chapter 8

¹ Tsi alen lo hun enu blabla amadre dje si do to lo eqaqɔ toto le djikusi kaka non gaxoxo afan. ² Yi ḥkpɔ dɔ la amadre le ḥko non mawu, yi sɔ ekpen amadre le ḥko non mawu, yi sɔ ekpen amadre nawo. ³ Yi dɔ la bu va non ete le kɔ non avɔsakpe lo gbo kudo anuwatregɔ tsi nyi sika le ḥ'alo'me, non asɔ na kuḍo gbedoda non ame kɔkuewo dɔ avɔsakpe dɔ avɔsakpe sika to lo dji tsu efio zikpi lo kɔ. ⁴ Zizɔ anuwatretɔ kuḍo gbedoda ame kɔkue tsi le alɔ me non dɔlalɔ wo ehen wo djipo le mawugb. ⁵ ḫola sɔ anuwatregɔ lo yi due kuḍo avɔsakpedji feu yi sɔ daun gbe dɔda anyigban dji yi edji degbe tɔ didi, dji qabi kuḍo anyigban hun hun. ⁶ Yi dɔ la amadre tsi wo hen ekpen amadre lo wo tɔ djra djrado ahu ekpen lo wo. ⁷ ḫola degbe ku ekpen yi ezo dji tsi tsa kuḍo ehun wo lo keñ keñ kɔ gbe qo anyi gban yi mama dɔ ame ton le anyi gban dji wo fiɔn, atsi wo fiɔ, kuḍo egbe mumu wo fiɔn. ⁸ ḫola vegon lo ekueken lo ḥde sigbe eto gande ehun hun kuḍo ezo yi sɔ dan gbe dɔ axume mamadɔ ametɔndji le axu dji wo trɔ ekun. ⁹ Mamadɔ etɔn tsi mawu wo enu wuawua tsi le agbe le axume wo ku, mamadɔ etɔn tsi mele wo gban gududu. ¹⁰ ḫola ame ton gɔnlɔ ku wo ekpen yi ḥletrivi ezotɔ sigbe ezo gangan de genso edji nen dje nen mamadɔ akpa ametɔndɔ etɔ srasra hu dɔ etɔ gbame. ¹¹ Nyi kɔ ḥletrivilɔ to nyi absinthe yi mamadɔ akpa ton dji trɔ absinthe kuḍo ame suhgbɔ ku dɔ esi xɔnlɔ tsi trɔ esi veve. ¹² ḫola ame nen gɔn lo ku ekpen yi to yi mamadɔ akpa ame ton gɔn lo, akpa qeka tsi yi nyi dɔn to wo gbin, akpa qeka nen nen ke gban akpa qeka nen ḥletri, akpa qeka nen ḥletrivi, nen mam qeka aqo vivitsi;nen ḥkeke abu yiwo klen klen akpa qeka dɔ mama ametɔndji, ezan lo tsan yi nen nen. ¹³ Tsi le enu kɔ kɔlɔ ntse yi ehɔn deka zro le djipo lo me, le ahua dɔ kɔ hu egbe seny qeka be baba baba non ame tsi wo le nyi gban dji wo nen dɔ la ame ton qiawo o ku ekpen wo to de ḥde la dji.

Chapter 9

¹ Yo ḥgbodome lo mawudɔla atɔgɔn lo ku kpin lo. ḥkpɔ woetrivi qeka gin so lilikpome va anyigban. Woso ahluime yo vudo safle nii. ² Ehoun ahuiime yo vudo lo yi azizɔ gandɛ tole vudo me sigbe be kpɔnɔn dokpo gandɛ yo zizɔ. Ewoe kudo aya wotrɔ yibɔ to azizɔ tsi tole vudo lo me. ³ Ebɔsuwo tole azizɔ lo me yi kankan dɔ anyigban dji yi wona wo ḥsin tsidɔ akeklewo tɔ le anyigban dji. ⁴ Wo tonjwo be wo ḥgbɛ wɔa nubaḍa alo agble anyigbandji gbewo O, alo atsi qekpekpe O; vɔ be wonɛ wɔ nubaḍa kudo ametsiwo wo ḥde dɔ Mawu yo djesi dɔ wo ḥgowonu O. ⁵ Wo ḥde nawo ḥsin bene wa wuwo O, vɔ be woa tsitɔwo le woetri amato dome. Wo ayaqdu lanɔn sigbe be aletsi akekle qunɔ ame nene. ⁶ Le gbexɔngbe lo, amegbetɔwo ladji eku vevede ganke ela sidjo le wo gbo. ⁷ Ebɔwo dì esowɔ tsiwo djrado dɔ ne ahuayiyi. Enutsiwo le wo tame le sigbe sika kuku yi wo ḥme le sigbe amebetɔwo yo ḥkume nene. ⁸ Eda wotrɔ le sigbe nyɔnuto nene, yi adu wotrɔ le sigbe djantawo tɔ nene. ⁹ Wodɔ akɔtakpoxonu sigbe gakpɔtɔ nene, yi wo wadawo gbedɔdi le sigbe esɔkekevi gbogbođewo tsi tuta ahuagbedji nene. ¹⁰ Asikewo le wosi sigbe akeklewo wo sikewo nene; le asike wotrɔ me lo, wo kɔ ḥsin bene woa wɔ nubaḍa kudo amewo le woetri atɔn dome. ¹¹ Wo amegan yinyi mawudɔla tsi kpɔnɔ ahluime kudo yo nutrorowó me. Yo ḥko le Hebrigbeme yinyi Abandon yi Helagbeme yinyi Apolion. ¹² Djɔgbevouin tutugbanto vayi. Kpɔ! Eve bubuwo gbe gboñɔ le enutsewo ḥgbodome. ¹³ Mawudɔla adin gɔnlɔ ku ekpin, yi ntse egbede tsi tole sika vɔsa makplie yo dodome, tsile Mawu yo ḥkume. ¹⁴ Egbea tone mawudɔlawo adingɔnɔ be: "Tuka ne mawudɔlawo tsiwo wobla le Efrati yo tɔgan to." ¹⁵ Mawudɔla ene tsewo yi sɔgbe le gaxoxo xɔn pepemɛ, bexɔngbe, woetri xɔn me kudo exoe xɔn me yi wovo sɔne anyigbandji dukɔn yo hinglinme akpa etɔn yo ghangban. ¹⁶ Sɔdja tsiwo le esɔdji yo hinglinme le milion katɔn.(200.000.000) Yi ntse yo hinglinme lo. ¹⁷ Lexa yi ḥkpɔ esɔwo kudo ametsiwo ledji le axin ntégan me ke: "Wo akpoxɔnɔ le sigbe kɔla dji ezotɔ nene, eblo dovivitsi kudo ntɔsiqdji. Esɔwo yo tawo le sigbe be djantawo ta nene, yi le wo nume lo, ezo le totɔo kudo azizɔ kudo ezokan. ¹⁸ Amegbetɔwo yo akpa tonlia ku to funkpekpe tse me: Ezo, azizɔ kudo zokan tsine le totɔo le wo nume. ¹⁹ ḫola esɔtsewo yo ḥsin le wo nume kudo asike gbo. Le nyawototo me lo, wo asike le sigbe edantɔwo tɔ nene yi to wo tawo dji woto le nubaḍabaḍa waɔ kudo amewo. ²⁰ Dukɔn kpetewo, tsiwo ntde ku to djɔgbevouin tsewo me olo gbe djimetrɔtɔ le wo nugblegle wawawo me, wo ntde dokpo gbɔngbɔn vɔnwo subɔsubɔ yi sika legbaviwo, ega, gadjiwo kudo ekpe kudo atsi kpakpawo: Enutsiwo ntde tini akpɔ enu O, alo ase enu, alo azɔn O. ²¹ Yi wo ntde trɔ djime tsan le wo amewuuwuwo meɔ, wo azewɔwɔwo, le wo ahasivlowo, alo ametafutafu wo meɔ.

Chapter 10

Chapter 10

¹ Yi ke nkpo mawu dola nsin to qeka djete so djinkushi. Yi liliikpo tsui, yi nyidohedo le eta nyi. Ngbanme yeto tsi shigbe nyindon xa yi afi yeto wo le shigbe emicde xa. ² Eso woma wlanwan qeka do alome yi so afi qushito so do ahudji eso emiots lo so do anyigban dji. ³ Yi do ahua gangan shigbe djanta tsi le adan dji xa yi gatsime yi do ahua lo, djidegbe amadre lwo xue nyi ku wogbe. ⁴ Yi edjiddegbe amadrelwo xue nyu ku wogbelo, nle gbe soso yi dja wlén, vo ntro se egbe bu so djinkushi yi nu be: wla enu tsi nin edjiddegbe amadrelwo nu veviq. Yi ngbe wlén wo. ⁵ So yidjilo, mawu dola tsi nkpolo ele ahu ku anyigba dji, yi kó aló qushi yeto qoda djinkushi. ⁶ Eta ame tsi le agbe kaka so yi mavu mavu, tsi do djinkushi ku enu tsi ledjiwo, anyigban ku enu tsi le djiwo, ahu ku enu tsi le emewo, yi dola nube: game nda gbe va leo. ⁷ Vo gbe tsigbe yi mawu dola amadre gónlo la xu ekpin yeto lo, mawuo nu kpatsa la va me shigbe lets i nyonuudetwo nu non enukplaviwo xa. ⁸ Egbe tsi nse le djinkushi gbe di va gbon nyi ke: yi nan ve xo woma wlan wlan tsi yi le alome non mawu dola tsi yi le ahu ku anyigban dji. ⁹ Yi nji mawu dola lo gbo yi nu nyi be nin so woma wlan vitukui tsi le shi so nañ. Enu nube: xo woma wlan wlan lo yi nan qui. Ela ve kpaqa kpaqa do xodome non vo le aho numelo ela vivi xu enyi shi. ¹⁰ Nxo woma vi wlan wlan lo le alome non mawu dola lo yi nso qu. Evivi le numenu so xugan enyi shi vo gatsime ndjeago non qduqolo, xodo tsi nyi me ve kpaqa kpaqa. ¹¹ Xon yi ame qeka nu nube: ola gbe nu nyqdé do akota sugbo sugbo dji, dukon wo dji, egbe vovo wo dji ku efiowo dji.

Chapter 11

¹ Yi wo so atsi, tsi nyi nyi atsi édji dudu so ni, yitoni bé: djidjé mawu gbédo xo kudo vo avosa kpéelé kodo ame tsi yi dono gbéda lé éme lo. ² Yi naqé xomou, tsi lé gbédoxó nu lo, qéléme, yi agbédjidjiwo; éye ntsi yi wo soe nan duko wo; yi tu afi énu gblégbé lé dukon kókoe lo ntsi wluétsi katsi vé ³ yi una nsen kunju qéto evé be woato nyo ne nkéké kotokun éka kaka kudo kata kpo yi wo la ta sako. ⁴ Ametsi wo le ami tsj évé kudk katsi évé tsi wo yi lé anyi gban dji lé axueto lo. nme lo ⁵ Yi ne ame dé djibé, yéa awo nuvo kudk wo lo ézo to no lé yo nume yi fian wo kintso wo yi ne ame dé dji bé ya dji énu baña do wonjtsi lo wca wu wo tsan. ⁶ Nsen le ame tse sj bé wo tó éshi nu bé éeji ngbé dja yi wo gbé do nsen bé éshi la tro éhun tsi la dja lé anyigban kén kén dji kudo éto sra sra wo kén kén me. ⁷ Yi ne wk wu kunlun dédé wo nu volo élan tsi so ku wo djime lo éla axca kudo wo yi éla qu wo dji yi éla wu wo. ⁸ Yi wo gbaza kuku lan dugan lo gbadjaxué me; woyé édu tsi yi le lododo me bé: Sodom kudom Egypté, afi tsi yi wo kan wo xuéto do atsi ntsi lé lé. ⁹ Yi dukon wo kudo kóta wo lé égbé vovo kudo abbéto xome désiaqé la kpc lan kpotsi kukuwo kudo nkékéton kudo mamame yi wo démo bé woa dji wo ntsilan kukuwo. ¹⁰ Yi anyigbandji no to wo lakpo djidjo lé wonjtsi, wo la se éto kudo djidjo, yi wo la so énunanan qoda wo növiwo dontsi nyannudetó évé tsi wo yi fungbar funnyab no anyigbandji. ¹¹ Yi le nkéké éton kudo afan gbélo agbe gbo gbo tso mawu gbo ge de wome, yi té le wo afowodji, vovo gan dé djé ame tsi wo lo wodji. ¹² Oyi wo sé égbé gan dé yi lé totoco no wobé: miva djipo yi wo djipo féé lé alilikpo le Yi wo funts wo kpo wo qada. ¹³ Yi lé gaxoxo xon kéme lo anyigban hunhun ntsi yi du wo akakdeka amewo to lo mu djé anyi gban dé la hunhun yi édu wo maman do akpa ameo wo la mu agban hunhun tse la wu agbétó kotokun amadre (7000) yi ame tsi wo yi kpotsi tsi agbé lo vová la qowo yi wo la kafu mawu tsi yi lé djipo lo. ¹⁴ Djogbé vuin évégo lo vayi yi kpoqa djogbé vui éton gón lo gbonon. ¹⁵ Yi Mawu dola amadre gón lo hu ékpin lo yi égbé senj senj déka xonoxo lé alili kpome yi lé totoko bé: "éfio quxué mi xixieme to lo tsoun éfio qu xué mia xuéto kudo yo kristo to. wo la qufio so yi mavu mavu. ¹⁶ Yi ame shishin wivó aton tsi wo yi no anyi lé éfio gikpui dji lé Mawu yo nkó lo wo so nme so thon anyigban. yi lé Mawu kafuo. ¹⁷ Wo lé toto kó bé miso amenuvuvévé nan éwo mawu tsi kpatse lo non atshe kpotsi wo kén kén, ame tsi yi lé yi soyi mavu do ntsi lo wo xo nusen gan gan lo yi wo dja to éfio qudu. ¹⁸ Dukon lo djé aqawua vo domesi towo va. Game suon bé amekuku wo lo woa do kodjo newo yi, ne éwo na tu éfin ne édo watò towo wo kudo ényon nudaqé to wo, ame kókué kudo ame thiwi yi shi axo nyikwo, ame tsi wo yi ndé donon wo qéki do dji wo kudo ame senj senj wo. Yi game la va non bé nan gblé dome non ame tsi wo yi lé anyi gban gbléwo" ¹⁹ Yi Mawu yio tsotsixo lo houn yi énublabla qaka lo ézé lé yo tsotsixo lo me. Eso kudo klin klin égbé déqdé kudo édji dogbé wo lé éxo lomé anyigban yi ékpédi dja

Chapter 12

¹ 1 Nkpo djé shi gangan déka lé djihkushi, nyonu dé wo déso ewé sodo yi wletsivlé afi gome nyi yi wletsi wuivé le fiokukutsi lé éto ntsi, ² Efu léshi, élé axué qo do efu qdukuo yi évi dji dji lé edo nyi kó ni, ³ Ngéé kpo djéshi buwo tsan lé djinkushi yi kpoda édan ganagan dé tsi yi wo yo non bé dragon dji déka do éta amadre kudk azo amewo, éfio kuku amadre lé éta yéto. ⁴ ashí kó yéto hin djinkushi wlétsi wo akpa étongon yi wo so wk sôda dada anyigban, yi édan gangan lo shi té qo yon nu huntzi lé évi djidji game, ne édji dévje kpolo yé la soe mi. ⁴ ashí kó yéto hin djinkushi wlétsi wo akpa étongon yi wo so wk sôda dada anyigban, yi édan gangan lo shi té qo yon nu huntzi lé évi djidji game, ne édji dévje kpolo yé la soe mi. ⁵ Yi nyonu lo dji nusuvi tshi la va so éga tsi kplœ la kpla édu kón lo wo kpata, woso dévie kudo éfio jikpuie gbo. ⁶ Nyonu lo shi djo yi zogbé dji afitsi yi mawu dratéxué do udaqé ni bé yea nyi lé éxon aso na éxué akpédé ka kudo alofa évé kudo ékatakpo (1260 jour) ⁵ Yi nyonu lo dji nusuvi tshi la va so éga tsi kplœ la kpla édu kón lo wo kpata, woso dévie kudo éfio jikpuie gbo. ⁶ Nyonu lo shi djo yi zogbé dji afitsi yi mawu dratéxué do udaqé ni bé yea nyi lé éxon aso na éxué akpédé ka kudo alofa évé kudo ékatakpo (1260 jour) ⁷ Ahué djo lé dji o yi wo ndé gbé kpo téxcé lé djifo lo éhon driba lo tsan wa ahua. ⁸ Yi ndé qu édjioyi wo ndé kpo téxué lé fiel o ⁹ Woso éhondriba gangan tsi yi yi édan xoxo o lo tsi woyo nobé

Chapter 13

Abosan̄ l̄, s̄o daŋkp̄en, yi wo s̄o d̄a la yéto wo sadan̄kp̄en kp̄éntsi.⁹ Woso éhondriba gangan tsi yi yi édan xoxo o l̄ ts̄i woȳ n̄obé Abosan̄ l̄, s̄o daŋkp̄en, yi wo s̄o d̄a la yéto wo sadan̄kp̄en kp̄éntsi.¹⁰ Nsé égbé gangan dé so djipo kudo égbé sensen dé lé nunuo bé. Fifie l̄ x̄nsa kudo kristo to yi wola s̄o ame tsi woe don̄ nuxo no mia n̄oviwo ézan kudo kédé lé mia mawu yo ɣkuvi me tsan̄ s̄oda dada.¹¹ Wodu édji to alen̄ ḡ o vie l̄ yo hun me kudo kulun dédé yi to lé ényon me yi wonjé l̄on agbé wo to wo kaka soyi ékume:¹⁰ Nsé égbé gangan dé so djipo kudo égbé sensen dé lé nunuo bé. Fifie l̄ x̄nsa kudo kristo to yi wola s̄o ame tsi woe don̄ nuxo no mia n̄oviwo ézan kudo kédé lé mia mawu yo ɣkuvi me tsan̄ s̄oda dada.¹¹ Wodu édji to alen̄ ḡ o vie l̄ yo hun me kudo kulun dédé yi to lé ényon me yi wonjé l̄on agbé wo to wo kaka soyi ékume:¹² Exon̄ Ʉtsi l̄ édji ne d̄j̄ mi, miwo djipo wo kudo mame tsi ne wo yilé éme, hélu ne anyigban kudo axu q̄o l̄ abosn̄ mia gbo yi dome le vévéo Ʉtsi q̄o énya b̄ game vidéka kpo yi yédo Tsin̄n̄ yi éhon̄ dr̄ba l̄ kp̄obé game ndé gbé lé yéshio.¹² Exon̄ Ʉtsi l̄ édji ne d̄j̄ mi, miwo djipo wo kudo mame tsi ne wo yilé éme, hélu ne anyigban kudo axu q̄o l̄ abosn̄ mia gbo yi dome le vévéo Ʉtsi q̄o énya b̄ game vidéka kpo yi yédo Tsin̄n̄ yi éhon̄ dr̄ba l̄ kp̄obé game ndé gbé lé yéshio.¹³ Tsi no yi éhondriba l̄ kp̄obé woso yé daq̄a anyi gban̄ dji lo édjé nyon̄ tsi yi dji Ʉtsuvie l̄ wome.¹³ Tsi no yi éhondriba l̄ kp̄obé woso yé daq̄a anyi gban̄ dji lo édjé nyon̄ tsi yi dji Ʉtsuvie l̄ wome.¹⁴ Yi wo s̄o éhon̄ yio awa évé s̄o nan nyon̄ l̄ bé ya zro ayi zogbée dji lé téxué tsi yi wo la ni énu dudu lé asne game, yi lé gadéwo me ne ya djjidji lé édan l̄ Ʉtsi.^{14 16 15} Yi wo s̄o éhon̄ yio awa évé s̄o nan nyon̄ l̄ bé ya zro ayi zogbée dji lé téxué tsi yi wo la ni énu dudu lé asne game, yi lé gadéwo me ne ya djjidji lé édan l̄ Ʉtsi. Edan̄l̄ tushi so nume shigbé ét̄ q̄od̄ n̄ene le godon̄ nyon̄ l̄ bé ya s̄o tutui q̄o ét̄ l̄ me. Anyigban va x̄o n̄on nyon̄ l̄ yi x̄o éshi tsi yi édan̄l̄ tu q̄od̄ so énu yéto me. Ad̄m̄e vé édan l̄ Ʉtsi q̄o nyon̄ l̄ Ʉtsi, yi d̄j̄ yi axua wagbé kodo nyon̄ l̄ kudo yo xome.¹⁵ Edan̄l̄ tushi so nume shigbé ét̄ q̄od̄ n̄ene le godon̄ nyon̄ l̄ bé ya s̄o tutui q̄o ét̄ l̄ me.¹⁶ Anyigban va x̄o n̄on nyon̄ l̄ yi x̄o éshi tsi yi édan̄l̄ tu q̄od̄ so énu yéto me.¹⁷ Ad̄m̄e vé édan l̄ Ʉtsi q̄o nyon̄ l̄ Ʉtsi, yi d̄j̄ yi axua wagbé kodo nyon̄ l̄ kudo yo xome.

Chapter 13

¹ S̄o yi d̄jil̄ Ʉkpo elan̄ q̄eka yi to so ahum̄. Ed̄o azo amewo ku eta amadre. Yi kuku amewo le azowo d̄ji ku nyik̄ nudo to wo le eta l̄ovo d̄ji. ² Elan̄ x̄on̄ tsi Ʉkpo l̄ ele shigbe elan̄ tsi wo yōle flanse gbeme be leopar xa yi afo yeto wo tsi shigbe elan̄ flansewo yōbe ours xa yi enu yeto eq̄i d̄jan̄ta to xa. Ehondribal̄ s̄o Ʉnsin yeto s̄o ni, efio zikpi yeto tsan̄, ku atse kpakpa gangan yeto n̄on̄ efio q̄uduo l̄. ³ D̄eka le ta elan̄ l̄ t̄m̄e etsi shigbe wo Ʉni xa, v̄o abi eku to x̄on̄ egb̄ondji nyi. Yi nyi enu kpatsa anyigbanl̄ kekeñ. ⁴ Wo sin n̄on̄ ehondribal̄ tsan̄ q̄o es̄o atse kpakpa yeto s̄o na elan̄ l̄. Wo sin n̄on̄ elan̄ l̄ tsan̄ yi wo kp̄o le nunube: mede le shigbe elan̄l̄ xa? mede yi la kpekudui?⁵ Wo s̄o enu tsi zun̄on̄ ame gangan ku tsi yi don̄on̄ enu ame de s̄o nan elan̄ l̄. wo nin atse kpakpa kaka nan wletsi katsive.⁶ Yi elan̄ l̄ hun enu yeto yi to nudo nyon̄ so mawu Ʉtsi; yi don̄u nyink̄ yeto, afi tsi yi n̄on̄ n̄on̄ v̄o ame t̄siwue le djinkushi tsan̄.⁷ Wo nan egbe elan̄ l̄ be nin wa awa ku x̄osetōwo equ q̄o wodji. Ex̄o q̄udedji q̄o exuedo wo d̄ji, ak̄tawo d̄ji, egbewo d̄ji ku duk̄onwodji.⁸ Am̄onwo kekeñ tsi yi le anyi gban̄l̄ d̄ji wo sin nyi, ame tsi wo nyik̄ wo nde wlen xan̄, so gatsime wo q̄o xix̄e, q̄o agbe woma me, tsi nyi alingb̄ovi tsi wo hut̄.⁹ N̄on̄ ameñde q̄o eto l̄ nin se.¹⁰ N̄on̄ ameñde s̄o d̄ond̄on̄ gbe m̄on̄ l̄ nin yi d̄on̄ d̄on̄ gbe; n̄on̄ wo la xu ameñde ku dekpi l̄ wo nin xui ku dekpi. Etse nyi yoȳ eka d̄on̄ d̄on̄ gb̄on̄ gb̄on̄ l̄ n̄on̄ ame k̄k̄o x̄ose tow̄.¹¹ S̄o yidjil̄ Ʉngbe kp̄o elan̄ bu yi toso anyigban̄ d̄ji. Ed̄o azo ameñve shigbe alingb̄ovi xa yiele egbe dok̄ shigbe ehondriba xa.¹² Ezan̄ atse kpakpa elan̄ Ʉk̄ot̄o l̄ ts̄ gatsime yi ele te yi edo r̄on̄ r̄on̄ anyigban̄ ku enu tsi wue ledji wo be wo nin sin elan̄ Ʉk̄ot̄o "elan̄ tsi yi eku bië gb̄ondji nan".¹³ Ewa enu kpatsa gangan. Enan̄ yi emio djete so djinkushi le s̄gb̄eto wo Ʉngbanme;¹⁴ q̄o wo nin s̄anyi be nin wa wo, etin̄ kpeñtsi gbd̄o lanme n̄on̄ anyigban̄ djito wo. Enu n̄on̄ wo be wo nin wo kp̄ow̄e xuashi alan̄ tsi wo do abi kudo dekpi v̄o yi kp̄o le agbeez t̄.¹⁵ Wo nan gbe elan̄ l̄ be nin nan gb̄on̄ gb̄on̄ agb̄eto kp̄ow̄e elan̄ tsi wo woa nin ya xonuxo nin ya nyi yi djieku la so m̄on̄ ame t̄siwe la gbe be yewo Ʉnda sin elan̄l̄.¹⁶ Eji eduo kekeñ d̄ji, ame t̄siwue nde q̄o ashi x̄ox̄ q̄eo ku ame sin sinwo, egat̄wo ku wuame n̄on̄ wo, kannunm̄onwo ku ame tsi wue wovo, m̄on̄ woa x̄o djeshido q̄o qushil̄ alo Ʉngonu.¹⁷ Ameñde kpekpi Ʉnda wle enu alo asanu nin wo nde q̄o djeshido elan̄ l̄ t̄, tsi yi nyi rin rin me nyik̄ yeto t̄. Etse bië enu nyan nyan. Nin ameñde q̄o djeshi donuwo nu nan nan nin woa k̄onta rin rin me eta elan̄l̄ t̄. Do rin rin me agb̄eto toȳ. Rin rin me nyi 666.

Chapter 14

¹ Ʉkpo alenvi tsi lété le siou todji. Agb̄et̄ 144 000 tsi d̄o nyi k̄o yi t̄ ku q̄o éddal̄ nyik̄ tsi wo hlend̄ Ʉngonu n̄on̄ wo wo lété kudui.² Nsé égbé dédé dékas̄o djikusi sigb̄é etɔgandé we dan wawa alo édji d̄éḡb̄é gangan. Egb̄é tsi Ʉnsé éléḡb̄é énux̄t̄o lé énux̄ k̄o n̄en.³ Wo lé éha x̄ exé d̄jik̄o lé efio zipkiñk̄, l̄ Ʉnk̄o n̄on̄ énu agb̄é agb̄é ame n̄en, kudo amen xoxo Ʉnk̄o, tovo n̄on̄ ame 144 000 tsi wo klé lé xix̄ea men. Amen de kpopkui Ʉnlé kp̄é tsi akplan éha l̄.⁴ Amen x̄on̄ wo wo nyi amen tsi Ʉnlé d̄je nyon̄ nu wo gblé gblé me wo wo lé égb̄édji tsi wo xlé n̄on̄ mawu nen alenvil̄.⁵ Nusukankan dé kpokpui Ʉnlé lé adé woto d̄ji, wo Ʉnlé kp̄o Ʉndé anu so wo tsi wo.⁶ Ngb̄é kp̄o q̄o la déka lé zrozok̄o le djipo yi d̄o ényon̄ nyui mawuto la nu n̄on̄ anyi gbandji t̄ wo, duk̄onwo, ak̄tawo égnéwo, amewo.⁷ Lé axua d̄oc̄ b̄é miv̄on̄ mawu as̄o Ʉntik̄o k̄o, q̄o yio kodjo d̄o d̄o yi t̄ o gamen va. Misum̄on̄ amen tsi wua djipo anyigban̄, axu kuxd̄o Ʉsíwo d̄j̄os oxuéwo.⁸ Ðø la bu q̄o la bu k̄é kplue do yi b̄é égen̄ égen̄ Babylone gangan tsi lé tété k̄o q̄o éduk̄ondji b̄é wo a nu ad̄j̄ me zi ha kuq̄o enu tsi mawu lé gbo q̄on̄-q̄on̄ kpadji.⁹ Ðø la bu, q̄o la amet̄on̄ ḡon̄ l̄ kplue do kuq̄o égb̄é gangan.¹⁰ n̄en ameñde sum̄on̄ elan̄ l̄ kuq̄o énu tata yit̄ q̄o Ʉngonu alo alz̄.¹⁰ Ela nu ad̄m̄enzi ha mawu t̄ axa tsi oqa yi wo té tse lé ad̄j̄ mezi kopo meo. Amen tsi la nu aha l̄ éla tsa ka lé ézo kuq̄o vévé l̄ q̄o la k̄o kue kuq̄o alenvi l̄ Ʉnk̄o.¹¹ Vévé sésé wo zizo ékp̄o n̄on̄ édjé yik̄o yté to n̄on̄ té gbd̄é, wo té q̄o n̄on̄ vovo k̄éqé kuq̄o ézan̄,

Chapter 15

amen tsi wo sumon non elanlo ku do énu tata yito, ku do amen dé kpopkui tsi xo djésido lé nyi kó yi dji.¹² Tse ényi vévé donu amen kó kuowot tsi wo woa mawu séwo ku do xosé lé lé yésu men.¹³ Nsé gbéka so djipo bé hlen énu tse qadé , dji dje non amen tsi wo ku lé axueto men wo "E" gbon gbon lo yi to nen nen. nen woa kpo gbon dji to wo do dji, do wo do wo la klo wodo.¹⁴ Nkpo yi kpo lili yi amen tsi na anyi qo lilikpo lo dji élé sigbé amen agbétovi nen nen. Sika kuku lé éta nyi ku do éwui yaya qadá lé aló men.¹⁵ Dola buto lé tsó tsi xo men lé amen tsi na nyidó lilikpo lo dji ku do égbé gangan déka bé so éwui yaya to ó énu kugame va to énu ku lo wo déqué, anyi gbandji nuku wodi.¹⁶ Amen tsi na nyi qd lilikpolo dji éso éwui yaya lo qd anyi gbandji yi to anyi gban dédé.¹⁷ Do la bu gbéto lé tsó tsi xómen tsi lé djipo yi tsan so éwui ya ya qadá.¹⁸ Do la bu tsi qd atse qd ézo dji to lé avasakpémé ku do égbé sény qd amen tsi éwui yaya qadá lo djibé dé atsi ku sen-sen (Raisin) lé anyi gban dji qd (raisins) tsi lé anyi gban dji wodi.¹⁹ Do la lo so éwui qd anyi gban dji yibó énu (raisins) lo to et so adq mezi kó mawu lo to so qadá gb.²⁰ Yi wo so ado mezi kopo so danj gbé do édu lo ngbedome

Chapter 15

¹ fifielo nkpo djesido bu le djinkushi; enuda kpatsa gan deka; dola amadre ku enu baqa amandre tsi wo yi nyi enu dabaqo kpete kpete mawuto qola kudo wolo domezi mawuto la qo vvvvénou² nkpo ndeka tsi le shibe axu tsi wo blu ku emion nene yi le ngbedomenen axu xon lo medewo lete yi nyi metsiwo yi xose qo alengbolo ku foto nyeté dji nyi ame nenitsi wo yi lexon qo nyikó yetemelé. wo xen kanligbin tsi mawu so nanwo salo.³ ole ehavivi moiizi to wo dji, enukplanvi mawuto ku ehavivi alegbowieto edjawatoto axuetu mawu woklo yi kpatsa emon two dji yi nyi nyanwo axosu dukonwokenkento.⁴ axeto medé yi ndekpe ntsi avonwo yi akanfu nyikotwo. qolo wodeke yi nyiamé kókóe .edukonwo keke lava yi la senwo qo enutsitsilo edukonwo djodjéwo nyi djedjesi.⁵ Le enuxonwo ngbedomeló nkpo gbedoqato tsi yi nyi edo wo gbadó kunonto le hunhunle dinjkushi.⁶ mawu dola amadre tsi wo yi hlen enu baqa amandre tsi wo yi le texue kókóemem wo do axu yi pepe ku godi blanu shika to tsi wo so blado wo djinu.⁷ Amédéka le agbetó aménen wome yi nan mawu dola amewo kókpo qadé dèmezi mawuto tsi yi lagbe tegbe.⁸ texue kókóeló qd ku zizo yayra mawuto ku nsen yeto . medekpukpui ndekpenjtsi adome kaka singatsime enubaqa amadre wo tsi yi nyi mawu dola amadrewoto anón gbesoso.

Chapter 16

¹ Nse egbe gangan déka tsi yi so texue kókóelome yi qido mawu dola amadrewo dji be; mi yi nén mi kó enuonvui kókpo mawuto qo anyigbandji.² Mawu dola nkotóeva yiko kókpo yeto qo anyigbandji; dómédo senun déka kódo ametsiwo yi xo djeshido elanlotó, yi senon foto yeto.³ Mawu dola evegonlo kó kókpo yeto qo axume yi tro zo ehón shi be ehónmekukuto xa yi enu agbeagbe axumetó ku kekejón.⁴ Mawu dola etóngonlo kó kókpo yeto qo eto sasawome ku eshi soxue, wotro ehón.⁵ Nse egbe non dola eshiwoto yi letoto be; odjo entsi yi le fifié yi gbe le xoxo, kókóe dola oxen kódo qodo too va.⁶ Enutsintsilo wo kó ehón amékókéwoto ku mawu nyon nuqetó wotz wo nanwo ehón be woanu enutsi wo djeku nén.⁷ Nse yi avosatexue gbedo be; n̄ axuetu mawu tsi qu qd enuwo kékéndjí kódjodqodotó wonyi nyanwo yi dji.⁸ Mawu dola ameneingonlo kó kókpo yeto qo ehueónme yi so kredonjtsi be ya fion agbetówo ku emion yi zozo baqade fion agbetówo.⁹ Yi wo dovon nyiko mawuto ntsi yi kpatse qo enuvui xonwodji. Wo ndetrdjimeo yi wo yayra nio.¹⁰ Mawu dola amantóngonlo kó kókpo yeto qo efio zikpi elanlo to dji yi efioqduxue yeto do viviti. Wo donu wóntsawo qe tsi yi vevisesemeló.¹¹ Wo le mawu djikushitó zuon do vevisese ku domédo wotz ntsi yi wotro gbele gbegbó be yewo ndatró edjimeo.¹² Mawu dola amadengonlo kó kókpo yeto qo eto sasa gangan dékame tsi wo yonon be Euphrate yi etolwo xu kejken yi ehón nyi emon djjradjraqo non efio tsi yi la sœwezexue avayi.¹³ Nkpo gbonbón vui ameton tsi leshibe ekpanha yi so legbawo nume elanlo wata shibe mawu nyon baqa nutz nene.¹⁴ Dola xonxue nyigbongbón vui tsi qnon amekukume ahén djesido kpatsawo tse. wotova agnigbandji wofio keken gbo yi boso qo nkeke gangab mawu to ntsi nsékpata.¹⁵ Kpoda nava shibe fianfito nene! enu nyon non ametsi yi le nzon yi xe awuoló non ngbeto amamano yi wo ngbekpo amameni ku nkpenio.¹⁶ Wobwo qo texue déka tsi woyonon le eblu towó gbede be harmagedon.¹⁷ Mawu dola amadregonlo kó kókpo yeto qo ayame. Yi texue kókóe ku efiozirkie daxua seside nube; enyi wawa.¹⁸ Yi xixéeme tóemion klikli yi to egbedede yi anyigban to hunhunhun; anyigban hunhun yi ndedjó kpo gatsime wodo agbetó qo anyigbandjioló. Anyigban hunhunhun xon klo sugbó.¹⁹ Edú manqo texue eton yi akota tsan yi mawu qonku yi nyi nan eduxon kukpo tsi yi qoku aha dèmezintó.²⁰ Anyigban tsiwo eshi tródo kejkenwo bu yi wo ndegbekpo etoto.²¹ Tsi wo yi qo kpenkpen adodui le etedje so djinkushi yi le etadje non egbetówo yi wo le enudos mawu doenuvui xon tsi yi nyi ntsi do enuvui xonklo.

Chapter 17

¹ Nkpo Mawudola adré lwo dométo déka tsi le kopo adréwo lwo qo alomé yi va tonu be.² va no masso eto dódón hashi wato gagan tsi no anyi qo eshiwo dji aso fiao. Anyigbadji fiwo wa ahashi kui yi anyigbadji towo mu aha to hashi wawa yeto me³ zédeka lo mawudola kón soyi zogbedji le gbonbón me. le exon lo nkpo nyonu qe no anyi qo elan he qe tsi dji wo njen nyiko baqa qo. Elan lo qo eta adré kudo azo ewo. Nyonu o do awu lgbó ebléto kudo⁴ edo djii . yido shika ga klenklewo. edo ekpe xashí djenuwo kudo djenu haméhaméwo qo eko. yi shika kopo tsi qd kudo enunyónuwo kudo hashi wawa nyonuwo le alomé nyi.⁵ Wo nle enyó wlawa qo ngenou yeto be babilónu gangan lo. hashi wawa kudo anyigbadji nyonuwo no.⁶ Nkpo nyonu o mu ehun ame kókóe wo kudo ametsiwo yi qenó kunu so Yesu ntsi wotz. tsi nkpo nme wa yaanu.⁷ ke mawudola lo biñ se be, nde ntsi nme wa yanwo qo? madasa nyonu kudo elan tsi do lo aso fiawo, kudo elan tsi

Chapter 18

do eta adre kudo azo ewo o lo yio nu wlawla aso fiawo.⁸ Elan tsi wokpo lo eli sa xoxo, vo lo nde gbe li fifiewo, elato le edo globo yeto me ava yi tsrctsron lo me, anyigbadjito tsiwo nyik o nde qloqo do agbe woma me so xixee gommedjedje e me o lo, njme la wa yaa noco no wokpo letsi elan lo le, dolo eli sa, vo nde gbe li fife o, elagbe trova⁹ Enyo tsewo hian no susu tsi do enu nyanya. Eta adre lwo nyi eto adre tsiwo dji nyonu o no anyi qo, wogbe nyi efio adre lo wo, amatcon dje anyi¹⁰. qeka li fife yi qeka nde kpo va haqeo, ke no eva va lo, gaxoxo viqe kpo yi la xo.¹¹ Elan tsi yi li sa xoxo yi nde gbe li fife o lo, yi nyi efio amenyi go; enyi efio adre lo wo dometo qeka tsi yi le tsrctsron me yi ko.¹² Azo ewo tsi wokpo lo e nyi efio ewo tsiwo shi efio qudu nde le haqeo, ganke lo wo la na efioqudu nsen wo tsan shigbe efio wo xa nene aso bo do elan lo ntsi le gaxoxo qeka me.¹³ Tamesusu qeka tsi le woshi lo yi nyi be yewo aso efio qudu yio nsen asona elan lo.¹⁴ Wola wa ahwa kudo lengbowie lo, gake aleengbowie laqu wo dji, qo lo yi nyi axueto no axuetow, gbe nyi Ega no egawo kenken no ametsi wo tsiawo, ametsiwo yi yo kudo ametsiwo yi la kplue do le nyawo toto me lo, ano yento gbo¹⁵ Mawudola gbe yi enyo lo dji nu be, eshi tsi wokpo yi hashiwat no anyi qodji lce nyi amewo, haboboso, akotawo kudo egbewo.¹⁶ Elan lo kudo azo ewo tsi wokpo lo, la doko hashiwat lo wo la so va gbegble me yi la qido amama, yi wola qu elan yeto agbe toe ezo.¹⁷ Mawu soe do edji woto me no susu woto adjedji noco no woalon aso nsen aso na elan ne yeaud wodji kaka so na gatsime Mawu nyoco lava me do¹⁸ Nyonu tsi wokpo lo, yi nyi edu ganagn tsi le anyigbadji fiawo dji du o.

Chapter 18

¹ Lé énu wo godo lo nkpo mawu dola bulé qidi so djipo gbogn. nsin gangan dé lé dji yi na klin yéto klin do anyigban dji.² Edo axua kudo ganga bé, womui womu babilonu gangan lo qo éva rózun axué ne gbón baqawo ku gbón gbón makó lako wo wo nonxué, égbé nyi ato no hévi makó makó kudo hévi tsi wo yi wondé qunon o.³ Ðò lo duko wo kékéj nu yio domezi wo ahó tsi yi nyi hashi wawa. Efio anyibban dji to wk wa hashi kui yi adjo do to wo anyigban dji to wo tózun égatô gan gan wo to énu lé ameshi yéto wo me.⁴ Zéquéka lo nsé égbé buwo lé nunuo bé, mito lé wo me ne amewo ngbé do énu bada woto me o yi édj vñt woto wo ubgé do miame o.⁵ Elé bé énubaqa waté éko yi djé lé mawu gbo lé djipo, yi mawu qonkuvi énu gbégbé wo to wo dji.⁶ Wœ nonwo shigbé létsj yi lé ha nene do téxué yi djé é é non énu tsi yi woa. Tó shi kókpo qéka do évé dji ni qo kó kpo me.⁷ Enu le yio dji me kodo égoyiyi bé, non anyi shigbé nyonu fia ha nene Nye ndé yi kpo shi wo yi nye ndé fannón ékui gbéqéowo Eye ntsi lo, so éfund dé non ame kudo vévé sésé subbo aso nyi shi gbé adokunu kudo kafukafu na yédeki xa nene.⁸ Lé nkéké qéka me lo, édj édobaqa yéto lo va nyi éku la djé dji kudo ékui fanfan sbobdo ntsi. ézolafion wo kén kén kén, dolo nsin to yi nyi mia mawu tsi shi yi kodjo qodjo lé.⁹ Nō anyigbadji fió tsi woa ahashi kui, yi wo donu adoku woa woa yefo me kui, ne wokpo zizo ézo tsi woté to lo, wola fan avi.¹⁰ Tukada dodo na ame yéto lado vñvñ nonwo kaka yi wola fan avi le azogé hudo abobo bé, b&bé no wo édu gangan, babe alo hélu ne éwo babilonu, édu tsi do hunse. le gaxoxo qéka me lo trótró tówo ava¹¹ adjo dots anyi gban dji tówo lafan avi do ame ndé gbé lé adjo nu woto wo xlé o.¹² Adjónu woto wo nyi shika, klosalo, ékpé hoahi djénu aklala alo édo yipépé, ago, sé dado, adju djiwo sitó hun vovowo, gakpowo, égayibwo kudo ékpéxoshiwo.¹³ Enubuwo tsan gbényi, atiké hlunhlun, shinabu qétsi lifi aha alo vin amitó wo mi éwototó, mólú, nyiwo alengbo wo, éso kudo éso nonwo, éklivi kudo éklanwot.¹⁴ Wo kékunkéhun la nu bé énu ku tsi yi wodji ladjo lé alomé newo. Adokunu tówo kudo atsó tówo han atro, yi nda gbé gbo gbédéwo.¹⁵ Adjó to tsi wo yi sa no énu nyi, yi kpo na alé lé gbwo tsan ashi yi asogé do vñvñ tsi qo wo lé vévé sésé ntsi lo. wo la fan &vi yi la gbé fan kui.¹⁶ Wola do xoa la tobe ne éwo édu gan gan tsi yi Adjó to tsi wo yi sa no énu nyi, yi kpo na alé lé gbwo tsan ashi yi asogé do vñvñ tsi qo wo lé vévé sésé ntsi lo. wo la fan &vi yi la gbé fan kui Adjó to tsi wo yi sa no énu nyi, yi kpo na alé lé gbwo tsan ashi yi asogé do vñvñ tsi qo wo lé vévé.¹⁷ Lé gaxoxo qéka pe me lo, adokunu tówo wo la tró. Eku dodo tówo kudo ame tsi yi qo no tódi hun melen, kudk ame tsi kpo no énu quduto to melen kuku me wo la no azogé.¹⁸ no wo kpo ézo tsi wo tóewo azizo tsi tuwó yi lé lo, wo la kpa abobo la nu bé édu qéli kpo shi gbé édu tse ha nenea?¹⁹ Wola lo éko so kó qo éta me, afan avi afan ékui kudo abobo bé, dade no éwo édu gangan, ame tsi wo shi to dji hun lé, lé axudji lo, adoku nu wo lé lo, babe no wo lé gaxoxo qéka pe me kpolo, wola tró kén kén.²⁰ O djipo djidjue le ntsi, miwo ame kókœ wo apóstolowo kudo ényon nyo nu da qe to wo, mi kpo djidjue qo mawu qokodjonwo lé tuka qa tsi yi wo wa lo ntsi.²¹ Mawu qola trókó qéka so ékpé tsi yi kpen shi gbé zomoté ha nene so da qadá ézome yi to bé nene ha yi wo la so dómési kudo nsen aso babilonu tsi yi nyi édu gan lo, wo nda gbé kpoé gbéqéwo.²² Sónku uku ézo tówo éha dji tówo ézi xutówo kudo ékpén xutówo lo, wo nda gbé nyikówo to lé gbwo kpo gbédéwo nene ke wonda alonu wawa tówo ha kpo gbédéwo wonda gbé se somo yo bbé lé gbwo kpo gbédéwo²³ Wonja gbé kó kalengben yo klin klin lé gbwo, nene ke lo wo nda gbé se asu alo ashi yio bbé kpo gbéqéwo adjóto yéto wo yi éta lé hiilia le wu amewo yi so énu wawa yéto so kpolo duko wo so bu émo.²⁴ Wokpo ényonudaqetó wo kudo ame kókœ wo kudo ame tsi wo kékéu yi wk wu lé anyi gban dji wo hun lé gbwo.

Chapter 19

¹ Le xówo ngbedemé lo, nse egbe gande tsi qí amesugbo wo to xa yi nu be alleluia! gbedodo, ntkokoe, ku nsin le mawu mia tó gbo,² do kodjododo yeto nui nyawo ku djodjé; do edo kodjo non nyonu hashiwat gaganlo tsi gble anyigban dji ku numanyon manyon wo yi gbe rlen alo amesinto gblegble woto.³ Wogbe nu ze eve gon lo be; Alelluya! zizo gbe tró yi dji yéto tegbe. nyonxonon wuinon ene,⁴ kudo énu léagbé énéawo bóbó non anyi lé Mawu tsi noanyi qo efio zikpi dji yi nubé: amen, Aléluya.⁵ Yi égbé qéka to so efio zikpie me yi nubé; kafukafu non mia Mawu, miwo ame subotwo kékénón, miwo tsi yi vñt, qévi kudo ameganxo.⁶ Yi se gbe shibe ame sugbo woto xa, shibe awa dodo eshi txxa, shibe awa dodo edji dogbe txxa, nube: alleluia! do axueto mawu nsin to mia to qo efio qudu yeto me⁷ Mia kpo djidjue ancon nuyayame yi mia so

ŋtsikɔkɔe nin; do ashisunɔn alingbɔlɔ tɔ wo va yi ahie le gbesɔɔ, ⁸ yi wo sɔ aklara fɔntititi sɔ nin be nin tsɔn. do aklara lɔ yi nyi edɔwawa djɔdjɔe minmin wo. ⁹ Yi dɔla nu nun be: enyɔn non ame tsi wo yi wo yɔ non alɔ lele alingbɔvietɔ! yi nu nun be: enyɔn xɔwo nyi enyɔn adodui mawu tɔ. ¹⁰ yi nan djannyi le afɔ yetɔ wo gbo yi la sin; vɔ enu nun nɔnte awe! nyi kpedɔntsitsi tɔwo le edolo me ku nɔnviwo tsi we de kɔnnu adodui jesu tɔ. Sin mawu. do kɔnnuðe jesu tɔ lo nyi nyɔnunudaðe tɔwo gbɔngbɔn. ¹¹ Sɔ bɔðonjtsi lɔ, nkɔpɔ djinkusi hun, yi nkɔpɔ éso wi! metsi lé dji lɔ, tsbé ame djɔdjɔe ku yio nyɔwo. Edo non kodjo ku ényɔn djɔdjɔe yi gbé wanɔn ahua. ¹² nkuví yétowo lésigbé ézo xa, yi lé éta yéto lɔ kuku sugbɔ wolé. Wo hlén nyiko qéka do éntsi yi ame budé ndé nya yio gɔmɛo. ¹³ Edo awu qéka yi wo nkɔnqo éhɔn me yi wo yɔnɔn yio nyiko bé Mawu wo nyɔn. ¹⁴ Ahua dukɔn djinkusi tɔwo kplɔedo kudo éso wiwo; wo do ahuawu wi pépéwo tsi yi kɔ. ¹⁵ Lé numen yéto lɔ éwui énuve tsi yi sɔ lé akɔtalɔwo kplɔ kɔ kudo éba gakpo tɔ. Esɔ kɔkpo viñtɔ tsi nyi dɔmɛzui Mawu nɔsentɔlɔ tɔ yi sɔ dañkpren. ¹⁶ Lé awu yéto kudo ata yéto ntɔ lɔ wo nkɔn qéka do dji; Efɔ, efɔwo tɔ, kudo Amekplatɔ, amekplatɔwo tɔ, yi gbé nyi Axuéto, axuétɔwo tɔ ¹⁷ Nkɔpɔ mawudɔla qeka le ewue men. Eyɔe kudo égbé señṣen qéka yi nunɔn xévi tsiwo yi zronɔn lé ayamen: Miva non énuqudu Mawu tɔ ¹⁸ Miva qu agbaza éfɔwo tɔ, agbaza ametsiwo yi sɔdjawo tɔ, agbaza ameganxowo tɔ, agbaza éso kudo ametsiwoe lé éso lɔ kuwɔwo tɔ, agbaza amesiame tɔ, kudo agbaza ametsiwoe vo kudo ame xluéxluéwo tɔ, dévi kudo ameganxowo. ¹⁹ Nkɔpɔ élán kudo éfɔ tsivo woelé anyigban wotɔ kudo ahua wanu wotɔwo. Wolé egbé sɔɔ non ahua wawa sɔ djénkɔ ame tsi lé esɔ dji kudo ahua wato yétowo. ²⁰ Wo wu élán kuikpo, nusukantɔ ényɔnudetɔ tsi wa énu kpatsa é ñmenyi, kudo énu kpatsa yétowo lɔ, éblé ametsiwo yi xɔ djésido élán lɔ tɔ yi sen djesido yéto. wo sɔ wo ame éveawo sɔ daðo ézo nɔsentɔ me. ²¹ Wo wu kpetewo kudo éwui to lé énu yétowo me ametsi yi non anyi lé éso dji. Yi gaza kuku wotɔwo qɔ xodo non xéviewo.

Chapter 20

¹ Sɔ yi dji lɔ, nkɔpɔ mawudɔla qeka qiso djihunkusi kudo safli ézomɛtɔ kudo gede gangan déka lé alɔmɛ. ² Elé légba (dragon) édan xoxo tsi wo yɔnɔn bé satana (abosan) yi sɔdo gakpame sɔna exué kavé takpo téxué amewo(mille ans). ³ woso danjkren do ézome, yi tu émɔndui. Gaxɔn mɛlɔ ndé kpénti la gbe flu akotawo kaka lawa exue kavetakpo texue amewo o. Yi éxon godo lɔ wola tasi asɔna gaxoxo vidé. ⁴ Sɔyi djlɔ, nkɔpɔ efɔ zikpiwo. Ametsiwo e lediwo lɔ, wo yi wona atse be wa do kodjo, nkɔpɔ eklan ametsiwo woso eta nɔnwo tɔ do kunu dede sɔ kuðo Yesu ku Mawu yio nyɔn ntɔ. Do wo nde sen elan lɔ kudo foto (image) yéto o, yi wogbé bé yéwo nda xɔ dzesido do nɔgonu alo alɔ mɛo. Yi wotrɔ va xixeeɛme yi qufiɔ ku .kristo sɔna exue kavetakpo texue amewo. ⁵ Ame kuku kpetewo wo nda gbe trɔva xixeeɛme kaka sɔna exue kavetakpo texue amewoɔ la va yi. exɔn yi nyi fɔnfɔn so ame kukuwo dome tutugbɔntɔ me! éku évégɔn lɔ nde gbe do nɔsen do amexɔn wo dji o. wola nyi avɔsato non Mawu kudo kristo yi wola qu efɔ kui sɔnan exue kavetakpo texue ewo. ⁶ Le exue kavetakpo texue amewoɔlo vɔvɔnɔn lɔ, Ela qe legba to le gakpame. ⁷ Ela yi anyigban zogo enewo dji ava yi ble akɔtawo, yi la bo gog kudo magog non ahua wawa. do wo la sugbɔ sigbe axuta kixa nene. ⁸ Wɔdji va anyigban dji yi va trɔðo ame k ¹⁰ ɔkɔewo texue, tsi yi nyi edu lɔnlɔntɔ. Vɔ ezo djete so djinkusiyi va fion wo. Legba tsi blewo ntɔ qebla yi ezo ku veve sese texue tsi yi wo elan ku ényɔnudetɔ amebpletɔwo sɔ daðo. Wola non veve seseme kede ku zan tegbe. ¹¹ Sɔ yi dji lɔ, nkɔpɔ efɔ zikpi yi qeka yi nkɔpɔ ametsi non anyi do dji. Anyigban ku djinkusi wole sisɔ le nkɔ nyi, vɔ wo nde qo afidé la yi o. ¹² Nkɔpɔ amekukuwo, ameganxo ku qeñivo lete do efɔ zikpie nkɔ yi wo hun womawo. Sɔ yi dji lɔ, wogbe hun woma buwo tsan. Tsi yi nyi agbe woma. Wɔdji kodjo non amekukuwo do enu tsiwo yi wɔnlen do woma wotɔwo me; tsi yi nyi dɔnɔtsi non nutsi wowa tɔ. ¹³ Axu gbe amekuku yetɔwo. Eku kudo amekuku nɔnxe tsan gbe amekuku yetɔwo, yi wɔdji kodjo non amekukuwo do edɔ wawa wotɔ ntɔ. ¹⁴ Eku kudo amekuku nɔnxe sɔ daðo ezome. etse yi nyi eku evègɔnlo. ¹⁵ Amɛde kpokpu tsi nde kɔpɔ yeo nyiko le agbe womame o lɔ, la yi ezomavɔ me.

Chapter 21

¹ Sɔ yi dji lɔ, nkɔpɔ djinkusi yéyé kudo anyigban yéyé, do djinkusi xoxo kudo anyigban xoxo o wo lava yi, nɛnɛké axu tsan nda gbé non anyi o. ² Nkɔpɔ édu kɔkɔe, yerusalem yéyé, tsi so djinkusi lé Mawu gbo, édraðo sigbé nyɔn tsi yi lé dja yi asuxué xa nene. ³ Nsé égbe gangan dé so éfɔ zikpie dji yi tobé; kɔpɔ! Mawu yio nɔnxié lé kudo agbétɔwo yila non agbé kudo wo. Wo la nyi akɔta yéto yi Mawu ntɔ la non anyi kudo wo yi la nyi Mawu wotɔ. ⁴ Ela tutu qasi lé nkuví dji non wo yi éku nda gbé non anyi o, vévé sésé nda gbé non anyi o, avifanfan nda gbé non anyi o, ayaðuðu nda gbé non anyi o. Enu xoxo tsan lava yi. ⁵ Ame tsi yi non anyi qo éfɔ zikpi dji tobé ; "kɔpɔda, ñwa énu yéyé tsɛwo". Yi nube; " nkɔn enu tsɛwo qo enyɔn tsɛwo nyi enyɔn xɔ asiwɔ". ⁶ Tsi yi sɔ kpi" enu tsɛwo nyi wawa. enyen yi nyi alpha kudo omega, totɔdji kudo vɔvɔnɔn. Ametsi sikɔ tsi lɔ, na nan ési agbétɔe yi la nu gbalo gbalo. ⁷ Yi ametsi la qudji lɔ éla nyi énu nɔamesitɔ lé énutsewo me yi na nyi Mawu yéto yi yétsan la nyi évinjen. ⁸ Vɔ non ametsiwo yi wógbé, ametsiwo yi ndé lé alɔdjiwo, énu baðawàwo, amewutɔwo, énu gbégléwatɔwo, madjikiwatɔwo, vodusentɔwo kudo nusukantɔwo kékéké, wo texué yi nyi ézomavɔ kudo vévé sésé me, yi nyi éku évègɔnlo. ⁹ zéðéka lé mawudɔla amadremɛ yi gongon, yi hen kɔkpo amadre tsiwoe qɔ kudo éða amadre nɔgbédémɛtɔwo yi nubé; "va efie, na sɔ asuðéto fia, nyɔn alengbɔvietɔ. ¹⁰ Fifie lɔ, ekplɔn to gbɔgbɔnme sɔ yi etɔ gangan tsi yi edji qéka dji yi sɔ edu kɔkɔe lɔ sɔfian, yérusalem, tsi yi so djinkusi lé Mawu gbo. ¹¹ Yerusalem do kanfu kanfu Mawutɔ yi klenklen yéto lé sigbé sikanu xɔasiwo xa nenen, sigbé sika kpé tsi yi kɔnɔn énu xa yi gbé nyɔn wu sika. ¹² Edɔ egli gandé tsi yi edji yi qo éhɔn wuive kudo mawudsla wuive tsiwo yi kɔnɔn éhɔn lɔwo dji. Nyiko akɔta wuive israeli viwo nyiko wo nkɔn qo éhɔn lɔ wo dji. ¹³ Ehɔn ametɔn le éwuézéxué, ametɔn lé étagbé, ametɔn le

Chapter 22

afədé, yi ameton lé éwuéyixo. ¹⁴ Egli éduətə də gəmədəkpe wuive tsi dji nyikə wuive apotriwotə alengbəvietə ŋlenjlen də. ¹⁵ Ametsi yi le nuxo xəo kudon lə eðo djidjime ketsi sikatə tsi wo la sə adjidjré édu lə, ehunləwo ku egli lə. ¹⁶ Eduələ də djidjrémə qekanjme pepe sə yi djidjime kudo kpokpui me nyi qekanjme. Eso ketsi sə djidjre éduələ, djidjime, kpokpuimə kudo édjiyime wo nyi qekanjme, gbadjame lə nyi kavetakpo téxué éwo, téxué wuive (12000). ¹⁷ Egbé djidjré egli yéto tsi yi nyi awaka kaeton tsi ene (144). tsi yi nyi djidjrémə agbétə kudo mawudəlawo tə. ¹⁸ Eglie nyi ekpé xəasi yi édu nyi sika kəga ts&i lé sigbé kəkpo kəga xa. ¹⁹ Gəmədəkpé egli tə nyi atsədonu ekpé xəasi vovowoto. ɻkəto nyi (jaspe) evegən lə nyi (saphir) etəngən lə nyi (lalcedoine) enegən lə nyi (emerode) ²⁰ atəngən lə nyi (sardonyx) adengən lə nyi (sardonie) adregən lə nyi (chrysolithe) enyigən lə nyi (beryl) asidekəgən lə nyi (topaze) ewogən lə nyi (chrysoprase) wuidékagən lə nyi (hyacinthe) yi wuivegən lə nyi (amethyste). ²¹ Ehən wuiveewo nyi djenu wuivewo, ehən qeka nyi djenu qeka. Eduə me mənwo nyi sika kəkəe qeđe sigbé kəkpo tsi yi kənən ega xa. ²² Nyə ɻndé kpo tsətsixə də lé édu me o də axuétə Mawu ɻtəe nyi tsətsixə kudo alengbəvie lə xo. ²³ Do édu ɻndé də ehian non klenklen ewué kudo wluétsi tə o də kanfu kanfu Mawuto ɻtə yi nyi klenklen non édu lə yi alengbəvie nyi zotsi éduətə. ²⁴ Akətawo zənon azonlən tə klenklen lə me. éfi anyigban dji təwo lasə kəkəe wotəwo asə ni. ²⁵ Wo ɻnda tunən ehən yéto lə kédéwo. nənenké ézandodo ɻndé lio. ²⁶ Wo la sə kanfu kanfu kudo bubu akətawota asə va yi édu me, ²⁷ yi enu makəmakə də ɻnda qome kpəgbəde o. ɻkpen nu watəwo kudo aməblétəwo ɻnda yi o. Və ametsiwo nyikə yi wonjlen də agbé woma alengbəvie lə me.

Chapter 22

¹ Etrə sə etə sasa agbətə qeka fiañ, yi eshié kə shibe pipixa yi le totə le mawuo ku alingbəvie fiə zipigənme. ² Le éduələ dodome ku ago ve etə sasalə tələ ati agbətə qeka le yi nan non atiku sinsin huive le hletsi qekame yi ama yetə gbe danən edə non dukənwo. ³ Nudo ɻndé ɻnda gbe nanyiwo. Mawu ku alingbə wo fiə zikpi la non éduəme; ametsiwe sinwo la kpo ɻmenyi, ⁴ yi nyikə yetə la non ɻgonu non wo. ⁵ Ezan ɻnda gbe do gbedeo yi wo ɻnda gbe də ehian non kanlingbin wo kliklio də axetə mawu ɻtə la nawo klikli. Wo la qu fiə sə yi mawo. ⁶ Etrə nu non be:enyon tsewo leme ku nyanwo; yi axetə tsi nyi gbəngbən nyɔnnudətəwo mawutə edə mawu dəla yetə qəda yi ya sə enu tsi yi djadjo zande afia sumɔnvi yetəwo. ⁷ Yike nan va zande. Enu nyɔnnon ame tsi la hin nyɔnnunudaqə woma tse təwo! ⁸ Enyi Ejan yi se yi kpo enu xəwo. Yi tsi ɻkpə yi sia ; ɻdjannyi də afə gbo non dəla tsi sə enuwo fiən yi sin. ⁹ Və yi gbe nu nɔn: oñ gbedji a we! ɻnyi kpedontsito təwo le edələ me ku nɔnvio nyɔnnudətəwo; kudo ame tsi we la hin enyən woma tse təwo. Sin mawu. ¹⁰ Yi gbe nu be nyi ɻngbe wla nyɔnnunudaqə woma tse tə. də gahohoo gogo. ¹¹ Nin ametsi ɻndé dji lə nin non madjə madjə yetə, nin ame tsi xodjilo nin non adji xoxo qodji yi ame djadjo nin non enu djadjo wakə nin ame kəkəe nin tərə min qodji. ¹² Yike, nan va zande yi ele tsinyin le gbənyin, yi nan sə nan medeka medeka edə tsi wa. ¹³ Enyin yi nyi Alpha ku Omega , ɻkənjkətə ku kpetelə, tətədji ku vɔvə lə. ¹⁴ Enyɔnon ame tsiwe le axu ləgbə woto wo nyankə, yi la də man man le atsi agbətələ me, yi la gbe to ehən edumətəwo nu! ¹⁵ Avuənwo nin tə, agbesatəwo, matelitəwo, aməhutəwo, vodu sintəwo, kudo ametsiwe lənlən ɻsu kaka gbəwo! ¹⁶ Enyin Jesu ɻndə dəla tsi nyin qəda mi be nin ya nu enu tse wo non mi le shətsi. Enyin nyi enu tsi wo gbe yi gbe nyi djidjime David tə, hletsivi klikli fənfən me tə. Yi gbəngbən ku nyɔnnu be: va. Yi ame tsi se nin nu be: va. Yi ame tsi shiko tsi nin va; ame tsi djro lə ya sə eshi agbətə gbəgbalo. ¹⁸ Yi ɻnu non ameđe kpekpi tsi se enyən nunudaqə woma tse təwo : non ameđe sə ɻndə kpiñ mawu la xə ku edə dəməzi təwo tsi le woma lə me. ¹⁹ Yi nin ameđe də eđe djole enyən nunudaqə woma tse tə me lə mawu la də atsi agbətə tsi yi leme ku édu kəkəe yi woma lə nu. ²⁰ Nin ame tsi xə enyən enu tse wo lə nu be: ε , nan va zande. ami! va axuetə jesu! ²¹ nin ɻtsi fafa axuetə jesu tə nin non ku mio kekeñ.